

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

I

SIJEČANJ — 1971.
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

3 **Božićni himan**
5 **IZVORI MIRA, Franjo Šipušić**
8 **Pozovi svoga brata za stol, B.**
11 **Punina jedinstva, Ivan Kukula**
14 **Tko u nebo psuje, na obraz mu pada, Petar Bulat**
18 **Papino putovanje po Istoku, Bd.**
18 **RODIO SE U STAJI**
23 **A sve je ovisilo o 100 din. I. M.**
24 **Kad »bog« počne kopati, Fra Blago Karačić**
26 **Obitelj i svijet oko nje, Juraj Gusić**
29 **Bogojavljenje, Josip Njavro**
32 **Bog dolazi uvijek**
33 **Selo Svadjalovo, Stjepan Džalto**
36 **Zagorska uspavanka, Dragutin Domjanić**
36 **Socijalno pitanje u misijama, Josip Antolović**
40 **Nepravde koje u nebo vapiju, Žarko Brzić**
42 **BOŽIĆ NAŠIH MISIONARA, Juraj Gusić**
45 **Iz katoličkog svijeta, Josip Badalić**
48 **Pjevaju »Bijeli anđeli Janjeva«**
49 **Nove knjige**
50 **Zahvalnice**

Naslovna strana:
prof. Zdenka Sertić: Motiv likovi svetaca

NAROD PRIČA O SVECIMA:

— »Bog je da oblast svecima, da u ime njegovo činu čudesa«. (Poljica, Juž. Hrvatska)

— »Sv. Pava obraćenik priobraća vrime. Ti svetac zna priobratit drvo neplodno, da bude plodno.« (Poljica)

— »Sv. Anton je veliki zagovornik i pomoćnik pri blagu i gospodarstvu, zato gospodari idu na taj god k sv. misi, da mu se pomole za sreću i zdravlje.« (Samoborski kraj)

— »Na 17. januara je Antonija, ale sveti Anton. Na Antonju ne bi za vas svet nijedan zapregal konja, ni vola, aš je sveti Anton čuvar od blaga i zavin tega se njegov dan mora pripoznat, pak judi drže blagdan.« (Kastavština)

— »Ognjeni Antun« — »Ko je u ognju bolovo, zavituje se, da neće na taj dan raditi, da će ići k sv. misi!« (Otok, Slavonija)
»Stara je besida: Sv. Ante opat, uzmi motiku i ajde kopat.«
(Poljica
Na omotu Sv. Pavao pustinjak, 15. I blagdan, i sv. Antun pustinjak, blagdan 17. siječnja.

Dijego Velasquez: Poklon mudraca.

Mnogo puta i na razne načine nekoć je govorio Bog očima preko proroka, a ovih nam je dana napokon progovorio po Sinu, kojega je postavio za baštinika svega, i po kojem je stvorio svijet. On sjedi s desne strane svemogućega, jer je odsjev njegove slave i slika njegova bitka, te sve drži svojom snažnom riječi i čisti nas od grijeha. (Pavao Hebrejima 1,1 ...)

IZVORI MIRA

Ako smo samo i površno poslušali koje radio vijesti, ili preletjeli koji izvještaj sa svjetskih konferencija nije nam teško bilo uočiti da je glavno pitanje današnjeg svjeta **mir.** Svi traže mir; traže ga političari, da dobiju na vremenu; trgovci da se obogate prodajući svoju robu, ne pitajući kome; bogataši traže mir da bi sačuvali i povećali svoj imetak; industrijalci smiruju radnika da što manje traži svoja prava. Svi dakle traže mir. No ako malo dublje promotrimo taj naoko zajednički problem, brzo ćemo uočiti da se ljudi ipak ni u čemu toliko ne razlikuju kao u poimanju mira. Mir nije jednoznačni pojam. Ima tako mir u kojem se srce širi od zadovoljstva, kao i mir koji steže žile; ima mir koji donosi blagoslov i rađa blagostanjem, ali ima i mir pun napetosti, očekivanja, straha i osvetničkih želja. Ima mir u kojem cvatu narodi i dozrijevaju velikani duha, ali ima mir koji nije ništa bolji od rata, jer ponizuje, otima i vara. Prije svega bi dakle valjalo doslušati ljude što je za koga mir, iako znamo da kroz sva ova različita shvaćanja tinja u svima ispravno poinje mira, i nećemo ga nikad zamijeniti s onim što ga glasnija usta izvikuju i čija se definicija mora učiti napamet. Svjesni smo si da u našem životu ima istina koje su jasne same od sebe i koje ni jedna kušnja povijesti neće do kraja pomutiti. Među te istine spada i riječ i poimanje pravoga mira.

Razlučili smo tako mir istiniti od lažnog, pravi mir od sebičnog traženja mira, od privremenog mira, od političkog mira i potražiti nam je i spitati pravi mir i njegove temelje. Svjesni smo veličine toga dara za koji veli Augustin, da je toliko dobro, da se u ovim nestalnim i zemaljskim previranjima ni o čemu radije ne slu-

POZOVI SVOGA BRATA ZA STOL

Nije to bila kuća u kojoj se moglo dugo stanovati. Tko se ovamo uselio, taj je duboko potonuo i morao je potražiti kruh u dubini bijede, kao što ronilac roni i traži bisere . . .

Često se puta moglo čuti obnoć kao neko šaputanje i žuborenje, koje nije dolazilo od ljudskih glasova. To je bila kuća. Ona se pokretala i uzdisala.

Dolaskom zime uselili su se i novi stanari. Imali su čak i jedan otoman. Na njemu je spavao njihov dječak. Ime Nino Andreoli nisam nikad više zaboravio, jer je neobično zvučalo, kao iz tuđe zemlje. On je imao trinaest godina. Tamnokos. Vrlo blijed i tih. Nikad ga nisam vidio s ostalim dečkima iz kuće. Moja je majka rekla, da je on uvijek sjedio u sobi. Sam, u nijemom društvu sa stolom, krevetom, stolicom i ormarom. Jer oboje - i otac i majka - nisu često puta bili kod kuće.

No, nije se znalo od čega oni zapravo žive. Mi smo često puta čuli njihove glasove nad nama, kako su se svađali. Čovjek je govorio vrlo brzo. Govor nije bio naš. Tada bi se opet smijali, kao da su se opet pomirili . . .

ZIMA JE TJERALA LJUDE . . .

Zima je tada naišla brzo i s velikom žestinom. Radovi na gradnjama su morali biti obustavljeni. I moj je otac sjedio kod kuće uz malu pećicu, te bu ljio u svoje ruke. One su bile stvorene da nose i dodaju cigle. Sada su mrtve i ništa ne zarađuju. Ja sam bio naučnik prve godine i donosio sam kući samo svoju glad . . .

Bilo je dobro što je moja majka pazila na dvoje tuđe djece. Često puta je donijela kući jela. Tada nam je još ostalo i za večeru.

I drugi ljudi u kući nisu imali posla.

Kuća je noću stenjala od zime. Sobe bez topline bile su pune hladnog zraka, koji je strujao kroz brdo katova i gotovo uništavao toplinu malih pećica. Zima je čučala na stepenicama, razorila je vodovode. Začepila sve. Tjerala je ljude jedne k drugima.

Posla je bilo samo onda, kad su mogli na ulicama čistiti snijeg. Moj je otac odlazio s njima . . .

POLICIJA U KUĆI NA BADNJAK...

Mi se tada nismo spremali za Božić. Moji roditelji sigurno ne! A ja tek pomalo. Moj otac nije htio vidjeti nikakvo drvce. On je mogao staviti na stol samo svoje prazne ruke. Majka je rekla da bismo ipak morali imati kakvo malo drvce. Ja sam ga uspio donijeti u jedan sumrak iz gradskog vrta, tako da me nitko nije vidio . . .

No, ipak je bilo mnogo bolje, nego što smo mislili, jer je majka donijela odanle, gdje je čuvala djecu, mnoštvo stvari za jelo. Pa i kolača! A za oca jedan par čarapa. Za mene jednu vestu na kojoj su rukavi bili malo kraći. A majka je dobila jednu ogrlicu od krzna.

Ja sam htio pokloniti majci vješalicu, koju sam joj osobno napravio. Moglo se na nju vješati ručnike . . . .

Na Badnjak poslije podne bili smo otac i ja kod kuće. I upravo smo sve oprali i očistili, pa se prihvatismo kićenja bora . . . Moj otac najednom postao veseo. Čista, topla kuhinja daje i dobre misli. Tada smo čuli glasove u kući. I mi smo odmah znali, kakvi su to glasovi.

— Policija, oče, šapnuo sam. Moje se srce steglo.

— Ali ne k nama, moj sinko, rekao je otac. — Vidio sam ih kako idu, jer tamo gore nešto nije u redu . . .

Mi smo prisluškivali. Cijela se kuća pretvorila u uho da čuje što se gore događa. Nad nama smo čuli izmješane glasove. Mirne glasove policajaca, brzi, žestoki glas Andreolijev. A tu i tamo visoki, posprdni, žene... Tada se sve utišalo. Koraci su se policista spuštali sve niže. A uz njih koraci Andreolija i njegove žene . . .

— Odveli su ih, šapnuo sam. — Pa što su samo učinili?

— *Ne znam*, rekao je moj otac. — Tko znade što su učinili? Bijeda vlada svijetom. Moj mališu, rekao je on, ima dosta zla na svijetu. Ali i dosta svega. Samo nije pravo razdijeljeno...

Što nas se to tiče!? Mi se ne zovemo Andreoli. Mi nismo krali. Niti sudjelovali u kakvom tamnom poslu.

DEČKO JE SAM GORE . . . ?

Tada je došla moja majka s poklonima. I mi smo s njom razgovarali vrlo malo o stvari koja se dogodila. Htjeli smo slaviti u miru Svetu Noć. Jednom smo htjeli zaboraviti na siromaštvo. Imali smo bor. Nekoliko je svijeća gorjelo. Majka je povadila darove, koje je dobila. Stavila ih je na stol ispod bora. Ja sam iz svog skrovišta izvadio pet cigareta za oca i malu vješalicu za majku. Ja sam dobio nešto predivno. Moja je majka primila od one obitelji, kod koje je prala rublje, stare sklizaljke. Ove su upravo bile kao stvorene za mene.

Mi smo sjeli za stol i jeli. Iznenada reče majka: — Da li su također i dečka odveli?

— Ne, reče moj otac. — Samo njih dvoje, čovjeka i ženu.

— To znači, da je dečko sam ondje gore?

Nismo ništa odgovorili, jer nismo znali. Nad nama je bilo sve tiho.

— Idi gore, reče moja majka meni. — I pogledaj, da li je ondje gore; i ako jest, tada ga dovedi dolje. On neka jede s nama . . . Moja majka pogleda oca i reče: — Ne prija mi jelo, tata! A tada se obrati ponovo k meni: — Dovedi ga!

Ustao sam i napipavajući u mraku penjao se stepenicama gore. Hladnoća se kao pas spustila u kutove i napadala me. Gledao sam kako kroz ključanicu izbija slabo svijetlo, i ja sam se nagnuo, da vidim što je unutra...

Tada sam vidio nešto što nisam više nikada zaboravio. Po prvi puta sam osjetio kako je to, kad je netko posve SAM. Da na cijelom svijetu ništa drugo nema, nego tama i hladnoća. Vidio sam svijeću, koja je stajala na stolu. A u njezinom odsjevu, koji se jedva pomicao, lice dječaka. On je buljio u svjetlo nepomično naslonivši glavu na ruku. SAM na svijetu punom ljudi . . .

Pokucao sam na vrata i ušao unutra. Ostao sam na vratima. Pogledao me, ali se nije ni maknuo.

— Nino, rekoh, mogao bi doći k nama i zajedno s nama jesti.

On me pogledao. A njegovo lice je bilo blijedo. I tada padne njegova glava s tamnom kosom kao da je udarena nekom strahovitom nevidljivom rukom — na njegove ruke.

— Hajde sa mnom, rekao sam - mo ja me majka šalje. Mi upravo sada večeramo . . . On se nije niti pomakao.

Kramajući pošao sam napolje. Spustio se do naših vrata. Otvorio sam vrata. Divno mi je poletio topli zrak u lice i milovao me. — On neće doći, majko, rekao sam. — Sjedi za stolom i ništa ne govori. . .

NIŠAM VIŠE SAM . . .

— Ja ću ga dovesti, reče moja majka. On ne može ostati SAM tamo gore, a da nama ovdje bude dobro . . .

Ona ustane i pođe napolje, a mi smo sjedili tiho za stolom i čekali. Nismo čuli, što je moja majka govorila kod malog Andreolija. Nakon nekog vremena otvorila su se vrata, i iz mraka je stupila ona s dječakom unutra. Ovila je svoju ruku oko njegovih ramena i dovela ga do našega stola.

— Sjedi, moj dječače, reče otac, i jedi zajedno s nama!

On je sjedio zajedno s nama i jeo juhu. Moja m u je majka napunila tanjur krompirima i mesom. Roditelji su ga pitali, gdje su prije stanovali... Ili nešto slično. . .

— Ti moraš ostati danas kod nas, reče moja majka. A meni dometne: — — Vi možete zajedno spavati.

Popili smo kavu, koja je večeras bila crnija, a moja je majka stavila svakome od nas unutra veću žličicu šećera. Jeli smo kolače, a tada sam ja na usnoj harmonici svirao stare pjesme.

— Možda i Nino znade svirati, reče majka; ja sam udario s harmonikom po koljenu i dao mu. On me pogleda i nasmiješi se. Bio je to nježan, malo stidljiv smiješak, koji se pojavio na njegovom licu. Podigao je harmoniku na usta i svirao. Najprije je to bilo nesigurno, a tada veoma lijepo zvučno. Dok je svirao, gledao je u zemlju. . . .

— On dobro svira, reče moj otac.

— Da, rekao sam, on svira mnogo bolje od mene.

— Hvala, hvala, svirao je on. — Nisam više sam! Više nisam SAM!

B.

PUNINA JEDINSTVA

Božansko Srce Isusovo, prikazujem ti po bezgrješnom Srcu Marijinu sve molitve, djela i trpljenja ovoga dana u naknadu za naše uvrede, i na sve one nakane, na koje se ti neprestano prikazuješ na oltaru. Osobito ti ih prikazujem za svetu Crkvu, svetoga Oca i za sve potrebe preporučene apostolima molitve.

Apostolat Molitve za mjesec siječanj predlaže ovu nakanu: «Da se molitva za jedinstvo proširi među sve kršćane, te ostvari ono jedinstvo, koje je Krist dao svojoj Crkvi.»

NOVI NIZ NAKANA

Pod Apostolatom Molitve (A. M.) ne razumijevamo samo molitvu na određenu nakanu, na koju mnogi mole, nego i skup vjernika, koji se pristupanjem u Apostolat Molitve obvezuju, da će na predložene nakane svaki dan moliti. Ta je molitvena organizacija svjetskih razmjera, proširena je među svim katoličkim narodima, a obuhvaća nekoliko desetaka milijuna molitelja. Uprava te organizacije nalazi se u Rimu u kuriji Oca Generala Družbe Isusove, a Glasnici Srca Isusova, koji izlaze u mnogo jezika, glasilo su i A. M.

Uprava A. M. sastavlja uoči svake godine opće i misijske nakane za sve mjesece u godini, uzimajući u prvom redu u obzir one nakane, koje sam Sveti Otac predloži. Sabrane nakane podnesu se Svetom Ocu na odobrenje i blagoslov, pa se zato punim pravom smatraju nakanama samog Svetog Oca.

No nisu samo upisani članovi pozvani, da na te nakane mole, nego i svi ostali vjernici, koji za njih znadu, a napose čitatelji našeg Glasnika, te uopće štovatelji Presvetog Srca Isusova. Mnogi se vjernici rado služe poznatim »Svagdanjim prikazanjem Srcu Isusovu«, koje nalazimo u svim molitvenicima, a naći ćemo ga i u ovom broju Glasnika.

JEDNO STADO — JEDAN PASTIR

Danas se u crkvenoj javnosti vrlo mnogo govori i piše o zbližavanju kršćanskih sljedbi. Do potpunog ujedinjenja — na ljudsku sudeći — preostaje još dugi put. Papa Ivan XXIII. namijenio je II. Vatik. koncilu kao posebni zadatak proučavanje pitanja svetog ujedinjenja.

Očito je, da je Gospodin ustanovio samo jednu Crkvu, kao što je naučavao samo jedno Evanđelje i dao samo jedno krštenje: »Jedan Gospodin, jedna vjera, jedno

krštenje« (Efež. 4, 6.). Ipak nalazimo među kršćanima mnogo sljedbi, od kojih svaka za sebe naučava da je prava Crkva Isusova. No jasno je, da među njima samo jedna može biti ona, koju je Gospodin s Apostolima i prvim učenicima osnovao. Prema nauci Nicejskog Koncila (g. 325.) prava je Crkva Isusova samo ona, koja je »jedna, sveta, katolička i apostolska«. Te je oznake dao Crkvi sam Gospodin, one spadaju na samu narav Crkve i zato su neprevarljiv znak prave Crkve.

Budući da je Crkva Isusova samo jedna, iz toga slijedi, da je i u sebi jedinstvena, kao što je i ljudsko tijelo jedinstveno, premda ima mnogo udova, koji se međusobno razlikuju i koji nemaju istu zadaću. Sveti Pavao uspoređuje Crkvu, koja je otajstveno tijelo Kristovo, ljudskom organizmu, koji se sastoji od raznih udova, a svi zajedno sačinjavaju samo jedno tijelo: »Kao što u jednom tijelu imamo mnogo udova, a svi udovi nemaju iste službe, tako smo mi mnogi, jedno tijelo u Kristu, a s obzirom na pojedince, udovi jedan drugome.« (Rim. 12, 4.) Još opširnije razlaže sv. Pavao istu nauku u Poslanici Korinćanima, poglavlje 12.

MOLIMO ZA JEDINSTVO

Nisu svi oni, koji su valjano kršteni, u punini jedinstva s pravom Crkvom Kristovom. No svi bi, bez obzira na sljedbu, kojoj pripadaju, trebali iskreno čeznuti za potpunim sjedinjenjem svih kršćana. Pretpostavljamo, da svi oni ljube Gospodina Isusa, da svi iskreno žele ispuniti Njegove zapovijedi. Ako to ne bi željeli, onda im ni ljubav ne bi bila iskrena. Nije li Gospodin rekao: »Ako me ljubite, držite moje zapovijedi« (Iv. 14, 15.) »Tko ima moje zapovijedi i drži ih, on je onaj, koji me ljubi.« (Iv. 14, 21.) Pretpostavljamo nadalje, da svi poznaju Evanđelje, pa i one riječi Gospodinove, koje se odnose na sveto jedinstvo: »I druge ovce imam, koje nisu iz ovoga ovčinjaka, i one mi valja dovesti, i čut će glas moj; i bit će jedno stado i jedan pastir.« (Iv. 10, 16.) Svi znadu za dirljivu molitvu Gospodinovu na Zadnjoj večeri: »Oče sveti, sačuvaj ih u svoje ime, koje si mi dao, da budu jedno kao i mi.« (Iv. 17, 11.) S druge strane, vide i bolnu činjenicu, da su mnogi kršćani izvan toga jedinstva. Zato bi svi iskreni sljedbenici Evanđelja, bez obzira na crkvu, kojoj pripadaju, i sami morali doći do uvjerenja, da im je dužnost moliti za ujedinjenje, ugledajući se u primjer samoga Gospodina i tolikih svetih ljudi.

No poznato nam je, da nije među svim kršćanima u običaju molitva za ujedinjenje svih kršćana. Naša mjesečna nakana smjera za tim, da svima izmolimo milost, da ih Duh Sveti potakne na srdačnu i ustrajnu molitvu za ujedinjenje i trajno jedinstvo, tako da ne budu samo jedni ili drugi, koji se na tu nakanu mole. Molitva svih kršćana imat će veći učinak, nego ako samo nekoji budu molili.

Druga stvar, za koju Apostolat Molitve ovoga mjeseca moli, jest samo ujedinjenje svih kršćana. Nemojmo gledati na velike zapreke, koje tome ujedinjenju stoje na putu, nego računajmo s Božjom

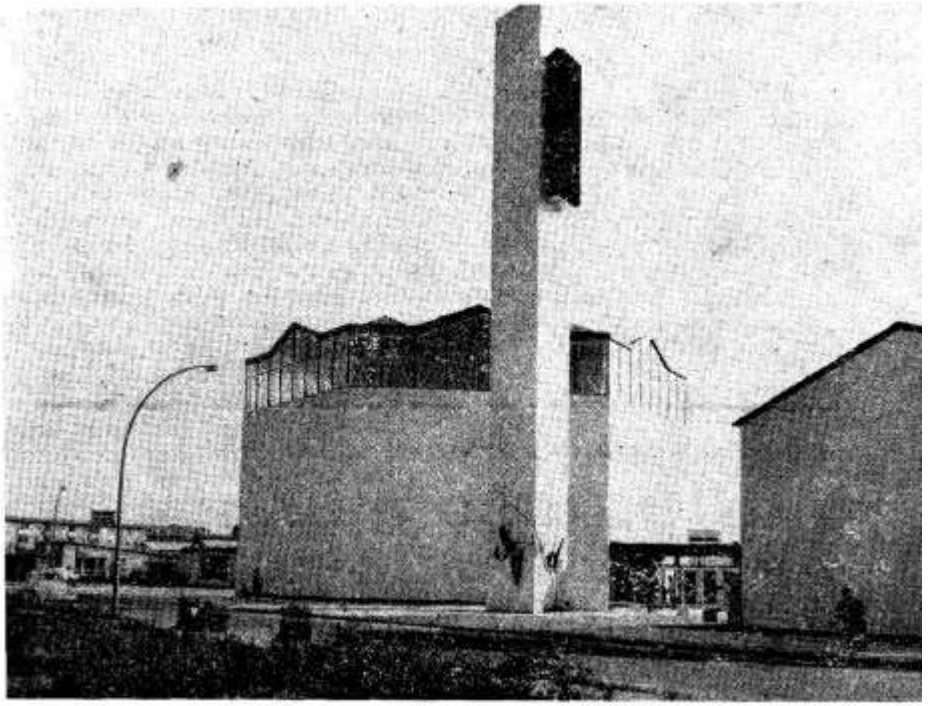

Zap. Berlin: Evangelička crkva posvećena Kristu koji je za naše grijehe dao zadovoljštinu.

svemogućnošću. Bog može djelovati na ljudska srca, a da ne čini nikakova nasilja na njihovu slobodu. »Kao što je glina u rukama lončara, koji je oblikuje po svojoj volji, tako su i ljudi u rukama svoga Stvoritelja.« (Sirah, 33-13.) Slično čitamo i u knjizi Mudrosti: »U njegovoj smo ruci mi i riječi naše, sa svim našim razborom i umijećem.« (Mudrost 7-16.) Budemo li molili, Bog će ubrzati željno očekivano ujedinjenje.

NUŽNI PREDUVJET JEDINSTVA

Kad govorimo o molitvi za jedinstvo kršćana, onda se ne radi samo o stanovitim usmenim molitvama, nego u prvom redu o unutrašnjem obraćenju, kao nužnom uvjetu za jedinstvo. Na to nas upozorava II. Vatik. koncil u Dekretu »O obnovi jedinstva«, u kojem nas uči, da »nema pravog ekumenizma (tj. rada na obnavljanju jedinstva) bez nutarnjeg obraćenja.« (Br. 7.) Kao što nas vlastiti grijesi čine neprikladnima da s uspjehom molimo za ujedinjenje, tako nas čistoća srca i savjesti čini Bogu milim moliteljima: »Neka svi vjernici imaju na umu, da to bolje promiču, pače vrše jedinstvo kršćana, što se čišći život

prema Evanđelju trude provoditi. Jer, što se tjesnijim zajedništvom sjedine s Ocem, Riječju i Duhom, to će prisnije i lakše moći uvećati uzajamno bratstvo.« (Dekret »O obnovi jedinstva« br. 7.)

Objava nas Božja uči, da je za svako spasonosno djelo nužna milosna pomoć. »Bez mene ne možete ništa učiniti« — govori nam Gospodin. (Iv. 15, 5). No onda je sigurno, da će i obnavljanje jedinstva među nesjedinjenim kršćanima biti u prvom redu djelo milosti, a onda tek ljudsko. Prihvatimo stoga predloženu nakanu Apostolata Molitve, pa napose kroz ovaj mjesec svesrdno molimo Božansko Srce, da što prije ostvari svoje obećanje: »Bit će jedno stado i jedan pastir.«

Ivan Kukula

MISIONARSKE PUTOSITNICE ....

TKO U NEBO PSUJE NA OBRAZ MU PADA

Čitali smo prije nekog vremena u novinama ovu vijest, koja je zvučila kao senzacija i poruga: nekoliko bataljuna ENGLESKIH vojnika upotrijebljeno je zato da čiste od smeća ulice grada Londona. Smetlari su stupili u štrajk. A smeće je zaprijetilo zarazom . . .

Naši su stari stanovnici grada RIJEKE imali za to drugi recept. Jednostavno su natjerali PSOVAČE da čiste gradske ulice. Za kaznu!

Izgleda da bi se vrlo brzo riješilo pitanje čistoće naših gradova i sela, kad bi se ovakva mjera uvela i kod nas. Psovači bi očistili sve do zadnje slamčice i zadnjega lišća na ulicama. S lakoćom. Jer ih je — na žalost — golema vojska. A ne samo bataljuni. .

PSOVKA I TABU . . .

Rekli su nam da će smanjenjem religioznosti nestati i psovke. Da je psovka ostatak nekulturnog TABUA zabranjenoga kod primitivnih naroda. Ona je zapravo otpor, reakcija prema onom što je zabranjeno. . .

Međutim, koliko god se tobože hvale neki da je sve manje i manje vjere u Boga, toliko upravo progresivno kod nas raste psovka na Boga i svetinje. Ništa se ne smanjuje to zlo. Samo se povećava. I to po pravilu udvostručenosti.

Očiti je to znak da — ili prognoze nisu postavljene na prave temelje, tj. da nije istina da će nestankom vjere nestati i psovke; ili da trebamo jako sumnjati u to kako nevjera kod nas raste. Prema porastu psovke skloni smo vjerovati da upravo vjera raste...

Vrlo je komotno religioznost okrivljavati za psovku. Ima tu nešto kudikamo dublje i ozbiljnije.

STATUTIMA PROTIV PSOVKE . . .

Statutom grada RIJEKE iz 1530. godine kažnjavan je sa 40 libara globe onaj »tko zakune Boga ili Mariju.« A s 20 libara tko prekune Sveca.

Ako nesretnik nije imao čime platiti, onda ga dva dana uzastopce zaronjavahu u more po tri puta, a zatim je morao ostati vezan uza stup dva dana.

Psovačica Janja Marconing osuđena je 1709. godine da usred mjesta sagradi stup, koji će služiti za vezanje osuđenika, a Barbara Sakač i njezina kćerka (1763) morale su zbog psovanja klečati na trgu s jezicima u procijepu. Poslije takve muke pandur ih je četvrt sata »vucarao kroz mjesto«. Na kraju im je rečeno: ako se psovke ponove, na javnom će ih mjestu pošteno išibati.

Nipošto ne odobravamo to nasilje. I ne želimo ga. Njime se psovka ne smanjuje, nego samo povećava.

KOČIJAŠ ĐURO

Imao je tu zlu manu — da je mnogo psovao. Jednoga dana će voziti svećenika, koji je znao za njegovu slabost. Kako će to izgledati da svećenik stalno sluša psovku za vrijeme vožnje . . .?

Svećenik je to pokušao predusresti. Stoga odmah na početku vožnje pokaže kočijašu krupniju novčanicu:

— Đuro, ta pethiljadarka bit će tvoja, ako za vrijeme vožnje ne izustiš nijedne psovke!

Đuro pogleda novac. Kimne u znak pristanka.

No, eto kušnje . . . Vjetar duše. Kiša udara u lice. Put veoma loš. Izgledalo je da se sve urotilo protiv Đure. Da ga tjera na psovku. Ipak ne popusti. Stalno je mislio na novčanicu, što mu je svećenik obećao. I tako vožnja prođe bez ijedne psovke. On dobiva obećani novac, a pri tom mu svećenik dade opomenu:

— To, Đuro, što si sada učinio za ljubav novca, pokušaj i ubuduće činiti za ljubav Božju . . .

Dobar je to način. Ali ne uvijek efektivan. Već svećenici tako rade stoljećima. A uspjeh? Vrlo slab . . .

ĆELAVI JOŠKO. . .

Duhoviti ispovijednik zadao pokor niku-psovaču Joški neobičnu pokoru iza ispovijedi. Naime, pokornik je ispovjedio da je opsovao najmanje toliko puta Boga, koliko ima kose na glavi.

— Pa da li ti je žao?

— Jest! Jako mi žao. Ali kad ja ne mogu drugačije . . .

— Dajem ti za pokoru ovo: svaki puta kad opsuješ Boga, iščupaj si jednu vlas s glave . . .

Joško je pristao. I bio je vjeran pokori. Izvršavao ju je točno. Ali se jednoga dana zamisli, što će to biti s njime... Kosa na glavi postaje sve rjeđa. Ako tako nastavi, ubrzo će ostati ĆELAV . . . Tada počne ozbiljnije razmišljati i boriti se protiv zle navike . . . I za volju kose — prestao je. Uspio je.

Kad bi psovka bila samo svijesna hula na Boga, možda bi to donosilo više ploda. Ali njezini su uzroci i povodi raznovrsniji . . .

JEDINO ORUŽJE OBESPRAVLJENIH . . .

Kod nas su poticaji za psovku došli i iz drugih uzroka. Tu je srdžba. Jal. Zloba. Ali su ti poticaji najviše bili izazvani vanjskom prisilom. Više nego li duboko usađenim nagonom za hulom i svetogrđem . . .

Često je psovka izvirala iz bijede. A ne iz obilja.

Postoji i psovka koja je kao svagdašnji kruh siromaha i bespravnih. Psovka nije čedo imaštine i obijesti, nego nedonošče oskudice, i tjeskobe. Ona je cvala najviše među ljudima koji najmanje imaju. Nerijetko je ona i jedino oružje u rukama obespravljenih i poraženih staleža i naroda . . .

JEDINA PREOSTALA POVLASTICA . . .

Ne bismo li baš upravo u raširenosti psovke u Hrvatskom narodu mogli zaključiti, da nam je puno toga nedostajalo u našoj povijesti? I materijalno i duhovno.

Za vrijeme TURAKA bila su naša ljudska prava svedena na ništicu. Za madžaronskih vremena bili smo često građanski obespravljeni i potlačeni.

Nije li to vrijeme bilo upravo podesno za psovku »kada je slobodna misao bila moguća samo na zahodskom zidu? Psovka je bila mnogima još jedina od rijetkih povlastica, jedna od malobrojnih sloboština, poput izbora kravate, ili samoubojstva« — kako kaže naš kritičar Tomislav Ladan.

Bilo je povoda u našoj povjesti za — psovku . . .

KORIJEN U NAMA SAMIMA . . .

Ali »povod« i »uzrok« ne trebamo miješati. Onaj stvara okolnosti, ovaj neposredno proizvodi plodove. Onaj je često djelomičan, ovaj je potpun. Onaj često dolazi izvana. Ovaj je uvjetovan samom naravi stvari i događaja . . .

Kada bismo mi Hrvati bili zaokruženiji LJUDI, osobe koje teže prema duševnoj RAVNOTEŽI, ličnosti koje se odlikuju pravom ZRELOŠĆU — usprkos naše povijesti i naših nedaća među nama ne bi bilo psovke. Psovka, drugim riječima, ima korijen u NAMA SAMIMA.

UZMAK PRED STVARNOŠĆU . . . .

Jedna od osnovnih karakteristika zrele ličnosti je njezin stvaran stav prema životu. Ona uzima sebe i svoje osobine, svoju životnu situaciju i teškoće onakvima kakve jesu. Kao činjenice kojima se treba prilagoditi. S kojima treba postupati da se iz njih izvuče što veća korist i za sebe i za svoju okolinu.

A duševno nezrele ličnosti, nezaokruženi ljudi — bježe od realnog stava prema životu. Takvi bi željeli život prema svojem ukusu. Često se obmanjuju. Stvaraju sebi o životu nestvarne predodžbe. Pokušavaju sebi dokazati da život nije onakav kakav jest, nego onakav kakvog ga oni priželjkuju. A kad dožive razočaranje, kad ih život udari po glavi, nemaju snage da to priznaju.

Krive Boga u svojoj uzbuđenosti. Pogrđuju ga u svojoj raspaljivosti. Psuju ga i kunu u svojoj nepromišljenosti. A stvarno u psovci i po psovci uzmiču pred istinom — svoje životne nezrelosti.

DJETINJAST ODNOS . . .

Ponašanje osjećajno zrele ličnosti ostavlja utisak ozbiljnog ODRASLOG čovjeka. A u vladanju neuravnoteženog psovača udara nam u oči, više ili manje izražena, primjesa djetinjastoga odnosa prema ljudima i Bogu. On se ljudima klanja i — psuje ih. On se Bogu moli i — pogrđuje ga. Upravo kao dijete . . . Nepromišljeno i nezrelo!

Ali ono što se kod djeteta može uzeti kao normalno, to je kod odrasloga čovjeka znak njegove neuravnoteženosti.

DUŠEVNA TERAPIJA . . .

Zato je borba protiv psovke zapravo borba da postanemo više LJUDI. Zdrave ličnosti. Normalni tipovi. Uravnotežene osobe.

Onaj koji nije ZDRAVA ličnost, NORMALAN tip, URAVNOTEŽENA osoba, onaj je BOLESNIK. Njemu je prije svega potrebna jedna duševna TERAPIJA, tj. liječenje. I to u najozbiljnijem smislu riječi.

Nije dovoljno boriti se protiv psovci fizičkim kaznama, kako su to činili naši stari; niti prijetnjama o Božjim kaznama; niti zgodnim trikovima po novcu i ćelavosti: u taj problem bi trebalo ući kudikamo ozbiljnije. Rekli bismo — znanstvenije. Stručnije. Dublje.

A gdje smo mi od toga? Što u tom smislu čini Crkva kod nas?

Bavimo se s hiljadu, često tuđih, problema u našoj štampi, u našim knjigama i predavanjima. A ne bavimo se nama samima.

Gradimo kule babilonske o tom kako da postanemo hiper-kršćani, a zaboravljamo na to da upotrijebiti valja LIJEČNIČKU znanost da postanemo ljudi.

o. Pero Bulat D. I.
pučki misionar

Engleski mučenici

25. listopada 1970. god. proglašeno je u Rimu svecima 40 engleskih mučenika iz 16. i 17. stoljeća. Tada se Engleska odijelila od Katoličke Crkve i proglasila kralja vrhovnom glavom anglikanske crkve. Tko toga nije priznao, nego je i dalje priznavao papin primat, smatrao se izdajnikom domovine i kralja, te je bio strogo suđen. Mnogi su katolici bili teško mučeni i pogubljeni. Crkva njih smatra mučenicima papina primata.

Među tom četrdesetoricom bilo je 14 vanjskih svećenika, 3 benediktinca, 3 kartuzijanca, 1 brigitinac, 1 augustinac, 2 franjevca, 3 svjetovnjaka, 3 žene i 10 Isusovaca. Među Isusovcima najpoznatiji je Edmund Campion (Kempion). O tom Božjem junaku izašla je posebna knjižica, koja ukratko prikazuje njegov život i mučeništvo. Knjižica se čita s užitkom, a pisana je mladenačkim stilom. Tko je želi imati, može je naručiti na adresu: Rudolf Breber, 41001, Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33. Cijena joj je 2 nova dinara.

Mnogi su se bojali, da će to proglašenje vrijeđati anglikance, koji su ih mučili, te nanijeti štetu zbližavanju i sjedinjenju. Ipak je predstavnik anglikanske crkve, nadbiskup Ramsey, poslao na tu svečanost svoga zastupnika. A prisustvovalo je preko 10.000 engleskih katolika. Sve je bilo u engleskom duhu, s engleskim pjesmama. I Papa je govorio na engleskom.

U Tyburnu, gdje su stajala vješala na koja je bio obješen sveti Edmund Campion, sada stoji kapelica u kojoj se obavlja vječno klanjanje, a pred oltarom gori dan i noć velika voštanica za sjedinjenje Engleske s Katoličkom Crkvom. A kod kanonizacije sveti je Otac izrekao želju »neka bi novi engleski sveci pripomogli da se izliječi rana koja je nastala odijeljenjem anglikanske crkve od Katoličke Crkve.

PAPINO PUTOVANJE PO ISTOKU

Jedan je biskup sa Filipina (Duschak SVD) još prije papina puta napisao ovo: Tri dana bit će papa na Filipinima, a od toga samo pola dana s azijskim biskupima na zajedničkoj konferenciji. Na taj put od 15 tisuća kilometara papa se odlučio samo iz velikog razloga, kao što je to bilo i inače: na zasjedanje Ujedinjenih Naroda, na euharistijski kongres u Bogoti i Bmabayu, kao i u Afriku. Papa želi prviput pokazati pažnju Dalekom istoku, i to baš na Filipine, koji su tamo jedina uglavnom kršćanska zemlja. Svuda se vrše velike pripreve, u školama, sa svim vijestima u novinama, tako da je to neka vrst općih misija. Uči se o Crkvi i papi, moli se i sabire »duhovno cvijeće«, kao i novac za što veći uspjeh.

No i tamne su moći na djelu. Već se organiziraju demonstracije. To se očekuje, i smije se u naše doba gotovo i željeti. Zacijelo će se govoriti kod toga o piluli i sličnim pitanjima, o papinom bogatstvu itd. Ali ja poznam već 40 g. Filipince i uvjeravam vas da će dojam papin na Filipince, i Filipinaca na papu biti dubok i povoljan. Papa će toliko nastupati pred ljudima da će pred tim biskupska konferencija ižeznuti, a njegov će pohod djelovati plodno i dugo.

Papa je iza kratkog slijetanja u Teheranu, te da pokaže pažnju nastradalom Pakistanu u Kavachi, na Filipinima ostao tri dana. Tu je ovršio bogat program, te uz ostalo, kod ređenja mladih svećenika snažno i sa žarom stavio im na srce neka svoje svećeničko zvanje shvate kao nešto sveto i veliko, a ne padnu u »desakralizaciju — posvjetovnjačenje« toga Božjeg poziva, neka se održe u Božjim visinama.

Tada je Sveti otac odletio u Australiju, gdje je uz ostalo posvetio i jednog biskupa. Zatim je pošao u Džakartu i Honkong, da iz blizine pokaže dobohotnost i simpatije prema velikom kineskom narodu. — Odanle na otok Ceylon, pa 4. prosinca povratak u Rim.

Ne bi se moglo reći da je za čovjeka od 70 g. ovakav put, tolikim naporima ugodan izlet. A ipak Sv. otac to čini, s onim istim žarom koji je poticao sv. Pavla. Svuda ističe božanske natprirodne vrednote i potiče na mir, ljubav, vjernost Bogu i njegovoj Crkvi.

Najljepše stranice o Isusu

RODIO SE U STAJI

Veliki talijanski pisac Giovanni Papini prije svoga obraćenja napisao je knjigu o čovjeku, koji je htio postati Bogom.

Uvrijedio je Isusa kao malo tko prije njega.

Ipak, nakon jedva šest godina, ali šest godina, koje su bile godine velikog napora i pustošenja izvan njega i u njemu, nakon dugih mjeseci promišljanja, najedanput prekinuvši jedan drugi posao, kao potaknut i potisnut nekom silom jačom od njega, uze pisati knjigu o Kristu. U vrlo kratko vrijeme je napisao jedan od najčitanijih životopisa Kristovih.

Mržnja se pretvorila u ljubav.

Sačuvao je svu svježinu svoga izričaja, otvorenost svoje riječi koja ide koji puta i do grubosti. Ali njegova STORIA DI CRISTO je pisana doživljeno u srcu modernog čovjeka za srce — modernoga čovjeka.

»Govore da je Krist prorok slabih, a naprotiv on je došao da nemoćne uzdigne iznad kraljeva.«

STAJA ...

Staja, prava staja, nije ovaj veseli, lagani trijem što su ga kršćanski umjetnici pravili Sinu Davidovu, kao da se stide, što je njihov Bog ležao u bijedi i nečisti.

A nije ni ona sadrena pojata, kako je u sadašnje vrijeme zamišlja mašta izrađivača sličica. Nije to očišćena pojata nježnje, dražesne boje s čistim i uređenim jaslicama sa zanesenim magarcem i skrušenim volom, s anđelima na krovu okićenu ukrasima s kraljevskim lutkama u plaštu ...

Staja, zbiljska staja, to je kuća životinja, što rade za čovjeka. Uboga starinska staja starinskih zemalja, ubogih zemalja, Isusove zemlje ...

Ta staja ima samo četiri gruba zida, blatan pod i krov od greda i ploča. Prava je staja mračna, blatna, smrdljiva, u njoj su samo čiste jasle, u koje domaćin stavlja sijeno i slamu ...

To je bila prava staja, u kojoj se Isus rodio. Najprljavije mjesto na svijetu bilo je prvo boravište jedinog čistog rođenog od žene. Sinu čovječjem koga će proždrijeti životinje, što se zovu ljudi, jasle su bila prva kolijevka, jasle u kojima životinje preživlju divno proljetno cvijeće.

Isus se nije slučajno rodio u staji.

Nije li čitav svijet golema staja, u kojoj ljudi žderu i izbacuju nečist? Ne pretvaraju li oni, paklenom alkemijom, u nečist najljepše, najčistije i najbožanstvenije stvari? A zatim se izvale na bregove gnoja i to nazivaju »uživanjem života«.

Na zemlji, u privremenom boravištu za svinje, gdje svi ukrasi i mirisi ne mogu sakriti gnoja, javi se jedne noći Isus, rođen od Djevice, naoružan jedino NEVINOŠĆU...

PASTIRI ...

Prve se pokloniše Isusu ŽIVOTINJE, a ne ljudi. Među ljudima je tražio bezazlene, među bezazlenima djecu. Primiše ga životinje bezazlenije i priprostije od djece ...

Poslije životinja, čuvari životinja. Da anđeo i nije javio veliko rođenje, oni bi pohrlili k staji, da vide Sina Tuđinke.

Pastiri žive, gotovo uvijek, samotno i daleko od ljudi. Ne znaju ništa o svijetu i svjetskim slavama. Svaki, pa i najmanji događaj, što se dogodi u njihovoj blizini, jako ih uzruja. Čuvali su svoja stada u dugoj noći solsticija, kad ih najednom potrese svjetlost i anđelova riječ. A čim opaze u oskudnoj svjetlosti stajskoj mladu i lijepu Gospođu, koja je šutećke promatrala sinčića, i ugledaju dijete, otvorenih očiju, crvene i nježne puti s ustima, što još ništa nijesu okusila, odmah se razneže.

Rođenje, rođenje jednoga čovjeka, jedne duše, što se malo prije utjelovila i dolazi na svijet da trpi s drugim dušama, uvijek je toliko bolno čudo, da dira i najpros-

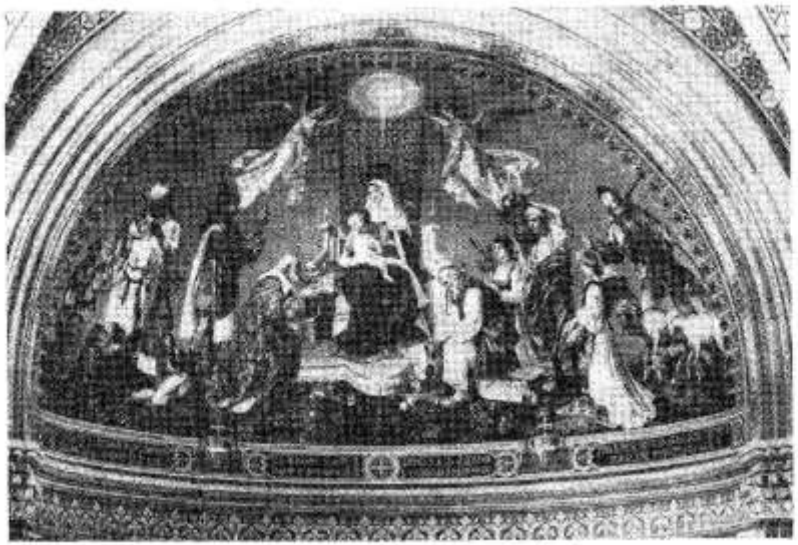

Klanjanje pastira u Đakovačkoj katedrali

tija stvorenja... A ovaj što se rodio, nije bio za pastire nepoznat, dijete kao sva druga djeca, nego onaj, koga je njihov ucviljeni narod već tisuće godine čekao.

Pastiri ponudiše ono malo, što su imali, ono malo što je veliko, ako se s ljubavlju daje. Donesoše bijele pastirske darove: mlijeka, sira, vune i janješce... Starinski su pastiri bili siromasi, pa nisu prezirali siromaštvo, bili su priprosti poput djece, pa su uživali promatrajući djecu...

Oni su ga gledali s ljubavlju i s ljubavlju su mu mudili ono svoje ubogo bogatstvo.

OKTAVIJAN

Kad se Krist pojavio na zemlji, zemljom su vladali zločinci, i ljudi su ih slušali.

I on se rodi podložan dvojici gospodara, jednome jačemu i daljemu u Rimu, drugome zloglasnijem i bližem u Judeji. Jedna mrcina, pustolovna i sretna, uz cijenu pokolja, zakvači carstvo, druga mrcina, također pustolovna i sretna, zakvači, uz cijenu pokolja kraljevstvo Davidovo i Salamunovo.

Obojica se popeše na tu visinu opakim i nezakonitim putovima: građanskim ratovima, izdajama, okrutnostima i mrcvarenjima. Bijahu rođeni da se razumiju. Bijahu doista prijatelji i sukrivci, koliko je dopuštalo vazalstvo podložnog zlikovca prema zlikovcu gospodaru ...

Bili su Oktavijan, prozvan car AUGUST, i Herod Veliki.

Oktavijan, sin veletrijskog lihvara, pokaza se kukavicom u ratu, osvetljivcem u pobjedama, izdajnikom prema prijateljima, okrutnikom u odmazdama.

Jednome osuđeniku, koji je zamolio, da mu dade barem pokop, odgovori: — To je posao strvinara ...

Pretoru Kv. Galiju, radi same sumnje, sam iskopa oči prije nego ga dade zadaviti.

Kad je dobio carstvo, pobije i raspr̀si neprijatelje, prisvoji sve službe i vlasti, a zatim navuče krinku blagosti, a od mladenačkih opačina ostade mu samo razbludnost ... Sad se zabavljao mnogovrsnim razvodima, novim svadbama sa ženama, što ih je otimao svojim prijateljima, i gotovo javnim preljubima - glumeći učitelja morala ... Ovaj opaki i boležljivi čovjek bio je gospodar zapada, kad se rodio ISUS, a nije znao, da se rodio onaj, koji će na kraju konca srušiti ono, što je on osnovao ... Ali je ipak, vjerojatno prije svoje smrti, naslutio rođenje Isusa, pravoga kralja, koji će oboriti kralja zla ...

HEROD VELIKI

Herod je bio neman: jedan od najvjerolomnijih nemani, što potekoše iz žege istočnjačkih pustinja, koja je inače rodila mnoge strasne nemani.

Ne bijaše ni Hebrejac, ni Grk, ni Rimljanin. Bijaše Idumejac, barbarin, koji je plazio pred Rimom i majmunski oponašao Grke, da jače osigura vlast nad Hebrejcima...

Držćući kao nevježe i kao zlotvori pred starost, trzao se na svaki šuštaj lista, na svaku kretnju sjene. Sujevjeran kao svi istočnjaci, lakovjeran prema slutnjama i proroštvima, lako je mogao vjerovati Trojici, što dođoše iz Kaldeje, vođeni od zvijezde, u zemlju, što ju je on na prijevaru ukrao ... A kad od mudraca doznade, da se rodio kralj judejski, uzdrhta njegovo nemirno srce. Videći da se astrolozi ne vraćaju, da mu pokažu, gdje se ukazao novi Davidov potomak, naredi da se pobiju sva betlehemska djeca.

Ne znamo, koliko je bilo nevine djece, ali znamo, ako možemo povjerovati Makrobiju, da je među djecom bio i Herodov sinčić, koji se nalazio kod dojkinje u Betlehemu. Možda je za staroga ženomorca, sinomorca i to bila osveta, a možda je i trpio, kad mu donesoše vijest o zabludi.

Malo poslije i sam je morao ostaviti život oboljevši od gnusnih bolesti. Noge su mu bile upaljene, disanje kratko, a dah mu je zaudarao. Odvratan sam sebi, pokuša se za stolom ubiti nožem, i napokon umre, nakon što je naredio Salomi, da dade pogubiti mnogo utamničenih mladića.

Pokolj nevinih bio je posljednji čin gnusnoga i krvavoga starca.

Ova žrtva nevinosti oko kolijevke Nevinoga; ova krvava paljenica za Onoga, koji se rađa da pruži svoju krv za oproštenje krivcima; ova ljudska žrtva za onoga, koji će jednoga dana biti žrtvovan, ima proročko značenje.

Tisuće i tisuće nevinih morat će umrijeti poslije Njegove smrti radi jednog jedinog prestupka — jer

su vjerovali u Njegovo uskrsnuće. On se rodio da umre za druge, a evo tisuće rođenih umiru za Njega, kao da iskupljuju Njegovo rođenje...

SAVRŠEN OKVIR

Papini je u ovom okviru STAJA — PASTIRI — OKTAVIJAN — HEROD VELIKI na savršen način prikazao Krista kao ljudsko dijete, kao jednoga između nas. Njegovo čovječstvo tako divno iskače kao da je napisao očevidac događaja. Isusovo siromaštvo! Isusova bespomoćnost!

Uistinu čovjek, kada čita ove retke, osjeća kako mu se u duši budi ono što je želio sam Papini kad je pisao STORIA DI CRISTO: »Ovoj je knjizi svrha — izgrađivanje, podizanje predviđeno ne u smislu običnog pobožnjaštva, nego u čovječanskom i muževnom smislu riječi.«

Da! Siromašan i bespomoćan postaje BOGAT i JAK! I nas privlači da po Njegovu siromaštvu i bespomoćnosti dođemo i do Njegovoga bogatstva i jakosti!

P. B.

A SVE JE OVISILO O 100 DINARA

— Eto si, imenjače, hvala Bogu, dočekao da Ti sin stigne do Božjeg oltara, kažem ja svom sugovorniku, uglednom težaku u župnoj kancelariji jednog našeg bosanskog gradića — kasabe. Bilo je to prije nekoliko godina uoči jedne Mlade mise ovdje.

— I ja mu zahvaljujem, kaže on, na toj velikoj milosti, a još više kad pomislim, da je sve to ovisilo o stotinu dinara.

— Kakvih stotinu dinara, pitam ja u čudu. I on mi pripovijeda jednu čudnu i nadasve zanimljivu priču:

— Tuži mi se još prije ovog zadnjeg rata žena, da se nekako slabo osjeća već dulje vremena, i da joj tegobe nikako ne prestaju. Ja sam znao da ona ima teške neprilike za vrijeme trudnoće, ali i ne pomišljam na to, da bi ona mogla biti noseća, tim prije što smo već imali troje djece. Ali ipak odlučimo da pitamo za savjet jednu poznatu babicu u susjednom selu njemačkih kolonista. Onda se je malo znalo i išlo doktorima i ginekolozima kao danas. Elem, sjednemo nas dvoje u kola pa ravno u onu koloniju, onoj babici. Uđe žena u njezinu kuću, a ja ostadoh na kolima čekajući rezultat. Ne prođe dugo, eto ti moje žene i sjeda u kola, a za njom ide babica meni i kaže: »Ove će je nevolje pratiti čitavih devet mjeseci.« I sad meni istom sinu u glavu, da se radi o djetetu, »nego, nastavi babica, ja ću nju osloboditi toga, a vi meni dajte sto dinara, koliko taj posao košta.«

A moja žena u kolima mene neprestano gurka laktom da krenemo, i sve šuti. Ja ću babici: »Znate, gospođo, ja ne znam, šta moja žena misli, ali ako se mene pita, ja to neću dozvoliti!« — A moja žena neprestano gurka da krenemo kući. A babica će još na ispraćaju: »Pa ako se vi predomislite, znate gdje sam...«

— Znali smo mi dobro gdje je ona, ali na ubijanje vlastitog djeteta nismo pomišljali ni žena ni ja, pa se tako rodi zdravo muško dijete, to je, eto, **ovaj naš mladomisnik.** I zato dvostruko hvalim Bogu: i što je živ, i što je dorastao do oltara.

I tu zapravo prestaje priča.

Ali ovo što slijedi nije manje zanimljivo: žena — mati ovog mladomisnika rodila iza njega još sedmero djece. Šestero muških i jednu curicu. I svih jedanaestoro su još danas živi i zdravi kao i njihovi roditelji. Svi su dobili kruh u šake — kako kaže naš svijet. Rasuti su po svijetu kao rakova djeca. Još dvoje idu u školu. I za njih će se naći kruha kad poodrastu, jer im se kućno imanje vidno povećalo. Obilaze se međusobno; pomažu jedan drugoga; vesele se životu. I na kraju kruna svega: Još dvojica

mlađe braće slijedili su mladomisnika na njegovu putu i danas kao uzorni svećenici dvojica njih djeluju u njivi Gospodnjoj, a treći još studira bogosloviju. I on ide za njima. Roditelji su još i danas čili i zdravi, i nikad ne bi čovjek po njihovom izgledu mogao zaključiti, što su sve preturili preko glave, dok su jedanaestoro djece podigli na noge.

Hotimice sam izbjegavao mnoge podatke, koji bi direktno upućivali na trag o kome se radi, da se izbjegne senzacija. Tim više što su svi akteri ove životne drame još na životu. Non quis sed quid, kaže Latinac. Ne traži imena, nego sadržaj.

Čudni su putovi Gospodnji! Zar ne?!

I. M.

Ovaj biser suradnje popratilo je pismo :

Poštovani g. uredniče! Primijetio sam, da se mnogo bavite obiteljskim problemima u našem omiljenom »Glasniku Srca Isusova i Marijina«, pa sam slobodan, da Vam pošaljem u prilogu ovu malu pripovijest. Mislim da će odgojno djelovati na naše kršćanske bračne drugove. Dijalog sam vodio ja sa N. N. težakom naše župe. I sve je onako kako je u članku označeno, ali mislim da je izvjesna anonimnost na mjestu, pa stoga i moj potpis naznačite samo inicijalima iako se ovdje potpisujem punim imenom i prezimenom.
20. 11. 1970. godine.

KAD »BOG« POČNE KOPATI

Pero je već na ovaj svijet došao pun nekakve divljine i kojekakvih mana. Doduše, kroz kućni i religiozni odgoj dosta je toga okresano, ali je ipak ušao u život barem s trećinom svega toga. Kao dječak, mladić, pa i kao sredovječan čovjek bio je nekako jogunast, ohol i prkosan čovjek. Htio je da uvijek pliva. Svoje uvjerenje uvijek je drugima naturivao, pa bilo to i fizičkim obračunom. Eto, takav je bio i kao sredovječan čovjek. Onako visok, mršav, crnomanjast i pun sebe. No, uza sve to bio je prilično inteligentan, i sa onim minimumom škole mogao je zauzeti i koje više mjesto u ljudskom društvu.

Kako bilo da bilo, on je konačno dobio neku nižu činovničku službu u jednom gradiću. Tim se naglo u njegovoj nutrini pojavila i ona druga trećina mana. Postade jednom riječju: »Ko sam, da sam, ja sam!«

Na posao i s posla išao je uzdignute glave. Njegov je pogled klizio iznad glava prolaznika. Kad bi ga netko pozdravio ili nešto pitao, on bi suho i hladno odgovarao, i

nastavio svojim ukočenim hodom do svoga ureda. U uredu je uvijek prema strankama bio suh i hladan. Ako bi ga koja stranka pitala nešto za razjašnjenje, on bi otresito i suvereno rekao: »Ja sam ti ovdje bog i sve, nemaš koga drugoga pitati za savjet!«

Malo pomalo počeo je dodijavati strankama u svom uredu. Svijet je počeo govorkati: »Kakav je onaj naš bog nekako naopak . . .« — Anica Andrić priča jednog popodneva svojoj kumi Luci: »Moja kumo, što sam se danas namučila s onim našim bogom, Bog mu pamet prosvijetlio. Pošla ja, jadna, k njemu u socijalno, i on kaže: 'Ne može, pa ne može!' I po običaju: 'Znaš li, da sam ti ja ovdje bog, i nitko ti drugi ne može pomoći!' Ja jadna preko vrata . . .«

Znamo svi, da je jedan jedini Bog svet i pravedan, a svi ovi sitni bokčići obično su puni mana i zloće, kao i naš Pero. E, da je Pero kojom srećom sam, ali ima tih bogova mnogo, pa i ondje, gdje bi se ljudi i najmanje nadali . . .

Na kule, na vile, i naš ti Pero kao jedan od onih vikača za pravdu i poštenje zapade iza brave. Omaklo mu se i pronevjerio jednu veću svotu novca. I sad naš bog zamače u zatvor. Svijet je trljao i govorio: »Neka, neka, kad barem netko može i našem bogu stati na rep!«

Pero u zatvorskoj ćeliji šeta gore dolje i nekako čudan sam sebi izgleda. Kako to? Ja negda bog i batina, a sad sve protiv mene!? Sve na me ljutito i službeno. Malo pomalo uviđa, da sad nije ni čovjek kao drugi ljudi, a kamoli bog. Stari su ljudi rekli: »Kad te prihvati tuđa majka, onda ćeš tek znati tko si i što si!« I naš Pero u samoći završava kurs popravka. E, da je bila današnja pamet, ne bih ovih muka nikada dopao. Da je sad na slobodi, kako bi bio mek i pošten!

Pero ode na robiju. Osuđen je na nekoliko godina strogog zatvora. Tu je malo pomalo odsluživao svoj zatvor. Vrijeme i muka iz njega potpuno istjerali krivog boga. Sad je mekan kao pamuk. Da jednom stigne živ kući svojoj ženi i djeci, sve bi lako podnio, ali još nekoliko godina . . .

Bio je mjesec svibanj, kad se Pero vratio iz zatvora. Dao Bogu Božje, a caru carevo. Iz početka bilo ga je stid od ljudi, pa se neko vrijeme sakrivao od ljudi i nije izlazio iz kuće. Njegova žena rekla bi stidljivo kojoj komšinki, da se je Pero skroz promijenio. »Bog ga pomogao, tko ga zatvori! Mek, seko, kao pamuk, i dobro Boga moli!«

Malo pomalo Pero se počeo ukopčavati u običan tok života. Počeo je razgovarati s ljudima, i svi su opazili na njemu veliku promjenu. Kao da nije nikako on. Ljudi su ga počeli voljeti i cijeniti kao čovjeka i kao kršćanina. Više mu ne dolazi ni na pamet nikakva služba, nego se latio motike. Uz Božju pomoć išlo je sve naprijed. Pero se oslobodio i posljednje trećine svojih mana . . . To je eto postigao kroz životnu školu i kušnju . . . Našao se doduše još gdjekoji zlobni jezik, koji bi pokazujući na Peru, koji je kopao u svom velikom docu, dobacio: Aaa, naš bog kopa . . .« Ali takvih je bivalo sve manje . . .

fra Blago Karačić

OBITELJ I SVIJET OKO NJE

Roditelji su danas često previše opterećeni raznim dužnostima svoga zvanja, pa im ne preostaje puno vremena da se više posvete obitelji. A ipak, kako god imali malo vremena za to, potrebno je da se barem koji čas zaustave, smire i razmisle, kako živi njihova obitelj, što se događa s njihovom djecom na vjerskom, moralnom i intelektualnom području. Jer kako će biti odgojena današnja djeca, takva će sutra biti budućnost naroda, Crkve i čovječanstva . . .

Da roditeljima olakšamo rješavanje raznih obiteljskih problema, osobito odgoja djece, započinjemo u Glasniku s nizom članaka s toga područja. Želimo obraditi ove teme: »Obitelj i svijet oko nje«, — »Obiteljsko ozračje«, — »Osobni odnosi među članovima obitelji«.

OBITELJ I SVIJET Bog nas je stvorio kao društvena bića. Svaki od nas vezan je na svoju okolinu od kolijevke do groba. I baš zbog toga potrebno je da znamo, kakav mora biti naš odnos prema toj okolini, da bude od koristi i nama i onima oko nas. To se međutim ne dobiva s rođenjem, nego treba naučiti. A prva i najvažnija škola našeg odnosa prema svijetu svakako je obitelj.

Ako je neka obitelj previše zatvorena u odnosu prema svojoj okolini, to će i djeca, odgajana u takvom ozračju, poprimiti sličnu zatvorenost prema ljudima, s kojima se susreću izvan obitelji.

I protivno, ako je neka obitelj previše otvorena prema svijetu, to će i djeca, tako odgajana, poprimiti isti odnos prema svijetu.

Međutim, nije dobro ni jedno ni drugo. Nije dobro da cijela obitelj bude kao neki rezervat, u koji imaju pristup samo posebni sretnici; ali nije dobro ni to, da obitelj živi na ulici.

Potrebno je naći pravu sredinu, u kojoj će se spajati intima obiteljskog ozračja i povezanost s ljudima oko nas. Ako se to postigne u jednoj obitelji, onda će lako biti u tome poučiti i djecu.

Na obitelji leži teška dužnost, da pravo odgoji budući naraštaj. No taj odgoj nikako nije samo u tome, da roditelji djecu čuvaju od negativnih utjecaja što mogu prodrijeti izvana. On je prije svega u tome, da djecu pripravi za susret s raznim ljudima, raznim okolnostima života, bile one pozitivne ili negativne, s raznim problemima i opasnostima, nastojeći im pokazati kako se moraju u tim raznim slučajevima ponijeti.

No, kad bi se koja obitelj i htjela posve ograditi ne znam kako visokim zidom od vanjskih utjecaja i držala se po strani od svoje okoline, ipak ne bi u tome posve uspjela. Ako se djeca ne mogu susretati sa susjedima, to još ne znači, da su posve izolirana od svega što se događa u svijetu, bilo to dobro ili zlo. Ona moraju pohađati školu. A tu se susreću najprije sa svojim drugovima, od njih čuju mnogo toga dobra i zla; slušaju školska predavanja, u kojima opet saznavaju mnoge stvari, od kojih su ih roditelji kod kuće htjeli sačuvati. Prolaze ulicom, i tu vide razne prizore, zapinju im za oči razni časopisi, osobito oni ilustrirani, što su izloženi u kioscima. Za školsku lektiru moraju čitati razne knjige, moraju ići u kino, moraju gledati televizijske programe . . .

I tako eto ograde padaju. Djeca i preko najvećih umjetnih zidova, što su ih podigli roditelji oko njih, proviruju u svijet. Samo tu sada nailaze na mnoge poteškoće. Oni ne znaju uskladiti svoj odnos prema tom tako upoznatom svijetu, i tu onda nastaje kriza . . . A da su već u obitelji bili pripravljeni za taj susret, njihov bi život krenuo sretnijom kolotečinom.

Mi se, dakle, moramo pomiriti s činjenicom, da osim nas i vanjski svijet ima velik upliv na našu djecu, da i oblikuje njihov način mišljenja i gledanja na pojedina područja

ljudskog života, da im nameće razna životna pitanja, koja traže svoj odgovor.

Ako roditelji žele dobro svojoj djeci, onda neka im pomognu da se na pravi način susretnu sa svojom okolinom i uopće s utjecajem svijeta. Neka im pokažu, kako treba gledati na pojedine pojave ljudskog života, kako treba suditi o pojedinim događajima i stvarima, kako treba reagirati u raznim prilikama, što treba prihvatiti, a što odbaciti.

ULOGA VJERE U ovom susretu sa svijetom i njegovim pojavama djecu treba naučiti, da im vjera i njezina načela nikako ne smiju ostati po strani. Ona mora biti njihov vođa u svim životnim zbivanjima. U njezinu svjetlu potrebno je promatrati vrijednost pojedinih stvari i događaja. Što ona kaže, da je zlo, i za nas mora biti zlo, pa se moramo toga čuvati u svome životu. Što ona kaže, da je dobro, nastojmo se time u životu okoristiti za svoje vremenito i vječno dobro, a i za dobro svoga bližnjega.

U krugu obitelji potrebno je da se razgovara o raznim stvarima. Tu će se razgovarati o raznim događajima na vjerskom, moralnom, socijalnom, karitativnom i političkom polju. Bit će riječi o raznim tehničkim dostignućima današnjice, ali i o krizi čudoređa i vjere kod tolikih ljudi, osobito kod mladeži. Doći će na red i pitanje gladi u svijetu, pitanje socijalne pravde i nepravde, pitanje tolikih obitelji bez stana, zatim pitanje štrajkova... Ne će se moći mimoići ni pitanje djece bez roditelja, djece iz razorenih obitelji, mladeži, koja se predala nemoralu i koja nema pred očima nikakvih većih i uzvišenijih ideala osim zabave.

Postavit će se i pitanje, što Crkva čini da pomogne svijetu u tim tolikim krizama. Bit će dobro, da se povede razgovor i o radu misionara, o njihovim žrtvama za Boga i duše.

Međutim, veoma je važno, da u tim razgovorima roditelji redovito izreknu kršćansko stanovište za rješenje pojedinih problema, ili da iznesu kršćansko gledanje na pojedine pojave u svijetu. Razumije se, za to je potrebno da oni sami budu duboko prožeti kršćanskim načelima i da svoj vlastiti život usmjeruju tim putem.

Roditelji će se morati zanimati i za način zabavljanja današnje mladeži. Moraju upoznati, što današnja mladež pjeva, kako pleše, što gleda u kinu, što se daje na televiziji... I opet o svemu tome potrebno je pred djecom izreći pozitivan ili negativan sud, da djeca imaju tako jasnu orijentaciju.

Razumije se, da roditelji moraju paziti da sve, što je moderno, ne proglase odmah zlim. Ono je možda drugačije nego što je to bilo u njihovoj mladosti, ali ipak može biti dobro. Treba misliti na to, da način života danas ne mora u svemu odgovarati načinu života jučer, a ni onome sutra. Ipak, kakav god bio on za kršćansku obitelj mora biti prožet vjerom i njezinim načelima.

Kako treba u svagdanjem životu na pravi način spajati naše djelovanje s vjerom i njezinim načelima, to će djeca najbolje konkretno naučiti od svojih roditelja, ako oni budu duboko prožeti duhom vjere u svim prilikama i neprilikama života. Nije laka stvar tako živjeti, jer to od roditelja traži uistinu pravo i nepatvoreno kršćanstvo i onda, kad se za to traži mnogo žrtve i odricanja. Ali na djecu to više djeluje nego bilo kako lijepe riječi pouke.

Na taj način i riječju i primjerom roditelji će kod svoje djece stvarati pravo kršćansko gledanje na svijet i njegove pojave. I to će ona ponijeti u život, prema tome će usmjerivati svoj rad, svoje planove i svoje želje. Bog će im biti alfa i omega njihova života i rada.

Znajmo, dakle, razborito spojiti intimu obiteljskog života i povezanost s ljudima oko nas. Nastojmo i mi aktivno sa svojom djecom sudjelovati u izgradnji boljeg života. Ali uvijek to činimo prožeti vjerom. To od nas očekuje Bog, to traži Crkva, to traži vremenita i vječna sreća nas, naše djece i tolikih drugih ljudi...

Juraj Gusić

BOGOJAVLJENJE

U Rimu na Bogojavljenje u kolegiju za »Evangelizaciju naroda«, gdje se pripremaju mladići iz svih krajeva svijeta za svećenike, možete čuti pjesme na raznim jezicima. Uz naše odjednom čujete crnačke. Dosad je bilo 6760 jezika na svijetu. Od tog broja izumrlo ih je 3964, dakle više od polovice. Još se na svijetu govori na 2796 jezika, i u svakom od njih Crkva slavi Boga. Bog se uistinu objavio svim narodima...

KRIST — SVJETLO SVIJETA Na božić je bila Kristova premijera »Rodilo se Svjetlo«. No u više repriza Krist pokazuje da je »Svjetlo svijeta«. Pred Božić Crkva Krista nazivlje »Suncem, koje sviće«, »Sjajem svjetlosti vječne«, »Suncem Pravde«, i poziva ljude: »Dođite i rasvijetlite se, koji čamite u tami i sjeni smrti!«

Iako je Izaija 700 godina prije gledao događaj što se zbio na Bogojavljenje i radovao se što je njegov grad Jeruzalem obasjan Svjetlom, ipak radovao se i zato što i »drugi narodi usmjeruju svoje korake prema tom Svjetlu u Jeruzalemu«. Nećemo pogriješiti ako Kristovu Crkvu nazovemo Prosvjetiteljkom narodâ. Premda nam na prvi pogled izgleda danas da zamračenje sve više zahvaća svijet i da narodi, mjesto da koračaju u svjetlu Evanđelja, okreću leđa Evanđelju, ipak uza sve crne misli što nam mogu ispuniti srce i dušu, Krist ostaje Svjetlo naroda. Neka je s jedne strane mračno, jer to znači, da je na drugoj strani svjetlo. Ako je laž bacila sjenu preko cijele zemlje, ipak nema sjene bez sunca. Upravo zato i osjećamo nepravdu što postoji pravda. Neka mržnja izmišlja ratove i opće ruševine, neka se zbilja doslovno nalazimo u »sjeni smrti«, ipak Ljubav se uz mržnju jače ističe.

Eto, još smo na početku Nove godine i jedni drugima još izražavamo toliko dobrih želja. No kao da nas sve zaokuplja sa svih strana crna avet koja nam prijeti užasnim katastrofama. Ali uza sve to Crkva nam pruža kao lijek protiv tog pesimističkog gledanja potičući nas na predanje u Božju providnost, koja upravlja svijetom i njegovim zbivanjima.

POUZDANJE U KRISTOVO SVJETLO Sveti Ivan u svome evanđelju opisuje borbu između Krista, koji je Svjetlo, i moći tame. »Svjetlo je svjetlilo u tami i tama ga nije obuzela.« Poznato je: što su noći tamnije, to su zvijezde sjajnije. Kroz tamu je i zvijezda vodila Mudrace prema Svjetlu u Betlehemu. Kad je te Božje tražitelje napokon dovela do Betlehema, do Svjetla koje je sjalo u Betlehemu, netragom je iščezla. Kolika jakost i kolika ra-

dost obuzela je Mudrace kad su spoznali da nisu bili u zabludi! Isto tako ni nas ne može ništa razuvjeriti nad činjenicom da se je Bog utjelovio, da je postao čovjekom kako bi spasio svijet, da je On otvorio širom put u nebo. Ta sigurnost i te kako može olakšati naš zemaljski život, preobraziti svijet. Iako znamo da je zemlja bolesna, teška od tereta grijeha i očaja; iako znamo da je tama zaslijepila um i obeshrabrila srce, ipak znamo i to, da je Netko u to pokvareno tijesto čovječanstva ubacio kvasac koji više nikada ne prestaje djelovati. No on djeluje polako, kako uostalom kvasac i djeluje, dok sve tijesto ne uzdigne i ne postane od njega dobar kruh za stol Gospodnji.

Bez sumnje, i te kako smo svjesni, da je noć duga i dan kasni. No svanut će taj dan, »Vječni Dan, Dan Gospodnji, Dan spasenja«. Zora toga dana velikog dana jesu svi dani našeg vremena. Međutim, apostol Pavao pišući Rimljanima tješi i nas: »Odmakla je noć, približio se dan i naše je spasenje bliže sada nego kada smo počeli vjerovati.« To je istina ne samo u kratkom životu za svakoga pojedinog od nas, nego je istina i za sav svijet skupa. Znamo sada da se ni on ni mi ne vrtimo u začaranom krugu bez kraja i konca, ni u ponavljanju beskrajno istih besmislenih, luđačkih kretnja, nego da sav razvoj svijeta kao i odvijanje našeg osobnog života ima smisao, označen već u Evanđelju. I ta velika rijeka tame neznanja, tame grijeha, tame patnje, koja se valja između bregova vremena, već je prošla pred našim očima kroz tisuće slabih tračaka svjetla, koji nam mogu predočiti i dati razumjeti kako će jednog dana ta velika rijeka tame, pomiješane sa slabim svjetlom, pretvoriti se u sjajno Božje Svjetlo vječnog Jeruzalema ...

KROZ BORBU DO POBJEDE Danas mnogi ljudi odbacuju Boga, koji se u našoj povijesti pojavio i kao čovjek u osobi Isusa Krista. Upravo zbog toga što ne priznaju Boga, koji se pojavio kao čovjek usred naše povijesti, ne daju ni povijesti pravi smisao, smjer i cilj. Zbog toga sva su im zbivanja u povijesti samo besmisleno vrludanje. Za takve se može s punim pravom reći: Nema razlike između historika i histerika, jer se oba plaše činjenica ...

Mirne duše možemo reći: zapravo i nema prave povijesti osim one Božjeg Naroda. Zbog nje i za nju organiziran je i uređen cijeli svemir. I ta povijest ima samo dva odredišta, dvije točke: prvo je odredište ono, koje usmjerava sve korake povijesti prema dolasku Krista kao Mesije. Drugo je odredište koje usmjerava korake Božjeg Naroda prema usavršenju Božjeg kraljevstva što ga je Krist sam ustanovio usred povijesti. Mi se sada nalazimo u ovom drugom razdoblju.

Ivan u svojem Otkrivenju, toj zadnjoj knjizi Biblije, opisuje i proriče hrvanja i borbe što će ih morati podnijeti Božji Narod, katastrofe što ćemo ih i te kako iskusiti prije nego što dođe konac. Velika sigurnost izbija iz cijele knjige Otkrivenja: pobjeda je osigurana, zajamčena. Nema tu ni govora o bolesnom triumfalizmu, ne, to je stopostotni zdravi realizam. Krist je onaj Ivanov tajanstveni Jahač na bijelom konju, pobjednik svih pobjednika. U stara vremena pobjednike su slikali na bijelim konjima. Tako i Ivan prikazuje Krista.

Kršćanin je ubačen u nesmiljenu borbu, ali zajamčen mu je također konačni triumf. I tako, mjesto da stenjemo nad nesrećama vremena, mjesto da proklinjemo tamu, bolje je da zapalimo barem jednu svjetiljku. Ako je Krist »Svjetlo svijeta«, to isto moraju biti i kršćani, i to po vjeri, nadi i ljubavi. To su naša Tri Kralja. Kao pratnja neka im se pridruže još četiri stožerne kreposti: razboritost, pravednost, umjerenost i jakost.

Eto, u tom je naš kršćanski optimizam. Ne trebamo se plašiti budućnosti, jer nam prošlost Božjega kraljevstva jamči da je Bog gospodar povijesti. Kristova Crkva, uza sve progone izvana i uza sve sablazni i apostazije iznutra, poput kvasca djeluje u čovječanstvu malo pomalo. Jaslice, koje su se pretvorile u križ, oko sebe okupljaju sve narode.

DIGNIMO GLAVE! Dignimo glave, kako nas poziva Izaija i Pavao, i ne gledajmo samo oko sebe, gdje možda uočujemo žalosne stvari, nego bacimo pogled daleko po cijelom svijetu. Što vidimo? Zar ne obilnu žetvu dozrelu da se spremi žito s nje u žitnice ..., samo što nedostaju poslenici i žeteoci ... Bogojavljenja, ne smijemo ugasiti, Kristova Kraljevstva u vremenu i prostoru. — Krist ni nije drugo nego Bog u povijesti: pa kako onda ne bi njom i dominirao?! — Ako ikada, a ono danas treba da molimo: »Dođi Kraljevstvo Tvoje!« Svjetlo zapaljeno u Jaslicama kod njegova rođenja i objavljeno narodima na dan Bogojavljenja, ne smijemo ugasiti, nego čuvati, raspirivati, pronositi svijetom. Budućnost je naša, ako smo Kristovi. I jednog dana, Dana Gospodnjega, ući ćemo i mi u Kraljevstvo, čijim se počecima klanjamo kod jaslica zajedno s Tri Kralja, a za koje u Vjerovanju kažemo »kojem neće biti kraja«.

Ako to nije optimizam, ako to nije realizam, onda ne znam što je ...

Josip Njavro

NA KRATKIM VALOVIMA

Bog dolazi uvijek

Čitav svijet se veseli. Radost vlada na svim kontinentima. Na ledenim poljanama Aljaske, na toplim stranama Afrike. Pače i oni koji ratuju prestaju za čas ruku dizati na svoga protivnika!

Božić je! Jaslice su opkoljene kršćanima koji mole. Jer se prije 1970 godine rodilo Dijete u Betlehemu. A to Dijete je Bog.

NITKO NE BI SLAVIO BOŽIĆ, DA SE KRIST NIJE RODIO . . .

To je izvanredan događaj, jer počevši od toga dana, ljudi su se počeli ljubiti; pokraj ovoga božanskog Djeteta niknula je naša neodoljiva ljubav za slobodom, za pravdom i bratstvom.

* * *

Sav svijet ima riječ BOŽIĆ na ustima. Ali, slušajte ga kako oko vas govori. Kako pravi planove!

— Ja ću za Božić ići u kino!

— Ja ću plesati čitavu noć!

— Ja ću ga iskoristiti da u kuhinji nešto dobro spremim. . .

Uvijek — JA! JA! JA! A ISUS? Što ćemo s NJIM? Tko se za NJEGA zanima?

Što tih dana dobiva BOG koji je sišao s neba i postao čovjek? Jer, čujete li: Bog je postao čovjek!

Mi ne slušamo! Ponavljamo ono što smo naučili još od svoga djetinjstva: da više mislimo za Božić na SEBE, nego na ISUSA . . .

Ipak bi trebalo vikati punim grlom: BOG se rodio! Bog je pohodio zemlju. Bog je postao malo djetešce. Riječ je postala tijelom. Bog se utjelovio. On se obukao u našu kožu. On je došao k nama. Bog je postao jedan između nas.

To nije legenda! To je kruta, istinita — stvarnost!!!

* * *

Majka je kupila sve što je mislila. Badnjak je navečer. Ne smije se ništa zaboraviti. I svi će NJEZINI biti sretni . . .

Kad se vratila kući, ugleda kako je jedan prozor ostao mračan. Neosvijetljen. Stara susjeda je sama. Nema nikoga. A kad je čovjek sam i siromašan, zašto da i slavi Božić?

Djeca su pokrenula majku. Pojavila su se s njom u bakinom stanu. Donesoše darove. Ugrijaše sobu. Odvedoše je sebi na večeru . . .

— Zašto to meni, djeco činite, večeras?

— Pa, bako, Božić je! A Isus nas je naučio da se moramo brinuti za druge, a ne samo za sebe . . .

* * *

Mjesto da mislimo samo na ono što ćemo jesti i piti toga dana, pomiješajmo se s pastirima učeći pouku jaslica: PRIMITE ISUSA!

Ne znamo da li je one noći puhala bura; da li su Marija i Josip gazili po snijegu. To nije u Evanđelju. Ali vrlo dobro znamo da za Njega nije bilo mjesta u Betlehemu. I zato se ne vladajmo mi kao stanovnici Betlehema, koji su odbili Krista. Otvorimo svoje duše, svoje živote, Bogu. Neka se on dobro osjeća u našoj duši i u našoj kući . . .

Prestanimo dvolično živjeti!! Nije li naš Božić jedna velika ispraznost, ako nam se život ne promijeni??

* * *

Često ovako govorimo: — Božić je stari Blagdan . . . To se zbilo prije dvije tisuće godina, da se Isus rodio . . .

Ali, Isus Krist je i danas — ovdje! Kod Mise! U pričesti! U živim jaslicama — to je naš siromašan i bolestan susjed!

Pristupimo k Njemu. Sve prolazi. Ali Bog dolazi uvijek!

Živimo kako nas je ISUS naučio. I MIR na svijetu neće ovisiti o Kini, niti o Rusiji, niti o Americi, nego o nama, kršćanima na djelu, koji su se na Božić stvarno sreli s Isusom . . .

BOŽIĆNA PRIČA

SELO SVAĐALOVO

Godine Gospodnje 1934., baš uoči svetkovine Rana svetog Frane posvadile su se ove žene: Milkača s Ivkačom, Jelača s Peračom i Lukača s Kukačom. Bilo je to prije podne, jutro je bilo prilično tmurno i ozbiljno se spremala jesenska kiša. Dan tih, sve dok s Čosina brda nije zagrmila Ivkača:

»Ooooo Milkača, oooo Milkača, oooo Milkača!« zvala je Ivkača Milkaču i jedva jedvice je dozvala.

»Oooooj, šta je? Što vičeš i urličeš kao da si pobjesnila, dabogda pobjesnila!« konačno se odazvala Milkača i napela uši da čuje, što je zove Ivkača.

»Tvoja krava u mom kupusu, crkla ti ona, i ti s njome!«

»Crkla ti i sve tvoje prije nego išta moje, pogrdo pogrdna. Zbog jedne glavice kupusa, glava ti pukla, a i ti crkla, jaučeš, kao da te vuci deru! Razgulili te, jadna i čemerna bila!« I još se Milkača derala i proklinjala, ali se nije čulo od Ivkače:

»Zašto sam jadna, nisam gladna kao ti. Ne otimam tvoje kao ti moje! Dabogda uvijek moja želila, a svoga nemala, ciganko dronjava, davo te nosao po mom kupusu i ostavio te na kupusu, dadadada!« Ivkaču je tog časa sandžija ukočila, pa je umukla. Istog časa iz kuće je izletjela Jelača sa zamazanim pelenama i golim djetetom u naručju, da čuje svadu.

»Sramota, sramota, ljudi moji, žene moje, sram ih bilo sela, vazda se svađaju!« To je govorila Jelača kao samoj sebi, ali glasno, kao da se svađa s Ivkačom i Milkačom.

»Je li to opet ta prokleta Milkača, oči joj ispale!? Dok je nje, nema mira u selu!« Za Jelačom istrčala je Perača, žena pokojnog Pere, a jetrva Jelačina. Tog dana pekla je pekmez od šljiva, pa se pekmezli ponašala, ali zakratko.

»Gora je Ivkača nego Milkača! Šta braniš davla, davle!?« nakostruši se Jelača.

»Nije ni Milkača anđeo. Što se ne brine za svoju djecu. Nalegla ih koliko treba i ne treba, pa svijetu po selu kopaju oči, a ona po selu smutnju stvara, u jamu propala, pa selo bilo mirno!« ražesti se i Perača, a sve briše pekmez po pregači i licu.

»De, de, ne reži, zaveži! Brini se za sebe, a ne za tuđu dječurliju!« ponovo napada Jelača Peraču.

»Zaveži ti! Stid te i sram bilo. Iznila si na selo dijete golo i boso, i mrgavo i prgavo, i musavo i kusavo, i umazano i zamazano, kao strašilo, pa se tu svađaš sa selom!« tek se sada raspali Perača, nimalo pekmezli.

»Zaveži, zaveži, laješ ko Perukanova kučka, kučko jedna!«

»Kučka si tiiiii!«

»Mummmuu ..., samo ti mucaj, mucavice jadna!«

I ova bi svada potrajala dugo, da na vrijeme ne stiže Čorkan, zvani Mutikaša. Pogurio se kao keva, usitnio koracima u poderanim opancima prema Jelači i Peraču, pa kao da galami: »Cea, cea, cok, cok, ne svađaj se, jok, jok!« Mislio je tim će ih još više podjariti, ali nije uspio. Povukle su se u kuće i Jelača i Perača. Ili zbog Mutikaše, ili zbog djeteta, koje se golo u naručju krivilo, ili zbog pekmeza, koji je na ognjištu mogao iskipiti, ne znam.

U isti čas, kad su se one uvukle u kuće, Lukača se izvukla. Uspravna ko svijeća, žuta ko dinja, zapiskutala je kroz krezave zube:

»Hej, hej, izađi iz kuće, poslušaj kako se ženturače svađaju, drugo moja!« zvala je Lukača prvu komšinicu, Kukaču. Tog časa Kukača je lila vodu iz fučije i razbila fučiju. Zbog brzine fučija se s police okliznula i na beton kliznula, pa u sto komada. Nešto je opsovala fučiji, a nešto i Lukači, pa istrči van:

»Tko se svađa, svađa ga ubila, nikad mira u selu!« pitala je Kukača Lukaču obazirući se na razbijenu fučiju.

»Ma ona luda Jelača i ona budalasta Perača zbog one šašave Milkače i one glupe Ivkače, hasije jedne!«

»Bježi, bježi sestro moja, sto dana hoda od njih! Samo selo sramote, sram ih i stid bilo i Boga i ljudi! Zbog toga ne volim ni izići iz kuće!« kukala je Kukača zbog seoske svade.

»Hajde, hajde, ne izlaziš? A nikada nisi u kući! Tko po selu smrad nosa, ako ne izlaziš?«

»Kakav smrad, smradu jedan, što izmišljaš, kuda će ti duša?« naglo se raspali Kukača na Lukaču, a i Lukača na Kukaču.

»Brini se ti za svoju dušu, a ne za moju! Jadno ti srce i duša! Samo ćeš vidjeti, kad te jednom davo ščepa i stavi na mlinski kamen, gdje ćeš se vrtjeti i živa i mrtva u vijeke vjekova!«

»Fuj, karampačo jedna! Zbog zmijskog jezika požutila si ko lala i ufitiljila se ko Peračin fitilj, u njezinoj lampi izgorila!«

Možda bi Kukača i odalamila Lukaču, ali tog časa sjeti se ozbiljne stvari. Kukača naime ima kćer Lucetinu, a Lukača sina Ivetinu. Njih dvoje dugo se rado gledaju, ali Lukača i Lukačini ne daju ni progovoriti o tome. Najviše zbog Kukače. I opet ta Kukača udarila u svadu, Bog joj pamet oduzeo. Jadna se Lucetina povukla u sobu i od stida plače, dok je Ivetina crno gledao u svoju mater s kućnog praga, sve dok na njeg nije zagalamila:

»Ne ću u kuću davla, makar ti je do neba draga! Ulazi u kuću!«

Mladić je ušao bez riječi. Žao mu je bilo Lucetine. Tako se selo smirilo. Ali samo za koji čas ...

Ne zna se, kada je i kako počela prva svada u selu Svađalovu. Samo se zna, da se selo vazda svađalo. Počeli bi u rano proljeće sa prvom brazdom, pa sve do u kasnu jesen, to jest dok se kupus ne posliječe. Svađalo se i malo i veliko. Svađalo se i muško i žensko, a najviše žene. Ponekad bi ih muževi razgonili i u kuće ugonili, ali sve badava.

Svađalo se zbog svega i svačega, a najviše zbog ničega. Glavno da se svađa. Bilo zbog teladi, bilo zbog peradi. Tučnjave nikad nije bilo. Čak ni mržnje. Nitko nikog u selu nije mrzio, niti je tko kome zlo činio, niti želio, ali nitko ni s kim nije bio u miru.

Na prvi dan Božića poslije ponoćke selo bi se izmirilo. I sve dok ne bi pirove smirilo, mir bi vladao selom. Na svadbama, koje bi se zaredale odmah poslije Božića, skupa, u ljubavi i miru, ispijale bi čaše i Milkača s Ivkačom, i Jelača s Peračom, i Lukača s Kukačom, i svi ostali, ama svi skupa kao jedna duša. A kada bi svadbe prošle i prve laste došle, opet Jovo nanovo.

Tako nekad, ali nije sada.

Godine Gospodnje 1964., na blagdan svetog Kuzme i Damjana, dođoše neke Švabe, poput onih za vrijeme rata, te odvedoše zdravo i mlado, a ostade samo staro i nejako, i selo se smirilo, kao da spava. Više sliči na groblje nego na selo. I da na ulazu ne stoji ploča s natpisom: »SELO SVAĐALOVO«, čovjek stranac kršćanin izmolio bi: »Pokoj vječni daruj im Gospodine...«

Ovo, što je stari župnik o selu Svađalovu u župnoj spomenici napisao, ja sam prepisao. I ovo sam dopisao:

Kada poštar dođe u selo Svađalovo, ono malo i sada oživi. Ali ne deru se ni Milkača na Ivkaču, ni Jelača na Peraču, ni Lukača na Kukaču. Tihe su i ostale, i još se tiše iz kuće izvlače i prilaze poštaru jedna po jedna, same, pa kao stare dame pitaju tiho i tugaljivo, da li je stiglo pismo ili novac iz tuđine od milih i dragih. I onda se opet vraćaju u kuće tužnije nego što su izišle. I kada te stranac promatra, samo od sebe nametne mu se pitanje, kojeg dugo nosi: »Bože, da li selo Svađalovo umire?« To je pitanje ubilo i starog župnika više nego ratno doba. — Napustio je selo. Više tu nije mogao živjeti. Samo na Božić dođe među njih, kada iz tuđine dođu oni, koji su tamo pošli na rad. Tada selo ponovo oživi. A kada, Bog zna po koji puta, ti ljudi ponovo napuštaju selo i odlaze u tuđi svijet, i on odlazi iz sela. On bi želio stalno živjeti u selu Svađalovu, ali ne može. To više nije selo Svađalovo, na koje je on naučio. Mnogo se namučio dok je i na svadu naučio, ali na umiranje ne može se naučiti baš nikako. Jer ipak je svada manje zlo od umiranja ...

Stjepan Džalto

ZAGORSKA USPAVANKA

Na nebu žarke su svenule ruže
Srebrene zvijezde polako se pale,
Znaš, i sirote sad Bog čuti može,
Sklopi na molitvu ruke te male.
— Senje su došle, i čut ih ni,
Spi, moja duša, spi!

Sjever je vani, u gospodskoj šumi
Puno je drva, al za nas ga nije,
Ne boj se, ne će mi do tebe zima,
Tebe će majčino srce da grije.
— Žmiriju zvezde, i dremleš ti,
Spi, moj jedini, spi!

Nema ti oca da od zla te brani,
On je u tuđem svijetu na radu,
Tamo će kruha zaslužiti za te,
Ovdje ni življet ni umrijet ne dadu.
— Vsigdi je dobro, al doma ni,
Spi, moj siroček, spi!

I ti ćeš odrasti i poći za radom,
Tamo daleko za brda ta plava,
Teško se živi, al barem ćeš vidjet
Zemlje gdje ima i kruha i prava.
— Spi, dok za brige još ne znaš ti,
Spi, moja duša, spi!

Dragutin Domjanić, 1924.

SOCIJALNO PITANJE U MISIJAMA

Da kršćani u misijskim krajevima djelotvorno sudjeluju u socijalnom razvoju svoga naroda (Misijska nakana AM za siječanj 1971.)

»Ako si ti zbilja Mesija«, govorahu Židovi, »reci nam otvoreno! Isus im odgovori: Rekoh vam, a ipak vi ne vjerujete. Djela koja ja činim u ime Oca svog svjedoče za me« (Iv. 10,24-25).

Isus neprestano podupire svoje naučavanje nepobitnim znakom koji se sastoji u Njegovim konkretnim djelima učinjenim na službu ljudi. Rušeći svaku društvenu ogradu On se pokazuje susretljiv svima, siromašnima i bogatima, djeci i odraslima, onima koji su se hvastali da su »pravedni« i onima koji su se priznavali grješnicima, Samaritancima jednako kao i Židovima. Svaka patnja dira Ga u srce i On pritječe u pomoć tješeći i liječeći svaku bolest i svaku slabost. Svaka nepravda revoltira Ga i On ne oklijeva da je žigoše. Nije bio kukavac koji bi se usuđivao žigosati samo jednu vrstu nepravde dok bi pred drugom šutio ili joj čak laskao. On doslovno proživljava ideal na koji je Bog pozvao svoj narod preko proroka Izaije: »Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Jahve Gospoda: Kidati okove nepravedne, razvezivat spone jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove; podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola, i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi« (58,6-7).

Osluškujući toliku bijedu svijeta, u kojem ima još toliko nepravde i mržnje, II vatikanski sabor proklamirao je konstitucijom »Gaudium et spes« potrebu za izgradnjom jednog humanijeg svijeta u kojoj bi se morali angažirati svi kršćani. Pavao VI sa svoje strane enciklikom »Populorum progressio« upravio je poziv svim ljudima dobre volje da se ujedine u službi što potpunijeg razvoja čovječanstva. A da li su ti tako važni tekstovi uzeti ozbiljno barem od kršćana? Ili ne opisuju li oni isprazne tlapnje, koje su određene da se rasplinu u dodiru s krutom stvarnošću života? Povlače li oni stvarne putove kojima bi morali koracati kršćani slijedeći svog Učitelja?

ZA SVEOBUHVATNI RAZVOJ

Razvoj je jedna od najčešće ponavljanih riječi u našem modernom svijetu. Ona izriče ponajprije želju da se nadvlada koliko je moguće nesigurnost svagdanjega života koji je izložen gladi i bolesti. Ako je takva situacija mogla dugo vremena izgledati kao posve normalna, odsada će je moderna znanost pokazivati kao zlo koje se može i mora nadvladati u što je moguće većoj mjeri.

Ali te mogućnosti, koje su do jučer bile posve neočekivane, postavljaju pitanje: kako se može trpjeti da ih mnoštvo ljudi bude lišeno, dok ih manjina koristi u izobilju?

Bez sumnje tehnika i ekonomija imaju vlastite zakone koje se ne može prezreti bez iluzije. Ne postoji čarobno rješenje financijskih problema, produkcije i podjela bilo po kapitalističkom bilo po socijalističkom receptu. No zato ništa manje nije istinito da postojeće strukture igraju odlučnu ulogu u skandaloznoj nejednakosti koja je tako karakteristična za suvremeni svijet. Stvar je tim čudnija što praktično svi narodi postavljaju danas kao načelo bitnu jednakost svojih članova. Ali u stvari bogatstvo ostaje usredotočeno u rukama onih koji drže vlast bilo da su članovi jedne vladajuće stranke ili financijski magnati. Svi drugi imaju jedino pravo na mrvice s njihova gavanskoga stola.

Protiv svih vrsta egoizma, koji je izvor nepravde, Papa Pavao VI svjedoči u enciklici »Populorum progressio«: »Radi se o tome da se izgradi svijet u kojem će svaki čovjek, bez obzira na rasu, vjeru i nacionalnost moći živjeti punim ljudskim životom, oslobođenim od zasužnjenosti od strane ljudi i jedne nedovoljno svladane prirode; svijet u kojem sloboda ne bi bila prazna riječ i u kojem bi siromašni Lazar smio sjesti za isti stol s bogatašem. To traži mnogo plemenitosti, brojne žrtve i stalan napor...« Taj zov ne upravlja se samo pojedinim osobama, već grupama i narodima kako bi svi pomogli njegovu ostvarenju.

»To je dužnost u prvom redu onih koji su u povoljnijem položaju. Njihove su obveze ukorijenjene u ljudskom i nadnaravnom bratstvu

i javljaju se u trostrukom vidu: obveza solidarnosti, tj. pomoć koju razvijeni narodi moraju pružati zemljama u razvoju; obveza socijalne pravde, tj. korektnije preuređenje manjkavih trgovinskih odnosa između jakih i slabih naroda; obveze sveopće ljubavi, tj. nastojanje oko jednog humanijeg svijeta u kojem bi svi imali od čega davati i primati, i to tako da napredak jednih ne bude zaprekom razvoja drugih. Problem je ozbiljan, jer od njegova rješavanja zavisi budućnost svjetske civilizacije« (Populorum progressio).

No na jedan ljudskiji svijet ne spada samo ekonomski razvoj. Čovjekove su težnje kudikamo veće i dublje. Čovjek ima potrebu da ljubi i da bude ljubljen. On ne dolazi do svoje punine nego tek kad postane »netko« za one koji ga okružuju, biće koje preuzima odgovornost za svoj život i koje može slobodno surađivati na izgradnji zajednice kojoj i sam pripada. Potpun razvoj čovjeka ostvaruje se u oslobađanju od svake vrste ropstva bilo da se radi o robovanju vlastitim strastima ili robovanju što je nametnuto nepravednim društvenim strukturama.

Jedina istina čini nas posve slobodnima, istina što nam je Krist objavio, a odnosi se na naše zajedničko zvanje, da po Njemu i u Njemu svi postanemo sinovi jednoga te istoga Oca nebeskoga, koji su sposobni da jedni druge obogaćuju i barem donekle usrećuju. Zajedničko bratstvo u Kristu i po Kristu ako se bude stvarno proživljavalo omogućit će potpun razvoj svakoga čovjeka.

VJEŽBANJE KRŠĆANSKE ODGOVORNOSTI

Neki su u napasti da se ograniče na propovijedanje bratstva. To nije dosta. Bratstvo treba i praktički ostvarivati, a to znači praktički raditi i zalagati se da svima bude dobro, da svi uživaju jednaka prava. Kao primjer takvoga rada može poslužiti pastor Martin Luther King, koji je za pravdu žrtvovao i život. Danas se za istu stvar neustrašivo zalaže nadbiskup Helder Camara.

Krist ne angažira da pasivno očekujemo dolazak pravde među ljude. Njegov glas zapravo je glas svakoga čovjeka koji trpi i koji je žrtva nepravde. On sve poziva da sudjeluju u borbi za oslobođenje u prvom redu iskorijenjujući u sebi samima svaku vrstu sebičnosti, popravljajući one nepravde koje proizlaze od nas, boreći se protiv mržnje, uspostavljajući nadu i bratske odnose unatoč nerazumijevanju, preziru i surovom odbijanju od strane nekih sebičnih debelokožaca i samoživih tvrdoglavaca. Svi smo odgovorni i moramo se odgovornima osjećati za ishod borbe koja želi stvoriti novo, bolje, ljudskije čovječanstvo.

U tu borbu moraju se uključiti i kršćani misijskih zemalja, koje su baš najnerazvijenije. Monsignor Zoa crni nadbiskup grada Yaounde-a u Camerunu rekao je u tom smislu u svojoj božićnoj poruci 1968.: »Kakva bi bila katastrofa, ako bi mi žrtve toga položaja (nerazvijenost i siromaštvo) prekrstili ruke i pasivno čekali na rješenje tog mučnog problema.

Ako mi sami i ne možemo riješiti ekonomski problem, zar ne bismo mogli barem od sada potruditi se da organiziramo te učinimo razumnim i ljudskim naš život siromaštva, što baš nije slučaj za bezbrojna gnijezda našega pučanstva i naših sela, kojih ljudska nada i razlozi nadanja postaju sve slabiji.

Imam utisak da zajednica kršćenih naše dijeceze nije još postala svijesna imperativnog značaja toga zahtjeva i to u ime same svoje kršćanske vjere. Za kršćanina pravi razvoj nije drugo već moderni izraz ljubavi prema čovjeku, službe čovjeku, promicanja čovjeka, koji je Božja slika . . .«

Spomenimo na koncu i nekoliko praktičnih primjera socijalnoga uzdizanja: Na Madagascaru ustanovila je gospođa Rawdriamamony »ženski poljoprivredni koledž«, koji priprema djevojke na socijalni rad u narodu. Taj rad sastoji se u tome što te mlade djevojke obilaze sela, savjetuju, obavještavaju i pomažu seljačke obitelji u njihovim materijalnim i moralnim problemima.

Čileanski biskup i predsjednik biskupske konferencije Monsignor Santos, koji veoma podupire agrarnu reformu, izjavio je: »Mi biskupi Čilea mislimo da Krist sa strogošću promatra našu ekonomsku i socijalnu strukturu, jer On ne može blagosloviti kapitalističku strukturu, koja se opire dostojanstvu ljudske osobe.«

Pariški nadbiskup kardinal Marty izjavio je francuskom »Caritasu«: »Budite odgojitelji i uznemiritelji u ime pravde i ljubavi, glasnogovornici koji će zamutiti valove bogataša da bi krik siromaha dopro do svih.«

Možda će netko reći: »Lako je govoriti!« I to je potrebno, jer valja stvoriti javno mnijenje u korist razvoja naroda. Njega valja stvarati na svim nivoima. Onaj tko ima više ugleda i viši položaj u društvu, može tu učiniti mnogo. No svi smo pozvani na akciju.

Josip Antolović

NEPRAVDE KOJE U NEBO VAPIJU

Usprkos golemom napretku i svim čudima tehnike slika je današnjeg svijeta zlokobna. Čovjek naprosto ne bi mogao vjerovati da se tolike nepravde svakog dana počinjaju pred mirnom savješću velikog dijela suvremenog čovječanstva, koje bezbrižno spava kao da nema razloga za nemir i uzbunu.

Radi osvijetljenja ove porazne činjenice iznijet ću nekoliko podataka.

Dok se s jedne strane trećina čovječanstva presita razbacuje svojim vremenom i novcem, druge dvije trećine naše braće gladne ili nedovoljno ishranjene dočekuju tužnu večer.

Kraljice ljepote kupaju se u mlijeku, da bi im se očuvala mekoća i svježina tijela, dok u Peruu zbog oskudice mlijeka jedno od dvoje djece mora umrijeti već u kolijevci.

Godišnji prihod po svakoj osobi u Sjevernoj Americi prelazi 3.000 dolara, u Evropi 1.000 dolara, u Indiji tek 70 dolara, a u nekim krajevima Afrike samo 50 dolara.

U 1965. troškovi za naoružanje u svijetu iznašali su 182 milijarde dolara. U isto vrijeme pomoć zemljama u razvoju nije prešla 7 milijardi dolara. Kako je golema razlika od svote za međusobno ubijanje, od one za pomoć potrebnima.

Na godišnje izdatke za jednoga vojnika u svijetu prosječno otpada 7800 dolara, a na godišnje izdatke za odgoj jednog djeteta prosječno otpada tek 100 dolara.

Siromašne i nerazvijene zemlje obuhvaćaju 72 posto stanovnika zemaljske kugle, a njihovi troškovi za javni odgoj predstavljaju samo 11 posto cjelokupnih izdataka na svijetu.

Troškovi za naoružanje u svijetu danas su veći nego ikada u povijesti. Iznašaju 7 posto bruto cjelokupnog svjetskog prihoda. To upravo odgovara godišnjem prihodu milijarde ljudi, koji žive u Južnoj Americi, Aziji i Bliskom Istoku.

Na generalnoj konferenciji UNESCA u Teheranu 1965. godine iranski šah je izjavio da samo njegova zemlja utroši za vojsku svakog dana 700.000 dolara. Pozvao je sve članice ove svjetske organizacije da troškove jednoga dana, koji su namijenjeni za vojsku, odrede za zajedničku borbu protiv nepismenosti u svijetu. Ali samo je Iran, ta mala zemlja, ostvario ovaj prijedlog: poslao je 700.000 dolara UNESCU za spomenutu svrhu. Organizacija nije ništa primila od Amerike, niti od Engleske, niti od Rusije.

Neuspjeli pothvat Apolla 13 stajao je 500 milijuna dolara. Kad je Apollo 13 doživio nezgodu, svijet je tih dana bio u neprestanoj groznici zanimanja, brige i straha zbog neizvjesne sudbine trojice astronauta. Tu su ipak bila u pitanju samo trojica ljudi, a kada tisuće svakodnevno umiru od glada ili padaju od metaka i bomba, onda je savjest čovječanstva prilično hladnokrvna i ne pokazuje takvog uzbuđenja.

Crkva, suočena s ovim skandalom nejednakosti i nepravde našega vremena, podigla je na Drugom vatikanskom koncilu svoj glas:

»Bog je zemlju i sve, što ona nosi, namijenio svim ljudima i svim narodima, tako da bi stvorena dobra morala pritjecati po pravičnosti svima, pod vodstvom pravde u ljubavi... Zato čovjek, služeći se tim dobrima, ne smije nikada držati da su stvari, koje zakonito posjeduje, samo njegove, nego ih također treba smatrati kao zajedničke u tom smislu, što one mogu koristiti ne samo njemu jedinome, nego također i drugima.« (Pastoralna konstitucija »Radost i nada«).

Na žalost, malo ih je koji su poslušali poziv Crkve. Malo ih je koji postavljaju pitanje, kamo će dovesti sve veći jaz, koji se produbljuje između vojske siromašnih Lazara i bogatih Gavana. »Ne smijemo biti licemjeri — izjavio je još 1967. Robert Mac Namara, ministar obrane Sjedinjenih Američkih Država, svojim sunarodnjacima i svojoj vladi. — Ako bogati narodi ne učine velike i uskladene napore da bi smanjili provaliju, koja sve više nastaje između dvije polovice čovječanstva, ništa neće moći zajamčiti sigurnost naših zemalja pred katastrofom koja je neizbježna, pred valovima snaga koje će uništiti naše obrane.«

Nepregledna karavana naše braće nije više rezignirana u svojoj bijedi. Jučer, oni su bili samo gladni. Danas, oni su svjesni svoje gladi. Oni danas znaju vrlo dobro, da ne bi morali umrijeti od gladi, kad bi među ljudima bilo više pravde, a manje sebičnosti. Moderna sredstva izmjene omogućila su i njima upoznati kako se živi i kako se rasipa u drugim krajevima svijeta. Preko jednog malog tranzistora oni lako saznaju, da bi bila dovoljna cijena dvaju bombardera da bi se tom svotom pobrinuli za sve gubavce na svijetu. Stara poslovica veli: Gladan trbuh nema uši ju ni oči ju.

I nama su upravljene starozavjetne riječi Gospodnje: »Što si učinio? Krv brata tvoga iz zemlje viče k meni!«

Svaki grijeh i svaki propust nosi za sobom društvenu odgovornost. Nismo samo individualno odgovorni za stanje u današnjem svijetu, nego i zajednički kao članovi jedne ljudske zajednice. Što sam ja učinio da bijede i nepravde bude manje u sredini u kojoj živim?

Jedan jedini rat sigurno je opravdan — veli veliki apostol ljubavi, abbé Pierre — to je rat protiv bijede.«

Žarko Brzić

Berlin. Ovo nije stara fotografija. Puno pitanja je još uvijek otvoreno iako su trgovi i ceste pregrađeni zidom i bodljikavom žicom.

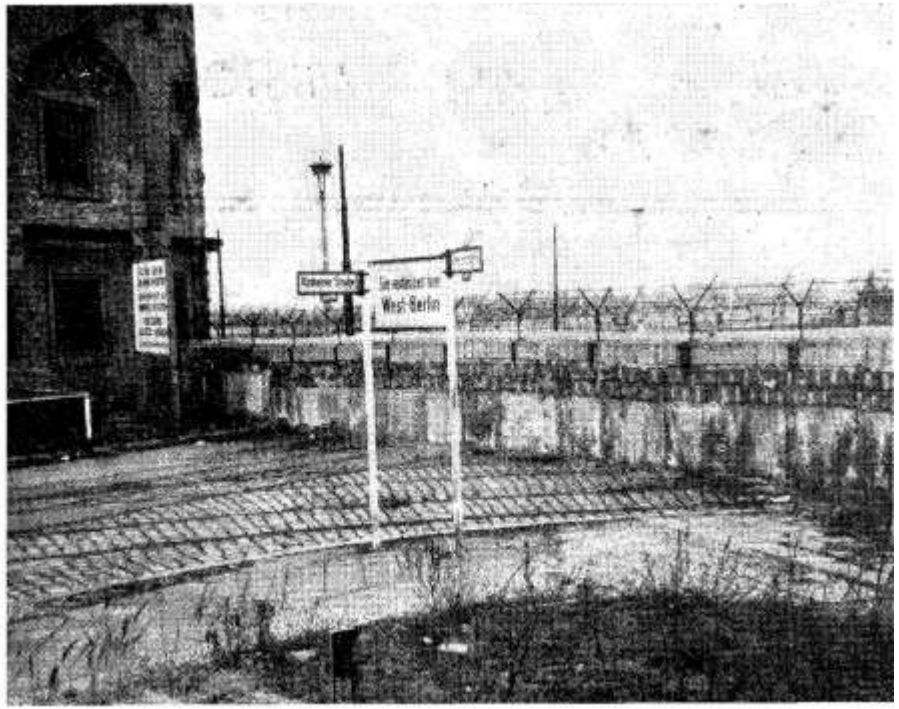

BOŽIĆ NAŠIH MISIONARA

Dok se u našim crkvama i kućama slavi Božić, taj blagdan toliko drag kršćanskom srcu, bit će dobro malo pogledati kako taj blagdan slave naši misionari tamo daleko u Bengaliji i Zambiji. Možda će se gdjekoje srce ganuti pred betlehemskim jaslicama i sklopiti ruke da Betlehemskom Djetetu preporuči te naše junake vjere i ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Poslušajte, kako jedan svoj Božić opisuje naš bengalski misionar otac Ante Gabrić.

Badnja je noć. Dolje s rijeke Gangesa, pomiješana mrmorom valova i dozivima noćnih ptica, dopire tugaljiva pjesma lađara. Zove: »O Svevišnji, o Svevišnji, ladicu mi života sred valova brani!« I jeka kao da se iz daljine čuje, jeka stoljeća. Zove Ga on, taj nepoznati lađar. A On je došao prije 2.000 godina baš ove svete noći. On »Put i Život« na hiljade je ladica doveo u luku života.

Ta tugaljiva pjesma lađara miješala se s radosnom pjesmom mojih malih pjevača. Nočas idemo u selo Biradnogor za ponoćku. Krasno ih je bilo čuti sred ove mirne Baduje noći. U tankim košuljicama tresli su se od zime, no srca im gore, nosiči se crvene. »Ešo pudi nobo Rada re! — Dodite, poklonite se Novom Kralju!«

Ovjekovječeni ručak p. Gabrića na lanjski Božić.

Vodi ih mali Dulal. Srce mu je u ustima. Uz to koji puta od radosti i zapleše . . . »Tran dite dogote ek balok ešeće! — Spasenje dati svijetu sveto je Dijete došlo!«

Iz sela dolazi jedna skupina moleći i pjevajući. Baš je srcu godila ova vjera i ova pobožnost. Pred kapelicom zajedno su zapjevali, zajedno podigli i grla i ruke, i puni sreće po bengalskom običaju zaplesali su u čast Malom Isusu.

Kapelica kao da je gorjela. Posvuda voštane svijeće, na oltaru, pred jaslicama, u očima, u srcima. Treperilo je kao zvijezde na bistrom božićnom nebu. Uz dječicu su majke i očevi, starci i starice. Danas je »Boro Din — Veliki Dan!« To je Njegov i njihov dan.

Stari Kinu držeći ruku unučića Protapa polako ide kapelicom. Oslijepio je on. No nada se, da će još jednom moći ugledati svjetlo dana, ugledati mila lica svoje obitelji, osmijeh svog malog Protapa. Isusu nosi zavjetni dar: nešto sprženе riže, vijenac cvijeća, paket voštanih svijeća. I dakako — srce puno ljubavi, puno vjere i nade. Svoje darove stavio je pred jaslice. I onda je počeo razgovor od srca k srcu. I razgovor i blagoslov. Blagoslov Isusa Kinuu i Protapu.

Divan je to bio prizor. Tada sam mislio na sve svoje drage prijatelje i dobročinitelje. I molio sam Malog Isusa da On i njih blagoslovi, drage majke i očeve, sve njihove drage mališane, njihove drage — Protape.

A iz daleke Zambije dobio sam od našeg misionara oca Branka Anđelića pismo u kojem on opisuje slavljenje Božića u toj našoj novoj misiji. Slavio ga je u mjestu Nsakaluba. Evo, što on piše!

U ovom pismu želim vam opisati Božić u Zambiji, što vas sigurno zanima.

Prije svega moram vam reći, da se proslava tog blagdana ovdje ne razlikuje toliko od proslave kod vas, koliko vi to možda zamišljate. Jer konačno, to je blag dan rođenja istog našeg zajedničkog Spasitelja, koji je Spasitelj svih bijelih, crnih, žutih i crvenih ljudi. Ipak sunce ovdje grije da je milina, što vi, vjerujem, jedva možete zamisliti u zimskim kaputima. No zato ljudi ovdje ne znaju kako izgleda snijeg.

Pjevao sam ponoćku upravo u Nsakalu bi, pa ću vam eto pričati o Božiću u tome mjestu.

Crkvu je okitio crkveni odbor već dva dana prije blagdana. Nema ovdje borova, ali zato ima banana. Tako su unaokolo uza zidove pričvrstili mala stabla banana. Nad svetištem vodoravno razapeli su veliku zvijezdu-križ od bijelog platna pričvršćenu neprimjetnim koncima. Oko zvijezde navještali su napuhane balone razli čitih boja. Tih je bilo i na drugim mjestima po crkvi. Jaslice su bile potpuno skromne i malene, od papira, i nitko im ne posvećuje pažnju. Važan je živi Isus!

Badnja je večer. Ljudi su već navečer skupljeni pred crkvom. Čekaju veliki čas radosne objave u zemlji, koja je još svojim najvećim dijelom u pravoj tami po-

ganstva. Tu je i velika vatra koja osvjetljuje crna lica i sjajne oči. Bio sam namjerno cijelo vrijeme među njima, da potpuno doživim svoj prvi dragi Božić među tako dugo žičenom svojom i našom crnom braćom.

Sjede na stepenicama pred crkvom. Tiho pričaju, dok zbor neumorno iz svega grla pjeva božićne pjesme. Trebali biste čuti te pjesme! Pune su života i afričkog ritma. Upravo udaraju u noge. I pravo je! To je noć veselja, a oni ga izražavaju na sebi svojstven način. Izvanredno vole pjesmu. I čini se, da ne znaju pjevati jednoglasno. Sve su im pjesme barem u tri glasa. A ta grla iz zambijskog grmljat....

Na drugi znak zvona svi ulaze u crkvu i pjevaju. Stižu pomalo i oni koji su posebno »dobre volje«. Znate, Božić je samo jedanput u godini! Tako sam promatrao jednog takvog odličnog gosta. Svečano je i polagano uza zid došao do svojeg mjesta, duboko se poklonio, kleknuo, i — da bude siguran — polako se prekrižio s obje ruke u isto vrijeme. Bio je savršeno miran za vrijeme cijele mise, čak je, mislim, spavao. Drugi neki, na žalost, nisu mogli zaspati . . .

Za vrijeme ponoćke pjeva se punom parom. Ni ja nisam štedio glasa pjevajući na svom novom jeziku svoju prvu ponoćku u misijama.

Poslije prve mise svi ostaju u crkvi i sudjeluju kod druge mise pjevajući. Nakon toga odlaze svojim kućama, u svoja naselja, da kažu drugima, što se veliko noćas dogodilo. Jer znate, još je velik broj onih, kojima to treba reći. Od 60 tisuća stanovnika, što ih broji područje misije Nsakaluba, samo je šest tisuća katolika i oko tri tisuće protestanata, a drugi još nisu pokršteni. U cijeloj je Zambiji samo 20% pokrštenih. Drugi još čekaju. Ja ne znam koga. Možda vi znate? Ja samo znam da nema dosta misionara.

Molite se, da svjetlo božićne noći što prije zasja cijeloj Zambiji!

Eto pred našim očima dva različita Božića, ali oba obilježena istom čežnjom da što prije Krist dođe u srca tolikih poganskih duša, koje za Njim čeznu, ali jer nema dosta misionara, izgleda da će morati još dugo živjeti u adventskoj čežnji. Ne dajmo se zarobiti mi svojim osobnim brigama, nego pogledajmo na široke poljane Azije, Afrike, Australije, Amerike i molimo Božansko Betlehemsko Dijete, da što prije pošalje misionare u te krajeve.

Lijepo je rekao splitski nadbiskup dr Frane Franić: »Svi možemo i moramo za misije moliti, za misije se zanimati, misije pomagati, koliko nam je moguće. Budimo uvjereni, da nismo dobri katolici, ako nemamo u sebi Kristov misijski univerzalni duh i ako naša glavna molitva nije: Dođi Kraljevstvo Tvoje!«

Pred Betlehemskim jaslicama odlučimo, da ćemo od sada više misliti na misije i naše misionare. I to će nam biti najljepši dar Božanskom Djetetu, našim misionarima i tolikim dušama.

Juraj Gusić

Najpotrebniji darovi za Božić jesu nahraniti gladne i one koji ništa nemaju. I ovo je snimak ručka za Božićne goste p. Gabrića.

IZ KATOLIČKOG SVIJETA

●

U afričkoj državi Sudan stvara se pritisak na crnce da bi se priključili Arapima i primili islam. Crnaca ima oko 3 milijuna, a 600 tisuća kršćana. Vele da je u progonu posljednjih godina poginulo 700 tisuća ljudi, a 500 tisuća moralo je pobjeći u susjedne države. Nasilje je toliko kao da se ide za istrebljenjem pučanstva.

●

PUČKE MISIJE ZA ČITAVU ENGLESKU Počele su pripreve za nacionalne »kršćanske pučke misije« u Engleskoj, koje bi se održale 1972. god. Zadaća bi im bila »poći novim putevima u navještanju riječi Božje«. Misao je zato dao katolički nadbiskup iz Liverpoola. To je prihvatio anglikanski nadbiskup Yorka i čitav niz crkvenih voda. Po shvaćanju suradnika Crkva je izgubila dodir s većinom stanovništva u Engleskoj.

●

KUĆA BIBLIJE U JERUZALEMU Prijašnji predsjednik izraelske vlade Ben Gurion postavio je temeljni kamen za »Kuću Biblije« u Jeruzalemu. Kod toga je nazvao Bibliju »darom Izraela čovječanstvu«. Kuća se gradi nasuprot brdu Sionu, između starog i novog Jeruzalema. U glavnoj zgradi bit će prostorije za predavanja, konferencije i upravu izraelskog biblijskog društva. Pokraj nje će stajati muzeji za biljni i životinjski svijet spomenut u Bibliji, kao i za predmete iz običnog tadašnjeg života; nadalje zbirke i umjetnost biblijskog vremena, te knjižica i biblijski rukopisi za proučavanje.

●

CRKVA I PRAVA RADNIKA U Honkongu se sprema zakon protiv prava radnika na štrajk. Razne se crkve protive tom zakonu. Pozvano je i oko 300 tisuća katolika neka se opru tom zakonu, ako bi bio proglašen. Time je Crkva ondje prvi put nastupila u javnosti protiv vlade, unatoč tome što je guverner nedavno izričito spomenuo neka se Crkva ne miješa u politiku.

●

ZAMJENA VOJNE OBVEZE U Njemačkoj mnogi mladići izjavljuju da neće vršiti ratne službe, nego neka im država dopusti da umjesto toga vrše razne dužnosti u drugim ustanovama, kao u bolnicama, odgojnim domovima i karitativnim centrima. Očekuje se da će ove godine broj takovih koji odbijaju ratnu vojnu službu narasti još za 20 hiljada.

●

EKUMENIZAM U prosincu održan je u industrijskom gradu Šasthamoti, država Kerala, svjetski vjerski kongres. Učestvovali su predstavnici budizma, hinduizma, islama i kršćana. Raspravljalo se o onome što je zajedničko u vjerskim istinama istražujući temelje u Svetom pismu, Kuranu i hinduističkim spisima.

●

DANAŠNJI PREGLED MISIJA »Crkva je na putu prema vječnosti u svojoj biti misijska« izrazio se Koncil, i svaka bi nedjelja morala biti i misijska u svojim težnjama i raspoloženju. Papa je nedavno u svojoj poruci za misijsku nedjelju izjavio da je kod promjena u današnjem svijetu počela »nova era« za misijsko djelovanje. Zemlja je istražena i otvorena, veli papa, i u kratko vrijeme svakamo se može prispjeti. Tako da je stvarno nestalo razlike između misijskih i domaćih zemalja. Pa se tako zemlje Azije i Afrike ne žele više zvati misijskim zemljama, nego Crkva u dijaspori, tj. katolici među nevjernicima: Stoga je afrički kardinal Rugambwa rekao nedavno na biskupskoj konferenciji u Lusaki kako crkva u Africi nije evropska ni američka, nego su ovdje druga pitanja. Tamo je drugačija kulturna tradicija. »Mi smo mišljenja — rekao je kardinal — da inicijativa za promjene i prilagođavanje mora poteći od samih Afrikanaca.«

I papa je izjavio da u crkvama tih zemalja treba stvoriti nove nacrte, i način i organizaciju u djelovanju.

Kod tih promjena može biti utješno čuti da brojke o katoličkoj Crkvi u Aziji i Africi nisu tako pesimističke kako bi se možda moglo misliti. Broj katolika u Aziji popeo se od god. 1949. do 1967. sa 6 na 13 milijuna, dakle gotovo podvostručio; a u Africi u isto vrijeme od 11 na 30 milijuna, dakle se gotovo potrostručio. Doduše broj katolika u usporedbi s porastom stanovništva nešto zaostaje, ali je bolje nego što su neki očekivali.

No još nešto treba navesti što daje velike nade: *nutarnja*, duhovno teološka snaga tih crkava dobila je po koncilu neobičnu svježinu. Crkva tamo više nije kao strano tijelo iz Evrope, nego počinje živjeti i djelovati na temelju svoje povijesti i kulture. Utjelovljuje se u svojoj zemlji. To daje doduše vodstvu Crkve nove zadatke, osobito *da* se očuva jedinstvo, ali i to se rješava zajedničkim dogovorima.

●

PORTUGAL I VJERSKA SLOBODA Portugalski ministar predsjednik Marcello Caetano iznio je pred skupštinu novi nacrt zakona prema kojem bi i *druge vjere* osim katoličke uživale slobodu obreda i odgoja. Prijedlog naglašuje da bi i dalje katolička vjera ostala državna, a i konkordat bi ostao kao i dosad.

●

AMERIČKI PRAVOSLAVNI SVETAC God. 1794. došao je »Herman čudotvorac« s jednom skupinom rusko-pravoslavnih misionara u Aljasku. Razvio je misionarsku djelatnost i živio svetačkim životom. Priča se kako je jednoć zaustavio morsku oluju time što je na obali izložio ikonu, svetu sliku, i molio da se oluja smiri. I bio je uslišan. *Drugi puta je spasio neku šumu od požara.* Stanovnike je štitio od besavjesnih trgovaca. Već za života držali su ga svecem. Nedavno je to američka ortodoksna crkva službeno potvrdila. Na otoku Kodijaku izvršen je obred kanonizacije. S drugim svečanostima to je trajalo četiri dana. Na svečanost su došli dodočasnici iz čitave Amerike, i skupili se u siromašnoj crkvici od grubih greda. Na završnoj ceremoniji koja je trajala tri sata iznijeli su iz crkve u lijesu svetim proglašenoga Hermana. Povorku je pratio dugi niz vjernika s upaljenim svijećama. Neki je časopis objavio da je tim činom Američka *pravoslavna crkva naglasila svoju samostalnost.* Finska i Bugarska parvoslavna crkva odmah je priznala novog sveca. Očekuje se da će to učiniti i druge pravoslavne crkve.

●

ASTRONAUTI BI SMJELI MOLITI Kako je poznato astronauti su na putu prema mjesecu čitali Bibliju. Zbog toga su podigli američki ateisti na čelu s Magdalenom O'Hair iz Austina tužbu da je to protiv ustava. Američki je sud na to odgovorio, da astronauti smiju javno moliti, i da u tome što su na putu prema mjesecu čitali Bibliju nema ništa protiv ustava.

●

BISKUPIJE U ITALIJI U Italiji od 300 biskupija ostaje 100. Na tome radi rimska kongregacija, tako da se po nekoliko biskupija spoji u jednu. To se provodi na taj način da papa već dulje vremena za manje biskupije imenuje samo apostolske upravitelje, a ne biskupe.

●

KONCIL I SVETO PISMO Prošle je godine papa izrekao važan govor o Svetom pismu. Ustvrdio je kako se crkvena nauka, a ne samo disciplina, razvija, osobito u potpunijem razumijevanju svetih knjiga. Stoga je nedavno Koncil jasno i snažno iznio te najnovije spoznaje o Sv. pismu. Zatim je istakao da nepogrešivost i nepromjenjiva vrijednost biblijskih izjava vrijedi samo za onaj od Boga izrečeni smisao, a ne za izlaganja pojedinih tumača. Papa je osobito naglasio snagu riječi Sv. pisma za duhovni život.

Evo nekoliko izvadaka iz tog govora: »Što nam kaže Koncil o Svetom pismu? Kaže nam prije svega kako Crkva visoko cijeni Sveto pismo »kao vrhovno pravilo svoje vjere«, zajedno sa svetom predajom. Za Crkvu je Sveto pismo riječ Božja, od njega dana, i stoga istinita, *zajamčena Božjom nepogrešivošću.*

Crkva nalazi u Svetom pismu *stalnu vrijednost* autentične Božje riječi; nalazi u njemu neiscrpivo vrelo plodnoga duhovnoga života, nalazi snagu koja može dahom Duha Svetoga shvatiti i proživjeti svaku ljudsku situaciju, svaki povijesni događaj, svaki sociološki problem; Crkva nalazi u Svetom pismu izvor crkvenog naviještanja, kateheze, a sasvim osobito i u najobilnijoj mjeri nalazi u njemu hranu za nutarnji život«.

●

NOVI PROČELNIK ZA ŠIRENJE VJERE Kardinal Agagianian navršio je 18. rujna 75 godina pa se zahvalio na vodstvu Društva za širenje vjere. Papa mu je srdačno zahvalio na trudu. Neko se vrijeme govorilo da će na to mjesto doći afrički kardinal Zoungrama, nadbiskup u Gornjoj Volti, tako da bi to bio prvi crnac u središnjem vodstvu Crkve. No papa je nedavno imenovao na to mjesto brazilskog kardinala Rossi.

●

KOD GRČKO-PRAVOSLAVNE SLUŽBE BOŽJE dopušta se od sada u Americi upotreba engleskog jezika, jer mnogi članovi te vjerske zajednice, koji su se rodili tamo, ne razumiju ništa od grčkog jezika. Svi su međutim osjećali potrebu, da mogu razumjeti službu Božju. *No to je izuzetak, kojim se smiju služiti,* dok i dalje ostaje starogrčki kao redoviti obredni jezik.

●

KARDINAL RIKARD CUSHING (KAŠIN) 2. studenog *1970. umro je taj* američki kardinal u *75.* godini života. Prije dvije godine želio je odstupiti s položaja nadbiskupa Bostona. Tom biskupijom upravljao je 26 godina. Žarko je želio poći kao misionar u Južnu Ameriku, *no papa nije tada prihvatio njegovu ostavku, ali* kad je 1970. navršio 75 godina, *napokon* je *njegova ostavka prihvaćena.*

Kardinal Cushing usko je bio povezan s obitelju Kennedy. S njom je proživljavao nesreće i smrti, koje su snašle njezine članove. On je ustoličio pokojnog predsjednika Johna, on mu je održao pogreb.

Pokojnik je posjedovao neobično visoke ljudske kreposti. Stanovao je u prizemlju, da može sam prijateljima otvoriti vrata i lakše obavljati svoje poslove. Jedan svećenik pripovijeda, kako mu je pokojni kardinal jedanput poslije večere donio u sobu neko piće za okrepu, a uz to dao mu je za osobne potrebe 500 dolara.

Svaki dan nastojao je dati oveću milostinju za nevoljnike bilo u kojem kraju svijeta. Na raspolaganju je imao lijepe svote novca, pa je i mogao činiti dobro.

Inače je ponizno priznavao da on nije čovjek znanosti ni knjige. Govorio je, da ne zna ni latinski dobro. Imao je inače nešto dobroćudno i šaljivo, te je znao slušatelje nasmijati.

Davno prije Koncila on bi se uz put rado navratio i u crkve drugih vjeroispovijesti, te tamo molio. Općenito je poštivao tuđa uvjerenja.

●

JAKA ŽENA Neka Korejanka uzela je za posinka nekog mladića bez majke, koji je ubio njezina sina. Upitana, što joj je dalo snage za tako plemenito djelo, pokazala je bez mnogo riječi na Sveto pismo.

●

PARIŠKI KARDINAL NADBISKUP MARTY nedavno je prodao na dražbi pokućstvo iz svoje nadbiskupske palače. Novac je dao za uzdržavanje starih i nemoćnih svećenika te za ublaženje potreba trećeg svijeta.

●

UMRO KARLO DE GAULLE Prošlog mjeseca studenoga neočekivano je *umro od srčane kapi znamenit* čovjek posljednjega razdoblja suvremene povijesti, bivši francuski predsjednik Karlo de Gaulle. Veliko su *mu priznanje izrekli prijatelji i protivnici* kao čovjeku i kao državniku.

No ipak je on prije svega bio velik kršćanin, duboko prožet kršćanskim uvjerenjem. Cijeli život živio je onako kršćanski kako je to naučio u svojoj obitelji i u isusovačkim školama. Sudjelovati nedjeljom kod svete mise, pa i za vrijeme državničkih putovanja, i po nekršćanskim zemljama, to je za njega bila sveta dužnost, kao i primanje svetih *sakramenata. On je nastojao produbiti svoju* vjeru, i zato je mnogo razmišljao i čitao o vjerskim stvarima.

Pokojnička misa za nj bila je služena u pariskoj katedrali Naše Gospe. Služio ju je pariski kardinal nadbiskup Marty. Bilo je prisutno oko 80 predsjednika i državnika iz cijeloga svijeta. Tu pred Kristovim oltarom bili su ujedinjeni u miru: ateist Podgorny, budist U Tant, muslimanski šah iz Perzije, Indira Gandi hinduistkinja, Židov Ben Gurion, po časti najviši — etiopski car Haile Selasi, po vjeri vjeran kopt.

Kod te mise zbilo se nešto neočekivano. Na Očenaš ustali su svi, pa i bezbošci, a većina *od njih izgovarala je tu Gospodnju molitvu na svome jeziku.*

●

VIJEST IZ ISTRE Vanjske novine javljaju, da je porečko-pulski biskup Nežić molio u Rimu za pomoćnog biskupa. Prije toga pismeno je pitao sve svećenike, koga bi željeli za pomoćnog biskupa. Neki nisu odgovorili, pa ih je biskup pohodio i o tome s njima razgovarao. Isto tako je pitao i vjernike. A i papin nuncij u Beogradu pitao je svećenike, koga bi za to mjesto predložili.

o. Josip Badalić

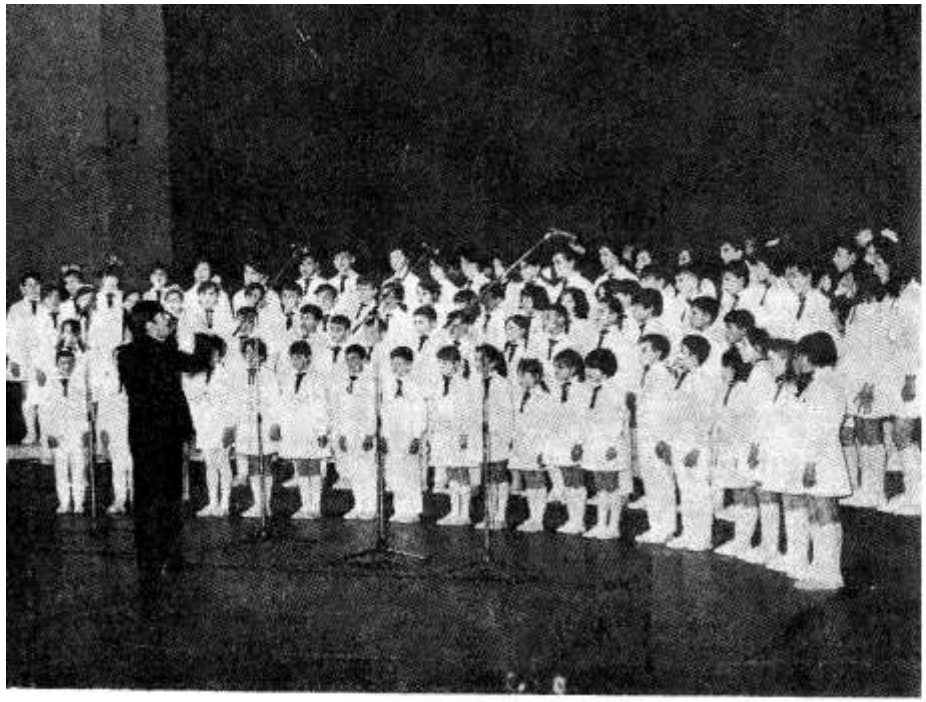

Pjevaju »Bijeli anđeli Janjeva«

Župni ured JANJEVO — Kosovo, izdaje seriju gramafonskih ploča pod nazivom »Duhovne hrvatske pučke pjesme« — Ovom serijom bit će obuhvaćeno stotinu najpoznatijih i najomiljenijih crkvenih pučkih pjesama u oko 30 gramafonskih ploča. Sve ove pjesme pjeva župni dječji zbor »Vatroslav Lisinski«, nazvan od milja »Bijeli anđeli Janjeva«. Veliku umjetničku vrijednost ovog zbora potvrđuje i činjenica da je to jedini naš crkveni zbor koji s uspjehom nastupa na radiju i televiziji. Isto tako je to prvi crkveni zbor kod nas koji je pozvan i sudjelovao na raznim festivalima šireg značenja. Nastupao je i na prošlogodišnjim Dubrovačkim ljetnim igrama. Zbor je održao samostalne koncrete u dvadesetak gradova. Idućeg ljeta polazi na turneju po nekim evropskim zemljama. Dirigent zbora jest zagrebački prof. muzike Josip Perčinlić koji je za kratko vrijeme od ovoga zbora napravio »Čudo iz Janjeva« i »Hrvatske Bečke dječake« kako beogradska Politika i druge novine nazvaše ovaj zbor, proglašujući ga najboljim dječjim zborom u državi.

Gosp. župnik Anto Baković dao se na taj posao izdavanja gramofonskih ploča da ne samo sačuva to naše dragocjeno narodno blago, nego da oživi prisutnost vjere i Crkve u našim domovima. Inače se ploče izdaju i u dobrotvorne svrhe. Prihod od ploča išao bi za izgradnju ŽUPNOG PASTORALNOG CENTRA, za uređenje i obnovu zapuštene jenjevačke župne crkve, za pomaganje i održavanje duhovnih vježbi za vjernike u župi Janjevo, za župni Karitas (gradnja kuća siromasima). Kosovski Hrvati nadaju se da će ih braća iz stare domovine pomoći kupujući svoje duhovne pjesme.

Dosad je izašlo 9 gramofonskih ploča, uglavnom Marijanske i svetačke. Iza Nove godine izlazi ciklus korizmenih, uskrsnih, euharistijskih pjesama u čast Srcu Isusovu. Čitava ekipa renomiranih stručnjaka zaposlena je na ovoj ediciji. Cijena pojedinoj ploči u maloprodaji jest 15 din. Predstavljaju prikladan dar za Božić, Novu godinu, imendan, rođendan. Izdavači obećavaju da će se ploče moći nabaviti kod gg. župnika i po samostanima. Zasad je valjda najsigurnije od samog Katoličkog župnog ureda — JANJEVO, Kosovo.

Nove knjige

●

Tko želi upoznati rad, žrtve i poteškoće misionara među američkim Indijancima, neka nabavi knjigu »MEĐU INDIJANCIMA«. To je životopis kanadskog misionara mučenika svetog Izaka Joguesa. Knjiga se čita s užitkom. Osobito je zanimljivo svećevo djelovanje među indijanskim plemenom Huronima, zatim njegovo sužanjstvo kod drugog indijanskog plemena Irokeza-Mohawka, njegov bijeg iz sužanjstva, polazak među Irokeze da im propovijeda Kristovo Evanđelje, i napokon njegova mučenička smrt. Knjiga se naručuje na adresu: Rudolf Breber, 41001 — Zagreb, pp. 699., Palmotićeva ul. 33.

●

Upravo izlaze iz tiska dvije nove misijske brošure. Prva, pod naslovom »DOĐITE K MENI!«, donosi dopise naših misionara iz Bengalije i Zambije, a druga, pod naslovom »KROZ LWANO DOLINU«, donosi doživljaje našeg zambijskog misionara oca Branka Anđelića. — Već prije su izašle ove brošure: »PALME«, u kojima se nalaze članci i dopisi oca Gabrića; »JEKA IZ ZAMBIJE«, gdje nam zambijski misionari opisuju svoj život u toj zemlji; »IZ BENGALSKE I ZAMBIJSKE DŽUNGLE«, gdje zajedno pišu bengalski i zambijski misionari; misijska priča »ORAMAIKA«, u kojoj je opisano junaštvo jedne 14-godišnje indijanske djevojčice i 14-godišnjeg bijelog dječaka; misijski događaji iz Afrike »TAJNE AFRIČKE DŽUNGLE«. Sve ove misijske brošure čitaju se s velikim zanimanjem. Tko pročita ove knjižice, jedva će čekati nove. — Sve se ove knjižice naručuju na već gore spomenutu adresu. Čisti prihod od tih knjižica ide za naše misionare u Bengaliji i Zambiji.

●

Želite li razveseliti vi, roditelji, svoje sinove, nabavite im knjigu »MLADIĆU, ZNAŠ LI LJUBITI?« Želi li koja djevojka upoznati kakav mora biti njezin mladić, neka ne propusti nabaviti spomenutu knjigu i najprije je sama neka pročita, a onda neka je pokloni svome mladiću. Cijena je knjizi samo 8 ND. — Knjiga »DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?« već je sva raspačana, jer je za nju vladalo veliko zanimanje. A spomenuta knjiga za mladiće već je izašla u drugom izdanju, toliko je bilo zanimanje za nju među mladićima. Stoga požurite s narudžbom!

●

Za izgradnju svoga značaja i mladići i djevojke neka se posluže knjigom »VRHUNCI ZOVU«. Tu su obrađene teme, koje moraju zanimati svakog mladića i djevojku. Knjiga se čita upravo nadušak. Cijena joj je 7 ND. — I ove dvije knjige naručuju se na gornju adresu.

●

Ne zaboravite naručiti što prije DŽEPNI KALENDAR za 1971. godinu. Osim popisa svetaca u njem ćete naći izlaz i zalaz sunca, mjesečeve mijene i neke važnije valute. Cijena je samo 1 ND. Naručuje se kao i gornje knjige na istu adresu.

●

Kod Župnog Ureda Donja Hrasno, pošta Brštanica, Hercegovina, možete nabaviti knjižice »BOŽIĆ, NAŠA NADA« (stoji 2 ND) i »USKRS, NAŠA RADOST« (stoji 3 ND), te knjigu »KUĆA NA KAMENU«, u kojoj su sakupljeni članci Dr Čedomila Čekade. Knjiga stoji 15 ND.

●

Marie-Michel Philipon O. P. — NOVI ČOVJEK — U SILI DUHA — Teološka razmatranja o krštenju i potvrdi za produbljivanje kršćanskog života. Osobito su potrebna katehisticima. Cijena 8 din. Narudžbe prima: Uršulinski samostan, Varaždin, Ul. 27. srpnja, br. 3.

●

RELIGIJA RUŠEVAČKOG KRAJA od paleolitika do naših dana. Donešeno je u knjizi dosta materijala općeg povjesnog značenja za čitavu Hrvatsku, a napose iz srednjeg kamenog razdoblja. Cijena 11 din. Narudžbe prima auktor Josip Kunkera, Ruševo kod Slav. Požege.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Zahvaljujem Isusu, Mariji i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. — Fila Šimić, Zagreb.

— Na primljenim dobročinstvima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — D. Glavorić.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Žalosnoj Gospi i ocu Leopoldu Mandiću na uslišanoj molbi. Preporučujem im i nadalje sebe i obitelj. — M. M., Mrkopalj.

— Za ozdravljenje i mnoge druge milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te svetom Ivanu Krstitelju i sv. Antunu. Molim i ubuduće njihovu pomoć. — Marija Crnadak, Jasenovac.

— Zahvaljujemo Božanskom Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu na udijeljenim milostima. I nadalje očekujemo njihovu pomoć. — J. K. i M., Srednji Mosti kod Bjelovara.

— Za sretan uspjeh operacije moje prijateljice zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću. — N. N., Ostrovo.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj od brze pomoći i Petru Barbariću za uspjeh u školi. Molim i za daljnju njihovu pomoć i zaštitu. — Gimnazijalka H. I. M., Pula.

— Od srca zahvaljujem Majci Božjoj, sv. Antunu i Petru Barbariću na uslišanoj molitvi. I nadalje im se preporučujem. — A. P., Prozor.

— Za uspješno položen ispit od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći. Molim i ubuduće njihovu pomoć. — Dragica, Crnac.

— Za uspješno obavljenu operaciju zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, kao i Petru Barbariću. — Marija Čerinj, Grohote, o. Šolta.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima. — Mara Grubić, Vranjic kod Splita.

— Gospi od brze pomoći zahvaljujem na ozdravljenju. — G. M., Babina Greda.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za ozdravljenju od teške bolesti, što sam je zadobio prigodom jedne prometne nesreće. — Andrija Panijan, Radnovac, župa Jakšić.

— Gospi Lurdskoj zahvaljujem za sretno putovanje u Lurd i sretan povratak kući. — Marija ud. Makešić, Ston.

— Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj, sv. Josipu, sv. Antunu i ocu Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. — K. S., Krk, i K. T., Rijeka.

— Po zagovoru Gospinu i Pape Ivana Gospodin mi je udijelio milost da se moje zdravlje poboljša. Hvala im! — J. B., G. Humac.

— Na mnogim uslišanim molitvama zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, svetim zaštitnicima i dušama u čistilištu. I nadalje molim njihovu pomoć. — Dobrila Matijašević, Starigrad na Hvaru.

— Preporučujem se Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Josipu, da mi sačuvaju moju djecu od svakog zla. — Iva Vukoja, Ledinac.

— Na uslišanoj molitvi u bolesti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, kao i biskupu Josipu Langu. I nadalje molim njihovu pomoć. — A. R., Gradec.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ocu Leopoldu Mandiću na uslišanoj molitvi. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Luce Vezilić, Čilipi.

— Velika hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na uslišanoj molbi. I ubuduće preporučujem im sebe i djecu. — Š. M., Stražeman.

— Za brzo zaposlenje zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. I nadalje Mu se preporučujem. — A. D., Bartolovci.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu za pomoć nećaku u nesreći. Sve svoje preporučujem Presvetom Srcu. — Slavka Vanić, Velika Kopanica.

— Na sretno položenom ispitu zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Bezgrješnom Srcu Marijinu i sv. Nikoli Taveliću. — S. W., Friedrichsfeld, SR Njemačka.

— Zahvaljujem Božanskom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i ostalim zaštitnicima na pomoći u mojoj teškoj bolesti. I nadalje im se preporučujem. — N. N., Sveta Nedjelja.

— Student ekonomije N. K. iz Osijeka zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću, ocu Leopoldu Mandiću, Petru Barbariću i Ivanu Merzu, što su mu pomogli da sretno položi ispite.

— Na uslišanoj molitvi od srca zahvaljujem Bezgrješnoj Djevici Mariji i sv. Antunu. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — I. V., Vinogradci.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu Mandiću za svoje i sestrino zdravlje, kao i za druge milosti. — Milka Sublin, Dubrava.

— Od srca zahvaljujem svetom Josipu za primljenu milost. — Marija Brkljača, Zadar.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu za uspješno položene ispite svoje kćeri. — Popica V., Karlovac.

— Na uslišanoj molbi od sveg srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Antunu. — N. N., Slav. Brod.

— Za ozdravljenje i druge milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i Kardinalu Stepincu. I nadalje im se preporučujem. — I. E., Čadavica.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Antunu na svim primljenim milostima. Molim i nadalje njihovu pomoć u svojim potrebama. — A. M., Varaždin.

— Za ozdravljenje zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, kao i na drugim primljenim milostima. — Magda Dujmović, Mala Subotica.

— Na svim primljnim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. — Karolina Tkalec, Mala Subotica.

— Za sve primljene milosti hvala dragome Bogu, Majci Božjoj od sedam žalosti. I nadalje preporučam sebe i svoju obitelj. B. M. Zagreb.

— Za sretan uspjeh u školi hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, svetom Josipu i ostalim zaštitnicima. I dalje se preporučam. Anica Purić, Vrbanja.

— Na sretnoj operaciji oka i brzom ozdravljenju noge hvala Presvetom Srcu Isusovu i Gospi Fatimskoj. Hvala i na drugim milostima. Marija Strahinja. Peteranec.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Sinjskoj, sv. Antunu i sv. Ivi u Jajcu za ozdravljenje našeg sina iza teške operacije na glavi. Roditelji Mijo i Jela Nikolić, Vinkovci.

— Puno zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj Lurdskoj što su mi povratili zdravlje. Molim i dalje njihovu pomoć. G. J. Kladare.

— Zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i svetom Antunu na uslišanim molitvama. Nada Jakupec, Pitomača.

— Zahvaljujem dragoj Majci u Einsidelnu za krasno obavljeno hodočašće, gdje se mnoga hrvatska suza zacaklila. Z. Fijan.

Na poleđini:

Župna crkva sv. Jurja u Maloj Gorici kod Siska

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26. — 1971. — Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika, a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

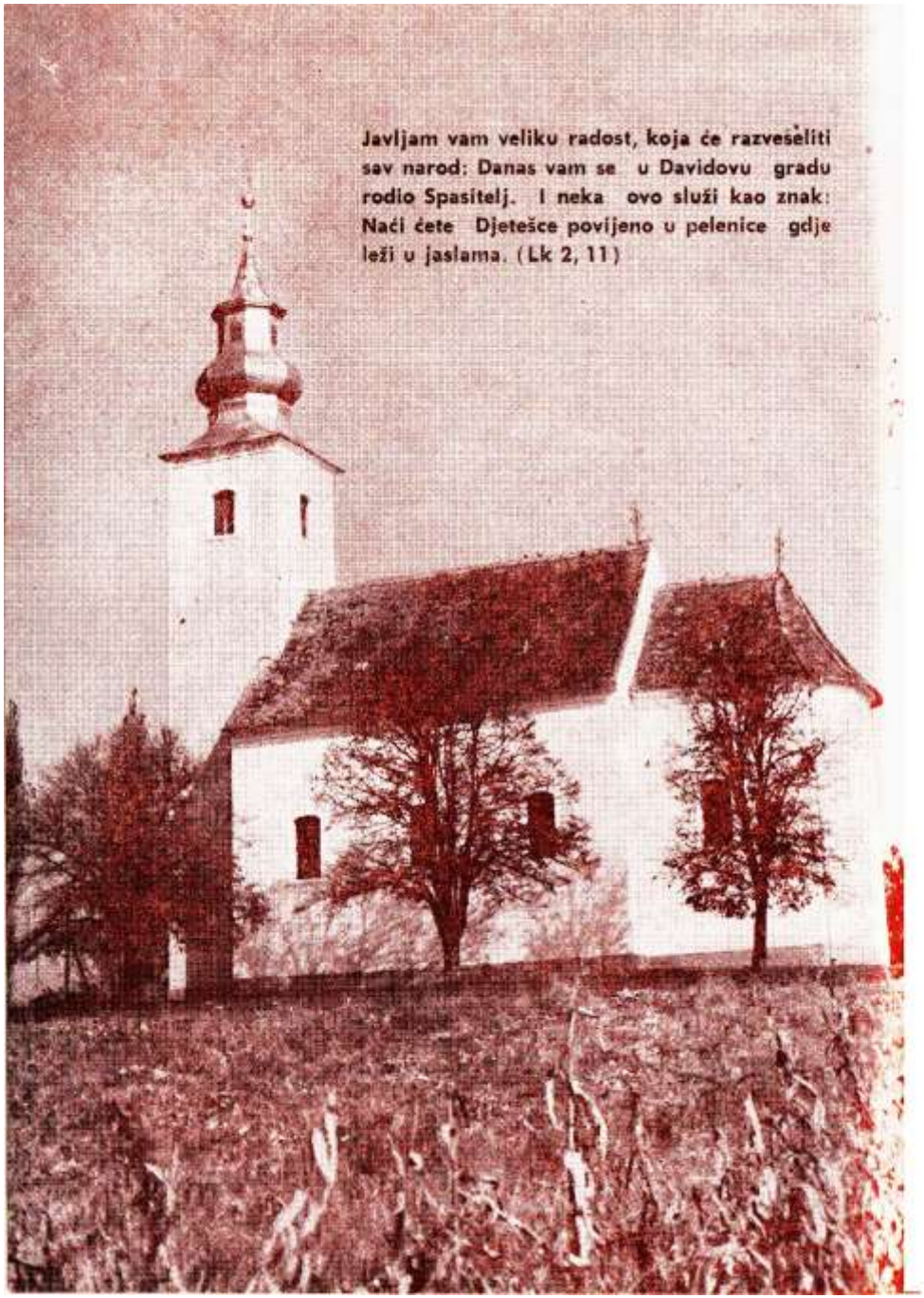

Javljam vam veliku radost, koja će razveseliti sav narod: Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj. I neka ovo služi kao znak: Naći ćete Djetešce povijeno u pelenice gdje leži u jaslama. (Lk 2, 11)

GLASNIK

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

II

VELJAČA — 1971.
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

55 Milosti puna, Josip Njavro

57 Uzor ljudskog lica, B

61 Obitelj u novim uslovima života, Ivan Kukula

66 Tako bi trebali misliti i Hrvati, Pero Bulat

70 »Lijepa naša« — Dobriša Cesarić

71 Upoznajmo svijet oko sebe, Juraj Gusić

75 Meni je važno da se krstim, B.

77 Obiteljski servis, Pero Bulat

80 »Otrov iz davolje ljekarne« — Ivan Kukula

84 Crkva na azijskom jugoistoku, Josip Antolović

86 Bengalija pod vodom, Juraj Gusić

88 Iz katoličkog svijeta, Josip Badalić

93 Nove knjige

94 Zahvalnice

Naslovna strana:

Prof. Zdenka Sertić — »Sv. Agata i sv. Apolonija«

Na poledini: Krapina

NAROD PRIČA O SVECIMA:

— Sv. Agata (5. veljače) zna kadikad zadimit pušavica sniga. Zato se i govori: »Sveta Agata, snigom bogata«.

(Poljica)

— Sveta Apolonija (9. veljače). Ona je zaštitnica zubobolnih. Narod posti uoči sv. Apolonije, a na njezinu svetkovinu polazi misu, ispovijeda se, daruje novac na oltar i cijeli dan jede samo jedamput.

(Koprivnica)

— Sv. Polonija. Na taj dan se ne prede i ne pari, da ne bi zubi boljeli.

(Lobor. Hrv. Zagorje)

— Sv. Apolonija. Taj dan se čini bogoljupstvo radi bolesti od zubi. Pripovidaju, ko moli između podizanja, to će reći posvećenja, na misi jedan očenaš na čast sv. Apolonije, da će mu proć bol zubi. Sv. Apolonija puno moguća za bol zubi!

(Poljica)

MILOSTI PUNA

Ove godine naša će domovina slaviti Isusovu Majku kao rijetko kada u svojoj povijesti. U Zagrebu i Mariji Bistrici bit će održani Mariološki i Marijanski kongres. Na taj skup doći će sa svih strana svijeta učenjaci raznih vjera, a skupit će se i mnoštvo vjernika da počaste Gospu. Na Mariološkom kongresu govorit će se o Mariji u povijesti od šestog do jedanaestog stoljeća. Na Marijanskom kongresu glavna će tema biti: Marija i današnji svijet.

Za tako veliki događaj u životu Crkve kod nas moramo se što bolje pripraviti. Da i Glasnik u tome pomogne, svaki mjesec donijet ćemo nekoliko misli o Gospi. Prolazit ćemo otajstva iz njezina života.

U ovom promatranju zaustavit ćemo se na Anđelovu pozdravu: »Zdravo, milosti puna!«

MILOSTI PUNA

Marijanska teologija puna je tajna. Tu je Gospino božansko materinstvo, njezino djevičansko materinstvo, pa onda njezina osobna svetost. Bog je sve to pokrio otajstvenim plaštem: »Milosti puna«.

Upitamo li Crkvu za Marijine nadnaravne darove, ona će nam nabrojiti: Bezgrješno Začeće njezino

čudesno Začeće njezina Djeteta po Duhu Svetom, čudesno rođenje toga Djeteta, Marijino nepovrijeđeno djevičanstvo prije, za vrijeme, i poslije Isusova rođenja, njezin bezgrješni život i njezino čudesno uznesenje na nebo poslije njezine smrti.

No možemo li mi svojim ljudskim umom i izdaleka naslutiti kakva se veličina krije iza tih riječi?

Kad je Anđeo Gospodnji došao k Mariji, on pred njezinom veličinom zadivljen i ushićen kliče: »Zdravo, milosti puna!« No on govori samo ono, što je čuo u nebu, što je čitao u Božjim mislima o Mariji.

No, što znače riječi: Milosti puna!? Što je milost? Što je punina milosti? Milost je dar, povlastica, odabranje. To je odlikovanje. Ona se ne može zaslužiti, nego se jednostavno poklanja.

I Marija je svim svojim bićem dijete milosti. Mogli bismo doduše pomisliti drugačije, kad promatramo njezin život pun patnja, kušnja, velikodušne spremnosti da se uvijek odazove Božjim poticajima. No moramo pogledati početnu milost, ako želimo sve to shvatiti. Iz nje naime izvire sve ostalo. Da nije bilo te početne milosti, na što bi se druge vezale? A tko promatra tu prvu milost što ju je Bog dao Mariji na početku njezina života, mora priznati, da tada Marija još nije mogla ništa zaslužiti, jer ju je ona susrela već u času začeća. Ona je čisti dar Božji.

Kako je dakle velik Bog, kad je i Marija pred njim tako malena! A kako je velika Božja milost, kad je Marija već samo po njoj tako velika! I Marija, kao i Pavao Apostol, s punim pravom može reći: »Po milosti Božjoj jesam ono što jesam!«

MARIJIN UDIO Ali nakon što je Gospa primila početnu milost, koja je bila čisti Božji dar, druge milosti bile su sve više vezane uz njezinu osobnu suradnju s Božjom prvom milošću. Tako je Gospa morala svjesno odgovoriti na Božji poticaj da se Bogu prikaže po zavjetu djevičanstva. U času anđelova navještenja od Gospe se traži slobodni pristanak na primanje nove velike milosti božanskog materinstva i svega onoga što iz njega izvire.

Tako se nakon početne milosti u Marijinu srcu i duši isprepliću Božja milost i Marijina slobodna suradnja s njom. I što je Gospa više surađivala s milošću, to je više na sebe privlačila nove milosti.

Tako možemo reći, da je Marijina slava u prvom redu plod prve nezasluženе milosti, ali kojoj je Gospa ostala uvijek vjerna čuvajući je i povećavajući je svojim zaslugama i novim milostima.

I ona je u ovom zemaljskom životu morala proći kroz razne kušnje. I ona je osjetila što znači tama vjere, što znači kušnja ljubavi prema bližnjemu. Zar mislimo, da je njoj bilo lako vjerovati kad je pred jednim zemaljskim silnikom morala bježati u progonstvo, da tako spasi život svoga djeteta? Ili zar joj je bilo lako sačuvati vjeru u tami kalvarijske žrtve? Isto tako, zar mislimo, da joj je bilo lako s ljubavlju gledati na one, koji progone njezina Sina, na one koji ga razapinju, ubijaju iz mržnje, miču s ovoga svijeta? . . . Jest, Bog joj je neprestano davao nove milosti, ali time nisu odmah bile maknute sve poteškoće. Uživimo se u jedno nepatvoreno ljudske srce, na koje se sa svih strana počinju svaljivati kušnje i nevolje. Kako je teško kroz takvu tamu kušnje i nazrijeti, a kamo li jasno vidjeti Božju ruku!

Stoga možemo reći, da je Bog započeo to remek-djelo, koje se zove Marijina veličina, a nakon tog početka zajedno su na njem radili Bog i Marija.

POUKA ZA NAS Kao Marija, i svaki od nas primio je prvu nezasluženu Božju milost, ako ne odmah u času začeća, a to sigurno kod krštenja. S tom početnom milošću postali smo djeca Božja. No da to Božje djetinjstvo u sebi sačuvamo potrebno je dvoje: daljnje Božje milosti i naša suradnja s njima. I koliko će tko od nas više surađivati s pojedinim milostima, toliko će više dobivati novih milosti da raste u kreposti i pravdi pred Bogom.

Početni poziv na svetost uvijek je čisti Božji dar. No konačno ostvarenje svetosti uvijek je suradnja Boga i čovjeka. I baš zato, jer razni ljudi različito sudjeluju s Bogom u tom djelu posvećenja, stoga nailazimo i na razliku, da se jedni brzo penju prema vrhuncima svetosti, dok se drugi bore s počecima kršćanskog života.

Kako treba potpuno se predati Božjem vodstvu i kako treba spremno surađivati s Bogom, imamo najdivniji primjer u Mariji. No još više! Bog, koji želi spasenje svakoga od nas, darovao nam je Mariju za voditeljicu i učiteljicu na putu posvećenja i potpunog predanja u Božje ruke. Stoga gledajući nju i utječući se njoj obnovimo svoju vjernost Božjoj službi, svoju spremnost da se odazovemo Božjim milostima i s njima surađujemo. Tako ćemo i mi zajedno s Bogom u svojoj duši izgraditi remek-djelo svetosti. To nam neka bude živa želja i čvrsta odluka u ovoj godini Marijine slave u našoj domovini.

Josip Njavro

NAJLJEPŠE STRANICE O KRISTU

UZOR LJUDSKOG LICA

Danas će nam govoriti NIKODEM, koji piše svome prijatelju Justusu. Izvadak je uzet iz knjige Jan Dobraszynski DAJ MI SVOJE BRIGE. Preveo ju je 1963. Dr Emanuel Krajinović . . .

VEĆ SI DAKLE TU?

Ivan je stajao usred mnoštva. Ljudi su opet pitali, a on im je odgovarao. Njegove oči su neprestano tumarale preko mnoštva. Možda su bile još nemirnije nego jučer. Da bi pažljivo čuo pitanja ljudi koji su ga opkoljavali, prorok

Michelangelo: **Krist**

je bolno mrštio obrve. Izgledao je kao pjevač, koji bi pjevao, ali mora slušati dosadne govore.

Baš tada, kada sam se ja kroz mnoštvo u srednjem krugu progurao, primjetio sam da njegov pogled nije bio upravljen na mene, nego na nekoga tik kraj mene. Pa ni njegove usne nisu se srdito skupljale. Naprotiv, izgledale su kao da drhte u najdubljem ganuću. Okrenuo sam glavu da vidim na koga gleda. Visoki tamnokosi čovjek stajaše pokraj mene. Imao je lice koje se ne zaboravlja: lice nekoga, s kim sam se nekad susreo, ali se ne zna, kada i gdje. Što bih ti još mogao reći o njemu? Ima lica, koja podsjećaju na obris koje ptice ili koje životinje, koje se među sobom po ovome ili onome razlikuju. Ovo je lice na neki način sa svim drugim licima imalo neku zajedničku sličnost, ali to nije bila obična sličnost. Izgledalo je, kao da bi se mili pogledi sa lica sviju ljudi slili zajedno u Njegov pogled ...

Polagano je išao prema Ivanu, a Ivan je išao prema Njemu. A kada su bili jedan blizu drugoga, zastade prorok. I reče prigušenim, dubokim i drhtavim glasom:

— Već si dakle tu?

Nakloni se, kao da je htio pasti na koljena. Ali Onaj brzo pristupi k njemu i uhvati ga za ramena:

— Dolazim, da me ti krstiš.

— Ja? — povika Ivan. — Nikada! Ti pak moraš ...

— Tako mora biti, reče Onaj mirnom odlučnošću.

Htio sam vidjeti, kako će Ga krstiti. Ali ljudi se skupiše u krugu. (Opazio sam Galilejce, kako vješto laktovima krče sebi put, a ja nisam imao volje da se guram). Odlučio sam da se vratim.

Ivan je nešto govorio i pokazivaše a Njega prstom ...

UZOR LJUDSKOG LICA

Ima lice, koje se ne može zaboraviti.

Pisao sam Ti već onda: ljudsko lice. Uzaludno tražim drugu oznaku. Ali da Ti Ga opišem? Visok je, vrlo je dobro građen, s licem, koje je beskrajno harmonično... Opet zastajem. Ali činjenica je, da ovo lice savršeno pristaje Njegovom stasu, Njegovom glasu i Njegovim riječima. Ono je mirno, a ipak ne bezizražajno. Naprotiv, rekao bih, da ima previše života u sebi.

Riječ »previše« opet ne odgovara istini. U ovome licu nema ništa ni previše, ni premalo. On je, može se reći, uzor ljudskog lica. Lica, kakva bi lica trebali imati ljudi.

Oni pokvareni grčki kipari, koje je doveo Antipas, sigurno bi se radovali, kad bi im htio pozirati: sigurno bi prema Njemu napravili kipove za stadion u Cezareji. Ali, da li bi ijedan od njih, pa i najtalentiraniji u svojoj pokvarenosti uspio ovako lice prenijeti na kamen?

Ono je izražajno, da nije moguće, da se svede na nešto jednostavno, na nešto shvatljivo jednim pogledom. Svako drugo lice ima neku osebujnost, koja prevlađuje nad svim ostalim. Kada bih na primjer htio Tebe naslikati (oprosti ovu neskromnu misao!) — onda

bih morao prikazati jedno duhovito čelo nad napeto navučenim obrvama. Ostalo bi već bilo beznačajno.

Ali je lice Galilejca u svakoj liniji jednako značajno. Njegovo čelo misli, Njegova usta ljube. Ne mogu o njima ništa drugo da kažem. Njegove uske usne usred brade, bilo da govore, bilo da nepokretno stoje, čini se da uvijek izlijevaju vapaj ljubavi.

U očima je isto tako. One su crne kao zdenac bez dna, koji svojom dubinom zove i mami.

Ne! Neću dalje da se naprežem u opisivanju. Iz mojih riječi Ti i onako ne možeš ostvariti nikakvu predodžbu. Moja pisaljka bespomoćno vuče po ploči. Mogao bih Ti dati o Njemu tisuću opisa, ali kada nastojim da ih zajedno obuhvatim u jednoj slici — ne izlazi ništa.

PONOR IZA RIJEČI ...

Prošao sam pokraj Njega, a On okružen od svojih, nešto im je govorio. Glumeći časovitu znatiželjnost zastao sam kod ove grupe. On ni ne pogledavši na me govoraše dalje, vruće i s uvjerenjem, i popraćivao je svoje riječi sa kretnjama ruku:

— Približilo se kraljevstvo nebesko ...

Ja sam mimogred upitao: — Što nazivaš kraljevstvom, Rabbi?

Samo me je uljudnost potakla, da ga ovako oslovim. On mi je dobacio brzi pogled i odmah odgovorio:

— Proroci do Ivana navještavali su Zakon. Tko Zakon pozna, sve zna o Kraljevstvu. Tko ga odbije, taj ne zna ništa. A Zakon traje i dalje. Zemlja i nebo će proći, a u Zakonu se ne će promijeniti nijedno slovo ...

On je sav u tim riječima. Govori jednostavno, tvrdim jezikom Amhaareza — čovjeka iz puka. Njegove riječi izgledaju jasne, naivno, priprosto. Nije pred njim dubina, nego počinje tek IZA njih. Zapale se i ne gasnu. Kao kad s bakljom ulaziš u pećinu: ideš, a ona ti stalno pokazuju put sve dalje, dalje... Proroci, Zakon, Kraljevstvo ...

Ponor je iza njegovih riječi ...

Ovo kraljevstvo, o kojemu tvrdi, da se približilo — nijesu li to slike jedne te iste stvari? Imao sam volju da Ga o tome zapitam, ali sam se udaljio, jer mi se učinilo da se ne pristoje jednome, kao što sam ja, da stoji u gomili Amhaareza. Ipak, priznajem: Nikada nijesam čuo čovjeka da govori kao ovaj ...

STUPITI U KONTAKT S ISUSOM ...

Toliko Dobraszynski o Isusu. Već ovo nekoliko riječi tjera nas na razmišljanje. Da li imam i ja o Isusu Kristu snažnu, zrazitu sliku? Kako sebi zamišljam JA njegovo lice? Njegove riječi otkrivaju li i za mene dubinu Njegovoga Srca ...?

Hvata nas želja da mu se obratimo, da ga nagovorimo. Razumije se da to ne možemo činiti onako kako su to radili Isusovi prvi učenici guravši se oštrim laktovima kroz mnoštvo. Ali On je u Euharistiji. Spreman je uvijek da se s Njim porazgovorimo. Neposredno i osobno.

Da! To je potrebno! Jer, upravo je to kršćanstvo! Osobni kontakt s Isusom, čije lice je uzor ljudskog lica, i iza čijih se riječi tek otkriva ponor jednog nad-ljudskog SRCA.

B.

Obiteljski sastanak u Slav. Brodu

OBITELJ U NOVIM USLOVIMA ŽIVOTA

U mjesecu veljači molimo na nakanu: »Da nove društvene prilike, koje nastaju, pospješe procvat obiteljskog života.«

TEMELJNO ZNAČENJE OBITELJI

Nakana Apostolata Molitve za mjesec veljaču o. g. posvećena je jednoj od najvećih potreba naših dana: zaštićivanju i procvatu obitelji. Za sudbinu obitelji nije danas zabrinuta samo Crkva, nego i ljudsko društvo uopće. Obitelj se punim pravom nazivlje organskom stanicom ljudskog društva. Ako su u organizmu stanice zdrave, onda je i cijeli organizam u dobrom stanju; ako su bolesne, cijeli organizam klone. Tako je i u pogledu obitelji. Ako je obitelj dobro

sačuvana, društvo će biti zdravo i napredno; ako je razrovana i bolesna, i cijelo će društvo na svim linijama trpjeti.

Zato nas ne iznenađuje, što Sveti Otac često, ozbiljno i zabrinuto govori o današnjem stanju obiteljskog života, te što tako odlučno nastoji da pridigne i očuva obiteljsku zajednicu. Znade Papa, da je uz dobru obitelj sve spašeno, a uz razrovanu sve izgubljeno. Kao što je obitelj temelj društva uopće, tako je i temelj Crkve u svakom narodu. Bez dobrih obitelji ne će ni Crkva napredovati ni blagotvorno djelovati prema svrsi, radi koje je osnovana.

Molitvena nakana za ovaj mjesec, koju je Sveti Otac odobrio i preporučio, novi je dokaz očinske pažnje, koju On iskazuje obiteljima uopće, a napose kršćanskim i katoličkim.

U samoj nakani izražen je poseban razlog, zašto upravo u našim danima treba da molimo za obitelj. Živimo naime u doba, u kojem se društvene prilike naglo mijenjaju i vode društvo i nešto nova, što još nije posve razvijeno, pa je stoga dobrim dijelom još nepoznato. Ove promjene u ljudskom društvu uopće, imaju veliki utjecaj na obiteljski život. No obitelj treba da i u nastajućim prilikama ostane ono, što joj je Početnik ljudske naravi, Bog Stvoritelj, namijenio. S druge strane, vanjske okolnosti, u kojima se obitelj kreće, u kojima ostvaruje svoju svrhu, stavljaju sve veće zapreke normalnom obiteljskom životu. Obitelj se mora naći i u tim novim prilikama, mora sačuvati svoj opstanak, svoj duh i svoje lice. No nije dosta, da obitelj u tim okolnostima tek nekako životari, nego treba da i napreduje, raste i cvate.

Je li ovo moguće — pokraj tolikih smetnja, na koje normalni obiteljski život nailazi? Pogledajmo nekoliko poteškoća, koje smatramo najopasnijim, a onda se sjetimo dobrote Božje, koja obitelj čuva na mnogo načina i mnogim uspješnim sredstvima. Onda ćemo vidjeti, da je moguće, da obiteljski život i u novim okolnostima normalno napreduje.

OPASNOST OD NATURALIZACIJE

Među pojave, koje otešćavaju obiteljima, da u današnjoj sredini ostanu zdrave i napredne u organizmu Crkve i u narodnoj zajednici, kojoj pripadaju, ubrajamo u prvom redu naturalizaciju obitelji. Pod ovim izrazom razumijevamo nastojanje, koje ide za tim, da obitelj liši od svega što pripada svrhunaravnom redu, što se svodi na život milosti. Sve vrednote, koje obitelj u sebi krije, svi zadaci, za kojima obitelj ide, sve to po naturalističkoj nauci spada u čisto naravni svijet. Naturalizam ne će da zna za Boga kao početnika obitelji, za Krista, koji je ženidbu podigao na dostojanstvo novozavjetnog sakramenta. Naturalizam ne želi povezanost obitelji sa neiscrpivim izvorom »žive vode«, koja izvire iz Božjeg Srca i vodi u vječni život.

Ako pomislimo na ozbiljne i teške zadatke, pred kojima stoji svaka zakonita obitelj, kao i ograničene mogućnosti svakog pojedinog čovjeka, onda nam je jasno, da nijednoj obitelji nisu dostatne vlastite snage, nego joj nužno treba nadčovječja pomoć, koju prima jedino po milosnim vezama s Bogom. A naturalizam ju upravo ovih nebeskih snaga lišava, oduzima joj pečat svetosti, a širom otvara vrata svim ljudskim slabоćama, sve do najvećih poroka, do samog raspada nerazrješive ženidbene veze.

Crkvu kod nas neće spasiti vikači koncilske obnove, nego Božji ljudi, a narod od propasti spasit će nesebični očevi i majke!

ŠTETNI UTJECAJ SEKULARIZACIJE

Među velike opasnosti, s kojima se današnja obitelj susreće, ubrajamo i sekularizaciju, koja se uvijek zajedno javlja sa naturalizacijom. Sekularizacija može imati više značenja, koja nisu uvijek loša. Ali mi govorimo o onoj sekularizaciji, koju Gospodin smatra oprečnom Kraljevstvu Božjem. Sekulariziranim smatramo onoga čovjeka, koji se posve predao svjetskom duhu, a odriče se svega, što spada na Boga i vječni život. Sv. Ivan zabilježio je ove riječi Gospodinove: »Sad je sud ovome svijetu. Sad će knez ovoga svijeta biti bačen van.« (Iv. 12,31.) Očito je, da Gospodin ovdje govori o svijetu kao protivniku Njegova spasiteljskog djela. Sv. Ivan upozorava na opasnosti od prijeteljevanja s ovakovim svijetom: »Nemojte ljubiti svijeta ni onoga, što je na svijetu! Ako tko ljubi svijet, u njemu nema ljubavi Očeve, jer sve što je na svijetu, požuda je tijela, požuda očiju i oholost života... Svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje do vijeka. (I. Iv. 2,15.) Sv. Pavao hvali se križem Gos-

podinovim »po kojemu je svijet njemu razapet, a on svijetu.« (Gal. 6,14.) U Jakovljevoj Poslanici nailazimo na ove riječi: »Zar ne znate, da je prijateljstvo prema svijetu neprijateljstvo prema Bogu? Dakle, tko god hoće da bude prijatelj svijetu, postaje neprijatelj Bogu.« (Jakov. 4,4.)

Sekulariziran je onaj čovjek, koji živi samo za interese zemaljskog života. Samo mu se ono sviđa, što odgovora duhu ovoga svijeta; samo to cijeni i samo za tim čezne, kao da uopće nema duhovnog svijeta, vječnog života, te kao da ne očekujemo ponovni dolazak Gospodinov.

Prema tome smatramo sekulariziranom onu obitelj, u kojoj vlada svjetski duh, kojoj je ideal, da u ovom životu raste i napreduje samo u onim vrednotama, koje same po sebi imaju tek vremenito značenje: na pr. ugled pred drugima, isticanje nad drugima uglednim položajima, obilnim sredstvima za udoban život, konfornim stanom, kolima najbolje marke i najnovijeg tipa, ugodnom vikendicom, i slično. Sve ovo još ne mora po sebi biti na štetu dobroga duha, ali ako se u tome gleda ljepota i vrijednost života, a ne traži ništa iznad toga prema riječima Gospodinovim: »Najprije tražite kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, a drugo će vam se nadodati« (Mat. 6,33.) — onda su ove stvari simptomi sekularizacije, premda se možda takova obitelj službeno ne odriče vjere ni Crkve.

Mnogi misle, da je vjerska kriza naših dana nužna posljedica gigantskog napretka tehnike i nagli porast standarda života u stanovitim dijelovima svijeta, dok u isto vrijeme preko polovice čovječanstva oskudjeva, da ne kažemo, gladuje. No do krize nije moralo doći, kao što stvarno kod mnogih nije ni došlo. Mnogima je uspjelo, da u idejnom previranju naših dana sačuvaju kompas i ostanu vjerni u svojim elementarnim kršćanskim dužnostima. Ako bismo mogli mnogima primijeniti riječi Apokalipse, upravljene »hladnoj« crkvi u Efezu (2,1-7), ili »popustljivoj« crkvi u Pergamu, (2,12-17), ili »pokvarenoj crkvi u Tijatiri (2,18-25), ili pak »mrtvoj« crkvi u Sardu (3,1-6), pa »ohološj« crkvi u Laodiceji, mnogo ih ima, kojima pristaju riječi »progonjenoj« crkvi u Smirni: »Ovo govori Prvi i Posljednji, onaj, koji umrije i oživje: Poznam tvoju nevolju i tvoje siromaštvo — ali ti li bogat!... Ne moj se bojati muka, što te čekaju... Ostani vjeran do smrti, i dat ću ti vijenac-života!« (2,8-10).

Katoličke obitelji treba da nađu svoj pravi stav u okolnostima, u kojima se razvija suvremeni život: s jedne strane ne smiju odustati od temeljnih zakona kršćanskog života: od zakona molitve, zakona odricanja i pokore, zakona rada. Sve ovo vrijedi i u novim okolnostima života; s druge strane, dopušteno im je i opravdano da se služe tekovinama modernog života, u granicama moralnih zakona, te da im nikada ne postanu robovima, nego uvijek gospodarima.

Za pravilan izbor u takovom zapletaju nisu čovjeku dosta njegove naravne sposobnosti, nego mu treba milosne pomoći, do koje se u prvom redu dolazi po molitvi. A tko marljivo moli, taj će zacjelo redovito prisustvovati svetoj Misi i revno primati sv. Pričest.

Misionar Otac Ferdinand Sembiante u nekoliko nam je rečenica prikazao jednu čednu, ali herojsku obitelj, na koju je naišao u jednom naselju gubavaca u Sudanu. Ovdje je u jednoj siromašnoj kućici upoznao dvoje mlađih ljudi — muža i ženu. Muž je već bio sav u gnojnim ranama, a na ženi — zvala se Lucija — nije Misionar zapazio znakove gube, pa je mislio, da joj je bolest još u početnoj fazi. Imali su uza se malog sinčića, kojega je požrtvovna majka nosila u torbi na leđima. Lucija se divnom požrtvovnošću i ljubavlju brinula za bolesna muža i za živahnog sinčića.

Jednog joj dana reče O. Ferdinand: »Čini mi se, Lucijo, da si ozdravila. Ne vidim na tebi nikakove znakove bolesti.« »Oče — odgovori mu žena — nisam nikada ni imala gube!« Misionar se iznenadi, pa je upita: »Što onda tražiš ovdje? Predaj muža u zajedničku njegu, a ti se s djetetom vrati u mjesto, iz kojega si došla.« Lucija mu mirno odgovori: »Oče, nemam gube, ali imam sakremenat ženidbe. Dužnost mi je biti uz muža.« Ovim odgovorom bio je Misionar potresen. Nije ni slutio, koliki se heroizam krije u tom na oko jednostavnom i slabom biću. Vidio je, da Lucija ima jače razvijenu svijest o dužnosti, koja poizlazi iz sakramenta ženidbe, nego strah pred gubom i pred teškim žrtvama. (Cristo nel mondo, 1956, str. 132.)

Drukčije zvuči povijest obitelji cara Napoleona I., koji je nakon konačnog poraza kod Waterlooa, 18. VI. 1815. bio poslan na otočić sv. Helene, gdje je kao prognanik umro 1821. u 52. godini života. Njegova žena, austrijska princeza Marija Lujza, nije se odlučila, da dijeli sudbinu sa svojim zakonitim mužem, nego se vratila na bečki carski dvor. Koliko bi bilo časnije i kršćanskije, da je poput Lucije pošla sa svojim mužem i bila mu od pomoći u najtežim danima njegova života.

Kad je Lucija stupila u ženidbenu vezu, nalazila se u posve drugim okolnostima nego nekoliko godina kasnije, kad joj je muž obolio od gube. I njene »strukture« života naglo su se promijenile, pa joj je trebalo prilagoditi se novim okolnostima života. Ona je to i učinila, ali ne uz cijenu svojih obveza, koje je preuzela po sakramentalnoj ženidbi. Pratila je svoga muža i bila uz njega i onda, kad je bio od svih ostavljen, a možda i prezren, radi svoje »nepodnosive« bolesti. Otkud ovoj jednostavnoj i priprostoj ženi tolika plemenitost i velikodušnost, kojom je nadvisivala »kulturne« carice i princese? Neka nam odgovori Sv. Pavao: »Što je ludo u očima svijeta, odabra Bog da posrami mudre; što je slabo u očima svijeta, odabra Bog, da posrami jake.« (I. Kor. 1,27.) Nije Lucija bila ni »luda« ni »slaba«, nego je takova bila samo u očima sekulariziranog svijeta. Uistinu je bila i mudra i jaka.

Rekli bismo zajedno sa sekulariziranim svijetom, da je Lucija bila nesretna žena i nesretna majka, jer joj je guba razorila obiteljsku sreću. Ali upravo ova teška bolest dala je ovoj obitelji mogućnost, da do heroizma razvije one kreposti, koje treba da vladaju u svakoj kršćanskoj obitelji: međusobna ljubav, strpljivost, vjernost do groba. Sve ovo čini milost, a da do nje dođemo, moramo se moliti. Mnoge obitelji ne mole, ili mole premalo, pa je tim opravdanija nakana Apostolata Molitve za mjesec veljaču: za procvat obiteljskog života u novim društvenim prilikama.

Ivan Kukula D. I.

TAKO BI TREBALI MISLITI I HRVATI

Nalazimo se pred velikim narodnim i vjerskim problemom našega raseljavanja. Odilaženja u tuđinu. Privremeno i za stalno. Zbog zarade. Standarda...

Predsjednik regionalne vlade Pijemonta, Sjeverna Italija, Edoardo Calleri, ovako se izjašnjava o tom prelijevanju radne snage: »JEDINI PRAVI NAČIN rješavanja problema radne snage je u tom da se prisili industrija prenijeti onamo kapital, gdje se nalaze ruke. A ne slati ruke onamo gdje se nalazi industrija.«

Pietro Bassetti, također istaknuti funkcioner, govori ovako: »Nastaviti s tim da se uvoze ruke s Juga na Sjever — iz Sicilije u Lombardiju — u najmanju ruku je promašen posao.«

Ne ostaju samo na riječima, nego prelaze i na djela. Velika tvornica FIAT, koja ima svoja postrojenja u Sjevernoj Italiji, investirala je nedavno 300 miljardi lira za izgradnju tvornica u različitim zonama Južne Italije. Ove će dati posla ljudima kod njihove kuće. Ali ne samo to. One će se bolje isplatiti, nego da bi ljude preseljavali na sjever, daleko od svojih kuća.

Zašto?

Prema podacima — u Italiju je 1968. godine došlo sa svih strana svijeta oko 463 miljarde lira, što su ih zaradili Talijani izvan svojih domova i domovine. Ne gledajući na silne moralne, duševne i tjelesne štete, taj novac ima svoju dvostruku sudbinu.

1. Kud i kamo su veći, dublji i širi kanali kojima taj novac OTIČE iz džepova radnika, nego što u njih utiču. Drugim riječima: kud i kamo više imaju koristi od tih miljardi oni koji nisu ni vidjeli tuđine, nego radnici koji su u tuđini deverali svakojako da do njih dođe taj novac.

2. Kad bi ti ljudi radili u svojoj domovini, ona bi se po njihovim miljardama obogatila za četiri puta više. Zapravo stranci iznajmljivači radnika prvi pobiru kajmak. A sirutka ostaje siromašnim ljudima... Da im kod kuće i nju razgrabe...

OSTAJU KOD KUĆE...

Uostalom, to pripadnici mnogih država i naroda vrlo dobro shvaćaju. Pa zato i ne idu u inozemstvo. Ostaju kod kuće i uz cijenu momentano manje zarade; i uz cijenu polaganijega standarda života...

I u našim krajevima sreo sam takve ljude. I stare i mlade. Jednostavno neće da idu. Imaju svijest, imaju povjerenje u same sebe da će sebi steći i kod kuće onoliko koliko im je potrebno za život. A bez silnoga riskiranja duševnoga i tjelesnoga. Ne želeći biti drugima krava-muzara. Gledaju svojim vlastitim očima u budućnost. Ne zanose se časovitim zaradama bez sigurnosti. Ta samostalnost je znak duševnoga zdravlja i snage...

Neću ovdje govoriti samo o muškima, nego i djevojkama. Za njih se kaže, da su krhke i povodljive. Ali slušajte, kako te naše buduće majke pravilno razmišljaju. I to u kraju u kojem — najblaže rečeno — ne teče mlijeko i med.

IVANKA...

— Koliko imadeš godina?

— Osamnaest. Imam petero braće i sestara. Ja sam šesta i najstarija. Tata radi u rudniku. Svaki dan prevali dosta kilometara da dođe do radnoga mjesta. Mjesečno prima oko 60.000 dinara plaće. Nemamo ništa zemlje.

— Kako ti, Ivanka, zamišljaš svoju budućnost? Koje su tvoje perspektive sada kada si svršila osmoljetku?

— Htjela bih se udati ovdje u svom rodnom mjestu. Svijet me ne privlači. Ja volim svoj kraj. Svoju kršćansku vjeru, koja se ovdje tako lijepo očituje. Bojim se da bih drugdje zatajila vjeru. Ako bi mi Bog dao djecu, bojim se da djeca drugdje ne bi primila kršćanski odgoj...

— Hoćeš li se danas-sutra bojati djece?

— Ne! Ako dobijem dobroga muža, ja bih vrlo rado njemu rađala djecu. Ja bih voljela takvoga muža, koji ne bi bježao od ljudi. Koji bi znao otići i u gostionu, i u društvo, ali uvijek u sređenosti i mjeri. Volila bih zanatliju, koji bi mogao ostati kod kuće i skupa sa mnom odgajati našu djecu...

MARIJA

Ona ima šestero braće i sestara. Stanuju još svi s roditeljima u kući, koju su roditelji nedavno tek napravili.

— Kako ti, Marija, gledaš na budućnost?

— Zaposlena sam u jednom poduzeću. I želim nastaviti u njemu raditi. Dok se ne udam. A onda ću napraviti

kako moj muž bude želio. Želim se udati također za jednog radnika, koji sa mnom skupa radi. Mi smo mladi, pa ćemo se probiti...

— Imaš li prilike ovdje u svom mjestu naučiti sve ono što je potrebno modernoj kućanici?

— Već od najranijih mojih dana u kući imamo mašinu za šivanje. Znadem sašiti haljinu. Pokraj moje braće i sestara morala sam se naučiti i prati i kuhati i šiti bolje nego one koje ih nemaju. Bilo bi zgodno kad bi časne sestre povele jedan tečaj šivanja ili kuhanja. I to ne iz kuće u kuću, nego ondje u dvorani za vjeronauk. Momci se spremaju za delegaciju časnoj Majci. Od toga bi oni imali i te kako mnogo koristi. I mi bismo to volile. Želimo biti suvremene djevojke i onako urediti svoju kuću, kako se to danas radi. Razumije se — koliko je to moguće...

— Da si imala samo jednu sestru, da li bi bolje živjela ili slabije?

— Sigurno slabije. Mi ne strahujemo od ustiju u kući, jer gdje su jedna usta, ondje su i dvije ruke. Ja se ne bojim biti majka brojnije djece, ako mi Bog dade pravoga muža. Mama nas je rodila 11 djece, pa nije ni mene strah. Mama je i sada još uvijek zdrava... Kad bih i znala za druge načine i sredstva protiv djece, sigurno bih živjela kao i moja mama, koja toga nije trošila i ostajala je zdrava. A danas je sretna pokraj nas...

JOSIP

To je vrlo lijepa kuća. Tri sobe. Kuhinja. Spremište. Dolje ima podrum. Bazen za vodu u koji stane 7.000 litara. Prostorije s radionicama. A što je vrlo važno: sve lijepo namješteno. Uređeno. Opskrbljeno.

Josip u takvoj kući živi sam. Neoženjen.

— Od koga si to naslijedio?

— Sam to učinih svojim trudom i naporom. Bogu moram zahvaliti i mojoj pokojnoj majci, koja me je dobro odgojila. U pravom kršćanskom smislu. Otac mi je rano umro. Bilo nas je tri brata i jedna sestra. Mama udovica. Samo je imala staru kuću i drugo ništa.

— Kako vas je mama prehranjivala? Od čega ste živjeli?

— Prala je tuđe rublje, posteljinu. Po kućama učitelja i bogatih. A odgajala nas je onako kako je naučila od naših starih. Zajednička molitva, Misa, poštenje, red, rad. Ja sam od svojih 14 godina radio u poduzeću kao učenik i onda sam položio kvalifikaciju, a konačno i visoku kvalifikaciju. Livac sam po zanatu. Radio sam kod privatnika u Travniku i drugdje... Majka mi je umrla prije nekoliko godina. Za njom sam skoro poludio, ali nije pomoglo ništa. Umrla je baš pred pričesnom klupom, kad je htjela primiti Tijelo Kristovo.

— Koje su tvoje perspektive? Što ti misliš o svojoj budućnosti?

— O budućnosti? Ako mi Bog pomogne da se ove godine oženim, time bi riješio svoj problem broj jedan. Ja sve očekujem od dobre ženidbe, od složne obitelji, od svoga doma u kome će vladati mir i sloga i Božji blagoslov. I zato sam sagradio ovu kuću. Ovdje mislim i ostati... Dosta sam lutao po zaradama.

— Kad se budeš oženio, kakvu ćeš politiku primijeniti s obzirom na broj djece u obitelji? Da li se plašiš djece?

— Ne, nikako! Ja bih volio, pravo da vam kažem, da mi žena svaki puta rađa po DVOJKE. Kao što sam se ja snašao u životu, tako će se i moja djeca isto snaći. S Božjim blagoslovom.

Zaustavili smo se na ličnosti pape Pavla VI. Zanimljiva su zapažanja jednoga našega mladoga čovjeka, koji je još neoženjen. A nije jako školovan. No posjeduje životnu mudrost. I samostalnost mišljenja.

— Što se tiče Pavla VI. njegovi mi se koraci, njegov stav i njegove enciklike vrlo svidaju. Osobito ona Humanae vitae o ljudskom životu. I ona koja se zove »Razvoj naroda«. Vrlo mi je drago što je uspostavio diplomatske odnose s Jugoslavijom. To je dobro došlo i Crkvi i samoj državi. Ranije, kad su bili napeti odnosi, nije bilo dobro...

POGAĐAJU PRAVO

Ivanka, Marija i Josip su mladi. Odgojeni u današnjim osmoljetkama, izloženi suvremenom životu. A opet su zdravim prirodnim osjećajem pogodili ono što govore najveći stručnjaci ekonomije:

»Nije dobro za društvo, kada ruke bježe daleko od svojih domova, obitelji, od svoga kraja, za zaradom. Zaradu treba donijeti onamo gdje su ruke...«

— A što, ako zarada neće za rukama?

— Znajmo biti i s manjim zadovoljni! Mnoštvo našega svijeta ide u inozemstvo zbog toga što to mora. Ali, čini se, da ih mnogo ide za časovitom zaradom, koja ne donosi trajnijih rješenja. Morali bismo biti toliko SAMOSTALNI u mišljenju, toliko SLOBODNI u prosuđivanju, toliko PRIRODNO ZDRAVI I PAMETNI da znamo razlikovati TRAJNO dobro od PRIVREMENE koristi.

— Zar je taj novac, što ga donose naši radnici, uistinu samo privremena korist, časovito rješenje?

TAKO MISLE TALIJANI!

Nedavno smo gledali na televiziji reportažu o Siciliji. Kamenitom kraju odakle ljudi bježe. Odilaze. Za zaradom. Čitavi gradići ostadoše bez muškaraca i bez mladih žena. Samo starci i — mala djeca...

Televizijski reporter upriličio razgovor s jednom grupom mlađih ljudi. Stručnjaci, socijalni radnici. I na mene je snažno djelovala njihova logika. Logika stručnjaka, koji poznaju probleme Sicilije.

— Na svakom radniku koji ostavi trajno Siciliju, privreda toga otoka gubi punih 30 milijuna lira, a na sezonskom radniku Sicilija gubi tri četvrtine njegove zarade!

— Kako to mislite?

— Toliko bi on ovoj zajednici, Siciliji, zaradio, da je ostao ovdje i ovdje radio. Nije rješenje u tom, da naši ljudi odilaze u TUĐINU zarađivati, nego bi trebalo OVDJE U SICILIJI graditi takve strukture, kako bi se ovdje zarađivalo i kako bi kapital ovdje ostajao. Ovakvom emigracijom ruku, Sicilija neće nikada imati stvarne i istinite koristi. Uvijek će ostati nerazvijena i slabo civilizirana...

Tako misle Talijani!

Tako bi trebali misliti i - HRVATI!

o. Pero Bulat
pučki misionar

„LIJEPA NAŠA" —

Neki je bogalj stao na uglu
I reska se svirka čuje sve jače:
— Pjesma je, koja pade s visine, —
A sada u verglu u pregradju plače.

I samo još djecu oko sebe skuplja
Kad se po zraku sa prašinom lije
Tako na ulici umiru eto,
Velike naše melodije.

Al čini se, stara arija vrišti,
Kao da vapije oslobođenje — iz
Proklete sprave; kao da čeka
U drvenom grobu na novo rođenje.

Dobriša Cesarić

UPOZNAJMO SVIJET OKO SEBE

KRŠĆANIN i SVIJET Bilo je u svim vjekovima, pa tako ima i danas kršćana, koji s prezirom gledaju na ovozemska dobra. Kod toga se pozivaju na Evanđelje. Međutim Krist u Evanđelju nikad nije naučavao prezir zemaljskih dobara, nego samo urednu njihovu upotrebu u životu. On traži da nam sve to bude pomagalo na putu do konačnog cilja — Boga, a ne da nam posve zarobi srce. Dokle god dakle Bog bude jedini gospodar našega srca, a stvorenja oko nas samo naša pomagala u životu, mi ih ne moramo odbacivati.

Pogledajmo samoga Krista, kako iskreno voli svijet oko sebe. On uživa u promatranju prirode: ljiljana u polju, vrabaca na krovu, izlaska i zalaska sunca. Uživa u noćnoj tišini na osamljenim mjestima, na gorskim vrhuncima, na moru. On prihvaća nevine radosti. Ne odbija

poziva na svadbu, odziva se na gozbu. On se zanima za ljude oko sebe, za njihov rad i način života, za njihove potrebe i nevolje. Za sve ima oko, za sve ima srca. Razumije gladne Božje riječi, kao i gladne zemaljskoga kruha. Sažaljuje se nad ljudskom bijedom i nastoji je ublažiti, bila ona moralna ili fizička ili materijalna.

Koliko mu je bliz ovaj naš ljudski život sa svim svojim potrebama, otkrivaju nam i njegove prispodobe, kojima nastoji osvijetliti buduću sreću u Božjem kraljevstvu.

U Kristovo vrijeme bilo je mnogo zla na svjetu. Bilo je mnogo moralne pokvarenosti, i to ne samo među poganima, nego i među Židovima. A ipak, uza sve to Isus radije promatra život s bolje strane. U svakom čovjeku, pa i onom koji je duboko zaglibio u moralno zlo, nastoji otkriti bar nešto dobra. On nikoga ne isključuje iz svoga srca, nikome ne uskraćuje pristup do blage vijesti Evanđelja.

Ovakav stav prema svijetu Krist traži i od svojih sljedbenika, pa i od današnjih. Oni moraju svoje kršćanstvo utkati u današnji svagdanji život, u ovo vrijeme previranja, kriza, posrtaja, moralnih neuspjeha i padova, tehničkih uspjeha . . . Kršćanin mora bolje nego itko drugi razumjeti ljudsku bijedu i ljudske potrebe i nastojati pozitivno pomoći u rješavanju svih tih problema. Ako želi današnjim ljudima donositi Krista, mora to činiti na način koji odgovara današnjem naraštaju. On mora biti otvoren današnjem svijetu, i to na svim područjima života.

Razumije se, da se to ne postiže preko noći. Za to mora čovjek biti odgojen. A gdje će primiti najbolji odgoj ako ne u zdravoj kršćanskoj obitelji.

ULOGA OBITELJI Ako otac i majka imaju jasan stav prema ovozemskom životu i njegovim pojavama, onda će u tome znati pravo odgojiti i svoju djecu. Oni će već od rane mladosti priučavati djecu, da život uvijek uzimaju s bolje strane. Upućivat će ih, da se nauče radovati nad svakim i najmanjim dobrom. To nikako ne znači, da im treba prešutjeti sve zlo, sve opasnosti za dušu i tijelo. Ne znači ni to, da će dopuštati sve moguće stvari, kako bi djeca sama iskustvom upoznala što je dobro, a što je zlo. Hoćemo reći samo to, da će u cijelom odgoju više prevladavati pozitivni elemenat, a ne negativni. Više poticaja na dobro, nego zabrana i odvraćanja od zla. Samo dobro po sebi osuđuje zlo koje se tome dobru protivi.

Vrlo je važno, da se djeca nauče i ljude prosuđivati više s pozitivne strane, otkrivajući u njima ono što je dobro i plemenito. Djeca moraju već od prvih dana djetinjstva naučiti da drugima iskažu makar i male znakove pažnje, ljubavi, finoće. Isto tako, da budu zahvalni, kad njima netko drugi s takvim taktom i pažnjom pristupi. To će biti najprije u samoj obitelji između roditelja i djece, između same djece, braće i sestara. Zatim izvan kuće, na primjer kod igre, u školi, na vjeronauku, u crkvi . . .

U životopisu svete Male Terezije čitamo, kako je ona veoma cijenila i voljela siromahe. Kao dijete voljela je na šetnji s ocem da razveseli kojeg siromaha.

Danas ima djece, koja ne znaju suosjećati s drugim, s onim koji trpi, gladuje, smrzava se. Previše im je dobro i nikad nisu osjetili što znači trpjeti, što znači nemati ni ono najosnovnije za život. Oni za sirotinju smognu samo prezir. To je jasna slika kako se u obitelji gleda na ljude u bijedi. Na vrata takve obitelji siromah će uzalud pokucati i zamoliti za pomoć.

Današnje vrijeme traži taj socijalni osjećaj. Djeca moraju naučiti biti zahvalna što imaju toliko toga, dok tolika druga djeca nemaju ni ono najosnovnije. I sada u njima treba buditi osjećaj potrebe da dijele svoje obilje s onima koji nemaju.

Vrlo zgodan način odgoja u takvom duhu odricanja za pomoć drugima jest štednja od vlastitih malih svota novca, što ih prime od roditelja, da onda tako prištedjen novac mogu dati onima kojima su potrebni. Konkretno: štednja za gladnu djecu u svijetu, za djecu u našim misijama, za ustanovu »Tko je moj bližnji?« . . .

Dijete mora naučiti da i siromasima iskazuje poštovanje kao drugim ljudima. Tako ne će nikoga prosuđivati prema imovnom stanju nego prema onome mjerilu, koje nam je ostavio sam Krist, kad je rekao: »Što god ste učinili jednome od moje najmanje braće, meni ste učinili!«

Jedna od vrlo važnih stvari u odgoju djece jest i to, da djecu već od malena učimo prihvaćati život onakav kakav nam se pruža. To znači: treba ih naučiti, da se ne uplaše pred životnim poteškoćama, žrtvama i odricanjima, nego da ih uz pomoć roditelja nastoje sami svladati.

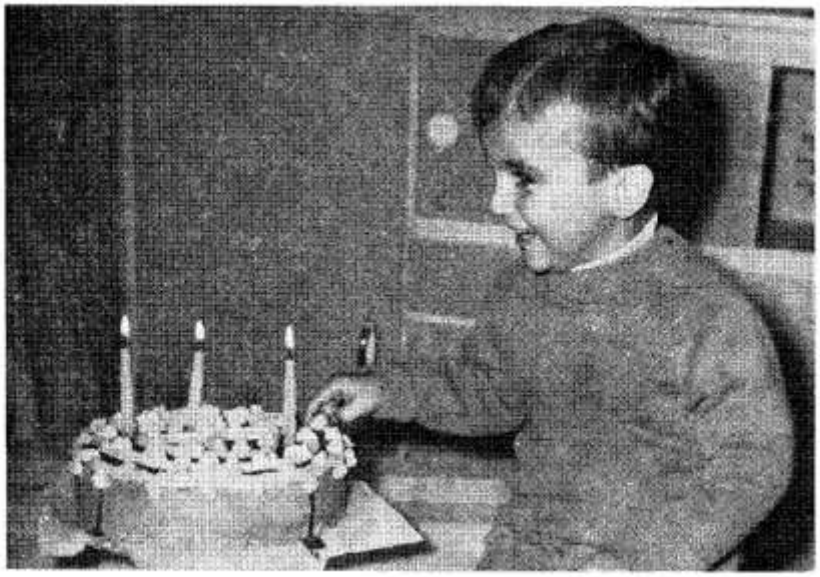

Iskustvo nas uči, da djeca, koja su bila u obitelji čuvana od žrtava i poteškoća, u kasnijem životu ili postaju tirani ili kukavice, koje susrevši se s prvom poteškoćom izvan obitelji izgube samopouzdanje. Neki od njih zbog toga si oduzimaju život, dok drugi postaju puzavci, beskičmenjaci.

Naučimo svoju djecu također promatrati prirodu i njezine ljepote. Otkrivajmo im i ljepotu iskrenog prijateljstva, velikodušnog žrtvovanja za opće dobro.

Uloga roditelja u pravom formiranju dječje duše i srca vrlo je teška i odgovorna, jer ona ne traži od njih toliko pouke riječima, koliko pravim kršćanskim primjerima. Ovaj odgoj primjerom neusporedivo je dublji nego onaj riječju.

Stoga roditelji, ako žele biti uistinu pravi odgojitelji svoje djece, neprestano moraju nadzirati svoje ponašanje u časovima sreće i radosti, kao i u časovima kušnje, neugodnosti, bolesti, neslaganja između sebe, umora, nestrpljivosti, srdžbe.

Isto tako roditelji moraju paziti kako se odnose prema ljudima iz svoga susjedstva, prema onima s kojima rade, koji su im ugodni i koji su im neugodni. Moraju se pred djecom čuvati da ljude stavljaju u razne kategorije, koje bi označivale uzvisivanje jednih, a ponižavanje drugih.

BOG I VJERA — SREDIŠTE ODGOJA Za kršćanske roditelje u cijelom odgoju djece Bog i vjera moraju zauzimati središnje mjesto. Samo običan naravni odgoj ostat će bez pravog temelja, jer će se djetetu samo od sebe prije ili kasnije nametnuti pitanje: »A čemu sve to? Zašto se ja moram svladavati zbog drugih? Zašto ja moram biti ljubazan, zahvalan, susretljiv? Zašto ja moram imati srca za tuđu bijedu? Naravno čovjekoljublje nikad nikoga ne će toliko oduševiti da se zbog drugoga odrekne nečega i sam osjeti žrtvu. Tu su potrebni mnogo jači motivi. A njih nam daje vjera.

Mnogi su već postavljali pitanje: Zašto vjeronauk donosi tako malo ploda u duhovnoj izgradnji mladeži? Zanimljivo je, što je odgovorio jedan francuski kateheta prije nekoliko godina. On je dulje vremena studirao to pitanje i napokon je došao do toga, da mi redovito djecu poučavamo u vjeri ne obazirući se na njihove socijalne prilike i neprilike. Vjeronauk bi uvijek morao biti konkretno primjenjen na život one djece koja ga slušaju. Treba konkretno pokazati što i kako i zašto se to i to treba provesti u njihovoj obitelji, u njihovoj ulici, u njihovu društvu. Treba pokazati, da Bog to traži zato, jer želi našu vremenitu i vječnu sreću. Treba pitati i djecu, kako oni zamišljaju da bi to mogli provesti danas, sutra, prekosutra . . . Što im se čini nemoguće. Gdje će naći pomoć da ipak to uzmognu provesti . . .

To, što vrijedi za vjeronauk općenito, to isto vrijedi i za odgoj djece i obitelji. Bog je onaj zbog kojega mi moramo biti dobri, velikodušni, požrtvovni, darežljivi, spremni, na opraštanje. I on to traži jednako od roditelja i od djece. I taj Bog, koji to traži od nas, sam nam je pokazao kako to treba činiti. On je postao čovjekom, živio je u obitelji, nailazio je na slične poteškoće u životu kao i svaki od nas, ali ih je uvijek rješavao prema volji svoga nebeskoga Oca. Isus od Betlehema do Kalvarije uvijek je bio poslušan svome nebeskom Ocu, makar ga to često stajalo i najvećih žrtava. I sam nam je rekao: »Primjer sam vam dao, da i vi tako činite!«

Za pravi odgoj djece potrebno je da oni što bolje upoznaju Isusa, njegov život, rad, nauku, ljubav prema ljudima, njegovu žrtvu. Bez toga sve će inače ostati na klimavim nogama, pa će krize mladenačkih godina lako srušiti tu duhovnu zgradu.

Zapamtimo dakle dobro: samo preko Krista naša će djeca pravo upoznati svijet i njegove pojave i naći pravi put u život.

Juraj Gusić

MENI JE VAŽNO DA SE KRSTIM

Sirotinjska je to kućica u koju je Sestra unišla. U njoj petero lijepe i zdrave djece. Ali siromaštvo izbija iz njihovih odijela, neimaštine iz svakoga ugla njihove niske i male sobice . . .

— Djeco, gdje vam je mama?

— Nije kod kuće. Otišla je za nekim poslom.

Ima ih svega šestero. Najmlađe je sedam godina. A najstarije je u vojski. Usprkos siromaštva na njima se vidi nešto fino, odgojeno. Neposredna su i iskrena. Ali u očima tinja i jedna — tuga, žalost. Nodređeni osjećaj. . . Sestra je brzo shvatila, što ovu djecu tišti . . .

— Idete li vi u crkvu?

— Idemo! glasio je odgovor... A onda nastaviše ovim riječima, koje vrijede kao velika optužba: — Htjeli bismo i na vjeronauk. **Ali mi nismo kršteni.** Mi znamo moliti... Očenaš molimo uvijek skupa...

— Kako to da niste kršteni, a idete u crkvu i molite zajedno?

— Pa, eto, **neće nitko da nam bude kum. Radi darova...**

Sestra je ostala zabezeknuta. Zar je to moguće u jednom našem katoličkom mjestu gdje se pune crkve, gdje se toliko govori i propovijeda u modernom poslijekoncilskom gibanju? Sama od sebe brzo je dodala:

— E, kada je tako, onda ću vam ja biti kuma. Hoćete li me?

Djeca su radosno pristala. Kada je mama došla, odmah se predstavila ta Sestra njihovoj majci s riječima: — Ja sam vaša kuma!

Brzo se i majka udobrovoljila. Rekla je istinu o sebi. Muž ju je ostavio. — A ja svoju djecu odgajam da ima Bog. I ja znam i uvjerena sam da Bog postoji. Mene je kroz čitav život on pratio... Ja isto želim da se moja djeca krste i kršćanski odgoje...

Bez mnogo oklijevanja pristala je da zajednički pođu do župnika. Mali su ostali kod kuće, a curica od 12 godina je spremala ručak. Poljubiše se s majkom prije odlaska... Svih petero s majkom žive zapravo od dječjega doplatka. Ona je srčani bolesnik i slaba na živce. U kuću ulazi tek dvadesetak hiljada. Jedan mali radi negdje u domaćoj radinosti. Kad je bila u autobusu sa Sestrom, rekla je ta majka ovu riječ:

— Mislim da je Bog velik. Da me je on uistinu pohodio, kad ste Vi unišli u moju kuću Sada želim djecu navesti na pravi put, pa što i kako Bog hoće...

To isto misli i njezin mali desetgodišnjak: — **Meni nije važan poklon!** Meni je važno da se ja krstim. **Jer ja to želim...**

Da nije sestra ušla prva u tu kuću, Bog zna da li bi se njegova želja ikada ispunila... Ovako će vrlo brzo... **B.**

Obiteljski servis
u Slavonskom Brodu

Premda baš nisam sumnjičav, ali čini mi se kao da je sam »CRNI« bio na djelu 7. listopada prošle godine. Kao da je osjetio da se radi o jednoj ozbiljnoj stvari, koja će mu sigurno donijeti mnogo jada i muke. Upotrijebio je svoja sotonska sredstva da to onemogući. Prosudite sami!

Pod vodstvom Zagrebačkog Nadbiskupa i Pomoćnog Biskupa trebalo se skupiti tridesetak osoba iz različitih strana naše domovine. Zajednička je tema glasila: »Što smo do sada činili, i što bismo ubuduće radili za obnovu naših obitelji?«

Mjesto jednoga liječnika došao je telegram: »Zbog prometne nezgode ne možemo stići na dogovoreni sastanak. Molim Vas ispričajte nas!«

Mjesto jednog Dekana došla je poruka: — Dva puta nam je pukla guma na autoputu. Dekan je ostao popravljati kvar, a ostali su uhvatili autobus. I, zakasnili na sastanak.

G. N. je sretno stigao iz Istre u Zagreb. Izišao malo poslom u grad i naletio na njega autobus. Dok se sastanak održavao u Nadbiskupskom dvoru, on se savijao od boli, jer su mu namještali ruku. Srećom da nije trebalo i glavu...

Sastanak je ipak održan. I to u srdačnoj i konstruktivnoj atmosferi. Među glavnim odlukama bila je i ova: Trebamo početi osnivati **Obiteljske servise** u pojedinim krajevima naše domovine.

IZ DNEVNIKA OBIT. SERVISA

Uz dozvolu i blagoslov Đakovačkoga Biskupa, zajedničkom suradnjom prije svega svećenika iz Slav. Broda, takav **Servis** otvoren u

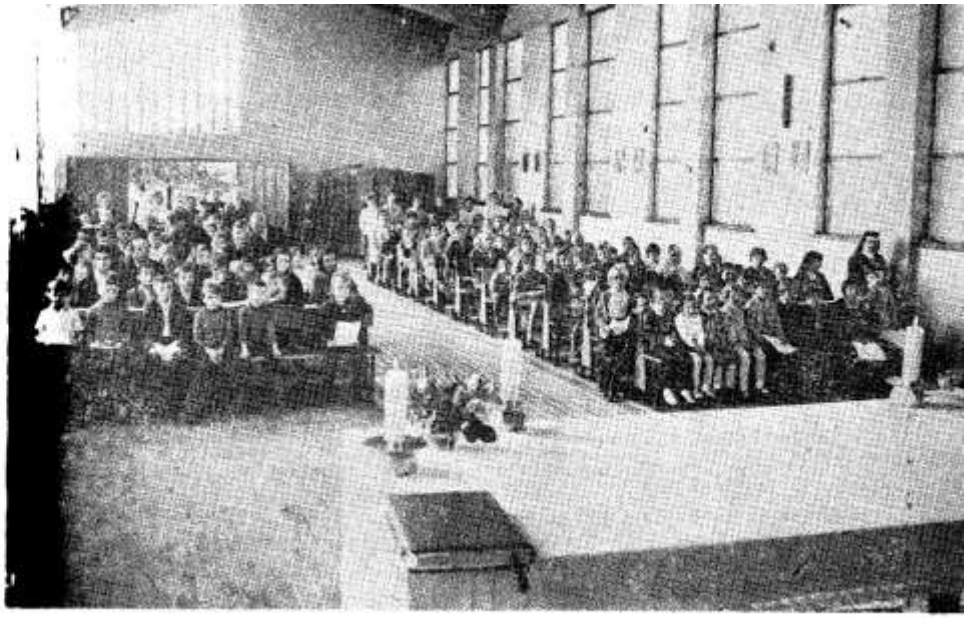

tom mjestu u Kumičićevoj ulici br. 20. Njegovu svrhu i način rada najbolje ćemo upoznati, ako pogledamo što je kroz oko mjesec dana zapisano u njegovom dnevniku, što ga vodi jedna sestra karmelićanka.

11. 1970. Održan je ovdje sastanak brojnih obitelji. Prisutno je oko 50 obitelji, koje imaju više nego 300 djece.. Glavna je tema čitavoga dana: »Naša zajednička duhovna i naša zajednička materijalna orjentacija.« Tu orjentaciju davale su same obitelji pod vodstvom jednoga svećenika. Zajednički ručak za sve prisutne organiziran je u velikoj dvorani.

1. XI. 1970. Otvorenje »Servisa« i blagoslov prostorija. Ujedno je bio i sastanak obiteljskih predavača iz Brodskog kraja. Takvih predavača prisutno je bilo oko 35. Osim toga i lijepa grupa mladih i oženjenih iz jednoga velikog grada.

8. XI. U sklopu obiteljskog rada blagoslov nove katehetske dvorane u župi Broda broj I. Jedan agronom i njegova supruga skupa s liječnikom sproveli su čitav dan s mladima koji se spremaju za brak.

12. XI. Sastanak s brojnim obiteljima u župi **Zapolje** pokraj Nove Gradiške. Glavna je tema bila »Bog u obitelji«. Najprije su iznijeli svoja iskustva jedan otac i jedna majka brojne obitelji. Zatim su se svi prisutni »otvorili« i očitovali Božje djelovanje u njihovom životu brojnih obitelji. Taj se život ne može zamisliti bez duboke i prave vjere i pomoću Božje.

17. XI. »Servis« je obišla grupa od 40 Đakovačkih bogoslova pod vodstvom svoga prefekta g. Srakića. Interesirali su se za svrhu i rad toga posla.

18. XI. Na Svećeničkoj tribini u Podvinju pokraj Slav. Broda bilo je

govora o vrlo važnom vidu obiteljske problematike: »Raspadanje psihe našega naroda.«

19. XI. Obiteljski Servis je posjetio biskup iz Subotice preuzv. Matiša Zvekanović. S njim je došao i jedan svećenik iz Australije. Biskup je sve razgledao i rekao: — Vidite, ono, što mi teoretski raspravljamo da bismo trebali učiniti, to vi već imadete sada ovdje sprovedeno . . . Mi ćemo biti sretni, ako možemo s vama kontaktirati, da ono što imadete možete drugima davati . . .

22. XI. Dijalog s obiteljima u **Velikoj** pokraj Slav. Požege. Glavna je tema bila o tome, kako susrećemo Boga u vlastitoj obitelji. Otac i majka brojne obitelji sprovedoše vrijeme od tri sata poslije podne do pet s roditeljima, a poslije svete Mise do osam sati navečer s mladima.

29. XI. Održan je mali domjenak o regulaciji porođaja. Bile su prisutne samo žene, bez liječnika. One su razgovarale sa ženom, koja prakticira termo-metodu s uspjehom u svom životu. Svoje iskustvo i svoja zapažanja prenosila je i na druge. To je uvodno upoznavanje da se osposobe osobe, koje će sudjelovati u Savjetovalištu Servisa u pitanjima kršćanskoga reguliranja broja djece.

9. XII. Zajedno s ostalim grupama iz drugih biskupija, jedna je skupina sudjelovala u Zagrebu na zajedničkom dogovoru, kako će se obiteljska misao prikazati na Svećeničkom tečaju u Zagrebu u siječnju 1971. godine.

U samoj prostoriji Servisa uvijek je na raspolaganju iskusna sestra Karmelićanka, koja sve stvari vodi i evidentira. S njom surađuje i je-

dna župna laička suradnica, koja ima brigu da kontaktira s obiteljima na terenu u njihovim moralnim i materijalnim potrebama. Kroz ovo zadnje vrijeme mnoge su obitelji to osjetile primivši osobitu pomoć u odijelu i obući.

Stvorena je i priručna **biblioteka** u kojoj se nalaze onda izdanja na hrvatskom jeziku, koja su izašla o obitelji i obiteljskoj problematici.

Umnožena je i drama g. Zirduma, u kojoj se govori o dočeku naših radnika iz inozemstva; razmnožena u 1500 primjeraka; poslana na nekoliko stotina župa. Umnožen je također i brojan obiteljski materijal o temama što predavači iznose na svojim predavanjima.

ISPLATILO SE . . .

Najudaljeniji se vratiše svojim kućama s onog sastanka u Zagrebu, o kojemu smo govorili na početku, tek ujutro 8. listopada u 3 sata. Kada sam ostavljao jednu grupu u njihovom mjestu »već« u dva sata, bojao sam se da će mi prigovoriti zbog toga dalekoga puta. Ta — čitav su dan bili na putu i prevalili preko 600 kilometara. Sudjelovali na dugom i zamarajućem razgovoru. Izgubili su jedan radni dan, kad su najveći poslovi. Ali na rastanku i rekoše:

— Nije nam žao što smo se tako namučili. Danas treba uraniti i poći opet na posao. Cijeli ćemo dan razmišljati o onom što smo čuli i govorili. Zaista, isplatilo se taj napor podnijeti . . .

Mislim da je to velika istina. Jer na tom Sastanku u Zagrebu dozrela je misao naših Obiteljskih Servisa . . .

o. Pero Bulat D. I.
pučki misionar

»OTROV IZ ĐAVOLJE LJEKARNE«

Ovim je riječima neki novinar upozorio na veliko suvremeno zlo, koje se krije u uživanju opojnih droga. Riječ »droga« arapskog je porijetla, a označuje ne samo bilje koje omamljuje, nego i ono, iz kojega se proizvode lijekovi i mirodije. No kad se danas piše ili govori o »drogama«, onda se ponajčešće misli upravo na one droge, koje omamljuju uživaoca i proizvode u njemu snažne fizičke i psihičke promjene.

Stručnjaci, koji se bave proučavanjem štetnog utjecaja droge na čovjeka, jednodušno tvrde, da njihovo uživanje ograničuje pravilno djelovanje cjelokupnog živčanog sistema, jer oštećuje sam mozak. Naviku na uživanje droga zovu stručnjaci narkomanijom, a to znači sklonost na uživanje omamljujućih droga. Čovjeka, koji se podao uživanju droga, zovu narkomanom.

DROGE, KOJE SU DANAS NAJPOZNATIJE I NAJRASIRENIJE

Najpoznatija i najraširenija droga, kojom se danas narkomani služe, je indijska konoplja **»hašiš«**. Zove se i »marihuana«, a uživa se pušenjem. Posljedice uživanja su vrlo obilne i vrlo opasne. Hašiš poremećuje spoznajnu moć, oduzima sposobnost objektivnog suđenja, prouzrokuje neki neprirodni, fantastički zanos; pušač hašiša gubi osjećaj za vremenske i prostorne mjere, postaje veoma razdražljiv i sklon na srdžbu, smeten i sulud; nije daleko od potpunog ludila.

Opium prouzrokuje živčani slom, seksualna poremećenja, naglo propadanje duševno i tjelesno. **Morfij** je proizvod iz opiuma. Ima iste posljedice kao i opium, samo u pojačanoj mjeri.

Eroina je sintetički proizvod iz morfija. Stručnjaci je smatraju najopasnijim omamljujućim sredstvom. Uživa se putem injekcije, u obliku tableta, udisanjem i pušenjem. Ima sve do sada nabrojene posljedice, ubrzanim djelovanjem.

MORALNI ZAKON I UZIVANJE DROGA

Po moralndom zakonu dopušteno je uzimanje droga u svrhu liječenja, ali u mjeri od liječnika propisanoj i kontroliranoj. No u ovom članku ne govorimo o drogama kao lijeku, nego kao sredstvu za nisko i ubitačno uživanje.

Uživanje droga i kemijski proizvedenih omamljujućih sredstava protivi se naravnom moralnom zakonu. Razum i volja najodličniji su naravni darovi čovjekovi. Naravni moralni zakon nalaže čovjeku, da ove darove čuva od štetnih utjecaja i da ih razvija do stanovite savršenosti. Ubitačne droge i ostala omamljujuća sredstva lišavaju čovjeka i zdravog razuma i slobodne volje. Droge i njihovi kemijski derivati najokrutniji su atentat na samu razumnu narav čovjekovu.

Očito je, da su opojne droge i omamljujuća sredstva zabranjena i pozitivnim zakonom Božjim. Tko se njima služi, škodi svome zdravlju u velikoj mjeri i uništava vlastiti život. Čini sebe nesposobnim za bilo kakovu dužnost i pada na teret zajednice, izlaže se opasnosti, da radi gubitka ravnoteže u razumu i volji, učini teške kriminalne i moralne prekršaje. I tako narkoman dolazi u sukob s Dekalogom i sa raznim državnim zakonima.

NARKOMANIJA — OPASNA EPIĐEMIJA NAŠIH DANA

Stručnjaci smatraju, da je narkomanija danas poprimila razmjere najveće i najopasnije epidemije. Prema informacijama tjednika »Panorama«, u Italiji su god. 1967. državni organi zaplijenili 5 kg. opojnog materijala; god. 1969. preko 80 kg., a predviđalo se, da će do konca 1970. biti zaplijenjeno oko 260 kg. ((Panorama, 1970. 4. lipnja, str. 49.) Premda ovi brojevi označuju tek najmanji dio od onoga, što je kriumčareno, ipak svjedoče o naglom porastu ovog opojnog materijala.

U Luksenburgu je u studenome 1970. održana internacionalna konferencija državnika i stručnjaka, koja se bavila naglim širenjem narkomanije. Američki ambasador u Luksenburgu, g. Kingdon Gould,

na toj je konferenciji ovo rekao:

»Droga je lukavi neprijatelj iz zasjede, koji degradira ljudsko biće, osobito mladiće, i čini od normalna čovjeka idiota. Droga prouzrokuje sjetilne užitke u velikom stupnju, no poslije uživanja nastupa teška klonulost, apatija i nesposobnost za bilo koji rad.« Izvrsnu ekspoziciju ubitačnog djelovanja droge dao je na konferenciji psihiatar K. A. Yonge, sveučilišni profesor u Kanadi: »Kod narkomana često se mijenja sama osobnost, umanjuje sposobnost za rad, javlja se apatija i prevladava osjećaj opće nesigurnosti. Dok normalno razvijen i uravnotežen čovjek ima sposobnost, da se oslobodi gospodstva niže, nagonske naravi, dajući prvenstvo razumu, dotle kod onih, koji uživaju droge, preuzima vodstvo nagonska narav, bez kontrole razuma.« Isti profesor predlaže vrlo stroge zakonske mjere proti onih, koji šire droge ili se njima služe.

Na istoj je konferenciji ustanovljeno, da je epidemija droge već proširena i po evropskim zemljama, napose među mladeži. (L Osservatore Rom. 18. XI. 1970. str. 6.)

U mjesecu studenome 1970. u Italiji je organiziran nacionalni centar za borbu proti droga. Zadaća je centra, da informira javnost o opasnostima, koje proizlaze iz uživanja droga i da predusretne i otkloni još veće opasnosti.

Sveti Otac Papa u više je navrata upozoravao na ovu tešku pojavu u današnjem društvu.

DROGA KOD NAS

Zanima nas, da li je epidemija droge raširena i u našim krajevima. Evo što o tome piše jedan naš stručnjak:

»Čitajući dnevnu štampu, svima nam je poznato, kakve je razmjere poprimio problem narkomanije u svijetu, a napose u SAD i u nekim zemljama zapadne Evrope... Prema svemu izgleda, da je narkomanija na Zapadu uzela takovog maha, da se u pravcu njenog sprečavanja ne može više ništa ozbiljnije učiniti.

Problem narkomanije pojavio se i u našoj zemlji, i može se slobodno reći, u svoj svojoj vehementnosti... Narkomanija je tu, ona više ne kuca na naša vrata, ona je fenomen današnjice i kao što je duhovito rekao jedan novinar: »Narkomanija je suvremena potrošnja otrova iz đavolje apoteke.« Isti stručnjak veli dalje: »Pogrešno je poći sa stanovišta da je narkomanija kod nas izolirana pojava, da je ona stvar pojedinaca, da nije društveni problem. Iz činjenice, da je otkriven mali broj narkomana i trgovaca te kriumčara opojnim drogama, prije se može izvesti zaključak da se organi represije nisu dovoljno angažirali na otkrivanju ove pojave i ovog oblika djelatnosti, kao i to, da obskrba narkomana vrlo dobro funkcionira i da je dobro organizirana.« (Vidi: »Narkomanija — izbor članaka«, Zagreb, 1970. str. 54-55.)

JEDNO BOLNO PRIZNANJE

Da je ovo, što je do sada rečeno, bolna stvarnost, dokazuje nam i pismo mladog Amerikanca Percy Patrich Pilon, koji je pod utjecajem droga pao u zdvojnost i učinio samoubojstvo. Prije nego što je ispalio hitac u sljepočicu, napisao je pismo, namijenjeno svim mladim Amerikancima:

»Ako bi vam tko ponudio drogu, pokažite više, da ste čovjek, nego što sam ja pokazao i odgovorite sa »ne«. Naučite se od mojih zabluda. Želim, da nijedan od vas ne upozna pakao, koji sam ja upoznao.

Susrest ćete kojeg prijatelja, koji će vam besplatno ponuditi ovu robu, ali će ubrzo tražiti, da mu za svaku kasniju uslugu platite. Najprije će vam prodati jaču dozu po sniženoj cijeni, ali kad opazi, da ste postali žrtvom droge, dizat će im cijenu. Ne zaboravite, da će vam onaj isti prijatelj, koji vam je donio marihuanu, brzo donijeti i eroinu. U koju svrhu? Da zarade novac, dok vas droga razara. Širitelji droga idu za tim, da vas unište, i oni će to učiniti, ako im nasjednete.«

Najjači dojam čini odlomak pisma, u kojem razlaže svojim roditeljima, zašto se odlučio na ovaj zdvojni čin: »Droga mi je zamračila misli o ljubavi, razorila ambicije i uništila moj život u krilu moje obitelji — onaj život, koji mi je prije nego što sam upoznao drogu bio toliko na srcu. Tješim se jedino tim, da sam ipak nešto dobra učinio za vrijeme, dok sam hodao po ovoj zemlji. Ako droga daje kratke momente sreće, svakome od ovih momenata odgovaraju vjekovi nesreće, koja se nikada ne može izbrisati.«

Nakon što je u ovom pismu načinio javnu ispovijed o svojoj slabosti prema drogama, nastojao je, da svojim žalosnim iskustvom opameti mladiće, koji za to pismo saznadu, da se brižno čuvaju droge. A onda je pristupio izvršenju svoje odluke: ispalio hitac iz pištolje u sljepočicu. To se dogodilo 7. studenoga 1970. Majka je njegova izjavila, kako su već nekoliko tjedana opažali da njihov Percy nije više onaj, koji je bio ranije. Nisu znali protumačiti, zašto je postao razdražljiv, surov, zatvoren. (Prema L Oss. Rom, od 14. stud. 1970. str. 2.)

GLASNIK O DROGAMA?

Čini to radi dva razloga: Prvo, jer je zlo preotelo maha i kod nas. Treba iskoristiti sva sredstva, a osobito tisak, da se sve bez razlike, a osobito mladež, upozori na opasnost, koja im prijeti. Droga je nešto nova, o čemu širi krugovi nisu dosta poučeni. Događa se, da djeca znadu za drogu i da se njom služe, a roditelji o njoj nemaju ni pojma.

Drugo: Glasnik želi upozoriti, da je i u borbi proti droge najvažnije pomagalo sveti strah pred Bogom, skrušena i pouzdana molitva i dostojno primanje svetih Sakramenata. Mnogi, koji se proti droge iskreno bore, ni ne slute, kolika je moć molitve i svete Pričesti. Da je mladić Percy na vrijeme molio i tražio snage u svetim Sakramentima, zacijelo ne bi nikada ispalio onaj kobni hitac, sačuvao bi svoj život i možda kroz više desetljeća bio koristan član zajednice. Molitva i revno primanje svetih Sakramenata, otvorenost ispovjedniku i roditeljima, sačuvat će našu mladež od ove paklenske epidemije. A pojedincima, koji su joj možda već počeli nasjedati, pomoći će, da se odhrvaju ovoj zarazi i izbjegnu potpunoj moralnoj i fizičkoj katastrofi.

Ivan Kukula D. I.

CRKVA NA AZIJSKOM JUGOISTOKU-

Misijska nakana AM za veljaču

Azijski jugoistok jest pojam koji označuje skupinu otoka i područja bez geografskog jedinstva, te koja su najvećim dijelom sastavni dio velikih država: Indije, Indonezije, Japana i komunističke Kine. Egzistencija ostalih uvjetovana je četvoricom ovih velikih. Ime Indokine je izazovno, jer doziva u pamet Indiju i Kinu, koje bi htjele utjecati na to područje. Utjecaj Kine u zadnje vrijeme daleko je veći od utjecaja Indije.

Ako se vratimo u daleku prošlost vidjet ćemo da je jugoistočnu Aziju prva počela »civilizirati« Indija. Isto tako svojim velikim religijama Indija prodire u te krajeve. Njezini su trgovci širili hinduizam s hijerarhijom kasta. Zatim je došao budizam, koji je ostao prisutan, duboko ukorijenjen i živ, aktivan i svemoćan sve do danas. Ta religija imala je izvanrednu moć civiliziranja. No same njegove kvalitete: ljubav, tolerancija (podnošljivost), zaborav samoga sebe sadržavale su klice njegove slabosti. Obnovljeni budizam trudi se da pronađe organizaciju društvenoga i političkoga života, a za to je predobio mnogo pristaša među burmanskim i vietnamskim boncima.

U zadnjih 10 godina Burma se je kolebala između laičke vojne moći i službenog budističkog režima. Slično se je događalo i na otoku Ceylanu, gdje je to osciliranje bilo još više zaoštreno te koje je dovelo do nekih spektakularnih atentata u kojima su budistički bonci i dobili i izgubili pristaša u korist nekog još neodređenog državnog socijalizma.

Prije nekoliko godina budizam je slavio 2.500 godina svoga opstanka. Tom zgodom moglo se je konstatirati kako ga u Indiji gotovo posve nestaje i kako je službeno iskrijenjen u komunističkoj Kini gdje je imao brojnih pristaša. Specijalna vrsta politički veoma angažiranog budizma nalazi se u Japanu, dok je još i danas najjači utjecaj budizma u strogo uzetom azijskom jugoistoku, gdje veoma cvate monastički život sa stotinama tisuća bonaca (budističkih monaha), koji imaju veoma velik utjecaj kako na društveni tako i na politički život.

Došavši iz doline rijeke Gangesa kao i njegov prethodnik budizam islam je od XII do XV stoljeća uspio steći mnogo pristaša osobito među narodima uz morsku obalu. Tijekom stoljeća tri velike religije: hinduizam, budizam, islam često puta su dolazili u sukob i međusobno se progonile.

Što se tiče kršćanstva ono broji u tim predjelima oko 38 milijuna vjernika... U pretežno budističkim zemljama kao što su Burma, Laos, Kambodža, Tajlandija kršćani su u bijednoj manjini. U krajevima pod utjecajem kineske kulture i gdje cvate kult pređa, tj. u Vietnamu i na Formozi kršćana ima više. Osobito je zabilježen razvoj Crkve na svim linijama u Južnom Vietnamu unatoč velikim kušnjama kroz koje prolazi ta zemlja već desetak godina. Prema najnovijim statistikama ima u njoj 780 bogoslova, za 17 više nego u g. 1969. Svake godine ima po stotinjak svećeničkih ređenja za 1,721.000 katolika. Katekumena je bilo godine 1967.: 14.500; g. 1969. već 25.673.

Najveća katolička zemlja na azijskom jugoistoku jesu Filipini koji od 36 milijuna stanovnika imaju oko 28 milijuna katolika, prema tome više nego u svim drugim azijskim krajevima zajedno. Prema postocima na drugo mjesto dolazi Vietnam s 10% katolika. A možemo reći da su ti katolici daleko gorljiviji od onih na Filipinima. Također je velik vjerski žar među novokršćenicima na Formozi, koji se rekrutiraju kako među seoskim pučanstvom tako isto i među sveučilištarcima.

Japan je poglavlje za sebe. Usljed velike ekonomske razvijenosti i sve većeg standarda života u njemu sve više prevladava sekularizacija i praktični materijalizam i zbog toga religiozni problemi idu u drugi plan. Trećina Japanaca izjavljuje se kao areligiozna, druga trećina misli da religija može biti korisna za život. Tek treća trećina dijeli osobno religiozno uvjerenje bilo budističko, bilo šintoističko, bilo kršćansko. No kršćani su samo njih 600.000 doista šačica.

Formoza broji danas 15 milijuna stanovnika koji žive u priličnom blagostanju zahvaljujući pomoći Amerikanaca i primjeru Japanaca. Na azijskom jugoistoku sve se više pokazuje tendencija za nekom federacijom država. Indonezija bi željela u tome pokretu igrati glavnu ulogu. Budućnost će pokazati da li će se to i ostvariti. Filipini kao najbrojnija katolička zemlja mogli bi toj federaciji dati kršćansku notu osobito u političkom i socijalnom razvoju. Jugoistočna Azija duguje mnogo Filipinima, osobito u prošlosti. No danas su kontakti između kršćana toga područja veoma rijetki i fragmentarni. Još uvijek se premalo poznaju, a bez poznavanja ne može biti ni govora o kakvoj većoj suradnji.

Putovanje Pavla VI na Filipine i druge zemlje azijskog jugoistoka te biskupska konferecija u njegovoj prisutnosti možda će ipak pridonijeti buđenju katolika i većoj suradnji među njima. U ovom momentu Manilla, Saigon, a možda i Bangkok mogli bi postati zone susreta u kojima će se iskovati autentično kršćanstvo jugoistočne Azije. Želieti je i moliti se valja da se to što prije ostvari.

O. Josip Antolović

BENGALIJA POD VODOM

NAŠI MISIONARI PIŠU

Iz Bengalije javlja se naš misionar otac Ante Gabrić. Poslao je umnoženo pismo prijateljima misija. U tom pismu iznosi nevolje, koje su pohodile prošlog rujna i studenog Bengaliju, a onda i njegovu misiju Morapai. Evo doslovno tog njegovog pisma:

Sigurno ste, dragi prijatelji misija, već mnogo saznali preko novina, radija i televizije o strašnim poplavama i olujama u Bengaliji.

To su bili teški dani. No bojimo se, da su još teži pred nama, jer je u mnogim predjelima skoro sve uništeno.

Najprije smo imali nezapamćenu vrućinu. Nakon toga počele su tropske kiše. Sve je bilo zaposleno presađivanjem riže, te naše glavne žitarice. Polja su izgledala uistinu krasno. A onda je počela nevolja za nevoljom. Početkom rujna ciklonska se oluja iz Bengalskog zaljeva srušila nad ove krajeve delte rijeke Gangesa, gdje se nalazi naša misija. Ove oluje obično traju dva do tri dana. No ovaj put uz strašni vihor kiša je lijevala kao iz kabla skoro dva tjedna.

Najprije su pobijelila sva polja, nakon toga je nestalo nasipa i putova. Cijeli kraj postao je jedno veliko jezero. Od poplave kuće su se počele rušiti. S glavarima sela i s našim mladićima odmah smo se dali na spasavanje. I ljude i životinje prevozili smo na suha mjesta. No tih je bilo vrlo malo.

Prva se srušila Pandeova koliba, koja se nalazila baš na kraju sela. S grupom mladića otišao sam tamo, da spasimo što se dade spasiti.

Najviše su stradala sela: Radhanagar, Išoripur i Mithini. U Radhanagaru srušila je i kapelica, dok se ona u Mithini još drži poduprta bambusima.

Velika je naša briga prehrana stanovništva. Puno pomaže država, ali i mi dobivamo pomoć iz Amerike i Zapadne Njemačke. Davali smo po dva kilograma pšenice na tjedan svakoj od 25.000 obitelji, dok smo među 10.000 obitelji dijelili mlijeko u prahu. To je uz onu prehranu djece, kojih ima 21.600, a koja je počela prošle godine.

Bilo je puno bolesti na sve strane. Nije ni čudo, kad smo dane i dane bili na vlažnom. Djevojke, članice Marijine Kongregacije, revno su obilazile bolesnike, davale im lijekove i brinule se za njihovu prehranu. Nije bilo lako obilaziti sela, jer je sve bilo pod vodom. Gdje se moglo, išli smo malim urođeničkim lađicama, inače je trebalo gaziti kroz duboku vodu. To nas je vrlo oslabilo zbog velikog napora.

Zbog poplave i zmije su postale poseban problem. I one su utekle na suho, oko naše misijske postaje, oko samostana časnih sestara svete Ane i oko pojedinih koliba u selu. Pet djevojaka bilo je ubodeno od zmija, ali smo sve uspjeli s Božjom pomoću spasiti.

Koncem studenog imali smo strahovitu oluju. Nije se moglo van iz kuće. Opet je bilo mnogo štete. No posebno je stradala susjedna pokrajina u Pakistanu, gdje je poginulo preko 300.000 ljudi. Ta je oluja prošla tek kojih 50 milja južno od nas. Vijesti, koje odanle dobivamo, upravo su strašne. Nestala su čitava sela. Golem morski val, visok preko šest metara, udario je brzinom od preko 150 kilometara na sat na te male otoke u delti Gangesa. Iz cijelog svijeta dolazi pomoć postradalima.

Prijatelji misija, sjetite se u svojim molitvama i žrtvama i onih koji su poginuli, a i onih koji su izgubili sve. Pomogla im vaša djelotvorna ljubav.

Sve vas pozdravlja odani i zahvalni u Božanskom Srcu

O. Ante Gabrić

Zambijski problem

Iz Zambije se javljaju svi naši misionari opisujući svoj rad, svoje muke i kušnje, svoje radosti i svoje želje. Časni brat Ilija Dilber piše, kako na sve strane uvodi struju u nove misijske zgrade, dok Časni brat Fostač pomaže nadzornoku svih katoličkih škola u okolici glavnog grada Lusake. Otac Nikola Šipušić obilazi 17 sela nedaleko Lusake. Za dan nezavisnosti Zambije, koji se slavi 24. listopada, krstio je 23 mladića, među njima i sina ministra narodne obrane. Otac Cindori sprema s na gradnju crkve i župnog stana u misiji Mumbwl. Otac Anđelić ponovo se nalazi na misijskoj postaji u gradiću Kabwe. Nekoliko mjeseci radio je na vrlo teškoj misiji, u Lwano dolini. Taj svoj rad opisao je u knjižici »Kroz Lwano dolinu«.

Pred Božić poslao mi je jedno pismo, u kojem iznosi neke misli o Africi i misijama u njoj. Evo, što piše!

Pitate me za moje mišljenje o radu u misijama. Ja mislim da je taj rad uvijek u povijesti Crkve bio jednako važan. Toj važnosti pridajem cijenu ne samo svoga života, nego i života Nekoga Većega — Krista Otkupitelja.

Izgleda mi malo pretjerano, kada se govori i piše, da je Afrika upravo sada zrela za kršćanstvo. Po mome mišljenju ona je uvijek bila zrela za kršćanstvo. Afrička je duša vrlo duboko religiozna. No u isto vrijeme ta je religioznost isto tako duboko i poganska, tj. praznovjerna. Tu praznovjernost ne možete iskorijeniti ni iz najboljih »kršćana«.

Da dobro upoznate, kako je to poganstvo ukorijenjeno duboko u njihovu privatnom i plemenskom životu i običajima, morate steći njihovo potpuno povjerenje u kojem će vam onda otkriti i svoj najintimniji život. To oni inače pred strancima vješto kriju, pa i pred misionarima, ako im se nisu posve približili i postali u neku ruku članovi njihova plemena.

Naravno, da je to i poteškoća za pravi misionarski rad. Ali ujedno otkriva, da ni mnogi misionari nisu pogodili pravi put u svome radu. Oni su tim ljudima

pokušali dati novu dušu mjesto da kristijaniziraju njihovu afričku dušu.

Danas misionarima donosi dosta poteškoće i pretjerani afrički nacionalizam. Ima naime i među političarima onih, koji propovijedaju upravo pravi crnački rasizam. Razumije se samo po sebi, da onda dolaze na udar također misionari i njihov misijski rad.

Sve to nije baš lako za misionare i stoji ih mnogo živaca. Treba naime ljudima razbijati razne predrasude, a to nije nikad bilo lako, a posebno ne ovdje u Africi. To čovjeka umara i nastoji ubiti onaj žar i ljubav, koji misionara gone da se posve žrtvuje za duše, jer na kraju svih svojih napora i nastojanja ostaje neshvaćen. Tu se traži uistinu duboka produhovljena vjera, da čovjek mogne izdržati tu neprestanu nutarnju borbu.

Eto, i sami vidite, koliko je potrebno moliti za nas misionare i za naš rad na tom tako tvrdom terenu. Molite i žrtvujte se za proširenje Božjega kraljevstva ovdje u Africi. Pomozite nam, da Afrikancima donesemo nepatvoreno kršćanstvo, ali onako i na onaj način, kako će ga lakše moći shvatiti i proživljavati.

Hvala svim dobročiniteljima na njihovoj velikodušnosti. Ja uz tu pomoć uvodim svjetlo u jednu crkvu i pravim klupe u dvije crkve. Još bih svakako morao što prije sagraditi kućicu za svoga katekistu u Kapiri Mposhi, mojoj drugoj župi.

Sve vas od srca pozdravljam ja i ostali zambijski misionari preporučujući se u vaše molitve i žrtve.

Koliko nam je, dakle, moguće, pomozimo naše misionare u Bengaliji i Zambiji molitvom, žrtvom i prinosom. A želimo li malo bolje upoznati njihov rad, svakako si nabavimo misijske knjižice, koje možemo dobiti na adresu: Rudolf Breber, 41001, Zagreb, pp. 699., Palmotićeva 33. — Do sada je izašlo sedam takvih knjižica, a cijena im je zajedno 17,50 ND. Čisti prihod od tih knjižica namijenjen je za misije.

Radimo za proširenje Božjeg kraljevstva u misijskim krajevima pod geslom, što nam ga je Isus ostavio u Očenašu: »OČE, NEKA DOĐE TVOJE KRALJEVSTVO!«

Juraj Gusić

IZ KATOLIČKOG SVIJETA

● **CRKVA U ČILE** Nedavno izabrani predsjednik Alende, po stavu ljevičar i socijalista, odgovorio je novinarima koji su ga pitali kakova će njegova politika biti prema Crkvi, da li ona mora računati s ograničenjem slobode u propovijedanju, u socijalnim i školskim ustanovama, ili čak mora računati sa smetanjem i progonom? — Alende je odgovorio: »Obavijestite ne samo katolike nego i sve ljude koji imaju vjersko osvjedočenje, da će se ono kod svih poštivati. Ja sam bio četiri puta kandidat za predsjednika. To mi daje pravo da kažem kako u našoj zemlji nema nikog tko ne bi znao da svako religiozno uvjerenje zaslužuje moje potpuno priznanje. Religiozno uvjerenje jest najdublje duhovno pravo svakog čovjeka. Problemi bilo kojeg katolika, protestanta ili nevjernika, ako oni nemaju zaposlenja nego gladuju, za nas moraju biti isti.«

Sveti je Otac izrazio predsjedniku dobre želje, a on je kod uvođenja na vlast sam sudjelovao u katedrali kod svečane službe Božje, kod koje se po običaju pjevala zahvalnica »Tebe, Bože, hvalimo!«.

Alende je marksist, te se izdaje za nevjernika, ali ističe da on potpuno priznaje slobodu vjere, i da nije nikad sudjelovao ni u kojem protucrkvenom činu. Iza izbora kod prve konferencije za tisak naglasio je da mu je vrlo stalo do prijateljskih odnosa s biskupima, njihove, uostalom katoličke zemlje.

● **SVEĆENIK U AMERIČKOM KONGRESU** Robert Drinan, Isusovac, izabran je u svojoj 49. godini za člana američkog Kongresa. To je prvi put svećenik kao član ove široke upravne instance. Njegovi su birači sretni i u šali govore: »oče naš, u kongresu«. U svom programu ovaj će svećenik zagovarati mir, zalagati se za nezaposlene; raditi oko osiguravanja staraca i nemoćnih, raditi na suzbijanju trovanja drogama.

● **ŽENA U CRKVI** Na Zapadu se puno raspravlja o položaju žene u današnjoj Crkvi. Nedavno su se skupile velike povorke u kojima su razni ženski savezi protestirali što su žene još i danas zapostavljene u ljudskom društvu. To su iskoristile i neke katoličke ženske organizacije te zahtijevale razna prava u Crkvi. Američke su novine o tome naširoko pisale, te navodile i ovo: Biskupske će konferencije imati puno posla da pročitaju čitave snopove dopisa katoličkih ženskih organizacija koje zahtijevaju najrazličitija prava. Tako teolog, dr. Elizabeta Farijans, predsjednica radnog kružoka žena traži, »da se ženi otvori mogućnost i za liturgijske čine, tj. za djakonat, svećeništvo — sve.« — Druge zahtijevaju da biskupi zauzmu jasan stav i osude »nemoralan antifeminizam — protuženstvo u društvu, državi i Crkvi.« Ove radikalne osporavateljice traže da se ženama otvore sva sjemeništa i crkvena učilišta. Za bogoslave bi valjalo uvesti obvezatan predmet »nauku o ženi«. — Neke borbeno raspoložene podupiru zahtjev za ukidanje celibata. Ali i neke umjerenije, kao »Nacionalni skup žena« traže novo mjesto za ženu unutar Crkve, u službi riječi čak i kod dijeljenja sakramenata. Gotovo sva ženska »napredna« društva sablažnjuju se kako se u Crkvi još uvijek potcjenjuje žena. To je ostatak prošlosti. Ona se uvijek prikazuje samo u skrajnostima, kao beztjelesno djevičansko biće ili opet kao utjelovljena napast za grijeh. — Neke su čak toga mišljenja da bi trebalo ispraviti poslanicu sv. Pavla, jer je on bio po mišljenju tih naprednih žena zadojen protuženskim mislima tadašnjeg židovskog poimanja.

Kolikogod ta različita mišljenja ne nastupaju bez izvjesnih razloga, ne smijemo zaboraviti da je Crkva uvijek ženi davala dostojanstvo kao i muškarcu potpuno jednako, ali je isto tako svima jasno da je sam Bog stvarajući ljudsku narav podijeljenu »na muža i ženu« podijelio zadatke. Htjeti u svemu izjednačiti muža i ženu znači zapravo rušiti ljudsku narav. Muškarac će kod kuće zibati dijete i napajati ga iz bočice da žena mogne voziti transkontinentalnu liniju autobusa, da se izjednači s drugim šoferima! — Koliko nejednakosti u najosnovnijim pravima među muškarcima istih zemalja? Tko je kadar tu ostvariti jednakost? Današnjoj je ženi teško da bude čuvarica doma i anđeo u kući, pa kad je zanemarila tu svoju dužnost želi izjednačenje. Nekoć je držala tri ugla od kuće, sad bi htjela, dva ona, dva muž, a ispast će na to da neće ni jedan.

● **PROTIV POBAČAJA** Američki su biskupi iznova osudili svaku vrst pobačaja. Na potpunoj sjednici 242 biskupa protiv osam izjasnili su se protiv svakog popuštanja u zakonima o pobačaju. Izjavili su kako Katolička Crkva ne sumnja da LJUDSKI život počinje u času začeća i da »oplođeno jajašce ima neotudivo ljudsko pravo na život«. Biskupi opominju savjesne liječnike i bolničare da zbog navedenih razloga ne smiju poduzimati vršenje pobačaja, niti kod toga sudjelovati, bez razlike dopuštala to država ili ne.

● **NJEMAČKI BISKUPI O RADNICIMA** U studenom su imali njemački biskupi zajedničku konferenciju u Königsteinu-Taunus, te su među ostalim govorili i o radnicima iz tuđih zemalja. Povod za to dala je izjava predsjednika Brandta, koji je rekao u nekom govoru: »Uvjeti pod kojima radnici iz tuđine često žive kod nas, pravi su skandal«. — Biskupi su na konferenciji upozorili na pogibelj od proletarijata najnižeg ranga, a to ljudi postaju zbog loših uvjeta za život i rad. Biskupi su pozvali odgovorne vlasti da se pobrinu za radnike iz drugih zemalja, da im pribave prikladne stanove, da se poboljšaju prilike za posao, da se radničkoj djeci omogući potpunije školovanje, jer da je od 90 tisuća radničke djece samo njih polovica zahvaćena zakonom opće školske dužnosti. Biskupi žele, da vlasti to pitanje rješe u »okviru evropskih građanskih prava« i zahtijevaju od službenika Crkve da traže nove puteve za susrete i izmjenu s radnicima gostima.

Dne 29. studenoga, prigodom proslave »dana iseljenika« u Njemačkoj neki su biskupi pokušali zanimljiv pothvat, koji je među radnicima gostima naišao na veliko odobravanje: Biskup iz Münstera Tenhumberg pozvao je u svoj stan puno obitelji iz raznih zemalja, a koje žive u njegovoj biskupiji, s namjerom, da se osobno upozna s njihovim naosjetljivijim problemima i teškoćama. — Biskup iz Speyera msgr. Wetter pratio je iza sv. Mise mnoge obitelji svojim autom njihovim stanovima. — Biskup iz Limburga dr. Kempf organizira zajedno s predstavnikom protestantske crkve posjete obiteljima radnika gostiju. To će biti najbolja prilika da se biskup neposredno i osobno upozna s pitanjem stanova obitelji koje su iz tuđih zemalja, pa i naše, došli u tu njemačku biskupiju.

● **BISKUPI KONGA O CELIBATU** Na biskupskoj konferenciji u Kongu bilo je govora o zaređivanju već oženjenih muževa, ako žele služiti Crkvi, a pokazali su se vrijednima u životu. Pročitan je tada list nekog rektora u sjemeništu, u kojem taj rektor zagovara bezuvjetan celibat. Veli da bi omalovažavanje celibata dovelo do nemira među duhovima i oslabilo moralnu otpornu snagu znatnog dijela svećenika i redovnika. Biskupi su na to izjavili da celibat valja poštivati kao predaju latinske Crkve, no da Crkva u Kongu ima svojih problema, prije svega neštašicu svećenika, a i da ne mora ona nužno preuzimati običaje drugih kultura. — Očito im manjka iskustvo i latinske i grčke Crkve.

● **MISLE NA DRUGE** Misionarima priskrbljuje i predaje tjednom dva vozila austrijsko društvo MIVA — Društvo za prometna sredstva misionarima. — Tu su motori, auti, motorni čamci, zrakoplovi. Nedavno je bilo na društvu 200 molba iz čitavoga svijeta. Udovoljili su samo 64 molbe u vrijednosti od 110 milijuna dinara. S onim što je već učinjeno u proljeće uslišane su 104 molbe u vrijednosti od 300 milijuna dinara. To su dva vozila na tjedan. Novac je prikupljen akcijom »Sveta tri Kralja« i od posebne akcije »Za svaki kilometar prevaljen bez nesreće, novčić misionarima za auto«. To bismo mi rekli: »na svaki novi km — jedan stari dinar.

● **INDIJKE U NJEMAČKOJ** Puno se po novinama i časopisima napadalo što su indijske djevojke došle u Njemačku u razne katoličke družbe i samostane. Nazvali su to neki »trgovinom bijelog roblja«. Indijska je vlada poslala svog stručnjaka da to ispita, pa je taj izjavio, da tu nema nikakvih zloporaba, nego je sve pošteno i u redu. Takove djevojke ili sestre dobivaju izvrsnu izobrazbu, osobito za bolničku službu, ali i za drugo socijalno djelovanje. — I s drugih, osobito crkvenih strana, sve se to iskrazilo i pronašlo, da je čitav taj pothvat bio na korist djevojaka, Indije i Crkve. Nepotrebna se oluja stišala, a ispunilo se ono, kako oni, koji najmanje brige vode o socijalnoj pravdi, upiru prstom na druge, očito da se ne bi o njima povelo računa.

● **MUČENIK** Upravo prije početka proslave 75-godišnjice dolaska misionara u državu Slonove Kosti, u afričkom gradu Abidjanu nepoznati ubojica ubio je misionara franjevca Ivana Pavla Moisdona. Atentat je izvršen kao protest protiv misionara. Vjerojatno naručeno ubojstvo izazvalo je veliko ogorčenje kod poštenog svijeta.

● **BEZGRJEŠNO ZAČEĆE** Jedna komisija Njemačke biskupske konferencije koja se bavi liturgijom predložila je da se promijeni naslov »Bezgrješnog začeća« u »Izabranje Marijino«. Mnogim naobraženim katolicima, novinarima i ostalima nije jasno o čemu se radi. Većinom misle da se radi o tome, kako je Marija začela Isusa bez grijeha. Zato traže naziv koji bi bio jasniji: Tako »Blagdan Majke Božje, Djevice bez grijeha začete« ili kraće: »Izabranje Marijino«. — Čudi me, što se još neka komisija nije sjetila da bi promijenila Božje ime, jer ni ono nije jasno, a mnogima baš ništa ne govori. — Kod mnogih imena i vjerskih pojmova treba nešto truda, da se stvari ispravno shvaćaju.

● **DO SADA SMO ŠUTJELI** U francuskom gradu Versaillesu skupilo se nekoliko tisuća konservativaca. Od biskupa na tom skupu nije bilo ni jednoga. Od vodećih ljudi bio je pisac Debray, zatim George Bidault, prijašnji predsjednik vlade, i prijašnji ministar Triboulet. Njemački pokret »Za papu i Crkvu« poslao je svoju zastupnicu, a ta je u svom govoru pozvala »većinu koja šuti« neka bi se u svim zapadnim zemljama ujedinili, da tako budu snaga s kojom treba računati. Skup je poslao francuskim biskupima pismo u kojem iznose razloge za svoj pokret. Skorašnji veliki sastanak bit će u Rimu i imat će međunarodni značaj. Debray je u govoru naglasio: »Mi nismo protiv obnove onoga što se smije i što je potrebno mijenjati. Nismo čak ni protiv toga da se zarede za svećenike već oženjeni ljudi, ali smo protiv prošupljivanja i razvodnjavanja vjerskog blaga i vjerskih istina«. — Rezultati reforme u Crkvi pokazuju najme da ni sami njezini inicijatori, koji ne predstavljaju nikakav važan postotak, ne znaju što hoće. To pokazuje situacija i kod nas.

● **»STRAH OD PRIZNANJA«** Aleksandar Solženicin dobio je Nobelovu nagradu za književnost. Nagrada iznosi oko 25 milijuna st. din. Pisac je dobio dozvolu da može poći u Stokholm, ali se na to ipak nije odlučio, s razumljivih razloga. Rimski crkveni dnevnik »Osservatore Romano« nazvao ga je »kršćanskim piscem«, i »vjernim sinom Pravoslavne Crkve«. — Vele, da su mu sva djela prožeta kršćanskim duhom; zamisao romana »Prvi krug pakla« da počiva na solidnom filozofskom temelju. Druga djela označuju te novine kao »vjersku glazbu«, osobito kod risanja ruske prirode.

● **KATOLIČKI TISAK** Važnost katoličkih novina i slobodu obavještavanja naglasio je sv. Otac pred 3.000 hodočasnika iz Milana. Jačanju katoličkog tiska valja posvetiti veliku pažnju. Papa je preporučio milanski katolički list »Avvenire-Budućnost«, jer »Milano mora time dati primjer i drugim biskupijama u zemlji«.

»Osservatore Romano« se prošlih dana osvrnuo na potrebu katoličkog tiska. Na tom području često je pitanje o »biti i ne biti«. Natjecanje radija, televizije i drugih masovnih sredstava za obavještavanje, te povišeni izdaci kao i druge činjenice uvjetuju upravo teškubu za opstanak pojedinih listova. U mnogim zemljama propadaju i katoličke i druge novine, premda je to upravo nevjerojatno. Danas naime stoje na službu novinama najsuvremenija tehnička pomagala; vijesti se mogu dobivati odmah sa svih strana svijeta; listovi se nerijetko vrlo dobro uređuju — pa ipak moraju propasti — većinom zbog drugih sredstava informiranja, ali i zbog nesposobnosti modernog čovjeka za ozbiljnije čitanje.

● **JUBILEJ U CELOVCU** Austrijski biskup dr Josip Köstner slavio je prošlog studenoga u Klagenfurtu-Celovcu 25-godišnjicu biskupskog posvećenja. Umirovljeni biskup iz Salzburga dr Rohrbacher izrekao je propovijed, u kojoj je naveo, kako je biskup danas odgovoran ne samo za kraljevstvo Božje u svojoj biskupiji, nego i u čitavoj Crkvi. Jedni vele, da radi previše, drugi da premalo radi. Ako biskup i zna svoje ljudske slabosti, to on ipak nije meta za gađanje svakome, kome se to prohtije. Veteran je zatim naveo djela i brojke jubilarca. Celovečki biskup Köstner zaredio je u 25 godina 170 svećenika; kroz to vrijeme sagrađeno je u biskupiji 36 crkava; 511 ih je popravljeno; podignuti su mnogi župni domovi i kuće »Katoličke akcije« te dva odgojna doma. Mala celovečka biskupija dala je 200 milijuna st. din. za izbjeglice; 17 milijuna za pomoć nastradalima u raznim zemljama; uz neznatnu odštetu dala je 300 hektara zemlje za došljake.

● **EKUMENIZAM DANAS** U Crkvi živi snažan pokret za jedinstvo među svim kršćanima. Velik poticaj za to dao je papa Ivan XXIII čitavim svojim životom a osobito osnutkom »Tajništva za ujedinjenje kršćana«. Puno toga je dosad učinjeno na zbližavanju jednih s drugima, no ipak sve to ide polako. Nije tako jednostavno poštivati tuđe mišljenje i uvjerenje. Crkva je tu uistinu puno napredovala. I u prosuđivanju istočnog raskola, u ocjeni Luterove osobe. Predlaže se zajedničko djelovanje u dobrotvornim akcijama. Valjalo bi pomalo raščišćavati shvaćanje vjerskih istina.

● **KRŠĆANI MOLE ZAJEDNO** — Zove se tako jedno društvo u Bonnu. Katolici i protestanti sastaju se jednom na mjesec i zajedno mole. Za stogodišnjicu postojanja starokatolika priključili su

se i oni tom pokretu i zajednička molitva bila je u njihovoj biskupskoj crkvi sv. Cipri-jana.

● **CRKVA BEZ VJERNIKA?** Kod uvodnog predavanja za vjersku naobrazbu u Beču iznio je glasoviti predavač Otto Mauer, da se u Austriji svake godine ispiše iz Crkve oko 10.000 ljudi. To bi u 10 godina bilo 100.000. Predavač tu pojavu ne smatra zbrinjujućom, ali veli da nisu istraženi pravi temelji tog odstupanja. Još uvijek velik postotak onih što u stvari ne vjeruju, ostaju članovi Crkve. Uz nju ih drži obiteljska tradicija, društveno i državno uređenje. Društvo naime ne želi biti ateističko, iako se želi osloboditi nekih starih običaja, teži ipak za nekim doduše neznatnim ali stvarnim oblikom vjere. Predavač je iznio mišljenje da kršćanstvo bez Crkve nije moguće.

● **GENERAL I KRIŽ** Generalu De Gaullu rodila je žena djevojčicu Anicu koja je bila umno bolesna. I žena i on su puno trpjeli zbog toga, no s ljubavlju su primili i privinuli k srcu to dijete i nisu ga dali u kakvu bolnicu ili ubožnicu. Na uspomenu toga djeteta koje je preminulo iza rata 1948. dali su roditelji podići dom za umno zaostalu djecu. Neke su novine komentirale slučaj: »Nitko točno ne zna koje je mjesto zauzimalo to dijete u generalovu srcu. Ali se može naslutiti, kad se zna, da je u Engleskoj i Alžiru za najcrnjih ratnih dana general prekidao poslove da može s kćerkom jesti. Ako on ne bi bio prisutan dijete je odbijalo svaku hranu. I tek kad bi Anica mirno zaspala, vratio se otac službenim poslovima.

● **MUSLIMANI I KATOLICI** Nedavno su se vodili u Rimu razgovori »vjerskog i kulturnog« značenja između delegacije Vrhovnog vijeća za muslimanske poslove iz Kaira i vatikanskog Tajništva za nekršćane. Šest istaknutih ličnosti iz egipatskoga muslimanskog javnog života stiglo je u Rim, te su izmijenili misli s kardinalom Marellom o pitanjima koja bi vodila plodnijoj suradnji. Predstavnici muslimana su požalili što nisu mogli govoriti sa sv. Ocem koji je upravo bio bolestan, ali ih je primio državni tajnik kardinal Villot. Oni su svima zahvalili na lijepom prijemu i pozvali direktora papinskog dnevnika da posjeti Kairo. Na koncu su dali zajedničku izjavu da će nastaviti dobre veze i poduzeti sve da se usavrše odnosi između kršćana i muslimana da se tako utvrdi bratstvo među onima koji poštuju vjerska načela i vjeruju u jednoga Boga, te da će sve poduzeti kako bi se očuvao mir i pravda u svijetu.

● **IZ PAPINA BOŽIĆNOG GOVORA** U okviru božićnih govora pozvao je sv. Otac sve vjernike koji su se skupili na trgu sv. Petra, da se mole za mir u obiteljima, za socijalni mir i mir među narodima. Među ostalim je rekao, da Božić znači mir s Bogom, s kojim nas je izmirio Isus Krist; znači unutrašnji mir, mir savjesti i srca ... Božić znači MIR U OBITELJIMA, mir kućne topline, onih koji se skupljaju oko jednog ognjišta. Božić je blagdan SOCIJALNOG MIRA, jer smo svi braća i pravdu ćemo postići ne borbom nego bratstvom. Božić znači MIR MEĐU NARODIMA, sve više gubimo idealno mišljenje o miru. Tolike pojave ugrožavaju mir. Za međunarodni mir moramo danas osobito moliti.

● **ODJECI PAPINA PUTA** Još se uvijek osvrću na papino putovanje po Istoku novine. Tako pišu neke australske novine, da je papino putovanje jedino svoje vrsti, jer njihovu suvremenu povijest sjeća na kulturne i vjerske odnose što ih ima Australija sa zapadnom kulturom. Neke opet prigovaraju onima što bi htjeli australsku izolaciju ili ograđivanje od tudih utjecaja i navode papine riječi, kako se neće moći dugo ostati u ogradama od drugih, kad su okolo tako neravnjeni susjedi i tako prenapučene zemlje, a Australija je tako prostrana, nenaseljena i civilizirana.

Ima pojedinosti po kojima se vidi kako je papin put u Australiju veoma utjecao na narod. Po cestama i trgovinama pojavili su se po prvi put predmeti povezani s proslavom Božića.

Papino putovanje kod nekih je ljudi naišlo na prigovore da se time unose smutnje u političkim i crkvenim pitanjima. Papa je odgovorio da se on ne boji komplikacija, glavni mu je cilj bio duhovne naravi, da učvrsti braću u vjeri. Papa je osobito želio oživjeti potrebu misijske misli. Za Australiju bila je važna i ekumenska misao, da se izglade napetosti između katolika i protestanata.

Josip Badalić D. I.

Objavljujemo pismo koje je upravio dr. Dragutin Nežić, biskup porečki i pulski ocu Provincijalu. Pismo se odnosi na cauzu Biskupa Langa.

Naš veliki Lang

Prečasni Oče Provincijale!

Prigodom svetih Božićnih blagdana i za Novu godinu 1971. primite moje najsrdačnije čestitke ...

A sada želim Vama i Družbi zahvaliti za veliko djelo učinjeno za promicanje fame svetosti Sluge Božjega biskupa Langa, za novu knjigu »Naš veliki Lang«, koju je tako uspješno napisao vlč. o. Ante Katalinić. Kad budete darivali knjigu preč. Ocu Generalu Družbe isporučite cijeloj Družbi moju zahvalu kao vicepostulatora. Hvala Vama i očima rektorima Rezidencije u Palmotićevoj ulici na razumijevanju, kojim se oca Kataliniča šiedjelo od drugih poslova — u granicama mogućnosti — zbog njegova pisanja.

O. Katalinić je uistinu savršeno ušao u sva zbivanja Langova života i upoznao titranje njegove duše, upotrijebio je sve materijale, shvativši ih doista ispravno.

Da nije ovoga djela Langova bi figura, a i štovanje pali u zaborav s prošlošću tim više što su ga mlađi smatrali staromodnim, a da ga nisu ni studirali, ni nešto solidna o njemu čitali.

Ovaj životopis biskupa Langa, tj. navedena dokumentacija pokazuje koliko je za Langovu stvar zaslužan blagopokojni o. Vrbanek. Bez njega ne bi bilo svih tih divnih izjava o Langu, a ni procesa za beatifikaciju.

Eto, dragi Bog se poslužio Družbom Isusovom i za školovanje Josipa Langa i za njegovu proslavu. Hvala Družbi i njezinim članovima.

U pismu kanoniku Borići, koji vodi brigu oko groba biskupa Langa kod crkve sv. Marije, ovih sam dana napisao: »Životopis kojega je napisao o. Katalinić pod naslovom — Naš veliki Lang — doista je providencijalna stvar, posebni dar Božji ...«

Možda bi urednik Glasnika Srca Isusova htio te retke objaviti pod mojim imenom ...

Dragutin Nežić
biskup porečki i pulski
i paziski apostol. admn.

NOVE KNJIGE

● **Upravo je izišao iz tiska roman Hrvoslava Bana »OPSADA CRKVE U BISTRICI«. Izdao list »Marija«. Roman je iz hrvatske vjerske povijesti. Uvodi nas u razdoblje koje je prethodilo zrinjsko-frankopanskoj pogibiji, koju ćemo tristotu obljetnicu proslaviti ove godine. OPSADA je zapravo prvi dio romana »Kuga pod Kamenitim vratima« koji će u nastavcima izlaziti u listu »Marija« počevši od prvog broja 1971. Roman je ukusno opremljen, cijena 10 din, naručuje se kod uprave lista »Marija«, Kazališni trg 3, 58101 - SPLIT.**

● **Ponovno je počeo izlaziti ŽIVOT — Revija za unutrašnju kulturu. Solidan i ukusno opremljen časopis namijenjen je intelektualcima. Izdaju ga svećenici Družbe Isusove. Revija će izaći 6 puta godišnje, pojedini broj 8 dinara; god. pretplata 48 din. Prvi broj je izišao i nadamo se da će list zauzimati prema zbivanjima i pojavama u svijetu i Crkvi razuman i realistički stav. — Naručuje se: Filozofsko-teološki Institut, Jordanovac 110. 41001 — ZAGREB — pp. 169.**

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Nikoli Taveliću za uspjelu operaciju. I nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. — Manda Šišić, Davor.

— Od sveg srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Bezgrj. Srcu Mnarijinu na milostima što smo ih primili ja i moja djeca. — M. M., Nova Gradiška.

— Na uslišanim molitvama za svoga unuka zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Antunu. I ubuduće molim njihovu pomoć. — Kata Polić, Stražeman.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Stomariji, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu Mandiću za primljene milosti. I nadalje im preporučam sebe i djecu. — I. Smit, Kaštel Novi.

— Za sretan uspjeh u školi zahvaljujem Kristu Kralju i blaženoj Djevici Mariji. I nadalje molim njihovu pomoć. — gimnazijalka M. A., Sl. Požega.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Tadeju i sv. Antunu na primljenim milostima. Neka i nadalje budu u pomoći meni, mome mužu, djeci i unučadi. — Vera iz Križa.

— Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, ocu Leopoldu Mandiću i Petru Barbariću zahvaljujem za sretno uspio veliki pothvat i za ozdravljenje blaga. I nadalje im preporučujem sebe i obitelj. — N. N., Feričanci.

— Za sretan uspjeh u školi i na maturi zahvaljujem Svetoj Obitelji, sv. Alojziju, kao i ocu Leopoldu Mandiću. I nadalje molim njihovu pomoć. — Jelica Erić, Bizovac.

— Za svoje ozdravljenje zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Antunu. I nadalje im se preporučujem. — A. M., Zlatar.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Nikoli Taveliću, sv. Antunu i ocu Leopoldu za dobro položen ispit svoga sina, te za uspjelu operaciju moju i moga unuka, kao i na ostalim milostima. I ubuduće im preporučam sebe i obitelj. — Z. E. V., Split.

— Na uslišanoj molitvi od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Antunu. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Franica Šupraha, Mandre, Zadar.

— Na primljenim milostima, posebno na zdravlju, zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima. I ubuduće pod njihovu zaštitu stavljam sebe i svoje mile. — M. K., Petrovaradin.

— Moj sin u dobi od 21 godine života naglo se razbolio i bio je već u smrtnoj opasnosti. Utekla sam se Presvetom Srcu Isusovu i bolest je naglo krenula na bolje. Sad je već zdrav. Stoga se želim javno zahvaliti Presvetom Srcu na toj velikoj milosti. — Marija Palahinjak, Vukovar.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu za milost primljenu po zagovoru sv. Male Terezije. — Ivanka Šenda, Gornji Vakuf.

— Za mnoge primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću. — Olga Železnjak, Säckingen, Zap. Njemačka.

— Na ozdravljenju svoje djece zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Roku, sv. Nikoli Taveliću i sv. Jeleni. I ubuduće molim za njihovu zaštitu. — K. Martinić, Pučišće, O. Brač.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Kutjevačkoj i sv. Antunu za ozdravljenje svoje kćeri i sretnu operaciju jednog sina, te za izbavljenje iz opasnosti tri svoja sina. — Zahvalna majka D. F., Slav. Požega.

— Za primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu. — Danica Koch, Slav. Požega.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Maloj Tereziji za primljene milosti. — Jele Jerkunica, Kaštel Sućurac.

— Za uspješnu operaciju zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu, i molim ih da mi pomognu do konačnog ozdravljenja. — Dragica Horvat, Zagreb.

— Na svim primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. I nadalje molim njihovu pomoć. — Pavao Rakuljić, Jesenice kod Splita.

— Zahvaljujem dragoj Gospi i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. — Ruža Džakula, Klanci, Pješivac.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Maloj Tereziji. — Marija Matasović, Vel. Kopanica.

— Na uslišanoj molitvi od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću. — Ana N. Gornja Rijeka.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću, Petru Barbariću i ocu Leopoldu za ozdravljenje svoje kćeri. Ujedno molim njihovu pomoć da mi se jedan sin nakon dvije godine šutnje napakon javi iz Australije, a za djecu, koja su zabacila vjeru, žarko molim milost da mi se obrate i počnu živjeti kao pravi kršćani. — C. A., Tuliševica, Lovran.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te ocu Leopoldu na ozdravljenju i sretno položenom ispitu. — Studentica medicine M. M., Zagreb.

— Marica Blažević iz Bune kod Blagaja zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za primljene milosti.

— Hvala Božanskom Srcu Isusovu, Prečistom Srcu Marijinu i svetom Josipu na svim primljenim milostima, a napose na milosti što mi je pokojna žena, iako u teškoj bolesti, primila sakramente umirućih. Preporučam sebe i kćerku njihovoj zaštiti i pomoći. — Ante Čargonja, Rijeka.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći na primljenim milostima, posebno što su mi djeca zdrava i što mi je jedno dijete položilo maturu. — M. Č., Vinkovci.

— Zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za uspjelu operaciju Bene Kovačevića. Ostajemo vjerni i zahvalni za tu milost. — Beno i Finka Kovačević, Koška.

— Na primljenim milostima zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu. Molimo ga, da i nadalje bude u pomoći nama i našoj djeci. — Milena i David Crnić, Mrkopalj.

— Za pomoć u bolesti od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i kardinalu Stepincu. I nadalje im preporučujem sebe i obitelj. — Milka iz Sunje.

— Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te Petru Barbariću zahvaljujem za primljene milosti, a sv. Antunu za mnoge nađene stvari. — R. M., Dubrovnik.

— Jedna osoba iz najbliže rodbine posve se iskvarila. Bilo je javno, s javnim sudskim kaznama. Uzalud svi postupci pa i bezgranični majčina ljubav. Svi smo vjerom i pouzdanjem molili zagovor M. Klaudije Boellein, uršulinke, koja je umrla na glasu svetosti. Kad je loši život dosegao vrhunac i na ljudsku sve propalo, neočekivano je nastao čudesni preokret i od onda je spomenuta osoba uzorna. Uvjereni smo, da je novi život nastao zagovorom M. Klaudije, po kojoj javno zahvaljujemo Presvetom Trojstvu. — Hvala i za druge dvije izvanredne milosti. — Redovnica Uršulinka.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na ozdravljenju i drugim milostima. — R. J., Varaždin.

— Na mnogim primljenim milostima, naročito na položenom ispitu i na pomoći mom bratu i cijeloj obitelji od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te ocu Leopoldu. Ujedno im se i nadalje preporučujem. — Studentica iz Splita.

— Zahvaljujem dragoj Gospi što sam nakon devet godina mogla izaći iz kuće i prisustvovati u Malom Drveniku na posvećenju crkve »Marije Zvijezde mora«. — Nikolina Civadelić, Split.

— Za sve primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te svojim zaštitnicima. I nadalje im preporučujem sebe i svoju djecu, osobito jedno, koje mi zadaje velike brige. — K. M., Mrkopalj.

— Na sretno položenom ispitu svoga sina zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te kardinalu Stepincu. I ubuduće im se preporučujem. — M. L., Slav. Brod.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ani i sv. Nikoli Taveliću za sretan porod moje kćeri i sretno uspjelu operaciju malog unuka. — Jedna baka iz Gorskog Kotara.

— Na primljenoj milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te ocu Leopoldu Mandiću. — N. N., Kraljevica.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26. — 1971. — Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika, a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

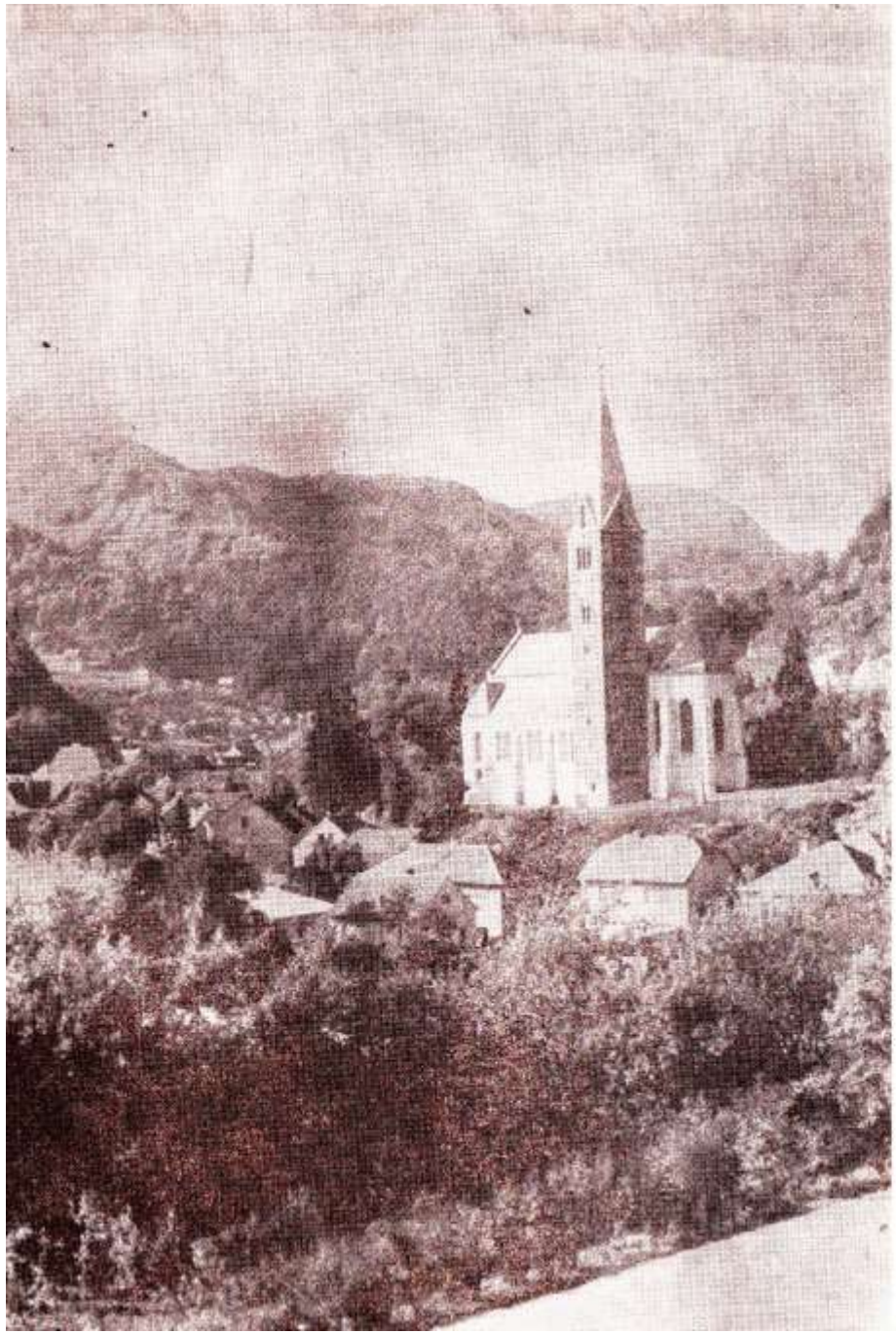

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

OŽUJAK — 1971.
CIJENA 1,50 din
god. 62 — ZAGREB
III
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

99 Službenica Gospodnja, Josip Njavro

102 Vjerska izobrazba svjetovnjaka, Ivan Kukula

107 Potreba suradnje u odgoju djece, Juraj Gusić

112 Hrvati su nesložni, Pero Bulat

117 Uvod u »Hrvatske kraljeve« — Vladimir Nazor

118 Njemačka iza pilule, Pero Bulat

121 Apostolima molitve, Josip Antolović

124 Sveučilišna mladež, Josip Antolović

126 Amandina, Juraj Gusić

130 Razgovaramo

132 Žrtva roditeljskog poziva, Ignacije Valčičak

134 Iz katoličkog svijeta, Josip Badalić

138 Zahvalnice

Naslovna strana:

prof. Zdenka Sertić — »Blagovijest«

Na poledini:

Župna crkva u Klanjcu

ZAHVALJUJEM PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Za pomoć kod operacije očiju zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj i sv. Antunu. — Ljubica Marinović, Staro Topolje.

— Hvala Božanskom Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću za uslišanu jednu veliku molbu. I ubuduće im se preporučujem. — Janja Kovačević, Kožka.

— Za uslišanu molbu i druge primljene milosti hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću, Petru Barbariću i ocu Leopoldu. I nadalje im se preporučujem. — Manda Popović, Podgradina, Opuzen.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Maloj Tereziji za uslišane molitve. — Mijo Biščan.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Antunu za sretan uspjeh u školi i za ozdravljenje. I nadalje molim njihovu pomoć. — R. G. Osijek.

— Na ozdravljenju svoje kćeri i na sretnom uspjehu svoje unuke u školi zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te svetom Antunu i ostalim zaštitnicima. I nadalje molim njihovu pomoć. — Jula Miljačnik, Vladisavci, župa Čepin.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, bl. Marku Križevčaninu i biskupu Langu za velike milosti u mom studiju. Preporučujem im se i nadalje. — Zahvalna Marija, Zagreb.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću i Kardinalu Stepincu za primljene milosti. — Ivan Schöppel, Subotica.

— Našem Spasitelju i njegovoj svetoj Majci, Gospi od brze pomoći zahvaljujem za milost svetog sakramenta ženidbe. I nadalje im se preporučuje. — B. P., Ruščica.

— Gospi od brze pomoći zahvaljujem na uslišanju. — Marija Peha, Slav. Brod.

— Obitelj Ramač iz Đurđeva zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu za primljenu pomoć.

— Za ozdravljenje svoje obitelji i za uspjeh svoje djece u školi zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Antunu. — M. Č., Vinkovci.

SLUŽBENICA GOSPODNJA

Gospi Crkva daje razne naslove. No ako želimo znati, što Bog sam misli o Mariji i kako je on slavi, uzmimo u ruke Evanđelje i potražimo kod svetog Luke u prvom poglavlju. Nemojmo se zbuniti, kad tu pročitamo, da je u Božjoj misli prvi Marijin naslov, ne majka, ne djevica, ne kćerka, nego službenica Božja.

Zar Bog za Majku svoga Sina nije mogao naći uzvišeniji i časniji naslov? Na zemlji kod ljudi službenica je zadnji naslov. A ipak je Bog izabrao pravi naslov. Da to upoznamo, potrebno je da se u to malo dublje zamislimo.

Što uopće znači: biti Božja službenica? Bog ima ljestvicu vrednota, prema kojoj prosuđuje pojedine stvari. Vrednije, dragocjenije stvari nalaze se na najvišem mjestu, a onda slijede one manje vrijedne. Što je dakle na vrhu te Božje ljestvice vrednota? Sluga Božji, službenica Božja! Zašto?

Bog je stvorio nerazumna bića, koja nemaju i ne mogu imati vlastitog mišljenja i volje. U ta stvorenja on je stavio svoje misli i svoju volju. U sve atome, u sve zvijezde, u svjetlo, u more, u kamenje i gore ... U svemu tomu ima nešto od Božje misli. Bog u njima djeluje, u njima ključa ... Ta nerazumna stvorenja sama po sebi ne mogu ništa učiniti. U njima Bog djeluje samo po prirodnim zakonima.

Ali ima stvorova, kojima je Bog dao razum. Oni imaju svoje vlastito mišljenje. Mogu sami od sebe nešto proizvesti. Mogu sami odre-

diti svoje slobodno djelovanje. Mogu stvarati odluke. Ti su stvorovi u izvjesnom smislu neovisni o Bogu. U neku ruku oni su slični Bogu, jer u sebi nose stvaralačku moć.

Kada takvo slobodno razumsko biće, koje je sposobno za samostalan rad, za samostalne odluke, potpuno se ispuni Božjom voljom tako da iz njega djeluje Bog, a ipak se ono i dalje razlikuje od samog Boga, tada je to savršenstvo stvorenja, u kojem je ono postiglo svoj vrhunac: nije Bog, ali ipak je nosilac božanske misli. Bog ga je stvorio kao slobodno biće, pa ipak se potpuno ono predaje Bogu. Tu veličinu možemo postići samo mi razumni stvorovi. Takva bića, čije su odluke posve jednake s Božjim odlukama, čije je htijenje posve jednako s Božjim htijenjem, mi zovemo slugama i službenicima Božjim.

Najveća dakle karijera pred Bogom je biti njegov službenik, njegova službenica. A da je to istina potvrdio je sam Bog. Kad je došao na zemlju i postao čovjekom, i On je htio biti kao čovjek službenik Božji. Već prije nego što je Krist došao na zemlju, proroci su ga nazvali »slugom Božjim«, a i On je sam sebe tako nazivao. Zašto? Zato, jer je postigao vrhunac služenja, jer je bio savršen sluga, da prema Njemu iščezavaju svi drugi sluge i službenice Božje.

U tom pogledu postoje različiti stupnjevi, različiti usponi pred Bogom. Što tko više ostvari u svome životu Božje misli i Božju volju, to će i više biti Božji sluga, Božja službenica. Pa kad je Krist, utjelovljeni Božji Sin, nosio kao osobito častan naslov »sluga Božji«, nije li onda i Ona, koja je u vjernosti Bogu i Božjoj volji bila Kristu najbliža, Njegova Majka, morala kao prvi naslov nositi baš ovaj »službenica Božja»?!

Da li je Marija shvatila, što znači taj naziv i taj poziv Božje službenice? Anđeo Gospodnji njoj je navijestio, koju joj je ulogu Bog namijenio u svome Božanskom planu spasenja svijeta. Marija je dobro shvatila, kad joj je anđeo javio Božju ponudu da bude Majkom Sina Božjega, što Bog od nje traži i očekuje. Shvatila je, da On od nje očekuje da Mu i u ovom velikom planu bude službenica. I stoga posve kratko i jasno odgovara: »Evo službenice Gospodnje, neka m bude po riječi tvojoj!«

Mogli bismo Gospu zapitati, odakle je saznala, da je o njoj prva Božja zamisao: službenica Gospodnja? Po nekoj tajnoj blizini svoje duše Bogu Marija nalazi tu Božju zamisao o samoj sebi. Ona otkriva Božje misli. Bog ju je odvijeka nazivao službenicom i ona to otkriva, osjeća, jer su kucaji njezina srca tako blizu Bogu. Ona osjeća, kojim je imenom Gospodin želi nazvati i zato sama govori u najvećem času svoga života: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!«

Tim riječima Marija je Bogu dala punomoć za sve slučajeve, za sve njegove odluke, za sve kušnje, za cijeli život. Spremna je na sve, samo kada joj Bog pokaže da je to njegova volja. Ona nikad u životu nije opozvala tu svoju riječ. U njezinoj je duši ključao bogat život. Ona je bila puna života, puna snage, poduzetna duha. Kako je samo smiono upitala anđela: »Kako će to biti, kad ja ne poznam muža?« Kako brzo nakon tajne Navještenja ona ostavlja Nazaret i žuri se u pohode svojoj rođakinji Elizabeti da joj bude u pomoći. Kolika je tu razboritost i spremnost, kolika samosvijest: ja sam djevica i ostat ću djevica. Ona nije sanjarka, već realna, jaka i odlučna žena, koja ne prelazi samo preko judejskih gora, nego koja će se junački popeti i na Kalvariju. Koliko je konkretna, pokazala je kasnije na svadbu u Kani. Samo ona vidi da se mora nešto učiniti, da valja priskočiti u pomoć onima, koji su se našli u neprilici. U isto vrijeme njezina je duša puna zanosa, oduševljenja, puna dubokih i jakih misli, kako je to otkrila u svojoj himni Bogu »Veliča duša moja Gospodina . . .«

No koliko god je Marija puna života, poleta, poduzetnosti, odlučnosti, radinosti, kad stoji pred Božjom voljom, ona ostaje bez riječi, nepomična. Tada zna samo jedno: pažljivo slušati što Bog od nje traži. A nije to laka stvar. I Marija je imala teških časova. I nju je znalo mučiti teško pitanje: »Zašto si nam to učinio?« govori ona Isusu u hramu. I ona je imala žensko i majčinsko srce. No njoj je bilo dosta da čuje iz usta svoga Sina: »Ja moram biti u onome što je Oca mojega!« Više dalje ne pita, više se ničemu ne čudi. Kad je čula, da treba vršiti volju Očevu, u svome je srcu izgovorila samo jednu riječ: »Neka bude!« Takva dakle potpuna Božja službenica jedina je mogla roditi »slugu Božjega«, kojega su navijestili proroci.

Gledamo li život i rad ove Božje službenice očima vjere, čini nam se kao nešto posve nadzemaljsko. No ako je promatramo samo tjelesnim očima, onda ćemo u njoj otkriti samo jedno siromašno stvorenje, jednu veliku patnicu, koja je okusila malo dobra u ovom životu. Kod nje se patnja gomilala na patnju, da sve postigne svoj vrhunac na Kalvariji.

Marijin život mora se promatrati očima vjere, kao što ga je i ona sama promatrala. Stoga je i mogla reći: »Blaženom će me zvati svi naraštaji!« To je potvrdila i njezina rođakinja Elizabeta, kad joj je rekla: »Blago tebi, što si vjerovala!«

No nisu potrebne oči vjere samo za Marijin život. One su potrebne i za život svakoga od nas. Bez vjere cijeli naš život postaje bijedan, besmislen, pun tame i očaja. U svjetlu vjere on postaje velik. Jer vjera nas uči, kao i Mariju, da je i za nas najveća čast i sreća u potpunom predanju Bogu ovdje na zemlji. I što više budemo ostvarivali u svom životu da budemo Božji sluge i službenice, to ćemo više nalaziti ljepotu i smisao svoga života ovdje i konačni njegov cilj u vječnosti.

To je eto poruka, koju nam daje Gospa svojim primjerom potpune Božje službenice. Poslušajmo je i učinimo svoj život sličnim njezinu životu ovdje, pa će jednom postati sličan i njezinu životu u vječnosti.

Josip Njavro

VJERSKA IZOBRAZBA SVJETOVNJAKA

»Za unapređenje vjerske izobrazbe svjetovnjaka«

Apostolat Molitve predlaže nam svaki mjesec molitvenu nakanu, koju je preporučio i blagoslovio Sveti Otac. Kad se na tu nakanu molimo, nismo osamljeni, nego u duhu združeni sa milionima molitelja širom cijelog svijeta, koji na istu nakanu mole.

Toj se nakani rado priključujemo ne samo zato, što nas sam Sveti Otac pozivlje, nego i radi važnosti stvari, kojoj je nakana posvećena. No nema sumnje da ćemo tim srdačnije i ustrajnije moliti, što nam smisao i sadržaj nakane bude bolje poznat. Zato se Glasnik ne zadovoljava samo tim, da nam nakanu predloži, nego nam uvijek nadoda i kratko tumačenje.

U mjesecu ožujku molit ćemo na nakanu, da izmolimo svjetovnjacima što obilniju nebesku pomoć u sticanju one vjerske izobrazbe, koja im je potrebna ako žele ispuniti zadatak, koji im je Providnost u njihovu kršćanskom životu namijenila.

DVOSTRUKI POZIV SVJETOVNJAKA: UNUTRAŠNJI ŽIVOT I APOSTOLAT

Svjetovnjaci su u Crkvi svi oni, koji ne pripadaju duhovnom staležu — bilo kleru, bilo redovništvu. Ovo je rečeno u najopćenitijem smislu, kako se obično pučki shvaća. Budući da se u duhovnim staležima nalazi razmjerno mali broj vjernika, velika većina Naroda Božjeg pripada svjetovnim zvanjima.

Kada govorimo o vjerskoj izobrazbi svjetovnjaka, mislimo na izobrazbu u dvostrukom smislu. Prvo, u pogledu duhovnog života svakog pojedinog kršćanina. Ne postaje se izgrađenim kršćaninom po samom sv. krštenju, nego svijesnim obdržavanjem Božjih i crkvenih zapovijedi, te ustrajnim vježbanjem u kršćanskim krepostima. Iskustvo nam govori, da vjerske sumnje obično nastaju zbog nepoznavanja vjerskih istina i pomanjkanja uzgoja u kršćanskim krepostima. Želimo li mlake i ravnodušne vjernike privesti revnom vjerskom životu, te Crkvi spasiti ono, što se još spasiti dade, moramo prije svega nastojati oko vjerske izobrazbe naših svjetovnjaka.

Postoji još jedan vidik, pod kojim treba da promatramo vjersku izobrazbu naših svjetovnjaka, a taj je njihovo sudjelovanje u apostolskoj zadaći Crkve. Svjetovnjaci su od Boga pozvani, a po sakramentu sv. krštenja posvećeni i određeni, da sudjeluju u apostolskom poslanju Crkve. Oni su naime u pravom smislu udovi Mističnog Tijela Kristova, ravnopravni i punoljetni članovi Naroda Božjeg. Zato su i na njih prešli zadaci i obaveze, koje je Gospodin povjerio svojoj Crkvi već kod njenog osnivanja. Božanski je Utemeljitelj cijeloj Crkvi povjerio da propovijeda Evanđelje po svim krajevima svijeta, te da nastoji predobiti sve narode za Kraljevstvo Božje. Nisu dakle svjetovnjaci tek po »milosti« klera pozvani, da sudjeluju u božanskoj misiji Crkve, nego taj poziv i to poslanje imaju već tim, što su punopravni članovi Crkve, ali izvršenje toga poziva i poslanja nužno je podvrgnuto zakonitom crkvenom poglavarstvu, od Krista ustanovljenom, koje obično nazivljemo »hijerarhijom«. Temeljno je načelo ustava, što ga je Gospodin božanskom svojom moću dao svojoj Crkvi, da se niži službenici pokoravaju višim, sve do najvišeg — do Kristova Vikara na zemlji, koji sam nije nikome od ljudi podvrgnut, nego neposredno nevidljivoj Glavi, uskrsnulom i proslavljenom Kristu. Kao što se poziv i poslanje svjetovnjaka temelji na sakramentu sv. krštenja, tako je isto i ograničeno sakramentom sv. Reda, po kojemu pozvani i odabrani primaju u hijerarhijskim stupnjevima svećeničku, učiteljsku i pastirsku vlast i službu u Crkvi.

POJAČANA POTREBA IZOBRAZBE SVJETOVNJAKA

Crkva je od apostolskih vremena nastojala, da svjetovnjaci budu brižno poučeni u vjeri i izvježbani u kršćanskim krepostima. U naše je vrijeme napose važno, da se što više brige posveti vjerskoj izobrazbi svjetovnjaka, jer su se veoma umnožali štetni utjecaji za vjeru i kršćanski moral, a zaštićivanje vjere i morala u širim masama nije dosta osigurano. Osim toga valja uzeti u obzir, da danas u duhovnim staležima nalazimo mnogo manje članova, nego što bi ih Crkva trebala, pa stoga svjetovnjaci moraju preuzimati razne službe, koje bi po sebi pripadale duhovnim zvanjima. Dakako, da u obzir dolaze samo one službe, za koje se ne traži sakramenat svetoga Reda. No kad bi i bilo obilno svećeničkih i redovničkih zva-

nja, ipak bi danas svjetovnjaci imali u liturgijskom životu i u crkvenom apostolatu znatno istaknutiji položaj i veće značenje, nego prije II Vatik. koncila, jer je Koncil upravo išao za tim, da što više aktivira svjetovnjake u životu Crkve i da im povjeri službe, koje oni u sv. liturgiji i u apostolskom poslanju Crkve mogu obavljati, pa i onda, ako bi Crkva bila obilno obskrbljena duhovnim zvanjima. Prisutnost i aktivnost svjetovnjaka u životu i radu Crkve ne ovisi u prvom redu o stvarnoj potrebi za njihovom pomoći, budući da oni imaju svoj položaj u Crkvi po volji i odredbi samoga njenog Božanskog Utemeljitelja; ali je s druge strane istina i to, da je njihova prisutnost i djelatnost tim poželjnija, što je veći manjak u redovima duhovnih staleža.

S tim u vezi veoma je porasla potreba, da se svjetovnjacima dade što temeljitija izobrazba u stvarima, koje spadaju na katoličko vjerovanje, naime na poznavanje katoličkih vjerskih istina koje zovemo dogmama, kršćanskog morala, crkvene povijesti, njenog suvremenog socijalnog i karitativnog rada. Svjetovnjaci će naime to obilnije biti Crkvi od koristi, što budu u ovim stvarima temeljitije poučeni. To po sebi nije laka stvar. Ona traži ozbiljni posao i od onih, koji svjetovnjake za sudjelovanje u crkvenom životu uzgajaju, kao i od samih svjetovnjaka, koje se uzgaja. Da bi se u tom odličnom i važnom poslu što bolje uspijevalo i došlo do što povoljnijih rezultata, potrebno je obilna pomoć s neba, a do te pomoći dolazimo jedino srdačnom i ustrajnom molitvom. Gospodin je uvijek spreman, da nam obilno udijeli iz neiscrpive riznice svojih zasluga, ali stavlja kao uvjet molitvu.

BRIGA CRKVE ZA UZGOJ SVJETOVNJAKA

Kao što je Crkva u prošlosti nastojala, da se posluži svjetovnjacima u ostvarivanju svojih ozbiljnih i teških zadataka — u tu je svrhu i osnovana Katolička Akcija, koju su Pape našega stoljeća veoma promicali — tako Crkva i danas nastoji da aktivira svjetovnjake u crkvenoj misiji, i to radi dva razloga: prvo, radi sve većih potreba za suradnjom svjetovnjaka, i drugo, radi odredaba II Vatik. koncila, na kojem je i izrađen i zakonito proglašen poseban Dekret »O apostolatu laika« koji počinje riječima: »Apostolicam actuositatem«. U tom je Dekretu sabrano sve što se najljepše i najkorisnije moglo reći o položaju svjetovnjaka u Crkvi. Tko god se danas želi baviti uzgojem svjetovnjaka i uključivanjem njihovim u unutarnji i vanjski život Crkve, taj bezuvjetno mora ovaj koncilski dokumenat ne samo pročitati, nego i temeljito proučiti. Svi su koncilski dokumenti prevedeni na hrvatski jezik i izdani u jednom svesku, pa su pristupačni svima, koji ih žele čitati.

PORUKE I POTICAJI SVETOG OCA PAVLA VI

Kao što je II Vatk. koncil osvijetlio položaj svjetovnjaka u Crkvi, tako je i Papa Pavao VI revno nastojao, da se Dekret o Apostolatu laika što bolje upozna i provede.

Koliko je Svetom Ocu stalo do vjerske izobrazbe svjetovnjaka razabiremo također i iz govora, što ih je održao pred golemim brojem sveučilištaraca u Manili i Sydney-u u prosincu prošle godine, prigodom svoga apostolskog pohoda Aziji i Australiji. U Manili se sabralo oko 150.000 sveučilištaraca iz trinaest filipinskih sveučilišta. Papa je bio iznenađen i dirnut, kad je ugledao pred sobom toliki broj mladih intelektualaca. Govorio im je kao katolicima, jer su Filipini u velikoj većini katolička država. Iz Papina govora navodimo ovaj značajan odlomak:

»Mladež na Filipinima, kao i ona u cijeloj Aziji, nalazi se na putu, u pokretu. Dopustite, da u tom smislu stavim nekoliko pitanja: Znadete li vi, kojim vam je smjerom poći? Imadete li jasnu svijest o ciljevima vašega stupanja naprijed? Da li na svom putu tražite prave vrednote? Da li vaša volja, da služite subraći, prelazi u konkretni izbor, koji vas pripravlja, da djelotvorno promičete napredak tolikih ljudi?

Crkva želi da vam pomogne da odgovorite na ova pitanja, koja su od životnog značenja za vas same i za vašu subraću. Crkva je preuzela misiju, da proširi u svijetu Evanđelje spasenja. Ova poruka, koja nam dolazi od Boga, zadnji je odgovor na čežnje čovjekove u smjeru potpunog smirenja samoga sebe.

Ali tko će vjerovati ovome Evanđelju, ako ono nije doneseno od uvjerenih svjedoka? Tko će prihvatiti njenu oslobodilačku snagu, ako sami njeni glasnici nisu slobodni od egoizma, od neiskrenosti, od duha razdora, od grijeha u bilo kojem obliku?

Prijatelji Studenti, ovo je Evanđelje vaše! Želite li biti njegovi nosioci, zajedno s vašim uzgojiteljima, zajedno s vašim prijateljima, zajedno sa kršćanima, da izgrađujete ovu zemlju, koja to toliko želi? Evo vam naše poruke: »Bog je svjetlo!« (Iv. 1, 15.) »Tko ide za njim, ne hoda po tminama« (Iv. 8, 12). (L'Oss. Rom. della domen. 13-20 XII 1970. str. 7.)

Pročitajmo pozorno ova pitanja, što ih je Sveti Otac stavio na filipinsku sveučilišnu mladež. Nisu li to pitanja, koja i nas zanimaju — jednako mladež, koju treba izobraziti, da postane korisna Crkvi i subraći, kao i one, koji su zaduženi s tim važnim poslom.

Papa je mladima na Filipinima ponudio Evanđelje kao najvažniju knjigu života, kao poruku s neba: »Ovo Evanđelje je vaše!« Nije li i našoj mladeži ista poruka prenesena, nije li joj ista knjiga stavljena u ruke? Je li poruka dovoljno prihvaćena, Knjiga otvarana i čitana?

Evo da se ovo zbude, da u duhu Evanđelja, **koje preko Crkve i Pape** primamo kao poruku s neba, uzgojimo i izobrazimo našu mladež i uopće naše svjetovnjake, molimo Gospodina, da nas milošću svojom obilno pomogne.

Ivan Kukula D. I.

Marijan Majstorović — sa sinovima i kćerima

Marijan Majstorović — sa unucima

Obiteljski plenum — sinovi i snahe, kćeri i zetovi te unuci Marijana Majstorovića

POTREBA SURADNJE U ODGOJU DJECE

VJERSKA I ĆUDOREDNA KRIZA MLADEŽI Tko se makar malo zanima za mladež i njezin odgoj, mora priznati, da se ona danas općenito nalazi u velikoj vjerskoj i ćudorednoj krizi. Od toga nisu izuzeti ni oni, koji su sinovi i kćeri izrazito kršćanskih obitelji.

Većina mladeži pokazuje potpunu nezainteresiranost za vjerska i ćudoredna pitanja. To je uzrok, da ih tako malen broj polazi vjeronauk. A i dobar dio onih, koji dolaze na vjeronauk, ne želi sistematski vjeronauk, nego samo da im se govori o onom što njih zanima. Nije stoga nikakvo čudo, da današnja mladež gotovo ništa ne zna o vjeri, a o ćudoređu ima posve iskrivljene pojmove.

Samo po sebi se razumije, da će im i vršenje vjerskih dužnosti, kao i život po ćudorednim zakonima biti dalek i tud. A rezultat takvog stava dobro nam je poznat: toliki moralno zalutali mladići i djevojke . . .

JEDAN OD UZROKA KRIZE Kad bismo htjeli nabrojiti sve uzroke te krize, ne bismo tako brzo svršili. No ovdje ćemo se zaustaviti samo na jednom od tih uzroka: na neskladu u odgoju djece i mladeži, koji vlada između obitelji, crkve, škole, tiska, filma, radija i televizije.

U samoj obitelji možemo naići na dva načina odgoja. U prvom načinu roditelji usklađuju svoje pouke sa svojim vladanjem. Što god traže od djeteta, to i sami nastoje savjesno izvršavati. Tako dijete vidi sklad između riječi i djela svojih roditelja i prihvaća njihove pouke bez veće poteškoće.

No u drugom slučaju roditelji jedno govore i traže od djeteta, a drugo čine. Poučavaju dijete, da ne smije lagati, da ne smije nikoga mrziti, psovati, ružno govoriti . . . A oni sami i lažu, i mrze, i psuju, i ružno govore . . . Dijete će se zapitati prije ili kasnije: zar to vrijedi samo za njega dok je malen? Kad je neka majka oštro ukorila svoje dijete zbog neke psovke, mališ joj je rekao: »Da mamice, ja to ne smijem, jer sam još malen. Ali kad budem velik kao tata, onda ću i ja moći psovati kao tata!« — Tu sigurno nije bilo sklada ni suradnje između majčinog odgoja i očevog primjera. Stoga će i malo ostati od svih pouka u srcu takvog djeteta.

Kada dijete pođe u školu, ono ulazi u jedan posve novi svijet. Da dijete ne doživi duševni lom u odnosu na duhovne vrednote, škola bi

morala uvijek sistematski **nastaviti** obiteljski odgoj i stoga morala bi gledati na duhovne vrednote s velikim poštovanjem, pa i onda kad se radi o kršćanskim vrednotama, što ih je dijete počelo primati u obitelji. Međutim, koliko se puta događa baš protivno. Dijete se sve teže snalazi i ne zna kome bi uopće još vjerovalo, kad mu se o istim stvarima govori na tako različite načine.

Ako roditelji dijete odmah dadu da polazi vjeronaučnu pouku, ta kriza u tom malom srcu bit će koliko-toliko ublažena, jer će samo dijete zaključiti: jednako mi govore moji roditegji i vjeroučitelj, pa prema tome tu mora biti istina.

Ali ako roditelji jedno govore, a drugo čine u stvarima vjere i ćudoređa, onda dijete ne će tako lako naći pravi put. Nema one prevage. A ako roditelji djetetu otvoreno govore, da mora ići na vjeronauk zbog prve pričesti i krizme, a onda nakon toga neka živi kako zna i hoće, onda je dijete za vjeru izgubljeno. Nakon prve pričesti svoje kćerke jedna je majka rekla tom svom djetetu: »Sad ti više nije potreban ni pop, ni vjeronauk, ni misa, ni ispovijed, ni pričest! Ti si svoje svršila!«

Još veći razdor u dušu djeteta unosi sve ono što mu nudi kino, televizija, knjige i časopisi, koji se ne drže ne samo kršćanskog morala, nego često ni onog osnovnog, prirodnog. Ta sredstva imaju vrlo velik utjecaj na dušu djeteta, jer svojim zorom bude dječju i mladenačku maštu. Ako su dakle usmjerena krivim putem u stvarima vjere i ćudoređa, onda se dijete teško otimmje tom utjecaju.

Kolika je moć svih tih sredstava, koja stvaraju javno mišljenje, pokazuje i činjenica, da se pred tom moći kapitulirali i predali se čak i neki vjeroučitelji. Želeći paralizirati koliko-toliko taj utjecaj, počinju se služiti sličnim sredstvima, ali puštajući slobodu sve do granice nedopuštenog, izlažu i vjeronaučni odgoj opasnosti da se ne samo razvodni, nego da pomaže guranju mladeži na put sumnjivog morala. I onda se događa, da sama mladež ostavlja takve vjeroučitelje i traži ozbiljniji vjeronauk ... Nije to izmišljeno, nego uzeto iz konkretnog života.

ŠTO NAM JE ČINITI? Ima li u tom teškom stanju bilo kakav način da se izađe bar donekle iz krize? Roditelji ne mogu u kući zatvoriti svoju djecu i čuvati ih od svih tih raznih utjecaja, a ne mogu im stalno biti ni za petama, da budu svjedoci svega što njihova djeca doživljavaju. No nešto drugo moraju pod svaku cijenu učiniti. Moraju učiniti sve što im je moguće, da svi oni, koji uz njih odgajaju njihovu djecu, u tom budu s njima, roditeljima, što jedinstveniji. Oni moraju nastojati stalno držati vezu sa školom, crkvom, izdavačima časopisa za mladež, urednicima televizijskih programa i onima koji odobravaju prikazivanje raznih filmova.

Treba znati, da su roditelji oni, kojima pripadaju njihova djeca, pa prema tome nitko nema prava njihovoj djeci naguravati svoja osobna gledanja na vjeru i ćudorede. To je protiv svake demokracije, o kojoj se toliko govori danas na sve strane. Ako već roditelji ne mogu birati školu, jer postoji samo državna onda u toj školi kao ravnopravni građani imaju pravo reći kako žele da

im se dijete odgaja. Stoga je potrebno da otac ili majka češće posjete učitelja svoje djece, s njim se porazgovore ne samo o samom uspjehu djeteta, nego i o programu, napose kad su saznali da se taj program ne slaže s njihovim kršćanskim gledanjem na svijet i njegove vrednote. Osim toga, roditelji moraju redovito dolaziti na roditeljske sastanke u školi, da i tu javno kažu svoju riječ i traže svoje pravo. Tako se može prilično ublažiti razlika između obiteljskog i školskog odgoja djece.

Roditelji, koji su svoje dijete poslali na vjeronauk, ne smiju ni u tom slučaju ostati pasivni misleći da će vjeroučitelj sam sve učiniti u vjerskom odgoju njihova djeteta. Prije svega, neka nikako ne preopterećuju dijete raznim drugim dužnostima, koje bi dijete možda sprečavale u redovitom polaženju vjeronauka. Nadalje, redovito se moraju zanimati što njihova djeca rade na vjeronauku. Ipak nije dosta o tome pitati samo djecu, nego treba povremeno poći do vjeroučitelja i kod njega se zanimati, kako njihovo dijete dolazi na vjeronauk, kako se tu vlada, da li napreduje u znanju, postoje li još koje druge mogućnosti za rad s djecom unutar crkve ...

Kod kuće treba voditi brigu da dijete doista provodi u život ono što je na vjeronauku naučilo. Tako neka redovito moli jutarnju molitvu, prije i poslije jela, prije spavanja. U tome će najbolji primjer za dijete biti, ako prije i poslije jela svi mole glasno, a koliko je moguće, da se u kući obavlja i zajednička večernja molitva. Moramo priučavati dijete da zakon ljubavi prema bližnjemu, o kojem je učilo na vjeronauku, konkretizira kod kuće i u svojoj okolini. Neka se nauči drugima iskazivati usluge; neka zna oprostiti onima koji su ga uvrijedili, a i sam moliti za oproštenje, ako je on nekoga uvrijedio. To isto neka dijete pokaže i prema ukućanima i prema vanjskima. Neka dijete nauči i suosjećati s drugima, napose s onima koji trpe ... Vodimo brigu da se dijete priuči na redovito vršenje kršćanskih dužnosti. Neka cijela obitelj redovito pohađa crkvu u nedjelju i blagdane i tu neka uistinu pobožno sudjeluje kod svete mise. Dobro je priučavati dijete od početka na češće primanje svetih sakramenata. Tako će vjeronauk ula-

ziti u konkretan život djeteta, koje će se sve više razvijati i rasti do prave kršćanske punine.

Roditelji moraju paziti što njihovo dijete čita, što gleda, s kim se druži. U katoličkoj kući ne bi se smjeli naći nepristojni časopisi. Po pravilu redovito bi se išlo pogledati dječje filmove, a od drugih samo one, koji su doista na moralnoj visini i odgojni. Što se tiče televizijskog programa, roditelji neka ne gledaju stvari, koje ne mogu gledati njihova djeca. Stoga je potrebno dobro pogledati televizijski program prije nego što se televizor upali. Tako će dijete opažati da za sve članove postoji isti moralni Božji zakon, kome se svi moraju pokoravati. To će više koristiti nego bilo kakve opomene.

No roditelji bi morali aktivno utjecati na stvaranje televizijskog program i filmskog repertoara, kao i na način pisanja raznih časopisa. To mogu učiniti pismenim intervencijama bilo sami, bilo da se više obitelji slože i pošalje na određenu ustanovu svoje prijedloge, svoja opažanja, opaske i slično. A bit će koji put potrebno i protestirati protiv takvog i takvog komada u filmu ili na televiziji, ili kojeg članka u novinama ili časopisu. Time se može prilično postići i tako ublažiti raskorak između obiteljskog kršćanskog odgoja i nekršćanskog utjecaja izvana.

MALI ISPIT SAVJESTI Bit će na kraju korisno svim roditeljima postaviti nekoliko pitanja s tog područja suradnje obitelji, crkve, škole, i sredstava javnog komuniciranja. Tako će svaki jasnije vidjeti koliko je do sada u tome učinio, a koliko je propustio.

● 1. — *Posjećujete li više puta preko godine nastavnika svoga djeteta ili djece? Govorite li s njim samo o djetetovu napretku u učenju ili također i o djetetovu vladanju, njegovim reakcijama u raznim prilikama, o njegovu značaju, o onome što vi kod kuće na njemu opažate? — Jeste li reagirali, ako se je dijete potužilo da je učitelj u školi govorio protiv vjere ili branio polaženje vjeronauka? — Jeste li se zanimali kako se djeci pruža moralni odgoj, osobito što se tiče spolne pouke, koja je uvedena po školama? Ne prelazi li se granica pristojnosti u tim stvarima i tako ruši stid vašeg djeteta i druge djece?*

● 2. — *Kad se dijete vrati iz škole, da li se redovito zanimate, kako je bilo u školi? Što se posebno dogodilo toga dana? Nije li vaše dijete doživjelo što neugodno što bi moglo ostaviti dublji negativni trag na njegovoj duši? Razumije se, da ne ćete obične dječje svađe i zadjevice uzimati ozbiljno i od njih praviti bilo kakve probleme. Ali ipak je dobro i u tome dijete poticati na lijepo vladanje. Ako se dijete nije odmah vratilo kući, jeste li se zanimali, gdje je bilo i zašto se je zadržalo vani, s kime je bilo? Tako ćete lakše spriječiti da se ne druži s nevaljalom djecom.*

● 3. — *Da li redovito dolazite na roditeljske sastanke u školi? Ako dolazite, jeste li na njima aktivni, nastojeći utjecati na smjer odgoja svog djeteta i druge djece? Jeste li se za takve stastanke već prije pripravili ili ste došli samo zato da izvršite jednu dužnost i ništa više?*

● 4. — *Jeste li u pitanjima spolne pouke svoje djece oklijevali i to prepustili školi, ili ste na vrijeme, pripravivši na to sebe i dijete, dali potrebnu pouku djetetu prema njegovu rastu i shvaćanju? Možda ste to izbjegavali zbog toga što vam je o tome pred djetetom neugodno govoriti? Ako vas je samo dijete za neke stvari s tog područja zapitalo, jeste li mu nastojali odgovoriti prema njegovu shvaćanju ili ste se izvukli da će to čuti kasnije kad bude veći? Ili možda, da će o tome učiti u školi?*

● 5. — *Žrtvujete li češće nešto vremena da sa svakim svojim djetetom pojedinačno razgovarate o intimnijim stvarima njegova života? Možda smatrate da je to za vašu djecu suvišno? I ne opažate li da se oni povjeravaju drugima, možda onima, koji nisu za to pozvani, kao što su njihovi kolege?*

● 6. — *Imaju li vaša djeca u vas povjerenja? Traže li sami od sebe savjeta kod vas u raznim životnim pitanjima, osobito u stvarima svojih mladenačkih problema? Znate li u tim časovima svladati umor, živce, neraspoloženje, da ih saslušate?*

● 7. — *Pođete li češće do svećenika ili katehistinje, koji drže vjeronauk vašem djetetu? Dolazite li na vjeronaučne roditeljske sastanke? Da li ste tu aktivni i iznosite li svoja zapažanja o načinu kateheziranja, o reagiranju svoga djeteta na ono što čuje na vjeronauku? Zanimate li se kako vaše dijete općenito napreduje u vjeronauku? Kako se tamo vlada?. . .*

● 8. — *Da li vam je poznato, što sada vaše dijete uči na vjeronauku?Dajete li mu prilike da o tome pred drugima priča, da pokazuje svoje crteže s vjeronaučnog sata? Jeste li pokušavali kod kuće u krugu obitelji razgovarati o istom predmetu, o kojem se govori na vjeronauku vašeg djeteta?*

● 9. — *Da li svojoj djeci navečer prije spavanja kažete: »Nemojte zaboraviti na molitvu!« ili: »Zajednički ćemo obaviti večernju molitvu!«? Molite li isto tako prije i poslije jela zajednički ili je to prepušteno svakom pojedincu na volju?*

● 10. — *Da li vi ozbiljno shvaćate potrebu suradnje između obitelji, škole, crkve i sredstava javnih izvješćivanja? Ili možda držite, da je uzaludno i pokušati da to u životu provedete, jer se ne nadate nikakvom uspjehu?*

Juraj Gusić

Novo —

»Među Indijancima« — Izišla je iz tiska knjiga životopis sv. Izaka Joguesa (Žog). To je po svoj prilici najzanimljiviji prikaz misijske literature. Knjiga je omašna, ukusno opremljena, tvrdo uvezana. — Cijena 40.- din. Naručuje se kod Rudolf Breber — 410001 - Zagreb - pp. 699. - Palmotićeva 31.

Hrvati su nesložni

To je stara riječ, koja se među nama često čuje. A sigurno i ostvaruje. Doživljavamo tu neslogu na različitim stranama našega ekonomskoga, socijalnoga i vjerskoga života.

Postoje tome mnogi uzroci. Nije najmanji ni u tome, što su nas uvijek drugi razvlačili svaki na svoju stranu. Što nismo radili za sebe i svoju kuću. Što su u nas ubrizgavali tuđu krv i tuđe kulture.

Režimi su uvijek tražili svoje ljude. Koji će slijepo slušati, a ne koji će složno s narodom i za narod raditi. Prave naše iskonske snage, one zdrave koje počivaju u dubinama rudnika naše hrvatske duše, često su ostale po strani. Neuočene i nezapažene. Nisu postavljane visoko kao primjer, da privlače mlade. Da znaju povući starije...

Iznijet ćemo ovdje jedan doživljaj, koji je divna slika naše hrvatske duše. Ne slučajni bljesak momentanoga nadahnuća, nego netaknuto gorsko jezero našega nutarnjega bogatstva i smisla za bližnjega. Za svoga... Imena ćemo promijeniti. Jer svjedoci toga događaja i sada žive. A nećemo spominjati ni kraj u kome se desio...

ČULA SAM ŠTEKTANJE MITRALJEZA...

U jednom našem kraju netko je digao, za vrijeme prošlog rata, prugu u zrak. Ono što se često dešavalo. Vojska, koja je okupirala taj kraj, nije mogla pronaći krivce. Za to je pala nadredba: Treba pohvatiti deset žena i sve ih postrijeljati. Kao primjer. Za odmazdu.

Među tim ženama nalaziła se i mlada majka s dva djeteta, imenom Marija. Nedužna je. Ali je otrgoše od njezine djece. Povezaše joj ruke žicom i sada je tjeraju u koloni s ostalim ženama na strijeljanje...

Strašna muka za tu ženu. — Bože, pa nisam ništa učinila! Što će biti s mojom djecom? Što će biti s mojom svekrvom? Zašto baš ja moram ginuti...

Sudbina — kako naš narod veli — htjela je da je ta kolona prolazila, idući na strijeljanje, pokraj Marijine kuće. Pred kuću izašla svekrva sa svoja dva unuka. A majka kroz suze gleda svoju djecu. Zadnji put miluje očima onoga maloga, koji stoji pred svojom bakom i ništa ne shvaća. Srce joj se kida od bola kada pogleda na svoje nevinašce, koga je još na prsima hranila, a svekrva ga je nosila na svojim rukama ... Kad bi mogla barem još jednom doći do svoje djece! Kad bi ih mogla još jednom izgrliti i izljubiti...! Ali tvrdo vojničko srce nema smilovanja. Ne smije izići iz stroja. To bi bila njezina smrt... Sva očajna glavinja naprijed.

Prilikom svećeničkog tečaja u Zagrebu od 26. do 29. siječnja priređena je informativna izložba o obiteljskom apostolatu. Dvorana je bila puna časopisa, knjiga, slika, grafikona o stanju obitelji u Hrvatskoj. Kod izložbe su se najviše zalagale sestre Karmeličanke iz Slav. Broda.

I prolazi pokraj svoje kuće, svoje djece — da ih više nikada ne vidi. Zbogom djeco zauvijek... Bože, Ti ih čuvaj! Majko Božja, Ti ih blagoslovi... Ti im budi majka mjesto mene...

Kolona je već prošla ispred kuće Marijine. Ona nije mogla čuti što se dešava iza njezinih leđa...

Kad je Marijina svekrva vidjela da njezina snaha uistinu mora poginuti, iznenada predade malo dijete, što ga je na rukama nosila, svojoj susjedi. — Pridrži mi dijete za jedan čas... Tada stupi pred zapovjednika te jedinice, koja je trebala strijeljati žene taokinje.

— Gospodine, zar zaista moja snaha Marija mora biti strijeljana!?

— Jest, odgovori vojnik pošto se malo smirio od uzbuđenosti kad je vidio da ta žena juri prema njemu ...

— Ali ona je nevina?!

— Ne znam ja ništa. Meni je zapovijeđeno da strijeljam deset žena. Marija je među njima, i ona će biti strijeljana...

Kolona sa ženama kroz to vrijeme je odmicala nezaustavno naprijed. Nitko nije slutio što se zbiva iza njihovih leđa. Svrkrva je ponovo navalila.

— Nemojte je strijeljati! Pogledajte kako malu djecu ima! Što će biti od te djece? Tko će se za nju brinuti...?

— A što si ti toj djeci?

— Ja sam njihova baka!

— Brini se ti za tu djecu!

— Nikada ja ne mogu toj djeci nadomjestiti njihovu majku. Pogledaj ovo najmanje treba još njegova majka dojiti. Zaklinjem te majčinim mlijekom smiluj se ovoj djeci. Pusti im majku na slobodu...

I sam vojnik bio je ganut. Ali tvrdi ratni doživljaji, grubi svakidašnji život ne dopustiše mu da se razblaži nad tako žalosnom stvarnošću...

— Ne znam ja ništa! Meni je zapovijeđeno da ih likvidiram. To ću i učiniti. A ti, tu se malo razblažio, budi ovoj djeci njihova majka...

I okrene se da požuri za kolonom, koja je već dosta izmakla. Nije htio da se previše udalji od onih čiji je život ovisio od njegove volje. Sav je bio zauzet time, kako da izvrši određenu komandu... I sada se nešto desi što nitko nije očekivao. Ta naša priprosta hrvatska seljakinja, svekrva Marijina, učini nešto što je tako duboko pokopano u ljudskoj i hrvatskoj duši, da bi čovjek rekao — pa to više i ne postoji u nama... Ponovo poleti za zapovjednikom jedinice. Potegne ga za rukav.

— Što hoćeš? otrese se on grubo na ženu...

— Da li bih ja mogla biti strijeljana mjesto moje snahe?

— Što si reklaaa?

— Molim vas da mene strijeljate a moja nevjestu Mariju pustite slobodnu njezinoj kući, njezinoj djeci, njezinom mužu...

— Zašto ti to želiš? iznenadio se vojnik...

Našla je pravi razlog. Jedini koji je mogao u tom slučaju upaliti. Ali strašan za nju. Nevjerojatan za okolicu.

— Ovoj djeci neću nikada moći biti ja ono, što će im biti njihova majka. Oni ne trebaju toliko baku, koliko mamu. Ti si dobio zapovijed da strijeljaš deset žena. Ako već moraš strijeljati, bolje je da strijeljaš mene stariju, nego nju mlađu, bolje je da strijeljaš mene koja više nemam sitne djece, nego moju snahu koja je

okružena sitnom dječicom... Zaklinjem te tvojom majkom strijeljaj mene...

Vojnik je bio iznenađen. Tome se nije nadao. U jednom času je zastao bez misli i odluke. A taj čas je bio čas o kome ovisi sudbina dvaju bića... Prolazile su sekunde kao čitave ure. Svekrva je uprla svoje oči u njegova usta. Znala je sada će biti izrečeno ono što donosi zadnju odluku...

— Pa dobro! Neka ti bude! Ja ću zapovijed izvršiti. Deset žena će biti strijeljano. Meni je svejedno koje će to biti...

Zatim stavi ruku na usta da se bolje čuje i zavikne koliko je god mogao jače za jedinicom što je već prilično odmakla: — Stoooj!!

Kolona je čula zapovijed. I zaustavila se. Nitko nije slutio, što se dešavalo iza njihovih leđa, dok su oni išli naprijed. Zapovjednik je dostigao kolonu skupa s Marijinom svekrvom i drugim nekim ženama... Zapovjednik se okrene prema ženama, koje su stajale jedna iza druge, povezanih ruku žicom...

— Koja je između vas Marija N?

Marija se iznenadi. Što hoće sada ovaj vojnik. Zašto je zaustavio kolonu? Što želi njezina svekrva? I te žene pokraj nje... Zato se bojažljivo oglasi:

— Ja sam!

— Izađi van iz stroja!

Izišla sam. Bila sam kao ošamućena od toga iznenadnog obrata. Ali još nisam slutila o čemu se radi, tako pripovijeda ta žena...

— Skinite joj žice s ruku. Oslobodite joj ruke!

To odmah vojnici i učiniše. I sami nisu shvaćali o čemu se radi. Žena je ostala nijema, ne znajući zašto se to dešava...

— A ti, majko, uđi u stroj na njezino mjesto! Svežite joj ruke...

To su i učinili. Kolona je krenula naprijed. Marija je ostala na svom mjestu. Nepokretna i nijema. Nije se ni oprostila od svoje svekrve, koja je mirno stupala u koloni smrti. Za svoju snahu! Mjesto nje! Za njezinu djecu! Svoju unučad... Čula je Marija neko štektanje mitraljeza. Još ni tada nije pravo shvatila, da je njezina svekrva izmijenila njezinu sudbinu... Dala je život za nju...

Marija i danas živi u jednom našem hrvatskom selu...

KAO KOD MAKSIMILIJANA KOLBEA

Cijeli svijet pozna oca franjevca Maksimilijana Kolbea, koji je otišao svojevoljno u bunker gladi da spasi oca koji je imao četvero djece. Divi se njegovom junaštvu. O njemu se pišu knjige. Prave filmovi. Sprema se njegova kanonizacija — tj. proglašenje svetim. Zaslužio je da ga vidimo na oltarima! Zbog svoje ljubavi. Zbog svoje žrtve...

Marijina svekrva nije učinila ništa manje. Svijesno je položila, ponudila svoj život za snahu. Njezina žrtva kao da je i veća. Jer o. Maksimilijan je bio ipak svećenik, redovnik, čovjek izgrađen dugogodišnjim redovničkim životom. A svekrva Marijina obična seljakinja, koja nije znala za razmatranje, za dnevnu svetu Pričest, za heroizam kršćanske ljubavi... A ipak je učinila istu žrtvu kao i taj svećenik - redovnik...

Bez obzira — tko je veći. Ali tu se krije bolna činjenica!

Kako smo mi Hrvati siromašan narod! Za Maksimilijana Kolbea znade čitavi svijet. Za Marijinu svekrvu

Privlaka — Buduće majke, nada našeg naroda

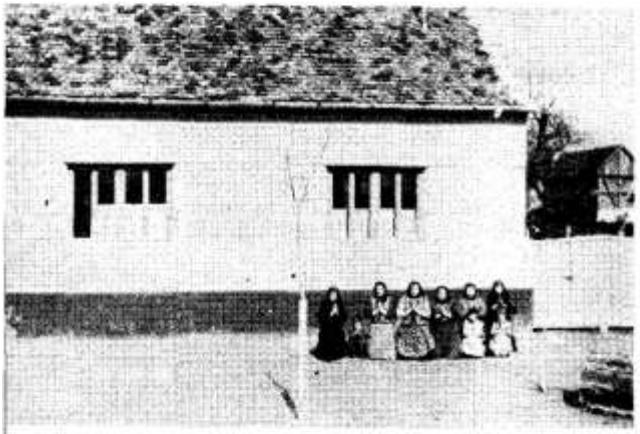

Gospa prolazi selom

Majka i njezino blago

nitko. Ni u Hrvatskoj. Tako divan primjer veličine ostaje zakopan. Neistkorišten. Potvrda ljubavi, sloge, povezanosti, međusobne žrtve — ostaje nezapažena... I kad hoćemo istaknuti primjere međusobne ljubavi, tražimo ih kod drugih naroda. A ne kod sebe...

Hrvati su nesložni? tako smo na početku upitali...

— Po svojoj duši, po svojim najdubljim dubinama naravi oni su velikodušni za bližnjega i čovjeka kao rijetko koji narod. Znaju se oduševiti, umirati, ginuti za svoga brata, susjeda, čovjeka... Nije tome dokaz samo Marijina svekrva, nego i čitava naša povijest... Na našoj generaciji je dužnost da ta sloga bude i baština naše budućnosti... A to će biti ukoliko se više okrenemo prema nama samima, prema svojim dubinama, nego gledamo tuđe lonce i divimo se tuđim otpatcima, a možda i tuđem napoju...

o. Pero Bulat D.I.
pučki misionar

Uvod u »HRVATSKE KRALJEVE«

To davno bješe... Krv i suze tekle
Sred burna vijeka - al i sunce sjalo;
Sjajne su munje gustu tamu sjekle,
Dok sve nam klonu —
u noć crnu palo.

Sve prode, al još utrnute luči
Odsjevi blješte u našim očima;
Još vihor drevni žilama nam huči,
I kremen niče u našim srcima.

Slaga, tko reče, da smo lovor-grana,
Melem na rani, duga u oblaku;
Mi porod jesmo vuka i arslana!

Što davno bješe i sad je u nama;
Još snaga stara tjera čvrstu šaku,
Da digne zide porušenog hrama.

Vladimir Nazor

NJEMAČKA IZA PILULE

Mnogima je izgledalo da će pilula riješiti probleme. Gledali su je kao osloboditeljicu i spasiteljicu žene.

Tvornice su je počele proizvoditi serijski i u najrazličitijim oblicima. Novac je tekao. Zarade su rasle . . .

Vjera u pilulu je bila velika . . .

Ali sada dolaze razočaranja. Najprije su skočili LIJEČNICI i upozorili na mnoge zle posljedice na organizmima žena koje su ih upotrebljavale. U Francuskoj, Engleskoj su mnoge vrste pilula bile **prisilno** povučene iz upotrebe . . .

Sada se otvaraju i drugi: Psiholozi, sociolozi. I vraćaju se pomalo na ono što je rečeno tako čvrsto i odlučno u enciklici Pavla VI. »Humanae vitae« . . .

ZAMRZAVANJE PORODAJA . . .

Pilula je Njemačku dovela do strašnog problema. Prije pet godina rodilo se u Zapadnoj Njemačkoj 1,030.000 djece, a prošle 1970. godine nije ih bilo ni 800.000. Pravo zamrzavanje života.

Ekonomski je to vrlo težak problem. Njemačkoj su potrebne RUKE. Radna snaga im je neophodna da mogu isporučiti sve one potražnje koje svijet od nje očekuje: Svi osjećaju da rješenje stranih radnika nije normalno i prirodno. Ono donosi nove i veće probleme. Ali porođaji opadaju. Njemačke žene ne žele rađati. »Radi se o posljedici pilule protiv začeća, koju počeše upotrebljavati masovno mnoge mlade žene . . .«

NEZAKONITA DJECA . . .

U zadnjih nekoliko tjedana pred svršetak 1970. godine mnogo desetina hiljada njemačkih žena saznalo je da njihovi muževi imaju dijete s drugom nekom ženom. To je stvorilo novu psihozu među njima. Pravo uzbuđenje . . .

Sve je počelo jednim listom, što ga je poslao **Jugendamt** tj. Ured za mladež, mnogim stotinama i hiljadama građana. Ondje se veli: »Vi ste otac nezakonitoga djeteta. Snagom zakona, koji je ušao na snagu prvoga srpnja, uzdržavanje djece mora odgovarati mogućnostima roditelja. Pošaljite točne informacije o svojim primanjima i o svome imetku. U slučaju da ne odgovorite, poslat ćemo jednoga našega vještaka, da obavi tu procjenu. A sudac će ustanoviti koliko ćete morati platiti za uzdržavanje vašega djeteta. Pisali smo također i majci djeteta, da ona pruži informacije o svojoj financijskoj situaciji . . .«

U Njemačkoj ima takve nezakonite maloljetne djece oko 900.000. Koliko ih zna za oca, čovjeka koji je već oženjen s drugom a ne njihovom majkom, nitko ne može reći. Isto tako nitko ne može kazati, koliko je muževa ostalo zaprepašteno, kad su morali svojim ženama priznati činjenicu, koja sada više nije mogla ostati nepoznata.

OBITELJSKI KAOS . . .

Sigurno! Ako se misli na interese nedužnog djeteta, odredbe sadržane u novom zakonu posve su pravedne. Ali će to roditi i mnogim nedaćama. Jedna voditeljica takvoga Ureda za mladež upozorava:

— Imat ćemo pravu poplavu rastava braka . . . Pogoršat će se odnosi između oca i majke djece, ako ona druga bude zahtijevala takvu svotu za svoje dijete, kakva će u njihovim očima biti prevelika . . . Lako je predvidjeti da će nestati nekih zloupotreba u obiteljskom pravu, ali je teško predvidjeti sve druge posljedice. Supruga, koja radi, treba svoju zaradu davati u zajednički obiteljski fond. Tako će i ona plaćati i raditi i za nezakonitu djecu svoga muža . . . Bit će povoda mnogim raspravama i sudskim potjeračinama, ako pravo nasljedstva bude izviralo iz bioloških, krvnih veza . . .

Pilula je dala povoda tome »laganom« moralu, seksualnoj »slobodi«.

RAZMAŽENE MAČKE . . .

Pilula je rodila još jednim nepoželjnim učinkom. Umanjila je ženidbenu moć muškaraca. Ako se skupe podaci što ih iznose različiti istraživači obiteljske problematike, dolazi se do zanimljivih zapažanja. Berlinski seksolog gospođa Lange-Undeutsch govori:

— Kao posljedica pilule povećana je seksualna glad žena. Žene više nemaju straha od neželjene trudnoće i lakše se predaju u tuđe ruke. A muškarac, koji se vraća s posla kući, želi naći ženu, koja bi mu dala toplinu obiteljskog ozračja. A često sada nailazi kod kuće razmaženu — i seksualno nadraženu — mačku koja frče i grebe. Odatle dolazi do izvjesne krize među samim muškarcima, od koje se oni ne mogu obraniti. I to baš na terenu, koji je vrlo važan zbog muškoga ponosa . . . Prije se muževi nisu toliko morali bojati da će biti izigrani s drugim nekim čovjekom. Sada žene više nemaju ovoga straha i zato se mnogi muževi više ne osjećaju sigurni. Postaju živčani. A po tome često i impotentni da zadovolje svoje žene. Pilula je rušitelj ograde čistoće . . .

DVA TATE I DVIJE MAME . . .

Kakvi su učinci tih novih načina života za djecu? Poznamo ih iz našega filma **»Imam dva tate i dvije mame!«** Ovdje ćemo iznijeti dva primjera. Prvi će vam se svidjeti, a drugi manje, ili ništa.

— Prije dvije godine, pripovijeda advokat Kornelije von Heyl, postojale su mnoge sudske rasprave među bračnim drugovima, koji se nisu mogli složiti oko odgoja djece. Zakon je određivao da odluka pripada ocu. Ali žene su imale pravo prizvati na sud. Sada je Ustavotvorno vijeće zaključilo da je ovaj zakon u proturječju s načelom jednakosti muškaraca i žena. Od toga dana, otkako je izišao taj zakon, nismo više imali sudskih rasprava takve vrste. Znajući da ne mogu nametnuti svoju volju u obitelji, muževi se lakše slože sa ženama . . . I to je dobro . . .

— Ali, evo drugog primjera! Priča ga E. Altavilla, koji je prisustvovao takvim raspravama kod kojih je muž tužio svoju bivšu ženu, što mu ne dopušta kontaktirati s njegovom djecom, koja žive kod svoje

majke . . . Već više godina on ne može vidjeti svoju djecu. Sudac je bio u neprilici. I zato je zatražio pomoć psihologa. I ovaj je dao pravo — ženi. Evo, kako on to opravdava: »Moramo imati na umu, tako psiholog govori, interese djeteta. Ono ne treba misliti da ima dva oca. Iz toga bi izvirala trajna muka, opasna kriza, gubljenje vlastite osobnosti i povjerenje u ljude. Bolje je da se privikne promatrati kao svoga oca novoga muža svoje majke . . .«

Sudac je pitao: — Ovo dijete o kojemu se radi ovdje imalo je u času rastave dvije godine. Da li biste vi isto tako prosudili, da je ono imalo pet godina u času rastave??? Psiholog je odgovorio:

— U nekim slučajevima sigurno bih isto mislio. Otac, koji vidi dijete uzmimo svake nedjelje, ili možda svakog mjeseca, nastojat će ga »potkupiti« i »podmititi« popustljivošću i tobožnjom svojom dobrotom. Odvodit će ga u zoološki vrt, častiti u nekom restoranu, tovariti slasticama. Zatim se dijete vraća majci, gdje je toga svega kudikamo manje. I zato je takvo dijete sklono da više voli oca, koji ga zapravo kvari, nego majku, koja ga želi odgojiti i disciplinirati. Otac je »dobar«, a majka je »zla«. I redovito ona postaje i »kriva«, što njegov tata ne stanuje s njegovom mamom . . .

BOLESNA OBITELJ . . .

Sociolozi i psiholozi ne samo u Njemačkoj, nego i u drugim zemljama, već javno govore da je »naša obitelj postala shizofrenička, to jest živčano bolesna.«

Društveno gledajući — tri velika »K«, koja su sačinjavala temelj njemačkoga obiteljskoga života »Kinder, Kirche, Küche — djeca, crkva, kuhinja«, gube svoju vrijednost i značenje. Ako se tolike žene služe pilulom, slijedi da ne uzimaju dosta ozbiljno opomene Crkve i liječničke nauke, nego se odlučuju na planifikaciju djece na način koji im izgleda najlakši ne gledajući na posljedice. Orijentiraju se prema »modernim« shvaćanjima. Žive na jedan način, a misle i znaju da moraju živjeti na drugi način. Odavle shizofrenija. Bolest. Nezadovoljstvo, koje prelazi na djecu, odraslu i mladež. Zato i nije čudo što baš u toj istoj Njemačkoj gdje je mladež obučena i nahranjena kao rijetko gdje u svijetu — baš ta mladež buči, ruši, izilazi na ulice . . .

TJELESNO NAD DUHOVNIM . . .

Do sada je obitelj počivala na temeljima tijela i duha. Ne zanemarujući tijelo, obitelji su se gradile na načelima duha.

Od sada obitelj »TI i JA« preuzima više maha nad obitelji tipa »MI i ONI«. Želim reći, da ljubavna veza između bračnih drugova postaje važnija od duhovne i osjećajne veze između roditelja i djece. U ženidbi se sada traži iznad svega sigurnost. A u materijalističkoj obitelji ona može doći do bračnog druga, a ne od djece. Obitelj više ne ostaje obitelj, nego partnerstvo. Za neko vrijeme. Dok se ne zadovolje međusobno. Bez međusobnih ljudskih, moralnih, građanskih, nacionalnih obveza . . .

U toj obitelji tipa »TI i JA« tjelesno jedinstvo se ne zadovoljava da ostane druga violina, kako se često dešava u obiteljima tipa »MI i ONI«, nego premoćno upravlja orkestar sjetila i osjećaja u službi iživljavanja samo vlastite sebičnosti . . . Pilula je najbolje gudalo toga džeza nestalnosti i vrtloga . . .

NE TREBA SE ČUDITI . . .

U Njemačkoj vlada pravi »košmar« jednoga krivoga i nenaravnoga shvaćanja obiteljskoga života, koga je proizvela pilula . . .

I u tu zbrku dolaze naši mladi Hercegovci i Hercegovke, Ličanke i Ličani, koji su do sada netaknuto živjeli po zakonima prirode i ljudskoga dostojanstva. Što će ondje naučiti? Zatvoriti oči ne mogu. Vidjet će i pokupiti samo — zlo.

U tu zbrku ulaze naši mladi Slavonci i Slavonke, stanovnici Srednje Hrvatske, koji su već dosada izigravali prirodne zakone. Sada će dobiti opravdanje za svoju praksu. Opravdanje a i kod svojih »poslodavaca«, kojima se dive zbog njihovoga ekonomskog napretka i organizacije.

Smatram da je taj balast krivoga obiteljskoga morala najveće zlo, što nam se prelijeva iz Njemačke . . .

o. Pero Bulat D. I.
pučki misionar

APOSTOLIMA MOLITVE

Godine 1861. francuski isusovac O. Henri Ramière osnovao je prvi Glasnik Srca Isusova kao glasilo članova Apostolata Molitve, to jest onih koji će svako jutro prikazati Božanskome Srcu sve molitve, djela i trpljenja dana u naknadu za ljudske grijehe, za Crkvu, za Papu, i za njegove nakane. Francuski Glasnik slijedili su Glasnici na drugim jezicima. 31 godinu nakon rođenja francuskog Glasnika rađa se to glasilo Srca Isusova i na hrvatskom jeziku, da do svršetka II

svjetskog rata bude naš najrašireniji nabožni list. Nakon prekida od 18 godina hrvatski Glasnik Srca Isusova, koji se otada naziva i Marijina, počinje opet izlaziti da god. 1969. bude po tiraži treći na svijetu: iza irskoga i španjolskoga, ne dosegavši ipak predratni broj pretplatnika, već osjećajući u zadnje vrijeme tendenciju prema opadanju. Možemo li se i smijemo li se s time pomiriti? — Ne bismo smjeli!

Zašto?

Zato jer promiče ono što je u Crkvi uvijek bilo važno i o čemu nam svjedoči nadahnuta riječ sv. Pavla apostola u I poslanici Timoteju: »Tako, prije svega, molim da se upravljaju prošnje, molitve, zazivi, zahvaljivanja za sve ljude, za kraljeve i za sve koji su na višem položaju, da mognemo provoditi tih i miran život u punoj pobožnosti i dostojanstvu. To je dobro i ugodno pred Bogom, Spasiteljem našim, koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do potpune spoznaje istine« (2,1—4). Crkva je potrebna molitelja i žrtvovatelja, koji će je podržavati i izgrađivati molitvom i žrtvom. Ona je to izrekla i na II Vatikanskom saboru u dekretu o apostolatu laika ovim riječima: »Svi trebaju imati na pameti da slobodnim prihvaćanjem javnog kulta i molitve, pokore, rada i napora života, kojima postaju slični trpećem Kristu, mogu doseći sve ljude i pridonijeti spasu čitavog svijeta.« (broj 16).

Danas se u Crkvi mnogo govori, raspravlja, mitinguje, što možda, kažem možda, i ne valja podcjenjivati; ne bih se usudio kategorički ustvrditi da se mnogo i radi, barem isto toliko koliko i govori, ali bih se usudio ustvrditi da se u Crkvi sve manje moli. Uostalom na sve veću potrebu molitve u Crkvi u više je navrata upozorio i sam Sveti Otac, koji ima sigurno bolji uvid u sadašnje stanje. Toj potrebi molitve i žrtve za Crkvu žele udovoljiti članovi Apostolata Molitve. To bi zapravo morali biti svi kršćani, jer je gore navedena poruka sv. Pavla univerzalna, za sva vremena i za sve članove Crkve. Zato smatramo da Glasnik Srca Isusova kao glasilo članova Apostolata Molitve ima i danas svoje veliko opravdanje pa i u našoj Crkvi među hrvatskim narodom. Ako naša Crkva bude manje molila nego prije, hoćemo li je onda više izgraditi? — Odgovoriti može svatko iole svjestan i u vjeri dobro poučen kršćanin.

Nije mi cilj da sada u ovome kratkome članku opširnije govorim o samome Apostolatu Molitve. Možda će biti prilike o tome više i sustavnije progovoriti. Zasada bih htio upozoriti sve čitatelje našega Glasnika na jednu duhovnu akciju, koju već dulje vremena vrše po svem svijetu mnogi članovi Apostolata Molitve. Njoj se možemo i mi pridružiti, a ja sve i pozivam na to da i naša hrvatska Crkva ima udjela u tome.

Evo o čemu je riječ. Vodstvo Apostolata Molitve u Rimu običava svake godine na blagdan sv. Petra i Pavla pokloniti sv. Ocu Papi »Duhovno blago« što su ga skupili članovi istoga Apostolata po čitavom svijetu. Ono se sastoji u svetim Misama, koje su ili bilo odslužene ili slušane za Svetog Oca i njegove osobne nakane, u svetim Pričestima, krunicama i drugim molitvama i žrtvama za Papu. Iz vjerodostojnih izvora znamo kako je Svetom Ocu drag taj duhovni poklon te kakvu mu pruža utjehu i snagu u teškim vremenima koja proživljava i Crkva i suvremeni svijet.

Iako mi Hrvati katolici od svršetka rata na ovamo nismo sudjelovali u toj akciji, sada bismo joj se željeli svakako pridružiti. Zato pozivam sve čitatelje Glasnika Srca Isusova i Marijina, kao i sve one koji vrše ili žele vršiti jutarnje prikazanje Bož. Srcu Isusovu, da mi do konca svibnja pošalju broj svetih Misa, bilo onih koje su dali odslužiti ili koje su slušali te drugih dobrih djela za Svetog Oca Papu i njegove osobne nakane. Osim toga preporučujem da čitav mjesec lipanj — mjesec Srca Isusova, mole i žrtvuju na istu nakanu, no o tome nije potrebno slati izvještaj ili ako se već šalje, samo onako općenito, a ja ću se pobrinuti da na vrijeme pošaljem centrali Apostolata Molitve u Rimu i naš hrvatski duhovni prilog za Svetog Oca.

Taj prilog neka se pošalje na adresu:

JOSIP ANTOLOVIĆ
41001 — Zagreb, pp. 715
Voćarska 106.

Sva pitanja i probleme, koji se odnose bilo na Apostolat Molitve bilo na pobožnost Srca Isusova, neka se šalju također na istu adresu. Duboko sam uvjeren da u našem narodu još živi pobožnost Srcu Isusovu, da postoje duše koje će prihvatiti program kršćanskog života i duhovnosti koji promiče Apostolat Molitve, a koji širi Glasnik Srca Isusova i Marijina. Taj program sadrži ove elemente:

Svagdanje jutarnje prikazanje Božanskome Srcu Isusovu.

Svetu Misu i Pričest kao središte kršćanskog života.

Štovanje Srca Isusova, koje će se očitovati naknadnom svetom Pričešću na prvi petak u mjesecu.

Štovanje Gospe, osobito krunicom.

Sjedinjenje s Kristovim Namjesnikom na zemlji i cijelom Crkvom, osobito »duhovnim blagom« za Svetog Oca te svagdanjim prikazanjem za opću i misijsku mjesečnu nakanu Apostolata Molitve, koje su od njega blagoslovljene i preporučene, a koje imaju pred očima najveće i najhitnije probleme i potrebe Crkve.

Budući da su sve to elementi kršćanske i apostolske duhovnosti, pozivamo sve na nju, a Glasnik Srca Isusova i Marijina želi je svom dušom promicati.

O. Josip Antolović D. I.

Otac Srećko Majstorović napisao je životopis velikog čudotvorca svetog Antuna Padovanskog. Knjiga nosi naslov »OSVAJAČ VJEKOVA«. To je već drugo izdanje, što dokazuje, da je knjiga lijepo primljena kod štovatelja svetog Antuna. Knjiga je pisana na temelju dokumenata, ali s mnogo topline i neposrednosti. Tko je dakle još nije nabavio, a želi ovoga sveca bolje upoznati, neka to učini. Knjiga se naručuje na adresu: Franjevački samostan, Zagreb, Kaptol 9. — Cijena nije označena.

SVEUČILIŠNA MLADEŽ

Za kršćansku sveučilišnu mladež u arapskom svijetu (Mis. nakana AM za ožujak 1971.)

ARAPSKI SVIJET: — Pod njim ne podrazumijevamo samo Arabiju u strogom smislu riječi, tj. poluotok koji je smješten između Afrike i Azije na kojem se nalaze razne države i protektorati. Ne radi se niti o Ujedinjenoj Arapskoj republici. »Arapski svijet« jest stvarnost koju je veoma teško politički definirati. Ne možemo ga poistovjetiti ni s islamom, jer on obuhvaća narode koji osim religije nemaju ništa drugo zajedničko s Arapima.

Ipak je upravo Arabija kolijevka islama i u posve prvotnoj zamisli Muhameda postojala je veoma uska veza između arapskog svijeta i islama, jer je ispočetka on bio isključivo religija Arapa. Kasnije uslijed velikih osvajanja islam je od arapske regionalne postao svjetska, univerzalna religija. No i tada su Arapi bili dominantna klasa, ali samo privremeno, jer narodi koji su primili islam nisu htjeli da Arapi njima i politički vladaju. Kako se u Arabiji nalaze glavna muslimanska svetišta Meka i Medina to su oni sačuvali u islamskom svijetu uvijek važnu i značajnu ulogu.

SADAŠNJE STANJE: — Države koje označujemo »arapskim svijetom« zahvaljujući zajedničkoj vjeri sačuvale su preko nje usku povezanost unatoč suprotnostima koje nisu malene i neznatne. Ono što ih danas karakterizira jest veliko buđenje nacionalne svijesti, ukrštavanje socijalnih i ideoloških problema koji im dolaze sa zapada te napokon postojanje izraelske države, a osobito nakon »rata od šest dana«.

NACIONALIZAM: — On se je u arapskom svijetu najprije budio protiv hegemonije Turske, a zatim Evrope i Amerike razvojem prilika tijekom ovoga stoljeća. Zadnjeg desetljeća bilo je više pokušaja da se stvori jedna velika ujedinjena arapska država, no oni su propali. Nakon smrti predsjednika Nasera opet je došlo do velikog zbližavanja između Egipta, Sudana, Libije i Sirije, koji su stvorili neke vrste uniju. Hoće li od toga nastati jedna velika arapska država pokazat će budućnost. Ono što je sada zajedničko tim državama jest mržnja protiv Izraela.

Ne treba se čuditi razvoju arapskog nacionalizma, jer on je bio stoljećima potiskivan najprije vlašću Turske, a zatim protektoratom evropskih država. Kad su Arapi dobili svoje samostalne države dugo potiskivana nacionalna svijest najednom je buknula silnom snagom.

RAT SA IZRAELOM: — Taj događaj već gotovo tri decenija sad jače sad slabije potresa arapskim svijetom, osobito državama koje graniče s Izraelom. Tu se dakako ukrštavaju i interesi velikih sila što situaciju čini još delikatnijom. Da li će se pitanja odnosa između Arapa i Izraela riješiti mirnim putem to je još uvijek veoma neizvjesno. Sigurno kad bi se uspostavio na tom području trajan mir, da bi tim samim otpali mnogi problemi.

KRŠĆANSKI STUDENTI: — Naša misijska nakana ima u vidu kršćanske studente u arapskom svijetu. U svjetlu gore spomenutih problema valja gledati i na poteškoće s kojima se susreću kršćanski studenti. Ti mladi ljudi iako druge vjere dijele ipak životne interese svojih sunarodnjaka baš kao i njihovi kolege muslimani. Ali tu sada počinju ideološke i moralne poteškoće što ih u mnogim arapskim zemljama budi nacionalizam koji sve više raste. Ekonomski, kulturni i nacionalni interesi lako se poistovjećuju s narodnom religijom ili s nekom ideologijom. U tom slučaju borba za slobodu i nezavisnost izgleda kao da je borba za islam. Udaljiti se od islama može onda lako značiti kao neku narodnu izdaju, jedino ako se mladi bore pod egidom socijalističke ideologije, no onda i u tom slučaju za kršćansku savjest mogu nastati poteškoće.

A onda ako su kršćanski studenti po svojoj visokoj naobrazbi i kvalifikacijama predređeni da preuzmu vodeća mjesta u državi opet nailaze na poteškoće. Kamo da se onda smjesti katolička intelektualna mladež u arapskom svijetu? Ona je uvijek u opasnosti da od svojih sunarodnjaka bude potcjenjivana zbog toga što ostaje vjerna svojoj katoličkoj vjeri, a to može značiti da je ljubav prema narodnosti mala ili nikakva. I prema tome vjernost Kristu može ih danas sutra staviti pred velike žrtve.

Jedna svjetla zraka u toj teškoj situaciji jest struja u islamu koja se sve više želi otvoriti i pripadnicima drugih religija, pa i katoličke, te vodi ti s njima dijalog i iskreno surađivati na svim područjima gdje god je to samo moguće. Na taj način moći će i katolički studenti arapske narodnosti ostajući vjerni svojoj vjeri surađivati sa svojim sunarodnjacima kao jednakopravni građani za što veći prosperitet svoje zemlje. Ta katolička mladež u arapskom svijetu potrebna je i te kako naše pažnje, solidarnosti, pomoći i molitve da bi i u sadašnjim teškim i napetim prilikama mogla provoditi život koji će biti u skladu s katoličkom vjerom i koji će pružati svjetlo svjedočanstvo te iste vjere a sve u službi naroda koji je i njihov. Taj narod potreban je i te kako njihove pomoći, osobito na socijalnom području. Neka to osvijetli samo ovaj neznatan podatak. Dok jedan Francuz konsumira godišnje 70 kg mesa, dotle jedan Egipćanin samo 8 kg. I arapske zemlje još uvijek se ubrajaju velikim dijelom među nerazvijene. Zato je potrebno angažira-

ti za razvoj i prosperitet tih zemalja što više kvalificiranih sila, a to će u prvom redu biti domaće. U tome vidimo i veliku perspektivu katoličkih arapskih studenata, koji ostajući vjerni svojoj vjeri mogu surađivati na kulturnom i socijalnom razvoju svoje domovine.

o. Josip Antolović

NAŠI MISIONARI PIŠU

AMANDINA

Otac Ivan Cindori, naš misionar u Zambiji, opisuje bolnu povijest jedne crne žene, koja je rodom iz Konga. Kongo je naime zemlja koja graniči sa Zambijom, pa ljudi iz Konga dolaze u Zambiju, a i oni iz Zambije u Kongo. U Africi to nije ništa posebno, osobito ne u ovim predjelima, gdje u više država žive stanovnici istog Bantu naroda. Oni su doduše razdijeljeni u više plemena, ali su si međusobno vrlo blizu. Tako ćemo lakše razumjeti i povijest Amandininu.

Evo što ona priča sama o sebi!

Rođena sam 1919. godine u jednom lijepom seocu u Kongu. U djetinjstvu sam osjetila ljubav i brigu svoje majke, koja me je uistinu nastojala za naše ovdašnje prilike dobro odgojiti. Oca nisam nikada upoznala. Otišao je u rat i odanle se nikad više nije vratio.

Ja sam bila lijepa djevojka. Koža mi je bila svjetlija nego kod drugih žena i djevojaka. Imala sam vrlo lijepu crnu kosu.

U tim djevojačkim godinama pošla sam u misijsku školu. U to vrijeme nije se od nas u školi mnogo tražilo: učili smo čitati, računati i, što je bilo najglavnije, katekizam.

Kad sam imala 14 godina, naišao je čovjek koji je zaprosio moju ruku. Nije to bio čovjek moje rase, bio je bijelac. Moja je obitelj time bila vrlo počašćena. I eto dogodilo se, da sam se za njega uistinu udala i onda pošla s njim daleko od svoga roda i naroda.

Mogu reći da sam u tom braku bila uistinu sretna. Moj muž je prema meni bio vrlo dobar. Dobili smo dvoje djece već u prvim godinama braka, a onda je pridošlo još dvoje. Ja sam ih ljubila kako samo jedna majka može ljubiti. U to vrijeme život mi je bio pun svjetla kao šumska krčevina u sunčano podne.

Prvi se oblak pojavio na horizontu naše bračne i obiteljske sreće, kad smo otišli na praznike u zemlju moga muža. Majci moga muža nije nikako bilo pravo što je njezin sin oženio jednu afričku djevojku. Zajedno s djecom poslali su me u kuću na morskoj obali, a moj me

muž povremeno posjećivao. Znam, da me je volio, no osjećala sam da njegovi nastoje razbiti naš brak. Nakon nekog vremena zajedno smo se vratili u Kongo. Tu mi je moj muž pomogao da svršim školovanje i da poprimim zapadnjački način ponašanja. Zajedno sa svojom djecom pošla sam tamo u jedan samostan časnih sestara, da što bolje naučim jezik svoga muža, da se izvježbam u kuhanju,

pranju i drugim zapadnjačkim kućnim poslovima.

U to vrijeme digla se na moj brak i obitelj srašna oluja. Djeca su mi odjednom oboljela, a neke potajne sile navalile su na mojega muža.

Jednog dana, dok sam ulicom šetala sa svoje četvero djece, naišao je neki auto, zaustavio se kraj mene. Iz auta je izašao neki strani, bijeli čovjek, silom mi oteo svu djecu, ugurao ih u auto i otišao s njima, nisam znala kamo...

Odjednom sam se našla posve sama na ovom svijetu. Plakala sam, trčala sam okolo, lutala sam na sve strane tražeći otetu djecu. No sve je bilo uzalud. Samo od sebe nametalo mi se pitanje: »Hoću li ikada više vidjeti svoju djecu?« Odgovor mi je bio jasan, ali bojala sam se na njega pomisliti. Plašila sam se pred crnom budućnošću.

U tim teškim i bolnim časovima bila mi je ustinu potrebna pomoć i utjeha. Pošla sam do časnih sestara, ispripovjedila sam im što mi se dogodilo, a one su me nastojale utješiti kako su bolje znale i mogle. Pružile su mi stan i hranu. Ostala sam kod njih, no moje srce je bilo daleko, ni sama nisam znala gdje, jer nisam znala gdje su moja djeca...

U to vrijeme došla mi je od kuće vijest, da se moja majka osjeća vrlo slabo. Odmah sam pošla na taj dugi put do kuće. Po nekoliko kilometara povezli bi me dobri ljudi u kamionu, koji je naišao, ali većinom sam morala pješačiti.

Imala sam nešto ušteđevine. Upotrijebila sam je da sagradim kućicu za svoju majku, a onda sam se za nju brinula kako sam najbolje znala i mogla. Kad sam vidjela da mi se majka prilično oporavila, ponovo sam se vratila k časnim sestrama, da tu mogu biti od koristi i na službu mladim ženama, koje su dolazile u »Socijalni Centar«, da tu nauče kuhati, šivati i voditi kućanstvo. Bila mi je to utjeha, da mogu tim ženama pomagati i pripravljati ih za bolji život nego što je moj...

No nisam dugo uživala taj mir. Ponovo mi je stigla vijest, da mi je majci slabo i da joj je potrebna moja briga i ljubav. Ponovo sam pošla na daleki put. Našla sam kod kuće svoju majku doista vrlo slabu.

12. kolovoza 1964. iznenada su se u mojem selu pojavili pobunjenici Mulelisti. Pred njima su iz sela pobjegli gotovo svi stanovnici. Ja nisam znala kamo bih pošla sa svojom bolesnom majkom. Skrivale smo se u kućici, no to je bilo samo privremeno rješenje. Jednog dana pojavi se na vratima naše kućice jedan pobunjenik. Pratio ga je jedan civil. Obojica su htjela da im budem žena. Rastumačila sam im, da sam već majka, a i da se sada moram brinuti za svoju vlastitu majku. Prijetili su mi se, a nekoliko su me puta i istukli. Konačno je ta vijest došla do vođe pobunjenika. On je tu dvojicu mojih napasnika odmah dao pogubiti, jer kod Mulelista je postojao strogi zakon: »Za vrijeme rata ni jedan pobunjenik ne smije pristupiti k ženi ili je dirati.«

Tri tjedna nakon toga bili smo »oslobođeni«. Evo, kakvo je to bilo oslobođenje: svi, koji su ostali u selu, bili su uhvaćeni, strijeljani i bačeni u rijeku. Ja sam molitvom tražila Božju pomoć i zaštitu i uspjelo mi je pobjeći. Tom zgodom bila sam svjedokom, kako su potjerali iz misijskih postaja svećenike, časne sestre i časnu braću pomoćnike.

Kad se stvar koliko-toliko smirila, majka i ja vratile smo se, ali smo našle skrajnju bijedu. Ipak sam ostala uz majku.

Nakon dva tjedna nekoliko se svećenika vratilo natrag. I što su našli? U sirotištu je bilo oko 60 siročadi, tankih i slabašnih mališana, koji su bili posve prepušteni sami sebi. Lutali su oko sirotišta i na sreću našli su toliko hrane da su mogli preživjeti. Sve je inače bilo u najvećem neredu.

Misionari su najprije očistili dvorište sirotišta, a onda su se dali na čišćenje prostorija. Nisam mogla podnijeti da se ti ljudi sami muče. Stoga sam se ponudila, da im pomognem. Upotrijebili smo metle, sapun i deterdžente da sve operemo i očistimo. Kad smo s tim bili gotovi, uredili smo i dječicu.

Kad je pala noć, mali crni anđeli opet su bili u svojim krevetićima. No nametalo se samo od sebe pitanje: Tko će se brinuti za njih? Tada sam si ja postavila pitanje: Zašto ne bih to preuzela ja na sebe? — Otišla sam k ocu misionaru i rekla sam mu, da ću ja preuzeti brigu za djecu. On ima dosta drugih poslova...

Amandina se svom dušom posvetila toj djeci. S njom je u sirotište ponovo ušao život i radost. S ljubavlju i nježnošću dala se na posao nastojeći od srotišta učiniti mali raj. No najviše pažnje i ljubavi ona iskazuje onoj djeci, koja budu dovedena u sirotište više mrtva nego živa. Njoj je posebna radost da toj djeci može pomagati, napose kad im može spasiti život i vratiti zdravlje.

Ta njezina ljubav nije mogla ostati nenagrađena. Jednog dana jedan joj je mališ šapnuo: »Hvala ti... majko!« Njezine su se oči iznenada napunile suzama. Ali ne samo njezine, nego i drugih koji su to čuli.

Amandina je našla smisao svoga života. Bog je znao zašto je vodi tako trnovitim životnim putem. I danas je ona majka, ne četvero djece, nego brojne djece kojoj dariva svoje srce i svoje sile.

Priredio **Juraj Gusić**

●

Iz tiska su izašle dvije misijske knjižice. Prva pod naslovom »DODITE K MENI!« donosi članke o misijama općenito, zatim pisma bengalskog misionari oca Ante Gabrića i naših zambijskih misionara.. Knjižica nam prikazuje žrtve, muke i nevolje naših misionara, a na kraju i izjave drugih o njihovu radu. — Cijena joj je 2,50 dinara. — Druga knjižica nosi naslov »KROZ LWANO DOLINU«. U njoj naš zambijski misionar otac Branko Anđelić opisuje svoje doživljanje na nekoliko misijskih putovanja. Knjižica se čita sa velikim zanimanjem. Cijena joj je 3 dinara. Obje se naručuju na adresu: Rudolf Breber, 41001, Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33.

RAZGOVARAMO

SMRT PRAVEDNIKA *U Biogradu n/m 6. studenog prošle godine ostavio nas je zauvijek naš voljeni brat, otac, djed i pradjed Ivan Zorica. Toga jutra prekinut je ne baš lagodan život čovjeka koji je zadužio ne samo svoje potomke, već svoj Biograd, crkvu kojoj je bio vjeran. Kod posljednjeg ispraćaja, kad mu se uz glavu našla brojna obitelj, našli su se tu poznanici i stotine mještana. Svi su znali da prate na posljednji počinak čovjeka koji je u strahu Božjem odgajao svoju djecu, koji je dvoje svoje djece dao da služe Bogu. Nije mu bila uzaludna molitva: »Bože moj, daj mi da vidim svoga sina na oltaru«. Iz ruku tog svog sina primio je svete sakramente umirućih. Koncelebriranu pogrebnu sv. Misu služio je njegov sin don Ivan. Vrijedna je pažnje propovijed biogradskog župnika dr. Tomislava Bundulića u kojoj se osvrnuo na uzorni život pokojnika. Unuci su ponijeli tijelo pokojnika prema obiteljskoj grobnici gdje se u ime svih oprostio od pokojnika prof. Eduard Peričić. — Lijep život i lijepa smrt.*

IZGUBLJEN KRIŽIĆ *— Ljudi moji, nećete mi vjerovati, ali je prava, živa istina ovo što ću vam sad ispričati. Tako nam je govorila domaćica kuće u kojoj se bilo skupilo društvance da malo pročaska i tako makar na čas zaboravi na rat i njegove popratne nevolje. Bilo je to, kako vidite, u jednom našem bosanskom gradiću prošlog rata. Neko je svrnuo razgovor na svece i njihov zagovor kod Boga. Bili su spomenuti različiti Božji ugodnici, pa tako i sveti Ante, koji je, uzgred budi rečeno — vrlo obljubljen kod našeg kršćanskog svijeta u Bosni. Javi se i drugi, koji istakne, da sveti Anto uz ostalo pomaže i u nalaženju izgubljenih stvari. To je bio i razlog da se u razgovor umiješa i domaćica gornjim riječima. I poče njezina priča:*

— Izgubila sam ja, ne tako davno, zlatni križić sa mog lančića, i satrla se tražeći ga svagdje, ali bez uspjeha. A volila sam taj križić, jer je bio skupocjen, a i draga uspomena. U toj nevolji sjetim se ja sv. Ante, i usrdno ga zamolim za pomoć. Pomoći će valjda i meni kad je tolikim drugima pomogao. Ali za prvi čas bez uspjeha, tako da sam već počela gubiti nadu i pomirila se sa mišlju: izgubio se, pa hvala Bogu.

Ali čujte, šta bi dalje. Hranim ja jedno jutro svoju brojnu živad i sjednem na kućni prag. Promatram komešanje, koje obično prati ovakav posao. Uto se iz onog klupka izdvoji jedna patka noseći u kljunu nešto, mislim zalogaj. Za njom se natisnu nekoliko drugih očito s namjerom da joj to otme. Patka poleti ravno prema meni, tražeći valjda kod mene zaštitu. Ustanem da vidim što je to toliko uzbunilo pernatu čeljad, kad tamo patka nosi u kljunu moj križić. I tako se uvjerih da sv. Anto uistinu pomaže u iznalaženju izgubljenih stvari. Hvala mu i slava!

I. M.

IZ JEDNOG BOŽIĆNOG PISMA *— »Zahvalna sam za svaki lijepi članak što ga u Glasniku Srca Isusova pišu sređeni, razboriti i prožeti Božjim duhom svećenici. To smiruje i obogaćuje dušu dok ono iz ... uzbuđuje, revoltira, djeluje razorno u dušama. Ponekad se zgražam i ne razumijem da bi tako mogao pisati teolog, školovani i Božji čovjek. Tamo nešto nije u redu, i to na vrhu! Novinari imadu puno riječi, a malo sadržaja. Kojiput mi izgleda da sami ne znaju što hoće ili su najamnici sotone... Čemu uopće treba govoriti o besmislicama koje netko stvara na Zapadu. S kakvim ciljem se nama o tome govori?...«*

N. N.

POŠTOVANO UREDNIŠTVO! *— Ja sam pretplatnica Vašeg lista već mnogo godina, pa bih Vas molila da objavite ovo moje pismo. Pročitala sam prvi odlomak u rubrici Razgovaramo, pa bih tome slično imala i ja nešto napisati o svom župniku Rafaelu Brniću. Naš velečasni ima četiri sela, pa u nedjelju drži tri sv. Mise, a u jednom manjem selu ima subotom. Mi mladi imamo svaki tjedan predavanje koje on sam drži, a kadkad nam dovede svećenika iz susjedstva, pa čak i liječnika. Djeca također imaju vjeronauk. Nekad zna da održi konferenciju za majke, zatim dolazi u naše selo da obavljamo prvi petak. Ja znam da mu je bilo teško dok je išao na motoru, a sada, hvala Bogu, ima auto pa mu je lakše obilaziti svoje vjernike. Eto sam nešto napisala iako bih imala još puno toga. Puno Vas pozdravlja i hvala Vam ako objavite ovo pismo.*

Djevojka iz Đurđa

POŠTOVANI UREDNIČE! *— Promjene koje se provode obzirom na sv. Misu, dijeljenje pričesti uvelike su nas uznemirile. Zar ono što je dosad bilo, nije bilo dobro? odnosno, kako to, da se nešto, što sada nije dobro, tako energično zahtijevalo prije? Zar se koncilska obnova sastoji samo u tome da se u crkvi za pričest napravio sličan red kao u mesnicama i kod prodaje karata za kino? Najprije je župnik trubio, kako nam je dano na volju, a zatim je uklonio pričesni stol i proveo svoje. Ta pojava nije nimalo zdrava, i otkriva veliko duhovno siromaštvo i nesigurnost crkvenih ljudi. To je najobičnije vježbanje autoriteta, koji su sami uništili. Mi od svećenika tražimo veću razboritost nego od šefova u poduzećima gdje smo na radu!. Reformatori se, vidim, opravdavaju, da je tako bilo u prvim kršćanskim vremenima. To je obična smicalica. Ubuduće se vi svećenici dogovorite kako ćete nastupati i pisati. Dok se Crkva pomalo opametila da narodima ne treba kod misionarenja uništavati običaje, nego ih valja oplemeniti, kod nas se sada i kršćanska tradicija neodgovorno uništava. Mi od koncila nismo dosad ništa dobili osim ovih gorkih mrvica, pa pomalo sumnjamo da li je koncil uopće što veliko i napravio.*

N. N.

ŽRTVA RODITELJSKOG POZIVA

Dana 13. I 1971. godine pokopao sam herojsku majku i mučenicu Anu Pleše, rođenu Đurđević, vjenčanu 20. II 1966. sa Antunom Pleše iz Gornje Jelenske. Ona je rođena 1947. u Novskoj. Kroz 5 godina bračnog života rodila je troje djece. Zadnje dijete rodila je 6. VII 1970. u Austriji. Nakon poroda male Irene srce joj je sve više slabilo. Za božićne blagdane došla je sa mužem u Gornju Jelensku. Prevezli su je u bolnicu na Rebru. Tu je primila sakramente umirućih i 11. siječnja ove godine predala Bogu svoju dušu. Na groblju sam pročitao odlomak njezinog pisma koje je pisala svojima, kad se bolest pogoršala i kad je još nosila malu Irenu: » . . . Zbog slabog srca, rekao mi je liječnik, da neću smjeti roditi. Skoro sam mjesec dana plakala. Abortus ne želim učiniti, pa makar umrla kod podora.« Ta ju je njezina odluka učinila velikom u Božjim i našim očima. Učinila je djelo koje se ne smije zaboraviti. To djelo treba svijetliti svim ženama i majkama kroz vjekove. Kao kršćanska majka izabrala je pravi put. Sačuvajte njezino pismo njezinoj djeci i pokoljenjima. Govorite o tome svima, da je u ovoj župi živjela jedna herojska kršćanska majka, koja je svoj život žrtvovala, da njezina djeca mogu živjeti kao Božja djeca. Velečasni gospodine! Šaljem Vam njezin list i ovaj dopis, da ga stavite u Glasnik Srca Isusova i Marijina. Ja mislim da bi to bilo potrebno i to baš u ova vremena kad su tolike majke izdale majčinstvo. Šaljem i slike. Stavite i njih. Na njima piše što označuju.

Pozdrav u Gospodinu.

Ignacije Valčičak
upr. župe

NOVO

Splitske klarise izdale su pjesme svoje redovničke susestre S. Marije od Presv. Srca (Anke Petričević). Zbirka nosi naslov »U NOĆI«. Cijeli zbirka razdijeljena je na ova poglavlja: »Stazama ljubavi«, »Do nogu Gospodnjih«, »I žrtvu svoju užižem Ljepoti«, »U tišini svetohraništa«, »Iz Srca tvoga vode žive teku«, »Daleka zemlja« i »U noći«. Već ovi naslovi mnogo govore o toj zbirci. Same pjesme u sebi nose mnogo neposrednosti, topline i duhovnog žara. One otkrivaju koliko je duše pjesnikinje povezane s Bogom i Kristom. To je mistički susret duše s njezinim Bogom. — Cijena je knjizi 8 dinara, a naručuje se na adresu: Samostan Klarisa, Split, Končareva 29.

IZ KATOLIČKOG SVIJETA

ZDRAVA POLITIKA Novi predsjednik Meksika, Luis Echeveria Alvarez, izjavljuje da za vrijeme njegove vladavine neće u Meksiku biti izrađeni nikakvi nacrti za kontrolu i ograničenje poroda, jer »Meksikanci ne podnose intervencije koje ne poštuju čovjekovu slobodu«. »Povećanje stanovništva nije nikakva opasnost, dapače je to poziv našem narodu da ga bude što više«, rekao je novi predsjednik Meksika. Isto je tako i njegov predšasnik Gustav Diaz Orgaz bio veliki protivnik kontrole radanja. Dok u drugim zemljama Latinske Amerike kao Kolumbiji, Kostariki i Čileu vlasti pomažu pothvate za kontrolu radanja. Meksiko je odabrao najbolji način da ojačaju i brojčano i financijski.

SREĆA NA SPORTSKOJ KLADIONICI Irski svećenik pater James Curtin dobio je na nogometnoj kladionici 100.000 sterlinga. To je iza naše devalvacije 3,600.000 novih dinara. S dozvolom svoga biskupa pater James Curtin odlučio je da ovu svotu upotrijebi u karitativne svrhe. Tako će 25.000 sterlinga dati obiteljima čiji su članovi nastradali u nedavnoj nesreći na stadionu u Glasgowu, gdje je poginulo 60 osoba. 18.000 sterlinga poslat će u Istočni Pakistan. Zatim namjerava dati oveću svotu raznim karitativnim ustanovama u zemlji i nešto u vlastitoj župi. Osim toga pater James namjerava sagraditi nogometno igralište u svojoj rodnoj župi.

SIMPOZIJ U ADIS ABEBI U siječnju ove godine otvorio je car Haile Selasije u Adis Abebi zasjedanje Svjetskog Vijeća Crkava. Među ostalim raspravljali su o tome da bi se blagdan Uskrsa uveo kao stalan dan, a ne kao svetkovina koja se pomiče od konca ožujka do konca travnja. Predlažu nedjelju između 12. i 18. travnja. Na zasjedanju je bilo prisutno 350 predstavnika, promatrača i novinara.

ODJECI DANA MIRA Vjerske manifestacije kao odaziv na poziv Pavla VI prigodom dana mira, koji se slavio 1. siječnja, okarakterizirale su raznim krajevima svijeta zadnje časove 1970. godine i otvorilo su novu 1971. godinu.

Pariški nadbiskup Kardinal Marty služio je svečanu sv. Misu za mir na Silvestrovo u noći u bazilici Presv. Srca na Montmartre-u. Osvrćući se u svojoj propovijedi na pomilovanje u Španjolskoj i u Rusiji, što je malo razvedrilo horizont javnog međunarodnog mišljenja pri kraju godine, kardinal je rekao, da vidi u tome pobjedu mira i čovječanstva nad snagama podjeljenosti i mržnje. Ta je pobjeda, iako ograničena, ipak od velike važnosti. »Moramo vjerovati u čovjeka, rekao je kardinal. Mi znamo od Krista, da čovjek nije plod nekog slučaja; da nije pozvan da igra šah i da propadne, već da se spasi. Mir evanđeoskih blaženstava nije neka parola. To je stvarnost povjetarca, koji daje život i snagu.«

Bečki nadb. Kardinal König predsjedavao je molitvenoj manifestaciji u katedrali sv. Stjepana. U kratkom nagovoru rekao je da se ni Crkva ni politika ne bi smjele postaviti uz ekstremne polove ljevice ili desnice. »Crkva nije kosturnica ili neki muzej, rekao je doslovno kardinal. Ona mora doživljavati promjene. Ali crkvena obnova nije sinonim razaranja i uništavanja.«

U katedrali u Sajgonu održan je vjerski obred u noći između Stare i Nova godine. Papin delegat u Južnom Vijetnamu msgr Lemetre i nadbiskup msgr Mguyen Van Binh predsjedali su koncelebriranoj sv. Misi kojoj su prisustvovali i brojni budisti. Pročitana je i papina poruka o miru. Nadbiskup je zatim pozvao odgovorne ličnosti da učine sve što mogu kako bi se dokončao rat. Pozvao je sve na konkretne pregovore te da se prestane s mučenjem nevinih ljudi

Pod geslom »konac bratoubilačkog rata« u ime bratske ljubavi, katolici, budisti, Hao-hao, Cao-dai i montanjardi — razne vjerske grupe — zajednički su priredili vjersku manifestaciju pokazavši javnosti kako je svima njima stalo do mira bez obzira kojoj vjeri pripadali.

DRŽAVNICI I MIR Iza papine poruke o miru stižu papi izjave u kojima državnici i druge važne osobe izriču papi duboko priznanje za važan pothvat. Tako je to učinio predsjednik Čile-a Salvator Allende. Predsjednik Finske Urko Kekkonen brzojavio je sv. Ocu: »Htio bih vam izraziti najbolje želje nadajući se da će Vaše nastojanje oko stvaranja mira u svijetu dovesti do sretnog svršetka. Vaša Svetost može svakako računati s našom suradnjom na tom polju.«

Francuski predsjednik Pompidou piše papi uz ostalo ovako: »Na kraju godine u kojoj je nestalo velikog državnog vladara (de Gaullea), koji je bio velik kršćanin, shvatili smo da ljudsko djelovanje nema nikakva dostojanstva ni razloga da postoji, ako nije u službi mira, sloge i bratstva. Za one koji vrše političke dužnosti i odgovornosti naučavanje Vaše Svetosti od goleme je vrijednosti. Ta nam nauka pomaže da gojimo velike nade za kojima čezne cijelo čovječanstvo.« — Slično piše predsjednik Venezuele. A argentinski predsjednik izrazio je svoje divljenje za papine poruke svijetu te izriče i ovo: Pred značajnim suprotnostima našega doba sv. Otac nam pokazuje potrebu da ojačamo u ljubavi i poznanju Božjeg Očinstva, koje je zajedničko svim ljudima. Narod i vlada Argentine potpuno su sporazumni s naukom sv. Oca, pristaju uz taj pothvat nadajući se da će rad sv. Oca za stvar mira naskoro triumfirati.

Predsjednik Južne Koreje veli: »Papina poruka o miru zaista djeluje kao nadahnuće. Papin poziv moralo bi poslušati cijelo čovječanstvo!«

I predsjednik Južnog Vijetnama general Van Thieu izrazuje čežnju cijelog južnovijetnamskog naroda za pravim mirom koji će povratiti dostojanstvo ljudske osobe.

DIPLOMATSKI ZBOR KOD PAPE Malo iza Nove godine primio je sv. Otac diplomatski zbor kod Svete Stolice te je uz mnogo lijepih misli rekao i ovo: »Crkva preko Vaših diplomatskih predstavništva služa odgovorne službenike i nastoji na isti način da drugi i nju čuju i shvate. Sadržaj tih razgovora ne odnosi se samo na položaj Crkve u raznim državama nego i na opće probleme čovječanstva kao što su vjerska sloboda, pravo čovjeka, opći red i međunarodni poredak, pravda i napose mir.«

Zatim je papa osudio kriminalna djela otimanja i zlostavljanja diplomatskih osoba: »Takvi se čini ne bi smjeli ponoviti radi časti i budućnosti moderne civilizacije.«

KATOLICI U SAD Iza posljednjih izbora u američkom Predstavničkom domu od 435 poslanika sto i tri su katolici. Pet više nego prije. Tako je katolička vjerska zajednica najjače zastupana. Iza nje su metodisti sa 66 predstavnika. U Senatu od 100 poslanika 13 su katolici i 20 metodista.

IRSKA U Irskoj vrši vjerske dužnosti 95 od stotinu vjernika. I među studentima broj aktivnih katolika neobično je visok. Ipak će »val posvjetovnjačenja zahvatiti također Irsku« izjavio je kardinal Conway. Irska je do sada bila zaštićena od protuvjerskih utjecaja, no i ona će biti suočena s novim pitanjima i svećenici treba da puk na to pripravljaju. Broj svećeničkih zvanja još uvijek je nad prosjekom u Evropi, no posljednjih se godina osjeća opadanje.

ENGLESKA »Katolički pokret za obnovu« ustanovljen je nedavno u Engleskoj te ima 3000 članova, među njima mnogo intelektualaca. Na prvoj općoj sjednici na kojoj je određen položaj i svrha pokreta, jasno je izrečeno da se želi obnova u okviru Katoličke Crkve. Izdana je izjava u kojoj se kaže: »Katolički pokret za obnovu podlaže se u svim vjerskim pitanjima konačno auktoritetu crkvenog učiteljstva. Unatoč tomu pokret želi teološku i dušobrižničku obnovu. Želi uvjerljivo djelovati na Crkvu Božju u sporazumu s katoličkim biskupima i Svetom Stolicom.«

MALO STATISTIKE Na svijetu ima danas 2773 kontemplativnih samostana, u kojima žive muževi i žene te provode dane i život uglavnom posvećen promatranju i molitvi. Od toga je samo u Španjolskoj 940 takovih redovničkih kuća. Svih kontemplativnih redovnika na svijetu ima 68 tisuća, od toga u Španjolskoj 20 tisuća.

Italija broji 13288 kontemplativnih redovnika i redovnica.
Francuska 10000.
Njemačka 3840.
Belgija 1750.

U našim krajevima postoje dva samostana bosonogih karmelićana: U Somboru i Remetama; dva samostana bosonogih karmelićanki: U Brezovici kraj Zagreba i Juršićima u Istri;

1 samostan trapista u Banjaluci i jedan u Ivanić Kloštru. Klarise imaju samostan u Splitu i Zagrebu; benediktinke na Cresu, u Zadru, Šibeniku, Trogiru i na Hvaru, a Benedikinci u Tkonu kod Biograda na moru.

Te duše žive u tišini samostana ali je njihov život molitve i žrtve od velikog značenja za napredak Crkve i sreću čovječanstva. Oni povezuju nebo sa zemljom i zazivlju na nju Božji blagoslov.

PISMO BISKUPIMA Još prije puta na Daleki Istok sv. Otac je poslao svim biskupima pismo u kojem moli neka pregledaju stanje Crkve za 5 godina nakon Koncila. Na blagdan Bogojavljenja pismo je objavljeno javnosti. U toj apostolskoj egzortaciji s naslovom Quinque anni — Pet godina sv. Otac iznosi i ovo:

»Mnogi su vjernici smeteni danas u svojoj vjeri zbog mnoštva dvoznačnosti, nesigurnosti i sumnja koje se iznose u onome što je bitno. To su neke nove nauke o Presv. Trojstvu, o osobi Kristovoj, o euharistijskoj tajni, o stvarnoj prisutnosti Kristovoj, o Crkvi kao posrednici spasenja, o svećeničkoj službi unutar Božjeg naroda, o vrijednosti molitve i sakramenata; moralni pogledi u odnosu na nerazrješivost braka te poštivanje ljudske osobe i života. Što više dolazi se i do toga d se u ime uvođenja prirodnoga tumačenja — demitizacije stavlja u pitanje i božanski izvor Sv. pisma. Želi se sve tumačiti psihološkim i sociološkim podacima da se tako izgradi neko kršćanstvo otkinuto od neprekidne tradicije koja ga povezuje s vjerom apostola. Ovakovo kršćanstvo nuda život koji bi bio lišen svih vjerskih elemenata.

Te opasne težnje nameću biskupima dužnost da bdiju nad Božjim narodom, ne bi li ga učvrstili u pravoj vjeri. Istina, ta dužnost biskupa danas nailazi na veće poteškoće neko u prošlim stoljećima. I to zbog bitnoga sadržaja Božje riječi i oblika njezina tumačenja ljudima.

Papa je upozorio i na težnju prilagođivanja modi ovoga svijeta, te na opasnost sve tumačiti društvenim i sociološkim prilikama. Ta istraživanja mogu biti korisna za tumačenje neke određene skupine, no ona ipak ne mogu predstavljati znak ili kriterij istine. Treba produbiti teologiju Crkve; izraditi kršćansku nauku o čovjeku koja će odgovarati razvoju znanosti i moći odgovoriti na pitanje što ih postavljaju vjernici. Na tom su području, veli papa, dakako neizbježive nesigurnosti, pa biskupi imaju poslanje da izvorno i autentično tumače vjeru Crkve.

Od biskupa se danas zahtijeva dvostruka vjernost za širenje objave: vjernost Bogu u propovijedanju Božje riječi, te vjernost prema ljudima u neprestanom osluškivanju njihova života i njihovih očekivanja. Biskupi su također dužni uspostaviti sklad između naviještanja vjere i evanđeoskog života.

GRANICE BISKUPIJA NA ODRI I NISI Sveta Stolica redovito mijenja granice biskupija među državama kad ugovori dobiju međunarodnu vrijednost. Tako je odgovorio predstavnik vatikanskog ureda za tisak Alessandrini na pitanje novinara da li se može naskoro računati s novim uređenjem crkvenopravnih odnosa u područjima njemačkih i poljskih biskupija na Odri i Nisi. Dogovor između Bonna i Varšave nema međunarodne valjanosti.

NUTARNJE ZABLUDE MUČE CRKVU Nedavno je sv. Otac prije uobičajenog blagoslova s prozora svoje sobe iznio sliku nutarnjih i vanjskih teškoća s kojima se ima danas Crkva boriti. U mnogim zemljama pokušava neka silovitost, protucrkveno posvjetovnjačenje i nevjera u načinu mišljenja i običajima u životu potiskivati kršćansko gledanje na svijet. Danas se nastoji sve laicizirati, urediti bez vjere, i odijeliti od vjerskih načela.

»Crkva se, uzviknuo je papa, odupire i bori koliko god može. Ona sve to preživljuje jer joj Bog pomaže, i jer su neki njezini sinovi čvrsti. Možda se odnosi na naše doba proročanstvo Isusovo: »Zbog prvlasti bezboštva kod mnogih će ohladnjeti ljubav« (Mt 24, 12).

Doduše, nastavio je papa, ima u Crkvi radosnih znakova životne snage, duhovnosti i svetosti, ali se ipak ne može pregledati da upravo iz crkvenih redova izlaze pojave koje izazivaju nemir, nevjernost, bol i sablazan. To treba požaliti, to većma što taj nemir i nevjerstvo izlazi često upravo od onih koji bi zbog povjerenih poslova ili dobivenih posebnih darova imali biti osobito vjerni i uzorni. Nutarnja bol Crkve zbog zabluda u nauci, zbog moralnih sablazni i nepodnošenja discipline kod njezinih sinova daleko je gorča od vanjskih teškoća s kojima s Crkva ima boriti.

AUSTRIJA »Školska braća« glavni su predstavnici privatnih katoličkih škola u Austriji. Ove godine upisano je u njihove škole 2767 učenika, 161 više nego prošle godine. Roditelji žele osigurati svojoj djeci solidan odgoj.

NOVI ČASOPIS »ADVENTUS« Od svibnja ove godine izlazit će nov internacionalni teološki časopis »ADVENTUS«. Među pokretačima su velika imena: J. Ratzinger, H. Urs von Balthazar i H. de Lubac. Časopis želi biti umjereniji nego »Concilium«. No izdavači ne žele da časopis bude shvaćen kao truba »tradicionalista«.

JUŽNA AMERIKA Njemački časopis »Katoličke misije« donosi u prosinačkom broju od 1970. opširne izvještaje o prilikama u Južnoj Americi. I taj kontinent broji se među nerazvijene zemlje. Uz moderne gradove većina stanovništva ipak živi u siromaštvu, gladi i neznanju. No to su ujedno i kršćani, barem po imenu. Biskupi moraju zauzeti stav protiv nasilja moćnika i zlorabi i iskorištavanju bespravnih. To je učinila brazilska biskupska konferencija, a biskupi u Paraguaju dapače su izopćili neke visoke činovnike. Crkva bi imala pojačati svoje djelovanje da ljudi postaju svjesniji svojih prava i stvarati temeljne organizacije za napredak. Međunarodnu pomoć trebalo bi bolje urediti i raspodijeliti.

Njemački katolici već 10 godina skupljaju pomoć za Crkvu u Južnoj Americi. Ta dobrotvorna akcija nosi naziv ADVENIAT — (Neka dođe Tvoje kraljevstvo). Dosad je tako skupljeno 372 milijuna maraka, to je oko milijardu i po novih dinara. Od tog novca je već utrošeno do 1. srpnja 1970. godine 237 milijuna maraka za ove potrebe: Za crkvene škole, za izobrazbu svećenika, za katehizaciju i apostolat svjetovnjaka, za pastvu po župama, za socijalne reforme, za prvu pomoć, za stare i nemoćne svećenike, za prometna sredstva, za studente i časne sestre.

Svake godine stiže oko 2000 molba na centralu. Svaka se molba ispita i provjeri. Kad netko dobije pomoć ima nakon pet mjeseci podnijeti račun. O tome ovisi daljnje pomaganje. Tako su njemački katolici izvršili uistinu nešto veliko za Kraljevstvo Božje i pomoć u onim krajevima.

CEYLON Vlada je na Ceylonu obustavila sve pothvate za planiranje rađanja i to na zahtjev budističkih monaha, koji su izjavili da je svaka kontrola, pobačaj i sterilizacija nemoralna. Prije nekoliko godina podupirali su budisti umjetno ograničavanje poroda. No broj njihovih pripadnika neprestano se smanjuje u odnosu prema broju hindusa, muslimana i kršćana. Stoga promatrači misle da je to novo držanje budista u vezi s opadanjem njihova priraštaja.

Dva prijedloga za zakon o pobačaju i sterilizaciji bila su nakon krake rasprave nedavno od parlamenta u Colombu odbačena. Vlada je već u listopadu 1969. obustavila službenu propagandu za kontrolu, a u prosincu 1969. odbila je ponudu internacionalnog saveza za razvitak da će financirati nastojanje oko kon-

trole porođaja. — Sve skupa važna pouka za nas Hrvate, ukoliko su oni kojih se to tiče kadri razumjeti.

PALESTINA **Kršćanska manjina u Izraelu nada se unatoč svim teškoćama mirnom rješenju krize na Bliskom Istoku. Arapski kršćani u zaposjednutim krajevima tuže se doduše na neka zapostavljanja na socijalnom i kulturnom području, no priznaju ipak da njihove kršćanske zajednice mogu pod izraelskom upravom slobodno djelovati. Ipak bi ti kršćani voljeli da Jeruzalem bude međunarodni grad »opći grad svih triju svjetskih vjera« pod zajedničkom upravom Židova, kršćana i muslimana.**

Drukčije gledaju na sve kršćanski Arapi u zaposjednutim područjima Jordanije. Protivno od svojih muslimanskih sugrađana oni sa simpatijom gledaju vladu kralja Huseina u njegovu djelovanju protiv palestinskih gerilaca. Crkveni vode, osobito kršćanski inteleklualci, pokazuju očite simpatije za Huseina i njegovu spremnost za mirno rješavanje spora.

TOKIO **U Tokiju je blizu kolodvora, pošte i drugih javnih zgrada postavljeno 159 kutija napunjeno novčanicama. Tko god hoće, može otvoriti ormarić. Gore piše: »Samo za onoga tko je uistinu u nevolji«. Društvo koje je došlo na tu misao zove se »Sol zemlje«. Među njima je 900 kršćana. Oni drže da će taj novac koji stoji na raspolaganje u času bez izlaza, sačuvati mnoge od zločina ili kojeg nevaljalog djela. Članovi su se obavezali da će svakog dana u bilo koji ormarić ubaciti po koju novčanicu.**

Josip Badalić D. I.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te svetim zaštitnicima na uslišanoj molitvi za poboljšanje zdravlja, uz daljnju preporuku. — Julka Vučinić, Slav. Orahovica.

— Za mnoge primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te svojim zagovornicima, uz daljnju preporuku. — S. Kontelj, Varaždin.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu za primljene milosti ja i moja djeca, — Obitelj H. Karlovac.

— Od sveg srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na uslišanoj molitvi. I nadalje im se preporučujem. — V. P., župa Tuhelj.

—Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te svetom Ivanu Krstitelju i sv. Antunu, što sam uspjela sagraditi novu kućicu. Stara nam je bila srušena od potresa. Bilo je mnogo poteškoća, ali Isus i Gospa nisu nas ostavili. Neka nam i nadalje budu u pomoći. — Slavica Belecan, Banja Luka.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i čudotvornoj Gospi Sinjskoj na primljenim milostima. Neka mi i ubuduće budu u pomoći. — Mara Kegalj, Cista Velika.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te svetim zaštitnicima na svim milostima tijekom života, a posebno na pomoći u bolesti tijekom prošle godine i što sam nekoliko puta bila spašena od nagle smrti. I nadalje molim njihovu zaštitu. — Magdalena, Vivodina.

— Za sve primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te svetim zaštitnicima. — Jelka Novaković, Pučište.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Majci Božjoj Fatimskoj na uslišanoj molitvi i na sretnom porodu, a svetom Nikoli Taveliću preporučujem svoga sina Nikolu da mu bude zagovornik i pomoćnik u životu. — Ankica Hadur, Remete.

— Na uslišanim molitvama i primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji i sv. Nikoli Taveliću. I nadalje im se preporučujem. — N. N., Ilok.

— Za primljene milosti zahvaljujem Božanskom Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj, sv. Antunu i ocu Leopoldu Mandiću. — S. D., Omiš.

— Za zdravlje zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Karmelskoj Gospi. — Marin Jovica, Bagalovići.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Maloj Tereziji i sv. Nikoli Taveliću na primljenim milostima. I ubuduće molim njihovu pomoć. — B. B., Nerežišće, Brač.

— Od sveg srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospi Lurdskoj za ozdravljenje oka moje male unuke. — Zahvalna baka iz Novigrada Podravskog.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i Petru Barbariću što su mi pomogli da mi se popravi zdravlje noge nakon operacije. I ubuduće molim njihovu pomoć. — Niko Jelović, Kopilo, Zenica.

— Uzdala sam se u pomoć Gospe od brze pomoći da će mi pomoći, i uslišana sam. Hvala ti, Majko! — Ana D., Dubošovica, Baranja.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Nikoli Taveliću. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Verona Bazijanec, Kalinovac.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu na uspjeloj petoj operaciji. Preporučujem im sebe i svu svoju obitelj u svim duhovnim i tjelesnim potrebama. — Lucija Topić, Breza.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Vidu na uspjeloj teškoj operaciji. — Milka Nekić, Slav. Orahovica.

— Za sve primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — Ivan Marić, Slav. Orahovica.

— Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu što mi je nećakinja položila diplomski ispit, a nećak sretno stigao u Ameriku. — Marija Novaković, Slav. Orahovica.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu na primljenim milostima. — Roza Grabovac, Slav. Orahovica.

— Na uslišanim molitvama zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — Marija Crnković, Bijelo Brdo kraj Osijeka.

— Za uslišane molitve i na milostima, udijeljenim meni i mojoj obitelji, zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Nikoli i ostalim zaštitnicima. — Vinka Pavičić, Vrbanj, o. Hvar.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu Pustinjaku, sv. Nikoli Taveliću i sv. Antunu Padovanskom za ozdravljenje i za druge primljene milosti. I nadalje im se preporučujem. — R. S., Podr. Moslavina.

— Na milosti što sam sačuvana od smrtne opasnosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Josipu. — Marija Pačić, Sibinj.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Tadeju i dušama u čistilištu, što mi je sin sretno svršio studije. — Marija Donkić, Vrbanj na Hvaru.

— Zahvaljujem Majci Božjoj na svim milostima i ujedno joj preporučujem svoju kćerku Ivu, koja se nalazi na putu, da je prati i štiti od svakog zla duhovnog i tjelesnog. — N. N., Rijeka.

— Na primljenoj milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu, sv. Valentinu, Petru Barbariću i ocu Leopoldu. Preporučujem se i nadalje u njihovu zaštitu. — Rozalija Topoljnjak, Nedelišće.

— Zahvaljujem slugi Božjem Petru Barbariću na pomoći. — Ivan Bošnjak, Zagreb.

— Za sve primljene milosti od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Josipu. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Anica Kalfić, Šarengrad.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu za sve primljene milosti. — Marija Pongrac.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Nebeskoj Majci na primljenoj milosti. — Stana Kolutac, Luč, B. Manastir.

— Na primljenim milostima, napose na zdravlju u kući, zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, kao i svetim zaštitnicima. Molim ih i za daljnju njihovu zaštitu. — Ljubica Lešić, Dobrinj, o. Krk.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću za mnoge primljene milosti, napose za uspjelu operaciju sina. I nadalje se uzdam u njihovu pomoć. — Ivan Šutalo, Đakovo.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajinska Družba Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26. — 1971. — Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika, a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

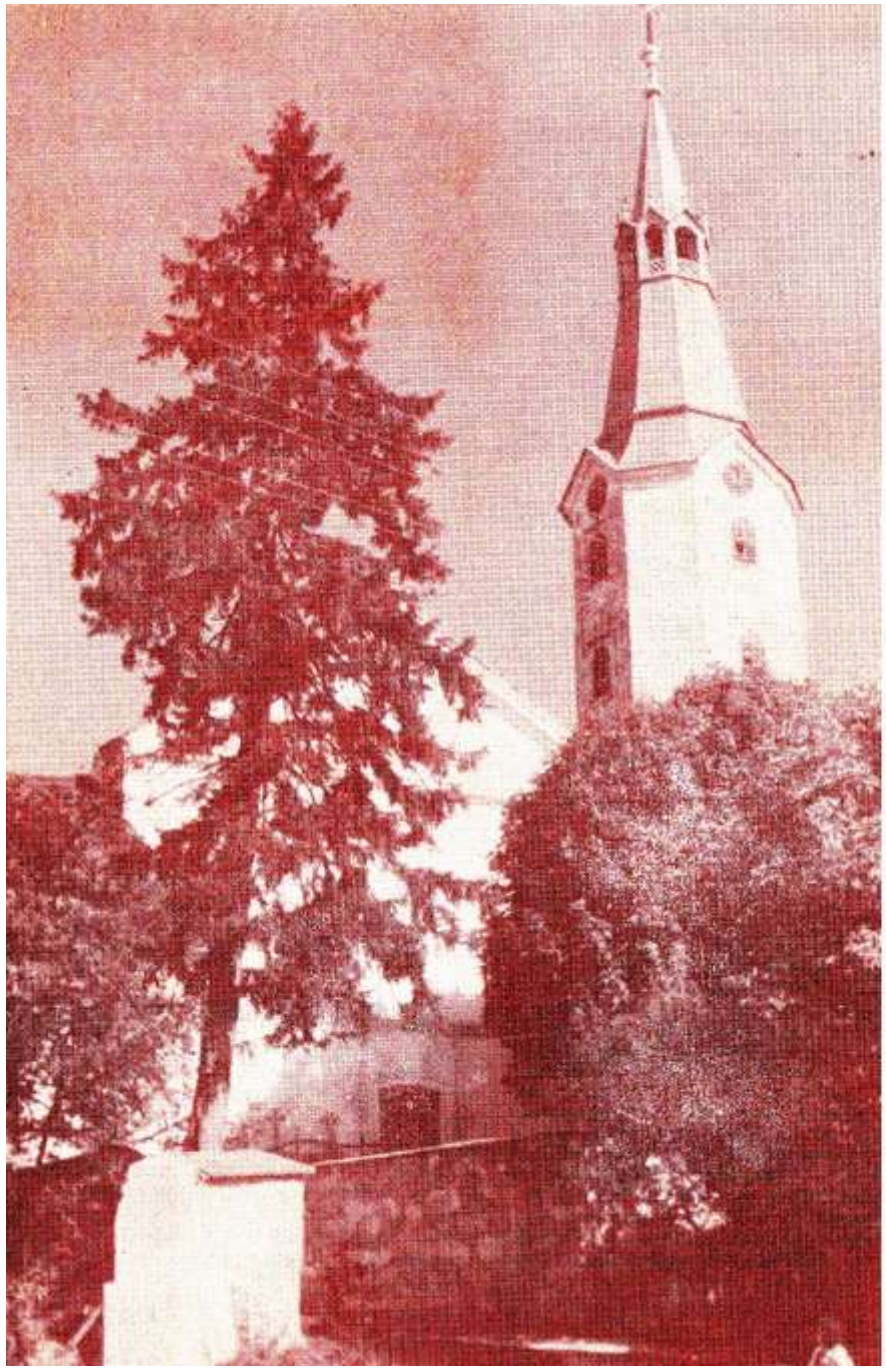

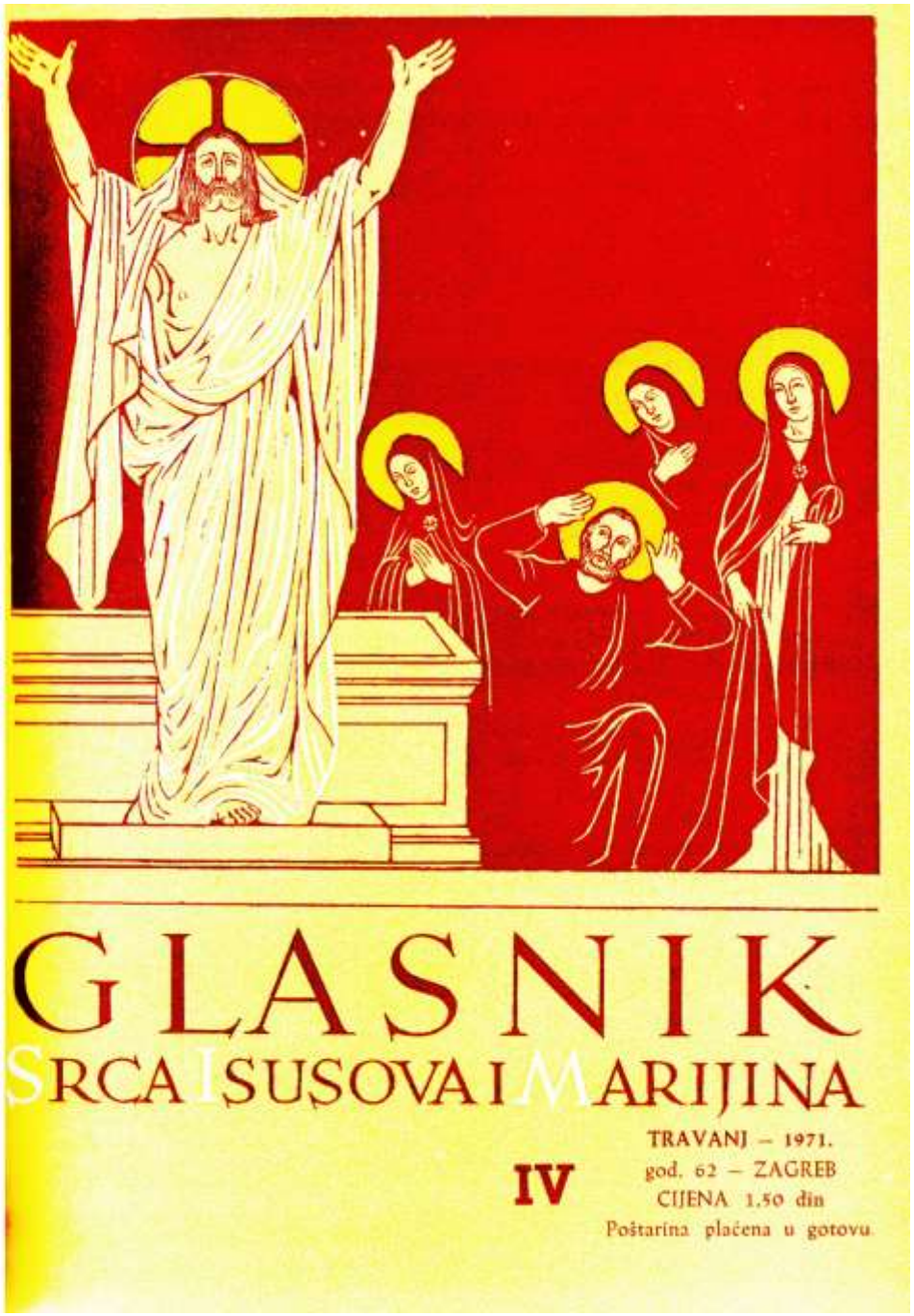

GLASNIK

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

TRAVANJ – 1971.
IV god. 62 – ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu

U OVOM BROJU

143 **Gospa donosi Krista, Josip Njavro**

147 **U sumrak Velikog petka**

150 **Bičevanje Isusovo, B.**

153 **Nade uskrsnog jutra, Franjo Šipušić**

156 **Stvarnost života**

157 **Svećenički pripravnici, Ivan Kukula**

163 **Velika narodna obljetnica, Blaž Čavec**

169 **Brige odgoja, J. Gusić**

173 **Lijek za stomak, Pero Bulat**

175 **Na 10.000 m. visine, Pero Bulat**

178 **Dijalog s inovjercima, Josip Antolović**

181 **Misionari pišu Juraj Gusić**

184 **Iz katoličkog svijeta, Josip Badalić**

189 **Zahvalnice**

Naslovna strana: prof Zdenka Sertić — USKRSNUĆE
Na poledini: ZNAČAJNIJE LIČNOSTI HRVATSKE PROŠLOSTI

Uskrs

Vuzem. Ujutro se donese kruh, meso, jaja, hren, luk, kolač u crkvu na blagoslov; nosi se u korpi, u košari, u logožaru, u platnenoj torbi. Korpe se pokriju čistim najljepšim stolnicama i stolnjacima. Po blagoslovu bježe kući, svaki bi rad, da prvi dođe, jer koji dođe prvi, onaj je one godine najprvi sa svim poslom.

Na Vuzem rano pale vuzmejnku (vuzmejnak). Dan prije nanosi se borovice, a na Vuzem se zapali; puste blago van, i kad oganj pogasne, potjeraju ga kroz ognjište, da mu ne bi mogle one godine copmice naškoditi.

Na sve strane po bregovima pastiri veselo pjevaju: »Veseli se, o Marija, Aleluja!«

Vuzem moker, dosta kerme.

(Lobor, Hrv. Zagorje)

Uskrs je poza Božićem najveći blagdan. Za mladost ugodniji je Uskrs nego Božić, jer je zeman, da se lipo nakiti, kako se i polje lipo nakiti svakim zelenilom i cvitom. Kaže stara besida:

Daj mi, Gospe, dobar dan,
Ja ću tebi dober glas.
Sinak ti je uskrsnija na današnji dan,
Prikaži mi ga, Gospe, na umrli dan.

Malo se ko slatko naspava na Uskrs obnoć: jesu li mitla ponoće, od svake kuće po jedno, dvoje i troje ide po polju od zemlje do zemlje, nosi kršćene vode, poškropi svaki komad vinograda grančicom maslovine blagoslovljene na Cvitnicu, zadije palmu i govori: »Kud ja ovon vodon, tu Gospodin svojin blagoslovon.« Ide se i na pokopišće, oškropu se grebi i izmoli nikoliko očenaši za mrtve.

Mornari penju se na jarbole i na vr' vrja zadiju palme, maslovinu; ribari u svoje levute (brodovi bez jarbola) u provu. Na ti dan svi brodovi išaju (izvjese) bandire (zastave). Dan je velikog veselja.

Ljudi se sastaju prid crkvon lipo obučeni i nazivlju jedan drugomu: »Na dobro ti došlo slavno uskrsnuće Gospodinovo!«

(Poljica, Južna Hrvatska)

UREDNIŠTVO I UPRAVA GLASNIKA ŽELI SVIM POVJERENICIMA, PRETPLATNICIMA, DOBROČINITELJIMA I ČITAOCIMA SRETNE USKRSNE BLAGDANE

Gospa donosi Krista

MARIJA USTAVŠI ODE ŽURNO...

Nakon velike tajne utjelovljenja Sina Božjega pod Marijinim srcem Duh Božji vodi tu nazaretsku Djevicu na apostolski put. Tek je u njezin život ušao Isus Krist, i ona već osjeća da joj nije darovan samo za nju samu, nego za dobro i spas cijelog čovječanstva. No koga će ona usrećiti ovim velikim darom? Nije li joj anđeo Gabrijel kod navještenja pokazao kamo joj je najprije poći?! Njezina rođakinja Elizabeta u svojoj starosti očekuje dijete, kojemu je Bog namijenio posebnu zadaću u životu. Prvoj dakle njoj treba poći i donijeti joj blagoslov neba.

Evanđelist Luka piše o tom događaju: »Marija ustavši onih dana, otide žurno u planine u grad Judin... (Lk 1,39)

Zašto se Gospa žuri da pohodi svoju rođakinju? Dva su razloga. Prvo: Elizabeta već šesti mjesec nosi pod srcem svoje dijete, a to za nju nije bilo tako lako podnositi zbog njezinih poodmaklih godina. Bila joj je uistinu potrebna pomoć. Drugo: Duh Božji Mariju požuruje zbog svojih božanskih planova, koje on želi izvesti i na Elizabeti i na njezinu djetetu. Marija se daje spremno voditi tim Duhom, kao da već osjeća svu zamašitost tih svojih prvih koraka u službi Onoga, kojega još nosi pod svojim srcem.

Kako je putovala od Nazareta do Ain Karima, ne znamo. Da li ju je tko pratio, ni to ne znamo. Da li se pridružila kojoj karavani ili je uglavnom putovala sama, ni to ne znamo. Ali jedno znamo, da je ona prviput ovom zemljom nosila Spasitelja svijeta. Prolazila je palestinskim putovima kao prva Kristoforka.

Tako nam je ona dala jednu veliku pouku, ili bolje rečeno, Bog po njoj. Svaki od nas mora biti svjestan, da nije potpuni Kristov učenik, ako nastoji Krista sačuvati samo za sebe ne misleći na duhovne potrebe svoga bližnjega. Tko god je primio Krista u svoje srce, on ga nužno mora na-

stojati ponijeti i u svoju okolinu. On mora biti Kristofor. To je naglasio i prošli Koncil u svom »Dekretu o apostolatu laika« i »Dekretu o misijskoj djelatnosti Crkve«. Isto tako nam Gospu kao Kristoforku postavlja za uzor u »Dogmatskoj konstituciji o Crkvi« u osmom poglavlju, gdje posebno govori o Blaženoj Djevici Mariji Bogorodici u misteriju Krista i Crkve. I baš na tom nasljedovanju Gospe u spremnosti donošenja Krista današnjem svijetu Koncil očekuje od vjernika da će aktivno pomoći preporod današnjeg svijeta, a i širenje Kristova Evanđelja u nekršćanskim krajevima svijeta.

I UĐE U ZAHARIJINU KUĆU...

S Kristom pod srcem Marija ulazi u kuću svoje rođakinje Elizabete. I to je ono najveće što joj je mogla donijeti na dar: da Krist pod njezinim krovom proboravi tri mjeseca.

No taj ulazak Marijin i Isusov u Elizabetinu kuću odmah na početku, već na vratima Elizabetine kuće, ne ostaje neplodan. Čim je Marija pozdravila svoju rođakinju i ona začula riječi pozdrava, »zaigra dijete u Elizabetinoj utrobi«. Preko Marijina pozdrava Duh Isusov započinje izvoditi svoje veliko djelo na Isusovu preteči. On ga čisti od ljage istočnoga grijeha i tako ga već pod majčinim srcem pripravlja za njegovu veliku zadaću, koju mu je Bog namijenio prije nego što ga je njegova majka zanijela.

Marija je dakle ovdje odigrala ulogu posrednice, koja je donijela Krista u Ivanovu blizinu i njegovu milost u Ivanovu dušu. A onda svojim boravkom kroz tri mjeseca ona je u Elizabetinoj kući bila kao živo svetohranište, koje je ne samo čuvalo u sebi utjelovljenog Boga, nego njime obogaćivalo duše i srca stanovnika te kuće. Koliko je Ivan porastao u milosti zahvaljujući toj blizini Isusa i Marije! Kako se njegovo srce sve više oblikovalo za uzvišenu zadaću koja ga je čekala.

Ne doživljavamo li i mi nešto slično, makar u malom, kad se susretnemo s osobom, koja je puna Boga, koja je sva Kristova?! Ne osjećamo li, kako neka tajanstvena struja struji iz te osobe i zahvaća nas, zadire u našu nutrinu?

Međutim, mi se ne smijemo zadovoljiti samo ulogom Elizabete i Ivana u susretu s Gospom i Isusom u Ain Karimu. Mi moramo preuzeti na sebe ulogu same Gospe. Najprije moramo sami biti puni Isusa. I za nas mora vrijediti Pavlova riječ: »Ne živim više ja, nego u meni živi Krist!« Tako puni Krista moramo ga velikodušno darivati svojoj braći.

Kažu, da je propovijed života djelotvornija nego bilo kakva propovijed riječi. To nam potvrđuje i svagdanji život. Ljudi, koji su puni Boga, i danas, u naše dane tolikih vjerskih i čudorednih kriza, osvajaju za Boga. Mogli bismo ovdje nabrojiti tolike najnovije primjere i među djecom, i među mladeži, i među odraslima, i među redovnicima i svećenicima, i među svjetovnjacima.

Gospa u Ain Karimu nije mnogo govorila, ali je tim dublje zadirala u srca i duše onih, koji su s njom dolazili u dodir. Ona Elizabeti nije ni jedne riječi kazala o tajni koju je pod svojim srcem nosila, a ipak je Elizabeta otkrila već po samoj Marijinoj blizini tko se pred njom nalazi i kakav dar sa sobom nosi.

Možda se danas previše raspravlja o tolikim vjerskim stvarima, ali možda se premalo doživljuje i proživljuje ta vjera kod kršćana, pa stoga današnji svijet u mnogim kršćanima ne može otkriti da u sebi nose Boga, da su Kristonosci.

Želimo li dakle obnoviti današnji svijet, najprije mu poput Marije moramo svojim životom, svojom ljubavlju prema Kristu, svojim srcem punim Krista donijeti Krista i njegovu milost. Svijet čeka na moderne Kristofore. On čeka na mene i na tebe. Hoće li čekati uzalud?...

I DANAS SE OBNAVLJA MARIJIN POHOD

Gospa je nekoć pohodila Elizabetinu kuću i u nju unijela toliko svjetla, milosti i sreće. No ona od tog dana nije prestala tu svoju veliku misiju. Ona je Isusa pružila u Betlehemu siromašnim pastirima i bogatim mudracima; u jeruzalemskom hramu pružila ga je starcu Šimunu i starici Ani. Odgajala ga je trideset godina da ga napokon daruje cijelome svijetu. Ali i nakon Isusova povratka u nebo ona je bila posrednica tolikih milosti u prvoj Crkvi. A danas ona to čini po svojim prošteništima, koja su razasuta po cijelom svijetu. Kad ljudi dolaze u ta mjesta milosti, Marija kao da silazi sa svoga majčinskog prijestolja i približava se pojedinoj duši da joj daruje svoga Sina i njegovu milost. Stoga su ta prošteništa uvijek privlačiva. Pogledajmo samo velika prošteništa Lurd i Fatimu, a onda razna narodna prošteništa, kao naše u Mariji Bistrici, na Trsatu, u Sinju...

Na sva ta mjesta ona je sišla bilo po ukazanjima, bilo po milosnom djelovanju preko svojih slika i kipova. I uvijek uz nju je vezan njezin dar: Isus. Gdje se toliko ljudi pomiruju s Bogom po svetoj ispovijedi, gdje se više sjedinjuju s Isusom, gdje drugdje tolika srca zaigraju poput Ivana pod majčinim srcem, kao što se to događa baš na tim mjestima Gospina pohoda zemlji?!

Da, na tim mjestima, koja možemo nazvati našim današnjim Ain Karimom, Gospa izgrađuje svoje nove Kristofore, koji će Isusa ponijeti u današnji svijet. Dobro je dakle, kad i odrasli i mladež hodočaste na ta mjesta milosti, u tu školu ljubavi prema Isusu.

I ova godina, koja je za naš narod kao neke vrsti Gospina pohoda našem Ain Karimu — Mariji Bistrici, po Marijanskom i Mariološkom kongresu, nema drugu svrhu, nego da se što osjetljivije i opipljivije susretnemo s Gospom i od nje primimo njezin dar — Isusa. Ova godina morala bi biti godina rađanja što većeg broja novih Kristofora. Ako doista urodi takvim plodom, onda će uistinu biti za sve nas milosna godina. Onda možemo očekivati i pravi preporod vjere u našem narodu.

Za ovu našu milosnu godinu mogli bismo upotrijebiti ove stihove:

Osjećamo svijet se budi,
Novo doba dolazi!
Posred ispaćenih ljudi
Gospa s Kristom prolazi.

U srcima milijuna
Velik znak će opet sjat!
Gospa će, milosti puna,
Novom svijetu Krista dat!

Josip Njavro

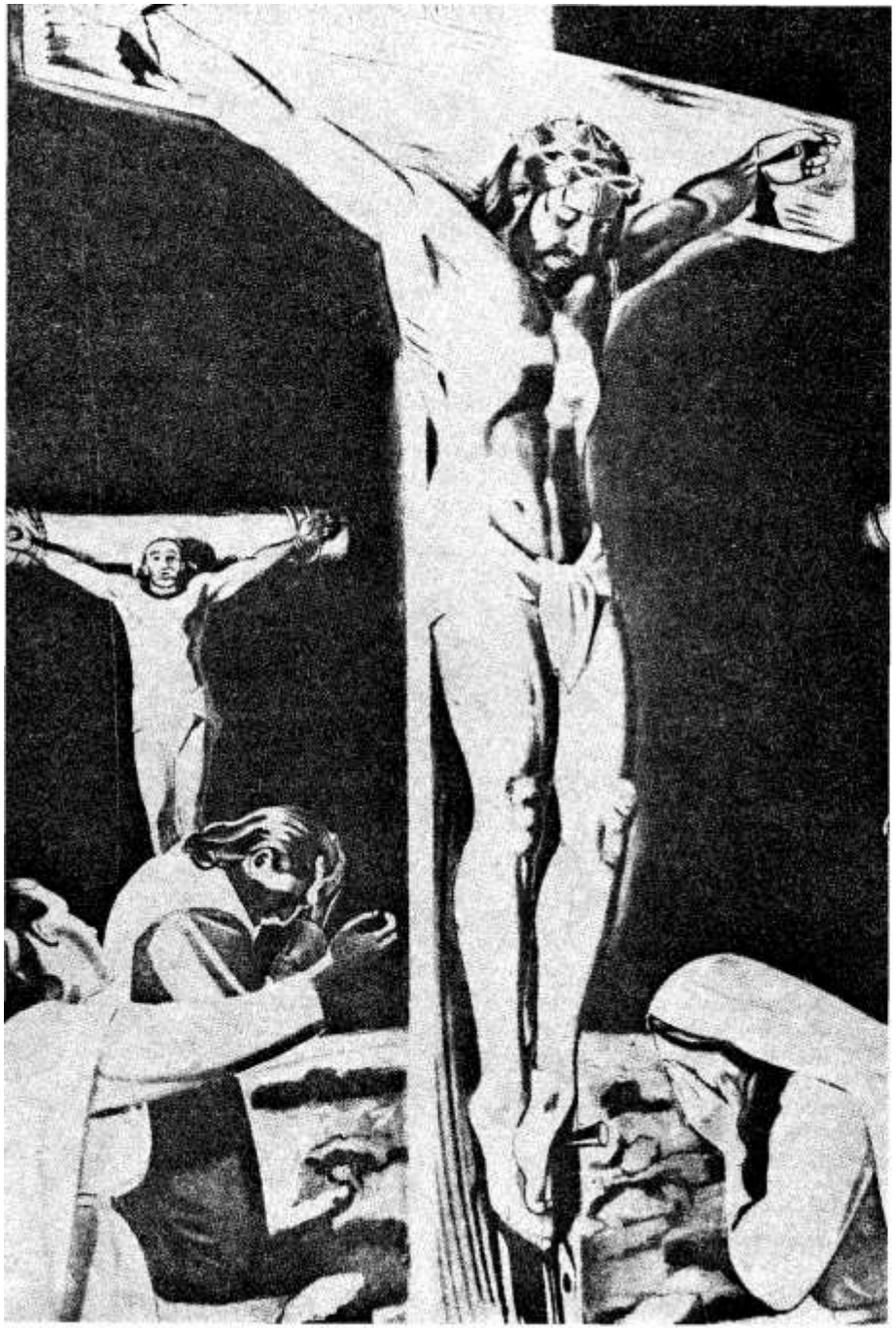

U SUMRAK VELIKOG PETKA

Nije lako reći — šta je čovjek. Doduše, to nas pitanje progoni kroz sav život i svakim svojim pojedinačnim činom mi, barem uključno, na nj odgovaramo; ali pravog, potpunog, posve zadovoljivog odgovora još nismo našli. Uostalom, gdje da ga nađemo? IZVAN nas vrve zemljom milijunska i milijardna mnoštva pozemljara, ipak među njima ni dvojica si nisu potpuno jednaki tako da bismo ih mogli točno obuhvatiti jednim te istim opisom. Pođemo li pak UNUTAR, u nas same, namjerit ćemo se na slično mnoštvo, jer ni čovjek-pojedinac ne ostaje vazda jedan te isti. Koliko se puta tijekom dana ili noći izmijenimo? Koliko maski na sebe stavljamo? Kad smo mi uopće pravo pri sebi? Koje je naše zbiljsko biće? Kako bi morala izgledati slika koja bi pokazala, što zapravo jesmo?

Trebalo bi da ta slika otvoreno iskaže ono od čega mi ponajčešće zaziremo i čemu pod svaku cijenu izmičemo. Morala bi stoga sadržavati LIK JEDNOGA UMIRUĆEG: nitko naime od nas nije voljan da umre, nu smrt nas nemilice nagriza i kosi već od trenutka dolaska na svijet ... Ovaj Umirući morao bi VISJETI IZMEĐU NEBA I ZEMLJE, neka se vidi kako Zemlja čovjeku nije dostatna — dok Neba svojim silama nikako ne može doseći ... Obješen tako, morao bi ovaj Umirući biti SAM, ZAPUŠTEN: jer ono posljednje, najdublje, najčovječnije u nama jest »Samoća«, u koju nitko izvana nema pristupa i iz koje sami nikad ne možemo posve utећi ... Taj bi Umirući morao biti r a s k r i ž e n, raščetvoren jednom Horizontalom i jednom Vertikalom: Horizontala bi jamčila da čovjek iskonskom svojom žudnjom želi obujmiti Sve, dok bi Vertikala očitovala da je »samo Jedno« potrebno, nu to Jedno otegnuto je u beskraj i zato od naše strane nedostižno ... Na svom Križištu morao bi taj Umirući biti PRIKOVAN — u znak da je sva naša tzv. »sloboda« skučena odasvud nuždom, nevoljom, prinudom ... Na glavi bi morao imati TRNOVU KRUNU kao dokaz, da najgorče boli nisu fizičkog reda nego proviru iz duha ... Trebalo bi još da Mu SRCE bude PROBODENO, jer sva slast života koju smo danomice pohlepno upijali u sebe mora na kraju biti izgrcana, i to do posljednje kapi ... Napokon, budući da bi ta prava slika Čovjeka morala vrijediti za sve ljude, trebalo bi da kraj ovoga Umirućeg — USAMLJENIKA budu zdesna i slijeva NJEGOVI ODRAZI, raspeti poput Njega — samo što bi jedan od njih bio ozaren Nadom, a drugi pomračen Očajem: mi naime nikad ne znamo pravo, što nam prevladava u dnu srca — da li Nada ili Očaj ... S tim bi valjda naša sli-

ka bila u glavnim crtama dogotovljena! Zacijelo, ne bi ni izdaleka rekla sve o Čovjeku, ali bi iznijela na vidjelo ono što svi neprestano potiskujemo u sjenu; međutim, samim potiskivanjem i izmicanjem uvijek iznova to isto u sebi sve življe i sve bolnije naglašavamo... Znači — ova bi slika pokazala, šta konačno JESMO!

Sa svom svojom slikovitošću nije ovo puka crtarija mašte, nego s t v a r n o s t. Bog je sâm na Veliki Petak iznio tu Stvarnost pred nas i ljudi su, unatoč cinizma i skepse, morali priznati: »Ecce Homo« — »Gledajte, evo Čovjeka!« Istina, mnogi su — zaslijepljeni farizejštinom — otkrili u Njemu samo sablazan; drugi su, naduti od znanosti, Njegovu pojavu proglasili luđačkom... Tek »maleno stado« izabranih odvažilo se da zabaci sve maske i da prestane mjeriti sve kratkovidnom ljudskom pameću; ovo »maleno stado« uočilo je u Njemu Božju Mudrost i Božju Jakost, Božju Riječ koja postade Čovjekom da bi, kao Čovjek, pošla na Križ... Stoga i stavljaju Raspetog na zid svojih stanova, na raskršće svojih putova i na uzglavlje svojih grobova, u znak da Ga izvorno nose u srcu svojih srdaca!

Izvan Njega, nema odgovora na pitanje — šta je čovjek... I nema drugog puta u istinsku Čovječnost do li Njegove Smrti na Križu! Umirao je kako se umire: bez povlastica, bez olakšanja... Nije htio da u tom trenutku izgleda herojski; nije se iživljavao nikakvom izvještačenom pozom; nije glumio Smrt nego u m i r a o... Tama Ga je potpuno zakrilila i survala u skrajnju osamu: nekolicina vjernih, što se odvažiše do Golgote, učiniše Mu taj Rastanak još gorčim. A krvnici? Premda je molio za njih, uviđao je da se njihov zločin — baš kao što ni Grijeh svijeta — ne može do kraja ispričati; uviđao je da tu ima stvarne KRIVNJE, skrajnje KRIVNJE, koja rađa Prokletstvom i gdje Beskraj Milosrđa Božjeg ostaje nemoćan, onemogućen zauvijek... Zato i jest Svjetlo Neba potamnilo do kraja u Njegovoj Duši, zato Mu se i jest s usana otkinuo vapaj: »Eli, Eli, lama sabaktani« — »Bože moj, Bože moj, zašto si Me ostavio?« No baš u tom trenutku kad je sve, zaista sve izgledalo izgubljeno, kad je iskusio življe nego li ikoji drugi pozemljar kako je strašno pasti u ruke Boga Živoga, u tom trenutku smogao je snage da usklikne: »Oče! U Tvoje ruke predajem duh svoj!« — O, ako ima u ljudskom životu, ako ima u ljudskoj povijesti ijedna riječ, koja bi iz sebe i po sebi bila vjerodostojna, onda je to ovaj povik Izdišućeg Boga-Čovjeka! Postoji, dakle, postoji u dnu svih užasa smrtničke naše sudbine, postoji B o g! I kroz ubitačni bezdan Smrti nazire se Njegovo Lice, otkriva se da je On O t a c! U ruke Njegove sve se može staviti, sve — pa i ono najizgubljenije... I sve tim biva spašeno.

Nitko nije primoran, da u tu Riječ vjeruje! Ali, koliko god ona nevjerojatno zvučala, ipak je ta Riječ jedina na svijetu, jedina u povijesti vjerodostojna... Ne, neće ta Riječ iz našeg života ukloniti zdvojnost, gorčinu; neće nam poput droge otupiti srce ili dušu... Baš naprotiv, ta Riječ — prikovana na Križ — sa svom zornošću očituje kako je, u osnovi, život ljudski gorak, bezutješan... Nu ta gorčina, ta zdvojnost kroz Raspetu Riječ zadobiva smisao — i tako postaje utjeha! Ne gubi trpkost, ne gubi britkost, a ipak tješi... Dapače, jedina Ona istinski tješi!

Zato u sumrak Velikoga Petka mi — SMRTNICI, mi — UMIRUĆI, mi — PRIKOVANI NA KRIŽ SVOJE SUDBINE između Neba i Zemlje, prilazimo k Ovom Umirućem i Raspetom! Cjelivamo Ga i tim najnježnijim iskazom ljudske pričesti šutke Mu govorimo: »TI SI MOJ ŽIVOT!« I, dok to činimo, S m r t oglašamo... Smrt, Njegovu i našu... Dok On ne dođe!

Za svoju žrtvu Krist je odabrao kao žrtvenik drvo križa. U Pergamu je čekao najljepši žrtvenik Staroga svijeta, ali Krist nije mario za njega. Poput mjedene zmije u pustinji i on će biti uzdignut među narodom i pogled će na njega spašavati one koji vjeruju. — Na slici Pergamski žrtvenik u sali Berlinskog državnog muzeja.

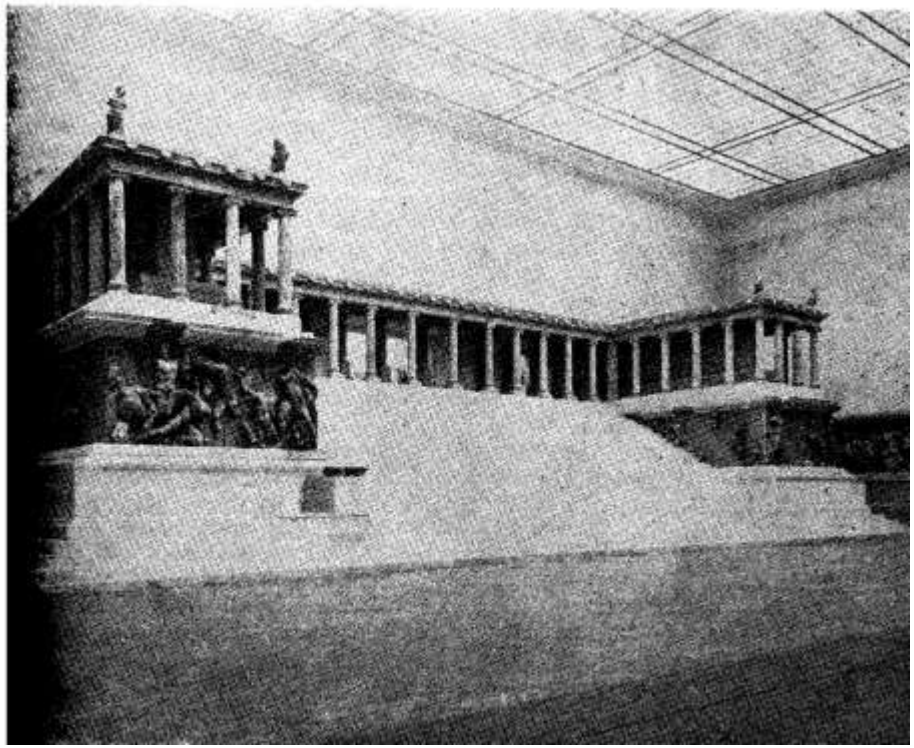

BIČEVANJE ISUSOVO

Slijedeći redci jesu takozvana privatna objava. To znači nadahnuće jedne osobe, o kojemu Crkva nije ništa službeno izrekla. Nije se opredjeljivala ni za, ni protiv. Ali, jer veoma snažno ocrtavaju jedan odlomak iz Isusova života, vrlo je korisno to čitati. Isto kao i inspiracije pojedinih drugih katoličkih pisaca.

To je najljepša od veličanstvenih »vizija« što ih je imala njemačka redovnica Katarina Emerich. Za nju je rekao Emil Bauman: »Sramota bi bila ne poznavati ove stranice, pa makar čovjek i ne bio kršćanin, ako u sebi posjeduje još koju čovječansku žilicu!«

SVEZASE GA UZ STUP...

Sjeverno od palače Pilatove malo dalje od tjelesne garde, nalazio se je ispred jedne dvorane, koje su okruživale trg, jedan stup. Uz njega su običavali vršiti bičevanje.

Izvršitelji dođoše s bičevima, šibama i užetima te ih baciše podno stupa. Bijahu to šestorica smeđih ljudi, manji od Isusa, naježenih, kovrčaste kose, kratke i slabe brade. Nosili su mjesto odijela neki pojas oko tijela, jedne sandale i komad kože ili komad nekakve jako loše tkanine. A bio je sa strane otvoren poput škapulara i pokrivao prsa i leđa. Ruke su im bile gole. Bijahu to zločinci sa granica Egipta osuđeni radi svojih zločina, da rade na kanalima i oko javnih zgrada. Najprostiji od njih vršili su službu krvnika u sudnici.

Tukli su Spasitelja udarcima šaka, vukli ga svojim užetima, premda se On puštao da Ga vode bez otpora, i brutalno ga privezaže uza stup.

Taj stup bio je osamljen i nije podupirao nikakve zgrade. Nije baš bio visok, jer bi čovjek visokog stasa, pruživši ruke, mogao dosegnuti njegov vrh, koji je nosio željeznu kariku. Otraga, u sredini stupa, nalazila se također željezna karika.

Nije moguće izraziti s kakvim su barbarstvom ovi bijesni psi postupali s Isusom vukući ga do stupa. Strgoše mu onaj pogrdni ogrtač Herodov, i gotovo baciše Isusa na zemlju.

Isus zagrli stup, a krvnici podigoše njegove uzdignute ruke u zrak otraga i svezaše za željeznu kariku, koja je bila tamo pričvršćena. Napeše njegove ruke tako da su se noge, koje su bile čvrsto privezane na podnožju stupa, jedva dodirivale zemlje. Svetac nad svecima u svoj svojoj golotinji bio je tako silno nategnut uza stup zločinaca. Dvojica od ovih bijesnih ljudi žednih njegove krvi počeše bičevati sveto tijelo od glave do pete.

PRVI PAR KRVNIKA...

Prve šibe, kojima su se poslužili, bijahu od bijeloga vrlo tvrdog drveta; možda su to bile i volovske žile ili čvrsto remenje od bijele kože.

Naš Spasitelj Sin Božji, pravi Bog i pravi čovjek, drhtao je i savijao se poput crva pod udarcima ovih bijednika. Njegovi uzdisaji, iako blagi i jasni, čuli su se poput nježne molitve uz udarce šiba od ovih krvnika.

Od vremena do vremena čuo bi se krik iz naroda ili od farizeja, koji bi poput tamnog olujnog oblaka gušio i odnosio one uzdisaje blagoslivljanja. Vikali su:

— Ubijte Ga! Raspnite Ga!

Dok je Pilat još uvijek pregovarao s narodom, kad je htio da rekne riječ narodu, zaorila je trublja da zapovjedi jedan momenat šutnje. Sada se je nanovo čulo udaranje šiba, uzdisaji Isusovi, proklinjanje vojnika i blejanje vazmenih jaganjaca, koje su klali malo dalje u gradskoj Piscini...

Židovski je narod stajao u maloj udaljenosti od mjesta bičevanja. Mnogo je naroda dolazilo i odlazilo šutke ili sa psovkom na ustima. Neki su osjećali samilost, i činilo im se da ih pogađa zraka, koja izlazi od Isusa.

Vidjela sam besramne mladiće gotovo gole, kako pripravljaju svježe šibe blizu stana kohorte. A drugi su tražili trnje. Neki vojnici poglavara svećeničkih došli su u doticaj s krvnicima i davali im novaca. Donosili su im vrč pun nekog gustog crvenog pića, a oni su pili, dok se nisu opili. Nakon četvrt sata dvojicu krvnika, koji su bičevali Isusa, zamijeniše druga dvojica.

Tijelo je Spasiteljevo bilo sve pokriveno crnim mrljama, plavim i crvenim. Krv je tekla po zemlji. Drhtao je. Njegovo se ti-

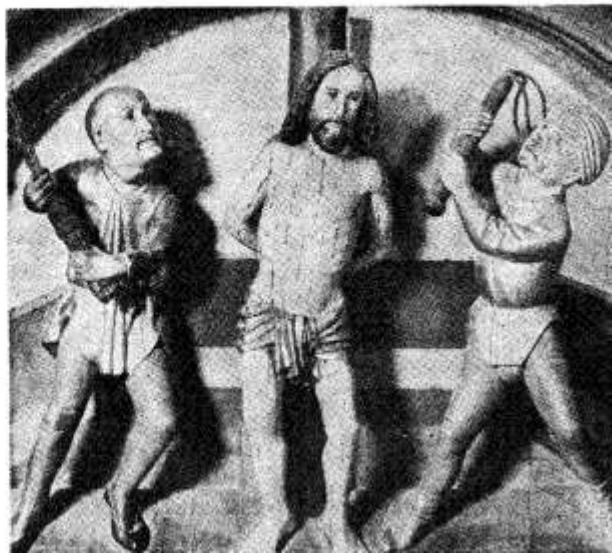

Moderna skulptura na glavnom oltaru u Churu. Isusovo bičevanje

jelo savijalo u grčevitim pokretima. One noći bilo je hladno, a od jutra sve do sada, bilo je oblačno. Katkada je padalo malo tuče, na veliko začuđenje puka. Oko podneva se nebo rasvijetlilo i zasja sunce.

DRUGI PAR KRVNIKA...

Drugi par krvnika navali novim bjesnilom na Isusa. Imali su neku vrst štapova, koji su bili kao štapovi od trnja, sa čvorovima i bodljikama. Njihovi su udarci derali tijelo Isusovo, a krv je prskala naokolo i njegove su ruke bile poškropljene krvlju.

Isus je uzdisao, molio i drhtao. Više stranaca prolazilo je trgom na devama i gledali su s užasom i samilošću, a narod im je tumačio, što se događa. Bijahu to putnici, od kojih su neki primili krštenje Ivanovo ili čuli govor Isusov na gori. A buka i krika pred Pilatovom kućom nije prestala.

Novi su krvnici udarali Isusa bičevima. Bijaše to remenje, a na kraju imalo je kvake od željeza, koje su svakim odarcem trgale komadiće mesa. Ali njihovo bjesnilo nije još bilo zadovoljeno. Odvezaše Isusa i nanovo ga privezaše leđima okrenutim prema stupu. Kako se Isus više nije mogao držati na nogama, privezaše ga užetima preko prsiju ispod ruku i ispod koljena i privezaše ruke iza stupa. Čitavo se njegovo tijelo bolno savijalo. Bio je sav pokriven krvlju.

A oni skočiše ponovo na njega kao bijesni psi. Jedan je od njih držao šibu, kojom je udarao Isusa po licu. Tijelo je Spasiteljevo postalo sve jedna rana. On je gledao krvnike očima punim krvi, te je izgledalo kao da moli milost. Ali njihovo se bjesnilo podvostručilo, i uzdisaji Isusovi postajali su sve slabiji...

DJEVOJKE DRSKA IZGLEDA!!

Strašno je bičevanje trajalo tri četvrt sata, kada najedanput neki stranac nižega položaja, rođak slijepog Ktezifona, koga je izliječio Isus, jurnu prema stupu s nožem u obliku srpa i poviče ogorčenim glasom:

— Stanite! Ne udarajte ovoga Nedužnoga! Ubit ćete ga!!

Krvnici, koji su bili pijani, začuđeni zaustave se. Stranac naglo presiječe užeta iza stupa o koja je Isus bio svezan, i pobjegne te se izgubi među narodom.

Isus pade gotovo bez svijesti uz podnožje stupa na zemlju, koja je bila sva okupana njegovom krvlju. Krvnici ga ostaviše tamo i otiđoše piti. Dozvaše krvničke sluge, koji bijahu zabavljeni u dvorištu kohorte pletući trnovu krunu...

Dok se Isus, pokriven krvavim ranama, grčevito trzao podno stupa, vidjeh neke pale djevojke drska izgleda, kako se približiše k njemu držeći se za ruke. Zaustaviše se jedan čas i gledahu Ga s gađenjem...

REKLI SU...

»Blago onoj duši, koja ljubezni život i muku svoga ljubljenoga Isusa kao dragocjeni biser u kovčegu svoje pameti vazda ima pohranjenu i svuda je sa sobom nosi. Ne može se iskazati od kolike je koristi pobožno i često razmatranje Isusove muke.

Iz ovoga se rađa — oprost grijeha, nestaje zlih nagnuća, nastaje čvrstoća srca i rasvijetljenje pameti; odatle dolazi mir i pokoj savjesti i sveto pouzdanje u Boga.« (Blozije)

Da je promatranje Isusove muke korisno, jasno nam kaže sveti Bonaventura, govoreći:

»Čovječe! Hoćeš li da napreduješ iz kreposti u krepost; iz milosti u milost; iz dobra u bolje — svaki dan sa što većom pobožnošću razmatraj Isusovu muku. Jer ona preinačuje pamet i ne samo da čini čovjeka anđelom, nego i Bogom. Jer, ništa tako ne posvećuje duše kao razmatranje Isusove muke.«

A sveti Augustin zaključuje: »Tko Tebi ne služi jer je stvoren, zaslužuje pakao. Ali koji Ti ne služi, jer je otkupljen zaslužuje, da se za nj stvori novi pakao!«

B.

NADE USKRSNOG JUTRA

Toliko smo puta molili u vjerovanju: Vjerujem u uskrsnuće mrtvih! a da nikad nismo dokučili sve bogatstvo tih riječi. Nećemo to ni ovaj puta postići, ali nas Uskrs zove da ponovo razmislimo te velike riječi. A i nas same, ovih proljetnih dana kad se sve budi na novi život, zanima budući prizor našeg novog rođenja, zanima nas proljeće naše vječnosti, kad će iz zaleđenog praha niknuti lica koja smo poznavali i koja su s nama dijelila sudbinu smrtnika. O svemu tome ljudska mudrost šuti. Osim slutnja i bespomoćnih želja koje činjenica umiranja stalno opovrgava ne nalazimo u ljudskim knjigama ništa drugo. Reinkarnacija o kojoj se i kod nas pisalo nema ništa zajedničko s kršćanskim poimanjem uskrsnuća. Jedino Objava tom problemu pristupa ozbiljno. No mnogi ne razumiju njezina govora i ne razlikuju je od drugih nesigurnih obećanja. Ali objava ima uza se dokaze koji se ne daju osporiti: tu je povijesna činjenica Kristova uskrsnuća i njegova riječ o našem uskrsnuću. Predanje toj vjeri neće u nama roditi očevidnost osobnog iskustva, ali može i mora uroditi sigurnošću koja isključuje svaku bezrazložnu sumnju. Vjera nije samo predanje, ona je i spoznaja budućih događaja po objavi preko sigurnih i zajamčenih ruku Crkve.

ŠTO LJUDI MISLE O USKRSNUĆU?

Pitanje života iza smrti staro je vjerojatno kao i sam čovjek. Sustavno obrađuju to pitanje imena koja su nama poznata. Platon, filozof stare Grčke, brani u dijalozima besmrtnost razumske duše. Isto tako i Aristotel. Modernija imena među filozofima naginju sumnji u besmrtnost. Osim ovih čisto diferenciranih stavova bilo je

pokušaja da se besmrtnost nekako drugačije shvati. Tako su sljedbenici Pitagore zamislili vječnost kao neko stalno preseljavanje iz bića u biće. Ta misao koja je vjerojatno starija od općeg i čistog poimanja besmrtnosti, nije ni danas nestala. Nju iz stoljeća u stoljeće obnavljaju ljudi žedni besmrtnosti koji nisu voljni prihvatiti kršćansko shvaćanje. Tako smo imali u nedavnom Izboru članak o reinkarnaciji, u stvari selenju duša, gdje pisac tvrdi da ima za to dokaza.

Misao o selenju duša samovoljna je i neodrživa. U njoj se traži neki nadomjestak života, neko obnavljanje. Za sve to nema nikakvih ozbiljnijih dokaza. U tom poimanju ruši se i osobna odgovornost, osobna zasluga, pokrivaju se svi lopovluci, jer tko je kriv ako se u njemu utjelovio opet Neron, Brut ili Juda. Filozofski je ta teorija neodrživa i neozbiljna.

Materijalističko shvaćanje da nema besmrtnosti, i da se ljudska duša ne razlikuje bitno od materije ima bezbroj nerješivih poteškoća. Prva je, odakle duhovne kvalitete ljudske misli, ako izvor nije duhovan. Drugim riječima, nitko ne niječe da su misli duhovne, zašto onda nijekati izvoru da je duhovan. Uporno citiranje službenih auktoriteta samo nas udaljuje od rješenja. — Kako nadalje riješiti pitanje osobnog zalaganja i čestitosti, ako na kraju krajeva u istom krematoriju budu spaljeni i lopov i pravednik? — Čemu polemike o jednakosti i »svijesti« kad je stvarno jednakost samo nedohvatni ideal, a svijest krilatica kojom se želi bez dubljeg opravdanja iznuditi kod ljudi samodisciplina. — U materijalističkom sistemu nema stvarne razlike između dobra i zla, između nagrade i kazne. I tu je, baš u nijekanju besmrtnosti, prekogrobnog života, korijen rasapa materijalističkog društva. Čemu se naime žrtvovati za drugoga? Zašto ne iskoristiti, izrabiti situaciju koja se pružila? Zašto se ne bi smjelo prevariti i krasti, ako Boga nema koji bi to kaznio? Ljudima se može izmaći! Tako materijalistički sistem boluje od sto društvenih poroka i bolesti, jer mu je osnovica kriva. Niječući Boga, niječe čovjeka; niječući vječnost, podgriza sadašnjost.

Eto, o uskrsnuću ljudi svašta misle. Poredani u dvije grupe, jedni žele uskrsnuće, predočujući si ga kako kome više odgovara. Drugi ga nikako ne žele, jer bi s tom činjenicom bila možda skopčana danas-sutra neugodna odgovornost za čine jednom učinjene. Tada bi slijedila nagrada za dobra djela, a kazna za zla djela. Nagrada i kazna dakako odgovarajuća, jer pravda na zemlji nije bila zadovoljena, a sad bi je trebalo zadovoljiti i to u redu koji bi tada bio na snazi, naime red novog duhovnog života. Zapravo vječnost!

ŠTO BOG PORUČUJE O USKRSNUĆU?

Osim ovog uistinu dijagonalnog presjeka gledanja na vječni život stoji kršćansko shvaćanje besmrtnosti. Ne želim reći da svi kršćani uistinu žive tako kao da postoji vječnost, kao što nisam želio reći da svi »ateisti« žive tako kao da Bog ne postoji. Želim samo reći da su u pitanju vječnog života kršćani pred materijalistima, u jednom zrelijem i razumnijem položaju. Iako kršćansko shvaćanje nije danas u modi radi praktičnog ili teoretskog materijalizma, ono ipak ima najbolje dokaze i najpovoljnije tumačenje.

Za Kristova vremena živjeli su u Palestini saduceji. Bili su oni stranka naprednih. Nisu vjerovali u uskrsnuće. Da stave Isusa u nepriliku i da izrugaju uskrsnuće izmislili su neki pravni slučaj, kako je jedna te ista žena imala za redom sedam muževa. Oni su bili braća i po zakonu su trebali jedan drugome podići potomstvo jer su umirali jedan za drugim. Čija će biti, bilo je njihovo pitanje, iza uskrsnuća žena, kad je bila svakoga od njih? — Na ovo pitanje, koje je bilo postavljeno kao zamka, Isus je ipak odgovorio poučavajući nas u velikoj istini našeg budućeg života: Oni koji će biti dostojni budućeg svijeta i uskrsnuća, neće se ni ženiti ni udavati, a što se tiče samog uskrsnuća naveo im je Mojsija koji Boga naziva Bogom Abrahovim, Izakovim i Jakobovim. A Bog nije Bog mrtvih, nego živih, jer za nj svi žive! (Lk 20,27-40). — Nije to dakako jedini slučaj gdje nam Bog govori o uskrsnuću. Glasoviti govor u Kafarnaumu osim nagovještaja euharistije zapravo je govor o uskrsnuću, i o moći koju mu dade Otac, da uskrisi one koji u nj vjeruju (Iv 6,40. . .54).

Ta vjera u uskrsnuće bitna je značajka kršćanstva, koje se konačno temelji na uskrsnuću, na »znaku Jone proroka« na činjenici Kristova uskrsnuća. Pavao veli, da kad tog uskrsnuća ne bi bilo da bi uzaludna bila naša vjera. No nama nije ovdje zadatak apologetsko gledanje na uskrsnuće nego životno promatranje tajne: Kršćansko gledanje na uskrsnuće nije nikakva naivnost ni lakovjernost. Život se promatra onakovim kakav on jest. Ne poriče se ni bolest ni smrt, ali se na tim činjenicama ne zaustavljamo. U poslanici Filipljanima, koje je mučilo isto pitanje, napisao je Pavao: »Naša je domovina nebo, odakle očekujemo našega spasitelja Isusa Krista, koji će preobraziti naše jadno tijelo, i učiniti ga sličnim svom proslavljenom tijelu, i to će učiniti moću koju ima da si podvrgne sve stvari (Fil 3,21). — U ovom navodu sve je rečeno: Ako radi raspadljivosti tijela nastupa smrt, radi neraspadljivosti duha ostaje mogućnost povratka u život, dakako uz posredovanje onoga koji ima moć. A ako je netko imao moć da vrati u život svoje tijelo, nemamo razloga da sumnjamo kako može vratiti i naše. Nismo mi lakovjerni i neozbiljni, nego su više oni koji tako važno pitanje ostavljaju neriješeno, ili zabačeno, ili prezreno. Ako je nama neka stvar nemoguća, nije Bogu. Ako nas je on iz ničega pozvao u život, može nas pozvati i opet. On to obećaje, i to jedan bolji život, preobraženi. Da li smo se kada trudili da s poštovanjem razmišljamo o tim svetim tajnama. Bog nam je ostavio i skice tog budućeg života. To su kao neke predslike, nacrti našeg uskrsnuća: siromašna, jadna gusjenica propinje se po trnju pomamno žderući lišće. Međutim njezina je sudbina natjera na sudbonosti korak, da prestane uzimati hranu i da se ukoči, da gotovo umre. Pohranjena u svoju čahuru nepomično čeka da je nutarnje počelo života preobrazi, da joj stvori krila. I taj »mrtvac« jednoga će dana pregristi svoju čahuru i na toplom suncu raširiti svoja nova krila te nastaviti drugo ljepše izdanje svoga života. — Pavao nam spominje drugu usporedbu: sjeme koje je bačeno u zemlju i tamo »umire«, i baš mu ta smrt omogućuje da se vine u novi život. Isto tako ćemo i mi, veli apostol: sijemo u raspadljivosti, žeti ćemo u neraspadljivosti.

Sve su to lijepe stvari, ali nas one ostavljaju nepomičnima bez jednog momenta na koji je Bog računao s nama. Svi smo mi ljudi osobno pozvani na božanski život i imamo jamstvo u smrti i uskrsnuću Kristovu da ćemo postići obećanje. Mi danas više ne možemo samostalno odlučivati svojom sudbinom mimo Krista. On je ugaoni kamen. Drugog imena nema pod nebom u kojem bismo se mogli spasiti. Koliko se god ljudi otimali i srljali u ateizam, mi smo svi otkupljeni Kristovom krvlju, i mi se toga ne možemo bez krivnje odreći.

Uskrsnuće i vječni život jesu otajstvo, jesu tajna vjere. U potpunosti shvatiti bit uskrsnuća nije moguće ovdje na zemlji. Ipak svjetlo koje dopire do nas preko Kalvarije, preko praznog groba uskrslog Spasitelja, preko njegove nauke i njegove Crkve, to svjetlo je dovoljno da pouči i smiri naše duše. Tvojim se vjernima, Gospodine, tako molimo, život mijenja, a ne oduzima. I kad se sruši kuća ovozemnog boravka, pripravlja nam se vječni stan na nebesima. Taj boravak jest zalog uskrsnuća i našeg tijela. Ništa drugo nemamo reći ni sami sebi niti našim suvremenicima koji drukčije misle. — Te, iako ima velikih mislilaca koji prorokuju da je kršćanska era prošla, nemojmo ipak smetnuti s uma, da era nade koju kršćanstvo donosi neće nikada zastarjeti. A ta je nada u prekogrobni život.

Franjo Šipušić

Stvarnost života

Na olujnom moru, u jauku noći,
Pred valom što juri i proždire pjenu,
moj brod je spreman, i on će poći
u susret bijesnom nevremenu.

Lomi se bol što pokreće brod,
i posljednja snaga već škripi,
Na krilu smrti ljulja se on,
a more od užasa kipi.

Gledaj! Kako sve lađe tonu,
samo brod i stvarnost se bore.
Posljednji udarac poljubit će more,
i brodu smiriti bole.

... Već treperi jutarnja zvijezda,
i ptice se raduju plavetnilu,
a nada se smiješi srcu
što kuca, jer živjet bi htjela.

Djevojka iz Züricha

OPĆA NAKANA ZA TRAVANJ

»Da život i studij u sjemeništima pogoduje usavršivanju svetog zvanja«

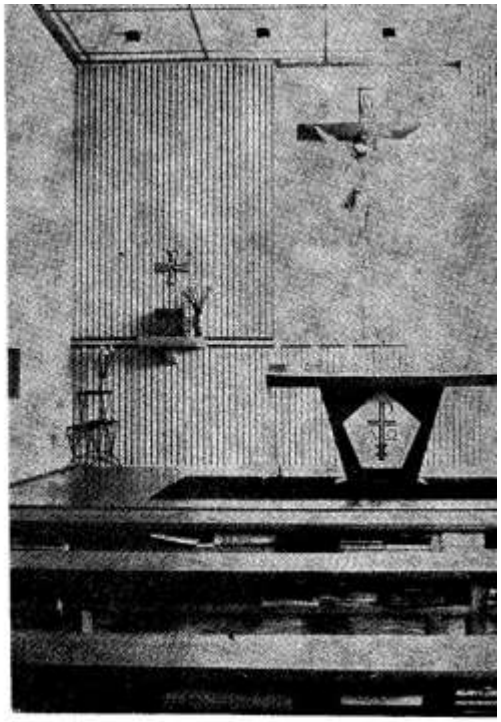

Kapela u Paulinumu — Subotica

SVEĆENIČKI PRIPRAVNICI

ODLUČNA ULOGA ODGOJA SVEĆENIKA

Za mjesec travanj ov. god. predložio nam je Sveti Otac preko Apostolata Molitve jednu od najpotrebnijih nakana u suvremenom životu Crkve: »Da život i studij u sjemeništima pogoduje usavršavanju svetog zvanja.«

U sjemeništima se uzgaja naš svećenički naraštaj, koji će u skoroj budućnosti preuzeti vodstvo duhovne pastve u našim biskupijama. Kakovi će nam budući svećenici biti, kakovim će duhom disati, s kakovom stručnom spremom i općom kulturom u javnosti nastupiti, s kakovom svećeničkom revnošću djelovati — sve to u velikoj mjeri ovisi o uzgoju, što ga svećenički kandidati primaju u sjemeništu.

Uzgoju kandidata za svećeničko zvanje služe dvije vrste sjemeništa: imamo dječačka sjemeništa, u kojima se uzgajaju kandidati, koji još nisu završili srednjoškolsku izobrazbu, i bogoslovna sjemeništa, u kojima se nalaze mladići, koji su nakon završene srednje škole prešli na Bogoslovski Fakultet ili u Visoko Bogoslovno Učilište, te se neposredno spremaju na svećeništvo. Naša se molitvena nakana odnosi na jedno i na drugo sjemenište. I ako nije nužno, da budući bogoslov prođe kroz dječačko sjemenište, jer se i neposredno iz vanjske srednje škole i iz obiteljskog

uzgoja može stupiti u bogoslovno sjemenište, ipak je za svaku biskupiju velika blagodat, ako ima svoje dječačko sjemenište, te da u tom sjemeništu pitomci primaju solidan uzgoj, koji ih pripravlja na bogosloviju. Treba dakle i za dječačka sjemeništa moliti. Ipak u ovom razlaganju mjesečne nakane imamo u prvom redu na umu bogoslovna sjemeništa.

OPRAVDANO JE MOLITI ZA SJEMENIŠTA

Naša molitvena nakana odnosi se na dvije stvari: prvo na život u sjemeništu, i drugo na studij, kojim se bogoslovi bave. Ono, što u ovom dvostrukom pogledu molimo, jest da jedno i drugo, život i studij, služe usavršavanju svetog zvanja — ili drugim riječima, da bi naši svećenički kandidati pomoću sjemenišnog odgoja i pomoću studija svetog bogoslovlja što savršenije ostvarivali svoje svećeničko zvanje. To je ideal, koji Crkva želi postići po sjemenišnom životu i po sjemenišnom studiju. Prema tome je i norma, po kojoj se uređuje život u sjemeništu i studij u školama svećeničkih kandidata, ostvarenje svećeničkog zvanja u što savršenijem stupnju. Ne usuđujemo se tvrditi, da je ta norma postignuće »savršenog« zvanja, jer do savršenstva samo rijetki stižu, ali svi treba da teže za »što savršenijim«, prema bogatstvu milosti, što ih pojedinac prima.

Ovim razlaganjem mjesečne nakane želimo našim čitateljima, odnosno onima, koji na tu nakanu mole, dozvati u pamet i približiti umu i srcu veliku opravdanost molitve za sjemeništa. Zadaci, pred kojima naša sjemeništa stoje, nadvisuju ljudske sposobnosti, pa nužno trebaju obilnu i trajnu milosnu pomoć. Kao što vjerujemo, da je moć molitve velika, tako i vjerujemo, da bez molitve nijedan posao, koji zadire u svrhunaravno područje, ne može postići svoj cilj, bez milosne pomoći: »Niti je što onaj koji sadi, niti onaj, koji zalijeva, nego onaj koji čini da raste — Bog.« (I. Kor. 3,7).

II VATIK. KONCIL ZA ODGOJ SVEĆENIKA

Na II Vatik. koncilu izrađen je, i od Svetog Oca potvrđen i proglašen Dekret o odgoju i obrazovanju svećenika, koji počinje riječima »Optatam totius«. Iz toga se Dekreta razabire, što Crkva želi s obzirom na sjemeništa u poslijekoncilsko vrijeme.

Dekret o odgoju i obrazovanju svećenika smjera za tim, da uzgoji svećenike, koji će biti u stanju da ostvaruju odredbe II Vatik. Koncila. Te odredbe idu za prilagođavanjem navješćivanja Riječi Božje shvaćanju današnjeg čovjeka, u koliko je to moguće, a da se ne ošteti sama Riječ Božja. Objavljene su istine tajne, koje prihvaćamo radi Božjeg ugleda, a ne radi očevidnosti, kao što prihvaćamo istine iz znanstvenog područja. No koncilske odredbe ne smjeraju samo za prilagođavanjem navješćivanja, nego još više za produbljivanjem i primjenjivanjem tih istina na zajednički i pojedinačni život vjernika, a to se zbiva po obnovljenoj liturgiji, uključivši homiliju ili tumačenje Riječi Božje, te po privatnoj pobožnosti svakog pojedinog vjernika.

Ako svećenički kandidat ne vodi temeljiti duhovni život, ako ne upoznaje koncilske Dekrete, ako ne studira objavljene istine kako ih Crkva predlaže za vjerovanje, ako ne pozna moralni zakon, svete Oce, crkvenu

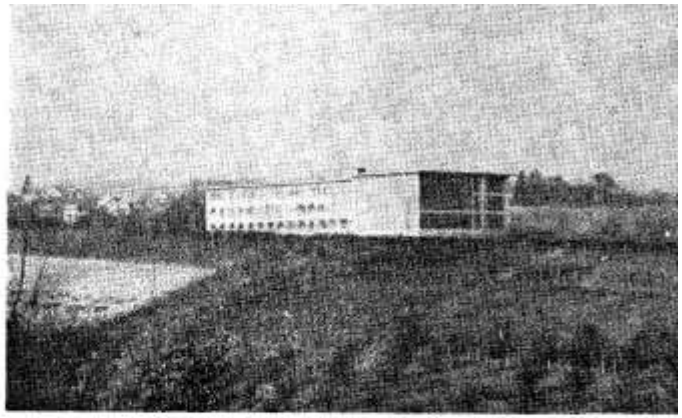

Sjemenište Družbe Isusova u Zagrebu

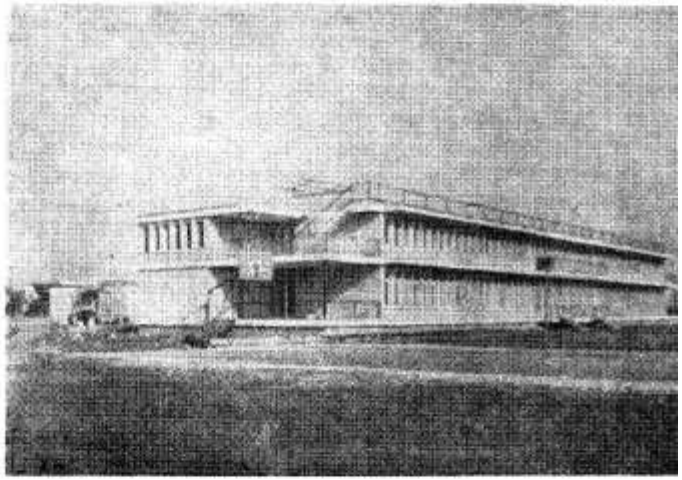

Sjemenište Franjevaca trećoredaca u Odri

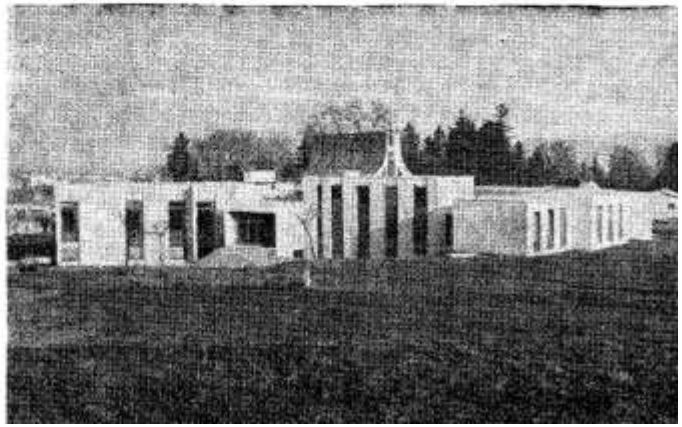

Sjemenište otaca Franjevaca u Samoboru

povijest, te pastoralne znanosti, ne će biti ni prožet ni zagrijan onim, o čemu treba da svjedoči, pa prema tome ne će ni u stanju biti da vodi Narod Božji u duhu II Vatik. Koncila.

Sve što je u Dekretu o odgoju i obrazovanju svećenika određeno, na korist je Crkvi, koja se uvijek brinula za uzgoj budućih svećenika. Dekret je od velike koristi za sama sjemeništa, koja u njemu nalaze zbirku načela i propisa za uzgoj, kao jaku teološku i pravnu podlogu za disciplinske i školske propise. Dekret je napokon od velike koristi i za same pitomce, jer iz njega sa sigurnošću saznavaju što im je u godinama priprave na svećeništvo činiti.

Ali sve ovo vrijedi samo uz uvjet, ako se nakane Koncila doista vjerno tumače i savjesno primjenjuju. Uzmu li se stvari jednostrano i neuravnoteženo, onda bi ti isti propisi mogli biti na štetu Crkvi, sjemeništima i kandidatima. Ako se na pr. svrati pažnja na načelo, da se kod uzgajanja mora računati sa osobnom zrelošću svećeničkih kandidata, te im se pokloni povjerenje i slobodna inicijativa, a ne vodi računa o ljudskim slabostima i o trajnoj potrebi stanovitog nadzora i očinskog savjetovanja, onda bi dana sloboda i poklonjeno povjerenje bilo više na štetu nego na korist. Ili ako se svrati pažnja na načelo, da se treba otvarati i prilagođavati svijetu, a ne vodi računa o opasnostima na koje svećenički kandidat u svijetu nailazi, o kojima Gospodin često govori u svetim Evanđeljima a Apostoli u svojim Poslanicama, onda približanje svijetu za svećeničkog kandidata znači bližu grješnu prigodu, a ne korisno upoznavanje svijeta, u kojem će u skoroj budućnosti kao svećenik djelovati. Ili kad se računa sa slobodnim služenjem radijem, televizijom, pohađanjem filmova i kazališnih predstava, a zanemaruje »ljestvica« dužnosti, po kojoj treba najprije činiti ono što je dužnost, onda ono što je korisno, a tek na trećem mjestu ono što je ugodno — nužno će stradavati duhovni život i studij.

Kada dakle molimo na nakanu, da život i studij u sjemeništu pogoduje usavršavanju zvanja, onda zapravo molimo da se Dekret o odgoju i obrazovanju svećenika što bolje shvati i što savjesnije sprovede u život. Sve što u tom koncilskom Dekretu nalazimo, ozbiljno je, duboko, duhovno i svrhunaravno, a k tome odgovora i modernom duhu i načelima, kojima se služi moderna psihologija i pedagogija. Ako »ovdje ili ondje« poslijekoncilsko uzgajanje ne postizava plodove, za kojima je koncilska obnova smjerala, onda tome nije uzrok sam Dekret, nego te uzroke treba drugdje tražiti.

POTICAJI SVETOG OCA

Skupu biskupa koji su izrađivali ustanove za sjemeništa rekao je Sveti Otac u audijenciji 27. ožujka 1969. ovo: »Ako sv. Ivan Zlatousti smatra velikom umjetnošću uzgajanje mladeži uopće, što da kažemo o onom uzgajanju, kojemu je cilj da uzgaja mladiće u naponu mladenačke snage za uzvišeno i sveto zvanje, koje nailazi na mnoge poteškoće! Važno je dakle, da se ovom uzgoju posveti najveća pažnja, a oni, koji se njim bave, neka znadu, da služe Crkvi na vrlo osjetljivom području.«

»Danas se i mladima priznaje »zrela dob«. Na temelju toga mladi traže da imaju u vlastitim rukama ono, što se njih tiče, te da sami budu suci svojih čina. Ne podnose, da o njihovoj sudbini odlučuju samo oni, koji imaju vlast, nego žele, da i sami imaju riječ kad se radi o onome, što se tiče njihova uzgoja i napretka, da uživaju slobodu i da rade po vlastitoj pobudi.«

No Papa ipak traži stalni doticaj sjemenišnog odgojitelja sa svećeničkim kandidatima: »Uzgojitelj mora da ostane u središtu uzgajanja, on je umjetnik, koji uobličuje značaj, a tek se toliko povlači — t.j. toliko računa sa zrelošću kandidata — u koliko ustanovi, da njegovo djelovanje nije više potrebno. Uzgojitelj treba da prelije kreposti i znanje u duše svojih pitomaca na način, koji im odgovara i u mjeri, u kojoj pitomci mogu usvojiti i u život provesti ono, što su primili.«

Papa hrabri uzgojitelje da ne propuštaju svoju dužnost: »Neka se uzgojitelj ne boji ovako vladati, neka ne bude umanjena njegova pedagoška uspješnost, koja upravo treba da bude stalno budna i na djelu. Neka pazi, da mu dialog s pitomcima ne odvede pažnju na stvari manje vrijednosti, nego neka mu taj dialog pruža prigodu, da u duše i pameti svojih pitomaca unese najuzvišenije spoznaje, koje se odnose na svećenički život.« (Vidi: Encicliche e discorsi di Paolo VI. Edizioni Paoline, Vol. XVIII. str. 188-192.)

NI RIJEČI IVANA XXIII NISU ZASTARJELE

Na blagdan Imena Marijina, 12. rujna 1960., posjetio je Papa Ivan XXIII bogoslove svoje biskupije u njihovoj ljetnoj rezidenciji u Roccantica in Sabina. Glavna je svrha njegova dolaska bila, da bogoslovima preporuči u molitve priprave za budući ekumenski Koncil, koje su onda već bile u punom jeku. Tom prilikom govorio im je o svećeničkoj i pastirskoj službi, na koju se spremaju. Mnogo im je stavljao na srce, da Krista Gospodina učine središtem svoga vjerovanja i života uopće. Predočio im je dva izvora, iz kojih svećenički život crpi svoju egzistenciju, snagu, ljepotu i slavu. Ti su izvori Evanđelje i Euharistija. Očinski ih je i srdačno poticao, da marljivo crpe iz ova dva izvora. A da se lakše sjete njegovih očinskih riječi, donio im je na poklon jednu skupocjenu pokaznicu, u kojoj će izlagati na adoraciju Euharistijskog Isusa. A onda je mudro nadodao, da ta pokaznica ima da posluži ne samo za svečano izlaganje Presvetoga, nego i na trajni poticaj, da i sami postanu živa pokaznica, koja će u vlastitoj osobi predstavljati Krista Narodu Božjem. (L Oss. Rom. 14. IX. 1960. str. 1.)

POMAŽIMO SJEMENIŠTE NE SAMO KRUHOM, NEGO I MOLITVOM

Kao što Gospodin želi, da se svi bez razlike molimo za svećenička zvanja, a tu je želju izrazio riječima: »Žetva je velika, ali je radnika malo. Molite dakle Gospodara žetve, da pošalje radnike u žetvu svoju!« (Luk. 10, 2.) — isto tako želi, da se molimo na nakanu, da se pozvani odazovu, da ustraju i da se temeljito pripreme za svoj svećenički život i djelovanje. U Gospodinovim je riječima uključeno i obećanje, da će se obazirati na takove molitve i uslišavati ih. Zar bi nas Gospodin poticao na molitvu, koja nije i Njemu na osobit način na Srcu i koju ne bi želio uslišiti.

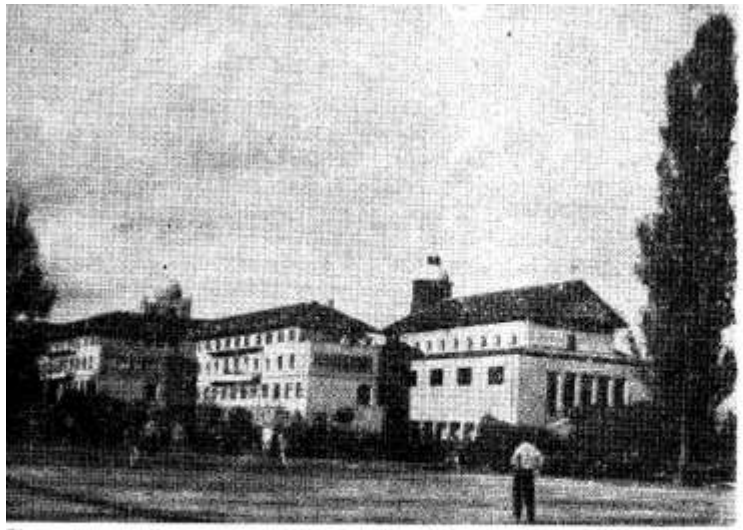

Nadbiskupsko dječačko sjemenište u Zagrebu

Naši vjernici po svim župama i biskupijama rado pridonose svoj prinos u naravi za materijalno uzdržavanje naših sjemeništa i sjemenišnih škola. Mnogi se u tome i odlikuju. Bez te pomoći naša bi sjemeništa jedva mogla uzdržavati bogoslove i pitomce i namirivati mnoge druge izdatke. Ali nemojmo manje pridonositi i u duhovnom pogledu, prema predloženoj nakani za ovaj mjesec. Nije dosta, da naša sjemeništa imaju dosta kruha, nego im moramo osigurati i obilnu milosnu pomoć revnom molitvom: »da u sjemeništima život i studij pogoduje usavršavanju svetog zvanja.«

Ivan Kukula D. I.

NOVO

Upravo je izišao drugi svezak knjige SVECI od gradišćanskoga Hrvata benediktinca dr. Augustina Blazovića. To su životopisi od 2-3 ili 4 strane po kalendaru u godini. Tu je mnogo dubokih misli za duhovni život kao i podataka o svecima, zgodnih za propovijedanje. Pisano je živahno, filmski, u dijalozima, kadgod upravo dramski. Trebalo bi je prevesti na književni hrvatski jezik. Oba sveska mogu se dobiti kod Ćirilo-Metodske knjižare Kaptol 29, Zagreb. Tvrdo ukoričena, vrlo ukusna izgleda, s umjetničkim slikama, na finom papiru, a svaki svezak stoji po 40 novih dinara.

UZ 300-GODIŠNJICU POGIBIJE
PETRA ZRINJSKOG I
FRANE KRSTE FRANKOPANA

Velika narodna obljetnica

Na Novu godinu 1527. hrvatski su velikaši izabrali za kralja Ferdinanda Habsburškog. Nadali su se, da će ih Ferdinand i njegovi nasljednici braniti i pomagati im u borbi s Turcima koji su sve većom žestinom navaljivali i pustošili napaćenu Hrvatsku, od koje su ostali bijedni »ostaci ostataka«. Habsburgovcima nije bio najveći problem borba s Turcima. Kod kuće su oni imali protestante koji su uporno tražili ravnopravnost s katolicima. U 17. stoljeću pojavio se novi problem: Francuska hoće spriječiti Austriju da ne dobije španjolsku baštinu, a bečki dvor želi u svemu, pa i u apsolutizmu oponašati Versailles. Što je u toj politici mogla značiti mala Hrvatska, koja stalno moli pomoć protiv Turaka i stalno se tuži na nepravde njemačkih generala u Vojnoj Krajini. Već od osnutka Vojne Krajine hrvatski je sabor prijekim okom gledao na Dvor i Ratno vijeće, jer je iz nadležnosti Sabora i hrvatskog bana istrglo tako važan dio hrvatskog teritorija i predalo ga na upravu njemačkim generalima, koji nisu primali redovitu plaću za svoje vojnike, pa su ovi često pljačkali hrvatsko stanovništvo, koji put gore i od samih Turaka. Nisu bez razloga hrvatski velikaši zahtijevali, da u Krajini budu samo hrvatski časnici. Radi toga su oni više željeli rat nego mir, jer su se nadali, da će osloboditi svoju zemlju od vječite turske pogibelji i vratiti domovini teritorij koji je Turčin i Nijemac oteo. Za rat se spremala i Turska, osobito kad je postao veliki vezir Ahmet Čuprilić.

Rat su željela i braća Nikola i Petar Zrinski, jer su Turci iz Kanjiže svaki čas pljačkali njihova imanja u Međimurju. Oni su pak na dvoru imali mnogo zavidnika, koji su više željeli da hrvatske zemlje gazi Turčin, jer će se tako lakše slomiti otpor velikaša i provesti centralističke i apsolutističke osnove. U takvoj situaciji ban Nikola Zrinski sagradi na svoju ruku bez ičijeg pristanka grad Novi Zrinj. Povod za rat nastao je u Erdelju, jer su se Apaffy, turski kandidat i Kemenyi, carski, borili za kneževsko prijestolje. Car Leopold I. je uzalud molio za mir, jer su Turci postavljali neprihvatljive uvjete. Turci prodru s vojskom preko Mađarske sve u Slovačku. U Hrvatskoj su vodili rat braća Nikola i Petar Zrinski. Petar je kod Otočca sa 2500 ljudi pobijedio Ali-pašu Čengića sa 10.000 Turaka, i zarobio samoga Čengića, pred kojim je njemački general i zapovjednik hrvatske Krajine Auersperg pobjegao iz Karlovca u Ljubljanu. Nikola Zrinski je sa 300 konjanika potukao 2.000 Turaka kad su na Muri htjeli provaliti u Štajersku. Zatim provali u Mađarsku, zauzme neka mjesta i dopre sve do Osijeka gdje popali slavni Sulejmanov most preko Drave. Turci iz osvete provale u Međimurje i osvoje Novi Zrinj iz kojega su pobjegli njemački vojnici generala Montecuccolija, osobnog protivnika Nikole Zrinskoga. Sada veliki vezir krene s vojskom na Beč. 1. kolovoza 1664. ametom ga potuku kod Sv. Gotthарda njemačke i francuske pomoćne čete. Ratno pak vijeće ne pristane da se neprijatelj dalje progoni, već brže bolje ponudi i sklopi 10. kolovoza mir u Vasvaru na dvadeset godina, po kojem je Turcima ostalo ne samo ono što su u taj čas držali nego im se Leopold obvezao platiti 200.000 ratne odštete.

Kad su hrvatski staleži doču li za taj nagli mir vrlo se uzbune zahtijevajući, da se rat za oslobođenje domovine nastavi. Ujedno izjave, da mira ne mogu priznati, jer u smislu tadašnjih zakona nisu pri njegovu sklapanju sudjelovali njihovi zastupnici. Još ih je više uzrujala glasina, da u vašvarskom miru stoji tajna klauzula kojom se Turcima dopušta slobodan prolaz kroz hrvatski teritorij u Italiju, zapravo na Veneciju koja je tada bila s Turskom u ratu zbog otoka Krete. Sve je to napunilo čašu nezadovoljstva prema Habsburgovcima, s kojima i zbog drugih stvari nisu bili zadovoljni. Zato Hrvati skupa s Mađarima odluče pomoći sebi na drugi način. Nezadovoljnicima stade na čelo banNikola Zrinski, a uza nj bijahu glavni kolovođe palatin FranjoWesselenyi, ostrogonski nadbiskup Đuro Lippay, a kasnije i državni sudac Franjo Nadasdy, to jest glavni velikaši u Ugarskoj, te banov brat Petar Zrinski sa ženom Katarinom Frankopankom. Odluče potražiti pomoć kod francuskog kralja Ljudevita XIV, jer je već sto pedeset godina Francuska bila u borbi s Habsburgovcima. U jesen 1664. pošla je Katarina Frankopanka u Veneciju, gdje je s tamošnjim francuskim poslanikom Petrom de Bonzy-om vodila razgovore o tome, kako se braća Zrinski s ostalim velikašima žele staviti pod protektorat Ljudevita XIV, jer Leopold i njegovi doglavnici s njima nedolično postupaju. Ako ih kralj primi spremni su podići bunu, a francuska pomoć mogla bi doći preko luke Bakar, koja pripada Zrinskim, a može primiti cjelu vojsku. Ljudevit XIV. primi ponudu Zrinskih i naloži poslaniku u Veneciji, da nastavi pregovore i zaključi ih formalnim tajnim ugovorom. U Veneciju je došao i Franjo Bukovački kapetan Zrinskih i uručio francuskom poslaniku spomenicu u kojoj Zrinski s ostalim velikašima nudi Ljudevitu XIV krunu sv. Stjepana i traži od njega, da u Bakar pošalje francusko

ratno brodovlje s vojskom. Tako će uz pomoć Francuza osloboditi se i Habsburgovaca i Turaka. Francuzima se opet nije svidjela namjera s Turcima. U to vrijeme poginuo je u lovu kod Čakovca ban Nikola Zrinski, voda urote. To je za urotu bio najteži udarac, jer je ban Nikola bio sposoban diplomata. Nikolu je u banskoj časti naslijedio brat Petar Zrinski. Odmah je nastavio pregovore s francuskim poslanikom u Beču.

Prilikom vjenčanja svoje kćeri Jelene za kneza Franju Rakoczyja ban je Petar Zrinski sklopio ugovor s Palatinom Franjom Wesselenyijem, da će se boriti za spas Hrvatske i Ugarske na kakav mu drago zakonima i ustavom dopušteni način. Mislili su, da rade ispravno jer im 31. članak Zlatne bule Andrije II od 1222. god. dozvoljava, da pozovu kralja Leopolda da poštuje ustav, a tek tada, ako to ne bi koristilo, latit će se oružja. Međutim prije nego što su išta mogli poduzeti umre palatin Wesselenyi.

Urotnici se sada podijeliše. Petar je radio sam za sebe u Hrvatskoj, ne mareći mnogo za Nadaszdyija i Mađare. Priključio mu se i bogati južnoštajerski vlastelin Erazmo Tatenbach. Doživio je i teško razočaranje, jer se Ljudevit XIV nagodio s Leopoldom o podjeli španjolske baštine i javio Petru Zrinskome, da ga napušta »zauvijek«. Sada se Petar Zrinski obraća na Veneciju, ali i tu su ga odbili, jer se Venecija sporazumjela s Turskom. Ponadao se, da će kakvu pomoć dobiti u Poljskoj, i gdje je upravo bio izabran za kralja Mihajlo Wisniowecki, ali i tu nije ništa polučio.

Posve je razumljivo, da je Petar u takvim prilikama samo gutao svoj bijes i srdžbu. Naročito ga je vrijedalo, što je dvor dijelio unosna mjesta nespretnim a često i nesposobnim ljudima, a njemu označivao dužnosti koje su bile skopčane s mnogo troškova. Zatražio je od dvora, da mu isplati 3.000 forinti u ime naknade za razne izdatke, a to su mu obećali. Ali kad je došlo do isplate, opazi Zrinski, da mu je taj novac označen kao predujam na račun njegove buduće plaće. To je prepunilo čašu njegova ogorčenja.

U Hrvatskoj se pronio glas, da se Turci spremaju na konačni obračun s Hrvatskom i sa Zrinskima. Ban je dobro znao, da ga u Beču ne vole. U slučaju Turske navale dvor će ga žrtvovati Turcima. Sasvim je dakle razumljivo, što je došao na misao, da će biti najbolje, ako se sam s Turcima nagodi. To mu je savjetovao njegov kapetan Bukovački, a prijedlog je podržala i žena Katarina Frankopanka. Petar Zrinski pošalje Franju Bukovačkoga kao svog poslanika u Tursku, da s Portom sklopi povoljan ugovor. Bukovačkoga su veoma lijepo primili sultan Mehmed IV i njegovo vijeće, tako da je ovaj držao, da je gotova stvar savez utanačen s Turcima. Uvjeti bijahu ovi: Ugarska i Hrvatska dolaze pod sultanovo pokroviteljstvo i plaćaju godišnji danak od 12.000 talira, koji se nikad ne može povećati. Sultan ima očuvati Ugarskoj i Hrvatskoj staru slobodu i ustav. U sultanovo ime vladat će Ugarskom i Hrvatskom Petar Zrinski i njegovi potomci; po izumruću njegova koljena, Ugarska i Hrvatska izabrat će sebi same novu dinastiju, što ima sultan potvrditi. Zrinskoga će pomagati budimski paša sa 30.000 momaka, a ako ustreba i čitava turska vojska. Gradove koje bi turska vojska otela Njemcima predat će Turci Ugarima i Hrvatima. S ugovorom se nije slagao veliki vezir Ahmed Čuprilić. A tumači braća Anastazije i Janikije Pajanoti, rodom Grci, izdaju bečkom dvoru cijelu stvar. Tako se i dvor počeo spremati da odbije udarac.

KRIST U HRVATSKOJ POVJESTI

Andrija Medulić
Ban Petar Zrinjski
Ivan Gundulić
Junije Palmotić
Nikola Šubić Zrinjski
Franjo Krsto Frankopan

Marko Marulić
Ban Bakač
Pavao Ritter Vitezović
Ivan Lučić
Knez Domagoj
Ban Pavao Šubić Bribirski

Banica Katarina Zrinjska
Katarina, Hrvatska kraljica
Kralj Petar Svetimir
Knez Branimir
Kralj Dmitar Zvonimir
Kralj Stjepan Tomašević

Fresko slika u crkvi Kraljice Hrvata na Sljemenu

Dominikanac bis. Aug. Kažotić
Kralj Tomislav
Biskup Martin Borković
Biskup Benko Vinković
Pop Marko Mesić
Fra Luka Imbrišimović

Fra Matija Divković
Fra Andrija Kačić Miošić
Biskup Petar Berislavić
Biskup Juraj Drašković
Isusovac Stjepan Glavač
Isusovac Juraj Habdelić

Petar Zrinski obavijesti svoga zeta Franju Rakozyja o savezu s Turcima, a Frano Krsto Frankopan pođe u Zagreb i na Markovu trgu pozove građane, da se priključe banu. Kaptol se s urotom nije složio.

Brzo se otkrilo, da Turci ne misle ozbiljno. Zrinskome nije preostalo drugo, nego da se izmiri s Leopoldom. U Beč je poslao zagrebačkog biskupa Martina Borkovića, a nešto kasnije i jedinca sina Ivana Antuna. Još prije nego mu je stiglo zamoljeno oproštenje, provali odjednom carska vojska u Međimurje pod generalom Spankauom. Tada Zrinski i Fran Krsto Frankopan ostave Čakovec i pođu u Beč, da od kralja osobno izmole oproštenje. Leopold je lijepo s njima postupao, dok nije bila ugušena buna u Ugarskoj, a tada ih baci u tamnicu, najprije u Beču a zatim u Bečkom Novom Mjestu. Usprkos protesta, da im po hrvatskim zakonima ima suditi domaći sud i usprkos papina zagovora i zapadne Evrope, osudiše ih na smrt, zbog veleizdaje. 27. travnja 1671. Zrinjski je saznao za smrtnu osudu. S tihim ponosom i dostojanstvom se pripravljao na smrt: malo je govorio, ispovjedio se i odlučio, da će postiti do smrti. Dan prije smrti oprostio se od šurjaka Frana Krsta Frankopana, a zatim je napisao glasovito pismo svojoj ženi Katarini. Na stratište je Petar išao smireno s molitvom na ustima: Gospodine, u tvoje ruke predajem svoju dušu!« Nakon njega odsječena je glava i Frani Krsti Frankopanu. To se zbilo 30. travnja 1671.

Članovi obitelji urotnika, bili krivi ili nedužni, nisu dobili nikakvo pomilovanje. Katarina, žena Petra Zrinskoga, otpremljena je u Graz, gdje je zatvorena u tamnicu dominikanskog samostana. Poludila je, kad su od nje uzeli kćerku Zoru. Umrla je 16. studenoga 1673. Sin Ivan Antun je neko vrijeme živio u siromaštvu na slobodi, a onda je i on zatvoren u Schlossbergu u Grazu, gdje je umro 11. studenoga 1703. kao posljednji Zrinjski. Adam, sin Nikole Zrinskog poginuo je u bitci kod Slankamena 19. kolovoza 1691. Frano Krsto Frankopan je bio posljednji član svoga roda. Tako su ugašene te dvije slavne hrvatske plemićke obitelji.

Blaž Čavec

IZ OSTAVŠTINE BANA PETRA ZRINSKOG

30. travnja 1671. odsječena je u Bečkom Novom Mjestu glava Petru Zrinskom, hrvatskom banu, skupa s njegovim šurjakom Franom Krstom Frankopanom. Dan prije smaknuća srdačno su se oprostili jedan od drugoga. Zatim je Petar Zrinski napisao prekrasno pismo svojoj ženi Katarini Zrinskoj, rođenoj Frankopan. Neposredno prije smaknuća predao je Petar to pismo sucima. Na omotnici pisma je pisalo: Mojoj predragoj gospođi ženi, odsada udovici, gospođi Ani Katarini grofici Zrinskoj. Unutra je bilo napisano ovo:

»Moje drago srce!

Nemoj se žalostiti svrhu ovoga pisma, niti burkati. Polag Božjega dokonjčenja sutra u deset ore budu mene glavu sekli, i tulikajše na okupe tvojemu bratcu. Danas smo mi jedan od drugoga srčeno proščenje uzeli. Zato zemljem ja sada po ovom listu i od tebe jedan vekuvečni valete, tebe proseći, ako sam te u čem zbantuval, ali ti se čem zameril (koje ja dobro znam), oprosti mi. Budi Bog hvaljen, ja sam k smrti dobro pripravan, niti se plašim. Ja se ufam u Boga vsemogućega, koji me je na ovom svitu ponizil, da se tulikajše mene hoče smilovati i ja ga budem molil i prosil (komu sutra dojti ufam se), da se mi na okupu pred njegovim svetim tronušem u dike vekuvečne sastanemo. Veče ništa ne znam ti pisati, niti za sina, niti za druga dokonjčenja našega siromaštva. Ja sam ove na Božju volju ostavil, ti se ništar ne žalosti, ar je to tak moralo biti.

U Novem Mestu, pred zadnjim dnevom mojega življenja, 29. dan aprila meseca, o sedme ore podvečer, ljeta 1671.

Naj te Gospodin Bog s mojum kćerju Auroru Veroniku blagoslovi!

Grof Zrinji Petar«

ŽIVOT OBITELJI

BRIGE ODGOJA

POTRESNA POUKA U jednoj obitelji dogodila se velika tragedija: 17-godišnji sin počinio je samoubojstvo. Roditeljima je ostavio pismo ovog sadržaja: »Dragi roditelji! Mnogo sam puta u svojim krizama dolazio k vama i od vas tražio pomoći i savjeta. Međutim, uvijek sam dobivao isti odgovor već prije nego što sam i počeo iznositi pred vas svoje poteškoće. Vi ste me odbijali riječima, i ti tata, i ti mama: 'Pusti me na miru! Nemam vremena za tvoje priče!' Među svojim kolegama isto tako nisam mogao dobiti pravi odgovor na svoje poteškoće, jer ih ni sami nisu znali rješavati. I tako sam uvidio, da nema smisla živjeti, kad čovjek ne nailazi na razumijevanje tamo, gdje bi ga morao najprije i najviše naći. Odlučio sam poći u smrt, da vi imate više vremena . . .«

Premda svi slučajevi ne završavaju ovako tragično, barem ne izvana, ipak se u dušama mnoge današnje mladeži događaju veliki lomovi najviše zbog toga, što se nema kome povjeriti. Roditelji možda rade izvan kuće, a kad se vrate kući,

dolaze često previše umorni i neraspoloženi. A i nakon tog radnog vremena koliko se puta događa da jedno ili drugo od njih moraju poći amo tamo: sad na neke sastanke, sad na prekovremeni rad, sad opet u posjete, zatim na službeno putovanje. Ako majka i ostane nakon radnog vremena kod kuće, čeka je toliko poslova, da to postaje njezino drugo radno vrijeme. I tako sve vrijeme oca i majke obitelji redovito bude upotrijebljeno za materijalni napredak obitelji, dok njegovanje međusobne ljubavi muža i žene s jedne strane i ljubavi prema djeci s druge strane ostaje posve potisnuto u pozadinu kao nešto sporedno u životu.

DA LI JE TO PRIRODNO? Dobro je poznato koliko su djeci potrebni roditelji za njihov prirodni i zdravi razvitak. To vrijedi i za onu tek rođenu djecu, i za onu odrasliju, i za onu koja su već pošla u školu, ali i za mladež sve do njihove zrele dobi. Istina, svako razdoblje traži roditelje na drugi način, ali to nam baš otkriva, koliko se od roditelja traži da oblikuju značaj jednog djeteta.

No mi danas sve više nailazimo na bolnu pojavu, da roditelji misle, kako je dosta, da su djecu rodili, da se za njih brinu materijalno i da im omogućuju školovanje za njihovo buduće zvanje.

Danas se dapače ukorijenilo uvjerenje kod mnogih očeva i majki, da je njihov život osiromašen, ako se ne uključe u razne izvanobiteljske akcije. Mnogi od njih uključit će se i u razne socijalne akcije, kao npr. akciju da se pomogne zapuštenoj djeci ili da se spase uličnjaci, ili da se pruži pomoć siromašnim obiteljima. Drugi će se dati zanijeti brigom za poduzeće, treći će se zanijeti sportom . . . A djeca? A njihov moralni odgoj? A briga za njihove probleme? Sve to ostaje kao stvar sporednog značenja. Da li je to prirodno?

ŠTO TREBA ČINITI? Kako je već spomenuto, djetetu su potrebni roditelji i njihova briga i ljubav od rođenja pa sve do njegove zrele dobi. Da možemo na postavljeno pitanje dati koliko-toliko prikladan odgovor, moramo upozoriti na jednu važnu stvar. Drugačije će trebati postupati u obitelji s jednim djetetom, a drugačije u obitelji s brojnijom djecom. Drugačije će se stvar odvijati u obitelji, u kojoj su otac i majka praktični vjernici, a drugačije tamo, gdje je praktičan vjernik samo otac iil samo majka. Za roditelje, koji nisu vjernici, teško je dati neke konkretne savjete, jer ovdje je riječ o izrazito kršćanskoj pedagogiji, koja se temelji na kršćanskoj vjeri i moralu.

U slučaju da su i otac i majka zaposleni izvan kuće, ako je ikako moguće, neka budu zaposleni naizmjence: jedan ujutro, drugi poslije podne, da tako uvijek netko ostane uz djecu. To je posebno važno gdje je samo jedno dijete. Njemu roditelje ne može nikad i nikako nadomjestiti kućna pomoćnica, pa da i s najboljom voljom preuzme tu dužnost. Ona ne može ni nejakom ni malo odraslijem djetetu pružiti ni ljubavi, ni pažnje, ni nježnosti kao što to može pružiti majka ili otac. Osim toga, ovakva osoba nije dorasla da upućuje dijete u život, da mu rješava poteškoće.

Ako je u kući baka, ona će koliko-toliko moći zamijeniti roditelje, jer će je ipak voditi ljubav prema unuku. No kod nje je opasnost, da prema djetetu bude previše popustljiva, a to onda više škodi u odgoju nego što koristi. No kod takvog odgoja dolazi još do jedne pojave: dijete se sve više otuđuje roditeljima, a privija se baki. I kad roditelji moraju u odgoju nastupiti nešto čvršće, dijete ih smatra svojim neprijateljima i tiranima, a baku jedinim svojim dobročiniteljem. Malo ima slučajeva gdje baka zna sačuvati auktoritet i od djeteta ozbiljno tražiti red. Isto tako, malo ima baka, koje ne bi nastojale dijete previše privezati uza se, a tim samim otuđiti roditeljima. No ako treba birati između bakina odgoja i odgoja kućne pomoćnice, onda svakako ipak baka dobiva prednost.

Ipak baka u jednom slučaju može odigrati veliku i važnu ulogu u djetetovu životu. Ako naime roditelji ne mare za vjerski odgoj svoga djeteta i sve svode na materijalnu brigu za njegovu sadašnjost i na brigu za školovanje za budućnost, a baka je praktična vjernica, ona može kod svog unuka zasaditi prve klice vjerskog i moralnog kršćanskog odgoja i gledanja na svijet.

No inače, ako roditelji ne steknu povjerenje i ljubav svoje djece u nejakim njihovim godinama, teško će ikad moći utjecati na oblikovanje njihova značaja. U kritičkim godinama mladenačkog previranja ta-

kva djeca ostat će bez oslonca, zatvorena svojoj okolini i sama će se mučiti sa svojim problemima. Nije teško pogoditi kako će ih rješavati . . .

U BROJNOJ OBITELJI JE LAKŠE Kako vidimo, obitelj s jednim djetetom nailaze na velike probleme u odgoju. Kod obitelji s brojnijom djecom odgoj je lakši. Osobito u slučaju, kad je razlika između najstarijeg i najmlađeg djeteta malo veća. Ali i ovdje će se kriza samo onda prebroditi, ako su roditelji prvom djetetu nastojali posvetiti punu pažnju u odgoju i dali mu osjetiti pravu roditeljsku ljubav u duhu vjere.

No predpostavlja se, da taj najstariji sin ili kći uistinu budu uz svoju mlađu braću i sestre dok su roditelji odsutni. Ako takvo dijete mora ići u školu u isto vrijeme, kad i roditelji na posao, onda se po sebi razumije, da i ta pomoć otpada.

Odrasliji sin ili kći, koji su od roditelja primili temelje pravog kršćanskog odgoja, znat će što i kako moraju postupati s mlađom braćom i sestrama. I toliko se puta pokazalo da su prilično uspijevali nadoknaditi roditelje u kući. Oni naime prenose na mlađu braću i sestre ono što su sami primili od roditelja. Njihov postupak često je oponašanje očevog ili majčinog postupka, njihova briga odraz je one brige što su je roditelji pokazivali njima u mlađim godinama. A i ovo povjerenje njima veoma pomaže u odgoju, jer na njih prebacuje dobar dio odgovornosti. Tako brzo počinju shvaćati ozbiljnost života i nema tolike opasnosti da pođu krivim putem u mladenačkim godinama.

No i u ovom slučaju vrlo je važno, da roditelji tu svoju najstariju djecu nastave direktno odgajati, davajući im priliku da iznesu svoje probleme. Često će roditelji mnoge njihove probleme moći predusresti. Kako oni moraju toliko puta rješavati poteškoće svoje mlađe braće i sestara, roditelji ih mogu neovisno o njihovim pitanjima poučiti o mnogim mladenačkim pitanjima, da tako mogu lakše pomoći mlađoj braći. Tako će se između roditelja i takve djece razviti uzajamno povjerenje, koje će uroditi samo pozitivnim plodom.

Ipak, roditelji se ne smiju zadovoljiti samo onim, što za mlađu njihovu djecu rade starija. Potrebno je barem u slobodno vrijeme svakom od djece posebno pokazati što više ljubavi, pažnje, povjerenja i pružiti prilike da mogu i njima iznijeti svoje poteškoće.

Ovakva kombinacija odgoja roditelja i same djece može uroditi lijepim plodovima. Prije svega, veoma pogoduje međusobnom povezivanju djece i u mladosti i u kasnijem životu. Takva će naime djeca uvijek osjećati neku obvezu i potrebu da jedni za druge vode brigu i jedni druge pomažu.

U brojnim obiteljima dobro je da roditelji svakom djetetu, koje već može preuzeti na sebe bilo kakvu dužnost i odgovornost, odrede što mu je dužnost kad oni nisu kod kuće. No treba paziti da se ipak od njih ne očekuje previše. Tako će mnogo toga djeca obaviti mjesto oca i majke, i tako im omogućiti da imaju više vremena za osobne kontakte s njima.

Za odgoj brojnije djece veoma su važni zajednički izleti ili šetnje. Tu će manja djeca osobito u prirodi okolo skakati, dok će možda stariji sin ili kći iskoristiti priliku za intimniji razgovor s ocem ili majkom.

Kad je moguće, dobro je da isto tako cijela obitelj polazi zajednički na nedjeljnu svetu misu. Što se tiče primanja svetih sakramenata roditelji neka se čuvaju da djeci u tome zapovijedaju. Osobito to vrijedi za odrasliju djecu. Već njihov osobni primjer pravog kršćanskog života mnogo će utjecati na tu djecu da nastoje živjeti kršćanskim životom.

Djeca, kojoj roditelji ovako nastoje pomoći i posvetiti pažnju i ljubav u tim godinama razvitka, razumjet će da se mama i tata moraju malo i odmoriti, da moraju malo i sami izaći. Što više, oni će se truditi da takve časove odmora priušte roditeljima. To će eto biti njihov odgovor na roditeljsku ljubav.

Ipak, gdje je moguće, najidealnije je da majka ostane uz djecu. Ako se koliko-toliko može izlaziti s očevom plaćom, neka se majka ne zaposluje, osobito ne dok su djeca malena. A kad već koje od njih poodraste, prilično može olakšati ekonomsku stranu cijele obitelji, osobito na selu, gdje može na sebe preuzeti dio posla u kući ili u polju.

Na kraju moram reći, da bi sve ovo bilo suvišno pisati i savjetovati roditeljima, ako oni sami ne osjećaju kršćansku odgovornost za pravi temeljiti kršćanski odgoj svoje djece. Jer mnogo toga može najbolje riješiti baš ta svijest odgovornosti. A da se ta svijest u srcima kršćanskih roditelja što više razvije, potrebno je da se u obitelji moli. Bog će takvoj obitelji dati obilje svjetla i pokazati put, kojim joj je poći u tako važnoj stvari odgoja djece . . .

Juraj Gusić

LIJEK ZA STOMAK

— Znaš, kume, u našem selu ima jedna velika sirotinja! Nemaju što obući! Niti jesti. Majka sama sa devetero nejačadi — tako je počela žena pripovijedati svome kumu.

— Man' sirotinje! Man' sirotinje! Nema sada više sirotinje!

— Ma, ded, da ti kažem! Ovaj, samo da je vidiš. . . Sirotinja uboga! Trebalo bi pomoći. . .

— Vjeruj mi, Ane, da me zabolio stomak od te tvoje priče.

A ona će njemu: — Znaš što sam ja negdje čitala. Valjda u Srcu Isusovu. Da, ako te stomak boli, da nije dobro na to večerati. . . Lijepo, kad te stomak boli, nemoj večerati, nego tu večeru odnesi ti njima.

On se okrene kumi, pa će: — Ane, ako je to tako, kunem ti se! Živim Bogom ti se kunem! Krompira nemam mnogo, ali otkinut ću korpu krompira. . . Ali brašna imam, i u nedjelju nosim vreću brašna. . . Sa-

mo, ako je istina, što si pripovijedala...

— Idi sam i vidi!

I otišao je. Ne samo da je donio ono što je obećao, nego je zainteresirao radnike na ekonomiji. Sam šef ekonomije poslao novčani dar. Uzbudio je i selo. Selo se diglo na pomoć toj obitelji...

ŠTO JE KUM VIDIO?

Kad je ušao u tu sobicu, a nije prava sobica nego zapravo stari »špajz«, nije trebalo ništa pitati. Dva kreveta. A njih devetero. Ni peći unutra nije bilo. A pred Božić.

Mati leži — s desetim djetetom pod srcem — bolesna u krevetu. Ne može na noge. Izgleda zbog malokrvnosti. Strašno je slaba. Uostalom, kao i sva djeca. Glad im iz očiju viri.

Ona je kod brata u stanu. Primio ju je i dao jednu sobicu, zapravo vlažan prostor. Tu svi spavaju. Jedno dijete golo. Pokriveno samo krpama. A najmlađe može imati godinu dana...

Teško je bilo kumu da išta ispituje. Muž je u Bosni. On radi. Ali je isto bolestan. Ona je upravo pobjegla u Slavoniju. Do sada se nije muž ni navraćao.

— Nama su rekli, tako je ta sirota pripovijedala, da ćemo u Slavoniji naći zaštite i da će nas ondje pomoći...

Kad je sestra tražila od nje adresu njezinu da joj mogu poslati odijela i hrane, sirotica žena se uplašila.

— Ja vam ne bih dala svoje adrese!

— Zašto?

— Ma, boona ne bila, morat ću platiti sigurno globu, što imam toliku djecu, a nemam što njima dati jesti.

Oh, taj naš dobri, vjerni kršćanski puk! Boji se da će GLOBU platiti što ima djecu. Tako se mi odnosimo prema brojnim obiteljima. Mi, koji samo njima možemo zahvaliti što imamo svećenika, što imamo redovnika, što imamo redovnice, što imamo radnika, što imamo stručnjaka, što imamo napretka. Jer brojne obitelji su neiscrpivi rudnik života Crkve i naroda...

— Pa, što si naumila?

— Svi ćemo se zatvoriti i umrijeti od — gladi!

I to u Slavoniji. U mjestu gdje postoji župnik. Gdje žive časne sestre. Nedaleko od centra čitave biskupije...

SELO SE POKRENULO...

Sestra je otišla i javila na pravo mjesto. Svećeniku u grad. Odmah su prispjele dvije vreće odijela. Ali i to je još premalo. Dao je i 18.000 dinara. Ali što će s tim novcem napraviti? Tu je sto rupa u kući. Tu je sto potreba. Pita sestra ženu:

— Što bi ti trebalo?

Ona, sirota, onako bijedna, kaže:

— Od kruha, pa dalje... SVE!

Otišla je sestra u pekaru i uplatila za 55 kg kruha. Dobila potvrdu i odnijela toj ženi. Uzela je 10 kg graha. Dala drugoj curici da kupi pet kilograma šećera. Dvije kile masti. To neka bude za prvu potrebu. Još je ostavila 3.000 dinara ženi da može otići liječniku te vidi što je s njom. Bolesna je treba se liječiti...

Iza nekoliko dana sestra se vratila ponovo u to selo. I, evo što pripovijeda: — Čudo je Božje! Bog je stvarno velik. Dođem ja u selo, a časna izlazi pred mene i reče: — Marija, kaže, tražila sam te... — Što ste trebali? — Ma, znate što? Čuli smo za tu siromašnu ženu. Ja sam odmah poslala naše dvije deke, kupila sam novi umivaonik, posudu za vodu, vilice, kašike. Župnik je tražio ljude, poslali smo joj u kolima štednjak. I nešto hrane... To je selo čulo. I sada se nosi po čitave vreće krompira, brašna i drugih namirnica u tu kuću...

Da! Selo. Selo se diglo na pomoć toj obitelji. Vidjeti treba samo taj »šporet« — lijepi emajlirani, pravi za kuhinju. Vreće na sve strane. Zgrijano i toplo u kuhinji. Djeca obučena i obuvena...

A mala curica od kakvih trinaest godina zaposlena. Razvlači pravu bosansku pitu. Druge seke i braća vrte se oko nje. Važno gledaju, kako bi joj što više pomogli. Najmanji dečko se ljuti:

— Samo kad ja narastem, ja ću tebi, seko, pomoći vode donijeti s bunara! Ja ću tebi i drva nacijepati...

Žena leži na krevetu. I plače. I smije se. Zahvaljuje Bogu. Ne može vjerovati, kakva je promjena nastala u njezinoj kući. Ali i govori:

— Znala sam ja, da će meni u Slavoniji pomoći. Ovdje je dobar svijet. Znala sam ja, da neću ovdje umrijeti od gladi. Neću! Niti moja djeca...

KORIZMA JE...

Da, osvanulo je korizmeno doba. Možda i nas koji puta zaboli »stomak«. Ili možda vlastita savjest. Znajmo se i mi okoristiti onim receptom, što ga je kuma rekla kumu:

— Ako te stomak boli, ili peče savjest, nije dobro na to večerati... Lijepo, kad te stomak boli, nemoj večerati, nego tu večeru odnesi ti siromasima... Samo ih malo potraži. Naći ćeš ih. Nemoj reći da ih nema. Na žalost, na žalost — ima ih...

To je siguran lijek. I za stomak! I za dušu!

o. Pero Bulat D.I.
pučki misionar

NA 10.000 METARA VISINE

Američki pisac Arthur Hailey izdao je 1968. godine u New Yorku vrlo zanimljivu knjigu pod naslovom AERODROM. Prošle, 1970. godine prevedena je na hrvatski jezik u nakladi »ZNANJE« — Zagreb.

Bit će korisno pročitati razgovor dvojice pilota o — pobačaju. Jedan i drugi su stari »asovi« aviacije — Harris i Demerest. Dok je avion zrakoplovne kompanije Trans Amerike bio na svojoj zračnoj stazi i velikom kružnom putu između Amerike i Rima, u letačkoj kabini bila je prošla početna užurbanost. Tri pilota su se posvetila uobičajenim postupcima svog dugog puta. Počeo je razgovor:

— Koliko je to djece? Šest?

— Sedam. — Harris se nasmije. — Četvero smo planirali, troje nismo. Ali smo sve podigli na noge.

— One koje niste planirali, jesi li ikad mislio da nešto u vezi s njima poduzmeš? Prije rođenja...

Harris odrečno strese glavom: strance: — POBAČAJ???

— Da — reče Demerest. — Upravo sam na to mislio.

Anson Harris reče osorno: — Odgovor je: NISAM. — Zatim doda manje oštro: — To je slučajno nešto prema čemu imam veoma čvrst stav.

— Zbog religije?

Harris odrečno strese glavom: **— Ja sam ateist!**

— Pa kakav je onda taj tvoj stav?

— Jesi li siguran da ga želiš čuti?

— Noć je duga — reče Demerest. — Zašto ne???

UZROK LJUDSKOG NAPRETKA...

— Mnogo sam proučavao povijest. Zainteresirao sam se u školi i poslije nastavio... Pa, ako je svu prođeš, jedna se stvar ističe. Svaka i najmanja malenkost u ljudskom napretku događa se iz jednog jedinog, jednostavnog razloga: **uzdizanje položaja individuuma — pojedinca.** Svaki put kad je u civilizaciji nastala neka epoha, koja je bila malčice prosvjećenija od one ranije, to je bilo zato što su ljudi više marili za druge ljude i poštivale ih kao individuume. Kad nisu marili, to su bila vremena propadanja. Čak i neka kratka svjetska povijest, ako je pročitaš, dokazat će ti da je to istina.

— Dovoljna mi je tvoja riječ.

— Ima mnoštvo primjera. Ukinuli smo ropstvo, jer smo poštovali individualni ljudski život. Iz istog razloga prestali smo vješati djecu i otprilike u isto vrijeme pronašli smo habeas corpus, a sad smo stvorili pravo za sve, ili smo došli najbliže tome što je moguće. A u najnovije vrijeme većina ljudi, koji misle i razumno zaključuju, protivnici su smrtne kazne, ne toliko radi onih što će biti pogubljeni, koliko zbog onoga što oduzimanje ljudskog života — bilo kojeg ljudskog života — znači za društvo koje smo mi svi...

— Smrtna kazna je nešto sasvim drugo nego pobačaj!

— Pa nije baš — reče Harris. — Nije ako dobro razmisliš. Sve je to povezano s poštovanjem prema individualnom ljudskom životu... Čudno je čuti ljude, kako se u isti mah bore za ukidanje smrtne kazne i za ozakonjeni pobačaj. Ono što ne vide jest neskladnost između uzdizanja vrijednosti ljudskog života, u jednu ruku, i snizavanja, u drugu...

KORAK BLIŽE PEĆIMA AUSCHWITZA...

Demerest se sjeti što je večeras bio rekao Gwen. On to sad ponovi.

— Nerođeno dijete ne posjeduje život — bar ne individualni život.

— Ono je plod. Nije osoba.

— Dopusti da te nešto zapitam — reče Harris. — Jesi li ikad vidio jedno pobačeno dijete? Mislim poslije toga.

— Ne!

— Ja jednom jesam. Pokazao mi ga je neki liječnik kojega poznajem. Bilo je u staklenoj posudi, u formaldehidu. Moj prijatelj ga je držao na kredencu. Ne znam, gdje ga je nabavio, ali mi je rekao da bi bilo normalno dijete, dječak — da nije bilo pobačeno. Ono je bilo plod, u redu, baš na onaj način, kako si rekao, izuzevši što je bilo i ljudsko biće. Bilo je čitavo, sve savršeno oblikovano, zgodno lice, ruke, noge, prsti na nogama, čak i mali penis. Znaš što sam osjetio kad sam ga vidio? Osjetio sam stid. Upitao sam se gdje sam, do đavola, bio? Gdje su bili ostali časni, osjećajni ljudi, kad je ovo dijete, koje se nije moglo braniti, bilo ubijeno? Jer upravo se to dogodilo, unatoč tome što se u većini slučajeva bojimo upotrijebiti tu riječ.

— Do đavola! Ja ne govorim da dijete treba ukloniti kad se već dugo nosi.

— Znaš što? Osam tjedana nakon začeća plod ima sve što i potpuno razvijeno dijete. A u trećem mjesecu plod izgleda kao dijete. Pa gdje ćeš povući crtu?

Demerest progunđa: — Ti si trebao biti pravnik a ne pilot!

— Upozorio sam te da o tome imam određeno mišljenje — reče Anson Harris. — Ne treba ti religija da vjeruješ u ljudsku etiku, čudoređe.

— Ili da imaš šašave ideje. Bilo kako bilo, ljudi poput tebe su na strani koja gubi. Opća je tendencija da se pobačaj olakša i na kraju možda u punoj mjeri i ozakoni.

— Ako se to dogodi — reče Harris — ići ćemo natrag, korak bliže pećima Auschwitza (gdje je Hitler palio ljudska tjelesa!).

NEŽELJENA DJECA...

Demerest digne pogled s dnevnika leta, gdje je bilježio njihov položaj, koji je bio upravo javljen. Počela se javljati njegova razdražljivost, koja se obično nije krila duboko ispod površine.

— Postoji mnoštvo valjanih dokaza u korist lakoga pobačaja — neželjena djeca koja će biti rođena za siromaštvo i nikad neće dobiti svoju šansu, zatim specijalni slučajevi — silovanje, rodoskvrnuće, bolest majke...

— Uvijek postoje specijalni slučajevi. To je isto kao da kažeš: »U redu, dopustit ćemo baš neko malo umorstvo ali pod uvjetom da pribavite uvjerljiv dokaz.« — Harris negodujući strese glavom. — Onda neželjena djeca o kojima govoriš. Pa ona se mogu isključiti kontrolom rađanja. (Razumije se ne bilo kojom, nego onom koja je u skladu s kršćanskom naukom). Dan-danas ima tu mogućnosti svatko na svakom ekonomskom stupnju. Ali, ako nam omakne pa jedan ljudski život počne rasti, to je jedno ljudsko biće i mi nemamo moralnog prava da ga osudimo na smrt. A što se tiče onog za kakav smo život rođeni, to je rizik koji samo preuzimamo a da to ne znamo. Ali jedanput kad imamo život, bilo dobar ili loš, obavezni smo da ga čuvamo, ma koliko bio loš, i nema baš mnogo ljudi koji bi ga se odrekli. Odgovor na siromaštvo nije da se ubijaju nerođena djeca nego da se popravi društvo.

Harris razmisli pa nastavi:

— A što se tiče ekonomike, za sve postoje ekonomski dokazi. Ekonomski je logično ubijati duševno zaostale i mongoloide odmah nakon rođenja, primjenjivati eutanaziju (bezbolno usmrćivanje) na neizlječivo bolesnima, istrijebiti stare i nekorisne ljude, onako kako to čine u Africi gdje ih ostavljaju u prašumi da ih požderu hijene. Ali mi to ne činimo, jer cije-

nimo ljudski život i dostojanstvo. Što ja govorim, Vernone, jest da ih moramo cijeniti malo više, ako želimo napredovati...

LJUDSKI ŽIVOT JE SVETINJA...

Visinomjeri — po jedan pred svakim pilotom — pokazivali su deset tisuća metara. Dosegli su bili vrh svoga uspona. Anson Harris umiri avion dovodeći ga u vodoravni položaj, a drugi oficir Jordan ponovo se nagne naprijed da prilagodi ventile.

Izrečene su dubokoumne misli. Jednoga ateiste. Ali čovjeka koji gleda civilizaciju i kulturu ljudsku ne kao plod samo ekonomike, nego kao plod razvitka onoga što je ljudsko, plemenito, uzvišeno u nama...

A tako gledajući — i ateisti i religiozni ljudi se moraju složiti u jednom: Ljudski je život svetinja! Počevši od začeća...!

B.

Dijalog s inovjercima

Za plodonosan dijalog s onima, koji vjeruju drukčije od nas. (Mis. nakana za travanj 1971.).

»Dijalog« je riječ koju danas veoma često čujemo. Ta riječ znači »razgovor s nekim«. Dokumenti II Vatikanskog sabora puni su tog pojma. U njima se govori o dijalogu između Boga i ljudi, Crkve i svijeta, biskupa i svećenika, vjernika među sobom; govori se o izvancrkvenom dijalogu u zajednici naroda, između kultura te napokon o dijalogu s nekršćanima i sa svim ljudima dobre volje. Dakle svuda i svagdje dijalog od najnižeg do najvišeg nivoa. Neki misle da je danas život ljudski još jedino i moguć u dijalogu, osobito onih velikih koji u svojim rukama drže niti svjetske moći i politike. I mi ćemo tumačeći našu misijsku nakanu promatrati tu čarobnu riječ pod raznim vidicima.

DIJALOG I POVIJEST: Glasoviti govor sv. Pavla apostola na atenskom areopagu, koji nam opisuju Djela apostolska sačinjava pokušaj dijaloga s tadanjim svijetom visoke grčke inteligencije. »Neki epikurejski i stoički mudraci zapodjenuše s njima **razgovor**« (Dj. ap. 17, 18). Iako taj dijalog nije baš osobito uspio, ne možemo reći da je baš posve ostao bez plodova. Pavao je imao prilike da iznese svoje mišljenje, »a neki pristadoše uza nj i prigrliše vjeru; među njima Dionizije Areopagit, žena imenom Damara i drugi s njima« (Dj. ap. 17, 33).

Kršćanski filozof, apologeta i mučenik Justin, koji je oko g. 165. poginuo u Rimu, gledao je u nekršćanskim religijama istine koje dolaze od »Riječi«, koja prosvjetljuje svakoga čovjeka (usp. Iv. 1, 9).

Svršetkom XVI i početkom XVII stoljeća vidimo u Indiji isusovca Roberta de Nobili te isto tako isusovca Mateja Ricci u Kini, koji su nastojali kako bi što bolje ušli u nekršćanske religije i kulture, da bi ih na taj način što bolje prosudili i mogli im se prilagoditi, barem unutar neprelazivih granica vlastitog vjerovanja. Na žalost bilo je kršćana koji su u tim religijama gledali jedino skup smušenih i ograničenih vjerskih pojmova te nešto što navodi na grijeh. Dakako da su onda i misionari mogli dijeliti takovo mišljenje.

II vatikanski sabor dao je izjavu: »Nostra aetate« o odnosima Crkve s nekršćanskim religijama. Ta pak deklaracija kaže: »Katolička Crkva ne odbacuje ništa što u tim religijama ima istinita i sveta. S iskrenim poštivanjem promatra te načine djelovanja i življenja, te zapovijedi i nauke koje premda se u mnogome razlikuju od onoga što ona sama drži i naučava, ipak nerijetko odražavaju zraku one Istine što prosvjetljuje sve ljude... Ona stoga bodri svoje sinove da razborito i s ljubavlju putem **razgovora** i suradnje sa sljedbenicima ostalih religija, svjedoče i kršćansku vjeru i život, priznaju, čuvaju i promiču ta duhovna i moralna dobra kao i te socijalno-duhovne vrednote«.

Koncil se je dakle potpunoma izjasnio u prilog dijaloga s ljudima drugih religija i taj dijalog sačinjava jedan od zadataka Crkve u ovom trenutku. Papa Pavao VI ustanovio je 17. svibnja 1964. i forum za promicanje takvog dijaloga. To je tajništvo za dijalog s nekršćanskim religijama. Stoji mu na čelu kardinal Pavao Marella. Taj forum ima kao svrhu stvarati klimu povjerenja i razumijevanja između Crkve i pripadnika nekršćanskih religija. Takva klima pomalo će rušiti predrasude, kojima je uzrok međusobno nepoznavanje, s obje strane, i na taj način stvoriti bolje uvjete za zajedničku suradnju. Mislim da je i to bila svrha najvećeg papina putovanja. O tome nam svjedoče brojni njegovi govori održani na Dalekom Istoku. Izrekao ih je ništa manje nego 63.

U svom posljednjem govoru prije nego je napustio Ceylon Papa je dao sintezu svega onoga što je na svom dugom putovanju govorio: »Bog nas je potaknuo na ovo putovanje da očitujemo ponajprije našoj braći u vjeri našu volju kako bismo htjeli biti u zajednici s njihovim naporima i mukama te vidjeli kako katolička Crkva izvršuje svoju misiju u skladu s tradicijama i civilizacijama Azije, koje su tako vrijedne poštovanja; i još da izrazimo religioznim dušama drugih vjeroispovijesti i svim ljudima dobre volje veliku želju katoličke Crkve da ponudi svoju suradnju, u poštovanju, u razumijevanju i uzajamnom poštivanju, te da potvrdimo ljudima tih krajeva — a na osobit način mladima i siromašnima — uvjete sveobuhvatnog napretka onih izvora što ih je Bog postavio u njih...«

DIJALOG S NEKRŠĆANIMA: Prije svakog dijaloga bilo s kim važno je imati na pameti da dijalog nije bujica riječi već nešto daleko više i ozbiljnije. Ne radi se samo o tome da jedni s drugima razgovaraju nego da zajednički traže istinu. Zato dijalog

nužno traži slobodnu iskrenost nastojeći se pri tom ozbiljno uživjeti u misao sugovornika.

Imajući to na pameti u dijalogu s nežidovskom i nekršćanskim religijama mogli bismo primijetiti i na te religije one riječi koje stoje na početku poslanice Hebrejima i znati da je »Bog je nekoć u mnogo navrata i na mnogo načina govorio ocima po prorocima« (1, 1). Pod utjecajem Božje milosti postoje kod svih ljudi prava iskustva i religiozne istine. Blagdani, obredi i običaji kod nekršćana mogu pružiti pomoć koja dovodi do pouzdanja u Boga i do života koji je pun plemenitosti i velikodušnosti. Da to potvrdimo dosta se je sjetiti jednoga Ghandia koji je živio kao svetac, siromašan, skroman, nesebičan, zauzet za dobro svog naroda. Jedan dakle kršćanin može sa zahvalnošću priznati i kod drugih djelovanje Božje milosti.

Tako hinduizam priznaje vrijednost gesta i religioznih simbola, koje zna izvršavati. On ima smisla za jednostavnost, za držanje samoga sebe u vlasti, za šutnju i kontemplaciju. Što se pak tiče budizma sam II Vatikanski sabor izričito kaže: »U budizmu se već prema njegovim različitim oblicima, priznaje korjenita nedostatnost ovoga promjenjivog svijeta te se naučava put kojim će ljudi pobožno i s pouzdanjem postići bilo stanje savršenog oslobođenja ili će uspjeti, svojim vlastitim silama ili višnjom pomoći, doprijeti do vrhunskog rasvjetljenja« (»Nostra aetate«, br. 2).

Svaki kršćanin koji se trudi upoznati islam čudi se što sve u njemu ima zajedničko s kršćanstvom. I o tome nam govori Koncil u deklaraciji o odnosu Crkve prema nekršćanskim religijama. Neću navoditi taj odlomak, jer sam ga nedavno već naveo u našem Glasniku kad je bilo govora o dijalogu s muslimanima.

Kršćani, Bogu hvala, u zadnje vrijeme sve više ulaze u dodir i razumijevanje s pripadnicima nekršćanskih religija. Postoje kršćanski monasi ili redovnice koji u dodiru s hinduizmom osjećaju sve više poticaj da ispitaju i ponovno pronalaze kršćanski monahizam u njegovim nama vremenski dalekim izvorima. Ima dapače i kršćana koji su se duhovno obogatili načinom istočnjačkoga razmatranja ili yoge. Današnji isusovački general P. Petar Arrupe kao učitelj novaka u Japanu često se sastajao s budističkim monasima i stekao mnoge dragocjene spoznaje u njihovu načinu konteplacije, što mu je veoma pomoglo o odgajanju njegovih novaka. Ima dakle u svim religijama nesebičnih ljudi koji su došli do veoma visokog stupnja duhovne zrelosti. Dijalog s njima može i kršćanima biti velika duhovna pomoć osobito sada u času sveopće sekularizacije, demitizacije i demistizacije. Zato je u ovom času možda više nego ikada potrebno sjediniti sve duhovne energije gdje god one postoje.

ZAKLJUČAK: Riječ »dijalog« ima silan odjek u duši modernog čovjeka. Zato je i dijalog među ljudima koji pripadaju različitim religijama jedna od dužnosti našeg vremena. On će omogućiti da se bolje upozna i objava »Logosa« — Božje Riječi i da se ima razvijeniji smisao za čitavu povijest svijeta. To je danas tim važnije, kad se čitavo čovječanstvo zahvaljujući sredstvima društvene komunikacije sve više osjeća kao jedna cjelina, da ne reknem baš obitelj. Činjenica je naime da se ljudi danas na različite načine više osjećaju blizu jedni drugima. Dijalog će im omogućiti još veću blizinu, koja je i te kako poželjna i potrebna, jer će pripomoći svladavanju različitih napetosti među ljudima koje mogu biti veoma opasne.

Josip Antolović D. I.

NAŠI MISIONARI PIŠU

Problemi nakon poplave

Ovih posljednjih mjeseci sve više se preko radija i televizije govori o Indiji napose o Bengaliji. Najprije se pisalo o velikim poplavama i orkanima, koji su pustošili te krajeve, a sada dolaze vijesti o nemirima prije izbora. Prema tim vijestima svakog dana bude po nekoliko mrtvih u tim neredima. Da se i elementarne i političke neprilike odrazuju i na djelovanje misionara, to je po sebi razumljivo, jer napokon misionari ne djeluju izolirano od svijeta i njegovih zbivanja.

O svemu tome piše nam iz Bengalije naš misionar otac Ante Gabrić. Evo njegova pisma.

Dragi prijatelji misija, ponovo vam se javljam iz daleke Bengalije, da vidite, kako mi ovdje živimo.

Prošlogodišnje poplave sve su nam ovdje uništile. Nekako se treba pobrinuti za prehranu stanovništva. Ja sam se dao na ekonomiju. Kako ljudi općenito posjeduju malo zemlje — obrađuju tudu zemlju! — ja sam iz Kalkute dovezao vrlo dobru pasminu svinja, tzv. »Yorkshi-

O. Gabrić pred obnovljenom crkvom u Morapaju

re«. Brzo rastu, pa su se ljudi za njih oduševili, čak i hindu pogani, koji nikada prije ne bi ni pomislili na svinje. U godinu dana te se životinje utove do 150 kilograma. Obišao sam i neke magazine za hranu i pšenicu u kalkutskoj luci, i tamo sam od dobrih ljudi dobio zabačene i pokvarene hrane nekoliko kamiona, pa smo to razdijelili među one, koji imaju svinje.

Dosta je muke i trke, no to je istinu velika pomoć siromasima. I nije to tek dijeljenje milostinje, već prilika da i sami ljudi rade i nešto zarade.

Ovdje su prilike teške, a još su teže pred nama. Posvuda ima nemira. U ožujku ćemo imati izbore, no s dvadesetak raznih partija ne očekujemo puno dobra. Ova napetost ne osjeća se samo u gradovima, nego je prodrla i u sela.

Mi međutim ostajemo na svojim mjestima i nastojimo obavljati što vjernije svoje misionarske dužnosti. Nastojimo pomoći ljudima i raznim pomoćnim akcijama koliko više možemo. Popravit ćemo putove i nasipe. Tako će bar slijedeća žetva riže biti bolja. No i sada smo mnogima pomogli da su barem neke dijelove zemlje opet zasadili rižom. To su niži predjeli, gdje ima nešto vode i u suho doba godine.

Mnoge su se kolibe srušile, pa i njih popravljamo. Baš završujemo pregled raznih sela. Iz Engleske sam dobio oko 60.000 novih dinara za popravak 300 kuća.

Prehrana djece lijepo napreduje. Ove godine imamo ih već preko 22.000 u 155 sela. U stotinu sela razdijelili smo dosta starih odijela. Nema tu opasnosti da se čovjek zalijeni.

Evo, kako mi je izgledala prošla nedjelja. (Pismo je pisano navečer 17. siječnja ove godine.) Ustao sam iza tri sata i odmah počeo posao. Radio sam do kasno u noć, kad sam se vratio kući. Jedan posao nizao se za drugim. Nedjelje su dosta teške, no i pune sreće i radosti. Tri mise u tri sela, zatim ispovijedi, propovijedi, krštenja, pohodi bolesnika... I zanimljivo: čovjek se ne umori, a i na glad se zaboravi. Danas nekako je bilo i malo previše trke, pa sam jeo tek kad sam se vratio kući. Zapravo sam sjeo da jedem, kad mi stigne vijest, da je moj stari prijatelj Nirmol na umoru. Sad su putovi suki — to su dakako kozje staze! — i ja na bicikl, pa sam stigao na vrijeme da pripravim Nirmola na daleki put. Koje li sreće u našem svećeničkom životu: onaj zadnji zahvalni pogled duše na rastanku s ovim svijetom!

Toga dana pošao je sa mnom u sela mladi angloindijski skolastik iz Kalkute. Zove se Patrik. To je gradsko dijete, pa nikad nije bio po tim barama. Rano ujutro smo ostavili Morapai. On je pošao na put u cipelama. Nakon desetak minuta valjalo je već kroz kanal, pa onda kroz duboko blato. Cipele, dakako, na rame, zasuči klače, pa gazi. A kako se je on rodio pod sretnom zvijezdom, mrvičak je zaokruženog oblika, pa sirotica debeljko ide sve dublje i dublje u blato. I on, a dakako i njegove klače. Tad sam si ja pomislio: ipak je dobro biti suki dalmatinski bakalar...

On je ipak bio sretan, da je barem malo vidio, kako izgledaju misijska putovanja. Ali ipak mi reče: »Bilo bi dosta jedanput na mjesec ovako obilaziti sela!« A ja njemu: »Lipi moj, ja ti ovako gazim trideset godina, pa se i na te male žrtve čovjek nauči!«

Iz prvog sela poslao sam ga natrag u Morapai, jer sam vidio da mu je zbilja bilo dosta.

Škole su nam počele s radom. I škole i dva sirotišta su nam puni puncati. Mnogo nas stoji odgoj mladeži, no bez toga nema budućnosti misije, pa zbilja žrtvujemo sve što možemo za to.

Iz Morapaja sam poslao kojih dvadesetak mladića i djevojaka na više nauke, jer tu imamo školu samo do šestog razreda. Dvije su nam djevojke stupile u novicijat sestara svete Ane. Jedan je dečko stupio u naš isusovački novicijat, dok se drugi pripravljaju ili za naš novicijat, ili za salezijance, ili za vanjske svećenike.

Moja morapajska župa sad je podijeljena u dvije župe: Morapai i Kolyanpur. U novoosnovanoj župi imenovan je župnikom Slovenac o. Stanko Poderžaj. Uza sve to meni je ostalo još dosta posla, jer sam sada ostao sam, dok sam do sada imao kapelana.

Sve prijatelje misija pozdravlja odani i zahvalni u Božanskom Srcu

O. Ante Gabrić

ZAMBIJSKE NOVOSTI

I iz Zambije nam se javljaju naši misionari. Tamo se je broj njihov povećao. 13. siječnja ove godine otišao je u Zambiju mladi naš isusovački bogoslov Julije Rogina, a 1. veljače stigao je tamo s otoka Cejlona naš dugogodišnji misionar O. Julije Pogany. On je profesor matematike, pa je odmah poslan u sjemenište Mpimu, da tamo nastavi svoj misionarski rad kao profesor. U Lusaki ga je dočekao O. Andelić, koji ga je ovako opisao: »To je čovjek visok, mršav i šutljiv.«

Bogoslov Julije Rogina javio se 21. siječnja kraćim pismom. U njemu među ostalim piše u domovinu:

Stigoh eto u crnu Afriku. Putovanje je bilo krasno. U Lusaku sam stigao iz Rima avionom u ponedjeljak 18. siječnja 1971. navečer u osam i po sati.

Budući da naši nisu na vrijeme primili moje pismo, nitko me nije dočekao na aerodromu, pa sam odmah telefonirao provincijalovu tajniku, koji je brzo došao autom po mene.

Drugo sam jutro otišao do Oca Nikole Šipušića u Kasisi, a popodne su stigli tamo Otac Branko Anđelić i Brat Ilija Dilber. Kakvog li susreta! Svima sam prenio pozdrave iz domovine.

Oca Ivana Cindorija posjetio sam u njegovoj misiji Mumbwi. Doule je daleko kao poprilici od Zagreba do Vinkovaca. Cesta je »krasna« da ti auto skače kao kakva igračka.

Svi su naši misionari veseli i puni poleta. Rade svom snagom na proširenju Kristova kraljevstva u Zambiji.

I. veljače trebao sam započeti tečaj cinyanja jezika, ali se red promijenio. Moram još čekati. Inače ovdje je sada kišno doba. Sad je sve zeleno i okićeno krasnim cvijećem.

Sve prijatelje misija pozdravlja u Isusu zahvalni

Julije Rogina DI

Iz pisma Brata Ilije Dilbera naknadno saznajemo, da je ovaj naš novi misionar poslan u mesto Katondwe, da tamo na gimnaziji predaje engleski, jer im je profesor engleskog teško obolio.

Iz Zambije se javlja i naša laička misionarka, bolničarka Emica Vernić. Ona piše malo dulje pismo, koje ćemo nastojati objaviti u slijedećem broju Glasnika. Javlja, da je sretna što može dvoriti teške gubavce u leprozoriju Liteta. Ona je gotovo jedina prava bolničarka u toj bolnici, pa ima preobilje posla. Bolesnici su je zavoljeli zbog njezine vedrine i susretljivosti.

I ona pozdravlja sve prijatelje misija u domovini i puno im se preporučuje u molitve i žrtve, da se uzmogne posve žrtvovati za te bijednike.

JURAJ GUSIĆ

IZ KATOLIČKOG SVIJETA

Majka Terezija odlikovana nagradom za mir

Za Novu Godinu kao Dan mira podijelio je Sv. Otac prvi put nagradu za mir od zaklade pok. pape Ivana XXIII Majci Tereziji Bojaždu, osnovateljici Misionarki milosrđa u Indiji. Ona je tamo razvila neobičan rad. Kupi umiruće bilježnike po indijskim velikim gradovima i pomaže najbjedniju sirotinju. Nešto evanđeoskoga daha osjeća se kod toga djela. Priključilo joj se već oko 400 duša u 40 kuća po svim zemljama svijeta. Njezin je život utjelovljena žrtva i nesebičnost za druge iz ljubavi prema Kristu, i to one u najtežim nevoljama. Taj rad zapazila je također indijska vlada te joj to priznala na najrazličitije načine. Netko ju je nazvao najvećom ženom današnjega vijeka. A ipak je ona naša zemljakinja. Rođena Albanka, živjela u Skoplju te surađivala s o. Franjom Jambrekovićem u Marijinoj kongregaciji, odgajala se i otišla za misionarku u Indiju.

Ta je eto naša zemljakinja pozvana u Rim da primi neobično priznanje za svoj rad, nagradu za Dan mira. Nešto tajanstveno odvijalo se kod te svečanosti. Državni tajnik kard. Villot predstavio je pred kardinalskim i diplomatskim zborom, novinarima i drugim uzvanicima Sv. Ocu Majku Tereziju, prikazao njezin rad i rad njezine družbe za službu siromaha.

Još u svojem govoru 22. prosinca kardinalima rekao je Sv. Otac: »Dvije posljednje riječi završit će moj govor: Nagrada pape Ivana XXIII za mir bit će naskoro dana po prvi puta — i to jednoj redovnici, tihoj i čednoj, ali dobro poznatoj zbog svoje ljubavi prema siromasima. Zove se Majka Terezija,

Majka Terezija Bojadžu i Majka Magdalena

generalna glavarica Misionarki milosrđa. Ona već 20 godina po cestama Indije vrši divnu misiju ljubavi prema gubavcima, starcima i napuštenoj djeci.

Ta nagrada ima biti javno priznanje njezinu apostolatu koji se iz Indije već proširio na tri kontinenta. Njezina kongregacija na poziv kardinala Vikara djeluje već i na periferiji Rima. Želimo pokazati svima taj neustrašivi primjer Kristove ljubavi, da se po njezinu uzoru umnoži broj onih koji se žrtvuju za braću.«

Majka Terezija doista je stigla u Rim. Prema vijestima Radio-Vatikana, odakle je sve ovo uzeto, javila je neka novinarka: Pohodila sam Majku Tereziju. Stanuje kod svojih sestara na periferiji Rima u nekoj maloj kućici. Kiši, zima je, nebo je sivo. Cesta je slaba i blatna. To je slika tolikih gradskih periferija. Lice joj je izbrazdano od napora. Oči govore više nego riječi. Primila nas je u najvećoj sobi, koja dopodne služi kao sklonište za malu djecu, popodne za školsku djecu, a nedjeljom za kapelicu. Majka Tereza Bojaxhdu (Bojaždu) rođena je u Skoplju 1910. Kao osamnaestgodišnja djevojka osjetila je misionarski poziv i stupila u jednu kongregaciju u Kalkuti. Tu je provela 20 godina. Jednog dana u duhovnim vježbama osjetila je da je Gospodin zove na nešto posebno: na službu najsiromašnijih među siromasima. — Tako je 1950. osnovala novu kongregaciju Misionarki milosrđa, da odgovori na poziv Evanđelja: Bio sam gladan, nahraniste me, žedan — napojiste, gol — zaodjenuste, bolestan — pohodiste me, u zatvoru — potražiste me.

Da to ostvarimo, rekla je Majka Terezija, treba živjeti među siromasima. Priprava za zavjete bila je duga: 10 godina. Naše zvanje jest teško, ali lijepo. Stoga se treba pripraviti. Bez duhovne priprave mi možemo raditi ali ne bismo mogle proživjeti rad molitvom.

Jedno od najpoznatijih djela Majke Terezije jest »Kuća umirućih siromaha« u Kalkuti. Za oskudice mnogi su siromasi umirali na ulici od gladi i bijede. Majka Terezija i njezine sestre skupljale su jadnike i pomagale. Od nekog hrama posvećena božici Kali napravile su sklonište. Više od polovice umirućih, vidjevši brigu i ljubav sestara, obratili su se kršćanstvu.

Njezinih kuća ima svagdje po svijetu. Skoro će biti otvorena i u New-Yorku, među crncima u predgrađu Harlem.

»Vidjeti u svijetu siromašnoga Krista, biti Krist za siromahe«, geslo je i sva snaga te neustrašive žene i njezinih sestara.

Kad su sestre došle na rimsku periferiju, ljudi su govorili: »Od tih sestara nemamo što očekivati. Ta one su siromašnije od nas«. No sestre su počele pohađati starce i nemoćnike, osobito one najzapuštenije. I za kratko vrijeme prilike su se promijenile. Sada ljudi govore: »Te su sestre unijele Boga u naš život«.

Zatim joj je papa podijelio nagradu od 15 milijuna lira, ili oko 35 milijuna starih dinara.

Majka Terezija vraća se u Indiju. S onih 15 milijuna lira gradit će bolnicu za gubavce. Ona i njezine sestre dvore i pomažu 35

tisuća gubavaca, a od toga ih je 13 tisuća u Kalkuti. Radi toga nesebičnoga rada dobila je majka Terezija od indijske vlade najveće odlikovanje »Lijepi lopoč«, koje nije još nijedna kršćanka dobila. Njezin nesebični rad cijene i nekršćani. Jednoga dana došla je skupina hindu-vjernika noseći joj svotu što su je među sobom skupili. Predavajući svotu poglavica je rekao: »Ja vjerujem da po tim sestrama još uvijek Isus Krist prolazi cestama ove zemlje.«

Majka Terezija vraća se, kako kaže sama, svojoj kući — u Indiju. Vraća se kući svojih siromaha, svojih bolesnika. Ona pozna svaku njihovu bol i muku. Vraća se svojoj braći. I ona ima svoju kuću: ta je u srcu Indije.

Generalni tajnik U Thant u brzojavu Vatikanu izrazio je radost što je nagrada za mir podijeljena majci Tereziji te veli također ovo: »Uzevši u obzir ono što sam čuo o radu majke Terezije, mislim da je takovo priznanje dostojno imena velikoga predšasnika Sv. Oca, čija je dobrota i veličina svima poznata.«

A čujemo da će ovoga ljeta Majka Terezija pohoditi svoj zavičaj u Skoplju, te ćemo je moći vidjeti i više o njoj čuti, jer su o njezinu djelovanju napisane knjige, a ovih dana novine su bile pune vijesti o njoj i onom tajanstvenom duhu što vlada u njezinu srcu iz Srca Bogo-Čovjeka.

Majka Terezija prije polaska u Indiju

ZANIMANJE ZA VJERSKA PITANJA

Utješna je pojava što se ne samo na predavanjima i u novinama nego na radiju i na televiziji često govori o vjerskim pitanjima. Tako ovih korizmenih dana prikazuju se prizori i rasprave o Muci Isusovoj, a pogotovo o tajni Isusova Uskrsnuća, toj središnjoj točki kršćanskog života. No u taj uskrsni misterij ide bitno i smrt Isusova na križu, te je o tom nedavno opet izašla i knjiga u kojoj se ponavljaju stare spoznaje, naime: zašto je Isus trpio i umro? Potvrđuje se tvrdnja Sv. Anzelma i ostalih bogoslova: zadovoljštinu neizmjernom Bogu za grijeh čovjeka mogao je dati samo netko neizmjerne vrijednosti, a to je bio Bog i čovjek, Isus Krist. To je sadržano već u prvim kršćanskim i predevandeoskim spoznajama i spisima. Tamo je rečeno da je Isus unaprijed znao i prorekao svoju smrt, i to je morao uzeti na se po volji Božjoj, i opet za nas, za mnoge, za naše grijehe. No tu pripada i čitav Isusov život i djelovanje, te sva njegova povezanost s Ocem, ali i s nama. A sve je to rodilo plodom Uskrsnuća, po čemu je u svijet ušlo nešto bitno novo: Krist je postao potpunim gospodarom svemira i započeo ostvarivanje novoga neba i nove zemlje, u svijetu i srcima, a to više se provodi novo stanje što više ostvaruju ljudi na sebi Isusovo Uskrsnuće i uvode ga ako u druga srca i čitav svijet. Sve se to u novom svjetlu i s novim žarom provodi osobito svijetlih uskrsnih dana, u kojima se neprestano izriče pobjeda, novo svjetlo, radost, blizina Uskrsloga Krista i njegovo djelovanje u srcima i svijetu.

ISKOPINE O RASPINJANJU NA KRIŽ

Vijest da su u Jeruzalemu našli kosti jednoga osuđenika koji je pred 2000 godina umro raspet na križu, pobudila je veliko zanimanje. Za to se osobito zanimaju povjesničari i tumači Sv. pisma. Nadaju se da će doznati na koji je način bio raspet Isus.

Kako piše židovski povjesničar Josip Flavije, kad je rimski vojskovoda Tito zauzeo Jeruzalem god. 70. po Kristu, dao je raspeti na križ nekoliko desetaka tisuća Židova. Stoga nije nikakvo čudo ako se nadu neki oste-

ci. No važna je stvar u tome, što su se kosti našle u mrtvačkom lijesu. To pokazuje, — kaže P. Carlo Martini, profesor na Biblijskom Institutu u Rimu, da su rimske vlasti, barem koji put dopuštale rodbini sahraniti osuđenike na dolićan način i na mjestu različitom od onoga gdje je bila izvršena smrtna kazna. Tako Evandelisti izričito kažu da je Isus bio pokopan u grobnici Josipa iz Arimateje, koji je bio član Sinedrija, ali potajni učenik Isusov.

Osim toga Mons. Garofalo, rektor Papinskoga Sveučilišta Propagande i poznati biblićar, ističe drugu važnu stranu pronalaska. Naime, to je prvi slučaj, koji izravno potvrđuje ono što nam je do sada bilo poznato o raspinjanju samo iz pisanih izvora.

114 NOVIH ISUSOVIH IZREKA

UNESCO Organizacija Ujedinjenih Naroda za odgoj, znanost i kulturu, naskoro će objaviti glasovite rukopise vjerske sekte Gnosis iz prvih stoljeća kršćanstva. To izdanje ima veliko značenje za upoznavanje prvoga kršćanstva. Rukopisi između ostaloga sadrže 114 izjava koje se pripisuju Kristu, a koje nisu poznate ni iz jednoga drugoga spisa. Rukopisi su pronađeni pred 25 godina u jednom grobu iz trećeg ili četvrtog stoljeća u Nag Hammady u Egiptu. U grobu se nalazilo 13 svezaka u vrlo lijepom uvezu. Radilo se o pravoj knjižici jedne gnostičke zajednice.

Vlaga je vrlo oštetila rukopise, pa je radi toga otežićan studij, i do sada je bilo moguće izdati samo neke izvatke iz rukopisa. Ipak, uz veliki napor i suradnju petorice egipatskih stručnjaka i desetorice iz drugih zemalja, uspjelo je izdati cijelo djelo.

DUHOVNE VJEŽBE ZA VOJNIKE

U svetištu Crne Gospe u Čenstohovi u Poljskoj održane su duhovne vježbe za mladiće koji su upravo svršili vojsku. Sudjelovalo je tu i 170 bogoslova, koji su isto tako odslužili vojni rok.

Osim svakidanje sv. mise i krunice na programu su bila i razna predavanja koja je održao kardinal Vojtila, te monsinjori Barella i Drzazga.

Duhovne su vježbe završene svečanim križnim putem na Jasnoj Gori.

»PROPISI O POJEDINAČNOJ ISPOVIJEDI I DALJE VRIJEDE«

Neke su svjetske novine, osobito u Njemačkoj, donijele vijest kao da se radi na tom da bude ukinuta uobičajena sakramentalna ispovijed pojedinca pred svećenikom.

To nije istina, javljeno je od crkvene strane. Mnogi su biskupi iz misijskih zemalja zamolili da se instrukcija ili odredba o zajedničkom općem odrešenju iz godine 1944. za »posebne i važne prilike« ispita i upotpuni. U toj se naime instrukciji dopušta općenito odrešenje u velikoj pogibli npr. za vojnike uoči bitke ili sličnoj nuždi. Ali i u takvim okolnostima treba obnoviti pojedinačnu ispovijed kad to bude moguće.

Na odgovor iz Rima o tom pitanju kölnski kardinal Döffner objavio je svojim vjernicima službeno ovo: »Na molbu mnogih misijskih biskupa Sveta Stolica ovaj čas ispituje mogućnost kako bi se instrukcija Apostolskog ureda o pokori iz 1944. god. mogla primijeniti za nužne potrebe našeg vremena (na primjer kad u misijskom području tisuće ljudi sakupljeni čekaju na sv. pričest, a svećenik ostaje ondje samo jedan dan).« Te se prilike, dakle, od strane Crkve ozbiljno istražuju, a pojedinačna sakramentalna ispovijed u običnim prilikama, dakako, i dalje vrijedi.

CRKVA I ZAKONI

Pavao VI. primio je koncem siječnja članove crkvenoga suda Sacra Romana Rota.

Papa je u svojem govoru naglasio evandeosko načelo da je vlast postavljena na službu ili raspolaganje drugih, »no ipak drugi su predmet vlasti, a ne njezin izvor. Vlast je postavljena, na njihovo raspolaganje, a ne da im bude sluškinja.«

Pavao VI zatim je upozorio na dvije opasne posljedice koje dolaze od pretjeranoga naglašavanja »službe vlasti«. Prva se sastoji u pripisivanju prvenstva zajednici, pridajući joj posebnu milost-karizmu, koje ona u stvari nema. Druga se sastoji u zanemarivanju crkvene vlasti i osuđivanju kanonske funkcije. Na takav se način stvara neograničena sloboda i osuđivanje crkvene vlasti zbog birokratizma itd.

Što se tiče sudske vlasti u Crkvi — rekao je Sv. Otac — ona je povezana s vlašću izdavati crkvene zakone. Bez toga ni sudska vlast nema vrijednosti. Uzalud se pridaje Crkvi vlast da proglašuje zakone ako nema vlasti da obveže na vršenje zakona, odnosno, ako je potrebno da kazni prekršitelje.

S obzirom na način vršenja sudske vlasti, Papa je priznao da postoje nesavršenosti koje su nastale pod utjecajem građanskih zakona. No treba priznati da je crkveno pravo-

sude pozitivno ujecalo na građansko zakonodavstvo.

Na koncu je Papa pohvalio rad Svete Rote dajući priliku svima da postignu pravdu.

POLJSKA

Koncem siječnja održana je u Varšavi plenarna sjednica poljske Biskupske konferencije.

Problem socijalne pravde i obrana siromaha bile su glavne teme rasprave. Biskupi su izrazili zabrinutost zbog teškoga položaja radnika i odali priznanje njihovim naporima i radu. Izjavili su da na njih ne spada organizirati život u državi, ali da ipak postoje odnosi između nauke Evanđelja i socijalnih problema čovjeka. Nadalje su izrazili svoje želje i nadu da se što prije normalizira odnos između Crkve i države. Stoga su odredili dan 14. veljače kao dan molitava za domovinu.

Na koncu su poljski biskupi izabrali svoje predstavnike koji će ih zastupati na Biskupskoj Sinodi u Rimu. To su kardinali Wyszynski i Wojtyla, nadbiskupi Kominek i Jaroszewicz i Mons. Tokarczuk.

SVEĆENIČKA ZVANJA

Mons. Edward Thompson, ravnatelj za zvanja u nadbiskupiji Filadelfija u Sjedinjenim Državama — objavio je zanimljiv izvještaj o zvanjima u toj nadbiskupiji. Prema tome izvještaju broj zvanja iz crkvenih škola umanjio se, dok se je naprotiv povećao broj zvanja iz državnih škola i broj zvanja odraslih osoba.

Godine 1969. ušlo je u sjemenište 112 mladića iz crkvenih škola, 1970. bilo je samo 67, tj. za 40% manje. U godini 1969. broj zvanja odraslih bio je 13, a 1970. bila su 22, tj. za 70% više. U isto vrijeme povećao se za 28% broj zvanja mladića iz javnih škola, tj. 14 u 1969. godini i 18 u 1970.

Općenito uzevši, ipak se broj zvanja u 1970. godini smanjio za 17%.

JUŽNI VIETNAM

Južni Vietnam dobit će doskora još jedno katoličko sveučilište. Na periferiji Saigona kupljena je zgrada u koju će biti smješteno novo katoličko sveučilište sa devet fakulteta.

U Dalatu, u Južnom Vietnamu, već postoji jedno katoličko sveučilište.

HIROŠIMA

Dvije atomske bombe koje su god. 1945. srušile japanske gradove Hirošimu i Nagasaki, još i danas smrtno djeluju svojom atomskom radijacijom ili zračenjem.

Prošle godine umrlo je 70 osoba između onih koji su se liječili u bolnici u Hirošimi od atomskoga zračenja. God. 1969. umrla je 71 osoba od istog uzroka. Najveći dio smrti prouzročio je rak na želucu ili plućima. Uzrok oboljenja bili su radioaktivni ostaci u zraku.

Prošle godine bilo je 49.578 bolesnika koji su se liječili u Hirošimi od posljedica zračenja atomskih bomba koje su eksplodirale pred 25 godina.

ZAP. NJEMAČKA

U Njemačkoj se razvila prava svađa po novinama zbog toga što je, kako vele, 40 tisuća ptica oslijepljeno, jer onda ljepše pjevaju, i onda prodano u Njemačku. Mnogi su se, dakako, zgražali nad tom okrutnošću. No onda je neki Talijan iz Novarre poslao u novine ovaj dopis:

»Kako sam god ogorčen zbog barbarskog čina oslijepljenja ptica da ljepše pjevaju (premda ne vjerujem da je moguće 40.000 ptica tako dopremiti) ne mogu ipak, a da kod toga ne mislim na to kako mnogi Njemci postupaju prema radnicima — gostima. Upoznao sam mnoge takve radnike koji su zbog loših uvjeta na radu i životnih prilika bili tjelesno i duševno oslijepljeni tj. oštećeni, ali o tom nije bilo prepirke ni velikih skandala. Očito vole mnogi Njemci životinje više nego svoje bližnje. A ipak, ja mislim da njemačka privreda i njemačko blagostanje bez tuđih radnika ne bi bila tako procvala.« Tako u Allgemeine Frankfurter Zeitung.

RUSIJA

Nedavno je 97 talijanskih i 3 francuska svećenika pohodilo razne gradove i kulturne ustanove u Rusiji. Uvijek su hodali u civilu. Razgledali su i glasoviti sveti grad i samostan Zagorsk, sa sjedištem pravoslavne Crkve, i njihovo sjemenište. Neki su otišli i u Vilnius, gdje živi veliki broj katolika. Svaki dan su ili služili ili pribivali kod svete mise u raznim gradovima. Svrha toga izvanrednog putovanja bio je čisto vjerskog značenja.

IVAN XXIII — NA PUTU BEATIFIKACIJE

Početkom godine svečanim vjerskim obredima završen je tzv. »pripravni postupak« da bude proglašen blaženim Angelo Roncalli, Ivan XXIII. Proces i svečanosti vodio je sadašnji patrijarh Albino Luciani ka predsjednik toga suda te je ispitao u 92 sjednice život i rad patrijarhe Roncallija u Mlecima od 1953. do 1958. godine. Pročitan je zapisnik zadnje sjednice za pripravni proces o svetosti i kreposti sluge Božjega. Na koncu suci su potpisali tekst, zapečatili i poslali u Rim za beatifikaciju. Iza toga msgr. Capovilla, osobni tajnik Ivana XXIII, prikazao je njegov lik i djelovanje.

NAGLI PORAST CRKVE U AFRICI

Stručnjak na području afričkih statistika, anglikanski duhovnik u Nairobi-ju iznio je nedavno ove činjenice:

»Moje brojke glase ovako: U Africi postoji 850 plemena, govori se 800 jezika, a 1970. god. živi 344 milijuna stanovnika. Broj katolika nisu 33 milijuna, nego 45 (tu brojim i 5 miljuna pripravnika za krštenje). Protestanata 29 milijuna; a ne govorim o 9 miljuna Afričkih nezavisnih crkava. Muslimani broje 145 milijuna vjernika, 75 milijuna sjeverno, a 70 milijuna južno od Sahare. A preostaje još 104 milijuna animista — afričke vjere. I tako kršćani sačinjavaju 28 posto pučanstva.

CRKVA U BIAFRI

Misionari koji su djelovali u nekadašnjoj Biafri, danas centralna istočna Nigerija, morali su iza rata koji je trajao 2 i pol godine, ostaviti taj rad. Za vrijeme tog rata ta mlada Crkva proživjela je veliku kušnju. No iza rata pokazala je svoju jačinu i život. Četiri biskupa, 150 svećenika i 163 časne sestre rade među vjernicima toga kraja. Nedavno je taj kraj pohodio jedan misionar Duha Svetoga i bivši tajnik katoličkog tajništva za Lagos. Njegov je dojam da Crkva među plemenom Ibo upravo cvate. Tako on piše: »Nema razloga da crno gledamo na stanje Crkve u ovom dijelu Nigerije. Dapače, smijemo biti radosni i zahvalni. Tu revno djeluje Crkva puna oduševljenja. Posvuda se osjeća želja za radom, a to je najbolji odgovor onima koji tvrde da je udarac zadan toj mladoj Crkvi novom situacijom bio prejak, i da će ga ona teško preživjeti. Stvarnost je posve drugačija, a najljepše se odrazuje u govoru biskupa grada Onitsche, monsinjora Arinze, kada je rekao kako Crkva u tim krajevima ne traži ništa drugo nego da može propovijedati Evanđelje. Nama nije stalo ni do politike, ni do novca, rekao je biskup.

Zatim onaj misionar naglašava kako golema većina vjernika revno sudjeluje u svim liturgijskim obredima, napose u onim koji su prilagođeni njihovu jeziku i kulturi. Kraj obiluje i svećeničkim zvanjima. Ove se godine upisalo na teološki fakultet u Bigardu 58 studenata. Biskup Enuga namjerava sagraditi još jedno malo sjemenište zbog prevelikog broja sjemeništaraca, koji naprosto ne mogu biti smješteni u dosadašnje sjemenište. Ali i druge ustanove — kao što su bolnice i škole — snažno djeluju na svojim područjima. Ali ipak ovaj kraj u Nigeriji treba još uvijek goleme materijalne pomoći da bi se mogao uzdići iz posljedica što ih je prouzrokovao dugi građanski rat.

Josip Badalić

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Za primljene milosti hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. Uz dar od 500 din. — zahvalna Valentina, Rijeka.

— Preporučujem se Presvetom Srcu Isusovu i svetom Antunu za ozdravljenje. — Nikola Blažević, Velika kod Slav. Požege.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima. — Mara Bagarić, Fojnica.

— Molim Božansko Srce Isusovo da mi usliša moje prošnje. — Senka Petrović, Kanada.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću na svim milostima. Ujedno ih molim da čuvaju moga sina, snahu i unuke. — Marija Pavlić, Gerovo.

— Na mnogim primljenim milostima hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — studentica Š., Podvorec i njezini roditelji, Zagrebačka Dubrava.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na uslišanim molitvama. — Jela Prović, Pitomača.

— Hvala Isusu i Mariji na uslišanim molbama. — Zahvalna obitelj Strgar iz Drenovaca.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima. Ujedno im preporučujem sebe i svoju djecu, da nam pomognu. Osobito molim da mi djeca budu vjerna Bogu i svetoj vjeri. — A. V., Čačinci.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na poboljšanju zdravlja nakon poroda četvrtog djeteta. Hvala im i na tome da su mi djeca duševno i tjelesno zdrava. Cijelu svoju obitelj i nadalje preporučujem zaštiti Srca Isusova i Marijina. — Miljenka Džaja, Medovdolac kod Imotskog.

— Na svim primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i Kardinalu Stepincu. I nadalje molim njihovu pomoć. — Marija G., Đurđenovac.

— Zahvaljujem Presvetom Trojstvu, Srcu Isusovu, Žalosnoj Gospi i sv. Antunu na primljenoj pomoći u mojoj velikoj bolesti. I nadalje im se preporučujem. — Magda Matas, D. Kupčina.

— Na ozdravljenju svoje unuke zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — Štefanija, D. Dolac kod Splita.

— Zahvaljujem Prsvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Vidu, sv. Luciji i sv. Antunu na uspjeloj operaciji moje kćeri, koja je već kod kuće i radi uobičajene poslove. — F. O., Gornja Rijeka.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i svetim zaštitnicima što je uspjela moja operacija i što mi je sin diplomirao. I nadalje im preporučujem sebe i obitelj. — Agneza Štimac, Donji Kraljevac, Međimurje.

— Od svega srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, što mi je vratilo slogu i mir u obitelj. — Zahvalna M. G., Zagreb.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, ocu Leopoldu Mandiću i svetim zaštitnicima na uspjehu u školi, na uspjeloj operaciji i na svim drugim milostima. I ubuduće molim njihovu pomoć. — Učenica medicinske škole K. B., Varaždin.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Tadeju, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima na svim primljenim milostima. Ujedno im preporučujem u zaštitu sebe, obitelj svoga sina, a napose dvije unuke, da napreduju u školi. — Vlatka Janeš, Gerovo.

— Hvala sv. Nikoli Taveliću, Papi Ivanu Dobrom i Ocu Piju za sve primljene milosti po njihovu zagovoru. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Z. K., Split.

— Na uspješno završenim ispitima i na drugim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu. I nadalje mu se preporučujem. — I. R., Pučišta.

— Za primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marjinu, sv. Josipu i ocu Vendelinu. I ubuduće molim njihovu pomoć. — N. N., Brinje.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću na uspjeloj operaciji i na drugim milostima. Molim i za daljnju njihovu pomoć. — E. K., Prelog.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima na svim primljenim milostima tijekom života. Neka me ni ubuduće ne zaborave. — Marija Marošević, Zagreb.

— Na ozdravljenju srca i noge zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. — Antun Šafar, Bočkovec, Orehovec.

— Za primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — K. S., Zadar.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Ivanu Krstitelju što je moja kćerka uspješno operirana od dva tumora i napokon ozdravila. Neka nas ni nadalje ne zaborave. — Elizabeta Filković, Gornja Bebrina.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, što mi je po zagovoru oca Leopolda Mandića udijelio milost ozdravljenja. Neka mi i nadalje bude u pomoći. — Ruža V., Martinšćica.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. — Franica iz Omiša.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. za primljene milosti. I nadalje mu preporučujem svoje potrebe. — B. D., dak, Široko Polje.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Nikoli Taveliću, ocu Leopoldu Mandiću i ocu Anti Antiću za sve primljene milosti. I ubuduće molim njihovu pomoć za sebe i sve svoje. — Marija Velić, Metković.

— Preporučujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu svoje i svoje djece duševno i tjelesno zdravlje. — Iva Vukoja, Ledinac.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću i Kardinalu Stepincu. — Ivan Schöppel, Subotica.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Nikoli Taveliću na uspjeloj operaciji moga oca, kao i na drugim primljenim milostima. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Marija Hajdić, Babino Polje.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi od Suza. I nadalje molim njihovu pomoć. — H. O., Bilice, Pleternica.

— Hvala Presvetom Trojstvu, Majci Božjoj, sv. Josipu i Ocu Leopoldu Mandiću za pomoć u bolesti. — Kristina Škof.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću na primljenim milostima u 1970. godini. I nadalje im se preporučujem. — Dragica Zdelar, Jaska.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. I nadalje se preporučujem. — M. L., Sisak.

— Hvala Božanskom Srcu Isusovu, Žalosnoj Majci Božjoj, Kardinalu Stepincu, ocu Leopoldu Mandiću i svim nebeskim zaštitnicima na sretno svršenoj školi i maturi moje kćeri. — K. K., Krašić.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Blaženoj Djevici Mariji, sv. Roku i svim ostalim zaštitnicima na milosti da su mome sinu zacijelile velike rane. — Agneza Boc, Repušnica, Kutina.

— Za sve primljene milosti od srca zahvaljujem Presvetom Trojstvu, Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu. I nadalje im se preporučujem. — Kata Jurik, Soljani.

— Na mnogim uslišanim molitvama zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj od brze pomoći, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Antunu, te ocu Leopoldu. I ubuduće molim njihovu pomoć za sebe i obitelj. — Ana Šokčević, Otok.

— Na svim do sada primljenim milostima od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Judi Tadeju, sv. Maloj Tereziji i ocu Leopoldu Mandiću. Neka i ubuduće budu u pomoći meni i mojoj obitelji. — Evica Tolmačević, Forkuševci.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći što su mi pomogli u bolesti, na pomoći što ju je primila moja unuka kao i na drugim milostima. Š. M., Jakšić.

— Na primljenoj pomoći u nevolji zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Josipu, Sv. Antunu i ocu Leopoldu. I nadalje im se preporučujem. — Biserka Romić, Subotica.

— Za sretno položen ispit svog sina, kao i za druge milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću, Kardinalu Stepincu, Petru Barbariću i ocu Leopoldu. I ubuduće im se utječem u zaštitu. — A. K., Ferićanci.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, ocu Leopoldu Mandiću i Petru Barbariću što je spašen život jedne mi drage osobe. I nadalje im se preporučujem. — — N. N., Split.

— NOVO! —

SVIBANJSKA ČITANJA — Svećenički svibanj od Josipa Antolovića. — Narudžbe slati: Rudolf Breber — 41001 — Zagreb, pp. 699.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26. — 1971. — Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika, a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

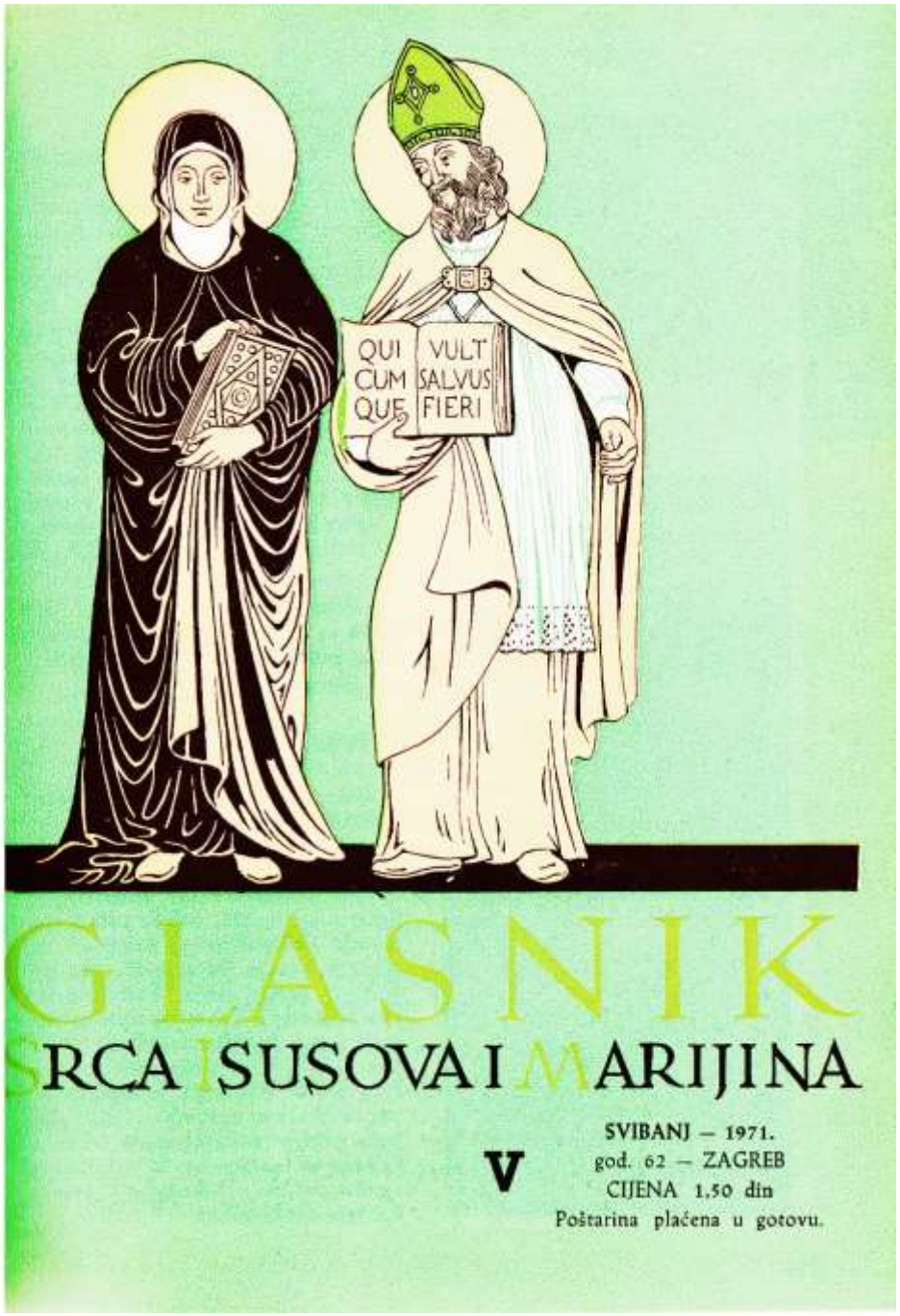

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

SVIBANJ — 1971.
V
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

195 Gospa Marija, A. G. Matoš
196 Veliki posao Marijanskog kongresa, P. Bulat
198 Djevičansko srce, J. Njavro
200 Gospa i A. M. — Josip Antolović
202 Kršćanstvo i nevjera, Ivan Kukula
207 Moja majka, Izidor Poljak
208 Roditelji i škola, Juraj Gusić
211 I konobari imaju srce
212 Đavo na tavanu, Stjepan Džalto
218 Ručna torbica
220 Poziv na rad za misije
221 Potreba navještanja, Josip Antolović
223 Misionari pišu, J. Gusić
226 Saopćenje za tisak
227 Razgovaramo
229 Iz života Crkve, Josip Badalić
234 Knjige
235 Zahvalnice

Naslovna strana: prof. Zdenka Sertić — »sv. Monika i sv. Atanazije«

4. SVIBNJA SV. MONIKA

»Ja sam joj zatvorio oči. Silna mi se tuga savi u srcu i preli se u suze. Pod jakim pritiskom volje oči moje sustaviše izvore svoje i ostadoše suhe... Bilo mi je veoma teško u toj borbi. Onaj čas kad je ispustila dušu brizne dječak Adeodat u plač... Držao sam da mi se ne pristoji njezinu sahranu sprovesti u suzama, plaču i uzdisajima. Tako običavaju ljudi oplakivati kakovu nesreću pokojnika i neko njihovo potpuno uništenje. Ali ona, niti je nesretno umrla, niti je umrla zauvijek. To mi je jamčio njezin život, to sam čvrstom vjerom i sigurnim razlozima držao stalnim.« Augustin o svojoj majci, Conf. IX 12

»Ništa nije Bogu daleko. Ne treba se bojati, da na koncu svijeta neće znati odakle će me uskrisiti.« Sv. Monika

2. SVIBNJA SV. ATANAZIJE

Biskup, crkveni naučitelj i aleksandrijski patrijarha. Živio je u doba Dioklecijanovih progona. Kao mladi đakon napisao je dvije knjige: »Protiv pogana« i »O utjelovljenju Božje Riječi«. 325. godine polazi kao pratnja aleksandrijskog patrijarha na sabor u Niceju. Tu se ističe kao prvoborac protiv Arija, koji je nijekao božanstvo Kristovo. Kasnije postaje i sam patrijarhom. Puno je trpio od Arijevaca i bio četiri puta u progonstvu. Atanazije je napisao život sv. Antuna pustinjaka i tako Zapadu otkrio monaški život crkve u Egiptu. Sv. Atanaziju se pripisuje i vjeroispovijest »Quicumque«, kratka i sažeta nauka crkve.

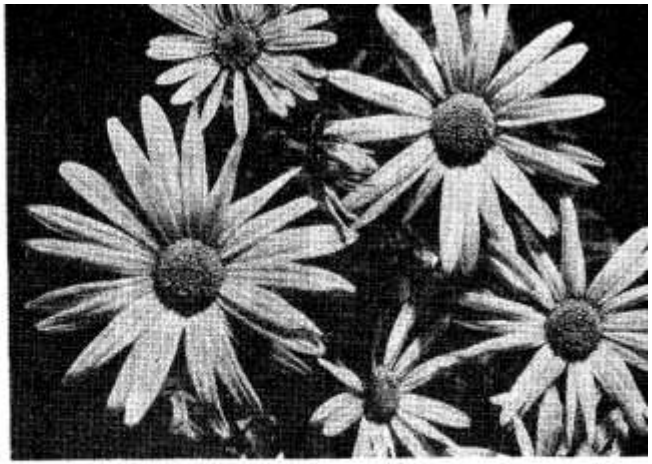

GOSPA MARIJA

Ima jedna mala gospa Marija,
Što sve mi draža biva što je starija.

Jer ona me je prvog trudno rodila,
Za ručicu me slabu prva vodila.

Prva me na ovom svijetu volila,
Prva se za mene Bogu molila;

Kupala me suzom, Bog joj platio,
Anđeo joj suzom suzu vratio;

Dojila me mlijekom svoje ljubavi,
Učila me ovaj jezik ubavi

S kojim ću i onda slatko tepati,
Kada ću za plotom možda krepati.

Samo tebe volim, draga nacijo,
Samo tebi služim, oj Kroacijo,

Što si duša, jezik, majka, a ne znamen,
Za te živim, samo za te, amen!

A. G. Matoš

Veliki posao Marijanskog kongresa

Zagrebački nadbiskup Dr Franjo Kuharić rekao je nedavno uredniku jednog stranoga Marijanskoga časopisa:

»Odluka da se u Hrvatskoj održi Svjetski Marijanski kongres specijalna je milost za naš hrvatski narod, za našu sadašnju situaciju vjersku i za duhovni napredak čitave Istočne Evrope. Hrvatski narod, koji je kršten već prije 1330 godina, od svoga početka je bio uvijek Marijin narod. Naša prva crkva bila je posvećena našoj Nebeskoj Majci. Naš prvi kip je bio lik Marijin. . .«

Izgleda da je organizacija oko održavanja Marijanskoga kongresa dospjela u ruke osoba, koje su svijesne naše velike šanse, što nam je Marija daje. Naime: vrlo se ozbiljno radi oko priprava za taj veliki dan. I to na svim područjima, koja bi mogla odigrati važniju ulogu da Marijino slavlje što bolje uspije. Uz Zagrebačkog pomoćnog biskupa o. Miju Škvorca, u Savjetu tajništva i u Komisijama angažirani su još brojni naši laici i svećenici.

PRIJEDLOZI I PLANOVI

Odlučeno je da Bogoslovski fakultet u Zagrebu za Mariološki kongres osigura šest predavača, koji će uz svjetske stručnjake obrađivati osnovnu temu Kongresa.

Preporučuje se Mariološki kongres organizirati tako da predavanja svrše do 20 sati. Onda bi bila zborovanja u određenim crkvama s programom što ga uređuje posebna kulturno - umjetnička sekcija.

Tajnik o. Škvorc je obavijestio prisutne o eventualnom geslu kongresa: MUNDI MELIORIS ORIGO — POČETAK BOLJEGA SVIJETA, i o eventualnoj himni »Zdravo Djevice Bogorodice!« Misli se i na folklorno, liturgijsko i umjetničko uređivanje pojedinih kongresnih dana. Želja je glavnoga vođe Svjetskih Marijanskih kongresa Dr Balića, da bi predavači na Mariološkom kongresu imali neku razonodu uz pomoć kakvih folklornih i kazališnih grupa.

Prema broju najavljenih vanjskih hodočasnika odredit će se crkve za pojedine jezične grupe.

Postavlja se pitanje kako angažirati redovnice za Marijanski kongres. Jer neće biti dovoljno mladeži koja bi uljepšavala svojom prisutnošću svečanosti na raznim mjestima, trebao bi se u Mariji Bistrici naći veći broj redovnica i redovničkih pripravnica.

Ozbiljno se razmišlja da se organizira posebno hodočašće redovnica, koje bi dobro izvježbale pjesme što će se pjevati u Mariji Bistrici. U slučaju da puk zataji, one bi bile stalan oslonac. Zato im treba na vrijeme dati tekstove.

Redovnice su žarišta molitve. Uspjeh kongresa ovisi o molitvi. Misli se organizirati u svibnju i kongres za redovnice te ondje obraditi koju Marijansku temu. Možda »Marija u katehizaciji« ili tome slično. One bi se trebale angažirati i u samaritanske svrhe u Mariji Bistrici.

Na Svećeničkom tečaju u siječnju mjesecu informirani su pristuni svećenici o pripravama za Marijanski kongres. Svećenicima se preporučilo da pozovu narod, kolikogod je više moguće, da dođe u narodnim nošnjama.

Svećenike se misli pozvati da najljepše i najbolje organiziraju svibanjske pobožnosti. One su najprikladnije da narod oduševe za Mariju i duhovno pripreve za Marijin kongres. Svećenici će za tu priliku dobiti razrađeni program.

Nadbiskupovo je mišljenje da se svećenici sastaju po dekanatima i razrade dobiveni materijal, kako bi za svako područje najbolje odgovaralo. Svećenici bi mogli već unaprijed poslati otprilike broj hodočasnika. Za to će dobiti u tu svrhu tiskani formular, da se prema navedenom broju hodočasnika pošalje i broj ulaznica.

Prihvaćen je prijedlog da se SLUŽBA RIJEČI pripredi za svaki dan i to moraju biti Marijanske službe. Na Službi Riječi se mora raditi veoma ozbiljno.

Zamišlja se da će se Marijanske proslave odvijati širom zemlje kroz tri dana prije Velike Gospe. Svaka će Biskupija urediti prema raspoloživim snagama određene programe. Ne mora to biti neposredno pred Veliku Gospu. Može i ranije. Nadbiskup preporuča da se aktiviraju sva prošteništa osobito u mjesecu svibnju. U Zagrebačkoj nadbiskupiji osim Marije Bistrice označuje posebno Voćin i Kamensko.

Programima na hrvatskom jeziku u Zagrebu ne mogu prisustvovati strani pripadnici Marijanskog kongresa radi jezika, ali im se misli omogućiti da posjete različite izložbe i ostalo kulturno bogatstvo hrvatske metropole. Raspravlja se o tome da se naprave posebni dijapozitivi o povijesti Crkve u Hrvatskoj. Tako bi prodrla i naša narodna povijest u svijet. Prave se planovi da se angažira i naš LADO iz Zagreba. A na Mariji Bistrici možda bi se prikazalo koje Gospino »SKAZANJE«.

ZAJEDNIČKI NAPORI . . .

Kako vidimo, Komisije su vrlo aktivne u svojim planovima i pothvatima. Nadamo se i imamo povjerenje da će sve lijepo spremiti i organizirati.

Sa svoje strane — SPREMAJMO SE! Vrijeme je blizu. Uredimo svoje godišnje odmore. Dopisujmo se s onima, koji su u inozemstvu, kako bi se i oni za Veliku Gospu našli u Mariji Bistrici i Zagrebu. Najveće Marijino slavlje u Hrvatskoj neka ne prođe bez vas i onih koji su vama dragi.

MOLIMO se da Gospa blagoslovi taj posao i donese život milosti našim dušama. Neka nam Ona u ovoj godini otkrije što bogatije izvore svoje majčinske

brige i pomoći. Neka usreći i ozdravi naše poljuljane obitelji. Neka uzburkanom svijetu posreduje pravedni mir, a Crkvi istinitu obnovu i misijski duh. Neka posebno našemu narodu bude »početak boljega svijeta.«

o. PERO BULAT D. I.
pučki misionar

DJEVIČANSKO SRCE

TEMELJ MARIJINA DJEVIČANSTVA

Sva kršćanska tradicija od prvih početaka kršćanstva s Marijinim imenom nerazdruživo povezuje ime Djevice. Cijela tradicija Mariju je promatrala kao djevicu, i to djevicu ne samo tijelom, nego i duhom i srcem. Ona je bila djevica u potpunom smislu te riječi, najsavršeniji ideal djevice.

Pokušajmo malo zaviriti u to djevičansko Srce. No iako to činimo s najvećim djetinjim poštovanjem, zar ne pokušavamo previše, kad želimo ne samo približiti se tom Srcu, nego i u to svetište zaviriti? Zar nisu tu tajne, koje je Djevica sakrivala svakom ljudskom oku? Ipak, budući da Marija pripada svima nama, njezino djevičanstvo jest opće dobro Crkve.

Marijino djevičanstvo ima posve pozitivan značaj... Ono je prije svega djevičanstvo ljubavi. Ona je upoznala Boga, njegovu ljepotu i beskrajnu dobrotu. I od početka htjela je ljubiti samo njega, i to cijelim svojim srcem, cijelom dušom, svim svojim silama. Za Mariju je živjeti značilo: ljubiti Boga. I koliko je raslo njezino Srce, toliko je rasla i njezina ljubav. Nikad se ništa nije uvuklo u njezino Srce, što ne bi pripadalo Bogu. Pa kad je sveti Franjo Saleški mogao govoriti: »Kad bih znao, da je u mom srcu samo jedna žilica, koja ne ljubi Boga, ja bih je iščupao!« što istom možemo reći o Mariji?! Njezina je ljubav bila tako savršena, da je isključivala svaku drugu ljubav.

Da bolje shvatimo što je bila djevičanska Marijina ljubav, usporedimo je s čistom ljubavlju zaručnice, koja je sva obuzeta žarom ljubavi prema idealnom zaručniku. Ona ga ljubi svom svojom moći, u njemu usredotočuje sve svoje osjećaje. Njezina ljubav isključuje svaku drugu ljubav. Njezino srce jednostavno ne može pripadati drugome, jer već pripada onome koga ljubi. To je samo blijeda slika Marijine ljubavi prema Bogu.

Djevičanske duše razumjet će lako taj osjećaj, samo ako duboko uđu u svoje vlastito srce. Istina, za mnoge je prvi korak k djevičanstvu bio odvratnost od svake stvorene ljubavi; osjećaj da tu nema ništa što bi moglo zadovoljiti težnje njihova srca. Ali na dnu tog osjećaja ima nešto pozitivno. Jer odakle dolazi ta odvratnost od svake stvorene ljubavi, ako ne odatle, što je nestvorena ljubav svjesno ili nesvjesno već obilježila njihovo srce?

Najvjerniju sliku o Marijinoj djevičanskoj ljubavi objašnjuju nam one duše, koje su bile od najranijeg djetinjstva zahvaćene božanskom ljubavlju, i koji nikad nisu ni sanjale o drugom osim o Bogu, i koje nisu ni slutile da se može ljubiti koga drugoga osim Boga.

Kad se je dogodilo da je koja od Marijinih prijateljica ili drugarica sklopila zaruke, ili kad je ona vidjela mlade zaručnike kako se vole svježinom prve ljubavi, to je za nju bio samo jači poticaj da pripada samo svome nebeskom Zaručniku i njezinu je radost povećavala sve veća svijest, koja joj je otkrivala da samo Boga svoga ljubi.

DJEVIČANSKA MAJKA

Marija je ostala djevica i onda, kad je postala majkom. Tada su se u njezinu Srcu udružile i stopile dvije ljubavi: djevičanska i majčinska ljubav postale su samo jedan plameni žar.

Djevičanska se ljubav razlikuje od majčinske. U čemu je ta razlika? Pogledajmo je, pa će se našem pogledu otvoriti novi vidici o djevičanskom Marijinu Srcu.

Majčinska ljubav usredotočuje sve osjećaje srca na muža i djecu. Suzuje ih dakle na svoju obitelj, tako da je po riječima svetoga Pavla ona kao razdijeljena, razdvojena, pa joj je potreban velik napor da svoje osjećaje upravi i k Bogu. Isto je tako i s ljubavlju prema ljudima izvan njezine obitelji. Ljubeći svoga muža i svoju djecu i kršćanska žena zna dobro, da tako suzuje svoje srce. Ona bi ga morala preodgojiti, da nastavi ljubiti kao prije sve one, kojima je potrebna njezina ljubav, da se zanima za velike stvari, za koje je prije stupanja u brak kucalo njezino srce.

Dok je majčinska ljubav sužena na jednu obitelj, djevičanska je ljubav otvorena. Kršćanska djevica, koja ima uistinu djevičansko srce, usredotočujući sve svoje osjećaje na Boga, od njega dobiva kao dar povećanu moć ljubavi. Bog joj daruje milost da joj srce postaje veliko i široko. Djevičansko srce u intimnom dodiru s Bogom poprima nešto od zanosa Božjeg Srca, koje ljubi sve i ne isključuje nikoga. Ono je spremno priteći u pomoć svakoj ljudskoj bijedi, spremno je da se posveti svakoj plemenitoj stvari, svagdje će se naći gdje može činiti dobro.

Takvo je bilo djevičanstvo Srce Marijino. Kao Majka Isusova Marija je već bila i majka svih ljudi, i sve obuhvatila svojom majčinskom ljubavlju. Ali da to mogne ostvariti, toj njenoj majčinskoj ljubavi priskočila je u pomoć njezina djevičanska ljubav. Ta ljubav otvorila je njezino Srce svim onima, koje je Bog toliko ljubio, da je za njih dao svoga jedinorođenoga Sina. Tako su se te dvije ljubavi skladno ujedinile i stvorile veliko srce, koje obuhvaća cijeli svijet, sve Božje interese, sve interese duša, cijelo nebo i cijelu zemlju.

Djevičanska je ljubav dala Marijinu majčinskom Srcu neizrecivu snagu. Ljubav majke i žene zna biti jaka i nenadvladiva, do skrajnosti smiona i strpljiva, ali samo u svome djelokrugu. Djevičanska ljubav, usredotočena na Boga, dobiva u Bogu elan, snagu, junaštvo mučeništva. Sjetimo se samo kršćanskih djevica i mučeni-

ca bilo kojeg razdoblja crkvene povijesti.

Videći Marija, kako je Bog nju djevicu izabrao da bude majkom njegova Sina, Otkupitelja svijeta, i kako je upotrijebio svoju svemoć da izvede ovo čudo: Djevicu Majku, shvatila je, koliko Bog ljubi djevičanstvo. I odmah od početka ona postaje uzor tolikim dušama, da su se mogle odlučiti za taj uzvišeni put djevičanstva.

Danas, kad je tjelesna požuda toliko zavladala svijetom i posve zarobila toliko duša i srdaca, Marijin primjer čistoće, djevičanstva, nevinosti, silno je potreban u borbi protiv toga zla. Stoga je potrebno osobito među mladeži širiti i njegovati pobožnost prema presvetoj Djevici Mariji, da je njezina krepost očara, oduševi i privuče, te je potakne na čist i neporočan život. Iskustvo je već toliko puta potvrdilo da se u Marijinoj školi odgajaju najbolje mlade duše. Povedimo ih dakle u tu školu...

Josip Njavro

GOSPA I AM

POVIJEST:

Štovanje Majke Božje bilo je uvijek veoma naglašeno u Apostolatu Molitve. Glavni ideolog i promicatelj Apostolata Molitve, pokretač prvog Glasnika Srca Isusova P. Ramière gajio je naročitu pobožnost prema bl. Djevici Mariji, kraljici apostola i govorio: »Kraljica apostola oboružala nas je mačem molitve kojim smo izvojevali sve naše pobjede«. Kroz dugo vremena P. Ramière podržavao je vezu sa »živom krunicom« pa je to ušlo i u statute Apostolata Molitve iz g. 1879. Ondje čitamo: »Osim toga preporučuje se članovima Apostolata Molitve da svaki dan prikažu desetku krunice za Svetoga Oca i potrebe Crkve, koje im se naznačuju početkom svakoga mjeseca«.

Kroz 125 godišnju povijest Apostolata Molitve uvijek se je članovima veoma naglašavala pobožnost prema Majci Božjoj i »da mole pomoć premoćne Majke te da istu u ovom pobožnom djelu za promicanje spasenja duša znadu predobiti kao pomoćnicu«. Najnovije odredbe Apostolata Molitve općenito ističu marijansku pobožnost i svima preporučuju moljenje krunice.

U SVJETLU KONCILA:

II Vatikanski koncil u 8. poglavlju uredbe o Crkvi iznio je ulogu Majke Božje u djelu spasenja te naglasio važnost marijanske pobožnosti u apostolskom životu Crkve. Iz koncilske nauke proizlazi kako je Blažena Djevica Marija veoma usko povezana s djelom spasenja te s podrijetlom i životom Crkve tako da je kao neki »tip Crkve«, naime u redu vjere, ljubavi i savršenog sjedinjenja s Kristom. U tajni Crkve koja se i sama naziva djevica i majka Blažena Djevica Marija pruža savršen primjer djevičanstva i majčinstva. Vjerujući naime Božjoj poruci i podlažući joj se rodila je samoga Sina vječnoga Oca i to ne poznavajući muža, osjenjena Duhom Svetim kao nova Eva koja nije povjerovala staroj zmiji već Božjem Glasniku. Rodila je Sina »da ovaj bude prvorođenac među mnogom braćom« (Rim. 8,29), a to su vjernici »za kojih rođenje i odgoj ona surađuje materinskom ljubavlju« (Lumen gentium, 63).

Drugo što ističe Koncil jest divan primjer Blažene Djevice. O tome kratko kaže dekret o apostolatu laika: »Savršen uzor ovakvog duhovnog i apostolskog života jest B. D. M., Kraljica apostola, koja je, dok je na zemlji slično svima nama provodila život pun obiteljskih briga i napora, uvijek bila intimno povezana sa svojim Sinom i na sasvim je poseban način surađivala u Spasiteljevu djelu: sada pak, na nebo uznesena,

brine se svojom majčinskom ljubavi za braću svoga Sina koja još putuju zemljom u opasnostima i tjeskobama, dok ne budu dovedeni u sretnu domovinu. Neka je najodanije svi štuju i neka povjere svoj život i apostolat njezinoj majčinskoj brizi...« (broj 4).

Napokon koncil mnogo naglašava moćan zagovor Presvete Bogorodice: »Nakon uznesenja na nebo nije napustila spasonosnu ulogu, nego nam mnogostrukim svojim zagovorom i dalje pribavlja milosti vječnoga spasenja. Materinskom ljubavlju brine se za braću svoga Sina koji još putuju i nalaze se u pogiblima i tjeskobama, dok ne budu dovedeni u sretnu domovinu. Zato se Bl. Djevica u Crkvi zaziva imenima Odvjetnica, Pomoćnica, Pomagačica, Posrednica...« (Lumen gentium, 62).

Ovo moljenje pomoći Svete Djevice sačinjava integralni dio njezina štovanja niti se od njega može odijeliti, jer nam je Ona dana kao Majka koja svima pomaže u postizavanju svetosti i vječnoga blaženstva. Imajući na pameti nauku koncila Apostolat Molitve veoma preporučuje svim svojim članovima pobožnost prema Majci Božjoj.

KONKRETNI OBLICI MARIJANSKE POBOŽNOSTI:

Ponajprije najbolje očitujemo pobožnost prema Bl. Gospi ako nasljedujemo njezin primjer pa i njezin apostolat, koji nije upadljiv, a sastojao se u vršenju svagdanjih kućnih dužnosti kakve vrše tolike žene i majke u našim obiteljima. Sve je to Marija objavila iz ljubavi prema svome Sinu za ostvarenje Njegovih velikih spasiteljskih planova. Apostolski život ne počinje vanjskom djelatnošću već potpunim slaganjem s Božjom voljom u svagdanjem životu.

Zatim drugi konkretan način naše marijanske pobožnosti sastojat će se u tome da ćemo svijesno svoje jutarnje prikazanje Božanskome Srcu Isusovu izvršiti po Mariji i preko Nje.

Treći način kojim ćemo štovati Bl. Gospu bit će u moljenju krunice razmatrajući pobožno otajstva iz Isusova života. Vidjeli smo da je krunica u Apostolatu Molitve uvijek imala časno mjesto. Neka tako bude i danas.

Nadalje neka članovi Apostolata Molitve žarko preporučuju Bezgrješnom Srcu Marijinu velike probleme i potre-

be svete Crkve. Tu će doći do izražaja socijalna i crkvena strana marijanske pobožnosti. Obraćajmo se Blaženoj Djevici ne samo u svojim osobnim potrebama već joj preporučujmo naše zajedničke crkvene potrebe. I sama nam je Blažena Gospa u Lurdu i Fatimi preporučila molitvu za svijet i obraćenje grješnika. Svijet je danas više nego ikad potreban onih koji će za nj u tišini moliti.

Napokon promičimo liturgijsko štovanje Blažene Djevice slaveći Njezine blagdane i pa i Njezin mjesec svibanj.

KONAČNO PITANJE:

Možda će neki čitatelji Glasnika Srca Isusova i Marijina pitati: »A kako bismo mi zapravo mogli postati članovi Apostolata Molitve?« — Na to pitanje odgovaram. Nije potrebno neko naročito upisivanje, ali je ipak potrebno neko vanjsko očitovanje želje da se postane član Apostolata Molitve. To se može očitovati pismeno potpisniku ovoga članka, a kao vanjski znak pripadnosti može biti primanje Glasnika Srca Isusova i Marijina. Dosta je da Glasnik dolazi u obitelj pa da svi članovi obitelji postanu članovi Apostolata Molitve. A glavna obveza biti će svako jutro prikazati svoj dan s molitvama, radom i trpljenjem Bož. Srcu Isusovu po rukama Bezgrješne u naknadu za ljudske grijehe, za Crkvu, za Papu i za nakane za svaki mjesec od njega preporučene koje donosi i tumači naš Glasnik.

Ako želimo biti svijesni kršćani onda bismo svakako morali biti i članovi Apostolata Molitve, jer bismo na taj način stvarno dokazivali koliko nam je stalo do Krista i Njegova kraljevstva. Blažena Gospa, Kraljica apostola koja je sva živjela, molila, radila i patila u službi Krista Gospodina može nam u tome poslužiti kao najljepši primjer.

Josip Antolović

OPĆA NAKANA AM.

KRŠĆANSTVO I NEVJERA

Da se pronađu uspješni putovi, kako da se nadvlada bezboštvo.

DVA SVJETOVNA NAZORA

Želimo li govoriti o stavu što ga kao vjernici treba da zauzmemo prema bezboštvu, moramo najprije biti na čistu s pitanjem, što pod tim izrazom razumijevamo.

Bezboštvo ili ateizam filozofska je nauka koja drži, da ne postoji osobni Bog, o kojem nam govori kršćanstvo i sve druge religije svijeta. Ateistička filozofija uči, da svijet u kojem živimo, opstoji bez Boga, bez Njega se razvija i usavršuje, te dosljedno ne može u Bogu ni imati svoj konačni cilj. Na pitanje, kako je nastao silni svemir, u kojem vlada savršeni red, kako je nastala ova naša čarobna Zemlja sa svim svojim prirodnim krasotama i nebrojenim oblicima organskog života od bakterija i mikroba sve do čovjeka, koji snagama svoga uma i jakošću svoje volje vlada prirodom i sprema se da prodre i u sam svemir — na ta bi pitanja prema očekivanju ateističke filozofije znanost tek imala da odgovori.

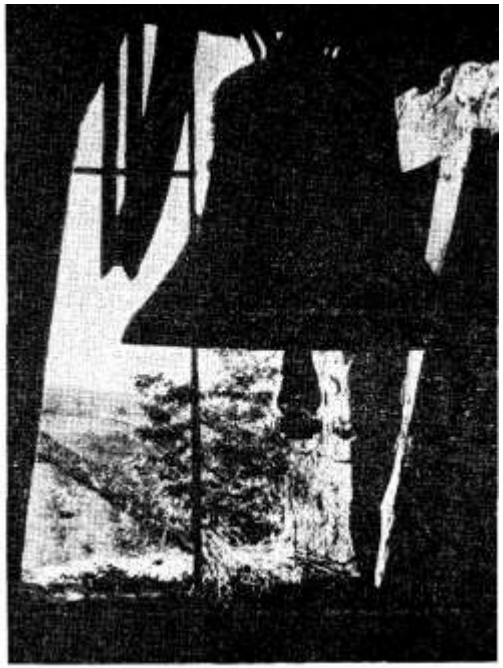

Kršćanska filozofija polazi sa stanovišta, da postoji osobni Bog, neizmjerno savršeni Duh, stvoritelj svega vidljivog i nevidljivoga, dok sve što je izvan Boga, ima svoj bitak i opstanak jedino u ovisnosti o Njemu.

No Božji opstanak nije samo stvar filozofskog umovanja i dokazivanja ,nego je i objavljena istina. Bog se ljudima objavio i govorio im je o sebi, poučio ih je o njihovu porijetlu te o vremenitoj i prekogrobnoj svrsi. Sv. Pavao započinje Poslanicu Židovima ovim riječima: »Bog, koji je nekoć u mnogo navrata i na mnogo načina govorio ocima po prorocima, na kraju, to jest u ovo vrijeme govorio nam je po Sinu, kojeg je postavio baštinikom svega i po kome je stvorio svijet.« (Hebr 1,1-2)

Kao što je činjenica, da Bog postoji, tako je i činjenica, da među ljudima ima bezbožnika, koji niječu Božju opstojnost, pa dosljedno i otklanjaju sve istine, koje su nužno povezane s vjerom u osobnog Boga. Ta je činjenica od velikog značenja, pa nas ne iznenađuje da je II Vatik. Koncil o njoj raspravljao. U Pastoralnoj Konstituciji »O Crkvi u suvremenom svijetu« izjavljuje Koncil »da ateizam treba ubrojiti u vrlo ozbiljne pojave našega vremena. Zato je potrebno, da bude razmotren s velikom pažnjom.« (LG 19)

II VATIK. KONCIL O BEZBOŠTVU

Koncil je rezultate rasprava o bezboštvu uvrstio u spomenutu Konstituciju. Razumljivo je, da Koncil nije promatrao pojavu bezboštva ni sa političkog ni sa socijalnog stanovišta, nego u vezi s temeljnom misijom Crkve da propovijeda Evanđelje svakom stvorenju (Mk 16,15), te da svim ljudima omogući postignuće konačnog cilja u vječnom životu (I Tim 2, 5).

Prema nauci Koncila ne označuje izraz »bezboštvo« uvijek istu stvar. Ima bezbožnika ili ateista, koji izričito Boga niječu, a među ovima opet takovih, koji se upravo strastveno bore proti vjere u Boga. To su bezbošci ili ateisti u strogom smislu. Drugi drže, da čovjek ništa ne može o Bogu tvrditi — niti da postoji, niti da ne postoji. A to je u praksi isto što i nijekati Boga. Ima ih nadalje, koji toliko uzvisuju čovjeka, da vjera u Boga gotovo gubi svoju snagu. Nekoji ne vide, čemu bi još vodili brigu o vjeri. Ništa ih sa područja vjere ne zanima, prema svemu su posve ravnodušni. No da netko bude bezbožnik, nije potrebno da Boga izričito zabacujemo, nego je dosta da Ga nikako ne prihvaća. Bezboštvo nastaje također i iz silovitog protesta proti tolikih bijeda i nevolja, koje vladaju svijetom: »Kad bi bilo Boga, zar bi se mogle događati tolike nepravde, s kojima se danomine susrećemo«. Koji ovako misle, zaboravljaju, da ovaj život nije sam sebi svrhom, nego tek priprava na pravi život za koji smo stvoreni, a do njega dolazimo noseći svagdanji križ. (LG 19) Ima takovih, a nisu baš ni rijetki, koji teoretski ne odbacuju vjeru u Boga, dapače, u načelu je i prihvaćaju, ali u praksi se tako vladaju, kao da u ništa ne vjeruju. To su praktični bezbožnici. Ovima treba u pamet dozvati, da je vjera bez djela mrtva (Jak 2,26), te da »ne će svaki, koji govori: Gospodine, Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj, koji čini volju Oca mojega, koji je na nebesima« (Mt 7, 21).

Koncil nam odgovara i na osjetljivo pitanje, tko snosi odgovornost za širenje bezboštva: »Oni, koji svojevoljno nastoje udaljiti Boga od svog srca te izbjeći religiozna pitanja, proti diktata svoje savjesti, nisu dakako bez krivnje.« (LG 19). Tako nas uči i Duh Sveti u Knjizi Mudrosti: »Po naravi su bezumni svi ljudi koji ne upoznaše Boga ... koji nisu kadri prepoznati umjetnika po djelima njegovim ... Jer prema veličini i ljepoti stvorova, možemo po sličnosti razmišljati o njihovu Tvorcu ... Ako su bili kadri steći toliko spoznaje, da mogu svemir istraživati, koliko su lakše mogli otkriti Gospodara svega toga.« (Mudr 13, 1-9).

Odgovornost snose također i mlaki i indiferentni kršćani, koji s jedne strane nastupaju u javnosti kao vjernici, a s druge žive kao da nisu učenici Kristovi: »Ne malu ulogu za postanak ateizma mogu imati vjernici, ukoliko treba reći, da oni zanemarivanjem odgoja i netočnim i pogrešnim izlaganjem nauke ili također nedostacima svoga religioznog, moralnog i socijalnog života, pravo lice Boga i religije prije zakrivaju nego otkrivaju.« (LG 19).

PUTOVI, KOJIMA SE SVLADAVA BEZBOŠTVO

Oni, koji su sami krivi, što su upali u bezboštvo u bilo kojem od nabrojenih oblika, a to su svi oni, koji rade proti diktatu savjesti, treba da se što prije vrate u kuću očinsku, u duhu mile priče Gospodinove o Rasipnom Sinu (Lk 15, 11-32).

U koliko smo mi kao vjernici suodgovorni — a tko bi se usudio reći, da nema baš nikakove odgovornosti — treba da smirimo i uredimo svoj privatni i javni život u skladu s Božjim i crkvenim zapovijedima, te da nastojimo, u koliko nam naše slabe sile dopuštaju, ali trajno pomagani Milošću Božjom, da svojim životom ostvarujemo ono, što je Gospodin rekao svojim učenicima: »Vi ste sol zemlji ... Vi ste svjetlo svijetu« (Mt 5, 13-14). »Vaše svjetlo neka tako zasja pred ljudima da vide vaša dobra djela ljubavi te slave vašeg Oca nebeskog« (Mt 5, 16). Kad bismo mi katolici kao i ostali kršćani ustrajno nastojali oko ozbiljnog i dosljednog kršćanskog života, imali bismo veliki moralni ugled i silan utjecaj na naše suvremenike. Poznata je činjenica, da se kršćanstvo u prvim kršćanskim stoljećima najviše širilo primjerom života prvih kršćana. Kad bi danas široki slojevi vjernika doista živjeli u duhu Evanđelja, smijemo sa sigurnošću držati, da bi mnogi bezbožnik opet počeo vjerovati, a gdjekoji današnji vjernik ne bi možda već sutra postao bezbožnik.

Uz dobar primjer nepatvorenog kršćanskog života biti će koristan i osobni susretaj, koji Koncil nazivlje dialogom. Moramo nastojati, da otkrijemo u duši bežbožnika sakrivene uzroke nijekanja Boga, a to se ne može ostvariti bez iskrenog i razboritog razgovora. Takav je razgovor tim potrebniji, što se u javnom životu često nađu na istom području rada vjernici sa bezbožnicima. Kao što Crkva želi, da njeni vjernici s iskrenom nakanom pristupaju bezbožnicima, tako i bezbožnike poziv lje »da otvorena srca promotre Evanđelje Kristovo.« (LG 21).

Ovakav je dijalog s bezbožnicima imao Papa Pavao VI kada je 27. ožujka 1969. primio u audenciju učesnike simpozija »Kultura ateista«. Papa je u svom nagovoru rekao, da mu je drago čuti glas onih, koji su u taboru nevjernika kao što je i njemu drago, da se njegov glas čuje ne samo u Crkvi nego i kod onih, koji su izvan zajednice vjernika. U tom zapaženom govoru naglasio je Papa ove misli: »Ne možemo vjerovati, da razvoj moderne misli nužno vodi do nijekanja Boga. Ne vjerujemo da je sigurnost Božje opstojnosti nepristupačna ljudskom razumu, ili drugim riječima, da su znanost i vjera u Boga dvije suprotnosti, koje se međusobno isključuju. Ne vjerujemo, da ekonomska i socijalna sloboda nužno traže, da se odstrani vjera. Napokon ne vjerujemo, da je neizmjerni i otajstveni Bog nepristupačan čovjeku.« Tim je Papa učesnicima ovoga simpozija rekao, da njihov ateistički »vjerujem« nema opravdanja ni temelja

POGLED U BUDUĆNOST U Francuskoj je učinjeno nekoliko stručnih ispitivanja o opadanju vjere kod francuske mladeži između 1958. i 1968. Ustanovljeno je, da je god. 1969. pohađalo nedjeljnu sv. Misu 10% manje odrasle mladeži nego god 1958. Gotovo u istom omjeru porastao je i broj mladih bezbožnika. Ustanovljeno je, da ti mladi ljudi nisu postali bezbožnici mijenjanjem svjetovnog nazora, nego da su do bezboštva došli postepeno:

najprije su prestali moliti, onda su prestali pohađati sv. Misu, napustili primanje sv. sakramenata, zatim su postali indiferentni (ravnodušni), a onda tek bezbožnici. Budući da i u ovom desetljeću napreduje broj onih, koji napuštaju molitvu, Misu, primanje Sakramenata, može se gotovo statistički ustanoviti, kako će se i u ovom desetljeću proširiti bezboštvo, ako se mladež ne uzgoji za molitvu i prakticiranje vjere. A što vrijedi za katoličku mladež u Francuskoj, vrijedi za katoličku mladež i u svim drugim zemljama i narodima. Katolička mladež, koja je danas nehajna u vjerskim dužnostima, ne će imati snage ni poleta da se održi u vjeri. (Cristo al Mondo, 1970. br. 2. str. 157.)

BOL ŠTO LJUDI NE LJUBE BOGA

Završit ćemo ovo naše razlaganje o bezboštvu jednim kratkim razmatranjem Kardinala Danielou-a:

»U pojavi bezboštva — bez obzira na štovanje koje dugujemo svakoj osobi pa i bezbožniku — ima jedna stvar, koja ne može a da ne rani srce onoga, koji Boga ljubi.

Sveti Pavao osjećao se smućenim slušajući poruke o sablaznima, koje su se pojavile u Korintskoj crkvi, a on je u tu crkvu polagao najljepše nade. Velikom boli u duši pisao je Korinćanima, što su se počeli gubiti u tjelesnim grijesima, a on je tu crkvu »zaručio jednom mužu« i »kao čistu djevicu priveo Kristu« (2 Kor 11, 2). Bez oklijevanja piše sv. Pavao ovoj crkvi uzbuđeno pismo, kakovo bi prevareni muž pisao nevjernoj ženi. Ovo čini zato, jer zna, kako je nužno, da ljudi budu vjerni Bogu, a oni u Korintu to nisu. Ne može se Pavao pomiriti s činjenicom, da se Korinćani udaljuju od Boga.

I mi treba da osjećamo istu bol i žalost radi ljudi našeg vremena, koji ostavljaju Boga. Nema sumnje, da moramo poštivati osobnu slobodu drugih. Ali ipak ostaje činjenica, da se u dubini duše pravoga kršćanina mora da nalazi ova bol, koju prouzrokuje gledanje, kako mnogi ljudi ne ljube Boga. Načini, kako da se ovakovima pristupa, mogu biti različiti i treba da odgovaraju duhu vremena u kojem živimo, ali unutarnji razlog ovoj boli uvijek je isti. Unutarnja dispozicija apostolskog srca Sv. Pavla i Sv. Franje Ksavera ostaje ista i za apostole naših dana. Ako uistinu ljubimo Boga, ne ćemo moći mirno gledati, kako se mnogi ljudi udaljuju od Boga, nego ćemo radi te pojave trpjeti i svim silama nastojati, da »prezrena Ljubav« bude od svih ljudi ljubljena.« (Cristo al Mondo, 1970., br. 4, str. 307)

Ivan Kukula D. I.

MOJA MAJKA

Seljanka je skromna mila majka moja;
Haljina joj nije srebrom izvezena,
Preko mora skupo naručena svila;
Sve je srebro njeno bijela kosa njena.

Ruke joj ne krase alemovi sjajni,
Niti biser nosi oko bijela vrata,
Niti lanac zlatni; sve je zlato njeno:
Toplo srce njeno od suhoga zlata.

Izidor Poljak

RODITELJI I ŠKOLA

VELIKA PREKRETNICA Početak je školske godine. U obitelji je sve uzbuđeno i nekako svečano raspoloženo. Jedno od djece započinje svoje školovanje. Majka ga dotjeruje, daje mu upute kako će se u školi vladati, stariji brat ili sestra, koji već polazi u školu, također se upliće i nudi svoje usluge. Tata se možda drži po strani, ali i on osjeća u sebi to posebno raspoloženje. Da, cijela obitelj osjeća, da se jedan njezin član nalazi na životnoj prekretnici. On započinje dugi put školovanja, koje mu ima pomoći da se što bolje izgradi i jednom postane potpun čovjek.

I za dijete je taj čas nešto veliko, značajno u njegovu životu. Ono osjeća, da ostavlja mnoge svoje igre, da više neće moći posve raspolagati sa svojim vremenom, da mu se nameće teška obveza, koju će morati izvršavati . . .

Dobro je da dijete odmah od početka vrlo ozbiljno shvati taj veliki korak u život. Ipak ne bi bilo dobro i odgojno plašiti ga nabrajajući mu sve moguće i nemoguće poteškoće, koje ga na tom putu čekaju. Neka s nekim poletom i vedrinom započne taj životni put.

ZANIMANJE RODITELJA Već od samog početka potrebno je da se otac i majka zanimaju kako njihovo dijete napreduje u školi. Svakako ne bi bilo dostatno ono zanimanje, gdje bi roditelji samo općenito pitali dijete što je bilo u školi. Oni moraju voditi brigu za djetetove zadaće, za njegovo učenje kod kuće, za njegovo shvaćanje onoga što uči. A svakako je potrebno da češće pođu i do djetetova učitelja i kod njega se

zanimaju za vladanje u školi, za njegovo shvaćanje, pažnju, napredak, gdje je slabije, gdje bi trebalo više pomoći.

Vrlo je važno, da roditelji saznaju, kakav odnos vlada između njihova djeteta i učitelja: da li se ono učitelja previše boji, ili mu iskazuje premalo poštovanja, da li spremno prima njegove opomene i savjete, kad se radi o napretku u školi? S druge strane, roditelji moraju uzeti u obzir i ono, što njihovo dijete kaže o svom odnosu prema učitelju. Može se dogoditi da dijete osjeća prema njemu neku odbojnost, koja može imati svoj izvor u učiteljevu postupku prema njemu, za koji ono smatra da je bio nepravedan, previše strog. Ako se takvo nešto dogodilo, neka roditelji nastoje o tome s učiteljem razgovarati. On možda nije ni svjestan da je nešto takvo učinio.

Djecu često u školi smetaju učiteljevi »ljubimci«, kojima on bez poteškoće oprašta njihove nedostatke: nenapisanu zadaću, nenaučenu lekciju, nedisciplinu. Oni očekuju da će se sa svima jednako postupati.

ODGOJ UMA I SRCA Škola mora odgajati ne samo um, nego um i srce zajedno. A tu se mora držati barem prirodnog čudorednog zakona, prema kojem će odgajati srce. Stoga uvijek treba paziti da se djeci ne ruše osnove moralnog zakona raznim nesigurnim, često vrlo sumnjivim tvrdnjama. Ono što je jasno i za vjernika i za nevjernika, iznosi se kao takovo. Ono, što se kosi očito s moralnim zasadama, ne smije se iznositi ni pred djecu vjernika ni pred djecu nevjernika. A razna privatna uvjerenja učitelja ne spadaju u javna školska predavanja. Inače on zloupotrebljava povjerenje što mu ga iskazuju roditelji, kad su mu povjerili svoju djecu na odgoj uma i srca.

Potrebno je stoga da roditelji dobro paze što njihova djeca uče, pa ako opaze da nešto nije u redu, neka se posluže svojim roditeljskim pravom i posreduju da se takvim postupcima stane na kraj.

Ako se učitelj uistinu drži prirodnog moralnog zakona u poučavanju i odgoju djece, neka ga roditelji u tome što više pomažu. Neka mu kod djece podignu ugled. Time će veoma olakšati njegov rad.

Kad je ovdje riječ o prirodnom čudorednom zakonu, onda mislim

i na takozvanu spolnu pouku djece u školi. Po sebi to područje ne spada na školu nego na same roditelje. Oni su za to najspremniji, djeci najbliži i redovito uživaju najveći ugled u njihovim očima. No ako već učitelj mora pružati te pouke, onda su roditelji dužni dobro provjeriti što i kako on iznosi te stvari pred njihovu djecu. Svakako, dosadašnja praksa nije pokazala baš pozitivne rezultate u toj stvari. Osobito ne kod manje djece.

Ako se već ne može spriječiti takva pouka u školi, onda neka je roditelji prije školske pouke dadu djeci kod kuće na čist način i prema dječjem shvaćanju. I neka naglase, da je jedino takvo pravo svaćanje tih stvari.

BRIGA KROZ SVE GODINE ŠKOLOVANJA Ne bi nikako bilo dobro ni razborito, kad bi se roditelji prestali zanimati za školski uspjeh svoje djece u njihovim višim razredima. Kako djeca rastu, tako se ujedno s njihovim razvitkom pojavljuju i novi problemi, o kojima treba voditi brigu.

Poznato je, da djeca u prvom i drugom razredu znadu lijepo napredovati, a onda u trećem razredu naglo počnu popuštati u učenju. To je takozvano razdoblje dekoncentracije. Dijete se naime sve teže može sabrati i ozbiljno pratiti predavanja. U isto vrijeme mašta mu biva sve bujnija, te ono sve više živi u nekom napola maštovitom svijetu. Svijet mašte počinje zamjenjivati sa stvarnošću. To je razdoblje, kad i dječaci i djevojčice vole čitati ili gledati fantastične stvari. U to vrijeme pojavljuje se i prvo teže nesh vaćanje izmedu roditelja i djece, kao i izmedu učitelja i djece. Dijete prema roditeljskom shvaćanju sve više laže. I u školi biva kažnjeno zbog iste stvari. No kad pitamo dijete, ono će nam tvrditi, da nije lagalo. I stvarno, ono subjektivno i nije lagalo, nego je samo dio svoje fantazije pričalo kao stvarnost. S tim trebaju dakle računati i roditelji i učitelji. Ali ne smiju se na tom zaustaviti, nego pomalo dijete privikavati da razlikuje stvarnost od fantazije. Nije to lak posao, ali je ipak potreban.

Kad počne prolaziti to razdoblje maštovitog svijeta i života, pojavit će se novi problem. Dijete se razvija i ulazi s dvanaestom godinom u predpubertetsko razdoblje života. Tu se počnu pojavljivati dvije stvari. Dijete najprije počne izlaziti iz sebe i upoznaje osim sebe i svijet oko sebe. To je posebno razdoblje drugovanja, raznih »klapa«, živе aktivnosti. U isto vrijeme sve više otkriva razliku dječak od djevojčice, kao i obratno. U zdravim okolnostima za neko vrijeme jedno će drugo izbjegavati, da nakon dvanaeste godine jedno drugo sve više privlači. Ako moralni odgoj već prije u tim odnosima zastranio, velika se opasnost može kriti u međusobnom druženju. To nam potvrđuju tolike moralne tragedije nedozrele djece, o kojima su pisale i novine, i to ne samo jedanput.

Ovakvo mladenačko previranje svakako da mora imati odraza i na školskom napretku djece. Stoga roditelji ne mogu nikad dosta učiniti za svoju djecu u tom razdoblju života nadzirući ih i kod kuće, i u školi, i izvan škole i kuće.

Svakako, želimo li ublažiti te opasnosti, nastojmo svoju djecu dati na vjeronauk odmah od prvog razreda i neka ga pohađaju sve do konca svoga školovanja. Ali tražimo od vjeroučitelja, da taj vjeronauk bude redovit, temeljit i prilagoden potrebama djece.

No još je jedna stvar veoma važna u tome razdoblju. Pravi kršćanski roditelji često će nastojati razgovarati sa svojom djecom o problemima njihove dobi, nastojat će se brinuti da i oni i djeca redovito obavljaju svoje kršćanske dužnosti, i da jedni i drugi mnogo mole Isusa i Gospu da im pomognu.

Zapamtimo: potpuni roditelj je samo onaj otac i majka, koji djetetu ne daje samo tjelesni život, nego ga i odgoji za potpunog čovjeka i pravog kršćanina. To imajmo pred očima dok vodimo brigu za svoju djecu, koja pohađaju školu.

Juraj Gusić

I konobari imaju srce

Ponoć je odavno već prošla. Elegantna kolodvorska restauracija u jednom zapadno-njemačkom velegradu samo je još napola osvjetljena. Od vremena do vremena ipak se otvore ulazna vrata. Gosti ulaze i izlaze. Putnici, koji će provesti vrijeme čekajući vlak.

Opet se otvaraju pokretna vrata. Jedan starac uđe krzmajući unutra. Zaslijepljen zastane, lagano se naklanjajući. Gosti pogledavaju došljaka, namigujući . . . I već se začuje, kako netko s visoka reče:

— Što će ovaj ovdje? Posve bijela kosa spušta se na crveno lice. Naočalima manjka jedno staklo. Preširoki kaput, koji je nekad bio crn, odražava na sebi sve dugine boje. Hlače pokazuju na brzinu stavljene zakrpe. Pod pazuhom nosi dobro zavezani karton.... Krenuo je uzduž sale. I spusti se na jednu, crvenu, pokrivenu — stolicu uz jedan stol. Nadkonobar mu pristupi:

— Što želite? Ovo je I. klasa!

Starac bojažljivo pogleda i potrese glavom. Naručiti? Ne, on nema novaca. On hoće samo sjediti. Čekaonicu drugog razreda policija je zatvorila. Racija. Nadkonobar će s visoka:

— Ovo je restauracija! Molim, potražite mjesto vani . . . !

Domahnuo sam nadkonobaru: — Dajte ipak starom čovjeku šalicu kave!

Pogodio me pogledom pun nezadovoljstva. Ali je ipak izvršio naredbu. Starac je polagano, gutljalj za gutljajem, pio svoju kavu. No, jedva što je bila šalica prazna, nadkonobar ju je odnio. Pozvao sam ga ponovo:

— Sada molim kruha, kobasice i kriglu piva. Naravno za starca.

Starac se začudi i promuca: Bog plati. Tada je jeo i pio. Neko vrijeme je nadkonobar naslonjen na šank razgovarao s konobaricom. Iznenada sam vidio, kako ide starčevom stolu s jednim pladnjem. Na pladnju je bio tanjurić i na njemu kutija cigareta te komad torte. Oboje je stavio pred starca, koji je bio jako iznenađen . . . Nadkonobar je pričekao, dok je starac izvadio cigaretu, a tada mu je pružio vatru iz svog upaljača . . .

Jedan sat kasnije podigao se starac i otišao naklanjajući se nadkonobaru i meni. Doskora sam morao poći i ja. Vani je stajao nadkonobar i gledao nepomično za starcem. Stao sam pokraj njega.

— Bilo je lijepo od vas! Htio sam vam to reći i unutra, kod plaćanja. Ali nisam pred ljudima.

Čovjek se okrene prema meni, pa će reći: — Iznenada mi je sinula misao, da bi takav starac mogao biti moj otac . . .

ĐAVO NA TAVANU

»Koji ono vrag gore šuška?« pitao se Joca oko pola noći čuvši šuškanje na tavanu baš kad se malo otrijeznio. Žena je do njega spavala kao izmučeno živinče od posla. Izmučila se i od proklinjanja. Čitavu je večer proklinjala pijanog muža, a onda je u tom stanju zahrkala kao pobožna baka s molitvom na usnama. I djeca su spavala. Pokoje bi pokatkad zakašljucalo ili u snu kmeknulo, gladno i hladno, ali to Jocu nije smetalo. No šuškanje je sve više šuškalo, i to ga je potpuno razbudilo i otrijeznilo.

»Koji ono đavo gore šuška, đavo ga odnio, da nije lopov!?« opet je Joca promrmljao sada naglas, i sjeo na slamnjaču da bolje čuje. Načulio uši, ali i bez toga se dobro čulo kao da u dušeku šuška. I što su bolje čule uši, sve je više rastao strah u duši griješnog Joce.

»Lopov! Je lopov, b . . .« Htjede se zakleti Bogom, ali ga bi strah. Ipak će mu ovaj puta možda trebati. Mjesto grješne pomisli udari ženu da se probudi.

»Pijanduro vražja, ne daš mi ni u snu mira, đavo te . . .« htjede žena nastaviti tamo , gdje je sinoć stala, ali je muž prekinu:

»Lopov, ženo, lopov! Pokrade slaninu i luk na tavanu, žalosna bila!«

»Đavo, kakav lopov! Što će lopov na tvom tavanu? Što ti ima ukrasti, smrt te ukrala!« I okrenu se žena na drugu stranu da nastavi počivati umornim snom.

»Ne laj i ne brbljaj gluposti! Diž se i vidi tko je na tavanu, dok te . . . .«

izdere se Joca na ženu gromovski, da i na tavanu prestade šuškanje. Tek se sada Joca uvjeri da je lopov. Skoči sa slamnjače i onako bez hlača potrči na tavan. Kad je krenuo uz ljestve, opet na tavanu zašuška. Srce mu se sledi, noge otrnuše, i Joca s ljestava ravno na ognjište. Bosim nogama uvalio se u vruć pepeo, pun žara, s kojim žena jutrom odgara vatru. Od boli je odskočio kao ubodeno prase. Djeca se probudiše i jedno uz drugo slijepiše se od straha na poderanoj slamnjači. I žena vrisnu: »Ludače pijani! Kad nisi pijan, onda si lud! Luda te po Romaniji vodali!«

»Umukni, umukni, zavazda umukla! Na tavanu je lopov!« šaptao je Joca tajanstveno plešući po hladnom podu da strese pepeo s nogu. Iz tog tajanstvenog glasa razlila se tajanstvena tišina po kući u mraku, a žar kojeg je Joca s prljavim i bosim nogama raspirao, sa ognjišta je podmuklo svijetlio kao oči nečastivoga. Sve je to stvaralo strašan strah u Jocinoj duši, a ni ženi nije bilo svejedno dok se ne dosjeti, da je to njezino maslo. A kad se prisjeti, preuze inicijativu:

»Lopov, kakav lopov, moj Joca! Orobit će nas, tugo moja!« sva ko puna straha i za slaninu i za Jocu.

»Neće! Drži ljestve!« to Jocu hrabri pa ponovo krenu uz ljestve.

»Samo naprijed, moj Joca, uhvati ga, drži ga!« hrabrila ga žena, ali mu je u isti čas oduzela i ono malo hrabrosti što ju je imao, jer je vikala, kao da je lopov potpuno gluh.

»Ne viči, zmija ti jezik ugrizla, kvrga ti na njem narasla, udarit će me kakvom kvrgom po glavi!«

»Neće, ne boj se, kukavico!« A ono na tavanu opet šušnu. Joca se strese od straha, pa opet ustuknu.

»Kukavice kukavna, ja ću, kad se ti bojiš!« I žena krenu uz ljestve brže nego Joca niz ljestve.

»Ubit će te! Kuda juriš ko krava na so, neslana hodala!« šaptao je Joca u strahu sad više za ženu nego za sebe. Ipak ne bi bilo zgodno da joj što bude. Teško je s njom, ali još teže bez nje. Kud bi s onih sedam mačića, razmišlja Joca, i to ga razmišljanje povuče uz ljstve za ženom.

»Ovamo, ovamo, ne boj se!« povela je Jocu za ruku baš tamo gdje se šuškalo. U toj mračnoj tišini doživljavao je Joca strah kakvog nije proživio ni u oba svjetska rata. Žena se od radosti i uspjeha tresla od smijeha. Joca je mislio, da i ona drhće od straha, pa ju je počeo hrabriti.

»Bez baterije ga nećemo naći, sakrio se!« i žena otrča po bateriju, a Joca ostade nasred tavana kao nasred pakla. Sekunde su tekle kao godine, a minute kao stoljeća. Nije nikad. Kad je našla bateriju, sjela je kraj djece, i sve dok ih nije smirila iz sobe nije izvirila. A Joca je na tavanu umirao od straha. Da više, ni govora! Da krene za njom, nastalo bi šuškanje i lopov bi šušnuo. Jok, ni to! Druge nije, nego ukočeno čekati. Sigurnim hodom i slobodnim srcem napokon je došla. Nosila je neupaljenu bateriju.

»Pali!« htio je Joca viknuti, ali jok. Glas je u njemu zamro, a mjesto glasa rodio se strah i narastao veći od tavana.

»Tu je, čuje se kako diše!« šaptala je žena samo da pojača strah u Jocinoj duši. »Kad upalim bateriju, udri, evo sjekira!« Donijela je i sjekiru, te je pružila mužu, a onda upalila bateriju. Uprla je svjetlo tamo gdje treba. Na svjetlu se iz strašnog mraka ukaza lik đavla. S užasnim pandžama i s rogovima na crnoj glavi, a jezik je isplazio i đavolske oči upro u Jocu. Joci ispade sjekira iz ruku. S grede skoči on na tanak strop da bježi, ali propade. Propao je ravno na slamnjaču. Nizak strop i debela slamnjača spasili su Jocu od lomova, ali nije od gromova koji su mu udarali ravno u dušu. Jedan ga je onesvjestio, a drugi osvijestio. Onaj, koji ga je onesvijestio, čitava četiri sata prenio ga je s tavana u pakao. Stvarno je Joca mislio i dandanas misli, da ga je đavo bio odnio u pakao. U paklu

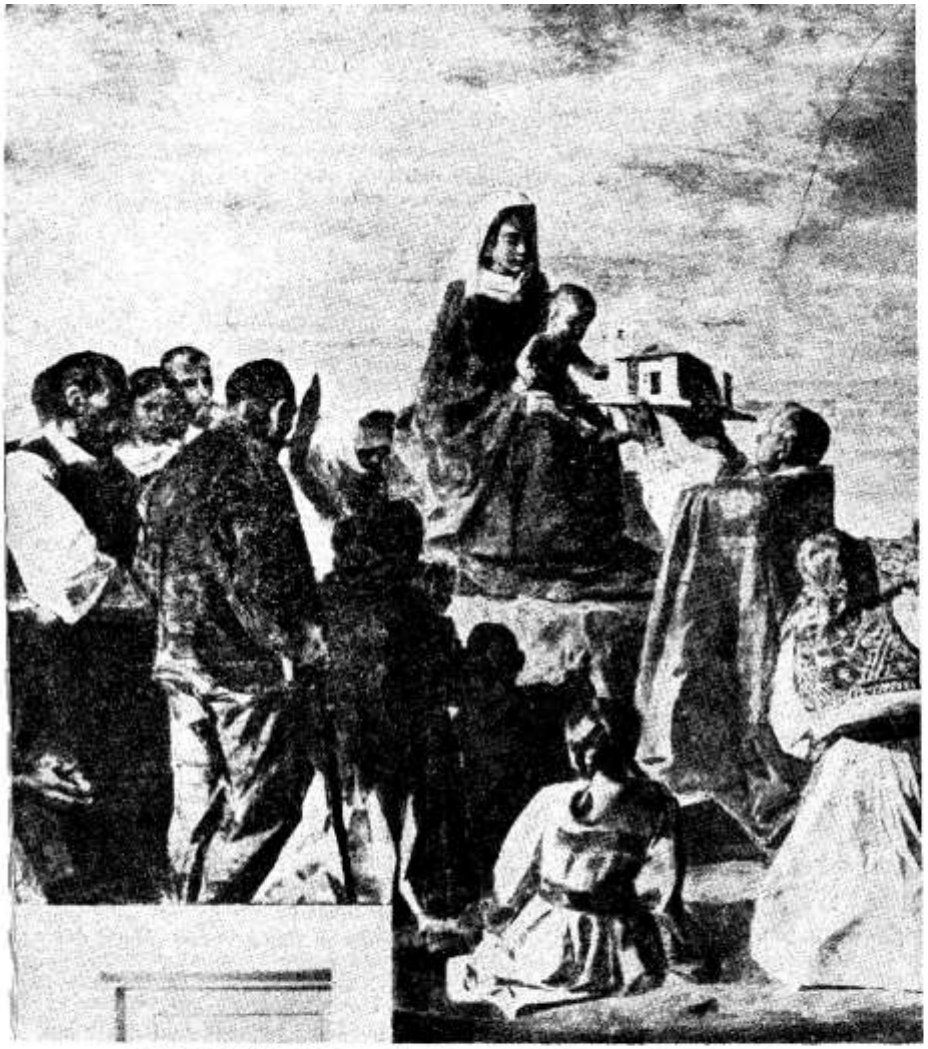

FRESKO SLIKA U CRKVI KRALJICE HRVATA NA SLJEMENU (720 x 380 cm)

Fresko slika na desnoj stijeni prikazuje predaju kapelice Majci Božjoj. Svrha je ove slike da iznese štovanje Majke Božje kod Hrvata. Odatle toliki narod u lijepim narodnim nošnjama sa svojim značajkama. U sredini našeg naroda jest Majka Božja. Njoj svećenik pruža kapelicu, simbol vjere i predanja našeg naroda. Dijete Isus radosno prihvaća dar. S lijeve strane Gospe stoji grupa Hrvata iz Bosne. Dvije su Bosanke gotovo posve prekrivena lica, kako su se nosile žene u Bosni za turske vladavine. S njima je Šestinčanin, Samoborka i djevojka iz Gračana. Dolje pred Gospom sjedi dvoje dječice iz Gračana. Odmah iza svećenika slijedi šestičanka s djetetom koje prikazuje Majci Božjoj. Do nje kleči starica Tuna iz Remeta, dvije seljakinje iz Pisarovine s tipičnim rupcima na rogove; do njih Konavoka iz okolice Dubrovnika i Slavonka iz Vinkovaca. Slijedi Posavka što kleči, do nje Jana iz Gračana i Bistranka s korpom na glavi. Do nje Turopoljac u strodrevnoj »čohi«, za njim Bosanac iz Sarajevskog polja moli pognute glave, zatim Ličanin i Zagorac, te Dalmatinac iz Petrova polja. Do njega opet Slavonac, te stari seljak iz Mikuliča. Posve u pozadini nalaze se izvođači ove ideje, auktor slike G. Stupica i dr.

je vidio mnogo vragova, svi gori od onoga na tavanu, kako ga opijaju, a kad ga opiju, onda ga nagone da psuje, proklinje, tuče ženu i djecu, i sve tome slično.

»Odlazi, sotono, pusti me iz pakla, više piti neću, neću, neću . . . Jok, jok, jok, jok, klok, kllllllok, klok . . .!« Tako je govorio sve dok je bio u nesvijesti. A kad se osvijestio svjesno je izjavio:

»Piće je đavo! I tko pije i opija se, u sebe upija vraga!« Od te izjave pa sve do današnjeg dana još nitko nije mogao vidjeti skupa Jocu i bocu. Istina, malo tko vjeruje u ono što Joca priča, ali ipak sve nije moglo biti bez vražjeg posla. Zar nije vražji posao pod varičak strpati kokoš, a ne varičak namjestiti krampusa, i na sve to namamiti pijana muža usred noći, i to na tavan, gdje po pričanju ljudi inače đavoli i sove imaju svoja sijela . . .

Žena se Jocina opravdava: »Dojadilo, dojadilo, ljudi, dojadilo. Djeca gola i bosa. U kući ni kruha ni ruha, a on iz dana u dan pijan i pijan. Molila sam Boga da ga obrati, nagovarala sam ljude da ga odvrate, molila i molila, a on isti. Dojadila muka, čeljadi moja, i u toj svojoj muci dosjetila se i ovom zlu. Zlo je i pomisliti na vraga, a kamoli nekog navesti na njega, ali opet to nije bio pravi vrag. Obični krampus od svetog Nikole. Posudila sam ga i na tavan postavila. Bog će mi oprostiti . . .« Tako se opravdava po selu Jocina žena Banduša.

Sve skupa ispalo je ozbiljno smiješno. Ali jer se dobro svršilo Joca više ne traži boca — ja ovo napisah kao ozbiljnu i istinitu priču. Ne zbog Joce, nego zbog mene, tebe i boce . . .

Stjepan Džalto

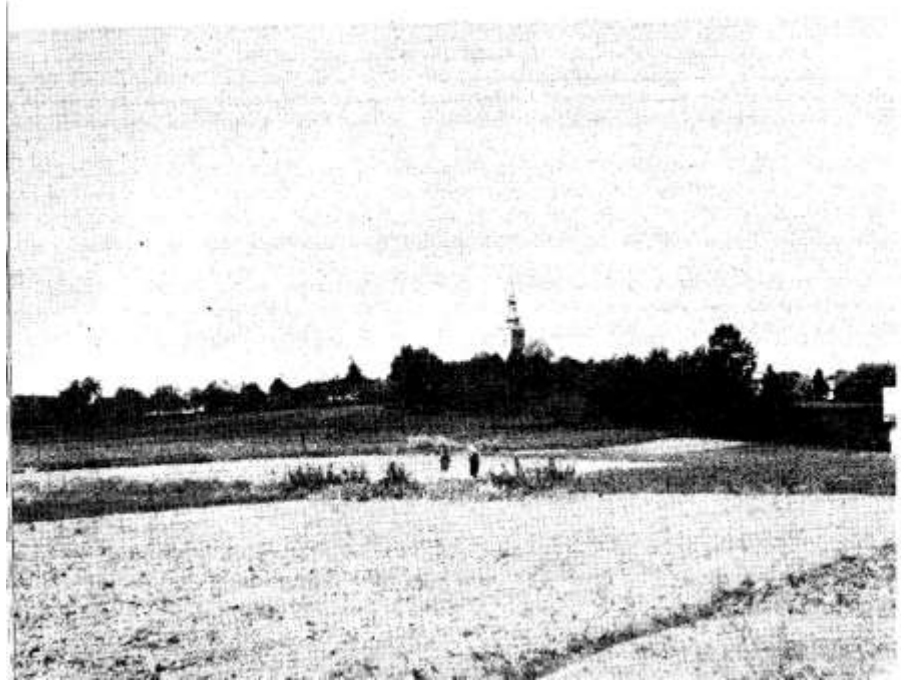

MISIJE U SOLJANIMA

Djeca

Mladići

Djevojke

RUČNA TORBICA

— Čudno, razmišljao je Tihomir, već poznam Lidiju tako dugo, ali ne osjećam se ugodno u njezinom društvu...

Tek što su mu te misli došle u svijest, već ju je i uzeo u zaštitu. — To sigurno leži do mene; ja sam valjda teške naravi i mogu biti sretan da sam u Lidiji našao čovjeka koji život ružičasto gleda...

— Kuda ćemo večeras?

— U kino!

— Ah, uvijek u kino, reče Tihomir, zbilja danas nisam raspoložen za kino.

— Zašto? pitala je Lidija... Znaš, reče ona, a da nije dočekala ni odgovor, i ja nemam baš volje. Bolje bih volila da me povedeš u kavanu Central....

— Zašto baš onamo?

— Tamo sjedi u to vrijeme moj šef. Neka se ljuti što s tobom sjedim u kafani. Zar ne razumiješ... Hoplaaa! Što je to?

Lidijina noga je zapela o neki predmet. Tihomir se sagne i digne ga. Bila je to zgodna ručna torbica. Ženska torbica.

— Zbilja, kako interesantno! Otvori je, navaljivala je Lidija.

— Ja je ne bih otvorio, ako se ne bih nadao da ću u njoj naći adresu vlasnice... I pogledao je unutra. Unutra je bio češalj, malo ogledalce, maramica, novčarka i mala kutijica. Tihomir je pritisnuo na dugme.

— Krunica! Kako dražesna! reče Lidija... Sigurno torbica pripada jednoj staroj baki....?!

— Zašto?

— No, mlade djevojke neće sa sobom nositi krunice!

I opet je Tihomir osjetio neku tudu hladnoću. To što ga nije moglo sasvim privući toj djevojci. Što je kod nje nedostajalo? Da li je to bila toplina srca, koju je osjećao kod svoje majke i uz koju se on osjećao voljen i zaštićen...?

—U tom ja nijesam s tobom istoga mišljenja, reče on razdražljivo... Djevojka je primjetila njegovo neraspoloženje i dobacila je drsko: — No, a s moje strane može ona moliti krunicu cijeli dan... Baš si komičan...

Tihomir je stavio krunicu opet u torbicu. Zatvorivši je, metnuo je pod pazuh.

— Valjda nećeš torbicu ponijeti u kafanu? —

— Hoću! —

— Daj torbicu meni! To bolje meni pristaje! — Ne, reče Tihomir, ja ću je sam nositi...

Ni samom Tihomiru nije bilo jasno zašto želi da sam odnese torbicu vlasnici. Odlučio je da će je odnijeti u ured za izgubljene stvari. Ali toga ipak nije učinio... Čekao je.

Jednog jutra u novinskim oglasima je čitao da je izgubljena ženska torbica. Nalaznik će primiti nagradu, ako je donese. Naznačena je točna adresa... Terezija J.... Stanovala je u istoj četvrti u kojoj i Tihomir. Tek desetak minuta udaljena od njega.

Tihomir je jedva dočekao svršetak radnog vremena i pošao na označenu adresu. Brzo je našao tu kuću, uspeo se na treći kat. Pozvonio je. Vrata mu je otvorila neka stara gospođa.

— Da, kod mene kao podstanarka stanuje Terezija ...., odgovorila je na njegovo pitanje... pokazala mu na druga vrata. Kad ih je otvorio, ugledao je mladu djevojku koja je šila uz šivaći stroj. Iznenađeno je digla glavu. Dva topla, krupna oka, pogledala su Tihomira.

— Gospođica Terezija J.?

Djevojka je potvrdila... — Vi ste izgubili ručnu torbicu? — Da! — Možda sam je ja našao. Što je bilo unutra? — Jedna krunica, i, čekajte, jedan... — Dosta je gospođice Terezijo! reče on i odmota torbicu... — je li to vaša torbica? — Da, to je moja torbica! A nagrada? — Ja neću novac! Što vam smijem dati? — Krunicu koja je u torbici.....!

Terezija uzbuđeno pogladi kosu kojoj je bila pala na čelo i progovori nekako žalosno: — To, ne mogu! Za mene je ova krunica nenadoknadiva. Majka mi ju je poklonila još u mom djetinjstvu. I ja bih htjela da mi je netko u ruke metne kada budem...

Ona je zastala... Tihomir ju je razumio. I ušutio.

— Zar vi nemate krunice? zapitala je djevojka.

— Ne, odgovori Tihomir, a niti majku da je pokloni.

— Smijem li vam ja jednu pokloniti?

— Zašto ne?

— Molim, napišite mi svoju adresu, i ja ću vam poslati...

— Ja ću doći sam po krunicu, reče Tihomir...

Dva mjeseca nakon toga događaja držo je Tihomir u ruci dekret o — premještaju u jedan mali gradić. On je to očekivao, ali mu je došlo u nezgodno vrijeme. Kada je to rekao Lidiji, ona je bila sasvim ravnodušna. A on iznenađen.

— U jedan mali grad? nasmijala se Lidija, ja bih umrla od dosade, kada bih morala tamo živjeti.

— A kada bi SA MNOM trebala ondje živjeti? zapitao je Tihomir, tobože kao da se šali...

Ona nije ni časak čekala s odgovorom: — Da, i onda. Ja trebam promet grada: puno ljudi, puno automobila, puno kafana, rasvjetljene izloge, reklame — ja to trebam!!!

— Siroto, mala Lidijo...

— Tako je to! Ja ne mogu biti drugačija nego jesam...

— Onda ćemo se morati rastati?

— No, da. Takav je život... Imaš li koju cigretu?

Na večer toga dana prvi put je Tihomir mislio na obećanje, što ga je dao Tereziji. Ali tek dan prije svoga odlaska otišao je do nje.

— Dobro da ste došlo, pozdravila ga je Terezija, već sam mislila da ste zaboravili....

Ispričao se radi posla što ga donaša njegov premještaj.

— Vi ste premješteni?

— Da, u mali gradić. Daleko od prometa. Okružen je velikim šumama.

— Sigurno se veselite, rekla je Terezija. Divno je u prirodi. U njoj se čovjek ne izgubi tako lako kao u velegradu . . .

— Ali ja ću se osjećati vrlo osamljen.

— Ipak ne. Čovjek nije nikad sam. Evo, uzmite ovu krunicu. Želim vam svako dobro . . .

Tihomir je već bio skoro tri mjeseca u gradiću na novoj dužnosti. Slika Lidije je sve više blijedjela u njegovom sjećanju. Ali sve više i jasnije je živjela Terezija u njegovoj duši : ona djevojka s krupnim očima . . . Osjećao je potrebu da joj piše i da joj zahvali za krunicu koja ga je uvijek sjećala njezinih riječi: »Čovjek nije nikada sam . . .«

Listovi su se češće izmjenjivali. I, kada je Tihomir dobio svoj prvi dopust i stajao pred Terezijom, nije trebalo mnogo riječi: oboje su znali da pripadaju jedno drugome — za cijeli život . . .

Poziv na rad za misije

Sarajevo, 13. III. 1971.

P. t.

Uredništvu »GLASNIKA SRCA ISUSOVA«

u Zagrebu

Kao predsjednik Vijeća za misije pri B. K. J. molim Vas, da biste priloženu deklaraciju o misijama, zajedno s konkretnim zaključcima, prihvaćenim na nedavnom zasjedanju Misijskog Vijeća u Sarajevu, u interesu misijske ideje donijeli u narednom broju svoga lista.

Zahvaljuje i pozdravlja

+ Smiljan Fr. Čekada
nadbiskup

25. veljače ove godine konstituirano je u Sarajevu vijeće za misije pri Biskupskoj Konferenciji Jugoslavije. Već na svom prvom sastanku ono je razmotrilo misijsku problematiku i dužnosti što ih ima prema misijama. Iz tog svog sastanka izdalo je Deklaraciju, u kojoj najprije govori o pozivu Crkve da propovijeda evanđelje svim narodima. Nakon općenitog dijela donosi i konkretne zaključke, koje ovdje u cijelosti donosimo, a odnose se na naše područje.

Evo tih zaključaka:

1.) Poziva se katolički tisak u zemlji, da u svojim stupcima posveti više pažnje i mjesta misijskoj ideji.

2.) Papinska misijska društva, kao što su: Društvo za širenje vjere, Djelo svetog Petra, Djelo svetog Djetinjstva, Svećenički misijski savez, — neka se ponovo ožive u svim biskupijama, a tamo, gdje ih nije bilo, neka se osnuju.

3.) U svim sjemeništima, malim i velikim, neka se osnuju misijske sekcije, kako bi se budući svećenici još za vrijeme studija zagrijali za misijski rad, koji se po definiciji Drugog vatikanskog koncila sastoji u »evangelizaciji naroda i zasađivanju Crkve u svijetu«.

4.) Svećenici su po svom zvanju misionari: sve kad bi htjeli, ne mogu izbjeći odgovornosti evangelizacije. Zato se pozivaju da svi od reda, putem svojih Ordinarijata, pristupe Svećeničkom Misijskom Savezu (Unio Cleri Missionaria). Misijsko vijeće pri Biskupskoj Konferenciji vodit će o tome posebnu brigu i evidenciju.

5.) Misijsko vijeće odaje priznanje redovničkim zajednicama, koje su poslale svoje ljude u misije ili se spremaju da to učine.

6.) Na zasjedanju Misijskog vijeća govorilo se i o osnivanju Misijskog Instituta, koji bi naše laike, pa i svećenike, koji nisu članovi nijedne redovničke družbe, spremao za rad u misijama. Taj bi se rad ugovorom oročio, tj. laici i svećenici obvezali bi se, da će određeno vrijeme — recimo četiri do pet godina — raditi u misijama.

Ideja osnivanja Misijskog Instituta je u načelu prihvaćena; njezino oživotvorenje pripada dakako budućnosti.

7.) Pozivaju se svećenici, redovnici, redovnice, pa i katolički svjetovnjaci, da katoličku javnost u svome mjestu ili župi prethodno što temeljitije priprave na razne misijske dane i svečanosti, kao što su Misijska nedjelja, Crnačke misije na Bogojavljenje itd. Takvi misijski dani, unaprijed pripravljeni, bit će u svakom pogledu mnogo plodniji negoli, ako vjernici istom na sam dan doznaju, o čemu se radi.

U Sarajevu, 25. veljače 1971.

Misijska nakana

Da među svim poslovima misiono nara navještanje Evanđelja bude na prvom mjestu.

POTREBA NAVJEŠTANJA

Sve do nedavna bilo je samo po sebi jasno da je prva dužnost misionara navješćivati Kristovo Evanđelje. Dapače izgledalo je nekima gotovo sablažnjivo što su se misionari kao De Nobili ili Adam Schall bavili i drugim poslovima dakako samo zato da bi se onima kojima su naviještali blagu vijest mogli što bolje približiti i steći njihovo povjerenje. Zato i Apostolat Molitve gotovo već 100 godina nije imao slične misijske nakane.

Danas se iznose i šire mišljenja koja socijalnu i materijalnu pomoć siromasima predpostavljaju samome navješćivanju Evanđelja. Različiti socijalni preokreti našega stoljeća otkrili su golemu važnost a također i veliku bijedu onoga dijela čovječanstva, koji se danas općenito naziva takozvani »treći svi-

Ja sam vrata
k ovcama.
Isus

jet«. To otkriće navelo je i neke misionare da se u svome naviještanju gotovo isključivo ograničuju na socijalnu nauku Crkve, a druge opet da se daju čak i na političku djelatnost kako bi što više pomogli siromašnima i bijednima. Pri tome radu neki ne isključuju ni nasilnu djelatnost, dakle revoluciju, makar da ju je Pavao VI u enciklici »Populorum progressio« načelno otklonio osim zbilja izuzetnih slučajeva u kojima na nikoji drugi način ne bi moglo doći do socijalne pravde.

Misionari su uvijek u svome radu nastojali i oko otklanjanja ljudske bijede i siromaštva. O tome svjedoče tolike socijalne i karitativne ustanove na svim misijskim područjima. No što neki današnji misionari žele to je sasma nešto drugo. Neki od njih žele prevrat socijalnog poretka pravom revolucijom. Mi ne sumnjamo o njihovoj dobroj volji, ali ipak smatramo da je njihov postupak u najmanju ruku kriv i neispravan. Time pak nipošto ne želimo ne naglasiti da je ne samo dobro već i najsvetija dužnost katolika na političkom polju, u parlamentima braniti prava siromaha i pomagati ih svim moralnim i dozvoljenim sredstvima da dođu do uvjeta života koji će odgovarati dostojanstvu ljudske osobe. No to će ipak više biti dužnost laika i političara nego samih misionara.

Misionar mora u prvome redu naviještati čisto Evanđelje, ne samo socijalnu nauku, već sve ono što nam je Krist objavio. To je njegova prvotna dužnost. A što je bude bolje izvršio to će postati jasnije i socijalne Kristove zapovijedi, a na taj način pomoći će se većma i njihovu ostvarenju. Evanđelje se ne može propagirati i širiti preko formula sociologije — nauke o društvu, već po zakonu križa koja je za nas Božja mudrost.

Sredinom VIII stoljeća prije Krista prorok Amos proricao je Božji sud nad Izarelom i Judom naglašavajući kaznu koja će ih stići. To proročanstvo koje ćemo navesti može i za nas u ovom času biti spasonosna tema za razmišljanje. »Evo dolaze dani — riječ je Gospoda — kad ću poslati glad na zemlju, ne glad kruha ni žeđ vode, već slušanja riječi Jahvine. Tumarat će od mora do mora, od sjevera do istoka potucati se ištući riječ Jahvinu, ali je neće naći« (8, 11-12). I mi bismo, a osobito svećenici, mogli postati krivci što se Božja Riječ više dosta ne naviješta, jer smo zaboravili ili čak prezreli svoje specifično poslanje posvećujući se drugim zadacima.

Naša misijska nakana želi naglasiti najozbiljniju brigu za ono što je najvažnije u misijskoj djelatnosti Crkve. Time ne želi potcijeniti na bilo koji način vrijednost socijalnog apostolata. I on ulazi u program misijskoga rada Crkve, ali tek kao nešto drugotno. Prvotno su specifično svećenički poslovi: propovijedanje, dijeljenje, sakramenata što je duša i temelj misija. Mi danas sve više osjećamo potrebu svećenika koji će uistinu biti svećenici. I samo su takvi oni svećenici koji će ostati angažirani na onome putu radi kojega su primili svećeništvo. I jedino će oni biti začetnici obnovljene pastorizacije i jedino će oni pripremati dolazak Božjega Kraljevstva.

Josip Antolović

MISIONARI PIŠU

Iz Zambije se javlja naša misionarka, bolničarka Emica Vernić, koja je u misije otišla prije prošlog Božića. Ona je zaposlena u bolnici za gubavce u mjestu Liteti. Odanle piše:

Što da vam kažem o mojim dragim gubavcima? Veseli su, vole se smijati kao i ja. Kad dođem na posao, pozdravim ih: »Muli blandži? — Kako ste?« A oni, veseli što sam izgovorila pozdrav na njihovu jeziku, počnu pljeskati rukama — razumije se, koji još imaju ruke! — i odgovaraju mi: »Buino, buino! — Dobro, dobro!« Kod toga pokažu svoje bijele zube.

Veoma vole glazbu. Stoga na odjelima stalno svira radio crnačku glazbu. A ja se počnem malo po taktu njihati. Oni se tome smiju, a malo nakon toga svi se već njišu i plešu.

Kad im dijelim tablete, onda s poštovanjem pruže obje ruke prekrižene jednu preko druge, i šaku koja je gornja otvori, da u nju stavim tabletu. Dok ja stavljam tabletu, svaki se od njih nakloni. Ako se nalazi izvan kreveta, onda se tako nakloni da malo poklekne i kaže »hvala!«

Veoma vole piti lijekove. Iz »compaunda« dolaze sami svaki dan ujutro i popodne po lijek. Odmah ga moraju popiti. Ima ih koji me traže, da im odmah dadem lijek i za sutra, kako ne bi morali dolaziti. Oni misle, da mogu već da-

nas popiti tabletu određenu za sutra ili za jučer, ako nije došao.

Među bolesnicima ima i krštenih, i to prilično njih. Među namještenicima bolnice ima dosta vjernika, no nisu svi katolici, nego ima među njima protestanata, anglikanaca, jehovaca. Svakog četvrtka imamo svetu misu u bolničkoj crkvi, koja stoji na raspolaganje ne samo katolicima, nego i drugima. Protestanti imaju svoje obrede i molitve nedjeljom, za ostale ne znam.

Na svetu misu dođe ih do 40, a bude od 15 do 20 pričesti.

Veoma vole krunicu, no ne zato da je mole, nego da se njom okite. Osobito žene objese je oko vrata ili je oviju oko glave.

Ovdje ću vam opisati jednog bolesnika, dobrog vjernika. Kršten je prije četiri mjeseca. Bilo je to u drugom tjednu nakon što sam počela raditi. Na odjelu broj jedan opazim bolesnika, koji je bio veoma uprljan i mokar. Osjećala sam se u savjesti dužnom da ga presvučem. Otišla sam i donijela čistu pidžamu i zamolila sam jednog bolničara da tog čovjeka presvuče. Ali ostalih 19 bolesnika počelo je vikati da i njih presvučem. Što ću sad? Uzalud sam im pokušala objasniti da nemam toliko pidžama na raspolaganju, a onaj bolesnik da je mokar, pa ga zato moram presvući. Čuvši galamu došla je sestra Elli, koja također ovdje radi, i dobro me izružila zbog toga što sam tom siromahu dala čistu pidžamu. Uzalud sam joj tumačila, da je taj siromah uistinu bio sav mokar i da ga nisam mogla takvog ostaviti. I ona i liječnica poučavale su me, da nikad ne smijem jednome dati čisto rublje, a drugima ništa. Presvlačenje je samo u određene dane, izvan tih dana nema ništa. Na sve sam te opomene šutjela. Za moje pojmove to je malo neobičan postupak s bolesnicima. No morala sam se pokoriti.

Drugi dan bio je četvrtak i imali smo svetu misu u četiri i po sata poslije podne. Već ranije sam došla u crkvu. Odjednom začujem da nešto iza mene šušti. Okrenula sam se i opazila kako se moj dragi bolesnik vuče. Dopuzao je u crkvu, ispovjedio se i sad puže bliže k oltaru. Naši su se pogledi susreli: njegov pun zahvalnosti, a moj pun radosti i tihe sreće. Jer da mu nisam dala čistu pidžamu, on ne bi mogao doći u crkvu. Što su svi oni jučerašnji ukori prema ovoj radosti!

Taj moj bolesnik, ime mu je Sanford, nema nogu, ni lijeve ruke do ramena, dok na desnoj nema prstiju. No uza sve to nikada se ne tuži, ništa ne traži. Ako mu dadeš, dobro; ako mu ne daš, opet dobro.

Da, taj sirota nema jedne ruke, a na drugoj nema prstiju, ali svaki dan izmoli krunicu. A znate kako? Na onaj batrljak desne ruke objesi krunicu, i onda očima broji zrna i moli.

Kako vidite, imam obilje posla, briga i dužnosti, ali imam i utjehe. Svjesna sam da u tim bogatima dvorim samoga Krista, koji je rekao: »Što god ste učinili jednome od moje najmanje braće, meni ste učinili!« I zato se ne bojim poteškoća ni križeva, koji me neće mimoići u mom poslu.

Preporučujem se svim prijateljima misija da se malo i mene sjete u svojim molitvama i žrtvama.

Pozdrav svima u Gospodinu odana i zahvalna

sestra Emica Vernić

[redacted]

Otac Gabrić je poslao magnetofonsku vrpcu sa svojim mnogobrojnim pozdravima, zahvalama, priznanjima i pozdravima.

Prije svega obratio se svojoj subraći isusovcima u domovini ponavljajući iskaze zahvalnosti za svu ljubav i pažnju, na koju je naišao, kad je pohodio 1969. godine domovinu. Misao na one razne susrete i razgovore, sjećanje na one časove pažnje kod dolaska i opet kod odlaska, ne ostavlja ga. Dapače izgleda, da mu biva drago u tim mislima živjeti iz dana u dan u teškom radu, osobito sada nakon teških kušnja koje su snašle Bengaliju.

Sjeća se on svojih pohoda pojedinim sjemeništima u domovini, pojedinim župama, samostanima muškim i ženskim. Ne zaboravlja na oduševljenje, kojim su ga dočekivali mladi. I priznaje, da mu mnogi mladi i sada pišu upravo dirljiva pisma u kojima mu otkrivaju svoju dušu i iznose svoje želje.

Opširno nabraja svoje dobročinitelje širom domovine, koji mu velikodušno pomažu u velikom apostolskom radu na tom teško teškom terenu.

Oduševljeno govori o svome radu, svojim žrtvama i pothvatima. Iz njegova opisivanja svatko mora dobiti dojam, da tu govori srce koje silno ljubi Krista i neumrle duše. I koliko je njegova ljubav dosjetljiva, najbolje pokazuje činjenica, da se on bez oklijevanja daje i na izgradnju putova i nasipa, i na sadnju riže nakon poplave, i na gradnju novih kućica za sirotinju koja je ostala bez krova nad glavom. Njegova karitativna akcija prehrane djece iz dana u dan sve više raste. Započeo je s oko 15 hiljada djece, a sada se broj popeo na preko 22 hiljade. Tu on ne gleda jesu li ta gladna djeca kršćani ili pogani, nego samo to, da su gladna. U svakom od te djece on gleda Krista, kome pruža onu porciju riže.

I uza sve to, što je tako zaposlen, on vjerno svaki dan moli svoju krunicu, obavlja svoje razmatranje, dnevni ispit savjeti. A dan mu prolazi toliko puta na teškim putovanjima kroz bare i kanale. Često se kući vraća sav iscrpljen i bolestan, s groznicom. Koliko puta i na samom putovanju uhvati ga groznica i trese, a nigdje da nađe pravo sklonište, nigdje malo obilnije hrane. Sam opisuje, kako se zna vratiti kući iznemogao od gladi. Ali ništa ga ne može slomiti. On ide naprijed, premda sve više osjeća da ga ostavlja snaga i da bi trebao temeljitog odmora.

O svemu tome on govori otvoreno. Ali to čini samo zato, da bi prijatelje misija još više potaknuo na molitvu i žrtvu. Priznaje, da ga je posebno razveselila vijest o započetom »Pokretu misionara žrtve i molitve«, u kojem do sada već sudjeluje preko 2500 vjernika svake dobi.

I eto, sve te molitelje i žrtvovatelje on srdačno pozdravlja, njima šalje ne samo svoj misionarski pozdrav, nego i svoj misionarski blagoslov.

No on bi želio, da ti prijatelji misija nastoje misijsku ideju proširiti u svojoj okolini potičući druge da pristupe u taj pokret misionara žrtve i molitve.

Ne zaboravimo dakle tog junaka ljubavi prema Kristu i dušama. Molimo i žrtvujmo za njega i za druge naše misionare. A Gospodin će nam svima to obilno naplatiti i ovdje i u vječnosti.

Juraj Gusić

OBAVIJEST UPRAVE GLASNIKA

Molimo one koji nisu podmirili dugovanja za 1970. god. da to što prije učine. Zbroj tih dugova nije neznatna svota. Ukoliko se dugovi ne podmire obustavit ćemo daljnje slanje Glasnika, dok se dugovi ne podmire. To je i razlog zašto neki nisu dobili Glasnik. On nije prestao izlaziti, nego su po srijedi neplaćeni računi.

SAOPĆENJE ZA TISAK

TAJNIŠTVO BISKUPSKE KONFERENCIJE
Br. 123/BK-1971.

Zagreb, 13. ožujka 1971.

Uglednom
Uredništvu GLASNIKA SRCA ISUSOVA I MARIJINA
Zagreb

Po nalogu predsjednika BK, msgr Franje Kuharića, dostavljam Vam priloženo priopćenje za tisak Poslovnog odbora BK s molbom da ga objavite u slijedećem broju Vašega GLASNIKA.

Uz poštovanje in D.no
tajnik BK

Poslovni odbor Biskupske konferencije na svojoj sjednici od 10. ožujka o. g. raspravljao je također o unutarnjem položaju Crkve kod nas. Tom prilikom ustanovio je da se sve veći dio Božjega naroda, poštivajući odluke Drugog Vatikanskog koncila, iskreno zanima za probleme Crkve u našoj domovini i da s ljubavlju, nekada i s tjeskobom, prati njezino putovanje kroz naše vrijeme koje se tako brzo mijenja.

Biskupi s veseljem opažaju da mnogi iz redova klera razmišljaju o problemima svoje svećeničke egzistencije, o svojoj ulozi u današnjem složenom društvu, o svome svećeničkom biću, o liku današnjega i budućega svećenika, pa i o svome materijalnom položaju.

Ti su problemi nama biskupima i svećenicima, s kojima nas veže zajedništvo svećeničkog poziva i zajedništvo služenja Božjem narodu, zajednički problemi. Stoga ih želimo rješavati zajedno sa svećenicima, svojim suradnicima, s kojima nas veže zajednička sudbina, kao kormilara lađe i njezinu posadu. Sve nas, biskupe i svećenike, mora pri tom voditi duh evanđelja, duh žive crkvene poruke i duh crkvenog učiteljstva, a prije svega nauka Drugog Vatikanskog koncila.

Tko bi ta pitanja rješavao svjetskim mjerilima, taj ne bi zidao Kristove Crkve, nego bi je rušio, pa bi se, svjesno ili nesvjesno, upregao u jaram onoga koji je apostole »rešetao kao pšenicu«.

Mi smo biskupi u svojoj poniznosti svjesni da smo slabi i nesavršeni. Ipak, jer nas je Duh Sveti bez naše zasluge postavio da vodimo Crkvu Božju, moramo, vjerni Duhu Svetomu, voditi Božji narod očinskom dobrotom, ali i odlučnom rukom. Ne smijemo dopustiti da se omalovažuje i prezire naša služba, ili da se od Crkve silom traži ono što nije u Kristovu duhu. Žalimo što neki svećenici prelaze granice svoje kompetencije i zahtijevaju od nas rješenje i odluke koje nisu u skladu s duhom Koncila i za koje je isključivo kompetentna Sveta Stolica. Posebno žalimo da neki svećenici prisvajaju sebi nepovredivi auktoritet u naučavanju vjere — mimo i protiv crkvenog učiteljstva — neodgovorno dirajući u same temelje vjerskih istina.

U svemu nas mora voditi duh istine, pravednosti i istinite ljubavi. Molimo sve, vjernike i svećenike, da se čuvaju svakoga duha nesloge i razdora, svake destruktivne polemike i nebratskih optuživanja.

Poručujemo vam da ćemo na jednom od slijedećih sabora Biskupske konferencije pozvati predstavnike našega klera da se zajednički, iskreno i prijateljski, porazgovaramo o svojoj egzistenciji i situaciji te o svome duhovnom rastu, kojega nema bez temeljitog ispita savjesti i bez iskrenog obraćenja. A to nam je svima potrebno. To ćemo učiniti još prije početka ovogodišnje biskupske sinode, koja će u Rimu zasjedati u mjesecu rujnu.

Zagreb, 10. ožujka 1971.

Poslovni odbor BK:
+ Franjo Kuharić, v. r.
+ Gabrijel Bukatko, v. r.
+ Smiljan Čekada, v. r.
+ Frane Franić, v. r.
+ Josip Pavlišić, v. r.
+ Jožef Pogačnik, v. r.

RAZGOVARAMO

■

Velečasni Oče!

Primam Glasnik i rado čitam sve članke u njemu. Molite se za mene, da mi Svevišnji i milostivi Bog i Majka dadnu kreposti strpljenja i zdravlja, da mogu svoje devetero djece izvesti na pravi put, jer je to danas jako teško u ovom burnom vremenu. Moja mama umrla je prije godinu dana u 82. godini života. Imala je 15 djece; devet nas je otkranila. Kćeri su se poudale i sinovi poženili. Ja sam bila najmlađe dijete. I ja sam rodila 15 djece i othranila devet, kao i moja mama. Molim, odgovorite mi na ovo pismo, da me utješite, u mojem teretu, jer sam velika žrtva na svijetu.

Marija Ćosić

Postoje dva gledanja na život: ima ljudi koji život smatraju tako dragocjenim da su kadri sve učiniti kako bi taj život učinili ljepšim. Ako im smetaju, djeca, neće ih imati, ako im je potrebno to i to, mora se nabaviti pod svaku cijenu. Takav život mora se ispuniti zabavama, putovanjima, posjećivanjem, trošenjem. Poklonici te filozofije ostaju ipak na kraju prevareni. Dođe starost, bolest, osama, smrt, ukratko promašen život. — Ima drugih koji život smatraju Božjim darom, vremenom u kojem treba raditi i ispuniti Božju volju. Čeka nas drugi bolji život, i zato imaju pravo oni koji u ovom vremenitom životu traže da ispune Božju volju, da je ispune onako kako mogu, i kako to od njih Bog traži: majke rađajući i odgajajući djecu, očevi hraneći i braneći svoju obitelj. I baš u tim redovima, koji puta neznatnih i bezimenih ljudi moramo tražiti prave veličine. Nije to moja utjeha, to je nada koja dolazi iz Evanđelja. Gospodin je podijelio talente, i udaljio se, neka s njima svak radi. On će se pojaviti i nagraditi one koji su zaslužili.

■

Poštovani uredniče!

Ja sam pretplatnica Glasnika još od prije rata. I sada sam pročitala u III broju Glasnika kako je neka osoba po zagovoru sv. Antuna, našla izgubljenu stvar. Ja sam tako imala sličan slučaj prije nekoliko godina, pa evo i ja iznosim svoj događaj neka se opiše. Izgubila sam zlatnu medalju sa slikom Majke Božje. Dugo sam je tražila i molila sv. Antuna, ali nisam ništa našla. Ljutila sam se što nisam uspjela. Prošla je godina dana, i opet sam izgubila jednu manju stvar. Nisam htjela moliti. Ljuta sam pričala svoj događaj ženi iz druge

ulice s napomenom da sam prije uzalud molila. Ona me brzo utješila i rekla kako je ona našla tu medaljicu prije godinu dana i tražila je čija bi bila, sve je pitala osim mene. I tako sam ja dobila svoje. Odonda se uvijek rado molim s pouzdanjem. Ako mi ovo primite i objavite, još ću vam opisati jedan događaj.

A. K. T.

Evo, ja sam objavio Vaše pismo, ali Vi nemojte kao onaj mališ, koji je vjeroučitelju odgovarao. Kateheta pita: Ivice, znaš li ti nešto reći što je Bog stvorio? — Znam, veli mališ: Bog je stvorio vrapca! — Lijepo, veli katehetal A znaš li još štogod? — Nakon duljeg razmišljanja Ivica odgovori, da je Bog stvorio još jednoga vrapca.

■

Poštovani uredniče!

Neobično sam se razveselio kada sam u ožujskom broju Glasnika opet ugledao meni tako omiljenu rubriku Razgovaramo. Dugo sam već čekao da se ona opet pojavi, jer volim čitati što drugi pišu, a ponekad i sam izlijem u njoj svoju dušu. Tako sam lani pisao o uzor snahi (Đuli), koja već pet godina dvori svoju uzetu svekrvu s puno razumijevanja i ljubavi. Želio sam da onaj svijetli primjer potakne mnoge na dobro. Ovo pak što ću sada pisati želim da potaknem na razmišljanje sve one koji će ovaj odlomak pročitati. Neka se nitko ne da zavesti ni jednostavno predobiti od onih duhovnih osoba koji neke koncilske smjernice neodgovorno izvrću sebi, svojoj lijenosti i mlakosti u korist, a svoje duhovno rasulo žele pokriti lozinkom »Sve u duhu koncila«. Za ove svoje ideje oni znaju predobiti vjernike, koji svom revnošću nastoje, pred ostalim svijetom, sve njihove prestupke obrazložiti kao »koncilski ispravne«. To se eto sada događa u našoj župi i sve župljane napunja žalošću, strahom i zabunom. Da cijela stvar bude što jasnija osvrnut ću se malo i na one »nekoncilske« dane i godine kada je ova župa cvala i bila u mnogočem na uzor okolini.

Osnovana je 1911. godine. U njoj su djelovala dva župnika, obojica vrlo uzorna života. Za vrijeme djelovanja prvog župnika crkva je o blagdanima uvijek bila puna vjernika, a posebice se u to vrijeme isticao broj pričesnika. Nakon II svjetskog rata pobožni župnik je umro, i došao je nov, mladi župnik. Narod još i sada njegovo ime rado spominje. Nikada se valjda ne bi izbrojilo što je on sve ovoj župi učinio, i koliko je žarkom svojom dušom i duhovnošću probudio njen vjerski život, naročito kod djece i mladeži. Svi vjernici našli su tada u župi svoj pravi dom. On je u župu doveo časne sestre koje su s njim zajedno djelovale i požrtvovano radile za dobro duša. Uvodio je u crkvu mnoge i razne pobožnosti, uzgajao je čuvao narodne običaje »Dužijancu« i s narodom održao proslavu 50 godišnjice posvete Crkve. Mnoge, divno uređene procesije bile su na vjersku pobudu puku. Ministranti i ostala djeca o Nikolinju, Božiću i drugim raznim zgodama izvodili prigodne igrokaze; osnovao je velik pjevački zbor poznat po čitavoj okolici. Vrijedne časne sestre dale su se svim žarom na posao. Nijedna žrtva nije bila teška ni njima ni župniku. No došlo je vrijeme da je župnik napustio našu župu i otišao na novu dužnost. Dobili smo novog svećenika. On je odmah počeo raditi (kako je sam rekao) »novim duhom koncila«. A da stvar bude što katastrofalnija taj novi duh koncila zahvatio je i časne sestre, pa sada svi složno izbacuju iz crkve pobožnosti koje nisu u »duhu koncila«. Tako sada u korizmi dok se u svim okolnim župama vjernici kupe u crkvu na propovijedi, naša crkva zjapi od praznine, a vjerni sljedbenici novog pokoncilskog vremena tumače da se ova pobožnost sada svuda ukida jer nije »bitna«. Naglašava se da treba ukinuti sve ono što nije bitno i što zasjenjuje ono bitno, a to je sv. Misa. Tako su uklonjene večernjice, na mjesto kojih nije uvedena sv. Misa. Uklonjene su sve pjesme koje nisu strogo liturgijske. Ni o Božiću nismo čuli u crkvi dragih pjesama, one su nas vezale sa životom crkve, a sada ne znamo da li je došašće ili korizma, uvijek se vjeva isto. Nema više »ministranata«. Valjda nisu ni oni »bitni« pa smetaju »strogoj biti«. Ali pomalo se i vjernici smatraju »nebitnima« pa se i oni uklanjaju. Osobito mladež i djeca. No tješimo se. Ipak se nešto time dobilo. Časne sestre imaju više mira. Župni ured je zaključan. Radno vrijeme je svedeno na par sati. Katolička se štampa dijeli samo onima koji su se pretplatili. Nitko je ne preporučuje. No dok časne sestre i župnik uživaju mir u svom domu ili na putovanjima ili na izletima dotle se po župi rasprostiru novovjerci, novi vjerovjesnici unoseći u naše obitelji krivu nauku koju neki slabije poučeni u vjeri prihvaćaju i hvale.

Pitaju se sada mnogi naši vjernici, zar ovo donosi taj novi duh koncila koji se ovako savjesno i strogo provodi u našoj župi. Tko će snositi odgovornost za krivovjerja što se šire po našoj župi, ako se taj »mir« koji se kao neka crna sablast sve više širi po našoj praznoj crkvi uvuče i u savjest naših duhovnih poglavara.

N. N.

■

Cijenjeno uredništvo!

Pišem Vam u nadi da ćete možda objaviti ovo moje pismo. Našla sam se u uredu kod župnika. Dok sam čekala listala sam neke novine i časopise koji su bili na stolu. Vidjela sam i Đakovački vjesnik. Tu sam pročitala članak o svećeničkom tečaju u Zagrebu i onaj o ispovijedi. Prekrasno, zaista prekrasno! Možda je dopušteno pitati zašto samo svećenici mogu čitati tako vrijedne stvari? Đakovački vjesnik ne dolazi do vjernika. Ako je istina što on piše, a po svemu sudeći tako jest, kako to da se njegov glas ne čuje i zaglušuje s drugom štampom. Što o svemu tome misle naše crkvene vlasti?...

S poštovanjem.

IZ ŽIVOTA CRKVE

LURD Liječnički ured za ozdravljenja u Lurdu izdao je za prošlu godinu izvještaj: 28 ozdravljenja tijekom prošle godine predano je tom liječničkom skupu. Većina ozdravljenja može se protumačiti prirodnim putem. Ali ozdravljenje Talijanke Rossi iz firentinske nadbiskupije ne da se protumačiti medicinskim prirodnim djelovanjem. Gospođa Rossi bila je na hodočašću u Lurdu 1969. Mnogo ju je godina mučila sušica, no nakon što je pohodila mjesto milosti sušice je iznenada nestalo. Vele, očito čudo, po zagovoru Lurdske Gospe.

VATIKAN Nedavno je proslavljena 40 godišnjica djelovanja vatikanskog radija. Talijanska televizija

prenosila je nekoliko rijetkih slika iz prvog vatikanskog prijenosa dne 12. veljače 1931. Prisutan je tada bio Pio XI i pronalazač radija Vilim Marconi, koji je dao nacrt i sam vodio gradnju te nove ustanove.

Uz naviještanje Božje riječi vatikanski je radio odigrao veliku ulogu za vrijeme II svjetskog rata u pomaganju žrtvama rata, prikupljanju pomoći nastradalima, osobito izbjeglicama. Veliko je značenje imao i za vrijeme Koncila. No najveće i najzamašnije njegovo djelovanje jest stalno informiranje svjetske javnosti o životu i zbivanjima u Crkvi. Vatikanski radio prenosi vijesti u 32 jezika. Uprava radio Vatikana povjerena je Družbi Isusovoj, hrvatsku sekciju vodi o. Josip Scheibel. Usput rečeno, vrijeme hrvatskih emisija jest svakog dana u 19,15 sati, na kratkim valovima: 31,10; 41,38; 25,55; i na srednjim valovima dužine 196 m. Iz tih emisija radio Vatikana prikupljene su i mnoge od ovih vijesti.

Na sam dan proslave primio je Papa u posebnu audijenciju sve osoblje Radio Vatikana. Bilo je prisutno oko 260 članova; 18 od njih pripadaju Generalnoj upravi; 144 su spikeri za 32 jezična područja, 82 su novinari, 74 inženjeri i tehničari. Od sveukupnog osoblja 51 jest redovnik, 10 redovnica, 28 dijecezanskih svećenika, 75 svjetovnjaka, pripadnici su 35 narodnosti. Dakle mala zajednica ujedinjenih naroda.

Sveti Otac ih je primio vrlo srdačno. Odao im je u duljem govoru iskreno priznanje i zahvalnost, svoju osobnu i cijele Crkve, za neumorni i nesebični rad u apostolatu riječi.

RELIGIJA I SVIJET Od 3,5 milijardi stanovništva Zemlje kršćana ima 1.125,000.000. Od toga 617 milijuna katolika; 272 milijuna protestanata; 142 milijuna parvoslavnih. Broj onih koji nisu kršćani iznosi 2 milijarde 324 milijuna. Od toga 508 milijuna muslimana; 440 milijuna hindusa; 375 milijuna konfucijevaca; 175 milijuna šintoista; 56 milijuna taoista; 14 milijuna židova; 725 milijuna drugih religija.

Od 617 milijuna katolika na Evropu otpada 250 milijuna; 55,5 na Sjevernu Ameriku; 226,6 milijuna na Južnu Ameriku; na Aziju 45 milijuna; na Afriku 33 milijuna; na Oceaniju 4 milijuna. Koliko ih ima točno u Rusiji ne zna se, možda oko 3 milijuna.

RUSIJA Sovjetski Savez pooštrio je stav protiv vjere. Na to ga je navela činjenica što vjere nije nestalo niti nakon 50 godina progona. Poslije Drugog svjetskog rata mogle su ruske vlasti ustanoviti, da je stara generacija mrtva, no s njom nije nestalo vjere, kako se to moralo dogoditi po pretpostavkama. Sada su u središte protuvjerskih akcija došli djeca i mladež, koji ispovijedaju neko vjersko uvjerenje, pišu ovih dana novine »Vaterland« iz Luzerna. Prema toj djeci vrši se diskriminacija već od krštenja. Agenti pregledavaju knjige krštenja, pa onda poduzimaju razne mjere protiv roditelja, koji su dali krstiti djecu.

U Rusiji je na osobit način zabranjen svaki dodir s vjerom djeci od treće do osamnaeste godine. Ne postoji nikakav oblik katehizacije. Vjerski odgoj zabranjen je i unutar obitelji. Sudovi naime vrlo često osuđuju roditelje, koji odgajaju svoju djecu u vjeri. Spomenuti švicarski list navodi tipičan primjer neke protestantske obitelji, kojoj su silom bila oduzeta dva starija sina u travnju 1966., a kasnije u veljači 1970. još i drugo troje manje djece. Na sudu su ocu rekli, kako je njegov sin, kojemu je tek 10 godina, na istrazi izjavio, da Bog živi. To je bilo dosta, da djecu oduzmu roditeljima.

List zatim dalje spominje razne nepravde, koje djeca moraju podnijeti, ako se otkrije da su religiozna. Nedavno su 1453 majke potpisale molbu u kojoj su opisale razne diskriminacije i zlostavljanja, koja moraju podnijeti njihova djeca zbog vjere. Razlog, radi kojeg vlasti poduzimaju takve mjere protiv djece i mladeži, jest zapravo u tome, što vide da je njihov ateistički odgoj promašio cilj. Sad se taj cilj želi postići prinudnim sredstvima, što je teoretski u suprotnosti i s njihovim ustavom, a pogotovo je u suprotnosti s osnovnim pravima čovjeka.

Zanimljivo je i to što piše 180 mladića i djevojaka iz Odese u pismu upravljenom vlastima: »Sva nastojanja ateizma uzaludna su. Crkva je nepobjediva. Progoni nisu nikada oslabili Crkvu, samo mu je ojačali. Pa ako vjernost Kristu predstavlja zločin, onda smo mi vrlo rado — zločinci!«

Iz rečenog lako se može zaključiti što valja misliti o statistikama religioznosti u Rusiji. Službene statistike nemaju vjerodostojnosti.

ENGLESKA Engleska vlada pokrenula je istragu o posljedicama nedavne legalizacije pobačaja. Čini se da je — prema pisanju nekih londonskih novina — taj zakon o ozakonjenju pobačaja izglasan u Engleskoj samo zato, što prije toga nije bilo provedeno nikakvo ispitivanje o toj pojavi. A sada se pojavljuju strašne posljedice. Osobito su zabrinuti engleski katolici, kao i svi oni, koji osjećaju dužnost da poštuju čovjeka u bilo kojoj njegovoj dobi.

»Catholic Herald« od 26. prošlog mjeseca piše o tome, kako će engleska vlada sada povesti istragu o posljedicama zakona o pobačaju. Ujedno piše o namjeri engleskih biskupa, da uskoro izdaju spis koji će služiti kao uputa katoličkim liječnicima i bolničarkama. Spomenutu istragu vodit će sudac gospođa Lane. S osobitim zadovoljstvom primljena je u engleskoj javnosti vijest da će istragu voditi žena. Među katoličkim liječnicima i bolničarkama pozdravljena je ova istraga s velikom radošću.

U Engleskoj postoji i jedno društvo, koje se bavi zaštitom nerođene djece, i koje se stalno borilo da se zakon o pobačaju izmijeni odmah nakon što je odobren. Zahvaljujući upravo tom društvu taj zakon nije uspio biti odobren 1967. godine. Spomenute katoličke novine izražavaju nadu da će Parlamenat izmijeniti svoju odluku, jer do sada nikada nije ozakonio pobačaj.

ENGLESKA Od kralja Henrika VIII u 16. stoljeću glava Engleske Crkve uvijek je bio kralj, tj. parlamenat i država, koja određuje konačne vjerske zakone, imenuje duhovne osobe i upravlja crkvenom imovinom. To više ne pristaje za novo doba. Crkva nema mogućnosti za slobodno odlučivanje. A ujedno je i protiv kraljeve slobode, budući da on jedini od

Kapela sv. Roka u Kumrovcu

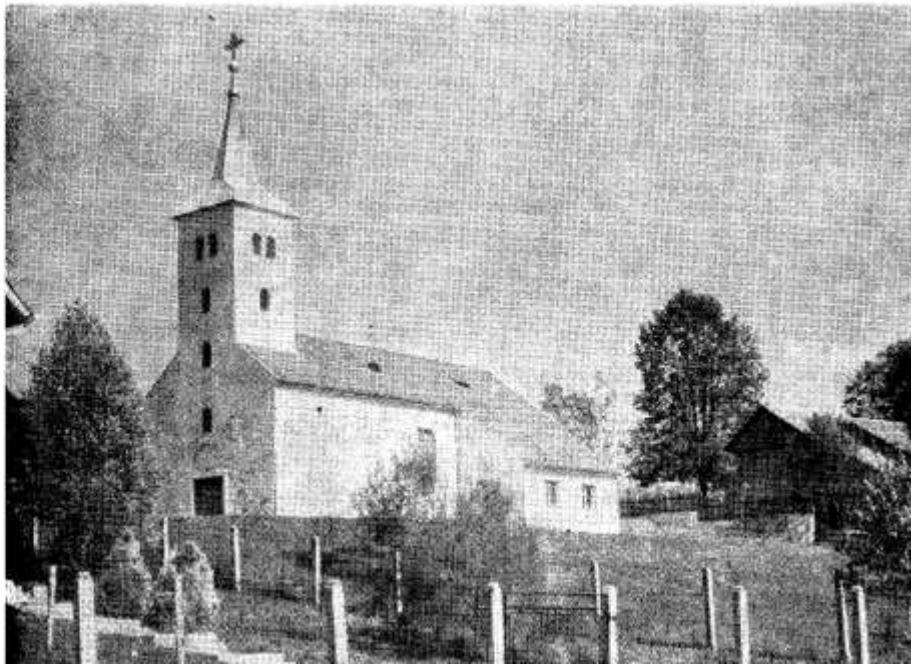

građana ne može sebi slobodno odabrati vjeru, jer kod svog ustoličenja na prijestolje polaže zakletvu, da će uvijek ostati vjeran Anglikanskoj Crkvi.

Sad je izdana »plava knjiga«, u kojoj se predlaže da najviša crkvena vlast bude generalna sinoda, koja bi se sastojala od 43 biskupa, 260 svećenika i 260 laika. Ona bi odlučivala o svim crkvenim poslovima bez potvrde parlamenta.

Katoličke su novine taj prijedlog pozdravile. I mnogi anglikanski redovi to odobravaju, jer se tako odgovara na prigovor mladih, da je cijela crkva samo ustanova i zakon, a ništa živo i ljudsko. No neki anglikanci se boje da se time crkva potiskuje, i da se ide u nevjeru. Na to odgovara Lord Grantehester, da je to samo potreban uvjet za obnovu crkve, kao što je provodi Katolička Crkva poslije Koncila.

IRSKA Irski ministar predsjednik John Lynch (Don Lajnč) izjavio je, da je irska vlada misli promijeniti neke ustavne paragrafe u odnosu prema vjeri. I to zbog toga da se olakša život protestantima u sjevernoj irskoj pokrajini, koju žele sjediniti s maticom zemljom, a sada je još pod Engleskom, premda na irskom otoku.

Ministar predsjednik je rekao: »Priznajem, da neke naše zakone protestanti ne mogu prihvatiti. No mi smo spremni to izmijeniti, ako se time olakšava priključenje Irskoj.« Tako bi morao biti promijenjen paragraf 44, koji priznaje »svetu, katoličku, apostolsku i rimsku Crkvu kao čuvaricu vjere«, a njoj pripadaju Irci daleko najvećim dijelom. No ako bi došlo do sjedinjenja, onda bi tu izreku promijenili, i to bi se već ove godine dalo na glasanje. Isto bi se tako onda raspravljalo o zabrani rastave braka. A protestanti bi željeli da se ukine i zakon o kontroli porođaja. Po pravdi sjeverna Irska morala bi pripasti republici Irskoj.

GRČKA Grčki dnevnik »Estia« donosi ovih dana vijest, da je pet grčkih pravoslavnih biskupa prestalo u svojim javnim molitvama kod liturgije spominjati ime Ekuemnskog carigradskog Patrijarha Atenagore Prvoga, kojeg su optužili da vodi pravoslavnu Crkvu prema katolicizmu. Sveti Sinod grčke pravoslavne Crkve poslao je tim biskupima posebno pismo, u kojem ih strogo opominje da je molitva za carigradskog Patrijarha obvezatna. Budući da se ti biskupi i dalje ne obaziru na tu strogu opomenu, izlažu se opasnosti da budu svrgnuti sa svog položaja.

Patrijarh Atenagora vrlo je sklon približavanju katoličke i pravoslavne Crkve, što je pokazao u više navrata.

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE Kardinal John Carberry, nadbiskup Saint Louisa u Americi, pozvao je 4.000 učitelja katoličkih škola da se drže prave vjere. Bilo je to prigodom godišnjeg sastanka tih učitelja.

Među ostalim rekao je nadbiskup: Crkva mora biti otvorena potrebama modernog svijeta, ali istovremeno mora držati i naučavati istine što ih je primila od Krista i Apostola. Crkva je uvijek bdjela nad pravom vjerom i nastojala ukloniti krive nauke.

Kardinal je kao potvrdu svojim riječima odobrio nacrt, da se u Saint Louisu osnuje katehistički centar »Pavao VI«. Svrha je toga centra da spremi vjeroučitelje koji će predavati u katoličkim školama u nadbiskupiji, te da priređuje posebne tečajeve za svećenike, redovnike i svjetovnjake.

SJEDINJENE DRŽAVE Jedna od poznatijih holivudskih zvijezda Dolores Hart odlučila je napustiti Holiwood i svoju glumačku karijeru, da bi stupila u samostan benediktinki u Sjedinjenim Državama. Na kraju svečanosti oblačenja kod njezina stupanja u samostan, kojemu je predsjedao nadbiskup toga grada, izjavila je nova redovnica, koja se sada zove sestra Dolores, da se na polazak u samostan nije nimalo odlučila zbog nekog razočaranja, što bi ga doživjela u filmskom svijetu.

SJEDINJENE DRŽAVE Neko filmsko društvo želi snimiti film o apostolu gubavaca, Damjanu de Veuster. Zamolili su oca Humberta Almazana, koji je nekada bio poznati glumac, da on preuzme glavnu ulogu. To je i pravo, jer duhovne osobe, osobito svetačke, i ne mogu uvjerljivo predstavljati svjetski ljudi, nego oni koji sami proživljuju duhovnu stvarnost. A to je eto svećenik, koji je ujedno i školovani glumac. Stoga se očekuje velik uspjeh tog filma o apostolu gubavaca s Molokaja. Film se počeo snimati u veljači u španjolsko-američkoj koprodukciji. Glumac o. Almazan dobio je prije toga mnoštvo slika oca Damjana, da točno prouči njegovu osobu i držanje.

RIM Na godišnjicu smrti kardinala Stepinca predvodio je u zavodskoj hrvatskoj crkvi sv. Jeronima koncelebriranu misu kardinal Franjo Šeper. Toj misi osim lijepog broja Hrvata, koji žive u Rimu, prisustvovali su i kardinali Marella i Slipyj, te mnogi štovatelji pokojnog kardinala Stepinca.

VATIKAN Nedavno je Papa primio u posebnu audijenciju članove udruženja talijanskih katoličkih izdavača knjiga. U prigodnom nagovoru istakao je Papa posebnu zadaću što je u ovom vremenu imaju katoličke izdavačke kuće. Njihov je zadatak da nastoje oko napretka i kulture, oko cjelovitog razvitka čovjeka na svim područjima.

Papa je naglasio, kako je u ovo naše vrijeme dana sloboda istraživanja istine. No postoje izdavači koji žele samo izdavalački uspjeh i da budu ujedno smatrani modernima, a da kod toga ne vode računa o istinitosti naučavanja. Katolički izdavač ne smije po svojoj savjesti izdavati ona djela koja su posve otvoreno protiv katoličke nauke i misli. Što više, on ne smije dovesti u sumnju niti umanjiti kršćansku osjetljivost svoje čitalačke publike. Vlastiti dobitak ne smije biti iznad dobra cijelog naroda. Prvi cilj izdavača mora biti da dade čitateljima poruku duhovne kulture i da pridonese njihovoj moralnoj izgradnji.

FRANCUSKA U Farncuskoj ima sada, prema najnovijem brojanju, 110.400 redovnica. 10.000 njih živi u inozemstvu, no zato je iz drugih zemalja 11.500 njih u Francuskoj. 9 posto redovnica pripada kontemplativnim redovima, kojima je glavna svrha u tišini, sabranosti, pokori i molitvi slaviti Boga. 15 posto njih posvećuje se radu u školi. Na medicinsko-društvenom području djeluje 23 posto sestara, a 6 posto njih radi u izravnom dušobrižništvu. Ostale se nalaze dijelom u penziji, a dijelom u drugim različitim načinima služenja.

POLJSKA Poljski su biskupi na plenarnom zasjedanju biskupske konferencije izdali okružnicu. Osvrćući se na tragične događaje za vrijeme kojih je došlo i do krvoprolića na baltičkoj obali, poljski biskupi pišu:

»U zadnjim godinama doživjeli smo toliko ponižavanja i muka. Bili smo svjedoci jedne strašne neosjetljivosti, koja nam nije dozvoljavala niti da slobodno mislimo, a kamo li da slobodno izrazimo svoje zakonite želje i prijedloge. Spomenuta tragedija posljedica je tih ponižavanja, kroz koja je prošao cijeli poljski narod, pa i sama poljska Crkva.

Ali evo sada kroz ovu strašnu tamnu noć zapaža se malo svjetlo nade. Vjerujemo naime, da se približavaju nova vremena, i da će iz ovih žalosnih iskustava povući plodonosni zaključci. Došlo je vrijeme da se napokon naplate želje i čežnje naroda. Došao je čas da se još jednom pokuša uvesti posvuda duh Evanđelja.

Radit ćemo svim silama kako bi se ostvarila društvena pravda, kako bi se došlo do poštivanja prava čovjeka, jer od toga ovisi mir i red u domovini, njezino blagostanje i sloboda.«

Na kraju su biskupi pozvali svoje vjernike da se mole i za Crkvu u Poljskoj, da bi ona napokon postigla ono mjesto koje joj pripada u narodnom životu. To pismo pobudilo je veliko zanimanje u međunarodnom tisku. Gotovo sve novine osvrnule su se na te prijedloge i poticanje poljskog episkopata.

SUDAN Crnačka plemena južnog Sudana izložena su od centralne vlade u Kartumu istrebljenju, ako ne prihvate njihovu arapsku politiku i ne prijeđu na islam. U očajnoj borbi poslali su i Papi pismo ovog sadržaja:

»Otkako je Sudan postao nezavisan, arapski sjever želi potpuno pokoriti crnce na jugu. Oni su se počeli braniti. No zračnim bombama, tenkovima i raketa-

ma široka su područja južnog Sudana opustošena i uništena. Vladu pomažu arapske države i Sovjetski Savez. Već je preko pola milijuna muževa, žena i djece poginulo. Oni su što postrijeljani, što u kolibama spaljeni, ili pomrli od gladi i bolesti. A oko pola milijuna pobjeglo je u susjedne afričke zemlje. Mi smo narod na izumiranju. — Obratili su se najprije afričkim narodima za pomoć i obranu, ali uzalud. Čitav svijet bez ikakve zainteresiranosti gleda kako južni Sudanci bivaju istrebljivani. Ni od Ujedinjenih Naroda nema pomoći ni nade. Samo Crkva nam može pomoći, kojoj ste Vi glava. Vaš dolazak u Ugandu pružio nam je veliku moralnu potporu i nov poticaj za borbu i obranu našeg zavičaja i vjere.

Stoga se ponovo obraćamo Vašoj Svetosti s molbom da Južnosudanskom narodu podijelite očinski i papinski blagoslov, tako da čvrsto ustrajemo u odluci braniti svoju vjeru i da uzmognemo iz svoje zemlje protjerati tuđe trupe. Mi, Vaši sinovi i kćeri u Kristu, obećajemo Vam, da smo radije spremni pretrpjeti narodni pokolj nego dopustiti da kršćanstvo već treći put u povijesti bude u našoj zemlji uništeno.«

ZAPADNA NJEMAČKA Benediktinski samostan

Schweikling u južnoj Bavarskoj pruža priliku svjetovnjacima da se od 23. listopada do 6. studenog ove godine okupe u njihovu samostanu na tzv. privremeni samostanski život. Samostanski gosti moći će sudjelovati u životu redovničke zajednice. Iskustvo je pokazalo da se samostanska zajednica obogaćuje prisutnošću laičkih gostiju.

U Kölnu je 25 građana različitih zvanja počelo borbu protiv pornografije. Oni su razdjelili milijun letaka pozivajući građane da se bore protiv predloženog zakona, kojim se otvara slobodan put bestidnosti u tisku. Svi oni, koji su primili letak, pozvani su da ga potpišu i pošalju predsjedniku parlamenta. U letku stoji: »Ukoliko bude ukinut dosadašnji zakon protiv pornografije, razni trgovci bestidnih knjiga i slika, željni zarade, prijeći će preko svih granica, koje je odredilo Ministarstvo pravde. Odredbe za očuvanje mladeži, koje su već po sebi vrlo slabe, u tom slučaju postat će će potpuno bezuspješne.«

Prema jednom ispitivanju ustanovilo se da je 72% Nijemaca protiv ukidanja zakona, koji zabranjuje pornografiju.

VATIKAN Kongregacija za evangelizaciju ili Društvo za širenje vjere, pod koje spadaju i neke zemlje Evrope i sve ostale misijske zemlje, otvorila je prošle godine dva mala i jedno bogoslovsko sjemenište.

Na koncu 1970. godine bilo je u misijskim krajevima 51.336 sjemeništaraca. Od toga otpada na Afriku 26,294, na Aziju 18.381, na Južnu Ameriku 2.967, na Oceaniju 754 i na Evropu 332.

U 1969. godini skupile su misijske ustanove 39 milijuna dolara. Premda je to golema svota, ipak ne može zadovoljiti misijskih potreba. Društvo je skupilo također u svom arhivu 7.400 dokumenata o misijama, a agencija Fides izdaje časopis dvotjednik na pet jezika.

Josip Badalić

KNJIGE

Dr Fra Ivan Glibotić izdao je pasionsku igru s pjevanjem »PO MUCI I KRIŽU K SLAVI USKRSNUĆA«. To je drugo, povećano izdanje. Zgodno je za korizmeno i uskrsno vrijeme, a i za cijelu hrvatsku marijansku godinu, kao i za privatno razmatranje. Cijena je tekstu 3 dinara, a glazbenom prilogu 3 dinara. Naručuje se na adresu: Fra Ivan Glibotić, 58426, Sumartin, Brač.

Iz tiska je izašao drugi svezak razmatranja Oca Martina Klrigina »DVA STOLA«. To su biblijsko-liturgijska razmatranja o misnim čitanjima. Ovaj drugi svezak obuhvaća razmatranja od Pepelnice do Duhova. U njemu će naći obilje duhovne grade i svećenici za svoja osobna razmatranja i za propovijedi, i redovnici i redovnice za svoja svagdanja razmatranja, a i vjernici svjetovnjaci po njima će obogatiti svoje razumijevanje službe riječi. Naručuje se na adresu: Benediktinke sv. Luce, 59000, Šibenik, ul. Jurilna 1.

Hrv. književno društvo sv. Ćirila i Metoda izdalo je »ZBORNIK O DRU JOSIPU ANDRIĆU«. Zbornik obuhvaća razna područja djelatnosti Dr Josipa Andrića. U njemu svojim prilozima sudjeluje tridesetak auktora iz zemlje i inozemstva. Knjiga je opremljena omotom u tri boje i ilustracijama. Cijena 30 dinara. Narudžbe: Hrv. knjiž. društvo sv. Ćirila i Metoda, 41000 Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.

Iz tiska je izišao STRIP O ISUSOVU ŽIVOTU. To je novi pokušaj obrade Isusova života u slici. Sigurno će razveseliti našu katoličku mladež. Cijena mu je 4 dinara. Narudžbe: na istu adresu kao i prijašnja knjiga.

Prva naklada nedavno izašle knjige »CREDIMUS« posve je razgrabljena. Napisao ju je kao komentar Vjeroispovijesti pape Pavla VI prof. na teološkom fakultetu u Salzbugu F. Holboeck. Za hrvatsko izdanje predgovor je napisao kardinal dr. Franjo Šeper. Priprema se novo izdanje. Kako bi se mogla odrediti tiraža, potrebno je da odmah svi zainteresirani pošalju narudžbu na Hrv. književno društvo sv. Ćirila i Metoda, 41000, Zagreb, Tomislavov trg 21.

Sestra Marija od Presvetog Srca, izdala je knjižicu »GETSEMANSKA URA«. To su razmatranja za Korizmu i za uru klanjanja. Cijena je 1,50 dinara, a naručuje se na adresu: Samostan sv. Klare, Končareva 29. 58000, Split.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću na sretno položenim ispitima moje unuke, te na ozdravljenju moje noge. — Marica Bertić, Privlaka.**

— **Hvala Presvetom Srcu Isusovu i dragoj Gospi od brze pomoći na vraćenom zdravlju. — Marica Jurić, Privlaka.**

— **Od sveg srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ocu Leopoldu Mandiću što sam se nakon dvadeset godina oslobodila sustanarstva, pa sam postala sa svojom obitelju gospodar cijelog stana. I unaprijed se preporučujem njihovoj zaštiti. — Ž. N., Rijeka.**

— **Na svim primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Antunu. — B. L., Podravski Podgajci.**

— **Za sve milosti, primljene tijekom života zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj i svetim zaštitnicima. — I. J., Požar, Kuželj.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći na svim primljenim milostima. — Slava Bolkovec, Sveta Klara.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu što me je uslišala po zagovoru Petra Barbarića. — Luca Ćurčija, Bugojno.**

— **Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu na primljenim milostima po zagovoru Petra Barbarića. — N. N., Bugojno.**

— **Na ozdravljenju i na drugim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. — I. G., Orahovica.**

— **Za mnoge primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv Antunu i sv. Maloj Tereziji. — E. B., Bapska**

— **Na ozdravljenju zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. — Agneza Boroša, Zagreb.**

— **Od srca zahvaljujem Presvetom Trojstvu, Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Mariji Magdaleni što mi je sin ozdravio od meningitisa i što je položio ispite. I nadalje se preporučujem njihovoj pomoći. — I. T.**

— **Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu što mi je po zagovoru oca Ante Antića uslišalo molbu te se moje zdravlje osjetno poboljšalo. — Jelka Novak, Zagreb.**

— **Za mnoge primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću. I nadalje im preporučujem sebe i svoju obitelj. — Ruža Rajčević, Slav. Šamac.**

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu uz preporuku za daljnu pomoć. — Smiljana Kontelj, Varaždin.

— Za sretnu operaciju želuca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu Mandiću. — Jago Blekić, Novi Grad, Svilaj.

— Od sveg srca hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Antunu, sv. Roku, Petru Barbariću i ocu Leopoldu Mandiću na mnogim primljenim milostima. — Manda Popović, Opuzen.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, što mi je po zagovoru oca Leopolda Mandića pomoglo da se prilično poboljšalo moje zdravlje nakon teške bolesti. I ubuduće molim njegovu pomoć. — Jula Kovačević, Donji Miholjac.

— Slava Reif iz Češljakovaca zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu na brzom ozdravljenju od teške bolesti.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj i sv. Franji Asiškom na ozdravljenju i drugim milostima. Neka i ubuduće budu na pomoći meni, mojoj ženi, djeci i unučadi. — J. Koren, Cvetlin.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ivanu Bosku i sv. Maloj Tereziji što su bili u pomoći momе sinu i maloj unuci. — J. H., P. Sesvete.

— Hvala svetom Antunu na primljenim milostima, te mu se i nadalje preporučujem. — M., Varaždin.

— Na milosti ozdravljenja zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svim svetim zaštitnicima. Neka me ni ubuduće ne zaborave. — Jozo Jelović, Crkvice.

— Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na uslišanoj molitvi da smo dobile stan. Neka nam i nadalje budu u pomoći. — A. i R., Zagreb.

— Za sve primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te im se i ubuduće preporučujem. — Marija, Đurđevac.

— Za ozdravljenje i druge primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Nikoli Taveliću. — Franjica Bulić, Virovitica.

— Od sveg srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na uslišanoj molitvi. I nadalje im se preporučujem. I. S., Tijesno kod Šibenika.

— Zahvaljujem za mnoge primljene milosti Božanskom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Josipu. I nadalje im preporučujem sebe i svoga sina. — Marija Maroš, Oriovac.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i biskupu Langu što su mi nakon teške operacije ozdravili kćerka i zet, i što je kćerka poslije toga rodila zdravo muško dijete. I nadalje molim njihovu pomoć. — Franciska Pavunić, Zagreb.

— U mojoj rodbini jedna za drugom bile su tri operacije: nećakinja, šurjakinja i brat. Utekla sam se Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Josipu, da im pomognu. I eto svi su ozdravili. Hvala! — Jelena Vucibradić, Zagreb.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu na primljenim milostima. — Milica Japirko, Solin.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Judi Tadeju, sv. Antunu i ocu Leopoldu Mandiću za primljene milosti. I nadalje se preporučujem da mi budu u pomoći. — Ivanka P., Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću na ozdravljenju, te se i nadalje preporučam njihovoj dobroti. Blanka Krnić, Buenos Aires — Argentina.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Nikoli Taveliću da je moj unuk diplomirao. I dalje se preporučam njihovoj zaštiti. Zahvalna baka E. R. Popovača.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26. — 1971. — Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika, a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

VI

LIPANJ — 1971.
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

239 Zborna pjesma Mariji, Josip Njavro
241 Vrijednost probodenog Srca, K. S.
242 Ljubav ili mržnja iza smrti, B.
244 Štovateljima Srca Isusova, J. Antolović
246 Svećenici i svjetovnjaci o obitelji
248 Posvetio sam ovaj dom, P. Bulat
250 Sveta Ispovijed, Ivan Kukula
254 Vjerska pouka djece i mladeži, J. Gusić
259 Mrtva luka, D. Cesarić
260 Blizanci iz Završja, J. Jezerinac
264 Idi, vraže, di te traže, S. Džalto
265 Obnova misijskog žara, J. Antolović
267 Pater »Matek«, P. Bulat
270 Križevi i nade, J. Gusić
274 Prije 70 godina, I. Kukula
275 Iz katoličkog svijeta, J. Badalić
279 50 godina vjernosti
281 Morao sam učiniti to čudo, J. Badalić
283 Knjige
284 Zahvalnice

Naslovna strana: prof. Zdenka Sertić — Krist Otkupitelj i Ivan Apostol

18. lipnja
Blagdan Srca Isusova

Proslava Blagdana Srca Isusova u Hrvatskom narodnom svetištu u Zagrebu.

Od 13. do 20. lipnja TJEDAN PROSLAVE

17. lipnja, četvrtak navečer: Misa, propovijed i zajednička pobožnost.

18. lipnja, petak: BLAGDAN SRCA ISUSOVA. Cijeli dan izložen Presv. Sakramenat na klanjanje. Prilika za ispovijed i pričest kroz čitav dan. Sv. Mise svakog punog sata. U 10 sati pjevana misa, i propovijed. Navečer Misa, propovijed i posveta Srcu Isusovu.

20. lipnja — nedjelja: VANJSKA PROSLAVA. Ispovijedanje i pričešćivanje kroz cijeli dan. Svete Mise svakog punog sata do podne. U 9 sati svečana misa. U 4 sata poslije podne propovijed za hodočasnike. — U 7 sati pjevana sv. Misa, propovijed.

ZBORNA PJESMA MARIJI

Pozdrav Gospi ima svega 31 riječ, a naslov mu je »Zdravo, Marijo«. Na početku nalazi se svatovska pjesma Duha Svetoga Zaručnici: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom!« U sredini je pjesma majke Majci i prvi susret njihove djece pod njihovim srcima: »Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje!« U središtu sredine je »ISUS«. Završetak je zborna pjesma, vapaj grješne djece svojoj svetoj Majci: »Sveta Marijo, Majko Božja!«

Prvi dio Zdravomarije sastoji se od anđelovih i Elizabetinih riječi. Drugi dio dodala je Crkva. Prvi dio Zdravomarije sadrži zvukove neba, koje je željno očekivalo da može pozdraviti zemlju. Drugi dio odzvanja kao jeka sa zemlje, kao odzdrav nebu, pun nade da će dobiti zagovor velike Zagovornice. Prvi dio postavlja granitni temelj pouzdanja, koje ne može ništa razoriti. Drugi dio na tom čvrstom temelju podiže zgradu Marijine veličine i moći. Prvi dio pokazuje na veliko Marijino dostojanstvo drugi dio na njezinu veliku moć.

PRAVA RIJEČ Sama riječ »Majka Božja «ima iza sebe slavnu povijest od preko 1500 godina — od Efeškog koncila. Krivovjerac Nestorije napao je u svojim propovijedima Marijinu čast. To je naelektriziralo tadanji svijet. Nestorije nije dopuštao riječ »Majka Božja«, nego samo riječ »Majka Kristova«. Dakle ne Bogorodica, nego samo Kristorodica. Dosljedno tome on je nijekao jedinstvo Kristove osobe. Držao je da su u Kristu dvije različite osobe. Tako je Nestorije zapao u krivu nauku. Bura ogorčenja digla se u narodu. Pravovjerni biskupi oduprli su se Nestoriju, a među njima se posebno isticao sveti Ćiril, Aleksandrijski patrijarha. Sazvan je bio i crkveni sabor u Efezu, u Maloj Aziji.

Nestorije je uspio za svoju nauku predobiti svega 16 biskupa i carski dvor u Carigradu. Svi su znali, da će na tom saboru biti odlučan čas za Marijinu i Isusovu čast. Tu se sastalo 198 biskupa 22. lipnja 431. godine u Marijinoj crkvi. Vijećanje je trajalo od jutra do mraka, bez jela i pića. Na kraju je zaključeno: Svaki koji ne priznaje Mariju kao Majku Božju, isključuje se iz Crkve.

Bila je već noć, no narod je navalio na vrata Marijine crkve, da čuje odluku sabora. Kad su saznali za osudu Nestorija i za odluku, da Mariju moramo nazivati i priznavati »Bogorodicom«, slavlju nije bilo kraja. Gradom Efezom odjekivalo je: »Čast uzvišenoj, slavnoj Božjoj Majci! Marijo, Majko Božja, moli za nas!«

Narod je biskupe u triumfu otpratio kućama. Od radosti zbog ovog velikog događaja palili su baklje i ulice namirisali raznim mirisima. Cijeli je grad plivao u moru svjetla.

Tako su nam zabilježili povjesničari. Nama je jasna istina: Marija je Majka Onoga, za kojega je anđeo rekao: »Sveto, koje ćeš ti roditi, zvat će se SIN BOŽJI. Bit će velik i zvat će se Sin Svevišnjega!« I Elizabeta govori o Njemu već prije Njegova rođenja: Odakle meni ta čast, da Majka mojega Gospodina dolazi k meni?« A i Marija sama Isusa izričito zove svojim Sinom. (Lk 2,48).

U Isusu je i prije rođenja nerazdruživo povezano božanstvo i čovještvo. U Mariji, kako evanđelje govori, »vječna Riječ je Tijelom postala«. Prema tome, Marija je Majka tog Božjeg Sina, dakle Majka Božja, Bogorodica.

Čujmo prvoborca na Efeškom saboru, sv. Ćirila Aleksandrijskog: »Kao što u naravnom redu majka nije majkom samo tijela, nego je majka cijelog čovještva, iako ona nema nikakvog udjela kod stvaranja duše, tako je Marija Majka Božja, iako božanstvo nije uzelo svoj postanak od Nje. U Njoj se Vječna Riječ nerazdruživo sjedinila s Kristovim čovještvom.

Stvorovi su najsavršeniji, kad se najviše približe Bogu. Marija je svojim vlastitim djelima dotakla Boga, jer je Boga začela, rodila i dojila. Ona ima mnogo odlika, povlastica i savršenosti, ali je od svih njezinih savršenosti najveća ta, što je Majka svoga Boga.

Netko je nabrajao vrline kralja Filipa Makedonskog, i kao vrhunac vrlina spomenuo je ovo: »O Filipu je najviše što možemo reći: Bio je otac Aleksandra Velikoga!« Imao je pravo. Roditelji i djeca sačinjavaju jedinstvo, radilo se o slavi ili sramoti. O Mariji ne možemo više reći nego kad kažemo: »Majka Božja«, »Majka svoga Boga«.

Bog je mogao stvoriti veći svijet od ovoga, mogao je stvoriti i veće nebo, ali nije mogao stvoriti veću majku od Marije! Kaže sveti Bonaventura.

NEBESKA RIJEČ Ova riječ: »Sveta Marijo, Majko Božja«, tako je uzvišena kao sama nebesa. Stoljeća joj se ne mogu nadiviti. Zbog toga je dobila one mnogobrojne naslove kao: bez grijeha začeta, Djevica prije poroda, u porodu, poslije poroda, na nebo uznesena dušom i tijelom, Kraljica neba i zemlje. Zbog svoga božanskog materinstva postigla je čast da joj cijeli svijet još uvijek kliče kao i prije 1500 godina u Efezu, kad je istina, da je Ona Bogorodica, proglašena člankom vjere.

O Mariji vrijede riječi iz knjige Sirahove: »Stvoritelj, koji me je stvorio, prebivao je u mojem šatoru.« (Sir 24,12) Njezin je Sin Onaj, o kome je pisano: »U početku bijaše Riječ ... Sve je po njoj postalo, šta je postalo ...« Marija s Djetetom, koje drži u ruci kuglu zemaljsku, jest slika čiju uzvišenost još nitko nije iscrpao niti je ikada može iscrpsti ...

UTJEŠNA RIJEČ Riječ »majka« u ljudskom jeziku je posebno bogata. A »Majka« Božja jest još neizmjerno bogatija, jer ona u sebi krije neopisivu utjehu. Marija naime kao Majka Sina Božjega drži na svojim rukama Izvor svakog blagoslova. Ona samo čeka da je zazovemo: »Sveta Marijo, Majko Božja!« i odmah je spremna da nam pomogne.

Kralj Salomon dao je sagraditi prijestolje za svoju majku Betsabeju i onda ju je postavio sebi s desne strane. Sin kralj poklonio joj se i rekao joj: »Traži majko! Ne bi bilo pravo da te odbijem!«

Zar da Krist drugačije postupa sa svojom Majkom? On Njoj neće odbiti nijednu molbu, kao što joj nije odbio ni onu molbu u Kani Galilejskoj, premda još nije bio došao Njegov čas.

Mala Terezija bila je duboko prožeta istinom: »Marija je Božja Majka, ali je i moja Majka! Upravo zato je ta riječ toliko utješna. Draga moja Nebeska Božja, moli za nas!« Imajmo pred očima i Njezina Sina, kako joj govori: Majko, znaš li da ja nekad mislim, da sam sretnija od Tebe. Ja imam Tebe za Majku, a Ti nemaš nikoga, koga bi mogla ljubiti djetinjom ljubavlju, kao ja Tebe!«

Imajmo često pred očima tu uzvišenu sliku, dok molimo: »Sveta Marijo, Majko Božja,moli za nas!« Imajmo pred očima i Njezina Sina, kako joj govori: »Majko, traži! Ne bi valjalo, kad bih Ti nešto odbio!« I onda s velikim pouzdanjem u svim svojim potrebama molimo: »Sveta Marijo: Majko Božja, moli za nas!« Kao Božja Majka Ona nam može pomoći. Kao naša Majka Ona nam hoće pomoći. Sjetimo Je: Gospo, Ti se nikad ne bi tako visoko digla, da mi nismo pali tako duboko. Dakle si nam dužna, u neku ruku, pružiti pomoć. Mi smo Ti svojom zločom pomogli da si Ti »Prva od svih ljudi«.

Marija je svemogućnost na koljenima, moleća svemogućnost. Dakle našu nadu ne smije ništa slomiti. Božja Majka i naša je Majka. Stoga Je nikad ne prestanimo zazivati: »Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas!«

Josip Njavro

Vrijednost probodenog srca

BISTRINOM ljudskog duha
zaziremo u odraz Ljepota
Božje Nadnaravi, koja je poklonila
Ljubav Kristovog Srca za
neljudskost Čovjeka.

Tragika životne stvarnosti
našla je Izvor Ljubavi i
Prijatelja u Srcu;
koje ljubi, a ne traži ,
da bude ljubljeno:
U Kristovom Srcu ...

Čovjek je našao Svoj Cilj.
Gdje?
U Subjektu Božje Nadnaravnosti ...
Ljudstvu je ulivena Nada
u vrijednost probodenog Srca?
Gdje? Na Križu. Krist je trebao umrijeti.
... »I sve ću vas k Sebi privući ...«
Krist se je dao probosti,
radi nevjernosti ljudstva.
Svi, koji prolazite zemljom;
tražite odraz vjernosti Njegova Srca i
naći ćete!

K. S. Zürich

LJUBAV ILI MRŽNJA IZA SMRTI

Francuski biskup Bougaud se zaustavio također na divnoj ličnosti Isusa Krista. Njega je posebno privukla činjenica, da su Isusa LJUBILI i MRZILI iza smrti. Da nije ostao indiferentan prema čovječanstvu. A niti čovječanstvo prema Njemu.

Dublje u taj problem ulazeći ocrtao nam je dva originalna vidika kroz koja ćemo moći dublje i snažnije ući do veličine i ljepote Kristova Božanskoga Srca.

ISUS JE TRAŽIO LJUBAV...

Ona osoba, koja je živjela na početku naše kršćanske ere u Palestini, a koja se zvala Isus Krist, tražila je da ga ljube svi ljudi.

Za ljudsku ljubav traži se tek nekolicina osoba. Kao djeca dosta nam je bilo, da nas ljube naši roditelji, braća i sestre, i najuža okolina.

Kad ojačamo i stupimo u ozbiljnije doba, kad više ne marimo za dječje radosti, što onda kažemo? Imat ću svoju ženu, svoga muža, imat ću svoju djecu, svoju kućicu svoju slobodicu, nekoliko rijetkih prijatelja. I, ako mi Bog dade naći sve ovo vjerno i plemenito, bit će to dosta za moju sreću. Takvo je ljudsko srce.

Treba nam cijelo more znanja i sreće. Pa i bogatstvo. No, ljubavi dosta nam je jedna kapljica. Kada dakle vidimo, da Isus Krist na svijetu skroz na skroz drugačije postupa i traži, naime da Ga svi ljube, tome se čovjek uvelike čudi. U tom nalazi veliku zagonetku.

NADASVE...

Ali to još nije ništa. Isus Krist ne samo što želi da Ga svi ljube, već i to da ga ljube nadasve. Traži najjaču i najplemenitiju ljubav. Ljubav, koja čovjeka trga iz naručja naslada, i ako treba, čini da podnese i mučeništvo.

Uzmimo primjer svetoga Alojzija čiji blagdan slavimo u lipnju! Ljubio je svoga oca markgrofa, svoju plemenitu majku; ljubio ih je svim žarom svoga mladenačkog srca. A Isus se stavio između njega i njegovih roditelja, usudio se staviti, i zatražio da Njega ljubi više nego svoga oca ili majku: »Tko ljubi više oca ili majku nego mene, nije mene dostojan...«

Alojzijev otac Ferdinando računao je na svoga Alojzija, na njegovu čestitost i poštenje. Na velike sposobnosti. I ljubio ga kao svoje najveće blago. Kao nadu svoje starosti. Ali se Isus Krist usudio postaviti između njega i njegova djeteta, i zatražiti da Njemu žrtvuje svoje čedo, da se odrekne svojih planova i nacrta. »Tko ljubi sina svoga ili kćer više nego mene, nije mene dostojan.«

Pa, da li je to moguće? Pa, to je ludost! Postaviti takve uvjete, to znači sebe osamiti. Sebe onemogućiti. Da, izvrgnuti se pogibelji da će Ga ismijati i izrugati. Ta čovjeku za ocem, majkom, ženom i djecom dolazi jedini BOG! Svaka druga ljubav, koja se nad ovu uzdiže, to bi bilo svetogrđe...

A DA LI JE DOBIO?

Bože dragi, pomalja se jedna dvojba: dolazi nam na pamet ova misao: — A da li je Isus Krist dobio takvu ljubav? Da li ga ljube onom potpunom ljubavlju, koja uspaljuje ljude na svaku žrtvu? Nije li sveti Alojzije samo jedna velika iznimka?

Ako o tom dvojite, pokucajte na vrata karmeličanskoga samostana u našoj Brezovici. Pitajte onu mladu djevicu: — Zašto si se ti u sanjarskoj mladosti odrekla svega da se sakriješ za jake rešetke, a u oštrom odijelu??! Ona će vam odgovoriti: — Amo Christum! Ljubim Krista!

Pitajte onu milosrdnicu, koja se nadvija nad neizlječiva bolesnika. — Zašto ti ovdje živiš u ovoj bolnici nesreće? I ona će vam pokazati na svoj križ, što ga nosi na prsima i odgovoriti: — Amo Christum!

Ta ljubav stvara kršćanske djevice i danas, stvara milosrdnice, sestre siromaha, stvara apostole, stvara mučenike. Uhvati čovjeka za njegovu slaboću i kruni ga trostrukom krunom — djevičanstva, mučeništva i apostolstva. Podiže ga do neslućenih visina heroizma.

VRHUNAC LJUBAVI...

Učini još nešto više. Nije, naime, vrhunac ljubavi trpjeti i umrijeti. To još nije punina žrtve. Punina žrtve jest: gledati gdje umire onaj koga ljubimo. Vrhunac ljubavi, na primjer, kod majke nije — dati život svoj za Isusa Krista, nego žrtvovati život svoga djeteta.

A i ovo je svijet često doživljavao. Bijaše majki, koje su Isusa Krista toliko ljubile, da su žrtvovale svoju djecu. Isus se usudio i to tražiti. I postigao je.

Jedva je umro, i već se našla sveta Simforoza, koja je svojoj djeci klečeći ovako govorila: »Dijete moje, volila bih te vidjeti mrtva, nego da zatajiš Isusa Krista.«

Sveta Felicitas je sprovodila svoju djecu na sud. S njima je išla na stratište. Oduševljava ih i ohrabruje. I bojeći se da bi mogla smalaksati, klečeći ovako govori: »Sjeti se, drago dijete moje, da sam te pod srcem nosila, svojim mlijekom hranila, smiluj se molećoj materi i ne zataji Isusa Krista!« Što je u takvom času trpjela jedna majka za to je preslaba ljudska riječ. Ali ljubile su Isusa i — tako govorile...

TO ČOVJEKA POTRESA

Sve ovo čovjeka duboko potresa. Tko je dakle TAJ, koji se usudio **tražiti** toliku ljubav, koji je **dobio** toliku ljubav? Kakvo je dakle i čije to Srce koje se usudilo zatražiti: HOĆU DA ME SVI I NADASVE LJUBE, pa to rekavši, postigao je u tolikoj mjeri, da pred tom ljubavlju sva druga potamnjuje???

Ponovo pitamo? Čije i kakvo je to Srce? Odgovor će nam dati zasužnjeni Napoleon, osvajač Evrope, kada je prikovan uz litice otoka svete Helene uspoređivao sebe i svoj život s Kristom i Njegovim životom...

NAPOLEONOV ZAKLJUČAK

»Isus Krist traži **ljubav** ljudi, traži ono, što je najteže postići, što badava traži mudrac od nekoliko prijatelja, otac od sina, ženidbeni drug od druga, brat od brata: srce. To mu treba. Traži i nalazi.

Usplamtio je toliki žar ljubavi, da izjeda isto ljudsko samoljublje, tu najjaču ljubav... Često o tom razmišljam, i to je čemu se najviše čudim. Meni to bezuvjetno dokazuje KRISTOVO BOŽANSTVO...

Ja sam do zanesenosti uzdigao narod, koji je za mene umirao. Ali tomu bijaše potrebna moja prisutnost. Vatra moga pogleda. Moj glas. Riječ s mojih usta. Sada, kad sam na svetoj Heleni osamljen, prekovan uz pećinu, u mojoj nesreći: gdje su mi klanjatelji u Evropi? Tko se za mene bori? Gdje su mi prijatelji? «

Zatim prelazi na velikoga francuskoga kralja Ljudevita XIV.: »Veliki taj kralj još nije ni umro, i već je zapušten u spavaćim sobama Versaillesa. Pripuzi ga zanemariše, valjda su ga i ismijavali. Postao je lješina i gnjusoba skoroga raspadanja u lijesu i grobu. Još koji čas to će biti i moja sudbina. To čeka i mene...

Kako je velik jaz među mojom bijedom i slavom ISUSA KRISTA, koji je prorekao: cijeli će me svijet ljubiti i obožavati.«

IPAK ŽIVI MEĐU NAMA...

Dobro si rekao Napoleone! Nemamo što dodati tvojim riječima. Ali ipak nisi uočio potpunu stvarnost:

Jest! Isus dobiva ljubav iza svoje smrti. Ali ne zato, što je umro, nego zato što živi. Živi i kuca to Srce, koje je bilo probođeno na križu i koje je tražilo toliku ljubav. Živi i bije isto tako snažno i jako kao i u Palestini.

Gdje živi? U našim SVETOHRANIŠTIMA, u našim crkvama, na našim oltarima. Euharistija je hrana djevica, jakost mučenika, svjetlo apostola. Euharistijska ljubav Srca Isusova stvarala je i djevice i mučenike i apostole. Stvarala je i ovu veliku beskrajnu ljubav prema Isusu Kristu.

Želimo li se uspeti do toga da ih nasljedujemo u ljubavi prema Isusu Kristu, penjimo se često i često preko stepenica pričesne klupe do euharistijskoga Srca Isusova.

B.

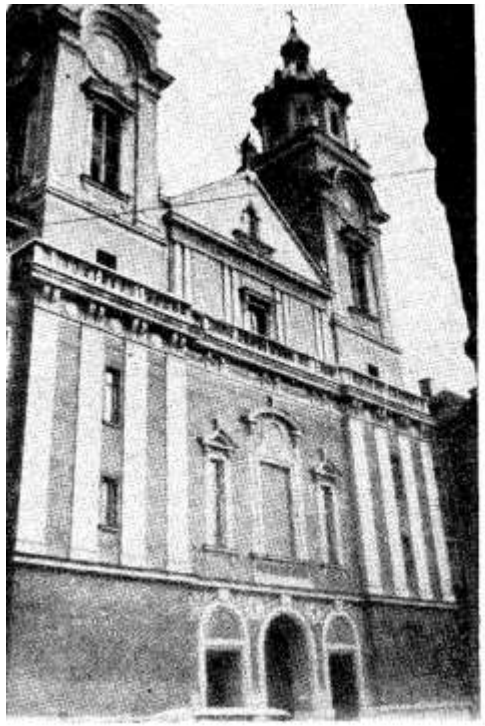

Štovateljima SRCA ISUSOVA

Prošle godine španjolski je narod najsvečanije proslavio 50-godišnjicu svoje posvete Srcu Isusovu. Vrhunac svečanosti bio je na svetkovinu Srca Isusova, koja se po cijeloj zemlji proslavila uz veliko sudjelovanje Božjeg naroda. Na brežuljku Los Angeles pokraj Madrida gdje se nalazi španjolsko narodno svetište Srca Isusova sakupilo se preko 10.000 hodočasnika, da prisustvuje euharijstijskom slavlju koje je predvodio madridski nadbiskup monsignor Morcillo.

I naš hrvatski narod posvetili su naši biskupi Srcu Isusovu, a u hrvatskoj metropoli Zagrebu diže se već 70 godina hrvatsko narodno svetište Srca Isusova. Za svetkovinu Srca Isusova sakupljali su se godinama u tome svetištu hodočasnici iz svih krajeva naše domovine. To je sakupljanje bilo najbrojnije između dva rata, kada je u svečanoj procesiji Srca Isusova znalo sudjelovati i do 40.000 pobožnih štovatelja Srca Isusova.

Procesija više nema. One su prošlost, ali zato ne smije biti prošlost naša vjernost i pobožnost Srcu Isusovu. Zato pozivamo štovatelje Srca Isusova da u što većem broju dođu u hrvatsko narodno svetište Srca Isusova u bijelom Zagrebu. Tko može neka dođe na svetkovinu Srca Isusova, koja se ove godine slavi 18. lipnja ili u nedjelju 20. lipnja kada će biti vanjska proslava. Tko ne može u te dane neka u bilo koji dan mjeseca lipnja posjeti svetište Srca Isusova.

Pokažimo i ove godine da pobožnost prema Srcu Isusovu u našem narodu još živi i da želi živjeti, cvasti i razvijati se. Naše hodočašće neka bude javno očitovanje naše vjere u Isusa Krista uskrsloga, Boga i čovjeka. Naše hodočašće neka bude čin vjere u ljubav Isusova Srca. Naše hodočašće neka bude javna zadovoljština za naše narodne grijehe: psovku, kletvu, pijanstvo, bijelu kugu. Naše hodočašće neka bude ispovijed želje za popravkom i obraćenjem. A kao znak našeg kajanja za grijehe i obraćenja pristupimo u što većem broju sakramentima pokore i euharistije. Predplatimo se na Glasnik Srca Isusova i Marijina, koji će nam dozivati u pamet naše obveze prema Srcu Isusovu. Po Glasniku Srca Isusova i Marijina postat ćemo članovi Apostolata Molitve te velike vojske Srca Isusova, koja moli, radi i žrtvuje se za Njegovo kraljevstvo.

Dok Venezuela broji 92.000 članova Apostolata Molitve, Argentina 260.000, Španjolska 1 milijun, zar da naša Hrvatska spava? Dok se u Italiji svaki mjesec rasproda 3 milijuna listića Apostolata Molitve, zar da naša Hrvatska bude pasivna i da drijema? Apostolat Molitve želi probuditi, produbiti i aktivirati naše kršćanstvo, želi odgojiti i umnožiti našu odgovornost za Kristovo kraljevstvo. Pobožnost

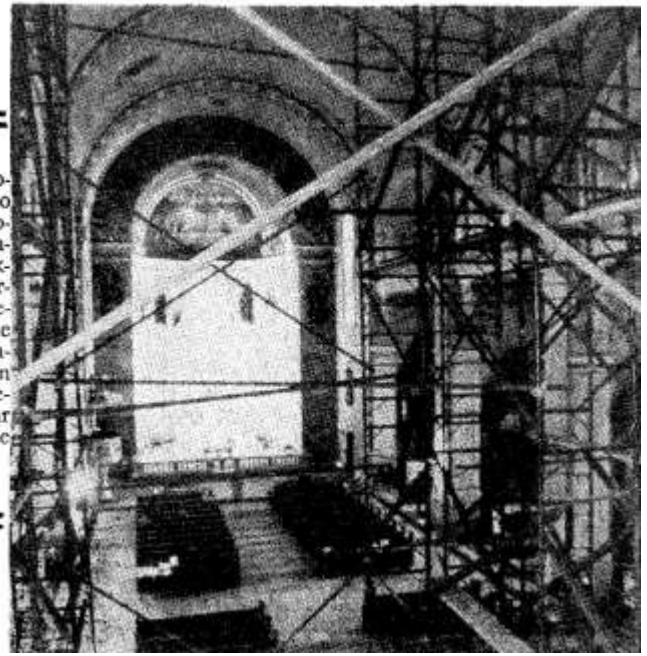

U Svetištu Srca Isusova u Zagrebu pristupilo se ove godine velikom poslu unutrašnje obnove. Lani su izmijenjene sve električne instalacije. U dovršavanju je novo ozvučenje, sad su postavljene skele i počelo se s malijanjem. Posao je zamašan no računa se da će privesti ove godine kraju, bar što se tiče posla ako ne podmirivanja računa.

Srcu Isusovu koju prakticira i širi Apostolat Molitve velika je milost i dar Kristove ljubavi Njegovoj Crkvi, koju bismo morali primiti svi mi kršteni.

Hrvatski katolici, dodite stoga u što većem broju u Zagreb u naše narodno svetište Srca Isusova, da zajednički obnovimo svoju vjernost i ljubav najvećem Prijatelju, Ljubitelju i Dobročinitelju našeg naroda. Dodite da se zajednički podsjetimo naših obveza prema Srcu koje nas toliko ljubi i koje želi da budemo orude u Njegovim rukama za ostvarenje Njegovih otkupiteljskih planova.

U zadnje vrijeme počeli smo se i u našoj Crkvi svađati i polemizirati. Nije to dobro. Ujedinimo se svi u ljubavi Srca Isusova pa ćemo tako ujedinjeni više izgraditi našu Crkvu, više pomoći našem narodu koji je danas više nego ikad potreban sloge i jedinstva. Neka ovogodišnja svetkovina Srca Isusova bude za nas velika prekretnica, početak jednog novog razdoblja, koje će biti obilježeno Kristovom ljubavlju, jer nas samo ta ljubav može spasiti, učiniti sretnima, po križu i žrtvi duše, ali zato najsigurnije.

O. Josip Antolović D. I.

SVEĆENICI I SVJETOVNJACI O OBITELJI

Sredinom travnja ove godine održano je u Slavonskom Brodu u Kumičićevoj ulici obiteljsko sijelo. Grupa od 35 svećenika, bogoslova i svjetovnjaka razgovarali su o pitanjima obiteljske obnove.

O utjecaju alkohola na obitelj govorio je naš glavni stručnjak Dr. Vladimir Hudolin iz Zagreba. Njegovo je izlaganje imalo obilježja stručnjaka koji iz čisto ljudskih vidika promatra tu pojavu.

Pitanje zajedničkog rada na obnovi obitelji traži od svećenika i svjetovnjaka da se duboko zamisle.

Govoreći o broju djece u obitelji s kršćanskog stanovišta riječ je vodila liječnica i jedan bračni par.

Najljepši utisak bio je zajednički susret svećenika i svjetovnjaka zainteresiranih za rad na obiteljskom apostolatu. Slika pokazuje ozračje u kojem je taj susret sproveden.

POSVETIO SAM OVAJ D O M

U Starom zavjetu čitamo da je Bog rekao Salamonu: »Posvetio sam ovaj Dom, koji si sagradio da u njemu prebiva ime moje dovijeka; moje će oči i srce biti ovdje svagda!«

Istina, ove su riječi upravljene prije svega za hram Židova u Jeruzalemu. Ali one se s pravom mogu primijeniti i na naše obiteljske domove. Na naše kuće. Na naš zajednički — hrvatski dom. Obećanje dano jeruzalemskom hramu Bog je spreman izvršivati nad svakim pojedinačnim hramom, tj. svakom obitelji.

On je spreman — posvetiti ga. Svojom pažnjom i ljubavlju nad njim bdjeti. Čuvati ga i braniti.

ZNATE KAKO JE...

Ali da Bog posveti jedan dom, da Njegove oči i Njegovo srce bdiju nad njim, obitelj treba živjeti po Božjem zakonu...

Koliko puta se odvije ovakav razgovor između svećenika i »dobrih« kršćana, koji bi htjeli Božju milost i Božje Srce imati u svom domu.

— Velečasni! Naša obitelj je prava kršćanska obitelj...

— Lijepo! Koliko imadete djece?

— Samo jedno!

— Zar mislite ostati samo na jednom djetetu? Jedno kao nijedno. A da li je to jedno dijete volja Božja?

— Ne! Mi se čuvamo. Znate kako je danas. Muž sam radi. Živimo od jedne plaće. Kuća nam još nije sasvim gotova. Ja baš nisam najjača. Liječnici su govorili da sam imala težak prvi taj porođaj... Bolje je imati jednoga, pa ga dobro odgojiti...

VIŠE NE MOŽE ČEKATI...

Kako je sasvim drugačija majka, o kojoj ćemo govoriti. Mjesto različitih isprika, koje su prožete skroz duhom nevjere i nepouzdanja u Božju Providnost, naša čitateljica Glasnika ovako govori...

»Mnogo puta spremala sam se da Vam pišem. Sigurno se još sjećate kad sam zadnji put bila kod Vas, kad je moj, sada pokojni, otac bio u bolnici. Savjetovali ste me da se upustim u još jedno dijete. Tada mi je to izgledalo teško. Za moje zdravlje nemoguće. Međutim — mogu u Onome koji me ljubi. I ja sam Vaš savjet poslušala...«

Ova žena se ne propituje samo kod nevjernika i liječnika materijaliste. Sluša savjet svećenika, onda, kada joj je teško. Svećenik je dobro promislio. I vidio je: uz pomoć Božju to je moguće.

»Već sam mislila da Bog ne blagoslivlja moj brak i to sam htjela jednom prilikom da pišem. Evo, nakon nekoliko godina življenja onako kako Bog zapovijeda, došlo je do ponovnog začeća. I ja doskora očekujem novoga člana u našoj porodici. Mogu vam samo pisati da sam neobično sretna. I sada sam tako raspoložena da mogu da molim: Bože, daj mi snage da i dalje mogu da vršim Tvoj sveti zakon.«

Osjećamo li u ovim riječima snagu Božjega obećanja »posvetio sam ovaj Dom?« Nije li tu na djelu »Srce« Njegovo? Ne bdiju li nad ovom majkom Božje »oči«? Već sama odluka i njezina provedba donosi nove duševne radosti i zadovoljstva. Nova snaga se rađa. Ne samo roditi ono dijete što je »na putu«, nego također i spremnost i dalje vršiti Božji zakon.

OSTALA DJECA...

»Ostala djeca su mi dobro. Najstariji je već namješten i dobro zarađuje. On je bio baš kod kuće. I bio je prvi kome sam saopćila da će dobiti bracu ili seku.

Drugi ide u srednju školu, treći isto, a četvrti je još osnovac. Hvala Bogu, uistinu, do sada se nemam što žaliti. Da samo znate, kako su i oni sretni! Kako iščekuju sa nestrpljenjem! Osobito mlađi! On naglašava da više ne može da čeka.«

Bratski, sestrinski osjećaj se budi još prije nego se dijete i pojavilo. To je socijalni, društveni osjećaj. To je ono na čemu se gradi društvo: ne gomilanje egoizma i sebičnosti, nego radovanje zbog druge i tude sreće i opasnosti. Na tom se gradi i narodna svijest: ljubav prema bližnjemu, prema okolini... A sve u krilu jedne kršćanske sredine, koja sve može u Onome, koji nas ljubi...

MOJ MUŽ JE DIVAN...

»Mogu još jednom da napišem i da Vas zamolim. Molite se za mene da mi Bog dade zdravlja i snage. Jer bome, iskreno rečeno, nisam zdrava. I prošle sam veljače bila u bolnici, jer mi je krv ponovo jako loša. Ja se uzdam u Boga da će se sve svršiti dobro...«

U takvim časovima se rađa onaj pravi kršćanski osjećaj potrebe za Božjom milošću, Božjom snagom. Pouzdanje u snagu molitve. Kako je daleko od svega toga ona, koja na jednu riječ nekoga materijalističkoga liječnika onemogućava Božju milost za čitav život...

»Nisam napomenula. A moram. Moj muž je divan u ovim momentima. Više puta, kad mi je slabo, pun je razumijevanja i poštovanja. Dapače, djeluje mi ponosan i sretan«.

A tko ne bi bio ponosan i sretan pokraj ovako divne žene? Njezina

veličina prelazi i na njega. Njezina snaga postaje također odskočna daska i za njegovo držanje. Žene često i ne znaju da moraju zaslužiti poštovanje ne samo fizičkom svojom snagom i svojim tjelesnim osobinama, nego kudikamo više svojom duševnom ljepotom i krasotom. To herojstvo majke diže i muža u red junaštva i požrtvovnosti. To je međusobno prekaljivanje. Jačanje. Okrepa. A iz takve kovačnice izići će mladići i djevojke sposobni za život.

Dok iz one jazbine sebičnosti i egoizma — koji su jedini razlozi da mnogi nemaju više nego jedno dijete! — mogu izići samo sebičnjaci i samoživci...

ZDRAVO DA SI NOVI DOME!

Govorimo danas o novom valu preporoda našega naroda. Važno je da se vratimo na temelje. Na izvore. One koje će Gospodin »posvećivati«. Nad kojim će bdjeti Njegovo »Srce« i koje će gledati Njegove dobre »oči«.

To su ti novi domovi, koji ne gledaju samo kroz materijalističke naočale. Koji ne računaju samo devizama i monetama. Nego — koji se i te kako obaziru na ono što Papa naglašava kao odgovorno očinstvo i majčinstvo! Ali u svijesti prave odgovornosti. One koja računa na Božje »Srce« i na Božje »oči«.

Pero Bulat
pučki misionar

OPĆA NAKANA ZA MJESEC LIPANJ 1971.

Sveta ispovijed

»Da vjernici cijene i dostojno primaju Sakramenat Pokore«

ZAŠTO JE USTANOVLJEN OVAJ SAKRAMENAT

Po milosnom preporođenju, koje se ostvaruje u svetom krštenju, postajemo pričesnici božanske naravi (2 Petr. 1, 4), posinjena djeca Božja, subraća Božjeg Sina i subaštinici Nebeskog kraljestva. Ali dok smo u ovom zemaljskom životu, na putu u vječnu domovinu, milosni je život u nama trajno izvrgnut nasrtajima tijela, svijeta i sotone, kojima kršćani, ako nisu dosta oprezni i ako se propisno ne bore, lako podlegnu te gube milosni život. Zajedno sa posvetnom milošću gube i pravo na nebo, a postaju krivci paklenog ognja. (Mt. 5, 22.)

Milosrdni Gospodin, poznavajući ljudsku slabost, te u želji da čovjeku u toj nevolji pomogne, ustanovio je poseban sakramenat, kojim se ponovo dobiva izgubljeni božanski život i svi drugi darovi, koji su sa posvetnom milošću povezani. To je sakramenat pokore, u kojem grješnik samoga sebe optužuje pred svećenikom kao namjesnikom Božjim. Rezultat ovoga suđenja u sudištu svete ispovijedi, nije osuda, nego milosrdno oproštenje, ali uz uvjet, da pokornik uz samooptužbu probudi i svrhunaravno pokajanje, te da čvrsto odluči, da će ispovjeđene grijehe brižno izbjegavati. Taj je sakramenat nuždan za spasenje svima onima, koji su poslije krštenja teško sagriješili, isto tako, kao što je samo krštenje nužno onima, koji još nisu kršteni. (Marko, 16, 16.)

Izvan svake je sumnje, da je Gospodin ustanovio ovaj sakramenat u korist vjernika, koji traže izmirenje s Bogom. O tome nam govore sveta Evanđelja. Sveti Matej nam je zabilježio, kako je Gospodin obećao sv. Petru vrhovnu ključarsku tj. sudačku vlast u Crkvi, na koju se odnosi i opraštanje grijeha: »Tebi ću dati ključeve kraljestva nebeskog. Što god svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima, a što god razriješiš na zemlji. bit će razriješeno i na nebesima.« (Mt. 16, 19.) Tu je sudačku vlast namijenio i ostalim Apostolima. (Mt. 18, 18.) Sam sakramenat pokore ustanovio je na prvi dan Uskrsa, kad se javio Apostolima sabranim u dvorani zadnje večere, ovim riječima: »Mir vama! Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas«. Poslije tih riječi dahne u njih i reče im: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprošteni su im; kojima zadržite, zadržani su im.« (Iv. 20, 21-22.)

CRKVA — VJERNA ČUVARICA OVOG SAKRAMENTA

Službena crkvena predaja svjedoči, a s njom i cijela crkvena povijest, da je Crkva od apostolskih vremena

izvršivala sudačku vlast nad grješnicima, odnosno da je opraštala grijehe.

No tijekom duge povijesti Crkve javljala su se u pogledu sakramenta pokore i razna krivovjerja, protiv kojih se Crkva uvijek odlučno borila. Tako je i početkom 16. stoljeća Martin Luther zanijekao ustanovu ovoga sakramenta i obustavio is-

povijedanje vjernika. Protestanti svih vrsta ostali su bez sakramentalne ispovijedi sve do naših dana. Kao odgovor na Lutherovu nauku, sveta je Crkva dogmatski razložila nauku o sakramentu sv. pokore na Tridentinskom koncilu, god. 1551.

II Vatik. koncil u više je navrata govorio o sakramentu pokore osvježavajući i utvrđujući nauku Tridentinskog koncila.

U Dogmatskoj Konstituciji o Crkvi nalazimo u sakramentu pokore ove riječi: »Oni, koji prisustvuju sakramentu pokore primaju od Božjeg milosrđa oprost uvrede Bogu učinjene i ujedno se pomiruju s Crkvom, koju su svojim grijehom ranili, i koja radi za njihovo obraćenje s ljubavlju, primjerom i molitvom.« (Dogm. Konst. o Crkvi broj 11.)

Dekret o Pastirskoj službi Biskupa određuje: »Neka župnici imaju na pameti i to da je sakramenat pokore od velike važnosti za napredak kršćanskog života. Zbog toga neka uvijek budu pripravni da saslušaju ispovijedi vjernika i neka za to, bude li potrebno, pozovu druge svećenike koji znaju više različitih jezika.« (Broj 30, 2.)

U Dekretu o službi i životu svećenika obraća se Koncil na svećenike ovako: »Svećenici krštavanjem uvode ljude u Božji narod, sakramentom pokore pomiruju grješnike s Bogom i Crkvom ... Poučavaju ih u duhu Krista Pastira da svoje grijehe raskajana srca podastiru Crkvi u sakramentu pokore, da se tako danomice sve više obrate Gospodinu, sjećajući se njegovih riječi: »Obratite se, jer je blizu Kraljestvo nebesko«. (Mt. 4, 17. — Dekret o sveć. br. 5.)

Premda je dogmatska nauka o sakramentu pokore netaknuta, kao svaka druga dogma, ipak postoji mogućnost »da se prerade obredi i obrasci pokore, da bi jasnije izražavali narav i učinak sakramenta.« (Konstitucija o sv. Liturgiji, br. 72.) Ovo preradivanje obreda i obrazaca sakramenta pokore napose ide za tim, da jače dođe do izražaja izmirenje pokornika sa sv. Crkvom.

Prvi put se u jednom koncilskom dokumentu promatra grijeh ne samo kao uvreda i nepravda nanesena Bogu, ili kao šteta, koju grješnik nanosi samome sebi, nego i kao rana zadana Crkvi. Svakim se grijehom ranjava Crkva i oslabljuju veze vjernika-grješnika sa Crkvom. Svaki grijeh, makar ne znam koliko bio sakriven, ima svoje značenje za cijelu Crkvu, kao što svaka rana na tijelu utječe na cijelo tijelo. Stoga je potrebno, da grijeh bude oprošten i razoren ne samo s obzirom na Boga, nego se traži izmirenje i s obzirom na Crkvu.

Ovo preradivanje obreda i obrazaca sakramenta pokore, koje Koncil želi, spada dakako na zakonitu crkvenu vlast, a nije prepušteno privatnoj inicijativi bilo dušobrižnika bilo vjernika-pokornika.

O skupnom odrješenju bez pojedinačnog kazivanja grijeha nema u koncilskim Dokumentima ni traga, nego ti Dokumenti upravo govore o kazivanju grijeha u tajnoj ispovijedi, kako i razabiremo iz navedenih mjesta. Kad bi se radilo o skupnom odrješenju bez kazivanja grijeha u pojedinačnoj ispovijedi, ne bi Koncil preporučivao, da se pozovu i drugi svećenici, koji znaju više različitih jezika, nego bi doista bio jedan jedini svećenik, koji bi svima dao zajednički odrješenje u bilo kojem jeziku.

DANAŠNJE POTEŠKOĆE U POGLEDU SV. POKORE

Sa mnogo strana svijeta čuju se pritužbe, da je sve veći broj onih, koji zanemaruju sakramenat sv. pokore. Uzroci ovoga nazadovanja nalaze se dobrim dijelom u opadanju pobožnosti i duhovnosti uopće, odnosno u materijalizaciji i sekularizaciji ljudskog društva.

Već se Papa Pio XII prije tridesetak godina potužio, da ljudi sve više gube osjećaj što je grijeh. Ako ljudi nemaju osjećaj za grdobu grijeha, onda ne osjećaju ni potrebu, da svoje grijehe skrušeno ispovijedaju. Ali savjest se ne može trajno potiskivati. Od vremena do vremena ona se svom snagom javlja, »šokira« čovjeka i gura ga u očaj. Onda se obično kaže, da je nastupio lom živaca i traži se pomoć kod psihijatra.

Kada su živci doista oslabili i kad se radi o fizičkoj slabosti ili bolesti živaca, onda se dakako treba obratiti psihijatru, tj. specijalisti za živčane bolesti. Ali kad se radi o savjesti opterećenoj prekršajima, onda u prvom redu treba iskrena i skrušena ispovijed i sakramentalno odrješenje od grijeha. Sv. ispovijed u mnogo slučajeva zamjenjuje psihoterapiju. Tim što valjana ispovijed oslobađa savjest od grijeha, koji ju pritišću i uznemiruju, oslobađa ujedno i od grizodušja i unutrašnjeg nemira, a unosi u dušu smirenje i vedrinu, spremnost na žrtve i pregaranje, bez kojih se ne može ispuniti životni zadatak ni osigurati konačni cilj. Ali psihoterapija nikada ne može zamijeniti sakramentalnu ispovijed, jer je čisto ljudsko i naravno umijeće, dok je sv. ispovijed novozavjetni sakramenat, koji svojim učinkom nadvisuje granice ljudskih mogućnosti, jer povezuje grješnike s Milosrđem Božjim i priskrbljuje mu milosno oproštenje.

OSTANIMO VJERNI OVOM SAKRAMENTU

Pokoncilsko vrijeme nije ništa dokinulo ni promijenilo od onoga, što je na sakramenat sv. pokore i prije spadalo. Želimo li dostojno i plodonosno pristupiti ovom sakramentu, moramo i nadalje ispitivati svoju savjest, nadalje u tajnoj ispovijedi priznati sve svoje grijehe prema vrsti, broju i okolnostima, koje mijenjaju vrstu; moramo se svrhunaravno pokajati i čvrsto odlučiti, da ćemo se u buduće svim silama čuvati grijeha. Pokajanje i odluke moraju se protezati barem na sve teške grijehe, jer se ne može za jedan teški grijeh valjano pokajati, ako uz koji drugi i nadalje prianjamo. Sve su ove stvari neodjeljive od sakramenta pokore, jer sačinjavaju samu njegovu narav.

Ono, što se u sakramentu pokore može preudesiti, ne dira u ovo bitno, nego bi još imalo pripomoći, da se bitne stvari što temeljitije i uspješnije obave.

U kršćanskom nauku nabrajamo među svetim sakramentima sv. pokoru na četvrtom mjestu, naime poslije Presv. Olt. Sakramenta. U praksi služimo se s njime prije blagovanja Tijela Gospodinova, jer se samo čistom savješću smijemo priključiti ovoj duhovnoj gozbi. No sakramenat pokore služi nam ne samo kao neposredna priprava na sv. pričest, nego je samostalan sakramenat, koji i-

ma svoje značenje i sam po sebi, bez obzira na ostale sakramente.

Budimo sretni, što imamo na raspolaganju tako davnu novozavjetnu ustanovu, u kojoj se susrećemo s milosrđem Božjega Srca, jer upravo u sakramentu pokore »Krv Kristova čisti našu savjest od mrtvih djela, da služimo živome Bogu.« (Žid. 9, 14.)

Priključujemo se članovima Apostolata Molitve, pa molimo na mjesečnu nakanu: »Da vjernici cijene i dostojno primaju sakramenat pokore«, a da uspješno izbjegavaju sve današnje poteškoće, koje ih od njega odvraćaju ili mu umanjuju spasonosni učinak.

Ivan Kukula D. I.

VJERSKA POUKA DJECE I MLADEŽI

MEĐU NAMA SE DOGODILO Prije tri godine nešto prije prve pričesti u jednoj zagrebačkoj župi došla je neka majka sa svojom djevojčicom k župniku i zamolila ga da njezinu malu pusti na prvu pričest. Župnik joj je odgovorio: »Gospodo, Vaša mala bila je svega jedan ili dva puta na vjeronauku. A to je premalo za prvu pričest. Ona mora redovito dolaziti kroz cijelu godinu na vjeronauk, tek onda će moći primiti prvu pričest.«

Mati je s djetetom otišla uvrijeđena, jer da župnik uopće ne razumije ljude i da ih svojim postupkom odbija od crkve . . .

Dijete međutim nije ni slijedeće godine dolazilo na vjeronauk. Ali pred prvu pričest eto opet majke s djetetom da ponovi svoju molbu. Župnik ni ovaj put nije uslišao njezinu molbu. I opet je ona uvrijeđena otišla, ali se ni nakon toga nije opametila.

I ove godine prije kratkog vremena eto je ponovo s djetetom kod župnika s istom molbom. No sad je tražila ne samo da njezina mala bude pripuštena na prvu pričest, nego i na potvrdu, iako ni ove godine nije dolazila na vjeronauk. Župnik ju je i ovaj put odbio. Ona se razljutila na tu župnikovu upornost i počela ga vrijeđati na razne načine, kao na primjer: »Već nam je dosta takvog župnika, koji ljude svojim postupkom odbija od crkve! Kad ćemo napokon dobiti razboritog svećenika, koji će razumjeti ljude?«

Na svu njezinu viku župnik joj je mirno odgovorio: »Kad vaša mala bude redovito polazila vjeronauk, onda će ići i na prvu pričest. A nakon prve pričesti mora dolaziti na vjeronauk barem dvije godine da mogne poći na krizmu. Jer kakva bi bila korist od nepripravljene prve pričesti i potvrde? To nije parada za roditelje i djecu, nego sveti sakramenti, na koje se dijete mora temeljito pripraviti . . .«

Ne znam hoće li nakon svega toga ta djevojčica napokon početi polaziti redovito vjeronauk. Možda će i nagodinu ponoviti sličnu molbu kao kroz prošle tri godine . . . No ne znam ni to, s kakvim će vjerskim znanjem to dijete poći u život . . .

POTREBA VJERONAUKA Moglo bi se nekome nametnuti pitanje: Zašto je vjeronauk tako važan, da ga Crkva toliko traži za djecu i mladež? Evo zašto!

Svi smo se mi u krštenju susreli sa živim Bogom, svi smo mi primili vjeru u Boga. No ta vjera našeg krštenja nikako još nije vjera zrela i izgrađena kršćanina. Ona se tek mora razviti do svoje punine. A da ona mogne ozbiljno rasti i razvijati se, potrebno je da je mi prakticiramo i sve više upoznajemo.

Već malo dijete na majčinu krilu dobiva prve pouke u vjeri, ako je majka kršćanka ne samo imenom nego i životom. Uz pouku ona dijete odmah upućuje kako će tu svoju vjeru i prakticirati. Ona s djetetom moli, potiče ga na odricanje i žrtvu iz ljubavi prema Bogu.

Ali kako dijete raste, s njime mora rasti i razvijati se također i vjerska pouka prema njegovoj dobi i sposobnostima. Međutim roditelji će sve teže zadovoljavati toj svojoj dužnosti bilo zbog tolikih briga za uzdržavanje obitelji, bilo zbog toga što neće uvijek biti spremni da tome pozivu potpuno zadovolje, bilo zbog kojeg drugog razloga. I tu će se dogoditi slično kao i na polju stjecanja profanog znanja djeteta. Oni dijete daju u školu. A za vjersku izobrazu povjeravaju ga Crkvi, tj. onima, koji u ime Crkve obavljaju taj posao, a to su svećenici i katehisti.

Ipak će na roditeljima ostati briga da dijete redovito šalju na vjeronauk, i to već od početka njegova školovanja. Tako će ono postepeno stjecati sve dublje i šire znanje o vjeri i ćudorednim dužnostima. No roditelji će biti oni koji će mu pomagati da ono, što je na vjeronauku naučilo, nastoji oživotvoriti proživljavajući svoju vjeru i vjerske zasade u kući, u crkvi, u školi, na ulici, i onda kad je samo, kao i onda kad se nalazi u društvu. Ovo povezivanje pouke i života po kršćanskim načelima veoma je važno. Dijete će sve više doživljavati i uvjeravati se kako je vjeronauk važan. I to će ga poticati da još radije i revnije pohađa vjeronaučna predavanja.

Koliko će više roditelji shvatiti važnost vjeronauka, toliko će se i više brinuti da im djeca redovito polaze u tu školu duha i srca. No ako se roditelji budu zadovoljili da im se dijete nekako dočepa prve pričesti i krizme, a onda se više neće brinuti za daljnju vjersku i moralnu izobrazbu i odgoj, time će dijete biti gurnuto na životnu nizbrdicu u najvažnijim životnim pitanjima. Kad takvo dijete poodraste i kad se u njemu počnu buditi strasti i zla nagnuća, na što će se ono osloniti, gdje će potražiti pomoć...?

Ne može uspijevati ni rasti stablo vjere ni milosti, ako nije zalijevano poukom i prakticiranjem.

Kad mladež upozna svoju vjeru i sve njeno duhovno blago, kad njom prožme sve svoje misli, kad u njenom svjetlu počne rješavati pojedina svoja životna pitanja, on-

da će na tim temeljima izgrađivati i svoju budućnost.

Samo preko vjerske pouke djeca i mladež pomalo će upoznati svu važnost sakramenata za pravi kršćanski život, upoznat će vrijednost molitve, uzvišenost svete misne žrtve, kao i svih drugih izvora milosti ...

KONCIL O VJERSKOJ POUCI Drugi vatikanski koncil izdao je posebnu »Deklaraciju o kršćanskom odgoju«. Tu među ostalim čitamo i ovo:

»Roditelji imaju vrlo tešku obvezu da svoju djecu odgajaju. Odgojna uloga roditelja takve je važnosti, da se teško može čim drugim zamijeniti ... U kršćanskoj obitelji treba odgajati djecu od najranije mladosti po vjeri, koju su primila na krštenju, da Boga spoznaju i štuju, a bližnjega da ljube.

Ovoj odgovornoj ulozi odgoja potrebna je pomoć cijelog društva. S posebnog razloga dužnost odgoja pripada Crkvi prvenstveno zato što ima zadatak da svim ljudima priopćuje Kristov život i da trajno vodi brigu o tome da dođu do punine tog života. Crkva je dužna svojoj djeci dati takav odgoj po kojem će cijeli njihov život biti prožet Kristovim duhom ...« (Br. 3)

»Ispunjujući svoju odgovornu službu odgoja Crkva vodi brigu o svim prikladnim sredstvima, posebno o onima koja su joj vlastita, a među prvima o **katehizaciji.** Katehetska pouka prosvjetljuje i učvršćuje vjeru, hrani život Kristovim duhom.« (Br. 4)

»Crkva podsjeća roditelje na njihovu tešku dužnost da sve urede da im se djeca mogu tim sredstvima okoristiti, kako bi mogla napredovati u kršćanskom obrazovanju.« (Br. 7)

Kako vidimo, Koncil sa svom ozbiljnošću poziva roditelje da shvate tu svoju veliku i svetu dužnost prema djeci, i to ne samo u prvim godinama njihova života, nego sve do njihovih zrelih godina.

RAZNI STUPNJEVI VJERONAUKA Vjeronauk svakako ima prvu svrhu da mladež pripravi za kršćanski život i za što dublje poznavanje vjere. Što se tiče poznavanja vjere, tu vjeronauk polazi od osnovnih pojmova i onda se pomalo penje do onih najtežih istina. Stoga je lako shvatiti da vjerska pouka ne može svršiti za godinu dana. Ona mora rasti kao što se to događa i u školi, gdje se započinje s osnovnim računskim operacijama, s učenjem kako se pišu pojedina slova, kako se ta slova povezuju u riječ. I na tim temeljima iz godine u godinu diže se sve veća zgrada profanog znanja, da kod tolikih završi sa sveučilištem.

I u pripravi za praktični kršćanski život vjeronauk poznaje razne stupnjeve. Tu najprije dolazi najniži stupanj: priprava za prvu svetu ispovijed i pričest. Ta su dva sakramenta neophodno potrebna za razvijanje ili obnavljanje milosnog života u duši, pa stoga dijete treba pripraviti prije svega na njih. Već tu tijesno se povezuje upoznavanje vjerskih istina i praktični kršćanski život.

Drugi stupanj pripravlja dijete za primanje sakramenta svete potvrde, po kojem se ono osposobljuje ne samo za svoj osobni kršćanski život, nego i za apostolat. Po tom naime sakramentu dijete dobiva od Duha Svetoga službeno poslanje da bude Kristov apostol riječju, primjerom uzorna kršćanskog života, spremnošću na žrtvu za Božju stvar. Stoga i taj stupanj treba i te kako ozbiljno shvatiti, a ne da dijete na brzu ruku površno poučeno pristupi tome sakramentu.

Daljnja priprava za kršćanski život preko vjeronauka jest pružanje pomoći djetetu da što lakše proživi predpubertetsko razdoblje života. U to vrijeme polaznik vjeronauka napušta djetinjstvo, ali još ne ulazi u mladenaštvo. To vrijeme traje od 12. do 14. ili 15 godine. U tom razdoblju djetetu se mašta razbuktava i u njemu se počinje otvarati do sada posve nepoznati svijet, budući da se ono sada sve više okreće prema vanjskim zbivanjima. No sve to promatra idealizirano, pa je opasnost da se izgubi u raznim tlapnjama. Stoga mu je potrebno vodstvo. Ozbiljan vjeronauk djetetu će pokazivati prave vrijednosti i obogaćivat će ga zdravim i uzvišenim slikama, pokazivat će mu prave junake uma i srca. Sve to veoma mnogo će mu pomoći da udari pravim putem prema cilju.

Nakon toga dolazi priprava mladeži za najteže mladenačko doba života — pubertet. Tu će biti posebno potrebno mladeži odgojiti savjest na kršćanskim načelima u pitanjima šeste Božje zapovijedi. Veoma je važno prikladno ocrtati ljepotu mladenačke čistoće. Bit će potrebno iz dječje vjere razborito uvesti ih u mladenačku vjeru. Treba ih naučiti kako treba proživljavati tu mladenačku vjeru, uvesti ih u mladenačke pobožnosti. To je razdoblje, kad će biti potrebno ozbiljno rješavati razne mladenačke vjerske poteškoće, jer u to vrijeme mladež sve gleda u tehnici crno-bijelo. To je doba skrajnosti. U to vrijeme mladež, na žalost, najmane polazi na vjeronauk, a ako dolazi, traži od vjeroučitelja često upravo nemoguće stvari.

Baš kod te grupe mladeži nailazimo i na razne ispade, na buntovnost, na radikalizam koji zna graničiti s fanatizmom. Još nisu zreli, a takvima se smatraju, pa stoga ni roditelji ni vjeroučitelji ne mogu ih zadovoljiti svojim odgovorima, kao ni svojim postupcima.

Kako god je ovo razdoblje teško ne samo za samu mladež, nego i za roditelje i za vjeroučitelje, ipak treba sve učiniti da sa što manje poraza na moralnom i vjerskom polju prebrode te godine. Za to se traže uistinu vrsni vjeroučitelji pedagozi i psiholozi, puni strpljivosti i optimizma, ljudi koji razumiju njihov govor, njihov način mišljenja, njihovu duhovnu izgubljenost i dezorijentiranost.

Zadnji stupanj vjeronauka kao priprave za kršćanski život jest pomaganje mladeži da nađe svoje pravo životno zvanje. U to vrijeme mladež se odlučuje hoće li osnovati svoju bračnu i obiteljsku zajednicu, ili će se možda posvetiti Bogu u svećeničkom ili redovničkom zvanju, ili će ostati u svijetu, ali bez svoje vlastite obitelji, da se tako lakše posve posveti duhovnom i tjelesnom dobru drugih, osobito onih zapuštenih.

Priprava na brak svakako je veoma važna za budući život mladeži. Stoga je treba ozbiljno shvatiti i vjeroučitelj i mladež. No kad se ra-

di o tim pitanjima, onda se mnogi vjeroučitelji osjećaju nesposobni ili nepripravni da o tome govore. Međutim, treba znati da je i to sastavni dio vjeronauka, bez kojega će vjerska i moralna izgradnja mladeži ostati krnja, nedovršena, nedorečena.

Kako dakle vidimo, pred mladeži i pred vjeroučiteljima nalazi se preobilje materijala što ga treba postepeno obraditi, proučiti i usvojiti, doživjeti. Stoga neka nitko od roditelja ne kaže, da je dosta da dijete primi prvu pričest i krizmu, pa da je time svršilo svoju vjersku izobrazbu. Takvim gledanjem na vjeronauk samo škode svojoj djeci i uskraćuju im tako potrebnu pouku za pravi kršćanski život.

VJERONAUK ZA RAZNE VRSTE DJECE No vjeronauk treba promatrati s još jednog stanovišta. Treba gledati da li polaznici vjeronauka završavaju svoje školovanje sa svršenom osmoljetkom, ili sa kojom srednjom školom, ili sa sveučilištem.

Mladeži, koja završuje svoje školovanje s osmoljetkom, treba tako davati vjeronauk, da kroz to vrijeme školovanja uistinu dobije zaokruženo znanje o vjeri i o moralu. Stoga bi po sebi za takvu mladež trebalo držati poseban vjeronauk, gdje bi se obuhvatile sve one stvari, koje su toj mladeži za budući kršćanski život potrebne.

Za onu mladež, koja svoje školovanje završava sa nekom srednjom školom, vjeronaučni plan mora biti svakako opširniji, produbljeniji. Mora zahvatiti gradivo koje će svojim opsegom odgovarati gradivu profanih predmeta. Samo tako moći će u duši takve mladeži vjersko znanje stajati uz bok svjetskom znanju.

Za sveučilišnu mladež gradivo prelazi na viši stupanj i tu se već može govoriti o nekoj skraćenoj teologiji, gdje će se znanstveno pomalo obrađivati pojedina pitanja s područja dogme i morala. Razumije se, da se kod te mladeži svakako traži vjersko predznanje. A ne da se dogodi što mi je rekao jedan student prije nekoliko godina: »Velečasni, neka nam vjeroučitelji govore o katekizmu, jer mi nemamo osnovnih pojmova iz vjeronauka!«

Problem vjeronauka muči danas i Crkvu i roditelje. I možda baš zbog krize kod tolike mladeži mnogi od vjeroučitelja pokušavaju vjeronauk učiniti privlačnijim pomoću raznih zabava. No rezultati pokazuju, da je to krivi put. Mladež treba mnogo više oduševljavati za čiste i uzvišene kršćanske ideale nego ih voditi prašnim putem raznih užitaka. Uz to potrebno je odgajati među njima elitu, one koji će znati osvajati za velike ideale. A taj posao traži mnogo strpljivosti, mnogo skrovitog rada, mnogo odricanja. No tko odgoji jednog duhovnog velikana, taj je već napola osvojio na desetke drugih, koji će poći putem pravog kršćanskog života.

Pokažimo dakle našoj mladeži iskonsko kršćanstvo, u kojemu je Krist s križem u središtu. Ali najprije budimo sami zaljubljeni u Krista i njegov križ. Živimo od svoje vjere, da oni vide, da time budu privučeni i osvojeni . . .

Neka o tome razmisle i roditelji i vjeroučitelji i mladež . . .

Juraj Gusić

MRTVA LUKA

Znam: ima jedna mrtva luka,
I tko se u njoj nađe
Čuti će ujutro pjevanje ćuka
I vidjet će umorne lađe.

Brodovi u njoj vječito snivaju
Kako se brodi,
Al njihova sidra mirno počivaju
U plitkoj vodi.

I tako u snovima gledaju sreću,
A plovit se boje.
Na jarbole šarene zastave meću
I — stoje.

Dobriša Cesarić

Blizanci iz Završja

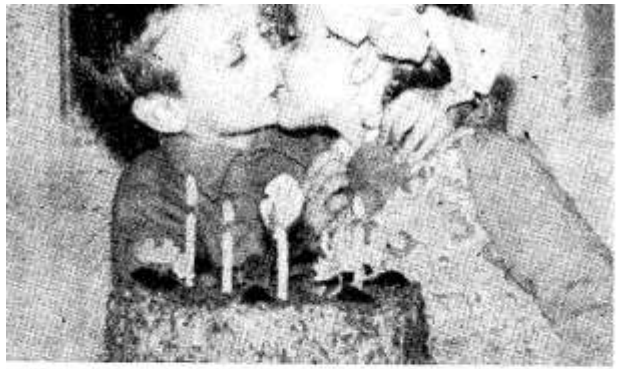

Miro i Mirjana Maradin

Zorica i Ankica Mikšić

Nada i Vlado Munčić

Ljubica i Maca Mataković

Stevo i Jurica Vrjak

Boris i Branko Novosel

Mlađi svećenik Jezerinac Juraj, župnik u Završju kod Duge Rese poslao mi je uz ove slike i ovo pismo: Pokušao sam u svojoj župi snimiti samo neke od blizanaca. Šaljem Vam 14 pari, da vidite kako to izgleda kad se blizanci nađu zajedno. A ima ih koje još nisam snimio, barem još toliko u župi, uglavnom starijih.

Ove slike nisu namještene. To je manje više slika njihovog svagdanjeg života. Uvijek su zajedno: u školi, za vrijeme igre, na poslu. Učitelji imaju često posla s njima. Neke od njih teško razlikuju. I ocjene su im gotovo podjednake. No što je najdivnije oni zajedno dolaze u crkvu da se pomole i zahvale Bogu te preporuče sebe i svoje roditelje koji su im dali vremeniti život. Neki od njih potječu iz brojnijih obitelji. Svakako su svi živa slika i primjer kako broj djece ne povećava roditeljima samo brige, nego uvećana radost i nada.

Stevo i Jurica također su blizanci iako je svaki sam na slici.

Jasna i Darinka Ban

Zlatko i Vlado Cerovac

Maca i Anđelka Čavlović

Darko i Darinka Jarnević

Vlado i Marijan Netretić

Janko i Josip Bokan

Juraj i Josip Petrić

Ivan i Tonko Gašparac

Božo i Stjepan Janžetić

PRIČA

Idi, vraže, di te traže

Baki Celi sinoć došao vrag na san.

»Čim sam legla i zaspala, odmah on, anamo on, budi Bog s nama, natavrlji se na san. Nikada prije. Ma i sinoć sam stavila križ na se i krunicu kraj se, kao i svaku večer, Bogu se pomolila, sve odmolila i primolila, ali nalet i vrag vražji opet dođe!«

Baka Cela pričala je uzbuđeno:

»Mutna duša smutnju sije, pa i mene taj mutni duh, Bog ga prokleo, potpuno smutio. 'Odlazi sotono, idi vraže di te traže!' ja njemu čim se natavrljio, a on se poče ceriti. I neće šejtan da makne. Opet ja isto velim i hoću da se prekrstim, ali jok! Ruka kao da mi je uzeta.

»Čekaj, bako, polako! Reci mi tko me traži, pa ću odmah otići i bez tvoga križanja!' progovori anamo on. I skoro me navede prokleti đavlina, da mu kažem ono, što nikada nisam svjesno kazala, samo da ga se riješim: 'Eno, traži te Bikuša Joskina, koja ubija djecu i glasno govori, kako bi volila roditi vraga nego dijete. »Ako ću imati vraga, volim paklenog, nego rođenog!« kaže ona. Idi k njoj, skoro ne reče, ali ono vražje smeće kao da je znalo što mislim.

'Ne šalji me tamo, bako, gdje nas ima. Ni ženama koje ubijaju, ni ljudima koji se opijaju, ni . . .' nabraja on zlikovce i vidim ja da želi nevinu dušu. Jok vala! U životu nisam nikada nikomu vraga natovarila na vrat, pogotovo ne nevinom, neću ni sada, pa šta Bog da. Sve podaj, a ljudstvo ne daj, sjetih se pa opet velim: 'Idi, vražte, di te traže, vrag te odnio, ne tentaj me više, pusti me da spavam!' pa se opet hoću prekrstiti, ali nikako križ na se.

'Čekaj, bako, polako! Otići ću . . .' pa opet ko ono prije i sve se smije.

Ceri se ti svojoj materi!' i opsujem mu mater. Ne znam kada sam pri pameti opsovala mater. Navede me đavo vražji i od muke skoro ne zaplakah. Sve ja to u snu vidim.«

Baki se Celi sve ježi koža dok ovo priča. Sve dršće.

»Dobru se pokloni, a zlu ukloni, ali kako ćeš? Vrag vražiji ne da mi križu na se, lako bih ja. Od križa on bježi, znam. Onda hoću da se pomolim Bogu: 'Bože, probudi me, otvori mi oči!' ali on upada u molitvu:

'Polako, bako, pošto bi ti svoje oči prodala?' iznenada me upita nesreća vražja. Tek se sad prepadoh. Da mi ih vrag vražiji ne izvadi, kud ih spomenu, jadna mi majka ne bila. 'Ma nipošto, bolan! Što ti je, koji ti je vrag, što me to pitaš?' Rasrdih se ja i sve ko vidim kako sakrivam oči da mi ih ne iskopa.

'Pa pitam te tako. Samo da s tobom razgovaram. Badava si ih dobila, pa što ih toliko voliš i cijeniš?'

'Volim ih, a ne cijenim ih, nesretniče! Kako ću ih cijeniti, kad ih ne bih dala ni za koju cijenu!' navede me nesreća vražja da s njim razgovaram. Njemu to vidim drago. Nu vidi tog vraga, i on je na Božjoj strani. Nitko mi do sada nije rekao, koliki mi je dar dobri Bog dao badava do njega. Zbilja je Bog neizmjerno dobar. Ono što ja ne bih dala za čitav svijet, Bog mi dao badava. Ah, Bože, do sada nisam ni znala da si tako dobar. Pa osim očiju koliko si mi još dobra dao! Noge, ruke, nos, usta, jezik, glavu, pamet . . .' — pustio me đavo jedno vrijeme da razmišljam o Božjoj dobroti. A onda me prekinu:

'Polako, bako! Što je tebi? To ti nije Bog dao. To su ti dali roditelji. Njima zahvaljuj!'

'Ja mudra vraga, đavo ga odnio! Kako me navede samo da s njim razgovaram . . . Vidim ja da bi me mogao potpuno zavest. Silom otvorim oči i skočim iz kreveta i iz sveg glasa zavikah: — Idi, vraže, di te traže! Meni ne trebaš! — Tada je on pobjegao od mene, a ja sam došla k sebi. Potpuno se probudih, stavila križ na se, krunicu kraj se, počela kruničati i sama sa sobom pričati:

'Bože moj, što sam ti skrivila, pa si mi na san poslao vraga? Nemoj više! Goni ga od mene sto konaka, tamo gdje nema ni cura ni momaka, goni ga u Marinu pećinu, gdje je tama, ili u oganj vječni!'«

Baka Cela tu malo stade i stade prošlost bistriti: »Istina, dok sam bila cura, malo sam se s vragom poigravala. Raskopala sam zaruke između Jurice i Marice, a ludo su se volili. Na to me je navela Anica, koja je volila Juricu. Zbog tog vražjeg posla možda mi je Bog poslao tog vraga na san. Ali to sam davno ispovjedila. I pokajala sam se. Ne jednom, nego sto puta. I odluku sam ispunila koju sam na ispovijedi stvorila. Koliko mi god Bog dadne djece, nijednom neću sreću raskopati. I sedamnaestero sam ih rodila. Devetero živi. Od mojih devetero rodilo se još oko šezdestero što unučadi što praunučadi. Mnogi su se poženili i poudale, ali nijednom se nisam miješala u sreću niti sam dala da se drugi miješaju. Pa ne znam, zašto mi je taj vrag sinoć došao u san?«

Baka Cela mutno me je gledala i očekivala odgovor.

»Kad bistroj duši đavo ne može ništa, onda želi bar da je u snu smuti. Budi mirna, bako! Mutna duša smutnju sije, ali svugdje ne uspije.«

Razvedri se baka Cela. Oči joj postadoše bistre kao gorski izvor. U očima joj se zrcalila čista duša . . .

Stjepan Džalto

OBNOVA MISIJSKOG ŽARA

Da Duh Sveti prožme kršćane novim oduševljenjem za misijsku ideju. (Misijska nakana AM za lipanj 1971.)

Danas se posvuda osjeća opadanje duhovnih zvanja bilo svećeničkih bilo redovničkih. U tome nisu izuzetak ni misionarska zvanja. Sve je manje i misionara. Uzroci tog opadanja veoma su različiti: sve se manje cijene duhovne stvari; često se iznose i šire među mladima kriva mišljenja o misijskoj djelatnosti Crkve. Sve to dovodi do negativnih posljedica od kojih je najveća da se misionarsko zvanje manje cijeni pa pre-

ma zakonu psihologije onda manje želi i traži.

Od svega toga trpe veliku štetu same misije, jer ih ima veoma malo koje mogu stati na vlastite noge i koje su kadre vlastitim silama zadovoljiti svim svojim potrebama. Onim drugim, koje su u većini potrebna je pomoć izvana, od stranih misionara. A tih je sve manje, osobito iz onih naroda koji su dosada davali najveći broj misionara. Tu krizu valjalo bi prebroditi, samo kako?

O tome bi morale razmišljati u prvom redu katoličke obitelji, a onda o tome mora voditi više računa vjerska pouka, uopće sav dušobrižnički rad te razne katoličke organizacije, barem ondje gdje postoje. Naša nakana iznosi elemenat koji je osobito važan za svladavanje nestašice zvanja, a to je djelovanje Duha Svetoga. Misionarsko je naime zvanje milost, karizmatički dar, koji nitko ne može zadobiti vlastitim silama niti ga može drugima dati. Jedino sam Bog može po svome Duhu probuditi u duši želju za apostolskim radom u misijama. Zato nas Krist opominje: »Molite gospodara žetve da pošalje poslenike u žetvu svoju« (Mt 9, 38). I ta je molitva prvo i najpotrebnije sredstvo da se nadvlada kriza svećeničkih i misionarskih zvanja.

Po našoj mjesečnoj misijskoj nakani molit ćemo, da misijska ideja prožme vjernike novim žarom i oduševljenjem. Pred velikim zadacima s kojima se Crkva danas susreće opasnost je da klone duhom. Takva klonulost i malodušnost ne bi bila kršćanska vrlina, već manjak vjere. Nećemo mi sami izvršavati sve te zadatke. S nama će djelovati i Krist po svome Duhu, jer je On uvijek prisutan i djelotovran u svojoj Crkvi. Mi smo samo Njegovi suradnici, koji će to više postići i uspjeti što više budu imali vjere i pouzdanja u Njegovu pomoć i milost.

Svojim prvim apostolima Isus je obećao: »Zaista, zaista, kažem vam, ako što zamolite od Oca u moje ime, dat će vam ... Molite i primit ćete da vaša radost bude potpuna!« (Iv 16, 3-24). To obećanje vrijedi i za sve kasnije sljedbenike Kristove, vrijedi dakle i za naše vrijeme. Ako dakle vrijedi i danas, onda kroz ovaj mjesec molimo Oca u ime Isusa, da bi presveti Božji Duh prožeo sve kršćane novim oduševljenjem za misije, za proširenje Božjega kraljevstva.

Vjerujem da je Božji Duh i danas na djelu i kod nas i među našim vjernicima i među našim članovima Apostolata Molitve. Uvjerilo me o tome uz drugo i jedno pismo iz Rijeke u kojem piše: »Glasnik Srca Isusova i Marijina čitam s oduševljenjem. Radujem se što se evanđeoska poruka širi i razliježe po svim krajevima naše domovine i cijele zemlje. Neka bude Ime Isusovo i Marijino posvuda hvaljeno i slavljeno! Priključujem se svojim molitvama, prisustvovanjem svetim misama i primanjem svete pričesti Apostolatu Molitve za svetoga oca Papu Pavla VI i za sve potrebe svete Crkve i nakane apostolata. Moliti, to nam je dužnost, jer toliko je potreba koje možemo jedino pomoću Svevišnjega. Molitva naša treba da pomogne mladima da prihvate poziv Kristov te u našim sjemeništima, bogoslovijama i svagdje ustraju u služenju ...«

Ne govori li iz tog kršćanina Božji Duh? — Mi ćemo moliti kroz ovaj mjesec, koji je na osobit način posvećen Srcu Isusovu, da Duh Sveti svojim tajanstvenim djelovanjem zahvati što više kršćanskih srdaca i prožme ih sviješću odgovornosti za sve velike potrebe Crkve i čovječanstva, posebno one koje nam Sveti Otac svaki mjesec stavlja na srce preko nakana Apostolata Molitve. Neka ta vrsta apostolata zahvati i sve naše vjernike, kako bismo i mi što revnije i djelotvornije sudjelovali u velikoj vojsci Apostolata Molitve.

O. Josip Antolović D. I.

MISIONARSKE PUTOSITNICE

PATER „MATEK"

U spomen pučkog misionara
o. Matije Pašiček

Bila je to vrlo šarolika skupina. Sve mladi ljudi. Ali iz najrazličitijih krajeva svijeta. Došli su u Louvain, u Belgiju, studirati. Spremati se za svećeništvo. Među njima se nalazilo i nekoliko naših mladih isusovačkih skolastika.

Svršava oproštajna akademija jednom mladom Belgijancu. Odlazi zauvijek u Afriku. U misije. Nakon mnogih lijepih i ganutljivih riječi, otpjevanih pjesama i srdačnih deklamacija, taj mladi Božji poslanik ustade. Prozborit će svoju zadnju riječ oproštaja. Otkriti svoje srce. Što li se u njemu nalazi? Na opće začuđenje, on uputi svima prisutnima jednu molbu:

— Molim vas da mi sada, na oproštaju, nakon svega, otac MATIJA PAŠIČEK otpjeva onu lijepu pjesmu, koju je pjevao na Badnjak navečer u blagovaonici ...

Svi prisutni su pljeskom dočekali njegove riječi. Nisu im se začudili. Zašto? Ta, prošle godine u Božićnoj noći na kućnom »festivalu« božićnih pjesama iz različitih naroda, prvo mjesto je osvojila naša božićna, koju je O. MATEK otpjevao. Pitat ćete se:

— Koja je to pjesma?

Zna je čitava Dalmacija! VESELI SE MAJKO BOŽJA ...

PJESNIČKA DUŠA

Prošle su godine. O. MATEK je ostavio Belgiju Spustio se u svoju dragu Hrvatsku. Bio je on i odgojitelj u sjemeništu. I župnik. I davao je duhovne vježbe. Ali njegov pravi posao bio je — pučkomisionarski. Odličan govornik. Sa krasnim glasom i savršenim sluhom za pjevanje. Pun žara i revnosti. Pjesnička duša puna originalnosti u izričaju. Prokrstario je mnoge naše krajeve. Održao je do 150 pučkih misija. Isto toliko duhovnih vježbi. Prošao je u istom poslu i daleku Slovačku.

Govorio je neobičnom silom. Uvjerenjem. Žarom. Ali i originalno. Suze i smijeh; tragičnost i radost; duboka potresenost i evanđeoska vedrina: sve je upravo prštilo iz njega. Spontano i nenamješteno. Originalno. Kako samo O. MATEK znade . .

JOŠ NIJE KESNE ...

Živio pijanac, znao je O. MATEK pripovijedati, volio rakiju. A rakija njega. Mara, pijančeva žena, sakriva pred njim piće. Ovome muka:

— Če mi ne budeš dala piti, budem se obesil ...

— Samo ajde, kad nič za druge ne vrediš ...

Mislila je Mara da se on šali. Ali jednoga dana uđe u štagalj. I vidi svoga

Štefa, kako visi na štriku. Brzo skoči. Prereže uže. Ljudi doletiše. A ona sva očajna, misleći da je Štef mrtav, zaviče:

— Joj, moj Štef!! Jaj si ga meni!!! Da sam znala, bi mu dala koliko god bi štel ...!

A sa zemlje se začuje Štefov glas:

— Još ni kesne ...

SAD SI GA DOBILA ...

Živjeli su drugi jedan Štef i Mara već 15 godina nevjenčani. Svi pokušaji, sva nagovaranja župnikova, da se vjenčaju, bila su uzaludna. I konačno O. MATEKU pođe za rukom i on ih nekako vjenča u crkvi. Mislio je: — Hvala Bogu, eto, neka žive po Božjoj ustanovi i naredbi svete Majke Crkve ...

Sutra evo Mare na župni stan. — Je, gospon župnik, vi niste nikaj zeli. A kaj to košta, če ste nas vjenčali?

— A kaj? Nikaj!!

— Dobro je tak da nikaj ne košta. Čovek se mora za toga vraga — mislila je na novac! — toliko mučiti i još teško do njega doide ...

A O. MATEK joj odvrati: — Je, je! Sad si ga dobila, pa ga imaš — ne misleći na novac nego na muža ... Slutio je da će tu biti još svega. I pogodio je. Za petnaest dana su se rastavili. Nisu mogli živjeti vjenčani, iako su 15 godina živjeli nevjenčani . .

KNJIGA LETI S PROPOVJEDAONICE

Dečki u sjemeništu u Zagrebu obavljaju duhovne vježbe. Kroz tri dana valja se sresti s Bogom. Duboko ga proživjeti. Njemu se pomoliti. I sebe upoznati. I dobre i zle strane. Da se bolje može Njemu predati...

Za sve to potrebna je šutnja. Mir. Pače, kroz to vrijeme nema ni školske nastave. Ni učenja. Ni čitanja svjetovnih knjiga.

O. MATEK se pojavljuje na propovjedaonici. Četiri stotine pari očiju upire pogled u njegovu markantnu figuru. Biret nabijen duboko na čelo. Oči oštre. Sijevaju sjajem snage. Nos — nečemo reći orlovski — ali nešto ipak ima iz roda jastrebova. Široka ramena. Već sama pojava kao takva ulijeva strahopoštivanje.

Tišina. O. MATEK samo stoji na propovjedaonici. Najednom dečki osjetiše da to nije slučajno. Neka jeza, napetost, tjeskoba se uvlači u srca. Kao pred gromom. Kao pred strijelom. U zraku se miriši — nevrijeme ... A O. MATEK — stoji. Muha bi se mogla čuti. Oni najmanji već glasno uzdišu. A i mi maturanti osjećamo, kako nam nije lako pri srcu ...

A O. MATEK šuti. I gleda. Njegove ruke počivaju na naslonu propovjedaonice. Imamo dojam: sad će skočiti među nas ... Kad li njegova desna ruka naglo se podiže. Nešto bijelo zablješti u zraku. I svom snagom tresne na onaj prolaz između klupa i kapelice Majke Božje. Listovi se raširiše. Čusmo pad... Ali još jače gromoglasni uzvik: — Zar se takve knjige čitaju za vrijeme duhovnih vježbi?!?

Bio je to neki roman, koga je nadobudni šestoškolac tih dana čitao. Da ne bi to prešlo na druge O. MATEK je poduzeo ovakvu ofenzivu. A mi sjemeništarci? Mi smo u velikom luku obilazili oko ove knjige za vrijeme duhovnih vježbi. Nitko je se nije usudio dotači. A kamo li podići. A još manje se rastresati sa štivom koje na duhovne vježbe ne spada ...

To je isto bio MATEKOV stil.

NAŠ ČOVJEK...

Njegove propovijedi su vrvjele od uzrečica, izvrnutih riječi, pošalica, originalnih izričaja.

— Ajngeli nebeski ... Decifit ... Dalmatinske fritule ... Bosanske pite .. Slavonski kulinovi ... Kranjske kobasice .. Hercegovačke gange: sve je to njemu bilo domaće. Sve je to bilo njegovo. I svemu je on znao prići na jedan ljudski, životu bliz način.

Iako je rođen u glasovitom Bukovcu koji se stere između Maksimirske šume i Remeta, on je pripadao cijelom Hrvatskom narodu. Čovjek bi rekao: On je prava naša hrvatska duša. Hrvatski karakter. Poštena dobričina. Do dna srca. Lijepih sposobnosti. Ali, koliko mi je poznato, nikada nije postao poglavar. Najviše zato, jer je uvijek trebao uskakati u vatru kao misionar. Ali i zato, jer nije ni u snu mislio na kakav karijerizam. Na želju da nekom zapovijeda. Laktaštva, pa i onoga u najboljem smislu riječi, u njemu nije bilo ni truna. Poslušan kao malo dijete. Kao naši stari Graničari. Golubinje ćudi. Dao se voditi.

Sjećam se kako mu je O. Leopold, superior Rezidencije u Zagrebu, zapovijedao u svom specijalnom zagrebačko-purgerskom žargonu: — MATEK buš išel tu i tu! MATEK, buš ti zel ove propovijedi. MATEK, cijeli svibanj buš propovijedal u Bazilici ... I O. MATEK je slušao ...

Ali ne samo njega. Prije stravstven pušač, zbog zdravlja je znao smanjivati količinu cigareta. I kako je ponizno, jednostavno dolazio pred zadnjega poglavara i prosio: — Samo jednu cigaretu! Kao da je nije zaslužio. Kao da mu se čini velika usluga ...

Čuo sam više puta riječi: — Šteta, šteta, što taj čovjek nije na papir bacio ono što je u sebi nosio!!! Slažem se potpuno s tom tvrdnjom. Ali mislim da je i tome razlog njegova duboka, MATEKOVSKA želja — ostati nezapažen...

MUČENIČKI LIK ...

Tragično je izgubio svoje zdravlje u najboljim godinama života. I to u okolnostima, koje ga uvrštavaju među mučenike. Nerado je govorio o herojskom svom držanju, kada je podmetnuo svoje tijelo udarcima što su bili namijenjeni NEKOM DRUGOM...

Ali posljedice je nosio. I trpio. Sakrivao ih je pod plaštem viceva. Šala. Anegdota. Tek na svršetku je to izbilo na javu.

Imao sam sreću da zadnjih nekoliko mjeseci provedem u njegovoj neposrednoj blizini. Znao sam se vratiti s misija umoran. Opterećen i tjelesno i duševno. Otišao sam u njegovu sobu. Sjeo u duboki naslonjač ... I tu sam uočio pravog O. MATEKA. Drugačijega od onoga, kakvoga je svijet poznavao. Posebno me zadivila njegova vjera. Znadete kakva je bila? Duboka, proživljena, stvarno prisutna, priprosta. Kao kod naših starih, dobrih — baka...

— Bog ima pravo tražiti žrtvu! tako je govorio.

A Bog je doista i tražio od njega mnogo žrtava. Osobito na kraju života. Boli su njegove bivale sve teže i sve strašnije. A na koncu upravo stravične. Mislio je da mora svisnuti... Bilo je časova, kad smo ga našli obliven u suzama i sklopljenih ruku, a usta su molila: »Bože, primi me!« Tako je jednom sav zaplakan od muke podigao sklopljene ruke i zavapio: »Koji je Tebe, Djevice na nebo uzeo!!!« Htio je time reći: Moli, da i mene uzme...

23. VELJAČE 1971.

Katolički Osijek, na čelu s Preuzvišenim Đakovačkim Biskupom, Matekovim prijateljem iz gimnazijskih dana, i s oko pedesetak svećenika, otpratili su ga dolično na zadnji počinak. Njemu pjesniku — da, to je bio o. MATEK! — izrekao je sadašnji Superior Isusovačke Rezidencije o. Bauer ove pjesničke riječi pune simbolike i smisla:

— Jeste li vidjeli one krasne čempresе u našem vrtu? Kako divno rastu, bujaju i razvijaju. Ali, eto, dok oni bujaju, ruka, koja ih je posadila, klonula je i uvenula. Mi smo se sakupili u gradu mrtvih da predamo majci zemlji tijelo onoga koji je posadio one naše čempresе — i mnogo još, mnoga sadnica, drveća i cvijeća, i po našim, i po Božjim vrtovima — dušama. Po raznim našim kućama toliko je on lijepih stvari uredio i stvorio! A i po župama. Osobito u Đakovačkoj biskupiji u Viljevu, Čerevićу, te u Zagrebačkoj nadbiskupiji u Oborovu, gdje je zadnjih šest godina bio župnik. Sadio je, gradio, uređivao, dotjerivao... I grobnica u kojoj će počivati, po njegovoj inicijativi i nacrtu je napravljena. Ali glavni mu je posao ipak bio čisto svećenički: kad je u duše sijao sjeme riječi Božje, zalijevao ga molitvom, da bi donijelo božanski rod kreposna i sveta kršćanskoga života...

Dao nam Bog mnogo takvih MATEKA: tih izdanaka naše hrvatske, katoličke duše...

Pero Bulat pučki misionar

PIŠE O. JURAJ GABRIĆ

Križevi i nade

NAŠI MISIONARI PIŠU

Otac Ante Gabrić pred Uskrs poslao je brojna zahvalna pisma raznim svojim dobročiniteljima bilo pojedincima, bilo redovničkim zajednicama, bilo župama. A poslao je i svoj listić »Tamo gdje palme cvatu«. Iz tog listića i iz kopije pisma župama vadim ovih nekoliko njegovih misli i vijesti da ih mogu čitati svi oni, u čijim grudima kuca apostolsko srce, jer sam uvjeren da će ih to još više potaknuti na rad za spas neumrlih duša.

Evo odlomka iz pisma župama dobročiniteljima: *»Posla je mnogo. Napora i križeva također. No i sreće je mnogo. Meni izgleda da sam najsretniji čovjek na svijetu. Ima i glada i groznice i komaraca! Na ljudsku govoreći ne bi se mogli ići naprijed, no ipak lijepo ide. Ne mogu baš preskočiti kanale s biciklom i misnom torbom na leđima, kako sam mogao pred kojih desetak godina, no još kao kakva neretvanska žaba gazim po tim kanalima i blatu. Ni zmije ni pijavice neće na mene: nemaju što gristi na ovom suhom dalmatinskom bakalaru . . .*

Posvuda vlada vrlo velika bijeda. One strašne prošlogodišnje poplave i vihori sve nam uništiše. Rižna žetva na poljima je jednostavno sagnjila. Nismo dobili ni jednog kilograma na poljima. A to je naša glavna hrana.

Ljudi mi dnevno dolaze tražiti pomoć. Pomažem koliko god mogu. Dobio sam pomoć iz Amerike i Zapadne Njemačke: pšenice i ulja. Sad ćemo popravljati nasipe, putove i kanale, da nam polja budu pripravna za slijedeću sjetvu...«

U listiću »Tamo gdje palme cvatu« piše: *»Baš je pripalilo ovih zadnjih dana sunce. Oko podne prispio sam pred Kokhonovu kolibu. U selu je velika bijeda, pa je Kokhon otišao tražiti posao. Već ga duge dane nema, pa mu je majka žalosna. Pomolili smo se zajedno za Kokhona da bi se uskoro vratio.*

Pošao sam od kolibe do kolibe. Ljudi zamišljeno sjede pred kolibama i s čežnjom gledaju prema zapadu i oblacima. Gledaju i mole se. Sprema se oluja.

U Okhilovoj kolibi sjedim na rogožini i lijevam vodu na glavu. Tijelo jednostavno gori. Ne znam, da li ste to ikada iskusili: kao da vam iskre iz tijela skaču, a oči su kao dva plamena. Da, ova putovanja izmore, ali ipak — nisi umoran. To je tajna našeg svećeničkog života, tajna i — sreća!

Valjalo je blagosloviti nekoliko novih koliba. Katehiste Pius još nije gotova, no kako je svećenik u selu, želi on da bude blagoslovljena danas. Rogožine su prostrte i u kolibi i pred kolibom. Počeli smo s pjesmom i krunicom. U sreću Piusove obitelji i cijeloga sela, osobito za kišu i za sjetvu riže. Za sutrašnju misu skupili su između sebe milostinju. To je zavjetna misa za kišu. Dok smo molili krunicu tamni su se oblaci nadvili i zamalo se izli prva tropska kiša razblaživši i nesnosnu vrućinu i utješivši srca siromašnih seljaka. Djeca su od veselja zapjevala lijepu bengalsku pjesmu. Svi smo prokisli, jer je koliba tek privremeno bila pokrivena suhim palminim lišćem.

Preostalo je još nekoliko koliba da ih blagoslovim. Trebalo je kroz blato. Bio je već mrak, a bilo je i sklisko, pa smo nekoliko puta sjeli u blato . . .

Večera je bila kod Okhila: riža i spržena tikva, a uz to i nešto malih račića. Sutradan je bila zavjetna misa za kišu, no to je bila ujedno i zahvalna misa. Kapelica je bila puna. Pripravio sam u dvije velike zemljane posude blagoslovljenu vodu, pa će oni time blagosloviti svoja polja.

Odavle sam se uputio niz rijeku prema kapelici Fatimske Gospe. Dug je to bio put preko Boro Molakhalija i Šurđuberija. Ljudi su čekali pred kapelicom. Imat ćemo danas Križni put kroz selo. (Pismo je pisano pred Uskrs.) Bidhu nosi veliki križ. Prva postaja pred njegovom kućicom. Pridružili su se mnogi hindu. Pjevajući i moleći obiđosmo selo uz kanal. U tom selu ima dosta protestanata. Molili su nas da se zaustavimo pred njihovim kolibama. Trinaesta postaja bila je u dvorištu starice Parmanik. Sagnuta i godinama i bolešču kleči u prašini pred svojom kućom. Kod svake postaje imali smo posebne nakane. Trinaesta postaja: Gospa prima Isusa u krilo: Za starce i starice u selu i na cijelom svijetu. — Posebno sam se tu molio za tolike moje duhovne majke, koje su svojom ljubavlju i dobrotom preuzele brigu moje pokojne majke. I ova dobra starica Paramanik. Kad god sam došao u to selo, ona bi uvijek pripravila jednu čašu mlijeka i dala mi to na spomen moje drage pokojne majke. Mene je to tako dirnulo. I dok sam joj na rastanku davao blagoslov, uvijek sam zamolio i njezin blagoslov.

Bila je tamo i bolesna žena Dukhe Bora, majka malog Josipa, koji mi je u svojoj bolesti također dao čašicu mlijeka. Siromašna je, sari joj je poderan, no koje li ljubavi u onom pogledu prema Raspetom Spasitelju!

Zadnja postaja bila je pred kapelicom. Svi smo poklekli i raširenim rukama molili za mir i sreću ovoga sela, za mir i sreću cijeloga svijeta. Nakane je predvodio Bidhu. I kod svake nove nakane podigao bi on visoko onaj križ i onda je na koncu svojim muževnim glasom zapjevao: »Papiđer tore krušero upore. . . — Za grješnike Ti si na križu raspet!« Sav Božji puk prihvatio je tu pokorničku pjesmu.

Sumrak se već hvatao. Zadnji poljubac križu i onda se svi razidoše da nastave križni put svoga života. Koje li utjehe u našoj svetoj vjeri: i za mladiće, i za očeve, i majke, i za starce i starice, koji se približuju sumraku života. Stati i odmoriti se na Kalvariji, u sjeni križa. . .«

Sve vas pozdravlja u Božanskom Srcu

o. Ante Gabrić
P. O. MORAPAJ
via Magrahat
24. Pargans, Bengal, India

ZAMBIJSKE NOVOSTI

Iz Zambije se javlja naš misionar Časni brat Benedikt Fostač. Javlja dosta zanimljivih vijesti.

»Ja radim sa vlč. ocem Vincentom, koji je ovdje nadzornik svih katoličkih misijskih škola, a ima ih 60. Mi ima-

mo mnogo posla, jer se moramo brinuti za sve velike i male potrepštine. Na nama je i briga za gradnju novih škola, a to nije tako lako, jer je teško doći do materijala.

Mi smo inače svi, hvala Bogu, dobro, pa svaki poteže svoj posao koliko više može. Naš mladi misionar, bogoslov Julije Rogina, već je dobro zaposlen na postaji Kadondwe. Meni je veoma drago što je on ovamo došao, jer je shvatio kakav mora biti kao misionar.

Kako već znate, k nama je ovamo došao i otac Pogany, i on je već zapošlen kao duhovnik i profesor u sjemeništu u Mpimi.

Naš nadbiskup iz Lusake, preuzv. Milingo, imao je tešku prometnu nesreću. Bio je na redenju novog biskupa u gradiću Chipata, 300 milja od Lusake. Kad se vraćao kući, bilo je već 11 sati u noći. Svojim autom udario je u jaki auto Land lower, koji je stajao pokraj puta. Taj isti auto odvezao je njega i još pet osoba, koje su bile s njim na našu postaju Mpanskia. Tamo je bolnica. Biskup je bio u nesvijesti i tek su mu u bolnici pomogli da je došao k sebi. Volan mu je oštetio prsa i rame. Već mu je bolje.

Još se nešto dogodilo 29. siječnja u tri sata ujutro. Bio je to čas, kad je moj život visio o niti. Trebali smo poći u udaljenu postaju, pa sam uranio, da sve pripravim za put. I dok sam posve mirno spremao auto, odjednom opazim kraj sebe dva razbojnika Afrikanca sa sjekirama koje su podigli prema meni. Jedan od njih reče mi: »Daj nam novac!« Ostao sam posve miran i gledao sam im u oči, te mu rekoh: »Ovdje nema novaca. Tu je samo skladište za školske knjige i drugi materijal.« No on mi reče: »Nemoj nas varati! Daj nam svoj vlastiti novac!« Ja sam stavio ruke u svoje džepove i odgovorim mu: »Vidiš, da nemam novaca!« Sad je i on stavljao ruke u moje džepove i ništa nije našao.

Međutim je taj naš razgovor čuo moj poglavar otac Vincent, koji je bio u krevetu, no soba mu je bila blizu magazina. On me upita: »Brate, tko je tamo?« Ja mu odgovorim: »Dečki!« No njemu je bilo čudno da bi u to doba došli ovamo dečki. Shvatio je da nešto nije u redu. Ustao je, malo se zaogrnuo i izišao iz kuće te pošao k meni. No već prije njegova dolaska jedan je razbojnik, videći da je skladište otvoreno i osvijetljeno, unišao unutra. Ja sam pošao za njim. On je opazio kutiju od kaleža, pa je upitao, što je to. Odgovorio sam mu da je unutra kalež za svetu misu. Otvorio sam mu kutiju da vidi. Nije dirao. Zatim je opazio moju kutiju sa alatom, pa je počeo po njoj prekapati i uzeo je pilu za rezanje željeza. Kad je međutim naišao otac Vincent i upitao obojicu: »Tko ste vi?« jedan je od razbojnika pošao prema njemu sa sjekirom. No otac Vincent pograbi pumpu za vađenje benzina iz bačve i udari razbojnika po rukama. Ja sam tada pograbio jedno drugo željezo, ali nije bilo vremena udariti, jer je razbojnik munjevito iskočio iz skladišta i dobro udario svojim tijelom u otvorena vrata auta tako da ih je oštetio, dok je drugi razbojnik udario sjekirom po autu i oštetio ga. Sad smo u sav glas vikali: »Razbojnici, razbojnici!« Iz kuće je izletio još jedan časni brat, ali već su razbojnici pobjegli.

Časni brat Benko Fostač poslužuje biskupa kod sv. Mise.

Eto tako je svršilo to. Hvala Bogu, da mi se nije ništa dogodilo. Tako mogu još raditi ovdje za Božje kraljevstvo. . .«

Naš bogoslov Julije Rogina piše o svome radu: *»Ja sam još uvijek ovdje novajlija. Rad u školi veoma je lijep i zanimljiv. No tek kad svladam koji afrički jezik moći ću dublje ući u misijski rad. Dečki su inače prevejanci. Moram s njima biti veoma pažljiv, jer ja sam za njih uvijek bijelac. No čovjek može s njima biti i dobar i prijatelj. Tako smo jednom išli igrati nogomet u jednu školu. Budući da je put bio dalek, uzeli smo i nešto hrane. Putovanje je bilo odlično sve dok nam se kamion nije pokvario. I to baš na nesreću u šumi. Nema druge, morali smo spavati pod vedrim nebom čekajući da nam stigne pomoć. Dečki su brzo napravili krug od granja i zapalili to. Tako se čovjek osigura od divljih životinja.*

Za večeru smo pripremili ono malo žganaca, ili kako oni to zovu »msima«. Nije to ni začinjeno ni zasoljeno, ali kako smo bili gladni, nitko se nije ljutio. Sjeo sam i ja s njima i zajedno s njima jeo te žgance. Jedva sam ih gutao. No vidio sam da je njima bilo drago da s njima jedem. Oni su očekivali da ću ja izvaditi za sebe nešto posebno. Nisu mogli vjerovati da bijelac može jesti njihovu msimu. . .

Ja se inače molim za sve prijatelje misija u domovini da ih Gospodin blagoslovi. A nadam se da i oni nas ovdje neće zaboraviti. Ovdje također u ime svih naših ovdašnjih misionara zahvaljujem svim dobročiniteljima koji su nam i najmanjim darom pomogli da mognemo što više učiniti za Božju slavu i spas duša. Od primljenih darova Brat Ilija Dilber napravio je za crkvicu oca Anđelića u Kabwe 33 klupe, a za crkvu oca Šipušića u misiji Kasisi 47 klupa. Od vaših darova otac Cindori se sprema graditi misijsku postaju u Mumbwi, a svi misionari prilično mogu pokriti troškove svoga uzdržavanja, osobito kad moraju poći po okolnim selima.

Nemojte nas ni ubuduće zaboraviti ni u molitvama, ni u žrtvama, ni u svojim prinosima.

Pozdravljaju Vas svi zambijski misionari, a napose najmlađi među njima

Julije Rogina DI

Zamoljeni objavljujemo adresu sestre Emice:

Miss
Emilija Verlich
P. O. Box 408
Liteta — Leprosarium
Kabwe — Zambia (Africa Centr)

PRIJE 70 GODINA

Na Petrovo ove godine navršuje se sedamnaest godina otkako je biskup Josip Juraj Strossmayer posvetio đakovačku biskupiju Presv. Srcu Isusovu. Tri su ga razloga potakla na ovaj čin: Prvo, što je u njegovoj biskupiji bila veoma proširena pobožnost prema Presv. Srcu Isusovu. Preko polovice župa u biskupiji imalo je Bratovštinu Srca Isusova. Drugo, biskup je želio što više učvrstiti ovu pobožnost, jer je i sam bio uvjeren, da će od nje vjernici imati velikih duhovnih koristi. Treće, biskup se ugledao u primjer Pape Leona XIII, koji je godinu dana ranije posvetio cijeli svijet Presv. Srcu Isusovu. Za tu prigodu sam je Papa sastavio posvetnu molitvu, kojom se uz neznatne preinake i danas služimo. Nalazimo je u svim molitvenicima, a počinje riječima: »Isuse predragi, Otkupitelju ljudskoga roda . . .«

Biskup Strossmayer odabrao je Petrovo, 29. lipnja 1901. za ovu svečanost. O svojoj nakani obavijestio je cijelu biskupiju i pozvao sve župe da pošalju svoje zastupnike, a koje mogu da dođu u procesiji u Đakovo. Divna katedrala đakovačka posvećena je sv. Petru Apostolu, pa je svake godine toga blagdana na okupu mnogo vjernika — no te je godine upravo radi posvete odziv bio izvanredan: skupilo se do 20.000 ljudi. Kod pontifikalne Mise, koju je služio pomoćni biskup Dr. Anđelko Voršak, propovijedao je stari biskup velikim žarom i poznatom govorničkom vještinom, premda je onda bio već u 88. godini života. Poslie sv. Mise obavljena je posveta, a onda se razvila ogromna procesija po đakovačkim ulicama, u kojoj je sudjelovalo do 20.000 ljudi. Takove procesije nije Đakovo doživjelo ni prije ni kasnije. U isto vrijeme obavljena je posveta po svim župama u biskupiji, s istim programom kao u katedrali.

Već godinu dana prije ove posvete izrazio je biskup svoju želju, da bi Bratovštine Srca Isusova i nadalje napredovale i donosile obilno ploda njegovim vjernicima. U dugoj okružnici, kojom najavljuje jubilarnu godinu 1900. nalazimo i ove riječi:

»Svagdje u svijetu vrlo se obilno rasprostire društvo Presvetog Srca Isusova, pak biva to u izvanrednoj upravo mjeri, hvala Bogu, i kod nas. Ja tu težnju kršćanskog puka iz dubine duše i iz sveg srca odobravam i blagoslivam, a braći svećenicima lijepo se zahvaljujem na revnosti njihovoj, koju u tom poslu pokazuju. Samo postojani ostanimo te tako društvo Presv. Srca Isusova obdržavajmo, da dobrom puku našem dužnosti istoga društva nekim načinom u život u srce i dnevnu naviku prijeđu.« (Glasnik biskupije Đakovačke, god. 1899. str. 104.)

Možda smo do sada poznavali biskupa Strossmayera samo po njegovim velikim kulturnim djelima. Iz ovoga kratkog prikaza razabiremo, da je ovaj zaslužni biskup bio i vrlo iskreni štovatelj Presv. Srca Isusova i širitelj Njegova kulta. O tome bi se moglo ispuniti mnogo stranica, a osobito o njegovoj ljubavi prema Gospodinu Isusu, prema svetoj Crkvi i prema svetom Ocu kao namjesniku Kristovu na zemlji.

Nije ni današnjem naraštaju manje potrebna i manje korisna pobožnost prema Presv. Srcu Isusovu, nego našim predima. Sv. Crkva tu pobožnost i danas jednako preporučuje na usta Pape Pavla VI, kao što ju je na početku ovoga stoljeća preporučivala na usta Pape Leona XIII. Ugledajmo se u primjer naših predа, pa ćemo brati plodove, koje su oni ubirali.

Ivan Kukula D. I.

Iz katoličkog života

VATIKAN

PAPA SE TUŽI NA SVJETOVNI DUH Kod nagovora u crkvi sv. Sabine na Avelinu Sv. Otac se potužio što mnogi kršćani, pa čak i neki svećenici, gaje neku simpatiju prema svemu što je svjetsko, a omalovažavaju pokoru, stroži način života i asketske vježbe, koje Crkva preporučuje. Zatim je nastavio: »Na mnogim područjima crkvene discipline iščeznula je upotreba svećeničke i redovničke odjeće, točno i vjerno obdržavanje pravila, kao i odricanje u suvišnim stvarima i gledanju dvoličnih i ružnih prizora na televiziji.« — Razumna disciplina uvijek je i svagdje potrebna i korisna.

KRITIZIRANJE CRKVE Nedavno je Papa kod službe Božje u predgrađu Rima izrekao među ostalim i ovo: »Crkva je posljednjih godina podvrgnuta gorkim kritikama. Mnogi kršćani žele biti osporavatelji, antiklerikalci i nevjernici. Ako Crkva gdjekad pokazuje i ljudske, pa i sablažnjive osobine, ipak u njoj nastavlja živjeti Krist. Stoga ne valja gledati samo na njezine nedostatke, nego treba kušati prodrijeti u njezinu bit i gledati njezino preobraženo svjetlo.«

ČISTOĆA JE PRIPRAVA ZA LJUBAV Sveti Otac je izjavio, da razborito odgajanje u spolnom životu vodi k pravoj tjelesnoj i duševnoj zrelosti mladeži. Dok mnogi tvrde da je život u čistoći i uzdržljivosti nemoguća stvar, kršćanska nauka uči da je pobjeda nad požudom tijela moguća. Čistoća nije izvor živčanih bolesti, rekao je Papa, ona ne dovodi do nepoznavanja stvarnog života, nego vodi k slobodi, gospodstvu nad sobom i zrelosti prosuđivanja. Čistoća je predpostavka za svaku pravu, prirodnu i nadprirodnu ljubav. No treba se jačati za to i krijepiti molitvom i odricanjem, da se tako u čistoći doživi punina i zanos prave radosti.

ITALIJA

U Italiji se počelo skupljati potpise za ukinuće zakona o rastavi braka. To bi se trebalo provesti preko tzv. referenduma, što znači da će narod neposrednim glasovanjem odlučiti treba li taj zakon ukinuti ili zadržati.

Tom je zgodom predsjednik nacionalnog odbora za ovaj referendum, profesor Gabrio Lombardi, izjavio, da Talijani smatraju obiteljske vrednote osnovnim vrednotama društva. Zbog toga temelj obitelji mora biti nerazrješivost braka, koja se temelji na svjesnom primanju konačne odgovornosti bilo prema bračnom drugu bilo prema djeci. Osvrćući se zatim na akciju sabiranja potpisa, profesor Lombardi je rekao: »Prije nego se uvede u talijansko zakonodavstvo rastava braka, smatramo potrebnim da talijanski narod svojim direktnim i osobnim glasovanjem izrazi

svoju volju u vezi s ovim važnim pitanjem, koje je ujedno i temelj stalnosti talijanskog društva.«

RIM

PRIPRAVA ZA BISKUPSKU SINODU Jedna od glavnih briga u svim dijelovima Crkve jest pripremanje za opće zasjedanje sinode biskupa, koje počinje na dan sv. Jeronima, 30. rujna ove godine u Rimu. Tu će se zajednički produbiti pitanje naravi svećeničke službe, mjesto i položaj svećenika u Crkvi, kao i sve ono što ga čini sposobnijim za naviještanje Evanđelja. Za taj sastanak biskupi prikupljaju želje i prijedloge svećenika, pa će se na biskuskim konferencijama o svemu dogovoriti te izabrati predstanike za tu sinodu.

Osjeća se u općem gibanju Crkve u većini krajeva mnogo treznije i mirnije prosuđivanje nego što je to bilo odmah poslije Koncila. S mnogih strana čuju se odlučni glasovi i želje za provođenjem stoljetnih nauka i običaja, te za poštivanje crkvenog učiteljstva.

MAĐARSKA

BROJ SVEĆENIKA Javljaju, da sada u Mađarskoj živi 4014 svećenika. Godine 1950. bilo ih je 4900, i to 3500 svjetovnih i 1400 redovničkih svećenika. Dakle sad ih je 900 manje. Prema broju katolika, kojih se računa oko šest i po milijuna, došao bi jedan svećenik na 1600 duša, dok je 1950. dolazilo oko 1330 vjernika na jednog svećenika.

AUSTRIJA

UZDRŽAVANJE VJERSKIH ŠKOLA Konkordatu između Austrije i Svete Stolice dodana je točka prema kojoj država preuzima potpuno na sebe plaćanje osoblja u katoličkim privatnim školama. Dosad je država podmirivala 60% osobnih primanja katoličkih nastavnika u tim školama. Država ima od katoličkih škola velike koristi, pa je stoga i preuzela na sebe tu obvezu. Novi način uzdržavanja katoličkih škola počinje vrijediti početkom buduće školske godine.

ŠTO ČITAJU AUSTRIJSKI VJERNICI? Jedne austrijske katoličke novine, koje izlaze u Salzburgu, provele su među svojim čitateljima anketu o tome, što oni najradije čitaju. Odgovori su pokazali da austrijski vjernici očekuju više obavijesti o zbivanjima u austrijskoj Crkvi i o životu Crkve općenito. Zanimljivo je i to da su golema većina čitalaca — žene, i to njih 60% prema 40% muškaraca. Preko 80% čitalaca navršilo je 60. godinu života. Samo četiri od deset čitalaca prate roman u nastavcima, što ga objavjuju te crkvene novine.

25. GODIŠNJICA »CRIKVENOG GLASNIKA GRADIŠĆA« Na Uskrs prije 25 godina, 1946. izišao je iz tiska prvi broj hrvatskog lista »Crikveni glasnik Gradišća« za Hrvate u Gradišću. Imao je doduše predšasnika u Malim školskim novinama, no pod ovim imenom izlazi 25 godina. Prvi mu je urednik bio poznati i radini dekan Štefan Horvat, zatim veoma sposobni pisac Karlo Prč, a već 15 godina uređuje ga benediktinac Augustin Blazović. Svi su dakako Hrvati. Crikveni list Gradišća izlazi u 4000 primjeraka, a tiska se u Beču. On je izvršio velik utjecaj na Gradišćanske Hrvate u vjerskom, kulturnom i narodnom pogledu.

AFRIKA

ZANOS ZA AFRIČKU MISIJSKU SLUŽBU Redovnička družba »Isusovih apostola« prva je misijska družba svećenika. Ona kao magnet privlači mladiće. Osnovana je 1969., a u svibnju prošle godine imala je već 11 novaka i 142 pripravnika iz 6 zemalja: iz Ugande 49, iz Tanzanije 44, iz Sudana 43, iz Ruande 3, iz Kenije 2, iz Burundija jednoga. Gotovo 500 drugih mladića molilo je da budu primljeni. 22. kolovoza prošle godine prvih pet članova položilo je zavjete, od toga 2 svećenika i 3 studenta.

BIJELI OCI U AFRICI »Bijeli Oci« sačinjavaju najveći dio misionara u Africi. Po najnovijim vijestima imaju 3163 člana. Od toga ih radi 2556 u 66 biskupija u Africi i na Bliskom Istoku. Među njima je 1400 svećenika, 2 kardinala i 33 biskupa tih misijskih područja, koji su rođeni Afrikanci.

KRATKE VIJESTI IZ MISIJA — Jedino u afričkim zemljama i u Južnoj Americi troši se više novca za škole i odgoj nego za vojne svrhe.

— Prema naredbi vlade u Zanzibaru u Africi od sada će biti očevi nezakonite djece osuđeni na pet godina prisilnog rada.

— Oko 700 francuskih vanjskih svećenika djeluje kao misionari u zemljama trećeg svijeta, tj. u misijama Afrike, Azije i Južne Amerike.

AFRIČKI DRŽAVNICI OČEKUJU OD CRKVE DUHOVNU POMOĆ Danas neki hoće da se Crkva više posveti gospodarskom i kulturnom razvitku pojedinih naroda u misijskim krajevima. No mnogi afrički državnici, koji najbolje poznaju potrebe svojih zemalja, traže pomoć Crkve prije svega u njezinoj glavnoj zadaći, u duhovnom i vjerskom životu.

Tako je predsjednik afričke države Tanzanije dr Nyerere nedavno upravio skupu katoličkih biskupa i drugih crkvenih predstavnika ove riječi: »Mladi narodi trebaju Crkvu koja će im donijeti čitavu evanđeosku vijest i nauku, koja će im pomoći da izvojšte u duhovnom i socijalnom pogledu svoje dostojanstvo, slobodu i jednakost. Crkva mora ostati vjerna sama sebi, vjerna svojoj naravi, vjerna svojoj zadaći u svijetu.«

Početkom studenog prošle godine, kod primanja što ga je priredio katolički biskup u Zambiji, rekao je predsjednik države Malavi dr Banda: »Evropski su misionari nama dobro došli, jer ih trebamo za duhovni razvitak zemlje.« Zatim je taj isti državnik, koji nije katolik, zamolio biskupa da »učini sve za duhovni razvitak zemlje, bez kojega materijalni razvitak nema smisla.« Zamolio je, da biskup uloži osobiti napor za izobrazbu svećenika i časnih sestara, kojih zemlja tako treba.

PITANJE O MISIJAMA U Adis Abebi, glavnom gradu Abesinije, imalo je svjetsko vijeće Crkava sastanak. Bilo je prisutno oko 120 teologa svih protestantskih i pravoslavnih zajednica, dok su katolički bogoslovi bili kao promatrači. Svi su oni bili složni, da treba zajedničkim silama pomagati ljude u raznim dobrotvornim akcijama. No svi su opazili da uz vanjsku dobrotvornost treba naglasiti i teološko naučavanje. Ženevski je teolog Luka Fischer izrekao ovo: Svjetsko vijeće Crkava neće biti trajno sposobno za život, ako ne očuva duhovnu i teološku dubinu i ako ne da prvenstvo duhovnim pitanjima.

Govorili su i o svom mišljenju i držanju prema nekršćanskim vjerama, npr. islamu, budizmu, hinduizmu. Pravoslavni antiohijski metropolit Khodre iz Libanona iznio je mišljenje da Crkva više ne smije obraćati nevjernike na kršćanstvo u misijama, nego u njima priznavati »bezimeno kršćanstvo«. To je ono što je nedavno naučavao s mnogo buke njemački teolog Halbfas, kad je govorio da misije nemaju više budiste ili hinduiste obraćati na Evanđelje, nego učiniti da budu »bolji budisti ili hinduisti«.

U razgovoru je na to tumačenje teolog Vissert Hooft rekao šaljivo ovu misao: »Da su se irski misionari, kad su dolazili u Holandiju, ograničili samo na to da obnove germansku vjeru, ja bih danas bio reformirani klanjalac boga Wotana, ali ne kršćanin.«

Mnogi su misionari u poganskim krajevima postali uznemireni i nesigurni zbog takvih nauka. Nameće im se pitanje: ne treba li onda pogane ostaviti u njihovoj vjeri? — Na koncu je ipak i među tim protestantskim i pravoslavnim teolozima prevladavalo shvaćanje kako evanđeoski nalog, da se evanđeoska Blaga vijest propovijeda svim narodima, mora shvatiti doslovno onako

kako ju je Krist izrekao. Kršćanstvo je vrhunac spoznaje Boga, i Božja je osnova sve narode voditi do spoznaje Krista i njegove nauke po Evanđelju.

I T A L I J A

ZABRANA PORNOGRAFIJE U MILANU Državne su vlasti u Milanu naložile činovnicima da zaplijene sve danske i švedske pošiljke koje su pornografskog sadržaja. Vatikanske su novine to veoma pohvalile. Ta niska trgovina, koja je u tim zemljama po zakonu dopuštena za bestidne izloge i prljave filmove, »usjekla je time u zaštitne zidove javnog morala golemu pukotinu«, pa je potrebno tome se odlučno suprotstaviti, kako piše Osservatore Romano.

VAŽNA KONKURENCIJA U sjedištu knjižare Ancora u Rimu O. Rikard Lombardi, koji je obišao poslije rata više kontinenata, te izrekao tolike govore pozivajući slušateljstvo na potpuno predanje Bogu, održao je konferenciju za tisak, i u njoj prikazao svrhu svoga »Međunarodnog središta za pokoncilsku duhovnost« za »bolji svijet«. Ta ustanova nastoji buditi kod pojedinaca u raznim društvenim staležima i staleškim vrstama onu duboku i nutarnju obnovu što ju je zacrtao Koncil u svojim dokumentima.

Danas kršćanin uz molitvu i dubok duhovni život mora s više odgovornosti nego prije shvatiti svoj život kao službu prema braći. Tu službu mora provoditi Crkva, svećenstvo, redovnici, redovnice i laici. Treba ostvariti utjelovljenje Boga i u zemaljskom redu. Da to bude moguće, treba promicati pokret koji ide za tim da se koncilski dekreti ostvaruju u životu svakog pojedinca dubokim duhovnim oživotvorenjem koncilskih ideja. Ta duhovnost svrha je te međunarodne njegove ustanove i to pomoću najrazličitijih duljih i kraćih tečajeva.

Sjedište tom centru nalazi se u Rimu, a drugi nacionalni centri nalaze se u 27 zemalja na svim kontinentima osim Australije. U njima radi 250 istaknutih osoba, među njima biskupi, svećenici, redovnici i redovnice, muževi i žene. Taj je rad većinom tih, ali obnavlja duše i cijelu Crkvu.

Sastanke pokreta »za bolji svijet« održao je o. Lombardi i u Japanu 1968. god. Za ovu godinu predviđena su tri takva sastanka u Japanu, a svrha im je da se pojača jedinstvo Božjeg puka pomoću studija, proučavanja i boljeg međusobnog poznavanja, ali osobito pomoću produbljenja molitve i duhovnog života, kao i drugih djelatnosti za povezivanje i kršćansku obnovu.

S J E D I N J E N E A M E R I Č K E D R Ž A V E

SVETO PISMO NA MJESECU Kod cijelog pothvata oko putovanja Apola 14 na Mjesec često je bilo mnogo uzbudljivih i napetih trenutaka. Značajan je svakako čin što ga je izvršio astronaut Michell. On je ostavio na Mjesecu Sveto pismo malog formata. Poglavlja o stvaranju svijeta napisana su na 16 jezika. Slavenski jezici zastupani su ruskim jezikom. Posebno je bilo ganutljivo spuštanje na Zemlju i onaj doček, kod kojeg je nastupio i svećenik — kapelan broda, te zahvalio Bogu za sretno putovanje i povratak astronauta s Mjeseca, s molbom da sve to istraživanje bude na dobro čovječanstva.

ZAGREB Od 20. do 23. travnja ove godine održano je u Zagrebu plenarno zasjedanje Biskupske Konferencije na kojem je sudjelovalo 27 biskupa. Predsjednik dr. Franjo Kuharić izvjestio je o našim pripremama za jesensku Sinodu biskupa u Rimu, koja će raspravljati o ministerijalnom svećeništvu, te o pravdi i miru u svijetu. Prema statutu Sinode naša je BK izabrala dva delegata, zagrebačkog i ljubljanskog nadbiskupa te njihove zamjenike. Od osam svećenika koji će iz Evrope moći prisustvovati sinodi kao promatrači jedan će biti i iz Zagrebačke nadbiskupije. Uz druge kurentne stvari sabor BK složio se u tome da se predloži novi naziv za zavod sv. Jeronima u Rimu. Zavod bi se imao zvati: Collegium croaticum s. Hieronimi — Hrvatski zavod sv. Jeronima. — Slijedeći sabor BK bit će sazvan oko 22. lipnja ove godine.

Josip Badalić

Ivan i Terezija Tomc sa svojom djecom, unucima i prijateljima.

50 GODINA VJERNOSTI

Terezija i Ivan Tomc iz Slavonskog Broda slavili su 1. svibnja 50-godišnjicu života u braku. Na tu obiteljsku svečanost pozvali su i urednika koji im je skupa s ostalima postavio neka pitanja koja bi mogla zanimati čitaoce Glasnika:

— Gospodine Ivane, što biste nam mogli reći uz svoju 50-godišnjicu života sa svojom gospođom Terezijom. Tu se okupila vaša obitelj i unuci, pa držim da je to zgoda te velite nešto i onima koji čitaju Glasnik. Kako ste nekoć zasnovali taj svoj zajednički život i kako ste ga proživjeli.

— Mi smo se upoznali od mladih dana. Išli smo zajedno u školu, a i iz jednoga smo sela. I 20. travnja 1921. mi smo se vjenčali. Otada smo živjeli u radu, malo i u patnji, no uvijek u slozi, i dobro smo živjeli. Bilo nam je dobro.

— Dakle, niste požalili što ste se uzeli?

— Nismo! Svakako da nismo!

— Nisam, reci, upala je tiše Terezija u riječ.

— Dakle, bakice, vi imate nešto primijetiti?

— Pa eto, i ja sam zadovoljna sa svojom prošlosti. Bilo je svakakvih

dana, i teških, ali se nisam pokajala, a niti pomislila da bi se rastali. I ja bih volila da se u tom i druga mladež ugleda u naš život. Trpjeli jesmo i svega i svašta, a opet smo složno živjeli, i hvala Bogu, dosad je dobro.

— Koliko ste djece imali, i da li su živi?

— Četvero ih je živih. Troje nisu. Imamo živu kćerku i tri sina.

— Kako je s unucima?

— Koliko imam? Ded mi pomozite reći. Ja se ne sjećam, da li 12 ili 13. — Dvanaest, pomogli su sinovi.

— Da li ste zadovoljni s djecom? Kako ste ih odgajali. Da li vam je tko otišao drugim putem nego ste željeli.

— Pa eto dok su djeca bila mala, ja sam vršila svoju dužnost, držala sam ih. Kad su ponarasli, ne mogu im baš zapovijedati. Ne bi me slušali. Ali ipak ne mogu se potužiti.

— Kako ste preživjeli oba rata?

— Svakako. Bilo je teških dana. Osobito ovaj drugi rat. Ostali smo sami, djeca su se razišla kud koje, svak je krenuo svojim putem, za svojim životom. Sad smo se eto priklonili sinu i unučadi i dobro nam je. Zadovoljni smo s djecom.

— Kako gledate na odlazak našeg svijeta u tuđe zemlje?

— Ne znam što bih vam rekla. Imam i ja jednog sina vani, pa mi je teško. A nije to ni dobro da se toliki narod seli iz naše domovine. Bilo bi istina bolje da imaju ovdje život s nama zajedno, da se sastanemo više puta. Ali se tu puno ne može popraviti.

— Što biste poručili onima koji danas stupaju u brak?

— Nikako mi se ne sviđa to da se odmah iza kako su se uzeli mnogi rastaju. To ne bi trebalo biti tako. Ali neka Bog upravlja i njima i nama.

— Kako je bilo s mladeži kad ste vi bili mladi?

— Sigurno je nekoć bilo drukčije nego danas. Teže je bilo zaraditi. Danas se može bolje zaraditi i imati. Ima i danas dobre mladeži. Gdje ima dobrih roditelja i mladež je dobra. Odgoj djece puno znači, osobito dok su djeca malena. Djeca više razumiju i više pamte i bolje žive u zakonu i vjeri od onih koji nikad nisu ništa čuli o vjeri.

— Što mislite o ovim promjenama u Crkvi. Kako vi to doživljavate i što o tome sudite? Da li gledate na te promjene vedro ili ste zabrinuti?

— Ja nisam zabrinuta. Vjerujem da je tako dobro. Kad ne bi bilo dobro Crkva to nebi poduzimala. Inače su te promjene donijele i mnoge olakšice.

— Što biste preporučili mladima da ostvare sretan brak?

— Ja bih im preporučila da strpljivo podnesu svoj život, da budu ponizni. Neka se predaju kršćanskoj vjeri i tada će ih Bog blagosloviti. Bez Božjeg blagoslova, džabe se mučiti i džabe je sve. Neka se uzdaju u Boga i neka se mole, da nam svima oprosti. Svi smo naime grješni, ali nam je i potrebna stega da se i sami malo pričuvamo.

Na kraju se kćerka pohvalila da je ona zato dobra jer je njezina mama dobar propovjednik.

Jubilarci su krenuli kasnije u crkvu da se Bogu zahvale za sretan život i da ga zamole za blagoslov i za sebe i za svoje potomke.

DOBRI PAPA IVAN XIII NA PUTU PREMA OLTARU

- MORAO SAM UČINITI TO ČUDO!

Talijanski novinar Renzo Allegri potražio je u Fasanu, blizu Brindisija, 29-godišnju redovnicu Katarinu Kapitani, bolničarku, pa je on prvi čuo o njezinu ozdravljenju posredovanjem pokojnog pape Ivana XXIII.

Kad je Katarina imala 18 godina, majka joj je teško oboljela i bila prevezena u bolnicu. Tu je Katarina vidjela kako časne sestre milosrdnice brižno i s ljubavlju njeguju njezinu majku. I ona je osjetila veliku želju da se tako posveti bolesnicima, osobito bolesnoj djeci.

Postala je časna sestra bolničarka u Napulju. Bila je krepka zdravlja. No nakon nekoliko mjeseci poče bacati krv. Svaki mjesec gubila je 2 do 3 kilograma. Živjela je od primanja tuđe krvi, ali sve više je slabila. Liječilo ju je desetak liječnika. Napokon ju je 1965. preuzeo na brigu glasoviti kirurg profesor Giuseppe Zannini. Odlučio ju je operirati. Želudac joj je bio pun neobičnih čireva. Nakon operacije malo je ostalo od želuca. A i slezena joj je bila izvađena. Bila je vrlo mala vjerojatnost da će bolesnica ostati na životu.

Katarina se još u djetinjstvu naučila preporučivati Gospi Pompejskoj, pa je i prije operacije hodočastila u to njezino svetište.

Novinaru je pričala: »Poslije operacije molila sam se Majci Božjoj Pompejskoj u zahvalu što sam ostala živa. No sestra koja je pomagala kod operacije, reče mi: 'Moraš zahvaliti papi Ivanu XXIII, on te je spasio. Stavila sam njegovu sliku pod operacioni stol i neprestano sam te preporučivala dobrome Papi dok je trajala operacija.' — Ja sam se stala smijati. Vrlo sam poštivala papu Ivana, bio je dobar čovjek, vrijedan papa, ali nisam nikad pomislila da mu se obratim kao svecu. Sestri sam odgovorila :'Zahvaljujem ti što si se za me molila, ali sam uvjerena da mi je pomogla Majka Božja od Pompeja.' Uzela sam sliku pape Ivana i stavila je na stolić.«

TEŠKI DANI Sestra Katarina pričala je dalje: »Od tog dana ona sestra i ja počele smo se u šali prepirati. Ona je poticala mene neka se molim papi Ivanu, a ja sam se nastavila utjecati Gospi Pompejskoj. Poslije operacije bivalo mi je sve gore. Prve noći sam pala u potpunu nesvijest. Sestre su nastavile moliti papu Ivana, a ja Majku Božju. Nakon devet dana moje se stanje popravilo i otklonjena je smrtna opasnost.

Međutim, ponovo se bolest pogoršala. Počela sam povraćati. Sve mi je oko usta bila velika rana. Od 73 kg spala sam na 43 kg. Bila sam kostur.

14. svibnja 1966. bila je strašna kriza: žestoke boli u želucu, bacanje krvi. Tog časa i ja sam počela zazivati papu Ivana, i to da umrem. Vrućina se popela na 40 stupnjeva.

22. svibnja jedna mi sestra donese komadić platna od plahte na kojoj je papa Ivan umro. Rado sam to primila, stavila na otvorenu ranu i počela sam moliti papu Ivana da me sa sobom odvede na nebo. Bivalo mi je sve gore. 12 dana bila sam kao uzeta, ni ruke nisam mogla podići.

25. svibnja osjećala sam da mi se život gasi. Do večera ću umrijeti. U dva i po sata popodne ode sestra čuvarica za koji čas iz sobe. Znala sam odmah da je otišla u kapelicu moliti da mi Gospodin skrati muke. Okrenem glavu prema zidu i zaspim.«

Sestra Katarina nalazi se sada u bolnici Umberto I u Fazanu. Od 25. svibnja 1966. odkako je čudesno ozdravila ona je zdrava. Ima 29 godina i spremna je za svaki posao.

ČUDOTVORNA RUKA »Na jednom osjetim na rani ruku i začujem glas: 'Sestro Katarino, sestro Katarino!' Pomislila sam: 'Majko moja, došao je liječnik. Zaspala sam te nisam opazila kako je ušao u sobu. Okrenem glavu i kraj kreveta ugledam papu Ivana. Lijep, nasmijan, vedra lica. Ne sjećam se boje odjeće, sigurno nije bila bijela. Bio je prirodan kao kad se pojavljivao na televiziji. Povukavši ruku reče mi: 'Sestro Katarino, puno si se molila. To su isto činile i mnoge druge sestre, osobito jedna. Upravo ste mi iznudile, iz srca iščupale to čudo. A sad se ništa ne boj, neće ti ništa više biti. Pozvoni, zovi sestre, koje su u kapelici. Daj da stave toplomjer i vidjet ćeš, neće doseći ni 37 stupnjeva. Jedi sve kao prije bolesti. Ja sam te izliječio od tvoje rane, neće ti više ništa biti. Idi profesoru, daj neka te pregleda, neka načini fotografske snimke. Traži neka se potvrdi sve pismeno, jer će te stvari jednog dana trebati.'

Papa Ivan iščezne, a ja počnem drhtati i znojiti se od straha. Osjećala sam se potpuno ozdravljena. No mislila sam: Tko će mi vjerovati? Sestre će reći da sam izgubila pamet. Ali Papa je rekao neka zvonim, i ja pozvonih.

Sestre su dotrčale prestrašene. Mislile su da je došao konac. Našle su me kako sjedim na krevetu sva uzbuđena. Vikala sam: 'Izliječena sam, izliječena sam, mjerite mi temperaturu, izliječena sam!' — Poglavarica je mislila da bulaznim pred smrt. Reče mi: 'Lezi, sad ćemo ti izmjeriti temperaturu!' Nije bilo ni 37 stupnjeva. Sestre su se začuđeno pogledavale.

Sada sam im kazala: 'Gladna sam, dajte mi jesti!' Nisam jela nekoliko mjeseci. Donijele su mi kašicu od griza, i to sam pojela. Zatim sam tražila hladno mlijeko s bademima, zatim valjuške. Još sam bila gladna. Sestre su gledale zaprepaštene. Donijele su mi gustu juhu. I nju sam pojela.

'Sad te moramo presvući!' reče poglavarica. Bolničarka donese odijelo. Ja legnem. Otkriju me, a bolničarka viknu: 'Ali ovdje nema više ništa, nema rane!' Sestre su začuđene gledale, a onda su pale na koljena i počele od ganuća plakati. Nije bilo ni traga rani. Od svega je ostao samo mali ožiljak kao glavica pribadače.

Od toga dana nije mi bilo ništa. Dolazili su liječnici i snimali desetke i desetke fotografija. Dan poslije čuda počela sam jesti s dobrim tekom sve. Nisam prihvatila nikakve dijete.

Prošlo je pet godina i ja se osjećam izvrsno. Nemam poteškoća s jelom, a radim s oduševljenjem. Kad me je vidio i pregledao profesor Zannini, rekao **je: Cudo nije samo ono od 25. svibnja.** Vi ste čitavi živo čudo.'

Zatim je sestra Katarina rekla, kako prije pet godina nije toga nikomu pripovijedala, jer je crkvena vlast od nje pod zakletvom tražila da o tome ne govori nikome dok Crkva ne izreče svoj sud. Sad je proces gotov, i smjela je sve ispripovijediti. Druge sestre kažu, da je sestra Katarina vulkan energije, sve radi sa žarom i oduševljenjem.

IZJAVA LIJEČNIKA U napuljskoj bolnici izrekao je glasoviti liječnik dr Zannini novinaru ovo: »Ozdravljenje sestre Katarine Kapitani jest događaj kojemu ne nalazim objašnjenja u znanosti ni medicini. Operirao sam je, izrezao gotovo sav želudac, izvadio slezeno. Oporavljanje je bilo teško. Svi pokušaji bez uspjeha. Kad najedanput dočujem da je sestri Katarini bolje. Došao sam i našao je posve zdravu. Nisam znao ništa o načinu kako je ozdravila. Fotografirao sam je. Ni traga bolesti. Onda sam čuo o pojavi pape Ivana. Ja sam liječnik i ne poznam teološke nauke. Ne mogu zamisliti kako se to sve zbilo. Ne znam kako bih znanstveno protumačio ono što se dogodilo. Nisam ja jako osjetljiv za vjerska pitanja. No potpuno sam uvjeren da se radi o izvanrednom ozdravljenju, koje je izvan svih fizioloških zakona i izvan ljudskog iskustva.«

A predsjednik crkvenog napuljskog suda msgr Gašpar Cinque (Činkve) rekao je novinaru ovo: »Tri smo godine istraživali taj događaj. Radi se o neobičnoj činjenica, a uvjeren sam da ćemo papu Ivana uskoro vidjeti na oltarima. Malo je čudesa u povijesti koja imaju tako dragocjenih i dubokih potvrda. Bolesnicu je ispitalo desetak glasovitih liječnika i profesora, koji su je podvrgli operaciji. Ozdravljenje se dogodilo u bolnici, na oči tolikog bolničkog osoblja, koje je sve došlo da o tome svjedoči.«

Neki su poznavaoci pokojnog pape Ivana XXIII, kad su čuli za vijesti da bi bio proglašen blaženim, tvrdili, da to neće nikada biti; da su kod njega ostale tako izrazite neke ljudske osobine, kojih sveci ne bi smjeli imati. A ipak, njegova prirodnost, nenamještenost, dobrota i vedrina došle su do izražaja i kod ovog ozdravljenja. Kao da je čednost i jednostavnost upravo nagrada za njegove plemenite čine u životu. A to čudo zacijelo će pridonijeti mnogo da dobrota i čovječnost dobroga Ivana XXIII budu priznate i na taj način da uskoro dođe na oltare.

priredio Josip Badalić

(GENTE — od 10. IV. 1971. — str 32.)

Nove knjige

■

Izašao je iz tiska molitvenik SRCE ISUSOVA SPASENJE NAŠE. To je deseto izdanje tog vrijednog molitvenika. 448 stranica ispunjeno je uputama i molitvama za osobni i zajednički duhovni i molitveni život. Osim toga na 112 stranica nalazi se velik izbor crkvenih pjesama. Molitvenik je uređen prema novim propisima o oprostima, ima uz misu Srca Isusova i sva četiri misna obrasca; uputu za svetu uru i Malu službu Presv. Srcu, križni put sa slikama. Uvezan je u plastificirano platno u četiri različite boje: crna, tamno crvena, tamno zelena i plava boja. Cijena mu je 30 dinara. Naručuje se: Rudolf Breber, 41001 ZAGREB — pp. 699, Palmotićeva 33.

■

Uršulinke u Slavonskom Brodu izdale su zborne recitacije »Majci svete Crkve« što ih je priredila sestra Marija Ancila Presečki. Knjižica će dobro doći katehetama za pripravu djece i mladeži za Marijanski kongres. — Knjižica se naručuje: Ancila Presečki, Horvatova 22, 55000 SLAVONSKI BROD.

■

HKD sv. Ćirila i Metoda izdalo je knjižicu hrvatskih narodnih pjesama bistričkih hodočasnika PUTNIK MARIJANSKI. Pjesme je sakupio i uredio dr. Krešimir Mlač. Zbirka sadrži najljepše hodočasničke pjesme. Cijena 5 d. Naručuje se u knjižari Kaptol 29 ili kod izdavača, Zagreb, Tomislavov trg 21.

■

HKD sv. Ćirila i Metoda izdalo je u svojoj seriji romana djelo Milutina

Mayera MEDVEDGRASKI JASTREBOVI. Djelo opisuje prošlost grada Zagreba i njihove odnose s gospodarima Medvedgrada. Knjiga je ukusno opremljena, a cijena joj je 20 din.

■

PJESMARICA ŽUPNE ZAJEDNICE, knjigotisak, 328 str format 20 x -4. Sadrži tekstove Kantuala, mnogih himana, psalama i drugih pjesama za pučko pjevanje. Cijena 12 din. Naručuje se: Rkt. župni ured, 54000 OSIJEK, Zvečevska 17. Na deset i više komada 10% popusta.

■

PRED TOBOM GOSPODINE od Michel Qoista. Prijevod poznatih PRIERES, molitava. Osobito prikladno za mlađe vjernike. Cijena 10 din. Naručuje se kao predhodna knjiga.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— **Hvala Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za sve primljene milosti. Neka nam i nadalje budu u pomoći. — Obitelj Ivančan, Virovitica.**

— **Za primljene milosti zahvaljujem Majci Božjoj, sv. Tereziji, sv. Lidvini i sv. Celini. — N. N., Zagreb.**

— **Na velikoj pomoći od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu, sv. Antunu i Kardinalu Stepincu. Preporučujem im duševno i tjelesno zdravlje svoga nećaka. — N. N., Karlovac.**

— **Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi Lurdskoj na uslišanoj molbi. Molim i za daljnju njihovu pomoć. — Anka Dukmenić, Kumišinci, župa Marijanci.**

— **Na uslišanoj molitvi u bolesti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, sv. Mariji Krucifiksi i svim ostalim zaštitnicima. Molim ih i za daljnju njihovu pomoć i zaštitu. — P. B., Stolac, Hercegovina.**

— **Na uslišanoj molitvi u bolesti moga sina zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima. Neka i nadalje budu u pomoći meni i mojoj djeci. — N. P., Sarajevo.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću i ostalim zaštitnicima za mnoge primljene milosti. I ubuduće im se preporučujem. — Anka Plazibat, Đakovo.**

— **Preporučujem Presvetom Srcu Isusovu, dragoj Gospi od brze pomoći, sv. Josipu, sv. Taveliću i Petru Barbariću da pomognu mom ocu i šogorici, koji su dosta teško bolesni. Ujedno im preporučujem i svoga brata i troje male djece kao i sebe i svoga muža. — D. N., Pregrada.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi Lurdskoj za ozdravljenje moje noge. I nadalje neka mi budu u pomoći. — Zdenka Sanić, župa Daruvar.**

— **Zahvaljujem Presvetu Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu na uslišanim molitvama. — Nikola Grubišić, Šmrika.**

— **Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Maloj Tereziji i sv. Antunu na primljenim milostima tijekom života, a posebno na pomoći u bolesti i kod operacije pluća. I nadalje molim za njihovu pomoć. — Rozalija Marlog, Beočin.**

— **Od sveg srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu što mi je pomogio u raznim zgodama tijekom života. — Antun Šabić, Tavankut.**

— **Na ozdravljenju noge zahvaljujem Presvetom Srcu i Petru Barbariću. I nadalje molim njihovu pomoć i zaštitu. — Matilda Ilovac, Subotica.**

— **Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj, sv. Antunu i ocu Leopoldu za ozdravljenje mojih nogu i ruke, za ozdravljenje moga muža i za sretnu operaciju moje mame. I ubuduće molim njihovu zaštitu. — Francika, Ponikve.**

— **Na primljenoj pomoći poslije operacije zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Nikoli Taveliću, Kardinalu Stepincu i biskupu Langu. Molim ih da mi i dalje budu u pomoći. — Barica Mateša, Demerje, Hrv. Leskovac**

— **Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu što su mi pomogli. — E. M. Zagreb.**

— **Na ozdravljenju bez operacije zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te Kardinalu Stepincu. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — S. P., Lakušija.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu što su mi pomogli u teškim časovima, te za sretno zaposlenje i za druge milosti. — Anica Sokolović, Bapska.**

— **Na uslišanim molitvama u teškim časovima života zahvaljujem Gospi od brze pomoći, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću. I nadalje im preporučujem sebe i svoju obitelj. — Josipa Barić, Kumišinci.**

— **Za sretno položene ispite zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu te svim svetim zaštitnicima. I nadalje preporučujem njihovoj zaštiti sebe i obitelj. — Julijana D., Đurad.**

— **Na uspjeloj operaciji oka zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Katarini. — Kata Kovačević, Podgajci.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i ocu Leopoldu na svim primljenim milostima. I nadalje im se preporučujem. — Franca Petrović, Podr. Podgajci.**

— **Za uspjeh na ispitu i na uslišanim molbama zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, blaženoj Gospi i sv. Judi Tadeju. — Vjera Radičić.**

— **Za ozdravljenje moje unuke od teške bolesti, kao i za sve druge milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ivanu Krstitelju i sv. Antunu. Neka mi i ubuduće budu u pomoći. — Dragica Ljubaj, Zagreb.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i sv. Nikoli Taveliću na pomoći u velikoj potrebi. — M. Janović, Sumartin na Braču.**

— **Na uslišanim molitvama zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — A. M., Slavonska Požega.**

— **Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. Preporučujem se i nadalje u njihovu zaštitu. — J. R., Čakovec.**

— **Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ocu Leopoldu na mnogim milostima. Neka mi i nadalje bude u pomoći. — A. Pernek, Dubrovnik.**

— **Za sve primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi Svetogorskoj, a napose na ozdravljenju. I nadalje im preporučujem sebe, muža i djecu. — Z. Štimac, Brod na Kupi.**

— **Za sve primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. H. G.**

— **Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu zahvaljujem za primljene milosti. — Magdalena Franjčević, Kreševo.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima na ozdravljenju ruke, kao i na sreći u gospodarstvu. — S. S., Sv. Vid.**

— **Toplo zahvaljujem Presvetom Trojstvu, nebeskoj Majci, sv. Josipu, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima na milosti ozdravljenja. I nadalje im preporučujem sebe i sve svoje. — Zahvalna Mira, Privlaka.**

— **Od srca se zahvaljujem Majci Božjoj, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću na primljenim milostima. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Franciska Šercer, Gašparci.**

— **Za ozdravljenje malog Ivice zahvaljujem Gospi od brze pomoći. — Anica Božić, Svinjarevci kod Vinkovaca.**

— **Zahvaljujem Gospi od brze pomoći što mi je sin uspio u Njemačkoj dobiti potrebne dokumente i posao. I nadalje ga preporučujem. — Obitelj Sočković, Njemačka.**

— **Zahvaljujemo na ozdravljenju naše 16-godišnje kćerke od paralize, koju su liječnici otpustili kao neizlječivu. Utekli smo se Gospi od brze pomoći i ona je ponovo prohodala. — Obitelj Sudić, Drenovci.**

— **Za sretno položen ispit i dobiven posao zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Antunu. I nadalje se preporučujem**

njihovoj pomoći. — Vlado Šmuljić, Slav. Brod.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu Mandiću za mnoge milosti, osobito za pomoć unuki u školi. Preporučujem im se i nadalje. — Anka Ižaković, Valpovo.

— Na uslišanim molitvama i primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu. Neka mi i ubuduće budu u pomoći. — K. K., Popovača.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Blažu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu Mandiću za mnoge primljene milosti, te im se i ubuduće toplo preporučujem. — L. K., Velika.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Nikoli Taveliću na primljenim milostima. — Anastazija, Zagreb.

— Srdačna hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu što sam ostala sačuvana u velikoj životnoj opasnosti. — Marija, Goričan.

— Zahvaljujem Gospi od brze pomoći što je uređen brak moje kćeri, kad je situacija izgledala beznadna. — H. S.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći za sve milosti i sva uslišanja kroz pedeset godina braka. — Ana Jakovac, Slav. Brod.

— Iz dubine srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Kraljici svete Krunice što mi se sin sretno vratio iz vojske. I nadalje im se preporučujem. — Ivana, Vareš.

— Na svome ozdravljenju i na drugim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te svetim zaštitnicima. I nadalje im preporučujem sebe i svoju djecu. — V. D., SR Njemačka.

— Utječem se Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za milost da obrate moga brata i razvesele moju majku u onome što ona najviše želi. — R. S., Vranjic.

— Zahvaljujem Majci Božjoj, sv. Antunu i sv. Tereziji od Malog Isusa za primljene milosti. — Ivana Brkić, Zadar.

— Na udijeljenom zdravlju zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. — Š. M., Crkvica, Zenica.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te Ocu Leopoldu Mandiću za uspjelu operaciju moje majke, I nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. — P. V., Marijanci.

— Za primljene milosti zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu i Majci Božjoj od svete Krunice. Neka i nadalje budu nama na pomoći. — Regina i Antun Bali, Mala Subotica.

— Iz dna duše zahvaljujem zagovoru Nebeske Majke kod Presv. Srca Isusova za poboljšanje zdravlja moje sestre. — J. M., Zagreb.

— Na sretno uspjeloj operaciji zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi. I ubuduće molim njihovu pomoć. — Kata Reksa, Vaška.

— Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu zahvaljujemo na svim primljenim milostima. I nadalje im preporučujemo sebe i svoje zdravlje. — Josip i Eva Marić, Vukovar.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima na primljenim milostima. I nadalje se preporučam. Barica Galović, Desinec.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i našoj Gospi od sedam žalosti za jednu veliku milost, kao i Petru Barbariću, sv. Luciji za zdravlje očiju, te za mnoge milosti što sam primila zagovorom Leopolda Mandića, sv. Nikole Tavelića i oca Vendelina. Preporučam njihovoj zaštiti svu našu obitelj. Prilažem 300 din za beatifikaciju Petra Barbarića. Kauzlarić Marija, Zagreb.

— Hvala Gospi od brze pomoći, sv. Ani i sv. Antunu na ozdravljenju. — I. B., Slav. Brod.

— Na ozdravljenju zahvaljujem Gospi od brze pomoći, sv. Ani i sv. Antunu. — M. B., Slav. Brod.

— Za ozdravljenje zahvaljujem Gospi od brze pomoći, sv. Valentinu i sv. Antunu. — G. R., Slav. Brod.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj na primljenim milostima 1968. godine. Ujedno molim za ozdravljenje svoje obitelji. — M. Đ., župa Bisag.

— Na uslišanju u velikoj potrebi zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Nikoli Taveliću. — Mato Gunčević, Grižići.

— Za sretno položene ispite svoje kćeri zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj, Petru Barbariću i ocu Leopoldu. Ujedno je i nadalje preporučujem njihovoj pomoći. — Kata Pavošević, Vinogradci.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Gospi Lurdskoj, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću. — M. B., Bjelovar.

— Zahvaljujem Majci Božjoj na uspjehu unuka u školi. I dalje ga preporučujem. — Anica Raguž, Kruševo, Stolac.

— Za uspjeh svoga sina u školi zahvaljujem Majci Božjoj. Ujedno joj preporučujem sebe i svoju obitelj. — P. C., Pješivac, Dubrava.

— Od srca zahvaljujem Gospodinu što mi je po zagovoru Izidora Bistrovića pomogao na ispitu. — Marin Mandić SDB, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu za pomoć u bolesti i za druge primljene milosti zagovorom Majke Božje i drugih zaštitnika. Vjernica iz Našica.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu, te svetim zaštitnicima na uspjeloj operaciji moje kćeri i za ozdravljenje sina. Ubuduće molim njihovu pomoć i zaštitu. M. Kostelac, Augsburg.

— Uvijek nam je sva nada bilo presv. Srce Isusovo i Majka Božja uz naše drage zaštitnike. Zahvaljujemo im se za sve milosti u odgajanju naše mile djece koja se sada nalaze širom svijeta. Molimo da ih Bog očuva u vjeri, ufanju i ljubavi prema Bogu, Crkvi i Domovini, te međusobnoj povezanosti. Joza i Frane Tanfara, Krapanj.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Josipu i Maloj Tereziji i ocu Leopoldu Mandiću, za sve ono što sam postigla. Klara Pavlović, Ston.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći za uslišanu molitvu. Molim da me i dalje ne ostave. P. Kiralj, Komletinci.

— Preporučujem se Presv. Srcu Isusovu po zagovoru žalosne Majke Božje i svetih zaštitnika za ozdravljenje moje kćeri. Marija Trešćec, Miklouš Donji.

— Zahvaljujem se Presv. Srcu i Marijinu te sv. Josipu i L. Mandiću za sretnu operaciju oka. Anka Vidović, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te svetim zaštitnicima što mi se zdravlje nakon teške pete operacije popravilo. Molim i ubuduće njihovu pomoć i zaštitu. Marija Andal, Zagreb.

— Za sretnu operaciju i ozdravljenje zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima, Jula Mijačank, Vladisavci.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospi Lurdskoj na primljenim milostima i ozdravljenju. Preporučam se i nadalje. Agna Lipac, Orehovica.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26. — 1971. — Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika, a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

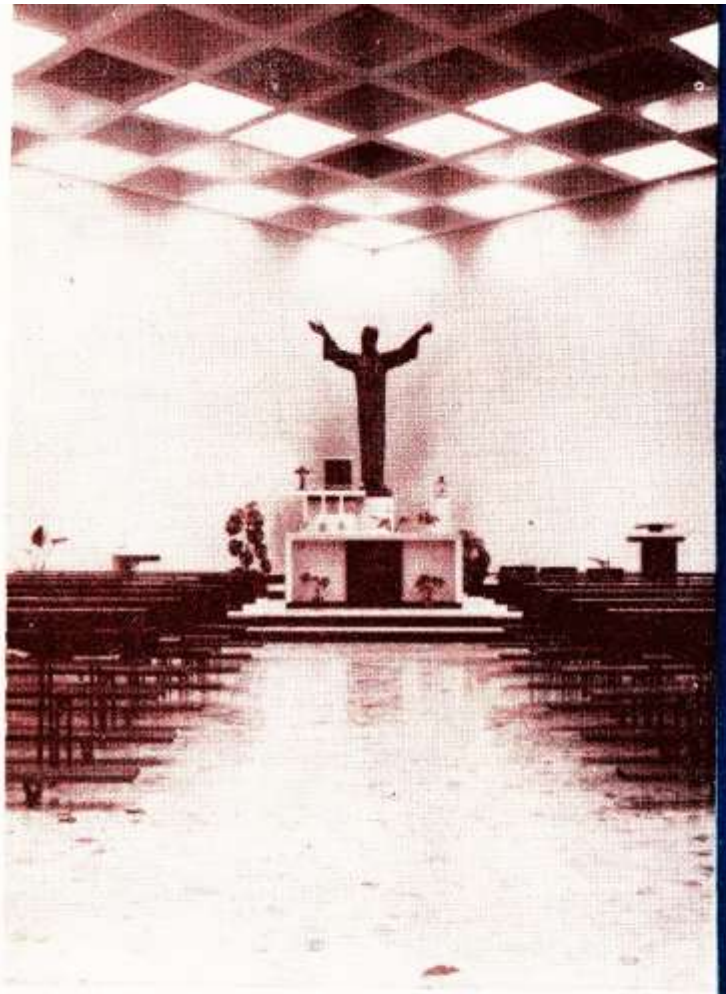

Kapela i oltar Presv. Srca Isusova u Sjemeništu Družbe Isusove u Zagrebu.

ISUKRSTE SRCU TVOM S NAMA NAM SE KUNE DOM:
DUŠOM, TIJELOM VIJEK SAM TVOJ
ZA KRST ČASNI BIJUĆ BOJ!

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

VII

SRPANJ — 1971.
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

291 Marija utočište grješnika, J. Njavro
293 Odlično je počelo, P. Bulat
298 Marijin narod, Z. Majić
299 Marijansko slavlje na jugu domovine, J. Kukuljan
300 Riječju i primjerom za čestitost, I. Kukula
304 More ili planine, J. Gusić
310 Švicarci zavide našim ljudima, P. Bulat
313 Kršćanstvo na kušnji, J. Kukuljan
314 Pod lipom, S. Džalto
318 Zašto je onaj odgovor kasnio? - I. Mikić
320 Sjećanje na Sacre Coeur, I. Kribl
322 Povezani s Petrom, J. Antolović
323 Gradimo duhovno i materijalno, J. Gusić
326 Neprestana briga oko molitve, J. Antolović
328 Iz života Crkve, J. Badalić
330 Zahvalnice

Na omotu:

prof. Zdenka Sertić — »Marta i Marija Magdalena«

Magdalena je prišla ne k glavi nego k nogama Gospodinovim. Ona koja je dugo hodala krivim stazama tražila je stope pravednika. Najprije je srcem proplakala zatim je oprala Gospodinu noge službom priznanja; brisala ih svojom kosom, grlila i mazala uljem. Kroz šutnju je govorila, pokazujući svoju pobožnost. (Augustin)

— Marta, Marta! Zabrinuta si za mnoge stvari, a samo je jedno potrebno. Marija je odabrala bolji dio, koji se neće oduzeti od nje. (Isus usplahirenoj domaćici koja se tužila na sestru, što ju je ova ostavila samu, a Marija je sjela do nogu Učitelja i slušala njegova razlaganja o kraljevstvu Božjem).

Novi molitvenik

Iz tiska je izišao molitvenik SRCE ISUSOVO SPASENJE NAŠE. To je deseto izdanje poznatog i omiljelog molitvenika. Molitvenik je uređen prema novim liturgijskim odredbama, bogat je molitvama za javnu i privatnu pobožnost. Molitveni dio ima 448 stranica, a pjesmarica 112 stranica. Štovatelji Srca Isusova naći će u njemu mali časoslov u čast Srca Isusova, devetnicu u čast Srca Isusova, kao i misu Srca Isusova sa sve četiri euharistijske molitve. U molitveniku je i popis oprosta prema novom popisu oprosta. Svaki štovatelj Srca Isusova morao bi imati taj molitvenik. Cijena mu je 30 dinara, a naručuje se na adresu: Rudolf Breber, 41001, Zagreb, pp. 699., Palmotićeva 33.

Oltarna slika Majke Božje u Karmelu u Brezovici

MARIJA UTOČIŠTE GRJEŠNIKA

Ima kršćana, koji priznaju evanđeoski »Zdravo Marijo«. Oni je priznaju i Bogorodicom, ali onda nakon toga stavljaju točku. Zazivati Mariju i očekivati od nje pomoć, to odbacuju. No kolika je to pogreška! Oni priznaju čvrsti temelj, kojeg je postavio Bog, ali neće da sami grade na tom temelju. Ima li smisla priznavati Mariji dostojanstvo, a ne priznati joj moć? Ne znači li to okljaštriti ono što je zasadio sam Bog? Moramo upoznati, da je i te kako potrebno i korisno za nas ako Gospu zazivamo kao utočište grješnika riječima: »Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grješnike!«

GRJEŠNIKE BOG NE SLUŠA U Božjem kraljevstvu često je objavljen zakon: Bog svoje lice odvraća od grješnika, svoje uho zatvara da ne čuje njihove molitve. Ako je grješnik pokorom zadobio milost, još ne znači da je Bogu pružio dostatnu zadovoljštinu i da odmah ima neko pravo da mu bude uslišana njegova molitva. Tko napokon nema dostatnog razloga da se zapita: »Nije li na meni preostalo nešto što se Bogu ne sviđa i što moje molitve čini manje uspješnima?!

Nemojmo zaboraviti da Bog na grijeh gleda drugim očima nego mi maleni ljudi. Često ljudi govore: »Griješio sam, pa što onda?« A kako Bog gleda na grijeh? Sveto pismo često spominje: »Grješnik ražalošćuje Gospodina«. »Gospodinu se gadi pred grješnim srcem.« »Ti nisi Bog koji voli nepravdu, i zlo kod tebe neće boraviti«. »Ti mrziš sve, koji čine zlo, i uništavaš ih.«

Čujmo, što kaže Sveto pismo o molitvi grješnika. »Grješnike Bog ne sluša.« (Iv 9,31) »Zlodjela podižu pred Bogom zid.« (Iz 59,2) »Mogu zvati mene, ali ja ih neću čuti ... jer oni mrze stegu i neće da se boje Gospodina ...«

Može li itko reći da nije sagriješio? »Božja riječ odgovara: »Tada varamo sami sebe i istine nema u nama.« (1 Iv 1,8)— »Svi smo mi pogriješili i nedostaje nam slava pred Bogom.« (Rim 3,23) — Da, svi smo mi bez izuzetka sagriješili — osim jedne — osim Marije. Što to znači? Ona je onaj most koji ima svojom ljudskošću i svojom svetošću spojiti naš grješnike i Svetoga nad svetima.

TREBA NAM ZAGOVORNIK Bez daljnjega, svi mi trebamo zagovornika, koji kod Boga stoji dobro, koji je kod njega u milosti, i kojega on rado posluša, i kojega će uslišati. Kako često čitamo u Svetom pismu da grješnici, svjesni svojih grijeha, mole druge za njihov zagovor. »Narod dođe k Mojsiju i reče: »Mi smo sagriješili, kad smo protiv Gospodina mrmljali. Moli ti, da oduzme zmije od nas!« I Mojsije je molio za narod. On reče narodu: »Padam pred Gospodinom i postim 40 dana i 40 noći ... zbog vaših grijeha ... I usliša me Gospodin i ovaj put.« — »Gospodin se razgnjevi i na Arona i htjede ga pogubiti, no ja sam i za njega molio!« govori dalje Mojsije.

I Samuelu je narod govorio: »Nemoj prestati zvati za nas našega Gospodina i Boga da nas spasi ... I Gospodin ga usliša.«

I Juditi rekoše narodne starješine: »Moli za nas, jer ti si sveta žena.«

Sveto pismo spominje i moćni zagovor Abrahamov. I Jeremija se moli za Izrael. Danijel za Jeruzalem. Job za djecu i prijatelje ...

Nije drukčije ni u Novom Zavjetu. Žena Kananejka moli za svoju bolesnu kćer. Stotnik u Kafarnaumu za svoga slugu. Prijatelji za gluhonijemog i uzetog.

No tako je i u prvim danima kršćanstva: Narod moli za Petra u zatvoru. Pavao neprestano moli za narod, a sam vrlo često traži od naroda da moli za njega. Čak ih zaklinje: »Molim vas, braćo, i zaklinjem Isusom Kristom, našim Gospodinom, i ljubavlju Duha Svetoga, da mi pomognete kod Boga svojim molitvama.«

Sveci su imali više pouzdanja u molitve drugih nego u svoje, jer ljubav prema bližnjemu vrijedi više nego naše sebeljublje.

Da li će onda još netko nijekati moć i korist zagovora i zagovornika? Kao što nam je tako često potreban zagovornik kod ljudi, tako nam je potreban i kod Boga.

MARIJA NAJMOĆNIJA ZAGOVORNICA Što zagovornik više vrijedi u očima Božjim, to je moćniji njegov zagovor. Marijino dostojanstvo i ugled veći su nego svih patrijarha, proroka i svetaca. Njezina uzvišenost nadilazi sve što si možeš zamisliti, što se tiče dostojanstva pred Bogom. I sveci nisu ništa drugo nego Božji prijatelji, ali Marija je i njegova Majka! »Ti si našla milost kod Boga!« navijestio joj je anđeo. Zato je njezin zagovor moćniji od svih drugih zagovora. Sveti Anzelmo joj govori: »Ti, naša Gospo, uzvišena si iznad svih svetih, zbog toga Ti možeš sama ono što svi oni zajedno ne mogu!«

Najveća svetinja Starog zavjeta bijaše škrinja zavjetna. Sam Bog zove je »Prijestoljem milosti« (2 Mojs 25,17) Tu su veliki svećenici i kraljevi vrlo često nalazili milost za potrebe naroda. Znali bi uzeti to »Prijestolje milosti«, tu škrinju zavjetnu i staviti je u vojnički logor za vrijeme rata i po njoj su se nadali pobjedi.

Marija, ta škrinja zavjetna Novog zavjeta, pravo je prijestolje milosti. Zar nije u njoj prebivao Djelitelj milosti? Nije li se njezinom krvlju hranio? Zar nas nije tom krvlju i otkupio? A mi znamo, da je cijelo Marijino biće sačuvano od svake pa i najmanje ljage bilo kojeg, pa i istočnoga grijeha.

No Bog je htio da Gospa ne bude samo prijestolje milosti, nego i utočište grješnika. Kod njeg mi s punim pravom tražimo i nalazimo pomoć u velikim životnim borbama ...

Sva prošteništa cijelog svijeta svjedoče nam o tome. Svaka ploča zahvalnica i sve zahvalne riječi mogu se svesti na jedno: »Marija je pomogla i ona nas bez prestanka pomaže!

Nema nijedne potrebe, nijedne nevolje, nijedne nesreće, u kojoj ona ne bi znala i mogla pomoći. Lijepo kaže sveti Ivan Damaščanski: »Marija je svima, koji su opterećeni teškim brigama, slatki mir, a svim žalosnima je blaga utjeha. Bolesnicima je krepak lijek, brodolomcima je sigurna luka, moliteljima pak brza i hitna pomoć.«

Zašto onda ne bismo k njoj vapili: »Moli za nas grješnike!« Daj nam sve što nam nedostaje. A grješnicima nedostaje sve! Mi smo Božji siročani. Mi nemamo ništa osim onoga, što nam se dade. Zato: »Moli za nas!« Po svojoj naravi mi smo ništa. Svakim grijehom na to »ništa« dodajemo još jedan ništa. Koliki broj ništica! Čak i veliki sveci govore tako i mogu s pravom govoriti, jer i pravednik sedam puta na dan pada.

Aleksandar Veliki znao je reći: »Samo jedna suza moje majke izbrisala je mnogo osuda na smrt!« Marijine suze i molitve nebrojene su duše spasile od vječne osude.

Čudnovato! Grješnici se najlagodnije osjećaju pred njom, koja nikad nije okusila grijeha. Francuski pjesnik Corneille pjeva: »Ti znaš naći ispriku za naš grijeh!« No zar nije to svojstvo svake majke? Kažu, da se na Kalvariji obratio onaj razbojnik, na čijoj je strani stajala Isusova Majka ...

Krist nam je dao Mariju za Majku, da nam dijeli sve milosti, ali u prvom redu oproštenje grijeha. Gdje se ljudi više ispovijedaju nego u njezinim svetištima?! Kada se više ispovijedaju nego o njenim svetkovinama?! Svaka je majka poznata po tome što neće da vidi manu na svome djetetu. Najveće zlo njezina ljubav zna obojiti, sakriti, tumačiti na dobro. Marija kao da stisne oba oka pred našim grijesima, a naša dobra djela budno prati i pamti.

Bio je neki čudan stari grob. Nitko nije znao čiji je, jer nije bilo ni natpisa ni slike. Na njemu je bio samo jedan običan srp. O tom grobu kolala je priča: Udovica je imala jedinca sina. Pošao je po zlu putu. Konačno je postao i ubojicom, te je bio osuđen na smrt. Majka je molila suce za milost. Uzalud. No da je se riješe, obećaju joj, da će joj osloboditi sina, ako od izlaska do zalaska sunca požanje čitavo polje pšenice. O, da vam je bilo vidjeti majčinsku ljubav na djelu! Žela je i žela. Nije ni glavu podizala, da ne bi izgubila koji dragocjeni trenutak. Rukovet za rukoveti padala je pred njom. Kad je sunce bacalo zadnju traku, ona je požnjela zadnju rukovet pšenice. Cijelo je polje bilo požeto. Sin je bio spašen, a ona se od umora srušila mrtva na zemlju. Pokopali su je, a na grob su joj stavili znak njezine ljubavi i žrtve — srp.

To je priča, ali kad se radi o Mariji, onda je istina. I više nego istina. Marija je cijeli svoj život žela — radila je da odgoji svoga Sina za križ, na križnom ga putu pratila i na križu ga prikazala kao otkupninu za grješnike.

Stoga s pravom molimo: »Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grješnike!« I dok bude na zemlji živio i zadnji čovjek, s istim pravom će moći izgovarati te riječi kao i mi, jer Marija za sve nas ostaje do konca svijeta UTOČIŠTE GRJEŠNIKA.

Josip Njavro

ODLIČNO JE POČELO

Zašto su pripadnici Hvarske biskupije izabrali baš mjesto JELSU da u njoj proslave svoj MARIJANSKI KONGRES kao pripravu za sveopće slavlje cijeloga svijeta u Zagrebu i Mariji Bistrici? Zar samo zato jer je Jelsa »gradić nasrid Hvara« od svoga početka bila i središte i žarište Marijinoga slavlja u biskupiji?

Bio je tome i povod koji dopire 400 godina unatrag.

Godine Gospodnje 1571. alžirski bey Uluč-Ali, kao turski vazal, napao je i Jelsu. Ali topovi, čvrstoća utvrda, no najviše junačko srce, koje ne preza pred nekrstom, otjeraše beya od zidova crkvetvrđave. Ono, što se dogodilo iste godine kod Lepanta, kada je protivan vjetar nagnao Turcima dim u lice i odlučio njihovim porazom, ono što se dogodilo kod sinjske tvrđave, ono što se dogodilo kod

Korčule, i ovo što se dogodilo kod Jelse — pokazuje na prisutnost pomoći odozgora... To je proizvela vjera u »pomoćnicu kršćana«. Dok su se s kruništa tvrđave-crkve muževi i mladići branili, ispod njih u crkvi starci, žene i djeca žarko zazivahu Boga i Mariju na nebo uznesenu da im bude u pomoći... I Turci bijahu prisiljeni na bijeg »e ljute im bure u uzburkanom brodu grobove spremi.«

To je ovjekovječio fra Andrija Kačić-Miošić u svojoj Pismarici:

»Na Jelsu su varoš udariti — I ondje su malo zadobili,
Jer u Jelsi bijaše junaka — Slobodnijih puno od Turaka.«

PORUKA LJUBAVI I NADE...

S prvim danom mjeseca svibnja započela je u Jelsi duhovna obnova. To su bili dani molitve, razmišljanja i povratka u Majčino krilo. Vjernici, ne samo Jelse nego čitave Hvarske biskupije, gledali su očima vjere u Marijine blage oči i slušali poruku ljubavi i nade u suvremenom svijetu. Tih se dana molilo:

— za sve boli svijeta, da ih ublaži melemom iz svog toplog Srca;
— za sve uzdrmane obitelji, da ih obasja, smiri i sabere svjetlom iz Nazareta;
— za sv. Oca, biskupe i svećenike, da ih učini dionicima svoje nepokolebive i žive vjere;
— za našu dragu domovinu, da napreduje i cvate ljubavlju, zalaganjem i slogom svih njezinih sinova.

Vrhunac priprave je bila svečana Vigilija u subotu navečer, koja je trajala sve do iza ponoći uz sudjelovanje mnoštva vjernika i svećenika.

AMO, AMO KRSTJANI K MAJCI SVAKE MILOSTI!

Ono što se zbilo na sam dan proslave tj. 9. svibnja u Jelsi — a to je zalog da će još bolje biti u Mariji Bistrici! — nitko nije očekivao. Da Marija ima toliku moć nad našim srcem, nad našom dušom, nad našim čovjekom u 1971. godini, čovjek ne bi pomislio...

Sleglo se toga dana u taj bijeli gradić od 1.400 stanovnika oko 7.000 osoba. Sva je Jelsa bila u cvijeću, svijetlu i zastavama. A uvala puna parobroda, trajekata, ribarskih lađa. Na zvoniku je sjao velik osvijetljeni križ s jedne strane, a s druge divni simbol AVE MARIA u svijetlećim žaruljama. A s vrha tornja spuštale su se zastave na jednu i drugu stranu tako da je izgledao kao veliki okićeni jarbol lađe u kojoj svi hodočasnici mogu mirno ploviti morem života...

Parobrod NJEGOŠ pokupio je iz Supetra, Postira, Pučišća, Povlja oko 700 razdraganih i veselih Bračana.

Izletnički brod DELFIN je iz Sutivana, Ložišća i Milne dovezao također mnoštvo svijeta.

Iz Sumartina, Selaca su prispjeli posebni TRAJEKTI.

Iz Bola i susjednih sela prevozio je dva puta izletnički brod JELSA. A poslije podne je stigao specijalni HIDROGLISER da hodočasnike iz Splita vrati njihovim kućama.

Svi raspoloživi AUTOBUSI otoka Hvara prevozili su cijelo vrijeme putnike iz svih mjesta od Hvara do Sućurja. A brojne kolone automobila preplavile su lijepe asfaltirane ceste koje vode prema Jelsi. Mora se odmah priznati: Svi su išli na ruku. Počevši od Oca Biskupa, koji je dozvolio da svećenici mogu već u subotu navečer služiti svetu Misu što vrijedi vjernicima kao nedjeljna te tako svi svećenici mogu doći u Jelsu, pa do predstavnika parobrodarskih društava i ostalih predstavnika vlasti, koji su se brinuli da sve bude u najljepšem redu...

Čim je brod pristao na obali, odmah mu prilaze posebno označeni redatelji s lijepim crvenim trakama. Vode svaku skupinu, svaku župu na svoje odredište. Ondje se oni malo odmaraju, pjevajući i spremajući se za procesiju. Nema gužve. Svaki zna gdje mu je mjesto. Strpljivo se čeka. Pozdravljaju se novi hodočasnici. Pjesma se čuje daleko u brda i po širokom moru. Jelsa pliva u cvijeću i zastavama. Kroz to vrijeme svećenici ubrzano ispovijedaju i pomiruju puk s Božjom i našom Majkom...

SLAVLJE NA RAČIĆU...

Na dani znak krenula je procesija. Pred svakom župom — a tih je bilo 14 s Hvara, i 12 s Brača, šteta što nisu mogli doći s Visa! — stupao je mlad muž, mladić ili dječak s velikim natpisom župe. Za njima najprije muževi, pa ostali. Svaka župa je pjevala svoje pjesme. Svaka župa je molila svoje molitve. A po točno određenom redu uvrštavali su se u procesiju sa svojih zbornih mjesta. Zadnji su bili župljani Jelse. Biskupi sa svećenicima još nisu ni krenuli, a već su se prvi uspinjali na Gospino brdo gdje se nalazi osebujna crkva Gospe od Zdravlja. Posebni redatelji ne puštaju hodočasnike u crkvu. Odmah ih prihvaćaju i sprovode u prostrani prostor iza crkve. Svi imaju svoje mjesto. Sve je predviđeno, organizirano. Posebni baldahin je upravo za tu zgodu načinjen skupa s pjevalištem. A nalazi se usred lijepe borove šume. Na njemu se čitaju ovi divni stihovi:

»Zdravo Kćeri Boga Oca, Zdravo
Majko Boga Sina,
Zdravo Zaručnice Duha Svetoga,
Zdravo Hrame Presvetoga Trojstva«.

Vjetrić poigrava, sunce sja, priroda sva u proljetnom cvijeću i zelenilu, more se plavi — sve kao da se povezalo s tisućama srdaca da što bolje proslave GOSPU, čiji sveti lik nose muževi i mladići obučeni u starinsko odijelo »bratima«. Gospa prolazi gradom, uspinje se lebdeći u zraku, dok se nosači polako približavaju crkvi. Brojni svećenici i tri biskupa ulaze u crkvu. Ondje čekaju. Spremaju se dok se narod nije smjestio. I tada počinje divno euharistijsko slavlje. Svi prisutni drže u rukama tiskane tekstove Mise toga dana s prikladnim Marijanskim pjesmama i zajednički prikazuju žrtvu Novoga Zavjeta.

Na zraku! Pokraj Gospe! Na brdu! U divnoj prirodi! A pjesma, molitva ječi. To samo može prirediti katoličko, hrvatsko srce Gospi. Kako će tek biti lijepo u Mariji Bistrici...!

RIJEČ BISKUPA...

Razumije se da je pozdravna riječ domaćega biskupa Msgra Celestina Bezmalinovića bila riječ toploga pozdrava i dubokoga ganuća nad tim divnim djelom što ga učini Gospa u njegovoj biskupiji.

Prvi puta kao metropolita Južne Hrvatske splitski nadbiskup Dr Frane Franić ocrtao je misaonim riječima Gospu u suvremenom svijetu. Kršćanstvo ne udaljuje čovjeka od zemlje. Poput Gospe mi, vjerujući u prekogrobni život, dobivamo samo jače i čvršće motive za rad u ovom životu. Bog je čovjeka pozvao da zasluži drugi život podvrgavajući ovu zemlju kulturi i civilizaciji. Mi smo pozvani po svojoj vjeri, po svojoj pripadnosti Bogu i Mariji, surađivati u ekonomskoj, socijalnoj, kulturnoj i svakoj drugoj djelatnosti kako bi se naša ovozemaljska domovina što više približila idealu što ga Bog o njoj nosi u svom Srcu...

U završnoj riječi čitavoga kongresa šibenski biskup Msgr Arnerić osvojio je srca svih prisutnih. Iznio je čitavi plan spasenja od prve bune čovjeka u raju zemaljskom pa do križa Gospodnjega i današnjih dana. Svaki puta je bila MARIJA početak boljega svijeta, novoga preporoda: i u raju, i kao suotkupiteljica pod križem, i u današnjem vremenu. Danas se dižu protiv Crkve, Pape, hijerarhije ne samo nevjernici. Možda i manje nego prije. Nego se dižu različiti pomodni očijukatelji sa svijetom. Marija je znak okupljanja onoga novoga i trajnoga u Crkvi, ona je »lijek za tolike nevolje i opomena za toliku zaboravu.«

ČA BISMO MI BEZ TEBE?

Preko dvije trećine prisutnih hodočasnika primilo je toga dana svetu pričest. A iza Mise slijedila je zajednička okrepa. Najviše je svijeta ostalo gore na brijegu, pokraj Gospe u borovoj šumici...

Zborna misa pod novim nebištem

S rive krenula je procesija prema Gospinoj crkvi

Na desetke župa je sudjelovalo sa svojim znakovima i transparentima

Poslije podne silazak dolje do župne crkve. Na velikoj pijaci zadnje riječi s pjesmom zahvalnicom Majci Božjoj, koja je veoma slična zahvalnici Tebe Boga hvalimo . . .

I dok je domaći župnik i glavni organizator čitavoga ovoga Gospinoga slavlja Don Božo Medvid zaželio svima »mirno more i u luku povratak«, svima je lebdio pred očima — uz Gospin lik — i jedan veliki bijeli transparent. On je bio obješen s jedne kuće na drugu. Mogli su ga svi uočiti i vidjeti. Sa svake strane veliki naš grb. U sredini napisane riječi pune topline i one iskonske narodne dosjetljivosti i punine kakvim se ističe otac Milovan: »Marijo! Ča bismo mi bez Tebe? Virnici Jelse.«

Jelsa, koja je najviše doprinijela da se ovo slavlje moglo tako veličanstveno obaviti — nije mogla dati bolji pečat svoje ljubavi i vjernosti Mariji . . .

»Ča bismo mi bez Tebe?« Da, samo nas Ona može spasiti. I kao Hvarane i kao Hrvate. Jer i Hvarani, kao i svi Hrvati, grcaju se također u izumiranju, raseljavanju . . . A možda je već i počela Majka raditi . . . Svi su se skoro Hvarski svećenici, još u istom mjesecu svibnju, našli na zajedničkim dogovorima oko obnove obitelji. A Jelšani su čuli Njezinu poruku: Sreća je u obitelji . . .

Pero Bulat

RKT. ŽUPNI URED SV. NIKOLE KRAPINA

u zavjetnoj crkvi Majke Božje Jeruzalemske, uz proslavu Marijanske godine Svjetskog Marijanskog Kongresa u Hrvatskoj, odvijat će se proštenja ovim redom:

1. Bijela nedjelja	**11. IV.**
2. Duhovsko proštenje	**29. V. i 30. V.**
3. Proštenje auto-motoriziranih (Glas Koncila)	**6. VI.**
4. Pohođenje Marijino	**4. VII**
5. Škapularsko proštenje	**17, 18. i 19. VII.**
6. Božjelično proštenje	**6, 7. i 8. VIII**
7. Bartolovsko proštenje	**28. i 29. VIII**
8. Malomašno proštenje	**10, 11. i 12. IX**
9. Proštenje nekoliko okolnih župa	**19.IX**
10. Zahvalnica	**31. X**

Pohađanje svetišta Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrhu moguće je svaki dan, a pogotovo nedjeljom i blagdanom .

MARIJIN NAROD

Rado smo čitali posljednjih mjeseci mnoge i lijepe stvari o Mariološkom i Marijanskom Kongresu u našoj Metropoli Zagrebu i Mariji Bistrici. Draga nam je izjava NADBISKUPA KUHARIĆA uredniku jednog stranog Marijanskog časopisa, koju spomenu u svibanjskom broju Glasnika Srca Isusova i Marijina, o. Bulat:

»Odluka da se u Hrvatskoj održi svjetski Marijanski Kongres specijalna je milost za naš hrvatski narod, za našu sadašnju situaciju vjersku i za duhovni napredak čitave Istočne Evrope. Hrvatski narod, koji je kršten već prije 1300 godina, od svoga početka bio je uvijek Marijin narod. Naša prva crkva, bila je posvećena našoj Nebeskoj Majci. Naš prvi kip bio je lik Marijin . . .«

Drage su nam i riječi NADBISKUPA FRANIĆA, koje napisa u okružnici 15. IV. 1971.:

»Najbolji svjetski povjesničari i teolozi raspravljat će o štovanju prema bl. Djevici Mariji, u vjerskom životu i u povijesti književnosti i umjetnosti od VI. do XII. stoljeća. Nakon toga Kongresa, koji će trajati tri dana, održat će se pučki internacionalni Marijanski Kongres u Mariji Bistrici, središnjem, najvažnijem MARIJANSKOM SVETIŠTU U HRVATSKOM NARODU tri dana pred Veliku Gospu . . . Pozivam vas da se na Marijanski Kongres što bolje pripravimo i da također iz naše nadbiskupije pođe organizirano hodočašće za Veliku Gospu u Mariju Bistricu. Na taj način pokazat ćemo da imamo zajedničku vjeru u Boga i zajedničku ljubav prema Majci Božjoj svi mi katolički sinovi hrvatskog naroda, stanovali na sjeveru ili na jugu, na istoku ili na zapadu naše drage domovine Hrvatske . . .

Predmet propovijedi i razmišljanja Marijanskog Kongresa, kao i Marijanskih predkongresnih i pokongresnih zborova, bit će: MARIJA i NAŠE VRIJEME. Marija je uzor u kreposti vjere, ufanja i ljubavi našem vremenu. Ona je uzor djevičanstva i predbračne i bračne čistoće, uzor je ljubavi prema Bogu i bližnjemu, uzor u radu i molitvi, uzor u privatnom i društvenom životu itd. Zato su Marijanski Kongres i predkongresni i pokongresni molitveni zborovi i te kako suvremeni i potrebni starijima i mladima.«

O. M. BELIĆ D. I. u uvodnom članku OBNOVLJENOG ŽIVOTA (br. 2. 1971.) nanizao je divne misli i prijedloge i utješne činjenice o pobožnosti hrvatskog naroda prema Mariji, Majci Božjoj. Samo ću slijedeće spomenuti:

»Prof. don Lovre Katić tvrdi da je u Hrvatskoj za vrijeme vladara narodne krvi najviše crkvi bilo posvećeno Presvetoj Djevici.

Prof. o. Stjepan Sakač analizira tekstove nekih povelja hrvatskih vladara iz toga razdoblja. Njegov je rezultat da je onaj pijetet kojim je kratka uobičajena formula datiranja »godine od Upućenja Gospodnjeg« proširena u: »godine Krista, otkako je uzeo tijelo od Svete Djevice . .« nešto jedinstveno u tadanjem kršćanstvu. — Sakač piše doslovno: »Izvan srednjevjekovne Hrvatske ne postoji, koliko se znade, nijedan dokumenat javnog ili privatnog prava, gdje bi se godine računale na tako pobožan i originalan način i gdje bi dostojanstvo i svetost djevičanskoga Marijina majčinstva bile tako savjesno izražene, priznate i istaknute. To je, čini se isključivo hrvatski doprinos općem kultu Presvete Djevice.«

Rado smo čitali u Đakovačkom Vjesniku (br. 3. ove godine) riječi od »čovjeka pera« Dra Č. Čekade: »Odazovimo se spremno i oduševljeno, pozivu naših biskupa iz njihove zajedničke okružnice od 26. rujna g. 1970.! »Prst je Božji ovdje!« (Izl 8, 19). Čas je ovo velike milosti za našu Crkvu i za naš narod . . . Od Boga nam je poslan ovaj naš Marijanski i Marijin Kongres. Velika nam je on milost. Osjećamo to svi instiktivno. I veselimo mu se stoga. Zahvalni smo na njemu Providnosti. Zahvalni smo Gospi . . . Svako pobožno kršćansko srce instiktivno okreće se Onoj, koja je s jedne strane Majka Crkve, a s druge Posrednica svakoga spasenja i svake milosti dušama i čovječanstvu. Toliko je danas situacija i u svijetu i u Crkvi kompliciranа, da joj čovječja pamet i čovječje ruke naprosto nijesu više dorasle . . . Mi ovim Kongresom izlazimo pred Evropu i katolički svijet kao tipični priznavalački narod . . . bili smo narod, koji je uvijek Gospu nosio na usnama i sve u svom vjerskom i nacionalnom životu obilježavao njezinom duhovnom prisutnošću.«

U potvrdu ovih zadnjih riječi donosim nešto ugodno i lijepo iz Marijine Godine 1954. iz Studenaca kod Ljubuškog u Hercegovini — pobožne i sadržajne pjesme dviju djevojčica:

»Gospe moja u šarenu cvijeću,
sirotna sam, udijeli mi sreću!

Ja vesela — sve veselija,
Veseli me Djevica Marija.

Gospi sam se u ruke predala,
da me čuva od svakog belaja.

Gospe moja od sedam radosti,
čuvaj mene u mojoj mladosti!

Gospe moja, ja sam ovca Tvoja,
a Ti budi čobanica moja!«

Zadivljen pobožnim prizorima u Mariji Bistrici prije desetak godina pisao sam dvojici svećenika — Don Anti Romiću (sada pokojnom) i Don Mirku Ilićiću (sada župniku u Kruševu, kod Mostara): »Ako Vas ikada put nanese u Zagreb u ljetnim mjesecima, pohodite i Mariju Bistricu!« Iste godine dođoše, pogledaše i sretni se u Zagreb vratiše. Navečer ih pitam: »Dakle...?« Don Ante veli: »Pod neopisivim dojmom samo sam promatrao.« »A Don Mirko?« »On je iz jednog kuta promatrao i plakao.«

Hrvatski narode! Pohrlimo u Mariju Bistricu ove godine više nego ikada! A u buduće idimo više nego do sada! PO MARIJI I K ISUSU!

O. Zvonimir Majić D. I.
pučki misionar

MARIJANSKO SLAVLJE NA JUGU DOMOVINE

U tihoj Boki Kotorskoj, punoj povijesti, punoj umjetosti, i Božje — u prirodi i dušama — i ljudske, šutljivo stoje dva Marijina hodočasnička bisera, svaki na svom otočiću, svaki sa dugom prošlošću: Gospa od Škrpjela kod Perasta i Gospa od Milosti kod Krtola blizu Tivta.

Svetište Gospe od Milosti kao da je slika svog naroda. Nenametljivo, gotovo nezapaženo, ali tu je. I u časovima bujnog života i u časovima stradanja. Prvo ga zgaziše Turci. Onda ga pohara sila prirode, grom. Napokon ga pritisnuše svi odjeci zadnjeg rata. Uvijek se ponovno i ponovno podiže.

Podigoše ga benediktinci tko zna kada — podaci postoje od XV stoljeća. Prvi ga put obnoviše oci franjevci, drugi put biskup Ucellini, sada isusovci.

16. svibnja se do tog malog svetišta slilo lađama, brodićima, trajektima oko 2.000 hodočasnika iz Splitsko-Makarske, Dubrovačke i Kotorske biskupije da Gospi od Milosti posvjedoče kako ista stoljetna ljubav prema Njoj povezuje i jučer i danas i sustra toga naroda, neprestano na teškom razmeđu prostora i vremena.

Svečanu službu Božju vodio je splitski metropolita Dr. Frane Franić, a uz njega dubrovački biskup Dr. Severin Pernek, kotorski administrator Mons. Gracija Ivanović, isusovački provincijal o. Antun Fostač, isusovački asistent za sve slavenske zemlje o. Antun Mruk i drugi svećenici.

Slavlje je bilo organizirano na otvorenom, na obali, gdje je dominirao kip Bezgrješnog Srca Fatimske Gospe, jer je po njenom zagovoru upravo na blagdan Srca Marijina 1967. otočić vraćen Crkvi. Fatimska je Gospa tako postala žarište vjerske obnove u onom kraju i meta re-

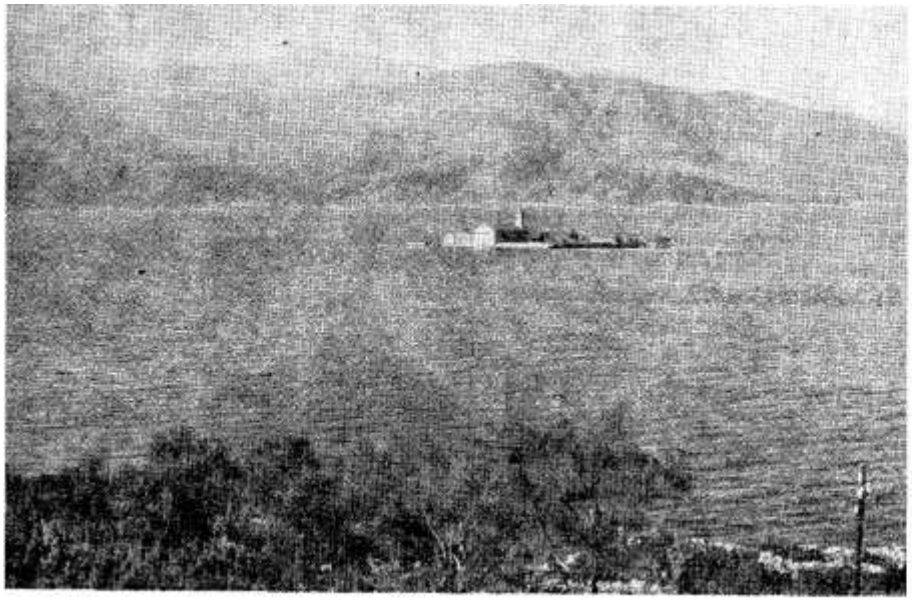

dovitih hodočašća, osobito u svibnju i listopadu da na uspomenu ukazivanja Bl. Djevice u Fatimi i za blagdan Bezgrješnog Srca Marijina u kolovozu.

Nakon srdačne pjesme i molitve mnoštvo je otišlo noseći blagoslov Majke, a nad cijelim je onim krajem ostala svečana tišina iznenađenja i zahvalnosti moćnom Srcu Gospe od Milosti.

Josip Kukuljan

Riječju i primjerom za čestitost

Da se moralnoj pokvarenosti, koja sve više raste, kršćani suprotstave propovijedajući riječju i primjerom moralne vrednote Evanđelja.

MORALNA BIJEDA NAŠIH DANA

Molitvena nakana za mjesec srpanj posvećena je predmetu, koji veoma zabrinjuje svakog prijatelja Crkve i ljudske zajednice uopće. Taj predmet je moralna pokvarenost, koja danas svijetom vlada.

Nije li čovjek uvijek bio »čovjek«, naime slabo biće, podvrgnuto mnogim slabostima i pogreškama. Zašto onda govorimo o današnjoj pokvarenosti, kao da i u prijašnjim vremenima nije bilo slabosti i grijeha. Pokvarenosti je nažalost uvijek bilo, možda i veće nego što je današnje, no mi imamo na umu vrijeme, u koje današnji naraštaj ima uvida i o kojemu može mjerodavno da sudi. Ne samo najstarija generacija, nego i srednja, pa i ova mlađa znade iz vlastitog iskustva i opažanja, da prije nekoliko godina i prije nekoliko desetljeća nije sve bilo kao danas. Silni napredak u nekim granama znanosti, napose u tehnici, koji je u mnogome donio velike prednosti u kulturnom i socijalnom životu, ujedno je poslužio i širenju moralnog zla na svim područjima ljudske djelatnosti.

Materijalna kultura, ako prekine s Bogom, pogoduje njegovanju slijepih nagona, a zarobljuje duh i duhovne vrednote. Takova materijalna kultura ide za tim, da se posve izbriše razlika između duše i tijela, između života u skladu s ljubavlju Božjom i Njegovim zapovijedima i života, koji je sav ispunjen djelima nespojivim s ljubavlju prema Bogu i Njegovoj volji. Ljudi, koji su se posve okrenuli prema tjelesima i materijalnim užicima, rekli bi nam, da sv. Pavao nije imao ispravan pojam o čovjeku, kad je iz vlastitog iskustva zabilježio ove riječi: »Kad hoću da činim dobro, zlo mi se nameće . . . Vidim u svojim udovima drugi zakon koji se bori proti zakona moga uma« (Rim 7, 22-23). Uza sve to, čovjek nije osuđen da bude rob tijelu i grijehu. Stoga nas sv. Pavao hrabri: »Braćo, nismo dužnici tijelu da bismo trebali živjeti po tijelu. Jer ako po tijelu živite, umrijet ćete. Naprotiv, ako Duhom usmrćujete tjelesna djela, živjet ćete« (Rim 8, 12-13). U tome baš jest tragika današnjeg čovjeka: njegov bi život mogao biti u punoj harmoniji sa zakonom Božjim i razumnom naravi, a u istinu je daleko od toga. Ali zato ni nema mira u srcu i upada u velike bijede. Već je stari Job izjavio: »Tko bi se Bogu nekažnjeno opro?« (Job 9, 4).

Moralno zlo prodire u sva područja ljudskog djelovanja. Osvrnut ćemo se samo na dva, koja nam se čine najopćenitija i od kojih današnji naraštaj, osobito mladež, mnogo štetuje.

PORNOGRAFIJA

S ovim se izrazom danas mnogo služi, pa je mnogima poznat. Označuje nemoralnu štampu. Ovdje u štampu ubrajamo ne samo časopise i knjige, nego i crteže, slike, filmove i televiziju, u koliko im je sadržaj nemoralan.

Pornografija je jedno od najmoćnijih sredstava, kojima se širi nemoral. Ljudska je slabost velika, pa ako čovjek nije izvježban u savladavanju neurednih pogleda, svaki će ga podražaj izvana privući, da mu posveti pažnju. A tko neoprezno i neobuzdano promatra sablažnjive stvari, ne će moći odoljeti nečistim mislima i željama. Ako uslijed takovih pogleda i ne dođe do vanjskih grijeha, može se lako u srcu teško sagriješiti. Gospodin nas uči: »Čuli ste da je rečeno starima: Ne čini preljuba! A ja vam kažem da je svaki koji s požudom pogleda ženu već — u svom srcu — s njom učinio preljub« (Mt 5, 27-28). Kako će ostati čistih misli i osjećaja čovjek, koji se ne čuva pornografskih stvari. A ako nije čist, ne će se moći ni spasiti! Samo će oni gledati Boga, koji su čista srca (Mt 5, 8). Sveti Pavao upozorava Efežane: »Ovo znajte dobro: nijedan bludnik, nijedan nečisti . . . nema dijela u Kristovu, Božjem kraljevstvu« (Ef 5, 5).

Pornografija je i zato vrlo opasna, što se čovjek danas na svakom koraku susreće s pornografskim stvarima: u štampi i u komunikacionim sredstvima, filmu i televiziji. Producenti ovakovih stvari idu za materijalnim probitkom, a nije im stalo do tolikih šteta, koje nanose ljudima, a osobito mladeži.

U rujnu 1970. primio je Sveti Otac u posebnu audienciju učesnike kongresa, koji se bavio pitanjima propagande i raspačavanja svjetske štampe. U prigodnom nagovoru Papa je prisutnima razložio veliku odgovornost, koja tereti sve one, koji produciraju i raspačavaju pronografsku šampu. Potužio se, da nikada još nije na tom području vladala tolika razularenost kao danas. Usporedio je pornografsku šampu lukavom drogom, koja uspavljuje i otupljuje savjest, osobito neiskusne mladeži. Usporedio je pornografiju i potkopanoj brani, koja svaki čas može da se sruši, a divlja bujica da razori i uništi sve do čega dođe. Papa je pozvao prisutne, da zajedničkim vijećanjem pronađu prikladna sredstva, kako bi što uspješnije pobijali prodiranje pornografske štampe. Tim će si steći mnogo zasluga pred Bogom, Crkvom i čestitim ljudima. (L Oss. Rom. 14-15 rujan 1970. str. 1.)

SABLAŽNJIVA NOŠNJA

Prošla je godina donijela za ljude, koji imaju razumijevanja i osjećaja za kršćanski moral, neugodnih novosti, na veliku štetu javnog i pojedinačnog morala i na poniženje čovještva onih, koji su se za modom poveli. Ove se godine u tom pogledu pošlo i dalje — još se više udaljilo od moralnih zakona, dublje uronilo u moralnu **kaljužu.**

Od iskona ljudi pokrivaju svoje tijelo, jer im je sama razumna narav i prirođena stidljivost tako diktirala. Bog je u zemaljskom raju odjenuo Prve ljude: »I načini Bog, čovjeku i njegovoj ženi odjeću od krzna pa h odjenu« (Geneza 3, 21). Sveti Pavao piše o pristojnom odjevanju kao o opće poznatoj i od svih pristojnih ljudi prihvaćenoj činjenici. U I Posl. Korinćanima, poučavajući o Mističnom Tijelu Kristovu, govori usput i o pokrivanju ljudskog tijela: »Najvećim poštivanjem okružujemo one udove tijela koje smatramo za najneuglednije. Naši manje pristojni udovi prikrivaju se većom pristojnošću, a pristojnima toga ne treba (12, 23-24). Da li bi sveti Pavao i za naše doba mogao mirne savjesti ovo ustvrditi. Odgovorimo sami! Neugodno je na tu temu misliti, o njoj pisati ili govoriti. Neka nam štovani čitatelji Glasnika oproste, ali svi, koji imaju osjećaj za kršćanski moral razumjet će, da je i to nužno.

Kad se kakova neugodna novost u modi pojavi, onda obično najprije žestoko reagiramo. Zatim počinjemo te apsurde u kršćanskom moralu podnositi ... miru za volju. »Pa ne možemo od svoje djece tražiti da budu bijele vrane!« Onda se posve zašuti. »Zašto da se svađamo! Treba čuvati energije za korisnije stvari.« Onda se počne misliti: »Pa nije u tome toliko zlo, kao što smo na početku mislili.« I tako nemoral dobiva građansko pravo u kršćanskoj savjesti, u kršćanskoj sredini. A moralni zakon doživljava poraz za porazom. Zapravo poraz doživljavaju oni, koji se s nemoralom sprijatelje.

U isto vrijeme radimo za kanonizacije, slavimo kanonizirane, a možda nam ni na pamet ne dođe, da je jedina svrha kanonizacija, da nas potaknu na nasljedovanje čistoće srca i života žrtve i odricanje kanoniziranih heroja.

I ovdje možemo navesti riječi Pavla VI, zabrinutog Oca svih katolika svijeta. U skupnoj audenciji, 13. svibnja ove god. ovako je govorio:

»Dragi sinovi i kršćani! Opet ponovo otvaramo svoju savjest proti moralne pokvarenosti, koja nas okružuje, koja bi nas htjela uvjeriti, da nikakova zla nema u raspojasanosnosti, koja danas prožima odijevanje, literaturu, gledališta (kino, televiziju), uzgoj mladeži i javni moral. Imajmo uvijek na umu svoj kršćanski poziv, koji nam podvrgava tijelo duhu, te pripravlja našim smrtnim udovima najbolje određenje: da što bolje služe potrebama zemaljskog života, a kad ovaj život mine, da postignu puninu života u nebu. Ovako nas uči Uskrsna Tajna.« (L Oss. Rom. 13. svibnja 1971. str. 1.)

NAŠE PROGNOZE

Psiholozi i sociolozi predviđaju još dublji pad javnog i privatnog morala. Ima i zlo svoju logiku: ono vuče čovjeka sve dublje, dok ga ne dovede do potpune katastrofe. Velike kulture starih naroda, za koje povijest zna, cvale su tako dugo, dok je javni i privatni moral bio na visini. Propadale su i posve se izgubile, kad je morala nestalo. I danas se divimo kulturi starih Rimljana: imali su pjesnika, govornika, pravnika, državnika, vojskovoda i graditelja, dok im je cvao obiteljski život, a mladež bila moralno uzgajana. Kad su se predali sjetilnosti i nečistoći, kad su tratili dane po cirkusima, tražeći igre i zabave, a od carstva besplatni kruh — panem et circenses — počeli su naglo propadati, dok ih razvratnost nije dovela do potpune katastrofe.

No ima i molitva svoju snagu i moć, ima svoju logiku, koju ne može obuhvatiti ni usmjeriti nikakva sociologija ni psihologija, niti ikakova druga znanost. Logika molitve ovisi o mudrosti i svemogućnosti Božjoj i o milosrđu Božjem. Ta se logika sastoji u tome, da nam svemogući Bog i može i hoće pomoći, ako se s pouzdanjem budemo molili. Sveto pismo St. i Nov. zavjeta puno je primjera o toj pomoći, u slučajevima, kada po ljudskoj logici ne bi više bilo izlaza. Nije li Gospodin po objavama svetoj Margareti obećao, da će po kultu svoga Božanskog Srca iskazati čovjeku silno milosrđe i izvesti ga iz ponora propasti, u kojem se već nalazi. Zato je na mjestu, da se molimo za saniranje teških rana u javnom i privatnom moralu današnje kulture i današnjeg naraštaja. Molimo dakle na nakanu, da bi se što više kršćana riječju i primjerom suprotstavilo strahovitom nemoralu naših dana.

Ivan Kukula D. I.

OBITELJ I ODMOR

MORE ILI PLANINE

SVI MISLE NA ODMOR Zanimljivo je promatrati mladež u školi u subotu. Dobar dio njih već sanja o sutrašnjem izletu, o kakvom sastanku, šetnji ili zabavi. A kako je tek sve u očekivanju i planiranju u zadnjim tjednima školske godine. Koliko god inače bili zaokupljeni ispitima, ni oni mališi u osnovnoj školi, ni srednjoškolci, ni studenti, nikako ne mogu sakriti radost da će kroz nekoliko tjedana biti slobodni od školskih dužnosti.

Podemo li u urede ili tvorničke hale, naići ćemo na slično raspoloženje među činovnicima i radnicima.

I u pojedinim obiteljima misli se na praznike. Planira se tko će kamo poći i koliko ima sredstava za te dane odmora. Ima obitelji u kojima se pokušava, makar i na skromniji način i u manjem obliku svima pružiti prilika da ili zajedno ili svaki član pojedinačno učine koji izlet od nekoliko dana bilo u brda, bilo na more, bilo rodacima na selo, ako žive u gradu, bilo u inozemstvo.

Za mnoge mlade odmor i praznici odvijat će se u krilu obitelji, od koje su zbog studija ili zanata preko godine odijeljeni. Svojim povratkom u obitelj oni će i samoj obitelji priskrbiti malo osvježenje.

U seljačkim obiteljima neće možda biti riječ o praznicima i odmoru kao u gradskim, jer ljeto obično sa sobom donosi mnoge dužnosti, poslove i brige koji im priječe jednak način odmora kao što ga imaju radnici i činovnici i đaci. No ipak i tu bude dosta života koji unosi osvježenje. Možda će to biti koje hodočašće, možda koje malo dulje putovanje. Ipak u seljačkim obiteljima može se govoriti o nekom odmoru tek u zimi, kad svrše sve poslove u polju. Razumije se da već zbog samog godišnjeg doba, u kojem se mogu više odmarati, njihov odmor prilično se može razlikovati izvana od odmora onih u ljetu. No svakako, kakav god bio taj odmor i u koje god doba godine bio, on je svakod čovjeku potreban.

POTREBA ODMORA Da je odmor potreban i odraslima i mladeži i djeci, to je danas opće uvjerenje. Mi smo ljudi tako stvoreni da svoje sile moramo stalno obnavljati. Kao što se ni jedna stvar ne može dugo upotrebljavati bez popravka, tako se ne može ni naš organizam, jer i on se radom troši.

Za čovjeka odmor je obnavljanje tjelesnih i duševnih sila. I sam Bog ga je predvidio oblikovavši tako našu narav. Preko Mojsija Bog zapovijeda: »šest dana radi i svršuj sve svoje poslove. Ali sedmi dan je dan odmora u čast Gospodinu Bogu tvojemu. (Izl 20,9) Šest dana obavljaj svoj posao, ali sedmoga dana od posala odustani, da ti otpočine vo i magarac i da odahne sin tvoje sluškinje i pridošlica«. (Izl 23,12)

No da Bog računa i na dulje odmore, pokazuje nam odredba: »Šest godina zasijavaj zemlju i pobiri njezine plodove, a sedme je godine pusti da počiva neobrađena.« (Izl 23, 10) Ovdje se sigurno ne radi samo o zemlji, nego i o potrebi odmora za čovjeka, da se malo duljim odmorom oporavi od iscrpljenosti od rada. A u staro vrijeme poljski su poslovi mnogo više iscrpljivali ljudske sile nego što je to slučaj danas. Odmor je dakle u Božjem planu. No potrebno je da ga mi ljudi pravo shvatimo i tako u životu provodimo.

KRIVO SHVAĆANJE ODMORA Ima dosta ljudi koji se svojim slobodnim vremenom ne služe za odmor svoga tijela i duše,

nego ga troše i na svoju i na tuđu duhovnu i tjelesnu štetu. Kad dođe nedjelja ili koji drugi blagdan, za mnoge je to prije svega prilika da se uoči blagdana do kasno u noć zabavljaju, a onda na sam blagdan spavaju bez mjere. Mnogi te dane posvećuju raznim sportovima, izletima, gledanjem filmova, zabavama i plesu. Koliko ih ima koji će i po najvećem nevremenu promatrati nogometnu utakmicu, i to i očevi i sinovi. Djevojke će bez kraja hodati sa svojim mladićima.

A kad se radi o godišnjem odmoru, pojavljuje se sve više sklonost da se obitelj raspe: otac traži odmor i zabavu na jednoj strani, majka na drugoj, a svako odraslije dijete isto tako traži slobodu od bilo kakvog nadzora i želi se pridružiti raznim mladenačkim skupinama, više ili manje organiziranima, ali redovito mješovitima. Sve manje se osjeća potreba da se svi članovi obitelji nađu na okupu i više se približe jedni drugima. No i onda, kad cijela obitelj polazi izvan kuće na ljetovanje, sve više se očituje sklonost za tim da se pojedini članovi, osobito mladi oslobode obiteljske zajednice.

JEDNO OD PRIZNANJA Da je tome tako, priznali su mnogi, koji su sami to doživjeli ili su bili neposredni svjedoci. Ovdje navodim samo svjedočanstvo jednog oca obitelji. Uza sve to što je svoju djecu prije polaska na more poučio kako se mora vladati kršćanin u sredini u kakvoj će se oni naći, dogodilo se ono što su on i žena najmanje željeli kao praktični katolici. Evo što on pripovijeda o tom svom ljetovanju.

— Moja žena i ja odlučili smo da cijela obitelj proboravi deset dana u kojem manjem mjestu kraj mora. Nije se bilo lako odlučiti na takav godišnji odmor, jer nije baš lako namaknuti sredstava za šest članova obitelji za jedan takav boravak na moru. Tu treba nabaviti i ovo i ono za djecu i za nas oboje. No odlučili smo da ćemo se ograničiti na ono najpotrebnije, samo da cijela obitelj uživa malo na moru.

Međutim, ako smo nas dvoje tako računali i mislili, nisu djeca. Čim su saznali da ćemo nakon toliko puta izraženih želja napokon poći na more, njihove su želje letjele jedna za drugom. Najstarija kćerka tražila je posebnu haljinu za more, pa onda obuću, pa novi kupaći kostim ... Mlađa nije htjela zaostati za starijom u željama. A i sin je htio toliko toga što »mora imati svaki turista«. Samo najmlađe dijete nije tražilo ništa; bilo je prestretno već zbog toga što će smjeti na more.

Ostao sam miran. Rekao sam im, da ćemo to sve pretresti na obiteljskom sastanku. Sastali smo se jednog nedjeljnog popodneva, i tu smo žena i ja pred djecu otvoreno iznijeli kako stojimo s novcem i koliko možemo odvojiti za ljetovanje. Kćeri su se nešto mrgodile, ali onda sam im otvoreno rekao: »Djeco, ili ćemo vam nabaviti sve ono što tražite, i nećemo ići na more, ili ćemo se nekih stvari morati odreći i vi i mama i ja, pa se nekoliko dana naužívati mora.« Zašutjeli su. I-pak im je bilo žao odreći se mora.

Napokon je došao taj žudeni čas polaska. Svu smo djecu još jednom poučili kako se moraju vladati u toj novoj okolini, napose na plaži. Osobito su mi na srcu bile dvije starije kćerke. Ta jednoj je bilo 16, a drugoj 15 godina. Kako su bile već prilično razvijene djevojke, slutio sam da bi s njima moglo biti poteškoća. No ni izdaleka nisam pomišljao da će mi zbog njih ti dani biti više muka nego odmor, više žalost nego radost.

Ljetovali smo u jednom manjem primorskom mjestu. Kad smo stigli tamo, svi smo bili zaposleni da se smjestimo, pa je taj dan prošao bez posebnih poteškoća. Tek kasnije popodne mogli smo poći malo na plažu i tamo se prvi put okupati. Nije bilo mnogo kupača, pa je bilo ugodno. Međutim već sutradan započela je muka i nevolja. Prije nego što smo pošli na more, da se okupamo i osunčamo, molio sam da se svi zajedno držimo. Ne bih želio da se dogode bilo kakve neugodnosti. Na plaži našli smo već prilično broj kupača, a među njima dosta mladića i djevojaka. Izgleda da su pripadali nekoj ferijalnoj skupini mladeži. Svakako nisam vidio da bi koje od njih imalo tu svoje roditelje.

Kad su moje dvije starije kćeri ugledale tu skupinu mladih, nisu mogle odoljeti. Sve onako plivajući amo — tamo umiješale su se upravo neprimjetno među njih. Nije mi to bilo drago, a opet nisam htio vikati i zvati ih. Držao sam ih na oku. U početku nije bilo ništa posebno. Međutim malo kasnije dok su se natjecali u plivanju, neki se mladić upravo prilijepio uz stariju moju kćer. I kasnije kad su izašli iz vode, on se već našao kraj nje. Dok se ona sunčala, on je kraj nje ležao i razgovarao s njom. Mislio sam, da je to tek danas, a sutra će biti mir. I napokon, nije li ona katolički odgojena djevojka? Neće li prema tome i reagirati?

Šutio sam, nisam joj htio ništa predbacivati. Vidjet će se sutra koliko je sati. Kad smo dakle sutradan došli na plažu, ista skupina mladeži već je tamo bila. Razumije se, da je bio i onaj mladić. Stoga sam kćeri odmah opomenuo da se ne miješaju među tu mladež, koja nam je posve nepoznata. No moje opomene nisu puno pomogle. Tek što su te moje kćeri došle na plažu i počele se kupati, kraj njih se našao onaj jučerašnji mladić, a s njim još jedan drugi. Bez okolišanja počeli su se oko njih umiljavati i udvarati im. A one bi bile spremne s njima poći kamo god ih oni zvali. Odlučno sam i jednu i drugu pozvao natrag. Oklijevale su. Napokon su se ipak vratile, ali ljute. U očima sam im čitao prkos.

Ta dvojica kroz sve vrijeme našeg boravka na moru nastojali su se naći u njihovoj blizini bilo dok smo se kupali, bilo dok smo šetali, bilo dok smo polazili na kraće izlete u okolicu.

Kako bi stvar ispala, da sam na primjer dao da one same pođu u kakvoj skupini na malo dulji izlet ili skupno putovanje? I tu mi dolazi pred oči kolika je odgovornost onih roditelja, koji na laku ruku puštaju svoje sinove i kćeri, osobito one odraslije, na razna logorovanja, ljetovanja, putovanja u inozemstvo ...

Tu sam stekao još jednu pouku. Moja djeca kod kuće su bila odgojena da se uvijek čedno odijevaju. No u tome mjestu mnogi su, osobito oni mlađi, i to djevojke i mladići, ostajali u kupaćem kostimu

cijeli dan, pa su tako prolazili i kroz mjesto. I moja su djeca mislila da je to ovdje dopušteno, pa su i oni to isto tako pokušali. Imao sam dosta muke dok sam im to izbio iz glave opominjući ih, da bi tako mogli dosta osoba sablazniti, osobito zato što mnogi znadu i vide da prakticiramo svoju vjeru.

Još me je nešto veoma zaboljelo. Kod kuće svi redovito polazimo na nedjeljnu svetu misu, redovito se ispovijedamo i primamo svetu pričest. Međutim, ovdje kao da je vjerski osjećaj u njima zamro. Iako nam crkva nije bila daleko od stana, one dvije nedjelje, što smo ih tamo proveli, morao sam i kćeri i sina upravo goniti da podu s nama na misu.

Tu sam shvatio koliki utjecaj ima na čovjeka okolina. Najveća većina turista uopće nije marila za vjerske dužnosti, pa smo mi u tom malom mjestu više nego u gradu upadali u oči svojoj okolini.

Vjerujte mi, da smo moja žena i ja jedva dočekali čas kad smo ostavili more. Tko će reći da je to bio odmor? Tek onda, kad smo došli kući, nastojao sam ostatak godišnjeg dopusta iskoristiti za odmor. A sumnjam da su se tamo odmorili i moja žena i moja djeca. Sad mi je mnogo jasnije da se ljudi moraju naučiti i odmarati.

PRAVO SHVAĆEN ODMOR Nije toliko važno gdje se čovjek odmara: da li kod kuće, ili na moru, ili u brdima, ili na selu. Važno je kako se odmara. A odmor se nikako ne postizava neradom, dosadom, ljenčarenjem, traženjem mogućih i nemogućih užitaka. On je prije svega u promjeni posla. Onaj koji po cijele dane radi upravo kao automat posao na svom radnom mjestu, sve više osjeća potrebu da se bar za neko vrijeme iz toga izvuče. To oslobođenje od monotonije već mu je odmor.

Druga stvar, na koju treba misliti i koju treba njegovati u slobodno vrijeme, a napose za vrijeme praznika, svakako je njegovanje ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu, osobito prema onima s kojima zajedno živimo.

Čovjek nije stvoren samo za svijet materije, za tijelo. On u sebi nosi tajanstveni duhovni život, kojega treba iz dana u dan sve više i više razvijati i njegovati. To su dužni roditelji razvijati i kod svoje djece, da sve više shvaćaju duhovne vrednote i prema njima usmjeruju svoj život i djelovanje. To je vrijeme, kad se svaki pojedinac i cijela obitelj može posvetiti molitvi, obnoviti se u vjernom obavljanju kršćanskih dužnosti.

U praznicima, kao i na blagdane i nedjelje preko godine, pruža se i posebna prilika za produbljenje nutarnje povezanosti u obitelji. Potrebno je da se češće nađu na okupu roditelji i djeca, muž i žena, a i djeca međusobno. Zajednički razgovori, obiteljski izleti, izmjenični pohodi blizih obitelji, možda koje hodočašće u obližnje prošteništе ili zajedničko pohađanje nedjeljne svete mise, zajedničko primanje svetih sakramenata, sve to pridonosi produhovljenju ljubavi među članovima obitelji.

Stariju djecu roditelji neka pomalo priučavaju na zdravo služenje slobodom, ali ujedno neka im riječju i primjerom pokažu da se sa slobodom nikad nije dobro lakoumno služiti, jer se lakoumnost u tome može skupo platiti u životu.

Ako su djeca uistinu kršćanski odgajana, ne terorizirana, onda će malo — pomalo shvatiti, da se i kršćanski mladić i djevojka, muž i žena, i te kako mogu odmoriti, a da ipak nikad i nigdje ne povrijede Božji zakon ni svoje kršćansko uvjerenje.

Nalazimo se u ljetnim mjesecima, kad su djeca slobodna od škole, a roditelji uglavnom na godišnjem dopustu, pa će biti dobro malo razmisliti o tome, kako se odmaramo mi i naša djeca. Ako što nije kako treba s kršćanskog stanovišta, najprije razmislimo, a ako ustreba, i posavjetujmo se, kako bi ti dani odmora uistinu bili korisni za dušu i tijelo i nama i našoj djeci. Ako želimo uistinu biti karakterni kršćani, onda ćemo svoj odmor prožeti kršćanskim duhom nalazili se kod kuće ili u kojem ljetovalištu. Tko daje duši što pripada njoj, taj će i tijelu dati što njemu pripada. I tko daje Bogu što njemu pripada, taj može očekivati da će i Bog blagosloviti i njegove dane odmora i dane rada, da mu donesu što više ploda ...

Juraj Gusić

Švicarci zavide našim ljudima

Smatram da se može s punim pravom reći: Katolička Crkva među Hrvatima piše novu svijetlu stranicu. Možda isto tako važnu i vrijednu kao za turskih najezdi kroz pet stoljeća, kao u doba otvaranja Hrvatskog Sveučilišta prije trista godina.

I to danas! Ondje, gdje su i opet drugi zatajili . . .

Bio sam među našim radnicima u Švicarskoj. Zajedno s jednim bračnim parom i liječnikom. Punih osam dana dolazili smo u njihovu neposrednu blizinu; s njima sjedali za stol, slušali što govore. . .

— Prije nego je osnovana **Misija** u Zürichu, bili smo raspršeno stado. Nitko za nas nije mario. Lutala sam među talijanskim radnicima. Nisam poznavala njemačkog jezika. U crkvi mi je bilo sve strano. Naš Hrvate nitko nije povezivao. Mislila sam da ću poludjeti, osamljena, zaboravljena, zapuštena. Bez budućnosti. Ja, mlada djevojka, bez nade na udaju ... Čim je došla Misija, odmah sam se našla među svojima. Odmah smo se mi djevojke između sebe počele povezivati. Ubrzo su tu bili i mladići. Osjetili smo da u Misiji imamo komadić svoje domovine. Dio svoje hrvatske grude. Svom dom. Svoj kućni prag. Ja sam se promijenila. Doskora sam upoznala jednoga odličnoga mladića. Gledala sam ga na Misiji. Gledala sam ga u crkvi. Slušala ga pjevati naše pjesme. Gledala sam ga i na ispovijedi i pričesti. To su za mene bili najsigurniji kriteriji da je valjan. Da je vrijedan i ozbiljan. I, premda sam se bojala udaje u stranom svijetu, pošla sam za njega. Sada sam pokraj njega sretna. A preko Misije. I po Misiji . . . Da nje nema u Zürichu, što bismo mi bili? Bezglavo radno roblje.

ANKETA KOJA PUNO GOVORI...

Htijući dobiti potpuniju sliku utjecaja Misije na naše ljude u dalekom svijetu, napravio sam, tokom Obiteljskoga Seminara, jednu anketu među njima. One večeri, kada smo je učinili, bilo je prisutno stotinjak naših ljudi. Podijelili smo pitanja i dobili natrag 76 listova s ozbiljnim i stvarnim odgovorima. Bit će korisno malo obavijestiti čitatelje o rezultatima te ankete.

Ovi odgovori nisu samo slika jedne grupe iz Züricha. Oni očituju stanje i osjećaje, više manje, većine naših radnika u Švicarskoj. Svijesno kažem naših »radnika«, jer naši intelektualci u Švicarskoj uopće se ne približiše ni Misiji, ni našim ljudima... Zarađuju novac ne mareći što pokraj njih obični ljudi trebaju njihove stručne pomoći. U svakom pogledu...

1. Iz kojega ste vi našega kraja?

Zagreb 6, Međimurje 7, Sjeverna Hrvatska 9, Bosna 3, Dalmacija 7, Hercegovina 5, Hrvatsko Zagorje 9, Slovenija 1, Lika i Kordun 4, Slavonija 27. Zučuđuje veliki broj iz »bogate« Slavonije. Manje više svi su kvalificirani. Namješteni po tvornicama i bolnicama. Nad tim brojem bi se morali zamisliti svi oni, kojima Hrvatska ne ide dalje od područja kajkavštine . . .

2. Koliko imadete godina?

Od njih 76 ima ih: između 15 do 20 godina 5, između 20 do 25 godina 30, između 25 do 30 godina 24, između 30 do 35 godina 12, između 35 do 40 godina 4, između 40 do 45 godina 1 . . . Ako zbrojimo one između 20 do 30 godina, vidjet ćemo di ih je apsolutna većina — 54. Dakle cvijet rada i stvaranja obogaćuje tuđince. A na samom otoku Hvaru u isto vrijeme radi nekoliko tisuća radnika koji nisu iz Hrvatske . . . Geneksovci . . .

3. Koliko ste godina izvan domovine?

Jednu godinu 11, dvije godine 23, tri godine 16, četiri godine 9, pet godina 10, šest godina 1, sedam godina 4, osam godina 1, devet ili više godina 1. Ne prestaje val iseljavanja, ne prestaje . . . Još se ništa ne mijenja . . . Čekamo stvarne učinke obećanja.

4. Koliko mislite još ostati gledajući prilike i vaše želje?

Zanimljiv i karakterističan je odgovor jednoga oženjenoga čovjeka od 33 godine, koji ondje živi s obitelji: »Ostat ću još pet godina gledajući prilike, a jednu bih ostao prema svojoj želji.« Ostali su dali ovakve odgovore: Malo 9, ne znam 24, jednu godinu 5, dvije godine 16, tri godine 8, četiri godine 1, pet godina 6, preko pet godina 2, stalno 5 . . . I opet je značajno da ih 24 odgovara: NE ZNAM!! Nikako to **ne** znači da se neće vratiti, a još manje da nemaju želje vratiti se kućama svojim. Pače, obratno . . . Žele oni i hoće kući. Ali su skeptični. Nemaju sigurnost. Bez čvrstog su tla pod nogama . . . Ne znaju . . . »Vratit ću se kad mi se stvore odgovarajuće prilike, posao u mojoj struci, jer doma je ljepše.« (Međimurka 22 god.).

5. Da li gradite u domovini kuću?

To je opipljivi znak privrženosti starom kraju. Većinom su to mladi ljudi. I zato skupljaju novac i kupuju materijal. Jedan je napisao samo ove riječi, koje s upitnikom na kraju zvuče veoma dirljivo i bolno: »Ah, kuća u domovini?« Od njih 76 sada grade kuću 17, a drugih 19 ih je kupilo već gradilište ili nabavilo strojeve za svoj vlastiti posao . . . Jedno mlado stvorenje — ne znam da li je djevojka ili mladić! — ovako je odgovorilo na pitanje o kući ili gradilištu: »Ne! Isključivo dajem novac za bolesnu majku i pomažem braći« (Iz Hrvatskog Zagorja a pet godina vani).

6. Imadete li sa sobom svoju obitelj?

Odgovorilo je 21 da u Švicarskoj žive sa svojom obitelji. Na početku nije bilo tako. Sada broj oženjenih raste. Glavni je razlog u tome, da oboje žele raditi, i što prije zaraditi da tako što prije dođu kući. Ali računica nije bez velikih opasnosti za njihovu djecu, koju kod njihovih kuća »odgajaju« djedovi i bake . . .

7. Slijedeće je pitanje glasilo: Da li ste se poslužili pobačajem ili pilulama u reguliranju broja djece?

Samo jedna osoba je odgovorila: pilulama. Ali slušajte zato ove divne odgovore kakvih se rijetko čuje u Zapadnoj Evropi: »Nisam! Niti želim ikada to raditi« (Hercegovka 24 godine s dvije godine vani«.) »Ne, i nije mi namjera da to upotrebljavam, jer sam sto posto protiv toga«. (Zagorka 24 godine a dvije godine vani)

»Ne! Ne! Ne!« (Slavonka 28 godina a pet godina vani s obitelji)

8. Gledate li perspektivu svoga života u inozemstvu ili u domovini?

Ključno pitanje. Slobodno, nekontrolirano odgovaraju na njega. Naglašujem da je to relativno raspoloženje, općenito uzevši, cjelokupnoga našega življa u Švicarskoj! Jedan iz Južne Hrvatske od 30 godina s obitelji, a pet godina vani, ovako je bolno napisao: »To i mene mori«! Petero je napisalo da vidi svoju budućnost izvan domovine, osmero je odgovorilo »ne znam«, a svi ostali su usmjereni prema svjoj domovini. Ako uzmemo onih petero, to je više od %. Dodamo li tome onih osam koji »ne znaju«, proizlazi da skoro 20% ne vidi svoju budućnost sigurno u domovini. S druge strane gledajući: ovdje se vidi koliko se široko otvara područje **rada i djelovanja.** Ljudi su bez orijentacije. Zato svijestan rad oko podizanja povjerenja u sebe, u svoj kraj, u svoje ljude, ondje može mnogoga našega čovjeka vratiti rodnoj grudi . . . Ali jedno je sigurno: U Švicarskoj nema AUSTRALIJA privlačnu snagu. Otpada iz računice naših ljudi. Toliko je zlih glasova došlo odanle, da s njom naši ljudi ne računaju . . . Oni ljudi, koji mogu dobiti bolje i izvornije informacije nego mi ovdje u domovini . . .

9. Da li je vaš vjerski život ovdje postao bolji nego li je bio u domovini ili slabiji?

Divna je konstatacija da ih je 27 odgovorilo — BOLJI. Samo 12 ih je odgovorilo — SLABIJI. A ISTI — 31. Bez odgovora šest.

10. Da li vaši roditelji o vama bitno materijalno ovise?

Sedamnaestero ih je odgovorilo pozitivno. A na daljnje pitanje: Da li pomažete školovati brata ili sestru — isto ih je 17 odgovorilo također pozitivno. To je lijepa oznaka kod naših ljudi: 34 ih direktno pomaže ne svoju neposrednu obitelj — ženu i djecu — nego svoje roditelje, svoju braću i sestre. Mnogi, osobito djevojke, rade ondje da brat može svršiti školovanje, da se sestra podigne na noge itd. . . . Pače mladenačkom vedrinom te starije sestre traže među svojim dobrim kolegicama djevojku za svoga brata, ili mladića za svoju sestru . . . Povezanost je sa braćom i sestrama tolika da su im misli i osjećaji često kod njih. Za njih se žrtvuju . . . Nije li to znak goleme plemenitosti tih mladih? Zar nas Bog može zaboraviti, nas koji imamo takvu mladež???

11. Kako vam se sviđa ovakav Obiteljski Seminar?

Osjećaje ostalih najbolje je izrekla osoba, koja je napisala ove riječi: »Smatram da bi bilo potrebno mnogo češće organizirati ovakve ili slične seminare, jer smatram da smo u pogledu mnogih stvari velike neznalice!«

DIVNI SU NAŠI LJUDI . . .

I u dalekoj Švicarskoj izbije i probije se naše toplo hrvatsko srce i naša lijepa hrvatska duša! Budimo ponosni na svoju braću i sestre. Budimo svijesni svoje i njihove vrijednosti . . . Ne budimo od onih, koji će za svakoga dobro govoriti, a samo prema svojim ljudima biti nepravedni. Zajedljivi. Zamjerljivi . . . Na našim lijepim oznakama Švicarci nam ZAVIDE . . .

— Velečasni, tako mi pripovijeda jedan mladi muž, kvalificiran radnik s dobrom plaćom, lijepim stanom: k nama dolaze često naši prijatelji. Ha, znate, moji kolege još nemaju svi krova nad glavom. Ženine prijateljice obilaze našega maloga Edu . . . I kod nas — znate kako je — bude uvijek smijeha, veselja, radosti. Iz našega stana struji nešto svježe. A naši susjedi, Švicarci, to promatraju. I na tome nam zavide. Nama strancima, siromasima bez svoje domovine. Govore: — Kako je to kod vas lijepo! Vama uvijek netko dolazi. Kod vas je uvijek nekako vedro. Vidite, toga kod nas nema. Mi smo zatvoreni u svojim stanovima i kućama. Trčimo za poslom i francima tako da ovoga ljudskoga susreta u domovini ne priređujemo . . . Ali, znate ipak to stoji novaca. Koliko vi tražite franaka od onih koji kod vas popiju crnu kavu, ili nešto pojedu od vašega . . .??? I kad mi odgovaramo da ni ne pomislimo išta zatražiti, oni se tome ne mogu načuditi: Trošak, a ne tražiti nadoknadu?! Tko je to još vidio?? Ili: vi radite u tvornici. Dođe vrijeme odmora. Vi ste ponijeli, uzmimo, nekoliko sendviča. I dok jedete, vidite da vaš kolega Švicarac nema niša. Ponudite mu jedan sendvič . . . On će ga redovito uzeti . . . I zahvaliti. Ali kasnije će pripovjedati o vama kao o čudaku. Jer od svoje zarade, od svoga novca pomažete njega stranca i tuđinca. Zabadava!!

Osjećamo li kako su naši superiorniji? Baš u onom ljudskom i čovječanskom. A rekli bismo — zapravo u onom pravom kršćanskom: u osjećaju za čovjeka . . .

BEZ POLITIKE ILI PIKANTERIJE. . .

Kad smo se vozili vlakom prema Švicarskoj i liječniku i bračnom paru i meni nije baš bilo najugodnije pri srcu:

— Idemo u nepoznato! Prvi puta tako nešto poduzimljemo. Cijeli tjedan govoriti o vrlo specijalnom obiteljskom području? Hoćemo li moći zaokupiti njihovu pažnju? Hoće li dolaziti?

Kada smo se vraćali kući s dobrim o. Ljubom Krasićem, franjevcem Hercegovačke provincije, dušom i srcem Misije u Švicarskoj, ovo smo konstatirali:

— Nismo politizirali! Niti smo otvarali ekonomske vidike i perspektive tim ljudima koji su skroz usmjereni prema ekonomici i zaradi. Nismo se zaustavljali ni na kulturno-zabavnim tonovima. Niti smo izmišljali pikantne stvari iz poslije koncilskoga gibanja u Crkvi — celibat, Holandija, odnos prema hijerarhiji, promjene struktura — a opet smo zaokupili pažnju. Osjetili smo da smo pogodili. Čime? Samo obiteljskom problematikom. Oni su je osjetili i doživjeli kao najbitniju za svoju sreću. Za sreću svoga naroda. I zato su dolazili i slušali. I zato su nas zavoljeli.

Time je nastojanje oko naše obiteljske regeneracije položilo, s uspjehom, još jedan vrlo vrijedan i težak ispit . . .

Pero Bulat
pučki misionar

KRŠĆANSTVO NA KUŠNJI

Doznao sam ovo iz telefonskog razgovora sa istaknutim intelektualcem u jednom našem kulturnom središtu. Otac djeteta sav sretan pripovijedao mi je rasplet teške obiteljske kušnje:

— Sa strepnjom smo brojili dane. Liječnik rodilišta, ozbiljan čovjek i prijatelj obitelji, radi slaba zdravlja žene, nije vidio izlaza. Radilo se o porodu koji je očekivala moja žena. Mali Krešimir, Zvonimir, Tomislav i Lucija mogli su ostati bez majke, a ni novorođenče neće znati za nju. Ljudi su vidjeli jedini izlaz, zbog djece i njihove budućnosti, da im spase majku, i da žrtvuju onog još nerođenog.

Ali majka nije pristala na to. Njezina je vjera bila dublja od svih jednadžbi suvremenih sociologa, psihologa i ekonomista. Tada je liječnik pokušao nagovoriti mene. — Da, sve razumijem, rekao sam, kako ću bez supruge, i kako će nedorasla dječica bez majke! Doktore, molim vas, učinite sve što možete. Ali u život djeteta ne smijete dirati. Tu smo na području Božjih zapovijedi. Neka bude što mora biti. Vjerujem u Providnost!

Došao je čas rođenja. Porođaj je bio lakši od sva četiri prijašnja. Sinčić, zrav i jak, težak 4 kg.

— Na toj radosnoj vijesti čestitao sam majci i ocu, ne samo što su dobili sinčića, nego još više na heroizmu koji su pokazali u času kad su ih prijatelji u najboljoj volji da im pomognu upozoravali na »jedini mogući izlaz«.

Josip Kukuljan

LJETNA PRIČA

POD LIPOM

Za tihih sparnih dana ljeta, kad ne znaš ni gdje bi sjeo ni gdje bi stao od vrućine, sparine i prašine, s milinom očekuješ noć, da se bar malo rashladiš i smireno sjedneš pod lipu.

Takvu noć čekao je jednog ljetnog dana i Frane Sanjić. I dočekao ju je. Bila je vedra i jedra, čak prohladna, ako se usporedi s onom nemilom vrućinom koja ga je cijeli dan pržila i znoj mu cijedila iz mršava ramena.

Onako umoran objesio je kosu na lipu ,za lipu privezao magaricu Mulu, zapalio lulu i blaženo sjeo.

»Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas . . .«, sjeti se riječi iz evanđelja, čim je sjeo. No umor mu oduzeo svaku misao, pa ne znade do kraja ni ovu misao, koju je toliko puta čuo u crkvi i sam je ponavljao. I na krunicu je zaboravio. Idući iz polja mislio je kako će je izmoliti pod lipom, pa onda ženi u kuću na večeru. Ali umor ga je po čitavom tijelu lupao i dim ga iz lule opio, pa je na sve zaboravio. Bez misli i bez osjećaja buljio je u svoju Mulu, a ona je mirno stajala i drijemala.

Najedanput se začu pjesma negdje daleko, pa se spontano u Franinu dušu uvuče neka slatka tuga. Pjesma je bila otegnuta i rastegnuta kao daljina iz koje je odzvanjala. To mu se učini kao pogrebni psalam, kojeg je neki dan slušao na Šiminu sprovodu:

»Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svome i po prevelikoj dobroti svojoj uništi krivicu moju. . .« Baš je to lijepa molitva! pomisli on i poče ponavljati psalam skrušeno kao raskajani grješnik. Sve naglas. Ali kako se pjesma čula sve jasnije i glasnije. Frane je psalam šaputao sve tiše i nejasnije.

»To momci Takića idu kod cura Lakića. Odvest će Marušku. Hoće, ubila ih Sodoma i Gomora, smeo ih Gervazije i Protazije!«

No s litanijama, koje je započeo, počeo se i sam prisjećati svojih mladih dana, svog ašikluka: »Tako sam i ja nekoć po cijelu noć plotove preskakivao, curama podcikivao, i preko dana ori i kopaj, kosi i nosi ko sivonja, i opet stalno odmoran. A sada? Kako sve brzo prođe . . .!«

Zaboravi Frane i psalam i umor, a sjećanje iz momačkih dana provalilo mu iz srca i navalilo u glavu kao vrane na strvinu. I kad pjesma umukne, nakon što momci uđoše u Maruškinu kuću, i kad Maruška prestade sa svojim cikotanjem, koje se miješalo s lavežom seoske paščadi i kad nasta potpuna tišina u selu, Frane ostade pod lipom sa svojim mislima. A trebalo je već davno u kuću, izmolit sa ženom krunicu, pa večerat . . .

»Kako li se sada ašikuje, kad se ašikuje? Je li ko nekad u moje vrijeme?« obuze Franu ta misao. Slatko je razmišljao:

»U moje se vrijeme ašikovalo ovako: Ja nju pitam: po kojem je svecu bilo nedjeljno evanđeleje? Ona meni kaže: po Luki! Ja njoj velim: po Marku! Onda će biti kiše! ona bi mi odgovorila. I tako onda malo o kiši, malo o suši, i lijepo ti duši. I ništa više. Ni pogledat nezgodno. Ja, koliko sam je puta upitao, Bože, po kojem je svecu . . .« prisjeti se Frane svoje prve ljubavi. I sjećanja se po-

češe rojiti kao mravi po medu i tuga se poveća u srcu . . .

»Volio sam najprije Kataru Takića. Onda je ugrize zmija, noga joj se osuši, i sve bi svršeno. Onda sam počeo ašikovati sa Janjuškom. I nju sam zavolio. Nju mi otkinu od srca baba Lajuša, Bog joj nikad, ah! . . . Rekla mi je jednom pred crkvom, šapnula mi, da je Janjuška svakakva, i ja od tada s Janjuškom razgovora nikakva. A nije bila svakakva. Kasnije sam doznao. Baba Lajuša bila je svakakva. Imala je posla s vragom, kad bi nekog stala kuditi, nešto bi joj ozgo palo na rame. Nešto kao zec ili vrana, nešto neoznačeno. Onda bi se rasteglo u gujavicu, uvuklo u uho i počelo joj govoriti što treba reći, kako treba kuditi. Vrag, ja šta je?! Budi Bog s nama! Janjuška nije bila svakakva. Bila je iskrena i vedra. I dobra i pobožna kao anđeo. Imala je velike oči, rumeno lice, dugu kosu, blag pogled, slatke riječi, imala je sve lijepo. A kako je znala lijepo onu priču o Isusu i svetom Petru pričati!«

I odmah se ta priča poče razmotavati u Franinoj glavi kao tek snimljeni film: »Pričili mi je, kako je Isus naučio nekog težaka orati i neku djevojku tkati. Pa kad se druge godine ponovo navrati da vidi rade li kako treba, najprije je došao težaku: 'Dobro oreš, težače!' pozdravi ga Isus. Ovako je pričala Janjuška. — 'Nauči me jedan dobar čovjek, čovječe!' A nije prepoznao Isusa. — 'Dobro je kad priznaš, težače! Svaka ti se brazda zato vidjela i sa zemlje i s neba. Bog ti je blagoslovio!' — Onda je došao do one djevojke: 'Dobro tkaš, djevojko!' pozdravi je Isus. Janjuška je otezala da priča što dulje traje. — 'Ne nauči me nitko, neznanče. Sama sam se i podučila i naučila. Nitko me nije učio, jok, jok!' a onda skok, jadna i nesretna bila. Niti je upamtila niti zapamtila da je božanski Isus i njegov veliki svetac. Onda joj je rekao Isus, a imao je i pravo: 'Ej, curo, obična mulo, baš si neiskrena. Zato uvijek tkala i nikad ne otkala. I dan i noć radila, i nikad ne uradila!'

Od tada se ženski posao ne vidi. Radimo i dan i noć, radimo svašta, a ne vidi se ništa. Samo se vidi kad namigujemo. I kad ne namigujemo, svijet misli da namigujemo. Zbog nje sve žene Bog prokle i kazni. I mene će kazniti. Kao da vidim da ćeš me ostaviti, Frane!« ovako bi Janjuška svršavala priču. Točno od riječi do riječi prisjeća se Frane svake riječi priče, koju je zadnji put čuo prije kojih četrdeset godina. Ni jedna riječ u njegovu srcu nije umrla, a Janjuška je davno mrtva. I glas pamti kao da ga iz daljine sluša. Janjuškin glas, koji ponavlja: »Kao da vidim, da ćeš me ostaviti, Frane!«

»Volio sam Janjušku, ali eto, baba je Lajuša, Bog joj . . . A možda je i bolje. Tko zna? A bila je divna? Čudno je to kako se to ne zaboravlja unatoč tolikih muka u životu. I muke se zaboravljaju, a to nikad!«

To je za Franu bila velika zagonetka. I o tom je te noći dugo razmišljao. Tisuće je priča u životu čuo, i ljepših, a samo ovu pamti. I tisuće je ljudskih glasova čuo i ljepših i slađih, ali samo ovaj pamti. Samo pamti Janjuškinu priču i njezin glas.

»Volio sam Janjušku. Nezgodno je o tome misliti. Ja imam svoju ženu!« učinilo mu se nakon dugog razmišljanja sve ovo grješno, pa poče ponovo razmišljati kako se danas ašikuje:

»Valjda je i sada kao i prije. Ljubav je uvijek ista. I danas se ašikuje kao i prije. Ja, kako će? Voli se, priča se neka sveta priča i pita se, po kojem je svecu evanđelje. Ja kako će?« Sve tako Frane misli, a odbija misli kao nečiste napasti, koje su mu se kroz oči u glavu uvukle. Vidio je Jelicu i Evicu i Maricu i Ružicu i skoro sve današnje cure na sokaku u mraku s momcima, a to prije nije bilo. I čuo je svašta. »To su izmislili oni brbljavi i lajavi školarci . . . To ne može biti . . . I danas djevojke ašikuju kao i prije. Ne ašikuju u mraku. Ne! Sve idu u devet u krevet. Ašikuje se kao i prije. Ja kako će?« uvjerava Frane samog sebe, i sve mu opet nezgodne misli dozе u glavu. Misli, koje su oči pokupile. Tako je vidio, kako oni momci, koji rade u Švapskoj, pokazuju curama kutijice, koje se stavljaju na oči, pa se sve kese kao blese, ali i pocrvene. Kažu, to je neko fino kino, koje ne smije svatko gledati.

»Pa i nije sve za stare maga . . .« htjede nešto Frane samom sebi reći, ali se zagleda u svoju Mulu tužno i prekinu misao.

Povjetarac, koji je njihao ljetnu noć kao majka novorođenče, sve je bilo hladniji. A ljetnu noć, vedru i jedru, počeli su budити seoski pijetlovi. Prvi je zapjevao Prljin, onda Takićev, onda Mlakićev, pa Franin. Naglo se prenu, pa ko luđak blenu u zoru koja se iza lipe pojavila.

»Bože, pa šta je ovo? Je li moguće, da sam noć proveo pod lipom? Izvan kuće? što će misliti žena? I još sa ovakvim glupim mislima! To je prvi put od kada sam se oženio!«

Uze Frane krunicu u ruke i stade moliti. Niti zna za koga ni kako. Molio je rastreseneo, zna da sinoć nije izmolio, pa treba izmoliti bilo kako bilo.

»Šta će misliti žena, gdje sam? Bh, Bože!«

A njegova žena Julka čitavu noć nije zaspala. Sklupčala se na dušeku i plakala i kukala. Pokušavala je moliti, kruničati, ali niti je ruka mogla držati krunicu, niti pamet pratiti molitvu. Djeca su spavala. Ono troje nejačadi. Jozo je već dvije godine u Australiji, Marica u Njemačkoj, Barica se udala, a Jure već tri dana slinca po selu za curama. Nikog nema kod kuće da ga potraži, a nju je strah i kroz prozor poviriti.

»Bože, što li mu se desilo? Nikad u životu nije noćio izvan kuće, a da to nije rekao!«

Mislila je na najgore, a on pet koraka od kuće sanjari kao zaljubljen dječak, pod lipom na čistom zraku, dok ona u mraku jauče cijelu noć i očekuje ga kad će doć. Jadna žena!

Ponovo su pijetli zapjevali. Ljetna zora obasjala je oba prozora spavaće sobe i Julka se primakne onom što je gledao u lipu. Kroz razbijeno staklo jasno je vidjela tri vrane na lipi, crne i strašne kao neko zlo. Onda je bacila pogled pod lipu. Odmah je prepoznala svog muža. Uvukao ruke u široke lanene rukave, naslonio glavu na koljena, pa onako skvrčen izgledao je strašno.

»Poludio je, poludio! Ili je umro?« S tim mislima strašno je vrisnula i odmah se ukočila. Kad je Frane ušao u kuću, više nije znala za se. Za nekoliko dana umrla je od silnih bolova i s velikom zabludom. Mislila je jadnica da ju je muž silno volio kao i ona njega, i da je zbog toga pod lipom umro ili u najmanju

ruku poludio. Tako se po selu razglasilo.

»Luda žena, kako je mogla to i pomisliti? Gdje će čovjek za ženom umrijeti ili poludjeti? To se još nikada nije čulo, a kamoli dogodilo!« govorile su mlade žene, kad se glas ome proširio po selu.

Frane se više nije viđao pod lipom. Čuvao se te mane pogotovo za ljetnih noći. Samo ponekad za vedrih i jedrih ljetnih noći u kasne sate sjeo bi, ali ne bi sanjario. Samo bi nešto tužno osluškivao. Slušao bi — kažu — psalam što ga je slušao na Šiminu sprovodu: »Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svome, i po prevelikoj dobroti svojoj uništi krivicu moju . . . .«

Stjepan Džalto

ZAŠTO JE ONAJ ODGOVOR KASNIO?

USPOMENE IZ MLADIH DANA

Vratio se ja kao svršeni prvoškolac travničke gimnazije na ferije u trapistički samostan Mariju Zvijezdu kod Banja Luke. Prije godinu dana poslao me je tadašnji direktor sirotišta i osnovne škole pri ovom samostanu otac Celestin u sjemenište — da uči za ujaka — govorili su u mom rodnom selu, »ali ne za fratra-franjevca nego za petrovca«. To je bila moja potajna želja.

Veseo ja radi lijepog uspjeha prve godine a veselim se i radi ferija, koje su preda mnom. Jest, da! Nastupi brzo gorko razočaranje. Baš onih ferija zaredaše redom nemili događaji: sarajevski atentat, ultimatum Austrije Srbiji, navještaj rata, koji se naskoro pretvori u svjetski rat. Prve borbe, prvi ranjenici. A iz Travnika crna vijest: Ne dolazi do daljnjega, jer se drugi razred ne otvara. Vojska je okupirala jedan dio gimnazije radi smještaja ranjenika.«

Sva moja radost splasnu. U očekivanju da će se prilike u gimnaziji popraviti mene zaposle kao kurira između starog i novog samostana, koji je — istom dograđen — bio, također rekviriran za vojnu bolnicu i ortopedski zavod. Kasnije sam postao pomoćnikom u kuhinji (ovo mi je, valja priznati, dosta valjalo u životu). I tako prolazili dani, redale se nedjelje pa i mjeseci, a iz Travnika nikakvog glasa.

Zabrinuo se ja, zabrinuo se i moj direktor, pa u toj neizvjesnosti pade njemu na pamet, da potraži za mene neko drugo zvanje. I tako listamo mi jedanputa neke zagrebačke novine i on naiđe na oglas, gdje neki trgovac — imena mu se više ne sjećam — iz mjesta, koje se — čini mi se — zvalo Vojni Križ ili tako nekako. (Znam samo da toga mjesta nikako nisam mogao naći na geografskoj karti). I taj čovjek traži za svoju trgovačku radnju naučnika-šegrta — koji će iza završenog naukovanja biti neka vrsta trgovačkog putnika — agenta — koji će njegovu robu reklamirati i prodavati po svijetu. Tako sam si barem ja zamišljao taj budući posao.

»Pristaješ li, da prihvatiš to mjesto, pa da pišemo tom trgovcu u tom smislu? »Vidiš da od Travnika nema ništa«, pita me otac Celestin. Pristao sam. Šta sam mogao drugo?! I tako ja pošaljem molbu i potrebne dokumente. I čekamo obojica. A ja sebe već zamišljam iza tezge u dućanu svog budućeg gazde. U normalnim prilikama odgovor je mogao uslijediti za koji dan, pa najdalje nedjelju ili dvije, jer unatoč rata pošta je onda uredno funkcionirala. Ali čekanje se produljilo na mnogo sedmica, a odgovora na moje pismo iz iz Vojnog Križa nema. I taman se mi spremimo, da potražimo bolju sreću na drugom kojem mjestu, kad iznenada glas iz Travnika: »Otvara se drugi razred, dolazi odmah!« Ja sav sretan pokupih ono svoje sirotinje i krenuh na put. Uzgred da kažem, da se je u ono doba rijetko vidio auto na cesti, a da o autobusu ni ne govorim. Valjalo je ići iz Banja Luke na Sunju, pa na jedan pa na drugi Brod, uskotračnom željeznicom na Lašvu, pa na Travnik.« Svrši se i ta školska godina i eto mene — svršenog drugoškolca — opet u Mariju Zvijezdu. Otac Celestin me veselo dočeka i u prvom razgovoru među ostalim primijeti: »A znaš li ti, da je malo iza tvog odlaska stigao odgovor od onog trgovca, da te prima na naukovanje i da što prije dođeš? Hvala Bogu, da je njegov odgovor tako neobično kasnio, jer sam Bog zna, šta bi s tobom bilo, da je na vrijeme stigao.«

Zbilja, pitao sam se i ja i onda i mnogo puta kasnije; pa i sada iza dosta decenija od tog događaja; šta bi bilo sa mnom? To jedini Bog zna.

U međuvremenu nastavio sam ja i završio uz ne male poteškoće svoje studije u Travniku i Sarajevu, i bio zaređen za svećenika i tako postigao željeni cilj.

Pa kad sam zatim kao mladi kateheta na banjalučkoj gimnaziji tumačio đacima Božja savršenstva i njegovu brigu o nama, koju nazivamo Božja Providnost, onda bih im među ostalim iznio i ovaj svoj slučaj kao dokaz da Bog upravlja sudbinom ljudskom i služi se pri tom ponekad i sitnim, beznačajnim događajima, da postigne ono što želi. I završio bih otprilike ovako: »I tako, dečki, da je odgovor onog trgovca na vrijeme stigao — a što je po ljudsku govo- bilo posve normalno — ne bih ja danas sjedio za ovom katedrom kao kateheta, nego bih možda kao trgovački agent nudio vam robu svoga gazde. Đaci su pozorno i s razumijevanjem slušali moja razlaganja, ali bi na koncu — ko đaci — pogledali jedan u drugoga i počeli se smijati. Znao sam ja zašto se oni smiju. Palo im na pamet, kako li bi to izgledao naš kateheta kao agent sa ogromnim kuferom iz kojega vadi, hvali i nudi svoju robu. A onda sam se i ja smijao s njima . . .

Uvjeren sam, da mnogi čovjek može uprti prstom na neki sitan i običan događaj u svom životu - kao ovaj moj — koji je presudno utjecao na njegov životni tok. Samo što mi često iz nemarnosti ili komotnosti toga ne zapažamo. A ipak je i to jedan od načina, kojim Bog upravlja ljudskom sudbinom i iza njega se nazire ona velika Božja dobrota i ona

briga za sve što je stvorio, koju mi nazivamo Božja Providnost.

Kako je lijepo i kako je utješno čitati one riječi Isusove kod Mateja (11, 29-31): »Zar se ne prodaju dva vrapca za jedan novčić? Pa ipak ni jedan od njih ne pada na zemlju bez dopuštenja Oca vašega. A vama su i vlasi na glavi izbrojene. Dakle: ne bojte se. Vi više vrijedite od mnoštva vrabaca.«

I. M.

Sjećanje na baziliku - SACRE COEUR

Ako ste pogodili lijep dan i pošli pogledati veličanstvenu baziliku Srca Isusova, Sacré Coeur na Montmartre-u u Parizu, ona će na vas ostaviti dubok dojam.

Montmatre je brdo na sjevernoj strani starog Pariza kamo vole izlaziti na šetnju mnogi Parižani. S tog brda pruža se veličanstven prizor — pogled na sve strane Pariza. Kažu, da ovamo dolazi više posjetilaca nego na Eifelov toranj. Tu vidite mnoštvo djece s roditeljima, ili u pratnji djeda i bake, ili s kućnom pomoćnicom. Djeca se tu igraju. Penzioneri mirno sjede i razgovaraju o tim neotesancima, koji si ovdje svašta dozvoljavaju. Da, i ovdje na brdu svetog zavjeta! Da, i ovamo na Montmartre, ispod bazilike Srca Isusova prenose oni pomalo Pigal, pariška četvrt, poznatu po zabavama niskih strasti...

POVIJESNI PODATAK O BAZILICI

Strašna je bila 1870. godina. A bila je strašna, jer ju je takvom Bismark učinio Francuzima. Bila je to godina poraza. I u toj strašnoj godini počeo se kultivirati taj brijeg, na kojem stoji krasna bazilika Srca Isusova. Bismark je šest mjeseci nakon pobjede nad Francuskom opsjedao sam Pariz. U časovima, kad je opkoljenom Parizu i vojsci i građanima Pariza, koji su — kako vele povjesničari — pojeli svu pričuvu hrane, a onda u bijedi i gladi posegnuli za psima, mačkama, štakorima i miševima, sve dojadilo — u tim časovima opkoljeni Pariz učinio je zavjet. Ako ih Bog oslobodi od tog strašnog biča — pruske čizme, koja je puno puta gazila duh slobode — na tom će brdu sagraditi veličanstvenu baziliku posvećenu Srcu Isusovu. I doista oslobodili su se Bismarka.

Taj narodni zavjet bio je potvrđen u narodnoj skupštini 1873. godine. I svi su sudjelovali u njegovu ostvarenju. Svi Francuzi kroz trideset godina izgrađivali su svojim darovima i radom ovu baziliku — ovo nacionalno i zavjetno svetište.

Stariji i danas misle, da bi to trebala znati sva ta mlađarija, koja ide svojim putem. Dio tog mladog svijeta ne misli na to, da bi se mogli ponoviti, u tko zna kakvom obliku, ti strašni dani ...

JOŠ NEŠTO ...

Ovaj povijesni događaj, povezan s Bismarkom i strahotama, koje su proživljavali Francuzi u to vrijeme, i nije tako daleko. Mogli bi ga znati mladi Francuzi, koji stvaraju i ostvaruju svoj smisao života. Tako reče netko. Sva ozbiljnost povijesnih strahota iz 1870. morala bi ih navesti da misle i djeluju drugačije — barem ovdje na Montmatreu, gdje je 1534. godine mladi španjolski časnik sa svojih pet prijatelja osnovao preporodni red tadašnje Crkve — Družbu Isusovu.

Da Monmartre — mons martyrum — brdo mučenika, koje se tako naziva sve tamo od osmog stoljeća na uspomenu pariških mučenika svetog Dionizija, Rustika i Eleuterija, koji su mučeni i pogubljeni podno tog brda. Koliki Francuzi to ne znaju, kolikima je to nepoćudno znati, primijetio je jedan od mojih suputnika ... A bilo bi dobro da to znaju i da više drže do toga, što će u njima izazvati sjećanje na jednu ozbiljnost predaje, kršćanskog života, koji se znao davati za bližnjega i u bližnjemu za Boga.

SACRÉ COEUR — BAZILIKA SRCA ISUSOVA

Mnogi od onih, koji se »veselo sunčaju« na Montmatreu, ipak poznaju i baziliku. I to iznutra. Navrate se oni u nju i po danu. No ona je njihovo utočište najčešće po noći, u »sitne sate«, kad bazilika postaje sabirališta siromaha i beskućnika. Osobito zimi. Tome je jedan praktičan razlog: ona je topla, a mnogi od Parižana, onih istjeranih iz metroa i čekaonica pariških kolodvora popnu se poslije pola noći na Montmartre i pođu u baziliku.

Kad dođu k sebi, kad prestane »veselje« koje podržava u njima alkohol ili koje drugo sredstvo, možda osjete nakon sloma i doživljene hladnoće ljudskog srca, da je ipak najslobodnije i najtoplije u Očevoj kući — u bazilici. Teško je reći, da li toliki to proživljavaju svjesno ili podsvjesno ...

Oni se pri tom pridržavaju i upozorenja, koje je stavljeno u sredini bazilike: »Ne ulazite, ako nećete moliti!« Velim, drže se toga. Oni naime svoj ležaj smještaju u drugom, stražnjem dijelu bazilike, i to do jutarnjih sati, kad »život počinje iznova«.

A U PRVOM DIJELU ...

U prvom dijelu bazilike nalaze se oni koji se mole. I to stalno otkad je bazilika posvećena. Danju i noću izloženo je Presveto na klanjanje, i danju i noću ima vjernika koji mole. Oni su angažirani u toj drugoj polovici bazilike. To nije samo simbol. Polovica bazilike, u kojoj se moli za one, koji u drugoj polovici praćeni svojom bijedom nađoše utočište. Ne! To je zbilja i potreba onih duša, koje u svojoj otvorenosti znadu i za svoje manjkavosti, ali dolaze ovamo, da svome Kristu šapnu, pa i doviknu, da im je potrebna njegova milost, njegov blag pogled. A vapiju i za one koji rade u »tvornici grijeha« ovog modernog Babilona.

Sve to postaje očevidnija zbilja i potreba, kad čovjek pođe na Montmartre kroz spomenutu četvrt Pigal, gdje će prolaznici, osobito stranci, biti mnogo puta dočekani s najljubaznijim: »Izvolite ... molim .. izvolite ući!« i pri tom će vam pokazati ulaze u prostorije iz kojih čovjek izlazi manji i pogažen u svom dostojanstvu. Tu će čovjek osjetiti da je potrebno moliti ne samo za sebe, već i za subraću, koja nalaze svoju veličinu u kaljuži ...

Ne, nije ona polovica bazilike nikakav simbol, to je potreba, ali ne samo gledajući na Pariz, nego i na cijeli svijet.

Bazilika Sacré Coeur upravo je u svom početku tako zamišljena i za to sagrađena. Ona i danas sa svojim brojnim kupolama od bijelog kamena, koje stalno peru kiše i suše vjetrovi, bdije kao budni čuvar nad uspavalim gradom i prima posjetitelje da ih osvježi duhom vjere. Ona tu stoji kao vječna prisutnost Boga u vrtlogu ovoga višemilijunskog grada — kako piše jedan prijatelj.

No Krist želi, da svaki od nas u bazilici svoga srca nosi Njega i Njegov duh u današnji svijet, današnjem bratu čovjeku. Pomozimo čovjeku koji luta i traži ...

Josip Kribl

Povezani s - „Petrom“

Da Crkva u misijama crpi plodnost i čvrstoću iz tijesne povezanosti s Kristovim Namjesnikom, Papom. (Mis. nakana AM za srpanj 1971.)

Uska povezanost koja sjedinjuje misije s Petrovom Stolicom od osnovne je važnosti za plodonosan pastoralni rad. Naglasiti u ovoj nakani važnost te veze nipošto ne znači kao da je ona slabija nego u prošlosti. Baš obratno! Toliki misijski krajevi odlikovali su se uvijek, a isto tako i danas izvanrednom vjernošću Kristovu Namjesniku na zemlji. Ta je vjernost često puta bila zapečaćena i krvlju. Baš u novije vrijeme imamo za to divnih primjera. Sjetimo se samo hrabrog nadbiskupa iz Conakry-a, koji je i danas nepravedno lišen slobode, zatvoren u uskoj ćeliji, u kojoj se ne može ni pružiti. Mi navodimo na poseban način misije jednostavno zato, jer njihova daljnja povezanost s Rimom može biti vrlo plodonosna za njihov što svestraniji razvoj.

A spomenimo pri tom još nešto. One česte i žučljive pokoncilske rasprave o kolegijalitetu u Crkvi nisu se uvijek vodile na koristan i prikladan način. Zato su se nerijetko baš misijski biskupi tužili, da je onakav način govora i raspravljanja o Kristovu Namjesniku i o njegovoj vlasti, kakav se je u zadnje vrijeme vodio na zapadu, kod vjernika mladih crkava u misijama prouzrokovao pravu sablazan. I dok se je na zapadu kolegijalitet prvenstveno shvaćao kao dužnost pape da surađuje s episkopatima pojedinih naroda, to se je u misijama vrijednost kolegijaliteta gledala o tome, da biskupi tijesno surađuju s papom. Dakle kod njih nije papino mjesto u Crkvi posljednje kao u teologiji Hansa Künga, već prvo. I to nipošto čudno, jer mnogi u misijama porazbacani po širokim prostranstvima bolno osjećaju svoju osamljenost, a onda i veliko dobročinstvo što uže povezanosti s apostolskom Stolicom.

U misijama kler i vjernici u papi gledaju prije svega Kristova Namjesnika na zemlji. Papa je onaj koga je sam Krist odabrao da upravlja Njegovom Crkvom. Preko Njega govori sam Krist. Primat rimskoga biskupa nije čisto sociološka ili društvena kcija, **nego karizma, velik** dar što ga je Krist dao svojoj Crkvi, na kojem ju je kao na stijeni i sagradio. Ta stijena daje Crkvi čvrstoću i ona mora utvrđivati ne samo vjernike već i braću u biskupstvu. »Šimune, pazi, sotona je dobio dopuštenje da vas može rešetati kao pšenicu, ali ja sam molio za te da tvoja vjera ne malakše. Tako i ti, kad se jedanput vratiš k meni, učvrsti svoju braću!« (Lk 22, 31-32).

Zbog toga vjernici papi kao stijeni Crkve i Kristovu Namjesniku na zemlji iskazuju dužno poštovanje, ljubav, vjernost i odanost. Ne radi se tu o nečem naravnom. Papu štujemo jer nam on predstavlja Krista. To su vrlo dobro shvatili i jednostavni vjernici u misijama, pa su s toliko poštovanja susretali Pavla VI na njegovim putovanjima u Indiju, Afriku, i na daleki Istok. Nije to bilo iskazivanje počasti jednom velikom državniku, političaru, već čovjeku koji predstavlja Krista.

Osim toga rimski je Prvosvećenik vidljivo počelo jedinstva Crkve. Nijedna druga vjeroispovijest ne može se pozivati na slično ujedinjavajuće počelo. A to se jedinstvo očituje nadasve u jedinstvu nauke i u propovijedanju kršćanskih istina. Za samo naviještanje Kristove poruke od neizrecive je vrijednosti da se propovjednici mogu pozivati na neko učiteljstvo, što slušateljima daje sigurnost u istinitost naviještanja nauke.

Iz svega toga onda slijedi da svim silama valja razvijati povezanost pojedinih mjesnih crkava s papom, Kristovim Namjesnikom na zemlji. Isus je molio da bude jedno stado i jedan pastir. Ta se Isusova molba i želja može jedino ostvariti, ako bude u Crkvi uistinu jedan vrhovni pastir. Sva tradicija Crkve gledala je u papi toga pastira. Tako to treba da bude i danas. Apostoli molitve, za to molimo i prikazujmo dobra djela i žrtve ovaj mjesec predragocjene Kristove Krvi kojom smo svi otkupljeni.

Josip Antolović D. I.

NAŠI MISIONARI PIŠU

Gradimo duhovno i materijalno

Neka starica od 90 godina napisala je Ocu Gabriću početkom travnja ove godine podulje pismo, u kojem među ostalim piše: »U Vašoj knjižici 'Tamo gdje palme cvatu' čitala sam koliko se Vi žrtvujete za sirotinju i izlažete svoje zdravlje. Zar niste pomislili koliko ste potrebni toj sirotinji ...? Morate stoga čuvati svoje zdravlje, koje im je od velike potrebe. Nemojte izlagati svoj život, jer koja bi žalost i nesreća bila da se razbolite i da dođe najgore. Želim da poslušate savjet babe Luce, a time ćete i Bogu ugoditi ..«

I sam Otac Gabrić dobro zna da bi mu bio potreban odmor. No pomanjkanje misionara ne dopušta mu taj »luksus«. Evo što piše u tjednu poslije Us-

krsa! U jednom pismu zahvaljuje se na žrtvama i molitvama kao i na darovima skupini djevojaka, koje su se same prozvale »Misionarke svakog dana«, a okupljaju se kod bazilike Srca Isusova u Zagrebu. U tom pismu piše i ovo:

Uskrs smo lijepo proslavili. Iz Kalkute su mi došla dva Oca pomagati. Ljudi su došli i iz udaljenih sela. Ujutro smo pričešćivali: dva svećenika, jedan bogoslov i jedna časna sestra. Tokko je bilo pričesti. Oko hiljadu.

Mladići su se dobro pokazali. Došli su zajednički, s bubnjevima i malim harmonijem. Krasno su pjevali u crkvi.

Te seoske zborove oni zovu »namer doi — zbor imena«. Zazivlju oni ime Božje; jedan pjeva, drugi odgovaraju. Idu od kolibe do kolibe do kasno u noć. Ili kroz devet dana, ili čak kroz cijeli mjesec dana. Zadnjeg dana svaka im obitelj dade nešto od svoga siromaštva: ili malo riže ili koji drugi dar. Od toga dadu služiti svetu misu, kupi se jedan sari odijelo i dade se nešto hrane siromasima. I odijelo sari će siromasima, ali najprije se njim »obuče« Blaženu Gospu u crkvi

Ove godine baš pred Uskrs selo Cokitola imalo je takav zavjet. U selu su vladale ospice. Pa da ih dobra Majka spasi od ove velike nevolje, uzeli su naš kip iz Morapaja i kroz devet dana svake večeri išli su od kolibe do kolibe — i kršćanske i poganske. Kad se radi o ovakvom seoskom zavjetu, svi su jedna duša, jedno srce. Za vrijeme njihove devetnice baš sam se vraćao kasno navečer iz Khaira kroz njihovo selo. Kako je bilo lijepo već izdaleka čuti onaj »Pronam Maria — Zdravo Marijo« i pjesmu »Tumi de amari ma — Ti si Majko naša majka« ... I draga Gospa je spasila selo. Iz zahvalnosti došli su u procesiji u Morapai, imali veliku misu, dali su zavjetne darove ...

Ja, hvala Bogu, još i živ i zdrav i sretan i — mršav. Nekakva influenca me održala ovaj zadnji mjesec dana, no baš pred Uskrs ode u nepovrat ... Moja vitka linija postala je još malo vitkija, što neće biti loše sada, kad će temperatura opet skočiti iznad 40 stupnjeva. No ipak moram priznati da je bilo dosta teško okolo putovati. Zadnje nedjelje sam imao obići tri sela. Ustao sam oko tri sata poslije ponoći. Prvo selo bilo je Išoripur. Ispovijedi, misa, krštenja. A onda naprijed u Mithiny. Ne sjećam se da sam ikada toliko zmija sreo na putu. Vrućina počela, pa se i one izvukle iz svojih rupa. Jedna velika naočarka zakrčila put uz kanal. Podigla glavu i samo gleda. A ja sam imao tek kišobran u rukama i misnu torbu na ledima. Zao mi je bilo slomiti kišobran, pa sam sišao u kanal, skupio nekoliko gruda blata i udri po njoj. Utekla je. Kako i neće pred junačkim Dalmatincem!

Za vrijeme mise počelo se oko mene sve vrtjeti, i morao sam prekinuti misu, odmoriti se u kolibi katehiste Nikole, pa kasnije nastaviti misu. Hvala Bogu, sve se sretno svršilo — i ja sam nastavio put u treće selo, dobro se napješačio i napostio, jer zbog slabosti nisam mogao ništa jesti. Navečer sam se sretno vratio u Morapai i živ, i zdrav, i sretan, i — malo mršaviji ...

Od sveg srca zahvaljujem svim svojim prijateljima i dobročiniteljima, koji mi duhovno i materijalno pomažu. Bez vaše pomoći ne bi mogao napriied, osobito ne bez one duhovne. Ne zaboravite me ni ubuduće.

U božanskom Srcu Isusovu odani Vam
i zahvalni o. Ante Gabrić

[redacted]

Iz Zambije mi je stiglo nekoliko pisama, između kojih izabirem dva: jedno oca Cindorija i drugo časnog brata Ilije Dilbera.

Otac Cindori najprije piše, da je dobio plan za gradnju misijske postaje u Mumbwi. Plan mu je izradio jedan časni brat Poljak. Sa gradnjom bi morao početi što prije, jer nema pravog stana, a osim toga na tom terenu potreban je još jedan misionar, koji će moći doći tek kad tu bude podignuta misijska postaja. Kako god je teško ovo misijsko područje, ipak se otvaraju vrata velikim nadama. Evo što piše sam otac Cincori:

»Nedavno sam pronašao novo veliko područje rada. Ljudi su još pogani. Nijedna protestantska sekta nije se uspjela ukorjeniti tamo, a ni katolička Crkva. Ljudi su stočari i zemljoradnici. Neki od njih imaju na tisuće komada goveda, a obični pastiri imaju i preko stotinu goveda. Tako npr. jedan čovjek posjeduje 1500 komada goveda, a rekoše mi da jedan drugi ima i 2000 komada. Ljudi žive u primitivnim kolibicama. Ne osjećaju nikakve potrebe da bi gradili bolje kuće. Vidio sam samo nekoliko dobrih kuća.

Ljudi ovdje ne shvaćaju moderni način ekonomije, ne znaju što bi s novcem kad prodaju govedo. Rekoše mi neki ljudi da novac čuvaju u kući ili da spavaju na njem. Njihova djeca u pučkim školama ne pokazuju posebnu nadarenost. To je sud učitelja, koji s njima rade. Osim toga roditelji često djecu ostavljaju kod kuće da čuvaju blago. Ne mogu razumjeti potrebu školske izobrazbe i odgoja.

Nameće mi se veliko pitanje: kako tim priprostim ljudima donijeti i navijestiti Radosnu vijest otkupljenja. Najbolje bi bilo, kad bi tamo bio katehista, koji bi s njima živio. No za sada još ga nemam. A ne vidim nikakve mogućnosti da bih ga mogao naći u bliskoj budućnosti.

Preporučujem se svim prijateljima misija u molitve i žrtve.

O. Ivan Cindori

[redacted]

Časni brat Ilija Dilber opisuje svoj susret s djecom u sirotištu u Kasisi i borbu sa zmijama.

»Posebno mi je drago raditi u našem sirotištu u Kasisi. Nekoliko puta sam bio ondje na dogradnji sirotišta, jer smo više puta dograđivali. Ta djeca su veliki moji prijatelji. Čim me ugledaju trče prema meni. To su djeca od one najmanje pa do one koja polaze u školu. Ta starija u slobodno vrijeme čuvaju mlađu djecu.

Kad sam ujutro dolazio na posao, više puta donosio sam im bombone, pa kad bi opazili da dolazim, sa svih strana dvorišta trčali bi i vikali »Bađa!« To je nešto između Father i Brother.

Nedavno smo oko cijelog sirotišta stavili lijepu ogradu, a u samom dvorištu postavili smo i mali zid. Taj je zidić maloj djeci kao neka zaštita od zmija, jer ih tu ima vrlo mnogo. Dok sam tu radio, jedan moj radnik sav zastrašen istrči iz jedne prostorije, gdje smo držali materijal, i viče: »njoka! — zmija!« On je trebao iz te prostorije donijeti žicu, pa kad je odmicao druge stvari, uhvatio je za »nešto meko što se miče«. Ubili smo je. Bila je velika zmijurina, smotana ispod materijala.

Mjesec dana poslije toga djeca su iznenada počela bježati od jednog mjesta u dvorištu vičući: »njoka!« Našli smo je u kokošinjcu i ubili smo je. Već dulje vremena krala je piliće. Bila je velika preko tri metra, a debela oko deset centimetara.

Ima i vrlo malih zmija poput glista. Čudio sam se da se te vrste zmija svijet veoma boji. Nedavno sam vidio kako jedna skupina ljudi izdaleka baca neko kamenje. Kad sam im se približio, ugledao sam takvu malu zmiju. Ljudi su mi kazali, da se od njezina uboda umire za jednu minutu.

Kako vidite, ima kod nas lijepih i neugodnih stvari, kao i svagdje drugdje na svijetu. A sve prijatelje misija molim, da se pomole za nas misionare, da nas lijepe stvari oduševe za rad na Božjoj njivi, a neugodne da nas ne uplaše.

Mnogo Vas pozdravlja zambijski misionar Br. Ilija Dilber

[redacted]

Iz susjednog Konga-Kinšasa piše naša zemljakinja časna sestra Anka Luketić, koja je još prije rata stupila u belgijsku družbu »Kćeri Križa«. Ona mi piše:

»Vaše me pismo veoma razveselilo. Odavno već tražim ima li koga u domovini koji bi se zauzeo za misije. Kad sam bila mlada, izlazile su u domovini »Katoličke misije« i »Jeka iz Afrike«, a bile su i pomoćne misionarke svetog Petra Klavera. A otkako sam otišla iz domovine nisam dobivala nikakvog glasa.

Ja ovdje radim sa Belgijankama i samo sam mali šaraf u velikom misijskom poslu. Posebno se brinem za sirotinju i poučavam djevojke i žene u domaćinstvu.

Ovdje kao misionari djeluju »Oci Duha Svetoga«. Imamo domaćeg biskupa, koji je izvanredno dobar. No velika je nestašica svećeničkih zvanja među domorocima. U cijeloj biskupiji, u kojoj ja djelujem, ima svega tri domaća svećenika. Da taj problem riješi, biskup je otvorio posebno sjemenište, u kojem se sada nalazi šest sjemeništaraca. No problem mu je materijalna strana, pa na sve strane traži pomoć.

Ovdje misijski rad veoma dobro napreduje. Mladi misionari, koji su ovamo došli, krasni su ljudi. Zauzimaju se za sve probleme ljudi. Sami sa seljanima grade po selima škole. Inače više njih zajedno stanuje, a autom obilaze pojedine misijske postaje.

Naš Predsjednik države je praktičan katolik. Nastoji na svakom koraku ići na ruku misionarima. Ovdje svaka državna svečanost započinje sa Službom Božjom, a tako proslavljaju i državne blagdane.

Moje susestre Belgijanke dobivaju iz domovine obilnu pomoć za svoj rad. A ja kao strankinja nemam te pomoći, pa razumije se, nemam ni toliko mogućnosti da malo bolje razvijem svoj karitativni rad među ovim ljudima. No možda će se naći koja dobra duša da mi pomogne.

U mjesecu srpnju idem na odmor u Belgiju, a onda poslije toga mjesec dana proboravit ću u domovini. Dakle, nadam se da ćemo se vidjeti, ako Bog da.

Preporučujem se u molitve i žrtve svih prijatelja misija!

Sestra Anka Luketić FC

Eto, ovaj put vijesti od četvero naših misionara. Svaki iznosi svoje probleme, svoje nade i želje. No svi oni zajedno mole isto od prijatelja misija: da ih ne zaborave ni u žrtvama ni u molitvama, jer to svaki može dati. A komu je moguće i materijalno pomoći, srce će mu samo reći što mu je činiti. Mi ne želimo ovdje preko ove rubrike moljakati, nego samo iznositi što za Božje kraljevstvo u misijskim krajevima pridonose sinovi i kćeri našeg naroda. No želi li tko što poslati za kojega od naših misionara ili misionarki, neka to učini na potpisanoga, čija je adresa ista kao što je u Glasniku označeno.

Ne zaboravimo u svojim molitvama i žrtvama geslo svih prijatelja misija: »Gospodine, neka dođe Kraljevstvo Tvoje!«

Juraj Gusić

NEPRESTANA BRIGA OKO MOLITVE

U ožujskom broju našega Glasnika apostolima molitve upravio sam poziv na molitvu za Svetoga Oca Papu i njegove osobne nakane. Ne možemo se baš pohvaliti da je taj poziv naišao na veoma širok odjek. No nekolicina je reagirala kršćanski i vrlo pobudno. Neka nam o tome progovori ovaj mali mozaik odgovora.

Jedna gospođa iz Rijeke piše: »Čitam Glasnik Srca Isusova i Marijina redovito i vrlo sam zadovoljna. Opazila sam u III broju članak »Apostolima molitve«, u kojem tražite da se u molitvama sjećamo Svetog Oca Pape. Ja svake nedjelje idem na sv. Misu i od srca se molim za tu nakanu, za Svetog Oca i za njegovo zdravlje. Također se i kod kuće molim za njega. Lanjske godine, kada je bio atentat na njega, bila sam žalosna. Odmah za tim javili su da mu nije ništa, tj. da nije ranjen. Ja sam odmah u svom stanu pala na koljena i od srca sam se zahvalila Bogu da je ostao živ i da nije ranjen. Također se molim svaki dan za svećenike, misionare i za sjemeništarce ... «

Jedna gospođa iz Popovače piše: »Na Vaš poziv obavješćujem Vas da sam jednu sv. Misu dala služiti po nakani Sv. Oca Pape i prisustvovala joj budno i s odanošću. Pretplaćena sam na Vaš Glasnik i veoma mi se sviđaju svi članci. Oni me oduševljavaju, jer su pisani s puno duha koji oživljuje. Član sam Apostolata Molitve i molim po nakani Sv. Oca već 20 godina. Svako jutro i veče obavljam prikazanu molitvu. Svetoj Misi i Pričesti prisustvujem po mogućnosti dnevno. Još nadasve štujem dragu Majku našeg Spasitelja. Molim po mogućnosti 15 otajstva njezina ružarija. Veoma živu ljubav i odanost osjećam za Sv. Oca Papu i molim često za njega i svagdje ističem njegovu veličinu i osobnu svetost. On mi je veoma na duši i cijela naša draga izmučena Majka Crkva, za koju vjerujem da će se u ovim mukama roditi pomlađena, pa makar to bilo i u krvi njeznih najvjernijih. Oni koji žele da joj ostanu do kraja vjerni, imaju prilike da neprestano trpe progonstvo, ali Srce Isusovo daje snage ...«

Jedan gospodin iz Rijeke piše: »Glasnik Srca Isusova i Marijina čitam s oduševljenjem. Radujem se da se poruka evanđeoska širi i razliježe po svim krajevima naše domovine i cijele zemlje. Priključujem se svojim molitvama, prisustvovanjem svetim misama i primanjem svete pričesti Apostolatu Molitve, za sv. Oca Papu Pavla VI i za sve potrebne svete Crkve i nakane apostolata. Moliti to nam je dužnost, jer toliko je potreba koje možemo svladati jedino pomoću Svevišnjega ...«

Jedan stariji bračni par piše: »Naš dvoje starih kod jutarnjeg pozdravljenja molimo Očenaš, Zdravo Marijo i Slava Ocu na nakane Sv. Oca, zatim prikazanje Božanskome Srcu Isusovu. Kod večernjeg pozdrava molimo na misijske nakane. Prve petke obavljamo prema mogućnostima. Iza svake svete Pričesti isto molimo na nakanu Svetog Oca. Ovako obavljamo već niz godina. Iako nam mladi dani nisu nimalo bili ružičasti, zato želimo uz pomoć Božju koliko možemo krivicu popraviti ...«

Navedimo još pismo jednog gospodina iz Osijeka koji piše: »Pozdravljam Vašu inicijativu načelno, jer ja to već godinama primjećujem kako se vrijednost molitve sve manje u našem vjerskom tisku, na predavanjima i u propovijedima iznosi, raspravlja i preporučuje, što znači da se molitvi ne pridaje ona važnost i snaga, koju ona u sebi sadrži. Malo ili ništa se ne obrađuje i dokazuje koliko je molitva preduvjet za prilaženje vjeri i njezinu održanju i kako jako djelovanje i utjecaj može imati na pojedince i na uže i šire zajednice, tj. obitelji i župne zajednice ...«

Problem molitve u životu Crkve želi rješavati Apostolat Molitve i to je njegovo najglavnije poslanje. U nojnovijim Statutima, koje je odobrio i potvrdio Pavao VI 27. III 1968., program Apostolata Molitve sadrži: Žrtvu Mise sa svakidanjim jutarnjim prikazanjem, štovanje i duhovnost Srca Isusova, pobožnost Gospi, volju osjećati s Crkvom i marnu brigu za molitvu.

Ova posljednja točka doslovno kaže: »Članovi Apostolata Molitve svjesni su da se ljudski rod danas nalazi u novom razdoblju svoje povijesti i da je podvrgnut dubokim i brzim promjenama te velikoj neuravnoteženosti. Stoga se veoma nameće dužnost neprestane i žarke molitve, da bi se svijet oslobođen od propetoga i uskrsloga Krista, slomivši moć Zloga, preoblikovao prema Božjoj namisli i došao do svog svršetka.

I stoga pokoravajući se Gospodinovoj zapovijedi da valja uvijek moliti i ne prestati (Lk. 18, 1) članovi (AM) imaju na srcu sve što se odnosi na gajenje molitvene prakse. Slijedeći primjer Crkve, koja ne prestaje sa stola kako Božje riječi tako Kristova tijela primati kruh života, cijene marno čitanje i razmatranje Svetog pisma. Gaje prokušanu mislenu molitvu i različite oblike molitve, koje sami slobodno odabiru. Sabranja i duhovne vježbe, koje su izvrsna škola molitve i sjedinjenja s Bogom u radu, obavljaju sami, a brinu se da ih drugi gaje.«

Svima onima koji su zabrinuti za mjesto molitve u Crkvi savršeno će odgovarati Apostolat Molitve. Uključiti se u njegov program, proučiti ga i prakticirati znači postati revan molitelj i ujedno apostol. Molitvena akcija za Sv. Oca, koju svake godine pokreće Apostolat Molitve, samo je dio njegove molitvene aktivnosti. Cjelokupna aktivnost Apostolata Molitve u jedinstvu s Euharistijskom Žrtvom pretvara sva svoja djela i trpljenja u molitvu i tako na najsavršeniji način ispunja veliki Gospodinov nalog: »Kako uvijek treba moliti i nikada ne klonuti« (Lk 18, 1). Molimo čitatelje našega Glasnika koji sigurno žele postati i revni članovi AM, da revno čitaju tumačenja papinskih nakana za svaki mjesec, kao i sve ono što se odnosi na AM. Na taj će način polako sve dublje ulaziti u duhovnost AM pa je onda sve savršenije i ostvariti. Neka nastoje s njome upoznati i druge vjernike, neka ih upozore na Glasnik Srca Isusova i Marijina, da bi i kod nas Apostolat Molitve, ako je moguće zahvatio sve vjernike koji ozbiljno shvaćaju svoje kršćanstvo i koji ga žele u punoj zauzetosti i odgovornosti proživljavati i u njemu se što svestranije aktivirati.

Josip Antolović D. I.

IZ ŽIVOTA CRKVE

PRIPRAVA MLADIH ZA MARIJANSKI KONGRES

U nedjelju 16. svibnja kretali su sunčanim jutrom iz Zagreba autobusi puni mladih ljudi prema svetištima Majke Božje: Oko 500 studenata i sveučilištaraca došlo je na sastanak u Mariju Bistricu. Tu su bila poučna razmatranja od 8 i pol ujutro pa do kasno poslije podne. Među tim sveta misa, te vrlo uspješan križni put, sve u hodočasničkom duhu, pod okriljem Marijinim.

Srednjoškolci su se uspeli bilo žičarom, bilo pješke do divne kapelice Sljemenske Gospe, Kraljice Hrvata. Bilo je oko 600 mladih, isto tolika odraslih. Euharistijsko slavlje vodio je nadbiskup Kuharić, uz koncelebraciju 17 svećenika koji su doveli svoje skupine iz raznih zagrebačkih župa ili zajednica. Na akademiji popodne ponovio je učenik 2. raz. Nadbiskupovu misao da je u Hrvatskoj Marijanski kongres već prisutan. A mlada djevojka pozvala je vršnjake da ne razočaraju starije, nego nastave njihovu vjernost i zrelost.

Onih iz osnovnih škola skupilo se oko 700 u Remetama kod »najvjernije Odvjetnice Hrvatske«, te uz pobude i vodstvo biskupa dr. Salača pripravljali su srca za kongres, da on prema Marijinu uzoru i zaštiti dovede do dubokoga preporoda srdaca i društva u hrvatskom narodu.

PET STOTA GODIŠNJICA SMRTI PISCA »NASLJEDUJ KRISTA«

Iza Svetoga pisma nema knjige koja bi bila toliko puta izdavana i prevođena gotovo na sve jezike svijeta kao ona »Nasljeduj Krista«. Nju je i na hrvatski jezik preveo prije 450 godina pod naslovom »Od naslidovanja Isukrstova«, Marko Marulić, uz desetak kasnijih prijevoda. — Po općenitom današnjem mišljenju napisao je to djelo, kako je utvrđeno povijesnim i kemijskim sredstvima, Tomo iz Kempena, mjesta u Poranju, na međi Nizozemske, danas u biskupiji Münsterskoj. Točno mu je ime Tomo Hemmerken, rođen oko 1380. g. Od siromašnih roditelja, u 20. godini ušao je u red regularnih kanonika sv. Augustina u mjestu Agentenberg, gdje je zaređen za svećenika i ostao do smrti 1471, 1. svibnja ili 25. srpnja, ne zna se točno. Dakle točno prije 500 godina.

Kao pčela marljiv redovnik mnogo je privrijedio za svoju zajednicu pisanjem knjiga. Prepisao je Bibliju u 5 svezaka i uresio je sitnim ukrasnim slikama, te je to i danas dragocjenost knjižnice u Darmstadtu.

Mir kućnog redovničkog života vrlo je godio njegovoj sabranosti i molitvi. Ondašnje kršćansko osjećanje, izraženo u tzv. »Modernoj pobožnosti«, iznio je on novim oblikom u 4 odsjeka svoje knjige pod naslovom »Nasljeduj Krista«. U njoj je pisac htio prikazati konačan oblik redovničkog života u svoje doba, ali u isto vrijeme i naputak ili uvod u kršćanski život za svakog vjernika.

Natpis na njegovu grobu, a umro je u 92. g. života, veoma dobro označuje tko je i što je bio taj čovjek. Tamo piše: »Mir se nalazi samo u samostanskoj ćeliji, uz jednu knjigu, uz Krista. Gdjegod sam tražio mir, našao sam ga samo u jednom kutiću, u jednoj knjižici«.

Grad Kempen broji danas 43.000 stanovnika. Pred crkvom diže se spomenik najslavnijeg sina — Tome. Gradski odbor odlučio je da se 500. godišnjica proslavi u tjednu između 16 i 23. svibnja. U programu je stajalo među ostalim ovo: s opravdanim ponosom grad Kempen slavi čovjeka koji je jedan između »znamenitih« u kulturnom području čitavoga Poranja, te je stekao sigurno mjesto u duhovnoj povijesti Evrope.

Prema programu, dne 15. svibnja bio je prenesen iz holandskoga mjesta Zwolle kovčeg sa smrtnim ostacima Tominim te postavljen u kempensku crkvu da mu građani mogu iskazati počasti. Iza ovršenih svečanosti kovčeg je bio opet prenesen u Zwolle.

Dvije glavne rasprave bile su pročitane kod svečanosti: o duhovnosti Tome iz Kempena, i drugo koliko je ta duhovnost suvremena danas. — Glazbeni program bio je obilan uz Mozarta, Vittoriju i Haydna, a pjevali su se i mnogi glasoviti tekstovi iz Tomine knjige. — Izdane su i poštanske njemačke marke sa slikom kako Toma u ćeliji piše svoje djelo.

Tomo Kempenac pisac je knjige koja je odgojila, ohrabrila, duhovno othranila čitave naraštaje. Da je prije Reformacije samo ta knjiga nastala, to bi bilo dosta da razbije tvrdnje o propalosti Crkve onoga doba. Već to bi bio dokaz kako Duh Kristov nikad ne ostavlja Crkve, nego uvijek živi i djeluje u njoj.

U ISTOČNOM PAKISTANU STRIJELJANJE DJECE I MISIONARA

Iz Indije javljaju da su pakistanski vojnici strojnim puškama strijeljali 300 školske djece i svećenika na školi sv. Franje Ksavera u Jessore. Učenici i svećenik prisiljeni su uperenim pištoljima da se stave pred zid, a onda su vojnici sasuli na njih vatru.

TELEFONSKA BIBLIJA

U švicarskom gradu Zürichu postoji ustanova na kojoj može svatko za minutu i pol dobiti točan citat iz Sv. pisma i komentar o njemu. God. 1970. bilo je 12,5 posto više pitanja nego prošle godine. A prosječno upita svaki dan 251 čovjek za kakovo tumačenje.

U BUGARSKOJ ŽIVI OKO 60.000 katolika, javljaju neke poljske novine. Katolici nemaju nikakvog tiska ni časopisa. Samo 7 katolika dolazi na tisuću stanovnika. Među njima djeluje oko 20 svećenika.

CRKVA U CEYLONU IZA REVOLUCIJE

Posljednjih mjeseci diglo se oko 80 tisuća pobunjenika protiv socijalističke vlade predsjednice Sirimavo Bandaranaike. Glavni uzrok pobune bilo je teško gospodarsko stanje u zemlji.

Otok Ceylon broji oko 12 i pol milijuna žitelja. Katolika je oko 850.000. Neko vrijeme iza oslobođenja od Engleske 1948 (katolici su bili upravo ugroženi. No onda je Ujedinjena nacionalna stranka 1956. nastupila s programom: »Socijalizam i budizam«. Vlada je bila priznala da joj je cilj bio »povećati utjecaj budizma u javnom životu«, ali i ustvrdila da i druge vjerske manjine moraju živjeti zajedno s cijevima budizma. Položaj je ostao isti i kad je 1965. došla na vlast nova stranka s predsjednicom Bandaranaike.

Kod izbora lani katolici su glasovali svatko po svom mišljenju. Tako je Jedinstvena fronta dobila 5 sjedišta, gdje su katolici odlučivali. Stoga je vlada, kažu neki, to i priznala, te joj je stalo do suradnje kršćana u izgrađivanju zemlje.

Po mišljenju nekih s Koncilom stanje se Crkve ondje ustalilo. Porastao je broj zvanja svećeničkih i redovničkih, laički apostolat je doživio procvat, a liturgijska obnova dobro pripremljena. Katolicima je došlo do svijesti kako se Crkva ne smije oslanjati na političke promjene, nego tražiti nutarnju snagu i misijsko djelovanje.

BOG POSTOJI

U Austriji nedavno je provedeno ispitivanje katolika, te je njih 89% odgovorilo da vjeruju u Boga jer »netko je ipak morao stvoriti svijet.« 82 od stotinu odgovorilo je ovako: »Može se moliti Bogu i odatle crpsti novu snagu«! — 70% misli da mora biti Boga kad se osjeća glas savjesti. Isto tako 70% potvrđuje izjavu da »Bog upravlja životom svakog pojedinca«. A 68% uvjereno je da se »teške prilike u životu bez vjere u Boga uopće ne mogu nadvladati«. Mišljenje ima 65% da je »Bog neshvatljiv, nitko ne može o njemu štogod točno znati«. A 51% ozvjedočeni su da bi njihov život bez Boga bio besmislen.

EKUMENSKE DUHOVNE VJEŽBE

U gradu Umtata Južnoafričke republike održali su katolici i protestanti zajednički više katehetskih tečajeva o propovjendičkim pitanjima. Prošle godine vodio je anglikanski pastor duhovne vježbe katoličkim svećenicima. I obratno, ove je godine tako održao katolički svećenik duh. vježbe anglikanskim svećenicima. Na koncu uspostavilo se s radošću na obje strane da si stoje mnogo bliže nego što se općenito i misli. Svi su izrazili želju da se to ponovi i drugi puta. Treba prave Kristove nauke i kršćanske ljubavi, pa će se doći do željenoga jedinstva.

OTKOPANA KUĆA SV. PETRA APOSTOLA

Javljaju iz Rima da bi u gradu Kafarnaumu na Tiberijadskom jezeru bila pronađena kuća sv. Petra, u kojoj je Isus više puta odsjeo. Otkopanje je vodio franjevački biblijski institut u Jeruzalemu, te će ruševine kuće biti obzidane kao sveto mjesto.

Josip Badalić

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu, sv. Josipu kao i svim našim zaštitnicima na svim primljenim milostima. Đuro Katanić, Zagrađe, ž. Bučje.

— Zahvaljujem Srcu Isusovu i svetim zaštitnicima sv. Antunu i ocu Leopoldu što je naš sin Petar nakon teškog oštećenja ruke ponovno sposoban za rad. Preporučujemo se i dalje Božjoj zaštiti i pomoći. N. N. otok Krk.

— Lažno napadnuta i gonjena po sudovima, ali spašena živom vjerom u pomoć i zagovor Gospe od brze pomoći, od svega sam spašena. Zahvalna E. G.

— Gospi od brze pomoći zahvaljuje za ozdravljenje teškog bolesnika Vinka Švadjunovića. N N. Slav. Brod.

— Rakitić Janja zahvaljuje Gospi od brze pomoći za sreću svog sina.

— Za zdravlje, za uslišane molitve i sretno položene ispite zahvaljuje Gospi od brze pomoći Barica Babić, Donja Vrba.

— Gospi od brze pomoći i svetim zaštitnicima svetom Antunu i Sv. Nikoli Taveliću zahvaljuje za ozdravljenje Ana Bralić, Slav. Brod.

— Mihaljević Kata zahvaljuje Gospi od brze pomoći i Presv. Srcu Isusovu za uspjeh u kući i domaćinstvu.

— Od srca hvala Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu na mnogim milostima. I nadalje molim njihovu pomoć. — A. A., Dubrovnik.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju, Petru Barbariću i ostalim zaštitnicima na primljenim milostima. Neka me ni ubuduće ne zaborave. — Kata Korić, Trilj.

— Na ozdravljenju zahvaljujem Gospi Lurdskoj. — N. N., Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Josipu na svim primljenim milostima Ujedno molim za daljnju pomoć i zaštitu. — Josipa Fućak, Pašac kraj Rijeke.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu za poboljšanje zdravlja mog sina i ozdravljenje nevjeste od bolesti srca. I ubuduće neka nam budu u pomoći. — Danica, Pašac kraj Rijeke.

— Od srca zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu što nam se rodio sin Josip i što je ozdravio od teške bolesti; zatim za sina Antuna što se u Francuskoj vjenčao u crkvi. Molimo i nadalje Božji blagoslov za sebe i za svoju djecu. — Marko i Ruža Kupeljević, Rušani kraj Virovitice.

— Na pomoći kod operacije zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. — M. M., Nova Gradiška.

— Za ozdravljenje i za druge milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Blaženoj Djevici Mariji i Petru Barbariću. I nadalje im se utječem za pomoć. — Elizabeta Karlović, Buzadovac.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu i dragoj Majci Božjoj te sv. Antunu na položenom teškom ispitu. Preporučujem im se i nadalje. — Studentica Marica Vedriš, Buzadovac.

— Za primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i Petru Barbariću. — A. Bogatić, Split.

— Srce Isusovo i Marijino, utječem se k Vama s molbom da mi pomognete u bolesti. Čvrsto se uzdam u Vašu dobrotu i milosrđe. — P, V., Kutina.

— Zahvaljujem sluzi Božjem ocu Leopoldu Mandiću i časnoj Mariji Klaudiji na pomoći kod teške operacije, te se i nadalje preporučujem u njihov zagovor. — Marija Šagi.

— Na primljenoj milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — Marija Vrebac, Fojnica.

— Zahvaljujem sluzi Božjem Petru Barbariću za uslišane dvije molbe. — Š. J.

— Javno se zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu na uslišanoj molbi za moje ozdravljenje. I unaprijed se preporučujem njihovoj pomoći i zaštiti. — Adam Vorgić, svećenik, Subotica.

— Od sveg srca zahvaljujem Presvetom Trojstvu i Majci Božjoj što mi je bolest oka krenula na bolje. — K. K., Andrijevci.

— Na primljenim milostima od srca se zahvaljujem Blaženoj Djevici Mariji i sv. Antunu. I nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. — I. J., Vareš.

— Zahvaljujem Presvetom Trojstvu što mi je po zagovoru oca Leopolda Mandića ozdravilo na smrt bolesnog brata. — Anka Krlić, Dubrovnik.

— Na ozdravljenju od teške bolesti zahvaljujem Presv. Scru Isusovu, Blaženoj Djevici Mariji i ocu Leopoldu Mandiću. — Ana Pendo, Dubrovnik.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na pomoći u bolesti i na drugim milostima. I nadalje se utječem pod njihovu zaštitu. — Katica Komad, Žabno.

— Za sve milosti primljene tijekom života i kroz 50 godina braka zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i papi Ivanu. I nadalje im preporučujem sebe, muža i djecu. — Terezija Tomc, Slav. Brod.

— Za primljenu pomoć u teškoj bolesti i kod operacije zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. I nadalje im se preporučujem. — Z. K., St. Louis, Amerika.

— Barica Plaščar iz Zagreba zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za sretan povratak obitelji i unučadi. I nadalje im preporučuje sebe i cijelu svoju obitelj.

— Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu zahvaljujem za položen ispit jedne i sretan porod druge nečakinje. Ujedno molim za mir i slogu u obitelji svoga brata. — Lucija Karalić, Gorjani

— Usrdno zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za sretno položen diplomski ispit kćeri Smiljane. — Ana Zvonar, Duvno.

— Za ozdravljenje i druge milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Franji Asiškom. — J. P., Staro Petrovo Selo.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za ozdravljenje očiju. — Marija Matičević, Vijaka kod Vareša.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu na pomoći u potrebi, posebno za ozdravljenje moje kćerke. — Z. R., Virje.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Tereziji. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Zlatko M., Hum na Sutli.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i biskupu Langu za primljene milosti. — A. Š., Sisak.

— Na velikoj primljenoj milosti zahvaljuje moćnim zaštitnicima kardinalu Stepincu, o. Leopoldu i sv. Antunu. Barica Jančeković, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj Bistričkoj te sv. Antunu za isprošenu milost. N. N. Rasinja.

— Zahvaljujem Presv. Trojstvu, Majci Božjoj od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu, slugi Božjem Petru Barbariću i svim svetim zaštitnicima na velikoj pomoći do sada kroz naš cijeli život. Ujedno se i dalje preporučujemo. Zahvalni M. i J. Slav. Brod.

— Zahvaljujem Pres. Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Josipu za pomoć u mojim potrebama. Unaprijed se utječem njihovoj zaštiti. Pavao Rakuljić, Jesenice kod Splita.

— Zahvaljujem se Bogu i dragoj Gospi, te sv. Josipu, sv. Antunu i svima svetima na sretno izvršenoj teškoj operaciji kičme. Utječem se dalje da mi budu na pomoć, Dragica Krajina Terzić, Kakanj.

— Za uspjelu operaciju zahvaljujem Nebeskoj Majci i zagovoru kard. Stepińca i Augustina Wolfa, Zlata Gregurinčić, Zagreb.

— Za primljene milosti zahvaljujem Srcu Isusovu i Marijinu. Milosti sam primila po zagovoru sv. Nikole Tavelića. Anastazija, Zagreb.

— Zahvaljujem Srcu Isusovu i Marijinu što su me izbavili iz velike pogibli. Marija K. Goričan.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26. — 1971. — Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika, a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

Župna crkva Uznesenja Bl. Djevice Marije u Tuhlju — Hrv. Zagorje. — Crkva sagrađena početkom 14. stoljeća.

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

VIII

KOLOVOZ — 1971.
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

335 Raspored Marijanskog kongresa

336 Žena ogrnuta suncem, Josip Njavro

338 Bistrica 71. - P. Bulat

344 Hodočašća, J. Gusić

349 Javno mišljenje u prilog pobačaja, P. Bulat

352 Pastoralna vijeća, I. Kukula

354 Kao u doba prvih kršćana, S. Džalto

357 Katekumenat u afričkoj crkvi, J. Antolović

359 Naši misionari pišu, J. Gusić

364 Razgovaramo

368 Dobri moj otac, Z. Kordić

369 Danak u krvi

370 Iz Dubrovnika, I. Arnerić

371 Iz života Crkve, J. Badalić

378 Nije sudila »izdajici« J. Marendić

379 Knjige

381 Zahvalnice

Na omotu: prof Zdenka Sertić - Krunjenje Majke Božje
Zadnja strana - Bazilika Majke Božje Bističke

Gospino uznesenje

Kako se u čitavoj Crkvi već kroz vjekove očituje vjera u tjelesno uznesenje Bl. Djevice, te kako su biskupi čitavoga svijeta gotovo jednodušno tražili da se ta istina koja je oslonjena na Sveto pismo, i koja je tako duboko ukorjenjena u narodu, a u skladu je s drugim objavljenim istinama, da se proglasi člankom vjere, Pio XII Prvosvećenik, udovoljavajući željama čitavoga svijeta odlučio je svečano definirati uznesenje Gospino i tijelom na nebo, tu odliku Bl. Djevice:

— Na slavu svemogućeg Boga, koji je Djevici Majci iskazao toliku milost;

— Na slavu njegova Sina, besmrtnog kralja vjekova i pobjednika grijeha i smrti;

— da bi još porasla čast tako slavne Majke;

— na radost čitave Crkve,
vlašću Gospodina našega Isusa Krista, blaženih apostola Petra i Pavla i našom
obznanjujemo, priznajemo i naučavamo da je od Boga objavljena istina: Bezgrješna je Bogorodica, uvijek Djevica, Marija, kad je završila svoj zemaljski život, bila tijelom i dušom uznesena na nebo!

Pio XII

RASPORED MARIJANSKOG KONGRESA

U Zagrebu

12. VIII (ČETVRTAK)

u 9.00 sati — otvaranje Kongresa na Šalati uz prisutnost Papina legata. — Govor p. Balića — zatim govor papina Legata

u 11.00 sati — svečano otvorenje u Katedrali — Govor p. Balića i papina Legata — uz Nadbiskupov pozdrav. — Koncelebracija na latinskom

u 17,30 sati — predavanja — eventualno diskusija (na Šalati)

u 18.00 (ili u 19.00 sati) — izvođenje programa u doznačenim gradskim crkvama (za vjernike našeg jezika i stranih jezika) — U katedrali svečanost za redovnice

u 20.30 sati — prilika da se pogleda film o našem katolicizmu (na Šalati)

13. VIII (PETAK)

u 9.00 sati — nakon uvodne pjesme — tri predavanja na hrvatskom jeziku (dvorana na Šalati)

u 17.30 — 20.00 sati predavanje na stranim jezicima (dvorana na Šalati)

u 18.00 sati — program u određenim gradskim crkvama

u 20.30 sati — nastup »Lada« za naše i strane učesnike (Tuškanac ili Šalata) — u isto vrijeme prigoda da se vidi film o našem katolicizmu.

Toga dana u katedrali »Marijanski dan bolesnika« poslije podne od 18.00 — 20.00 sati.

14. VIII (SUBOTA)

u 9.00 sati — predavanja na hrvatskom jeziku (tri predavanja na Šalati)

u 17.30 sati — predavanja na stranim jezicima (dvorana na Šalati)

u 18.00 sati — programi u crkvama kao u prošla dva dana — u katedrali svečanost za strane hodočasnike.

U Mariji Bistrici

od 18 dalje ispovijedanje; — 18. pokorničko marijansko bogoslužje s prvom koncelebracijom; — 20: križni put sa svijećama; — 21.30: istočna liturgija; — 23: »kongresna krunica«; — 24: kratka ponoćka.

U međuvremenu — pjevanje marijanskih pjesama uz pratnju orgulja i »VIS-ova«.

NEDJELJA, 15. VIII — VELIKA GOSPA — NA MARIJI BISTRICI

Prikupljanje i smještaj vjernika u određene označene »četvorine« — Dolazak crkvenih dostojanstvenika i pozvanih gostiju.

u 9.00 sati — doček Papina Legata; pozdrav i kratki odmor

u 10.30 sati — svečana koncelebracija Papina Legata s biskupima i određenim svećenicima — recitiranje i pjevanje odabranih tekstova iz »Vodiča«; — molitva vjernika nakon homilije na raznim jezicima; — pričest vjernika prema uputama; — pjesma Zahvalnica i Pjesma Kongresa. — Razlaz.

Poslije podne prilika da pojedine grupe obave pobožnosti Križnog Puta i zavjetne molitve u Bazilici. AKSA

ŽENA OGRNUTA SUNCEM

Nalazimo se pred velikim događajem u povijesti Crkve kod nas. Od 12. do 15. kolovoza ove godine održava se Marijanski kongres u Zagrebu i Mariji Bistrici. O samom Kongresu već je prilično pisano, pa i u našem Glasniku. Ovaj put ne želimo toliko govoriti o samom Kongresu, koliko o blagdanu na koji će biti završne svečanosti u Mariji Bistrici. Za nas će to biti ove godine uistinu središnji Gospin blagdan, a Marija Bistrica postati će u neku ruku naša Fatima i naš Lurd.

Da dakle što dublje proživimo te velike dane i časove, i da što bolje shvatimo ovaj Gospin blagdan, promotrimo na primjeru Gospina ukazanja u Fatimi Njezin proslavljeni lik i Njezinu slavu.

SJAJNIJA OD SUNCA Nešto neobično doživjela su djeca Lucija, Franjo i Hijacinta dok su čuvali ovce u Irijskoj kotlini nedaleko Fatime. Oko podne 13. svibnja 1917. opazili su bljesak iz vedra neba. Nakon tog prvog bljeska učestali su drugi, koji su sve više pokazivali put prema jednom drvetu usred Irijske kotline. Napokon su djeca nad tim drvetom opazila izvanredno lijepu gospođu. Bila je odjevena u bijelo odijelo, a lice joj je bilo sjajnije od sunca. Djeca su morala oboriti ili trti oči, jer ih je to svjetlo zablještivalo. Ono je izbijalo iz same prikaze i širilo se oko nje. Stoga su djeca tu prikazu i nazivala »Svijetla gospođa«.

Iz ovog viđenja naslućujemo što znači proslavljeno tijelo. Ono blista u sjaju kao samo svjetlo. Bog je svjetlo, i on daje, da i njegovi odabranici budu dionici njegove slave i njegova svjetla. Krist je »Bog od Boga, Svjetlo od Svjetla«... Proslavljena tjelesa zadrže svjetlo Kristovo ...

Krist je samo jednom za vrijeme svoga zemaljskog života u času preobraženja na Taboru otkrio svojim učenicima sjaj svoga tijela: Njegovo je lice bilo kao sunce, a odijelo kao snijeg.

No On će to preobraženje, to proslavljeno tijelo pribaviti svima, koji Ga ljube. »I pravednici će sjati kao sunce u Kraljevstvu moga Oca« (Mt 13,43). Njegova je Majka prva primila takvo proslavljeno tijelo. On ga je primio konačno kod svoga uzašašća na nebo, a Ona kod svoga uznesenja u nebo. Mi ćemo ga primiti na Sudnji dan, u času uskrsnuća tijela.

LIJEPA KAO JUTARNJA ZORA O proslavljenom tijelu možemo još više reći. To je izvanredna ljepota, kakvu ne možemo naći ovdje na svijetu. U »Pjesmi nad pjesmama« opisuje se ljepota »zaručnice« riječima: »Tko je ova koja dolazi kao što zora sviće, lijepa kao mjesec, sjajna kao sunce ...?« A u Drugoj knjizi o Samuelu čitamo ovaj opis pravednika: »Tko vlada u strahu Božjem, taj je kao jutarnja svjetlost kad grane sunce, jutro bez oblaka, na kojem se svjetluca zemaljska trava poslije kiše« (2 Sam 23, 3-4).

Jutarnja dakle zora može nam kolikotoliko poslužiti kao usporedba za onu nevidljivu ljepotu, koja čeka proslavljeno tijelo poslije uskrsnuća.

Kad je riječ o ljepoti, onda treba reći, da je teško naći čovjeka, koji ne bi želio biti lijep. Pogledajmo malo oko sebe. Osobito blagdanima. Kako se ljudi znadu lijepo obući. Ima ih, koji više troše na odijelo nego na jelo.

No pogledajmo najljepšu na svijetu! S proslavljenom Gospom ne može se usporediti ni jedna druga ljepota. Na Sudnji dan svi mi očekujemo pravu i trajnu ljepotu. Sve što bi moglo ljepotu umanjiti ili oduzeti, tad će biti odstranjeno. Nestat će bolesti, starosti, povreda, umora, nakaznosti. Proslavljeno tijelo neće poznavati ništa od toga.

I. Meštrović: Moja majka

Predočimo sebi čovjeka, koji je cijeli život bio bogalj, čovjeka bez ruke ili noge. Kako će se on na Sudnji dan radovati, kad bude proslavljen u zdravom tijelu. Slijepi će tada gledati, gluhi će čuti ... Stari i bolesni bit će ponovo mladi i zdravi. I to bez straha, da će ikada izgubiti mladost, zdravlje i ljepotu. Vječna mladost, vječno zdravlje, vječna bezbolnost. Jednom riječju: ljepota će nam biti svima darovana zajedno s uskrsnućem proslavljenog tijela.

Gospa nije morala čekati Sudnji dan, da bude tijelom i dušom proslavljena. Ona je to primila prije svih nas, na dan svoga slavnog uznesenja na nebo.

BRŽE OD MAŠTE Još jednom pogledajmo Fatimsku Gospu. Nakon što se objavila djeci i s njima razgovarala, nestala je ispred njihovih očiju, vratila se u nebo. Djeca pričaju, da je odletjela. Nije maknula ni rukama ni nogama, nego je sve više i više letjela u visine, dok nije iščezla u suncu.

Danas se natječu i oni na Istoku i oni na Zapadu — i to s kakvim troškovima! — da »osvoje« svemir. Međutim, uspijevaju tek toliko da se malo zavrte po svemiru i da stignu do najbližeg planeta. No da to mognu ostvariti, potrebne su im jake rakete, za koje nitko pravo ne zna, koliko su stajale i novaca i života. Da li su Mariji kod uznesenja trebale ikakve rakete? Ni govora! Krist je svoju Majku svojom božanskom snagom uzeo u nebo.

Sad bolje shvaćamo pokretljivost proslavljenih tjelesa. Što to znači? Mi smo ovdje na toj našoj zemlji i te kako pokretljivi u raznim svojim aktivnostima. No proslavljena tjelesa kudikamo su pokretljivija. Imaju brzinu i pokretnost nebeskih duhova. Ona su brza kao naša misao. Više ih ne sputava privlačna sila teže. Ne smeta im ni bilo kakva težina. Jest, već je u tehnici uspjelo svladati silu teže. Ali sve je to vrlo slaba slika pokretljivosti i brzne i lakoće u kretanju proslavljenih tjelesa.

Ono što je Gospa dočekala na dan svoga uznesenja na nebo, to ćemo i mi primiti na Sudnji dan. I naša će tjelesa primiti sve te odlike. Stoga slaveći blagdan Gospina uznesenja u nebo, mi se sjećamo i svoje buduće slave, za koju se ovdje na zemlji borimo, žrtvujemo, radimo i molimo.

OPRAVDANOST DOGME GOSPINA UZNESENJA Kad je Papa Pio XII proglasio dogmu uznesenja Marijina u nebo, neki su se nelijepo izražavali: »Čemu to sada? To je potpuno suvišno! Pa na koncu: odakle to znamo, jer u Svetom pismu ništa o tome ne piše?«

Ti nepozvani kritičari zaboravljaju, da je cijelo kršćanstvo oduvijek tu istinu vjerovalo. A zar Duh Sveti ne živi i ne

djeluje u Crkvi? Taj Duh živi i ima vremena. On polako, postepeno odvija Objavu pred očima vjernika.

Nemojmo se ništa čuditi, što Crkva uči tu istinu o Marijinoj proslavi. Tko pozna Marijin život i zna Njezino veliko značenje za čovječanstvo, taj može nešto reći i o plodu i savršenstvu toga života.

Dobro nam je poznato, da je čovjek tek onda čovjek, kad posjeduje dušu i tijelo. Iz toga izvire druga činjenica: da je čovjek potpun, dovršen, da je postigao svoj konačni cilj, kada duševno i tjelesno uskrsne. Zbog toga je Crkva od početka uvijek govorila o uskrsnuću tijela, kad god bi bilo govora o blaženstvu cijelog čovjeka.

Krist je uskrsnuo u svome tijelu i time zajamčio mogućnost uskrsnuća i svakom drugom ljudskom tijelu.

O Gospi znamo, da je Ona savršeno i potpuno otkupljena, da je već od prvog časa svog opstanka bila puna milosti. Stoga možemo lako razumjeti vjersku istinu, što je Crkva od nas traži vjerovati, da je ta jedinstvena Žena zbog svojih povlastica i poziva na poseban način proslavljena prije svih drugih stvorenja: da je tijelom i dušom uznesena na nebo.

ŠTO TO ZNAČI ZA NAS? Što vrijedi za Mariju, vrijedi i za nas. U Njezinoj slavi slavimo i veličinu svakog čovjeka, kako ju je zamislio dobri i milosrdni Bog za sve nas. A to nam ujedno pokazuje, da ljudsko tijelo nije nešto prokleto, nego nešto što valja spasavati pod svaku cijenu.

Uznesenje Marijino u nebo jasno nam govori, da i nas čeka nebo gdje će Bog »otrti svaku suzu s naših očiju, i gdje više neće biti žalosti, jauka ni boli. Tada Onaj, koji sjedi na prijestolju, govori: Gle, sve činim novo!« — Stoga, gore srca! Dignimo ih prema nebu i u ove dane zemaljske proslave naše Nebeske Majke. Ako ovaj Kongres urodi barem malo tim plodom, da nam srca usmjeri više prema nebeskoj domovini, gdje nas već čeka Srce naše Majke, on će izvršiti svoju zadaću. Molimo, da tako bude...

Josip Njavro

BISTRICA 71.

Podiže se glas zanosni i pod trijemovima prastare naše crkve Gospe sa TRSATA, toga bisera Jadrana;

Gromovi grme i na KRASNOM u Lici i u HRASNOM u Hercegovini, odjekuju planine i u OLOVU i KOMUŠINI;

Pjesma se ori u bilom ALJMAŠU, pa i u još uvijek sruženom, i na našu grjehotu nepopravljenom, VOČINU;

Sa svih strana naše domovine, gdje se nalazi preko 70 manjih a oko 15 velikih prošteništa Majke Božje — jedan se čuje glas:

BISTRICA 71! Hrvati, spremajte se za POKRET!

JER... Lijepo selo Bistrica
Vrata jesu nebeska,
Milosrđa Božjega!

JALŽABET POKRAJ VARAŽDINA

To je župa od kakvih 2.800 vjernika. Prošle godine su brojili procesiju toga mjesta na ulazu u Svetište Majke Božje u Bistrici. Preko 700. Ali nisu svi bili. Ostali — osobito koji su u radnom odnosu izvan župe — dolaze nedjeljama. Osim toga još velika grupa na blagdan Duhova.

U procesiji župe Jalžabet ima nešto posebno: gledaš malu djecu, koja dolaze od najranijih godina. Već od malih nogu usisaju ljubav, poštivanje prema Majci Božjoj, koje se samo može steći u Bistrici. To postaje kapital za čitav život.

— Koliko godina ima najmlađe dijete u procesiji? pitao sam simpatičnoga i ozbiljnog župnika te župe.

— Pa, ja mislim, tri godine. Mnoštvo djece i djevojaka u bjelini dolazi u Bistricu. Kad sam došao u Jalžabet, nisu dolazili u bjelini. Imali su svoj kip, ali su išli po grupicama. Ja sam smatrao: kad već idemo, pođimo organizirano. To je kud i kamo ljepše... Što se tiče bjeline, mora ona biti svjedočanstvo i dokaz nevinosti i čistoće duše. I ja vjerujem i nadam se, da naše djevojke tu bjelinu i čistoću duše još uvijek imaju...

— Kako si zadovoljan s muškarcima na hodočašću?

— Vanredno! Trebaš samo gledati njihovo ponašanje. Mislim da nijedan ne otide neispovjeđen s Bistrice. To bih skoro mogao garantirati. Mislim da je polovica mojih hodočasnika muškaraca. Kad dođemo kući, nemamo toga dana nikakve zajedničke pobožnosti u župnoj crkvi. Nego u prvu nedjelju iza hodočašća iza svete Mise imamo istu procesiju, tako da je dožive i vide i oni koji nisu bili ovdje u Bistrici. Cjela je župa onda vani i obnavlja Bistričko slavlje. Iza toga uvijek slijedi završna propovijed hodočašća... Tebe Boga hvalimo.. U drugim župama je drugačije: sa svih starna trče pred »Bistričane«, kad se pojave, vračajući se iz Bistrice, na granici župe, skupa s njima uđu u procesiju i zajednički odmah obave pobožnost Majci Božjoj. Mislim da je kod mene te nedjelje najviše ljudi u crkvi kroz čitavu godinu. To narod zove ZAVRŠNA procesija...

Ako je svake, obične, godine tako u Jalžabetu, kako će tek biti ove jubilarne i Marijanske!?!

NAŠI IZ INOZEMSTVA...

Razgovaram sa simpatičnim franjevcem o. Ljubom, čovjekom koji ulazi u povijest Hrvatske po svom velikom i značajnom radu.

— Kako EINSIEDELN — to je glav-

no švicarsko prošteništе Majke Božje kamo se Hrvati svake godine slijevaju iz cijele Zapadne Evrope u velikom broju — djeluje na naše ljude?

— Stvara se uvećana obitelj. Čim je jedna obitelj uvećana, svi drugi oblici rada dobivaju veću snagu. Sva ta akcija redovito počinje od 24 do 40 osoba, koji se intezivno angažiraju. Cilj njihova rada je u tom — ne da budu vođe, niti menageri, nego oni koji će namjerno unositi obiteljski duh i povezanost među naše radnike. Oni ne žele biti primjećeni, nego trebaju svi osjetiti kako se nešto samo stvara, kako nešto samo struji ... To je cilj. Koliko smo ga ostvarili, ne znam. Želimo stvarati takve uvjete da više ne stoji čovjek pokraj čovjeka nezainteresiran za njega, niti kako mu je u životu, niti na kojemu je stupnju izobrazbe. Sve to svima mora biti na srcu. Osobito ljubav prema domovini. Interes za vlastitu sudbinu ...

— Igra li MARIJA određenu ulogu u svemu tome?

— Za ilustraciju mogu napomenuti da danas ima u Švicarskoj preko 500 naših djevojaka i žena s imenom Marija. Mi imamo uglavnom sve registrirane i svima od vremena do vremena uputimo pozdrav kao Marijama. I svake se godine ostvaruje i skup Marija u Einsiedelnu. One imaju svoje posebno predavanje. Urednik časopisa »MARIJA« to redovito čini ... Marija igra ulogu u tome što prije svega u svakom od tih ljudi probudi intenzivniju vezu s onim krajem s kojim je vezan, sa svojim Marijanskim prošteništem; naravno da se u njemu odvija cijeli film: djetinjstvo, odgoj, uspomene, romarenje, hodočašćenje. Obnavljaju se i one molitvice s hodočašća, ispovijedi. A neopisivi su momenti susreta ... Vidi se i naša zastava, čuje se naša pjesma ... Čuje se i doživi i kulturan program, dah domovine ...

O. Ljubo sprema čitavu koloniju iz Švicarske za Veliku Gospu da krene prema Mariji Bistrici. Bit će angažirani i AVIONI. I neka! Zna on vrlo dobro da nijedna žrtva oko organiziranja nije uzaludna računajući na ono dobro što će Gospa preliti u duše tih dragih naših ljudi iz švicarskih tvornica i radilišta ...

SLAVONIJA — HRVATSKA NJIVA

Naš Dubrovački gospar Ivo Vojnović opisuje plemenitu Slavoniju pred kraj Prvoga svjetskoga rata ovako:

»U vrijeme kada Moloh Irud, bog Rata, vidje da nema toliko kolaca, ni toliko grana, ni toliko mačeva, da sve muško i žensko roda našega utamani, on tada posla na svijet NEMAN GLADI, da zadavi sve poodraslo, sve maleno, sve sitno, sve nerođeno. Jer mu mrsko bijaše pleme što šuti i pamti. Ali Anđeo Vječnoga Života nadmudri Sotonu i zagrmi glasom velikijem:

— Djecu! Djecu! Spasite vi djecu!!!

I onda sa tri strane zemlje izmučene, uputile se do tri vojske, djece izgladnjele. Tri su vojske — bez vojvoda, bez vođa, bez vodiča, nijeme, suhe, odrpane, blatne.

— Kuda? Kuda? pitaju ih ceste krvlju okaljane.

— Ovuda Ovuda! cvrče laste strijelokrile, pratilice bijedne vojske iznemogle.

A kad dođoše do brda otkle se zelena ravnica razlila cvijećem i mirisom, one vidješe jednu veliku, lijepu mladu ženu u seljačkom ruhu odjevenu, a klasjem i makovima ovjenčanu, gdje kruh mijesi i mlijeko podgrijava ...

— Ne čudite se! Ne pitajte! žubore tiho laste Božje pratilice. Sve su majke u toj majci sada! I ne zaboravite nikad ime joj: HRVATSKA se zove.

I tad ona velika, lijepa mlada žena obrisa pregačom suzu, nasmije se, raširi ruke brašnom osniježene i snažno zaviče:

— Brže djeco! Ručak vas čeka! Orati nam treba!«

Da! Orati nam treba!! A već nema tko!! Ne samo zato što su majke rodile premalo djece, nego zato jer su i ta djeca ostavila svoje njive i tuckaju tuđe ceste, metu tuđe ulice, brišu tuđe restorane i hotele ...

Narod se slavonski miče: — Idemo u Bistricu! Pomoliti se da nam se vrate dica doma!!!

JUŽNA NAŠA HRVATSKA

Ona je zapravo to i započela. Njezin sin O. Karlo nije mogao zaboraviti svoje domovine, pa je isposlovao da se ovogodišnji Svjetski Marijanski kongres odvije u Hrvatskoj.. A, kao svijestan Hrvat koji gleda prije svega na ZAJEDNIČKO dobro, na OPĆU vrijednost, on je stavio ZAGREB i BISTRICU na prvo mjesto ...

JELSA je okupila mnoštvo otočana oko one lijepe parole MARIJO, ČA BISMO MI BEZ TEBE i dostojno se spremila za Velu Gospu.

SOLIN, gdje se nalazi naš najstariji spomenik štovanja Marijina među Hrvatima još iz doba hrvatskih kraljeva, skupio je Split, Trogir i spremio ih za Zagreb i Bistricu.

SINJ, i danas najizvorniji prikaz naše junačke epike i duha starca Milovana, VEPRIC naš mali Lurd, i sve tamo do GOSPINA OTOKA, gdje je 13. svibnja bila prava eksplozija kulta Marijina — svi se oni natječu da doprinesu što veličajniji udio u što dostojnijoj proslavi Marijinoj u Bistrici i Zagrebu.

Uostalom, svi navijači BILIH i JUGOPLASTIKE imaju posebne razloge da i oni ne zaborave kako Marija nema ništa protiv njihovog zajedničkog slavlja. Nego obratno! Ona se veseli vedroj radosti svoje djece ...

Naši IMOĆANI i opet moraju muku mučiti, jer su se neki prihvatili za slamku njihovih deviza i ne dopuštaju da svoj novac ulažu u svojemu domu ... Zar nam se zora ne najavljuje ekonomske slobode upravo u toku Marijine godine? Nije li to jedan od Njezinih ZAJMOVA sinovima kamena i krša???

Objavi se Djevice, mirišu valovi slani,
Kad zelene alge u modrim dubinama
cvatu!
(Don M. Blašković)

PREGRADA U HRVATSKOM ZAGORJU ...

Već više godina ta župa ima najljepšu procesiju u Bistrici. Prošle godine 4. kolovoza bilo ih je u procesiji 1.800 osoba. Od toga najmanje 600 muškaraca. A 350 djevojaka i djevojčica u bjelini. Mladeži bi došlo još i više, ali je u zadnje vrijeme otišlo oko 400 u Njemačku na posao, jer su zatvoreni rudnici u kojima su prije radili.

Ni narodu župe Pregrada nije to samo jedna parada, nego jaka duhovna potreba. Još više! Prava duhovna OBNOVA. Poslije svake Bistrice osjeća se veći priliv svijeta u crkvi na svetim Misama. A što je najglavnije: od svih 1.800 rijetko se tko vraća kući neispovijeđen. Često ondje budu najbolje i najvaljanije ispovijedi. Župa od toga puno dobiva. Tu se budi onaj veliki Marijanski smisao koji je tako specifičan za našu katoličku dušu.

I ove godine će se PREGRADA trsiti da zadrži vodstvo. Trebat će puno više napora uložiti, jer se iz mnogih krajeva spremaju doći štovatelji Marijini u svojim narodnim nošnjama. Bit će revija umjetničkoga osjećaja našega naroda ...

OTVARAJTE PROZORE SUNCU!

Naš je Vojnović završio svoj opis povorke gladne djece, koje su potkraj Prvog Svjetskog rata išle s krša u domove ratara u ravničarskoj Hrvatskoj i našle milosrđe i ljubav, s jednom molbom. Mi svi ROMARI HRVATI upravimo nešto slično i u Mariji Bistrici:

— Daj da se očevi naši ne daju zgaziti od malodušnosti, nego im brojna djeca budu smisao njihova života — da

Majko Božja Bistrička
moli se za nas!

Mi smo Tvoji putnici
Blagoslovi nas!

Mi Ti ruke pružamo,
Srcem Te pozdravljamo!

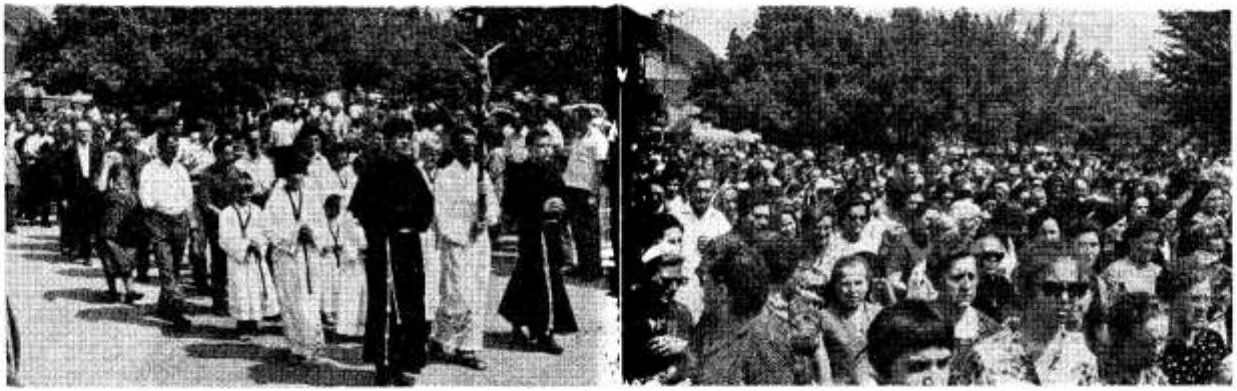

Zdravo, Zdravo,
Zdravo, Marijo!

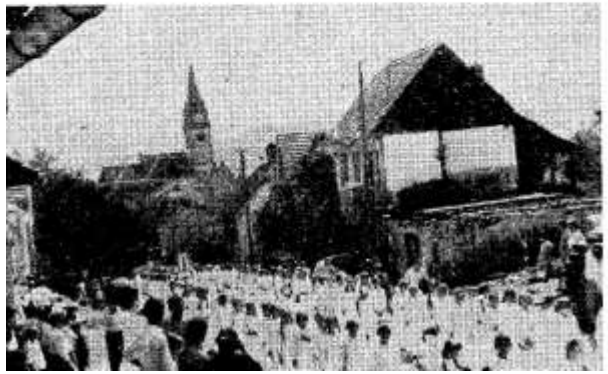

Očuvaj našu vjeru,
Učvrsti ufanje

Povrati, mila Majčice,
izgubljene sve.

im bude blagosloveno!

— Daj da od toga dana majke naše zažele još jedno dijete i prikažu ga na službu Mariji — da im bude blagosloveno!

— Daj da sve bake imaju kome pričati — zapretavši vatru — stare priče novim pokoljenjima — da im bude blagosloveno!

— Da i svi djedovi mogu mirno zaspati u vidiku roda obnovljena — da im bude blagoslovljeno!

— Daj da se mladež što prije milim domovima vrati u kome jedinom cvatu sreće i pir — da im bude blagosloveno!

— Daj da svećenici naši, redovnici i redovnice budu kruna vjernosti Namjesniku Njezina Sina — da im bude blagosloveno!!!

Izidite!
Otvarajte prozore Suncu!
Jer blistaju modrine na svakom vrhuncu!

Pero Bulat D. I.
pučki misionar

ŽIVOT OBITELJI

HODOČAŠĆA

Ova je godina zbog Marijanskog Kongresa u Zagrebu i Mariji Bistrici, koji se održava od 12. do 15. kolovoza, u znaku velikih hodočašća u razna Gospina svetišta. Uvjereni smo da će na same dane Kongresa sa svih strana naše domovine hodočastiti brojni vjernici i u zagrebačka Gospina svetišta i u Gospinu bistričku baziliku. Od tih hodočašća i od tog kongresa Crkva kod nas očekuje osvježenje i učvršćenje vjere u našem narodu, koja je u mnogim dušama, osobito dušama mladih, tako uzdrmana raznim duhovnim krizama.

Bit će stoga korisno, ako progovorimo nekoliko riječi o značenju hodočašća i vjerskih manifestacija i u životu pojedinih vjernika, i u životu obitelji, i u životu župnih zajednica, pa i cijelog naroda.

KRATKI POVJESNI OSVRT Vjerska hodočašća i manifestacije nisu od jučer. Ovdje se ne ćemo osvrtati na te pojave kod pogana, iako bismo vidjeli da su te pojave bile poznate kod svih naroda i kultura. Poslužit ćemo se samo onim što nam govori Sveto pismo Starog i Novog zavjeta i crkvena povijest.

Na hodočašća nailazimo već u Starom zavjetu. Židovi su tri puta godišnje hodočastili u jeruzalemski hram, da se tamo poklone Gospodinu Bogu i prinesu darove za Gospodnji žrtvenik. Nisu hodočastili samo palestinski Židovi, nego i oni iz Egipta, Male Azije, Cipra, Grčke i iz drugih kajeva gdje su se nalazile židovske naseobine.

Tom zgodom prisustvovali bi kod vjerskih obreda u hramu, napose kod prikazivanja žrtava. A i sami bi nabavljali ovce i goveda i predavali ih svećenicima da ih prikažu Bogu. Za vrijeme tih hodočašća obavljali bi razne zavjete, molili za razne milosti, zahvaljivali za razna uslišanja.

Takve zgode iskorišćavali su svećenici i pismoznanci da hodočasnike što bolje pouče u vjeri tumačeći im najvažnija mjesta iz Svetog pisma.

Kako je iz svake obitelji redovito dolazio barem jedan član, a često i cijele obitelji, razumije se, da je svako takvo hodočašće imalo velik utjecaj na vjersku obnovu ne samo pojedinaca, nego i obitelji, pa i cijelog naroda.

Iz Evanđelja znamo da je i Isus cijenio ta hodočašća. Sam je u njima sudjelovao od svoje dvanaeste godine. Ona su posebno veliku ulogu odigrala za vrijeme njegova javnog djelovanja. Tim prigodama propovijedao je svoju nauku onome mnoštvu koje se je sakupilo sa svih strana, pa se tako vijest o Mesijinom dolasku lakše i brže širila Palestinom. On je dapače htio da i njegova krvava žrtva na križu bude prinesena za vrijeme jednog tak-

Bolesnici hodočasnici pred spiljom ukazivanja u Lurđu

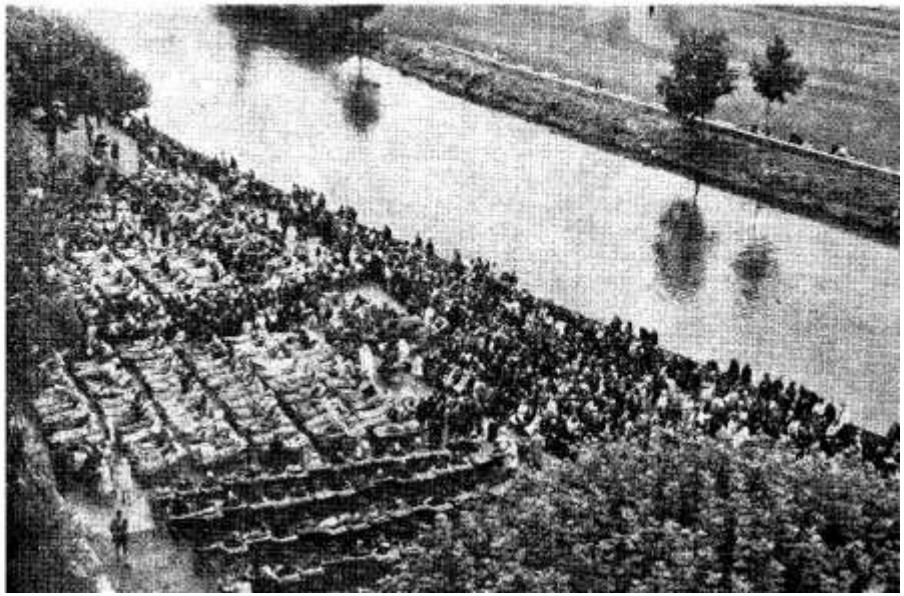

vog hodočašća. a i rodendan Crkve bio je također za vrijeme jednog hodočašća.

Ni Crkva nije mogla drugačije raditi. Stoga već od početka nailazimo na hodočašća vjernika najprije na Isusov grob u Jeruzalemu, a poslije i na grobove mučenika, osobito apostola.

Tijekom vremena, kako se kršćanstvo širilo, nicala su na sve strane nova hodočasnička mjesta. Osobito se to razvilo nakon što je Crkva dobila slobodu. Kao središnja hodočasnička mjesta ostaju Jeruzalem s Isusovim grobom i Rim s grobovima svetog Petra i Pavla.

U srednjem vijeku posebno su se razvila širom Evrope marijanska hodočašća. U kasnijim vjekovima sve do naših dana nailazimo na razna svetišta i hodočašća u svim narodima, ne isključujući ni krajeve gdje se Crkva tek rađala. Mogli bismo reći, da su se s radanjem same Crkve u pojedinim krajevima rađala i pojedina hodočasnička mjesta.

I kako god je Crkva tijekom stoljeća promijenila mnogo toga, hodočašća su odoljela svim tim promjenama. Pa i danas, kad se na sve strane u Crkvi napuštaju ovi i oni običaji, hodočašća ne samo da ne jenjavaju, nego se naprotiv množa i produbljuju. Dobivaju sve organiziranije oblike.

VAŽNOST HODOČAŠĆA Crkva je uočila važnost hodočašća za njegovanje i razvijanje kršćanskog života vjernika. Na pojedinim hodočašćima skupljaju se sa svih strana oni, koji u duši nose istu vjeru, istu nadu i istu ljubav prema Bogu. Dok su u svagdanjem životu redovito osamljeno proživljavali svoju vjeru, pa se čak i osjećali da gotovo i nemaju istomišljenika, na takvim skupovima odjednom otkrivaju mnoštvo onih koji jednako misle i osjećaju. I tako istrgnuti iz ravnodušne okoline i bačeni među mnoštvo onih koji jednako vjeruju, svaki od njih dobiva novu snagu, novi polet, novi žar za buduće dane svog svagdanjeg života. Ta tko može ostati ravnodušan u svojoj vjeri i u svojim osjećajima dok promatra oko sebe tolike muževe i žene, mladiće i djevojke, seljake, radnike i građane s višom naobrazbom, kako svi oni stoje pred ispovjedaonicama ili u nizovima primaju svetu pričest, dok svi bez razlike obavljaju svoje zavjete, kao jedno srce i jedna duša sudjeluju kod euharistijske žrtve, svi sudjeluju kod raznih svečanosti i pobožnosti... Komu na primjer ne bi zadrhtalo srce, kad pred Gospinom spiljom u Lurdu promatra ono mnoštvo sastavljeno od ljudi iz raznih naroda, a tu se odjednom osjećaju kao braća. Koga ne bi dirnulo ono pjevanje Vjerovanja i Očenaša?!

A tko se o tome ne može uvjeriti u Lurdu, može to vidjeti i u našim marijanskim svetištima.

Ovakvi prizori posebno djeluju na mlade duše. Dok se u svagdanjem životu možda susreću s tolikim nevjernicima ili ravnodušnima prema vjeri, može im se pričiniti da su u svom vjerskom uvjerenju osamljeni. No kod ovakvih hodočašća odjednom otkriju tolike mladiće i djevojke, kojima vjera nije nešto sporedno u životu.

Dobro je dakle i korisno da se češće organiziraju razna hodočašća

Hrvatsko bolesničko hodočašće u Lurd 1970.

MLADENAČKA HODOČAŠĆA Danakad je vjera u tolikim dušama u krizi, potrebno je upotrijebiti sva sredstva, koja su nam na raspolaganju, kako bismo kod vjerne mladeži sačuvali vjeru, kod one koja je u krizi razbuktali vjerski žar, a kod one koja je otuđena od vjere probudili zanimanje za vjerske istine.

Mnogi se roditelji tuže da su im se djeca otudila od vjere. No jesu li ikad pomislili na to, da mladenačka vjera ima druge zahtjeve nego vjera odraslih i zrelih vjernika?! Kod mladeži veoma veliku ulogu igra društvo, razne društvene manifestacije, među koje spadaju i hodočašća. Razumije se, da ta mladenačka hodočašća moraju biti organizirana na mladenački način. No, uza sve to što se s mladeži može više toga izvesti, kad se oni sami nađu u nekom prošteništu, psihološki možda više i dublje djeluju mladenačka hodočašća, kad se uklapaju u hodočašća ostalih vjernika. Tako na primjer mnogo će dublje doživjeti svoju vjeru mladić ili djevojka kad se njihovo hodočašće obavlja u vrijeme kad su hodočasnička mjesta puna i drugih vjernika. Tako će oni jedni drugima davati primjer i poticaj za dublji kršćanski život. Tu jedni drugima postaju kao svjetlo na gori.

U svakom slučaju mladenačka hodočašća, ako su dobro organizirana i temeljena uistinu na posve duhovnoj osnovi, mogu učiniti mnogo dobra.

OBITELJSKA HODOČAŠĆA Ipak meni se činini da bi danas trebalo njegovati što više obiteljska hodočašća. Danas, kad je obitelj u krizi kao rijetko kada u povijesti, potrebno je da se

kršćanske obitelji češće nađu pred Bogom i pred Gospom na okupu, da zajedno mole za zajedničke potrebe i probleme. Danas, kad su brojne obitelji tako često prezirane od okoline, dobro je da se na takvim hodočašćima nađu, i to s raznih strana. Oni se međusobno moraju vidjeti, međusobno suosjećati, međusobno se hrabriti, ustanoviti da nisu osamljeni.

Kod takvih obiteljskih hodočašća bilo bi poželjno organizirati da se pred ženama i djecom muževi skupno mole za njih, da se žena pred muževima i djecom mole skupno za njih, da se pred roditeljima djeca mole skupno za njih.

Ovako pred Bogom i Gospom muževi će otkrivati koliko im je blago poklonjeno u ženi i djeci. To isto otkrivat će i žene u svojim muževima i djeci. I djeca će u takvim prilikama bolje upoznati kako im je velik dar Bog poklonio u pravim kršćanskim roditeljima. A svi će u tim časovima upravo opipljivo osjetiti što u braku i obitelji znači čvrsta vjera u Boga.

Razumije se, da takva hodočašća moraju biti temeljito pripravljena. Osobito je potrebno da imaju jasan cilj: vjersku i moralnu obnovu. Tome će pomoći zajednička sveta misa, temeljita ispovijed svih članova hodočašća, zajednička sveta pričest, zajednički križni put, a onda zajednički ručak, dobro pripravljeno zborovanje, gdje će se rješavati neki obiteljski i bračni problemi.

No uz ova obiteljska hodočašća bila bi veoma korisna organizirana hodočašća očeva obitelji, majki obitelji, djece, ali uvijek da budu povezana s obiteljskom problematikom.

Razumije se, da svako od tih hodočašća ne mora imati za cilj neka daleka prošteništa. Može to biti i koja susjedna župa, ali ne na crkveni god, jer to nije pogodno vrijeme za takva hodočašća.

Razumije se, da će tu važnu riječ imati svećenici. No ipak inicijativa može poteći od ostalih vjernika.

Možda će tkogod reći da je to sve suvišno maštanje. No prije nego što izreče takav sud, neka razmisli i pokuša provesti tu ideju u djelo. Pa ako su hodočašća tijekom tolikih vjekova donosila pozitivne plodove, uvjeren sam da ti plodovi ne će ni sada izostati.

Međutim, dok pišem o ovim staleškim hodočašćima, nikako ne želim tvrditi da dosadašnji način hodočašća zato postaje suvišan. I ta hodočašća imaju svoju svrhu. Ali zašto ne bismo krenuli i novim putovima i ubrali još veće plodove..

Juraj Gusić

Novi molitvenik

Svi štovatelji presvetog Srca Isusova znajte, da je iz tiska izišao molitvenik SRCE ISUSOVA SPASENJE NAŠE. To je već deseto izdanje tog molitvenika. Ovo izdanje uređeno je prema novim liturgijskim odredbama. U njemu ćete naći molitve za najrazličitije potrebe i zgode, devetnicu Srcu Isusovu, mali časoslov u čast Srca Isusova, misu Srca Isusova sa sve četiri euharistijske molitve, nabrojene zgode i molitve uz koje je vezan oprost. Taj molitvenik mnogo će pripomoći pojedincima da što više razviju svoj molitveni život. Mnogima će dobro doći i kao pjesmarica, jer se u njemu nalazi preko 190 pjesama na 112 stranica. Uvezan je u četiri boje: crnu, tamno crvenu, tamno zelenu i plavu boju. Cijena mu je 30 din. Naručuje se: Rudolf Breber, 41001, Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33.

Kako se u Francuskoj stvaralo javno mišljenje U PRILOG POBAČAJA

Vrlo je karakteristično! Ne samo za Francusku. Nego i za naše krajeve. Tko živi malo s narodom i u narodu — a ne gleda ga samo kroz knjiške naočale — taj će vidjeti da je sličnim putem išla i naša Slavonija, i naša Srednja Hrvatska. Da na taj put danas stupa i naše Hrvatsko Zagorje ...

PRVA FAZA: PREMA KONTRACEPCIJI

Čitava kampanja štampe u korist Neuwirthovog zakona za kontracepciju bila je postavljena prema načelu: upotreba kontraceptivnih sredstava smanjit će bič pobačaja. Drugim riječima: između dva zla treba birati manje!

»Kontracepcija je bez ikakve sumnje jedno od sredstava da se onemogući pobačaj. Kada žene dolaze tražiti savjet u središnjici planiranja porođaja interesirajući se za kontraceptivne postupke, one su sigurno odlučile izbjeći pobačaj« (Le Monde 19. 11. 1966).

Da što lakše uđe povjerenje prema kontracepciji u glave ljudi, preuveličali su posljedice i brojke pobačaja.

»Broj učinjenih pobačaja mijenja se između 400.000 i 1,200.000 na godinu. Vjerojatno je da je pobačaj kriv za najmanje 5.000 smrtnih slučajeva majki godišnje.« (Isti)

Sve su te brojke iskrivljene: broj pobačaja izazvanih u Francuskoj približuje se, kako je pokazala nedavno službena anketa, na ovaj odnos: jedan naprama dva rođenja. To znači oko 300.000. Uostalom i to je previše. Što se tiče umiranja žena zbog prakticiranja pobačaja, i to je krivo. Ako se gleda da je u 1963. godini na primjer bilo svega u Francuskoj umrlo 9.900 žena između 17 i 42 godine ZBOG SVIH UZROKA — a od toga samo 600 zbog bolesti kao posljedice trudnoće — onda se vidi da je broj umrlih u pobačaju znatno povećan. Nikako nije mogao doći na 5.000.

No ipak: ogromne brojke imaju jednu prednost za one koji ih iznose, jer uzbuđuju javno mnijenje. I zbog toga se ponovo iznose i preštampavaju bez ozbiljnijeg ispitivanja.

A ako se ne dadete zavesti žicom osjećajnosti? Tada će doći poziv na vaš razum. I to tvrdnjama koje ne stoje. Mađarska je postala pokrivalo te opake rabote!

»Pobačaji se povećavaju na katastrofalan način u Madžarskoj od 1956. godine. Krivnja je u tome, što su ga dozvolili Madžarima bez kontraceptivne politike!«

Ali nitko neće napisati da je odbijanje života u toj zemlji nastupilo ne zbog pomanjkanja kontracepcije. Nego zbog drugih razloga. Od kojih nije najmanji — nesigurnost za budućnost!

Kada je konačno zakon »NEUWIRT« u korist kontracepcije izglasan i to 28. prosinca 1967, još prije nego su se pojavili dekreti o primjeni, prešlo se na drugi stupanj. To znači spremiti javno mnijenje da prihvati pobačaj. Očit dokaz da su svi dokazi za pobačaj bili dvolična rabota, koja jedno govori, a drugo misli, dok treće čini.

DRUGA FAZA: RAZDRMATI NAČELA ČUDOREĐA ...

Treba biti tobože nepristran! I zato valja provesti anketu o javnom mnijenju — kao da broj navijača odlučuje o čudoređu! — u pitanju regulacije porođaja. Rezultati su naizvana potvrdili predviđanja:

»Da treba dozvoliti širenje svih sredstava kontracepcije smatra 68 posto Francuza. Skoro svi misle da će ovo širenje dovesti do pada porođaja, tj. 83 posto, i do smanjenja broja pobačaja.« (isti 13. IV. 1968)

Zaključak koji se naizvan nameće je ovaj: Imali su pravo oni koji su htjeli zakon. Javno mnijenje se slaže s ključnim razmišljanjem.

Ali se »zaboravlja« reći samo jedno: u 1956. godini javno mnijenje je bilo neprijateljski postavljeno prema kontracepciji. Tek pod utjecajem dobro organizirane propagande ono se za 10 godina promijenilo.

U isto vrijeme, pod utjecajem propagande, ista anketa u prilog pobačaja otkriva »50 posto žena i 49 posto muškaraca misle ... kako bi trebalo dozvoliti pobačaj zbog drugih razloga, a ne samo zbog zdravlja«. (Isti)

Lako je zamjetiti način kako se iznose rezultati. Nije napisano da su 50 posto žena i 51 posto muškaraca PROTIV pobačaja. Nego suprotno. To je taktika, koja nastoji da se više voli čaša napola puna od čaše napola prazne.

Ovako brižljiva propaganda na tom se ne zaustavlja! Uništava se protivnik govoreći da se protivnici pobačaja regrutiraju u »konzervativnim sredinama« (Isti). Uvijek ista taktika i metoda! A kada se jednom oslabilo uvjerenje i samopouzdanje, razdrmali su ga izvrčući sve vrednote na takav način da se zapravo više ne zna da li je pobačaj dobro ili zlo. Jer u nekim slučajevima... Nije li ipak???... Uostalom zakonska definicija čovjeka i seksualnosti nije ista kao i čudoredna definicija... A ova se opet razlikuje od medicinske definicije. Dokaz! Neki su liječnici za vrijeme svoga kongresa u Grénoblu izjavili:

»Eutanazija — tj. bezbolno ubijanje staraca, bolesnika, kljastih i umobolnih — čudoredno je zakonita, pa bi trebalo ponovo dobro razmisliti o zakonu koji bi je dozvolio ...« (Isti)

Novine su iznijele ovu izjavu s mnogo simpatije. Poslije ove više nego dvolične izjave, u kojoj je otrov doziran u vrlo promišljenoj količini — liječnici sebi prisvajaju pravo da oni mijenjaju čudoređe. I to zamaskirani borbom protiv zakona koga oni proglašuju nemoralnim...

TREĆA FAZA: PREMA POBAČAJU...

Ova faza u početku bitno djeluje na ČUVSTVO. Zanimljivo kao i kod protivnika Papine nauke iznesene u Humanae vitae. Tamo je sama »obazrivost« prema »neobazrivoj« Crkvi, samo »razumijevanje« prema »nerazumijevanju« Crkve samo »gledanje na čovjeka« prema »udaljivanju« Crkve od čovjeka itd... Da li je to slučajna sličnost?!

»Dijete koje očekujete sigurno će biti sablasno... Trebalo bi dakle u tom slučaju ponovo pregledati zakon o pobačaju. M. Robert Boulin, ministar zdravlja, izjavio nam je o tom predmetu: Ja nisam protiv toga, da se ta stvar ponovo prouči. Nalazimo se pred znatnim brojem dramatskih primjera. »Elle«, studeni 1969.)

Ovaj apel na OSJEĆAJNOST ljudske nutrine se podvostručuje spretnošću rječničkoga omota: pobačaj postaje »eutanazija prije rođenja« (Isti). A to je riječ koja manje straši. Problem abnormalnih slučajeva razglašivao se samo zbog jedne svrhe: da se može prijeći na drugu vrstu slučajeva, a to su EKONOMSKI slučajevi.

Nijedan se liječnik nije usudio pisati u novinama da nenormalni nemaju svijesti o svojoj nenormalnosti i da zbog toga ne trpe. Nitko se nije usudio reći da zapravo trpe roditelji a ne djeca i da ova nisu ništa učinila zbog čega bismo ih morali likvidirati osim svoje nakaznosti.

Hitler nije bio daleko od ovakvog razmišljanja.

Boris Vian taj prorok ludosti, pisao je 1945. godine: »Treba ubiti sve nakaze.«

Projekt oprezno zato govori: »Dijete koje se ima roditi... a koje ima tešku bolest ili koje je fizički jako izobličeno, a duševno znatno opterećeno...« To lijepo spajaju s pobačajskom praksom jednoga liječnika: »Ja nisam nikada oklijevao pred nekom ženom u drugom stanju čija trudnoća bi mogla povući smrt.

Učinio sam da rodilja abortira prije nego bi trebalo dijete doći na svijet...« (Parents, travanj 1970.)

No, to nije jedini primjer koji se iznosi. Dodaju se ovim također i ovakvi snažni »dokazi«:

»Klara na primjer čeka u trideset i šestoj godini svoje šesto — ni manje ni više nego baš šesto, kao da je čitava Francuska puna takvih majki sa »šestim« djetetom — dijete. Njezin muž je čuvar gradilišta. Stanuju u tri (oho!) sobe, gdje se jako osjeća pomanjkanje mjesta. Složno sa svojim mužem odlučila je prekinuti ovu novu trudnoću.« (Isti)

ČETVRTA FAZA: LOGIČKI ZAKLJUČAK...

Kad se jednom nagomila niz primjera, počinje logička faza. Jer je pobačaj tobože neizbježiv, treba općenito dopustiti njegovu praksu. To je jedini način da se ukine potajni pobačaj, pobačaj žlicom...

I sada počinje bombardiranje parola o tome, kako su tajni pobačaji uvijek opasni. Ovo je istina. I to velika istina. Ali se ne govori o tome da u zemljama gdje je terapeutski pobačaj dozvoljen još uvijek ostaje tajni pobačaj.

Da miniraju zakon protiv pobačaja, prave se karikature o njima uz ovakve napise: DJECA ili SMRT. (Nouvel Observateur, 29. 12. 1969) Biva, majka mora umrijeti, kad rodi dijete. A tu frazu nije nikada nitko od promicatelja zakona protiv pobačaja rekao....

Poslije ovakvih reklama dolaze na red »bezazlene« informacije, ali koje su usmjerene da pokažu kako drugdje vlada sloboda:

»U Japanu se pilula prodaje u svim ljekarnama kao i sva ostala kontraceptivna sredstva. Ali ništa neće moći nadomjestiti praksu pobačaja u duhu Japanaca. Svi se njima veoma obilno služe«. (Elle 20. travnja 1970)

Tako se dakle priznaje da kontracepcija ne uklanja pobačaj, kako se tvrdilo u prvoj fazi. »Zaborav« starih argumenata je očit. Priznaje se sada: »Da treba uvijek računati na neuspjehe kontracepcije« (Le Nouvel Observateur).

Dakle, da li je to slučajno? Nipošto! Prije nego su htjeli »progurati« pobačaj, znali su da moraju »progurati« kontracepciju. Ona će pobačaju otvoriti vrata. Radi se o pravom planu koji je usmjeren prema prihvaćanju pobačaja. Nekim novinama se katkada izmakne i oni to priznaju kao LA PRESSE De TUNISIE od 3. IV. 1970.

»Neuspjeh ili uspjeh pilule utjecat će vrlo slabo na programe obiteljskog planiranja, koji se naslanjaju — to ne smijemo zaboraviti — na druge metode kao što su prvenstveno prezervativi, kemijski spermicidi, socijalni pobačaj...«

NE DAJMO SE MI KATOLICI ZAVESTI

Dakle: čitava ova kampanja smjera na to da preokrene prirodni osjećaj javnoga mnijenja. Upotrebljeni dokazi su proturječni od jedne faze do druge. Ali to nije važno. Glavno je da se uvijek puca prema OSJEĆAJNOSTI i OSJETLJIVOSTI svakoga pojedinca računaju-

či na neizmjernu sposobnost zaborava čitalačke publike. Čitava kampanja je usmjerena da duboko usadi nove fraze i da omogući novu osjećajnost, koja se upravo kuje. Na taj se način otkida čudoređe i moral od svojih objektivnih, tj. stvarnih, temelja i titra s javnim mnijenjem, koje se — nažalost! — znatno mijenja pod utjecajem dobro smišljene i vođene propagande.

Nemojmo se ni mi katolici kod nas titrati s naukom Crkve i Pape!

Prelazeći preko nje, ne samo da se POISTOVJETUJEMO s vrlo sumnjivim vrzinim kolom, gdje se svira drugačije nego mi mislimo plesati, i koje će nas dovesti dublje nego mi i slutimo. Badava ćemo i opet PILATOVSKI prati ruke i govoriti da nismo krivi, kada stvari dođu do absurda. A ovdje ovaj ab jurd nije ništa drugo nego da mi, koji želimo biti »čovjekoljubiviji«, »humaniji« »koncilskiji« od Pape, vodimo Hrvatski narod u smrt. Da, u smrt. Jer to za nas znači ta rabota.

S pravom će nas osuditi povijest da smo PREVARILI svoj narod, udaljivši ga od Papine nauke u pitanju najosnovnije njegove vrednote, u pitanju samoga ŽIVOTA. I to narod, čija upravo tragična veličina odsijeva iz vjernosti Crkvi i Papi.

A koji je grijeh protiv naroda veći od ovoga???

Pero Bulat D. I.
pučki misionar

NAKANA ZA MJESEC KOLOVOZ 1971.

PASTORALNA VIJEĆA

»Za dobru pripravu i plodonosni rad pastoralnih vijeća.«

NOVA POKONCILSKA USTANOVA

Među raznim odredbama, kojima je II Vatikanski koncil obogatio crkveni život i pospješio njegov razvoj i procvat, nalazimo i odluku o osnutku biskupijskih pastoralnih vijeća. Radi se o posve novoj ustanovi, koja bi prema nakanama Koncila trebala da bude od pomoći biskupima«, koje je Duh Sveti postavio da pasu crkvu Božju« (Dap 20, 28).

Koncilsku odredbu o osnutku biskupijskih pastoralnih vijeća nalazimo najprije u Dekretu o pastirskoj službi biskupa. Odsjek, koji se na naš predmet odnosi, ovako glasi: »Vrlo je poželjno da se u svakoj biskupiji osnuje posebno pastoralno vijeće, kojemu neka bude na čelu sam dijacezanski biskup i u kojem neka sudjeluju posebno izabrani svećenici, redovnici i laici. Zadaća je toga vijeća da istražuje i ispituje sve što se odnosi na pastoralni rad te donosi o tome praktične zaključke« (Br. 27). Cijeli ovaj broj Dekreta govori o biskupovim suradnicima u upravi biskupije, počevši od generalnog vikara pa sve do svjetovnjaka u dijecezanskoj službi. Među raznim faktorima, koji treba da budu na pomoć biskupima u upravi biskupije, navodi Koncil i pastoralno vijeće.

Koliko je Koncilu bilo stalo do osnutka pastoralnih vijeća, vidi se i po tome, što je odlučio, da se ta vijeća osnuju i u misijskim biskupijama. U Dekretu o misijskoj djelatnosti nalazimo odredbu sličnu gornjoj: »Zadaća je biskupa, kao upravitelja i središta jedinstva u dijecezanskom apostolatu promicati, ravnati i usklađivati misijsku djelatnost. Njegovoj su vlasti podređeni svi misionari, pa i izuzeti redovnici. Da se postigne bolja usklađenost, neka biskup osnuje, u koliko je to moguće, pastoralno vijeće u kojem će po izabranim delegatima sudjelovati kler, redovnici i laici(Br 30).

U OVISNOSTI O BISKUPU

Očito je, da je Koncil želio, da preko ovih vijeća dođu do izražaja u pastoralnoj upravi i pastoralnom radu biskupije i svećenici, te da u vijećanjima budu zastupani i redovnici i savjetovnjaci. Crkva računa s mogućnošću, da preko mišljenja i prijedloga biskupovih suradnika, pa i širih slojeva vjernika, dođe do upoznavanja volje Božje, prema prastaroj izreci: »Glas puka, glas je Božji.«

No tim nije nimalo oslabljena činjenica, da u Crkvi nema vlasti, koja izravno ne potječe od Krista, ne samo u općenitom smislu, u kojem govori sv. Pavao: »Nema vlasti osim od Boga. I one, koje postoje, od Boga su uspostavljene« Rim 13, 1-2). Svaka se ljudska vlast svodi na Boga, kao na vrhovni auktoritet, koji daje sankciju svakom drugom auktoritetu. Vlast u Crkvi dolazi od Krista kao božanskog utemeljitelja i glave Crkve. Krist je predao pastirsku vlast u Crkvi Petru i apostolima, te njihovim nasljednicima. Vlast se u Crkvi ne stječe demokratskim putem kao u modernim parlamentima, nego se odozgo, naime od Krista, spušta prema dolje. Ni crkveni koncil nema vlasti bez vikara Kristova, premda ga sačinjavaju biskupi sabrani sa cijelog svijeta. Krivo bi bilo misliti, da II Vatik. Koncil prenosi dio pastoralnog vodstva biskupije na biskupijsko pastoralno vijeće. Biskup kao pastir svoje biskupije podvrgnut je samo vikaru Kristovu i jedino je o njemu ovisan. Biskup-ordinarij osniva biskupijska pastoralna vijeća, imenuje mu članove ili propisuje način, kako će se birati, predlaže predmet rasprave, prima prijedloge, vodi rasprave i potvrđuje zaključke. Većina stvari, o kojima će se na pastoralnim vijećima raspravljati, biti će u najužoj vezi s vjerskim istinama, kojih je biskup zakoniti čuvar i u zajednici s papom autentični tumač.

MOLITVA ZA PASTORALNA VIJEĆA

Iz ovoga, što smo do sada naveli, razabiremo, da se biskupijskom pastoralnom vijeću pripisuje veliko značnje u životu jedne biskupije, jer pruža svestranu pomoć biskupu-ordinariju kao glavnom organizatoru i odgovornom vođi pastoralnog rada u biskupiji. No jer se radi o posve novoj ustanovi, nitko nema o njoj pravog iskustva, ni biskupi, ni članovi vijeća. Biskupske sinode, koje su do sada bile u praksi, o kojima govori Crkveni zakonik u kanonima 356-362, nisu isto što i biskupijska pastoralna vijeća. No što je manje iskustva, tim je potrebnije temeljita priprava za samu organizaciju vijeća i za rad na njemu, ako se žele postići plodovi, radi kojih je II Vatik. koncil zaključio njihov osnutak. Evo da te priprave

što bolje uspiju, i da se rad tih vijeća, od kojih se tako mnogo očekuje, smireno i staloženo razvija, obilno će koristiti molitva vjernika na nakanu, kako smo je u samom naslovu istaknuli. Nitko ne će posumnjati, da uspješni rad pastoralnih vijeća ne ovisi samo o razboritosti i požrtvovnosti članova, nego u prvom redu o nebeskom blagoslovu. A taj se blagoslov dobiva najsigurnije i najbrže molitvom.

Ivan Kukula D. I.

Kao u doba prvih kršćana

Polako govori Lazar Jurić, polako kao da pjesmu kazuje, a svaku misao prije nego doreče, ispeče, pa iz usta starca izlazi mudrost mudrog učitelja, puna životnog iskustva. Malo govori o sebi, više o svojima i o svom selu, u kom je život proživio, i zla i dobra. Kad dovrši misao, malo stane, osluškuje, čeka da ja nešto kažem, a ja se slažem, da on sam priča. I on nastavlja.

»A imao bih Vam, brate, svašta pričati. Što čovjek može doživjeti i proživjeti, šta može preko svojih leđa preturiti, to ne može ni životinja.«

Onda se zagleda kroz prozor iz velike kuhinje. Pogled mu se zaustavlja na ovcama, koje su pasle, pa se malo zamisli. Dok Lazar tako razmišlja, ne znam o čemu, dotle ja promatram njega i oko njega. Izgledao mi je kao stari Dag iz romana »Vječno pjevaju šume«. I sve je sličilo tome. I Lazar, ozbiljan i smiren starac, i kuhinja, u kojoj je bio smješten veliki stol, a oko njega čeljad i muška i ženska, i velika i mala, pa slušaju djeca i oca kao molitvu s oltara. Vani je bilo lijepo i gaj, koji se sterao iznad livade, doista je pjevao kao u romanu.

»Jest, i šuma pjeva, i ptice pjevaju, i ovce na svoj način pjevaju, i sve na svoj način Bogu pjeva, samo čovjek zna i pjevat i psovat!« reče Lazar, kad sam mu spomenuo roman. A onda nastavi:

»Hvala Bogu, još zasad i ovaj narod u našem selu više Bogu pjeva nego psuje. Da li tko katkad opsuje Boga, ne znam, samo znam da ga u selu još nitko nije opsovao kako se ja znam. Još se nije čula bogopsovka u selu, izvan sela ne znam!«

A selo Trešnjevica sa svojih tridesetak katoličkih kuća uvrlo se u planinu između Sarajeva i Konjica, ni na nebu ni na zemlji. Od općine Konjic daleko je četrdesetak km, a od župe Obri sedamdeset km putem, a put i svakakav i nikakav. Kada se s puta, koji još spada u neki red, skrene i kozjim putem krene, prava je muka, i prije ćeš sresti vuka nego čovjeka. A kad sretneš čovjeka, doista si sreo čovjeka. Snažna kao planina, čista u duši kao planinski potok, a opet oprezna i ozbiljna kao i priroda koja ga okružuje.

Takav je i Lazar Jurić, takav je i Marko Ilić, takav je i Ivan Taić, su svi Trešnjevčani. Ljudi snažni, zadovoljni, puni vjerskog duha, pa nema problema zbog kruha.

»Treba najprije tražiti kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a ostalo je lako. U Boga se treba uzdati, i nema straha!« poče Lazar o Božjoj brizi za čovjeka tako sigurno govoriti da ti skoro bezbrižnost za ovaj život postane potpuno normalna.

»Eto, ja imam četrnaestero žive djece. Osam sinova i šest kćeri. Još ih je troje umrlo. I nikad nisam požalio što ih imam toliko. Svako mi je draže od Amerike. Svih četrnaestero su živi i zdravi, pa i sretni. Našli su svoju sreću, kćeri se poudale, sinovi se poženili, zaposlili se svi osim Nenade.«

Iznenadilo me to ime Nenada, pa pitam Lazara, možda sam krivo čuo. No on mi reče:

»Nije krivo. Da, Nenada! Mama ju je rodila, kad se nitko nije nadao, u pedesetoj godini. Stoga joj dadosmo ime Nenada. Ali sada joj bolje odgovara ime Nada!«

Dok Lazar govori o najmlađoj kćerki Nenadi, o svojoj velikoj nadi, Nenada donosi šljivovicu i mezu pred nas. Polako mezimo uz rakiju, a priča se sve više raspliće i sve je življa.

»Najmlađi se sin zove Tugomir. Rodio se za vrijeme rata, kad sam tri puta bio vođen na strijeljanje. Srce puno tuge. I u toj tuzi on mi sa svojim rođenjem donese mir, i tako mu dadosmo ime Tugomir.«

Starac za koji čas ušuti smiren poput zadovoljnog djeteta. Šutnjom

Lazar Jurić iz Trešnjevice

hoće reći kako mu je to rođenje donijelo smirenje u najtežim godinama. I svako rođenje bilo je novo smirenje za Lazara. To se jasno vidi na smirenom starčevu licu, u radosnim očima i u toplom razgovoru. Smireno i veselo razgovara kao da ga je život mazio i obasipao najvećim slastima ovoga svijeta.

»Imam, brate, svega i svačega i popit i pojest. Preko stotinu ovaca, zemlje, šume, livada. Svega mi Bog dao. Ali da mi nije dao djece, bio bih puka sirotinja. Bez djece nema ništa. Eto, to je najveća slast u ovom životu i pouzdanje u Božju providnost. A u to nikada nisam

posumnjao. Ma nikada! To ne govorim što je pred Vama. To ću priznati i pred vjerom i pred nevjerom. Bog je za mene sve!«

»Da li ste kada posumnjali u Boga?« upitah ga. Starac se začudi mome pitanju, a ja se zacrvenih.

»Nikada mi ta ružna misao nije došla u dušu, a ruku na srce, nikada nisam mogao ni ovo pomisliti!«

»Koje?«

»Da me svećenik to upita!«

Poslije tog pitanja i primljenog odgovora bio sam oprezniji. Nastojao sam što više šutjeti, da Lazar mogne više govoriti. I on je govorio. Govorio je ono što mu je na srcu i u duši. A na srcu su mu njegova djeca i unučad, potomstvo koje broji oko 60 živih članova. Mrtvi se ne spominju. Sin Šimun, jak kao gora, a zgodan kao glumac, tek ima 34 godine, a ima šestero djece. Sin Ivan osmero. Lazar prekida zbrajanje, učini mu se to kao prazno nabrajanje, pa se poče sjećati gradnje župne crkve u Obrima. Kada je Ostrožac potopljen od Jablaničkog jezera, i crkva je potopljena. Kad se počela nova graditi pod vodstvom župnika Mate Bičvića, Lazar je bio glavni majstor. Radio je više iz ljubavi nego za novac. To on ne kazuje, ali selo o tom i sada priča. Lazar radije spominje svoje susjede, koji su se borili i srcem i dušom da se crkva izgradi, makar im je daleko pet sati hoda.

»Kada ne zapane velik snijeg, kad je lijepo vrijeme, nije to daleko. Dok sam mogao na nogama, malo kad sam ispustio nedjeljom svetu misu.«

Lazar govori istinu. I danas je tako. Tko god može nogama, nije daleko. Za katolike u Trešnjevici nedjelja je u pravom smislu dan Gospodnji. Potpuno ga posvete Bogu. U ranu zoru krenu da stignu u crkvu, a vraćaju se u mrak. Oni koji ne mogu bilo zbog bolesti ili starosti, mole se kod kuće, dok u crkvi traje misa.

»Nema kuće u kojoj se ne moli zajednička molitva.« reče mi Lazar. A što od njega čuh, to navečer i doživih. Kada je zazvonilo malo seosko zvono iznad groblja, u svim kućama zazvoniše glasovi kao zvončići u crkvi. Prekrsti se i Lazar sa svojih dvanaestero čeljadi, i Pero Ilić sa svojih desetero, i Anto Jakovljević sa svoje sedmero djece, i Pero Raić sa šestero, i Jozo Radoš sa osmero, i Šimun Rašić sa sedmero, i Nikola Ilić sa svojom čeljadi, a ima ih što u zajednici žive oko dvadesetero. Nema kuće u kojoj nema djece. Još uvijek toliko, koliko ih Bog da.

»A uz djecu dao je Bog svega: i rod, i plod, i jelo, i odijelo, i svoj blagoslov, koji pomaže da se radosno živi!« reče Lazar.

I živi se tu manje-više smireno i radosno. I to sam doživio, kada je stari Ivan Raić sa svojom ženom došao u kapelicu da primi blagoslov od svećenika. Slavio je zlatni pir sa svojom ženom Janjom. Na tom zlatnom piru sve je selo sudjelovalo. Kao na pravoj svadbi. Jelo se, pilo se, veselilo se, ali prije svega Bogu se pomolilo.

»Samo treba moliti i raditi i sve će biti dobro!« na polasku mi je rekao stari Lazar Jurić. I opraštajući se od starca Lazara i ostalih Trešnjevčana, činilo mi se da se opraštam sa kršćanima iz apostolskog vremena, koji su molili i radili, a za ostalo se Bog brinuo.

Stjepan Džalto

Ivan Raić sa ženom Janjom proslavili su zlatni pir

Katekumenat u Afričkoj crkvi

Da se u Afričkoj Crkvi katekumenati utvrde prema odredbama Drugog vatikanskog koncila.
(Misijska nakana AM za KOLOVOZ 1971.)

Crkva je uvijek vodila veliku brigu kako bi poučila katekumene, da proživljavaju u punini tajnu svog odnosa s Bogom. Za nju se tu radi da surađuje prema svom pozivu u razvoju osoba koje joj je doveo Duh Sveti, da u njoj susretnu Krista i tako pristupe k Ocu.

U klimi tolikih upitnika i sumnja, koje prijete da uguše danas vjeru, taj zadatak poprima naročitu važnost. Danas kao i jučer Duh Sveti je onaj koji čini da se rađa vjera i koji joj osiguravaju rast. Božji dar ljudima, »zalog naše baštine« (Ef. 1, 14), neće nam uzmanjkati. Ali »od upravitelja Božjih tajna traži se da se svaki pokaže vjeran« (I Kor. 4, 1-2), tj. poučljiv prema onim putovima što ih zacrtava Duh Sveti, spreman da u njih uloži sve sposobnosti duha i srca. Ti su putovi za naše vrijeme u prvom redu odredbe II Vatikanskog sabora.

Iako je problem katekumenata općenit, slučaj Afrike je ipak specifičan. U njoj se u isto vrijeme očituje neosporna zavodljivost kršćanske poruke i korjenit zahtjev da se u kršćanskoj inicijaciji, uvođenju u

kršćanstvo uvedu temeljite promjene.

Crkve katekumena

Prisutnost Crkve u Africi veoma je nejednaka. Na sjeveru u muslimanskim krajevima gotovo je nema, makar da je ondje bila zasađena u najstarija vremena. Ali se je zato razvila u središtu i na jugu ima tome već jedno stoljeće, a osobito pod utjecajem katoličkih i protestantskih misija.

Početkom ovog stoljeća, g. 1910. u Africi je bilo otprilike 3 milijuna pravoslavnih, 2 milijuna katolika, isto toliko protestanata. Danas ima ondje 45 milijuna katolika, 29 milijuna protestanata, 14 milijuna pravoslavnih i 9 milijuna »nezavisnih Afrikanaca« (to su grupe koje se izjašnjavaju kao kršćani ali je njihovo kršćanstvo mješavina različitih afričkih predaja). U nekim zemljama kao što su Rwanda ili Burundi, zatim čitavi predjeli Konga-Kinshase, Kameruna, Ugande i još nekih gotovo je sve kristijanizirano (s različitim razmjerom katolika i protestanata), dok je evangelizacija drugih područja jedva tek na početku.

Rast afričke Crkve jedinstven je u povijesti jednog kontinenta, tako da se može govoriti kao o nekim novim Duhovnima. Ako u kristijaniziranim krajevima ima sve manje odraslih katekumena, to se njihov broj povećava ipak drugdje. Ako se ispune vrlo opravdana predviđanja Afrika bi koncem stoljeća i na početku III tisućljeća mogla brojiti oko 350 milijuna kršćana, što bi bilo 46% cjelokupnog pučanstva. U tako naglom rastu misionari će stajati pred velikim zadatkom: kako ljude na što savršeniji način uvesti u kršćansku nauku i život.

Putovi zacrtani od koncila

Misijski dekret II Vatikanskog sabora uočavajući i vrijednost katekumenata opširno govori o njemu (»Ad genes«, broj 13 i 14) i ujedno traži, da se ubuduće jasno izloži pravni položaj katekumenata.

Polazeći od naravi kršćanskog života spomenuti misijski dekret tumači kakovu važnost valja pridavati značenju katekumenata u oblikovanju kršćanskog života. Njegova svrha »nije čisto izlaganje dogma i zapovijedi«, već pravo uvođenje u kršćanski život. Učeći nauk vjere katekumeni neka ujedno uče i kako se po vjeri živi. Evanđelje naime i duhovni život, kakav će kao kršćani provoditi, sasma je nešto drugo od onoga što su prije proživljavali: »Taj prijelaz, koji sa sobom povlači sve veću promjenu mišljenja i vladanja, mora se pokazati u svojim društvenim posljedicama i pomalo se razvijati u doba katekumenata« (»Ad gentes«, 13). Zato prihvaćanje novog stila života mora započeti već prije krštenja, a ne tek s njime. Misijski dekret s pravom kaže: »Katekumeni su već povezani s Crkvom, već su ukućani Kristovi, a nerijetko provode već život vjere, ufanja i ljubavi« (broj 14).

Isti dekret veoma ističe također: »Oni koji su primili od Boga po Crkvi vjeru u Krista neka se liturgijskim obredima pripuste katekumenatu . . . neka se uvedu u život vjere, liturgije i ljubavi naroda Božjega« (broj 14).

Napokon Koncil ističe i drugi elemenat katekumenata, a taj je da se katekumeni što uspješnije povezuju s kršćanskom zajednicom. A zato neka uvođenje u kršćanstvo ne vrše samo svećenici i katehiste već na neki način čitava zajednica, osobito kumovi novokrštenika. Na taj će način pripravnici za krst osjetiti odmah na početku da pripadaju zajednici Božjega naroda. Ta čvrsta povezanost s Božjim narodom treba dovesti do toga, da se »katekumeni uče također svjedočanstvom života i ispovijedanjem vjere zauzeto surađivati u propovijedanju evanđelja i izgradnji Crkve« (»Ad gentes«, 14).

Što naša misijska nakana Apostolata Molitve na osobit način spominje katekumenat afričke Crkve pokazuje veliku pažnju koju opća Crkva pridaje tom kontinentu. I s pravom, jer su njegove perspektive i nade uistinu velike. No što vrijedi za Afriku vrijedi i za katekumenat u drugim misijskim krajevima.

Josip Antolović D. I.

NAŠI MISIONARI PIŠU

BENGALSKE VIJESTI

Skupina djevojaka, koja se sastaje kod bazilike Srca Isusova u Zagrebu, poslala je ocu Gabriću svoje čestitke i dobre želje preko magnetofonske vrpce za prošli Uskrs. Na takvu pažnju otac Ante odgovorio im je pismom, koje su mi one stavile na raspolaganje, pa iz njega vadim neke misli.

Predrage Misionarke svakog dana i svakog časa!

Kasna je noć. Vratio sam se s puta predvečer mrvičak umoran. Komarci kao da me hoće izgristi i — izjesti. Pa nek me izjedu! Nakon što sam čuo evo Vašu magnetofonsku vrpcu, čovjek se može mirno preseliti na drugi svijet... (A kako će meni grišnom Mati valjat odsjesti u purgatoriju, uzet ću ja ovu vrpcu sa sobom!!!)

Nemate pojma koliko ste mi veselje priredile ovim prekrasnim mislima i prekrasnim pjevanjem. Pa onda ono divno duhovno cviječe. Ja sam jednostavno zaboravio da sam bio — gladan i da sam trebao jesti. A da Vam iskreno reknem: dvije-tri suzice radosti i ganuća su pale slušajući Vaše glasove, slušajući i osjećajući drhtaje Vaših srdaca, Vaših duša za Isusa, za spasenje neumrlih duša u Bengaliji.

Pa eto, što sam Vam nekoliko puta spomenuo: kako bismo mi sustali na ovom putu, kako možeš misliti i na komarce, i na hranu, i na spavanje... Zar je uopće moguće da se čovjek umori u ovom divnom, božanskom radu?!

U jednom drugom pismu piše: »Muka je i nevolja, što sam u Morapaju, a toliko je posla. Bio sam kod glavnog ministra nove bengalske vlade, Ajoy Mookherjeea. Išao je sa mnom novoizabrani poslanik ovog kraja. Izabran je na listi »Bengla Kongres«, stranke u kojoj je i taj glavni ministar predsjednik. Mnogo smo toga uredili za pomoć siromašnog naroda ovog predjela Gangesove delte.

Također sam pozvao i predstavnika Američke Katoličke Agencije »Catholic Relief Services«, gospodina Carlina. To je fin i radin čovjek, uvijek pripravan da pomogne siromasima. Obećao mi je 25 vagona pšenice. Time ćemo početi tzv. akciju »hrana za rad projekti«. Selo za selom dolazi s raznim planovima. Odmah smo počeli s našim Morapajskim kanalom, koji nije bio već mnogo godina kopan. Čim se vijest pronijela da je rad započeo, došlo je preko 600 ljudi. U dva dana smo već iskopali oko četiri kilo-

Gradnja kanala u Morapaju

metra. Popravili smo kanal i ujedno put uz kanal, koji je bio sasvim uništen za vrijeme poplave. Ljudi dobiju dva kilograma pšenice i 125 grama ulja za sto košara zemlje. Da samo vidite s kojim se oduševljenjem radi. Ovaj posao čini jako mnogo dobra: svi smo tako blizu jedni drugima. Mladići, učitelji i glavari sela vrlo me mnogo pomažu.

Hvala svim dobročiniteljima, koji mi pomažu molitvom, žrtvom i materijalnim prilozima u radu za Božje Kraljevstvo ovdje u Gangesovoj delti.

U Božanskom Srcu pozdravlja Vas i Važu dječicu

odani O Ante Gabrić

[redacted]

Iz Indije su mi se javile i dvije časne sestre naše zemljakinje, koje tamo rade. To je sestra Ivana Stakor i sestra Kazimira Horvatin. Sestra Ivana piše među ostalim: »Ja sam ovdje u Indiji već 37 godina, dok sam izvan domovine već 40 godina. Stupila sam u belgijsku kongergaciju Kćeri Križa, koja ima svoju matičnu kuću u Liegeu u Belgiji. Novicijat sam svršila u Engleskoj, a onda smo nas tri sestre rodom iz naše domovine otputovale u Indiju. Tu smo bile sestra Silvina, sestra Emerika i ja, sestra Ivana.

Ja se nalazim u Kurseongu, na obroncima Himalaje, već 22 godine. Ljudi su vrlo jednostavni, a izgledaju kao Kinezi. Oko nas ovdje ima dosta samostana budista. Ljudi su čvrsti u svojoj vjeri. Ovdje imamo nepalskog biskupa, rodom iz ovog kraja. Jezik je nepalski. Škole su na nepalskom i engleskom jeziku. Mi sestre družbe Kćeri Križa imamo ovdje oko 800 djevojaka u nepalskoj školi, a u engleskoj oko 400 njih. Te djevojke pripadaju raznim vjerama, no najmanje je katolikinja. Imamo i sirotište sa oko 80 djece. Iz tog sirotišta imamo već šest sestara u našoj Družbi. Druge se udaju, a mnogima pomognemo da studiraju, pa neke od njih postaju učiteljice, neke bolničarke.

Domaće sestre sve više preuzimaju misijsko djelovanje u svoje ruke. Ove godine dobile smo za poglavarice domorotke. Ništa se nije promijenilo u pažnji i ljubavi među nama zbog toga.

Ja sam osobno veoma sretna što sam pošla za Božjim glasom i što sam toliko godina svog života posvetila širenju Božjeg Kraljevstva u ovim krajevima...«

Sestra Kazimira mi piše :»Vaše pismo smo primile. Milo mi je bilo čuti da se

u Domovini toliko radi, žrtvuje i moli za misije. Koliko je važno pisati o misijama, mogu potvrditi ja svojim primjerom. Čitajući glasnik »Katoličke misije« i još neke druge, dobila sam misionarsko zvanje. I na toj milosti neprestano zahvaljujem dragom Bogu i Bezgrješnoj Djevici Mariji. Već sam puno godina ovdje u Indiji i radim za spas duša u ovim krajevima. Radim zajedno sa sestrom Ivanom ovdje u Kurseongu... Pozdravite sve prijatelje misija i preporučite im za naš rad u molitve i žrtve. Sestra Kazimira Horvatin.«

Tako su se eto našem ocu Gabriću pridružile nakon mnogo godina svojim vijestima i te apostolske duše, koje se nisu godinama javljale. Mislim, da će ovih nekoliko redaka tih naših misionarki potaknuti mnogu djevojačku dušu da se žrtvuje za Božje Kraljevstvo u misijama svojim molitvama, žrtvama i radom. A možda će gdjekoja na tim recima osjetiti dah Božjeg poziva da i ona pođe za njima i posve se žrtvuje za tolike duše, koje čekaju misionare...

čestitari p. Ante Gabrića

ZAMBIJSKE VIJESTI

Iz Zambije sam dobio nekoliko pisama i od naših misionara i od misionarke sestre Emice Verlić. Razumije se da sve to ne mogu objaviti u ovih nekoliko redaka, premda su pisma veoma zanimljiva. Moram se zadovoljiti da donesem tek neke odlomke.

Naš mladi misionar bogoslov Julije Rogina među ostalim piše mi ovo: »Još kad sam bio u Zagrebu, pričali ste mi o misionarima molitve i žrtve. Tada nisam to posve razumio. Dragi Oče, baš to, upravo to je tu tako potrebno. Netko nas mora podržavati. Ja sam tek ma-

lo počeo raditi kao misionar, pa sam već osjetio da je predobivanje tih ljudi za Isusa veoma teško. I kad mu ja govorim o Isusu, on misli, da mu ja hoću prodati neku stvar, koja je vlastita bijelcima. To njima ne treba. Oni hoće autentičnu crnu Afriku. Koliko puta sam čuo: »Gle bijelac opet melje!« Mladi Afrikanci žele uživati, a kršćanstvo donosi obveze, koje su za njih nove i teške...

Ima već dva mjeseca (pismo u travnju) kako sam osnovao skupinu svirača. Tako je i moja gitara došla u pokret. U Lusaki sam kupio neke jednostavne male gitare. Dečki su sami napravili bubnjeve od kravlje kože. Nedavno smo svirali na otvorenju nove crkve. Ja tu skupinu zovem »Mali Kristofori«, dok im je pravo ime »Takondwa band — grupa koja nosi veselje«. Poči ću s njima sestri Emici u Litetu, da razveselimo njezine gubavce...« (Već su bili i razveselili su ih!)

■■■

Otac Nikola Šipušić nije se već dulje vremena javio. No iz pisama drugih misionara saznajem, da je za Uskrs krstio 126 katekumena. Brat Ilija Dilber piše o tom događaju ovo: »Otac Nikola mi je pričao, kako su mu Velika subota i Uskrs bili plodni, makar su bili umorni i teški. Za krštenje je pripremio što odraslih, što mladeži, što djece, njih 136. U Kasisiju krstio ih je 47. U Chikumby krstio ih je 51 pod jednim drvetom, jer nemaju ni kapelice ni kakve druge prostorije. U Kapepe bilo je 19 krštenja i u Mutakwe također 19.

Čudna je bila mala zgoda kod krštenja u Kasisiju. Dogodilo se to već prije i sad ponovo. Kad je Otac Nikola prije više od pola godine u Kasisiju krstio školsku djecu, koju je on sam spremio za krštenje, ja sam bio prisutan da nešto snimim. Dok je on krstio, jedan se dečko od kojih 16 godina srušio na pod, a drugi su se prestrašili i pogledavali jedan drugoga hoće li se to i njima dogoditi. Oni su naime odmah pomislili na duhove...

Kad je krstio na Veliku subotu, opet se u Kasisiju najjači dečko srušio na pod. To je bilo dosta sumnjivo ne samo za dečke, nego i za oca Nikolu. Dečki su se uozbiljili, jer su mislili da taj »bambo — otac« ima neku veću moć, kad se takva što događa već po drugi put, i to na istome mjestu. Otac Nikola, makar je bio umoran, bio je veoma raspoložen«.

■■■

Sestra Emica javila se pismom uredništvu Glasnika. Iz tog pisma eto nekoliko redaka: »...A sada idemo malo u moju Litetu. Dva i po mjeseca je kako radim sama. Naša poslovica kaže, da žena majka drži tri ugla kuće, a muž jedan, iako je muž gospodar kuće. Isto vam je u bolnici. Doktor i upravitelj, to su gazde, ali sestra mora sve vidjeti, sve znati, na sve stići i njima reći i pokazati što treba. Možete shvatiti koliko posla i brige imam, a taj moj dragi crni personal radit će samo što mu prstom pokažeš.

Zar u mojoj dragoj domovini nema nijednog velikodušnog srca da mi dođe u pomoć? Kako bi nam bilo lijepo da smo dvije i da složno radimo pomažući jedna drugoj.

Vjerujem da ima takvih srdaca, samo je pitanje, imaju li svršenu zdravstvenu struku i to medicinsku. Ja ne znam ni sama kako to da su me primili kao bolničarku. Bog je tako htio i vodio. Sad je sve u redu. Sestra prije mene imala je višu školu na papiru, ali ne na radu. Sad je mojim predpostavljenima samo to žao da ja nemam i na papiru ono što radim, nego samo bolničarske svjedodžbe. No meni je to svejedno, ja radim za nebo.

Jedna novost! Više se nitko ne buni među mojim gubavcima, ako kojemu izvanredno dadem čistu pidžamu, plahtu ili što drugo. Uspjela sam ih odgojiti. Jednostavno sam im rekla: »Zašto se bunite? Zahvalite Bogu da imate svoje noge i možete hodati. Vidite da taj siromah Sanford, Jeremija, Čole, Pukuma... nemaju noge i vuku se po podu, pa kako se neće zamazati i smočiti?! Gledali su me svojim velikim očima i rekli: »Da sestro!« I više nitko se ne buni, a moji bogalji uvijek su mi čisti.

Moram vam reći još nešto. Dok sam bila u domovini, nisam znala da mi je Glasnik Srca Isusova i Marijina tako drag. No ovdje sam to osjetila. Prvog travnja klečeći u našoj kapeli tiho sam razmišljala: »Ah, ja ne mogu od nikoga tražiti da mi šalje Glasnik. Moji su prijatelji sve sirotinja, a poštarina je skupa. Ne, neću tražiti nikoga. Ti ćeš mi to Isuse, nadoknaditi na drugi način«.

Osam dana kasnije, baš na Veliki četvrtak dobijem paketić sa pet brojeva Glasnika. Poljubila sam najprije svoju dragu hrvatsku trobojku u obliku markice na omotu, a zatim svaki pojedini broj. Od radosti su mi suze došle na oči. Zaista nikad u životu nisam primila ljepši dar. Zahvaljujem i čestitam svima koji uređuju Glasnik i pišu u njemu. Zahvaljujem od srca mojim dragim prijateljicama — kućnim pomoćnicama — koje su od svoje skromne plaće, tj. od svojih usta otrgnule i poslale mi Glasnik. Tu

Prvi do misionara o. Nikole Šipušića jestsin ministra obrane. Možda su se zato tako poredali.

Snimak kod predaha od igre

ljubav i žrtvu može im platiti samo Bog, ja nikada!

Primite svi po redu mnogo iskrenih pozdrava!

Uz preporuku u molitve u Gospodinu odana i zahvalna

Sestra Emica Verlić

U sirotištu u Kasisi

Prijatelji misija, kako vidite iz ovih nekoliko redaka u svakom broju našega Glasnika, naši misionari ustrajno rade i siju Božje sjeme u tolike duše. Koliko su cijenjeni, najbolje pokazuje pismo koje mi je ovih dana stiglo. U njemu se jedan misijski biskup iz Malavija, susjedne države Zambije, obraća na velikodušnost naših svećenika u domovini pozivajući ih da mu dođu u pomoć makar samo kroz nekoliko godina, i to bili oni redovnici ili biskupijski svećenici svejedno, samo neka dođu. On se uvjerio da naši misionari najozbiljnije shvaćaju svoj veliki i sveti posao. Ujedno moli i zaklinje da bi se u našoj hrvatskoj domovini našle i časne sestre koje bi bile spremne poći u njegovu biskupiju da mu pomognu u velikom i svetom radu. Hoće li se za to novo područje naći dobrovoljaca, ne mogu reći, ali znam da mi možemo prilično mnogo dati općoj Crkvi da se proširi i učvrsti u tolikim krajevima svijeta. Radimo već u Indiji, u Kongu, u Zambiji, u Južnoj Americi. Naša Crkva nije neplodna ni uskogrudna. No mi koji smo u pozadini svakako pomažimo one na Božjoj fronti i molitvom i žrtvom i prinosima. Pokažimo se da smo dorasli tim pionirima vjere!...

JURAJ GUSIĆ

Razgovaramo

Poštovana redakcijo!

Nemam riječi da vam se zahvalim na izvarednom štivu koje je postalo sastavni dio moga života. Mogu vam iskreno reći da sam presretna što se nalazim u krilu katoličke obitelji i što pripadam hrvatskom narodu. Već dvadesetipet godina živim u novoj domovini, dakle, zadesila me sudbina ko i mnoge Hrvate: rodili su se u Hrvatskoj, malo u njoj živjeli, a onda morali otići u drugu zemlju. Tu se pokoravamo tuđim zakonima i mislimo na Domovinu od koje mi je ostalo samo dvoje: vjera i ljubav prema Domovini. Obnavljam svoju pretplatu za Glasnik koji će mi biti duševna hrana, i vjerujte, jedina veza s domovinom.

M. Š. Markelsheim

Poštovani gospodine uredniče!

Već od početka izlaska Vašeg Glasnika uvijek ga primam i čitam. A sada čitajući koliki se diče sa puno djece, to me je potaklo da Vam se i ja javim. Meni su sada 83 godine. Rodila sam 10 djece. Jedno mi je umrlo malo, druge sam sve odgojila. Najstariji sin mi je umro u 62. godini. Jedan mi je sin svećenik i jedna kći redovnica. Imam 26 unučadi i 18 praunučadi; udovica sam 18 godina, i eto još živim. Da sam zdrava, nisam, ali raditi mogu. Molim vas nemojte mi zamjeriti na ružnom pisanju i molim ako budete to negdje pisali, nemojte me podpisati punim imenom, da mi se djeca ne iznenade, da sam se i ja negdje javila. Primite iskreni pozdrav. A. P. Zavidovići.

Poštovani uredniče!

Ja sam pretplatnica Glasnika i redovito čitam. Puno toga lijepoga i poučnoga napišete, pa Vas molim da i ovih par crtica uvrstite o čovjeku koji je bio dobar vjernik i štovatelj Srca Isusova i Marijina, ustrajan u vjeri i molitvi do konca svoga života. Živio je u Zagorskim Selima. U svojim mladim danima bio je upisan u bratovštinu Srca Isusova u Krapini. Svoje je pobožnosti uvijek rado obavljao. Kad je za onog vremena morao u prvi svjetski rat sa sobom je ponio krunicu da mu bude na pomoć. Kad su topovi pucali i kad je vidio da njegovi kolege padaju, pisao je ženi da ga zavjetuje Majci Božjoj Bistričkoj, da ga čuva, te da se sretno povrati kući. Tako je i bilo. Vratio se živ i zdrav i uvijek se zahvaljivao Bogu i Majci Božjoj. Svoja je obećanja zagovora rado obavljao. Bio je otac devetero djece. Lijepo ih je odgojio u molitvi i pobožnosti. Svaku se večer molila zajednička molitva i krunica. Ako bi tkogod došao za vrijeme molitve, nije se prestalo moliti, nego bi gost sa zajednicom dovršio najprije molitvu, a onda se išlo na razgovor. Revno je išao na svetu misu i na sakramente. Davao je dobar primjer djeci. Još su mu i sada zahvalni, kad su već i oni sami stari, i ljudi i po svojim radnim mjestima i dužnostima. Došla je starost i bolest. Morao je u krevet. Bio je neobično strpljiv. Molitva mu je bila utjeha, i potiho bi pjevao Marijine pjesme. U toj bolesti primio je svete sakramente. Bolest se pogoršavala i morao je u bolnicu. Kad su ga posjetila djeca i druga rodbina govorio je kako mu je dobro i da će mu tako biti barem još dva dana. Molio se Bogu i ispitivao bolesnika uza se, da li se i on moli. Kad mu je ovaj odgovorio da i on moli, bilo mu je drago. Najposlije se pokušao malo odmoriti i zaspao je. To je bio svršetak njegova života. Što si je u molitvi želio i molio, to je i dobio. Dugi život i laku smrt. Umro je 26. svibnja 1970. u dobi od 85 godina.

K. D.

Hvaljen Isus i Marija!

Dragi Uredniče! Evo da vam se i ja javim po prvi puta sa ovim mojim pismom koje nije baš tako složeno, ali evo obećala sam prije godinu dana da ću opisati svoj život i brak i poslati da ga vi objavite. I to činim od srca radi zahvalnosti Presv. Srcu Isusovu. Pa evo da vam kažem. Odgojena sam u katoličkoj obitelji, ali koja toliko baš ne drži do vjere. Nikad me niko nije učio moliti, ali kad sam pošla u školu i na vjeronauk onda sam se sama učila i jako sam zavolila svoju vjeru, molitvu i vjerski život. Još od prvog razreda poznavala sam mladića. Zajedno smo išli u školu. Sve smo se pomalo volili i kako smo rasli rasla je među nama i ljubav. Bili smo oboje odlični đaci, i završili sedam razreda osmogodišnje škole. Oboje nismo htjeli ići. On je bio dobro vjerski odgojen pa smo se tako uvijek slagali. Onda kad je završila škola i kad su nastale one mladenačke godine mi se nismo odvo-

jili. Ostali smo i dalje vjerni jedan drugome. Niti je on htio druge djevojke, niti sam ja išla za drugim momcima. Zajedno smo išli u crkvu na Misu, zajedno na plesu, uvijek jedno s drugim, ali i zajedno na ispovijed, i četiri godine smo tako hodali zajedno, vjerni jedno drugome, pa i Isusu, i nismo nikada pogriješili. Toliko smo bili pažljivi, jedan prema drugome. Četvrte godine našeg bližeg prijateljstva smo se vjenčali, i dočekali smo taj dan najsretniji u životu sa čistom nevinosti u srcu i duši, i posvetili smo svoj brak Presv. Srcu Isusovu da nam ono bude utjeha i pomoć u životu. Onda smo počeli svoj bračni život. Rekli smo si »to je bila ljubav od malena, neka bude do groba«, i nikad se nismo svađali. Uvijek smo se razumijevali. Nakon deset mjeseci rodio nam se sin. Bili smo veseli i zadovoljni. Onda je muž otišao u vojsku, i nakon godinu i po ja ponesem i drugo svoje dijete. Ali kad sam bila u trećem mjesecu trudnoće počela sam krvariti. Pošla sam liječniku i on me uputi u bolnicu na liječenje. Bila sam sedam dana i dođem kući. Liječnik mi je rekao da ću po svoj prilici roditi prije vremena, i da je mala vjerojatnost da ću i drugu djecu moći nositi do devet mjeseci. Uistinu u šestom mjesecu trudnoće rodila sam dijete, sina. Bio je slab. Sama sam ga krstila u bolnici. Živio je jednu noć, i sutra poslije podne je umro. Kad sam poslije toga poroda ozdravila uzmem ja obavljati devetnicu od devet prvih petaka u čast Presv. Srcu Isusovu, da mi ono pomogne, da nemam nikakovih smetnji kod druge djece, da ih sretno rodim. Muž je već obavio devetnicu i tako kad sam ja završila svoju devetnicu ponesem svoje treće dijete. Nosila sam ga devet mjeseci. Nikad me ništa nije zaboljelo, ni zasmetalo. Sretno sam i lako rodila bez ikakvih smetnji. Bio je opet sin. Zdrav. Sad mu je preko godinu dana. Zato kažem svim majkama koje imaju smetnje kod nošenja i rađanja djece neka se predaju u ruke Presv. Srcu, onda će biti sretne i sigurne da će im ono biti milostivo. Sada sam šest godina u braku. Imam dva sina. Jedan mi je umro. A i još će ih biti. Neka Bogu bude hvala. Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu na primljenim milostima kod tih poroda i Gospi od brze pomoći zahvaljujem i dalje se preporučujem u svojim potrebama. M. M. Zapolje.

■

. . . uredniku!

Šaljem ovaj dopis da ga pročitate. Ako smatrate da bi bilo dobro da ga objavite radi širenja, štovanja Presv. Srca na prve petke, Vi odlučite, i učinite što je najbolje. U ovoj sam župi 25 godina, i mogu ustvrditi, da su mi najbolji, najvjerniji i najčvršći vjernici oni koji štuju Srce Isusovo obavljajući prve petke i subote kao naknadne pobožnosti kroz dulje vrijeme. To je elitna četa župe, pripravna na sve što je dobro u Božjim očima. Oni su radost i ponos svete naše vjere. Na njima se tako često ispunja rečenica svete Margarete, kako je lako umrijeti onima koji su na Zemlji ljubili i štovali Presveto Srce.

U Gornjoj Jelenskoj,

Valčičak Ignacije u. župe

Dragi Bog neće svoga Jozu odbacitil

Tako je često znao govoriti stari zvonar iz Gornje Jelenske, Žagar Josip. Vjerno i revno je služio kao zvonar 30 godina i 6 mjeseci u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja, sve do svoje smrti 12. 10. 1957. Velika je njegova povijest. Sa svojom dobrom ženom Marijom imao je 9 djece, koju je nastojao što bolje odgojiti. Siromašan je bio, ali uvijek veseo, i s malim zadovoljan. Iako je puno prepatio bio je uvijek zdrav i raspoložen. Prvi svjetski rat proveo je na ratištu i u zarobljeništvu u Taškentu. Srca je bio darežljiva i nesebična. Svećeniku je bio desna ruka, i u crkvi i u gospodarstvu. U govoru je bio vrlo rječit. Župnik ga je na to upozoravao: »Vi će te, Jozo, u pakao s takvim jezikom!« A on je župniku odgovorio: »Svoga imenjaka štujem, Bogu se molim i služim mu puno godina. Neće Bog odbaciti svog vjernog slugu Jozu.«

Dok je svećenik ispovijedao za prve petke, subote i nedjelje, on je znao prosjediti mnoge sate zimi i noću da bude na pomoć župljanima i svećeniku. Nešto je ipak bilo u njemu neobično. Bio je prisutan bezbroj puta pričestima na prve petke, ali se sam nije mogao odlučiti da i on obavi devetnicu u čast Presv. Srcu Isusovu. Mnogi su ga na to poticali. Ipak njegova revnost za kuću Božju, vjernost službi u Crkvi i tolike svete mise kod kojih je posluživao nisu ostale bez uspjeha.

Jozo je posebno slušao domaćicu na župnom dvoru Franciśku. Ona mu je jednom zgodom govorila ovako: »Jozo, vi ste već u godinama. Mnogo ste godina Bogu vjerno služi. Za vas bi bilo dobro i korisno da i vi obavite devetnicu spasenja pa da i na taj način poradite za spas svoje duše. Sada će u veljači biti pučke misije. Obavite tu pobožnost. Ja vam dobro želim!«

Bilo je to u siječnju 1957. godine, pred prvi petak u veljači i pred misijama. Jozo je mirno slušao, malo se zamislio i rekao: »Kadgod sam vas poslušao dobro je bilo. Pa ću i sad poslušati!«

S prvim pretkom u veljači 1957. počeo je Jozo devetnicu u čast Srcu Isusovu i dovršio je 4. listopada iste godine. Bolovao je kratko vrijeme. Osam dana iza začnjeg prvog petka, primivši sakramente umirućih, predao je Bogu svoju dušu 12. 10. 1957. u 74. godini života.

Srce Isusovo slavilo je slavlje, a Josipova je duša iskusila istinitost velikog obećanja. Uistinu Bog nije zaboravio svog vjernog Jozu. Župljani su mu priredili veličanstveni sprovod, da mu se zahvale za požrtvovan rad.

Usput dodajem: U ovoj župi kroz 25 godina obavlja veliku devetnicu najmanje sto osoba mjesečno, a bilo je mjeseci i godina kad ih je obavljalo i dvije stotine. Kroz to vrijeme bilo je vrlo mnogo očitih i vidljivih dokaza kako se Srce Isusovo brine da njegovi iskreni štovatelji čestito žive i umru u milosti Božjoj.

Valčičak Ignacije,

upravitelj župe.

■

Časni oče!

Evo šaljem Vam sliku moje obitelji. Molim Vas metnite je u Glasnik Presv. Srca Isusova, kojemu je naša obitelj posvećena još za mladih dana. Želja mi je bila već dugo vremena da se jednom svi skupa slikamo. Teško je to bilo kad su širom razasuti. I evo nekako ove godine skupili se za 1. svibanj.. Jedino najstariji zet je u Nje-

mačkoj. Zato ga nema na slici, dok su svi drugi kod nas samo od Slovenije do Beograda. Tako ih se i spominjem u sv. Misi ovako: »Isuse moj, smiluj se nama svima gdjegod nas, Spasitelju, ima. Ljubav nam svoju podaj! Bez ljubavi nas ne ostavljaj.«

Imala sam ih sedmero. Jedno je umrlo još nejako. Ostalih šest živi. Teškom mukom sam ih odgojila u današnje i prošlo ratno doba, i s mužem i bez njega. Nisam dostojna zahvaliti Bogu na tolikoj velikoj milosti da su svi zdravi i zadovoljni u svom životu.

Prvi sin Ivan je u seljačkom životu u selu poslovođa u agrokombinatu, prva kćer seljakinja; druga kćer u Beogradu i treća u Perkovcima seljanka; drugi sin u Kaniži u trgovini, dok treći neoženjen radi u Sloveniji. Ja sam u 60. godini. Obolila na srce i oslabila za svaki teži posao.

Hvala presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te zaštitnicima moje obitelji na svim primljenim milostima, a osobito na trpljenju i strpljivosti.

I opet hvala. Sa štovanjem i ljubavlju, Vel. Kopanica.

Marija Matasović,

DOBRI MOJ OTAC

Znao sam što piše unutra. Nisam trebao ni otvarati. Promatrao sam kako se u mojim rukama žuta boja brzojava pretvara u crnu. Užasna slova: otac je umro! Nikada u životu nisam vidio tako strašna slova. Izgledala su kao mačevi koji sijeku najdraže biće. Biće koje je živjelo za mene. Suznih očiju tražio sam razjašnjenje kod Krista: zašto je to dopustio? A on ni riječi. Šuti. Kao da ga nije briga za tuđu bol. Pušta me da sam tražim odgovor. Gledam križ i pokušavam naći odgovor, ali mi žalost ne dopušta.

»Sine moj, mislila sam da nećeš doći. Čekala sam te. I evo te u zadnji čas. Neka si došao... Što ćemo mi sada bez našega Mate?« Tješim moju dobru majku Božjim planom providnosti i spasenja. Vjeruje ona čvrsto u Boga, ali suze i grč u grlu govore o težini ovoga časa.

Simfonija žalosti brujila je svom snagom u mojoj glavi, kad sam posljednji put gledao tijelo mog pokojnog oca. Da, to je on. Izgledao je živ. Akordi žalosti moje majke prekinuli su moje iluzije. Gotovo je. On je mrtav. Navalili su na njega teška smrtna vrata, koja nikada neće moći sam otvoriti. Pronašli su i čavle i čekiće vlasništvo Sudnjega dana. I začu se jeka koja će odjekivati do andelove trube. A onda će glas Sina čovječjega nadjačati sve udarce posmrtnih čekića i sav plač. Tada će uskrsnuti moj otac sa svima drugima.

Plaču ljudi. A oni, koje nikada nisam vidio da plaču. Koračam uz lijes. Podupirem sestru koja je sva oblivena suzama. Majka je ostala kod kuće. Nije mogla poći s nama. Nema snage. U svojim mislima pronalazim jednu lijepu rečenicu pokojnog oca: »Ljudski život je kao kap vode na listu. Malo treneš, i nema je više.«

»Sine moj, poslušala sam te.« A što je to mene poslušala moja majka? Da, molio sam je da bude malo hrabrija. Njezina hrabrost bila je u tim časovima za nas, njezinu djecu, jakost.

Taj dan nisam mogao mirno proći pokraj ijedne životinje: i mravi i kokoši i sve ostale. Eto, one žive a moj otac više ne živi. Kao da imaju više prava na život nego moj otac!

Ipak nikada nisam vidio tako jasno Boga kao tada. On mi je bio vrlo blizu. Vidio sam ga. Da vidio sam ga kod smrti moga oca.

I život i smrt postali su mi jasni Križ Kristov rasvijetlio je tamu moje žalosti. Vidio sam kroz Kristov križ nebeskog Oca, kako prima za ruku moga oca i govori mu: »Dobro slugo dobri i vjerni, jer si u malom bio vjeran, uđi u veselje svoga oca«.

Zdravko Augustin Kordić

DANAK U KRVI

HRVATSKA U 15. i 16. STOLJEĆU

Odvođenje Hrvata u roblje počelo je početkom 15. vijeka. Do konca 16. vijeka, za svake generacije, barem u jednom velikom pohodu, odvedeno je iz Hrvatske na desetke tisuća roblja. Navest ćemo najveće od tih pohoda:

1. — Prva velika provala Turaka bila je g. 1415. kad Turci provališe preko Bosne i Hrvatske sve do Celja, poharavši usput bezbroj sela i gradova. Tom prilikom osobito su postradali krajevi oko Zrinja i Blinje. U roblje je odvedeno oko 30.000 žitelja.

2. — Kod sloma bosanskog kraljevstva god. 1463. odvede sultan Mehmed II 100.000 odraslog roblja i 30.000 dječaka u Tursku.

3. — God. 1469. provale Turci iz Bosne u Liku i Krbavu; prodru pred Senj, koji se jedva iskupi, preko Kupe prodru do Kranjske. Pri povratku odvedu u ropstvo 60.000 naroda. Još iste godine došlo je do druge provale Turaka, kad bi odvedeno 15.000 roblja iz Hrvatske.

4. — God. 1471. Turci poharaše Južnu Hrvatsku do pred zidine Splita, Šibenika i Zadra. Prodru preko Srednje Hrvatske sve do Ljubljane i Celja. Tom prilikom zaglavi ili bude odvedeno u roblje 30.000 kršćana.

5. — God. 1474. strašno postrada Slavonija, te krajevi oko Zagreba. Opustošena su mjesta Zabok, Krapina, Križevci. U roblje je odvedeno 14.000 žitelja. Te godine ponovno je stradala i Južna Hrvatska.

6. — God. 1494. Turci prijeđu Savu kod Srijemske Mitrovice te harajući Slavonijom dođu do Zagreba. Robili su po Zagorju, oko Samobora i upadnu u Štajersku. Vratili su se s tog pohoda sa 7.000 roblja.

7. — God. 1510. odvedeno je iz kraja kraj Bijele Stijene s Keglevićevih imanja 10.000 ljudi u roblje.

8. — God. 1514. odvedoše bosanski muslimani iz Like i Sjeverne Dalmacije 3.000 roblja.

9. — Nakon neuspjele opsade Kiseka vratio se sultan Sulejman god. 1532. preko Hrvatske u Carigrad, te je od Rasinje stao harati i kupiti roblje. Jedan dio vojske pod velikim vezirom Ibrahimom pošao je od Križevaca, preko Gudovca, Čazme, Moslavine, Kraljeve Velike i Zapolja u Posavinu, dok je drugi dio sam sultan vodio Podravinom kraj Koprivnice i Virovitice u Požešku županiju, koja je onda bila još u kršćanskim rukama. Tek kod Gorjana zabranio je sultan robljenje, jer je tad turska vojska stupila na carsko tlo. Tom prilikom odvedeno je u roblje 50.000 Hrvata.

10. — Smederevski paša Mahmud provali 1536. u Slavoniju. Pohara 39 sela oko Požege i odvede 70.000 Hrvata u roblje na Balkan.

11. — 1556. god. provali bosanski paša u kraj između Une i Kupe, koji je dotle bio prilično pošteđen, osvoji Kostajnicu, te odvede u ropstvo 46.000 ljudi.

12. — 1951-2. odvede Hasan Paša bosanski 35.000 ljudi iz Hrvatske, napose iz krajeva oko Petrinje, Jaske, Turopolja i Božjakovine, te uništi 100 sela.

U tih 12 pohoda izvedeno je dakle iz hrvatskih krajeva 590.000 ljudi u roblje, od toga 560.000 u razmaku od 124 godine. No tu su računani samo veliki pohodi na roblje. U malim svakodnevnim okršajima organizirane čete martoloza odvodile su neprestano novo i novo roblje, te tako mletački pisac Sanudo računa god. 1533. da su već dotle iz hrvatskih zemalja Turci izveli 600.000 roblja. Sve ako su pohodi o pojedinim pljačkaškim pohodima i odvođenju roblja pretjerani, ipak nam daju jasnu sliku strahovitog pustošenja, koje je moralo nastati u hrvatskim krajevima. Spomenici govore da je hrvatsko područje u 15. vijeku bilo dobro nastanjeno. Povjesničari tvrde da je broj stanovnika hrvatskog područja prije provale Turaka bio oko dva milijuna duša. U toj relaciji ocjenjivati nam je i brojeve odvedenog roblja.

Dok su s jedne strane beskrajne kolone puka bile odvođene u ropstvo na istok, stotine tisuća potražiše spas od ratnih strahota seleći se na sigurniji jug, zapad i prije svega na sjever.

DAN MOLITVE ZA DUHOVNA ZVANJA U DUBROVNIKU

Na prvu subotu mjeseca lipnja posvećena prečistom Srcu Marijinu bio je u Dubrovniku dan molitve za duhovna zvanja, što ga je upriličilo Dubrovačko sjemenište u crkvi sv. Ignacija Dubrovačka biskupija na poseban način osjeća potrebu duhovnih zvanja, jer eto ove školske godine u Dubrovačkom sjemeništu nema u I razred ni jednog kandidata za našu biskupiju. Priprema za ovaj dan bila je dobro organizirana, tako da je velika Isusovačka crkva bila skoro puna. Naročito su bile zapažene brojne redovnice i njihove novakinje. Pred izloženim Presvetim bilo je od 5 — 6 klanjanje, zatim sv. Misa preko koje je po prvi put u crkvi propovijedao jedan sjemeništarac. On je prikazao lik uzornog sjemeništarca — sada sluge Božjeg — Petra Barbarića. Nakon toga u crkvi bila je prigodna akademija sa nastupom sjemenišnog zbora i Vokalnog instrumentalnog sastava. Priredba je završila pjevanjem himne »Lijepe naše«. — Organizator ovog dana bio je duhovnik sjemeništa o. Vladimir Pribanić DI. — Nisu dostatne samo ovaj dan molitve za naša duhovna zvanja, nego je potrebno da se stalno molimo, jer uzalud ćemo graditi crkve i oltare ako ne budemo imali dobrih i svetih svećenika. Sjetimo se Isusovih riječi iz sv. pisma: »Žetva je velika, a poslanika malo. Zato molimo, da gospodar žetve pošalje poslenike u žetvu svoju« (Mat. 9, 37-38).

HODOČAŠĆA DUBROVČANA

I ove godine Dubrovčani su hodočastili u proljetnom razdoblju na više strana. Prvo hodočašće bilo je 25. travnja u Boku Kotorsku k oltaru bl. Ozanc, upravo pred njezinu svetkovinu, i ostalim blaženicima Boke namijenjeno za mir u svijetu. — Putovalo se je sa šest autobusa, a sudjelovalo je oko 250 hodočasnika u organizaciji otaca dominikanaca pod vodstvom priora o. Josipa Mrkonjića.

Drugo hodočašće bilo je na Marijinom otočiću na Mljetu, gdje je do danas sačuvana starodnevna Gospina kapelica. Nasred jezera na Mljetu postoji mali otočić gdje je nekad bio glasoviti benediktinski samostan, a danas pretvoren u suvremeni hotel »Melita«. Tu su Dubrovčani, njih oko 300, hodočastili 23. svibnja i u sačuvanoj kapelici imali zajedničku Misu i pričest. Ovo hodočašće organizirali su oci franjevci (Mala braća) parobrodom »Antika« pod vodstvom svog gvardijana o. Ivana Perana. Namjena hodočašća je bila za uspjeh svjetskih Marijinih kongresa u Hrvatskoj.

Treće hodočašće bilo je u Ramu (Bosnu) što ga je organizirala dominikanska župa svetog Križa u Gružu za nedjelju 6. lipnja. Putovalo se je sa tri autobusa — oko 130 hodočasnika — pod vodstvom župnika o. Vinka Šesnića. Gospino svetište glasovito je po tome, što iz Rame potječe čudotvorna slika Gospe Sinjske, koja je u Sinj donesena, kad se je bježalo pred Turcima. U Rami je Dubrovčanima priređen sjajan doček od tamošnjih vjernika. Zatim je služena sv. misa u koncelebraciji i bila zajednička pričest svih hodočasnika. Namjena je bila za uspjeh svjetskih Marijinih kongresa, koji će se održati u našoj domovini ove godine, da donesu našem narodu što više duhovnog ploda i početak boljeg svijeta.

I. A. (Dubrovnik)

IZ ŽIVOTA CRKVE

Mnogo se i veliko zbiva u previranju i prilagođavanju današnje Crkve prilikama vremena. Ide se za dubokom obnovom i preporodom vjerskog života u pojedinim srcima i društvenim zajednicama.

Mnogi s pouzdanom nadom očekuju, kako se god to činilo nevjerojatno, pravi procvat Crkve, no možda iza bolnog rađanja i preobražavanja koje bi znalo potrajati i desetke godina. Na koncu pobjeda će biti na strani Božjoj, jer Duh sveti vodi Crkvu i njezino otkupiteljsko djelovanje. A to je podvrgnuto i ljudskim i prirodnim zakonima, slabostima i promjenama, koje znaju biti bolne i često porazne, da na koncu zasja to očitije vodstvo i djelovanje Božje.

Ovih mjeseci u središtu je crkvenog zbivanja Sinoda biskupa zajedno s papom u Rimu od 30. rujna, trajat će čitav mjesec dana. Tu će biti prisutno 212 biskupa, od kojih će 140 izabrati biskupske konferencije pojedinih pokra-

jina. Istočne crkve imat će 14 predstavnika, redovničke zajednice 10, rimski uredi 19 izaslanika, a sv. Otac imenovat će određeni broj stručnjaka. Prisutni će biti i svećenici kao zastupnici svoje braće širom svijeta.

Nedavno je generalni tajnik te Sinode biskupa msgr. Ladislav Rubin, mnogobrojnim novinarima prikazao pripravu i način sinode.

Svim biskupima svijeta razaslano je iz Rima neka prouče što točnije pitanje o ministerijalnom ili službenom svećeništvu i o »pravdi u svijetu«, te će se o tome ove jeseni raspravljati, jer se to dvoje smatra najvažnijim pitanjima u Crkvi.

Spis Tajništva iz Rima sadrži teoretske ili opće znanstvene poglede na te točke, a biskupske konferencije treba da to upotpune bogatim životnim iskustvom sa terena iz svih krajeva svijeta.

Dokumenat o službenom svećenstvu sastavljen je na temelju sabranih saborskih i papinskih odluka. Zatim na opažanju biskupa i obradi međunarodne komisije teologa. To prikazuje sadašnje gledanje na svećeništvo, u koje mnogi danas sumnjaju. To dolazi od sekularizacije ili svjetskog gledanja na pojave u svijetu, što rastače misaono-vjerski život mnogih svećenika i vjernika. Msgr. Rubin je rekao na konferenciji za tisak: »Crkva mora odvažno pregledati to pitanje. Ona se želi staviti sučelice toj pojavi i pogledati odvažno u oči ovom pitanju baš pomoću Sinode biskupa Crkva želi još više proučiti taj problem te izjaviti u čemu se sastoji ministerijalno svećeništvo na temelju iskonske vjere Crkve, a nedavno na II. Vatikanskom Saboru ponovo protumačeno i potvrđeno.«

Drugi dio dokumenta ističe nepromjenjive zasade i temelje o misterijalnom svećeništvu tj. njegovo porijetlo od samog Krista. Te su značajke takove da se ministerijalno svećeništvo bitno razlikuje od onoga općeg svećeništva u kojem učestvuje svaki vjernik po sakramentu krštenja.

Osvrćući se na problem o svećeničkom celibatu dokumenat iznosi naučavanje II. Vatikanskog koncila. Nitko nije prisiljen da preuzme svećeništvo. Napuštanje celibata općenito je smatrano kao nevjernost. Istočna Crkva iza ređenja ne dopušta ženidbu. Ako se ipak netko želi ženiti, mora napustiti svećeničku službu.

MJESEC SRCA ISUSOVA NA VATIKANSKOM RADIJU

Po utvrđenoj predaji i ove godine vršila se preko Radio-Vatikana pobožnost prema Srcu Isusovu.

Prvih 10 dana mjeseca lipnja držao je svako jutro u 7 sati msgr. Rovea meditaciju o biti kršćanskog života i pobožnosti Srca Isusova, a iza toga prenosila se sv. misa. Drugih deset dana govorio je P. Borgona o značenju riječi Isusovih »Jao vama«. A treći dio mjeseca prikazao je don Levi što znači »Kraljestvo moje«, s praktičnim primjenama. Tako da je pobožnost došla vidno do izražaja na radost i korist mnogih ljubitelja te pobožnosti.

VAŽNOST I KORIST LATINSKOG JEZIKA

Važnost i korist latinskog jezika u životu Crkve spomenuo je Papa kod nagrade za jedno natjecanje, jer je taj jezik nasljednik Petrov i Rimska kurija obilno upotrebljavaju u životu Crkve u odnosu s biskupima, svećenicima, redovnicima i vjernicima cijeloga svijeta. On je nadalje rekao da Sv. Stolica nastavlja upotrebom latinskog jezika, kao vlastitim jezikom koji prelazi granice pojedinih naroda.

RIM STAVIO PAPI ZEMLJIŠTE NA RASPOLAGANJE

Gradsko vijeće Rima na sjednici u travnju odlučilo je staviti Papi na raspolaganje 25000 kvadratnih metara u Aciliji, jugozapadno od grada za izgradnju stanova. Papa se pokazao spreman da sazida kuće za stotinu obitelji bez krova.

ŠVEDSKA TRAŽI ZBLIŽENJE S KATOLIČKOM CRKVOM

Generalni tajnik Lige za jedinstvo kršćana u Švedskoj, pastor Hans Cavallin izjavio je kako je suradnja s katoličkom Crkvom jedini način da švedska državna crkva preživi teškoće. Švedskoj Crkvi, tvrdi taj pastor, prijeti neprestano miješanje političkih stranaka u nutarnja pitanja Crkve pa se stoga raspada. S druge strane osjeća zadnjih godina sve veći utjecaj »katolizacije« zemlje. Spasenje za švedsku državnu Crkvu sastoji se u približavanju katoličkoj Crkvi i u dijalogu međusobnoga razumijevanja i ispravljanja. Ligi za jedinstvo kršćana pristupili su uz državnu luteransku Crkvu još drugi protestanti, pravoslavni i švedski katolici. Liga promiče jedinstvo Crkava u vezi s Papom. Slijedeći sastanak održat će se od 19. do 22. kolovoza u Reattviku. Na sastanku će sudjelovati Sven Silen, luteranski biskup Vastersa, i s katoličke strane p. Wehner i p. Don Ditz, misionari Oblati Bezgrješnog Začeća. Biskup Sven Silen sudjelovao je na Vatikanskom Koncilu kao promatrač. A švedski poslanici liberalne stranke zahtijevali su u parlamentu pomoć Katoličkoj Crkvi. I doista postoji prijedlog da se katoličkoj i drugim nekim crkvama pruži na godinu pomoć od 300 milijuna starih dinara. Naveli su kao razlog da katolički svećenik ima godišnje prihode od 5000 kruna, a to je 10 puta manje od običnog učitelja. A kad se govori među protestantima o bogatstvu pape, koji neka ih pomaže, odgovorili su poslanici da je priča o bogatstvu Vatikana neispravna, a katolici imaju od papine tijare baš toliko koristi koliko švedski građani od dragulja u kraljevskoj švedskoj kruni.

UDOVICA KRALJA MUTESE II. POSTALA KATOLIKINJA

Dne 30. travnja 1971. gđa Damali, žena pok. kralja Bugande, svečano je od nadbiskupa iz Kampali primljena u Katoličku crkvu. Pripadala je anglikanskoj crkvi, no odlučila se sasvim slobodno iz osobnog uvjerenja na katolicizam. To se vjernika u Ugandi duboko dojmilo. Nezin je naime muž Mutesa II. postao prvi predsjednik Ugande, a bio je ljuti protivnik Katoličke crkve, te je stranka njemu bliska žestoko i otvoreno napadala katolike. Kao kralj htio je baciti u zatvor vrlo omiljelog nadbiskupa dr. Josipa Kiwanuka zbog pastirskog pisma prije izbora. No kako je taj bio upravo odsutan, dao je zatvoriti afričkog katedralnog župnika. Ali vjernici su ga oslobodili.

No kad je kralj 1966. kao ministar predsjednik Ugande bio upleten u pobunu protiv centralne vlade, mogao se spasiti od tamnice samo bijegom baš u tu katoličku misiju i bio primljen od tih katoličkih svećenika. Baš kao što je i njegov djed Nwanga dao ubiti stotine prvih kršćana u Ugandi, a kasnije se morao uteći u zaštitu upravo tim progonjenim katolicima.

KRIŽ NA SJEVERNOM POLU

Talijanski istraživač Guido Monzino stigao je 19. svibnja ove godine na sjeverni pol s dva člana posade, prevalivši na saonicama s eskimskim psima u 44 dana 688 km. Tamo je postavio od drvenih saonica napravljen križ u spomen dosad poginulih istraživača i kao znak kršćanske vjere. Odanle je javio tu vijest Sv. Ocu te izrazio sinovsku odanost. Sv. Otac uzvratio mu je odgovorom radost nad uspjehom i kršćanskim znakom na tom kraju svijeta.

KARDINAL AGAGIANIAN

Nedavno je umro u 75. godini života u Rimu glasoviti kardinal Agagianin. Rodio se 18. rujna 1895. god., u Ahltzihe

u Kavkazu. U Rim je došao još kao dječak od 11 godina. Sveti Pijo X. ugledavši ga jednom u skupini armenskih izbjeglica, rekao mu je proročkim duhom da će učiniti velike stvari za armenski narod.

Poslije svršenog doktorata iz filozofije, teologije i crkvenog prava, zaređen je za svećenika 1917. god. Vršio je razne svećeničke službe. Pijo XI. posvetio ga je god. 1937. za biskupa, a poslije smrti patrijarha Arpianinana armenska biskupska Sinoda izabrala ga je za patrijarha. Tu je službu vršio 25 godina. Pijo XII. imenovao ga je 1946. kardinalom, a god. 1960. prefektom Društva za širenje vjere. Iza smrti Pija XII. ozbiljno se govorilo da bi mogao biti izabran za papu. Za vrijeme svoje duge službe bio je poslanik u mnogim i različitim službama. Tako je god. 1954. ovršio prvi posjet perzijskom dvoru.

Mrtvo tijelo kardinalovo preneseno je iz kapele armenskih sestara u baziliku Svetog Petra, gdje su se vršili posmrtni obredi, a onda je vraćeno u armensku crkvu i tu pokopano. Poslije Agagianiana kardinalski zbor ima 122. člana. Od togao je 76 iz Evrope, 15 iz Latinske Amerike, 9 iz Azije i 2 iz Oceanije.

DUHOVNE VJEŽBE ZA CRKVENA VIJEĆA

Središnja komisija zajedničke biskupske sinode u Münchenu preporučila je za Zapadnu Njemačku neka svi članovi crkvenih vijeća češće ovrše duhovne vježbe. A kod slijedeće zajedničke skupštine bit će najprije jedan dan sabranja prije vijećanja. A u Frankfurtu je zaključeno da će se do 11. lipnja izraditi nacrt za takvo sabranje. A onda će se to provoditi u mnogim njemačkim biskupijama.

BISKUP ZA LOKOMOTIVOM U ESSENU

Na poziv predsjednika direkcije željeznica u Essenu proveo je biskup dr. Franjo Hengbach više sati vožnje na raznim vrstama lokomotiva uz vozač i pomoćno osoblje. Htio se na licu mjesta uvjeriti o prilikama željezničara, o sobito osiguranje u nesreći, da se može založiti na njihove zahtjeve.

ZRAČNA LUKA POD SINAJEM

Na brdu Sinaju od prvih kršćanskih vjekova postoji samostan s bogatom tradicijom. Neki bogati Amerikanac, koji ne želi da mu se zna ime, dao je novac da se tu sagradi židovska sinagoga, te još milijun dolara za aerodrom. Te će novosti ražalostiti pravoslavne samostane koji žele mir i tišinu te su dosad sve pohodioce i turiste odbijali sa ne baš osobitom prijaznošću.

SVEĆENICI »OTMIČARI«

Po američkim novinama pronijela se vijest kako su dva rođena brata svećenika, Filip i Danijel Berigan, radila oko toga da izvrše otmicu nad Henrijem Kissingerom, savjetnikom predsjednika Nixona. I to zato jer da su njegovi savjeti Nixonu krivi za rat u Vijetnamu. Sud je potpuno odbacio tu optužbu, kao i jedan dio novina. Nego, pobornici ra' ubacili su tu vijest da onemoguće djelovanje te dvojice svećenika, koji su odlučno protiv uplitanja Amerike u Vijetnamu.

NOVI ZAVOD U JERUZALEMU

15. rujna bit će otvoren u Jeruzalemu, u gradu što ga kršćani, židovi i muslimani smatraju svetim, ekumenski institut za zbližavanje svih vjera. Za otvaranje toga instituta posebno se založio Pavao VI. Glavna zgrada nalazi se između Jordanije i Izraela. S jedne strane vidi se Betlehem, a s druge Jeruzalem, a na horizontu Mrtvo more. Institut pripada katolicima, protestantima i pravoslavnima, i imao bi se baviti znanstvenim istraživanjem na sveučilišnoj razini te za međusobno upoznavanje i zbližavanje vjera. Akademsko vijeće bit će sastavljeno od 8 katoličkih profesora, zatim 8 protestantskih ili anglikanskih, te pravoslavnih profesora, iz svih zemalja, a povezano je i ovisno o katoličkom sveučilištu Notre-Dame u Illinoisu. Sredstva za uzdržavanje instituta dat će razne privatne ustanove u Americi i Švicarskoj.

Za predsjednika akademskog vijeća izabran je msgr. Karlo Moller, profesor teologije u Louvainu, a podtajnik Kongregacije za nauku vjere u Rimu.

Zavod se neće baviti razlikama u vjeri, već suvremenim problemima kršćanstva kako da ljude vrate k Bogu.

Knjižnicu vode benediktinci iz Španjolske, a dobili su mnogobrojne duplikate knjiga iz Vatikanske biblioteke i nekih drugih instituta u Rimu.

Zajednička kapela imat će tri oltara, od kojih će svaki služiti drugoj vjeroispovijesti. Svakog dana vršit će se zajednička liturgija riječi, a euharistiju će služiti svaka zajednica za se.

Zgradu su projektirali jordanski i američki arhitekti u suradnji s izraelskim stručnjacima. Zavod je na raskršću gdje se susreću razne vjere i civilizacije te želi surađivati u njihovim približavanju.

Prof. Cullman rekao je nedavno: »Nadamo se da u budućnosti hodočasnici koji posjećuju Jeruzalem neće više biti svjedoci samo nesloge među kršćanima već će na jednom brežuljku u Jeruzalemu vidjeti ovo djelo mira, koje se mora proširiti po cijelome svijetu.«

PROTIV POBAČAJA U AMERICI

Izjavi katoličkih biskupa u Sjedinim Američkim Državama o uvođenju zakona o pobačaju i o rastavi braka pridružili su se sada i članovi američkog vijeća židovskih rabina, koji su se sastali ovih dana u Miami Beach na 35. zasjedanje.

Broj pobačaja — prema riječima rabina Pesacha Livovitza — strašno se povećao otkad je uveden novi zakon kojim je dopušten pobačaj i poprima značenje upravo zaraznih bolesti. Jasno da su posljedice za zdravlje djevojaka i majki jako teške. Nalazimo se u potpunoj moralnoj pokvarenosti — doslovne su riječi rabina Levovitza. Čovjek je postao samo predmet kojim se može baratati kako već tko želi.

IZDACI ZA ORUŽJE

»Dvjesta i četiri milijarde dolara troši svijet godišnje za naoružanje. To je rasipanje blaga koje se ne smije trpjeti.« Tako se izrazio generalni tajnik organizacije Ujedinjenih Naroda U Than'

Nadamo se, rekao je nadalje, da će svjetske velesile poći putem mirnog zajedničkog života i međusohbnog razumijevanja, a ne putem oružja. Siromaštv i budućnost našeg malog planeta — morala bi imati apsolutnu prednost nad drugim, uostalom štetnim, vojničkim i ideološkim pothvatima.

Dvjesta i četiri milijarde dolara više je nego dohodak svih zemalja Trećeg svijeta. Ovakvo rasipavanje blaga ne može se nikako podnositi. Ono služi uostalom samo za održavanje vlada, a ne služi nipošto narodima. Postoje toliki nužni problemi u svijetu, koje treba pošto — poto riješiti. Siromaštvo, glad, nezaposlenost, naobrazba, zdravstvena služba, stanovi... problemi su, za koje će nas, ako ih brzo ne riješimo, buduće generacije strašno ih optuživati. Istina je da bi veći dio novca što se troši za naoružanje ionako poslužio zajednicama koje su već bogate. Ali nešto će od toga bogatstva doći i do naroda koji žive u zemljama Trećeg svijeta i koji su još u toku razvoja.

ŠPANJOLCI I NJIHOVI ISELJENICI

Danas ima 189 španjolskih svećenika koji duhovno pomažu svoje sunarodnjake na radu izvan Španjolske. Ove se godine broj uvećao za 11 novih sila. Od spomenutoga broja nalaze se 73 kapelana u Francuskoj, 61 u Njemačkoj, 27 u Švicarskoj, 12 u Engleskoj, 7 u Belgiji i 4 u Nizozemskoj. Po jedan kapelan radi u kneževini Monaco, Luxembugu, Norveškoj, Portugalu i Švedskoj. Drugih 16 španjolskih kapelana djeluje u Australiji, Brazilu, Kanadi, Čileu i Sjedinjenim Američkim Državama.

KARDINAL DANIELOU U SLUŽBENOM SVEĆENSTVU

U jednom spisu osvrnuo se kardinal Jean Danielou na zastranjenje koje nastaje zbog raznolikog tumačenja općeg i službenog svećeništva.

Kardinal prije svega primjećuje kako zbrka u shvaćanju tako osjetljivoga pitanja, koje želi službeno svećenstvo izjednačiti na općenito s drugim pukom, može ga ujedno uništiti. Razlika je u samoj biti kako je to naglasio i Koncil. Opće i službeno svećeništvo odgovaraju dvjema suprotnim točkama, koje se, istina, međusobno upotpunjavaju u okviru kršćanskog misterija.

Čovjek se ne može približiti Bogu u koliko se prije toga Bog njemu ne pri-

bliži. Svrha i cilj svakog kršćanina jest da proslavi Boga i da tako ostvari svoj svećenički poziv. No kršćanin to ne može učiniti ako se Bog njemu ne približi. Taj susret s Bogom zbiva se u sakramentima. Pa kako ne može postojati svetost bez sakramenata, ne postoje ni sakramenti bez nekoga tko ih dijeli. Isto tako ne može postojati opće svećeništvo svih vjernika, ako prije toga ne postoji službeno svećeništvo.

Opće je svećeništvo usmjereno prema slavi Božjoj i spasenju ljudi. A službeno je nešto bez čega ne postoji proslava Boga ni spasenje ljudi.

DA SVIJET NE BUDE SIROMAŠNIJI

Skupina od 20 bogoslova pohodila je nedavno tvornicu cipela u njemačkom gradu Speyeru. Rade tu većinom žene, pa jedna zabezeknuta izvali: »Šta? Svi ti hoće biti župnici? Pa ne treba ih toliko! Što ih uopće treba? Istina, kod vjenčanja i pokopa falio bi župnik, no i na to bi se priučili.« Pa ipak biskupi i mnogi vjernici osjećaju da bi svećenika trebalo daleko više, za sve potrebe života.

Mlad oficir sjedi kraj kreveta svoje žene u bolnici. Dođe i kapelan, predstave se jedan drugomu, te će oficir na to: »Vi ste župnik? Ne izgledate li Vi sami sebi smiješni u svom zvanju? Komu danas treba svećenika?« — Na to će kapelan: »Vi ste oficir. Ja poštujem to zvanje. No zamislite, kad ne bi bilo više ljudi moga zvanja, ni župnika, ni redovnika, ni budističkoga molitelja, ne bi li time svijet ipak postao siromašniji? — Većini bi ljudi nešto falilo u životu. — A kad nasuprot svijet ne bi više trebao ljudi vašega zvanja, ne bi li on time bio bogatiji.«

Da, općenito svijet treba svećenika više nego li to mnogi i slute.

POSLJEDNJA IZJAVA BISKUPA PRIJE SMRTI

Madridski biskup Kazimir Morcillo Gonzales već je 44 godine svećenik. Obolio je od raka na hrptenjači. Izjavio je očekujući smrt da je za njega bila najveća radost ono doživljavanje Drugog vatikanskog koncila. Svećenički stalež njega je odgojio i obogatio. U posljednjoj pastirskoj okružnici napisao je kako mu preostaje samo ono »jedinca-to iskustvo pogledati smrti u oči«. Na molbu svećenika neka im da posljednji savjet, reče: »Samo jedno: Ostanite jaki i sigurni u vjeri, u ljubavi prema Crkvi i provođenju njezine zadaće. Bez te trostruke sigurnosti i svećenik je u pogibli da doživi brodolom«. — Riječi dostojne pravoga pastira, Božjega duha.

PRAVO CRKVE U AUSTRIJSKIM ŠKOLAMA

U Grazu je skoro održan katehetski sastanak pod naslovom: »Vjerska pouka u školama sutra«. — Sudjelovali su katehete iz čitave Austrije. Gradački biskup Ivan Weber izrekao je tom prilikom i ovo: »Ne možemo i ne želimo i-komu nametnuti vjeru. Ali ipak moramo upitati jasno: Ima li vjera pravo na život u našoj državi, ili — kako se reklo prije 30 g. — vjera treba da se povuče u sakristiju?«

Naime, ne samo biskupima nego i svim austrijskim vjernicima veoma je čudno što Crkva nije službeno zastupana u parlamentarnoj komisiji za obnovu škole. Svi dosadašnji pokušaji da Crkva pošalje svoga zastupnika u tu komisiju, nisu uspjeli. Biskup Weber još je rekao: »Valja nas pravo shvatiti: nama nije stalo do položaja na vlasti. Nama je u Austriji stalo do naše mladeži i njezina odgoja«. — I zaista, ministar prosvjete Gratz odgovorio je na tu izjavu da će odmah upitati crkvene vlasti jesu li spremne sudjelovati u komisiji za obnovu škole, i da će odmah biti pozvane neka iznesu odgojno stanovište Crkve.

SUROVOST KOD DJECE ZBOG GLEDANJA TELEVIZIJE

Neke su ustanove kao i psiholozi ispitivali što djeca osjećaju kao »najljepši doživljaj kod gledanja u televiziji«. Mnogi su naveli da su to okrutni i surovi čini. I to se u 5 godina potrostručilo, od 13 posto na 43 posto. I tako je to upravo znak na uzbunu. Među 3000 ispitane djece između 4. do 14. godine u pokrajini falačkoj psiholog dr. H. D. Friebel ustanovio je neprestano pojačanu težnju za surovošću pod utjecajem televizije, te brutalnost ili zvjerstvo postaje ko nešto uobičajeno u društvu. Taj je psiholog zapisao: »Osjeća se podivljalost naše djece. Ne bih htio za sve kriviti televiziju u odgojnim mukama. ali ni osloboditi je krivnje«. Stoga ne valja dopustiti djeci da odviše gleda televiziju, nego umjereno, i više odgojne nego surove prizore.

KRŠĆANSKA ŠKOLA U IZRAELU

U Izraelskoj državi oko 15 posto Židova drže se točno bibijske vjere u Boga i Mojsijeva zakona. Drugi su ili vrlo liberalni te za vjeru ne haju, ili pravi racionalisti i ateisti. No upravo oni najortodoksniji već su godinama zahtijevali da kršćanske škole ne smije biti među židovima, i stoga treba zatvoriti glasovitu srednju školu u Jaffi, a koju vode čč. sestre sv. Josipa. Otvorena je prije 90 godina, a stane u nju do 600 učenika. Sada je podržavljena. Gradska uprava u Tel Avivu dala je sestrama na raspolaganje malu zgradu u koju može stati oko 50 učenika, ako žele svršiti školu po katoličkom programu.

Ortodoksni židovi prigovaraju školi da se bavi misijama, tj. da zove na slušatelje na katolicizam, a toga židovi ne mogu dopustiti.

U konferenciji se tisak sestre su izjavile da nisu ni židove ni muslimane zvale na prijelaz u katolicizam. Tako u posljednjih 18 god. samo je dvoje učenika iza svršenih škola prešlo na katolicizam, ali i tu se radi o djeci iz braka u kojem je jedna stranka katolička.

Činjenica je da su sestre primale u školu djecu siromašnih roditelja, te i njih još i materijalno pomagale, a nikad prevodile na katolicizam.

PAPA MLADOMISNICIMA

O Uskrsu o. g. primio je Sv. Otac u audijenciju 24 salezijanska mladomisnika te im iza kratkoga razgovora upravio slijedeće riječi:

Zacijelo želite znati što Crkva danas očekuje od Vas, da možete proživljavati na potpun, djelotvoran i pravi način posvemašnje predanje Vas samih Gospodinu i dušama.

Mislimo da Vam moramo na to odgovoriti sjećajući Vas riječi Isusovih apostolima kod Posljednje večere: »Ostanite u mojoj ljubavi«. Taj poziv izriče vrhunac želja Gospodinovih od svojih svećenika. Evo Vam onda poruke što Vam je povjeravamo: Njegujte, dragi sinovi, prijateljstvo s Kristom po iskrenom i dubokom nutarnjem životu. To je prva i najslađa dužnost našega svećeničkoga života. To je najznačajniji stav onoga koji je dobio sakramentalni red »djelitelja tajna Božjih«. To je dosljedan odgovor onomu koji Vas je odabrao posebnim činom ljubavi da budete njegovi prijatelji i tražio Vaše živote, Vaše sposobnosti, da mu budete u svemu na raspolaganje, da se služi Vama kao svojim živim oruđem, da budete kanali njegove milosti, da prenosite njegov primjer i njegovu riječ, da nastavljate njega u svijetu. Ne smijete nikad vjerovati da težnja za tijesnim općenjem s Kristom zaustavlja i usporava pokretnu snagu Vaše službe, tj. da umanjuje Vaš vanjski apostolat, ili možda također zadržava pod izlikom da se ne predate do dna u službu bližnjega nego da se brinete za svoju zemaljsku sigurnost. Istina je upravo suprotno. Ono što se da Bogu, nije nikad izgubljeno za čovjeka, to je dapače poticaj i bogato vrelo apostolske snage.

6500 MLADIH NA USKRSNOM SUSRETU

Ispod francuskih Alpa postoji mjestance zvano Taisé (Tezé), a u njemu evangelička redovnička zajednička, s mnogo oznaka katoličkih redova. Poglavar je velikim darovima obasut prior Roger Schutz. Redovnici vrše različite poslove, ali i mnogo mole za se i u službi Božjoj.

U samostan dolazi mnogo ljudi i mladeži pa vrše s redovnicima pobožne čine i pitaju ih za savjet. Tako je 1970. prošlo kroz samostan oko 20.000 mladih ljudi. Samo za Uskrs ove godine bilo ih 6.500 da proslave s redovnicima Isusovo Uskrsnuće. Morali su srušiti prednji zid crkve, u koju inače stane »samo« 2.500 ljudi, pa su natkrili ostali prostor šatorima da svi mogu uči u tu tzv. »crkvu pomirenja«. Tu su s redovnicima sudjelovali u njihovoj molitvi, tišini i razmatranju. Mongobrojni katolički pohodioci iz raznih zemalja imali su sa svojim svećenicima i sv. misu. — Prior Roger Schutz kaže da njihova zajednica ne želi nikoga učiniti katolikom ili protestantom, nego žele kao ustuk duhu svijeta uvesti u srca duh Božji. Redovnici kao i mladi traže nove oblike kako bi osobito mlade duše, otuđene Bogu utjecajem okoline, priveli Bogu, predobili za vjeru u raspetoga i uskrsnuloga Gospodina Isusa Krista. Gitarom i pomoću nekoliko pjesama to se dakako neće postići. Nego u toj se zajednici traži žrtva, odgovornost i pomoć bližnjemu, te služba Bogu, molitva, meditacija, a sva dobra djela u vezi s Bogom.

Ali zbog čega tolika navala u to mjesto molitve? Duh Božji tu djeluje. Možda je dio tajne u tom što je čitava zajednica spremna uvijek na uslugu i razgovor sa svakim, što je svatko dobro došao, dakle, gost ne samo za tanjur juhe nego svatko osjeća da on ovdje nešto znači, da mu se posvećuje iskrena pažnja, tu nade zaštitu i kršćansko susretanje, i to u ljubavi prema Kristu. Ovdje se otvara redovnička zajednica svijetu, a da se ni za točku ne odstupa od svojih redovničkih dužnosti.

Duh Božji vije gdje i kako hoće, ali on djeluje u svijetu danas.

PAPA OPROSTIO ATENTATORU U MANILI

Prije suđenja slikaru Benjaminu Mendozi, koji je sakrivenim nožem pokušao u svećeničkom odijelu ubiti Papu na putu po Filipinima, pitali su novinari predstavnika vatikanskoga tiska kako se drži Sveta Stolica prema tomu suđenju. »Mi tu nemamo ništa kazati«, odgovorio je urednik Aleksandrini. — No odmah iza pokušaja Sv. Otac je rekao da je on to »oprostio i zaboravio«. Svakako, Papa nije podnio nikakove tužbe proti nasilniku, jer bi mu to veoma otežalo položaj. Ovako je osuđena na 4 godine i dva mjeseca zatvora.

I DANAS MOLITVA PLODNIJA OD RASPRAVLJANJA

U glasovitom bavarskom svetištu Majke Božje u Altöttingu skupilo se prošlotos oko 400 svećenika iz Društva za koncilsku obnovu iz obližnje Austrije i Bavarske da ovrše svoj »Dan molitve«. Kao temelj služila im je misao da je »molitva nužna ako svećenici u traženju za novim putovima neće da zalutaju«. Na sastanku izrečena je želja da se svim biskupima dostavi molba neka se u svakoj biskupiji bar jednom u godini održi sa svim svećenicima dan sabranja, molitve i razmišljanja, dakle neke duhovne vježbe.

Regensburški biskup Graber naglasio je kod propovijedi u euharistijskoj službi kako je briga za svjetovne ciljeve doduše nužna, ali i ona mora biti uvijek uperena u pravcu koji vodi Kristu. Biskup je Graber govorio o potrebi molitve i razmišljanja, što je naglasio i suprotstavio trajnom diskutiranju. Diskusija je doduše vrijedna i potrebna, ali za osobni život ne može ona ipak biti tako plodonosna kao molitva.

U svečanom govoru prof. iz Salzburga dr. F. Holböck suprotstavio se tome što se davao prešućuje ili tvrdi da ga nema. On tvrdi da i danas djeluju demonske sile koje priječe djelovanje dobra. Dapače i u Crkvi te sile dovode do pojava raspadanja. — Bez osobne molitve i nutarnjega života nema obnove ni napretka u kršćanstvu.

Josip Badalić

NIJE SUDILA »IZDAJICI«

Riječ je o »izdajici« pod navodnim znakovima, kako bi čitatelji mogli shvatiti da se ne radi o pravom izdajici. Nego upravo obratno...

Za vrijeme Drugog svjetskog rata, u poljskoj kućici jednoga našega primorskog grada, majka je muku mučila sa šestero svoje djece. Muž joj je, radi mjesnih prilika, morao otići od kuće i bio je na listi odbjeglih u šumu. K partizanima. Zato je ona poljska kućica bila pod budnom pažnjom talijanske policije. A i njezinih mjesnih plaćenih doušnika.

Međutim, onaj smatrani partizan zaletio bi se više puta k svojima. U to predgrađe. Ali ga nikada nisu mogli zaskočiti i uhapsiti. Uto je njegova žena zanijela i sedmo dijete. Kada to okolica primijeti, »blagoslovljeni« ženski jezici navališe svim snagama da ta nova gladna usta uništе. Jer se nije radilo o ženi »soldatuši«, koja bi se vucarala s vojnicima, nego o vrijednoj, dobroj, radišnoj i kršćanskoj majci. Talijanski doušnici njezinu trudnoću pravilno ocijeniše kao dokaz dolaska muža! Kad se dijete rodilo, slijedila je prijava. Saslušanje. I zatvor.

Ona je sve to izdržala!

— Luda... Tvrdoglava... Blesava... A mogla se riješiti nerođenoga »izdajice«! — govorile su joj gazdarice u gradu gdje je prodavala mlijeko.

— A zašto niste poslušali savjete gradskih gospođa?

— BOJALA SAM SE BOGA — bio je kratak odgovor ove hrvatske i katoličke junačke majke.

JOZO MARENDIĆ

KNJIGE

●

Otac Josip Antolović izdao je knjižicu duhovnih vježbi za mladež pod naslovom PUTOKAZ U ŽIVOT. Knjižica će dobro doći i svećenicima za davanje duhovnih vježbi mladeži, i samoj mladeži muškoj i ženskoj. U njoj se nalaze razmatranja za trodnevne duhovne vježbe. Naručuje se na istu adresu kao i molitvenik.

●

Izišao je III svezak biblijsko-liturgijskih razmišljanja DVA STOLA, od benediktinaca o. Martina Kirigina. Ciklus obuhvaća blagdane, nedjelje i dane od Presv. Trojstva do 16. ned. kroz godinu. Knjiga se naručuje kod sestara: Benediktinke sv. Luce, 59000 — Šibenik, Ante Jurlina br. 1.

●

O. Ivan Fuček DI izdao je knjigu za mlade pod naslovom KRŠĆANSTVO BEZ VJERE? koji je sadržaj te knjige najbolje nam pokazuju naslovi pojedinih poglavlja. Evo samo nekih: »Pred problemom vjere nekoć i danas«, »Stavovi pred pitanjem vjere«, »Vjera u procijepu«, »Vjera pred pojavom historizma«, »Stvarni oslonac vjere«, »Kršćanski način vjerovanja«, »Realnost našeg života u vjeri«. Knjiga je pisana za mladež koja polazi srednje i više škole. Pisana je svježe i neposredno. Oprema je knjige vrlo ukusna. Cijena je 20 din., a naručuje se na adresu: Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, 41001, Zagreb pp. 169., Jordanovac 110.

●

O. Ante Katalinić DI obradio je prigodom Mariološkog i Marijanskog Kongresa u Zagrebu i Mariji Bistrici našeg najvećeg hrvatskog mariologa iz 17. vijeka, Lovru Grizogona i njegovu nauku o Gospinoj ulozi u Božjem planu spasenja svijeta. Danas, kad se među kršćanima susreće toliko onih, koi pokušavaju umanjiti Gospinu ulogu i u Crkvi i u samom djelu našeg Otkupljenja, ova će knjiga osvježiti našu ljubav prema Gospi i pobuditi u nama ponos da je u našem narodu nikao čovjek kakav je bio Lovro Grizogon, isusovac. Cijena je knjizi 15 din, a naručuje se na istu adresu kao i molitvenik. Knjiga nosi naslov: VELIKI HRVATSKI MARIOLOG LOVRO GRIZOGON O MARIJANSKOM NAZORU NA SVIJET.

Na posljednjim stranicama nalazi se kratki sadržaj u četiri strana jezika, pa ćemo je moći darovati gostima koji dođu na kongres.

●

Dr Jordan Kuničić napisao je kratki životopis sv. Tome Akvinskog pod naslovom ČOVJEK SVIH VREMENA. Za svakog vjernika bit će korisno da upozna tog velikog čovjeka, učenjaka i sveca, koji je toliko stoljeća davao smjer kršćanskoj filozofiji i teologiji. — Cijena je knjizi 8 din, a naručuje se na adresu: Dominikanci, 50260 Korčula.

Za stotu obljetnicu rođenja Stjepana Radića Hrv. knjiž. društvo sv. Ćirila i Metoda izdalo je knjigu OBLJETNICE HRVATSKIH VELIKANA. Osim spomenute obljetnice obrađene su i ove teme: Obljetnica hrvatske himne, Eugen Kvaternik, Ante Starčević, Ban Josip Jelačić, Petar Zrinski i Krsto Frankopan, Marko Marulić, Smisao Šenoine umjetnosti. —Cijena je 7 din, a naručuje se na Hrv. knjiž. društvo sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb.

●

Dr. J. Jenko - N. Vuglec: MARIJA I SUVREMENI SVIJET — 31 propovijed o Mariji za Marijanske blagdane u godini, a napose sad za pripremu za kongres Propovijedi su sastavljene na osnovi dokumenata II Vat. sabora, ekumenski orijentirane i popraćene nizom praktičnih primjera iz života. Pisane su laganim stilom i pristupačne vjernicima. Ukusna oprema. 180 stranica. Cijena 15 din. Narudžbe: Salezijanci, Omiška 10. 41000 Zagreb.

Teresio Bosco: PETNAESTGODIŠNJI POBJEDNIK — Životopis sv. Dominika Savija. Život je mladog sveca prikazan na suvremen način. Pisan je jednostavnim stilom i prisupačan mladeži kao i odraslima. Umjetnička oprema uz ilustracije prof. J. Bifela. 140 str Džepni format. Cijena 12 din. Na deset primjeraka 10 posto popusta. Narudžbe kao prijašnja knjiga.

●

S. Marija od Presv. Srca (Anka Petričević) napisala je dramu JURIŠ NA SINJSKU TVRĐAVU! — Knjiga se naručuje u samostanu sv. Klare, Končareva 29. — 58000 Split.

Opsada crkve u Bistrici

Naša poslijeratna katolička beletristika i ove godine je obogaćena novom knjigom Hrvoslava Ban, koja nosi naslov »Opsada crkve u Bistrici«. To je roman iz hrvatske vjerske povijesti. Izdan je u Splitu 1971. kao četvrta knjiga u seriji knjižnice časopisa »Marija«.

Hrvoslav Ban, koji je već poznat našoj čitalačkoj katoličkoj publici, ovom je knjigom ponovo dao dokaz svoga književnog talenta. Auktor u knjizi obrađuje zanimljive događaje iz povijesti svetišta Bl. Djevice Marije u Bistrici, te njezinog kipa, koji se ondje štuje već stoljećima. S napetošću pratimo kako župnik Brezarić pronalazi sakriveni Marijin kip, zazidan u zidu crkve, upoznajemo se pobliže s historijom kipa, koji je već odavna bio štovan u Hrvatskom Zagorju, saznajemo kakvi se interesi pletu oko pronađenog kipa, slijedimo događaje oko njegove ponovne krađe.

Ono što romanu daje posebnu vrijednost, jesu mnoštvo povijesnih osoba i događaja hrvatske prošlosti iz polovine XVII stoljeća, kada se odvija radnja romana. Auktor je uspio izvanredno spretno sve uklopiti u glavnu temu knjige i lijepo povezati u harmoničnu cjelinu. Upoznajemo se tako s položajem Hrvatske u Austro-ugarskoj monarhiji, susrećemo mnoge povijesne osobe, čija smo imena učili u đačkim danima. Petar i Katarina Zrinski, grofovi Erdödy, ban Ivan Drašković, car Ferdinand Treći, baruni od Brokunovca, zagrebački biskup Martin Bogdan, i drugi. Radnja romana odvija se u Bistrici, Zagrebu, njegovoj okolini i u Pragu. Junaci romana bistrički župnik Brezarić, kastelan Bistran Magdalenić te kći orguljaša Andrije, kao i ostali likovi, prikazani su živim stilom, što sve uvećava dinamiku same radnje. Auktor se uspio potpuno uživjeti u tadašnje prilike i sasvim realno, ne sakrivajući i ne umanjujući, prikazuje mnoge nedostatke tadašnjeg plemstva i više društvene klase. Sve to doprinosi da čitatelj može stvoriti prilično autentičnu sliku društvenih i političkih prilika u Hrvatskoj polovinom XVII stoljeća.

Roman »Opsada crkve u Bistrici« pisan je na temelju znanstvenih rasprava naših najboljih povjesničara, koji su obrađivali narodnu i crkvenu povijest Hrvatske i čija imena auktor donosi na kraju knjige. Auktor je također rabio zapisnike Hrvatskog Sabora u XVII stoljeću, kao i neka znanstvena djela stranih povjesničara.

Knjiga nam upravo dobro dolazi u godini Marijanskog i mariološkog kongresa, koji će se održati u kolovozu ove godine u Zagrebu i Mariji Bistrici. Zato je ovaj roman za preporučiti ne samo Marijinim štovateljima nego i svima onima koji imaju poštovanja i ljubavi za kulturnu prošlost Hrvatske i za religiozne vrednote hrvatske tradicije.

Roman »Opsada crkve u Bistrici« zapravo je prvi dio romana istog auktora »Kuga pod kamenitim vratima« koji je počeo izlaziti na stranicama časopisa »Marija« od 1. broja 1971. U romanu se uzbudljivo i potresno prikazuju povijesni događaji polovicom XVII stoljeća, kad je u Hrvatskoj bjesnila pošast kuge, na kraju Tridesetgodišnjeg rata. Nadamo se da će i taj roman »Kuga pod kamenitim vratima« s vremenom biti objavljen u posebnoj knjizi, što će samo obogatiti katoličku literaturu i doprinijeti boljem upoznavanju hrvatske prošlosti.

Zorislav Nikolić

Kako Glasnik izlazi iz tiska oko 20. u mjesecu, nije nam moguće da se u rujanskom broju osvrnemo na Kongres. Učinit ćemo to u X broju.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, zaštitnicima sv. Nikoli Taveliću, sv. Anti i biskupu Langu za primljene milosti. Preporučam se i za daljnju njihovu pomoć. N. N. Brinje.

— Zahvaljujem Majci Božjoj Lurdskoj i sv. Bernardici za sve primljene milosti, a posebno što su mi olakšali bolovi u teškim bubrežnim napadajima. R. I. Cerovac, Požeške Sesvete.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Fatimskoj Gospi, sv. Antunu, ocu Leopoldu i ocu Antiću i ostalim zaštitnicima za mnoge primljene milosti tijekom života. I nadalje se preporučam da nam budu u pomoći. M. J. — Trpanj.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu na sretno položenom ispitu. Molim za daljnju pomoć. I. C. Križevci.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te svetom Antunu za dobar uspjeh u školi. Preporučam se da mi i dalje pomognu. Damir Oštir, Zagreb.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Tereziji od M. Isusa i slugi Božjem Petru Barbariću na mnogim primljenim milostima i poboljšanju zdravlja. Preporučam i nadalje sebe i svoju obitelj njihovoj pomoći i zagovoru. Marija Hrvoić, Trebarjevo.

— Od srca zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu. sv. Nikoli Taveliću i ostalim zaštitnicima što su mi do sada čuvali moje četvero djece u inozemstvu. I nadalje im preporučujem sebe, muža i djecu. — Lj. J., Jaska.

— Za primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu. — Jagica Garubec, Oroslavlje.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospi Lurdskoj na uslišanim molittvama. — Mara Juriček, Stupnik.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj, sv. Josipu, sv. Maloj Tereziji, sv. Nikoli Taveliću i Anđelima Čuvarima, što su mi pomogli u bolesti, mome mužu, a sinu u školi. I nadalje im se preporučujem. — F. R., Novi Marof.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu na primljenim milostima. — N. N. Bućje.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, Petru Barbariću i ostalim zaštitnicima. Neka mi i nadalje pomognu. — Manda Popović, Podgradina, Opuzen.

— Na primljenoj pomoći u potrebama zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Sinjskoj i sv. Josipu. Molim i za daljnju njihovu pomoć. — Pavao Rakuljić, Jesenice kod Splita.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na milostima kojima su me obdarili u pogledu moga zdravlja zagovorom moćnih zaštitnika. Ivan Šepel, Subotica.

— Zahvaljujem presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Josipu na primljenim milostima. I dalje preporučam sebe i sve svoje Marija Sikirić, Bibinje.

— Zahvaljujem Srcu Isusovu i Marijinu što je teška bolesnica primila svete sakramente. M. C. Maribor.

— Za sretno položen ispit hvala Presv. Srcu Isusovu. A. M. Zagreb.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti. Preporučam cijelu obitelj njihovoj brizi i zaštiti. K. Bjelovar.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj na uslišanoj molitvi za jedno obraćenje. I dalje molim njihovu pomoć. P. M. Varaždin.

— Od srca hvala svetom Antunu što su mi pronađene i vraćene bar dijelom ukradene stvari. Tadija Lovrić, Sikirevci.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te mojim zaštitnicima sv. Antunu i Roku na milosti ozdravljenja. Neka mi dalje budu na pomoći u mojoj bolesti od upale zglobova. Mara Šrbac, Podravske Sesvete.

— Na primljenim milostima, a napose za sretan uspjeh u školi od svega srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. I nadalje se preporučujem. Zahvalna učenica Marijana.

— Zahvaljujem Presv Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći, te zaštitnicima svetom Josipu i sv. Anti za veliku pomoć. Magdalena.

— Gospi od brze pomoći za uistinu brzu pomoć zahvaljuje Kata Cindrić, Oprisavci.

— Zahvaljujem Majci od brze pomoći i slugi Božjem Petru Barbariću na sretno položenim ispitima. M. M. Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći te zaštitnicima sv. Nikoli Taveliću i sluzi Božjem Petru Barbariću za više primljenih milosti. I dalje se preporučam. H. T. Kotoriba.

— Starica 80 godina zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te zaštitnicima sv. Josipu, Antunu i sv Franji na neizrecivim milostima koje sam kroz život primila. Osobito na pomoći u bolesti. Terezija Kuzmić, Koprivnica.

— Obitelj Stemach, Eureka u Kaliforniji, zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Roku i Kardinalu Stepincu za ozdravljenje.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi pomoćnici kršćana, ocu Antiću i ocu Mandiću na ozdravljenju. I nadalje preporučujem sebe i obitelj. — T. Kinderman, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Mariji i svetim zaštitnicima što me tješe u velikoj tuzi, a sv. Antunu što sam pronašla izgubljene stvari. I nadalje im preporučujem sebe i obitelj. — M. B. Domagović.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu što su mi pomogli da podnesem bol zbog smrti mog unuka, te za ozdravljenje noge i za sreću u gospodarstvu — Lj. B., Odra.

— Na uslišanoj molbi zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu. Ujedno ih molim za svoju djecu da mi pođu dobrim putem i da mi se dva sina jave iz tuđine. — Kata Šabić, Mrzović, Mikanovci.

— Zahvaljujem Majci Božjoj za uspješno liječenje svoga sina. I nadalje joj preporučam sebe, njega i cijelu obitelj. — J. Kaleb, Kostajnica kod Ostrošca.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te im se i ubuduće preporučujem. — Marija Benda, Terezino Polje.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji i sv. Antunu za sretan uspjeh u školi. I nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. — Anica Purić, Vrbanja.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Tadeju i ostalim zaštitnicima što su mi pomogli u bolesti grla i svim drugim bolestima. Preporučujem im sebe, sina, snahu i unučiće da nam svima pomognu. — Vlatka Janeš, Gerovo.

— Za poboljšanje svoga zdravlja i za sretno položen ispit svoje kćeri zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima. — Z. P. Dubrovnik

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Karmelskoj Gospi, sv. Judi Tadeju sv. Franji i ostalim zaštitnicima na poboljšanju zdravlja. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — S. K., Varaždin.

— Za dvije velike milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. — A. G., Split.

— Na uslišanoj molitvi od srca zahvaljujem Presv Srcu Isusovu i Marijinu. I nadalje im preporučujem sebe i svoju djecu. — S. M., Kuželj.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu što me je uslišalo po zagovoru bl. Klaudija Kolombjera. — N N.

— Na uslišanoj molitvi zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. — N. N.

— Iz dubine srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu što mi je sin ostao živ i zdrav u jednoj nesreći. I nadalje im preporučujem sebe i djecu u zaštitu. — V. J., Čačinci.

— Za primljenu milost Majci od brze pomoći zahvaljuje se Marija Ver. — Komiža.

— Za primljene milosti hvala sluzi Božjem Petru Barbariću. Antica Batistić, Korčula.

— Zahvaljujem Majci Božjoj od brze pomoći za postignutu milost. I ubuduće se utječem i preporučam Kraljici Hrvata. Zahvalna M. Š. Markelshein.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na mnogim primljenim milostima. I unaprijed stavljam pod njihovu zaštitu svoju djecu, unuke muža i sebe. Zahvalna M. I., Sutivan.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26 — 1971. Cijena pojedinog broja 1,50 D Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

Hrvat za križ bojak bio sveti
Vodio ga ljiljan-barjak tvoj;
Nova neman rodu našem prijeti,
Divna Djevo, na braniku stoj!

Rajska Djevo, kraljice Hrvata,
Naša majko, naša zoro zlatna,
Odanih ti srca primi dar,
Primi čiste ljubavi nam žar.

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

IX

RUJAN — 1971.
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

387 Blaženom će me nazivati svi naraštaji — J. Njavro

389 Štovanje Gospe u starih Hrvata, L. Katić

393 Pod zaštitom Marijinom, P. Bulat

396 Redovi na putu obnove I. Kukula

400 Moja djeca nisu pozvana, P. Bulat

403 Ozračje obiteljske sredine, J. Gusić

409 Razgovor u autobusu, J. Antolović

410 Stalnost u vjeri, J. Antolović

412 Naši misionari pišu, J. Gusić

418 Iz života Crkve, J. Badalić

421 A M u Italiji, J. Antolović

422 Izjava Zagrebačkog nadbiskupa pred Mariološki i Marijanski kongres, AKSA

424 Knjige

425 Zahvalnice

Na omotu — prof. Zdenka Sertić: Sv. Mihael

—Moramo uočiti da je ime »anđeo« rječ koja označuje službu, a ne samu narav. Sveti su naime u nebeskoj domovini duhovi, uvijek duhovi, ali nisu anđeli; anđeli su samo tada kad nam nešto javljaju. Tako veli i Psalmista: »Ti, Bože, koji duhove činiš svojim poručiocima, anđelima!« — To je isto kao kad bismo rekli: Ti Bože, one koji su uvjek duhovi, kad želiš činiš i anđelima. — One koji nam javljaju obične poruke nazivamo anđelima; one koji poručuju izvanredne nazivamo arkanđelima. I zato onoga koji je bio poslan Djevici Mariji ne zovemo samo anđelom, nego arkanđelom Gabrijelom; Dolikovalo je da se najviši anđeo pošalje s ovom porukom. I zato već u samim osobnim imenima lučimo ono što je svojstveno za kojeg od anđela. Tako Mihael znači: Tko je kao Bog? — Gabriel znači: Božja moć! — Rafael, Božji lijek.

sv. Grgur Papa

Anđele mira, Mihaele siđi
S visokog neba na zemne nam pute,
Očuvaj mir nam, otpremaj u pako
Ratove ljute.

Anđele jaki, Gabrijele, tjeraj
Zlotvora starog, što oko nas gmiže
Pohađaj svijetom hramove, što
Krist ih Pobjednik diže.

Anđele zdravlja, Rafaele, s neba
Lijekove noseć u pomoć nam hodi,
Ozdravljaj bolne,
mućne poslove nam
K svrsi privodi.

Himni

BLAŽENOM ĆE ME NAZIVATI SVI NARAŠTAJI

Nad kolijevkom svakog djeteta može se postaviti pitanje što su ga nad kolijevkom svetog Ivana Krstitelja postavljali rođaci i susjedi: »Što će biti ovo dijete?« Postavimo li to isto pitanje i nad kolijevkom djeteta Joakima i Ane, male Marije, onda ćemo od njega samog dobiti odgovor. Kad je poodrasla i silom Duha Svetoga postala majkom Sina Božjega, kod svoga susreta s rođakinjom Elizabetom izrekla je ona o sebi ove proročanske riječi: »Blaženom će me zvati svi naraštaji!« Drugim riječima, to danas nejako dijete, ta mala Marija postat će jednom Velika Gospa. Da su se te njezine riječi obistinile, o tome nam govori cijela povijest Kristove Crkve do naših dana, pa i ovaj Mariološki i Marijanski kongres u našoj domovini.

ŠTOVANJE GOSPE KROZ POVIJEST Kao što je Mala Marija rasla i sve više postajala Velika Gospa, tako je raslo i njezino štovanje. Rodilo se već u apostolsko vrijeme, već za njezina života. Zar ne čitamo u Djelima Apostolskim, u toj prvoj povijesti Crkve, da su se apostoli poslije Isusova uzašašća na nebo okupili oko Marije u dvorani posljednje večere, te s njom zajedno u molitvi čekali silazak Duha Svetoga?! To štovanje Gospe raslo je kroz sva stoljeća, pa čak i danas ono raste i razvija se sve više. Neka nitko ne misli da će to štovanje jenjavati zbog ovog ili onog razloga, koji se mogu pojaviti.

Prvotno Gospino štovanje dokazuju mnogobrojne stare slike i kipovi, prošteničkа mjesta, legende i pjesme, kojima je tadanji svijet htio izreći što os-

jeća prema Kristovoj Majci i svojoj majci. Već u četvrtom vijeku određuju se njezini blagdani. Na crkvenom saboru u Efezu najsvečanije se brani njezino božansko materinstvo i proglasuje se da je ona prava Bogorodica.

Srednji vijek ne zaostaje za starim vijekom. Kao Gospini štovatelji razne redovničke družbe svim silama promiču njezino štovanje među pukom. Tu se posebno ističu redovnici cisterciti, premonstrati, dominikanci i franjevci.

U to vrijeme najglasovitiji umjetnici upotrijebili su svoje talente da što ljepše ocrtaju Marijin lik. Teško da će se ikad više stvarati slike poput onih fra Angelica ili Rafaela, iz kojih izbija sva milina Gospina. Hoće li se ikad više graditi onakve crkve kakve su sagrađene u to vrijeme u čast Gospin? Ljubav prema Gospi bila je tolika, da više nisu znali kako bi je zvali. Nazivali su je: »Ti si cedar s Libana, Ti si Cipresa sa Siona, Ti si zlatna kuća, toranj bjelokosni, ruža tajanstvena . . .«

U novom vijeku zaredala su mnogobrojna svetišta, prošteništa. Možemo ih susresti u svakom kutiću zemlje. U njih hodočaste nebrojena mnoštva, da tu pozdrave svoju nebesku Majku i da joj iznesu svoje potrebe, jer čvrsto vjeruju u njezinu moć pred Božjim prijestoljem.

Tijekom vjekova pojavljivali su se razni načini Gospina štovanja, ali uvijek je sve vodila ista ljubav prema nebeskoj majci. Neka dakle nikada nas ne smete način pobožnosti ljudi, koji su možda drugačiji od nas. Jedan južnjak drugačije će slaviti i štovati Gospu nego li neki hladni sjevernjak. Drukčije će to činiti dijete, a drukčije odrastao čovjek. Drugačije naobražen nego priprost... Ali jedno je sigurno: svaki slavi Mariju, svaki joj želi iskazati ljubav, svaki je zove majkom.

Tko jednom shvati da je ona najdivnija ruža duhovnog života, najčistiji cvijet duhovnog proljeća, što ga je donijelo njezino božansko Dijete, taj ne će smatrati pretjeranim ako joj domahujemo sa svim cvijećem naših zemaljskih proljeća, ako njezinu sliku kitimo mnogobrojnim ljiljanima, ružama i drugim cvijećem tako raskošno kako samo možemo. Nitko ne će smatrati neukusnim ako njoj pjevamo srdačne pjesme koje samo znamo, budemo li imali pred očima da je Gospa sama Božje djelo tako lijepo i milozvučno kao pjesma o božanskoj ljubavi.

ŠTUJMO I MI MARIJU! Nepreglednom nizu Gospinih štovatelja pridružimo se i mi. Nemojmo stajati po strani. Što znamo to ćemo pjevati, šta osjećamo to ćemo joj govoriti, a ona će na nas svrnuti svoje milosne oči. I to će nam biti dosta, da ne sustanemo na putu k njoj.

Velika povorka Marijinih štovatelja, što već stoljećima traje, sliči povorci hodočasnika oko kapelice čudotvorne Gospe od Kavelearca u smrknutim jesenskim večerima. Tu se nalaze neugledni, siromašni, raščupani, ljudi koje pritišće nevolja, bijeda, patnja i kušnja. Mnogima je u vrtlogu života ugasla sveća. Njihova pjesma zvuči u noć raskidano i zaplašeno, tjerana naokolo vjetrom i kišom. Ali ipak tako je neizmjerno lijepo, dirljivo i potresno, kad oni nemoćni, postojano jakim glasom pjevaju: »Mariju ljubiti, to ja uvijek želim!« Takva pjesma ne bi smjela nikad umuknuti ni na našim usnama.

Blagdan Gospina rođenja pun je nade za sve nas. Nije li on označio zoru otkupljenja, jer je došla na svijet ona, koja će nam darovati Otkupitelja! Mesiji treba majka. Eto te Majke! Pogledajmo je u kolijevci. Još nekoliko godina i kucnut će čas Navještenja, a devet mjeseci nakon toga eto i Kristova rođenja. Od tog vremena otkupljenje je osigurano, jer zahvaljujući Mariji dobili smo Spasitelja. No nikada se to ne bi ostvarilo, da nam prije toga nije darovana Mala Marija. Ona je u kolijevci istina Mala Marija, ali pored zadaće koja ju je čekala već tada mogli bismo je nazvati Velikom Gospom.

Blagdan Gospina rođenja za nas je blagdan vjere, jer nam doziva u pamet velike tajne kršćanstva. To je i blagdan nade, jer nam označuje bitne molitve našeg pouzdanja. Ali ujedno je i blagdan ljubavi, jer je ta Mala Marija, što je u duhu promatramo u kolijevci uz Joakima i Anu, ne samo ljupkost, nego je i sva lijepa u svrhunaravnom smislu, sveta u najpotpunijem smislu. Ona je buduća majka ne samo utjelovljenoga Boga, nego po njemu i cijeloga ljudskoga roda, nova Eva, koja će popraviti nesreću prve Eve ...

Crkva slavi samo tri rođendana: Isusov, Marijin i Ivana Krstitelja. Isusov slavimo, jer je među nas došao Bog u ljudskom obliku, da nas tako spasi od vječne propasti i vrati nam izgubljenu vječnu sreću. Ivanov rođendan slavimo, jer je on bio oslobođen od grijeha u krilu svoje majke Elizabete, kad ju je pohodila Marija noseći pod srcem Isusa. Marijin rođendan slavimo zato, jer je bila posvećena već od prvog časa svoga začeća i rodila se sva čista i sveta kao nijedno ljudsko dijete prije ni poslije nje. Kod ostalih svetaca Crkva naziva »rođenjem« njihov ulazak u vječnu slavu i prigiblje koljena samo na grobu onih koji su nakon ovog zemaljskog života tamo sretno stigli. Pred Malom Marijom možemo pokleknuti bez ustezanja već pred njezinom kolijevkom.

Pokleknimo, dakle, pred tom kolijevkom i pozdravimo svoju najveću dobročiniteljicu, pozdravimo svoju duhovnu Majku svih milosti, onu, za koju će nebeski anđeo posvjedočiti da je »milosti puna« i da je »Gospodin s njom«.

Pozdravimo je riječima himna iz malog časoslova u čast njezina bezgrješnog začeća:

Zdravo, rajska Kraljice,
Gospo zemnih strana!
Zdravo, zvijezdo danice,
Djevo odabrana!

Zdravo, puna milosti,
Puna svjetla divna!
Hiti svijetu u pomoć,
Gospo milostivna!

Oduvijek odabra te
Bog za Majku Sinu,
Po kom stvori ovaj svijet
I neba visinu.

Višnji na te Zaručnik
Sasu milje svako,
Tužni prijestup Adamov
Nije te se tako.

Sretno putem vodi nas,
A u smrtnoj grozi,
Mila Majko Marijo,
Griješne nas pomozi!

Josip Njavro

Štovanje Gospe u starih Hrvata

Pokojni Don Lovre Katić napisao je za kalendar Srca Isusova i Marijina za 1944. godinu članak pod gornjim naslovom. Sada prigodom Mariološkog i Marijanskog Kongresa u Zagrebu i Mariji Bistrici ne će biti nekorisno ponovo pročitati taj članak. Evo što on piše.

Najljepše razdoblje hrvatske povijesti bez sumnje je ono, kad su vladali narodni kraljevi slobodnom i velikom Hrvatskom. Hrvatski je narod u ono doba bio odan svojoj katoličkoj vjeri i kršćanskim načelima. Pa baš u to doba odlikuje se posebnom pobožnošću prema Blaženoj Djevici Mariji. Na žalost, malo se je spomenika uščuvalo, da bismo mogli znati, kojim su svecima bile posvećene mnogobrojne crkve, koje su sagradili Hrvati u doba narodnih vladara od godine 800·

do 1102., ali za nekoje ipak znamo. Najviše ih je bilo posvećeno Bl. Dj. Mariji i sv. Petru, poglavici apostola. Da progovorimo koju o nekojim samo crkvama Blažene Gospe.

GOSPA OD OTOKA U SOLINU

U Solinu rijeka Jadro u donjem svom toku raširila se u nekoliko rukava, koji prave više otočića. Na jednome, najvećem, sagradila je u drugoj polovici desetoga stoljeća hrvatska kraljica Jelena dvije lijepe crkve. Jednu je posvetila sv. Stjepanu mučeniku, i u toj su crkvi bili pokopani mnogi hrvatski kraljevi. Drugu veću, crkvu posveti ona Bl. Djevici Mariji. Kako je ta crkva bila na otoku, to se je već u ono doba prozvala »Gospa sa Otoka«. Tako je zovu stara pisma, a tako zove i današnju župnu crkvu, koja se diže na istome mjestu, čitava Krajina od Knina do Livna i Makarske.

»Gospa od Otoka« je zavjetno mjesto, kamo na Malu Gospu dohrle tisuće naroda da se pomole Kraljici Hrvata. U ovoj crkvi sahranjena je i kraljica Jelena godine 976. Svećenik Don Frane Bulić, poznat po čitavu svijetu zbog svoje učenosti, otkrio je temelje ove Jelenine crkve. Bilo je to godine 1898. Bio sam ja onda dječak i upravo sam se te godine spremao u prvi razred gimnazije.

Kako su svečano slavila naša zvona taj dan, 22 kolovoza 1898.! Javljala su brdu i dolini i moru svečani gôd, kao da je usred ljeta Božić osvanuo. Našao se i grob kraljice Jelene u razvaljenoj crkvi, a na grobu natpis kaže, da je kraljica Jelena bila majka kralja Držislava i žena kralja Krešimira. No još veća joj slava, što je natpis zove majkom sirota i zaštitnicom udovica, te potiče mimoilazeće putnike, da se pomole za njezinu dušu: Bože, smiluj joj se duši!

Ova je crkva porušena za turske najezde, a Gospina slika pohranjena je bila u Klisu, odakle je, kako se čini, kasnije prenesena u Split u crkvu Gospe od Dobrića tj. Gospe od dobroga bunara.

Poslije odlaska Turaka sagradiše Solinjani na istome mjestu novu crkvu u 17. stoljeću, pa sjećajući se stare ljubavi prema Majci Božjoj, prozvaše i nju »Malom Gospom«, tj. posvetili su je Porođenju Bl. Djevice. Kad je ova crkva godine 1875. izgorjela, podigoše godine 1880. pobožni kršćani novu, današnju lijepu crkvu od bijelog kamena. To je naša »Gospa od Otoka«, u kojoj se na osobit način slavi kao blagdan 31. svibnja već punih 50 godina, na uspomenu onoga dana, kad je donesen Gospin kip u crkvu.

CRKVA BLAŽENE DJEVICE U BISKUPIJI

Druga glasovita crkva iz onih vremena bijaše u selu Biskupiji kod Knina. Selo se zove po tome, što je u doba hrvatskih kraljeva tu bilo sijelo »hrvatskog biskupa«, koji je bio ujedno kraljev kancelar, kako nam svjedoči i za njegovo ime i za njegovu službu pisac 13. stoljeća Toma Arciđakon, splitski kanonik. I tu je crkvu podigla darežljiva ruka hrvatskoga kralja, a sačuvala nam se uspomena u jednome pismu kralja Zvonimira, da je crkva bila posvećena godine 1076.

Divna je bila ova katedrala hrvatskog biskupa. Dosta je stupiti u muzej hrvatskih starina u Kninu, pa vidjeti ono polupano kamenje, koje je nađeno u ruševinama crkve Bl. Djevice Marije u Biskupiji. I oskudni ostaci kamenih uresa, koji se tu nalaze, kazuju ti, da je crkva bila veličanstvena. Ako ništa, uzdignut će nam dušu k nebu slika Bl. Djevice urezana u kamenu. Ta je slika bila postavljena na ulazu u ogradu oltara, kakve su u ono doba bile u običaju. Bl. Djevica stoji okrenuta prema pobožnom narodu, s raširenim rukama -uvijek spremna da dijeli obilje milosti. Našao se i jedan kameni ulomak kipa Bl. Djevice sa Djetetom Isusom u naručju.

I ova je crkva postradala za turskih ratova, ali mjesto, gdje se ona dizala, uvijek je ostalo drago i milo hrvatskoj duši, pa se do dana današnjega ondje pokapaju vjernici. U blizini crkve bio je nekoć kraljev dvor, kako nam kaže ono isto pismo kralja Zvonimira. U posljednje doba ponovno podigoše Hrvati na istome mjestu lijepu crkvu dragoj Gospi, ali je burna vremena rata uništiše.

BLAŽENA GOSPA U NINU

Prva crkva, za koju znamo, da su je Hrvati sagradili, jest crkva Svetoga Križa u Ninu, iz doba oko 800. godine. Tada je Nin bio sjedište hrvatskog kneza Višeslava, čija se krstionica čuva u Zagrebu u zgradi Akademije znanosti i Umjetnosti.

No u Ninu stolovaše i biskup, a njegova crkva bijaše posvećena Bl. Djevici Mariji. Našli su se temelji i ove starohrvatske katedrale iz 11. stoljeća, dakle upravo iz doba vladanja kralja Petra Krešimira IV.

Još i danas čuva uspomenu na ovu Gospinu crkvu jedna vrlo mila svetkovina — »Gospa od Zečeva«. Ta je svetkovina doduše ustanovljena početkom 16. stoljeća, ali je nastavak davnoga štovanja Bl. Djevice u gradu Ninu. Jedna pobožna priča kazuje, kako je zec pred lovcem pobjegao u Gospinu crkvu, pa tako pod zaštitom Bl. Djevice Marije spasio život.

Divni su crkveni običaji na blagdan »Gospe od Zečeva«. Dan prije same svetkovine djevojke spletu golem vijenac od najljepša cvijeća. Vijenca se ne smije dotaknuti ničija ruka osim djevojačke. Žena, udovica ili muškarac ne smiju ni blizu. Kad je vijenac spleten, nose ga djevojke u crkvu. Opkole ga sa svih strana te poskakujući i pjevajući u kolu donesu ga u crkvu i pohrane za sutrašnji dan. Crkva se zaključa i sutradan iznese vijenac, da ga djevojke ponesu u procesiji. Djevici Majci samo djevojke su dostojne cvijetni vijenac viti i nositi.

Kako vidite, mi smo štovali Blaženu Djevicu od najstarijih vremena, mi smo bili MARIJIN NAROD.

O Blažena Gospo od Otoka, o Blažena Djevice od Zečeva, pogledaj na svoj narod i čuvaj ga — Ti, koja si, kako lijepa priča kaže — toliko bila milosrdna, da si i plahog zečića sačuvala!

O Ti, što strava paklenskih si vrata,
A s koje nas se slatka nada hvata,
Neokaljana Kraljice Hrvata!
Pred Tobom kopne snježni smetovi,
Pod Tvojom stopom ničU cvjetovi,
Za Tobom kreću rajski svjetovi.
Majčino Srce, mila ruko meka,
Zaludu dušman smrt nam skoru čeka;
Za naše rane Ti imadeš lijeka.

Milan Pavelić

IZ HRVATSKE MARIJINE LIRIKE jest zbirka pjesama raznih naših pjesnika. Tu zbirku priredile su Sestre Klanjatelice Krvi Kristove povodom međunarodnih Marijinih kongresa. Narudžbe prima: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb. Cijena je 20 din.

POD ZAŠTITOM MARIJINOM

Prošli su veličanstveni dani Marioloških i Marijanskog slavlja!

Kad ih se sjetimo, srce nam raste od ponosa. Zadovoljstva. I dobro je tako. Ali razum traži dulji, trajniji smisao. Pravo značenje tih događaja.

— Da li je to sve skupa bila samo prazna simbolika? Nešto prolazno i slučajno u životu našega naroda?

MOTOR JE OTKAZAO

U času, kada je gigantski avion VLADAR NEBA iznad Pacifika preletio točku s koje nema povratka na polazni aerodrom, dogodio se kvar na motorima. Bila je noć. U avionu četrdesetak ljudskih života. Preko zvučnika začuli su putnici ozbiljan glas kapetana aviona, iskusnog pigota Richarda Ogga:

— Oprostite što sam vas probudio, ali je naš prvi motor otkazao poslušnost. I možda ćemo se morati prisilno spustiti na more. Molim Vas da stavite na sebe pojaseve za spasavanje; da pričvrste sigurnosne pojaseve kojim ćete biti privezani o svoje naslonjače . . .

U svega tri minute svi su putnici bili spremni za prisilno spuštanje. Kapetanu Oggu bilo je jasno da spuštanje suhozemnih aviona na morsku površinu predstavlja uvijek pogibljen pothvat. Teško je naime

procijeniti udaljenost od morske površine, odnosno visinu aviona, u onim posljednjim trenucima prije nego se trbuh aviona dotakne valova.

Na svu sreću posadi je uskoro pošlo za rukom uhvatiti bežični kontakt s jednim brodom, koji se nalazio oko 50 km daleko.

Tri sata su letjeli iznad toga broda, dok nije svanula zora. Zvučnik je opet proradio i do putnika je i opet dopro glas kapetana Ogga: — Prilike na moru možemo smatrati idealnima. Temperatura na moru iznosi 23 stupnja, a valovi su visoki svega nekoliko centimetara. Uskoro ću vam dati prvi alarm, koji će predstavljati znak da nam do prisilnog spuštanja ostaje samo još desetak minuta. Jednu minutu prije nego što pokušam izvršiti samo spuštanje, kazat ću vam »Tu smo! Uradite kao što vam je rečeno!«

SVE JE POTRAJALO 13 MINUTA...

Nekoliko minuta prije nego su se spustili, brod je ispustio na mirnu površinu mora velike količine pjene za gašenje požara. Tako su postignute dvije svrhe: avion je dobio svoj putokaz, smanjila se i opasnost od vatre...

Napokon je odjeknuo i kapetanov glas: TU SMO!

Donji dio trupa aviona se dotakao morske površine. U prvi čas pomislili su neki putnici da je sve sretno prošlo. Međutim, začu se gromoglasna tutnjava, trzaj, a onda zlokobno klokotanje vode. Donji dio trupa se jednostavno otkinuo od aviona. Čas kasnije se odlomilo jedno krilo aviona, a napokon i njegov rep. Ipak se avion zaustavio. U putničkoj kabini zavladala u jednom času šutnja, tajac. Zatim se putnici oslobodiše remenja, izbaciše veliku gumenu splav kroz jedna vrata pokrenuvši automatski uređaj za njezino napuhivanje. U nekoliko sekundi splav se napuha. Malo kasnije plivala je po moru i druga splav, jedan za drugim, prvo žene i djeca, putnici su žurili iz aviona, a odatle na gumene splavi. Za nekoliko minuta stigli su i prvi motorni čamci s broda...

Sve je potrajalo 13 minuta. A desetak minuta poslije toga, avion VLADAR NEBA nestao je pod modrom površinom Pacifika...

BROD »SANTA MARIA«...

Nije li taj događaj i slika sudbine svakog pojedinca i cijeloga našega naroda? Ne baca li pravo svjetlo na MARIJANSKE DANE?

Mi smo putnici koji putujemo od ove zemlje prema valovima vječnosti. Dajemo zvučne naslove svojim vozilima pouzdavajući se u snagu naših motora. Ali često proživljavamo tragične kvarove. Spopada nas strah i očajanje zbog vlastite sudbine kao i sudbine onih koji su nam mili i dragi... Željeli bismo se spustiti na sigurno i mirno more. Ondje se prekrcati na pouzdani brod koji bi nas prevezao preko životnoga Pacifika...

Kao narod to smo učinili u Mariji Bistrici!

U 1971. godini, svojom posvetom Srcu Marijinu, spustili smo lađu našega života na najmirnije more ljubavi, oceana dobrote Marijine. I odmah smo se UKRCALI na najsigurniji brod koji vozi peko valova života, na brod SANTA MARIA — SVETA MARIJA!

Svakako, velik i važan događaj našega života. Neka nam srca budu ispunjena veseljem, sigurnošću, radošću. Znamo put. Cilj nam je jasan. A što je najglavnije: katastrofa je isključena. Brod ne može imati defekta... Predajmo se s povjerenjem toj vožnji svijesni da smo sigurniji na brodu SANTA MARIA nego li je dijete u majčinom krilu...

NE ISKAKIVATI IZ TOGA BRODA!!!

Da, to bi bila najveća glupost. Sigurno samoubojstvo svakog pojedinca i čitavog naroda.

Shvatio je to dobro onaj mladi student koga sam sreo na jednim Misijama. Tata mu je bio pekar u jednom gradu pokraj Zagreba. Ali se desila nesreća: utopio se u rijeci i za sobom ostavio udovicu s petero djece.

Ljudi su prolijevali krokodilske suze:

— Zašto je rodila toliku djecu? Tko će to sada othraniti i odgojiti?

Ali naša majka Hrvatica se uzdala u Majku Mariju. Svoju djecu ne samo da je othranila nego i izvrsno odgojila. Sada su se našle mušterije. Najstarijem sinu — studentu — ponudili su tri dobra namještenja. Znaju, pošten je i čestit. Pouzdan. Marljiv, jer se naučio probijati u životu.

— Da, dobit ćeš koji hoćeš od ovih poslova, samo uz jedan uvjet: odreci se vjerskih predrasuda. Znaš kako je danas.

— Kad mi je umro otac — odgovorio je taj mladić — nitko nije pitao kako je mojoj majci. Sada, kada me je ona odgojila Božjom pomoću, želite da joj napravim najveće razočaranje života i prodam svoju vjeru za dinar? Ni za sve vaše pare toga učiniti neću...

— Mladiću, cijenim tvoje uvjerenje! Dođi sutra na posao! Ne stavljam nikakvih uvjeta...

Da bi bila najveća ludost iskakivati iz tog broda SANTA MARIA, shvatila je i mala Ankica. Ona je djevojčica od 10 godina. Ide u treći razred pučke škole. Redovita je na vjeronauku. Majka joj je siromašna. Zato su mlađega brata MOMICU predali bogatom stricu. Ovaj nije imao djece, pa je preuzeo brigu za Ankičinoga bracu.

Iza nekog vremena mala je posjetila i strica i brata. Kad se vratila, ovako je svojoj mjaci govorila. Dijete od deset godina:

— Mamice, nemoj držati Momicu kod strica!

— A zašto ne, drago dijete? Ti znaš da smo mi siromašni, i da će i za njega i za nas biti lakše ako on bude kod strica...

— Oni su se dogovorili da će našega Momicu odvući od dragoga Boga. On se ondje ne smije moliti. Znaš, mamo, mi ćemo rasprodati i razdijeliti sve prije... Živjet ćemo siromašno... Ali on ne smije tamo ostati.

Zrele godine svećeništva uz Majku Mariju

I nije ostao. Majka je otišla po dijete i vratila ga kući. Sebi i Bogu. Radije križ i muka, ali dušu svoga djeteta nije dala. Tko ju je na to ponukao? Desetgodišnje dijete, koje je shvatilo da je najsigurnije putovati ovim životom pod zaštitom SVETE MARIJE . . .

SIMBOLIKA BISTRICE 1971. GODINE!

Shvaćamo li što Gospa traži od nas za ovih MARIJANSKIH DANA, za kojih smo izvršili veliko prekrcavanje iz bijednih pozemljarskih kantija u najmoderniji tip svjetske astronautike SANTA MARIA?

— Kada se radi o dobru naroda, o dobru Crkve — ne iskakivati iz velikoga toga broda tražeći krhke pomodarske padobrane, jer takvi padobrani postaju kamikaze, vjetar smrti . . .! Nego: povjerenje i predanje. Odlučnost na žrtvu! Vjernost u mukama i patnjama! Spremnost na križ! Samo tako se dolazi do sigurnoga cilja . . .

Pero Bulat
PERO BULAT

OPĆA NAKANA ZA MJESEC RUJAN 1971.

Redovi na putu obnove

»Da crkveni Redovi po vjernom obdržavanju evanđeoskih savjeta pružaju svjedočanstvo savršene ljubavi.«

TEMELJNA MISAO II VATIKANSKOG KONCILA

Možemo je izraziti ovim riječima: »Prilagođavanje Crkve novim uslovima i okolnostima života«. Drugim riječima, Crkva se je željela obnoviti u svom unutarnjem životu i u svom vanjskom apostolatu, da bi mogla što potpunije izvršiti svoje poslanje u današnjem čovječanstvu. Koncilski Dekreti, koji su nam i u hrvatskom prijevodu pristupačni, svjedoče nam, da je Koncil doista ispunio svoj zadatak: u šesnaest dokumenata obuhvatio je najvažnije područje crkvenog života, pružajući načela i praktične smjernice za obnovu. Nije mimoišao ni redovništvo, nego je temeljito promatrao sva pitanja, koja se tiču redovničkog života i donio mjerodavne odredbe i prikladne smjernice. Sve je ovo sadržano u Dekretu »O prilagođenoj obnovi redovničkog života.«

MJESTO OBNOVE — KRIZA

Već skoro šest godina redovničke zajednice obnavljaju se ili barem pokušavaju se obnavljati u duhu toga suvremenog Dekreta. Nema sumnje, da se u tom pogledu mnogo učinilo, ali je s druge strane i to sigurno, da se u području redovništva — uzevši ga u općenitom smislu — još uvijek nalaze mnoge pojave, koje vapiju za obnovom, te da su se u ovim godinama poslije Koncila pojavile mnoge nove poteškoće, najviše u vezi sa samim prilagođivanjem modernom svijetu, koje za vrijeme samog zasijedanja Koncila još nisu dolazile do izražaja, barem ne u današnjem opsegu.

U povijesti Crkve više puta nailazimo na vrijeme, u kojem je popuštala i propadala redovnička disciplina, a s tim u vezi i redovnički duh i blagotvorni utjecaj redovništva na život Crkve uopće. Teško bi bilo reći, **da i danas redovnički** Instituti ne proživljavaju ozbiljne krize. Pisac jednog članka, koji o tim krizama raspravlja, navodi činjenicu: u nekom narodu, u kojem je dan veliki i ugledni Red broji mnogo članova, ustanovljeno je pomoću ankete, da 90% članova toga Reda nije znalo odgovoriti na pitanje, zašto su zapravo u redovničkom staležu. (Apost. Or. lipanj 1970. str. 172).

Ako je obnova udaljila nekoje redovničke zajednice od temeljnih načela kršćanskog života uopće, naime od zakona molitve, pokore, poslušnosti, radinosti — onda je očito, da tu obnovu nije vodio Duh Sveti. »Po plodovima njihovim poznat ćete ih«, rekao je Gospodin (Mat. 7, 20.) Ako je prilagođivanje duhu vremena tako djelovalo na redovničku poslušnost, da se ni onoliko ne sluša, koliko bi tražila sama IV zapovijed Božja i bez zavjeta poslušnosti; ako se u redovničkom životu ni onoliko ne zaštićuje zavjet čistoće, koliko se u običnom kršćanskom životu zaštićuje krepost čistoće: ako se u redovničkom životu traži više udobnosti i razonode, nego što si većina vjernika može da sluši, **onda je očito, da ta** obnova nije u duhu Dekreta o prilagođenoj obnovi redovničkog života, nego više u duhu svijeta, za koji kaže sv. Ivan: »Ne ljubite svijeta, ni što je u svijetu . . . Jer sve što je na svijetu, požuda je tijela, požuda očiju i oholost života.« (I. Iv. 2, 15-16.)

LIJEK — U PRAVOM SHVAĆANJU KONCILSKE OBNOVE

Sve bi se ove poteškoće mogle riješiti, ili barem ublažiti, ako bi se pravilno shvatio i dosljedno primijenio temeljiti i dalekovidni Dekret o prilagođenoj obnovi redovničkog života.

Dekret izričito traži, da svaka obnova redovničkog života treba da teži za tim, da evanđeoski savjeti i nadalje ostanu, ili da opet postanu središte redovničkog života: »Budući da je redovnički život prije svega određen za to da njegovi članovi slijede Krista te se zavjetovanjem evanđeoskih savjeta s Bogom sjedine, sa svom ozbiljnošću valja uočiti da i najbolje prilagođivanje potrebama današnjeg vremena neće biti uspješno ako ne bude prodahnuto duhovnom obnovom, kojoj i u vanjskom djelovanju uvijek treba dati prvenstvo. (P. C. br. 2, e.)

A da se ovo ostvari, treba se vratiti ne samo na Evanđelje, nego također i na djelo i duh Utemeljitelјev. Prve konstitucije i regule, koje su ponajčešće sami Utemeljitelji napisali, izražavaju izvorni oblik i izvorni duh svake redovničke Ustanove. Obnavljati stanovitu redovničku zajednicu zanemarujući nakane Utemeljiteljeve ili mijenjajući temeljna pravila, ne vodi obnavljanju nego upropašćivanju redovničke ustanove. Isto vrijedi i o zdravim tradicijama, koje sačinjavaju očinsku baštinu nekoga reda: »Dobro je za Crkvu da ustanove imaju svoju posebnu narav i vlastitu zadaću. Stoga neka sve one dobro upoznaju i vjerno slijede duh osnivača i njegove posebne nakane kao i zdrave tradicije, što sve sačinjava baštinu svake pojedine redovničke ustanove.« (P. C. br. 2, b).

Ovo načelo, da obnova bilo kojeg reda treba da bude u prvom redu upravljena na savršeno obdržavanje sv. zavjeta, nikada se ne može dosta naglasiti: Članovi bilo koje redovničke ustanove neka u prvom redu budu svjesni da su se zavjetovanjem evanđeoskih savjeta odazvali božanskom pozivu, da tako — ne samo mrtvi grijehu nego i odričući se svijeta — žive Bogu jedinom. Cijeli svoj život stavili su na raspolaganje njegovoj službi. To im daje neku posebnu posvetu, a ta ima svoje duboko korijenje u krsnoj posveti, koju potpunije izražava.« (P. C. br. 5.).

Na taj će se način ostvariti ono, što je posebna svrha redova u Crkvi: dati će naime svjedočanstvo savršene ljubavi: »Koji zavjetuju evanđeoske savjete neka iznad svega traže i ljube Boga koji nas je prvi ljubio i neka u svim životnim okolnostima njeguju život s Kristom sakriven. Odatle izvire i svim žarom pokreće ljubav prema bližnjemu za spasenje svijeta i za izgradnju Crkve. Ta ljubav treba da oživljava i upravlja cjelokupno provođenje evanđeoskih savjeta.« (P. C. br. 6.).

SVETI OTAC NEUMORNO POTIČE

Vrlo često govori Sveti Otac redovnicima u skupnim audiencijama, u kojima sudjeluju mnogi vjernici, a nerijetko govori i samim redovnicima u posebnim audencijama. U svim svojim očinskim nagovorima naglašuje dvije stvari: prvo, potrebu obnove prema zahtjevima vremena i prema smjernicama i odredbama II Vatikanskog Koncila; drugo, Papa svraća pažnju na nužno čuvanje izvornog duha svakog pojedinog Reda ili redovničke zajednice. Iz Papinih riječi često se razabire velika zabrinutost radi nepravilno shvaćene i pogrešno provađane obnove. Kao primjer navodimo riječi Svetog Oca upravljene nekim Generalima redova u posebnoj audineciji, 14. rujna 1968.:

»Vrijeme u kojem živimo, i u Crkvi je i u svijetu veliko, rekli bismo jedinstveno. Radi se o milosti, koja se možda više ne će vratiti, o pozivu, koji ne smijemo otkloniti. Moramo slijediti djelovanje Duha Svetoga, koje opažamo u savjestima vjernika, svećenika, redovnika. Osjeća se pojačana želja, da se pomogne svijetu, koji trpi, da se obilnije navješćuje Evanđelje i da se stvore, prikladnije strukture na svim područjima ljudske djelatnosti.

No kod gdjekojih se ova zabrinutost, da bi što prije zadovoljilo zahtjevima časa, pretvorila u grozničavo nastojanje, koje bi htjelo odstraniti sve što je naslijeđeno od prošlosti, a slijediti nove putove, koje razboritost još nije dosta ispitala ni potvrdila; gdjekoji se strmoglavce bacaju u akciju, prilagođujući se duhu i običajima, koji nisu crkveni, nego svjetski, koji dovode u neprilіku, a sve to čine u nadi, da će tako lakše naći pristup k onim vrstama ljudi, koji su protivni kršćanstvu ili su prema njemu zatvoreni. Među ovima, koji tako rade, nalazimo i ljude koji pripadaju redovničkom staležu. Njima, kao i svim našim sinovima — redovnicima htjeli bismo dozvati u pamet, kako je upravo Koncil, naglašujući snažnim riječima potrebu obnove, prije svega naglasio prvenstvo duhovnog života, bez kojega svaki, pa i najsjajniji talenat i svaki samo naravni napor postaje »mjed koja ječi ili praporac koji zveči.« (I. Kor. 13, 1.) Ovdje se Sveti Otac pozivlje na riječi iz Dekreta za redovnike, br. 6., koje smo već naveli. (Encicliche e Discorsi di Paolo VI, vol. 17. str. 62., Edizioni Paoline)

Na Petrovo ove godine izdao je Sveti Otac Pavao VI vrlo opširnu Apostolsku Egzortaciju, koja nosi naslov: »Obnova redovničkog života prema nauci II Vatikanskog Koncila.« Tim je dokumentima Sveti Otac ponovo dokazao, koliko mu je na srcu, da se redovništvo u Crkvi očuva od svjetskog duha a obnovi prema načelima i smjernicama Koncila.

MEĐUSOBNO POMAGANJE NA DUHOVNOM USPONU

Danas su redovnici i redovnice više istaknuti i poznati, nego u prijašnjim vremenima. Redovnici se češće pojavljuju na župama kao pučki misionari i ispovjednici, a neki i kao upravitelji župa. Redovnice borave i rade u mnogim župama kao katehistkinje, orguljašice, sakristanke i domaćice u župnim domovima. I u ovim pozicijama one su u prvom redu redovnice, te treba da svojim redovničkim životom, naime svjedočenjem za život po evanđeoskim savjetima, prednjače vjernicima, kako bi lakše i potpunije ispunjavali Božje i crkvene zapovijedi. Na tom području mogu redovnice činiti, i doista čine, silan apostolat primjerom i žrtvom, apostolat molitvom, osim što aktivnim radom koriste župi, u kojoj borave.

I redovnici i redovnice su sami po sebi slabi ljudi, podvrgnuti raznim kušnjama i nevoljama. I oni žive u današnjem svijetu, koji ne pogoduje

životu prema načelima Evanđelja. I njima treba nebeska pomoć, da se očuvaju na visini te da uistinu budu »sol zemlji i svjetlo svijetu«. (Mt. 5, 13.) I oni si moraju ustrajnom molitvom izmoliti svagdanje milosti.

No jer smo svi u Crkvi udovi jednog tijela, kojemu je glava Krist, možemo jedni drugima pomagati, kao što si i u našem vlastitom tijelu udovi međusobno pomažu. (Rim. 12, 4.) Mogu dakle i vjernici pomoći redovnicima i redovnicama, da budu na visini svoga poziva, kao što se i ovi stalno mole i žrtvuju za cijelu Crkvu, a osobito za one vjernike, koji su im najbliži.

U tom smislu molit ćemo ovoga mjeseca na nakanu, da Božansko Srce Isusovo udijeli milosnu pomoć svim članovima redovničkih zajednica, te da bi savjesnim obdržavanjem evanđeoskih savjeta pružili današnjim vjernicima i nevjernicima što ljepši primjer savršene ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Ivan Kukula D. I.

MOJA DJECA ‚NISU POZVANA'

Pripovijeda misionar o. Lepich: »Rastali smo se prije 25 godina. Bilo je to za prvih godina našega redovničkog života. Samo trojica od nas 20 mladih novaka za to su bili izabrani. Trojica, koji su smjeli ići u vanjske misije. Bio je to oproštaj, koga neću nikada zaboraviti. Nas druge izjedala je sveta zavist, što su baš oni smjeli otići, i to odmah, u prvu liniju »Kristove fronte«, a mi morali ostati u samostanskim sobama.

I sada, nakon 25 godina, ja sam ih na svom putu oko svijeta posjetio. Pozdravili smo se u Tokiju kao mala djeca: srdačno i veselo. Cijelu smo noć ostali u razgovoru.

On radi u Hirošimi. Ondje je preživio i veliki prepad s atomskom bombom. Sa svojih 45 godina izgleda kao skršen starac. Ali njegov život je imao smisla. On zna, za koga je radio. Nije kao inžinjer velike tvornice pobirao masne plaće, niti prodavao ugljen ili petrolej. Ljudima je donosio vijest, koja im je pokazivala put — njima postradalima od atomske bombe — u lijepu vječnost...«

Samo je jedan korak potreban da i tvoje dijete stane u sredinu kao Misnik

POZDRAVITE MI OCA!

Nismo znali da ćemo se opet ikada vidjeti. Kad smo se opraštali, ja sam ga zapitao da li bi mogao ispuniti koju njegovu želju.

— Da, odgovori mi, pođite mom starom ocu koji živi u Altersheimu blizu Nürnberga. Isporučite mu moje najtoplije pozdrave. I zagrlite ga mjesto mene, jer ja ga nikada više neću vidjeti...

Kad sam se vratio u domovinu, to mi je bila prva zadaća koju sam morao ispuniti: posjetiti 75 godišnjeg oca, koji se čitav svoj život mučio za svoju djecu. Dvojicu je poklonio Bogu u službu. Njegova žena je već umrla. I sada svoje stare dane svršava u samoći. Na staromodnom ormariću stoji slika njegovog sina. Njegovoga mladoga sina...

Čim me je zapazio kako ulazim u sobu, potreslo se njegovo lice: Dolazim li ja kao crna ptica smrti, ili mu donosim dobre vijesti?

— Što se desilo?

— Moram vas pozdraviti! Moram vas zagrliti mjesto vašega sina.

Tada starac zaplače, zagrli me. I mislio je za nekoliko časaka da drži u svojim rukama svoga sina, koga tolike godine nije vidio, i koga više nikada na ovom svijetu vidjeti neće ...

TO JE VELIČINA!

Otac, čiji se smisao života sastojao u tome da dvojicu sinova odgoji za Boga; koji je dvojicu svojih sinova do tridesete godine školovao, za njih se mučio i gladovao, a onda ih je pustio da ništa od njih ne dobije; i koji je sada sretan, i smatra se sretnim, kada jedan subrat njegova sina donosi njemu mili pozdrav njegovoga djeteta iz Japana; otac koji nije mogao doživjeti najveću sreću katoličkih roditelja i vidjeti sina kao MLADOMISNIKA na oltaru te primiti od njega mladomisnički blagoslov, jer je sin bio zaređen u Japanu, a tko bi mogao platiti toliki put tamo i natrag:

NIJE LI TO VELIČINA??? Sakrivena, ali trajna i vječna VELIČINA!!

MOJ SIN SVEĆENIK?!?

Kako sitan, skučen i malen izgleda jedan drugi otac. Stanuje u gradu sa troje drage djece. Ima fakultetsku naobrazbu. Obitelj se smatra kršćanska i po tradiciji i po uvjerenju.

—Vjerujem u Boga, ja i moja žena. A nadam se da će vjerovati i moja djeca ...

— Dobro je, gospodine, ali to nije sve što od vas Bog traži...

— Nije sve, istina je, ali mi se i molimo Bogu... Idemo u crkvu ...

— A zašto se najviše molite? upita svećenik znatiželjno. I sada je saznao, da se on i njegova žena mole za zdravlje djece, za dobar uspjeh u školi, za ono što je u životu najpotrebnije. Ne za bogatstvo, nego samo za poštenje i čestitost .... Da svrše dobro škole, osnuju sretnu obitelj...

— A zašto ne bi, gospodine i gospođo, molili za još nešto drugo?

— A što?

— Zašto ne biste darovali jedno dijete isključivo Bogu da mu služi kod oltara? Zašto se ne molite da postanete jednoga dana otac i majka jednoga mladomisnika....?

— Moj sin svećenik...? duboko je majka uzdahnula... Ne bi bila s tim oduševljena. Od svećenika se danas mnogo traži... Uostalom, mislim, da moja djeca nisu na to pozvana... zaključila je s nelagodnošću ovaj razgovor kršćanska majka, a potvrdio je njezine riječi njezin kršćanski suprug...

KAKVA RAZLIKA.!

Kakva razlika između ovih sebičnjaka i onoga velikodušnoga čovjeka!

Čudna je ta majčina logika: — Uostalom, mislim, mislim, da moja djeca nisu na to pozvana...

Tako nažalost govore bezbrojne majke i očevi želeći umiriti svoju sebičnu savjest. Samo na sebe misle. A baš će to dijete često izgubiti u bilo čijim rukama, u bilo kojim okolnostima...

Moja djeca nisu pozvana! A onda, tko je pozvan? Čiju je djecu Isus isključio tražeći poslenike za svoj vinograd? Zar su samo pozvana djeca sa sela ili ona koja potječu iz porodica naših težaka i radnika? Kako će biti dovoljno svećenika, kad naši roditelji niti ne pomišljaju da bi trebali biti počašćeni, ako bi Bogu darovali jedno svoje dijete...?

NAJVEĆI ŽIVOTNI USPJEH

Kako je sasvim drugačiji slijedeći razgovor, što ga je vodila slavna glumica Loretta Young, poznata zvijezda filma i televizije i dobitnica najveće filmske nagrade OSCARA, s jednim svećenikom.

— Godine prolaze i sve se više uvjeravam da svatko mora ostvariti jedno obraćenje, govorila je glumica. To je jedan od razloga zbog kojega se moj muž i ja svake godine povlačimo u tišinu da obavimo duhovne vježbe...

— Loretta, što biste rekli vi i vaš muž, kad bi Bog pozvao jednoga vašega sina da mu služi kao svećenik u ovoj zemlji ili u misijama?

— To bi bio odgovor na naše molitve. Tom i ja proveli smo život u nemirnom svijetu. Susreli smo mnoge ugledne ljude. Imali smo sreću otkriti da materijalni uspjeh nema ništa zajedničkoga s pravim uspjehom čovjeka i njegovom istinskom i pravom srećom. Naprotiv je on često zapreka pravoj sreći. Bez sumnje, teško je vama svećenicima potpuno shvatiti što znači za roditelje to, imati sina svećenika ili kćer redovnicu. To je za njih istinski i NAJVEĆI ŽIVOTNI USPJEH.

I naši bi kršćanski roditelji trebali dobro zapamtiti ove riječi. Na njih misliti i povezivati ih s riječima velikoga sveca Ivana Boska: »Obitelj, koja je dala jednog svećenika, milija je Bogu nego da su mu sagradila veličanstvenu katedralu, a sretnija nego li pokraj sina ministra...«

ZATO!

Valja neprestano MOLITI — da Bog pošalje poslenike u žetvu svoju; da sačuva one koji se nalaze u Kristovom vinogradu u vjernosti i slogi.

Svaki odrasli, zrio kršćanin treba nastojati ODGOJITI barem jedno svećeničko zvanje i to po mogućnosti u svojoj obitelji. Pratiti materijalno i moralno kojega određenoga kandidata za svećenika. Moralno, ukoliko mu prednjači, a materijalno ukoliko za njega otkida od sebe ne samo mrvice, nego godišnje nekoliko puta i ozbiljniju svotu.

Pero Bulat

Časni brat veselo služi Gospodinu u vrtu i kuhinji Isusovačkog sjemeništa

Ozračje obiteljske sredine

PRIMJERI IZ ŽIVOTA Prije nekoliko godina obilazio sam kao župnik svoju župu da bolje upoznam svoje župljane i njihove probleme. Posebno me zanimao obiteljski život. Kako sam već unaprijed mogao očekivati, naišao sam na mnogo toga što mi je pružilo obilje gradiva za razmišljanje. Baš po tim susretima s raznim obiteljskim sredinama naučio sam kako ne smijem i kako moram i ja postupati s djecom i mladeži na vjeronauku i u dodiru sa svakim pojedincem privatno.

U nekim obiteljima roditelji su djeci ostavili potpunu slobodu da rade što hoće, da idu kamo god hoće, da se druže s kim god hoće. To su većinom jedinci i jedinice. Roditelji se nisu ni najmanje za njih zabrinjavali ni kad su dolazili kući kasno u noći. Jedna takva majka opravdavala je svoju kćer riječima: »Neka barem ona ima nešto od života, kad ja nisam imala te sreće!«

Sličnu slobodu uživala su djeca i u obiteljima u kojima se otac i majka nisu slagali zbog lakoumnog života jednog ili drugog od njih. Osobito se to osjetilo tamo gdje su pomišljali na rastavu braka. U takvim obiteljima i otac i majka bili su sretni kad dijete nije bilo kod kuće. Dapače, sami su ga tjerali neka se ide zabavljati s drugovima.

Sjećam se i obitelji, u kojima su otac i majka bili skloni piću. Djeca

su tako često morala biti svjedoci bolnih prizora: gledali su i slušali kako se otac i majka u pijanstvu svađaju, psuju jedno drugo, galame, pa čak se i potuku. Ali i djeca u takvim prilikama znadu dobiti batina, moraju bježati iz kuće, sakrivati se kod susjeda, gladovati, oskudijevati u odijelu, jer roditelji svu zaradu zapiju.

U takvim obiteljima nema ni govora o ljubavi roditelja prema djeci kao ni djece prema roditeljima. I kad takva djeca u ovakvim okolnostima poodrastu, što će biti od njih? Neizbježno je da na njihovu značaju moraju ostati negativni tragovi takvog nenormalnog djetinjstva.

Naišao sam i na obitelji, u kojima je vladala veoma stroga disciplina, koja je prelazila u pravi teror. U kući se osjećao više duh kasarne nego obitelji. Djeca smiju samo ono raditi što im dopuste roditelji. Moraju učiti tako dugo koliko su im tata ili mama unaprijed odredili, a ne dok nauče. Smiju se igrati samo toliko koliko im je određeno po nekom dnevno redu. I u crkvu se ide po komandi, isto tako se ide na ispovijed i pričest. Polazak na vjeronauk redovito se strogo nadzire . . .

Djeca, pa i ona odraslija, ne smiju misliti svojom glavom, jer to je pridržano samo roditeljima. Oni pred roditeljima ne mogu ni o čemu izreći svoj sud, jer da za to još nisu zreli.

Nije stoga nikakvo čudo da su djeca u tim obiteljima povučena i za svoje godine previše ozbiljna. Ne vidi se na njima ona djeci tako svojstvena bezbrižnost i vedrina. Dok sam tu djecu promatrao i o njima razmišljao, nametalo mi se pitanje, kako će se oni kasnije u životu snaći i hoće li pogoditi pravi put u život. Bojim se da se ne će moći oduprijeti reakciji, koja će se prije ili kasnije pojaviti kao odgovor na takav teror. A to ih može baciti na krivi životni put i upropastiti im životnu sreću.

Susreo sam i takve obitelji, u kojima roditelji ne postupaju dosljedno s djecom. Njihovi postupci se kreću od najveće popustljivosti pa sve do najveće strogosti. Sve ovisi o trenutnom njihovom raspoloženju. U tim obiteljima djeca nikad ne znaju što im je zapravo činiti, kako se moraju vladati. Ovakva hirovitost roditelja prema djeci ruši sav njihov ugled u očima djece. I tu se onda rađa opasnost da djeca i svoje dužnosti i svoju izgradnju i svoj život počnu smatrati neozbiljno. A kakav će biti budući njihov život, lako možemo pogoditi.

Tu sam počeo sve više shvaćati kako je velika umjetnost odgoj djece. I već sam počeo sumnjati da ću uopće naići na obitelj u kojoj su roditelji pogodili pravi put u odgoju. Ipak sam našao i takvu obitelj.

Čim sam stupio u kuću, odmah sam osjetio da u toj obitelji vlada ozračje vedrine i smirenosti. Tijekom nekoliko pohoda toj obitelji sve više sam otkrivao kako se roditelji međusobno iskreno vole, razumiju i pomažu. I otac i majka uistinu su svoljeli svu svoju djecu. A i djeca su prema roditeljima pokazivala i ljubav i poštovanje i poslušnost, ali i posebnu dječju slobodu i povjerenje. Roditelji su za svako od svoje djece uvijek našli

vremena da se s njim malo porazgovore, da ga potiču na dobro, da ga hrabre u časovima poteškoća, da poslušaju njihove probleme i da ih nastoje riješiti.

I djeca su se međusobno iskreno voljela. Stariji su vodili brigu za mlađe, a mlađi su s povjerenjem gledali u starije. Kod stola svako je dijete slobodno kazalo što misli. A kad je trebalo riješiti pojedine obiteljske probleme, roditelji su to nastojali rješavati zajedno sa starijom djecom. Tako su ih željeli pomalo priučavati na suodgovornost.

Što se tiče raznih dužnosti bilo školskih bilo vjerskih bilo obiteljskih, tu nije trebalo stalno zapovijedati. Već od ranog djetinjstva svako je dijete bilo priučavano na savjesno izvršavanje dužnosti. Tako im je to postalo upravo prirođeno.

Ne moramo odmah pomisliti da su ta djeca i roditelji bili već pravi sveci. Ne. I tu je znalo doći koji puta do napetosti, do svađe, ali na takve se stvari nitko nije puno obazirao. Bilo pa prošlo. Pa i roditelji su koji puta jedno prema drugome bili nestrpljivi. Ali ako su htjeli jedno drugom nešto manje ugodno reći, nikada to nisu činili pred djecom. I nastojali su svaki nesporazum što prije izgladiti.

Zanimao sam se kako su taj duh vedrine i smirenosti uspjeli unijeti u svoju kuću. Otvoreno su mi priznali, da im je u tome veoma mno-

Naša djeca od nas očekuju da ih kroz život usmjerimo pravim putem

go pomogao redoviti sakramentalni život i često ispitivanje savjesti. Na to su naučili i djecu čim su došla k razumu. A i svagdanja molitva Duhu Svetomu mnogo im u tome pomaže ...

UTJECAJ OBITELJSKE SREDINE Teško da bilo što toliko utječe na oblikovanje djetetova značaja kao što to čini obiteljska sredina. To nimalo nije čudno, kad se sjetimo, da roditelji i djeca godinama žive pod istim krovom, zajedno rade, jedu, razgovaraju, zabavljaju se, smiju se, plaču, spavaju ... U vlastitoj obitelji djeca susreću život i tu prema primjerima svojih roditelja uče i sami živjeti. Kakva će dakle biti ta škola, takav će kasnije biti i njihov stvarni život.

Dijete u prvom redu odgaja ono što vidi da čine roditelji, a ne toliko ono što mu oni govore. To je prije svega njihov način mišljenja, način gledanja na pojedine stvari, reagiranja na razne događaje, njihov stav prema vjeri i vjerskim dužnostima, kao i njihov moralni život. Svaka njihova vrlina u srcu djece dobiva pozitivan odjek, a svaka njihova mana ostavlja u tim mladim bićima negativne tragove. Želimo li dakle upoznati kakvi su roditelji, dosta je da promotrimo kakva su njihova djeca.

Poznato je da djeca imaju veoma dobro oko i brzo opaze duhovno bogatstvo ili duhovnu bijedu svojih roditelja. Oni prihvaćaju pruženu slobodu, kojom se ne znaju još pravo služiti, ali ujedno opažaju da im se ona daje zato što njihovi roditelji žele biti što slobodniji od briga koje sa sobom donosi odgoj. A ne će im izmaknuti ni to da otkriju nevjeru svojih roditelja, bilo oca, ili majke, bilo jednog i drugog. Iz izjava nekih osoba, koje su takvo nešto doživjele kao djeca, znamo za porazne učinke takvih primjera.

Kad se radi o roditeljima, koji su se podali piću, samo po sebi se razumije da tu u takvoj sredini ne može biti ni govora o kakvom odgoju djece.

Ni u obiteljima, u kojima roditelji svaki čas mijenjaju svoje postupke prema svojim trenutačnim raspoloženjima, djeca ne će dobiti pravi odgoj ni pravi stav prema životu i životnim dužnostima.

I tamo gdje se tiranskim postupcima djecu nastoji strpati u neke odgojne kalupe, ne će biti nikakvog uspjeha u odgoju, jer svaka sila izaziva reakciju u dušama djece, budi u njima prkos i želju da rade baš drukčije nego što se od njih traži.

U svim spomenutim slučajevima nedostaje intimnost i povjerenje između roditelja i djeca, nedostaje vedrina i smirenost, koji su u odgoju ono što je u prirodi sunčan i miran dan. A i opomene, ukori, pouke i slično opet moraju biti, ne kao jake oluje koje oko sebe sve lome i ruše, nego više kao blaga kiša koja natapa zemlju, ili kao vjetar koji osvježava zrak. Da, djeca su kao nježne biljke, koje još nisu dorasle za jake oluje i pluskove. Njima, kao i mladim biljkama, najviše je potrebno sunce vedrine i blaga kiša roditeljske dobrote.

Idealne obitelji samo su one, u kojima od njihovih prvih dana opstanka vlada iskrena ljubav, i povjerenje, poštivanje, uzajamna požrtvovnost, velikodušno opraštanje. Ako to posjeduju muž i žena, oni će to svakako nastojati prenijeti i na svoju djecu od prvih dana od njihova djetinjstva. A tamo gdje se djeci iskazuje ljubav, povjerenje i poštovanje, ali se i od njih isto tako traži da pokažu ljubav, povjerenje i poštovanje i prema roditeljima i jedno prema drugom, ne treba tiranskog zapovijedanja, a ne treba se bojati ni toga da će djeca posegnuti za slobodom bez ikakvog nadzora. U takvim obiteljima svi se za sve zanimaju i svaki pojedinac za svakog pojedinca. I svaki nastoji razumjeti. Tu se uzajamno dijele i žalost i radost, i uspjeh i neuspjeh, i zdravlje i bolest, i obilovanje i oskudijevanje.

Da se u pojedinoj obitelji rodi takav duh, potreban je pravi kršćanski život i to prije svega kod roditelja. Ovakav život traži mnoge kreposti, koje se mogu steći samo po vjeri.

SAVJET SVETOG PAVLA Sveti Pavao je napisao Filipljanima: »Radujte se! Blagost vaša neka bude poznata svim ljudima ... Ne brinite se tjeskobno ni za što, nego u svemu iznesite svoje potrebe Bogu prošnjom i molitvom, prožetom zahvalnošću. I mir će Božji koji nadilazi svaki razum, čuvati vaša srca i vaše misli u Kristu Isusu.

Braćo, sve što je čestito, što je dično, što je pravedno, što je nevino, što je ljubezno, što je krepsno i hvalevrijedno, to neka bude sadržaj vaših misli. Ono što ste od mene naučili i primili, što ste od mene čuli i na meni vidjeli, to nastavite činiti, pa će Bog, izvor mira, biti u vama«. (Fil. 4, 4-9).

Ove Pavlove riječi u sebi sadržavaju cijeli program odgoja. Tu Pavao kao odgojitelj govori svojoj duhovnoj djeci. On im se sam stavlja kao uzor života, rada i mišljenja. I bez oklijevanja obećaje im, budu li pošli za njim, da će im srce i dušu ispuniti radost i mir, što ih daruje Bog onima koji njemu vjerno služe.

Priznajem, teško je neprestano biti svijeća na svijećnjaku. Ali iskustvo je već toliko puta potvrdilo, da trud u to uložen donosi velike kamate kasnije u životu i za roditelje i za djecu.

Danas mladež na sve strane traži čvrsto tlo pod nogama. Prije svega traži se u vlastitoj obitelji. Ako ga tu ne nađe, gdje će ga naći? ...

Da se u obitelj uistinu mogne useliti vedrina i mir, tako potrebni za normalan razvitak djece, potrebno je da se i roditelji i djeca nauče s pouzdanjem u Boga suočiti sa životnim protivštinama, poteškoćama, kušnjama i nevoljama i svladavati ih. Potrebno je naučiti i to da stvari oko sebe nastojimo promatrati s vedrije strane. Tom vedrinom i smirenošću crpljenom od Boga, potrebno je da roditelji ispune i svaku zapovijed, opomenu, pa i sam ukor. Tako će nestati odbojna crta i žalac gorčine iz njihovih postupaka. Da, treba znati u Kristu preobraziti život, treba žrtvu i križ osvijetli svjetlom ljubavi.

Kad u jednoj obitelji zavlada ovakvo ozračje, onda i roditelji i djeca lakše otkrivaju pravi smisao

Najveći uspjeh roditelja bit će ako odgoje sina za dobrog svećenika

života, lakše upoznavaju ono jedino bitno. Tada sve dolazi na svoje pravo mjesto prema Gospodinovoj riječi: »Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve će vam se drugo dodati!«

Djeca i mladež vole one, koji u njihov život unose vedrinu i mir. A kad jednom oni to postignu, onda i sami postaju sijači vedrine i mira među svojim drugovima, koji možda nisu bili tako sretni da bi im to pružila njihova obitelj. Preko mladeži pomalo će taj mir i vedrina, što ih donosi pravi kršćanski život prodirati sve više na ulice, na razne priredbe, sastanke, pa i u druge obitelji. To će biti najbolja i najuspješnija borba protiv moralne bijede i vjerske ravnodušnosti, koje su zavladale u tolikim srcima i obiteljima ... To bi pomoglo da bude sve više sretne djece i mladeži, da bude manje obiteljskih kriza, manje nepovjerenja između roditelja i djece, manje bježanja djece od kuće, manje traženja sreće u raznim sumnjivim zabavama ... Da, manje će biti suza, a više radosnih osmjeha na dječjim i mladenačkim licima. A bit će i manje razočaranja roditelja nad djecom, osobito kad dođu starački dani.

Sijmo u vedrini i smirenosti u srca svoje djece dobro i primjerom i riječju, pa ćemo onda jednom i žeti dobru žetvu u tim istim srcima za svoju i njihovu vremenitu i vječnu sreću ...

Juraj Gusić

RAZGOVOR U AUTOBUSU

Nisam sudjelovao u njemu. Samo sam ga slušao, jer je bio veoma zanimljiv; da je unio u onu gužvu i sparinu dah osvježenja. Započeo je taj razgovor u Đakovu, a nastavio se na putu prema Zagrebu. U autobus je ušao čovjek osrednjih godina, opaljen od sunca, pomalo izmorena, ali zato ipak vedra izraza. Sretan što je u onoj gužvi uspio dobiti mjesto za sjedenje započeo je odmah razgovor kao da se sa svima putnicima odavno poznaje. Srce mu je nečega puno, to se odmah vidi, i on mu želi dati oduška. Naš čovo započinje svoju ispovijest.

»Znate, putujem natrag u Austriju, gdje se nalazim na radu. Došao sam da posjetim ženu i djecu. Imam ih petero i jako ih volim. Donio sam im televizor, nek se vesele. Ne mogu izdržati a da ih svaki mjesec ne posjetim. Na radu uvijek mislim na njih...«

Ja slušam i uživam. Hvala Bogu, da još imamo očeva koji vole brojnu djecu. Takvi su nada i budućnost hrvatskog naroda. Samo narod koji će se rađati i množiti imat će pravo na život.

U Slavonskom Brodu autobus se dobrano ispraznio, pa je naš čovo izgubio i svoje suputnike, kojima je pun sreće govorio o svojoj djeci. Njemu još nije dosta toga razgovora te ode naprijed k jednoj gospođi koja je imala kraj sebe dvije djevojčice. On ih pomiluje, a jednu uzme na krilo.

»Dođi čiki, on jako voli djecu. On ih kod kuće ima petero« — tepa sretni otac tuđoj djevojčici. Kad već nema kod sebe svoje, on želi svoju radost prenijeti na tuđu djecu. Majka dviju djevojčica kao u nekom čudu reći će mu:

»Zar vam nije dosta petero djece, zar biste još htjeli?!

»Gospođo, peto dijete sam dobio nakon prekida od nekoliko godina i kad je izgledalo da više ne ćemo imati dijete. Ali sada kad ga imam, ne bih ga dao ni za čitav svijet. Samo da vidite kako ima lijepu plavu kosu. Tako nam je drag, i ženi i meni. Doista, ne bih ga dao ni za kakve milijune...«

Autobus poduzeća Cazmatrans juri prema Zagrebu. Na slavonske zelene ravni rosi blaga proljetna kiša i natapa ih blagoslovom. One će se još više zazelenjeti, uzbujati, usklasati i donijeti obilne plodove, koji će hraniti naš seljački i radnički svijet. U taj romon skladne kiše divno se uklapa govor oca koji nalazi sreću, ma gotovo bih rekao smisao života, u djeci. On za njih živi, radi u dalekoj Austriji, dolazi im svaki mjesec, da ih vidi, razveseli, te iz tog susreta zadobije novu snagu za daljnju životnu borbu, teški i monotoni rad u tuđem svijetu.

Nikad nisam kao tog putovanja doživio svu ljepotu prirodnog, zdravog očinstva. U njemu sam vidio toliko plemenite nesebičnosti, koja se raskošno razdaje drugima, koja za druge živi. Kako je to lijepo biti nesebičan! U svijetu često puta punom sebičnosti susret s nesebičnim čovjekom pravo je osvježenje i blagodat. Nesebičnost je blagoslov koji se razlijeva i usrećuje druge. Ona je slična suncu koje rasipno prosipa svoje svjetlo i toplinu na sve i sva. Njoj je izvor sam Bog, koji je najveća nesebičnost, koji se razdalje u tajanstvenom rađanju Sina i nadisanju Duha Svetoga i koji je raskošno svemir ispunio zvijezdama, a našu zemlju morima, rijekama, jezerima, svakovrsnim raslinjem, neizbrojivim životinjskim carstvom postavivši nad sve to kao krunu čovjeka, koga je stvorio na svoju sliku i priliku. Taj čovjek morao bi također biti darežljiv nosilac i davalac života. Tako bi još više postao sličan svom Tvorcu, od čije darežljivosti sve posjeduje.

Josip Antolović

Misijska nakana

STALNOST U VJERI

Da svi, koji zbog imena Isusova trpe progonstvo, ostanu nepokolebivi u vjeri (Mis. nakana AM rujan 1971.)

Svi oni, koji zbog imena Isusova trpe progonstvo, imaju naročito mjesto u Kristovu propovijedanju i u cjelokupnom životu Crkve. »Blago progonjenima zbog pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko! Blago vama kad vas budu grdili i progonili i kad vam zbog mene budu lažno pripisivali svaku vrstu opačine! Radujte se i kličite od veselja jer vas čeka velika nagrada na nebesima! Ta tako su progonili i proroke koji su živjeli prije vas« (Mt. 5, 10-12). Mogli bismo navesti i mnogo drugih sličnih Gospodinovih riječi. No sve na isto ciljaju: trpjeti progonstvo znak je najboljeg nasljedovanja Krista. Dapače, oni koji žele pripadati Božjem kraljevstvu i u njemu pobožno živjeti, moraju biti izloženi progonima.

Mučenici su savršeni nasljedovatelji Krista. »Zato mučeništvo, po kojemu je učenik sličan Učitelju koji je slobodno primio smrt za spas svijeta i s njim se izjednačuje u prolijevanju krvi, Crkva smatra kao osobit dar i najveći dokaz ljubavi« (LG, 42).

Crkva na osobit način štuje ne samo one koji su podnijeli mučeničku smrt, već i one koji se još nalaze u stanju progonstva. Za njih moli, a njihovu trpljenju preporučuje čitav Božji narod. Crkva sigurno u prvome redu moli da progonstvo, koje je najveća nepravda ne samo prema ljudima već i prema samome Bogu, što prije svrši. Ali ako progonstvo po pripuštenju Božje Providnosti traje »dok se ne ispuni broj njihovih sudrugova u službi i njihove braće koji imaju biti ubijeni kao i oni« (Otkr. 6. 11), Crkva moli, da progonjeni postojano ustraju u vjeri, u ispovijedanju vjere te da njihovo svjedočanstvo bude na Božju proslavu i na spasenje čitavog Božjeg naroda.

Povijest, učiteljica života, a i sadašnje vrijeme pokazuju nam kako su progonstva često puta čas očišćavanja za Crkvu. I zato nije nikakvo čudo da i danas ima najmanje osporavanja u onim krajevima, u kojima Crkva uživa najmanje slobode. U tim krajevima duh svijeta u lošem smislu ne ulazi u Crkvu kao ondje gdje su vanjske okolnosti najpovoljnije. Ono neprestano očekivanje zatvora, muka, izbacivanja iz ljudske zajednice, dapače i same smrti, Kristove svjedoke ispunja blaženom nadom u Gospodinov dolazak, pa nemaju vremena da misle na ništetnosti ovoga svijeta.

I dok se kroz ovaj mjesec budemo molili za braću koja trpe progonstvo Krista radi, bit će dobro da od njih učimo kako valja više misliti na vječnost, i na ono što nas čeka iza smrti. A bit će dobro da si ispitamo savjest kako živimo u slobodi, da li smo je vrijedni i da li nam je ona više na štetu nego na korist? Nije sloboda u sebi zla. Zli su oni koji se zbog nje uzobijeste te izmišljaju sve i sva, a na štetu tolikih koji su slabi u vjeri.

A sada na koncu ove nakane vama, dragi štovatelji Srca Isusova i članovi Apostolata nekoliko naročitih poruka. Vas sigurno zanima kakav je rezultat duhovnog blaga za Svetog Oca Papu, koje su prikazali naši članovi Apostolata Molitve. Evo vam o tom izvještaja:

Služenih svetih Misa:	5
Slušanih svetih Misa:	13643
Svetih Pričesti:	7910
Krunica:	7291
Križnih puteva:	4738
Pohoda Isusu:	9434
Drugih molitava:	16769
Dobrih djela:	16827

Da li je to mnogo? — Nije, ali vjerujmo da je sve prikazano od srca i zato veoma drago Srcu Isusovu. Neke su se duše pokazale uistinu velikodušne pa su uz molitve i postile za Sv. Oca i njegove nakane. Uvjeren sam da će Presv. Srce Isusovo preobilno nagraditi svačiju velikodušnost.

Nadalje, bilo bi nam drago kad bi nam bilo svećenici bilo vjernici javljali kako se u njihovoj župi slavi svetkovina Srca Isusova, kako se obavljaju prvi petci i uopće štuje Presveto Srce Isusovo. To bi bile dragocjene vijesti za glasilo Srca Isusova kao što je naš Glasnik, a i poticaj za druge, i uvjereni smo da bismo na taj način pridonijeli širenju pobožnosti Srcu Isusovu u našem narodu.

Kao primjer navodim vijest koju nam javlja jedan vjernik iz župe Vuka: »Sretni smo što imamo oltar Presvetog Srca Isusova. I kod nas se slavi kao blagdan svake godine Presv. Srce Isusovo. Žene su u crnini i bude velika svečana sv. Misa. Lane je bilo oko 270 ispovijedi i još više sv. Pričesti od 900 duša u selu . . .«

Sveti Oci i bogoslovi uče nas da se je Crkva rodila iz probodenoga Srca Isusova, zato je ona s Njime tako povezana. Pravo štovati Srce Isusovo znači uz drugo imati i veoma razvijen osjećaj za Crkvu. Taj osjećaj želi u nama odgajati i razvijati Apostolat Molitve preko svojih mjesečnih nakana te preko duhovnog blaga koje svake godine skuplja za Kristova Namjesnika i njegove osobne nakane. Pobožnost Srcu Isusovu, koju širi naš Glasnik, želi postati i velika škola u kojoj ćemo naučiti kako se ljubi Krist i Njegova Crkva, kako se s njome osjeća, za nju moli, trpi i radi. U širenju pobožnosti Srcu Isusovu i Apostolata Molitve očekujemo aktivnu pomoć od svih čitatelja Glasnika Srca Isusova i Marijina. Puni smo nade da će ta pomoć uvijek biti velikodušna.

JOSIP ANTOLOVIĆ

NAŠI MISIONARI PIŠU

Što je novo u Bengaliji?

DVA PISMA OCA GABRIĆA

Već nekoliko tjedana očekujemo bilo kakvu vijest iz Bengalije i krajem srpnja stiglo je pismo oca Alojzija Demšara, u kojem javlja da su svi naši misionari živi i da požrtvovno rade na svojim postajama. Tako smo saznali napokon da je i naš otac Gabrić živ i u poslu. Da smo imali razloga strahovati i za njega i za ostale misionare, dosta se sjetiti vijesti koje nam stižu preko radija o haranju kolere u tim krajevima. Sam otac Gabrić o tome piše sredinom lipnja u jednom pismu:

»Prilike su tu veoma slabe. Do pet milijuna izbjeglica iz Istočnog Pakistana prešlo je u Indiju. Među njima vlada kolera. Mnoge hiljade su umrle. Oci misionari i sestre misionarke pomažu na sve strane. Sa svih župa poslali smo tim ljudima u pomoć svećenike, časne sestre i sjemeništarce. No problem je strašan. Odmah se tamo našla Majka Terezija sa svojim sestrama, a došli su ostali Redovi i Kongregacije. Država nastoji pomoći koliko više može. I izvana dolazi pomoć. Najveći je problem: kamo s tolikim ljudima... Mnogi od njih žive na otvorenom. A tropske kiše su već počele. Žive ti ljudi u vodi i blatu bolesni i gladni. Bože dragi, kamo nas dovodi mržnja i pohlepa za vlašću... Pakistanski vojnici ubijaju i pljačkaju. 75 milijuna ljudi traži slobodu, ali im se to ne daje... Molimo se!«

Nekako u isto vrijeme napisao je u drugom pismu malo utješnih vijesti. Piše o prvoj pričesti i krizmi u Morapaju:

»Zadnje nedjelje svibnja imali smo ovdje prvu svetu pričest i svetu krizmu. Iz Kalkute nam je došao preuzvišeni nadbiskup. Prvu svetu pričest primilo je oko 190 djece. Dva tjedna prije same svečanosti na misijskoj postaji pripravljali smo djecu za taj veliki dan. Djeca su stanovala kod nas. Bilo je mnogo posla. U pripravi su nam pomagali sjemeništarci, časne sestre i starije učenice.

Kako su roditelji većinom veoma siromašni, to smo se morali pobrinuti za odijela. Za djevojčice su časne sestre pripravile već prije bjelinu, a za dječake sam se morao ja pobrinuti. Mnogima od njih sam morao nabaviti hlačice i košuljicu.

Po sebi se razumije da je na sam dan prve pričesti i krizme bilo mnogo veselja i među djecom i među njihovim dobrim roditeljima...

Molite se za nas, da nam Gospodin bude u pomoći u ovim teškim danima.

U Presvetom Srcu odani Vam

O. Ante Gabrić

Sestra Silvina u pohodima domovini

Početkom srpnja pohodila je domovinu naša misionarka u Indiji Sestra Silvina Mužić. U domovini ostaje do 15. rujna. Ona je rodom iz sela Dubovice, župa Veliki Bukovec. Pripada redovničkoj družbi Kćeri sv. Križa, kojoj je matična kuća u belgijskom gradu Liège. U Indiju je otišla 1930. godine. Neko vrijeme djelovala je s ocem Gabrićem u Bošontiju, a sada radi u indijskoj državi Orissi u gradu Hamirpuru. S njom radi i druga naša misionarka iste družbe, Sestra Emerika Šumak.

Razumljivo je da smo se zanimali za rad te naše misionarke. Od nje smo saznali da su tamošnje vlasti veoma otežale rad misionarima. Nije dopušteno nikoga nagovarati ni poticati da primi kršćanstvo. U svakom pojedinom slučaju odrasli sami moraju pred vlastima izjaviti da su bez ičije prisile odlučili promijeniti vjeru. Za mladež to moraju učiniti roditelji. Hindusi se boje da bi mnogi ljudi prigrlili kršćanstvo, pa su stoga prisilili vlasti da to onemoguće.

I karitativni rad veoma je otežan. Zabranjeno im je besplatno djeljenje lijekova. Uza sve to narod se neograničeno pouzdaje u njih. Iako postoji državna bolnica, ljudi radije dolaze sestrama da traže pomoć i lijek ili barem blagoslov, do kojega veoma mnogo drže.

Sestre djeluju i kao učiteljice u školama, zatim poučavaju domaće djevojke i žene u vođenju domaćinstva, u šivanju, pranju i njegovanju djece. Obilaze sela i tamo pomažu bolesnicima, kojih ima mnogo. Narod je neishranjen, pa ga svaka bolest lako svlada. Glavna hrana im je riža. Siromasi beru i plodove nekog stabla, koje zovu »mova«. Ti plodovi izgledaju kao mali bijeli kolačići, slatki su, a padaju s drveta samo ujutro. Mnogi ih suše i čuvaju, a drugi ih odmah jedu. Povrća imaju samo zimi dva do tri mjeseca. Inače zbog velike suše ne uspijeva.

Općenito, život je veoma težak, a misionarski rad traži mnogo napora. Sve to još više otežava klima. Temperatura se zna popeti i do 49 stupnjeva.

Zanimali smo se i za domorodačke običaje kod pogana. Misionarka nam je ispripovijedila više njih, dok ovdje navodimo dva.

Prvopričesnici iz Morapaja

P. Ante sa djecom i s »ba lunima« u Morapaju

Ljudi se silno boje đavolskih sila da im ne naškode u njihovim pothvatima. Stoga da umilostive đavla, prinose mu u raznim zgodama ljudske žrtve. Tako prije nego što počnu orati polje, žrtvuju dvije do tri ljudske glave đavlu. Krvlju žrtve poškrope polje.

Isto tako, kad grade novi most, ubiju jednu ili dvije osobe i prinose ih također đavlu, da im ne omete posao.

Poznato je da je u Indiji krava sveta životinja i nitko je ne smije ubiti. U Orissi ako tko slučajno i nehotice ubije kravu, za pokoru mora godinu dana oko vrata nositi konopac i ne smije govoriti, nego se javlja samo mukanjem.

Kravlje meso ne smije se jesti. Domaće časne sestre imale su jednu staru kravu. Uvjerene da nitko za to ne će saznati, ubile su je i meso upotrijebile za jelo. No jedna njihova učenica tužila ih je vlastima, pa je biskup morao za njih platiti veliku globu.

Zanimali smo se, da li među domaćim djevojkama ima redovničkih zvanja. Sestra Silvina kaže da ih ima prilično broj. I u njihovoj družbi već su preuzele dužnosti poglavarica, a i sve više u redovnički život unose indijski duh. Mnoge od tih redovnica odgojene su u školama i zavodima što ih vode te misionarke.

I Sestra Silvina i njezina susestra, kao i sestre Ivana i Kazimira, koje s njom rade u Indiji već su se istrošile u radu i poodmakle u godinama. One očekuju da će na Božju njivu mjesto njih stići nove, svježe sile, koje će biti spremne da sve svoje sposobnosti i život žrtvuju za tolike duše, koje još čekaju na misionare da im donesu radosnu vijest Evanđelja.

Naša misionarka pozdravlja sve prijatelje misija i preporučuje se u njihove žrtve i molbe.

Ako joj do sredine rujna želi tko pisati, može to učiniti na adresu:

Č. S. Silvina Mužić (kod Franje Frišćić) 42231 Mali Bukovec, Dravska 22.

Pohodile su nas kušnje

Kad je već napisan članak za Glasnik za misijsku rubriku, stiglo je pismo oca Gabrića, pisano 5. srpnja, u kojem javlja najnovije vijesti ne samo iz svoga misijskog područja nego i iz Indije. Odlučio sam stoga da uvrstim i ovaj list.

— O ovdašnjim prilikama, dragi prijatelji misija, dosta toga vidite na televiziji, a sigurno i novine o tome pišu. Prilike su uistinu teške. Tamo od konca ožujka pa do sada skoro šest milijuna izbjeglica došlo je iz Istočnog Pakistana. Njihovu bijedu jedva možete pojmiti. Tropske kiše su u punom jeku. Voda i blato posvuda. Po mnogim izbjegličkim logorima uz to kara i kolera. Crkva i sve naše karitativne organizacije dale su se svim silama na pomoć tim bijednicima. Časne sestre i misionari neprestano se mijenjaju, jer ne možemo sasvim ostaviti svoj rad po župama.

Majka Terezija preuzela je odgovornost za najteže slučajeve. A pomažu mnogo i dobrovoljci iz raznih krajeva Evrope i Amerike. Doktori su to i bolničarke. Baš se danas popodne vratio moj pomoćnik, otac Maliyakal, Južnoindijanac, iz logora izbjeglica sjeverno od Kalkute. Jedna mlada francuska turistkinja došla je u Indiju za tjedan dana. Kad je vidjela tu strašnu bijedu, ostala je kod Majke Terezije da joj pomaže. Zadnja dva dana i noći samo daje injekcije protiv kolere. Niti spava, niti jede.

Ima mnogo divnih primjera upravo herojskih žrtava.

Molimo se i žrtvujemo za pravdu, mir i slobodu.

Ovog zadnjeg mjeseca bio sam jako zaposlen. Katolička karikativna organizacija Amerike dala mi je oko 25 hiljada vreća pšenice, pa smo preuzeli 180 projekata, kao što su putovi, nasipi i kanali. Ovih dana sve je skoro završeno. Radilo je i po nekoliko hiljada ljudi dnevno.

Počele su kiše, sve je sada pod vodom. Presađivanje riže je započelo. Do sada, hvala Bogu, sve ide dobro. Ti nasipi spasit će ove godine na hiljade jutara zemlje. A i ljudi su bili spašeni, jer bi mnogi gladovali da nisu dobili zaposlenje.

Također je završen popravak kuća. No nedavni vihor opet je nanio dosta štete, pa sirotinja dolazi za pomoć.

Ovog tjedna idem u Kalkutu za svoje duhovne vježbe i godišnji odmor, svega deset dana. To su moje godišnje ferije kroz ovih zadnjih tridesetak godina, izuzevši dakako ono »putešestvije« bilim svitom pred dvije godine.

Siromasi pred misijskom postajom u Bošortiju

Nešto odmora će trebati, jer ovih zadnjih nekoliko mjeseci nekoliko puta i mene i druge trese nekakva influenca. A i druge razne nevolje. Po čitavoj Indiji na milijune ljudi navalila je nekakva očna bolest. Crnih naočala ni za trostruku cijenu nisam mogao više dobiti. Uredi, dućani, škole, vlakovi, autobusi, sve skoro zastalo. Sad se opet širi bolest grla i ušiju. Meni već desetak dana u obadva uha mali čirovi. Samo zuji i zuji, ne možeš ni spavati. A jučer bila nedjelja, pa sam imao tri mise u tri sela, a blato i kiša. Bio sam sav mokar. Danas kao da i jače zuji. Moglo bi se i do Zagreba — čuti. Sestra Monika stavila mi nekakav lijek, pa će biti dobro.

Pozdrav svim prijateljima i dobročiniteljima misija, posebno naše bengalske misije.

Odani Vam u Božanskom Srcu

O. ANTE GABRIĆ

P. Ante Gabrić na svojoj »autostradi«

Što je novo u Zambiji?

JAVLJA SE OTAC ANĐELIĆ

Naš zambijski misionar otac Branko Anđelić sredinom kolovoza stigao je u domovinu, gdje ostaje do početka rujna, a onda polazi u Englesku da tamo završi svoju redovničku formaciju. Prije nego što je ostavio Zambiju napisao je nekoliko pisama. Iz jednoga od njih vadimo ovdje nekoliko redaka, da se vidi kako taj misionar ne miruje sve do svoga odlaska. Među ostalim piše:

»Imam mnogo posla. Želim što prije sagraditi kuću za katehistu u Kapiri Mpashiju, svojoj drugoj župi. Neprilika je s novcem. Ipak to moram svršiti prije nego pođem iz Zambije. Jučer sam od devet sati ujutro do četiri poslije podne tovario, prevozio i istovarivao kamenje za temelje te kuće. Pomagala su mi tri dobrovoljca župljana. Hvala Bogu, koji mi je dao čvrsto zdravlje i ljubav za rad. A sretan sam i među svojim župljanima koji me vole kao jednoga od svojih. Veliku ulogu pri tome je odigrao i jezik bemba, kojeg, hvala Bogu, govorim gotovo kao vlastiti. To njih osvaja ...

Svako poslije podne, ako ikako mogu, obilazim sistematski svoju prvu župu Mukobeko. Idem od kuće do kuće sa dva člana Katoličke Akcije i blagoslivljem kuće. Nije to samo zbog blagoslova kuća, nego želim posjetiti sve svoje kršćane u njihovim kućama i kućercima, te ih potaknuti da budu bolji. Naravno, da to vole i cijene ...«

Za vrijeme svog boravka u domovini misionar obilazi neke župe, u prvom redu one, koji su se više s njim povezale molitvom, žrtvom i darovima. A sve druge prijatelje misija širom domovine srdačno pozdravlja.

VIJESTI BRATA ILIJE DILBERA

Brat Ilija Dilber poslao je odulje pismo, u kojem javlja dosta novosti. Ovdje donosimo najglavnije vijesti.

»Ja sam završio posao u Katondwu i evo me opet u našem novicijatu. Ovdje ću početi s elektrifikacijom nove zgrade koju sada gradimo. Ovdje ću ostati dulje vremena, jer je ta zgrada novicijata koju gradimo dosta velika. To je novicijat za sve afričke države koje se služe engleskim jezikom.

Slijedeći mjesec (pismo pisano u lipnju) sedam naših novaka odlazi u Kongo na daljnje studije. Zavjete će imati u svojim zemljama. U Kongu ima katolička filozofija i bogoslovija, pa stoga ti mladi isusovci polaze tamo na studije.

Ove godine došlo nam je u novicijat pet kandidata: jedan iz Nigerije, bivše Bijafre, jedan iz Ugande i tri iz Tanzanije. Iz Tanzanije je osam mladića molilo da budu primljeni u novicijat, ali su eto primljeni u novicijat samo trojica. Dvojica su rođena braća, i to blizanci.

Ovih dana pokopali smo u Kasisiju jednog mladog poljskog svećenika. Smrtno je stradao u prometnoj nesreći. To nas je jako potreslo. Taj je svećenik prije dva mjeseca završio učenje urođeničkog jezika i eto već je mrtav... Čudni su i nedokučivi Božji putovi.

Ovih dana otpratili smo do aviona jednog američkog misionara. On se vraća u domovinu zbog bolesti. Ispratili smo i našeg slovenskog misionara oca Rudeža. On je pošao na odmor u domovinu.

Otac Nikola Šipušić dobio je novu misiju. Trebao je prema prijašnjem planu poći u misiju Mpunde. Namjeravao je tamo poći 1. srpnja. No nakon spomenutog sprovoda u Kasisiju rekao mu je provincijal da će po svoj prilici ići u Mpanshyu. Naime, svećenik koji je stradao, radio je u toj misiji, a sad je potrebno da ga što prije drugi zamijeni. Oca Nikolu je to iznenadilo. Sad se čeka biskupova konačna riječ. Ako biskup dade svoj pristanak, onda otac Nikola ode posve na drugu stranu od Mpunde.«

I SESTRA EMICA SE JAVLJA

Ovaj put Sestra Emica Verlić opisuje zorno dva događaja što ih je sama doživjela.

»U srce mi se usjekao jedan prizor, kojega ne ću zaboraviti dok živim. Jedna bolesna žena došla je sa svoje dvoje dječice liječniku na kontrolu. Liječnik je osim terapije odredio da djeci treba dati vakcinu protiv tuberkuloze, pa ju je zato poslao k meni. Zena je tiho pokucala na vrata, koja su bila otvorena, i ja velim: »Come in!« Plašljivo je pogledala. Na grudima je držala djetešce od dva mjeseca, a na leđima drugo od tri godine. »Come in!« ponovila sam, »ne boj se!« No toga časa žena se spusti na koljena sa obadvoje djece i na koljenima dođe do mene. Skočila sam kao da me stršen ugrizao, podigla je i posjela na svoj stolac govoreći joj: »Ženo, ja nisam Bog! Samo pred Bogom se kleči. Ja sam čovjek kao i ti« No ona od toga nije ništa razumjela, jer ne zna ni hrvatski ni engleski. Ono djetešce na majčinim grudima bilo je golo. A ono od tri godine bilo je isto tako golo premda je ovdje sada hladno.

Cijepila sam dječicu, a onda sam ono veće odvela u kuhinju i dala mu lončić toplog mlijeka. Popilo ga je na dušak. Ne znam tko me je više gledao onim velikim lijepim zahvalnim očima, majka ili dijete ...

Pitam se, što su Englezi napravili od tih ljudi. Natjerali su im strah u kosti pred bijelcima. Bijelci su s njima postupali i postupaju kao sa stokom. Zar je onda čudno da nas crnci ne vole?!

Jednom me je upraviteljica uhvatila, kad sam čistaču rekla: »Molim te, hoćeš li biti ljubezan, pa napraviti to i to?« Pozvala me u svoju sobu i pola sata mi držala propovijed da se crncima nikad ne smije reći »molim«, jer da time gu-

bimo auktoritet kod njih. Treba uvijek govoriti zapovjednički: »Moraš to i to!« Mirno sam slušala njezinu pouku i na kraju rekla: »Hvala!« No u četiri mjeseca nakon toga nikad nisam upotrijebila zapovjednički ton i mislim da ga nikada ne ću ni upotrijebiti. Ja to ne mogu, jer i to su ljudi sa svim svojim dobrim i lošim stranama kao i mi.

Moja upraviteljica je vječni pesimist, a ja optimist. Ona se stalno nečega boji i od sitnica stvara probleme. A ja se bojim samo Boga ...

Pozdravljam sve prijatelje mojih siromaha i sve one koji se mene sjećaju u molitvama i žrtvama.

S. Emica Verlić

Prijatelji mislja, svi vam se misionari zahvaljuju na molitvama, žrtvama i materijalnim prilozima. Oni vam uzvraćaju svojim molitvama i žrtvama i zazivaju Božji blagoslov na vas i vaše obitelji. Ali ujedno mole Gospodina, da među vašom djecom nađe nove misionare, koji će nastaviti veliko djelo spasavanja tolikih neumrlih duša. Molite i vi zajedno s njima: »Pošalji, Gospodine, što više radnika u svoju žetvu! Žito je zrelo, a radnika je malo ...« U tom duhu odgajate i svoju djecu, a i govorite im o misijama, nabavljajte im takvo štivo. Sve će ih to sve više oduševljavati za taj uzvišeni poziv i pripravljati put Božjem pozivu do njihovih srdaca i duša...

Juraj Gusić

IZ ŽIVOTA CRKVE

MLADOMISNICI NA KUBI Petnaest bogoslova od 6 biskupija na Kubi bili su prva tri mjeseca ove godine zaređeni za svećenike. To je najveća skupina mladomisnika posljednjih 12 godina, otkako je Kastrova vlada preuzela vlast. Sjemenište u glavnom gradu Havani bilo je 1961. praktički zatvoreno. Od bogoslova koji su tada bili raspršeni po Južnoj Americi, Sjedinjenim Državama, Kanadi i Evropi mogao se vratiti na Kubu samo neznatan dio.

Svi ovogodišnji mladomisnici svršili su nauke na Kubi. Oni su nužno potrebni da barem donekle nadomjeste nestašicu svećenika koja vlada od dolaska Kastra na vlast. Danas je na otoku 215 svećenika za pučanstvo od 8 milijuna i 170 tisuća. Jedan svećenik dolazi na 30 tisuća duša. U mnogim je biskupijama još gore. U Santjagu npr. radi 36 svećenika na 2 miljuna i 800 tisuća stanovnika. To znači jedan svećenik na 77.777 duša. Od 15 spomenutih mladomisnika 5 ih je za tu biskupiju.

Od kubanskih biskupa dvojica su posvećeni ove godine. A svi ostali sadašnji biskupi imenovani su iza dolaska Kastrova režima. Svećenstvo na Kubi najmlađe je na svijetu. Prosjek jest 45 godina.

DRAGOCJENOSTI KOD ZAŠTITNIKA NAPULJA Bezbroj letaka razdijelili su mladi u Napulju kad je 11. srpnja kardinal Ursi uveo u službu novog čuvara riznice sv. Januarija.

Rimska poganska vlast odrubila je 305. godine glavu Januariju napuljskom biskupu. Vjernici su pokupili krv svetog mučenika i čuvaju je do danas kao svete moći. Ta krv je osušena, zgrušana. Ali već kroz 500 godina postaje tekuća prve nedjelje u svibnju, 19. rujna i 16. prosinca svake godine. Znanosti dosad nije uspjelo protumačiti tu čudesnu pojavu. Sveti Januarij zaštitnik je grada ispod Vezuva. Tijekom stoljeća bezbrojni su vjernici prikazivali zavjetne darove, osobito lančiće, biserje i drago kamenje. Sve to sačinjava danas vrijednost od 115 milijuna maraka. Napuljska mladež zahtijevala je da se to proda i pomogne novcem siromasima. Kardinal je i sam u nekoj propovijedi naveo kako mnoge obitelji borave u stanovima nedostojnim ljudske osobe. Kod obreda je i ovaj puta krv sv. Januarija postala tekuća. Mnogi su to tumačili kao privolu zaštitnika njihova grada da se dragocjenosti upotrijebe za siromašne obitelji.

NOVIM GRADOVIMA POTREBNE SU NOVE CRKVE Oko 150 tisuća muževa i mladića skupilo se ove godine u Gornjoj Šleskoj u gradu Piekaru na godišnje hodočašće muževa. Biskup iz Katovica Herbert Bednorz održao je s 21 mladomisnikom zajedničku misu pod kojom je uz gromko odobravanje skupljenih zahtijevao dopuštenje za gradnju novih crkava u novonastalim industrijskim gradovima. I krakovski nadbiskup kardinal Wojtyla naglasio je i podupro taj zahtjev u ime poljskih biskupa.

KATOLIK U PROTESTANTSKOJ REDOVNIČKOJ ZAJEDNICI Pariški nadbiskup kardinal Marty dopustio je talijanskom katoličkom studentu Gianniju Novello da postane član djelotvorne i pobožne protestanske zajednice u Taizeu. Novello ipak ostaje i dalje član predsjedništva međunarodnog pokreta »Pax Christi«. Poglavar i vođa spomenutog protestantskog reda naglasio je potrebu zajedničkog vodstva u Crkvi, stoga papu treba priznati kao vrhovnog poglavara u općim crkvenim potrebama.

TELEVIZIJA Neka skupina učenjaka u Njemačkoj pratila je kroz sedam dana televiziju da prouči i ocijeni program. Kroz sedam dana prikazano je 416 zločina i nasilja sa 103 ubijstva. K tome mučenja, pucanja, otimačine, iznuđivanja, napadi, podmetanje vatre. To su konstatirali suradnici visoke pedagoške škole u Hildesheimu. Vođa istraživanja prof. dr. H. Heinrich napisao je slijedeći komentar: »Ono što njemačka televizija pruža gledaocima, osobito djeci, nije samo uvredljivo, zaostalo, nego gledajući s odgojne strane u skrajnjoj mjeri opasno. Ostaje jednostavno neshvatljivo kako se mogu gledaocima servirati takovi zločini i nečovječnosti.«

BISKUPSKA SINODA U RIMU Među drugim pitanjima o kojima će se raspravljati na jesenskoj sinodi biskupa u Rimu nalazi se i u 49. točki prijedlog o kojemu se dosada držala stroga tajna — naime da se u prilikama dugotrajnog bezizlaznog nasilja smije upotrijebiti sila kao posljednje sredstvo za pravdu i slobodu. Dosada se o toj točki šutjelo i Papa je uvijek iznova opominjao, upravo zaklinjao, da se ne upotrebljava sila i revolucija.

No sada se u spomenutom prijedlogu za raspravljanje navodi ovo: »Za nepravde u svijetu tako osjetljiva mladež mora u nastojanju oko pravičnosti unijeti svoj zahvalni zanos, velikodušnost, za izgradnju novog svijeta u kojem će biti dostojanstvo čovjeka tako istaknuto kao temeljna vrijednost, u kojem će svi narodi imati jednaka prava, te pojedinci kao i narodne zajednice naći pravu i široku solidarnost i povezanost.

Ovdje mogu biti mladi upozoreni da u nekim prilikama, u kojima temeljna prava ljudske osobe bivaju teško ugrožena, nakon bezuspješne primjene zakonitih sredstava može biti opravdana i upotreba sile. Ipak se ne smije nikada pustiti s vida da sila po sebi lomi a ne izgrađuje. Izgradnja novog pravednijeg svijeta zahtijeva razumijevanje prilika, prikladna sredstva, poduzetnost duha, spremnost na sporazumijevanje i zajednički rad. A takova izgradnja ipak biva malo po malo ... «

(Opaska ur.! U katoličkoj moralci nije nikakva novost ovo što je gore navedeno. Defenzivni, obrambeni rat bio je uvijek moralno dozvoljen. Što se tiče ofenzivnog, navalnog rata, uči nas sv. Toma još u 13. st. da može po sebi biti moralno opravdan, može naime biti jedino i nužno sredstvo da neki narod dođe do svojih prava. Cf. S. Th 2-2, 4, 1; Arregui: Summ. 245).

ZLATNA MISA

VLČ. O. ANĐELKA JURIĆA Sredinom travnja proslavio je u redovničkoj kući u Opatiji 80-godišnjicu života o. Anđelko Jurić D. I. 24. srpnja ove godine proslavio je i 50-godišnjicu misništva.

O. Anđelko Jurić rođen je 15. travnja 1891. u Konjicu na Neretvi. Otac mu je bio ugledan građanin i činovnik pa su u kuću zalazili sjemeništarci iz Travnika i bogoslovi iz Sarajeva. Iza svršene pučke škole učitelj je Sajko nagovarao oca neka sina dâ na dalje škole, jer je kući uvijek donosio crvene tj. odlične svjedodžbe. No dječak neće nikamo drugamo nego u Travničko sjemenište. Sve se uredi, a on u Travniku iza prvih teškoća posta najbolji učenik.

Gledajući svoje profesore i redovničku braću te čitajući život sv. Franje Ksavera odluči postati isusovac. Sa 16 godina stupio je u novicijat.

Filozofiju je završio s izvanrednim uspjehom i bio je dvije godine predsjednik filozofskog kluba. Iza godinu dana uspješne prefekture u Travniku bi poslan u Beč da studira njemačku filologiju te se pripravi za sveučilišnog profesora u jednoj istočnoj zemlji. Spremajući se za doktorat pronašao je nekoliko nepoznatih rukopisa tako da ga je Berlinska Akademija tražila za svoga dopisnog člana. U poratnim previranjima dođe u Ljubljanu te tamo osta godinu dana kao profesor hrvatskog i njemačkog jezika u Jegličevom zavodu u Šentvidu.

1919. godine odsjedne na putu iz Palestine Westminsterski kardinal Bournes u zagrebačkoj isusovačkoj rezidenciji te zatraži nekoga da uči u Engleskoj bogosloviju radi veze Istoka i Zapada. Poslaše mladoga Anđelka koji zna gotovo sve zapadne te slavenske jezike i mađarski. U Engleskoj je opet došao u dodir s velikim ljudima onoga doba: ocem De la Taillom, Monier de Vinardom, Considinom, Brodrickom, Martindalom.

Iza tri godine bogoslovije 21. srpnja 1921. bi zaređen za svećenika. Mladu Misu je odslužio kod sestara benediktinki u Hyde Parku u Londonu. Provincijal o. Kujundžić pozvao ga je da i u Zagrebu ima Mladu Misu. U četvrtoj godini teologije ušao je u engleski pastoralni način djelovanja, osobito u pučkim misijama i ispovijedaonici. Treću probaciju ovršio je u Francuskoj na izvorima pobožnosti Srcu Isusovu i gotovo svaki dan čitao misu na grobu i oltaru sv. Margarete Alacoque i bl. Claudija Colombiere.

Iza svih svršenih nauka postao je generalni prefekt i profesor latinskog i francuskog jezika u travničkom sjemeništu. No to je trajalo samo pola godine jer je morao s o. Miroslavom Vanino otići kao pučki misionar Hrvatima u Ameriku. No tu je ostao jedva godinu dana, jer ga iza smrti o Bellera pozvaše za učitelja novaka u Ljubljanu. Tu je počeo velik utjecaj u odgoju novih članova i kako je vidio da Ljubljana ne odgovara za izgradnju hrvatskih novaka zamislio je i vodio gradnju novicijata u Zagrebu na Jordanovcu. Zgada je u rekodnom vremenu završena. U listopadu 1929. novaci se preseliše u Zagreb, a o. Anđelko posta ne samo učitelj nego i rektor kuće. Tu je započeo nekoliko vrlo značajnih pothvata. Tako je uredio studij filozofije na Jordanovcu i dao novi zamah u djelovanju provincije. Živo je djelovao u vjerskom i društvenom životu onoga doba u radu s kongregacijama i križarima.

1936. počelo je njegovo možda najvažnije životno djelovanje u odgoju mladeži. Bio je rektor u Travniku, zatim duhovnik i rektor u Dječačkom sjemeništu u Zagrebu, gotovo 30 godina. Odgojio je čitave generacije svećenika, koji su mu zahvalni za razumijevanje i sigurnu ruku. 1964. povjerena mu je još jedna važna služba da bude instruktor tzv. treće probacije u Opatiji. To je završna godina formacije isusovačkih članova. Uz drugi tihi rad svečar se prošle godine prihvatio smjelog pothvata, te putovao u inozemstvo da dobije pomoć kako bi se popravila i dovršila veličanstvena crkva Gospina navještenja. Tim je nastojanjem jedna etapa posla već završena.

Svih ovih lijepih vrlina i uspomena uz tako bogati život sjetili su se prijatelji, subraća, đaci uz proslavu 50-godišnjice misništva dragog nam oca Anđelka.

Josip Badalić

ZLATNA MISA

VLČ. GRGE BLAŽEVIĆA U vrijeme žetve i Mladih misa ugodno je iznenađenje 50-godišnjica prve sv. Mise. To je proslavio 18. srpnja ove godine Grgo Blažević još uvijek aktivan kao župnik u Ključu u Bosni.

Ključ u Bosni to je sokolovo gnijezdo u brdima bosanske krajine. Tamo se bio sklonio zadnji bosanski kralj Stjepan Tomašević. Tu ga je stigao paša Mehmed Anđelović, poturčeni Srbin i na prijevaru mu skinuo glavu.

Ovdje provodi svoju plodnu staros, vlč. Grgo Blažević, pošto je obašao mnoge župe banjalučke biskupije u svojem dugom životu i svuda posijao sjeme ljubavi kršćanske. Na zlatnoj misi nađoše se još mu dva živa kolege vlč. Petar Prelas iz splitske nadbiskupije i vlč. Petar Živković umirovljenik u Daruvaru. Bilo je oko 20 svećenika što naših što pravoslavnih. Kao što je zanosno vidjeti mladomisnike, veselo je prisustvovati i zlatnoj misi časnog starine još bodra i vedra. Propovijedao je poznati pučki govornik preč. Pero Pajić s puno elana i evociranja raznih zgoda iz Grgina života. Na koncu ručka i govorancija rekao je ponizni Grgo: »Ja ne znam o kome vi to, braćo, govorite ja sam sebe ne mogu prepoznati u vašim hlačama.«

Petar Živković, kolega

AM U ITALIJI

Italija ide među one katoličke zemlje u kojima je Apostolat Molitve u neprilikama poslije II svjetskog rata i poslije II Vatikanskog sabora mogao ipak zadržati svoje značenje i ulogu. Broj pretplatnika Glasnika Srca Isusova posljednjih godina doduše je opao — što se danas događa gotovo svim vjerskim listovima, ali je ipak veći nego prije 20 godina. Pojedini su brojevi talijanskoga Glasnika veoma ukusno uređeni te marno i solidno promiču Apostolat Molitve i pobožnost Srcu Isusovu. No osim Glasnika talijanska centrala Apostolata Molitve izdaje mjesečne listiće u 3 milijuna primjeraka i to je najveći broj među svim izdanjima Apostolata Molitve uopće. Također svaki mjesec u režiji Apostolata Molitve izlazi »Život u Kristu« i to u tri izdanja za tri talijanske regije. Taj je list namijenjen promicateljima i revniteljima Apostolata Molitve te donosi vijesti o djelatnosti Apostolata Molitve u pojedinim talijanskim biskupijama i središtima.

Osim samoga Apostolata Molitve postoji i sekcija za djecu i mladež «Movimento Eucaristico Giovanile« (Euharistijski pokret mladih). Sekcija izdaje list pod naslovom »Ragazzi nuovi« (Novi dječaci) i to u tri izdanja za djecu od 8—10 godina, za one od 11—13 i napokon za mladiće od 14—17 godina. Prema

tome zahvaćeni su i oni kojima je kršćanski odgoj najpotrebniji.

Posljednjih mjeseci prema preporukama II Vatikanskog sabora i novih statuta Apostolata Molitve ustanovljeno je u Italiji Narodno vijeće laika Apostolata Molitve. Ono je sastavljeno od 12 članova, a svrha mu je da bi članovi Apostolata što duže sudjelovali s narodnom centralom Apostolata Molitve u izvršavanju postavljenih zadataka. To se vijeće mora sastati barem jedamput godišnje te neprestano podržavati veze s mjesnim središtima Apostolata Molitve. Tako su u ostvarivanju programa Apostolata Molitve obilno uključeni i laici, koji su također u dokumentima II Vatikanskog sabora pozvani da što više sudjeluju u apostolatu Crkve.

Spomenimo još jednu značajnu akciju Apostolata Molitve u Italiji. Organiziran je skup redovnica onih družba koje imaju kao zadaću promicanje pobožnosti Srcu Isusovu. Prisustvovalo je 400 sestara. Prvi je govorio isusovački general o. Petar Arrupe, zatim o. Solano, generalni tajnik Apostolata Molitve, zatim o. Dionisi, o. Bianchini te svjetski poznati biblicista o. Lyonnet.

Sestre su predavanja slušale s velikom radošću i pažnjom. Sve teme odnosile su se na pobožnost Srcu Isusovu. Zaključeno je da se takvi skupovi redovito održavaju, kako bi se što bolje upoznala nauka i duhovnost pobožnosti Srca Isusova i kako bi se ta pobožnost mogla što bolje prakticirati u životu.

Iz navedenih podataka vidi se da je Apostolat Molitve u Italiji veoma živ i aktivan te može i nama poslužiti kao primjer i poticaj. Budući da je kod nas Glasnik Srca Isusova i Marijina jedino glasilo Apostolata Molitve, širimo ga i pribavljajmo mu nove predplatnike, da se preko njega i kod nas što veći broj vjernika upozna s pobožnošću Srca Isusova i najodličnijim načinom te pobožnosti koji se sastoji u ostvarivanju programa Apostolata Molitve.

Josip Antolović D. I.

Izjava, zagrebačkog nadbiskupa

AKSA

UOČI VI MEĐUNARODNOG MARIOLOŠKOG i XIII MEĐUNARODNOG MARIJANSKOG KONGRESA U ZAGREBU I U MARIJI BISTRICI

Kao apostolski administrator zagrebačke nadbiskupije, posavjetovavši se sa suradnicima s raznih područja crkvenog života, prihvatio sam s veseljem prijedlog O. Balića. Odgovorio sam mu pismom od 26. listopada 1969. i među ostalim sam napisao: »Marijansko-mariološki kongres u Zagrebu svakako bi bio poticaj našem narodu da štuje Presvetu Bogorodicu još većom vjernošću, a bio bi na neki način i priznanje štovanju Majke Božje u hrvatskom narodu kroz stoljeća. Nisu li Hrvati sagradili u teškim uvjetima tolika svetišta na čast Bogorodice? Nisu li kroz stoljeća hodočastili u Marijina prošteništa nepokolebivu strajnošću da u njima izraze Bogorodici ljubav i da joj izjadaju sve svoje brige i tuge? ... Taj bi Kongres imao biti naglašen kao manifestacija vjere i obnova vjere«!

Moram naglasiti da je ideju o održavanju Kongresa u Zagrebu podržavao, također naš Kardinal Uzoriti gospodin Franjo Šeper, Prefekt Kongregacije za nauku vjere. Hvala mu!

Konačno sam 27. studenog 1969. uputio molbu Sv. Ocu Pavlu VI da odobri proslavu Mariološkog i Marijanskog kongresa u Zagrebu i u Mariji Bistrici. Inače se u Papinskoj Marijanskoj Akademiji pomišljalo i na Smirnu-Efez, Washington i na neke druge gradove.

Nakon što su civilne vlasti sa svoje strane dale uvjeravanja da nema nikakve zapreke za održavanje spomenutih Kongresa u našoj zemlji, Sv. Otac je dao odobrenje na našu molbu. O tome je obaviještena naša Biskupska Konferencija od Apostolskog Delegata iz Beograda pismom br. 3607 od 15. svibnja 1970.

Naš je Episkopat radosno prihvatio pokroviteljstvo nad oba Kongresa!

Tema Mariološkog kongresa glasi: »Štovanje Majke Božje od VI do XI stoljeća«.

Ta tema ima veliko ekumensko značenje! Ako je Crkva prije velike diobe Istoka i Zapada bila jedinstvena u štovanju Majke Spasiteljeve, a to je štovanje trajno prisutno i u Istočnoj i u Zapadnoj Crkvi i nakon žalosne diobe, onda je to ponovni poticaj i našem vremenu da bolje nastojimo shvatiti ulogu Marije u životu Crkve i da produbimo ljubav prema njoj u svom religioznom životu! To je ujedno i dokaz da Majka našega Gospodina može biti velika Posrednica na putu k ponovnom jedinstvu. II vatikanski sabor uči: »Blažena je Djevica darom i ulogom božanskoga materinstva, koje ju sjedinjuje sa Sinom Otkupiteljem i svojim osobitim milostima i ulogama tijesno spojena i s Crkvom...« (LG 63).

Tema Marijanskog kongresa glasi: Marija i suvremeni svijet. Tu veliku i široku temu osvjetljuje deviza: Marija početak boljega svijeta!

Ta nas tema svakako upućuje na razmišljanje o našem svijetu, o njegovim problemima, nadama i tjeskobama, mogućnostima i neuspjesima. Ta nas tema prožima mislima o čovjeku našega vremena, koji proniče sve dublje u tajne stvorenoga svijeta, neistraženi misterij! Htio on to ili ne htio, u njemu se rađaju dublja pitanja i potresnije slutnje od dosega odgovora koje daju fizika, kemija, biologija, psihologija itd.

Na koncu želim istaknuti da je Marijanski kongres svojom temom prisutan u ovoj zemlji već nekoliko mjeseci. Hodočašća u velika Marijina svetišta ove godine sva su inspirirana Kongresom! Braća Slovenci, osim što će biti u lijepom broju zastupani u Mariji Bistrici, okupljaju se u svojim prošteništima: Brezje, Ptujska Gora i Svete Gore. Hrvatski vjernici i katolici drugih narodnosti hodočaste u Mariju Bistricu, Trsat, Sinj, Voćin, Kamensko, Aljmaš, Tekije, Široki Brijeg, Olovo. Albanski katolici okupljaju se u Letnici. Tako je Marijanski kongres postao prisutan među našim narodima! U Mariji Bistrici pridružit će nam se hodočasnici iz Evrope, a dolazi veća grupa hodočasnika, uglavnom Hrvata, iz Amerike.

Neka Kongres bude, zaista molitva naroda za mir i slogu među narodima, za svjetlo Božje u savjestima svih ljudi, za jedinstvo Crkve u vjeri i ljubavi.

Molimo Majku Crkve za milost obraćenja svih nas kako bi iz obraćenih srdaca rastao bolji svijet.

U Zagrebu, 3. kolovoza 1971.

Franjo Kuharić
nadbiskup zagrebački
predsjednik Odbora za
proslavu Kongresa

Benediktinke na Hvaru

Zajednica sestara Benediktinki na Hvaru broji šesnaest članova. Sestre se bave molitvom i radom. O vrijednosti kontemplativnog života nije se u Crkvi nikad sumnjalo. Međutim i najglasniji protivnici samostana moraju priznati da su baš te sestre sa strogom klauzurom učinile neprocjenjive usluge našem narodu. Sjetimo se samo istih sestara benediktinki u Zadru. — Primjer njihova života svima je nama zorna pouka i propovijed o nadzemaljskim vrednotama. Kad jednom sestra uđe u samostan više ne izlazi iz njega. Najstarija sestra (u sredini slike) ima 92 godine. Redovničkog staža 68 godina. Kroz sve te godine nikad nije izlazila iz samostana.

K N J I G E

Otac Srečko Majstorović napisao je kratki životopis Oca Vendelina Vošnjaka pod naslovom O. VENDELIN PREMA OLTARU. Otac Vendelin bio je veliki obnovitelj franjevačkog reda u našim krajevima. Umro je na glasu svetosti 18. ožujka 1933. Tijelo mu sada počiva u kapeli franjevačkog samostana u Zagrebu na Kaptolu. Knjižica stoji 3 din, a naručuje se: Franjevački samostan, Kaptol 9, 41000 Zagreb.

●

Franjevac O. Dionizij Andrašec izdao je ciklostilom umnoženo GRADIVO ZA DUHOVNE NAGOVORE ČLANOVIMA TREĆEG REDA. Cijena je knjizi 5 din s poštarinom. Naručuje se: Franjevački samostan, Subotica, Vojvodina.

●

Iz tiska je izašla knjižica TKO SU I KAKO ŽIVE KARTUZIJANCI. To je kratki prikaz života strogog kurtuzijanskog reda. Na nekoliko stranica želi se s tim redom upoznati posebno sve one koji u sebi osjećaju Božji poziv da se u samostanu posvete Bogu. Knjižica se naručuje :Kartuzija Pleterje, 68310 Šentjernej, Slovenija.

●

Hercegovačka župa Drinovci slavi stogodišnjicu svoga opstanka, počela je izdavati svoj župni list pod naslovom »KRŠNI ZAVIČAJ«. List će posebno zanimati sve Drinovčane nalazili se oni bilo gdje u svijetu. Cijena je pojedinom primjerku 5 din, za inozemstvo 4 DM ili 2 US dolara. Naručuje se: Katolički župni ured, 79465 Drinovci, Hercegovina.

●

Martin Kirigin: DVA STOLA — sv. 4. od 17. do 26. tjedna kroz godinu. Biblijsko liturgijska razmišljanja. Narudžbe slati Benediktinke Sv. Luce, 59000 Šibenik, Ul. Jurlina 1.

●

Hrvatsko Književno Društvo izdalo je poznato dramsko djelo Paul Cleudel-a NAVIJEŠTENJE. Ovim djelom HKD započinje novu seriju »džepne knjige« kako bi na pristupačan način i u popularnom obliku upoznalo naše čitaoce s nekim djelima suvremenih književnika kršćanske inspiracije. Narudžbe HKD sv. Cirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb.

●

S. M Benita Prkačin: KRUNICA U-MOM I SRCEM — razmatranja za svih 15 otajstava sv. Krunice. Cijena knjižice 4 din. Naručuje se: Sestre franjevke, Nevesinjska 28, 41000 Zagreb.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Na primljenim milostima hvala Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, sv. Tereziji i sv. Antunu. Matilda Babić, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu za sretno položene ispite, za zdravlje cijele obitelji i za druge milosti. Paulina Papež. Brod na Kupi.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, ocu Leopoldu, Petru Barbariću i sv. Mariji Goreti na svim primljenim milostima. M. V.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i svim svetima na uslišanim molitvama i primljenim milostima. — M. M., Božava.

— Na primljenim milostima zahvaljujem od srca Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu. — A. F. Podr. Podgajci.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za sve primljene milosti. — Pavica Abičić, Beničanci.

— Za sretan porod svoje kćeri zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu. — Anka Gašparić, Lačić.

— Na sretno položenom završnom ispitu zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i sv. Antunu. I nadalje stavljam pod njihovu zaštitu sebe i svoju obitelj. — Z. iz Đurđa.

— Franca Jagodić iz Đurđa zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu za mnoge primljene milosti. I nadalje moli njihovu pomoć.

— Za ozdravljenje djeteta zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrješnoj Djevici Mariji. I nadalje im se preporučujem. — Katica Mauhar, Kalić, Gorski Kotar.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na pomoći u bolesti i na drugim milostima. I unaprijed se preporučujem njihovoj pomoći. — A. T., Zagreb.

— Za ozdravljenje od teške bolesti i za druge primljene milosti zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i Petru Barbariću Nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. Klementa Miculinić, Rijeka.

— Od srca hvala Presvetom Srcu Isusovom, Gospi od brze pomoći da smo uspjeli ugasiti požar da nam nije kuća izgorila. Neka nam i nadalje budu u pomoći. Također preporučujem cijelu svoju obitelj. Eva Ilokovac, Vel. Kopanica.

— Na dobro položenom razredu i uslišenju ostalih molbi od srca se zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, ocu Leopoldu i ostalim zaštitnicima. Preporučam se i nadalje. Stalna čitateljica K. B. iz Beletinca.

— Zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći, te svetim zaštitnicima na uslišanoj molbi naše župe. Vita Barković, Lipovac.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima za sretan porod i ostale milosti. Preporučujem sebe i svoju obitelj osobitoj zaštiti. Kata Budišić. Retkovci.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu i Majci Božjoj Lurdskoj te ostalim zaštitnicima što mi se sin vratio na zla puta i što mi se sretno rodio unuk. Preporučujem se i nadalje nebeskim zaštitnicima. D. F. Slavonska Požega.

— Osobito se zahvaljujem sluzi Božjem Petru Barbariću za uspjeh kod mog učiteljskog diplomskog ispita. Oberman Marica, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Josipu i ostalim zaštitnicima na uslišanim molbama u mojim potrebama. Preporučujem dragom Bogu i zagovoru svetaca svoje sinove i sebe, Anka Nebesni, Kakanj.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu na ozdravljenju slomljenog desnog ramena. I dalje se preporučam, Bara Vranić, Duga Resa.

— Na primljenim milostima i uslišanim molitvama zahvaljuje se Presv. Srcu Isusovu i Marijinu — Komarić, Stipanovci.

— Za primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, N. N. Podgorač.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Trojstvu, Nebeskoj Majci i sv. Josipu, te ocu Leopoldu Mandiću na ozdravljenju. — S. H.

— Za mnoge primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Josipu. — Katica Hajduković, Sunja.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i svetim Apostolima što su me očuvali od nagle smrti. Preporučujem i nadalje svoj život i smrt Presvetom Srcu. — A. Kuzmić, Australija

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i svim svetim zaštitnicima za sve milosti i dobročinstva što sam ih u životu primio. — Ivan Mrakovčić, Rijeka.

— Za uspješno položen ispit svoje kćeri zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i Petru Barbariću. — S. M., Zenica.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za ozdravljenje i druge milosti. — Pavica Rosović, Mošćenička Draga.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Katarini i Papi Ivanu na sretno položenoj maturi svoje unuke Kate kao i za svoje zdravlje. I ubuduće im se preporučujem da mi budu u pomoći. — Josipa Bauer, Sotin.

— Za uspjeh naše djece u školi i za razne druge primljene milosti zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu. Neka nam i ubuduće budu u pomoći. — Obitelj F., Vela Luka.

— Od srca zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu na sretno položenom ispitu svoje kćeri i na ozdravljenju. I nadalje im se preporučujem. — Jela, Vela Luka.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu te Petru Barbariću što mi se sin odrekao alkohola i što mi je uslišana jedna druga velika molba. I nadalje očekujem njihovu pomoć i zaštitu. — G. K.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći što mi je sin sretno završio prvu godinu zanata, kao i na drugim primljenim milostima. I nadalje sebe i djecu stavljam pod njihovu zaštitu. — Ana Đukić, Soljani.

— Hvala Majci Božjoj od Kamenitih vrata i sv. Antunu na brzoj pomoći. — S. S., Zagreb.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i Petru Barbariću na primljenim mnogim milostima. — K. K., G. kod Siska.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Duhu Svetomu i Majci Božjoj za sretan uspjeh svoje kćeri u školi. — Anica Miljević, Privlaka.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Antunu na položenim ispitima. I nadalje molim njihovu pomoć. — Studentica Manda Bratić, Hasić, Bos. Šamac.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, svetim zaštitnicima i Ivanu Dobrom što je moja bolest krenula na bolje. — N. N., Cres.

— Hvala Božanskom Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i sv. Antunu na primljenoj velikoj milosti. Opet se nalazim u teškim kušnjama, pa ih vruće molim da me ni sada ne ostave. — K. J. Jalžabet.

— Zahvaljujemo Božanskom Srcu Isusovu, koje nam je po zagovoru Majke Božje Bistričke, sv. Nikole Tavelića i Kardinala Stepinca pomoglo u teškoj bolesti i vratilo zdravlje. I nadalje se preporučujemo. — Z., P., L., Bisag.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Josipu. I nadalje im se preporučujem. — Ana Cišper, Uljanik.

— Za primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i ocu Leopoldu Mandiću. — Gimnazijalka Marija.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za zdravlje, sreću i dobar uspjeh djece u školi, kao i na svim milostima što ih je primila moja obitelj. I nadalje im se preporučujem. — Mato Bajtela, D. Vijaka, Vareš.

— Hvala Božanskom Srcu Isusovu i Gospi Pomoćnici kršćana što su mi pomogli da mi je bolest krenula na bolje i što su udijelili i tolike druge milosti. — Barica Lipić, Zagreb.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu za sretan uspjeh operacije. I nadalje molim njegovu pomoć i zaštitu. — Bara Klafurić, Lomnica.

— Od sveg srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na primljenoj pomoći u najtežim časovima života. — I. S., Lič.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ivanu Krstitelju, sv. Antunu i sv. Roku. I nadalje im preporučujem sebe i svoje sinove. — Anka H., Vukovar.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ani, sv. Josipu i biskupu Langu za ozdravljenje sestre Ane i nećakinje Marije. — Marija, Zagreb.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu za ozdravljenje. — Frano Lučić, Dubrovnik.

— Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Majci Božjoj Remetskoj na primljenim velikim milostima. I ubuduće im preporučujem sebe i obitelji svoje djece. — B. D., Gračani.

— Zahvaljujem Gospi od brze pomoći i službenici Božjoj Mariji Klaudiji, uršulinki, što sam izgubljeni novac brzo našla. — Marija Baričić, Slavonski Brod.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Josipu za pomoć u mojim potrebama. I ubuduće molim njihovu pomoć i zaštitu. — Jakica Wolf, Njemačka.

— Od srca se zahvaljujem kardinalu Stepincu na velikoj milosti koju sam dobila po njegovu zagovoru. Marija Šimić, Vodice.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te svima svetima što su me očuvali od otrovanja. I nadalje im se preporučujem. A. M. Mrkopalj.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636 Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26 — 1971. Cijena pojedinog broja 1,50 D Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

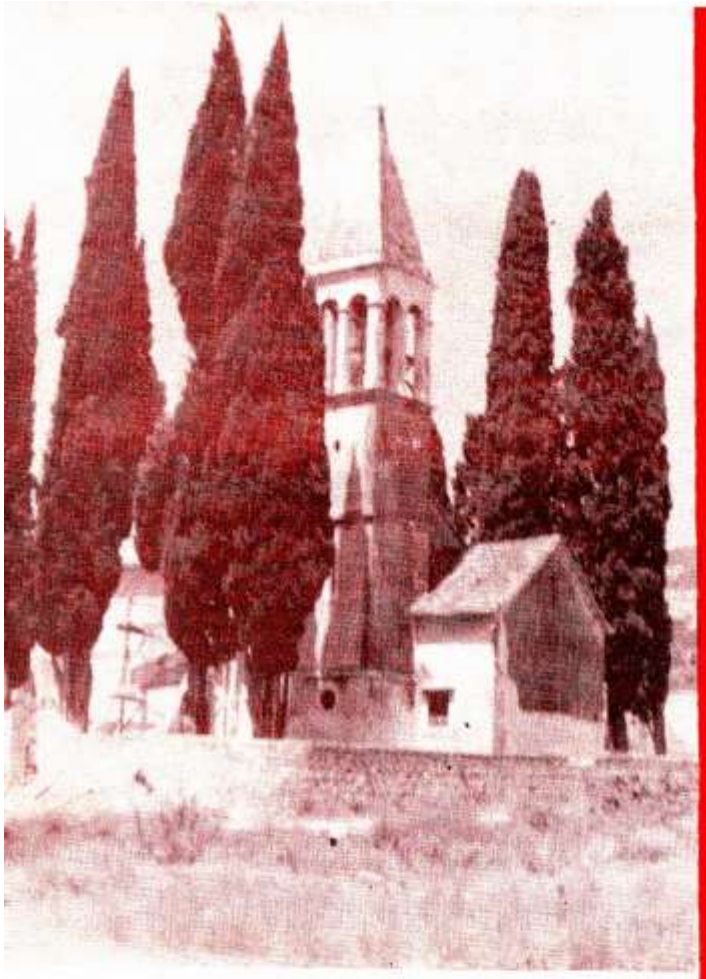

U Trogiru su osim katedralne župe osnovane još dvije. Jedna na Čiovu, a jedna na obalnom dijelu. Na slici crkva Sniježne Gospe u Trogiru, župna crkva župe na obali.

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

LISTOPAD — 1971.
X
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu.

U OVOM BROJU

431 Bilješke uz oba Konkresa F. Šipušić

438 Lančana eksplozija u M. Bistrici, P. Bulat

441 Biti Hrvat znači biti zaboravljen, P. Bulat

444 Kongresni križni put, P. Bulat

445 Majka vjere, J. Njavro

447 Moja vjera, F. Šipušić
Riječ i misao
Odakle ljudima ideja o Bogu
Može li se dokazati da Bog postoji
Da li Bog postoji

456 Anarhija i današnji svijet, I. Kukula

460 Knjiga u obitelji, J. Gusić

465 Naši misionari pišu, J. Gusić

470 Redovnici u Indiji, J. Antolović

472 Iz života Crkve. J. Badalić

477 Knjige

478 Zahvalnice

Na omotu: prof. Zdenka Sertić: Anđeo Čuvar

OBAVIJEST!

Pod naslovom »Moja vjera«, strana 447 — 456. u ovom broju, počeli smo objavljivati sustavne kateheze, pouku u vjeri. U svakom broju Glasnika naći ćete 4 kateheze, pripomoć za održavanje vjeronauka.

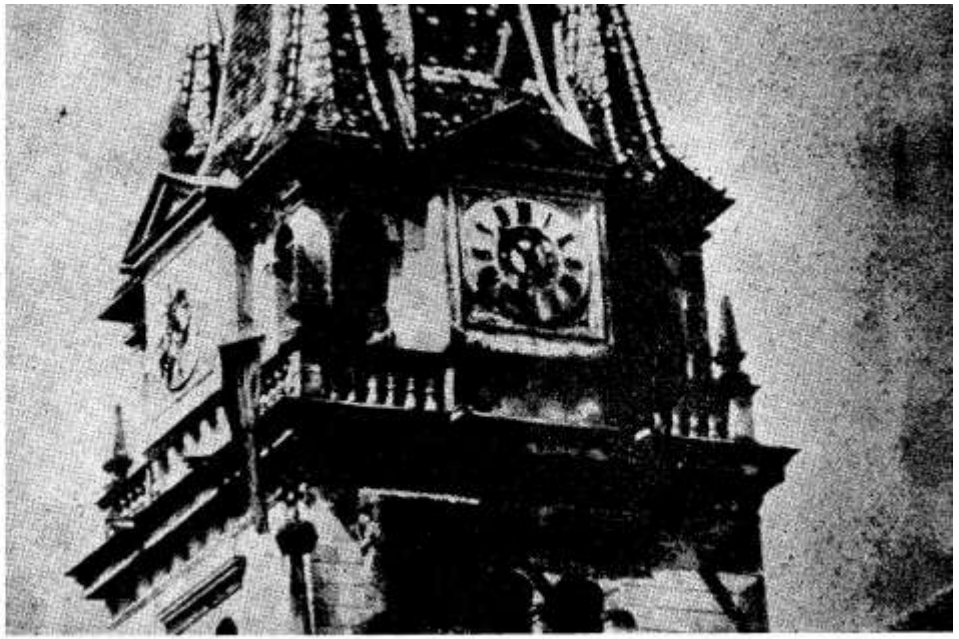

BILJEŠKE UZ OBA KONGRESA

Kad su već drugi pomalo umukli sa vijestima o proteklim kongresima, javlja se i Glasnik. Tehnički zahtjevi kod izdavanja mjesečnika u knjigotisku odredili su to zakašnjenje. No i osvrt iz vremenske perspektive ima svoje opravdanje.

NEŠTO PODATAKA ZA ORIJENTACIJU 1835. godine osnovana je u Rimu Papinska Akademija Bezgrješnog začeća Bl. Djevice Marije. Svrha te znanstvene ustanove očita je: Marija u nauci, povijesti i životu Crkve. 1921. godine Akademija je reorganizirana; 1943. ona postaje na osobit način Centar za marijanska istraživanja. Ustanova je organizirala 1950. prvi kongres učenjaka mariologa u Rimu; slijedili su zatim Drugi mariološki kongres opet u Rimu; treći u Lurdu; četvrti u San Domingu; peti u Lisabonu i eto šesti Međunarodni mariološki kongres u Zagrebu. Kongres je trajao od 6. do 12. kolovoza. Predsjednik je naime te međunarodne Papinske Marijanske ustanove Hrvat, franjevac dr.

Među zapaženijim gostima i sudionicima Kongresa bili su: generalni konzul Savezne republike Njemačke, potpredsjednik Skupštine grada Zagreba Ivo Vrhovec; Zlatko Frid, predsjednik republičke komisije SRH za vjerska pitanja, Ivica Lazić, tajnik republičke komisije za vjerska pitanja; Pavao Delale, tajnik komisije za vjerska pitanja grada Zagreba; dr. Judevit Jonke, predsjednik Matice Hrvatske; Marko Blažević, gen. dir. Generalturista.

Od naše hijerarhije: zagrebački nadb. dr. Franjo Kuharić sa pom. biskupima dr. Mijo Škvorc, dr. Josip Salač; sarajevski nadb. dr. Smiljan Čekada sa pom. biskupom dr. Tomicom Jablanovićem; nadb. Josip Pavlišić, koadjutor riječi; mariborski biskup dr. Maksimilijan Držečnik; pom. biskup križevački msgr Joakim Segedi i đakovački biskup msgr Stjepan Bauerlein.

Bilo je i biskupa iz drugih zemalja.

Nakon što je tajnik Papinske međunarodne Akademije otvorio rad kongresa, održali su pozdravne govore zagrebački nadbiskup, pomoćni biskup dr. Mijo Škvorc — generalni tajnik Mjesnog odbora oba kongresa; Ivo Vrhovec — podpredsjednik Skupštine grada Zagreba i Karlo Balić. — U ime jezičnih sukpina sudionike Kongresa pozdravili su: dr. Maksimilijan Držečnik u ime slovenske skupine; P. Krupa u ime poljske skupine; Rene Laurentin u ime francuske skupine; Eamon Caroll u ime engleske skupine; Salvatore Meo u ime talijanske skupine; Enriques Llamas u ime španjolske skupine.

Poslani su pozdravni telegrami sv. Ocu i kardinalu Franji Šeperu.

Slijedila su predavanja i rad kongresa.

Rad kongresa odvijao se kroz generalna predavanja i u sekcijama. Generalna predavanja su održavana svako prije podne u velikoj dvorani, a sekcije su bile raspodjeljene po jezičnim grupama u malim dvoranama. Jezične grupe bile su: slovenska, talijanska, francuska, španjolska, engleska i njemačka. Na predavanjima mariolozi su iznosili rezultate svojih istraživanja o kultu Bl. Djevce Marije od VI do XI vijeka. Marijanska Akademija je izabrala to razdoblje jer tada Katolička Crkva nije još bila razjedinjena, pa je to doba baština svih kršćanskih zajednica jednaka. Stoga je razumljivo da su na ovom Kongresu sudjelovali i brojni teolozi iz ostalih kršćanskih crkava.

Trajanje kongresa bilo je ispresplteteno primanjima koja su priređivali: Papiska međunoradna Marijanska Akademija; Zagrebački nadbiskup; Skupština Grada Zagreba; Izvršno vijeće Sabora SR Hrvatske. Priređen je niz konferencija za novinarstvo. Akreditirali su se brojni novinari iz zemlje i inozemstva, radio i TV reporteri: Austrije, Italije, Švicarske, Njemačke, Španjolske, USA, a od domaćih VUS, Večernji list, Vjesnik, JANJUG, Politika, Studentski list, Hrvatski Tjednik i RTV Zagreb . . .

Od Mariološkog kongresa jedva možemo dalje nabrajati detalje. Čulo se kasnije od učesnika svih dosadašnjih Mariooloških kongresa da je ovaj bio najbolji. Tumačili su to oni koji su izjavili, da je to očito radi toga, što se predsjednik Marijanske akademije i njegov tajnik nalaze među svojima.

12. kolovoza: Danas je u velikoj dvorani na Šalati u Dječačkom sjemeništu u prisutnosti crkvenih dostojanstvenika, predstavnika vlasti i sudionika Kongresa, kardinal, papinski izaslanik, dr. Franjo Šeper zaključio je rad VI međunarodnog Mariološkog kongresa.

Istoga dana u zagrebačkoj katedrali papin izaslanik dr. Franjo Šeper, kardinal, otvorio je XIII Marijanski kongres. Kongres je počeo svečanom koncelebracijom u kojoj su sudjelovali svi prisutni biskupi. Na otvorenju kongresa bilo je oko 5.000 ljudi. Kongresne svečanosti održavaju se u osam zagrebačkih crkava koje su određene kao centri za pojedina područja grada. Slovenci imaju svoj program u crkvi Srca Isusova u Palmotićevoj.

13. kolovoza: Danas se u zagrebačkoj katedrali skupilo oko 4.000 bolesnika oboljelih od najrazličitijih bolesti. Za njih je u okviru Marijanskog kongresa organizirao Caritas euharistijsko slavlje.

SEOBA NA MARIJU BISTRICU

U subotu poslije podne, dan uoči Velike Gospe, počela je seoba na Mariju Bistricu. Bistrica se spremala za kongres. Novo krilo zgrade koje je napravljeno baš za ovu zgodu ima sve što je potrebno za odvijanje velikih svečanosti. Tu je terasa s ciborijem iznad oltara, i prostor za veći broj svećenika. Misu na tom mjestu mogu pratiti svi koji se nalaze ispod Kalvarije i na Kalvariji. U toj zgradi ima oko četrdesetak prikladno uređenih ispovjedaonica, tu je ka-

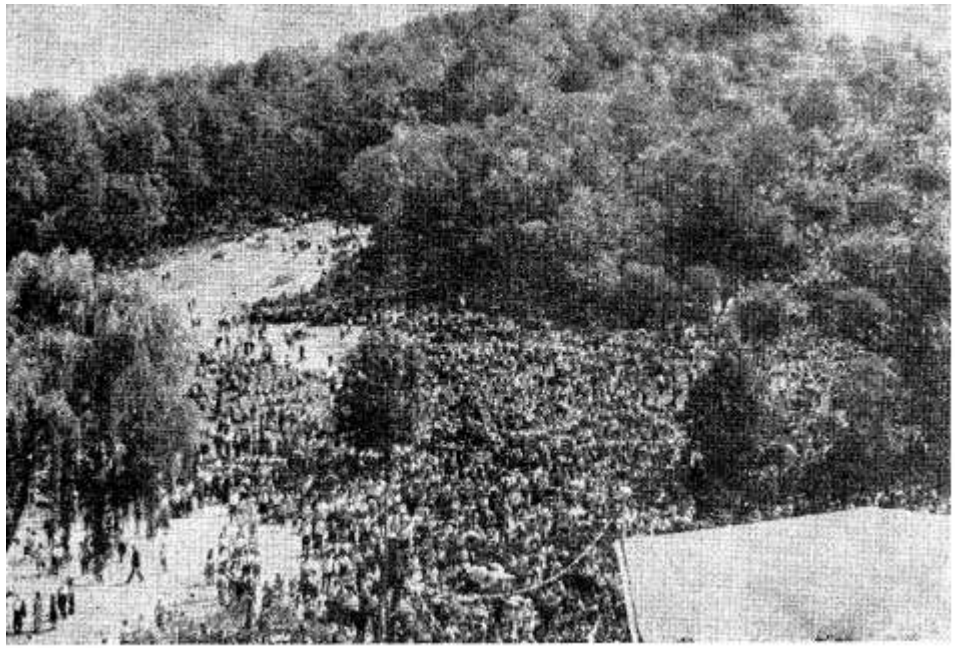

pela za pričešćivanje, i tu su prostorije za smještaj ispovjednika.

Program koji se trebao odviti te večeri bio je, u 18 sati, pokorničko marijansko bogoslužje s prvom koncelebracijom, bio je zatim križni put sa svijećama u noći, istočna liturgija i kongresna krunica, i najzad ponoćka.

Odasvud su dolazili hodočasnici. Iako znamo da je to međunarodni marijanski kongres, bio je tu uistinu i prije svega naš nacionalni kongres koji nas je okupio odsvud: Gradišćanski Hrvati, Hrvati iz Kanade i Švicarske, iz Njemačke, Amerike i Australije, iz svih krajeva naše domovine, možda relativno više onih koji su izdaljega nego onih koji su izbliza i bojali se velike gužve. Transparenti iz svih krajeva domovine, od juga do sjevera od istoka do zapada. Osim našeg svijeta tu su bili dobro zastupljeni Slovenci, bilo je Slovaka, Madžara, Austrijanaca, Nijemaca, Francuza. Sve je povezala ljubav i štovanje zajedničke Majke. Organizacija prijevoza bila je na visini. Red je bio takav da bolji ne treba poželjeti, tako da su svi zadovoljni.

Noć je prošla u molitvi i bdijenju i svanulo je jutro, najveće za Bistricu a i za naš katolicizam u Hrvatskoj. Mnoštvu koje je već bilo na Bistrici pridružili se novi hodočasnici. Koliko ih je svih skupa bilo? Večernji list od 16. kolovoza tvrdi da ih je bilo 100.000; Glas Koncila misli da ih je »prema standardnim metodama prebrojavanja bilo na glavnoj svečanosti oko 150.000, dok je broj hodočasnika koji su te noći i toga dana pohodili Bistricu bilo oko 200.000.« — Ja sam se već dvaput nakon kongresa navraćao na Bistricu i premjeravao prostor na kojem su bili hodočasnici. 15.000 kvadratnh metara bilo je ispunjeno osoba do osobe, zatim prostor Kalvarije bio je praktično pun, osim mjesta koja zbog nagnutosti nisu prikladna za stajanje. Moje mišljenje bi po tome bilo da je pred oltarom koncelebracije bilo 100 tisuća ljudi, osim oko 20 tisuća, koje su bile na drugim prostorima Bistrice.

Svečanu misu predvodio je papin delegat za kongres kardinal Franjo Šeper uz prisutnost zagrebačkog nadbiskupa; belgijskog kardinala, Josepha Suenensa; ljubljanskog pom. biskupa Stanislava Leniča. Prisutni su bili od kardinala još John Wright, prefekt kongregacije za kler; John J. Charberry i Silvio Oddi. Zatim vatikanski pronuncij u Beogradu msgr Mario Cagna. Uz gotovo sve naše i slovenske biskupe bio je tu biskup gradišćanskih Hrvata; dvojica pravoslavnih episkopa, banjalučki i paktrački, te izaslanik patrijarhe Srpske pravoslav. crkve.

Nakon pozdravnih govora, svečane službe Božje, pjesme zahvalnice, prenesena je poruka pape Pavla VI s riječima upućenim kongresu. Šteta je bez sumnje velika što papa nije sam došao na Bistricu.

Po Mariološkom kongresu prezentirali smo se kulturnom svijetu, kao mali narod doduše, ali s velikom kulturnom i kršćanskom tradicijom. Učesnici su osim samih predavanja

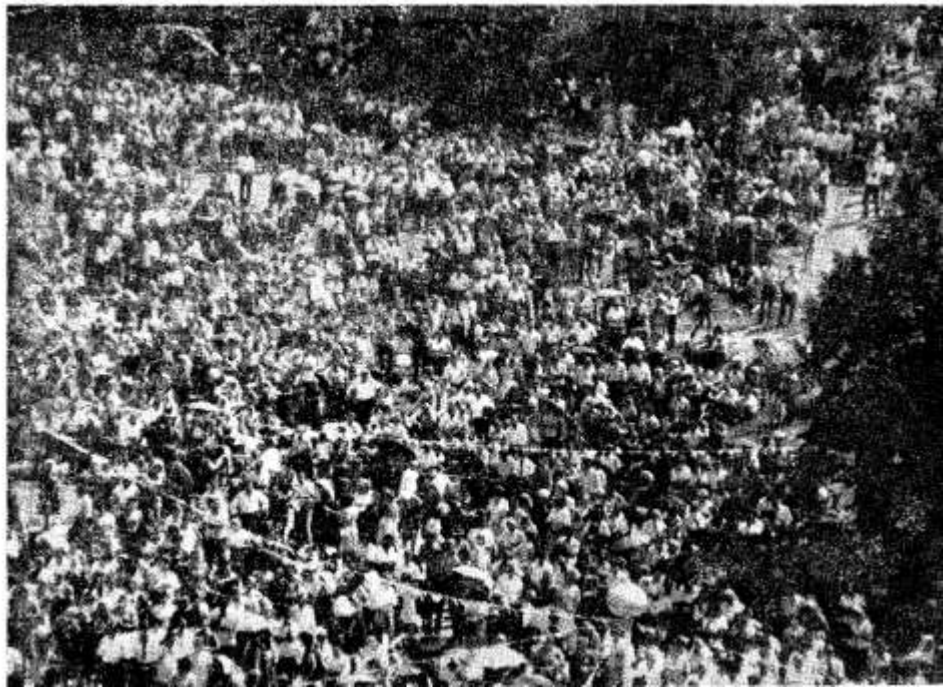

pratili i druge kulturne manifestacije, pregledali naše muzeje, posjetili kulturne ustanove. Za ovu zgodu snimljen je film o katolicizmu u Hrvatskoj. — Po Marijanskom kongresu prezentirali smo se čitavom svijetu kao narod koji je čitav sudjelovao sa svojim religioznim vođama u manifestaciji međunarodne reputacije. Ostavio je dubok dojam ne samo na nas same nego i na strance koji su došli da s nama proslave kongres u čast Bogorodice. Na njezinim je rukama bio Začetnik boljega svijeta, pa neka ona i danas posreduje duhovnu obnovu našega naroda.

Franjo Šipušić

Lančana eksplozija u Mariji Bistrici

Oko pet sati poslije podne na Veliku Gospu već se Marija Bistrica dobrano ispraznila. Stotine i stotine autobusa i automobila su odmicali od toga mjesta zajedničkoga veselja i zajedničke slave...

Prolazim kroz novu zgradu za ispovijedanje. Pristupi mi žena iz naroda.

— Velečasni, da li bih Vas mogla nešto zamoliti?

— Možete! A što želite?

— Ja sam došla sa svojima. Četvero ih ima ovdje odraslih koji rade u Njemačkoj. A nisu se uspjeli prije podne ispovijediti ... Biste li Vi htjeli..?

Onaj pogled naše MAJKE HRVATICE ostao mi je duboko u pameti. Došla je sa sinom, snahom, zetom i kćerkom ovamo na Bistricu. Nije joj dosta da su oni gledali veličajne prizore nikada nevidjene u povijesti toga Svetišta; krasne parade koje zanose tijelo i dušu; veličanstvene procesije; slušali mnoge lijepe riječi — ta naša majka ide k bitnom: njezina djeca će tek onda biti na Bistrici, i pravi plod Bistrice ubrati, ako se ispovijede... Pa makar i onda, kada su drugi već odavno na putu prema svojim kućama...

Čini mi se da je to karakteristično za Marijino slavlje u Bistrici.

Bilo je mnoštva! Bilo je izvanrednih prizora neviđenih ne samo u našoj domovini, nego i drugdje... Ali u tom slavlju, u tom mnoštvu, dogodila se tro-

struka eksplozija! U duši, u srcu našega naroda...

EKSPLOZIJA VJERE

Vjere, po Majci Božjoj, u onaj veliki svrhunaravni svijet. Tolike godine slušamo kojekakve priče i izmišljotine o tome da je vjeri u Hrvatskom narodu odzvonilo. Ali onaj, koji je gledao taj narod iz čitave naše zemlje, mirno i nepristrano, morao je uvidjeti da su to iluzije. Taj narod je upravo atomskom snagom tu vjeru očitovao...

Toga dana je postalo jasno: vjera je nešto što se tako duboko spojilo s hrvatskim srcem i dušom, da se ta vjera od njih ne može otkinuti: prije će nam netko iščupati srce iz njedara; prije će nam netko oduzeti život; prije će nas netko usmrtiti nego li nam vjeru uništiti...

Vjera u Boga! Vjera u prekogrobni život!

Očitovala se ona najviše kod ispovjedaonica. Zapažen je veliki broj MUŠKARACA u najboljim godinama života da se odlučuju urediti svoje račune s Bogom. Većina ih radi u inozemstvu. Njima je Bistrica najzgodnija da se pomire s Bogom. Ne znaju tuđega jezika. Daleko im je svećenik. A ovdje u Bistrici su svi kod kuće. Na svom pragu... Strpljivo čekaju na svoj red. Sada su se još radosnije ispovijedali, jer nisu više morali čekati u cintoru svima na očima, nego u specijalnoj za to sazidanoj zgradi. Ne moraju ni stajati. Mogu sjediti kao na neposrednom, prijateljskom razgovoru...

Reče jedan mladomisnik: — Najsnažniji moj dojam Bistrice 1971. godine bio je susret s ljudima u ispovijedaonici. Ljudi dolaze s osjećajem da izvršuju zavjet, koji je za njih svetinja...

Oj naš narode, velika je Tvoja vjera!

EKSPLOZIJA MOLITVE

Neki od prodavača i trgovaca se ljute, da im je slabo išao »kšeft«. A najviše su razočarani oni koji su spremili »pijaču«. Nije rasprodana. Malo se pilo... Zašto?

— Zato jer se mnogo MOLILO...

U subotu navečer je počela zajednička vigilija u šest sati... Ljudi su ostali, prateći zajednički program, sve do iza jedan sat poslije ponoći — u molitvi... A iza vigilije se nastavljala molitva u crkvi i na svakom mjestu: privatno, osobno...

— Ja sam dvanaest sati neprestano bio na nogama, priča jedan hodočasnik.

— Kako to?

— Prisustvovao sam cijeloj vigiliji. Iza toga sam otišao u crkvu, gdje su već u dva sata počele svete Mise. S narodom ostao sam u pjesmi i molitvi...

Nije to bio jedini. Desetine tisuća su tako provele onu noć. Molilo se sate i sate... Do umora ... Do klonulosti... Do iscrpljenosti... Božanski Spasitelj je rekao: »Gdje se dvojica ili trojica skupe u moje ime, ja sam među njima...« A ondje je bilo sto tisuća molitelja! Kakva je to Božanska snaga?!?

Čovjek je osjetio sigurnost da ova molitva i ovakva molitva mora biti uslišana. Kao i ona u SINJU za vrijeme turske opsade .. Sedam stotina hrabrih branitelja svojim molitvama je prisililo nebo da im je pomoglo .... Naš narod je to slikovito ovako opisao:

Kada je Turčin opasao sa svih strana grad Sinj, izgledalo je da bi ga mogao rukama zgnječiti i smrviti. Ta bilo ih je 60.000. A u tvrđavi samo šačica muškaraca. Doduše junaka alkara, kremenjaka iz Dalmatinskoga krša, ali ipak — šačica...

— Gospe draga, koja si nam došla iz dalekih bosanskih strana po svom svetom liku, molimo Te pomozi nam... Učini čudo...

Kad je Gospa to čula, krenula je do svoga Sina: — Sinko, jesi li čuo kako me ovaj narod zaziva? Smiluj se tome puku! Pogledaj, kako taj narod moli...

A Sin odgovara: — Majko draga, ne mogu! Ne mogu! Jer su me grijesima i previše vrijeđali... Mjera je prepuna .... Odlučio sam ih kazniti! Neka budu primjer i Božje pravde..

I opet Sinjani mole Majku Božju da im pomogne... I opet Bogorodica pokušava skrenuti Božje planove na druge tračnice, ali ni sada ne uspijeva. A kad je Gospa i treći puta došla, počela je Ona vapiti i prositi za svoj narod ovako: — Da, Sine, ovaj narod je griješio. Ali ja sam Njegova Majka, kao što sam i Tvoja Majka. Kao što sam Tebe dojila svojim mlijekom, tako sam i ovaj narod dojila svojom ljubavlju i pažnjom... On se u Mene uzda, zar ćeš pustiti da njihovo pouzdanje u mene bude uzaludno? Ja Te zaklinjem: iz ljubavi prema meni, smiluj se tome narodu...!

Premda su Božji planovi bili da Turci osvoje Sinj, Gospa je uspjela ove planove preokrenuti po zajedničkoj, zaufanoj molitvi svoga vjernoga hrvatskoga puka...

Ako je sedam stotina njih bilo dovoljno da preobrate Božje planove u nove tijekove, jer je molilo, zar stotinu tisuća onih koji su u Bistrici zajednički uistinu molili sate i sate, koji su se ondje uistinu umorili moleći, neće imati isti učinak...? Zar će imati manju snagu, kada nam je isto takvo čudo potrebno da se spasimo...

Uzdajmo se u snagu te eksplozije molitve!

EKSPLOZIJA SAMOPOUZDANJA

Trebalo je samo gledati lica stranaca i slušati njihove riječi onih veličajnih dana, da se u našoj duši probudi zdravi osjećaj povjerenja u vlastite snage. Oni su bili zapanjeni, začuđeni, očarani!

— Zar je to moguće?!

— Pa to nitko nije napravio na cijelom svijetu nego Vaš mali narod?!

— U vašim prilikama nešto ovako učiniti, znači napraviti čudo!

— To je narod! To su ljudi koji tako nešto stvoriše !

— Kapa dolje pred Hrvatima!

Vodim jednoga stranoga svećenika po novoj zgradi. Prošao je on Ameriku, jer

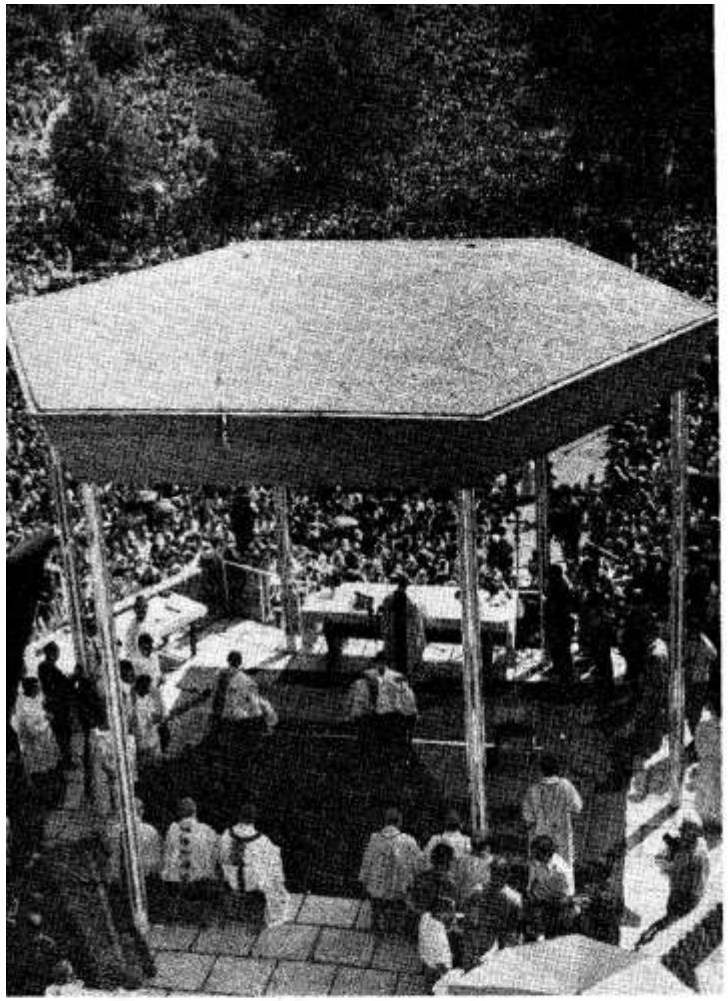

Pogled na
žrtvenik i kalvariju

je godinama ondje živio, bio je u Francuskoj, Njemačkoj, ali se nije mogao načuditi. Gleda ispovijedaonice, gleda paviljon s oltarom, gleda onaj veličajni prizor na Kvalvariju, gleda s najvišega vrha i promatra svećeničke sobe... Ne može sakriti svoga ushićenja. Izgleda mu sve kao bajka...

Znam jednoga laika, koji je radio u tehničkoj službi. Inovjerac je, ukoliko ima vjere. U početku je radio samo zbog dužnosti i zarade. Ali sam osjetio kako se malo po malo otapljala kora oko njegova srca. Ostao je začuđen. Tome se nije nadao. Nije mogao slutiti, da se u tom našem narodu krije takva veličajna snaga, takav čar...

Samopouzdanje! Ufanje u Boga i naše vlastite mišice... Sloga u ostvarenju zajedničkih želja... To odlučuje o sudbini naroda... Bog i naše vlastite šake... Vlastite šake su se onih dana očitovale u SLOZI, U ZAJEDNIČKOM nastojanju. Koliko je tu bilo malih i velikih, poznatih i nepoznatih heroja, koji su se čitave mjesece žrtvovali i radili da sve dobro uspije!!! Miško, Gušta, Vinko, jedan i drugi, Ivan, Joža, Štef, Željko, Dinko, Marija, Augusta, Fides, Tomaš itd... U slozi, u ljubavi oko proslave Marijine... I uspjeli su...

To bi pouzdanje u samoga sebe — koje smatram najpotrebnijim elementom naše budućnosti — bitno pojačalo da smo i službenije s našom zastavom, s našim narodnim oznakama rekli svoju zajedničku riječ predanja Majci Božjoj Bistričkoj... To je narod očekivao... To bi mu i trebalo... A nitko nam ne bi toga smio i mogao zamjeriti...

PLODOVI KONGRESA

Što će od svega toga ostati? Da li će ta eksplozija nestati u praznoj jeki? Ili će biti znak novoga života?

Kada je Indija trebala dobiti svoju nezavisnost, izgledalo je da će sloboda biti odmah u početku okrvavljena bratoubilačkim pokoljem. Hindusi i muslimani su se međusobno prijetili: čim otiđu Englezi, jedni će druge uništiti...

Prvi dan slobode upravo je padao na blagdan Velike Gospe.

Što je učinio veliki indijski vođa Mahatma Gandhi? Odluči otići u samu Kalkutu, gdje je bila najveća opasnost. Skupio je oko sebe prvake Hindusa i muslimana. Da li im je prao mozak obećavajući brda i doline? Da li im je bacao pijesak u oči govoreći fraze i napamet naučene rečenice? Ne! On ih je odijelio od svijeta i TRI DANA PROVEO S NJIMA U ZAJEDNIČKOJ MOLITVI. Za mir, za slogu, za progres, za napredak... Nije im govorio riječi ljudske mudrosti, nego je skupa s njima molio nebo za blagoslov..

Kad je osvanuo dan Velike Gospe i slobode Indije, muslimani i hindusi su kao braća zagrljeni prolazili ulicama Kalkute pjevajući pjesme slobode, sloge i ljubavi...

Ako je molitva pogana i muslimana imala tako snažan odjek kod Boga, zar će manji učinak imati ti dani eksplozije vjere, molitve i samopouzdanja katoličkoga naroda u Mariju, Pomoćnicu i Majku?! Sigurno da neće.. Samo, ta se eksplozija treba i dalje odvijati..

Lančano i sustavno!

Pero Bulat

BITI HRVAT, ZNAČI BITI ZABORAVLJEN

Ipak oni dani Marijanskoga slavlja na Mariji Bistrici kriju jednu nedorečenu tajnu! Misterij! U njima se krije jedna zagonetka!

— Što je privuklo one desetke tisuća iz najrazličitijih strana naše domovine, pače i čitavoga svijeta, ovamo u Mariju Bistricu sada 1971. godine, nakon tolikih godina nijekanja Boga i Majke Božje?

Tu tajnu bi trebalo povezati s još jednom koja zadire dublje u našu prošlost, u samo tkivo našega narodnoga života:

— Što je naše STARE tjeralo u prošlosti da su se utjecali Majci Božjoj kao nijedan narod Evrope sagradivši i podigavši 85 što većih što manjih samo svetišta i prošteništa Njoj na čast?

Potpuni odgovor na obadva pitanja dao je naš bistrički pjesnik Dragutin Domjanić svojim prekrasnim riječima:

»Suncu prosi vsaka roža,
Suncu trava vsaka,
Tak i Tebi Majko Boža
SRCE SIROMAHA.«

Da, tako i Tebi Majko Božja — srce siromaha leti kao što se suncu okreće svaki cvijetak, i svaka travka na livadi!

SIROMAŠNI smo bili u prošlosti: napadani, uništavani, prezreni, iskorištavani, pljačkani, bez prijatelja na zemlji i pomoći zemaljske;

SIROMAŠNI SMO i danas duševno i tjelesno grcajući na svim raspućima svijeta, ponižavani i izrugivani, oklevetani i bez prijatelja na zemlji.

Naš siromašni ZAGORSKI KMET je tražio pomoć pred okrunjenom Kraljicom u Bistrici prolijevajući »karv, tu slanu, kmetsku, stubičansku karv«.

Naš siromašni POMORAC i USKOK progonjen kao zvjerka utjecao se Gospi na Trsatu;

Naš siromašni sin DALMATINSKOG KRŠA tražio je pomoć od Gospe Sinjske da se oslobodi od vjekovnog zulumćara;

Naš siromašni i okrvavljeni GRANIČAR utjecao se Gospi u Kobašu da dobije zasluženi mir;

Naša siromašna RAJA tražila je pomoć Gospi na Kondžilu i Olovu da može spasiti svoj krst časni i slobodu zlatnu;

I DANAS ista snaga siromaštva duševnoga i tjelesnoga vuče nas u prošteništa Majke Božje ne samo ovdje u domovini, nego sve do Lourdesa, Fatime, Einsiedelna, Maria Zell — gdjegod ima svetišta Gospinih i gdjegod ima Hrvata.

Siromašni smo duševno i tjelesno tražeći po čitavom svijetu kruha i ruha — i zato se Njoj utječemo da nas skupi kao Majka izgubljenu djecu!

Siromašni smo duševno i tjelesno, te se zato boje naše majke rađati djecu da ne rađaju novu sirotinju i — zato Nju molimo da nas spasi od smrti.

Siromašni smo duševno i tjelesno te se predajemo alkoholu kao drogi, da barem u njemu nađemo neki zaborav vlastite bijede — i zato Nju molimo za pravu utjehu i okrepu!

Siromašni smo duševno i tjelesno te se predajemo psovki i kleveti — za što nam je tisuću puta žao! — i zato je zaufano molimo da nam se smiluje i da nam isprosi oproštenje...

Siromašni smo duševno i tjelesno te smo ljuti jedan na drugoga svađajući se i puštajući drugoga da našu neslogu iskorištava i zato se oko Nje skupljamo da nas složi i pomiri;

Siromašni smo jer smo zaboravljeni! Biti Hrvat znači zaboravljen, pravo je rekao — i to osjetio na svojoj koži — sadašnji Metropolita Južne Hrvatske...

Jest, zaboravljeni smo od ljudi. Zato se utječemo Majci Božjoj, zato se skupljamo oko Njezinoga svetoga lika! Za nas to nije luksuz, niti turizam, nego krvava, svakidašnja potreba... Naša Majka Božja Bistrička, draga Gospa Trsatska, naša Majka iz biloga Aljmaša, Solinska, Kninska, Majka Božja od Orašca, naša Majka s Trškog Vrha, Odvjetnica naša iz Remeta, naša Gospa Dragotinska, naša Majka Gorska, naša Gospa Tekijska, naša Gospa s Krasna, naša Gospa Volavska, Naša Majka iz Voćina, Pleternice, s Veprica, Čari na Korčuli, Molvarska u Podravini, Gospa od Škrpjela, Berma i Poreča u Istri...

Sve su to izrazi jedne stvarnosti: imamo Pomoćnicu, Majku! Mi siromasi Hrvati!

To je razlog zašto smo se u onoj velikoj noći svete Kongresne Viglije toj Majci predali i posvetili. Rekli smo zajednički, u ime miljuna, da na Nju i ubuduće računamo. Da se nadamo da nas neće napustiti... Pošto smo zapalili svijeće — izraz naših plamtećih srdaca — otpjevali smo narodne pjesme u čast Njoj kao Djevici i Majci, zajednički smo izdovorili svoje Vjerovanje i nepokolebivost povjerenja u Crkvu i papu. Riječi posvete glasiše ovako:

Nebeska Majko i naša Majko! Ovdje skupljeni sa svih strana svijeta i naše domovine, siromašni i zaboravljeni, mi se Tebi predajemo i posvećujemo. Tvoji smo i Tvoji želimo ostati. Predajemo Tebi svoju rođenu i nerođenu djecu! Predajemo svoju mladež koja živi na tlu naše lijepe domovine ili traži kruha i ruha na raskršćima svijeta!

Predajemo Tebi svoje očeve i majke koje pritište prevelika odgovornost za duševno i tjelesno uzdržavanje svojih obitelji! Predajemo Tebi naše bolesne i zdrave. Predajemo Ti naše livade i polja, predajemo Ti naše tvornice i naše ceste. Predajemo sela i gradove. Predajemo Ti sva radna mjesta na kojima stoje naši ljudi širom čitavoga svijeta.

Ne zaboravi Majko siromaha,
narod siromaha!
Ne zapusti nas od sviju zaboravljene!
Ne prezri nas nepravedno oklevetane!

Skupi nas raspršene kao pljevu opet u lijepoj našoj domovini da ovdje u miru mljesimo svoj kruh, gradimo svoj dom, oremo svoju njivu, odgajamo svoju djecu i naraštaj.

Daj da Te jednoga dana svi ugledamo u lijepom nebu, kako Te sada častimo na zemlji po nepokolebivoj vjernosti Crkvi i Papi!

Prečisto Srce Marijino, budi naše spasenje! Majko Božja Bistrička moli za nas...«

Davorija našega naroda ZDRAVO DJEVO posebno je snažno odjekivala te velike i bajne noći, kada su desetine tisuća uzdignutih ruku, sa svijećama ili bez njih, pjevali zanosno one velike i krasne riječi:

»Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
Naša Majko, naša zoro zlata,
Odanih Ti srca primi dar,
Primi čiste ljubavi nam žar!«

Pero Bulat

Kardinal papin delegat dr Franjo Šepor i belgijski kard. J. Suenens

KONGRESNI KRIŽNI PUT

Kada su u subotu navečer, za vrijeme velike Vigilije, zapaljene svijeće pred početak Križnog puta, izgledalo je kao da se nebo preokrenulo: Zvijezde su pale na zemlju i pokorno se predale u ruke hodočasnicima da ih nose, da ih uzdižu, a mračna zemlja kao da se izdigla prema nebu koje je ostalo bez nebeskih svjetlila u tami i noći.

Ni pomisliti se nije moglo da bi sav narod krenuo prema prostranoj Kalvariji. Trebalo je stajati na mjestu. Samo je mala grupica krenula u procesiji. Svi ostali su slijedili u duhu Majku Božju na njezinom preteškom križnom putu... Djevojke i mladići u narodnim nošnjama su vodili pjevanje s prostranoga paviljona, bogoslovi su predmolili, a sav narod je osjetio da to nije tuđi križni put, nego i njegov vlastiti...

S Marijom je pošao da po križnom putu dođe do uskrsnuća i pobjede...

Sa SUDETOM, poznatim našim pjesnikom, i narod je o sebi govorio:

»Mene srce boli, mene duša boli,
Ja ništa nemam što me ne bi bolilo.
Nisam prošao komadić puta,
Koga nije polilo kraljevstvo suza
Zaplakanih doli...«

Već kod prve postaje molili smo Gospu za snagu i karakter da se nikada ne složimo s pilatovcima koji Njezinoga Sina šalju u smrt. Druga postaja je bila postaja molitve za bolesnike i nemoćnike, treća za naše mladež. Četvrta postaja poziv majkama:

»O majke, koje ste vidjele umirati prvo i jedino dijete!

Sjetite se one noći, posljednje noći, uz ono sitno stvorenje što je jecalo; vode koju ste mu nudili da pije; leda, toplomjera i — smrti, koja je postepeno dolazila i koju ste sve bolje raspoznavali...

Zbogom moje malo dobro djetešce! Zbogom tijelo moga tijela!

Četvrta postaja, to je Marija, koja je na sve to pristala...

Ništa nije u Njoj što bi odbijalo ili uskraćivalo! Nijedna žilica u Njezinom isprobodenom Srcu koja ne bi primala i pristajala na ono što Otac želi...

Kao što je sam Bog tu, tako je i Ona nazočna.

Ona prima i promatra toga Sina, koga je začela u svojoj utrobi. Ne progovara niti riječi. Samo joj Srce šapće: Fiat — neka bude, neka bude...«

Prežalosna Majko, tako smo molili, daj svim našim majkama snagu da DONESU NA SVIJET ČEDO koje SE ZAČELO POD NJIHOVIM SRCEM...

I tako se od postaje do postaje nastavljao naš narodni križni put s našim potrebama: snaga za MUŽEVE; da prestanemo POGRĐIVATI sveto Lice Isusovo našim strašnim psovkama, kletvama i prostotama; trajni povratak u domovinu onih koji su daleko od nje; da im domovina omogući dolično i ljudski posao...

Kako se procesija više približavala vrhuncu Kalvarije, naša je molitva postala sve žarča, sve zaufanija, da kod JEDANAESTE postaje dođe do svoje najpotrebnije nakane — naši svećenici, redovnici i redovnice...

»Evo, Bog nije više s nama. On je oboren. Mnoštvo progonitelja Ga je spopalo za grkljan. Kao jelena.

Sjedoše na Te i koljena Ti upriješe na Srce.

Ova ruka što je krvnik nateže, to je desnica Svemogućega.

Svezaše noge Janjetu i pričvrstiše Svugdašnjega.

Kredom se na križu bilježi njegova visina i njegova širina. I kad okusi čavle, odmah ćemo ugledati Njegov lik.

Vječni Sine, čija je međa neizmjernost, evo Te dakle s nama!

Evo prijestolja Davidova, i slave Salamonove!

Sad se napokon ispuniše riječi koje je prorekao Prorok: »Probodoše ruke moje i noge moje, izbrojiše sve kosti moje!«

Nemam više ništa tražiti u čitavom svemiru. Dosta mi je ovaj Bog, koji je okovan s četiri čavla...

Prežalosna Majko Isusova i Majko naša! Skupa s Tobom klanjamo se i mi Isusu raspetom na križu i molimo da SVEĆENICI I REDOVNICI — koji po zavjetima sebe na križ razapeše — ustraju do konca na ovoj kraljevskoj postelji svetoga križa...«

Svjetlo Kristovo je sijevnulo s Kalvarije. Iz Isusova probodenoga Srca.

Tragedija je svijeta što okreće glave na drugu stranu žarkog da ne vidi Sunca, ruke stavlja na oči i neprestano viče: Kad li će sinuti zora u toj vjekovnoj noći...???? Tisuće, koje su te noći bili u Bistrici, okrenule su svoje oči prema tome Božanskom Srcu, prema Njegovoj svetoj Majci... U svoje ime! U ime onih koji ljube... Ali nisu ostali na Kalvariji... Oni su sišli dolje. Ostavili su Isusov prazan grob. Zaboravili na žalost. Probudiše u sebi radost i veselje zbog Kristove Uskrsne pobjede... Spoznali su da će novi Marijanski svijet izraditi samo oni koji će svijetu donijeti:

— R a d o s t, koja je trajna i beskrajna;

— S r e ć u, koja dušu prepljavljuje i guši bez muke i zasićenja;

— S v j e t l o s t, koja postaje svagdašnji kruh!

Ovakva radost, sreća, svjetlost, pobjeda, triumf ušli su u naše duše po slavnoj KONGRESNOJ KRUNICI. Bili smo svjedoci Isusova uskrsnuća Isusove pobjede na smrti. Moleći krunicu prelili smo te osjećaje u svoje duše i svoja srca... Da ih ponesemo kao najdublji utisak cijeloga kongresa...

A Mali Bijeli Anđeli iz Janjeva su dali svoj pečat toj cjelini križa i uskrsnuća...

»Isus usta slavni
I mrak nesta tamni... Aleluja...
Aleluja....«

P. B.

Majka vjere

MARIJINA VJERA Kad je riječ o Marijinoj vjeri, onda odmah treba reći, da je ona svoju veličinu izgradila upravo na temeljima vjere. Kolika je bila njezina početna krepost vjere možemo naslutiti iz toga, što se ona odaziva Božjem poticaju u svom srcu već kao djevojčica od tri godine i

u hramu se prikazuje i posvećuje njemu po zavjetu vječnog djevičanstva. Nigdje oko sebe nije našla na poticaj za to, nitko joj u tome nije dao primjer u tome, jer u to vrijeme djevičanstvo je bilo velika rijetkost.

Njezina se čvrsta vjera očituje i kad joj anđeo navješćuje tajnu utjelovljenja Sina Božjega. Iako njezin razum ne može shvatiti ovaj čas svu veličinu Božjeg zahvata u ljudsku povijest po toj tajni, ona se spremno odziva Božjem pozivu, koji od nje traži suradnju.

I dok je kroz devet mjeseci pod svojim srcem nosila božansko Dijete, njegovo božanstvo promatrala je samo očima vjere. Kakva joj je vjera bila potrebna u Betlehemu, kad je pred sobom ugledala nejako novorođenče za koje se na ovoj zemlji nije mogao naći bolji kutić od hladne spilje i prljavih jasala. Nije li joj jaka vjera bila potrebna i u časovima progonstva i bijede? Nije li je ona pratila i u godinama nazaretske tišine? Tu je ona pred sobom gledala dječaka, mladića, mladog čovjeka, koji svojim rukama zarađuje teškim tesarskim poslom svagdanju koricu kruha. A u isto vrijeme vjera joj je govorila, da se pred njom tu nalazi utjelovljeni vječni Bog, koji sve to čini, da svijetu zasluži spasenje i milost.

U danima njegova javnog djelovanja ona je nekoliko puta jasno očitovala svoju vjeru, a Isus ju je potvrdio jednim čudom.

U bolnim časovima Isusove muke njezina je vjera dosizala vrhunac. U svome izmučenom, izruganom, vrijeđanom i prezrenom Sinu ona je očima vjere promatrala samo božansku nevinost i svetost. Ta vjera vodila ju je za njim, kad se pokriven nepravdama, prašinom, ranama i krvlju penjao na Golgotu vukući za sobom teški križ. Ta vjera podržavala ju je uspravnu ispod njegova križa. Ispunjena njom ona je primila veliku Sinovu oporuku, da u času kad je zavladala tama ne samo na Golgoti, nego i u tolikim ljudskim srcima, pa i onima, koja su do tada bila Kristu vjerna, ona postane majkom vjere i majkom vjernika.

Na uskrsno jutro njezina će vjera biti nagrađena, jer će prva ugledati svoga uskrslog Sina Pobjednika. A konačno slavlje slavit će na dan njezine smrti, kad napokon padne zastor i kad ona licem ugleda onoga kome je već potpuno pripadala dok je stupala tamnim putem vjere . . .

MAJKA NAŠE VJERE Glasoviti francuski propovjednik Bossuet nazvao je Gospu »Majkom svih onih koji vjeruju«. I nije se prevario, nije pretjerao. Sveti nam je Luka zapisao u svome evanđelju na dva mjesta: »Marija je čuvala sve ove događaje i razmišljala o njima u svom srcu.« (Lk 2,19 i 2,51) Za koga je ona čuvala sve te događaje u svome srcu, ako ne za nas. Od nje Luka saznaje za tajnu utjelovljenja Sina Božega, za Josipovu kušnju, za Isusovo rođenje u Betlehemu, za poklon pastira i Matej za poklon mudraca. Ona je pripovijedala i o Isusovu obrezanju, i o njegovu prikazanju u hramu, i o bijegu u Egipat, i o onom događaju u hramu, kad se Isus izgubio. Dakle cijelo Isusovo djetinjstvo evanđelisti su mogli opisati samo na temelju njezina izvještaja. I tako je ona bila prvi Isusov evanđelist.

No još više nego što je to njezino čuvanje svih tih događaja i pričanja evanđelistima, važno je to, da je ona majka naše vjere u prvom redu po tome, što nam jo po njoj darovan začetnik naše vjere — Isus Krist. A i onda, kad nam je već darovala Isusa, ona svojom čvrstom vjerom u njegovo božanstvo i u njegovo otkupiteljsko poslanje potiče i druge da isto tako vjeruju svom dušom i srcem u njega. Zar nije to učinila u Elizabetinoj kući, zatim u Betlehemu kad je velikodušno pokazala i pružila svoje novorođeno Dijete pastirima, pa u hramu starcu Šimunu i starici Ani, ili kad ga je pružila mudracima, ili kad ga je u Egiptu pokazivala poganima . . . Nije li ona svojim majčinskim posredovanjem u Kani Galilejskoj izmolila prvo Isusovo čudo i tako pomogla Isusovim učenicima da dublje upoznaju svoga Učitelja. Nije li ona svojim velikodušnim žrtvovanjem Sina u času rastanka u Nazaretu svima nama darovala po njemu uzvišenu nauku evanđelja? I nije li zajedno sa svojim Sinom prinoseći golgotsku žrtvu svima nama zaslužila najveće plodove što nam ih nuđa Isusova vjera: svete sakramente?

Nije stoga nikakvo čudo, da je ona postala majka i čuvarica vjere ne samo prvih Isusovih sljedbenika nego i svih onih koji će kroz sve buduće vjekove poći za Isusom i u njega vjerovati.

S pravom je stoga mogao reći sveti Ćiril Aleksandrijski: »Po tebi, Marijo, apostoli su propovijedali narodima nauku spasa; po tebi su đavli bili natjerani u bijeg i čovjek ponovo pozvan u nebo; po tebi je dovedeno do spoznaje istine svako stvorenje, koje se dotad nalazilo u tami idolopoklonstva; po tebi su vjernici došli do svetog krštenja i širom svijeta utemeljena je Kristova Crkva.«

MARIJA I VJERA NAŠIH DANA Mi smo danas svjedoci velike krize vjere u tolikim dušama, i to ne samo ovdje ili ondje u svijetu, nego širom svijeta. Crkve su sve praznije, otpada od vjere biva sve više, i to ne samo među mladima, nego i među starijima, za koje nitko ne bi očekivao da će doživjeti takav lom. Nisu od toga pošteđeni čak ni svećenici ni redovnici. Na sve strane čuje se za razne pobune, nijekanje pojedinih vjerskih istina. I mnogi se pitaju: Ima li izlaza iz te krize?

Ima! Vratimo se k Mariji. Učimo od nje kako treba vjerovati i što sve treba biti spreman za vjeru podnijeti u časovima kušnje. Još više, treba znati pred njom sklopiti ruke i ponizno moliti: »Marijo, majko vjere, vrati nam Isusa, začetnika naše vjere! Pruži nam ga kao što si ga pružila pastirima, mudracima, Šimunu i starici Ani! Moli ga, da u našim dušama obnovi čudo iz Kane: da našu dušu razvodnjenu vjeru pretvori u vino čvrste i nepokolebive vjere!« No svakako, i mi moramo poslušati Gospu, te izvršiti što nam govori. A ona nam kaže: »Što god vam moj Sin kaže, učinite!« A što on kaže? »Držite moje zapovijedi!« Jest, budemo li poslušali Gospin poziv i Isusovu zapovijed; ponovo će se u pojedina srca početi vraćati već zamrla vjera, a s njom i sve njezine blagodati ovdje i u vječnosti.

Josip Njavro

O. FRANJO SIPUSIC

MOJA VJERA

Školska godina je pred nama. Da ispunimo svoje obveze prema djeci, što se tiče njihove naobrazbe, prisilit će nas same prilike i neprilike. Da im omogućimo i vjersku naobrazbu, moramo sami o tome posebno voditi računa. Svake smo godine u Glasniku nastojali roditeljima dozvati u svijest tu dužnost. Ove godine dajemo u ruke nešto više i odraslijoj djeci, i roditeljima i vjeroučiteljima, da ne velim i onima što se samo po sebi razumije, svim našim dragim čitaocima. U Glasniku ćemo od ovoga broja nadalje donositi po četiri izrađene kateheze. Uzmimo to ime za pojedine religiozne teme. Neke će kateheze biti kraće, neke dulje. Uglavnom za svaki tjedan po jedna. Međutim, očito je da neke od njih iziskuju vremena da se kroz čitanje usvoje, ili da se kroz predavanje razrade, protumače i ponove. No nitko neće nijekati, da je to jedan pokušaj

kako bismo pomogli u općem nastojanju vjerskog odgoja. Predavači koji nemaju vremena za duga spremanja naći će ovdje gotov materijal i što je još više, taj materijal mogu učenici imati u rukama kao školski priručnik. Lakše prate, lakše ponavljaju i lakše uče.

U otprilike 80 kateheza zahvaćena su sva pitanja koja se moraju obraditi i što ih kršćanin mora znati. Kateheze su izrađene i čekaju svoje postupno objavljivanje. Na kraju ovog uvoda donosim pregled.

Napominjem da su kateheze izrađene s velikim poštivanjem prema istini, dolazila ona putem ljudskog nastojanja ili Božje Objave. Prigovor koji će se sigurno čuti da su preteške i pune filozofiranja želio bih odmah opovrći: Postoji početni katekizam, postoji Biblijska povijest, postoji i zrelije razmišljanje o vjeri. Naša vjera nisu pričice niti je ona pomodarstvo. Skriveno blago Božjeg kraljevstva moramo tražiti na koljenima i u ozbiljnu radu natopljenom molitvom. Osobito bi mi bilo drago da ovi retci budu od koristi onima koji traže istinu, a nisu imali prilike da sustavno prate vjersku pouku.

PREGLED MATERIJALA:

1. **Riječ i misao**
2. **Odakle ljudima ideja o Bogu?**
3. **Može li se dokazati da Bog postoji?**
4. **Da li Bog postoji?**
5. Gledaj na svršetak
6. K Bogu nas vodi zakon u nama
7. Ljudski rod je suglasan u osnovnim istinama
8. Što je s ateizmom
9. Poteškoće široke potrošnje
10. Što Bog poručuje o sebi!
11. Čovjek je slobodno biće.
12. Što je to duša?
13. Postoji duhovni svijet.
14. Duša je duhovna bitnost.
15. Duša ne umire.
16. Krist i duša.
17. Vjera ili tvrdoglavost.
18. Naravna i nadnaravna vjera.
19. Bog je govorio ljudima.
20. Neke opaske.
21. Isus Krist, povijesni izvori Kristove opstojnosti, Nekršćanski izvori.
22. Kršćanski izvori, Evanđelja.
23. Rođenje i djetinjstvo Isusa Krista.
24. Učenici.
25. Petar.
26. Govor na gori.
27. Kafarnaum, Navještaj euharistije.
28. Uskrsnuće Lazarovo.
29. Isusov proces
30. Kristova otkupiteljska smrt.
31. Uskrsnuće.
32. Od uskrsnuća do uzašašća.
33. Isus Krist jest Bog.
34. Sjedinjenje Bož. i ljudske naravi u Osobi.
35. Bogorodica.
36. Trojedini Bog.
37. Prva osoba Presv. Trojstva.
38. Druga Osoba Presv. Trojstva.
39. Duh Sveti.
40. Otkupljenje.
41. Grijeh i njegovo ruho.
42. Otkupljenje (2)
43. Grijeh u životu čovjeka.
44. Nauka o milosti.
45. Što je milost.
46. Kakvih ima milosti.
47. Priprava na opravdanje.
48. U opravdanju nestaju grijesi.
49. Opravdanje po savršenoj ljubavi.
50. Opravdanje se sastoji u milosti koja je počelo novoga života.
51. Sudioništvo u naravi Božjoj
52. Posvetna milost nije u svima jednaka. Da li je moguće da pravednik izgubi milost. Sigurnost, da li smo u milosti.
53. Pravednik u stanju milosti zasluže.
54. Svetost: Geneza, Tvarna i osobna svetost.
55. Djelujuće milosti.
56. Nekoliko pitanja o milostima.
57. Milost uzdignuća.
58. Izaijina pjesma o Vinogradu.
59. Djelotvorna milost.
60. Preodređenje.
61. Sredstva milosti: Sakramenti.
62. Početak novog života.
63. Poziv na ispovijedanje vjere.
64. Hrana naše duše.
65. Sakramenat pomirenja.
66. Dozrijevanje.
67. Ženidba znak milosti.
68. Vječno svećeništvo.
69. Crkva — znak podignut među narodima.
70. Crkva u vremenu, Dvije zastave.
71. Crkveni sabori.
72. Pavao i Augustin.
73. Sv. Benedikt, Franjo, Dominik i Ignacije.
74. Misijsko djelovanje Crkve.
75. Otkrivenje svetoga Ivana.
76. Kršćanin pred smrću.
77. Odgovornost na kraju kušnje.
78. Put pravednika i zlotvora nikad se neće sresti.
79. Dođi, slugo, dobri i vjerni, uđi u veselje svoga gospodara.
80. Marta, uskrsnut će tvoj brat!

I. KATEHEZA

Riječ i misao

Da bismo mogli s korišću pratiti razlaganje o Bogu moramo se na čas zaustaviti. Promotriti nam je što je to pojam, ideja, misao. Od te duhovne stvarnosti krećemo na put prema Bogu.

1. ŠTO JE TO POJAM? Bilo je to davno. Još u klupama pučke škole. Učiteljica je navijestila da će govoriti o važnim stvarima. Svi smo naćulili uši:

— Djeco! Znade li tko od vas, što je to pojam?

U razredu je bio tajac.

— No ipak, nastavi učiteljica, vi sigurno znadete što je to. Toliko ste puta rekli »Nemam pojma!« — Što ste mislili kod toga? Očito, da o stvarima o kojima se govori, ne znate ništa. Ne znati o nekoj stvari baš ništa, znači nemati o njoj pojma. A poznavati nešto, znači, imati o tome pojma. Znati o nekoj stvari sve, znači, da imamo o tome ispravan i savršen pojam, shvaćanje.

Učiteljica nije ostala pri tome. Naredila je da izvadimo svoje male drvene trokutiće. Ona je sama pošla prema ploči, uzela u ruke veliki trokut i nastavila:

— Što ja, djeco, držim u ruci? Što vi držite? pitala je, a razred je jednodušno odgovorio »trokut«. Zatim je nastavila: Riječ »trokut« koja se obistinjuje u vašim trokutima i u mom velikom trokutu, i u svim trokutima, jest zapravo sama ideja trokuta, u trokutu ostvarena, a mi je usvojili. Ona se rodila u nama kad smo prvi puta shvatili što je to trokut. Od tada ta misao stanuje u nama, i mi po njoj prepoznajemo svaki trokut. Svakom biću odgovara njegova zamisao. U nama pak stanuje poimanje, razumijevanje tog bića. Mi o njoj imamo pojam. Kad ga izričemo, on postaje riječ. Tako se mi obogaćujemo mislima, shvaćanjima stvari i zbivanja. U nama je sve to pohranjeno u jednoj neobično bogatoj i zanimljivoj riznici . . . Držim da sada svi razumijete što je to pojam, ponovila je učiteljica. Nas okružuju stvari i događaji, a naše znanje i poimanje tih stvari jesu naše misli, ideje i pojmovi.

2. BIT I NARAV POJMA Ako malo analiziramo pojam ubrzo ćemo otkriti njegova svojstva. Trokut koji je u nama, niti je velik, niti malen, niti drven, niti od plastike, niti je trokut s tri jednaka kuta, niti je trokut s jednim pravim putem. Taj naš »trokut« lišen je svih dimenzija i protežnosti, svake zasebne određenosti. Taj poopćeni trokut jest riječ duše, jest sredstvo našeg misaonog zbivanja, jest dio duševnog bogatstva, rječnika. Pojmovi su dakle oduhovljene stvari. Oni su i općeniti.

No mi smo si svjesni da ima pojmova koji su bili naša svojina, ili

da su nas ostavili. Mnoge stvari mi zaboravljamo. Većinu stvari nikad nismo ni znali. To je dosta važna spoznaja. Pojmovi su naime naša svojina, ali nikad nisu s nama istovjetni. Oni predstavljaju nešto, što mi posjedujemo, no bez čega na kraju krajeva možemo i biti. Barem bez ovog ili onog pojma. — Pojmovi su dakle naša svojina, i oni nas usavršavaju. Naši pojmovi bez nas ne postoje. Sve je to važno uočiti, jer se u slijedećim retcima susrećemo s osobitom jednom idejom, pojmom **»bog«.**

3. IDEJA, POJAM »BOGA« Svoje ideje o trokutu, kući, majci mi smo stekli neposredno iz iskustva. Kakav se misaoni proces pri tome odvijao nije mjesto da to tumačimo. Međutim nešto ipak moramo reći. Da naime ima jednostavnih pojmova koje bez naprezanja shvaćamo i činimo ih svojom svojinom, no ima i pojmova koji nisu tako jednostavni. Postoje pojmovi kao istina, pravednost, dobrota koji su kudikamo složeniji od pojma trokut. Mi susrećemo dobrotu, nama godi pravednost, od istine živimo. No tko će pojmiti, što je pravednost, istina i dobrota.

Ima međutim jedan još složeniji pojam; jedna ideja koju nikada nećemo pravo dokučiti, a to je ideja »Bog«. Porijetlo te misli predmet je slijedeće kateheze. Sada međutim naglasimo samo to: da među našim pojmovima postoji golema razlika jednako kao što postoji i među bićima, i da su oni pojmovi najjednostavnijih bića najiscrpniji. Postoje sve savršenija i savršenija bića i sve savršeniji i savršeniji pojmovi dok na kraju ljestvice ne stoji najsavršenije biće, i naše misli koje oko tog bića pletemo. Ti su pojmovi doduše najblijeđi od svih naših shvaćanja, ali im u stvarnosti odgovara biće koje nadilazi naša poimanja. Zato ćemo reći, kad to dođe na red, da su sve naše spoznaje tog bića nesavršene.

Recimo još jednu misao ovdje iako ona predpostavlja jedan skok. Naša je spoznaja i naše savršenstvo. Ona nas usavršuje i određuje. Ona je naša. Kad međutim velimo da je Bog misao, mi nikako ne želimo ostati pri tom da tvrdimo kako je on predmet naše spoznaje i ništa više. Bog je misao ne samo koju mi svojim shvaćanjem nazrijevamo, nego je on misao koja je svoje vlastito određenje. Usvojna misao. Misao subjekt. Veliki DUH.

Retci što slijede, traganje su za tim Velikim Duhom.

2. KATEHEZA

Odakle ljudima ideja o Bogu?

Činjenica religioznosti nikako se ne da zataškati. Ne samo pozitivan, nego i negativan stav prema Bogu, potvrđuje tu činjenicu. Postavlja se pitanje odakle ljudima misao na Boga. Kako se ta ideja o Bogu rađa u pojedinom čovjeku?

1. POVIJESNI PREGLED **Ineizam** (Plato, Descartes) tvrdi da je ideja o Bogu ljudima prirođena. Trebamo se samo prisjetiti te ideje u susretu s vanjskim svijetom. — Ova tvrdnja ne stoji. Mi imamo prirođenu sposobnost da stvorimo ideju o Bogu, ali prirođenih ideja mi nemamo.

Ontologisti su htjeli da mi i u ovom životu gledamo Boga neposredno, iako nejasno. U tom zrenju, intuiciji mi spoznajemo i ostale stvari. — Međutim naše unutarnje iskustvo ne govori nam ni o kakvom neposrednom gledanju Boga. Prema tome i ta teorija o rađanju ideje o Bogu ne stoji.

Tradicionalizam bi htio protumačiti porijetlo ideje o Bogu tako da su naši praroditelji primivši jednom objavu prenosili svoje znanje na potomke. Tako su po predaji ideje o Bogu došle do nas. Uz tu svoju teoriju škola tradicionalizma niječe ljudskom umu svaku sposobnost da domisli moralne i religiozne istine. — Da su naši praroditelji osim naravne spoznaje primili i objavu, to je lako razumjeti, ali nijekati našem umu sposobnost da sam dođe do ideje o Bogu, nije ispravno.

Ima nadalje onih koji misle da se u nama ideja o Bogu rađa u nekom religioznom doživljaju; neki opet misle, da nam je potrebno osobito rasvjetljenje; treći da je za to potrebna prava objava. — Ne isključujući neke elemente svoju ćemo misao iznijeti u drugom djelu ove kateheze.

Ima nadalje onih koji ideju o Bogu drže iluzornom, nestvarnom. To su materijalisti i pozitivisti. Kako te teorije ništa ne tumače, nećemo se na njih obazirati.

Od najzaslužnijih za proučavanje porijetla ideje o Bogu jest svakako učenjak i misionar štajlovac **o. Wilhelm Schmidt.** U suradnji sa svojom braćom misionarima proučavao je taj čovjek sadržaj, obrede i moralni život najstarijih plemena. Rezultate je objavljivao u djelu »Porijetlo ideje o Bogu«. Zapažanja su ova: Vjera najstarijih plemena čista je od svake primjese krivovjerja. Najstariji narodi imaju najčišću ideju o Bogu. Nema kod njih personifikacija prirode, kako bi to htjela teorija animizma. Sami oni svjedoče, kako su nekoć primili religiju po objavi.

Napomena: Mi nikako ne isključujemo objavu za sticanje, a pogotovo za pročišćavanje ideje o Bogu. Međutim ovdje nas zanima kako se u čovjeku rađa ideja i pojam o Bogu bez obzira na objavu.

2. RAĐANJE IDEJE O BOGU **Ideja, pojam,** misao o Bogu rađa se u zdravom, normalno razvijenom čovjeku sama od sebe, postepeno, pod utjecajem objektivnog svijeta i čovjekovog razumskog dozrijevanja. Krivo dakle imaju oni koji tvrde da nam je ideja o Bogu prirođena i da je se samo prisjetimo. Ona se stvarno u nama rađa kao i svaka druga ideja, i što je netko sposobniji da stvara i izvodi zadnje zaključke, taj će biti spremniji da je stvori savršenijom.

To ne znači da nam u sticanju ideje nije pomogao razuman odgoj. Odgoj može tu imati presudnu ulogu bilo pozitivniu bilo rušilačku. Ne mali utjecaj u sticanju ideje o Bogu imaju strasti. One znaju potpuno ugasiti težnju za Bogom. Osobito lakomost i sjetilnost. No kod zdrava i sređena čovjeka ideja o Bogu dozrijeva i čisti se od nestvarnih elemenata i sve to postepeno pod utjecajem objektivnog svijeta. Kako nam je to opravdati:

Naš um ima sposobnost stvaranja pojmova. U njemu se rađaju općenite spoznaje: bića, uzroka, reda, dobrote. Naš um posjeduje težnju da istraži uzroke i to zadnje. Nadalje posjeduje osim moći apstrahiranja i poopćivanja i moć idealiziranja, stvaranja općih normi dobra, ljepote, istine.

Što se tiče **volje** ona ima neumornu težnju za dobrim, za srećom. Poučena iskustvom, da su dobra ove zemlje nestalna, volja pomaže razumu u njegovim težnjama da istraži zadnje uzroke.

Naši **osjećaji,** osobito oni viši potpomažu težnje uma i volje. Isto tako i naša predodžbena moć pruža umu elemente neizmjernosti.

Tu je i **savjest.** Spomenuta doduše na zadnjem mjestu, ona je uistinu veliki savjetnik u traženju Boga, ona smiruje svojim blagoslovom, a skuplja se i grči u bježanju pred Bogom.

Objektivni svijet takav je da pomaže našem umu u stvaranju ideje o Bogu. Tu su prije svega bića ovoga svijeta koja nemaju zadnji razlog svoje opstojnosti u sebi. Sve to sili naš um da traži dalje. U svijetu su tragovi dobrote, ljepote, istine i sve nas to sili na idealiziranje. Tu je red u svijetu kudikamo veći od nereda i to nas upućuje da tražimo graditelja svijeta.

Tako se pod utjecajem objektivnog svijeta rađa u zdravom čovjeku misao o biću, začetniku i uzroku ovoga života. K tome nas vode i naša daljnja razmišljanja.

3. kateheza

Može li se dokazati da Bog postoji?

S. Th. 1. 2. 2.

NAPOMENA: Treća i četvrta kateheza doslovan su prijevod iz Teološke summe sv. Tome Akvinskoga. Nešto zrelije i ozbiljnije o ovim pitanjima jedva bi se pronašlo. Stvari su doduše teške, ali nisu neshvatljive. Treba o njima razmišljati. To je osobito važno kod dokaza za Božju opstojnost u četvrtoj katehezi. Za bolje razumijevanje napominjem kako su građeni članci sv. Tome. Najprije imamo naslov koji se ovdje poklapa s naslovom katcheze. Naslov je zapravo pitanje na koje članak odgovara. Iza naslova slijede poteškoće, problematika koja je oko tog pitanja spletena. Na te poteškoće Toma odgovara na kraju članka, iza kako je donio pravi odgovor (kod nas označen s riječju Pažnja) i iza kako ga je opravdao razlaganjem u sredini, u glavnom dijelu članka.

1. Čini se da Božju opstojnost ne možemo dokazati. Da Bog postoji, to je članak vjere; ono pak što spada na vjeru ne može se dokazati; dokazivanjem naime stvar biva očita, a vjera je baš o stvarima koje nisu očite, kako veli apostol (Hebr 11). Dakle da Bog postoji, ne može se dokazati.

2. Postupak dokazivanja predpostavlja poznavanje biti; kako o Bogu ne znamo što jest, nego samo što nije, čini se da ne možemo dokazati da Bog postoji.

3. Kad bismo uspjeli dokazati da Bog postoji, učinili bismo to jedino iz učinaka; no učinci nisu u razmjeru s Bogom. Bog je neizmjerno savršen, učinci nisu; između ograničenog i neizmjernog nema odnosa (proporcije); a kako se narav uzroka ne može otkriti iz neproporcionalnog uzroka, čini se, da ne možemo dokazati da Bog postoji.

Pažnja! Ovim se prigovorima protivi Apostolova riječ (Rim 1, 20): »Jer što je na njemu (Bogu) nevidljivo, razabire se i opaža po stvorenjima.« A to ne bi bilo tako, kad se po njegovim stvorenjima ne bi moglo pokazati da Bog postoji; prvo naime što o nečemu znamo, jest to da postoji.

RAZLAGANJE: Imamo dva načina dokazivanja: Prvi polazi od uzroka i nazivamo ga »radi toga«, i taj je put od stvari koje su naprosto starije, polazi se od onoga što je u redu opstojnosti prvije (kao kad bismo od sunca dokazivali svjetlost). Drugi je put kad nešto dokazujemo polazeći od učinka, (od pojave svjetlosti dokazujemo izvor svjetla, sunce). Naziva se taj put dokaznim postupkom »jer«. Taj način dokazivanja polazi od onoga što je nama bliže. Kako nama učinak može biti poznatiji nego njegov uzrok, od učinka dolazimo k sigurnoj spoznaji uzroka. Iz bilo kojeg naime učinka može se dokazati opstojnost njegova uzroka, i ako su njegovi učinci nama poznatiji, kako učinak ovisi od uzroka, poznamo li učinak, nužno preegzistira njegov uzrok. I zato, da Bog postoji, kakogod nam to nije očevidno po sebi, obzirom na nas, može se ipak dokazati iz učinaka, koje mi znamo.

Odgovori na poteškoće: 1. Na prvi prigovor odgovaramo, da istina, da Bog postoji, i ostalo što možemo o Bogu razumom dokučiti kako veli Rim. 1, 20, nisu članci vjere, nego predhodnice (preambula) vjere. Tako vjera predpostavlja naravnu spoznaju, kao što milost predpostavlja narav, i kao što savršenost predpostavlja usavršavanje. Ništa tome ne smeta, što neki, ono što je po sebi moguće dokazati ili doznati, prime od nekoga po vjeri, osobito ako ne shvaćaju dokazni postupak.

2. Kad se dokazuje opstojnost uzroka iz opstojnosti učinka, nužno se uzima učinak umjesto odredenice (definicije) uzroka, kako bi se dokazala njegova opstojnost. Upravo se to ovdje događa kod dokazivanja Boga. Da se naime dokaže kako nešto postoji, moramo uzeti u dokazivanju kao kariku (medium demonstrationis) samo značenje imena, a ne bit. Pitanje o biti slijedi tek iza pitanja o postojnosti. Božje se ime uzima iz učinka (Stvoritelj, onaj koji je stvorio), i zato u dokaznom postupku, kad se dokazuje Božja egzistencija iz učinka, smijemo uzeti kao dokaznu kariku to, što bi značilo ime Božje.

(NB: Postupak dokazivanja predpostavlja poznavanje biti, veli poteškoća. Pretpostavlja poznavanje biti u dokazivanju gdje se iz biti analizom dobivaju svojstva. No gdje se iz učinka zaključuje ne toliko na samu narav uzroka koliko na njegovu golu egzistenciju, taj prigovor otpada. Mi smo si svi svjesni da nas ovaj prvi spomenuti način dokazivanja Božje egzistencije ne bi nikuda doveo. Ostali bismo u redu pojmova. Ovaj drugi način je ostvaren. Ako su učinci stvarni, stvaran je i njihov uzrok. A barem to znamo o njemu, da postoji.)

3. Iz neproporcionalnih učinaka ne može se imati savršeno znanje o uzroku, ali se iz bilo kojeg učinka sa sigurnošću može dokazati opstojnost uzroka, kao što je rečeno u razlaganju, i tako se iz učinaka Božjih, može dokazati da Bog postoji, iako ga po njegovim učincima ne možemo spoznati savršeno kakav je u svojoj biti.

4. kateheza

Da li Bog postoji?

S. TH. 1, 2, 3

Prigovori: 1. Čini se, da Bog ne postoji. Ako je naime od dviju suprotnosti jedna neizmjerna, posve uklanja drugu. Tako bi trebalo biti i kod Boga. On bi morao biti neizmjerno dobro, i ako bi postojao, ne bi smjelo biti nikakva zla. A zlo postoji u svijetu. Dakle, čini se da Boga nema.

2. Nadalje: što se u svijetu može postići s manje počela, ne treba ih umnažati. Čini se da se pojave u svijetu mogu protumačiti počelima i bez Boga: pojave u naravi mogu se svesti na počelo što ga nazivamo priroda; a pojave koje spadaju na mišljenja mogu se svesti na razum i volju. Nema dakle potrebe da tvrdimo kako Bog postoji.

Pažnja! Navedenom se protivi ono što navodi knjiga Izlaska 3: Ja sam onaj koji postojim!

RAZLAGANJE: Da Bog postoji dokazuje se na pet načina:

a) Prvi je i očevidniji put koji polazi od nastajanja. Sigurno je i to vidimo da u svijetu nastaju bića. Sve što nastaje bude to po drugome. Ništa naime ne nastaje osim ukoliko je usmjereno na ono prema čemu teži. A nastajanje uzrokuje samo biće koje već postoji. Samo nastajanje i nije drugo nego prijelaz iz reda mogućnosti u red opstojnosti. Iz reda mogućnosti u red opstojnosti biće ne može biti prevedeno osim po biću koje već postoji; kao što toplina koja već jest, tj. vatra, prenosi drvo, koje je tek u mogućnosti da bude toplo, prenosi ga u čin i tako uzrokuje promjenu i preinačuje ga. — Nije moguće da bi jedno te isto biće bilo u isto vrijeme i pod istim vidikom u redu mogućnosti i u redu postojanja. To je moguće tek pod raznim vidicima. Ono što je vruće ne može biti hladno, nego je u isto vrijeme u mogućnosti da bude hladno. Nemoguće je dakle da bi biće pod istim vidikom i na isti način bilo podloženo nastajanju i samo ga izvodilo ili da samo za se uzrokuje prijelaz iz mogućnosti u čin. Sve dakle što nastaje, tj. što prelazi iz reda mogućnosti u red opstojnosti, nastaje po drugome. — Ako nadalje te promjene nastaju po biću koje je i samo podložno promjenama, i ono samo mora doživljavati promjene po drugome; ovo opet po drugome. U ovim stvarima ne može se ići u beskraj, jer tako ne bi bilo prvog bića koje bi uzrokovalo nastajanje, a dosljedno niti slijedećih bića, jer druga bića ne uzrokuju nastajanje osim što su i sama nastala od prvog pokretača; tako štap sam ne pokreće, osim u koliko pokreće ruka. Nužno je dakle doći do prvog pokretača, koji nije ni od koga nastao, a toga svi smatramo Bogom.

b) Drugi put dokazivanja jest s područja tvornog uzroka. U stvarima koje zamjećujemo sjetilima nalazimo niz tvornih uzroka; a nema ga, niti je to moguće da bi netko bio uzrok sama sebe, jer bi tada postojao prije samoga sebe, što je nemoguće. Nemoguće je nadalje, da bi niz tvornih uzroka išao u beskraj, jer je u nizu ovisnih tvornih uzroka prvi uzrok srednjega, srednji opet uzrok posljednjega, bilo da su međuuzroci mnogi ili samo jedan. Otkloni li se uzrok, nestaje i učinak; dakle, ako ne bi bilo prvog tvornog uzroka, ne bi bilo ni zadnjeg, ni srednjeg. Ako se u nizu tvornih uzroka ide u nedogled, nema ni prvog uzroka, a neće biti ni zadnjeg, niti međuuzroka; što sve skupa ne stoji. Dakle, prisiljeni smo priznati da postoji prvi tvorni uzrok, što ga svi zovu Bogom.

c) Treći put dokazivanja uzet je iz diobe bića na nenužna i nužno biće. Nailazimo naime na takova bića koja mogu postojati i nepostojati, nastaju naime i nenastaju, i dosljedno mogu biti i ne biti. Nemoguće je da bi takova bića uvijek postojala, jer za ono za što je moguće da ne postoji, bilo je da nije postojalo. Ako za sva bića vrijedi, da je moguće, da budu i ne budu, onda nikada nisu postojala. Kad bi sve to bila istina, onda ni danas ne bi ništa bilo, jer ono što ne postoji, ne počinje postojati osim po biću koje postoji. Ako dakle nikad nije bilo bića koje jest, nemoguće je da bi ikada počelo postojati, a ni danas ne bi ničega bilo, što je sve krivo. — Nisu dakle sva bića nenužna, nego moramo priznati nešto nužno u bićima. Ono opet što je nužno, ima razlog svoje nužnosti u sebi ili negdje drugdje. Kod nužnih bića ne može se ići u beskraj, slično kao i kod tvornih uzroka, kako je već dokazano. Moramo dakle priznati biće koje je u sebi nužno, biće koje nema razlog svoje opstojnosti drugdje, nego je uzrok nužnosti kod drugih. To biće svi nazivamo Bogom.

d) Četvrti put polazi od mjere savršenstva koja se očituje u stvarima. Ima naime bića koja su više ili manje savršena, istinita, plemenita itd. »Više ili manje« tvrdi se o onome što je različito, ukoliko se u obojem obistinjuje nešto od onoga što najviše jest. Npr. toplije je ono, što je bliže onome što je najtoplije. — Ima tako nešto što je sama istina, dobrota, plemenitost, i dosljedno, što je u najvišoj mjeri biće, jer ono što je najistinitije to je u najvećoj mjeri biće, kako se veli u 2 Metaph. Ono pak što se naziva takovim u najvišem stupnju, razlog je svega što spada u taj red; kao što je vatra, koja je najtoplija, razlog svake topline, kao što se tvrdi u spomenutoj knjizi. — Postoji dakle biće, koje je razlog opstojnosti svih bića, i dobrote i svake savršenosti, a nazivamo ga Bogom.

e) Peti način kako se dokazuje Božja opstojnost polazi od usmjerenosti u bićima. Vidimo naime kako bića kojima nedostaje spoznajna moć ipak rade svršno; vidi se to iz toga što uvijek, ili vrlo često, djeluju na isti način da postignu ono što je najbolje. Iz toga je jasno da ne postizavaju cilj slučajno, nego smišljeno. — Postizavaju ta bića, koja nemaju vlastite spoznaje, cilj, usmjereni od nekoga tko shvaća, razumije, kao što strijelac upravlja streli-

com. Postoji dakle razumno biće, koje sva bića u prirodi usmjeruje prema cilju. Nazivamo to biće Bogom.

Odgovori na poteškoće: 1. Na prvi prigovor valja reći ono što veli. Augustin u Priručniku (c 1. circa princ): Bog, kako je sama dobrota, nikad ne bi dopustio pojavu zla u svojim djelima, kad ne bi bio u tolikoj mjeri svemoguć i dobar, da i zlo pretvara u dobro. To dakle da Bog trpi zlo, djelo je njegove beskrajne dobrote, kad i po zlu i slabosti polučuje dobro.

2. Na drugu poteškoću valja reći ovo: Kako priroda djeluje usmjerena od nekog višeg činioca, nužno se po onom što se zbiva u prirodi dolazi do Boga, kao do prvog uzroka. Slično tome i ono što biva po vlastitom usmjerenju, valja svesti na viši uzrok, koji nije ljudski razum i volja, jer su to nestalna i nedovoljna počela. Sve što je nestalno i nesavršeno valja svesti na prvi princip koji je stalan i u sebi osnovan, kao što je pokazano.

OPĆA NAKANA ZA MJESEC LISTOPAD 1971.

Anarhija i današnji svijet

Da bi se ljudi oduprli prijetećoj anarhiji služeći se ispravno slobodom u nužnoj podložnosti..

RAZNI POGLEDI NA ANARHIJU

Anarhija je grčka riječ, koja doslovno znači bezvlađe. Anarhizam je — uzevši ga u stvarnom smislu — sistem društvenih odnosa, u kojem se nitko nikome ne pokorava, nitko ni na koga ne obazire, svaki nemilosrdno provađa svoju hirovitost na račun tuđe slobode i tuđih prava.

U prošlom stoljeću našlo se filozofa, koji su pokušali dati anarhizmu filozofsku podlogu. Filozofija anarhizma počiva na temelju da je čovjek slobodno biće, pa da nije opravdano, da mu se nameću zakoni i tako sili na stanovite obveze. I filozofijski anarhizam priznaje doduše da je čovjek društveno biće, u mnogome ovisan o drugima, te da prema tome i sam ima obveza prema drugima, ali te se obveze ne smiju temeljiti na zakonu, koji je uvijek nasilje na čovjeka, uvijek na štetu pojedinaca i cijele zajednice, nego se imaju urediti dogovorima i ugovorima, koji treba da stupe na mjesto zakona. Očito je, da je ovako filozofiranje utopija. Ugovor nikada ne može nadomjestiti zakon, jer se i on na zakonu temelji i u zakonu nalazi zaštitu.

Religijski anarhizam temelji se čak na najuzvišenijoj zapovijedi, na ljubavi. Na mjesto bilo kojeg zakona ima stupiti ljubav, kao zakon Božji, koji će regulirati sve društvene odnose. Ovakav anarhizam zastupao je neko vrijeme i Lav Tolstoj, ali ga je i napustio, kao neprovediv san.

Kad se u svagdanjem rječniku služimo izrazom »anarhija« i »anarhizam«, onda mislimo na grubo bezvlađe i na teške posljedice, kojima anrhistički »sistem« rađa na svim područjima ljudskih odnosa i ljudske djelatnosti.

Anarhija u političkom smislu ne protivi se samo zakonima i pravnom poretku, nego i samim ustanovama, koje zakone donose: državi i njenim administrativnim uredbama. Naša starija generacija sjeća se dana, koje smo proživjeli neposredno nakon završetka prvog svjetskog rata, u mjesecu studenom 1918. Stara državna vlast bila je utrnula, a nova još nije bila organizirana. Bili su to dani i tjedni pravog bezvlađa, u kojima je svatko mogao raditi što je htio, a nikakav javni poredak nije štitio ni živote ni imovinu građana. Bilo je onda ubijanja, pljačkanja i palenja kuća na sve strane. Na sreću, ova anarhija nije trajala dugo, ali i ono kratko vrijeme bilo je dosta da se izvrše onolika nasilja. Bila je to gruba anarhija, koja se nije temeljila na zakonu ljudske slobode, a još manje na zakonu ljubavi, nego na najnižim instinktima pokvarene ljudske naravi. To je anarhija i anarhizam na djelu.

PRODIRANJE ANARHIJE U PRIVATNI I JAVNI ŽIOVT

No nas u ovom ne zanima toliko anarhija u političkom i državnom pogledu, nego ona, s kojom se u svagdanjem javnom i privatnom životu susrećemo, a to je anarhija u moralnom smislu. I na tom području moguće je »bezvlađe«, a nažalost u nekojim je zemljama dobrom mjerom već i ostvareno. Ne mislimo samo na anarhiju u privatnom životu pojedinaca, nego i na područje javnog morala. Kada su se biskupi u Francuskoj i Italiji, te u nekim američkim državama obraćali državnoj vlasti i tražili da se poduzmu zakonske mjere proti pornografije u časopisima i filmovima ili proti javnoj golotinji i proti pornografskih kongresa, dobivali su odgovor, da ne postoje zakoni, kojima bi se mogli ovakvi slučajevi sprečavati i progoniti. Trebalo bi najprije stvoriti zakonsku podlogu.

Na moralnu anarhiju spada i anarhija u obiteljskim zajednicama. Ako se roditelji više ne usuđuju svojoj djeci zapovijedati, te ako se nimalo obaziru na odredbe i savjete svojih starijih, ne moramo li takvo stanje u obitelji smatrati anarhijom? U svakoj ljudskoj zajednici mora postojati neki poredak, netko mora biti nosilac auktoriteta i mora snositi glavnu odgovornost za zajednicu. Takav poredak temelji se na naravnom i pozitivnom Božjem zakonu, koji obvezuje roditelje prema djeci i djecu prema roditeljima. Ako se u kojoj obitelji taj poredak ne poštuje, onda za takvu obitelj moramo reći, da u njoj »vlada« anarhija. Isto bi vrijedilo i za veće obitelji kao što su župe, ili još veće kao što su biskupije. Pa i u raznim kulturnim ustanovama širom svijeta, da o političkim i vojničkim i ne govorimo, na dnevnom su redu razni anarhistički prekršaji. Kao primjer navodimo sveučilište u Lusaki. Predsjednik Zambije Kaunda obustavio je rad ovog sveučilišta od 15. srpnja do 30. kolovoza 1971. radi disciplinskih prekršaja i anarhije sta-

novite grupe sveučilištaraca. (L'Oss. Rom. 16. srpnja 1971. str. 1.)

Tko prati kulturni razvoj u današnjem čovječanstvu, napose u kulturnoj Evropi, lako će zapaziti nove smjerove na literarnom, slikarskom i graditeljskom području. Nailazimo na poeziju, koja se ne drži nikakvih pjesničkih ni estetskih načela, pa i na ovo područje prodire neka vrst anarhije. Nekada je sjedište umjetničkog stvaranja bilo u sređenim mislima, u dubokim osjećajima i estetskom obliku. Danas u »uspjelim« i hvaljenim produktima nailazimo na idejnu zbrku i proturječje, na plitke i nesređene osjećaje i na oblik, koji je sve prije nego poezija. Nije li ovo anarhija u poeziji? Što smo rekli za poeziju, vrijedi i za slikarstvo. Koliko puta promatramo crteže, za koje se kaže, da spadaju u »apstraktnu« umjetnost i da imaju vrlo veliku umjetničku vrijednost. O takvoj umjetnosti ne želimo mjerodavno suditi, ali ipak smijemo ustanoviti, da i u modernom slikarstvu ima anarhističkog duha. Na području graditeljstva susreli smo se sa raznim novim oblicima sakralnih objekata, koji su budili divljenje, ali i s takovima, koji su izazivali čuđenje. Pravu ocjenu dati će povijest crkvene umjetnosti. Nismo ni na tom području bez neke anomalije.

SUPROTSTAVIMO SE DUHU ANARHIJE

Ako današnjem svijetu i ne prijeti anarhija u političkom i socijalnom pogledu, ipak se duh anarhije sve više širi i utvrđuje na najrazličitijim područjima ljudske djelatnosti. Taj se duh očituje uznemiravanjem i razaranjem svakog moralnog, kulturnog i pravnog poretka, sa više ili manje očitom nakanom, da se sve dosadanje pokaže neuspjelim, promašenim, štetnim po čovječanstvo, a utre put novom svijetu, koji bi odgovarao anarhističkim načelima.

Širenju duha anarhije pogoduju sve one moderne države, koje ostavljaju neograničenu moralnu slobodu u javnom i privatnom životu, u literaturi i tisku te uopće u svim sredstvima komunikacije. Širenju toga duha pogoduju i same ljudske slabosti, kojima više godi popuštanje prirodnoj oholosti i sjetilnosti, nego ustrajno pobijanje neurednih prohtjeva ranjene i oslabljene ljudske naravi. Na to i Gospodin upozorava riječima: »Uđite na uska vrata, jer široka vrata i prostran put vode u propast, i mnogo ih je koji idu njim. Kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u život, i malo ih je koji ga nalaze.« (Mt. 7, 13-14.)

Ovome duhu treba da se svijesno i smišljeno suprotstavimo, njegujući i podržavajući onaj duh, koji je anarhiji protivan. Uklonimo najprije anarhiju iz vlastitog srca: držimo se dosljedno temeljnog načela, po kojem je Bog stvorio i uredio cijelu vasionu, uključivši i čovjeka, pa i ljudsku narav samog Sina Božjega. Bog je cijeli svijet stvorio po načelu, da se niže pokorava višemu, radi Boga, koji je početnik toga poretka.

Temeljni zakon, po kojemu Providnost upravlja svim stvorenjima u vidljivom i nevidljivom svijetu, lijepo je izrazio sv. Ignacije Lojola ovim riječima: »Promisao Božji blago uređuje sve stvari i dovodi ih do njihova cilja, niže po srednjima, srednje po višima.« Ovo je načelo provedeno i kod anđela: »Odatle i u anđela onaj red, kojim je jedna hierarhija podređena drugoj.« I cijeli se svemir osniva na tom načelu: »Odatle onaj zgodni vez nebeskih tjelesa, koja se kreću: njihova okretanja i gibanja dolaze postupice pravilno sve do najnižih od jedne najviše sile.« Kako se ovo lijepo slaže sa zakonom gravitacije, sile teže, prema nauci genijalnog Izaka Newtona. Veće nebesko tijelo privlači i drži u stalnoj udaljenosti manje nebesko tijelo. Tako Zemlja privlači i veže Mjesec, Sunce našu Zemlju. Sva su svemirska tijela po ovom zakonu u međusobnoj ovisnosti. Ovaj zakon ne vrijedi samo u fizičkom svijetu, nego i u moralnom. Što je u fizičkom svijetu zakon gravitacije, to je u moralnom zakon poslušnosti: »To se isto vidi na zemlji u svakoj državi, koja ima dobre zakone, a napose u crkvenoj hierarhiji, u kojoj svi udovi i službe zavise od jednog općenitog namjesnika Krista Kralja našega Gospodina.« Ign. Lojola: Poslanica o posl. br. 22).

Gdje se ovaj zakon ne održava, prevladava anarhija u onolikoj mjeri, u kojoj se zakon ovisnosti svojevoljno krši.

U ISPRAVNOJ SLOBODI NUŽNA POKORNOST

Naš Sveti Otac vrlo često govori o poslušnosti i upozorava na velike štete, kojima rađa zanemarivanje ove kreposti. U skupnoj audienciji 18. listopada 1968. nazvao je ovaj predmet »teškom«, »nepopularnom« i »kompromitiranom« temom. Danas je teško govoriti o poslušnosti — rekao je Papa — nakon što je Koncil veoma naglasio slobodu i dostojanstvo ljudske osobe; Koncil govori o čovjeku kao djetetu Božjem, istakao je slobodu u izražavanju vlastitih misli, slobodu u dijalogu, u istraživanju i udruživanju. No ne smijemo zaboraviti, da je Koncil imao na umu zrelog čovjeka, a prava zrelost ne dovodi u pitanje poslušnost, nego je samo utvrđuje. Ako uslijed koncilskog duha poslušnost stradava, to samo znači, da današnji čovjek još nema one zrelosti, s kojom je Koncil računao. »Prekomjerno cijenjenje subjektivnih kriterija ne dopušta da se shvati, kako može jedan izvanjski kriterij, naime auktoritet, da se opravdano upliće u spontano mišljenje pojedinca ili grupe. »Sveti Otac veli dalje: »Izrazi: osobnost, savjest, autonomija, odgovornost, suglasnost sa općim dobrom — prevladavaju nad izrazom »poslušnost.« A ovdje se ne radi samo o promjeni u riječima, nego u dubokoj idejnoj promjeni.« (Encicliche e Discorsi di Paolo VI, vol. 17. str. 222.)

Naša mjesečna nakana ne potiče nas samo na molitvu, da nas Bog očuva od duha anarhije i od same anarhije, koja svijetu prijeti, nego nam pokazuje i put, kojim se anarhija slabi i udaljuje: u ispravnoj slobodi treba prihvatiti obveznu poslušnost. Apostolat Molitve ovu nam nakanu predlaže, Sveti Otac je blagoslivlje, a mi prionimo uz revnu molitvu. Božansko Srce prijateljski će se i samilosno obazrijeti na naše vapaje.

Ivan Kukula D. I.

KNJIGA U OBITELJI

MOĆ TISKANE RIJEČI Svakome od nas dobro je poznato koliko je u naše dane rašireni film i radio-televizija. Stoga se samo od sebe nameće pitanje, da li još uopće ima mjesta pisanoj riječi. Želimo li na to pitanje dobiti odgovor, dosta je da zavirimo u izloge knjižara, u kioske ili u razne pokretne i nepokretne knjižnice.

Prije nekoliko godina izašlo je iz tiska, premo podacima UNESCO, preko 250.000 raznih knjiga u nakladi od preko pet milijardi primjeraka. Čemu to mnoštvo knjiga? Da odgovore ukusu i potrebama najrazličitijih čitalaca. Tu su knjige iz najrazličitijih struka, koje imaju pomoći ljudima tih struka. Ima tu mnogo literarnih djela, kao što su romani, pjesme, drame, pripovijetsti, putopisi, životopisi i književne kritike. Uz njih se nalaze i razna povijesna djela bilo kao znanstveni rezultati nekih istraživanja povijesti, bilo povijesni dokumenti, bilo razni memoari, bilo kao razni pregledi povijesti, bilo povijesna kritika. Naići ćemo i na pedagoške priručnike pisane za odgojitelje i za roditelje. Uz njih će se naći i djela koja su pisana za duhovnu izgradnju i mladeži i odraslih. Ni knjige vjerskog sadržaja nisu tu na posljednjem mjestu. No na žalost u tome mnoštvu knjiga ima dobar postotak i onih, koje nisu pisane niti za intelektualnu niti za moralnu izgradnju, nego naprotiv imaju posve protivan cilj. Takve su knjige u kojima na prvome mjestu stoji erotika i sentimentalizam. A danas sve više prodire na sve strane i prava pornografija.

I dok promatramo to mnoštvo knjiga i časopisa, možemo li sumnjati da će oni neopazice proći kraj nas? Signurno ne će. Dok slika na filmu ili na televizijskom ekranu i glas iz radio aparata dođe i prođe, knjiga nam ostaje uvijek pri ruci i možemo je ponovo čitati, zadržavati se na pojedinim mjestima koliko god želimo. Njezin stil, živost opisivanja, zornost, zastupanje određene ideje, opravdanje raznih postupaka, napadanje ili branjenje pojedinih moranlih načela, prodiru do srži čovjekova bića. Napose to vrijedi za mladež, koja tek stvara svoj nazor na svijet.

Dobra knjiga može izvršiti veliki preokret na bolje u duši onoga koji je čita. Glasoviti francuski mislilac Jacques Maritain i njegova žena našli su put do Boga po knjizi Leona Bloya, koja nosi naslov »La femme pauvre — siromašna žena«. I sveti Ignacije Lojola obratio se čitajući životopis Isusov i svetaca. Isto bi mogli reći i toliki drugi obraćenici za sebe i u prošlosti i u naše dane.

No kolike bismo našli koje je zla knjiga gurnula u propast!? Osobito među mladeži. Jedan mladi kriminalac od 15 godina nakon izvršenog zločina bio je uhvaćen i suđen. Na sudu je izjavio: »Čitao sam mnogo romana. U jednom od njih našao sam opis onoga što sam izveo.« A drugi jedan mladi zločinac, koji je ubio čovjeka i zbog toga bio osuden na smrt vješanjem, pod vješalima je rekao: »Osuda je posve pravedna. Jedno samo žalim, a to je, što prije svoje smrti ne vidim na vješalima svojih roditelja, Jer da nisam u roditeljskoj kući našao i čitao zle knjige, sigurno ne bih ovdje završio svoj život.«

Da, knjiga i danas, u vrijeme radija, televizije i filma, ima i te kako velik utjecaj. Stoga o njoj treba voditi računa, kad se radi o odgoju djece i mladeži.

MLADEŽ ŽEDA ZA NOVIM SPOZNAJAMA Svaki roditelj zna koliko djeca već od prvih godina nakon što dođu k razumu žele upoznati svaku stvar s kojom se susretnu. Ta želja iz godine u godinu sve više raste i traži sve moguće načine kako bi bila što više ostvarena. Dijete u prvim godinama traži te spoznaje preko raznih slikovnica. I tu već mnoga djeca nauče pomalo čitati u želji da pročitaju tumačenje pojedinih slika. Nakon slikovnica dolaze na red razne dječje pripovijesti koje hrane dječju maštu i tako uvode djecu u čarobni svijet vila, patuljaka, divova, životinja koje misle i govore. I na tim primjerima pomalo se oblikuje u djetetovoj duši raspoznavanje dobra i zla, moralne odgovornosti, nagrade za dobro i kazne za zlo.

I u predpubertetskom razdoblju i dječaci i djevojčice vole priče u kojima se pojavljuju junaci od krvi i mesa. Tu se već otkriva u dušama te djece borba između dobra i zla, između plemenitog i niskog, između moralnih ideala i nemoralnog blata ... Tu i dječaci i djevojčice već se nalaze između dva izbora: da li da posegnu za zabranjenom, nemoralnom literaturom ili da se hrane zdravim štivom dobrih knjiga.

Razumije se da kod odraslije mladeži sa jačnjem strasti privlačnost loših knjiga i časopisa biva još veća. Misle da će preko njih otkriti sve ono što ih zanima, a što se često tako pomno sakriva pred njima. Osobito tu dolazi u pitanje odnosa mladića i djevojke, pitanje mladenačke ljubavi, pitanje raznih stranputica i stvarima šeste Božje zapovijedi.

Razni izdavači nastoje što je moguće više iskoristiti te mladenačke želje i znatiželje, pa stoga izdaju razne romane, priče i stripove s takvim sadržajem. Ima ih koji se ne žacaju ni pred tim da izdaju razne pornografske časopise i knjige, jer znadu da će na tome dobro zaraditi.

Mladež čezne za novim spoznajama, ali ne zanima ih sve jednako. Razne znanstvene spoznaje, razni povijesni podaci, razne stručne pouke predmet su njihova školskog gradiva i tu prema posve određenom planu svaki od njih proširuje svoje znanje. No kad se radi o spoznajama čovjekove nutrine, tu nema plana ni programa koji bi im u tome pomogao. Tu su u najviše slučajeva prepušteni sami sebi da lutajući od nemila do nedraga traže rješenja. Istina, katolička mladež odgajana je prema kršćanskim moralnim načelima. Ali koliko je od njih baš u tim svojim pitanjima na vjeronauku dobilo pravi odgovor?! A ipak, taj im je odgovor neophodno potreban ...

ULOGA RODITELJA Prvu i najvažniju ulogu u tom velikom i važnom poslu dužni su odigrati roditelji. Oni sami moraju imati jasne pojmove o tome kolika je važnost pravog izbora knjiga za njihovu djecu. Najprije moraju sami dobro razlikovati što je dobro i što je zlo. Prema tome će onda klasificirati sve knjige na moralno dobre i moralno zle. Moralno zlim knjigama ne bi nikad smjelo biti mjesta u kršćanskoj kući. To isto vrijedi i za razne časopise i revije.

Kod izbora knjiga i revija neka roditelje nikad ne vodi puka znatiželja i lakoumnost. Isto tako neka ne nasjedaju raznim reklamama. Nije dosta ni to da je neki pisac poznat, kao ni pohvale literarne kritike pojedinih djela. Tu može biti riječ o literarno uspjelom djelu, ali u isto vrijeme o moralnoj baruštini. Takva knjiga zbog svojeg stila, zornog prikazivanja stvari i osoba, kao i zbog predmeta koji obrađuje, može biti duševni otrov, ne samo za djecu i mladež, nego i za odrasle. Stoga joj nema mjesta u katoličkoj kući.

A što se tiče dobrih knjiga, tu treba doro razlikovati one što služe za vjersku, moralnu i uopće duhovnu izgradnju, zatim one koji služe za intelektualnu izobrazbu općenito, zatim razne stručne knjige koje pomažu usavršavanju u pojedinim strukama, i napokon one koje služe za zabavu i odmor.

Želimo li dakle između tih knjiga nabaviti nešto, onda moramo paziti na dob i intelektualnu zrelost

svoje djece. Djeca moraju preko knjiga upoznavati svijet i njegove probleme postepeno. Svakom naime razdoblju života odgovara posve određeno polje zanimanja, koje se razvija uporedo s fizičkim, intelektualnim i moralnim rastom pojedinaca. Tu se ne smije ići prebrzo naprijed, jer i spoznaja života traži svoje vrijeme i svoj tempo. Ide li tko u tome prebrzo naprijed, može ga to skupo stajati.

Imajući sve to pred očima, dobro je da se roditelji povremeno posavjetuju s nekim što bi njihovoj djeci odgovaralo u određenom razdoblju života. Pa i onda kad starijoj djeci daju da sama nabavljaju pojedine knjige, treba ih naučiti da se ne povode za lijepim omotima, privlačnim naslovima ili preporukama svojih drugova, nego duhovnom i intelektualnom korišću što je od određene knjige mogu imati.

Veoma bi bilo poželjno da svaka obitelj ima makar i skromnu obiteljsku knjižnicu, ali u njoj neka budu uistinu dobre knjige ne samo s literarnog gledišta, nego još više s vjerskog i moralnog. Danas bi za tim morale ići ne samo obitelji u gradu, nego i one na selu. U naše vrijeme to nije nikakav luksus, nego prava potreba. U tim knjižnicama neka se svakako nađe Sveto pismo, zatim knjige koje tumače vjerske istine, katolička moralka, izdanja o kršćanskoj sociologiji i pedagogiji, a onda i razni katolički romani i pripovijesti, životopisi i putopisi ... Uz to onda neka se pomalo skupljaju i knjige naših pisaca kao i prijevodi stranih pisaca. Neka se nađu knjige za raznu dob mladeži počevši od onih najranijih godina.

Kako jedna obitelj, osobito na selu, ne može lako nabaviti veći broj knjiga, to se nekoliko obitelji može složiti te naizmjence nabavljati knjige. Svaka će obitelj imati doduše malu, nepotpunu knjižnicu, ali gledajući što su sve te obitelji zajedno skupile, ustanovit će se da to sačinjava prilično veliku i bogatu knjižnicu, koja može u dobroj mjeri pomoći djeci i mladeži u proširivanju vjerskog i profanog znanja. A takav način prikupljanja knjiga pripomoći će da se prilično izbjegne opasnost od utjecaja zlih knjiga na mladež.

Kako god je važno da se u takvim malim knjižnicama nađu knjige iz raznih područja i za raznu mladenačku dob, posebno je još važno da tu bude i takvih knjiga koje su potrebne onoj mladeži koja ulazi u pubertet ili se već u njem nalazi. Razumije se samo po sebi da te knjige moraju biti pisane na temelju kršćanskog morala, jer samo one mogu mladeži pomoći u raznim krizama. Preko tih knjiga i mladići i djevojke naučit će u sebi otkrivatiti s poštovanjem budućeg novog života, života mladenačkog dozrijevanja i buđenja mladenačke ljubavi. Naučit će kakav mora biti u kršćanskom duhu odnos između mladića i djevojke. Upoznat će na vrijeme razne opasnosti koje im u to vrijeme prijete. Naučit će se boriti za mladenačku čistoću. Upoznat će i način kako se katolički mladić i djevojka mogu temeljito pripraviti za brak. Danas, kad je pornografija preplavila svijet, moramo sve učiniti da svoju djecu spasimo od utjecaja tog otrova. A zloj knjizi protuotrov je dobra knjiga.

Kad se radi o kršćanskom odgoju djece i mladeži, ništa nam ne smije biti preteško ni preskupo ...

NAUČIMO DJECU ČITATI KNJIGE Glasoviti njemački pisac i pjesnik Goethe napisao je ove riječi: »Mnogi ljudi i ne slute koliko se vremena i truda traži da čovjek nauči čitati knjige. Ja sam se u tome vježbao desetke godina i još ne mogu reći da sam posve naučio.«

Svakako, nije lako s korišću znati čitati pojedinu knjigu. Koliko ima ne samo mladeži nego i odraslih koji samo gutaju stranice, a da onda na kraju ne bi znali reći sadržaj onoga što su pročitali.

Kod čitanja knjiga svakako je potrebno držati se nekog reda i discipline. Prije nego što počnemo čitati neku knjigu, ako nam je moguće, upoznajmo barem ukratko život autora, probleme koji su ga u životu mučili, njegov moralni lik, njegove omiljele teme. Zatim u samoj knjizi najprije pažljivo pročitajmo predgovor i sadržaj. Nakon toga počni polako i pažljivo čitati samu knjigu. Kad pročitaš jedno poglavlje, razmisli o tome i potraži glavnu misao. Ono što je za nas posebno djelovalo pozitivno ili negativno, zabilježimo u nekoliko riječi u bilježnicu. Kad smo pročitali knjigu, zabilježimo ukratko sadržaj i ocjenu knjige. Isto tako zabilježimo i odgovor na pitanja koja su nam se tijekom čitanja nametnula. Kod procjene knjige razlikujemo stil, zornost prikazivanja pojedinih događaja i slično od onoga što pisac preko svoje knjige želi reći čitatelju. Koliko tko bude sposoban kod čitanja razmišljati, suditi i ponirati u piščevu misao, toliko će lakše moći pratiti borbu dobra i zla, uzvišenog i niskog ...

Ovakav način čitanja knjiga za mladež nije privlačiv ni lagan, ali je veoma koristan. Stoga je na roditeljima, da se najprije sami toga drže, a onda da već svojim primjerom potiču na to svoju djecu. Ako na taj način mogu čitati ideološke knjige ne samo intelektualci, nego i obični radnici, onda to isto možemo očekivati i od naših roditelja i od naše mladeži da će u prvom redu tako čitati Sveto pismo, zatim razne knjige vjerskog i moralnog sadržaja, a onda i svaku drugu knjigu, i o njoj donositi svoj sud, tražiti korist za svoj svagdanji život i rad.

A kad se radi o izboru knjiga, onda se držimo ovog reda: Najprije čitajmo ono što će proširiti naše staleško znanje. Radije prihvatimo poučnu nego zabavnu knjigu. Od pisaca, koji su izdali poučne stvari, radije izaberimo onoga, koji već uživa glas kao dobar pisac. Nemojmo

tražiti znanosti ni umjetnosti po novinama.

Eto, i za roditelje i za njihovu djecu nekoliko uputa u toj tako važnoj stvari. Nadam se, da ovi redci nisu uzalud napisani, nego da će i katolički roditelji i katolička mladež o njima razmisliti i njima se okoristiti.

Juraj Gusić

NAŠI MISIONARI PIŠU

Misijska nedjelja

Ovih nekoliko misli, kojima želimo popratiti ovogodišnju Misijsku nedjelju, napisao je otac Gabrić u jednom broju svog listića »Tamo gdje palme cvatu«.

Zadnje zrake sunca pozlaćivale su zrela polja uz obalu Jordana. Učitelj sjedi umoran od dugog rada. Božanski Njegov pogled pao je na talasajuće žitnice Palestine. Lelujaju se zreli klasovi ... A Njegove misli prodiru stoljeća. Gledajući neizmjerna zrela polja. Žetva je velika. Duše čekaju: sve tamo od Južnoameričkih prerija i Amazonskih džungla, preko kontinenata i zemalja, preko vrućeg Ekvatora i afričkih pustinja, indijskih džungla, preko Himalaja i Tibetskog platoa i ravnica Kine, neizmjernih tundra Sibirije, do onih malih i zabitnih ledenih koliba Eskima. Da, neumrle duše čekaju. Žetva je uistinu velika. Velika u misijskim krajevima Afrike i Azije, velika u misijama novopoganske Evrope i Amerije. No poslenika je malo ...

Duše čekaju. Na koga? Na tebe. Da li si ti ikada o tom ozbiljno mislio? Ili si možda sebe uvjerio, da se to tebe ne tiče, da o tome ne treba ni misliti A On, utjelovljeni Bog, umoran je sjedio na Jakobovom zdencu — u potrazi za dušama. U potrazi za tobom, da s Njime doneseš život tolikima koji čeznu za Životom ...

O, ima li većeg od tog djela, i ima li veće sreće od te: dati se, posve se istrošiti za Njega i za duše?! I trošeći se, žrtvujući se — doživjeti novi život, vječnu mladost ... Žudeći da Mu dadeš uvijek više, da uvijek ideš naprijed. Bože moj, koja li se sreća krije u tom!

No poslenika je malo ...

Duše čekaju. On čeka. Čeka na tebe. Njegove oči, koje su ono kružile nad žitnim poljima Palestine, još i danas kruže nad zrelim žitnim poljima cijeloga svijeta. Traže poslenike za tu svoju veliku žetvu. Pogledom traže i tebe. Srcem te On traži i zove. Da li uzalud?! ...

Kao odjek za ovo razmišljanje oca Gabrića dobro odgovara odlomak iz jednog pisma naše misionarke sestre Emice. I te riječi sile na razmišljanje prigodom Misijske nedjelje. Ja ovdje navodim samo pismo, a čitateljima prepuštam da o njemu razmišljaju sami. Evo tog odlomka.

»... Ja pripadam redu svih onih malih, priprostih duša, običnih kršćana, i nastojat ću da ih svojim životom ne osramotim. A isto tako nastojim da ne osramotim ni svoju svetu Majku Crkvu, koja me je primila u svoje krilo i u čijem sam krilu uvijek našla utočište. Male i prezrene ljude oduvijek posebno volim i vesela sam što njima pripadam ... Mene pretežno svi poznaju kao vedru, veselu i nasmijanu. Moja radost izvire iz svijesti da me Bog ljubi, čuva i bdije nada mnom od moga postanka. Ta svijest daje mi snagu za svaku žrtvu i ništa mi nije teško, jer je Božja dobrota prema meni daleko veća od najveće moje žrtve. Misterij Božje ljubavi dušu sili da takore

ći srlja iz jedne žrtve u drugu, da bi tom dobrotom Bogu na neki način vratila barem trunak ljubavi ...«

Nakon što pročitamo ove retke, lakše možemo shvatiti sestru Emicu da je svoje sile posvetila onim najbjednijima, gubavcima. Da, ne treba biti ni svećenik, ni redovnik, ni redovnica, a ipak čovjek može učiniti velike stvari u svome životu za Boga i bližnjega. Tko će reći da to nije pravi velikodušni odziv na Kristov poziv: »Žetva je velika, a poslenika je malo. Molite dakle Gospodara žetve da pošalje poslenike u žetvu svoju!«

Daj nam, Bože još više takvih velikodušnih duša, koje će poći stopama ne samo misionara svećenika i misionara i misionarki iz samostana, nego i onih koji su se Bogu odazvali iz laičkih redova. Jer duše čekaju da im netko pokaže put do vječnog spasenja ...

Zambijske novosti

Iz malvijskog mjesta Lilongwe, koje se nalazi nedaleko zambijske granice, javlja se naš najmlađi misionar, Julije Rogina. U pismu javlja o svakom našem misionaru barem nešto, pa tako možemo dobiti prilično vjernu sliku onoga što se zbiva u našoj zambijskoj misiji. Evo doslovno njegova pisma!

Dragi prijatelji misija!

Ako se odlučite da nas posjetite ovdje u Zambiji, sigurno biste zaželjeli znati gdje se nalaze sada naši misionari. Avionom biste stigli na aerodrom u glavnom gradu Lusaki. U Lusaki zamolite taksistu da vas odveze prema Mpamsha Mission. Tu će vam uslugu svaki taksist rado učiniti. Prema toj misijskoj postaji Nsenga plemena vodi naime krasna nova asfaltna cesta, koja je nedavno izgrađena. Prevalivši oko stotinjak milja morate skrenuti svega nekoliko milja ulijevo, upravo do podnožja visokih planina uz rijeku Luangwu, i stići ćete na cilj. Dalje odavle nemojte ići, jer nema više prave ceste, nego samo oni afrički i rupičasti putovi.

Upravo u toj misiji nalazi se sada naš misionar otac Nikola Sipušić. Stigao je prije nekoliko dana. Prijašnji mladi misionar, po narodnosti Poljak, poginuo je u automobilskoj nesreći.

Svibanjska svečanost u Morapaju kod p. Ante Gabrića

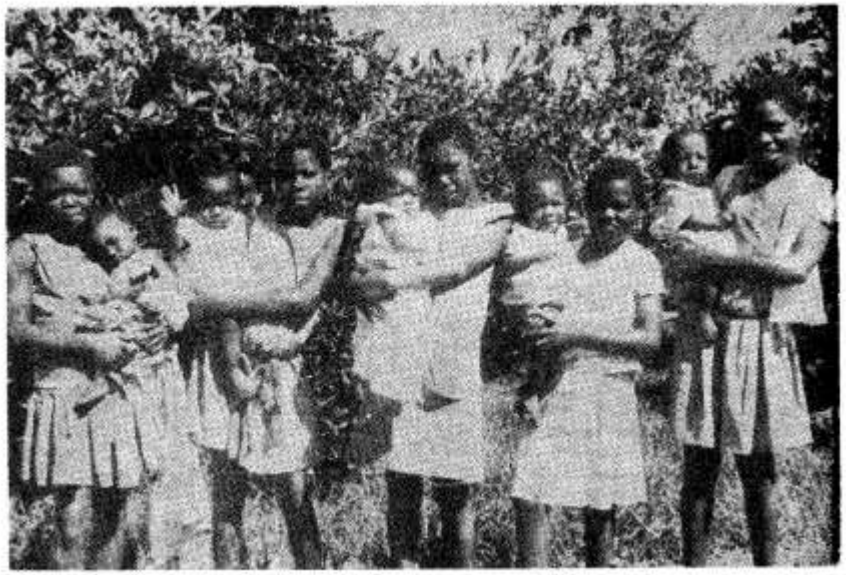

Misijsko područje je prilično veliko, a k tome još i nepoznato. Ima tu i zvijeri, koje misionari ne vole susretati kad se moraju u sumrak uputiti kojemu bolesniku.

U samoj misiji je pučka škola s jedne strane, a misijska bolnica s druge, dok se crkvica smjestila u sredini kao da želi naglasiti svoje poslanje i značenje ... Ta misija poznata mi je, jer je susjed misiji Katondwe, gdje sam započeo svoj misionarski rad.

I otac Ivan Cindori ne nalazi se više u Mumbwi, nego na novom misijskom području u Mpunde. Dok ste u Mpamshu putovali velikom istočnom cestom od Lusake, sada morate na sjever kojih stotinu milja. Uz put moći ćete posjetiti našu misionarku sestru Emicu Verlić i njezine gubavce u Liteti. Naći ćete je među tim strpljivim patnicima, kojima je ona poklonila svoje srce i sve svoje sile. Samo na žalost ona je tamo sama i jedva svršava sve ono što se od nje traži. Kad bi se našla još koja dobra i velikodušna duša, izučena bolničarka ili medicinska sestra, pa da joj dođe u pomoć, onda bi se mnoge poteškoće dale tamo lakše rješavati.

Otac Branko Anđelić nas je nedavno ostavio da odnese pozdrave svima vama u domovini. Nemojte ga se uplašiti. Malo je omršavio, jer afrička msima, žganci, ne deblja, no zato od nje nisi gladan deset sati.

Brat Ilija Dilber uvodi elektriku u novi dio zgrade proširenog novicijata, koji je ovdje podignut za isusovačke novake urođenike iz svih afričkih zemalja, u kojima je službeni jezik engleski. Brat Ilija već dulje radi sa svojom skupinonm. U njoj se nalaze mladi Zambijci, koje on poučava u dva zanata — u električarskom i vodoinstalaterskom zanatu.

No on u svome poslu ne zaboravlja ni ono glavno zašto smo mi kao misionari ovdje. On ih poučava i u Radosnoj vijesti Evanđelja, koja nam je Krist donio. Ide to polako, ali milost djeluje gdje ona hoće. A djelovat će još više, ako se prijatelji misija budu sve više molili i žrtvovali na tu nakanu. Stoga ne zaboravite ni vi na geslo svih misionara žrtve i molitve: »Gospodine Isuse, daj, da dođe Tvo

je kraljevstvo u duše, koje Te još ne poznaju!«

Brata Benka Fostača nisam vidio podulje, pa vam ne bih znao o njemu reći ništa posebno, nego samo to da je živ i zdrav uz sve one događaje s razbojnicima...

A sad nekoliko riječi da kažem i o sebi. Ima već tri mjeseca kako se nalazim na kursu urođeničkog jezika. Često posjećujem sela ne bih li što bolje upoznao ljude i njihov način života, jer je to potrebno za uspješnije naviještanje Evanđelja.

Idući tako po selima čovjek doživi stotinu sitnica. Tako upravo nedavno natovario sam svoj bicikl. Uzeo sam naime svoj mali poljski krevet i dvije deke, da mi lakše bude na terenu. S katehistom Atanazijem uputio sam se tako u selo, koje je udaljeno oko 12 milja. Bila je već dobrano noć kad smo stigli. Atanazije je vozio tako brzo kao ja nekada po zagrebačkim ulicama. Za njega mrak nije značio ništa. On je na njega navikao. Ja sam ga morao nekoliko puta zamoliti: »Pangono, pangono bwennzi wanga! — Polako, prijatelju, slupat ću se!«

U selo smo stigli oko osam sati. Sve je bilo tiho osim što su žabe kreketale. Znak, da je blizu sušno doba.

»Lowani abambo! — Uđi, oče!« Ušli smo u kolibu, koja je napravljena od blata. Na »mkeki«, slamnjači od tanke trstike sjedilo je nekoliko ljudi. Nisam ih mogao u mraku dobro vidjeti. Oni crni, mrak crn, pa se teško prepoznaju. Kad sam sjeo, pružili su mi »Moni« — taj tako poznati afrički pozdrav. Vrući žganci već su se pušili na jednom stolcu. Atanazije je započeo molitvu: »Ambuje mutidalitse... — Gospodine, blagoslovi nas i ove tvoje darove...« Večera je bila skromna, ali slatka. Bez žganaca ovdje na selima ne može se zamisliti život. No tu večer zaklali su i kokoš, jer je došao gost.

Poslije večere malo smo pričali o astronautima na mjesecu, o sjetvi... Govorio sam polako, jer još nisam vješt u jeziku. Onda smo izmolili desetku krunice. Misli su mi poletile daleko na Mariju Bistricu gdje se nedavno održao Marijanski Kongres. Kako sam vruće molio Gospu, da mi pomogne u mojoj pripravi, kako bih

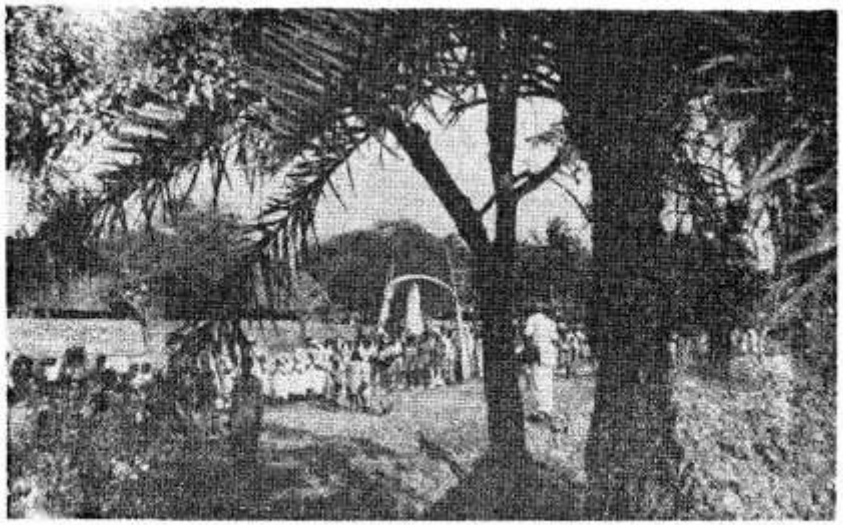

sutra kao svećenik mogao tim crnim ljudima donijeti Isusovu Blagu vijest. Nakon toga pošli smo na počinak na tvrde slamnjače. Ja sam rasprostro svoj poljski krevet i legao, da se odmorim. Kad sam se ujutro probudio još je bio mrak. Nešto mi je bilo na licu i u kosi i po cijelom tijelu. Njerere — mravi. Kako sam skočio. Uzglavlje je bilo puno moje kose kao poslije šišanja. Mravi su griskali moju kosu dok sam spavao. Sjetio sam se tada naše mladenačke pjesme: »Htjeli bismo bit junaci puni Božje ljubavi...« A gle, ja sam se uplašio, da će me sitni mravi pojesti... Molite se za mene da budem hrabar u poteškoćama i kušnjama, koje se ovdje susreću na svakom koraku...

Na kraju zahvaljujem svim dobročiniteljima, koji su pomogli svojim prilozima bilo meni, bilo drugim našim zambijskim misionarima. Nastojat ćemo vam se odužiti molitvom i žrtvom.

Svim prijateljima misija topli pozdrav!

Odani Vam u Srcu Božanskog Misionara

Julije Rogina DI

Misijska nedjelja morala bi u srcima svih nas obnoviti žar ljubavi prema misijama. Ako doista iskreno ljubimo Krišta, onda nam ne može biti svejedno da li Njegovo kraljevstvo ovdje na zemlji napreduje ili nazaduje. Ne može nam biti svejedno ni to kako žive i rade naši misionari i misionarke u Indiji, Zambiji i Kongu. Jer ako i malo pratimo u Glasniku Srca Isusova i Marijina ono što pišu naši misionari o svojim pothvatima, naporima, uspjesima i neuspjesima, radosnim i žalosnim časovima, morali bismo imati uistinu jako tvrdo srce

pa da ostanemo na sve hladni. Koga ne bi dirnula ona revnost tih Kristovih apostola u radu za duše, da se ne obaziru ni na bolest, ni na neimaštinu, ni na neshvaćanje okoline, ni na druge kušnje?! I koga neće sve to potaknuti da barem nešto učini za te junake vjere?!

Budimo svi apostoli i misionari u pozadini. Mnogo možemo učiniti već time, da druge potaknemo na žrtvu i molitvu za misije. A isto tako pomažemo misije ako svojim susjedima i prijateljima preporučujemo da se pretplate na Glasnik Srca Isusova i Marijina, koji kod nas jedini sustavno izvješćuju o misijama i misionarima.

Bilo bi lijepo, kad bismo prigodom ovogodišnje Misijske nedjelje uveli u svojoj obitelji redovitu molitvu za misije i misionare. To može biti kod zajedničke večernje molitve. Tako će se i djeca početi sve više zanimati i oduševljavati za misije. A ako im još počnete nabavljati misijske knjižice u kojima su opisani primjeri iz misija, njihova će ljubav prema misijama sve više rasti. Možda će se tako roditi koje novo misijsko zvanje... A to je i te kako potrebno, jer »žetva je velika, a poslenika je malo«...

Juraj Gusić

REDOVNICI U INDIJI

(Mis. nakana Apostolata molitve za listopad 1971.)

Iako su katolici u Indiji u malom broju, to slika redovništva u toj velikoj zemlji pruža ipak silan dojam. Indija ide danas među one rijetke zemlje u kojima je prilično velik broj duhovnih zvanja. Prema jednoj statistici iz g. 1969. Indija ima 3207 svećenika redovnika i 1336 braće pomoćnika. U 10 slijedećih godina taj će se broj povećati za 82 posto, odnosno 71 posto. Osim navedene braće pomoćnika koja pripadaju kleričkim redovima ima u Indiji 800 braće koja su članovi nekleričkih instituta. Njihov će se broj povećati za 64 posto. Redovnica ima u Indiji 30305, a predviđa se porast za 72 posto.

Najočitiji je primjer porasta redovničkog života u Indiji domaća kongregacija tzv. apostolskoga Karmela, koja je osnovana g. 1870. na bazi karmelićanske duhovnosti, koja je spojena s odgojem mladeži. Ta je družba brojila 1940. god. 30 kuća i 342 člana, 1960. g. 63 kuće s 915 članova, a 1970. g. 92 kuće s 1226 članova. Ista redovnička ustanova drži danas 53 licceja s 25000 učenika, 4 sveučilišna kolegija, koja okupljaju 4239 studenata te 84 osnovne škole s 31800 djece.

Sličan je razvoj doživjela i ustanova glasovite Majke Terezije, koja se proširila po svoj Indiji služeći najsiromašnijima i najzapuštenijima. U 20 godina družba je postigla 634 člana i 24 kuće. Sada se nalaze za istu družbu u Kalkuti 193 novakinje. Osim Indije družba je osnovala kuće na Ceylonu, u Venezueli, Australiji, Londonu i Rimu.

II Vatikanski sabor ponovo je naglasio vrijednost redova za život Crkve. Makar da se redovi danas u mnogočemu moraju prilagoditi današnjim prilikama, ono što im je bitno, naime život savršene ljubavi prema evanđeoskim savjetima, nije ni danas ništa izgubilo na cijeni i vrijednosti. To naročito vrijedi i za mlade crkve u misijama, pa tako i za Crkvu u Indiji, o kojoj govori naša misijska nakana.

II Vatikanski sabor naziva redovnički život »kao sjajan znak nebeskog kraljevstva«. Drugim riječima, u redovničkom staležu jasno i savršeno očituje se što je zapravo kršćanski život, što je onaj duhovni čovjek, koji se je ponovno rodio iz vode i Duha Svetoga, koji je onaj eshatološki značaj, koji mora upravljati život čovjeka kršćanina prema vječnom životu. Sve se to doduše može postići u bilo kojem staležu u Crkvi. Ipak u redovničkom staležu, u kojem se ljudi obvezuju po zavjetima na savršenstvo i na održavanje evanđeoskih savjeta, dolazi na svjetlo u potpunoj čistoći narav i ideal kršćanskog života.

Da bi se pak postiglo svjedočanstvo savršenog kršćanskog života, neophodan je uvjet da članovi pojedinih redova nastoje i živjeti prema idealu svoga zvanja i svoje ustanove. Tek tada će njihov život moći i druge uvjeriti o čistoći, istini i ljepoti Kristove nauke.

Kad u ovom mjesecu molimo za procvat redovničkog života u Indiji, onda to znači, da bi redovi u toj velikoj zemlji mogli što bolje djelovati i pružati kršćansko svjedočanstvo onoj gotovo pola milijarde nekršćana. U Indiji postoje nekršćanske religije koje su veoma stare te koje i same poznaju i cijene život sličan redovničkome. Osim toga u tim religijama postoji veoma jak osjećaj za duhovne vrednote. Dosta je navesti ime pokojnog Gandhia, čija autobiografija pokazuje do kakvog se visokog ideala može doći. Osim toga stanje indijske crkve pokazuje, kakav život u njoj buja, kakav idealizam u njoj djeluje ili bolje rečeno kako u njoj Duh Sveti budi osjećaj za kršćanske ideale i za apostolat. U svemu tome redovnici i redovnice već po naravi svog staleža imaju veoma važnu i nenadomjestivu ulogu. Zato je pravo da za njih molimo.

Josip Antolović

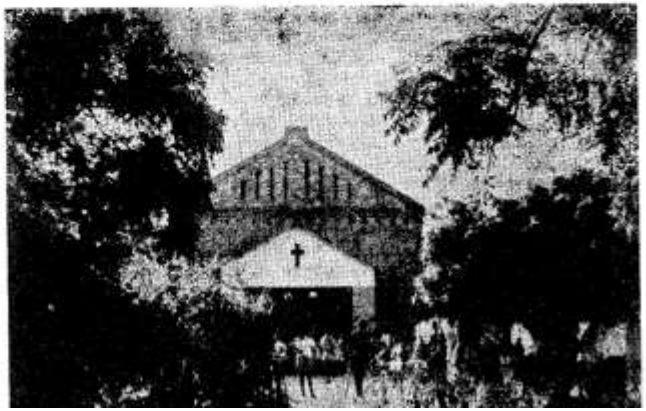

IZ ŽIVOTA CRKVE

VRIJEME RADI ZA MINDCZENTYA Njemački tjednik »Christ in der Gegenwart« donio je nedavno ove vijesti o madžarskom kardinalu Mindczetyju: 1949. godine bio je kardinal osuđen na doživotnu tamnicu. 1956. god. kad su ruske čete ušle u Madžarsku kardinal se u posljednji čas sklonio u američko poslanstvo u Budimpešti. Tu živi već 15 godina. Svijet je već na taj proces zaboravio. Od vremena do vremena čuju se vijesti da ga državne vlasti žele »pomilovati«. No on traži svoje pravo, a ne moli milost. Nedavno se opet pronijela vijest da će biti oslobođen, ali je to zanijekao bečki kardinal König, koji ga je posjetio. Neki su madžarski biskupi i katolici mišljenja, da bi bilo bolje da se kardinal odrekne nadbiskupskog mjesta. No on ostaje pri svome. Neki misle da vrijeme radi za njega. Mnogi od njegovih protivnika su mrtvi: Szalassi, poglavica Hitlerova kukastog križa, koji je za vrijeme drugog svjetskog rata bacio kardinala u tamnicu, bio je iza rata obješen. Ministar unutrašnjih poslova , koji je nakon rata opet dao kardinala zatvoriti, bio je od svojih komunističkih drugova malo iza toga obješen. Rakossi, ruski namjesnik u Madžarskoj, neka vrst Džingiskana, opozvan je od same Rusije i umro negdje u progonstvu. Predsjednik suda koji je Mindszentija osudio, počinio je samoubojstvo. Dr. Alapi je poludio. Kardinal je preživio sve muke. Vrijeme mu daje pravo. Njemu je doduše 80 godina, ali je zdrav i pri snazi.

SVEĆENICI TURISTI U KINI Serviti ili Sluge Marijini nosili su prošle zime pomoć poplavljenom Pakistanu. Zaželjeli su baciti barem pogled u današnju Kinu te su zamolili kineskog konzula u Daki dopuštenje i vizu. Konzul je bio vrlo ljubezan i sutradan su dobili papire da mogu pohoditi kanton, Šangaj i Peking. Došavši u Kanton obojicu redovnika poslužila je kontesa čajem, a vodič ih je poveo u gostionicu i stavio im se na raspolaganje. Zahvalili su. Radije će sami razgledati grad. Ostavio im je za svaku potrebu broj telefona. Poslije podne prevezoše se autobusom po gradu. Ugodan dojam. Svuda mnogo svijeta. Zvučnici uz male stanke izvode pjesme, daju vijesti i govore Maove izreke. Iznenadilo ih je mnoštvo mladeži koja po noći i po kiši izvodi gimnastičke vježbe da steknu moralnu i fizičku snagu. — Sutradan pitaju vodiča da li bi smjeli u gostionici služiti Misu. Nema nikakve teškoće. Poslije im je na njihovu molbu vodič pokazivao grad. Bila je svečanost. Sve puno ljudi. Zanimali su se za cijene; nisu visoke, no ni plaće nisu velike. Vidjeli su mladež kako polaže zakletvu pred spomenikom palih heroja, da će služiti domovini i umirati za nju. Nisu vidjeli zapadnjaka osim albanskog činovnika i njegovu ženu s djetetom u službi francuskog zrakoplovnog društva. 13. prosinca sjeli su u vlak prema Hong-Kongu. Na granici su dobili kao i svi drugi dar: knjigu s izrekama Mao-Ce-Tunga, na glavnim internacionalnim jezicima.

DANSKI ŽUPNIK UČI HRVATSKI O. Franjo Poppe, rektor isusovačke škole u Kopenhagenu, već je druge godine na praznicima u Opatiji da uči hrvatski. Moja prva ljubav za Hrvate, veli o. Poppe, počinje zapravo iz Rima. Kao rektor Germanikuma došao sam u veoma blizu vezu sa studentima: Bajsićem, Kokšom i drugima, te smo se veoma pazili. To su bili veoma mili ljudi, koji su znali što hoće i ozbiljno su radili na svom poslu. Kad sam postao rektor naše škole u Kopenhagenu bio sam i župnik crkve. Tu je nekog dana došla jedna pravoslavka da joj krstim dijete. Upoznala se s nekim Hrvatom te imala s njim troje djece. Dva su krštena u katoličkoj crkvi pa želi da bude i treće. Pohodio sam tu obitelj. Tu sam našao i drugih Hrvata i ostalih iz Jugoslavije. Uspostavili smo kontakt. Rekli su mi da ih ima ovdje mnogo iz svih krajeva. Pozvao sam ih neka dođu na zajedničku službu Božju. Priredio sam sve u kućnoj kapeli, kamo stane 30 osoba, a njih je došlo 50. Odveo sam ih u crkvu, a iza službe Božje priredio malu svečanost. Tako smo uspostavili veze. No mislio sam: ja sam župnik, moram se brinuti za te duše, te počeo učiti jezik. U Münsteru sam kupio prvi mali hrv.-njemački rječnik, zatim knjigu za početnike u 30 dana, a onda sam doznao da postoji tečaj za hrvatski jezik svake sedmice jednom, pa sam se upisao i redovito dolazio na predavanja. Sad sam evo nabavio veliki Hurmov Hrv.-njem. i njem.-hrv. rječnik.

— Kako se naši ljudi snalaze u Danskoj?

— Veoma teško. Vele da ih ima u Kopenhagenu oko 2.000; u čitavoj Danskoj do 3.000. U nekom mjestu da ih ima na okupu 300. Ne znaju jezika, a to su ljudi većinom bez pravih osnovnih škola, pa teško uče danski i mučno se snalaze. Mnogima sam sredio dokumente, uredio socijalno osiguranje i druga pitanja. To sve traži vremena, a osobito pohađanja obitelji, a bez toga nema pravoga kontakta. Ljudi se ne snalaze u danskom društvu, nego se sastaju u kojoj poznatoj obitelji.

Onda sam čuo za dominikanca o. Lasića, koji ima na brizi dušobrižništvo u svim Skandinavskim zemljama. Pozvao sam ga. Ljudima sam razaslao oko 100 poziva. No Lasić ima na brizi golemo područje, pa može doći tek jednom u tri mjeseca. Održi propovijed, ostane s ljudima koji sat i mora dalje. Drugo ostaje na meni. Msgr. Stanković poslao mi je 30 komada Novoga Zavjeta na hrvatskom jeziku. To mi je lijepa pomoć.

— Kako ljudi dolaze u crkvu?

— Uredili smo posebnu misu za Hrvate. No ipak ih malo dolazi. Oni su mili ljudi, te me primaju u kući veoma rado, uvjeravaju me s ponosom da su katolici, a ipak se ovdje izgube i zaboravljaju na crkvu. Kod mnogih su obiteljske i uopće moralne prilike vrlo teške. Ljudi nemaju veze s ostalim danskim društvom ne snalaze se, nego idu u gostionice, piju i tako nastaje nered u obitelji. A mladići i djevojke bez svojih obitelji opet se mnogi izgube.

Ja imam te ljude veoma rado. Gedam ih sa simpatijama još iz Rima, ali za mene je jasno da ovi judi u Danskoj idu

većinom u propast, i da su veliki gubitak za hrvatski narod.

UZ MISIJSKU NEDJELJU

Prošle jeseni od 26. studenoga do 5. prosinca izveo je papa Pavao VI najdulje svoje putovanje: u Manilu na Filipinima, zatim glavni grad Australije Sidney i pred vrata Kine u Hong Kong. To je bio put od 45.783 km. Bilo je 16 pratilaca i 51 novinar s papom, cijepljeni protiv kolere i kozica. Devet su puta namještali satove prema mjesnom vremenu.

Papa je bio ovršio važne zadaće u Manili. 29. studenog zrakoplov se digao za let prema otočju Samoa, negdje daleko u Tihom oceanu. Otočje broji 173.000 stanovnika, od toga 35.000 katolika. — Pod tropskim cvijećem okićenim šatorom stavljen je papi na rame od palminih konaca satkan plašt i dana mu u ruke teška drvena kijača, i time je Pavao VI postao veliki poglavica Upolu otoka i plemena. Kod izmjene darova dobio je od državnoga poglavice između ostaloga 1180 (!) kg tešku pečenu svinju.

Zašto je Papa produljio put za 6.000 km da se 5 sati zadrži u tom na kraj svijeta zabačenom otočju? — Doletjevši u glavni grad Pago-Pago papa je prešao u mali zrakoplov, a na otočiću Upolu prevezen je na starom teretnjaku u mjesto Apia. Tu je na trgu pred neuglednom seoskom crkvom prikazao sv misu. — Kakva zamisao! Što je time htio? — Prije čitavoga putovanja izrekao je jasno da mu je stalo jedino do naviještanja radosne vijesti Evanđelja. Putuje kao vjesnik vjere, apostol, ribar ljudi, misionar. U tom svjetlu gledana njegova je ekspedicija na taj, u beskrajnom Tihom oceanu izgubljeni otočić Upolu, vrhunac čitavoga puta. Papa je kod mise pred stanovnicima obučenim u šarolika odijela i svečano okićenom kosom razvio listinu, sa širokom vrpcom i pravim pečatom, te izrekao svoj najoriginalniji govor. Bez ikakova svečanog protokolnoga stila, govoreći jednostavno »ja« a ne uobičajeni »mi«, pročitao je slijedeću poruku:

»Dragi sinovi i kćeri!

Evo me sada među vama od daleka, iz Rima, gdje su pokopani veliki apostoli Petar i Pavao, te toliki drugi sveci i mučenici. Dolazim da vam donesem blagoslov.

Nije me želja za putovanjem ni ikakva moja korist dovela k Vama. Dolazim jer smo mi svi braća i sestre, ili da drukčije kažem: jer ste vi moji sinovi i kćeri, pa se pristoji da ja kao otac obitelji a to je Katolička Crkva, pokažem svakomu pojedinom da ima pravo na istu ljubav. Znate li vi što to znači »Katolička Crkva«? Znači da je Crkva tu za čitav svijet, da je dana za sve i nije nigdje tuđa. Svatko, svejedno kojemu narodu ili rasi pripadao, kako je star ili naobražen, ima u Crkvi svoje mjesto.

Zašto vam mogu nešto tako divljenja vrijedno reći? Jer je Isus Krist, prvorođenac među svim ljudima, to tako htio. On je Sin Božji, sin našega Oca na nebu, a u isti čas sin Marije, naše sestre, čovjek kao i mi sami. On je naš spasitelj, naš učitelj. On je mene ovamo poslao upravo tako kao što je poslao vaše misionare. Ti su Božji muževi i žene došli radi Isusa Krista na vaše otočje. Oni su naučavali istu vjeru koju vam i ja donosim. Oni su bili tjerani od iste ljubavi kao i ja.

Misijski rad, zbog čega sam ja sada ovdje, počeo je na prvi dan Duhova i nastavlja se do danas. To je rad uvijek potreban i neodgodiv. Ima još mnogo ljudi na svijetu koji istinu još nisu našli. Budući da nema nikoga tko bi ih poučio, sjeme koje je Bog u njihova srca stavio nije našlo pravo tlo da može rasti i cvasti do potpunoga razvitka.

I stoga bih rado iznio ovu molbu: Pošaljimo tako, zajednički, u svijet jedan oglas: mislim pismo, poziv svim katolicima čitavoga svijeta. Kazat ćemo im da ima još mnogo ljudi, da, još mnogih naroda kojima nisu došli misionari, ili ih je došlo premalo. Reći ćemo im neka pošalju još muževa i žena kao misionare ovamo i na druge otoke, i u sve dijelove svijeta koji Isusa Krista još ne poznaju. Oni su potrebni da naviještaju Evanđelje i krste sve koji žele postati kršćani. Oni su isto tako potrebni da ljude odgajaju djecu poučavaju, mladež za sve dobro i lijepo predobivaju, i rade oko toga da vaš život stekne mogućnost te napreduje i razvija se. Neka dođu i obznane svima dužnost da treba poštivati svakoga čovjeka. Neka pokažu svima put za dobar život u pravdi i miru. I neka sjete svakoga tko je to Uskrsnuli Isus Krist, i da moramo sve ljude ljubiti.

Sviđa li vam se taj prijedlog?

Pružam vam ovaj komad papira. Na njemu je napisana misionarska poruka. Svi ćemo to potpisati. To će biti katolička poruka iz misija na Samoa-otočju za misije po čitavomu svijetu.

Mi, Pavao VI

— s katoličkom zajednicom otoka Upolu, koja je oko svoga biskupa Pija Taofinu'u i svojih svećenika;

— s našim suradnicima: kardinalom Tisserantom i Rossi, nadb. Behelli Cassaroli i Pignedoli, te biskupom Martinom;

— mi upravljamo poziv i apel čitavoj katoličkoj Crkvi, koja je proširena na sva četiri kraja svijeta iz ove blagoslovene zemlje, koja se u daljinama Tihog oceana čini kao izgubljena, ali evanđeoskoj vijesti već dugo otvorena;

— kao odgovor na glas vapaja onima koji čeznu svjetlom i mole nas: »Dođi ovamo i pomozi nam« (Djela Ap. 16,9). Ganuti samilošću prema mnoštvu koje je gladno kruha riječi Božje i kruha Euharistije, ali nema nikoga tko bi im ga pružio;

— puni divljenja prema dragocjenom blagu koje je Bog položio u srca ljudi i prema divnim obećanjima u žetvi za Evanđelje;

— Ponavljamo poziv što je Bog od najdrevnijih vremena upravljao velikodušnim srcima: »Ostavi svoju zemlju, svoju obitelj i kuću svoga oca — pa idi u zemlju što ću ti je pokazati« (Post. 12,1).

— vama, biskupi svete Katoličke Crkve, koji ste zbog povezanosti u biskupskoj službi svi zajedno odgovorni za napredak čitave Crkve (Svj. nar. nar. 23), proširite svoju apostolsku revnost za svetu zadaću u širenju Evanđelja po čitavom svijetu (Dar vjere).

— vama, svećenici, čija vjera teži za većim prostorima darivanja; dođite i donesite vatru svoje revnosti onim ljudima koji su u jednostavnosti života sačuvali sposobnost primanja za vrednote Duha;

— vama, redovnici i redovnice, kojima je život potpuno upravljen za nasljedovanje Gospodina; priključite se srčanim naraštajima onih misionara koji su kroz stoljeća bili glasnici vjere, mira i napretka, jer su naviještali Krista, svoj uzor, svoga učitelja, oslobodioca i spasitelja (v. Narodima 8);

— vama, mladi naraštaju, kojima je srce željno istine, pravde i ljubavi, i koji se nesebično zalažete za obranu najosnovnijih ljudskih dobara: osluškujte poziv i budite glasnici radosne vijesti o spasenju; dođite s bogatstvom svoje vjere i mladenačkog zanosa, recite ljudima da živi Bog koji ih ljubi, koji ih čeka i želi imati u svojoj blizini kao djecu okupljenu oko oca obitelji; dođite i brinite se za tjelesni život ljudi, prosvijetlite im razum, pokažite kako će moći bolje i čovjeka dostojnije živjeti, izgrađujte zajednicu Crkve na veću slavu Božju;

— vi bogati, dajte od posjeda što vam ga je Bog stavio u ruke, da apostoli vjere mogu živjeti i velikodušno djelovati;

— vi siromasi, žrtvujte borbu i muku oko svakidanjega kruha da mogu svi imati udjela u tom kruhu;

— vi koji patite ili trpite progonstvo prikažite svoje boli da Kristovo tijelo raste u pravednosti i nadi (Kol. 1,24).

— Čitavoj katoličkoj kršćanskoj zajednici recimo: »Raširi svoj šator i razapni šatorska krila« (Iz 54,2); dajte svijetu koji se zaputio prema jedinstvu hranu sloge. Zajedničko traženje istine približava doduše ljude jedne drugima bliže, ali samo susret srdaca čini jedinstvo postojanim. U Duhu Isusa Krista izgrađujte neizmjerno mistično tijelo, Crkvu, koja je još uvijek u rastu i nastajanju. O vama ovisi da li će sutra mir i bratstvo istisnuti tamu smrti. Bog Vas treba, da se oko Krista skupi i skladno zaori slava Bogu stvoritelju, Bogu svih ljudi (Ef. 4,6).

Nepoznata braćo i sestre, čujte naš glas. A milost Gospodinova neka je s vama. Amen«.

73-godišnji, staračko krhki i blijedi papa, modrih koluta oko očiju, gotovo iscrpljen i pred tjelesnim slomom uzeo je na se neizrecive napore i pogibli 6.000 km dugoga puta samo da božansko spasenje navijesti »sve do na kraj zemlje«. Da tom »velikom molbom« potrese i potakne sve katolike na mobilizaciju za naviještanje Evanđelja.

I zaista, Papa, njegovi suradnici i svi oko svoga biskupa Taofinu i okupljeni katolici otoka Upolu potpisali su tu poruku ili »veliku listinu misija«, upravljenu svim katolicima svijeta. To je na sve četiri strane zemlje odaslani vapaj za misionarima u ona mjesta koja još ne poznaju Krista. Nešto duhovski potresno, najsnažnija propovijed na misijsko djelovanje.

Josip Badalić

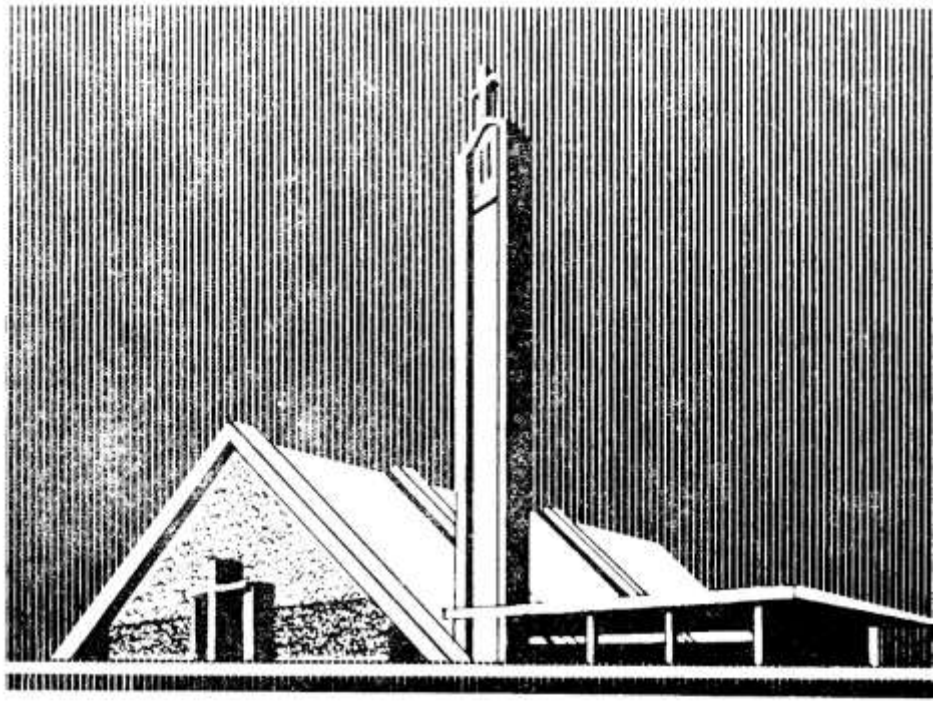

NOVA ŽUPNA CRKVA U OSOVI KOD ŽEPČA

Dne 8. VIII 1971. sarajevski nadbiskup dr. Smiljan Čekada posvetio je novu crkvu u Osovi. — Projektanti: Ing. Milenko Subotić, ing. Namik Muftić, Ing. Slavko Maklin. — Gradnja je na brizi župniku fra. Iliji Pipilca.

KNJIGE

Svakako nastojte pročitati najnoviju knjigu, što ju je izdao Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove u Zagrebu. To je prijevod knjige što ju je napisao André Frossard o svome obraćenju. Knjiga nosi naslov **»BOG POSTOJI, JA SAM GA SUSREO«**. Knjiga je pisana vrlo živim stilom. Pisac je novinar, dopisnik francuskih novina »Figaro«. Knjiga se naručuje na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699. Cijena je 17 din.

Izašla je iz tiska knjiga **»NAŠA VJERA«**, informacija za odrasle. To je drugi dio, u kojem se nalaze pisma od 7. do 12. Naslovi su pisama: »Veličina i bijeda čovjeka«, »Bog u nama«, »Crkva«, »Mnogostruka služba«, »Crkva i crkve«, »Sveto pismo i predaja«. Knjiga će veoma dobro doći i odraslima i mladeži za vjer-

sku izobrazbu. Naručuje se: Nadbiskupski Ordinarijat (k. o.), Vajnerova 2, 51000 Rijeka. Cijena je 6 dinara. Može se još dobiti i prvi dio. A imaju izaći još dva dijela.

●

Štovatelji Presvetog Srca Isusova, svakako nastojte nabaviti što prije molitvenik **»SRCE ISUSOVO SPASENJE NAŠE«.** U njemu ćete naći na 448 stranica i pouke o pobožnosti Srcu Isusovu, i popis svih oprosta, i sv. misu, i obilje molitava Srcu Isusovu, Majci Božjoj, svecima i za razne zgode i potrebe, križni put sa slikama, a na 112 stranica preko 190 pjesama za sve zgode i svako doba crkvene godine... Cijena je 30 dinara, a naručuje se: Rudolf Breber, Palmotićeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699.

●

Za Misijsku nedjelju nabavite misijske knjižice. Do sada su izašle ove: **»PALME«**, cijena 1 dinar; **»JEKA IZ ZAMBIJE«**, 1 dinar; **»IZ BENGALSKE I ZAMBIJSKE DŽUNGLE«**, 2 din; **»DOĐITE K MENI!«** 2 i po din; **»JUNAKINJA ORAMAIKA**, 3 din; **TAJNE AFRIČKE DŽUNGLE**, 3 din; **KROZ LWANO DOLINU.**

●

Sredinom mjeseca listopada izalazi iz tiska drugo izdanje knjige **»DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?«** PRVO IZDANJE posve je raspačano, a nove narudžbe neprestano stižu, pa da se udovolji molbama, pripravljeno je ovo drugo, dotjerano i prerađeno izdanje. Djevojko, naručite knjigu čim izađe! Roditelji, nabavite tu knjigu svojim odraslijim kćerima. Cijena će biti naknadno javljena. Naručuje se na istu adresu kao i molitvenik.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— **Na primljenim milostima zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i papi Ivanu Dobrom čitateljka M. R. Novi Slankamen.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu za sretno položene ispite svoga unuka. Preporučujem nadalje i njegovo zaposlenje, F. Zlatar.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći, te svetim zaštitnicima Nikoli Taveliću, Petru Barbariću na postignutim uspjesima. Manda Popović, Opuzen.**

— **Za sretan povratak sina iz vojske i na drugim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu. NN. Varaždinske Toplice.**

— **Zahvaljujem Srcu Isusovu i Marijinu na uslišanoj molbi. Ubuduće se preporučam njihovoj zaštiti. M. B. Brezari, ž. Petrovina.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za ozdravljenje. Magdalena Nedjeljko, D. Miholjac.**

— **Za primljene milosti zahvaljujem se presv. Srcu Isusovu i Marijinu. I nadalje se preporučam. Reza Drljanac, D. Miholjac.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu, svetom Josipu i drugim zaštitnicima na uslišanim molitvama. I nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. R. T. Staro Petrovo Selo.**

— **Hvala Presv. Srcu i sv. Nikoli Taveliću za primljene milosti. Otilija Sokić.**

— **Od srca zahvaljujem Presv. Trojstvu, Bezgrješnom Srcu Marijinu, sv. Josipu za sve primljene milosti, osobito za zdravlje moje i moga muža koji je bio teško bolestan. Preporučujemo se i nadalje. Marica Antolović, Privlaka.**

— **Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj od brze pomoći te svetim zaštitnicima zahvaljujem što su mi pomogli u nevolji. Boja Pavlović, Dubrave.**

— **Zahvaljujem Gospi od brze pomoći na uslišanoj molitvi. Gospa nam je bila na pomoći za vrijeme velike suše. Mihaljević Kata, Sikirevci.**

— **Zahvaljujem Gospi od brze pomoći za uspjelu operaciju. Jelica Mirković, Trnjanski Kuti.**

— **Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te svetim zaštitnicima za sretno položen ispit moje kćeri i za sve primljene milosti, te se i nadalje preporučujemo. Zora Mihalina, Sikirevci.**

— **Zahvaljujem se Gospi od brze pomoći, sv. Nikoli Taveliću, Petru Barbariću i papi Ivanu XXIII na mnogim primljenim milostima. I nadalje se preporučujem. F. P. Pješivac, Dubrave.**

— **Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu za vraćen sluh i za ozdravljenje u obitelji. I nadalje se preporučujem njihovoj pomoći. — Ruža Medved, Trebarjevo.**

— **Mihajlo i Ana Ramač iz Đurđeva zahvaljuju presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za ozdravljenje.**

— **Za primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu.. — N. N., Međumurje.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Maloj Tereziji, Ivanu Dobrom, Kardinalu Stepincu i ostalim zaštitnicima što mi je uspjela operacija. I nadalje im se utječem u zaštitu. — R Nikolić, Stolac.**

— **Za zdravlje i za druge primljene milosti hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. Preporučujem im zdravlje sina i snahe. — Milka Babić, Zrinski Topolovec.**

— **Hvala Presvetom Srcu i Majci Božjoj što sam dobila posao, kao i na drugim milostima. I ubuduće molim njihovu zaštitu. — M. L., Lipik.**

— **Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu ocu Leopoldu Mandiću i ostalim zaštitnicima za sva primljena dobročinstva, osobito što su mi unuci i unuke svršili školu s uspjehom. — Danica Stipić, Podhum, Rijeka.**

— **Za sretan porod i za druge milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. Ujedno se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. — Zdenka Šprajc, Kaučić, Svilaj - Logatec.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te ocu Leopoldu Mandiću za sretno položen završni ispit. — Marija, Đakovo.**

— **Pavao Rakuljić iz Jasenica kod Splita zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Josipu za primljene milosti.**

— **Na primljenoj milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Maloj Tereziji. Molim im ubuduće njihovu pomoć. — Janja Knežević, Vrpolje.**

— **Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za ozdravljenje moga brata. I nadalje se preporučujem da mi budu na pomoći. — Margita Jonke, Weiblingen.**

— **Od sveg srca hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za primljene milosti. I ubuduće stavljam pod njihovu zaštitu sebe, svoju djecu i unučad. — N. N., Varaždinske Toplice.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospi Sinjskoj, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću za primljene milosti. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Franjka Ivanišević, Krilo-Jesenice.**

— **Za sretno položen ispit kao i druge milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Majci Božjoj. I ubuduće se utječem pod njihovu zaštitu. — S. M. Emanuela, Austrija.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći za sve milosti. I nadalje im se preporučujem. — W. Opatija.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Majci Božjoj za ozdravljenje. — Ljerka Krajina, Slavonski Brod.**

— **Hvala Gospi od brze pomoći što mi je nečakinja Senka položila ispite. Dobrila Carić, Svirče, o. Hvar.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj Lurdskoj te ostalim zaštitnicima za ozdravljenje od teške bolesti i na do sada svim primljenim milostima. D. M. Domagović.**

— **Od duše i srca zahvaljujem Majci Božjoj na brzom ozdravljenju, jer su me liječnici uvjeravali o bezuvjetnoj potrebi liječenja. Ja sam se utekla Majci Božjoj na »dobru vodu« Cerna, i iza toga se moje stanje osjetno poboljšalo. Janja Pažin, Rokovci-Andrijaševci.**

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26 — 1971. Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi. Glasnika suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

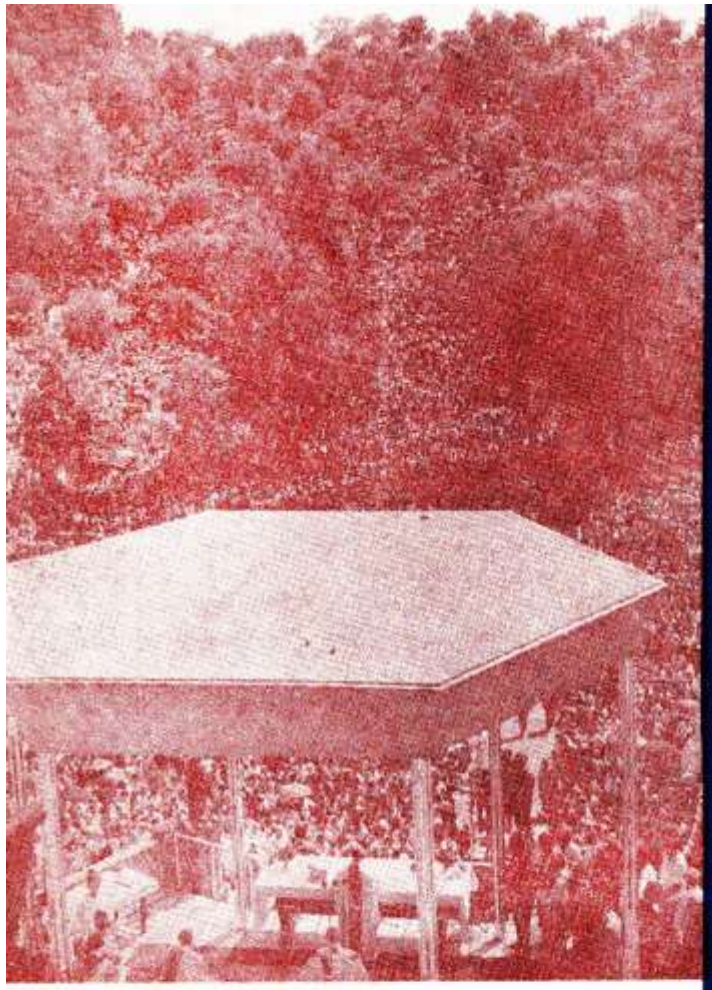

Kongresna Misa na Mariji Bistrici

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

XI

STUDENI — 1971.
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu

U OVOM BROJU

483 Dušni dan
485 Živio Krist-Kralj, P. Bulat
488 Sin je slava Majke, J. Njavro
489 Znakovi vremena, I. Kukula
495 Obitelj i film, J. Gusić
500 Obiteljski institut u Zagrebu, P. Bulat
502 Možda i Vas Bog zove bliže, M. Kojaković
503 Moja vjera, F. Šipušić
Gledaj na svršetak
K Bogu nas vodi zakon u nama
Ljudski je rod suglasan u osnovnim istinama
Što je s ateizmom
511 Mariolozi na relaciji Zagreb-Fatima, A. Katalinić
513 Zapreke misijskog djelovanja, J. Antolović
514 Razgovor s misionarom, J. Gusić
520 Iz života Crkve, J. Badalić
525 Štovanje Srca Isusova, J. Antolović
526 Pobožnost Srcu Isusovu u Poljskoj, J. Badalić
528 Stota obljetnica župe Drinovci, Z. Majić
529 Knjige
530 Misni savez sv. Ignacija
Zahvalnice

Na omotu: prof. Zdenka Sertić: Sv. Karlo Boromejski i sv. Martin biskup

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Zahvaljujem sluzi Božjem Petru Barbariću na primljenim milostima. Preporučujem se dalje njegovom zagovoru. Vera Nikolić, Mrkonjić Grad.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za primljene milosti, Marija Cinobić, Zapolje.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, dragoj Gospi i sv. Nikoli Taveliću za sretan uspjeh operacije na kuku desne noge. — Janja Gavran, Vareš.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za sve milosti primljene tijekom života i za uspješno ozdravljenje teško oboljele noge. I nadalje im se preporučujem. — Stana Ćosić, Kruševica.

— Na mnogim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima. Molim i daljnju njihovu pomoć. — Anđelko Draškić, Donja Vrba.

— Zahvaljujem Presvetom Trojstvu i velikoj primljenoj milosti. — Zahvalna obitelj Erdelja, Mihovljan.

— Za mnoge primljene milosti zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu i Gospi Bapskoj. — Obitelj Štimac, Bapska.

— Zahvaljujem Presvetom Trojtsvu i Bl. Dj. Mariji na položenom ispitu. I unaprijed im se preporučujem. D. Rogotin.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu. — Grgo Pečerić, Bikovo, Subotica.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Nikoli Taveliću za položen ispit moga sina i na drugim primljenim milostima. I nadalje neka budu u pomoći meni i mojoj obitelji. — V. H., Kotoriba.

— Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu što su mi sačuvali brata i sesru. Preporučujem i nadalje cijelu obitelj njihovoj zaštiti. — B. Lj, Petrovaradin.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za zdravlje i Božji blagoslov kod nas i naše djece u dalekom svijetu. Preporučujemo im i nadalje sve njih i naše putovanje do njih. Otac Nikola i majka Amalija Marošević, Kukujevci.

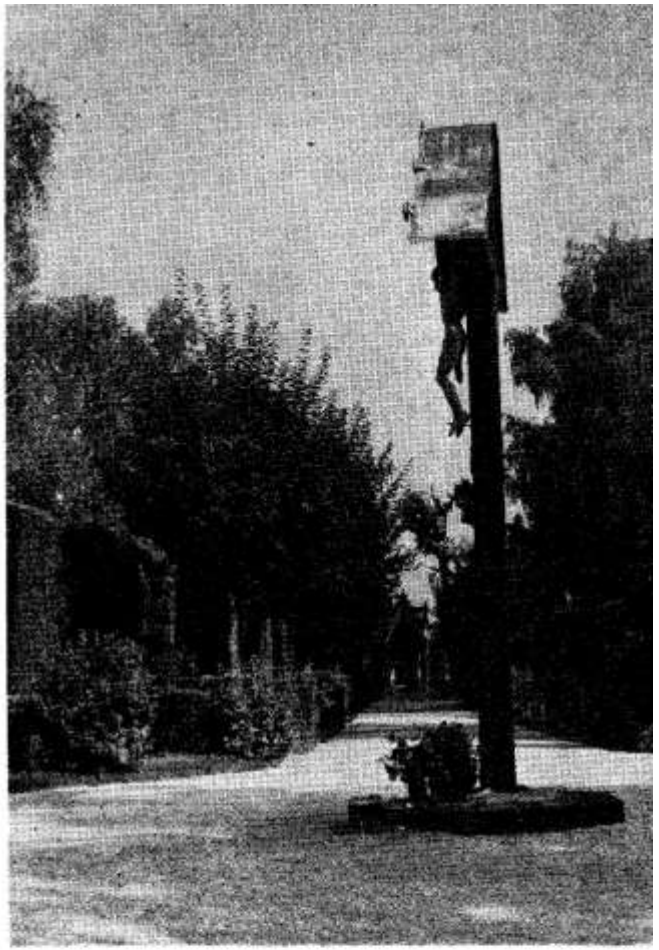

Dušni dan

Dušni dan jest blagdan uspomena na drage pokojnike. No on je opomena nama da i nas čeka ista sudbina u sjeni križa. Ne zaboravimo u časovima tog ozbiljnog razmišljanja da je baš križ jedini kadar osvijetliti staze pred nama. Po križu nas čeka dar n o v o g života.

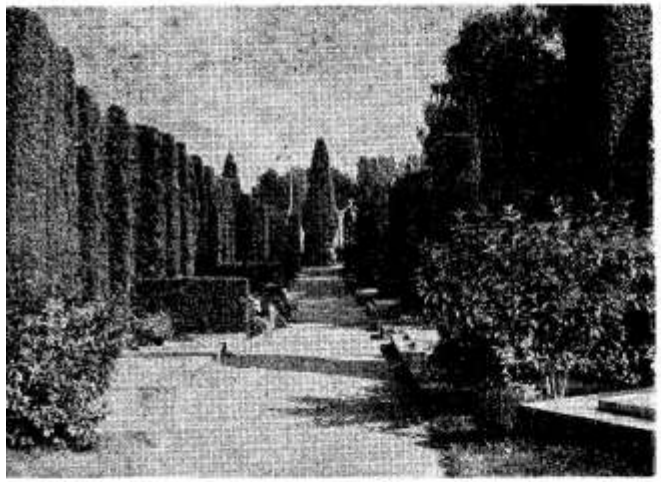

Ja sam uskrsnuće i život Tko vjeruje u mene, živjet će, ako i umre. I nijedan koji živi i vjeruje u me neće umrijeti zauvijek.

(Isus)

Aloje Varaždinskog groblja

ŽIVIO KRIST KRALJ! ŽIVJELA GVADALUPSKA DJEVICA

Baš na sam blagdan Imena Marijina 12. rujna 1926. godine putovala su dvojica mladih Meksikanaca Joakim Silva i Manuel Malgarejo vlakom prema gradu Zamori.

Manuelu je 14 godina, a Joakimu nešto više od 20. Potekli su iz brojne i odlične kršćanske kuće. Kao članovi Marijine kongregacije zadojili se pravim apostolskim žarom, koji su dnevno krijepili primajući svetu Pričest.

U istom odjeljenju vagona nalazio se neki dobroćudni gospodin.

— Znaš, Joakime, ja sam gladan. Već dugo putujemo, a imamo, ponijeli smo, možemo nešto zagristi...

Mladi Manuel ustade, skine svoju tašku, maši se u džep da izvadi nožić, kad li mu zajedno s nožićem pade na pod vagona i — krunica. Sav iznenađen pogleda svoga trećega putnika, jer u Callesovom Meksiku bio je to zločin — nositi krunicu.

— Ništa se ti, mladi prijatelju, nemoj bojati! Ja znam da je po život opasno to oružje nositi sa sobom danas u Meksiku. Ali i ja imam isto tako krunicu. To mi je uspomena od majke...

Pokaže je mladićima. Malo pomalo uđe s njima u razgovor. Ispipa iz njih njihove namjere, njihove planove. Na predzadnjoj stanici, pred gradom Zamorom, siđe na nekoliko minuta iz vlaka, ali se brzo povrati, te nastavi s njima put...

UHAPŠENI...

Kad su prispjeli, ugledaše kolodvor opkoljen samim policajcima. Do njihovoga suputnika priđe jedan policajac i zapita:

— Gdje su ti mladići, gospodine generale, o kojima ste nam telefonirali iz susjedne stanice?

Tek sada su mladići shvatili da su pali u šake jednom od najpodlijih špijuna omraženoga i preobučenoga Callesovog generala. U kolodvorskoj gužvi uspjelo je mlađem Manuelu nekako umaknuti. Ali Joakima odmah uhvatiše. I odvedoše pred policijskog prefekta.

— Kako se zovete? — Silva iskaže svoja generalija.

— Kako se zove onaj mladi vaš pratilac?

— Pitajte njega samoga, ako želite znati. Joakim je bio uvjeren da je Manuel već na sigurnom mjestu. Da mu je uspjelo zametnuti trag...

— Kakvu tužbu iznosite protiv ovih mladića, gospodine generale?

— On i onaj dečko nosili su paket s vjerskim propagandnim ma-

terijalom, da ga ovdje u Zamori potajno razdijele.

— Gdje se nalazi taj paket?

— Vidite da nemam sa sobom nikakvog paketa!

— Pretražite mu džepove. Vidjet ćete da ima još nešto gore u njima. Gospodin ima krunicu...

VJERNI MANUEL...

U taj čas javi dežurni policajac da se vani nalazi dečko koji živo želi vidjeti uhapšenika.

— Manuele, poviče Joakim prestrašeno, zar si ti poludio? Što čekaš ovdje?

— Tebe, šapne dečko još zadisan od brzog trčanja... Kad sam vidio da su Te uhvatili, nisam ni ja htio bježati. Evo me, neka sa mnom rade što će i s tobom...

— Pustite ovo dijete na slobodu, obrati se Joakim Silva policijskom Prefektu, ja ću vam sve priznati...

— Ti ćeš i bez toga sve priznati... Dosta je već to što imate kod sebe ove krunice, gadne i omražene...

Odveli su mladoga Manuela u zatvor. Stražaru tamničaru smilio se mladi, nedužni junak...

— Slušaj momčiću, šapnuo je. Cijela stvar bi vas lako mogla glave stajati. Kod kuće imam i ja jednog dečka kao što si ti. A sada me čuj! Ja te moram ovdje zadržati, ali se može desiti da ja izlazeći »zaboravim« za sobom zaključati vrata. U zadnje sam vrijeme naime postao »zaboravljiv«. Da li me razumiješ? Moram sada opet Prefektu...

Uistinu »zaboravio je« dobri čovjek iz smilovanja prema 14-godišnjem dječaku zaboravi za sobom zatvoriti vrata. Mladić je dobro razumio, ali nije pošao prema vratima ,nego se bacio na drveni krevet i počeo razmišljati: Ima li koji način da izbavi i svoga prijatelja? Bez njega on bježati neće iz zatvora ni za živu glavu...

— Moglo bi me stajati glave, rekao je tamničar...

Manuel je pomislio na svoju majku. Što će ona reći, kad se ne bude vratio kući...?

— Mamo, mamice moja, uzdahne on tiho. Ali vrata slobode ostala su otvorena... Nije kroz njih izišao.

— Zašto ti još čekaš? Čuo je glas iz mraka... Nekoliko koračaja i ti si slobodan. Ti si star 14 godina... Život leži pred tobom... Ti još mnogo možeš učiniti za Božje kraljevstvo, i ako Joakima ubiju, možeš ti stati na njegovo mjesto...

Manuel zaista učini nekoliko koraka prema vratima. Ona su još uvijek bila otključana. Ali se naglo trgne, okrene se i ponovo se baci na krevet...

— Ja ne idem bez njega, protisnu kroz zube... Pomislio je na dan svoje svete potvrde u Gaudalupi, najvećem meksikanskom prošteništu Gospinom. Sjećao se još svake riječi, koje je tada biskup govorio... Manuel ih je tiho ponavljao: »Budite sada Božji vojnici, pomazani svetim uljem. Primili ste dar jakosti. Budite dakle jaki u onom času, kada Bog bude to od vas zahtijevao. Nemojte se bojati prijetnji neprijatelja vjere... Ostanite vjerni Kristu Kralju, pa ako vam i život uzmu, znajte, da će vam ga Bog stostruko povratiti...«

Ne! Čas kušnje ne smije ga naći slaba. Manuel se odlučio da će ostati vjeran do smrti svome drugu. Izvadi krunicu iz džepa i počne moliti... Domala evo i Joakima! Bilo im je jasno što ih čeka...

PRIJE SMRTI...

— Nemamo svećenika da nas ispovjedi! Moramo probuditi savršeno pokajanje za sve naše grijehe cijeloga života, da se čisti pojavimo pred Kristom Kraljem i Marijom Kraljicom...

Pobožno izmoliše djelo skrušenja. Tada se zajednički prihvatiše i opet svete krunice čekajući čas velike odluke. Iza dva sata došla je direktna naredba od samoga Callesa da se ovaj mladić Joakim i ovo dijete Manuel imaju strijeljati, jer su protiv države...

I već poslije podne toga dana vozili su ih u zatvorenom automobilu prema groblju, gdje ih je čekalo odjeljenje vojnika s nabijenim puškama. Putem su glasno molili krunicu. Jedan im vojnik dobaci:

— Bacite tu krunicu!

Joakim će na to: — Dok sam živ, nitko me neće zaustaviti da molim krunicu.

Neka ih osoba na to upita: — Idete li na streljanje?

— Ne, odgovori mladić, idemo na Kalvariju...

Prispjeli su na groblje. Tada vojnik priđe mladićima da im zaveže oči, ali će mu Joakim mirno: — Ne zavezuj mi oči, nismo razbojnici! Ja ću vam dati zapovijed da pucate...

Skupilo se ondje nešto znatiželjnoga svijeta. Joakim se obrati ovim riječima: — Opraštam onima koji su uzrok moje smrti i smrti moga prijatelja. Doskora ću se za njih moliti pred licem Božjim. Umiremo za Boga, za obranu svete vjere i slobodu svoje domovine...

Mnogi se od prisutnih ganuše, a jedan od vojnika spustivši pušku, odlučno zaviče: — Ja ne pucam, gospodine moj! I ja sam katolik. Evo me s vama.

Ovaj velikodušni čin stajao je života novoga ispovjednika Kristova, kojega odmah uhapšiše i sutradan pogubiše... Joakim se zatim okrenu prema svome drugu Emanuelu:

— Skini šešir, jer treba da se pojavimo pred licem Božjim!

I nakon toga obojica se okrenuše prema vojnicima, te jakim i odvažnim glasom povikaše:

— ŽIVIO KRIST KRALJ! ŽIVJELA GVADALAPUSKA DJEVICA!

Još nisu ni izgovorili do kraja ove riječi, kad jaki plotun pripravnih vojnika prekide njihove živote i otvori im istoga časa lijepo nebo... A jedna majka, kada je za to saznala, bila je to Joakimova majka, rekla je ove riječi:

— Gospodine, neka život moga sina posluži spasu naše domovine. Ne samo Joakim nego i svih ostalih sedam mojih sinova pripadaju Tebi, a ne meni...

Pero Bulat

SIN JE SLAVA MAJKE

Mnogo puta može se čuti prigovor nama katolicima na račun štovanja blažene Djevice: »Vi pretjerujete u štovanju Marije i tako stavljate Isusa u pozadinu«. No uzmimo u ruke Evanđelje i tu potražimo kako treba štovati Mariju. A tu nalazimo da je štovanje Marijino nerazdruživo vezano sa štovanjem Kristovim. Kako? Kao majke s djetetom i kao stabla s plodom.

I. — MAJKA I DIJETE IDU SKUPA

Evanđelje nam izričito govori: »Elizabeta se napuni Duha Svetoga i poviče jakim glasom: Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje.« Ovdje je dakle riječ o objavi Duha Svetoga. Elizabeta rasvijetljena nebeskom svjetlošću spoznaje Marijino visoko dostojanstvo, da je postala Majkom Božjom: »Odakle meni ta milost — kliče Elizabeta — da Majka moga Gospodina dolazi k meni?« I Elizabetino dijete Ivan čudesno se napuni Duha Svetog po blizini Marije koja je pod svojim srcem nosila Gospodina. Ona to odaje poklikom: »Čim je tvoj pozdrav dopro do mog uha, zaigra dijete u mojem krilu.«

Veliki Marijin štovatelj i Gospin propovjednik sv. Bernardo stavlja ove riječi u Elizabetina usta, koje u sebi kriju duboko značenje: »Ne, jer si ti blagoslovljena, da je zato blagoslovljen i plod tvoje utrobe. Nego, jer je blagoslovljen plod tvoje utrobe, i ti si zato blagoslovljena. Stablo se poznaje po plodu. Plod tvoje utrobe jest blagoslovljen, jest Bog, koji je iznad svega i svakoga hvaljen i slavljen u vijeke. Dakle, iz punine njegova blagoslova, ti si blagoslovljen, jer zlo stablo ne može roditi dobre plodove.«

Ove bi riječi trebalo urezati zlatnim slovima u svim crkvama i izložiti i revnim i nerevnim Marijinim štovateljima na poticaj. Revnim, da ne sustanu u štovanju Majke Božje. Nerevnim, da se zamisle malo više nad tom istinom, i da prema tome reformiraju svoj mlaki život.

Klanjanje Kristu i štovanje Marije bez sumnje su najuže povezani. Što je čvršća i življa vjera u Isusa Krista, to se mora više častiti i ljubiti onu, koja mu je dala tijelo i krv. Drugu Božansku Osobu možemo zamisliti bez Marije, ali nikako ne možemo zamisliti Boga-Čovjeka bez Marije. Mi naime nismo otkupljeni samim Božanstvom nego Bogo-Čovjekom Isusom Kristom.

Krist je Sunce, Marija je jasna Zvijezda, koja od Sunca dobiva svoje svjetlo Ili kako to jezgovito i slikovito izreče Abraham a Sancta Clara: »Marija je slavljena kao vrt. Tako je ovaj marijanski vrt zato dostojan da ga slavimo, jer je u njemu odrastao lijepi cvijet — Isus.«

Nužna je povezanost i posve prirodna Krista i Marije, Marije i Krista. I sami se možemo osvjedočiti, gdje nema više pravog čašćenja Marije, tu i vjera u božanstvo Isusa Krista počinje blijedjeti i nestajati. Naprotiv, gdje se cijeni uzvišeno dostojanstvo »Blažene među ženama«, tu također i ispovijedanje Kristova božanstva stoji čvrsto i nepokolebivo. Čašćenje Marije olakšava, poboljšava i produbljuje klanjanje Isusu Kristu.

Mi jasno razlikujemo štovanje Isusa od štovanja Marije. Marija, kako god bila uzvišena, uvijek ostane stvorenje, ali i uvijek prva, prije anđela i svih drugih svetaca. Protivnici štovanja Gospe, jer nisu dobre volje, prave zbrku između klanjanja i štovanja. Lijepo je o tome napisao kardinal Bertram 1927., godine: »U bezbrojnim katehezama koje sam kroz 20 godina svoga biskupovanja imao od sela do sela, od grada do grada, nisam susreo niti jedno dijete koje ne bi znalo tu razliku između štovana Marije i klanjanja Bogu.«

Zbilja mora imati vrlo slabu vjeru u Krista onaj tko misli da će štovanje Marije biti na štetu Krista. Iskustvo neprestano potvrđuje, da se Marijini štovatelji najviše klanjaju njezinu Sinu.

II. — PLOD JE UVIJEK SRASTAO S DRVETOM

»Po plodu se poznaje stablo!« — ne kaže to samo sveti Bernardo, nego je to ušlo i narodne poslovice. Tko se divi plodu, taj također hvali i stablo

Nekoć se sav Izrael čudio Aronovu štapu, koji je preko noći čudesno prolistao, procvjetao i plod donio bez ikakvog dodira sa zemljom. Bog je zapovijedio da se taj štap čuva u svetinji u Gospodnjem šatoru.

Marija je također bez dodira sa zemljom, bez dodira s ikakvim zemaljskim silama, donijela najljepši nebeski plod. Zato se njoj kao svetinji svi narodi dive, i to više nego Izraelci čudesnom Aronovu štapu. Marija nazivlje svojim Sinom onoga, kojemu Bog Otac oduvijek govori: »Ti si moj Sin!«

Kao kakva proročica zavikala je žena iz naroda, kad je slušala Isusa: »Blago utrobi koja te je nosila!« Na Veliki petak pjevajmo u čast križu:

Križu sveti, stablo svako
Zavidi ti čarni sjaj.
S takvim lišćem, cvijetom, plodom
Nikoji ga nema gaj.

No zar ne vrijedi to kudikamo više za Mariju, koja je donijela »blagoslovljeni plod svoje utrobe — Isusa!

Druga djeca naslijede svoje tjelesne darove, sposobnosti i osobitosti od oca i majke. Od jednog više, od drugog manje, kombinirano. Što se tiče ljudske naravi Isus ima sve samo od svoje Majke. Proroci ga nazivaju: .... »najljepšim među sinovima ljudskim, s čijih usana kapa milina« (Ps 44,3). Pjesma nad pjesmama kliče: »Moj je ljubljeni izabranik između tisuća.« (Pj 5,10)

Navraća nam se misao na spise starih otaca, koji Gospi kliču: »Veseli se, o Marijo, jer ti imaš svoga Sina i za svog dužnika!«

Sveti Bernardo i sveti Bonaventura zovu Mariju »Drvetom Života« u novom raju, po kojem nam dođe plod spasenja.

U katakombama u Rimu iz prvih kršćanskih dana našli su svjetiljku na jednom grobu, a na njoj je naslikana palma s jednjm jedinim velikim plodom, na koji dolijeće jato golubova da se okrijepe. Palma je Marija, jedan jedini plod jest njezin božanski Sin, gulubice smo mi . . Uistinu lijepa slika.

Fulton Sheen pripovijeda, kako su u istoj kući stanovali jedan uz drugoga sveučilišni profesor i katolički prvopričesnik. Jednog jutra dođe riječ i na Majku Božju. Profesor je dokazivao, da se ne treba Mariji moliti: »Nema nikakve razlike između Marije i moje majke.« — No prvopričesnik mu odgovori: »Nema razlike između majki, ali ima razlika između njihovih sinova, između tebe, gospodine profesore, i Isusa!« Profesor je ušutio . . .

Sva je čast majke u njezinoj djeci. Sva je čast Marijina u njezinu Sinu Isusu Kristu. I stoga je mi častimo zbog njezina Sina . . .

Josip Njavro

ZNAKOVI VREMENA

»Da svi, kojima je povjerena vremenita i duhovna uprava nad ljudima, rasvijetljeni Duhom Svetim, upoznaju znakove vremena.«

SVAKO VRIJEME IMA SVOJE ZNAKOVE

Danas se mnogo spominje izraz »znakovi vremena«. Čini se to posebnom pažnjom i velikim naglaskom, kao da se radi o nekim izvanrednim pojavama našega vremena. No znakovi vremena spadaju u normalni razvoj ljudskog društva uopće, uključivši i Crkvu, koja doduše po svom božanskom porijeklu krije u sebi nepromjenljive elemente, ali ima i promjenjivih, jer se sastoji od nesavršenih ljudi, podvrgnutih mnogim utjecajima i promjenama. Svako doba ima svoje znakove, premda oni nisu uvijek

jednako važni. Što je koje razdoblje ljudske povijesti značajnije, to su i znakovi vremena istaknutiji, pa tim jače privlače na sebe pažnju svih onih, koji otvorenim očima idu kroz život. Rado ćemo priznati, da naše doba ima mnogo veće značenje u razvoju ljudskog društva, nego ranija, pa prema tome i znakovi našega vremena imaju veće značenje od mnogih prijašnjih.

Sam izraz »znakovi vremena« uzet je iz Evanđelja, iz rječnika Gospodinova. Nalazimo ga u događaju, koji je sv. Matej ovako opisao: »Pristupiše k Isusu farizeji i saduceji, da ga kušaju te zatražiše da im pokaže znak s neba. On im odgovori: »Kad nastane večer, govorite: Bit će lijepo vrijeme, jer je nebo crveno. A kad osvane dan, kažete: Danas će biti oluje, jer je nebo crveno i mutno. Tako vi znate protumačiti izgled neba, a znake vremena ne znate.« (Mt 16,1-3) Tim je riječima Gospodin ukorio farizeje i saduceje, što nisu po očitim znakovima upoznali, da je u njihovim danima nastupilo mesijansko doba, o kojem su proroci obilno prorokovali, a sam Isus kao Mesija mnogim je čudesima dokazao svoje božansko poslanje.

Gospodin se pozivao na znakove i pred poslanicima sv. Ivana Krstitelja, koji su ga u ime svoga učitelja upitali: »Jesi li ti onaj, koji ima doći, ili drugoga da čekamo?« Gospodin im je odgovorio znakovima: »U onaj čas izliječi mnoge od bolesti i muka i zlih duhova, i mnogim slijepima darova vid. I odgovori im: Idite i javite Ivanu, što ste vidjeli i čuli: Slijepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se propovijeda Evanđelje«. (Luk 7,19-22) Gospodin je prorekao i znakove, koji će se zbiti prije njegovog drugog dolaska, te nadodao: »Kad vidite sve to, znajte, da je svršetak pred vratima.« (Mt 24, 33)

ZNAKOVI NAŠEG VREMENA

Cijela je crkvena povijest znak prisutnosti Božje u životu Crkve. No povijest nam govori o onome, što je već prošlo, što se više ne vraća i što se ne da promijeniti. Ali kad danas govorimo o znakovima vremena, onda mislimo na one znakove, koji se očituju u razvoju Crkve upravo u našim danima, pa nam je dužnost, da ih pod tim vidom promatramo i ispitujemo. Mnogo je lakše promatrati znakove vremena, koji već pripadaju povijesti, no ovi nam ne mogu u punom smislu koristiti, kao što bi koristili, da su ih njihovi suvremenici upoznali i po njima ravnali.

Znakovi vremena nisu uvijek sami po sebi jasni, pa postoji opasnost, da ih krivo shvatimo, da ih tumačimo po svom ukusu i navlačimo na svoje mišljenje, te da iz njih izvedemo krive zaključke, na veliku štetu duhovnog i javnog života. Koncil naučava, da Crkva ima dužnost ispitivati znakove vremena, ako želi upoznati, što Providnost od nje traži u svakom pojedinom razdoblju njenog opstanka. Mnoge su dužnosti i obveze nepromjenljive, pa uvijek jednako obvezuju, kao na pr. širenje Evanđelja i dijeljenje svetih Sakramenata i prikazivanje Euharijstijske Žrtve. No ima i posebnih zadataka,

— Osjećamo svijet se budi,

— Novo doba dolazi;

— Posred ispaćenih ljudi

— Gospa s Bogom prolazi.

Ovogodišnje Marijanske proslave u Vepricu

namijenjenih pojedinim vremenima. Božja Providnost utiskuje u pojedina vremena znakove, koje Crkva treba da prouči i odgonetne, te prema njima radi. Povijest će suditi, da li je Crkva doista proučavala, upoznavala i ispunjala ono, što joj je Bog po znakovima vremena poručivao.

Jedan od glavnih zadataka II Vatik. Koncila bio je upravo taj, da Crkva što jasnije upozna znakove našeg vremena, te da prema tim znakovima izvede obnovu na svim linijama svoje djelatnosti. Pa i sam saziv toga Koncila bio je odziv takovome znaku, kako izjavljuje Papa Ivan XXIII u Apostolskoj Konstituciji, kojom navješćuje saziv Koncila: »Postavljamo najčvršću nadu u Božanskog Otkupitelja, koji nas potiče, da upoznamo znakove vremena.« A prigodom otvorenja drugog zasjedanja Koncila, naglasio je nasljednik Ivana XXIII, Papa Pavao VI, da naše vrijeme stavlja na Koncil napose ova četiri zadatka: Prvo, da bi Crkva još dublje i jasnije nego do sada upoznala samu sebe; drugo, da se prilagodi novim uslovima života, a da pri tome ništa ne žrtvuje od onoga, što je u Crkvi od apostolskih vremena i što je po sebi nepromjenljivo; treće, da pronađe prave putove i načine u radu za ujedinjenje svih kršćana, prema izričitoj želji samoga Gospodina: »I biti će jedno stado i jedan pastir« (Iv 10,16); četvrto, da Crkva uspostavi razgovor (dialog) i s onima, koji nisu kršteni, ne samo u svrhu, da se pospješi širenje sv. Evanđelja među nekršćenim narodima, nego da Crkva nađe svoj položaj i ispuni svoj zadatak u cjelokupnom rodu ljudskom, jer su svi ljudi djeca Božja, svi su otkupljeni i pozvani na vječni život. (I. Tim 2,4).

Koncil je prihvatio misli i nakane Ivana XXIII i Pavla VI, i dao se svim marom na ispunjavanje ovih zadataka. O tome nam svjedoče svi koncilski Dekreti, a napose onaj, koji je posvećen »Crkvi u suvremenom svijetu.« U tom Dekretu izjavljuje Koncil: »Da bi Crkva mogla izvršiti svoju zadaću, dužnost joj je da u svako vrijeme ispituje znakove vremena i tumači ih u svjetlu Evanđelja ... Treba dakle upoznati i shvatiti svijet u kojem živimo ... Danas čovječanstvo proživljava novo razdoblje svoje povijesti, u kojem se duboke i brze promjene postepeno proširuju na cijeli svijet.« (GS br. 4.) Ista misao izražena je i u ovom odsjeku: »Božji narod, pokretan vjerom kojom vjeruje da ga vodi Duh Gospodnji koji ispunja svijet, trudi se da u događajima, potrebama i željama koje dijeli s ostalim ljudima našeg vremena razabere koji su u tome istinski znakovi Božje prisutnosti i Božjih nakana.« (GS br. 11.)

Na Koncilu je Crkva doista brižno ispitivala znakove našega vremena i dala odredbe i smjernice, kako da se poslije Koncila u tom smjeru nastavi.

U SVJETLU EVANĐELJA, POD VODSTVOM CRKVE

Na tom području radi se mnogo. U prvom redu sam Sveti Otac Pavao VI. Svake srijede obdržavaju se opće audijencije u ogromnoj vatikanskoj dvorani, koja je nedavno sagrađena upravo za ovakve sastanke, sa 6500 sjedala i nekoliko tisuća stojećih mjesta. Svake se srijede skupi više tisuća hodočasnika iz raznih strana svijeta, a Papa uvijek održi odulji i dobro pripravljeni govor, u kojem raspravlja o suvremenim pitanjima i rješava ih u svjetlu nauke II Vatik. Koncila. Svi se ti govori tiskaju u vatikanskim novinama »L' Osservatore Romano«, pa ih cijeli svijet može pratiti i njima se okoristiti. Osim toga Sveti Otac govori svake nedjelje u 12 sati, nakon zajedničkog pozdrava anđeoskog, sa prozora svoje radne sobe,velikom mnoštvu vjernika i hodočasnika, sabranim na trgu Svetoga Petra. Od vremena do vremena izdaje Papa Enciklike i Egzorte ili Apostolska pisma. Sve uvijek smjera za tim, da u duhu koncilske nauke raspravlja o teškim pitanjima koja terete današnju Crkvu i današnje čovječanstvo uopće, pruža savjete i otvara putove, kojima bi se trebalo krenuti. Kamo sreće, kad bi se ljudi — osobito oni na odgovornim položajima — obazirali na očinske savjete i upute Svetog Oca: mnogih nevolja ne bi danas bilo, čovječanstvo ne bi neprestano strahovalo pred novim svjetskim ratom, a veliko mnoštvo ljudi ne bi gladovalo, pa čak i umiralo od gladi.

Papa ima mnogo suradnika: to su kardinali kao pročelnici papinskih Kongregacija — rekli bismo Papini ministri; tu su svi biskupi i nadbiskupi cijelog katoličkog svijeta, svećenici, redovnici, redovnice, uzgojeni vjernici, katoličke organizacije i katolički tisak: mnoge suvremene knjige, novine, časopisi: sve ide za istim ciljem, da u duhu II Vatik. Koncila, pod vodstvom zakonitih crkvenih starješina, ispituju znakove vremena, te da požrtvovnim radom nastoje, da im što potpunije udovolje.

Fatimska Gospa u Bijeljini

No upravo zato, što su znakovi našeg vremena tako očiti, što se Crkva na II Vatik. Koncilu veoma založila za ispitivanje i ispunjenje znakova našeg vremena, te što su svi članovi Naroda Božjega pozvani da se tim poslom bave, lako se dogodi, da se pojedinci ili pojedine skupine u tom radu toliko zanesu, da premalo vode računa o sudu i smjernicama Crkve, a pre-

više se prepuštaju vlastitom mišljenju i vlastitim pobudama, koji nisu u skladu s onim, što Providnost preko znakova vremena i preko zakonitog vodstva Crkve traži. Zato se ne smijemo iznenaditi, što nije uvijek sve što se čini pod firmom Koncila, pogođeno i korisno, a može biti i krivo i štetno, makar je učinjeno dobrom nakanom. Ako nam je doista stalo do toga, da radimo u duhu znakova vremena, koji dolaze od Boga, ne će nam biti teško prihvatiti savjete, pa i ispravke zakonite crkvene vlasti, a nada sve samog Vrhovnog Svećenika, koji ima posebnu pomoć Duha Svetoga u upravljanju Crkvom, i koji nam obilno govori.

ZNAKOVI VREMENA TIČU SE I VREMENITIH UPRAVLJAČA

Bog u svojoj Providnosti, kojom upravlja svijetom, daje znakove ne samo duhovnim upravljačima, nego i svjetovnim. Ove potiče, da svim silama promiču pravedni mir u svijetu, da ne izrabljuju u vlastitu korist slabije narode, koji se ne mogu sami braniti, da se brinu za nerazvijene i kulturno zaostale krajeve, za ljude koji gladuju i umiru od gladi. Svjetovni upravljači treba da priznadu duhovnu vlast, da ju ne priječe u njenoj misiji i zaštićuju njena prava. Nije dosta, da vremeniti upravljači samo prate znakove svoga vremena — svagdanje iskustvo pokazuje, da oni to čine vrlo budno, pa i budnije nego duhovni upravljači na svom području — te da tjesnogrudnim i sebičnim mjerama na te znakove odgovaraju, nego da ih primaju kao poruku Providnosti i rješavaju u skladu sa zakonima pravde i ljubavi.

SMISAO NAŠE MJESEČNE NAKANE

S pravom je sv. Pavao mogao započeti svoju veličanstvenu Poslanicu Hebrejima riječima: »Bog, koji je nekada mnogo puta i različitim načinom govorio ocima po prorocima, progovori nama u posljednje ove dane po Sinu, kojega postavi baštinikom svega ...« (Heb 1,1-k) Službena objava Božja završena je smrću zadnjeg Apostola, ali Bog nam ipak nije prestao govoriti. On stalno govori na razne načine, a napose po znakovima vremena u kojemu živimo. Nitko se ne će moći ispričavati na sudu, koji ga čeka, da nije mogao razabrati glas Božji.

Ako danas ima u širokom svijetu, pa i u samoj Crkvi Božjoj, toliko neriješenih problema, radi kojih ljudi u svijetu, a vjernici u Crkvi, mnogo trpe, nije li to dokaz, da ne primamo znakove Božje Mudrosti, Božje providnosti ili Božje Volje, nego svoju nesavršenu, ograničenu a kadšto i grješnu volju pretpostavljamo volji Svevišnjega. Sjetimo se plača Gospodinova nad Jeruzalemom: mnoga zla stići će Jeruzalem, »jer nije upoznao vremena pohođenja svojega«. (Luk 19,44) II Vatik. Koncil ispitivao je znakove našega vremena. No nije li sam Koncil veliki znak našega vremena za svakoga od nas. Zašto poslije Koncila nailazimo mjestimice čak i na opustošenje, pa i u samom hramu Božjem, (Danijel 9-26), ako ne zato, što »nismo upoznali vremena pohođenja Gospodnjeg.« Ne dao Bog, da i tu ne ostane opustošenje »sve do konca«, kako je Danijel prorekao Jeruzalemskom hramu.

Molitva može mnogo, može sve. Zato je uprava Apostolata molitve odabrala predloženu nakanu, a Sveti Otac ju od srca blagoslovio i preporučio. Mi ćemo je prihvatiti i ustrajno moliti, da se odazovemo znakovima vremena, koji od Boga dolaze. »Danas, ako čujete glas njegov, nemojte da otvrdnu srca vaša« (Ps 94,7).

Ivan Kukula **D.I.**

ŽIVOT OBITELJI

OBITELJ I FILM

VAŽNOST FILMA Jednom zgodom rekao je papa Pijo XII.: »Nemoguće je danas pronaći sredstvo koje bi imalo takvu snagu da bi uspjelo na mase izvršiti tako presudan utjecaj kao što to čini film.«

Ta papina tvrdnja ni najmanje nije pretjerana. Iako se film veoma kasno pojavio, ipak su ga brzo prihvatili svi slojevi naroda. Danas već u svijetu ima preko stotinu tisuća kino-dvorana s više od 50 milijuna stolica. A što je za nas ovdje od posebnog značaja, preko polovica posjetilaca kina jest mladež između 15. i 24. godine, dakle ona koja se nalazi u najtežim svojim godinama dozrijevanja i tjelesnog i duševnog i duhovnog. Računa se prema nekim statistikama, da srednjoškolska mladež pohađa kino od 20 do 30 puta godišnje. Razumije se da je postotak veći u gradu nego na selu.

Već nam ovih nekoliko podataka otkriva kolika je važnost filma, kad se radi o odgoju mladeži. Ali to nam biva još jasnije onda, kad pogledamo teme koje film obrađuje. One su uzete iz najrazličitijih područja ljudske djelatnosti: s kulturnog, političkog, socijalnog, pedagoškog i tolikih drugih područja. Ipak prevladavaju takozvani zabavni filmovi, koji privlače oko 70% posjetilaca kina. No dobro nam je poznato, da su teme zabavnih filmova u velikoj mjeri razne avanture, sumnjive zabave, mladenački lopovluci, bračne nevjere, pa čak i posve otvorena pornografija. Tu se ubrajaju i kriminalni filmovi s mnogo ranjenih i mrtvih, razne pljačke i prijevare, izrugivanje vjerskih i ćudorednih svetinja.

U Francuskoj su tijekom više godina pratila sve prikazivane filmove s moralnog stanovišta. Rezultat je bio uistinu porazan. Tijekom jedne godine u 400 prikazanih filmova nabrojeno je: 310 ubojstava, 104 pljačke s oružjem u ruci, 74 ucjene, 43 svijesno podmetnuta požara, 14 prijevara, 642 razne lopovštine, 182 lažna svjedočanstva, 84 krade maloljetnika, 192 muška preljuba i 213 preljuba žena. Kad sve to zbrojimo, dobivamo da je u svemu bilo prikazano 1858 raznih zločina i drugih moralnih prijestupa, a po filmu

prosječno 4 do 5 takvih moralnih zastranjenja.

A kakav utjecaj izvršuje film na gledaoce, pokazuje nam jedna druga statistika. Od 20.000 raznih prestupnika, koji su bili stručno proučavani, njih 4000 bilo je pod jakim utjecajem filma.

Kad imamo sve to pred očima, možemo li onda i smijemo li ostati ravnodušni kao odgojitelji pred ovim tako moćnim i utjecajnim sredstvom? Ili nismo li u savjesti dužni ozbiljno povesti više računa o tome što naša djeca gledaju?

JEDNO SVJEDOČANSTVO Francuski pisac Mauriac napisao je svoje razmišljanje o silnom utjecaju filma. Iz tog razmišljanja evo nekoliko značajnih misli: »Neke večeri, kad smo se vraćali iz kina, gdje smo gledali film, izrađen po Strindbergovoj drami »Gospodica Julija«, mora da sam se novinaru, koji me je upitao, kakav je moj dojam, učinio kao da mucam ili čak kao da sam oglupavio. To je stoga što sam jedva iz mučna srca promrsio. Nisam se usudio priznati mu pitanje, što sam ga sam sebi postavljao: Kako bih ja u svojoj dvanaestoj, četrnaestoj ili šesnaestoj godini primio to otkriće svega, što je u čovječjoj drami najubitačnije? Jer Strindberg nas ne pošteđuje ni jednim krugom našega pakla. Tu se nižu najživinskiji nagoni, zlokobna nasljedna opterećenost, ludilo, zločinstvo, prezir bogataša i moćnika prema slabome i siromahu, da na kraju završi sa samoubojstvom. Znam dakako, da je velika razlika između katoličkog dačića provincijalca iz prošlog stoljeća i današnjih malih snalažljivaca. No mnogo više djece, nego što mi i pomišljamo, usred sve naše pokvarenosti ostaje na tajanstven način zaštićeno. Čovjek bi rekao, da je nekim dušama nevinost urođena. Njihov im je anđeo zastro oči i začepio uši. Ali film, kao ovaj, surovo razdire sve koprene, obara sve bedeme, iza kojih se ušančilo mlado, još netaknuto srce.

Ovdje ja ne postavljam pitanje kao kršćanin, nego kao čovjek koji promatra današnje opće rasulo. Kakva su neznatna manjina ljudi koji čitaju, kad ih usporedimo s onim mnoštvom, koje danas ne treba čak ni čitati, niti se moraju naprezati da sebi predoče radnju romana! Sjedeći u polumraku kino-dvorana dosta je da samo gledaju i slušaju. I što vide? Vide kako se tjelesa svežu u zagrljaju, luđakinja podmeće požar, grofovska kćer ne ustručava se upustiti u nedopuštenu ljubav sa sobarom, mali seljačić, gonjen hajkom slugu, baca se u vodu, odakle ga izvlače i tuku . . . I te slike mehanički se razmnažaju i dijele svima bez razlike, sve do najudaljenijih sela provincije. Gnjilež je postala stvar koja se najviše dijeli čitavom svijetu. To je beskrajno množenje kruha smrti . . .«

Ne vrijedi li ovaj sud za toliko filmova što ih gleda naša mladež. I nije li tu izvor mnogih mladenačkih kriza, mnogih posrtaja . . .?

ŠTO BI FILM MORAO DATI? Da film bude uistinu odgojitelj, u njemu bi gledaoci morali gledati same sebe kao u ogledalu, koje je visoko obješeno i sili naš pogled prema gore. Kino bi moralo biti tribina gdje se u jasnim i lako shvatljivim slikama obrađuje ono što pokreće ljudsko društvo. Ujedno bi moralo biti mjesto, gdje bi svaki posjetilac mogao naći pomoć i ohrabrenje za nošenje svoga svagdanjeg bremena. Tu bi morao promatrati takve primjere koji bi govorili njemu kao pojedincu kako će rješavati svoje životne brige. Nitko se iz kina ne bi smio kući vraćati opijen nekim sanjama o krasotama drugih ljudi i drugih vremena, nego s utiskom da njegov život nije posve zaboravljen i zabačen kao kakva kapljica u moru života.

Poniranje u duševni i duhovni život čovječji najviše daje pravu dubinu i trajnu vrijednost filmu. Film bi morao rješavati zagonetke života i putove Providnosti, obrađivati pedagoške i psihološke probleme, ali zorno i lako shvatljivo. Kao i u životu tako i u filmu nastupati može personificirani, poosobljeni zločin i pravda, grijeh i krepost, ludost i mudrost, ali to neka bude bez neukusne golotinje i lascivnosti. Svuda bi morao biti naglašen viši čovjek, pravda, krepost i mudrost. A ako se već prikazuje kako je nadvladala nepravda, grijeh, zloba i ludost, sve to ima biti tako prikazano, da se gledalac teškim srcem i suznim okom sjeća onih nezasluženih i bolnih, ali od Božje providnosti pripuštenih pobjeda zla.

Veoma bi bilo poželjno da se prikazuju i filmovi koji razvedravaju čovjeka, koji bez škodljivih surogata hrane zdravu radoznalost i maštu, koji u srce unose novu svježinu i novi polet, koji su čisti od svega onoga što čovjeka može poniziti do životinje. Potrebni su i filmovi koji čovjeka tjeraju da dublje zaviri u svoju dušu i ispita malo svoju savjest. To su filmovi koji ne lažu, ne laskaju, ne hine, koji skidaju farizejske obrazine s lica, i koji svojim djelovanjem nisu poput bengalske vatre, nego pravi doživljaj za čovjeka. Nakon takvog filma čovjek će se osjećati potaknutim da bude pravedniji prema slabijemu, obzirniji prema nesretnima, milosrdniji prema siromasima, blaži prema uvrediteljima.

Kad bi se prihvatio takav plan za rješavanje problema filma, onda bi film uistinu postao izvrsno sredstvo odgoja i djece, i mladeži i odraslih, i onih u gradu, i onih na selu.

No kako mi možemo premalo utjecati na filmsku produkciju, bit će potrebno da najprije svaki odgojitelj u stvari filma što dublje nastoji proniknuti duševnost djece, muške i ženske mladeži. Mora znati da su to bića sa veoma živahnom maštom i neutaživom radoznalošću. Ali treba znati i to da mladež većinom ne prosuduje cjeline, ideje, već se hvata više ili manje pojedinačnih utisaka. Prema tome onda između filmova koji se prikazuju naučimo za njih izabrati one, koji će zadovoljiti te njihove potrebe, a opet sačuvati ih od raznih opasnosti na moralnom i psihičkom području njihova života. Da se u tome lakše snađemo, evo nekoliko uputa.

MJERILO VRIJEDNOSTI NEKOG FILMA Roditelji i odgojitelji dužni su najprije sami naučiti pravo procijeniti pojedini film već prije nego što su pošli gledati, da onda u tome također pouče i svoju djecu. U tome će im prilično moći pomoći reklama, reklamne slike i kratki sadržaj filma koji prati reklamu.

Najprije treba se osvrnuti na slike. Može neki film po svojoj temi

biti bez prigovora, međutim zbog nekih slika koje se u njem pojavljuju može veoma uprljati osobito mladenačku živu i bujnu maštu. Mladež ne pazi toliko na ideje koliko na slike, a to im onda jedino i ostaje od filma — kao otrov.

Većina publike, osobito mlade, izabire film prema glumcu ili glumici, a ne prema filmskom režiseru. No ni najizvrsniji glumac ili glumica ne može uvijek spasiti osrednjost, plikost ili čak i nemoralnost jednog filmskog djela. To najviše ovisi o filmskom režiseru. I stoga prije svega treba dobro paziti tko je on i kakve ideje zastupa i iznosi u svojim djelima.

Treba nadalje dobro paziti na ideje koje film iznosi. Može neki film biti na visini i što se tiče slika i što se tiče pojedinih scena, ali ideje, što ih on propagira, mogu biti veoma opasne, osobito ako su izrečene snažnim i neobičnim riječima. U tom slučaju estetska vrijednost filma samo povećava njegovu škodljivost.

Kod religioznih filmova treba radije izabrati one koji nenametljivo iznose neku vjersku ideju, nego one koji se religioznošću služe do neukusa.

Potrebno je pripaziti i na to da film, koji je inače izvrstan za odrasle, može biti škodljiv za mladež. Oni još nisu zreli ni dorasli da bez štete podnesu jake prizore, osobito s moralnog i socijalnog područja. Ne znaju još otkriti zabludu koja se na platnu možda prikazuje u profinjenom obliku.

Roditelji su dužni voditi računa i o tome da im djeca, ako su malo jače čuvstvena, ne gledaju previše sentimentalne filmove, a još manje senzualne.

Za melankolike uvijek će dobro doći koji šaljivi film, ali treba pripaziti da šala bude na moralnoj visini.

Može se dogoditi da dođe i kod nas i kod mladeži do sukoba između estetske i moralne strane u filmu. Ideal je da film u isto vrijeme bude i moralan i estetski. Međutim, može se dogoditi da je neki film s estetske strane remek-djelo, a s moralnog stanovišta da je kaljuža. Što treba učiniti u takvom slučaju? Estetika filma privlači, dok moralni zakon sve to zabranjuje. Neki se odlučuju da pogledaju film uvjereni da će imati snage odbaciti nemoralno, a gledati stvar samo s estetske strane. No takvi zaboravljaju da je u kinu gledalac posve nesposoban da izvrši tu diobu. Ako to ne uspijeva odraslima, kako će onda mladeži? Stoga će svaki pravi kršćanski odgojitelj čvrsto stati na stanovište da se ni u kom slučaju moralna strana ne smije žrtvovati estetskoj, i ne će ići gledati ni on sam ni drugi članovi njegove obitelji. Tko pak sam nema snage da se takvog filma odrekne, nije sposoban da druge odgaja . . .

Prošli Koncil u svom Dekretu o sredstvima javnog saopćavanja o toj stvari kaže: »Kako se oko odnosa između prave umjetnosti i normi moralnog zakona gomilaju proturječja, koja često proizlaze iz krivih učenja u etici i estetici, Koncil izjavljuje da se svi imaju apsolutno držati primata objektivnog moralnog reda, jer on jedini nadilazi i svodi u pravilan odnos svaki drugi ljudski red, ne izuzevši ni red umjetnosti, premda ovaj ili onaj može

biti vrijedan veoma. Jedini moralni red čovjeka, razumno stvorenje Božje koje je pozvano za višnje stvari, zahvaća u čitavoj njegovoj prirodi i on ga dovodi, ako se cjelovito i vjerno vrši, do savršenstva i punog blaženstva.« (br. 6)

Dalje Dekret kaže: »Primaoci, prije svega oni mlađi, neka se nauče na stegu i disciplinu u upotrebi tih sredstava. Uz to neka nastoje da dublje razumiju ono što gledaju i slušaju. Neka o tom razgovaraju s odgojiteljima i stručnjacima i neka nauče oblikovati ispravan sud. Roditelji pak neka imaju na pameti da je njihova dužnost da budno paze da bi prizori i slično što vrijeđa vjeru i moral, ne prijeđu kućnog praga i da djeca ne dođu s takvim stvarima u dodir.« (Br. 10)

POTREBA SURADNJE Danas se na svim područjima ljudskog djelovanja traži suradnja ljudi istih misli, pa je to potrebno i u odgoju djece i mladeži. A kako film ima danas velik utjecaj na odgoj, to je potrebno da odgojitelji i u toj stvari nastupaju jedinstveno. Roditelji i odgojitelji, koji bi se međusobno čvršće povezali, uvijek bi našli načina da se porazgovore o kvaliteti pojedinih filmova, osobito što se tiče s moralnog stanovišta. I ako se uvjere da je neki film na moralnoj visini, preporučili bi ga svojoj djeci, a ako je moralno sumnjiv ili čak otvoreno nemoralan ili protuvjerski, složno bi svi nastojali svoju djecu upozoriti na njegovu štetnost i odvraćati ih od toga da ga gledaju.

Bilo bi veoma poželjno da se redovito mladež i na vjeronauku upozori na to kojih filmova da se čuvaju, a koji im se preporučuju. A gdje je to moguće, ne bi bilo nekorisno ni to, što je već u nekim župama i provedeno, da se popis dobrih filmova stavi na oglasnu ploču u crkvi. Tako bi i roditelji i mladež znali za moralni sud filmova koji se toga tjedna prikazuju u njihovu mjestu. Razumije se, da to ne može provesti župnik bez pomoći vjernika. Tako ponovo dolazimo na to da potreban organiziran rad u toj stvari i između samih roditelja, kao i između roditelja i svećenika.

Ako nam je iskreno stalo do pravog zdravog odgoja djece i mladeži, onda nam ne bi smjelo biti teško ni ovo tako moćno sredstvo staviti pod nadzor. Jer samo tako sačuvat ćemo djecu i mladež od negativnog utjecaja filma, a pomoći im da imaju što više koristi od dobrog filma. Nikako se ne možemo pomiriti sa sadašnjim stanjem u toj stvari, gdje naša katolička mladež, i to i ona iz najboljih katoličkih obitelji, gleda bez ikakva izbora sve filmove koji se pojave u našim kinematografima. Ima, na žalost, roditelja, koji u tome ne vide ništa zla. Međutim općenito moralno stanje i katoličke mladeži pokazuje da je skrajnje vrijeme da se to moralno stanje popravi. A to znači, da je potrebno mladež čuvati od pogubnog utjecaja svih sredstava javnog saopćavanja, pa tatako i filma. To nam nalaže naša katolička savjest, to od nas traži i Koncil.

Ovakve se stvari ne postizavaju preko noći, ali ipak jednom treba započeti. Razmislimo dakle o tim stvarima i započnimo u svojoj obitelji provoditi kršćanske norme i u pitanju filma. Radi se o vremnitom i vječnom dobru naše djece . . .

Juraj Gusić

Obiteljski institut u Zagrebu

Institut! To znači visoko učilište. Za studente i one koji su postigli barem srednju naobrazbu. Po sistemu sveučilišnoga programa, upisa i pohađanja ...

Obiteljski! Dakle, ipak se nešto ozbiljno počelo kretati i na tom području, do sada toliko zanemarenom.

U Zagrebu! A gdje će drugdje? Vodit će ga oni među kojima kroz godine i godine ta misao živi i razvija se. Ali ne samo u Zagrebu Usporedo i u Slavonskom Brodu. Ovisno o Zagrebu. I u suradnji s njima. Inicijativom ondašnjih vrsnih svećenika...

Neka Srce Majke, koju smo ove godine prodičili pred čitavim svijetom, blagoslovi ovo djelo. Koje, izgleda, da je Njezin revanš za našu vjernost i revnost u održavanju Marijanskog kongresa. Kako u Mariji Bistrici, tako i u Zagrebu. Kao da se počela oduživati. Jer se nije nikada čulo da Ju itko u velikodušnosti može nadmašiti...

ISTUPILI IZ CRKVE...

Saznao sam, tako pripovijeda župnik jedne gradske župe, za teškoga bolesnika. Rak ga je već izjeo, te mu je smrt bila pred vratima. Valjalo ga je obići. Pogledao sam u župnu kartoteku. Ondje sam pronašao slijedeće podatke o njemu:

Šezdeset godina je star — dobiva potporu od župne zajednice — bivši radnik — prije tri godine istupio iz Katoličke Crkve — njegova žena također!

Što da učinim? Konačno odlučim ga obići. Evo me pred vratima njihova stana. Pokucam. A otvori mi postarija žena. Nije bila baš jako ljubezna. Učinio sam se kao da ništa ne znam o njihovu istupanju iz Crkve.

— Ja bih htio obaviti samo mali posjet Vašemu bolesniku. Smijem li ući do Vašega muža?

Stupili smo u siromašnu sobu. Muž na krevetu nije se udostojao ni pogledati me. Na moja pitanja možda bi samo odgovarao s kratkim Da ili Ne. Žena je bila nešto razgovorljivija. Ona je ispripovjedila da je muž bio kroz godine zvonar u jednoj crkvi... Pohvalio sam ga za to i rekoh da bi i sada sigurno želio ponovo postati dobar kršćanin. Ja bih mu rado donio utjehu svete vjere...

Ali on je uporno šutio. Zato se obratih ženi. I ona je potvrđivala — »Da, da, mi smo kršćani, ali mi smo istupili iz Crkve ...

Rastumačio sam bolesniku, kako lako i brzo opet može ovu stvar urediti. I to sada za vrijeme bolesti. Ali on je ponovno samo šutio. Zamolio sam ga da stvar u miru promisli, jer povratak mora isto tako mirno i razumski biti obavljen kao i otpad.

Za nekoliko dana sam ponovo došao. Vani u kuhinji, žena mi se izjadala. Već četrdeset godina se njezin muž drži druge žene, i skoro svaki dan odlazi do nje. Pače i sada u bolesti. Kako god mu je teško, izvuče se i sada iz kreveta i odlazi onamo... Savjetovao sam joj da se barem ona povrati vjeri i pomiri s Bogom, pa će svojim dobrim primjerom djelovati na svoga muža. Ali na to nije odgovorila.

Pođoh do vratiju. On mi je sam otvorio. Upravo je imao nakanu izaći i opet na put grijeha. Dok se on pred ogledalom uređivao, zapitao sam ga, kako je promislio? On samo odmahne rukom. Kad sam počeo govoriti o Božjem milosrđu, o križu Isusovu, prekine me riječima:

— Vi ni sami ne vjerujete u ono što govorite...!

Ostao sam osupnut. Da tako tvrdoglavi poganin stoji preda mnom, nisam se nadao. Odvratio sam:

— Prijatelju, kad ja ne bih u to vjerovao, ne bih sada stajao pred vama. Ja nemam ništa od toga hoćete li se vi pomiriti s Bogom ili ne. Samo zato što nisam ravnodušan prema Vašem dobru, jer Vam želim dobro, dolazim ponovo pred Vas. To Vi dobro shvaćate i razumijete... Promislite, da ste teški bolesnik. Otvoreno Vam kažem: Valja misliti kako ćete Bogu polagati račun o svom životu!

— Htjeli ste izaći i neću Vas zadržavati. Vi znate vrlo dobro gdje stanujem. Ako me budete trebali, rado ću doći...

Doskora je umro. Nije pozvao svećenika k sebi...

ABSURDNO UMIRANJE...

Svaki misaoni čovjek danas uviđa, svaki koji gleda stvarnost svojim vlastitim očima, vidi da je ova crtica vjeran odraz stanja mnogih naših obitelji. Teško su bolesne. Još gore ih bolesti izjedaju nego li rak tijelo najtežega bolesnika.

Tu je prije svega MILOSNI život! Ono što se zove život duše. Život sakramenata. Život s Bogom. Često ga i nema. Kolike naše obitelji žive bez sakramenata ispovijedi i pričesti kroz godine.

ČUDOREDNI život — ono što se zove karakternost, čestitost, poštenje, ljudskost — to je često u našim obiteljima zastarjelo, kao da to više ne predstavlja životnu vrednotu!

KATOLIČKI život — to znači živa svijest o svom kršćanskom uvjerenju, povezanosti s Crkvom, s katoličkom tradicijom, katoličkim pogledom na svijet — toga je skoro nestalo.

A BIOLOŠKI — umiremo zbog prevelikoga straha naših obitelji pred djecom. Što više konfora, to manje djece.

Ima kršćana koji su se privikli živjeti u ovom apsurdnom umiranju naših obitelji, tako da ih ono više i ne šokira. Ima ih i mladih i starih. Ima ih i mnogo onih, koji pune naše crkve, ili se pače ističu svojim javnim radom za katoličku stvar.

Pa, ako ih netko, u času milosti, pokuša opomenuti da spoznaju veliku problematičnost naših obitelji, oni se brzo žure proglasiti sve te probleme — nerješivim. Brzo bacamo sa sebe svaku odgovornost. Brzo se ispričavamo kakvim izgovorima okolnosti ili vremena — i to samo zato da izbjegnemo ozbiljnom i mučnom naporu i žrtvi zajedničkoga nastojanja, koje sobom donosi izvjesnu odgovornost. Daleko od nas ovakvo naftalinsko, namješteno i glumačko kršćanstvo. Lijepih riječi i tople sobe u izabranom i zgodno skupljenom društvu oni koji nam odgovaraju. I koji će nam pljeskati zbog naše »modernosti« i »smisla za stvarnost...«

VRAĆANJE ŽIVOTU...

Početkom listopada 1957. godine naša je štampa iznijela jednu posuđenu reportažu pod zvučnim naslovom »Kako je nauka spasila na smrt osuđenoga! Dvostruki povratak Harryja Browna. Neobičan medicinski slučaj, koji su tajili četiri godine!!«

O čemu se radilo?

Na kongresu američkih specijalista za bolesti srca u New Yorku izvijestio je Dr James Albert o tom uzbudljivom vraćanju života osuđeniku na smrt. Bio je taj Brown osuđen na električnu stolicu zbog nekoga umorstva. Njegov advokat ga nije uspio obraniti, ali je uvjeren da je njegov štićenik potpuno nevin. I što je napravio? Organizirao je liječnike, koji su ga s električne stolice — pošto ga je službeni liječnik proglasio mrtvim — prenijeli odmah i krišom na operacijski stol i ondje ga brzom intervencijom povratili životu. Uspjeli su to učiniti transfuzijom krvi. Davanjem kisika. I ostalim medicinskim zahvatima. Tako da je čovjek, koji je službeno justiciran, tj. nad kime je obavljena smrtna kazna, opet oživio. Potajno su ga prevezli zatim u Meksiko. Ondje je boravio četiri godine. I tek pošto je dokazana njegova nedužnost, vratio se svojoj kući, i svojoj obitelji.

Svakako, zanimljiv slučaj ne samo kobne sudske zablude, nego i medicinske senzacije, jer se prvi puta uspjelo privesti životu nekoga »već ubijenoga« na električnoj stolici!!

BOŽANSKA TRANSFUZIJA...

Da se naše obitelji vrate životu, potrebna je prije svega velika božanska transfuzija krvi. Božji zahvat milosti. Uvijek i neprestano moramo za njom vapiti i moliti je. Da iz Božjega Srca proključa život u srcima naših roditelja i djece....

Ali, vele Ličani da »Bogu treba pomoći.« I novi Obiteljski Institut u Zagrebu i Slav. Brodu upravo žele doprinijeti jedan obol ovom oživljavanju naših ognjišta. Počinju skromno. Bez velike galame. Nadvikani »važnijim«, »senzacionalnijim« događajima u našoj sredini. Tako i treba biti. I mora biti... I tako je najbolje. Ali je sigurno, da će biti jedan značajan korak u životu našega naroda. Ako ga Gospa blagoslovi. Koja nam ga je i dala...

Pero Bulat

Možda i Vas Bog zove bliže?

Red Pohoda Marijina je osnovan 6. lipnja 1610. u gradu Annecy u Francuskoj. Osnovao ga je glasoviti ženevski biskup sv. Franjo Saleški, pisac i naučitelj svete Crkve, sa sv. Ivanom Franciskom Chantal. Red je kontemplativan ali se bavi i raznim granama apostolata. Samostani koji su raširenі po cijelom svijetu imaju domove za duhovne vježbe, internate za odgoj djevojaka, domove za starce, te dječje domove. Sestara ima oko 6 hiljada.

U samostanu ovog Reda koji se nalazi u Paray-le-Monial-u u Francuskoj ukazao se Isus sestri tog samostana sv. Margareti Mariji 27. XII. 1673. i zatražio od nje troje: naknadnu sv. Pričest, svetu Uru i svetkovanje prvog petka u mjesecu.

16. lipnja 1675. prilikom velikog ukazanja, tuži se Isus zbog nezahvalnosti ljudi. Kazao je: »Evo Srca, koje je toliko ljubilo ljude, da nije ništa štedilo i posve se iscrplo, da im dokaže svoju ljubav. Zato tražim, da prvi petak iza osmine Tijelova bude posvećen posebnim blagdanom na čast mojega Srca.«

Godine 1697. dopustio je sveti Otac slavljenje blagdana Presvetog Srca Isusova u samostanima Reda Pohođenja. Ovaj je blagdan uveden postepeno u raznim krajevima, dok nije na molbu francuskih biskupa sv. Otac Pio IX. 1856. proširio blagdan na cijelu Crkvu.

Kod nas u Zagrebu nalazi se samostan Pohoda Marijina na Trešnjevki, Mošćenička 3. Sestre uz samostan imaju kapelu Vječnog klanjanja. Tu je svaki dan od 8 sati u jutro do 4 sata poslije podne izložen Presveti Oltarski Sakramenat na klanjanje. Dolaze vjernici kao i redovnice raznih samostana na klanjanje tijekom dana, ali glavnu brigu za klanjanje i čuvanje kapele imaju sestre Pohoda Marijina. One to smatraju za posebnu milost, te je vrše vjerno i sa velikom duhovnom korišću.

U kapeli je osnovano Društvo klanjatelja i klanjateljica Presv. Sakramenta i pripojeno Društvu u Rimu. Tako su članovi Društva dionici svih milosti i oprosta kojima je Društvo obdareno.

Sestre nastoje apostolski djelovati za sada u tom smjeru što su dale tiskati povijest svoga Reda, zatim prvi dio divne knjige: Rasprava o Božjoj Ljubavi, koju je napisao sv. Franjo Saleški. Tu knjigu mogu vrlo korisno upotrijebiti sve duhovne osobe, kao i pobožni vjernici koji žive u svijetu. Također se spremaju da preuzmu vjeronaučnu pouku djece, kao i brigu za predškolsku djecu, da tako izađu u susret majkama, koje moraju radi svog zvaničnog rada povjeravati brigu za djecu drugim osobama.

Sestre se uz molitvu i razmatranje bave raznim ručnim radovima, šivanjem i obradivanjem vrta, da tako pribave sredstva potrebna za uzdržavanje.

s. Margareta M. Kojaković

O. FRANJO ŠIPUŠIĆ

MOJA VJERA

5. KATEHEZA

Gledaj na svršetak

»Štogod radiš, radi razumno, gledajući na svršetak!« — veli stara mudrost. — Ako smo do sada dokazivali kako je Bog stvoritelj i začetnik svega, isto tako je važno promatrati Boga kao cilj, smisao i završetak svih nastojanja čovjekovih. Zato ovo promatranje može biti zanimljivije, jer je životnije. Tvrdimo ovo: Bog, čije smo ime čuli i prema kojem su usmjereni naši putovi, taj je Bog u sebi vrijedan da bude naša meta, naš cilj; da prema njemu težimo. I tako ne samo kako god, bez njega naš život nema smisla; i što je isto, ako Boga ne spoznamo i ne postignemo mi ćemo biti nepopravljivo nesretni.

1. U SVIJETU VLADA RED I SMISAO Ima ljudi koji misle da u svijetu vlada nered. Međutim, to nije točno. Svijet je pun reda i smisla. Taj se red očituje u susljednom nizu djelovanja, koje uvijek ide za tim da se nešto ostvari. Nema ni u prirodi, niti među ljudima takovog djelovanja koje ne bi k nečemu vodilo. Svaka tvornica nešto proizvodi, osim što daje zaposlenje ljudima. Svrha, cilj proizvodnje ili djelovanja tako je jak da diktira posve određeni način i red djelovanja, da se baš to postigne. Ako u tvornici automobila proces proizvodnje ne donosi na kraju automobil, to nije tvornica automobila, nego zabavište ili ludnica. — Evo i drugih osvjetljenja: Orač je pošao na njivu da ore. Što daje smisao njegovu oranju? — Iza oranja slijedi sjetva, iza sjetve žetva, pa vršidba, pa mljevenje, pa pečenje kruha. Kruh je dakle na kraju ovog djelovanja. Tu moramo uočiti više toga: **Prvo:** kruh daje smisao svemu ovome poslu, bez njega bi sav ovaj posao bio uzaludan. Sjetimo se samo kad tuča ili oganj unište žetvu. Uništen je smisao dosadašnjeg posla. U kruhu je opravdanje svega onoga što valja raditi. **Drugo:** Taj kruh određuje posve određen slijed djelovanja: najprije ćeš orati, zatim sijati. I to sijati ćeš kad zbog vanjskih uvjeta može niknuti; tada ćeš čekati da uzraste i dozori; tada ćeš, kad dozori, žeti, ovršiti, osušiti, mljeti, i tek tada peći kruh. — Sličnih primjera smisla i reda naći ćete na sva-

kom koraku: kod gradnje kuće, kod posla u tvornici, kod rada i spremanja u kući; putovanja također pokazuju kako postoji red i smisao. Kad putujemo, mi **nekud** putujemo. Cilj određuje naš put, i diktira slijed djelovanja. — Naše ceste nekud idu. Nijedna cesta nikud ne vodi ... Tako u svijetu vlada red i smisao. Kad neka stvar izgubi smisao ona nestaje.

2. PRIRODA IMA SVOJ SMISAO U ČOVJEKU To što smo rekli da postoji strogi zahtjev »smisla«, to se očituje na svim područjima u prirodi. Mi znamo da je ona bogata, da je raskošna, da ne štedi. U vrtu cvate voćka. Ona je puna cvijeta. Mi znamo da će tek neznatni dio doći do ploda. Ali i to znamo, da je za sigurnu oplodnju potrebna velika množina cvjetova. Mi znamo da to cvijeće nije samo zato na drveću da se oplođuje. Tu pčele skupljaju med, obavljajući posao oplodnje. Tu je prizor rascvjetale trešnje što ga slikar želi prenijeti na platno. Tu će na kraju biti zreli plodovi koje će čovjek spremiti sebi za hranu. Ne postoji trešnja samo zato da u lancu života bude jedna karika. Ne! Čovjek sadi i uzgaja trešnju za **sebe.** Bez obzira na to da li je odgaja sebi za hranu, ili je odgaja iz estetskih motiva, ili je odgaja zato da se na kraju tjedna zabavi, on je odgaja **za sebe.** Za sebe on obrađuje polja, sadi vinograde, gaji voćnjake, gradi tvornice, zida mostove, gradi ceste i gradove. — Ne treba previše poznavanja prirode da se uoči kako neživa priroda služi životu; kako niži oblici života služe višima, i kako na kraju svega stoji čovjek u kojemu sve ima svoj smisao i opravdanje. Zemlja bi se bez čovjeka ubrzo pretvorila u pustinju; u čovjeku je smisao života u prirodi.

3. ČOVJEK IMA SVOJ SMISAO U BOGU Zakon da svako biće mora imati svoj smisao, svoj cilj, bilo u sebi ili u nekom višem biću, vrijedi i za čovjeka. U njemu ima svoje opravdanje sve što ga okružuje, ali čovjek dobro zna, da njegova sreća nije time osigurana i ostvarena što sve njemu služi. Toliko toga fali za pravu sreću. Toliko toga ima što podgriza njegovu sreću. Drugim riječima: sve, vidimo, **živi za čovjeka**, a zašto živi čovjek? Da li smo odjednom tu stali? Da li je on najjadniji od svega što živi? Što je s njegovim smislom, i što je konačno sa svim onim što je čovjeku služilo i u čemu bi moralo naći svoj konačni smisao i svoje potpuno opravdanje, i potom sreću!

Svršetak je čovjekov zagonetan. Ako smrt i privremeno odgodi ostvarenje, osmišljenje života, možda to ništa ne smeta. Odgoditi smisao ne znači neku stvar proglasiti besmislenom. U nama je težnja za životom. Sigurno postoji i njeno ostvarenje. Možda uvjetno o nekim kvalitetama, zalaganju, ishodu kušnje? Svakako, **težnja za životom**, u kojem je jedinom smisao ovog životarenja pred smrću, tu je u nama. Ta težnja je stvarna. Smisao i ovog života jest dakle tu, pred vratima. I baš iz te čovjekove težnje za smislom, za životom, iz te stvarne težnje zaključujemo i stvarnu mogućnost ostvarenja. Nijedna naime čovjekova težnja nije u prazno. Težnju za istinom čini stvarnom i opravdanom istina koju otkrivamo. **Težnju za dobrotom opravdava dobrota koju susrećemo. Težnju za životom opravdava, osmišljuje budući život. Stvarnu težnju, stvarni budući život. Samo prenošenje štafete života ne daje smisao ovom životu.**

Eto, sve nas ovo dovodi do zaključka, da postoji smisao našeg života, našeg svršetka, da postoji onaj, koji će životom u dobroti i istini sve dovršiti i opravdati smislom. To je Bog. Njegovo je ime istina, dobrota i život.

6. KATEHEZA

K Bogu nas vodi zakon u nama

Postoji moralni, ćudoredni red. O tome nitko ne sumnja. Ljudi se razilaze samo u tome da bi protumačili odakle ćudoredna obveza. Ima ih koji misle da je ćudoredna obveza društvenog porijekla. Tako marksisti. Prema njima je društvo odredilo što će biti dobro, a što zlo. I to se dakako može svaki dan mijenjati kako već odrede oni koji upravljaju društvom. — Ima ih koji misle, da je »dobro i zlo« ostatak u nama. — Neki vele, da smo iskustvom stekli, što je dobro a što je zlo, pa se prema tome vladamo i tako smo uredili zakone. — Ove teorije o porijeklu moralnog zakona nisu ispravne. Nije ovdje vrijeme da ih opovrgavamo. Iznijet ćemo samo ispravnu nauku polazeći od činjenice da postoji moralni zakon koji određuje naše naravi, i takovo nešto zahtijeva zakonodavca kojeg mi nazivamo Bogom.

1. POSTOJI MORALNI ZAKON Činjenicu moralnog zakona ne treba puno dokazivati. U tom se svi slažu. Kad naime taj moralni zakon »čini dobro, izbjegavaj zlo«, ne bi postojao, i kad ga općenito ljudi ne bi priznavali kao valjanog i dovoljno poznatog, bilo bi besmisleno bilo koga zvati na bilo kakvu odgovornost. A svima nam je poznato, da i oni koji niječu opstojnost moralnog zakona grade zatvore i logore, naravno zbog toga, da bi zatvorili neke ljude koje smatraju krivima, da su se naime o nešto ogriješili. Ako ne postoji osnovni zakon, »čini dobro, kloni se zla« nema vlasti koja bi nas mogla vezati bilo kakvim odredbama. Ako nema moralnog zakona, tada do neba ograditе svoje njegovano voće, a ako tko ipak što ukrade, postupajte s njima kao s blašćetom: istjerajte ga van iz kvara, ali ne idite s njime na sud. Ako nema moralnog zakona, nema ni moralne krivnje. — Postoji dakle temeljni moralni zakon, osnova svih pravednih zakona pozitivnih, bilo Božjih bilo ljudskih.

2. TAJ ĆUDOREDNI ZAKON JEST ODREĐENJE NARAVI Određenje naravi značilo bi da bi bez tog zakona narav bila sporazumna bilo s dobrim, bilo sa zlom: postigla ona nešto ili baš ništa, ili, čak nešto što je uništava. Zašto? — Svaka naime narav kao počelo djelovanja mora imati svoje određenje, da po tom

djelovanju radi tako da se usavršuje, da joj bude dobro, da postigne ono za čim ide. Oduzmite ljudskoj naravi zakon »čini dobro, a izbjegavaj zlo« time ste je stavili u položaj neizvjesnosti. Narav mora biti **usmjerena, i to usmjerena na način koji njoj** odgovara. — Ako želimo da nam konji uzoru njivu, moramo ih upreći, usmjeriti na način koji to njima odgovara, da uzoru njivu. Moramo ih prisiliti. To usmjerenje jest fizičke naravi. No ako želimo da naše dijete ide u školu, fizičko će usmjerenje malo koristiti. Dijete će ga izigrati; pobjeći iz škole. Treba mu neko svojevrsno usmjerenje: djetetu treba **dokazati.** Ono je slobodno, ima pamet, pa ga treba usmjeriti tako kako to iziskuje njegova slobodna narav: **To čini i živjet ćeš!** Čini to što usavršuje tvoju narav, što oplemenjuje tvoju narav, a izbjegavaj lijenost, i sve ono što škodi i što razara tvoju narav. — Tako smo mi svome djetetu dali smjernice za školu. Takvu jednu životnu, dubinsku smjernicu, određenje primili smo svi mi i bez nje se ne bi dalo ništa nadograditi na vaš život i poštenje. To usmjerenje naravi tako je općenito i tako je utkano u naše tkivo, da je to svima i po sebi očito kao osnovno načelo, koje je temelj svakog drugog dokazivanja, pokazivanja i vezanja zakonom. Ako to načelo nije svima poznato badava svi naknadni propisi, a besmisleno je što postoje i zatvori. — Kad bi to opće načelo bilo nestvarno i sama bi tako narav bila neodređena, iluzorna i nikud ne bi vodila. Mislim da je dosta protumačeno, kako postoji moralni zakon i kako je on određenje za slobodnu ljudsku narav.

3. OBVEZA MORALNOG ZAKONA PREDPOSTAVLJA VRHOVNOG ZAKONODAVCA, BOGA, ZAČETNIKA NARAVI, KAO SVOJE OPRAVDANJE

Kod istraživanja dovoljnog razloga moralne obveze pružaju nam se tri mogućnosti: Ili moralna obveza potječe od samostalne naše naravi, ili je izvor moralne obveze kakva ljudska, socijalna ustanova, ili je najzad dovoljan razlog naše moralne obveze sam začetnik naše naravi, koji je njoj po tom zakonu intimno prisutan, a ipak je savršeno nadilazi. Od spomenutih mogućnosti prva i druga ne tumače ni porijetlo ni opravdanje moralne obveze, dakle ostaje treća mogućnost: Postoji vječni zakonodavac, začetnik naše naravi i gospodar naše slobode.

Isključujemo prvu mogućnost, da bi se naime sama narav vezala moralnim zakonom. To vezanje nema smisla. Narav bi bila ujedno zakonodavac i podložnik. Za održavanje moralnog reda ljudi idu u smrt. Kad bi se sami vezali, sami bi bez odgovornosti i oslobađali. Uostalom ne postoji nikakvo nutarnje iskustvo po kojem bismo znali da smo se sami obvezali. Naprotiv postoji iskustvo o vlastitoj krivnji kad kršimo zakon. Prestupili smo nečiju zapovijed, ne svoju.

Isključujemo drugu mogućnost, da bi naime začetnik i moderator moralnog zakona bilo ljudsko društvo. Ljudsko društvo niti je začetnik, ni moderator ćudorednog zakona.. Moralni se zakon proteže na čine do kojih socijalne instance nemaju pristupa. Moralni zakon je kudikamo širi i općenitiji. Na njemu se temelje obveze prema ljudskim auktoritetima. Moralni zakon nadalje od nas traži da se suprotstavimo ljudskim veličinama. Prema tome porijeklo zakona ne može biti ljudsko društvo, kad je i samo podvrgnuto tom temeljnom zakonu.

Jedini dakle mogući i razuman zaključak jest, da je temelj ćudorednog zakona u volji zakonodavca koji je začetnik same ljudske naravi. To je Bog! Bez njega je naprosto neprotumačiva pojava ćudorednog zakona, bez Boga taj zakon nema smisla. Briše se naime razlika između dobra i zla, između onih koji održavaju zakon, i onih koji ga krše. Bog je onaj koji je auktor ćudorednog zakona. On je čuvar i osvetnik toga zakona. On stoji i bdije nad putom pravednika i zlotvora.

Pojava dakle i opravdanje moralnog zakona vodi nas do Zakonodavca, koji je slobodnim bićima odredio put života. Taj život će postići čineći dobro. Taj Zakonodavac je ogradio ponor propasti zapovijeđu: izbjegavaj zlo. Tako nas k Bogu vodi moralni zakon u nama.

7. KATEHEZA

Ljudski je rod suglasan u osnovnim istinama

Naše istraživanje putova kako ćemo naći Boga ne bi bilo cjelovito kad bismo mimoišli ovo razmišljanje. Ako je naime religioznost općenita među ljudima, to nešto znači. Općenito i staro uvjerenje da postoji Bog mora imati svoje opravdanje u razumnom rezoniranju i u samoj ljudskoj naravi. Tako uistinu i jest. Naš dokazni postupak ide ovim redom: 1. Postoje osnovne istine u ljudskom društvu koje svi priznaju. 2. Jedna od tih istina jest i Božja opstojnost. 3. Bez Božje opstojnosti naša bi nas narav varala u nečem što je bitno.

1. OSNOVNE ISTINE I TEMELJI LJUDSKOG DRUŠTVA

Postoje među ljudima neke istine koje se pretpostavljaju, kojih nitko ne dokazuje. U **mišljenju** je to počelo istovjetnosti i protuslovlja. Ako netko ne priznaje tih načela s njime nema raspravljanja. Odnosno kod svake rasprave i kod svake izmjene misli ta se načela pretpostavljaju. Ljudima ne treba tumačiti kako je svako biće istovjetno samo sa sobom i kako u isto vrijeme i pod istim vidikom ne može biti negacija samog sebe. Kad bi nas u tim načelima narav varala i kad svima ne bi isto govorila odoše sve knjige i razgovori. Dominirao bi samo nered.

U **ljudskom društvu** postoje također istine kojih ne dokazujemo, nego ih predpostavljamo: **Svatko ima pravo na život: svatko ima pravo na osnivanje obitelji; svatko ima pravo na sticanje imetka.** (Nb. Ne smeta što zakoniti auktoritet u društvu može, pa i mora, kod drugog i trećeg načela postaviti neke uvjete i odrediti granice, da se ne gazi tuđe pravo. Za osnivanje obitelji traži se fizička i moralna zrelost, te ekonomske mogućnosti za uzdržavanje obitelji, a kod sticanja imetka mogu se i moraju postaviti granice, da se materijalna do-

bra ne skupljaju u rukama samovoljnih pojedinaca. Uza sve to načelo ostaje.) — Kod svih tih načela narav nam svima isto govori: za sve jednako vrijedi. Pokolebajte ta načela, u društvu će nastati neizlječivi nered. Kad ljudi počnu gubiti interes za osnivanje obitelji i za osobno sticanje, znači da se dirnulo u njihova osobna prava. Takovo društvo je osuđeno na propast. — Osim ove tri istine postoji još jedna koju redovito ljudi pretpostavljaju i čude se da je treba dokazivati. Ta istina je temelj i čuvarica i prava na život i prava na osnivanje obitelji i prava na sticanje. Ta istina jest vjera u Boga, začetnika ljudske naravi i čuvara moralnog i društvenog reda. Ima ih koji niječu tu istinu, no na taj se način podgriza svaki auktoritet, i društvo postaje žrtva samovolje.

2. POSTOJI MEĐU LJUDIMA DUBOKO UKORJENJENO, OPĆENITO I IZVORNO UVJERENJE DA POSTOJI BOG.

Da bismo priznali ovu tvrdnju u onom opsegu koji se tu traži dovoljno je uočiti rasprostranjenost vjere. Oduvijek i u svim zemljama gradili su ljudi crkve i hramove; oduvijek su ljudi vezali značajnije zgode u životu s Božanstvom. Tu su obredi vezani uz rođenje, inicijaciju, ženidbu, smrt. Veliki umovi u ljudskoj povijesti mahom su religiozni ljudi. Bilo je tako nekoć. Tako je i danas. Pojava ateizma nije uzdrmala to opće uvjerenje o Bogu. Stav ateizma zapravo potvrđuje općenitost i dubok korijen religioznosti. Čemu naime stalna borba protiv nečega i nekoga koga nema? Ako su ljudi bili u općoj zabludi obzirom na oblik Zemlje, bila je to zabluda njihovih sjetila. Ateizam bi htio ideju o Bogu staviti u red takovih iluzija koje prate čovjeka. Međutim, tu nema usporedbe. Do ideje o Bogu ljude vodi razumno zaključivanje. Ateizam je dužan odgovor što je s najistaknutijim umovima u ljudskom društvu. Iako Aristotelov Bog nije Bog sv. Franje Asiškog. Aristotel je načistu s »prvim pokretačem, koji ni od koga nije pokrenut«. Platon ima uzvišenu ideju o Bogu; naš Dubrovčanin Ruđer Bošković bio je svećenik tog velikog Boga. — Učenjaci ateističkih zemalja ne smiju si ni postaviti pitanje o Bogu. Gube položaj. Zašto takav stav prema tim »siromasima« koji još imaju vjerskih predrasuda. To je negativna religioznost. Planirani ateizam. Načelni ateizam puno govori onima koji znaju prosuditi. Fizička obračunavanja koja su se provodila kako bi se iz ljudi istjerala ideja o Bogu isto tako kao i pozitivna religioznost dokazuje općenito i duboko uvjerenje da postoji Bog. Dakle manifestacija religioznosti među ljudima očituje se u pozitivnoj religioznosti isto tako kao u borbenom ateizmu.

3. ZADNJI RAZLOG TE OPĆENITE VJERE U BOGA MOŽE BITI SAMO NJEGOVA OPSTOJNOST.

Razlog nije nepristupačan. U općenitim stvarima ljudi se ne varaju. To su one osnovne istine, o kojima smo govorili. Ako je religioznost među ljudima općenita, bilo u svom izvornom obliku, bilo potiskivana u poricanju Božje opstojnosti, tada je ona ukorijenjena u ljudskoj naravi. Tada je ona nešto o čem ljudska narav vodi računa. Ta religioznost ili antireligioznost bez Boga bi ostala bez svoga objekta. Narav bi nas varala u nečem što je od bitne važnosti za nas. »Narav nas na to navodi da priznamo kako Bog postoji, veli mislilac starog svijeta Cicero. Ono u čem nas narav sve izjednačuje, nužno je da je istinito.« Mi se možemo prevariti u pojavi izlaza i zalaza sunca. Čini nam se, ono izlazi i zalazi. To je pojava na području naših sjetila, i svi znamo da nas tu sjetila zavode. — Božja opstojnost jest istina koja je svojina našeg **misaonog svijeta;** ona je utemeljena na principima našeg uma: na počelu uzročnosti, dovoljnog razloga. Ako ta načela ne možemo sa sigurnošću primijeniti u traženju zadnjeg razloga, tada je naša narav posve zatajila, i to u bitnom. Ne recite: Kako to da ima bezbožaca među smirenim i učenim ljudima. Može netko biti dobar inžinjer, liječnik, pravnik, astronom, ali ostati loš istraživalac zadnjih uzroka. I obrnuto: može netko biti skromne naobrazbe ali izvrstan mislilac i istraživač zadnjih uzroka.

8. KATEHEZA

Što je s ateizmom?

Ovdje bi bilo mjesto da velimo nekoliko riječi o ateizmu. Ateizam duguje svoje ime Bogu. Grčka riječ »theos« znači bog. Onaj »a« ispred, jest negacija. Dakle: ne-boštvo; uobičajenije: bez-boštvo, bez-božnik. Ateizam je vrlo širok pojam. Zahvaća bezbrojna područja i iziskuje opširnije analize nego se to može učiniti u jednoj katehezi. Mi ćemo ovdje uzeti ateizam samo pod vidikom Božje opstojnosti.

1. PORIJEKLO ATEIZMA Ateizam kakav se danas prezentira novijeg je datuma. Danas je ateizam sistem koji je u nekim dijelovima svijeta zahvatio sva područja javnog života. On kuša riješiti sva pitanja: socijalne pravde, jednakosti, odgoja, proizvodnje. U nekim su mu zemljama sva sredstva u rukama: vlast, organizacija, propaganda, javno mišljenje, naoružanje. Osim toga ateizam želi biti osobna religija. On ide ljudima pod kožu: privatni život mora biti ateistički. K svemu tome dolazi borbenost i agresivnost; zahtjevi potpune podložnosti sistemu, aktivna borba protiv svake religije.

Praktičnih ateista bilo je uvijek. Organizirani ateizam dijete je XX stoljeća i ima velikih zemalja gdje je on usprkos stalnom otporu jedina priznata religija. Jer, ateizam jest religija, i on želi doći na mjesto religije, i što je još neshvatljivije, on je dijete religije, buntovno dijete. Za komunizam, koji je ateizam na djelu, veli jedan mislilac: »Za kršćane ima komunizam osobito značenje. On je opomena o neispunjenom dugu, o neostvarenoj kršćanskoj zadaći.« (Berdjajev). Što sve valja misliti o ateizmu nije ovdje mjesto da govorimo. Niječući duhovne vrednote on je ugrozio i vidljive. Dokazuju to ljubomorna zatvorenost prema ostalom svijetu i stalne nedaće na ekonom-

skom polju; baš tu, gdje je ateizam obećavao napredak.

2. TEODICEJA ATEIZMA Nas zanima kako ateizma dokazuje nepostojanje Boga. Samo mu je ime negacija božanstva. Moramo reći, da je ateizam u tome slabe sreće. Istom u novije vrijeme našlo se među teoretičarima ateizma ljudi koji su pokazali dobru volju da doslušaju svog ideološkog protivnika. Inače se sva ideologija i »dokazi« protiv Boga svode na propagandu. Upire se prstom na slabosti i nedostatke predstavnika religije. — Uz to se religiju veže uz drugog, praktički najjačeg protivnika ateizma, uz kapitalizam. U tim koncepcijama ateisti imaju pred očima kapitalizam koji je bio u modi sredinom prošlog stoljeća i koji je bez sumnje doživio nemale ispravke. Ateisti ni danas ne mogu shvatiti kako to da sva napredna i konstruktivna proizvodnja Zapada počiva po njihovu shvaćanju zapravo na kapitalističkim temeljima. Znači, da su loše ocijenili i procijenili svog protivnika, a pogotovo su ga loše ocijenili kao prijatelja religije, jer Crkva nema ništa zajedničko s nastranostima kapitalizma.

Ateizam se rado služi statistikama u dokazivanju progresivnosti ateizma. Stvari međutim nisu tako jednostavne, i rezultatima nedostaje vjerodostojnost. Ispitivanja se uvijek vrše u unaprijed obrađivanim sredinama i rezultati će uvijek biti na službu i u prilog režimu. Recimo kratko i jasno o teodiceji ateizma: Ateizam nema nikakvih dokaza da Bog ne postoji. Razlozi kojima se opravdava ateizam nemaju odlike dokaza.

3. PRAVE TEŠKOĆE I ISPRIKE Naši misaoni procesi u potrazi za Bogom mogu biti posve logični i ispravni. Međutim, mi se možemo iza svega toga posla pitati, što mi o Bogu više znamo, nakon tih dokaza. Znamo to, da jest! — Uz to možemo i moramo priznati veliku istinu da se za priznavanje Božje opstojnosti traži nešto više od golih dokaza. Teodiceja — nauka o Bogu nije matematika. Dok se matematički rezultat izvodi s potpunom sigurnošću i jasnoćom, dotle niti te sigurnosti niti te jasnoće nemamo u dokazivanju Božje opstojnosti. Istina da Bog postoji drugog je reda nego matematički računi. Naša ideja o Bogu jest ispravna; njoj u stvarnosti odgovara jedna realnost koja nadilazi naša pomainja, ali ta naša slika o Bogu nije adekvatna, iscrpna. Ona je blijeda, stvorena iz općih normi bića i primijenjena Bogu. Zato se u sticanju te ideje traži nešto više nego kod računanja. Traži se zrelost, moralna čestitost. Ne velim odmah i jakost. Traži se istinoljubljivost, uviđavnost.

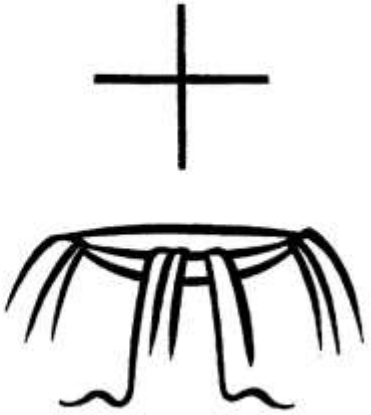

Radi se o poruci koju treba dešifrirati. Taj momenat je dosta važan da razumijemo i sebe i one koji tvrde da su ateisti. Bog nadilazi naš um. Ostavio nam je dosta svjetla da ga možemo tražiti i naći, ali je ostavio i dosta sjene da se može odstupiti. Tu je veličina, zamašitost slobode. Tu je korijen i naše zasluge, jer se na kraju zapravo **opredjeljujemo** za Boga, ili se opredjeljujemo za negaciju Boga. Strašna je to i odgovorna mogućnost, da naime uza sve svjetlo moženo ostati slijepi, i uza sve nejasnoće možemo biti sigurni do potpunog predanja. Sve nas to upućuje na činjenicu da je priznavanje Božje opstojnosti povrh svega toga traganja i dar Božanstva, da se Bog naime otkriva onima koje smatra vrijednima.

MARIOLOZI NA RELACIJI ZAGREB - FATIMA

IZVJEŠTAJ, ZAPAŽANJA, UTISCI

Kolovoz godine 1971. obilovao je marijanskim slavljima. Očit dokaz da protivmarijanska osporavanja u katolicizmu ne uspijevaju. Pred Veliku Gospu održana su u Zagrebu dva međunarodna kongresa, mariološki i marijanski, a odmah sutradan po Velikoj Gospi, u Fatimi, u Portugalu, započeo je radom međunarodni seminar pod naslovom: Fatima i Bezgrješno Srce Marijino.

KAMO JE, PO ZAVRŠETKU MARIJINIH KONGRESA U ZAGREBU, KRENULA NAJVEĆA GRUPA TEOLOGA?

U Fatimu, da prisustvuje seminaru. Oko 35 teologa različitih narodnosti i grupa američkih hodočasnika, odmah prvo jutro po Velikoj Gospi, u ponedjeljak, ispunili su na zagrebačkom aerodromu zrakoplov orisan velikom titulom »Spantax« i charter-letom istoga dana dotaknuli Rim, Barcelonu, Lisabon. Već sutradan, u utorak, uklopili, su se u rad seminara, koji će trajati do 22. kolovoza uključno.

TEOLOZI CIAPPI I MOWATT Zasjedanje seminara održavala su se u zgradi »Domus pacis«, koja pripada pobožnom molitvenom udruženju »Plava skupina Gospe Fatimske«. To je udruženje i organiziralo seminar. Svrha udruženja je širenje Gospine fatimske poruke. Zasjedanje s konferencijama i diskusijama na raznim jezicima, uz simultano prevođenje, odvijala su se u znaku dviju ideja: Prva ideja — fatimska poruka; druga ideja — ekumenizam. Izredalo se više predavača, a dvije konferencije svratile su na sebe pažnju svih slušatelja, jer su bile solidno obrađene. Auktori tih konferencija: dominikanac Ciappi, papinski teolog iz Vatikana. Talijan i msgr Mowatt, Amerikanac.

Ciappi je obradio temu: Specifični doprinos fatimske poruke teologiji Bezgrješnog Srca Marijina. U prvom dijelu tumačio je glavnu ideju s povijesnog stanovišta, u drugom s doktrinalnog, u trećem sa simboličkog .

Msgr Mowatt, direktor američkog centra za bizantinski obred, održao je predavanje »Majka Božja i ekumenski pokret«. Posve realan prikaz ekumenskog gibanja znao je zadahnuti vedrinom kršćanskog nadanja. Uglavnom je govorio o ekumenizmu obzirom na rusko pravoslavlje; to je razumljivo, kad znamo da je Gospa u svojoj poruci u Fatimi izričito spominjala Rusiju.

Fatima:
»Domus pacis«

VITKI EUKALIPTUSI NAD ŠUTLJIVIM TEJOM Prava ,originalna, glasovita ikona Presvete Kazanske Bogorodice svečano je izložena u veliko fatimskoj crkvi.

Čudesan sticaj okolnosti.

Pred tom ikonom održana je posljednjeg dana (22. kolovoza) svečana koncelebracija sa četrdesetak svećenika, a desetak biskupa s raznih strana svijeta na čelu sa starim kardinalom Cerejeirom, nekadašnjim nadbiskupom i patrijarhom Lisabona.

Presveta Kazanska Bogorodica između obala Teja i Atlantika!

Tajanstveni španolski Tajo, vijugajući svojim zamućenim vodama po siromašnom portugalskom kamenjaru kao Tejo (Težo), išaran sjenama vitkih eukaliptusa, činio nam se još šutljivijim, zatvorenijim u sebe, još tajanstvenijim.

A kad je u sjeni visokih krošnja vitkih eukaliptusa, tu između obala zagonetnog Teja i tamnog Atlantika, prošla procesija s ruskom Kazanskom Bogorodicom, iz kuće »Domus pacis« u fatimsku crkvu, naša se misao, pod pritiskom zagonetnosti i čuđenja zatvorila u šutnju... Ali samo za časak. Brzo nam se lice razvedrilo pod udarcem svijetle spoznaje: Marija je kraljica svijeta! Ona sjedinuje sve rase, sve narode. To je vidljivo u Fatimi.

ALCOBACA I BATALHA Dalek nam je zagonetni Portuga! Lisabon, rasno križište svijeta. Iza Evropljanina ulicom se žuri crnac iz Afrike; za njim otmjenim mirom šeće stariji kineski bračni par iz grada Macao. A onda dva studenta domorodca s Timora, otoka dalekih indonezijskih strana.

I bliz nam je Portugal. Vozeći se po njegovim visoravnima, kao da se vozimo po kamenjaru Južne Hrvatske: krš, masline, česmine i opet krš. I bliz nam je po katolicizmu. Ali kolika razlika od onog i našeg katolicizma. Dolaze u Fatimu na proštenje čitave obitelji. Oko mame i tate vrzu se dječica: po četvero ili petero djece. Mislim na onaj naš prosjek: jedno ili dvoje. Pornografije tamo i nema. Ni psovke nismo čuli. Onaj je katolicizam nenačet, nije ga zahvatilo raspadanje. Tamo se odazivaju Gospinoj poruci, pozivu na zadovoljštinu, molivu na posvetu njezinom Bezgrješnom srcu.

Alcobaca i Batalha (Alkobasa i Batalja)! Posjetili smo ta dva gradića posljednji dan. Neizbrisiv dojam. Dva golema stara samostana s još većim veličanstvenim crkvama spadaju u maštu. Dragulji. Kao da se ne nalaze na ovom svijetu. Gotika s domaćom varijantom, velebna, čarobna. Unutrašnjost crkava s onim bijelim masivnim kamenom, s visinom i golemošću, fascinira, frapira.

Alcobaca, samostan za 999 cisteritskih redovnika (tisuće mjesto pripadalo je kralju) Bernardovih učenika, koji su se hranili radom svojih ruku. Kuhinja kroz koju teče potok, i blagovaonica, goleme prostorije od bijelog kamena, zapanjuju svojom srednjevjekovnom ozbiljnošću i mirom. U blagovaonici u Alcobaci, a ne u Lisabonu bio je priređen svečani prijem za sadašnju englesku kraljicu Elizabetu kad je službeno posjetila Portugal. — Ni u Alcobaci ni u Batalhi nema danas redovnika. Građevine su nacionalna svetinja, patrimonij, prvorazredni spomenici kulture.

U Batalhi (XVI stolj.) nekada su živjeli karmelićani. Samostan ima dva klaustra. Onaj veliki svojom ljepotom valjda nadmašuje sve što se može vidjeti u Portugalu. I ne samo u Portugalu. Veliki, visoki klaustar sav od bijelo-žućkastog kamena, sav jedna velika čipka; sav i u glavnim crtama i u pojedinostima raskošna umjetnina, fantazija. Pjesma otisnuta u kamenu. Stvarnost ili priviđenje? Arabeske, skrivene, nevidljive, raspjevale se u igri s gotičkim čarolijama. Da li može takvu ljepotu izvesti ljudska ruka? Čarobna je to pjesma, lirska i religiozna, racionalna i mistička, zemaljska i nadnaravna, zanosna, bježtava, opojna.

Alcobaca i Batalha posvećene su Mariji.

Ante Katalinić

Zapreke misijskog djelovanja

Da se svladaju političke i socijalne nesloge koje sprječavaju djelovanje misionara u Africi. (Mis. nakana AM za studeni 1971. g.)

Za one koji nisu Afrikanci niti dulje vremena nastavaju taj kontinenat veoma je teško donositi objektivan sud o tamošnjim političkim, društvenim i kulturnim prilikama. I to je posve razumljivo. Za razumijevanje jednog naroda ili čak čitavog kontinenta potrebno je na njemu živjeti i dobro ga proučiti i upoznati. To znamo iz vlastitog iskustva, kad smo svjedoci tolikih neobjektivnih sudova o našem vlastitom narodu.

Afrika je kontinent u velikom previranju. Ona je još uvijek u prelazu iz ovisnosti u stanje potpune političke nezavisnosti. Kažemo namjerno »u prelazu«, jer premda su za većinu afričkih zemalja već davno potpisani dokumenti o političkoj nezavisnosti, ipak ona nije još postignuta u potpunosti. Ispravna upotreba slobode ne može se naučiti kroz nekoliko godina. Neprestani ratovi i trzavice, koje se povremeno javljaju sad u ovom sad u onom dijelu crnog kontinenta, jasno pokazuju kako je dug put koji vodi do mira, jedinstva i kulturnog napretka.

K tome svemu u Africi pridolaze i rasne razlike između crnaca i bijelaca, koje dovore do »rasne diskriminacije«. Ova pak, jer se izravno protivi Kristovoj nauci, ne-

prestana je zapreka naviještanju Evanđelja.

Među svim tim poteškoćama Crkva mora na afričkom kontinentu vršiti veliku zadaću misioniranja. Ona koliko je u njezinoj moći nastoji ostati objektivna, neutralna ne stavljajući se na stranu nijednog naroda, već jedino ide za tim, da naviješta Kristovu poruku svima bez razlike i da pripomogne koliko je moguće ublaživanju nevolja koje donose međunarodne trzavice i nesporazumi. Ipak je potpunu neutralnost nemoguće održavati. Kadšto naime valja uzeti u obranu očita prava. No tada dolazi do opasnosti da pokoji režim dokine djelatnost katoličkih misija i protjera misionare.

U tako teškim okolnostima potrebno je dakle neizrecivo mnogo takta, strpljivosti i nade u bolju budućnost. Ta nada posve je opravdana. Ako gledamo naime na povijest evropskog kontinenta nakon seobe naroda bilo je očekivati poradi velikog ratničkog potencijala u novo nadošlim narodima prije propast nego novo rađanje našeg kontinenta. A ipak svi su se ti narodi zahvaljujući misijskoj djelatnosti Crkve našli u jednoj velikoj zajednici, koja je unatoč žalosnim poglavljima ispisala i toliko lijepih i pozitivnih stranica duhovnog, moralnog i materijalnog razvitka.

Crkvu čeka isti zadatak i u Africi. Svima treba naviještati Evanđelje, onim koji trpe pomagati koliko se samo može i za sve moliti i žrtvovati se. A molitva čitave Crkve neka izmoli da Kristov Duh prožme Afriku, da i u njoj procvate Crkva, koja će biti sposobna svestrano pomagati razvoj tog kontinenta. Ponizna kršćanska ljubav pomalo će bivati sve sposobnija da ublaži i nadvlada sve one političke, društvene i rasne razlike.

Na koncu ove nakane spomenimo da Kongregacija za evangelizaciju naroda ima u Africi 299 misijskih područja s 29 milijuna katolika. Ondje radi i nekoliko hrvatskih sinova iz franjevačkog i isusovačkoga reda te nekoliko redovnica i laika. Neka ih kroz ovaj mjesec na osobit način prati naša usrdna molitva Božanskome Srcu Isusovu.

Josip Antolović

Razgovor s misionarom

Tijekom ove godine nekoliko smo puta u misijskoj rubrici donijeli uz pisma drugih naših misionara i pisma oca Branka Anđelića. Izašla je i misijska knjižica što ju je on napisao pod naslovom »Kroz Lwano dolinu«, u kojoj opisuje svoje doživljaje u jednoj od najtežih zambijskih misijskih postaja. Prema tome, on je čitateljima našeg Glasnika već prilično poznat.

Kad su hrvatski i slovenski isusovci dobili mjesto Bengalije, u koju više ne mogu novi misonari, novu misiju u južnoafričkoj državi Zambiji, otac je Anđelić bio prvi hrvatski misionar svećenik, koji je počeo djelovati na tom novom misijskom području. Otišao je iz domovine 1966. godine. Sada su ga poglavari poslali u Englesku da tamo završi svoju redovničku formaciju, pa da se onda nakon godine dana ponovo vrati u Zambiju.

Prigodom boravka u domovini, koji je trajao svega tri tjedna nije on mogao mnogo obilaziti po župama, premda bi to bilo poželjno da ga tako naši vjernici bolje upoznaju, a isto tako da se upoznaju i sa zambijskom misijom. No da barem koliko toliko nadoknadimo to, zamolili smo ga da nam odgovori na nekoliko pitanja za čitatelje Glasnika. Pitanja su postavljena tako da po mogućnosti obuhvate glavne probleme u Zambiji. Razumije se da bi se moglo postaviti još mnogo drugih pitanja, ali to smo ostavili za drugu zgodu.

● *Oče Anđeliću, recite nam nekoliko riječi o tome kako se u Vašoj duši rodilo misionarsko zvanje i što Vas je posebno potaklo da svoj život usmjerite tim putem?*

O. ANĐELIĆ: Klicu misionarskog zvanja osjetio sam već u djetinjstvu. Ta želja i čežnja za misijama nije me nikada ostavila, a ni ja nisam nju zaboravljao u svojim molitvama. Tu želju u meni je pobudilo misijsko štivo u sjemeništu.

Mnogi su mislili i govorili da je to želja za avanturama. No ja to moram odlučno i potpuno zanijekati. Mene je uvijek privlačio rad na opipljivom širenju Božje Crkve među onima koji za nju ne znaju.

Nikada ne mislim i ne tvrdim da je rad svećenika u domovini manje vrijedan ili manje misijski, ali sam siguran da je ovo moje zvanje i moj poziv, koji je osim toga i te kako važan i bitan u općoj Božjoj Crkvi.

● *Kako sada, nakon što ste nekoliko godina djelovali u misijama, gledate na misionarsko zvanje i uopće na misijski rad?*

O. ANĐELIĆ: Sada, nakon vlastitog iskustva, vidim ne samo teoretski nego i praktički veličinu, ljepotu i važnost misionarskog zvanja, osobito kad uzmem

o. Branko Anđelić, misionar u Zambiji

u obzir mali broj domaćih svećenika u misijskim zemljama. Isus Krist je Spasitelj svih ljudi. Stoga je naša dužnost da udovoljimo Kristovoj želji i želji njegove Crkve te da nastojimo upoznati sve ljude s Kristom, njihovim Spasiteljem.

Važnost, veličina i ljepota misionarskog rada krije se u zasađivanju kršćanstva u poganskim narodima, koji istom počinju pisati svoju vlastitu povijest. Naša je odgovornost hoće li ta povijest biti kršćanska ili ne. Osim toga, tko može pravo predvidjeti i procijeniti njihovu vlastitu budućnost i njihov utjecaj na budući svijet u cjelini?!

● *Kako su misionari kao bijelci primljeni od domorodaca?*

O. ANĐELIĆ: Ne može se reći da Afrikanci općenito vole bijelce. A kako bi ih i voljeti nakon što su na sebi osjetili njihov kolonijalizam i nakon što su svoju slobodu izborili uz tolike žrtve? — A misonari imaju istu boju kože kao i

kolonijalisti. Teško je ljudskoj naravi svladati osjećaje.

Ipak Crkva je u Zambiji dobro gledana makar velika većina svećenika još uvijek su bijelci. Zato Crkva i nastoji da tu što prije dobije domaće biskupe. Država Crkvu nastoji što više iskoristiti za razvoj zemlje. Mi nastojimo tim očekivanjima odgovoriti, osobito preko školstva i katoličkih organizacija.

Na našim župama narod misionara prima s poštovanjem samo su uvjereni da smo mi kao bijelci bogati. I ne možemo ih razuvjeriti u tome. Stoga ne osjećaju mnogo zahvalnosti za ono što im dajemo od svoje sirotinje. A uz to teško ili nikako da shvate kako su i oni sami dužni da uzdržavaju svoju Crkvu.

● *Čujemo, da Afrikanci veoma lako prihvaćaju kršćanstvo, ali da ono ne ulazi dublje u njihov život. Što je tome uzrok? I ima li tome lijeka?*

O. ANĐELIĆ: Da, oni lako i rado prihvaćaju kršćanstvo. Vole crkvu, molitvu, liturgiju i crkvene pjesme. Međutim, njihovo dojučerašnje poganstvo nije samo njihova donedavna religija, nego je duboko povezano s običajima njihova društvenog života. To je u stvari njihova kultura. Stoga ih nije lako krštenjem odjednom učiniti potpunim kršćanima.

Vrači imaju na njih silan utjecaj, pa i na kršćane, jer to su ujedno i njihovi liječnici. Oni svoje običaje slijede upravo slijepo. Ne razmišljaju što pojedini običaj znači. A tim običajima prožet je i vođen sav njihov život, osobito na selima. Tome je lijek jedino neprestana pouka, vezanje uz kršćanske zajednice. Tako se stvaraju novi, kršćanski običaji. U takvim okolnostima teško je i gotovo nemoguće istrgnuti pojedinca i odgajati ga individualno. Povrh svega toga traži se velika i neograničena strpljivost i razumijevanje njihove psihe, što nije ni najmanje lako.

● *Da li se misionari dosta uživljavaju u način života i mišljenja naroda, u kojem djeluju?*

O. ANĐELIĆ: Sigurno ne. Zato se traži dobro poznavanje jezika i njihovih običaja, kao i veliko približavanje jednostavnom narodu. Gotovo bih rekao, da je potrebno neke vrste izjednačenje s njima. Ti ljudi u svojim običajima imaju mnogo dobrih stvari. Njih misionar mora uočiti, priznati i na njih nacijepiti pravo kršćanstvo koje će tek onda za njih dobiti puni smisao i značenje, i postati doista njihovo.

Kod nekih misonara još uvijek se osjeća, makar i podsvijesno, mišljenje da je sve crnačko loše i pogansko. Po sudu takvih misionara ti ljudi bi morali postati gotovo Evropljani, da bi mogli postati pravim kršćanima.

Kako vidite, to je problem izlaženja iz sebe i svojih kategorija i prilagođivanje nečemu što mi mislimo da nismo. A za to se traži mnogo širine duha i inteligencije.

● *Kakav je odnos između domorodačkog svećenstva i misionara?*

ZAMBIJA:
Tajna policija u selu.

Josip i Ernest —

Ovi marljivi dečki dolaze svaki dan k nama u školu. Pomažu i nama u učenju domaćeg jezika.

O. ANĐELIĆ: Domaćih svećenika ima vrlo malo. U našoj velikoj nadbiskupiji glavnog grada Lusake ima svega osam domaćih svećenika, ubrojivši tu i samog nadbiskupa. Od njih četvorica su zbog svoje službe isključena iz direktne pastve. — No mogu reći ovo: opće raspoloženje mlade, crne, slobodne zemlje zahvaća i njihove glave. Novi pokreti u Crkvi i liturgiji još više im podižu krila. Uzevši još i to da se mnogi misionari teško prilagođuju prilikama i afričkom mentalitetu, možete i sami zaključiti da bi odnosi između crnog i bijelog klera mogli biti i bolji nego što su sada.

● *Recite nam nekoliko riječi o moralnom životu naroda, napose o bračnom i obiteljskom moralu.*

O. ANĐELIĆ: Moram reći, da je moral vrlo nizak, osobito u stvarima bračne vjernosti. Primijetio sam manjak prave ljudske, intimne, osobne i idealne ljubavi. Nema ni prave bračne ljubavi ni dovoljno ljubavi prema mnogobrojnoj djeci. Žena je više ropkinja nego životna družica svoga muža.

Osim toga, odviše su odani pijanstvu. I to je velik problem za pravo duboko kršćanstvo u obitelji i uopće u njihovu društvu.

Obraćenici prihvaćaju kršćanski moral ali u praktičnom životu očituje se u tome da ima vrlo malo uspjeha. Ona izreka, da je afrička duša zrela za kršćanstvo, zvuči odviše idealno i govore je ljudi koji nisu bili na terenu. Da, zrela je što se tiče spremnosti, i dobro volje. No trebat će mnogo znoja i vremena i milosti, da se pravo kršćanstvo duboko ukorijeni u afričku pogansku dušu.

Zbog takvog stanja na području obiteljskog morala neka nas ništa ne čudi,

da su u takvoj sredini duhovna zvanja vrlo rijetka i vrlo nestabilna.

● *Da li se u katoličkim školama posvećuje dosta brige odgoju srca, ili ne zaustavljaju li se odgojitelji samo na pukom pružanju znanja?*

O. ANĐELIĆ: Zbog prenatrpanosti svih, pa i katoličkih škola, kao i zbog njihova velikog broja, čini mi se da se više pažnje posvećuje naobrazbi nego odgoju srca. Osim toga, teško je naći i odgojiti učitelje koji bi tako idealno shvaćali svoje zvanje. Oni, kao i velika većina drugih službenika, u svome radu prije svega traže zaradu. Stoga to otežava pravi duboki kršćanski odgoj učenika, pa i oni kasnije slijede primjere svojih učitelja i starijih.

Katolička škola ima veoma mnogo u zemlji. One su obično i najbolje po rezultatima. Te škole uzdržava država, ali uprava je naša. Osim toga, vrlo je teško naći i dobiti dobre učitelje. A po zakonu u osnovnim školama smiju poučavati samo domoroci.

● *Da li biste nam mogli reći nešto o radu na župama?*

O. ANĐELIĆ: U svim našim župama organiziramo katolička društva kao što su Katolička Akcija, Društvo sv. Vinka Paulskog za pomaganje siromaha, Marijina kongregacija, Katoličke žene, Mladi kršćanski studenti i radnici. U svakoj župi možete naći jedno ili drugo od tih društava. No mnogo zavisi o tome da li uspijemo naći dobrog vođu za njih. Inače ta društva veoma mnogo pomažu u oblikovanju kršćanskog duha u župi.

● *Kako stojite s katehistima? I kakvu funkciju oni obavljaju?*

O. ANĐELIĆ: Imamo lijep broj katehista, i obično su odgojeni u školi za katehiste. Oni predvode molitve u crkvi i drže pouke napose brojnim katekumenima. Misionar sve to sam ne bi mogao obaviti. Isto tako poučavaju vjeronauk u školama. U svim školama vjeronauk je obvezatan i nalazi se u školskom rasporedu.

● *Recite nam nekoliko riječi o liturgijskom i sakramentalnom životu svojih vjernika.*

O. ANĐELIĆ: Afrikanci vole liturgiju, molitvu i pjesmu. Vole primati i sakramente, bez obzira na to kako duboko to zahvaća njihove duše i kako proživa njihov privatni, obiteljski i socijalni život. Vrlo lako prihvaćaju i promjene, premda su inače tradicionalisti u svom društvenom životu, što nam pokazuje i određenu plitkost njihova kršćanstva i ujedno njihova tradicionalizma.

● *Na koje poteškoće nailazi misionar u svome radu?*

O. ANĐELIĆ: Najprije je to afrička klima, a onda domorodačka hrana. Traži se dosta vremena da se čovjek priuči koliko toliko na jedno i na drugo. Osim toga, misionar se na terenu susreće i s posve stranim svijetom, jezikom i običajima. Nije se lako prilagoditi toj okolini, a bez toga će on ostati stranac i ne će uspjeti u radu.

Misionar Julije Rogina sa svojim prijateljima

Vrlo je težak križ za misionara nezahvalnost tih ljudi. Oni žele iskoristiti dobrotu bijelaca, koji je među njih došao samo zbog njihova dobra. Vrlo sporo prihvaćaju ono što misionar želi dati, a to je pokrštenje njih samih i njihove kulture.

K svemu tome pridolazi još osamljenost i izoliranost koja se zbog manjka svećenika i zbog velikih prostora ne da izbjeći. Pojedini misionar na taj se način lako zatvara u sebe i stvara svoj vlastiti svijet ideja, koji mogu biti dobre ili manje dobre. Isto tako ostaje izvan zbivanja u općoj Crkvi. Koji puta može to škoditi i osobnom duhovnom životu.

● *A kako izlazite ekonomski?*

O. ANĐELIĆ: Mi ekonomski ne možemo jednostavno opstati bez pomoći naših vjernika iz domovine. Ja sam neko vrijeme bio čak prisiljen da se u popodnevnim satima zaposlim u nekom uredu u računovodstvu kako bih mogao preživjeti. Biskupija nam ne može dati sve što trebamo, a prilozi naših vjernika ovdje su premaleni.

Uza sve naše ekonomske poteškoće bez samodopadnog hvalisanja, hvala Bogu, mogu reći, da svi naši misionari uistinu posjeduju pravi misijski duh i žar u radu za duše.

● *Koji su vaši najsvjetliji, a i najteži časovi?*

O. ANĐELIĆ: Moji najteži časovi su bili, kad sam želio i morao nešto učiniti i poboljšati, a nisam imao sredstava za to, a ljudi nisu toga mogli razumjeti. Drugi teški časovi su, kad vidite da uza sve nastojanje i ljubav oni ipak ostaju ono što su i bili: pobožni pogani.

A najljepši su mi doživljaji, kad pripremim veću skupinu novokrštenika, katekumena, pa ih tako skupno mogu učiniti djecom Božjom po svetom krštenju.

● *Po Vašem sudu što se traži da netko bude dobar misionar?*

O. ANĐELIĆ: Od dobrog misionara traži se velika širina duha, tj. prilagodljivost drugom načinu života, shvaćanja i kulture, velika ljubav prema Bogu, Crkvi i braći ljudima. Traži se velika požrtvovnost i spremnost na sve žrtve. Uz to mora imati jaku vjeru. Bez žive vjere on će brzo razočarati i klonuti. Ta vjera mora prožeti cijeli naš život i naše nazore u cjelini. A to nije lako.

● *Vi ste uvijek bili veliki prijatelj mladih. Što biste njima poručili?*

O. ANĐELIĆ: Da uvijek sam posebno volio mlade. Njima dakle poručujem: Ne dajte si podrezati krila oduševljenja da učinite nešto velika za Boga i njegovu Crkvu. Ne dajte se zarobiti mnogobrojnim igračkama i jeftinim užicima koji vas žele zarobiti, kako se ne biste mogli odlučiti za veliku i lijepu žrtvu za vječne vrednote u vama samima i u čovječanstvu. Kakvi ste vi, takva će biti i budućnost društva, koje vi sačinjavate. U vas gleda sa strahom i nadom i domovina i Crkva i cijelo čovječanstvo. Vi ćete krojiti njihovu budućnost i povijest. Ili ćete učiniti nešto velika ili ćete upropastiti i sebe i čovječanstvo. Budite pametni i velikodušni! A ne će li se među vama naći i onih koji će kao misionar poći da tolikim dušama donesu Kristovo Evanđelje?! Mi na vas čekamo...

● *A što želite poručiti svim našim vjernicima, napose čitateljima našega Glasnika?*

O. ANĐELIĆ: Svi mi možemo učiniti velike stvari za Božje kraljevstvo i u domovini i u misijama jedino onda ako se držimo zajedno. Mi misionari na misijskom terenu samo smo dio vas i dokaz naše hrvatske katoličke svijesti u širenju Kristova kraljevstva. Mi bez vas ne možemo ništa učiniti. Vi nas morate podržavati i duhovno i materijalno. Molite za nas, pomozite nam svojim prilozima. Ne zaboravite nas nikada, a niti mi ne ćemo vas zaboraviti.

Uvjeren sam, da će ovih nekoliko pitanja i odgovora o životu i radu naših zambijskih misonara još više osvijetliti nam koliko je potrebno da neprestano ostanemo povezani s njima. To će nas potaknuti još više da kao Misionari žrtve i molitve radimo, trpimo, molimo, žrtvujemo i darujemo od svoga za spas tolikih neumrlih duša među kojima naši hrvatski misionari, od kojih nam je eto jedan i progovorio ovde od srca k srcu. Ne zaboravimo da je »najbožanstvenije od svih djela« duhovno i materijalno pomaganje misija...

Juraj Gusić

Iz života crkve

DUHOVNA OBNOVA ZA PREDAVAČE U OBITELJSKOM APOSTOLATU U OPATIJI Uvečer 24. rujna stiglo je nekoliko mladih bračnih parova u Opatiju u kuću duhovnih vježba te su tu večer i ostala dva dana ispunili neobično bogatim programom. To je bio mali sažeti tečaj, kojim su se ti parovi obnovili i usavršili da budu predavači za ostale mlade bračne drugove i zaručnike.

Začetnik toga neobično značajnog pothvata jest o. Mato Jović. On je na mnogobrojnim pučkim misijama po župama u svim hrvatskim krajevima spoznao goruću potrebu oživljavanja hrvatskog naroda po obiteljima. Kako to postići? — O. Jović započeo je 1962. u Zagrebu u Palmotićevoj ulici tečajeve za studente i zaručnike, da ih pripravi za budući obiteljski i bračni život. Pozvao je s vremenom na predavanja i mlađe bračne parove neka oni iznesu svoja iskustva i probleme u obiteljskom životu. Zatim je pozvao liječnike i druge iskusne ljude. Zanimanje je bilo neobično veliko. Bilo je 75 učesnika; 1964. bilo ih je 370.

Ti su se zaručnički tečajevi držali kroz tri godine jednom ili dvaput godišnje. Zatim se to provodilo i na drugim zagrebačkim župama. Zauzimanjem misionara o. Pere Bulata ti su se zaručnički tečajevi proširili po Slavoniji: u Osijeku, Đakovu, Slavonskom Brodu i Otoku.

Jedan od plodova toga djelovanja jest osnutak savjetovališta za obiteljski život. Savjetovalište radi svake srijede od 19—21 sat u Palmotićevoj 31, dvorišna zgrada.

Sve je to započeo o. Mato Jović, koji je nastavio to djelovanje također iz Opatije, te tako koncem rujna pozvao već isprobane predavače, koji će po raznim mjestima, dakako uz pomoć župnika svećenika držati predavanja i davati savjete budućim mladim drugovima. To je za obiteljski preporod u životu hrvatskog naroda nešto veoma važno. No predavači se za taj posao moraju ozbiljno pripraviti, što biva naročito na takovim duhovnim tečajevima. Posao predavača skopčan je s mnogo nesebičnosti i spremnosti na velike osobne žrtve.

MOLITVA JE PRAVA MOĆ U Beču je za blagdan imena Marijina organizirana u golemoj Gradskoj dvorani prava križarska vojna moljenja krunice i ostalih pobožnosti za potrebe u suvremenoj Crkvi. Skupilo se u dva navrata zajedno 25000 molitelja, pod lozinkom: »Učinite Crkvu u molitvi vidljivom«

Propovjednik je izrekao misao kako je moljenje krunice spasilo kršćanstvo 1683. od osmanlijske pogibli; tako je uvjerenje mnogih da je višegodišnje moljenje krunice maloj Austriji pomoglo da je 1955. došla do slobodne države. Tako će i danas molitva pomoći u poteškoćama Crkve i svijeta.

Svetu Misu služio je u subotu kard. König, i kod toga uz ostalo rekao je: »Molitva daje Duhu Božjemu mjesta u srcima pojedinaca i čitavih obitelji. Molitva pomaže da snaga za dobro postaje u nama jača. A što je od toga potrebnije danas?« — A u nedjelju je nuncij Rossi spomenuo da je molitva bitna zadaća Crkve, koju mora izvršiti svaki kršćanin. Preporučio je osobito moljenje krunice koja se kroz čitave naraštaje pokazala kao najživlje vrelo snage našega kršćanskoga života. A stavio je na srce osobito molitvu za biskupsku sinodu u Rimu. Pročitan je telegram Sv. Oca u kojem hvali taj pothvat molitve i šalje svoj blagoslov.

Jedan je propovjednik među pogiblima u svijetu i Crkvi iznio i očito iščezavanje vjere kod mnogih kršćana i sugrađana. Nastaju neprestane sumnje u vjerskim pitanjima i šire se poput kakve epidemije. Tu je kao životni vitamin duše potrebna žarka molitva, osobito Mariji, koja je koracala putem vjere, premda je kod nje vjera bila stavljana na kušnju. Zbog njezine primjerne vjere zacijelo će Bog na njezin zagovor i nama udijeliti čvrstu vjeru. — Druga je pogibao naših dana kršenje Božjih i crkvenih zapovijedi. Time nestaje vjera. Još je velika pogibao, osobito za smetenu mladež, od nečednih slika i knjiga, pa od uživanja droga i neljudske surovosti. I tu je potrebna pomoć molitve. Ali i primjer roditelja i njihova iskrena ljubav. Snaga ljubavi i molitve kadra je u svim duševnim potrebama naših dana proizvesti preokret prema nečem boljemu i ljepšemu, naglasio je propovjednik.

U toj molitvenoj vojni sudjelovali su osim Bečlija i vjernici iz Švicarske i Njemačke.

MEĐUNARODNI KONGRES ZA VJERSKA PITANJA U OPATIJI Koncem rujna održan je u novom opatijskom hotelu Adriatic kongres učenjaka za sociološko-vjerska pitanja. U kongresnoj dvorani hotela skupilo se 120 stručnjaka iz Amerike, Japana, Indije, Afrike, Australije kao i 80 učesnika iz naše zemlje. Četiri su dana učenjaci raspravljali o svim pojavama vjerskog života u današnjim prilikama po svim kontinentima. Većinom su to bili svećenici, no bilo je i bezvjeraca, materijalista, marksista, budista i ostalih pogleda na svijet. Neki su učesnici zaželjeli da se svemu vjerskom zbivanju dade primjer i smisao prema zdravoj filozofiji i teologiji, čega u predavanjima općenito nije bilo. A bez toga same pojave, pa i vjerske nemaju smisla.

Kod tako velikog broja malo se njih moglo raspoznati koji su svećenici. Pa je i malo od njih dolazilo u obje opatijske crkve da služi sv. Misu. Neki su, doduše, čujemo, služili u svojim sobama, drugi u crkvama u Lovranu i Volosku, no zato su drugi odijelom, držanjem i pobožnošću bili upravo na uzor i pobudu.

NASTAVAK MARIJANSKIH KONGRESA PO HRVATSKOJ Marijansko se slavlje s obnovom nastavlja po svim hrvatskim krajevima također iza veličanstvene proslave u Mariji Bistrici. Tako je u rujnu održana u Križevcima veličajna duhovna obnova, spojena s proslavom svetoga zemljaka, bl. Marka Križevčanima. Prije podne u nedjelju slijevale su se prave procesije naroda prema starodnevnoj crkvici zvanoj Koruška. Do postavljenog oltara pokraj crkve dopraćen je u procesiji zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić, s mnoštvom svećenika i klerika. Preko zvučnika pozdravio je nadbiskupa pred skupom od 4 do 5 tisuća vjernika organizator svega, domaći župnik Vito Cipriš. Istaknuo je kako je zagrebački nadbiskup i danas predstavnik hrvatskoga naroda isto tako kao nekad u povijesti, kad su hrvatski biskupi često bili zamjenici kraljeva i vršioci narodne vlasti. I danas nadbiskup uživa opće povjerenje naroda. Župnik je zamolio nadbiskupa da se zauzme te bl. Marko Križevčanin bude proglašen svetim. Zatim je predložio da se kao spomen na Marijanski kongres u sve obitelji za večernju molitvu uvede barem jedna desetka krunice.

Pod misom je pjevao zbor salezijanskih klerika. Iza evanđelja nadbiskup je izrekao veoma misaon i pobudan govor od 40 minuta. Razvio je duboke misli o značenju sakramenta krštenja, ženidbe i svećeničkog reda, a sve povezao u jednu skladnu cjelinu. Vjernici su sa zanosom i povjerenjem slušali riječi Natpastirove. Naglasio je kako je danas sudbina hrvatskog naroda u zdravoj obitelji. Samo preko obitelji izvršit će se obnova naroda. A ta opet ovisi o vršenju svećeničkog reda, preko svećenika. No danas su i neki svećenici u pogibli da se zbog prilika i teškoća slome. I svećenik je samo čovjek. Stoga valja moliti za svećenike, jer o njima i njihovu žaru ovisi preporod hrvatskoga naroda. Zatim je nadbiskup obrazložio i toplo preporučio prijedlog g. župnika da se barem jedna deteska krunica uvede kao obiteljska večernja molitva.

Ovršena je svečana posveta obitelji Bezgrješnom srcu Marijinu i iza svega zanosno je otpjevan zajednički himan Tebe, Bože, hvalimo.

Sve je to trajalo puna dva sata, od 11 do 13. Na licima vidjela se vatra zanesenja i osjetilo što ovakove produbljene svečanosti znače za puk. Pobožnost prema Mariji, i ova prema svetom zaštitniku Marku Križevčaninu, prava je okrepa za puk u ovim teškim svagdašnjim životnim borbama i teškoćama.

Sve je u Križevcima bilo do u tančine spremljeno i organizirano, te se

odvijalo u redu i točno prema programu. A onaj žar i zanos što su doživjela ispačena srca kod službe Božje, propovijedi i ostalih pobožnosti, prava je olakšica i nov poticaj za obnovu vjere, a onda i napredak u čovječanskom, kulturnom i narodnom životu.

SUDAN Norvežanin Per Oyvind Heradstveit čitao je po novinama o gladu, spaljenim selima, porušenim crkvama i poubijenim ljudima u Južnom Sudanu. Htio se sam uvjeriti o tom što se tamo zbiva na crncima i kršćanima te zemlje. Iz Konga se uputio džipom u taj kraj te opisao što je doživio ovako: Iza dugog marša kroz džunge stigli smo do prvog južnosudanskog sela. O selu zapravo ne može biti ni govora. Bile su ruševine golih zidova od zemljanih koliba. Miris požara osjećao se svuda. Seoski trg bio je pokriven pepelom. Nije bilo vidjeti čovjeka. Mrtva tišina.

Došli smo do kapele, bolje, ruševine nekadanje kuće Božje. Pravo opustošenje. Pred oltarom roj muha nad tri ljudske lješine. Neizdrživ smrad. Iza kapele netko je htio iskopati grob i pokopati mrtvo dijete, no bio je očito ometen. Moji pratioci iz južnosudanske oslobodilačke vojske kleknu, a njihov vođa Captain Michael, sklopi ruke i uzdahnu »Svuda isto!« Danas ovdje četiri leša, u susjednom selu bilo ih je osam. Jednostavno nemamo sredstava da zaštitimo svoje ljude. Iza neprestano jačeg sovjetskog i egipatskog miješanja ne možemo zaštititi goli život od premoćnih četa iz Kartuma.«

Captaine Michael sav očajan: »Kako će još dugo svijet to samo gledati, a da nam ne pomogne?«

Reporter londonskih novina Daily Express, George Hunter, koji se nedavno vratio iz Južnog Sudana piše: »To je pakao. Ondje ljudi ne umiru samo. Oni su jednostavno zgnječeni i poklani. To je uništenje naroda«.

Od 15 milijuna stanovnika u Sudanu 60 posto ih je Arapa, a 40 posto afričkih crnaca. Oni su 1956. godine od britanskih vlasti prepušteni u umjetno napravljenu državnu tvorevinu i potpuno nesigurnu budućnost, nazvanu nezavisnošću. Tu su razne narodne, kulturne, vjerske i svjesne suprotnosti. Arapske vlasti iz Kartuma počele su danom proglašenja nezavisnosti pod lozinkom: »jedna zemlja, jedna vjera, jedan jezik« provoditi vladavinu kako bi napravili Arapima i muslimanima sve stanovnike, i to sa surovošću sličnoj onoj u Pakistanu. Arapskoj vojsci od 15000 ljudi formiranoj iza proglašenja nezavisnosti dana je neograničena vlast da slomi svaki otpor žiteljstva.

Slijepa samovolja i strašno klanje bilo je u tri južne pokrajine na dnevnom redu. Iza 10 godina, 1966. govorilo se o pola milijuna žrtava građanskog rata u Sudanu. Sjeverno sudanska vojska provodi potpuno podvrgavanje južnih crnačkih i kršćanskih provincija. Njihove su metode u tom da napadaju i pustoše sela; stanovnike pobiju ili odvedu.

No Južnosudanci su se počeli braniti. Najprije su to bile male skupine, koje su se borile najjednostavnijim oružjem. Tijekom prošlih godina od pojedinačnih četa »ratnika iz grmlja« nastao je odlučan i okretan obrambeni pokret protiv istrebljenja.

»Da li nas je svijet zaboravio ili neće da vidi našu bijedu?« pisao je prije 2 godine jedan od najistaknutijih boraca južnosudanskog otpora Jozef Oduho u listu prijatelju u Evropu. »Nas ubijaju, a vi samo gledate. Pomozite nam, mi krvarimo za slobodu, pravdu i mir«. Ali raznim vlastodršcima kao da nije stalo do nemoćnih kršćana i jadnih crnaca koji očajnički brane svoju vjeru i slobodu. (Bildpost 12. 9. 71.)

BERLIN U Njemačkoj uživanje droga kod mladih upravo zaprepašćuje. No već 10 mjeseci postoji skupina mladeži koja ne prisiže više na opijum nego na Krista. Oko 70 mladih skupljenih oko 27-godišnjeg predstojnika Duhovske zajednice, zove se Volkhard Spitzer, tvore po njegovu mišljenju jezgru pokreta u revoluciji za Krista. Ti mladi koji su dosad svi bili stravstveni uživači droga, najednoć su se od danas na sutra potpuno izmijenili: Oni ne čine više izgreda, niti se predaju strastima, pa ni samo cigaretama. Žive doduše dijelom i dalje zajednički, ali strogo i uredno kao ni u jednom samostanu. Potpuno otklanjaju prebračne odnose. Vratili su se u školske klupe i pomirili s roditeljima. Redovito pohađaju službu

Grupa vesele dječice pred crkvom u Bednji

Božju Duhovske zajednice. Primili su prošlog lipnja sakramenat krštenja. Pozdrav im je: »Isus te ljubi«. Traže dodir s prijašnjim prijateljima u drogama. Od njih dobivaju žalosne podatke te ih dostavljaju policiji na uvid. Ne da bilo kome naškode, nego da im pomognu. Mnogi od tih »probuđenih«, kako sami sebe nazivaju postali su dapače vegetarijanci, tj. ne jedu mesa. Nose jednostavne haljine od crvene vune. Možda se samo svaki deseti vratio natrag prijašnjoj strasti. Velečasni Spitzer ne liječi ih skupocjenim kurama, nego snagom vjere, kako sam veli.

Usred opojnih jazbina i zloglasnih barova u Manstein ulici Zapadnog Berlina oni su se smjestili u prijašnjoj školi za vozače pod imenom »jedini put«. Tko uđe u njihove prostorije, dobiva badava čaj i kekse, ali ne smije pušiti.

Pokret velečasnog Spitzera prate i promatraju uredi za mladež i socijalna pitanja, kao i policija sa svim odgovornim namještenicima, te se sa začuđenjem i dobrohotnošću dive uspjehu. Ono što je moguće postići samo skupim i dugotrajnim kurama u klinikama za propale mladiće i djevojke, a jedno liječenje zna stajati 75.000 maraka, tj. 330000 din, to župnik Spitzer liječi imenom Isusovim. (Bildpost)

FORMOZA Katoličko sveučilište na Formozi ima sada 4175 studenata, koje poučava 519 profesora. Sveučilište u Pekingu, koje je bilo od vlasti raspušteno, preneseno je 1963. u Taipei.

Štajlovci su preuzeli prirodoslovni i jezični fakultet; isusovci vode pravni i gospodarski, a filozofski imaju kineski dijecezanski svećenici. Sveučilište se razvilo veoma uspješno te uživa i kod nekatolika velik ugled.

HOLANDIJA Broj kandidata za svećenike posljednjih je godina u Holandiji veoma opao. Dok su god. 1951-52. još bila 3053 klerika, 1969-70. bilo ih je samo 719.

JAPAN Preko pet tisuća osoba učestvovalo je na sastanku, koji je bio obilježen meditacijom i molitvom za mir u svijetu, a održan je u nacionalnom parku Nagasakia u Japanu. Sastanak je održan prigodom godišnjice atomske eksplozije 9. kolovoza 1945. godine. Tada je Nagasaki bio potpuno razoren. Za vrijeme svečanosti gradonačelnik je pročitao posebnu »Deklaraciju« u kojoj je izrečena nada da će ljudska razboritost ipak, pobijediti, te da će biti uspostavljen trajan mir u svijetu, koji će biti oslobođen atomskog naoružanja. Na komemorativnom spomeniku-grobnici koja je podignuta na uspomenu svim onih koji su stradali od atomske eksplozije, stavljeno je 2035 imena onih koji su kasnije stradali kao žrtve zračenja.

IRSKA U Sjevernoj Irskoj stalno raste broj žrtava strašnog sukoba između katolika i protestanata. Tako je prošlih tjedana poginuo usred uličnih borbi i jedan katolički svećenik, pater Hugh Mullan. Pao je kao žrtva svoje svećeničke dužnosti. Vidio je na zemlji okrvavljenog katoličkog mladića. Nije oklijevao. Potrčao je prema mjestu gdje je mladić ležao i kleknuo do njega. U tom času našao se između dviju grupa koje su otvorile vatru. Pogođen rafalom mitraljeza pao je uz umirućeg. Neki čovjek koji je poznavao patra Mullana pritrčao je da mu pomogne, no i on je bio pogođen. Ocu Mullanu bilo je 30 godina. Bio je župnik crkve sv. Ivana u zapadnom dijelu Belfasta. Taj je svećenik bio vrlo popularan radi duha prave ljubavi prema svima. On je nastojao da pomiri zavađene.

BELGIJA U belgijskom gradu Heverlee nedaleko Louvena održavao se od 2. kolovoza međunarodni kongres Komisije svjetskog vijeća crkava »Vjera i konstitucija«. Predavači su analizirali mogućnost da se sazove jedan koncil u kojem bi sudjelovale sve kršćanske vjeroispovijesti. To bi trebala biti zapravo polazna točka pravog sjedinjenja. Predsjednik komisije, dr. Lukas Vischer, naglasio je za vrijeme jedne konferencije za tisak kako se glavni problem kongresa zapravo sastoji u tom da se istraži što znači »zajedništvo u Kristu«, da li je ono u odnosu na Euharistiju ili u odnosu na solidarnost s potlačenima. U nedjelju je kardinal Suenens, belgijski primas, služio zajedno sa drugih 20 svećenika za te kongresiste najrazličitijih vjeroispovijesti svečanu sv. Misu. Propovijedao je jedan protestantski svjetovnjak i jedan pravoslavac. Kardinal je naglasio kako se Duh Sveti brine da nam rasvijetli i prošlost i sadašnjost i budućnost.

LURD U Lurdu se nedavno dogodilo opet čudo. Ozdravila je šestgodišnja djevojčica Frances Burns iz Engleske. Na hodočašće je došla iz Glazgowa zajedno sa svojom majkom. Posve je ozdravila. Još 1968. god. liječnici su otkrili kod djevojčice rak. Majka je odlučila poći s njom u Lurd. Na povratku se Frances počela dobro osjećati. O tom ozdravljenju pisala su i dva engleska dnevnika.: Sun i Daily Mail. Prema pisanju novina upućena je molba da bi se ozdravljenje priznalo čudom.

RIM — BISKUPSKA SINODA počela je 30. rujna na blagdan sv. Jeronima, te traje čitav listopad. Sv .Otac pozvao je već prije često vjernike na žarku molitvu, jer je to velik događaj u kojem se odlučuje o važnim pitanjima Crkve i svijeta. Raspravlja se najprije o tom što je bit i zadaća svećenika, te na kakav način on smije i mora vršiti službu Bogu i ljudima. Drugo važno i upravo goruće pitanje jest to kako da se uredi i postigne mir i pravda u svijetu, u kojemu jedni imaju preobilje svega, a drugi gladuju i umiru u oskudici i potlačenosti.

Ovakove opće biskupske sinode sastaju se svake dvije godine, a u njima su kao predstavnici biskupija iz čitavog svijeta. Ove ih je godine 220, zajedno s nekim vrhovnim redovničkim poglavarima. Prisustvuje im i 26 svećenika kao promatrači i zastupnici ostalih svećenika, zatim nekoliko stručnjaka svjetovnjaka, i dvije žene.

Sinodu je otvorio Sv. Otac misom koju su s njim služila tri kardinala, a nepredviđeno se priključio i kardinal Mindzenti, koji je iza 15. god. zatočeništva u Budimpešti napokon izišao na slobodu te sudjelovao kod otvorenja sinode.

U svom govoru na početku, Sv. Otac je opomenuo biskupe da će oni pred Bogom na sudnji dan odgovoriti za stvorene odluke, stoga neka se ne daju voditi od duha svijeta ni javnoga mišljenja nego vjerni milosti i nauci Crkve neka slušaju glas Božji i odlučuju ono što je na korist Crkve, puka Božjega i čitavog svijeta.

Već na početku rasprave su bile vrlo ozbiljne, no i kritičke, te su se iznosili raznovrsni pogledi i mišljenja. A mi znamo samo to da Crkvu vodi Duh Sveti, pa što on odluči, valja onda vjerno prihvatiti i provoditi u život.

NOVI OBRED ZA DIJELJENJE SV. POTVRDE izdan je u okviru crkvenoga života na dan Velike Gospe.

Kao u Isusovu životu, tako i u životu kršćanina Duh Sveti ima važnu ulogu. Tim sakramentom od apostolskih vremena vjernici dobivaju posebnu snagu Duha Svetoga, povezuju se savršenije s Crkvom te postaju pravi svjedoci u Kristovom naviještanju Kraljevstva Božjega.

U novoj odredbi veli se ovako: »Sakramenat potvrde dijeli se mazanjem krizme na čelu, vrši se polaganjem ruke izgovarajući riječi: »Primi znak dara Duha Svetoga.«

Poželjno je da se potvrda dijeli pod sv. misom, uz propovijed o djelovanju Duha Sv. Ako je krizmanika mnogo, uz biskupa mogu dijeliti sakramenat potvrde i oni svećenici koji s biskupom koncelebriraju.

Novi obred počinje vrijediti čim bude tiskom objavljen, a u prijevodima kad to odrede Biskupske konferencije. — Tako i taj pojednostavljeni obred treba da pridonese jasnijem shvaćanju djelovanja Duha Svetoga u duši kršćanina.

Josip Badalić

Štovanje srca Isusova

U želji da preko našeg Glasnika što većma učinimo za proširenje i produbljenje pobožnosti Srcu Isusovu u našem narodu donosimo ova dva izvještaja. Jedan je kraći, drugi dulji. Jedan govori o prvom petku u župi, drugi o štovanju Srca Isusova u obitelji. Drugi je izvještaj osobito rječit i poučan.

Jedna osoba iz Međimurja piše nam: »Sutra je prvi petak pa brže radim svagdanje poslove što me vežu uz obitelj i s veseljem čekam kad ću na Misu i Pričest. Naša župa Dekanovac štuje veoma Srce Isusovo. Već u četvrtak na večer Velečasni ispovijeda djecu, tako da u petak ujutro nije takva gužva...«

Druga osoba koja želi ostati posve u anonimnosti, javlja nam: »Pročitavši u rujanskom broju Glasnika vaš članak Stabilnost u vjeri, pod kojim tumačite mjesečnu misijsku nakanu AM i vaš poziv da vam pišemo o štovanju Srca Isusova u našim župama pomislila sam ne bi li se moglo pisati i o štovanju Srca Isusova u našim obiteljima?

Ja, pošto ne mogu ništa pisati kako se štuje Presv. Srce u našoj župi, napisat ću kako se ono štuje u našoj obitelji. Moj je otac (sada već pokojni) bio gorljiv štovatelj Srca Isusova. Otkada sam ja pamtila uvijek je on obavljao prve petke. Na blagdan Srca Isusova u našoj kući se nije radilo. Bio je to pravi blagdan. Otac bi nas djecu vodio nekamo na proštenje, gdje je crkva posvećena Presv. Srcu. On sam je toga dana strogo postio, a po njegovu primjeru često i mi djeca otkako smo poodrasli.

Kako je koje dijete primilo prvu sv. Pričest, tako je započelo i veliku devetnicu prvih petaka. Sjećam se kako bi za vrijeme školskih praznika, kad bi koje od nas djece bilo negdje u gosti-

ma, otac uoči prvog petka poslao po nas da dođemo kući.

Kasnije, kada smo poodrasli, počeli smo cijeli mjesec lipanj kititi sliku Srca Isusova, što još i danas činimo. Naročito to bude obilno okićeno na sam blagdan, za koji se pripremamo devetnicom, kako smo to naučili još od djetinjstva.

Na kraju još bih spomenula da je naš otac ostao mlad udovac s petero djece, posve nejake: najstarije 13 a najmlađe 2 godine. Nije se oženio, već je sam odgajao svoju djecu uz pomoć Srca Isusova. Radeći u siromaštvu žuljevima svojih ruku dva je sina izškolovao a najstarija se kćerka posvetila Bogu redovničkim životom...«

Neka ova dva izvještaja budu poticaj članovima Apostolata Molitve, da ponajprije u sebi, a zatim među članovima svoje obitelji, pa ako je moguće i u župi promiču solidnu pobožnost Srcu Isusovu. Uvjeren sam, da će iskreno štovanje Srca Isusova naš odnos prema Kristu učiniti osobnijim i življim. Mi ne ćemo biti samo oni koji vjeruju u Isusa Krista, nego oni koji neprestano žive u Kristu. Probodeno Kristovo Srce nosi u sebi bujice milosrđa i milosti. Te bujice sposobne su da obilno napajaju svaku dušu koja je gladna Boga. Isus je sve koji su žedni pozvao k sebi, da se na Njegovu izvoru napajaju. Na tom izvoru napojit ćemo se svjetlom, istinom, milošću, ljubavlju. A to nam je svima potrebno, jer čovjek ne živi samo od kruha.

Izmjena duhovnih dobara u Crkvi uvijek je blagotvorno utjecala na sve njezine članove. Zato izvještaji o štovanju Srca Isusova bilo u župama bilo u obiteljima mogu djelovati kao velika izmjena duhovnih dobara. Primjer jedne obitelji može djelovati na drugu, isto tako primjer župe. Danas, kada se i neki pastiri kolebaju u svom velikom poslanju, dobro je da čuju riječi iz puka. Te su riječi sposobne da dirnu na otupljene i zamrle savjesti. Štovatelji Srca Isusova, pozivamo vas stoga na suradnju. Saopćite nam ono što nosite u Srcima, u obiteljima. Neka se to dobro što više širi i blagotvorno utječe na produbljenje naše vjere, pobožnosti i našeg kršćanskog života uopće.

Josip Antolović

Pobožnost srcu Isusovu u Poljskoj

Na nedavnom mariološkom kongresu u Zagrebu triput se kod predavanja pojavio pred mikrofonom živahan Poljak, te stavljao na izlaganja primjedbe i pitanja. Kasnije u razgovoru vidjelo se da je to isusovac o. Andrej Bober, rođen 1917. g., sada profesor patrologije, dakle poučava o svetim ocima na bogoslovskom fakultetu u Krakovu. Poznat je u znanstvenom svijetu po izdanjima iz tekstova svetih otaca u 3 knjige, zatim je napisao oko 35 članaka po raznim časopisima, a osobito je značajno njegovo djelo o povijesti 40 poljskih mučenika ubijenih od Kozaka u vrijeme sv. Andrije Bobole. — Rado je odgovarao na pitanja postavljena za Glasnik Srca Isusova.

● *Kakvo je stanje pobožnosti Srca Isusova u Poljskoj?*

O tom mogu nešto reći jer sam na tom području sam i službeno djelovao. Bio sam 1957. g. tajnik poljskog nacionalnog apostolata molitve, a 10 godina direktor književnog skupa za izdavanje knjiga apostolata.

Povijest pobožnosti Srca Isusova i apostolata molitve u Poljskoj vrlo je bogata i slavna. Slijedeće godine slavimo stogodišnji jubilej poljskoga Glasnika, koji je počeo izlaziti 1872. u Krakovu, a imao je velik utjecaj u vjerskom životu, te je prije drugoga svjetskog rata brojio 150.000 pretplatnika. Nijemci su ga odmah početkom rata zabranili, a modernu našu tiskaru zaplijenili. Iza rata 1946. Glasnik je obnovljen, no državne su vlasti dopustile tiskanje samo u 25.000 primjeraka, a onda 1952. sasvim obustavile, te do danas, uza sva nastojanja, ne može izlaziti.

Ono što je u Zagrebu svetište Srca Isusova, to je bazilika Srca Isusova u Krakovu. Temeljni joj je kamen položen 1909, ali zbog prvog svjetskog rata dovršena je i posvećena istom 1921. Tom se zgodom čitav poljski narod na vrlo svečan način posvetio Srcu Isusovu. Kod izgradnje sudjelovao je čitav narod, također izvan granica Poljske, osobito iz Amerike, tako da je svaka cigla dar kojega Poljaka, kako je izrekao Ivan XXIII dajući crkvi 1960. naslov bazilike. — Ove smo godine u svibnju proslavili svečano 50-godišnjicu posvećenja crkve, kod kojega su sudjelovale sve 34 krakovske župe, sa svim redovničkim zajednicama i golemim mnoštvom svijeta.

● *Kakvo je stanje pobožnosti kod puka danas?*

U narodu je pobožnost Srcu Isusovu duboko ukorijenjena. Kako god nema Glasnika, u četvrtak prije prvog petka u mjesecu mnogo je ispovijedi, u petak razne pobožnosti, a na prvu nedjelju iza večernjice propovijed i procesija po crkvi. Nekad je bila vrlo raširena posveta obitelji Srcu Isusovu, i o tom je izdana vrlo dobra knjiga, a danas se to vrši samo privatno. No kod mnogobrojnih pučkih misija, kojih je toliko da se ne možemo odazvati ni polovici poziva župnika, uvijek se govori o pobožnosti prema Srcu Isusovu, osobito o apostolatu molitve i posveti obitelji. Ta pobožnost vrlo godi našemu narodu i on je njeguje vrlo brižno i danas. I blagdan Srca Isusova slavi se vrlo svečano. Ne doduše kao nekada kad je prolazila Krakovom veličanstvena procesija te se na trgu pred podignutim oltarom odvijale velike svečanosti, nego unutar crkve. U lipnju se vrše pobožnosti, s propovijedima i pjevanjem i danas, kao i u svibnju.

● *Postoji li apostolat molitve u Poljskoj?*

Javno i službeno nema ništa, jer vjerske organizacije ne postoje. Mjesečne nakane apostolata objavljene su samo u službenim biskupskim vjesnicima, a u svetištu Srca Isusova u Krakovu izvješene kao oglas i tumačene u propovijedi za prvu nedjelju.

Apostolat molitve slavi također svoj stogodišnji jubilej dogodine. Nekad je bio veoma proširen u svih 25 biskupija. A imao je vrlo razvijenu književnu djelatnost sa svojom tiskarom, a svrha mu je bila u knjigama i časopisima širiti pobožnost Srcu Isusovu s apostolatom molitve i poticati uop-

će u kršćanskom životu. Uz Glasnik, Kalendar Srca Isusova, Katoličke misije, časopise za inteligenciju, izdane su mnoge knjige za duhovni život i apologetiku. Tako knjige glasovitoga poljskog pisca Moravskoga, Meschlera, Schriversa, Marmiona, te stari pisci kao Rodriguez, Družbicki i mnoge druge. Za puk je izdano u jednoj kolekciji oko 150 knjiga. — Neposredno prije rata organizirao je Apostolat molitve u Čenstohovi sastanak svih moderatora Apostolata, gdje su udarene važne odluke koje su 1939. izdane u posebnoj značajnoj knjizi: Apostolat molitve u teoriji i praksi. — Književna ustanova i naklada postoji i danas, ali izdaje vrlo malo, po koje djelo na godinu.

● *Kakvo je vjersko i moralno držanje mladeži u Poljskoj?*

O tom je teško reći općenit sud. Ima ih vrlo dubokoga vjerskog shvaćanja, ali i onih daleko od kršćanskoga morala. — Vidite u Krakovu ima mnogo studentskih domova. I u blizini naše crkve, osobito za studentice. Svaki dan uvečer u 8 sati dolazi u našu crkvu, za njih posebno moderno uređenu kriptu, oko 100 do 150 mladih na misu, propovijed i pričest. To vodi spretni i vrlo zauzeti mladi o. Dronžek. A takovih je centara desetak u Krakovu. Prema velikom broju studenata to nije mnogo, ali eto ima i takovih.

Poljski je narod odan pobožnosti Srca Isusova, kao i štovanju Marije pa je nade da će on i dalje, unatoč krizama, pa i onim nutarnjima u Crkvi ostati vjeran, i napredovati u dostojnom ljudskom i božanskom životu.

(Razgovor vodio O. Josip Badalić)

STOTA OBLJETNICA ŽUPE DRINOVCI

Drinovački župnik fra Žarko Ilić vrlo lijepo je organizirao proslavu.

OTVARANJE PROSLAVE

Uz mnoštvo svijeta Drinovaca i svih susjednih župa na granici između Ružića i Drinovaca, u mjestu zvanom BRISTOVICA, 20. lipnja otkrivena je i blagoslovljena spomen ploča:

NA OVOM TLU U DOBA TURSKE VLADAVINE SKUPLJALI SU SE NAŠI PRADJEDOVI I SA SVOJIM SVEĆENICIMA-FRANJEVCIMA PRIKAZIVALI BOGU SVETU MISNU ŽRTVU.
OVDJE JE BILO SREDIŠTE DUHOVNOG ŽIVOTA. VRELO DUHOVNE OKREPE I KLIJALIŠTE RODOLJUBLJA.
U ZNAK ZAHVALNOSTI SVIMA ONIMA, KOJI SU U OVOM KRŠU SAČUVALI KATOLIČKU VJERU I HRVATSKO IME, ZAHVALNO POTOMSTVO PODIŽE OVAJ SPOMENIK.
BRISTOVICA, 20. LIPNJA 1971.

GLAVNA PROSLAVA 1. KOLOVOZA

Tri dana prije bila je duhovna obnova za čitavu župu. Slavlje su uveličali oba bsikupa i provincijal franjevački R. Šilić. Propovijedao je urednik »Veritas-a« Ivon Ćuk. Za uvod propovijedi citirao je riječi mladog pjesnika Hrvoja Tomasa Drinovčanina:

Župna crkva u Drinovcima

MOJ KRŠ
Krš krasi ovaj kraj
Krš kamenit postojan i gord
Krš meni tako drag

Tako čvrst
Skriva bezbroj mojih tajni
Čuva uspomene mog djetinjstva
I odupire se svakom naletu oluje.

O, kršu moj, ti si postojan i čvrst
U tvom čvrstom zagrljaju
Počiva mnogo dragih bića
Volim svoj krš
Ponosan, postojan i gord.

Kod objeda bilo je blizu 500 uzvanika. Od toga oko 40 svećenika. Govornici su spomenuli i 70-tu obljenicu pučke škole u Drinovcima. Nabrajani su i isticani velikani Drinovčani, osobito biskup PAŠKO BUCONJIĆ. On je najviše pomogao, da se izgradila vrlo lijepa crkva, tako da su se Drinovčani mogli hvaliti: »Naša je crkva iza sarajevske katedrale najljepša u BiH.«
Pred crkvom je podignut spomenik biskupu Paški Buconjiću.

Duhovna su zvanja najveće blago župe. Sada župa broji 33 živa svećenika. 20 ih je biskupijskih »Petrovaca«, a 13 ih je redovnika-svećenika raznih redova (5 franjevaca, 3 Konventualca-Franjevaca, 3 Isusovca, 1 Trećoredac i 1 Salezijanac). — Od svih svećenika Drinovčana ima 13 Majića. Njihov je ponos i dika Don ANDRIJA MAJIĆ, koji je ušao u 80-tu godinu kreposna i sveta života. Župa broji i četrdesetak časnih sestara.

ZAVRŠETAK PROSLAVE zaključit će, ako Bog da, pučke misije od 16. — 23. siječnja 1972.

Neka bude sve na HVALU I SLAVU BOŽJU, NA ČAST BLAŽENE DJEVICE MARIJE I NA DOBRO I SPASENJE HERCEGOVINE I ČITAVA NAŠEG HRVATSKOG NARODA!

A Ti, štovani čitatelju, ako želiš još više znati o toj vrijednoj proslavi nastoj nabaviti KRŠNI ZAVIČAJ, što ga izdaje KATOLIČKI ŽUPNI URED
79465 DRINOVCI
Hercegovina
Drinovčanin

K N J I G E

Preporučujemo djevojkama drugo izdanje knjige **»DJEVOJKO ZNAŠ LI LJUBITI?«** Prvo izdanje posve je raspačano, a kako još stalno dolaze nove narudžbe, priređeno je ovo drugo, dotjerano i prerađeno izdanje. U to knjizi svaka će djevoka naći upute za godine svojih mladenačkih previranja i putokaz prema sretnom braku i obitelji, a one koje Bog zove u duhovni staež, naći će tu nekoliko poglavlja o tome. Knjiga je vrlo ukusno opremljena. Omot je tiskan u tri boje. Cijena će knjizi biti 20 dinara. Naručuje se na adresu: Rudolf Breber, 41001 Zagreb, pp. 699., Palmotićeva 33.

●

Već prije je izašla i knjiga za mladiće pod naslovom **»MLADIĆU, ZNAŠ LI LJUBITI?«** I ta je knjiga doživjela drugo izdanje, jer su je mladići puno tražili. Dobro je da djevojka, koja ima mladića, uz knjigu za sebe kupi i ovu za svoga mladića. Time će mu veoma mnogo pomoći da ozbiljnije gleda na odnos prema njoj i na uzajamnu mladenačku ljubav. Cijena je ovoj knjizi 10 dinara, a naručuje se kao i gornja knjiga.

●

Uz ove dvije knjige ide i treća pod naslovom **VRHUNCI ZOVU«.** Ta knjiga pokazuje mladićima i djevojkama kako će izgraditi svoj značaj da budu zreli i za životni poziv i pravu ljubav. Bilo bi dobro kad bi svaki mladić i djevojka pročitali i tu knjigu. Cijena joj je 8 dinara, a naručuje se kao i prijašnje dvije.

●

Salezijanci su izdali životopis sv. Dominika Savio pod naslovom **PETNAESTGODIŠNJI POBJEDNIK.** Knjiga je vrlo lijepo opremljena i zanimljivo pisana. Veoma će je rado uzeti u ruke i mladići i djevojke, osobito oni u višim razredima osmoljetke, i tu će naći mnogo poticaja za svoju duhovnu izgradnju. Bit će ujedno i poticaj za duhovna zvanja u kojima se sve više osjeća oskudica. Knjiga se naručuje na adresu: Salezijanski vjesnik, Omiška 10, 41000 Zagreb.

●

Salezijanci su izdali i drugu knjigu **MARIJA I SUVREMENI SVIJET.** To su razmišljanja ili čitanja za svibanj ili listopad. Knjiga je lijepo opremljena i pisana je zanimljivo i lakim stilom. Naručuje se na istu adresu kao i prijašnja.

●

»DANICA«, kalendar za g. 1972. U svojoj 104. godini ponovno je Društvo sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba moglo izdati ovaj naš najstariji kalendar. Knjiga je krasno opremljena i vrlo bogata raznolikim sadržajem. Ovaj kalendar treba da uđe u svaki hrvatski dom. Cijena 8 Din.

Misni Savez sv. Ignacija

Neka je žena iz pokrajine posjetila Svetište Srca Isusova u Palmotićevoj ulici i zanimala se da li se može upisati u »vjekovite Mise«. Nije to sasvim točan naziv, iako je vrlo sadržajan. Rekli smo joj da se može upisati. Radi se o MISNOM SAVEZU SV. IGNACIJA. I u drugim zemljama postoje takva molitvena udruženja, pa i kod nas već odavna.

Sve redovničke družbe imaju svojih prijatelja koji ih trajno pomažu molitvom, žrtvom, radom, ili kako već znaju i mogu u njihovu apostolskom radu osobito u brizi za njihov podmladak — za njihove sjemeništarce, kandidate, novake, bogoslove. Takove prijatelje imaju i isusovci. Prijateljstvo treba uzvratiti prijateljstvom; dar darom. Hrvatski isusovci svojim prijateljima i suradnicima u prvom redu uzvraćaju tako da im svaki dan daruju jednu svetu misu u Narodnom Svetištu Srca Isusova u Zagrebu i tako su s njima u trajnom misnom savezu.

Posebno treba spomenuti da se za članove Misnog saveza sv. Ignacija prikazuju svete Mise i nakon njihove smrti, i da se u Savez mogu uključiti i pokojnici ako se u njihovo ime i na korist njihove duše pomaže isusovački apostolski rad i odgoj budućih isusovaca. A tko ne bi želio biti dionikom milosnih darova svete Isusove žrtve? Onu vjernicu iz pokrajine je u prvom redu potaklo da se propita za »vjekovite Mise« to što nema nikoga od svojih koji bi iza njezine smrti za nju molio ili dao prikazati sv. Misu.

Tko želi pristupiti Misnom savezu sv. Ignacija javlja se pismeno na: Misni savez sv. Ignacija. Palmotićeva 33. - 41001 ZAGREB — pp. 699. ili usmeno u sakristiji na istoj adresi.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Judi Tadeju za ozdravljenje. I nadalje im preporučujem sebe i svoju djecu. — Slavka Bagarić, Zagreb.**

— **Hvala Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Ani na milosti koju sam primila za svoju kćer Mariju u teškim časovima njene bolesti i na sretno svršenoj operaciji. — Zahvalna Katarina T.**

— **Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i bl. Dj. Mariji na primljenim milostima. Molim i ubuduće njihovu pomoć. — Luka Ujević Lujić, Krivodol kod Imotskog.**

— **Preporučujem se Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu da mi budu u pomoći kod moje operacije kako bi uspjela i poboljšalo mi se zdravlje. — M. M., Nova Gradiška.**

— **Na svim primljenim milostima, osobito za dobar uspjeh svoje djece u školi zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Josipu. I nadalje preporučujem svoju djecu u njihovu zaštitu. — Marija P., Rasinja.**

— **Hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospi Fatimskoj za mnoge milosti što sam ih primila ja i moja djeca. Neka i nadalje budu u pomoći meni i mojoj djeci. — J. Đ., Črnkovci.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Josipu na primljenim milostima. — P. R., Krilo-Jesenice.**

— **Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i sv. Antunu na sretno položenim ispitima jedne i položenom popravku druge nećakinje. — Lucija Karalić, Gorjani.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za sva primljena dobročinstva i milosti. I nadalje molim njihovu zaštitu. — Z. Medven, Gornje Prekrižje**

— **Za veliku milost zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — M. Klarić, Prijedavci.**

— **Na primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima. Posebno zahvaljujem na pomoći u teškoj bolesti. — Anica Jozičić, Piškorevci.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći, ocu Leopoldu i Kardinalu Stepincu na primljenim milostima. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Franjka Eterović, Pučišće.**

— **Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i svetim zaštitnicima na ozdravljenju i drugim milostima. I nadalje molimo njihovu pomoć. — Obitelj A. K., kod Zagreba.**

— **Na primljenim milostima, napose za sretan uspjeh u školi zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ocu Leopoldu. Neka mi i nadalje pomognu. — Zahvalna učenica Ida iz Zlobina.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Petru Barbariću i ocu Leopoldu Mandiću na ozdravljenju. I ubuduće molim da mi pomognu u svim duševnim i tjelesnim potrebama. — Katica Vučićević, Derventa.**

— **Časne sestre sv. Križa iz Privlake zahvaljuju Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima.**

— **Na brzom ozdravljenju svoga unuka zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći, te Petru Barbariću i sv. Antunu. — Katica Đurović Subotica.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj Bistričkoj, te ostalim zaštitnicima za sretan uspjeh operacije. Zahvalna obitelj A. P. Prelog.**

— **Na primljenim milostima zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Marijinu Jelena Kos. Goričan.**

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp. 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 26 — 1971. Cijena pojedinog broja 1,50 D. Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

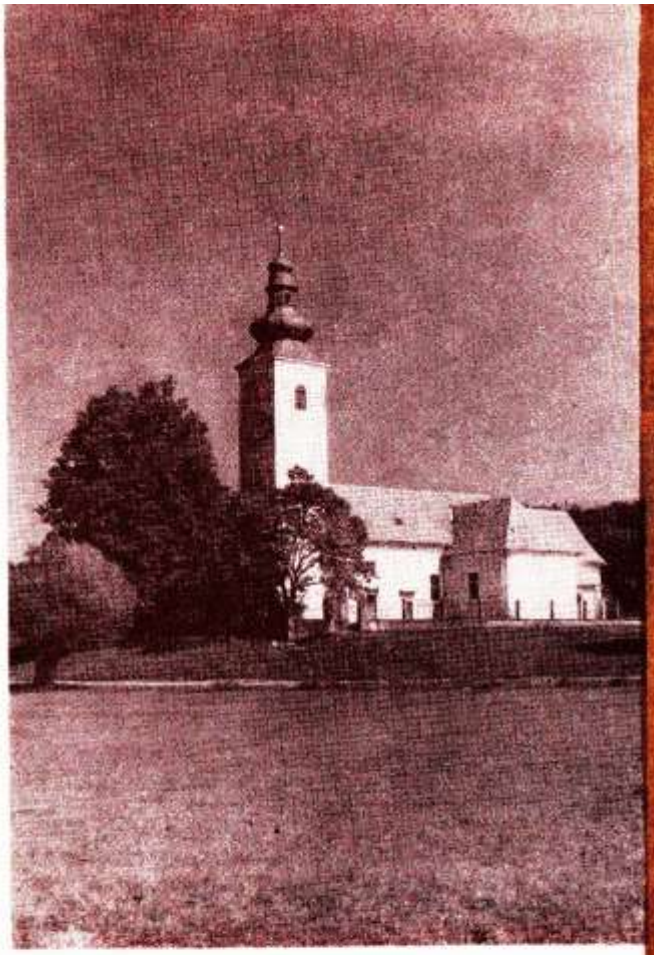

Župna crkva u Donjoj Zelini

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

XII

PROSINAC — 1971.
god. 62 — ZAGREB
CIJENA 1,50 din
Poštarina plaćena u gotovu

U OVOM BROJU

535 Po Mariji k Isusu, J. Njavro
537 Pjesma Mariji, T. Smerdel
538 Naš prinos miru u svijetu, I. Kukula
542 Tajna mira, S. Bošnjak
544 Crkva sv. Barbare u Velikoj Mlaki
546 Televizija u obitelji, J. Gusić
552 Mala Subotica pred velikim zadatkom
555 Moja vjera, F. Šipušić
Poteškoće široke potrošnje
Što Bog poručuje o sebi?
Čovjek je slobodno biće
Što je to duša?
562 Ja, meraka — biti baka, S. Džalto
564 Kapela Srca Isusova u Trnovcu
565 Kroz Buchs prolaze vlakovi, P. Bulat
569 Mir u Svetoj zemlji, J. Antolović
571 Misijske adventske misli, J. Gusić
576 Iz života Crkve, J. Badalić
580 Apostolat Molitve u Belgiji, J. Antolović
582 Knjige, Zahvalnice

Na omotu: prof. Zdenka Sertić: Sv. Barbara i sv. Lucija

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svom zaštitniku sv. Josipu za dobro završene školske ispite. I ubuduće se preporučujem da mi budu na pomoći. S. I. Slav. Požega.

— Na uspješno položenom ispitu svoje kćeri zahvaljujem sv. Nikoli Taveliću, sv. Maloj Tereziji i Petru Barbariću. I dalje se preporučam Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. — S. M., Zenica.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te svetim zaštitnicima za sretno završenu školu i maturu svoga sina. Preporučujem nadalje i njegovo zaposlenje. — N. N., Vrbnik.

NAROD PRIČA O SVECIMA:

– Kakvo je vrijeme na Barbaru (4. prosinca) takvo je i na Božić. (Lobor)

– Na Barbarinje se sije pšenica za Božić. To je ona pšenica što se na Božić postavlja na stol, a služi za ures. (Samoborski kraj)

– Na sv. Barbaru i na sv. Luciju nijedna žena ne prede. (Prigorje)

— Sv. Lucija (13. prosinca). Žene ne predu, nego svetkuju da ih oči ne bi boljele. (Lobor)

— Od sv. Lucije ima do Božića dvanaest dana; kakav je koji dan od ovih, takvi će biti redom mjeseci nove godine.

PO MARIJI K ISUSU, KRALJU MIRA

BEZ MARIJE NEMA ISUSA Po Isusu Kristu Bog je postao bliz svim ljudima, on je Emanuel, Bog s nama. A Isus nam je otkrio veliku i utješnu istinu da je Bog naš Otac. On nam je jasno rekao koliko smo ljubljeni od Boga, kad nam je rekao one uzvišene riječi: »Tako je Bog ljubio svijet da je svoga jedinorođenoga Sina dao da nijedan koji vjeruje u njega ne pogine, nego da ima život vječni!« (I 3,16) U tim riječima krije se pravi razlog, glavni motiv Kristova utjelovljenja, postajanja čovjekom.

Krist nam je približio Boga, ali on sam darovan nam je po Mariji. Stara je izreka: »Po Mariji k Isusu!« Ona je danas i te kako na mjestu, kad neki od modernih teologa otvoreno govore: »Meni ne treba nikoga, pa ni Marije, kad idem Kristu!« Međutim, može li se do Krista poći drugim putem osim onim kojeg je odredio sam Bog? Neka se nitko ne da zavaravati da će drugim, boljim putem doći do Boga osim onim kojim je Bog stigao k nama. Dobro upamtimo: tko god nam počne govoriti, pa i s nekom uzdržljivošću, o Mariji, budimo uvjereni, da je to krivi prorok, da nije poslan od Boga.

Mesija i njegova majka već su od prvih stranica Biblije zajedno najavljivani. U Protoevanđelju Bog nam javlja nakon pada prvih ljudi: »Neprijateljstvo ću staviti između tebe, zmijo, i potomstva tvojega, i žene i potomka njezina. On će ti satrti glavu...« Poslije je najavljen narod, pleme, koljeno, pa čak i majka obećanog Mesije. Izaija točno ocrtava tu majku: »Djevica će zatrudnjeti i roditi Sina i dat će mu ime Emanuel.«

No da ne znamo ništa drugo o Mariji nego ono što nam je ostavio evanđelist Luka u svome evanđelju, već bi to bilo dosta da uvidimo kako je Marija, uza sve to što je tako jednostavna, prirodna, tiha, diskretna, fina i nenametljiva, ipak tako velika, uzvišena, da se pred njom čovjek osjeti malenim ali i velikim, kad pomisli na to, da je ta Božja Majka ujedno i naša majka.

Evanđeoske podatke o Mariji bilježi jedini Luka. On je po zanimanju bio liječnik, pa je bolje nego drugi shvatio važnost Marijina materinstva, kao i susrete Marije s rođakinjom Elizabetom. Tu su se susrele dvije majke i dvoje njihove nerođene još djece: Marija i Elizabeta, Krist i Krstitelj. Tu su se otkrila i srca tih dviju majki. Elizabeta u svetom zanosu pozdravlja Onu po kojoj joj Bog šalje u pohode svoga vlastitog Sina. A Marija kliče Bogu, koji ju je uzvisio tako visoko da je postala donositeljicom utjelovljenog Boga ljudima. Iz sadržaja Magnifikata jasno se vidi da je Marija i te kako dobro shvatila svoju ulogu u Božjem planu otkupljenja svijeta

MARIJIN SIN JE KRALJ MIRA Evanđelje Lukino o Kristovu utjelovljenju i o Marijinu pohodu Elizabeti kroz vjekove je pokazivalo Crkvi gdje će u svojim najvećim kušnjama i nevoljama naći pomoć. Marija, koja donosi Krista svijetu, uvijek je spremna da priskoči s njime u naručju u pomoć tamo gdje najviše treba. To nam potvrđuje crkvena povijest. Spomenimo samo jedan od brojnih primjera. U 14. vijeku Crkvom je drmala velika oluja. Papa Urban VI. gledajući sve to, zamisli se kako je upravo Marija nenametljivo priskočila u pomoć svojoj rođakinji Elizabeti. Čvrsto uvjeren da će ona isto tako pomoći i cijeloj Crkvi, odlučuje da se u svem kršćanskom svijetu slavi blagdan »Pohoda Marijina Elizabeti.« Međutim, taj papa umre prije nego što je moglo doći do ostvarenja te njegove naredbe. Stvar je proveo u djelo njegov nasljednik, papa Bonifacije IX. godine 1389., negdje u vrijeme bosanskog kralja Stjepana Tvrtka.

Da je čašćenje »Pohoda Marijina Elizabeti« donijelo žuđeni mir, smirenje Crkvi, vidimo iz himna nađenog u starim svećeničkim brevijarima u Švedskoj. Tu čitamo:

»Neka Tvoj Sin popravi
pukotinu na svojoj haljini!
Neka samo jedan Pastir općeniti
čuva svoju Zaručnicu!
Otjeraj daleko od kršćanskih krajeva
svaku neslogu!
Udijeli našim danima
radost trajnog mira!«

Zar ne bi ta molitva i danas bila suvremena? Pukotine su tu. Nemiri su tu. Nesloga je tu. A zar nije tu i Marija? Kao što u Kani reče Sinu: »Nemaju vina!« reci mu i danas: »Nemaju mira!« Prilike i neprilike su takve, da se ne možemo nadati miru — bez čuda. I to, ni u čovječanstvu, ni u Crkvi!

Sedamdesetih godina prošlog vijeka papa je Pijo IX. muku mučio s Crkvom Božjom. Čak je morao bježati iz Rima u Gaetu. Vratio se u Rim upravo na blagdan »Pohoda Marijina Elizabeti«. Marija, kojoj se u stisci utekao, nije ga ostavila neuslišana.

Što je danas potrebnije ne samo Crkvi, nego i cijelom čovječanstvu nego mir? Samo luđaci potpiruju rat. Moderni ratovi međutim ne donose ni pobjedniku blagostanje, nego sve veće i veće nevolje. Pa ipak čovječanstvo ne živi u miru. Razdiru ga različite, međusobno protivne ideologije, rivalstvo nadmoći, prastare pohlepe za negdašnjim teritorijima ili ekonomski interesi. Koliko nemira unosi borba između radnika i poslodavaca...

Ne žive u miru ni obitelji, vrlo često podijeljene oprečnim mišljenjima između roditelja i djece, starijih i mladih. Kolike nam rastave svjedoče da nema mira ni među onima, koji bi morali biti »samo jedno tijelo«. I redovničke zajednice i svećenički redovi proživljavaju pomanjkanje mira i u srcima i u međusobnim odnosima. Taj nemir prodire i među one, koji bi morali biti čuvari mira i učitelji u Crkvi Božjoj. Nemir je ušao u sve od vrha do dna: i u čovječanstvo, i u narode, i u Crkvu Božju.

A zašto se sve to zbiva? Zato što zaboravljamo da nam mir može doći jedino od Krista, da je Krist mir. Mir Kristov pretpostavlja najprije red u odnosu prema Bogu, a onda i u odnosu prema bližnjemu prema Kristovu Evanđelju.

MARIJA JE UZOR MIRA Pogledajmo Mariju kako nam je Luka opisuje u svome evanđelju. Kako su njezini odnosi s Bogom savršeni. Bog od nje traži veliku stvar, ali spojenu uz najveću žrtvu. Traži da ona bude majkom njegova jedinorođenog Sina i suotkupiteljicom ljudi. Kad je Marija sve dobro vagnula, mirno je rekla: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!« I u smirenosti ona u tom času prima Boga pod svoje srce, daje mu tijelo. Tako od sada ona u sebi nosi i mir i Boga mira.

Kakvi su Marijini odnosi prema bližnjemu? Čim je čula kako je njezina rođakinja Elizabeta u starosti postala majkom, smjesta, žurno odlazi k njoj da joj bude pri ruci, i to puna tri mjeseca, sve do rođenja Ivana Krstitelja. Marija je utjelovljena ljubav na djelu. Sjetimo se ovdje i prvog čuda u Kani Galilejskoj, gdje Marija posreduje kod svoga Sina da pomogne siromašnim mladencima.

Koliko je ona smirena u svome srcu, pokazala je to u raznim životnim kušnjama: u časovima Josipove sumnje, u nevoljama betlehemske noći, u bijegu u Egipat, u času rastanka sa svojim Sinom, da na Golgoti pred očima tolikih potvrdi kako je ne mogu iz zagrljaja Božjeg mira izbaciti ni udarci najveće tragedije.

Stoga, kroz sveto adventsko vrijeme i mi se obraćajmo Gospi, Kraljici mira, da i nama donese i daruje Isusa Kralja mira. Gospa će čuti i uslišati naše vapaje i pomoći će nam da se i na nama ostvari anđeoska pjesma s betlehemskih poljana: »Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje!«

Josip Njavro

Ton Smerdel

PJESMA MARIJI

Pred slikom tvojom dvije tanke gore svijeće,
a starica u crnini svoje odjeće,
što sad smjerno kleknu i ruke nježno sklopi,
sliku majke moje stvori. Ovo me opi.

Opi me zanosom nasmijanog djeteta,
pruži mi vedrinu nasmijanog poleta,
Dugo sam u srcu zborio u tišinama,
sve gluho posta u dušinim dubinama.

Kad starica uzdahnu i moliti presta,
osjetih pretužno srce i svega nesta
u uzdahu molitvenom starice one.

Marijo, ti si me ipak blago gledala,
Ko majka moja nekoć ti si mi šaptala:
Slušaj, sinko, kroz suton zvona nade zvone!

Opća nakana AM za prosinac

NAŠ PRINOS MIRU U SVIJETU

Da se narodi po cijelom svijetu uzgajaju za mir!

SVIJET VAPI ZA MIROM

Prije četiri godine, 8. prosinca 1967. proglasio je Papa Pavao VI prvi dan građanske godine »Danom mira« sa nakanom, da bi se i svaka slijedeća »Nova godina« posvetila miru u svijetu. Papa se nije obratio samo na biskupe, odnosno na cijelu Katoličku Crkvu, nego i na državnike i na sve ljude dobre volje, da prihvate i podupru njegov prijedlog, tako da Nova godina dobije svjetski značaj »Dan mira«. Već na Staru godinu 1967. mogao je Papa izjaviti, da je njegov poziv naišao na veliko razumijevanje širom cijelog svijeta. Slijedeće Nove godine imat ćemo već po peti put »Dan mira«. Sveti će se Otac i ovom prigodom obratiti poslanicom na cijelu Crkvu i na sve ljude dobre volje sa očinskom preporukom da se mole za mir, a državnike će opet ponovno poticati, da međunarodne sukobe i sporna pitanja rješavaju mirnim putem, izbjegavajući međusobno nepovjerenje i raspirivanje neprijateljskih osjećaja.

Spremamo se dakle već na peti »Dan mira«, a ne vidimo vidljivog uspjeha ovoga idealnog nastojanja. Nismo li i ovu godinu započeli mislima na mir i molitvama za mir, a na koncu te godine moramo reći, da smo — što se mira u svijetu tiče — na mrtvoj točki. Znamo doduše, da u ovoj godini nije došlo do novog svjetskog zapletaja, ali smo više-manje cijele godine bili u napetosti, a u neizvijesnosti smo za bližu budućnost. Pa kad stvari tako stoje, postajemo malodušni i pitamo se, da li smo svojim slabim silama uopće sposobni, da za mir u svijetu nešta pridonesemo.

Bilo bi neosnovano i štetno ovako misliti. Sve što je do sada za mir u svijetu učinjeno, nije bilo uzaludno. Samo sveznajući Bog zna de, gdje bi čovječanstvo danas bilo, da se nije toliko molilo.

Ako nismo došli do jačeg preokreta prema miru, nije krivnja na molitvama, koje smo izvršili, nego na onima, koje smo zanemarili, a još više na tolikim grijesima, koje smo u međuvremenu učinili. Sjetimo se samo »narodnih« grijeha: tolike psovke i kletve, toliki nečisti grijesi, brakolomstva, sablazni prouzrokovane nećudorednom modom i pornografijom, tolika uništavanja nerođenih života. Mi si priuštimo »slobodu«, da na veliko kršimo Božje i crkvene zapovijedi, da sa prezirom prelazimo preko moralnih zakona, a od Boga tražimo, da svojom Svemogućnošću ograniči slobodu svima onima, koji nas mrze i progone. Dapače, dolazimo s ultimatumom: »Bože, ako jesi, kako možeš dopustiti, da se zbivaju tolike nepravde«. Kad se mi odlučimo na grijeh, ili kad pravimo rat sa svojim bližnjim, ili sa cijelom zajednicom, onda je to »naša privatna stvar«, i nitko nema prava, pa ni Gospodin Bog, da nas u našem slobodnom djelovanju sprečava. Kad se drugi služi svojom slobodom, za koju će dakako polagati strogi račun pravednom sucu, nanoseći nam bol i patnju, onda bi Bog morao spriječiti takovo djelovanje, jer inače pravimo zaključak: ili te nema, ili si nepravedan.

»MIR, MIR, ALI MIRA NEMA«
(Jer 6,14)

Možemo reći, da je cijela starozavjetna povijest — povijest rata i mira. Dok su Izraelci obdržavali svoj zavjet prema Bogu, on ih je zaštićivao od neprijatelja; kad su na svoje obveze prema Bogu zaboravili, neprijatelji su im pustošili zemlju i nanosili mnoge druge nevolje. Možda ćemo pomisliti, da nam povijest Staroga zavjeta nema ništa reći, jer današnji narodi žive u posve drugim kulturnim, političkim i socijalnim okolnostima. Ali i današnji narodi mogu biti Bogu vjerni, a mogu mu se i suprotstaviti, uz jednake posljedice kao izabrani narod. Nije dosta čeznuti za mirom, nego treba i ostvariti uvjete, bez kojih se ne postaje dionikom ovoga Božjeg dara.

O uzrocima, zašto se mir teško probija kroz svijet, moglo bi se govoriti sa mnogo stanovišta: političkog, vojnog, socijalnog, nacionalnog, ekonomskog. No u svakom slučaju temeljni je uvjet za mir obdržavanje zakona Božjeg, a napose zakona pravde i ljubavi: »Koji Tvoj Zakon ljube, veliki mir uživaju, ni o što se ne spotiču.« (Ps 118,165). — »Ljubav će se i Vjernost sastati, Pravda i mir zagrliti.« (Ps 84,11). Sv. Pavao ubraja mir među plodove Duha Svetoga: »Plod su Duha: Ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrota« (Gal 5,22). U Poslanici Filipljanima veliča mir, koji je od Boga izmoljen: »Ne brinite se tjeskobno ni za što, nego u svemu molitvom i prošnjom sa zahvaljivanjem neka se javljaju Bogu potrebe vaše. I mir Božji, koji nadilazi svaki um, čuvat će srca vaša i misli vaše u Kristu Isusu« (Fil 4,6-7).

Kad bi ljudi ove darove Duha Svetoga u svom srcu posjedovali i njegovali, zavladao bi mir među narodima, a ratovi bi bili isključeni već i zato, što bi bili suvišni. Ali oni odvraćaju svoj pogled od Boga, jedinog izvora pravog mira, i predaju se strastima i požudama, koje ih strmoglavljuju u mnoge nevolje, pa i do međusobnog uništavanja. Ovako i sv. Jakov, apostol sudi o glavnim uzrocima ratova: »Odakle borbe i odakle svađe među vama? Zar ne odavle: od vaših požuda što se bore u vašim udovima? Želite, i nemate? Tada ubijate. Stravstveno žudite, i ne možete postići? Tada se borite i ratujete. Nemate, jer ne molite. Mo-

lite, ali ne dobivate, jer molite s grješnom nakanom: da to potrošite u svojim požudama« (Jak 4, 1-3).

UZGAJANJE NARODA ZA MIR

Premda mir u svijetu uvelike ovisi o samim vlastodršcima, ipak ostaje tvrdnja, da se za mir mora moliti, te da ljude treba za mir uzgajati.

U nagovoru Kardinalskom zboru na Novu godinu 1969. naglasio je Sveti otac, da je mir u svijetu nužni uvjet za normalni razvoj svih naroda, da je doduše težak, ali ne po svojoj naravi, nego radi oholosti i sebičnosti ljudske; da je krhak, lako se slomi, ako ga se ne čuva. Onda je nadodao: »Mir nije samonikli cvijet naše suhe zemlje, lišene ljubavi i natopljene krvlju. Mir je plod moralnog preokreta čovječanstva. Mir se ne može na brzu ruku složiti, ne može se silom nametnuti ili strahom podržavati. Mir mora biti human, ljudski, a da takav bude, mora se temeljiti na pravima čovjeka.«

Moramo steći uvjerenje, da rat nije nuždan, da bi se ostvarila prava pojedinih naroda, jer se međunarodni odnosi mogu urediti pregovorima i ugovorima, koji bi se štovali na pravdi i istini, u međusobnom štovanju. Ali da čovjek shvati, da se pravi i trajni mir ne može temeljiti na sili jačega, nego na poštivanju međunarodnih prava, nužna je duhovna veličina i karakter prožet načelima ljubavi i pravde, a do toga se dolazi samo ozbiljnim uzgajanjem pojedinaca i cijelog naroda. Treba razoriti žarište zastarjelih predrasuda, da se bez mržnje i osvete ne mogu urediti međunarodni odnosi, da uvrede mora da odgovori još veća uvreda, u duhu načela »oko za oko i zub za zub«. Ovo je načelo Gospodin oborio protvinim: »Ako te tko udari po tvom desnom obrazu, pruži mu i drugi« (Mt 5, 38-39). Tko želi surađivati na miru u svijetu, mora svoje misli rasvijetliti, a srce uzgojiti poukama Gospodinovim o blaženstvima: Blaženi krotki, milosrdni, mirotvorci... (Mt 5, 1-12).

»Kao što je civilizacija uspjela da protjera — barem u načelu — ropstvo, analfebetizam, epidemije, socijalne kaste, a sve je to izgledalo kao zastarjele, tolerirane i neizlječive bolesti, tako treba da uspije prognati rat iz ljudskog društva. To traži ne samo Evanđelje, nego i kultura i uljudnost čovječanstva. To traži strahovita, svakim danom veća opasnost zapaljenja cijelog svijeta.« Ovako govori Papa Pavao VI u homiliji o miru, 1. siječnja 1970. A onda nam postavlja ovo pitanje: »Nemamo li mi, slabi i smrtni pojedinci, nikakova sredstva, da otklonimo prijeteću katastrofu, koja bi zahvatila i razorila cijeli svijet? Jest, imamo: u mogućnosti smo, da se pozovemo na javno mišljenje, koje u ovoj gorućoj stvari postaje izražaj moralne savjesti čovječanstva. Imamo svoju pojedinačnu i osobnu dužnost, da budemo dobri, širitelji dobra, velikodušni, strpljivi, da ljubimo i neprijatelje, naime, u mogućnosti smo da budemo kršćani« (Encicliche e Discorsi di Paolo VI, Vol. XX, 1970, str. 11-18).

MOLITVA ZA MIR JE DUŽNOST

Što je koje dobro vrednije i nužnije, kako za pojedince tako i za cijelu ljudsku zajednicu, to smo više dužni nastojati, da do toga dobra dođemo i da ga čuvamo. Svi uviđaju, da je pravedni mir u svijetu jedno od najvrednijih i najnužnijih dobara. No isto tako bismo morali uvidjeti da nam je svima dužnost za to se dobro zanimati, moliti se i čuvati ga osobito onda, kad je ono ugroženo.

Je li mir u svijetu danas doista ugrožen? Ne želimo praviti »uzbunu«, ali si ne smijemo ni zatvarati oči pred stvarnim prilikama. Da vidimo, u kakovim se okolnostima nalazimo, navedimo samo jednu stvar: kolike se svote troše za naoružanje. Jedan časopis, koji je mjerodavan za ovakove obavijesti, objelodanio je ove podatke: »Agencija za kontrolu naoružanja saopćila je ovih dana da su vojni izdaci za god. 1971. dostigli u svijetu iznos od 204 milijarde dolara, što predstavlja približno 6 dolara po stanovniku svijeta.« (Svenarodna obrana, 1971. br. 1. str. 7.) Kad bi pravedni mir u svijetu bio osiguran moralnim i čovjekoljubivim obvezama, ove bi silne svote novca bile utrošene na svestranu korist čovječanstva, a ovako služi međusobnom uništavanju. Nije li nam očito, da je molitva za mir u svijetu, ozbiljna dužnost svih vjernika. Priključimo se molitvi Svetog Oca, koji je zacijelo danas najistaknutiji apostol pravednog mira među narodima:

»Gospodine, mi još imamo okrvavljene ruke od zadnjeg svjetskog rata, tako da si još nisu mogli svi narodi bratski stisnuti ruke.

Gospodine, mi smo danas toliko naoružani, kako nikada nismo bili u prijašnjim vremenima; toliko smo opskrbljeni smrtonosnim napravama, da bismo u tili čas mogli zapaliti cijelu zemlju i uništiti možda i cijelo čovječanstvo.

Gospodine, mi smo omogućili razvoj mnogih industrijskih kolosa sa demonskim kapacitetom oružja svih kalibara, a sve je ovo namijenjeno ubijanju i uništavanju ljudi, naše braće; tako smo ustanovili krvavu ravnotežu među moćnim narodima, dok su siromašni narodi lišeni plugova, škola i bolnica.

Gospodine, mi smo dopustili, da među nama nastanu ideologije, koje omogućuju, da ljudi budu jedni drugima neprijatelji; ideologije, koje pogoduju revolucionarnom fanatizmu, klasnoj mržnji, nacionalnoj oholosti, rasnoj ekskluzivnosti, tragičnom egoizmu, ravnodušnosti prema bijednima i nevoljnima i svima koji trpe.

Gospodine, svaki dan slušamo vijesti o trim bojištima.

Gospodine, pogledaj ipak na naše napore, koji su nerazmjerni, ali iskreni, za mir u svijetu.

Tu su mnoge ustanove, koje se plemenito zauzimaju za mir.

Gospodine, tu su toliki grobovi, koji stišću srca raskidanim obiteljima, radi ratnih sukoba; tolike žene, koje plaču, djeca koja umiru, bjegunci, beskućnici, zarobljenici, iscrpljeni.

Gospodine, tu su mnoge skupine mladeži na svim kontinentima, koji dižu svoj glas u prilog mira i koji iskreno žele, da mir među narodima postane temeljnim zakonom novog naraštaja.

Gospodine, ti znaš, da postoje mnoge dobre duše, koje skrivene, u šutnji, mole. Ima u svijetu mnogo kršćana, koji iskreno slijede

Evanđelje u mnogim žrtvama, u velikoj ljubavi.

Gospodine, Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir.« (Encicliche e discorsi di Paolo VI, 1970. str. 17-18.)

Zanimljiv je izvještaj o sastanku Konferencije za mir u Ženevi, 13. srpnja 1971. Bila je to jubilarna konferencija: petstopedeseta po redu. Novinski izvještaj glasi: »Sastanak konferencije za razoružanje, 550. po redu, trajala je danas — 13. srpnja 1971. samo deset minuta. Budući da nijedan delegat nije tražio riječ, predsjednik je odgodio sastanak. (L Oss. Rom. 14. VII 1971., str. 1.)

Želimo obilan uspjeh ovim humanim konferencijama. Ali još više želimo moliti za mir ujedinjeni sa Isusom, Knezom mira; sa Papom, ideologom i apostolom mira; sa liturgijom i Narodom Božjim, koji bez prestanka moli za pravedni i trajni mir u cijelom svijetu.

Ivan Kukula

Tajna mira:

SVAKI JE ČOVJEK MOJ BRAT

Možda se nikad u povijesti ljudskog roda nije toliko govorilo o miru kao u naše vrijeme, a nigdje nema mira.

Svuda ratovi. Vrući ili hladni. Svuda bure i oluje. Svake vrste! Unutarnje, duševne oluje, koje tresu pojedincima tako žestoko, da im jadna savjest nigdje ne nalazi mira.

Domaće, obiteljske oluje vitlaju, potresaju i zadaju teške nevolje članovima obitelji. Od obiteljskog raja stvaraju pakao.

Oluje među susjedima, po selima i gradovima. U blokovima gradskih naselja, pod krovovima istih kuća sa stanarima, koji se svaki dan susreću s oružjem, koje je gore od mača!

U pojedinim narodima građanski, politički, rasni, vjerski ratovi... Orkani, međunarodne oluje, sukobi golemih razmjera, užasni ratovi koji čitave narode bacaju jedne protiv drugih prouzrokujući svaku vrstu nevolje uništavajući živote i sve što je potrebno za život!

Grozne oluje među vjerskim zajednicama. Posebne oluje u samoj Kristovoj Crkvi. Različite vjerske struje. Oluje pobune i sablazni, koje su gore i strašnije od vanjskih progona. Oluje, koje ugrožavaju sam opstanak kršćanstva...

Svuda nepravda, mržnja, zloba, zavist, sebičnost, laž, otimačina, prijetnje, osvete...

Gdje ne bjesne očiti ratovi, tamo je mir strave. Jadni mir na vulkanskim kraterima. Tužni mir na epicentrima potresa... Svuda se čuje krilatica: »Ako hoćeš mir, spremaj se za rat!«

Kaini ubijaju braću Abele na Istoku i na Zapadu. Na Jugu i na Sjeveru. Majke ubijaju svoju vlastitu djecu. Nerođenu i rođenu. I oci i majke. Direktno ili indirektno, posredno ili neposredno. Čovjek čovjeku nije više čovjek. Čovjek je čovjeku zvijer! Majke i oci su svojoj djeci ne više roditelji, nego zvijeri.

Svijet u velikom broju ne priznaje Boga. Bilo u teoriji bilo u praksi. Pogaženi su Božji principi. Zato i veli sv. Pismo: »Nema mira bezbožnicima!«

Danas ljudi ne će Kristova mira, o kojemu su pjevali anđeli prigodom Kristova rođenja. Krist odlazeći na nebo jasno je govorio: »Ostavljam vam svoj mir. Dajem vam svoj mir. Ne dajem ga, kakav svijet daje!« (Ivan 14,27). A ljudi ne će takvog mira...

Međutim, treba znati, da bez Kristova mira nema pravog mira. Bog je ljubav. Krist je ljubav! Krist želi, da nestane mržnje, laži i nepravde. Da ljudi ne budu u zavadi ni s Bogom ni s drugima oko sebe. Bog je Otac sviju. Isus Krist brat je svima. Krist je Knez mira. Krist je mir! Krist neprestano viče: »Ostanite u mojoj ljubavi!« »Dajem vam svoj mir!« (Ivan 15,9).

Mir se može postići samo ljubavlju. Na to stalno upozoravaju Kristovi zamjenici na zemlji, Rimski Pape: Benedikt 15., Pijo 11., Pijo 12., Ivan 23., Pavao 6. Ali ih malo tko sluša, kao i samoga Krista! Ako se ne vratimo svi Istini, Pravdi, Slobodi i Ljubavi, ne će doći do Mira. Sveti Pavao apostol i danas nas pozivlje: »Iznad svega imajte ljubav, koja je veza savršenstva. I Kristov mir, na koji ste pozvani, neka vlada u vašim srcima kao u jednom tijelu« (Kološ. 3, 14-17).

Svaki čovjek morao bi nastojati nešto pridonijeti da dođe Mir! A vjernik napose. Počnimo svaki dan iskreno služiti se molitvom, koju je davno napisao jedan pravi Kristov sljedbenik:

Bože, učini od mene
oruđe svoga Mira!
Tamo gdje je nevjera,
da donosim vjeru!
Tamo gdje je mržnja,
da donosim ljubav!
Tamo gdje je ropstvo,
da donosim slobodu!
Tamo gdje je uvreda,
da donosim opraštanje!
Tamo gdje je nesloga,
da donosim jedinstvo!
Tamo gdje je zabluda,
da donosim istinu!
Tamo gdje je sumnja,
da donosim povjerenje!
Tamo gdje je očaj,
da donosim nadu!
Tamo gdje je tama,
da donosim svjetlo!
Tamo gdje je žalost,
da donosim radost!
Tamo gdje je nepravda,
da donosim pravdu!
Onda će doći tvoj Mir!

Dr Srećko Božnjak

Barokni ukras u crkvici sv. Barbare u Velikoj Mlaki.
Crtež: prof. Zdenka Sertić

CRKVA SV. BARBARE U VELIKOJ MLAKI

Rijedak i vanredno lijep primjer drvene crkvene gradnje, sagrađene vjerojatno u današnjoj formi u prvoj polovici XVII stoljeća — jest kapela sv. Barbare u Velikoj Mlaki, nedaleko Zagreba. Na drvenim zidovima izvedene su slikarije oko god. 1759, za vrijeme župnikovanja Mateja Basarovića.

Rijetkost tih slikarija jest — kod nas malo poznata — slika sv. Kümmernisse. Nepoznatom slikaru uspjelo je da dadne harmoničnu izradu svetice obzirom na forme kao i na boje. Tu je sliku »po zagovoru — ex voto« dao načiniti župnik Matej Basarović, kojeg je slikar prikazao kako kleči nasuprot guslaču, tradicionalnom atributu svetice.

Sadržina kulta sv. Kümmernisse jest legenda. Ta legenda ima više verzija. Prema jednoj je svetica bila orijentalna kneginja, koja se obratila na kršćanstvo i nije htjela da pode za nekog poganskog kneza. Da

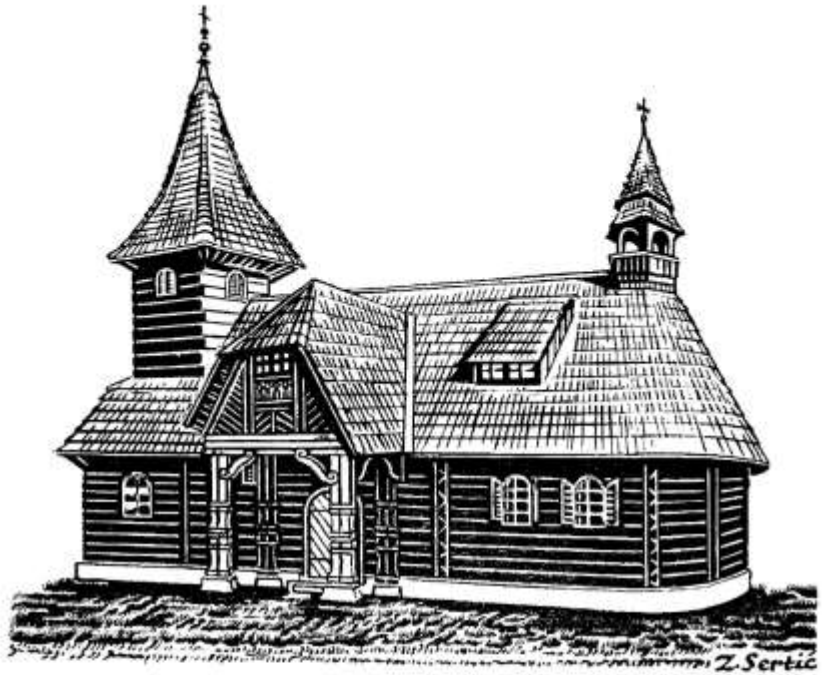

to izbjegne molila se Bogu da je iznakazi, i preko noći narasla joj je brada. Za kaznu zbog njene tvrdoglavosti bila je pribijena na križ. — Bez obzira na varijacije teme u svim se legendama opetuje jedan osnovni motiv: očuvanje djevičanstva. Za to djevičanstvo odlazi legendarna junakinja u smrt. Ona je sastavni dio svetačkog kulta, utonula je u punoj mjeri u seljačko slikarstvo (Hinterglasmalerei) iz kulturne umjetnosti i to po svoj prilici u vrijeme protureformacije. Ovu pretpostavku dovoljno potvrđuje i činjenica, da se u najvećem broju slika nalazi kao popratni motiv barokni ukras.

Studija iz etnološke bibl: Mirko Kus-Nikolajev: Slika sv. Kümmernisse u Velikoj Mlaki. — crteži: prof. Zdenka Sertić.

TELEVIZIJA U OBITELJI

TELEVIZIJA OSVAJA SVIJET Teško je reći da li se ikad dosad u povijesti našao izum koji bi tako brzo preplavio i osvojio svijet kao što je to bio slučaj s televizijom. Evo o tome dokaza.

SAD su 1948. god. imale 102.000 prijemnika, a 1965. već 70 milijuna.

Japan nije 1948. god. imao nijednog prijemnika, a 1965. već 14 milijuna.

Engleska je 1948. god. imala 15.000 prijemnika, a 1965. već 14 milijuna.

Francuska je 1948. god. imala 1.000 prijemnika, a 1965. već oko 6 milijuna.

U posljednje vrijeme sve više se širi televizija u boji. A proizvedeni su i mali osobni televizijski tranzistori.

I još nešto. U početku su televizijski programi bili ograničeni na veoma usko područje. Ali kako su se sve više na sve strane podizali televizijski tornjevi s TV antenama, akcioni krug se sve više proširivao. Danas se već razne TV emisione stanice međusobno udružuju i povezuju. Tako smo dobili Euroviziju, koja je obuhvaćala dobar dio Evrope, a onda i Mundoviziju, tj. za cijeli svijet, što je bilo omogućeno pomoću američkog satelita Telstara. Danas pomoću nekoliko satelita, smještenih na raznim stranama, možemo pratiti prijenose sa svih strana svijeta, pa čak i one što su bili prenošeni s Mjeseca, kad su na njemu boravili američki astronauti.

TELEVIZIJSKI PROGRAM Preko televizije pruža nam se najrazličitiji program. Tu se mogu pratiti razni politički programi, socijalni, ekonomski, zdravstveni, športski, moralni, odgojni, kulturni . . . Imamo »televiziju u školi«, gdje se nastavnicima i đacima nastoji pomoći u tumačenju pojedinih predmeta. Imamo posebne emisije za djecu, za mladež ili za odrasle. Posebno se daje televizijski dnevnik s vijestima iz cijeloga svijeta. A cijeli program preko dana i tjedna isprepleten je raznim filmovima za djecu, za mladež i za odrasle. Sadržaj tih filmova je gotovo isti kao i onih u kino-dvoranama: zabavni, kriminalni, socijalni, politički, ratni, povijesni . . .

Već iz toga vidimo, da svi odgojitelji moraju i te kako voditi računa u svom radu o tom tako moćnom i utjecajnom sredstvu na današnji život zbivanja.

PRIVLAČNA SNAGA TELEVIZIJE Iz raznih podataka poznato je da televizija privlači sve slojeve ljudi bilo kojeg staleža i bilo koje dobi i izobrazbe. U Francuskoj su prije nekoliko godina proveli anketu koja je obuhvatila oko 30.000 osoba. Od tog broja dvije trećine otpadale su na djecu i mladež između 10. i 18. godine. Prema toj anketi od stotinu djece i mladeži njih 45 provede pred televizorom manje od 10 sati na tjedan, 38 njih provede od 10 do 20 sati, a 17 njih preko 20 sati.

I još je nešto ustanovljeno: da se za televiziju najviše zanimaju djeca između 12. i 13. godine. Njima su TV programi privlačniji od pohađanja kinematografa. Kasnije to zanimanje prilično splasne.

A što djecu i mladež posebno zanima? Psiholozi tvrde da oni ne pokazuju neko posebno zanimanje za jednu određenu stvar. Oni gledaju ono što se prikazuje na malom ekranu. Čak ni onda, kad mogu birati programe, ne pokazuju osobit ukus u tome. Prema svemu izgleda da ih tu zanima općenito svako zbivanje razumjeli oni to ili ne, imali od toga koristi ili ne.

Tu se još više otkriva sva važnost nadzora roditelja i odgojitelja nad onim što djeca na televiziji gledaju. Budući da oni sami ne mogu i ne znaju prosuđivati i birati što je dobro za njih a što nije, odmah se nameće pitanje da li je razborito samoj djeci prepustiti da gledaju bez izbora svaki program.

Osim toga i kod dobrih TV programa treba paziti na značaj i temperamenat djeteta. Inače se može dogoditi da pojedino čuvstvenije dijete doživi teške duševne potrese, koji se onda veoma teško liječe.

PRIKAZUJE LI TV STVARNOST? Toliko se puta može čuti kako ljudi neke stvari i događaje dokazuju da su to i to vidjeli i čuli na televiziji. To bi imao biti najjači dokaz da je neka stvar istinita. Ovakav dokaz posebno vrijedi kod djece i mladeži, a i kod običnog svijeta, koji ne zna kako se pripravljaju TV emisije, pa i one reporterskog značaja.

Moramo na to teško pitanje odgovoriti sa »da« i »ne«. Za razna predavanja, koja se direktno prenose, možemo reći da su vjerno prenesena. Za razne školske emisije isto to vrijedi. Pa i kod prijenosa filmova. Međutim kod raznih prijenosa događaja i osoba ne može se to reći u potpunoj mjeri. TV reporter na terenu snima ono što on hoće i kako hoće i koliko hoće. Rijetko se događa da bi on snimao cijeli događaj sa svim pojedinostima. On izabire osobe koje će više naglasiti na malom ekranu, časove koji mu se čine za dotični događaj značajniji, a kod raznih govora i izjava sad će dati doslovan tekst, sad će opet sam prepričati na svoj način tuđe riječi i dati im svoj naglasak. Simpatične osobe nastojat će i na ekranu učiniti simpatičnima, a njemu antipatične nastojat će isto tako i na ekranu karikirati.

Tako isto, ako je nevjernik, vjerske momente nekog događaja ili će nastojati ispustiti iz reportaže ili će ih tek uz put prikazati s nekoliko blijedih slika, ili će uz pojedine prizore dodati svoj komentar.

Pa i onda kad je sve vjerno snimljeno na terenu, TV reporter kod kuće ustanovi da mu reportaža prekoračuje određeno vrijeme. U takvom slučaju on izrezuje pojedine di-

jelove filma i od svoje reportaže pravi montažu u kojoj će mnogi prizori ostati bez okvira, jer su susjedne slike izbačene. Reporter se kod tog posla opet služi i estetikom, i *trenutnim raspoloženjem*, ali je ujedno vođen i svojim ideološkim stavom prema određenim stvarima i događajima.

Mali ekran svojim emisijama iz dalekih krajeva može odvratiti gledaoce od problema koji muče njihovu okolinu. Tako možemo gledati gladne u Indiji i Pakistanu, a da ni najmanje ne vodimo računa o gladnima i bijednima u svojoj okolini.

Televizija bi morala u nama buditi osjećaj solidarnosti. Kad bi ona pred naše oči iznosila socijalne probleme naše sredine i pozivala nas na akciju, onda bismo drugačije primali i one emisije u kojima se iznose razni socijalni problemi u drugim zemljama.

Isto tako, za pravi odgoj djece i mladeži nije dobro prikazivati samo negativne strane ljudi, osobito ne takve stvari, koje djeca i mladež još ne mogu potpuno shvatiti. Potrebno je prikazivati i junake raznih dužnosti bilo u obitelji, bilo u školi, bilo u javnom životu. Djeca i mladež dosta će u životu susretati moralnu kaljužu, a i sami će u nju biti vučeni u tolikim prilikama. Potrebno im je stoga pokazati više ljepote kreposti.

POMAŽE LI TV ŠIRENJU KULTURE? Nijekati činjenicu da televizija može veoma mnogo pomoći u širenju kulture, značilo bi zatvarati oči pred stvarnošću. Dobro nam je poznato koliko ona može pomoći u školi u pojedinim predmetima, osobito u povijesti i zemljopisu donoseći razne spomenike, dokumente, slike, ili prikazujući kazališne komade iz povijesti bilo narodne bilo svjetske, bilo crkvene. A prilično može pomoći i onda kad se radi o književnosti iznoseći razne literarne sudove ili kratke prikaze pojedinih knjiga.

Preko televizije i liječnici mogu cijelom narodu pomagati raznim predavanjima i uputama u stvarima zdravlja i opće higijene.

Agronomi u televiziji imaju sjajno sredstvo da pomognu poljoprivrednim radnicima predavanjima i savjetima prilagođenim godišnjem dobu.

Koliko televizija može pomoći širenju kulture, pokazuju nam zemlje u razvitku. Tim sredstvom one se bore protiv nepismenosti i primitivizma u narodu. Imao je pravo Papa Pijo XII., kad je rekao: »Televizija je neprocjenjivo sredstvo izvješćivanja, odgajanja i preodgajanja.«

Ipak televizija u sebi nosi i dosta opasnosti. Ona svojim načinom ljude, napose mladež, pasivizira. Pred TV aparatom gledaoci sjede i ukočeno bulje u mali ekran ne misleći kod toga puno da li im se daje zdrava hrana ili otrov. Tu nestaje svaka otpornost. Sve se guta bez protivljenja. Prema raznim anketama ustanovljeno je da samo 2 posto gledalaca smogne snage da utrne televizor, kad im se program ne sviđa. Zar to nije upravo neshvatljivo ropstvo. Tu pred televizorom milijuni gledalaca mjesto da pokažu i dokažu da su ljudi, a ne bezlična masa, ravnodušno zure u mali ekran i spremno primaju sve što im se pruža... A ako tako postupaju roditelji i odgojitelji, kako se može očekivati od djece da će raditi drugačije?! I u tome je tragika pred kojom se treba zamisliti.

NEKOLIKO UPUTA RODITELJIMA I DJECI Bilo bi smiješno televiziju jednostavno odbaciti i proglasiti nepoželjnom. Ali isto tako bi bilo smiješno prihvatiti je bez ikakve rezerve. Stoga je potrebno da se ljudi odgoje kako će se razumno služiti tim modernim sredstvom tehnike.

Prije svega, u svakoj bi kući morao vrijediti zakon da se na televiziji gleda samo ono što je uistinu vrijedno i korisno s moralnog, kulturnog, vjerskog i estetskog stanovišta.

Za radnog vremena televizija se ne gleda, osim u izuzetnim slučajevima. Djeca moraju naučiti da je vrijeme učenja njihovo radno vrijeme. Istina, ima djece koja brzo nauče što je potrebno za školu. Ali treba ih naučiti i na razne izvanškolske aktivnosti. No treba li koje od djece gledati zbog škole neki određeni program, onda će to vrijediti samo za njega. Ali i on će gledati samo taj program i ništa više.

Za vrijeme blagovanja bilo bi poželjno da se nikako ne gleda TV program. Potrebno je da obiteljski stol ostane mjesto povezanosti i neposrednog dodira članova obitelji.

Kod djece, koja su sklona previše gledati televiziju, treba paziti na to da ne postanu njeni robovi. Zbog nje mnogi se premalo kreću, što veoma škodi zdravlju, osobito očima i živcima. Osim toga, takva se djeca mnogo teže mogu sabrati kad treba prihvatiti knjigu.

Posebno se treba obazirati na to da se televizija ne gleda duboko u noć. Deset sati morao bi biti zadnji rok, kad se polazi na počinak. Inače onda sutradan osjećaju se pospani i nesposobni za neki ozbiljniji rad.

Prije nego li se upali televizor, preporučuje se da netko od starijih pogleda TV program, kako se ne bi gubilo vrijeme na trice, a i da se unaprijed izbjegne opasnost od lošeg programa.

Naide li za vrijeme prijenosa nepredviđeno što se kosi s kršćanskim moralom, za sve mora vrijediti isto pravilo: odmah ugasiti televizor. Nemoralne stvari ne spadaju u pravu kršćansku kuću. Pa ako nisu do sada uspjele ući na vrata ni na prozor, nemojmo sada dopustiti da nam uđu preko televizora. Zlo uvijek ostaje zlo pojavilo se na ovaj ili na onaj način. Imajmo snage ugasiti televizor u takvim slučajevima i onda kad su prisutni susjedi i prijatelji. Neka svi vide i znadu da se kod nas ne gleda svašta.

Veoma je potrebno da se roditelji porazgovore s djecom o onom što su gledali na televiziji. Roditelji neka jasno izreknu kršćansko stanovište o onom što je bilo na programu, kad se radilo o moralnim, vjerskim ili socijalnim temama.

Često će se dogoditi da koje mlade dijete već za vrijeme prijenosa pita za razjašnjenje. Nastojmo mu odmah ukratko odgovoriti, a ako je potrebno, dajmo mu poslije i opširnije tumačenje.

Roditelji su dužni voditi posebnu brigu o dječjim emisijama. Neke od njih, nažalost, nisu ni na moralnoj

ni na odgojnoj visini. To posebno vrijedi za one u kojima se prikazuje borba u kojoj bude mnogo ranjenih i mrtvih. Isto tako nisu odgojne ni one u kojima se djeci prikazuju razni dječji lopovluci.

Inače bi trebalo paziti da djeca do pete godine ne gledaju televiziju. Djeca između pete i osme godine smjela bi gledati veoma malo. Poslije osme godine neka to raste postepeno prema godinama, a i prema shvaćanju.

Protiv svake zdrave pedagogije je pustiti djecu da gledaju sve bez izbora. Ima stvari koje dijete mora tek postepeno naučiti i susresti u svojoj okolini. Svijet im se mora otkrivati postepeno, jer će ih inače teret prevelike i prebrze spoznaje satrti već na prvom koraku u život. Mnoge stvari, koje dijete vidi na televiziji, tražit će da budu temeljitije rastumačene. I u tome roditelji neka ne podbace.

Televizija nam može veoma mnogo pomoći u odgoju djece, ali ako se ne znamo njom služiti, može veoma mnogo i škoditi.

Kod gledanja televizije roditelji se nikad ne smiju poslužiti smisaličom: »Djeco, to nije za vas, sada vi podite spavati, ili podite se igrati!« Tako bi djeca brzo stekla dojam da postoje dva morala: jedan za djecu, a drugi za odrasle. A to bi bio posve krivi odgoj. Kad roditelji radikalno nastupaju i izjavljuju da je ta i ta emisija škodljiva za sve, pa zbog toga ugase televizor, onda će djeca mnogo lakše shvatiti i prihvatiti činjenicu da neke emisije nisu za njih.

U tome je djecu potrebno tako odgojiti da loše emisije ne gledaju ni izvan kuće.

NAŠ UTJECAJ NA TV PROGRAM I roditelji i djeca mogu utjecati na TV program. To se može postići pismenim priznanjima, upozorenjima, kritikama i osudama upravi televizije. I bude li takvih pothvata više, to će se prije postići da se daje uistinu odgojni TV program. I prijedlozi i želje gledalaca veoma mnogo mogu utjecati na oblikovanje tog programa. Osobito, ako ih pošalje veća skupina roditelja i odgojitelja.

Obitelji se međusobnim razgovorima pomalo mogu odgajati da nauče pravo prosuđivati koji su TV programi dobri, a koji su škodljivi.

Svakako i pred televizorom moramo imati na pameti da smo kršćani i da svoju djecu moramo odgajati po kršćanskim načelima. Onda nam televizor ne će biti na štetu nego na korist u kući i obitelji. Razumije se da se i za tu stvar treba moliti, da nas Duh Božji vodi pravim putem...

Juraj Gusić

Obitelj Stjepana i Marije Sakač iz Brezovca — (Međimurje). Sva su djeca zdrava, vesela, marljiva. — Bude li se našlo u našem narodu takovih očeva i majki ne trebamo strepiti nad budućnošću. Pitanja koja nismo mogli sami riješiti rješit će sinovi.

TV — CITAT

»Sve će više biti slobodnog vremena. Nećemo ostati samo na slobodnoj suboti. Pronašli smo sredstva koja nam pomažu da svi zajedno ispunimo slobodno vrijeme. Televizija je tu napose uspješna. Ona ljude povezuje. Deseci milijuna srdaca žestoko udaraju gledajući nogometnu utakmicu, igrokaz ili dnevnik. To zaista može postati nešto veliko što ljude ujedinjuje. Ali takav način provođenja slobodnog vremena može ljude i zaglupljivati; otac gleda isto što i njegovo malo dijete, sposoban čovjek kao i nesposoban, pronicavi isto kao i tupi. Zbog toga će uvijek biti ptrebno da nešto svoga slobodnog vremena posvetimo stvarima koje zahtijevaju napor, domišljanje, vještinu i stvaralaštvo, bilo da je posrijedi šport, gradnja krletke, sviranje na kojem glazbalu, učenje kojeg zanimljivog predmeta, skupljanje zbirke, preuzimanje odgovornosti u kakvu društvu, ili bilo što drugo ... To je nužno i radi djece. Kad se roditelji udube u neki posao po vlastitom izboru, tada i djeca nauče neovisno upoznavati svijet, diviti se i bit u njemu sretna. Tada i djeca postanu žustra, a ne tupava. Samo u takvim prilikama djeca mogu kritički suditi o onome što pružaju televizija i druga masovna sredstva i tako u njima uistinu uživati.« (NK, str. 509)

Tako je to izgledalo prije par mjeseci.

OREHOVICA GRADI CRKVU

Na teritoriju župe Mala Subotica grade sela Orehovica, Vularija i Podbrest, otprilike 2500 župljana, svoju crkvu, s nadom da bi prije ili kasnije dobili zasebnu župu. Prisilila ih je na to udaljenost od župne crkve. Nekima je daleko 7 do 9 km. S gradnjom se počelo u svibnju ove godine, u rujnu je već bila pod krovom. Vjernici sami svojim doprinosom grade crkvu. Duljina objekta jest 27 x 10 m. Crkvica ima toranj koji je još u gradnji. Imat će tri zvona. Luka Kamenić koji je darovao zemljište za gradnju crkve želi da cijelo Međimurje čuje ta zvona, pa i Zagorci preko Drave. Crkva će biti posvećena Majci Božjoj Fatimskoj. Računa se da će biti posvećena za blagdan Presv. Trojstva iduće godine (1972.) na godišnjicu posvete temeljnog kamena. Blagoslov te temeljnog kamena obavljen ove godine 6. lipnja a obavio je preuzv. nadb. Franjo Kuharić. Crkva u Orehovici imat će elektrificirana zvona i centralno grijanje.

MALA SUBOTICA

Glavni teret oko gradnje ipak teži na brizi župnika vlč. g. Ivana Juraka. — Evo ga na gradilištu s Lukom Kamenićem, osobitim dobrotvorom nove crkve.

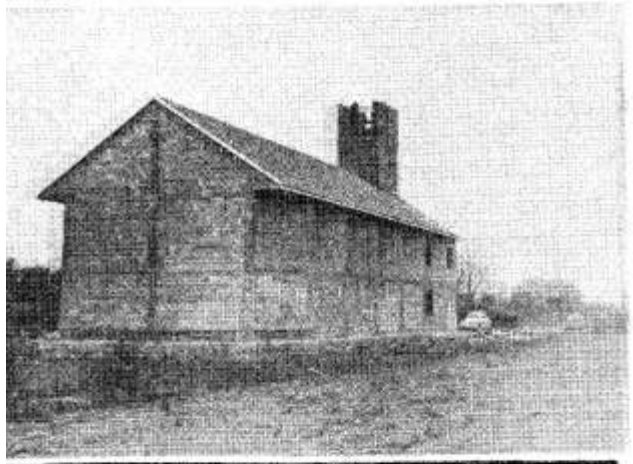

Nad ulazom u crkvu nalazi se prostorija za vjeronauk. Time će se rijišiti veliko pitanje da djeca ne moraju putovati daleko do crkve. Vjeronaučna dvorana može služiti i kao kor crkve.

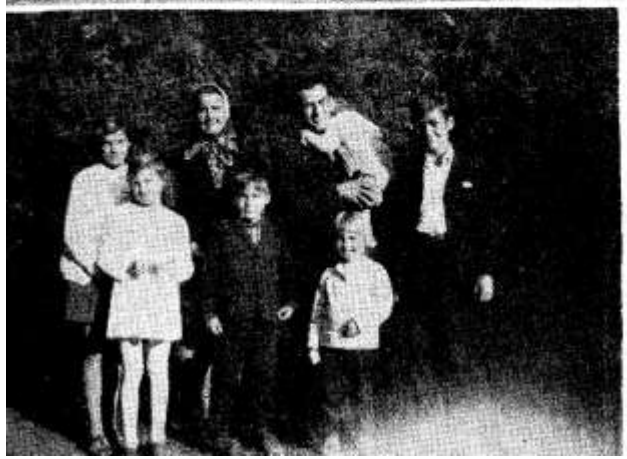

Obitelj Franje Rajf iz Male Subotice

O. FRANJO ŠIPUŠIĆ

MOJA VJERA

9. KATEHEZA

Poteškoće široke potrošnje

Kad već govorimo o Božjoj opstojnosti osvrnut ćemo se kratko na prigovore koji se tu i tamo čuju. Defenzivnim dušama oni stvaraju zabunu, a onim agresivnim trebali bi služiti kao »dokazi« da se jedamput iziđe na čistac kako Boga nema. Iz onoga što smo dosad čuli nije teško odgovoriti na poteškoće. Mi ćemo se ovdje osvrnuti na te krilatice, iako bi izbiljnost ovih katekeza možda i što drugo svjetovala.

1. Astronaut Gagarin išao je u svemir i nije našao Boga. Dakle njega ne bi trebalo biti. Odnosno, ako bi on bio, on bi se morao predstaviti Gagarinu.

Odg.: Ovakvo poimanje i predočivanje Boga sasvim je krivo. Bog je naime čisti duh, i tražiti ga je razumom, očima duše. Tko Boga zamišlja kao glavu kupusa neka se ne čudi što ga nije našao među zvijezdama.

2. Može li Bog napraviti okrugli trokut? — Ne može! veli jedan. — Dakle, nije svemoguć, kako vi katolici mislite.. — Može, reći će netko drugi, spasavajući Božju svemogućnost. — Iza jednog i drugog odgovora slijedi smijeh, jer se upalo u klopku, a i zato jer ovakova »razčišćavanja« ne idu za tim da se nešto dozna, nego za tim, da se nekoga izruga. Iz svega slijedi, rekao bi ateista, vidiš, u što vi vjerujete.

Odg: Misao »okruglog trokuta« jest nestvarno biće, izmišljeno, imaginarno. Stvorila ga je mašta postavljajući jedan uz drugi pojam koji ne idu skupa. Što naime kružnica tvrdi, to u istom pojmu trokut razara. U kružnici su sve točke jednako udaljene od središta, kod trokuta to nije tako. Što dakle jedan pojam tvrdi, drugi to niječe. To je primjer protuslovlja. Takvo protuslovno biće može postojati tek kao prividno biće u fantaziji, ali je u sebi ono neostvarivo. A što je u sebi neostvarivo, to ni Bog ne može učiniti. »Okrugli trokut« jest takovo neostvarivo biće. Može poslužiti za zabavu gimnazijalcima, ali za dokaz kako Boga nema ne može poslužiti.

3. Može li Bog napraviti tako veliki kamen da ga ne bi mogao podići? Što se god na to pitanje odgovori: bilo da može, bilo da ne može, pada se u klopku, da Bog nije svemoguć. Iz toga se opet stvara prigovor: Vidiš, u što vi vjerujete! Slijedi opet smijeh.

Odg: Kamen bi imao biti neizmjerno velik, jer je Bog neizmjerno moćan da ga takovim napravi; a opet ako ga napravi prevelikog da ga ne može podići, onda se prevario. Neizmjerno velik kamen! — Takav kamen jest u sebi besmislica. On ne može postojati. Ako je kamen, mora se dati mjeriti, jer je za kamen bitno da je protežan. Ako je protežan mora se dati mjeriti; tj. ne može biti neizmjeran. Zahtijevati od Boga da napravi kamen, kojemu fali ono što je bitno za kamen, da bude protežan, to je besmislica. — Ako bi nadalje taj monstruozni kamen bio i ostvaren, što je neizvedivo, opet je nova besmislica govoriti o pomicanju tog kamena. Ako je naime neizmjeran, nema tu više pomicanja ni dizanja. Iz neizmjernosti u neizmjerno nema pomicanja. Odnosno, ako se nešto pomiče gore-dolje, lijevo-desno, tu nema govora o neizmjernosti. Prema tome i taj »neizmjerni« kamen može postojati samo kao iluzorno biće, tvorevina mašte.

Svaki »dokaz« da Boga nema boluje od istih bolesti. Radi se uvijek o nekim logičkim skokovima, doskočicama, pogreškama protiv mišljenja. Krajnja ipak bolest jest duševno sljepilo i na kraju samovolje ipak samoopredjeljenje, opcija, samopritisak da Boga nema. To je skok u riziko. Kao što je u nekoj mjeri pristanak uz Boga samoopredjeljenje, tako je i napuštanje Boga samoopredjeljenje. S tom ipak razlikom što je jedno put života, a drugo put nestanka. Na kolodvorima stojimo tako jedni uz druge, čekajući čas polaska, no naši će nas putovi odvesti stazama koje se nikad neće sresti.

10. KATEHEZA

ŠTO BOG PORUČUJE O SEBI?

Ima jedna knjiga koja čovjeka prati već preko tri tisuće godina. Ta je knjiga Sveto pismo. Napisali su ga ljudi vidoviti, koje su suvremenici smatrali poslanicima Velikoga Boga. Oni su i govorili ljudima umjesto Boga. Bilo bi zanimljivo čuti što u tim knjigama piše o dokazima za Božju opstojnost. Naime ti dokazi ne bi smjeli biti nešto drugo od onoga što nam naš um govori, a opet imali bi nam nešto reći u ime onoga koji se i kroz naš um i našu povijest očituje po svojim tragovima i porukama. Zapanjuje nas otvorenost u tom pitanju:

1. KNJIGA POSTANKA Pisac knjige Postanka napisao je u prvom poglavlju besmrtnu katehezu o Bogu. Da nam protumači i opiše Boga, on je počeo: »Na početku stvori Bog nebo i zemlju!« — To je isto kao da bi rekao: Bog ti je onaj koji je sve stvorio. Začetnik neba i zemlje, to ti je Bog. »Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanima, i Duh Božji lebdio je nad vodama. I reče Bog: 'Neka bude svjetlost!' I bi svjetlost.« — Bog je dakle onaj koji je dao svjetlo, koji je stvorio sunce i zvijezde. To je tvrdnja pisca knjige Postanka u viziji prvog i četvrtog dana stvaranja.

»I reče Bog: Neka bude svod posred voda da dijeli vode od voda! I bi tako.« Bog je dakle začetnik nebeskog svoda, vode u visinama i vode na zemlji. To je vizija drugog i petog dana stvaranja. Za pisca knjige Postanka Bog je onaj, koji je stvorio vode i život u vodama. — »I reče Bog: Neka proklija zemlja zelenilom — travom sjemenitom, stablima plodonosnim... I nikne iz zemlje zelena trava... i stabla koja rode plodovima... I reče Bog: Neka zemlja izvede živa bića, svako prema svojoj vrsti. I bi tako... I reče Bog: Načinimo čovjeka na svoju sliku i priliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci — svoj zemlji. Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih. I blagoslovi ih Bog i reče im: Plodite se, i množite i napunite zemlju i sebi je podložite...« To je vizija trećeg i šestog dana. — Onaj dakle koji je sve stvorio, koji je začetnik svjetla i vode i života i samog čovjeka, **to je Bog.**

Bog je najzad onaj koji je gospodar svih dana, koji je sedmi dan otpočinuo od svoga djela. On je gospodar vremena. U svom stvaralačkom Božanskom zamahu on ostaje u vječnom miru sedmoga dana. On je vječan. On je uzrok svakog nastajanja, ali u miru svoje vječnosti.

Nitko dosad o Bogu nije napisao ljepše stranice od pisca knjige Postanka. Uvijek ćemo sa svetom radoznalošću čitati te prve stranice svete povijesti, gdje nam je rečeno više nego možemo shvatiti. A jasno nam je rečeno, da je Bog onaj koji je sve stvorio. Jedini sličan zamah pera imamo u Prologu Evanđelja sv. Ivana (Iv 1,1-18), gdje uz istovjetnost Riječi s Ocem stvoriteljem pisac Božje ljubavi utvrđuje, da je Bog u svojoj Riječi postao čovjekom. Osim stvaranja uistinu najvažniji događaj, radi kojeg zapravo i jest sve stvoreno.

2. KNJIGA MUDROSTI »Ludaci od naravi bili su naime svi ljudi kojima je falila spoznaja Boga, i koji nijesu bili u stanju da zaključe iz vidljivih dobara na onoga koji jest, i koji, razmatrajući djela nijesu pronašli majstora tih djela. Nasuprot oganj, vjetar, hitri zrak, krug zvijezda, silnu vodu, svjetlila neba držali su za bogove, koji vladaju svijetom. I kad su već, zaneseni ljepotom njihovom, držali ih za bogove, to bi po pravdi morali spoznati, koliko je krasniji gospodar njihov: jer ih je stvorio začetnik ljepote. I kad su se već divili snazi i djelatnosti njihovoj, morali bi ipak iz toga zaključiti, koliko je moćniji stvoritelj njihov. Jer iz veličine i ljepote stvorenja spoznaje se stravnavanjem stvoritelj njihov. Ipak zaslužuju oni samo malen ukor: jer možda samo zalutaju, dok zaista traže Boga i hoće da ga nađu. Jer zanimajući se za djela njegova istražuju ih, ali se daju zavesti pogledom, jer je tako lijepo ono što vide. Opet s druge strane ne mogu se s tim ni ispričati. Jer ako su bili u stanju toliko spoznati, da su

mogli svijet istraživati, kako je došlo onda, da nisu prije pronašli gospodara tih stvari?« (Mudr 13,9. prijevod: Šarić)

3. PAVAO RIMLJANIMA Na početku svoje poslanice Rimljanima Pavao se osvrće na stanje pogana i na potrebu vjere. On okrivljuje pogane što nemaju vjere. Radi te nevjere Bog ih je prepustio slabostima njihova srca. Evo njegovih riječi: »S neba se zaista očituje gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji istinu priječe nepravednošću. Jer njima je očito ono što se može doznati o Bogu: Bog im je to zapravo objavio. Uistinu, njegova se nevidljiva svojstva, njegova vječna moć i božanstvo, promatrana po njegovim djelima, opažaju od postanka svijeta. Tako nemaju isprike. Jer iako su spoznali Boga, nisu mu iskazivali ni slavu ni zahvalnosti kao Bogu. Naprotiv postali su isprazni u mislima svojim i njihovo je nerazumno srce potamnjelo. Umišljajući da su mudri, postali su ludi, te su zamijenili slavu besmrtnoga Boga kipovima, to jest slikama smrtnoga čovjeka, ptica, četveronožaca i gmazova. Zato ih je Bog preko pohota njihovih srdaca predao nečistoći . . . njih koji su istinu Božju zamijenili lažju te se klanjali i iskazivali štovanje stvorenju mjesto stvoritelju, koji je slavljen zauvijek. Amen. (Rim 1, 18-25) (Prijevod: Rupčić)

U tri navedena teksta jasno se vidi što Bog o sebi poručuje. On zove na odgovornost i okrivljuje one koji se nisu znali služiti pameću da ga nađu, jer ga jedino razumom možemo otkriti. Boga nije nikad nitko vidio, niti će ga vidjeti, jer je Bog Duh, ali ga se može naći razumom, okom duše, što smo više puta ponovili. Po svojim prorocima on zove one koji ga nisu otkrili: »nerazumnima, luđacima, krivcima«, jer ako su mogli istraživati svemir, mogli su se prije ili kasnije pitati: Odakle sve to? Tko je taj, koji je sve to uredio? — U toj sapetosti duha da izvodi zadnje zaključke imamo jedan od razloga praktičnog ateizma. Taj i taj nikad si nije postavio pitanje: Odakle? Zašto? Kamo? — Bog bi takovima morao biti njihova kućna pomoćnica, da ih poslužuje. No to je krivo poimanje sebe samih, a još više upravo kažnjivo nepoznavanje svoga Boga.

Mi ćemo se tijekom naših kateheza opet vratiti k Bogu. Iz objave o njem znamo nešto više osim toga da postoji. No naš prvi korak je završen. Kateheze o Božjoj opstojnosti su završene. Odgovorili smo na pitanje da li se može dokazati Božja opstojnost. **Boga možemo naći!**

Slijede kateheze o duši.

II. KATEHEZA

Čovjek je slobodno biće

Ima ljudi koji misle da sloboda ne postoji. Pokušavaju čak i opravdati kako je čovjek prisiljen nekim nutarnjim nužnostima da tako i tako radi. Drugi opet predočuju sebi slobodu na svoj način: brane neobuzdanu slobodu poričući svaku osobnu odgovornost. Međutim, nije to baš sve tako. Istina je u sredini. Potrebno je izanalizirati tu pojavu slobode, i da nam ona posluži kao vodič u daljnjem razglabanju našeg predmeta. Govoriti nam je naime o duši.

1. POJAVA I OBLICI SLOBODE Riječ sloboda budi u nama simpatije; sloboda širi krila i temelj je svakog napretka. Ona ima svoj korijen u razumu, i gdje nema razuma, tamo nema slobode. Dakako da je sloboda visoka kvaliteta bića; znači da ono samo odabire i samo odlučuje; samo kuje svoju sudbinu i samo odgovara za svoje čine. Općenito govoreći ona je u nekoj odsutnosti vezanja, spone; i ako je netko bez fizičkih spona i vezanja on je **fizički** slobodan. Ljudi u zatvorima nisu fizički slobodni. Oni su ograđeni, oni su fizički primorani da tu budu, i vezani su za prostor. Ne mogu se kretati niti kada, niti kamo bi htjeli. — Postoji zatim **moralna** sloboda. Ona bi bila u odsutnosti moralnog, ćudorednog propisa, zakona. Ako o nekoj stvari ne postoji nikakav zakon, tu postoji moralna sloboda. Ako postoji pisani ili nepisani zakon, tada više nismo moralno slobodni iako fizički možemo činiti protiv zakona. Tako od zakona: »Poštuj oca i majku!« nismo moralno slobodni. Vezani smo. Ako prekršimo tu zapovijed, osim toga što smo krivi za svoj čin, vidi se tu i naličje slobode i njezina slabost. Sloboda bi nas naime uvijek imala voditi k dobru. No mi smo nažalost tako »slobodni« da se slobodom služimo na zlo. — Postoji zatim još jedan oblik slobode tzv. **psihološka** sloboda. Ona otkriva samu bit slobode. Sastoji se u tome što naše djelovanje nije vezano psihološkom nuždom. Ako bismo tu i takvu slobodu odredili pozitivnom određenicom (definicijom), rekli bismo da je to odlika, sposobnost, po kojoj čovjek, kad je već sve spremno za čin ili djelovanje **može raditi ili ne, raditi to ili nešto drugo, činiti moralno dobro ili moralno zlo.** To je trostruko lice slobode: sloboda djelovanja, određenja i protivnosti.

2. ISKUSTVO SLOBODE Važno je sve to spomenuti da nam ideja o slobodi bude sve savršenija. U nama postoji stalno, općenito uvjerenje, poduprto nutarnjim iskustvom, da je naš čin volje pod nekim okolnostima slobodan. — Da postoji takovo uvjerenje i shvaćanje dokazuje to opće ćudoredno poimanje, odgoj, zakoni, kažnjavanje krivaca. Ako čovjek nije slobodan, čemu ga zvati na odgovornost i kažnjavati? Ako se nekoga kazni, predpostavlja se da je kriv, odnosno da je mogao i morao drukčije djelovati, a nije djelovao.

To opće uvjerenje o slobodi nenadvladivo je. Dokazuju to i sami protivnici slobode. U teoriji je niječu, u praksi je priznaju. Za se je svojataju, drugima je otimlju i osporavaju. To znanje o slobodi temlji se na neposrednom iskustvu: znamo naime da smo i prije djelovanja i nakon djelovanja i za samog djelovanja svijesni, da smo mogli raditi, da smo mogli odustati, da smo mogli i drugo raditi, i da smo mogli raditi dobro ili zlo.

3. GRANICE SLOBODE Još jedno iskustvo leži duboko u nama, a u vezi je sa slobodom. Mi naime braneći slobodu, stanje samoodređenja, samoopredjeljenja, priznajemo da postoje neke skrivene norme, zakoni. I da na kra-

ju krajeva nismo mi oni koji bi bili neobuzdano, neodgovorno slobodni. Takova sloboda ne postoji. To je lice anarhije. Ako ja postojim i tvrdim da sam apsolutno slobodan, stičem li ja time vlast nad tuđim životom? Ili možda moj suparnik, koji također tvrdi da je slobodan, stiče li on pravo na moj život i imetak? — Brzo bismo došli na čistac s takovom neodgovornom slobodom. — Postoji dakle sloboda, ali ona očituje jasan i nedvojben zakon, objavljen po razumu: to čini, a to ne smiješ! — slobodno se odluči na čin, i slobodno se uzdrži od čina!

Ovo razmišljanje o slobodi dosta je važno. Ono nam otvara put prema razumnoj duši, jer se sloboda temelji na razumu, i svi zakoni predpostavljaju slobodu, tj. razumno rasuđivanje, samoodređenje, samousmjerenje. Sve to konačno predpostavlja jedan duhovni izvor, počelo, koje je nosilac te odlike, tog samoopredjeljenja, samoodređenja, slobode.

12. KATEHEZA

Što je to duša?

Kako god je pitanje duše stvarno i suvremeno, jer eto ima ljudi koji ne vjeruju u dušu, tako sa sigurnošću moramo priznati da su predodžbe koje se stvaraju oko pitanja o postojanju ljudske duše vrlo različite i nerijetko posve krive. — Zamišlja li netko svoju dušu kao sustanara ili podstanara, kao neko biće koje je postavljeno uz nas ili u nama, to je krivo. Krivo je i to, kad si zamišljamo kako je Bog nama dušu stvorio tako, kao da je ona nadošla nama kad smo već bili. Isto je tako krivo zamišljati si kako duša izlazi iz čovjeka nakon njegove smrti i nekuda odlazi. To je materijalno predočivanje duhovnoga, a to nije ispravno predočivanje. Vidjet ćemo u idućem razgovoru da je njezina bitna značajka duhovnost, neprotežnost, neprostornost, te iako je ona bitnost, koja bi po sebi mogla, i nakon naše smrti može sama opstojati bez tijela, ona je nešto sasvim drugo nego tvarni, materijalni svijet koji nas okružuje, i kojeg se u svom mišljenju ne možemo nikako potpuno osloboditi. Ovdje bismo ukratko htjeli doznati što je zapravo duša, što nam o njoj govori njezina određenica, definicija. Usput ćemo odgovoriti na neka pitanja u vezi s dušom, a znamo da neke zanimaju.

1. ŠTO JE DUŠA? Filozofi su u svojim analizama razdijelili biće. Ta dioba uistinu ima svoj temelj: Kod gradnje kuće mi imamo najrazličitiji **materijal** koji u ostvarenju kuće povezuje i organizira **zamisao** kuće. Kuće nema bez sjedinjenja zamisli i materijala. Može netko slikati i maštati o prekrasnim dvorcima, ali oni ostaju u svijetu zamisli. Na skladištima mogu ležati velike količine materijala i materijala, ali se taj materijal nikad neće sam preobraziti u kuću. Kod ostvarenja kuće u njezinoj osnovi, ne broječi tu vanjska počela, sudjeluju dva principa koja se moraju ujediniti. Ta su dva počela: materija i forma. Pod formom ne mislimo ovdje vanjski oblik, kao što ni pod materijom ne mislimo goli materijal, nego mislimo na ta dva počela: na **građu,** bez obzira na kakvu i koju, i na **zamisao,** isto tako bez obzira ovakvu ili onakvu. — To

što imamo na primjeru kuće, to imamo kod svakog bića. Nešto ipak nadolazi i to čini veliku razliku među bićima. Uzmimo hrast: Žir koji smo zasadili nosi u sebi ideju hrasta, i životno je ostvaruje postepeno. Dok je ideja kuće mogla ležati stoljećima u svom redu mogućnosti dotle živi žir nosi ostvarenu ideju hrasta. Što to sudjeluje kod izgradnje i ostvarenja ideja hrasta? Imamo i tu materijal, građu, osnovu, ali imamo još nešto bez čega nikad ne bi bilo hrasta: Imamo život, organiziran i ostvaren u žiru koji će sam u povoljnim uvjetima odabirati ono što mu je potrebno da ostvari sama sebe: hrast. — Pođimo još dalje, još više, pa ćemo lakše shvatiti što je duša. Aristotel veli da je duša prije svega **forma** bića. Određujući dušu općenito, on veli, da je duša »prvo počelo života organskih bića« (actus primus corporis physici organici). To počelo po vlastitom ugrađivanju određuje biće u njegovoj svojstvenoj biti. Duša je **su-dio** bića, počelo koje formulira, određuje, determinira biće u njegovoj specifičnoj egzistenciji. Dakako da ovdje govorimo o duši općenito. Takovu dušu imaju sva živa bića.

Ovdje smo htjeli protumačiti što je duša. Ona je prvo počelo bića; duša, po svom sudioništvu, komuniciranju stvara, određuje biće: ona je dakle temeljni, konstruktivni dio bića, ona je forma bića. Da takova počela postoje, o tome nitko razuman ne sumnja. Inače ne bi bilo nikakvih bića, a niti bi bilo bilo kakve razlike među bićima.

2. ČOVJEK I NJEGOVA DUŠA Kod svih bića kako smo vidjeli postoje dva osnovna supočela. To se vidi i kod čovjeka. Kod njega postoji materijalni dio, koji prima određenje, i duhovni koji određuje. Jedno se zove materija, drugo forma. Ne radi se o vanjskom obliku, vanjskoj formi, a niti se radi o fizičkoj materiji koja je gotovo slučajno naša svojina. U središtu pažnje jest da je čovjek sastavljeno biće. Nema čovjeka koji ne bi imao tijelo. Ali je isto tako bitno za čovjeka da posjeduje i drugo počelo, opet osnovno, opet bitno, oživljavajuće, počelo koje je onu materiju odredilo za živo biće. Nema čovjeka bez duše i tijela skupa. Duša je u čovjeku na djelu od prvog časa njegova opstanka. Ona je određivala izgradnju tijela, odabirala tvari potrebne za izgradnju organa, ona je sve vodila prema potpunom čovjeku. Ili ćeš biti potpuni čovjek, ili nećeš biti ništa. Sve je išlo zacrtanim putem prema ostvarenju.

Taj dakle nutarnji princip koji je stalno na djelu, koji biće sabire u jedno, taj princip jest **duša.** Naglašavamo da je to počelo kod čovjeka ne samo organizator, začetnik i nosilac života, nego je ona na osobit način počelo jedinstva i prisebnosti, neovisnosti i svijesti do savršenstva osobe. Materija je po sebi ravnodušna na sve: jedinstvo i život koji čovjek posjeduje nije rezultat materije. To je rezultat duha na djelu.

Stari su u svojim raspravama rado spominjali tri duše, tj. tri stupnja savršenosti duše. Dioba je opravdana. Biljke imaju svoj životni princip. To je vegetativna duša. Životinje imaju viši stupanj života. One povrh toga što rastu i množe se i **osjećaju,** kreću se, pamte. To je savršenstvo **osjetne duše.** Čovjek ima najsavršeniju dušu. On shvaća, razumije, ljubi, zna. Mi ćemo nekoliko narednih kateheza posvetiti toj ljudskoj duši. Sada među-

tim ostanimo kod toga da čovjek ima osim tjelesnog dijela, svoje materijalne osnovice i jedan viši princip koji zovemo dušom. Čudno je da ima ljudi koji to niječu.

3. ODAKLE DUŠE? Neki misle da su duše u nekom svom svijetu prije nego su bile »prisiljene« na sjedinjenje s tijelom. Tako bi bila neka preegzistencija duša. Ne bi ta ideja bila daleko od one koja tvrdi da se duše sele iz bića u biće. Te ideje su krive. Nemamo nikakva sjećanja na prijašnji svijet, a niti bilo kakve ozbiljne tragove o selenju. Mi kršćani znamo da Bog stvara duše na početku čovjekova života, ali moramo i to reći da je stvaranje nadosjetni čin i da će nam se duša otkriti tek na djelu, kad čovjek počne živjeti. Tu smo na pragu duhovnog svijeta.

Ja, meraka - biti baka!

Gotovo je potrebna viša matematika da se ustanovi točan broj potomaka od bake Ruže Lukić s Falanova brda kod Ostrošca.

»Treba kompjutor«, šali se njezin unuk Ivica Pinušić, koji sam ima devetero djece, a još izgleda mlad kao momak. Ipak, nas dva i bez više matematike i kompjutora izračunasmo koliko ima potomaka baka Ruža. Uzeli smo malo papira i olovku te popisali: 9 djece, 56 unučadi i 55 praunučadi. Zbrojismo i iziđe 120 članova. Ovo je zbroj živih. O mrtvima nismo vodili računa. I ovakvo je stanje bilo 7. kolovoza 1971. godine u pet sati poslije podne. Već istoga dana stanje se izmijenilo. Oko sedam sati navečer baka je dobila radosnu vijest da se stanje potomaka povećalo za dvoje. Jedno od unuka, drugo od unuke. Suza radosnica potekla je iz bakina oka, a i dobra jabuka izvađena je iz džepa, jer se još nije rodilo nijedno unuče ni praunuče, a da baka nije podarila onoga koji bi joj prvi javio radosnu vijest porođenja.

»Nema radosnije vijesti od vijesti o novom rođenju. I anđeli što su najradosnije javili donijeli su vijest s neba da nam se rodio Spasitelj svijeta«, rekla mi je baka neki dan, kad sam je posjetio u njezinoj kući na Falanovu brdu. Ispočetka nisam znao što bih joj rekao na to. Šutke sam promatrao tu baku sa 122 potomka, rijetku baku ne samo kod nas nego i u svijetu, baku još uvijek uspravnu i zdravu kao da nema 89 godina, nego tek 60, te sam spontano uskliknuo:

»Ja, meraka biti baka!«

Baka se nasmijala, ne samo onako, nego od srca, a zatim je stavila ruku na srce i rekla mi:

»Ruku na srce, svako mi je drago kao vlastito srce. I dijete i unuče i praunuče. Teško onom tko ih nema. I duši mu teško. Eto ja ih imam ni broja im nema, a opet

Baka Ruža Lukić

skoro prazna kuća. Sve se raspršilo. Nešto se poudalo, nešto poženilo, nešto odselilo, nešto raselilo. Sve otišlo za svojom nafakom. Koga je Bog dao, dao mu je i nafaku. Ima ih po čitavu svijetu: i u Americi, i u Australiji, i u Švicarskoj, i u Kanadi, ma svuda. Ima ih i u inženjerima, i u kondukterima, i u vlakovođama, i u poslovođama, i u trgovcima, samo nema . . .«, stade baka, nesta joj u očima meraka, pa opet malo tužno nastavi:

»Može još i bit. Bogu nije ništa nemoguće. I molim se Bogu da bude.Jedan je bio pošo, pa opet kući došo. Mnogo je zvanih, malo odabranih!« Voli baka izreke iz Evanđelja, a zna ih dosta. Kako i ne bi znala, kad je u životu svake nedjelje išla na misu. I danas redovito ona pohađa svetu misu iako joj je crkva od kuće daleko oko tri kilometra.

»Nije lako biti svećenik. Pogotovo ne u današnje doba, a nije nikad. Treba tu puno žrtve, a tko to danas voli? Slabo se svijet i Bogu moli da nam dadne svećenika. Oh, dostojno je i predostojno biti svećenik, samo opet teško!« uzdahnu baka, a uzdah joj odjeknu iz duše kao da ode ravno u nebo. I taj bakin uzdah izmami iz moje duše uzdah:

»Bože, koliko je puta u svom životu ta baka uzdahnula!«

»Bilo je teških dana, pogotovo za vrijeme ratova, ali tada nisam puno uzdisala. Sada više uzdišem iako mi je lijepo s mojom djecom. Uzdišem jer se bojim kako ću se spasiti. Griješi se, moj sinko! Čim iksan oči otvori sagriješi. Razljutiš se na mačku, pa joj kažeš: Pis, krepala! Razljutiš se na kokoš, pa joj kažeš: Iš, crkla! Griješi se, griješi . . . Čuvala sam se velikog zla. Rađala sam, koliko je Bog htio; odgajala sam, kako je Bog naredio, ali opet bojim se . . .«

Baka priča, a ja pratim priču i mislim:

»Bože, kako je sve čudno u životu! Kako su različiti ljudi! Ta baka sa 122 potomka, koja u životu nije rekla ništa gore od »pis« i »iš«, i boji se. A poznajem drugu baku, a ima ih sigurno još takvih, koja ima samo jedno dijete i jedno unuče — da li će i jedno praunuče, Bog zna! — i ta baka rijetko misli na spasenje svoje duše. I mislim da sam imao pravo, kad sam baki Ruži rekao:

»Ne bojte se, bako, prije će Vam duša u raj nego tijelo u zemlju!«

Baka se Ruža opet od srca nasmijala. I u tom smijehu, radosna kao dijete, ostala je srčući crnu kavu. A ja sam još malo švrljao po Falanovu brdu i susjednom selu Kostajnici... I ne ćete vjerovati da sam u ta dva sela koja broje oko stotinjak kuća, sela siromašna kao i sva hercegovačka sela, pronašao veliko blago: dvadeset žena koje imaju po desetero i više djece. Zaslužile su da im se imena uz časno ime bake Ruže napišu. To su: Luca Mlikota, Jozefina Mlikota, Delfa Ivanković, Mara Buzuk, Iva Zekić, Jela Stojanović, Mara Cipetić, Anđa Livaja, Janja Stojanović, Anđa Stojanović, Anđa Božić, Ljubica Zekić, Janja Cipetić, Mara Pinjušić, Manda Buzuk, Anđa Petrović, Evica Cipetić, Zora Buzuk, Kata Lukić i Ruža Lukić.

Sigurno ih ima još. O svakoj ovoj ženi mogla bi se napisati reportaža, koja bi puno kazala. Pogotovo u današnje vrijeme, jer to su uglavnom mlađe žene, koje su pošle putem bake Ruže, koju toliki od današnjeg naraštaja čudno gledaju. Ali svatko tko pošteno misli i želi dobro vjeri i Hrvatskom narodu, mora ovoj baki i svim tim ženama odati priznanje i uskliknuti: Ja, meraka biti baka!

Stjepan Džalto

Kapela Srca Isusova u Trnovcu -

Trnovac, 19. listopada 1971.
Poštovanom Uredništvu!

Čitaoci Glasnika Srca Isusova i Marijina potakli me da pošaljem priloženu sliku nove kapele Srca Isusova da je donesete u slijedećem broju Glasnika, ako je ikako moguće. Željeli bismo da se štovanje Presv. Srca Isusova što više širi i čita Vaš Glasnik, kojeg moja uprava prima redovito.

Teškim naporom sagradili smo ovo novo groblje i kapelicu vlastitim snagama bez tražene pomoći općine. Groblje je jako lijepo sa betonskim stazama i cvijetnjakom. Kapelica sa sakristijom duga je 13 sa 6 metara. Velik broj vjernika započeo je obavljati devetnicu prvih petaka. Prilažem s moje strane mali doprinos u korist lista, tj. Glasnika Srca Isusova.

svećenik Josip Kapš
župni ured Trnovac
48000 — Gospić

A hižica tiha sčekuje on čas, kad jenkrat i Zagorcu došel bu spas;
Na oko je tiha, al veter zmir njiha vu vejah šumečih starinski njen glas.

Kroz Buchs prolaze vlakovi

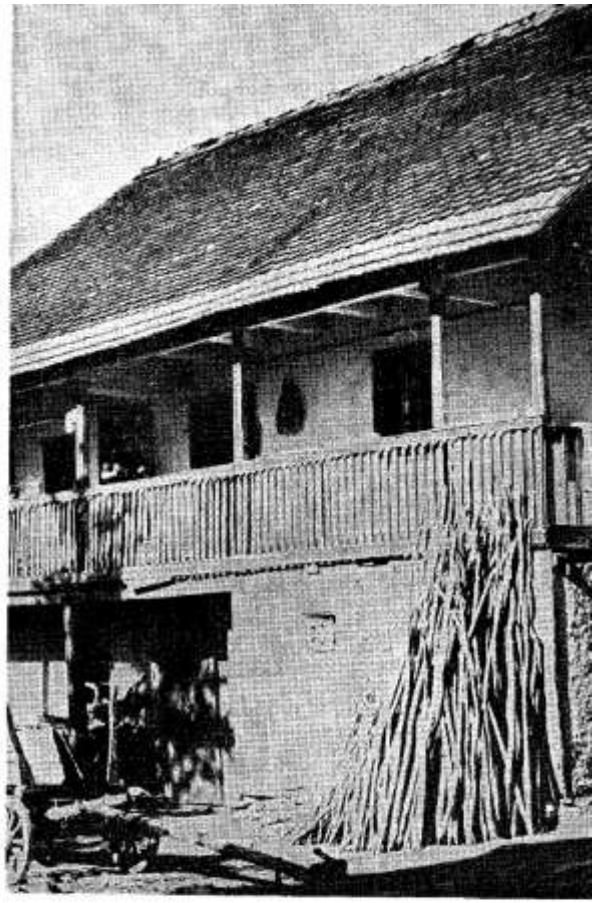

»Poštovani Pater Bulat!

Oprostite što Vam nisam prije poslala izvadke iz kronike rada. Imam toliko posla i jednostavno nisam stigla prije! Znam da ima puno stilskih i gramatičkih pogrešaka. Nije ni čudo, sve sam to pisala kasno u noći.

Svako dobro Vam želi i pozdravlja — A. Lukač

Kad sam proljetos bio u Zürichu, iznenadio me rad naše hrvatske katoličke misije u gradu Buchsu. Smjestio se on na samoj granici između Austrije i Švicarske. Preko toga gradića idu skoro svi naši radnici koji putuju u Zapadnu Evropu. Zamolio sam simpatičnu i plemenitu socijalnu radnicu Anicu da mi pošalje nekoliko izvadaka iz svoga Dnevnika... Kad pročitate, sve ćete razumjeti zašto sam to tražio....

BUCHS 22. travnja 1971.

● U 6,30 ujutro rekao mi je N. da su sinoć kasno došla dva radnika iz Gamsa — nedaleko Buchsa. Navodno da su nezadovoljni s plaćom. Znala sam da je i kod njih nesporazum posrijedi.

Zatekla sam ih u svom uredu, gdje su spavala još dvojica. Pasoš od B. Ramadana dao mi je odmah g. N., dok je dru-

gi bio u sekretarijatu u Zürichu kamo su bili raspoređeni 20. travnja kad su došli s »transportom«. Trebali su raditi kod obitelji K., koja je po riječima g. N. vrlo dobra obitelj. Njima su neki naši rekli da će imati samo 220 franaka mjesečno, a ne 480 kako piše u radnom ugovoru. Nazvala sam telefonski obitelj K. i rekla gospođi da su došli u Buchs i da se žele ponovo njima vratiti i da se radi o pukom nesporazumu. Radi se o jadnim ljudima koji olako svima i svačemu povjeruju. Muž joj nije bio kod kuće i nije mogla sama odlučiti, pa me zvala kasnije. Rekla je da može primiti samo jednoga. Poslala sam joj B. Ramadana, jer je nepismen, a tamo su još dva radnika iz Makedonije.

● Iza 8 sati nazvao me g. H. iz Bauernsekretariata iz Flawila. Odmah sam spomenula još trojicu prijatelja koji su iza Ramadana ostali ovdje u Buchsu da im negdje nađe posao. Gospodin H. me ponovno zvao iza 10 sati i rekao da ovu trojicu pošaljem u Wil, gdje će po njih doći poslodavci. Kupila sam karte, otpratila na vlak, a račun poslala na sekretarijat.

● Oko 9,30 došao je vlakom iz Bad Ragaz gospodin J. Čim sam ga opazila znala sam da je naš radnik, pa sam ga pozdravila i upitala kuda putuje. (Samo da ga uputim). Nepovjerljivo me pogledao i resko odgovorio: — Za Zagreb! Odmah sam posumnjala da s njim nije nešto u redu.

K. Zečir, radnik koji je otišao s radnog mjesta, razgovarao je s njim i saznao da je i on »napustio« posao, te me zamolio da pitam telefonski njegovoga poslodavca da li može njega primiti. Pristupila sam gospodinu J. i pitala ga da li je radio i on na poljoprivredi. Odgovorio je kratko — da. Zamolila sam ga da mi dade adresu, da stvarno pitam bi li mogli mjesto njega primiti K. Zečira. Pružio mi je pasoš, gdje sam vidjela da je zaposlen kod jedne građevinske tvrtke.

Upitavši ga zašto je napustio posao, rekao mi je da su ga poslali u Zagreb, a da sam ne zna zašto, i da će se vjerojatno vratiti.

To je još više povećalo moju mučnu slutnju. Odmah sam nazvala dotičnu tvrtku. Rekli su mi da se tu radi o jednom dušcvnom bolesniku... Povela sam ga u Ured i ponudila mu jedno odijelo, nekoliko košulja i pari čarapa. Odgovorio je: — Ja to ne želim; bojim se da to nije kakva prevara. Sav sam uzbuđen... Uspjela sam ga nekako uvjeriti da se tu ne radi o nikakvoj prevari, već samo o dobronamjernoj pomoći.

Osim patničkog, neobrijanog lica, nepočešljane kose i očiju punih nekoga straha, tuge, boli i nepovjerenja, opazila sam da ima neke debele, grube vunene kratke »bijele«, ali jako zamazane čarape. Upitala sam da li želi promijeniti te čarape i obući druge — tanke i čiste? Pristao je. Odmah me upitao gdje bi mogao otići obući ih, jer su mu noge jako zamazane. U jednoj sam posudi donijela u Ured tople vode za noge i dala mu čiste čarape. Ponudila sam mu i Glas Koncila, kojega je odmah uzeo i počeo čitati.... Oko podneva odvela sam ga u restoran na ručak.

● U 14,40 došao je J. P. iz Papiermühle kraj Berna. On se vraća kući, jer jednostavno ne može izdržati težinu tuđine. On je tek jučer došao od kuće i meni već u Buchsu govorio da bi se najradije odmah vratio kući. Mučila ga je nostalgija za Domovinom i obitelji. Pošto je imao kartu samo do Feldkircha (prva postaja u Austriji), otišla sam s njim i kupila mu kartu do Zagreba. Prethodno sam predložila da ode negdje raditi gdje ima naših radnika. Nakon kraćeg razmišljanja, rekao je da on želi ipak ići svojoj kući. U 16,00 sati odvela sam ga zajedno s J. na vlak za Zagreb. J. nije htio uzeti stvari, koje mu je poklonila gospođa Gähwiler. Kad sam ih htjela dati njegovom suputniku J. P., zgrabio je kutiju i rekao da će me u Zagrebu potražiti preko Crvenog križa. Također je spomenuo da su njegovi poznanici izmislili, kad su govorili, da je opasan za okolinu.

● Poslije podne zvala su tri radnika, koji su još 6. travnja ove godine došli preko zavoda za zapošljavanje kao sezonski poljoprivredni radnici. Navodno su ih poslodavci otjerali i tukli. Žele kući, jer se boje natrag vratiti i raditi. Zvala sam odmah Seljački sekretarijat u Flawil i pitala gospođu H. da li će im platiti put do kuće. Ona mi je rekla da su poslodavci već telefonirali da su pobjegli. Oni ne znaju ni za kakav razlog te da se radnici mogu mirne duše vratiti i raditi ili ići kući, ali im se neće platiti. Htjela sam još i s poslodavcima telefonski razgovarati, ali nisu se javili na telefon, jer su vjerojatno bili na polju.

● Vagoni iz Zagreba, Rijeke i Beograda stigli su tek u 16,30. Za pregled je bilo oko 60 osoba. Još u carinskoj dvorani pokupila sam radne ugovore od radnika koji su htjeli da im se poslodavci obavijeste o njihovom dolasku. Zamolila sam jednog poznanika, kojega sam slučajno srela, da podijeli radnicima upitne listove i da ih ispune, dok sam ja pisala red vožnje i telefonirala raznim tvrtkama i poslodavcima. Petero ih je imalo kupone za besplatnu kartu, koje sam odnijela u putnički ured u Danzas, da im izda karte, napiše red vožnje i telefonira poslodavcima. Srećom svi su imali veze do radnih mjesta, pa su otputovali svi u 18,44 i 19,10, a neki u 19,22.

Gospodin B. je imao jako loš nalaz pluća, te se morao vratiti kući. Pošto ima sestru u W. koja ga je ovdje dočekala u Buchsu, liječnik mu je dozvolio ostati osam dana kod nje.

BUCHS 26. travnja 1971.

● U 7 sati zvala sam gospodina B. i zamolila ga da hitno pošalje pasoš i kovčeg od Tači A. koji je još jučer došao u Buchs. Htio je ponijeti i prtljagu sa sobom, ali poslodavac mu je sve zaključao u sobu. Pošto je imao i pasoš u kovčegu, nije mogao otputovati. Gospodin B. mi je rekao da će on najprije razgovarati sa seljačkim sekretarijatom u Bernu.

Iza 8 sati zvala sam sekretarijat u Bernu i iznijela slučaj. Obećali su mi da će oni intervenirati da se pasoš i kovčeg hitno pošalju u Buchs.

● Danas su naši vagoni došli na vrijeme. Za pregled je bilo samo 15 osoba te sam mogla sve mirno obaviti na vrijeme. Svi su bili zdravi i na vrijeme otputovali.

U vlaku iz Basela za Jugoslaviju bila su 4 naša šiptara bez karata, pa su morali izaći. Odmah sam ih odvela u svoj ured i pitala zašto se tako brzo vraćaju kući, kad su došli tek pred tjedan dana. Trojica su rekli da ih je poslodavac otjerao, a jedan navodno ne može podnijeti klimu, i poslodavac mu je dao 60 Fr. Imali su karte samo do Buchsa i po desetak franaka.

Nazvala sam Seljački sekretarijat u Luzernu na čijem su teritoriju radili. Gospodin Koch mi je rekao da im naš konzulat mora platiti povratak, jer nisu radili puna tri tjedna. Zvala sam konzulat u Zürichu. Jedan službenik mi je rekao da on nije za to kompetentan i da moram o tom razgovarati sutra s gospodinom konzulom. Htjela sam taj problem što prije riješiti, tj. da radnici još danas otputuju, pa sam zvala Švicarski seljački savez u Bruggu. Gospodin S., koji je za to mjerodavan, nije bio u uredu, pa su me obećali kasnije nazvati. Desetak minuta kasnije telefonirao je gospodin S. i rekao mi da im kupim karte do Jasenica, i da račun pošaljem u Brugg, te napišem sve podatke o dotičnim radnicima i adrese od poslodavaca.

Bilo je već 17,30 pa sam otrčala u najbližu trgovinu i kupila im hranu za put, te otpratila na vlak u 18,05 i zamolila jednog švicarskog konduktera da im pokaže u Feldkirchu vlak za Schwarzach, gdje moraju još jedanput presjedati za Beograd.

● Vlakom u 19,05 iz Beča došao je jedan naš radnik, koji je s poznanikom otišao na prenoćište.

Još jedanput sam otišla na poštu i pitala ima li kakva expres pošiljka za mene. Naime očekivala sam pasoš i kovčeg od Tači A. i htjela ga uputiti kući. On mi je cijeli dan upravo »pilio živce« uvijek s jednim te istim pitanjem: »Kada će da dođe moja pasaport, telefoniraj mog šef, druže Anica, kad imam ja voz za Jugoslaviju«. I bezbroj drugih pitanja i primjedaba...

Iako sam ujutro razgovarala s njegovim poslodavcem, koji mi je obećao poslati kovčeg, morala sam ga opet zvati i pitati da li je poslao kovčeg. Gospođa B. mi je rekla da oni nemaju vremena ići na poštu. Rekla sam joj da je rekao i Seljački sekretarijat u Bernu da mu moraju poslati stvari a i pasoš je u kovčegu. Ona je uporno tvrdila da je pasoš u »konzulatu« u Landiswilu. Zamolila sam je da ipak pogleda da li je pasoš u kovčegu. Naravno, pasoš je bio unutra. Naime Tači A. je poslodavcu dao radnu knjižicu umjesto pasoša. Gospođa B. mi je obećala sve to sutra poslati.

● Vlakom iz Beča u 6,30 došao je samo jedan radnik i jedna radnica, pa sam počela s uobičajenim uredskim poslom, koji je bio često ometan telefonskim nazivima naših radnika, a i, kad moram tako reći, dosadnim Tači A., koji je ovdje u uredu spavao i čekao svoj »blaženi« pasoš o kojemu sam govorila. Neprestano je ulazio, izlazio, vrtio se u uredu i jednostavno nisam mogla ništa raditi.

Oko 9,30 zvala je gospođa B. iz Seljačkoga sekretarijata u Flawilu i rekla da dolazi vlakom iz St. Gallena B. R. i da ga otpratim na vlak za Jugoslaviju. B. R. je došao »transportom« 20. travnja ove godine. Već je drugi dan pobjegao s posla i došao k meni u Buchs da mu nađem novo radno mjesto. Preko Seljačkog sekretarijata sam ga ponovo smjestila. Opet je nezadovoljan i bježi kući. Navodno poslodavac je bio vrlo grub prema njemu. Na pitanje zašto se telefonski nije obratio na jednu od adresa, koje svima dijelim kod ulaska u Švicarsku, odgovorio mi je da mu poslodavac nije dozvolio nigdje telefonirati.

Ne znam koliko u ovome ima istine, ali duša me boli kad vidim svu ovu bijedu ovog jadnog naroda. Dolaze na stotine u tuđinu, a da ne znaju ni sami kuda ni kome, nemajući pojma o mentalitetu zemlje, čiji standard podižu, dok su njihova ognjišta pusta. U Buchsu ih raspoređuju po kantonima. Kao stoku! Zvuči možda pretjerano, ali nažalost to je činjenica, a za ovaj narod kruta stvarnost i tragedija, te sramota za one koji u njima gledaju, tj. imaju, profit.

● Vagoni iz Zagreba, Rijeke i Beograda su došli danas srećom na vrijeme. Za pregled je bilo 82 osobe. Mnogima sam morala telefonski obavijestiti poslodavce o njihovom dolasku. To sam prepustila gospođi G., dok mi je jedna djevojka pomagala ispunjavati upitne formulare, koje naši radnici ispunjavaju pri ulasku u Švicarsku.

Danas je došao jedan naš radnik bez radne vize. On studira i radi u Luzernu. Imao je sreću, pa je dobio od granične policije iznimnu radnu vizu. Morala sam opet otići na poštu vidjeti da li je stigao pasoš od Tači A., koji neprestano dolazi u ured i pita: »Kad će doće moja pasaporta«. Ni policiji ne da mira.

Vlak za Jugoslaviju je već otišao, a njegov pasoš, niti od B. R., nisu stigli. Zvala sam gospođu K., koja je trebala poslati pasoš od B. R. Ona mi je odgovorila da ga je poslala još jutros u 9 sati.

Pošto Tači A. već tri dana čeka na pasoš, koji je kod poslodavca, telefonski sam obavijestila Seljački savez. Gospodin S. mi je rekao da moram o tome razgovarati sa sekretarijatom u Bernu, na čijem je teritoriju radio Tači. Oni su mi rekli da mu kupim kartu do Beograda i da račun pošaljem njima, a oni će dalje teretiti njegova poslodavca, jer mu je on zaključao kovčeg zajedno s pasošom i tako mu onemogućio povratak u Domovinu.

Znajući da će sve troškove snositi poslodavac, odvela sam Tači A. u hotel, a B. R. je spavao u mom uredu . .

DNEVNIK LJUBAVI . . .

Približuje se Božić. Naši se ljudi polako opet vraćaju kući. Nitko ne zna, osim dobroga Boga, s koliko novih B. R. T. A. i drugih naših ljudi bit će upregleteno u ovaj »Dnevnik ljubavi« koji ispisuje Hrvatska katolička Misija samo u Buchsu. Od ranog jutra do kasne večeri iz dana u dan pomagati svima, biti na raspolaganju, tražiti, zahtijevati, biti uvijek na dužnosti. To je heroizam jedne skromne, jednostavne naše djevojke.

Da li je jedina? Kolikih je takvih u čitavoj Evropi i na čitavom svijetu. Katolička Crkva može na njih biti ponosna. Oni su njezina živa, realna apologija. Blizu je svoga naroda preko Anice, Katice, Slavice i tolikih drugih osoba koji su uključeni u naš hrvatski misionarski rad ljubavi.

Anice, Katice, Ivane, Marko! U ime svih onih kojima ste pomogli ove godine — sretan Vam i blagoslovljen Božić . . . Koga ćete možda provesti na kolodvoru . . .

P. B.

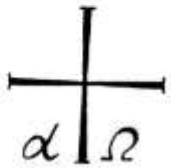

Pozdrav od male Šukoli i o. Ante Gabrića

Mir u svetoj zemlji

(Misijska nakana A M za mjesec prosinac 1971.)

Već dulje vremena novine, radio i televizija donose vijesti o arapsko-izraelskom sukobu, o primirju i njegovim čestim povredama te o neprestanim, mučnim i uzaludnim pokušajima da se dođe do trajnog i pravednog mira na toj točki našega globusa. Između onih koji čitaju i slušaju vijesti sa Srednjeg istoka koliko ih je koji točno znaju o čemu se tamo zapravo radi? Većina ih misli da se tu radi samo o ratu kao i o drugima, samo možda malo opasnijem. Zatvoreni Sueski kanal, opasnost od sovjetske intervencije na Sredozemlju, sukob između Amerike i Rusije, nepopustljivost s jedne i druge strane, koja izgleda isključuje svaku mogućnost pregovaranja, to bi uglavnom bilo sve što uočava većina onih koji prate zbivanja na Srednjem istoku.

Sigurno da sve to pripomaže stvaranju slike o stanju u tom dijelu svijeta. No sve to pruža ipak samo površnu sliku tamošnjeg sukoba, a ne njegovu dubinsku stvarnost. Taj rat ima i drugu dimenziju. Tu se radi u stvari i o jednom odsjeku svete povijesti. To je u neku ruku »vjerski rat«, makar da to izgleda samo prividno. I tek pod tim vidikom postat će nam jasnija slika svega onoga što se danas zbiva na Srednjem istoku.

Odlučna je činjenica koja vlada nad svim događajima uspostava izraelske države od g. 1948. To je prava i nezavisna država s vladom i parlamentom, s predsjednikom i diplomatskim predstavništvima, s najvišim civilnim i religioznim vlastima, ukratko, država koja se u mnogo čemu temelji na židovskoj religiji. Nakon 2.500 godina opet imamo izraelsku državu.

Stari je Izrael u početku bio teokratska država, kojom je vladao Bog Izraelov, a tek je pod Saulom i Davidom postao monarhija. Kraljevski je režim bio koban po izraelski narod. Već nakon smrti trećega kralja — Salomona — Izrael

se podijelio u dva dijela: sjeverni i južni — Samariju i Judeju. Idolopoklonstvo susjednih naroda uvlačilo se i u izraelski narod, koji je zbog toga moralno duboko pao. Istina, ustajali su veliki proroci, koji su u ime Božje poticali narod na obraćenje i naviještali kazne u slučaju otvrdnulosti u grijehu i opačinama. No te su prijetnje ostajale bez učinka i Bog je kažnjavao svoj narod. Padom Samarije i Judeje, asirskim i babilonskim sužanjstvom Izrael je prestao postojati kao država. No ostalo je židovstvo kao neka vrsta neke vidljive i duhovne crkve, kao neka religiozno-kulturna zajednica. I sam teritorij Izraela prešao je u ruke tuđinca. Jeruzalem i njegov hram bili su središte tog židovstva. No sveti grad i hram razrušeni su od rimskog vojskovođe Tita g. 70. po Kristu i Židovi se još većma raspršiše po svijetu. Jaka je skupina otišla u Babilon gdje je osnovala neku vrstu države u državi.

Povijest tog pokršćanskog židovstva nama je kršćanima veoma malo poznata. 6 milijuna Židova poubijanih u toku II. svjetskog rata ponovno su privukli pažnju na taj narod. Njegova je povijest dugi i tajanstveni put natopljen krvlju i suzama njegovih sinova i kćeri.

I gle, sad 2.600 godina nakon utrnuća izraelske države i babilonskog sužanjstva, 1.900 godina nakon razorenja svetoga grada i njegova hrama, taj se narod vraća u zemlju svojih otaca i nanovo uspostavlja svoju državu. On daje život, kako je to posve prirodno, svojim starim predajama. Njegova se je misao promijenila u mnogim točkama, on u svom krilu ima i dobar broj slobodnih mislilaca i ateista, on je u većini napustio vjeru u dolazak Mesije, kao jedne osobe te je svoj mesijanski ideal pretvorio u humanistički socijalno-kulturni program koji je bliži socijalizmu, nego naviještanju proroka. U tom novom, izmjenjenom židovstvu nastala je država Izrael, i to ne samo jednostavno oko starih svetkovina i Mojsijeva zakona, već svijesna svog mesijanskog udesa.

Ponovno rađanje te države posve je drukčija stvar od slučaja ijednog naroda, koji je nakon zbacivanja kolonijalnog jarma došao do nezavisnosti i podigao si suverenu državu. Za Židove, što god drugi mislili, uskrsnuće države znači ispunjenje starih obećanja, koja je Bog dao Abrahamu, Izaku i Jakovu i u kojima je sadržano posjedovanje jedne zemlje u potpunoj suverenosti. Želimo li dakle shvatiti sukob na srednjem istoku ne smijemo smetnuti s uma taj vidik i takvo shvaćanje. Može se misliti što hoće o tvrdoglavosti Izraela, no taj rat ne vodi ne samo za posjedovanje nekoliko kvadratnih kilometara zemljišta. Ono što je u pitanju jest država kao takva, posjedovanje obećane zemlje, ostvarenje starih proroštava, mesijansko ižarivanje naroda na svu zemlju.

I tek to nam može protumačiti neuspjeh svih pokušaja posredovanja i sve kompromitirane planove. A to je i najopasniji vidik sukoba na srednjem istoku. Izraelski narod čitavim svojim bićem vjeruje da ima pravo na svoju zemlju koja mu je svečanim činom obećana od samoga Boga. A odatle proizlazi i upornost njegovih protivnika koji

mu ne žele priznati to pravo i koji ne žele ništa znati o misiji koju si Izrael pripisuje. Izvan svake je sumnje da je Izrael spreman prije sve izgubiti nego napustiti zemlju za kojom čezne već 2.500 godina. Sve to opravdava napokon neprestane napore državnika koji su svijesni svoje odgovornosti u vidu da se dođe do uvjeta mira koji bi bili prihvatljivi za sve zainteresirane stranke prije nego događaji zadobiju takove razmjere, koji bi mogli čitavo čovječanstvo uvući u neslućenu katastrofu.

U ovoj nakani nipošto nismo iznosili političku već religioznu stranu sukoba na bliskom istoku. Nismo stali ni na čiju stranu. Budući da je Palestina i nama kršćanima sveta zemlja, posvećena životom, propovijedanjem, mukom, smrću i uskrsnućem Isusa Krista, budući da se ondje nalaze mnoge kršćanske svetinje, nama je osobito stalo da ondje bude mir. Mi želimo i molimo da taj mir bude pravedan i da ga mogu uživati i Arapi i Židovi.

U ovom mjesecu kad slavimo Božić i kad naše misli srca opet budu u Betlehemu, gradu Davidovu, mi želimo da božićna poruka božićnih anđela »mir na zemlji ljudima dobre volje« bude u prvom redu za sve stanovnike Svete zemlje. A duboko smo uvjereni, ako bude smireno to žarište nemira, da će se to pozitivno odraziti i na cjelokupni mir u svijetu, jer su velike sile baš na tom području u velikoj napasti da se među sobom sukobe, što bi bilo pogubno za sve nas. Molimo stoga Kralja mira, Isusa Krista, da donese i svojoj zemaljskoj domovini i svim ljudima onaj mir koji jedino On može dati.

Josip Antolović

NAŠI MISIONARI PIŠU

MISIJSKE ADVENTSKE MISLI

Evo nam ponovo Adventa, tog vremena čežnje za Spasiteljem. Koliko još danas, dvije tisuće godina nakon Spasiteljeva dolaska na ovaj svijet, ima ljudi koji čekaju, kad će im napokon svanuti zora spasenja. I danas se na sve strane svijeta diže prema nebu vapaj sličan onome starozavjetnih pravednika i proroka. O jednom takvom vapaju napisao je kratku crticu otac Gabrić.

»Sumrak se spustio. Obrisi palma polako se gube. Duge se grane lelujaju, mole adventsku molitvu. Rižina su polja počivala uz mali Lokhikantipurski kanal. Svuda naokolo vladao je opojni mir, koji toliko govori srcu. Gdje se ono kanal dijeli prema sje-

veru, stajala je mala Pabonova ribarska koliba. Iz nje je do mojih ušiju dopirala tiha pjesma. To je Pabon molio:

— Daj mi radost, o Milosrdni,
Rodi se Ti u srcu mome...
Radost mi daj, o Milosrdni!
Ovom nemirnom srcu
daj radost, o Milosrdni!
Smiluj se, dođi usred srca moga.
Ako Ti sam ne dođeš, tko će Te
moći donijeti u ovo bijedno srce?!
Dođi, o dođi, Milosrdni!«

Pabon još nije bio kršćanin, ali eto on vapije za svojim Spasiteljem, a s njim i tolika srca širom naše Bengalije, Indije, Azije, Zambije, Konga, Afrike, širom cijelog svijeta. Molimo i mi s njima da Gospodin pobrza čas svete Badnje noći u svim tim dušama. Molimo Gospodina, da pošalje što više misionara na ta golema područja. Molimo žarko kroz cijeli Adventat: »Gospodine, neka dođe Kraljevstvo Tvoje!«

Otac Gabrić poslao nam je pismo u kojem opisuje nevolje i kušnje koje su u posljednje vrijeme pohodile Bengaliju. Budući da je pismo upravljeno svim prijateljima misija, donosimo ga na ovome mjestu.

Dragi prijatelji misija!

Stanje je ovdje kod nas u Bengaliji vrlo loše. Na sve strane su nemiri. A uz to sada je ovamo došlo preko osam milijuna izbjeglica iz Istočnog Pakistana. I još uvijek dolaze. Čovjek zbilja ne zna kako će sve to svršiti.

Imamo i drugih nevolja, jer je opet velik dio zemlje pod vodom. U mnogim predjelima ovogodišnja riža posve je uništena. I kod nas tu u toj plodnoj delti Gangesa voda se diže i diže, kolibe padaju, a iz dana u dan samo pljušti kiša.

Koliko je samo danas ljudi došlo tražiti pomoć. Već rano ujutro došli su iz sela Dhompote. Haldarova koliba se srušila, jedan bolesnik nije mogao van. Kasnije su ga izvukli teško ranjena. Sestra Monika odmah mu je povezala rane, dala mu injekciju i lijekove. Uredili smo sve i za njegovu prehranu, pa se nadam da će sve biti dobro.

Ove godine imali smo dosta zmija, ali Bog nas je čuvao

Udovica Makhal plače. I njezina je koliba otišla. Nije mogla spasiti ni ono malo riže što ju je skuhala u zemljanom loncu.

Niši Mondolovu kolibu baš smo htjeli popraviti, kad se i ona prošle noći srušila. A on ima petero dječice. Sada će se stisnuti u bratovoj kolibici. Pa kad kiše prestanu, kušat ćemo prije zime popraviti i njegovu i tolike druge kolibe.

Pojavila se i glad. Sada nema zarade, pa je svima teško. Državne vlasti kao da ne znaju na koju bi stranu, iako je dosta dobre volje. Mi dakako nastojimo s njima surađivati. Iskrena hvala svim dragim dobročiniteljima, koji su se sjetili naše sirotinje: bilo župe, bilo samostani, bilo društva ili pojedinci. Nemate pojma koliko je to utjeha za nas, kad vidimo da je domovina uz nas u molitvi i u djelotvornoj ljubavi.

Ja sam bio malo obolio, no »na mladu pa zaraslo«. Ove godine posvuda haraju bolesti. Sve je mokro i vlažno. Kako sada u kišno doba hodam bosonog, od blata koža na nogama popuca, osobito između prstiju, pa svrbi da je milota. To su nevoljice našeg života, koje nas podsjećaju na to da još nismo anđeli...

Zadnje nedjelje sam se dobro nahodao. Ustao sam poslije tri sata ujutro. Prva misa bila je u Sorbonandopuru. Selo nije baš daleko, no čitavu noć je pljuštilo, a blato je na nekim mjestima skoro do koljena. Mokar ja, mokra misna torba, sve samo curi. Odanle sam krenuo u Magrahat, oko podne u Hazipur. Tu imamo dvije obitelji, koje stanuju na groblju. To je staro groblje uz rijeku Ganges, i to još iz engleskog doba. Bilo je mnogo godina zapušteno, jer su se svi kršćani iz tog mjesta preselili. Sad smo opet donekle očistili groblje, pa Bhuto i njegova obitelj stanuje tamo u maloj kolibi.

Predvečer sam otišao u Kulpi da pohodim neke obitelji koje su se tamo doselile iz južnog dijela 24. Parganasa. Mnogi od njih godinama nisu vidjeli svećenika. Dječica nisu ni kršteni. Put do njihovih koliba bio je uistinu strašan. A i mrak se spustio. No radi toga je bilo još veće veselje, kad su ugledali svećenika. Valjalo mi se uvući u Montuovu kolibu. Tu sam našao sedmero dječice jedno drugom do uha. Teško obitelj živi, no uz Božju pomoć nekako ide. Tri starija sina nešto zarade, uhvate koju ribu. Dakako, dosta dana prođe i bez hrane...

Za mene su sačuvali jednu ribu, no kako je bilo kasno, a ja sam morao natrag u Morapai, pomolili smo se zajedno, sve sam ih blagoslovio, uredio sve za pouku, pa onda natrag u Morapai. Stigao sam kući baš pred ponoć. Još sam se na nogama mogao držati, no glava samo što mi nije pukla od glavobolje. Kako vidite, nije pukla. Ja sam uvijek sretne ruke...

Dobri naš kuhar ostavio je za mene u loncu i riže i paprenog »torkaria«, pa sam nešto založio, Bogu se pomolio, svim dobročiniteljima blagoslov poslao i za nekoliko sekunda već sam sanjao... Kratak san, jer sam u četiri sata već morao ustati. Započinjao je novi dan, novi život, novi poslovi s Njime, za Njega i za duše. I tako iz dana u dan i u — vječnost!

Lijep je naš svećenički život. Što više posla i žrtava, to on postaje sve ljepši i ljepši. Godine prolaze, no srcem smo uvijek mladi. I mi, i svi oni koji rade za Isusa i duše. Pa eto tu sretnu mladost želim svima, posebno našim dragim starcima i staricama, tim revnim misionarima i misionarkama. Isto želim i našim dragim bolesnicima i bolesnicama. Njihove žrtve i molitve toliko su vrijedne. Osobito one s osmjehom, radosno darovane. Skoro sam zaboravio svoje najdraže: Male Misionare i Misionarke širom domovine. I njima hvala za njihove molitve, žrtvice, pohađanje vjeronauka... Pozdravljam i sve ostale prijatelje i dobročinitelje misija i ponavljam: NE ZABORAVITE NAS!

U Božanskom Srcu sve Vas pozdravlja Vaš

O. Ante Gabrić

Vijesti iz Zambije

Naša zambijska misionarka sestra Emica Verlić napisala je zahvalno pismo svim svojim dobročiniteljima. Među ostalim piše:

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Savjest me već peče što se tako dugo nisam zahvalila na primljenim darovima. Ljubav i požrtvovnost nekih dragih obitelji već mi je dva puta poslala paket za moje drage siromahe. Bog im platio stostruko! Oni mi pišu, da im je srce jače kucalo od veselja, kad su spremali pakete. A da znate kako je moje kucalo od radosti, kad sam mogla obući moje drage male gole anđelčiće. Malu Telalu — ona djevojčica od tri godine, o kojoj je pisalo u Glasniku od rujna — obukla sam i dala joj bombona. S onim drugim djetetom od dva mjeseca majka dolazi svaki dan i dajem joj laktovit da ga hrani, jer je veoma slabo. Mala Telala, kad god dođe s majkom, odmah trči u moju sobu k ladici, gdje imam bombone, ali je vrlo pristojna. Ne otvara ladicu, već me gleda onim nevinim očima. Kad joj dadem bombona, ona čučne i na-

kloni se kao za zahvalu, a onda otrči k majci.

No ne želim među djecom praviti razliku, pa dajem bonbona i drugoj djeci. Ali da vidite onda čuda. Svaka mama i svaki bolesnik, pa i posluga, mole da im dam bonbona. Kad im kažem, da je to samo za djecu, onda mi veselo dovikuju: »Mama, ja sam također tvoje dijete!« Ne mogu ih odbiti. Nije to ovdje ništa čudno. Oni su željni i bonbona i kolača, jer je to ovdje veoma skupo...

Zahvaljujem i gospodinu koji mi je poslao 500 dinara za moje siromahe. Neka mu Gospodin naplati i ovdje i u vječnosti!

Mnogo pozdrava svima u Gospodinu odana i zahvalna

sestra Emica
zambijska misionarka

I BRAT ILIJA SE JAVLJA

Brat Ilija Dilber javio se pismom 5. listopada 1971. Tu među ostalim piše:

»Mi smo ovdje, hvala Bogu, dobro. Moje zdravlje je dosta dobro, osim što me oči i zubi podsjećaju na starost. To potvrđuje i skoro posve sijeda kosa. Ipak srce je mlado i veselo i puno radosti. Radošću ga ispunja Gospodin svakog dana. Ni znoj ni druge kojekakve nevolje ne pomućuju mi te radosti, jer znam zbog koga sam ovdje.

Prije desetak dana došao sam iz Kabwa, gdje sam rasvijetlio 10 većih zgrada. Ovaj tjedan idem u misijsku postaju Mpunde, gdje ću također uvesti svjetlo u novu župnu kuću, u crkvu, u kuću časnih sestara, u ambulantu i u neke školske zgrade. U Mpunde je župnik naš otac Ivan Cindori. Kod njega ću proslaviti na misionarski način 28. listopada 25. godišnjicu redovništva. Pozvao sam sve naše da dođu na tu proslavu. Možda će doći Brat Benko Fostač i sestra Emica. Otac Nikola Šipušić i magister Julije Rogina su veoma daleko. Oni imaju dovle barem 280 kilometara. Kako znate, otac Šipušić je župnik u Mpanshye.

Kad sam došao ovamo u Chelston u naš novicijat, dočekalo me dosta posla. Ovdje je inače moja kuća, samo što sam najmanje u njoj. Tu žive i odgajaju se naši novaci, koji su budućnost Družbina u Africi u kojih osam država. Oni će za koju godinu biti sijači Evanđelja u velikom dijelu Afrike. Stoga je potrebno da se za njih molimo i žrtvujemo.

Sve prijatelje i dobročinitelje naših misija od srca pozdravljam i ja i svi ostali naši zambijski misionari. Nemojte nas zaboraviti u svojim molitvama i žrtvama.

U presvetom Srcu odani Vam
Br. Ilija Dilber

Novaci Družbe Isusove u Lusaki, Zambija

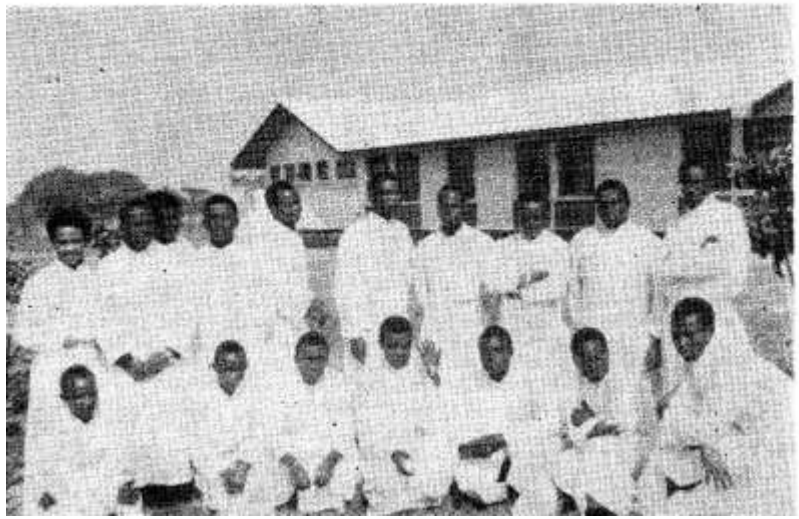

Brat Ilija Dilber pred zgradom novicijata, dole sa svojim radnicima

NE ZABORAVITE!

Prijatelji misija i naših misionara, nalazimo se pred velikim kršćanskim blagdanom Porođenja našeg Spasitelja Isusa Krista. Znam da ćete taj blagdan nastojati proslaviti kao pravi Kristovi vjernici. No da li pomišljate i na to da bi ga isto tako željeli proslaviti i naši misionari i njihovi vjernici? Ne biste li dakle baš u Adventu mogli malo više moliti za misije i misionare, da Krist uđe u što više duša koje Ga još ne poznaju? Ne biste li i kojim svojim makar i malim prilogom mogli omogućiti našim misionarima i u Indiji, i u Zambiji, i u Kongu da nahrane tolike gladne, odjenu tolike gole, podignu kolibe tolikim beskućnicima?

Razmislite malo o tom prijedlogu i Vi i Vaša djeca! Možda će ipak donijeti barem nešto svjetla Božićne noći u tolike iskušane duše u misijskim krajevima. Bilo bi dobro kad biste o tome govorili i svojim prijateljima i susjedima, pa zajedno pokrenuli takvu akciju pomoći bijednima... Mislim da Vam je dosta pročitati pismo oca Gabrića, pa da se sami uvjerite koliko je potrebna ova akcija.

Juraj Gusić

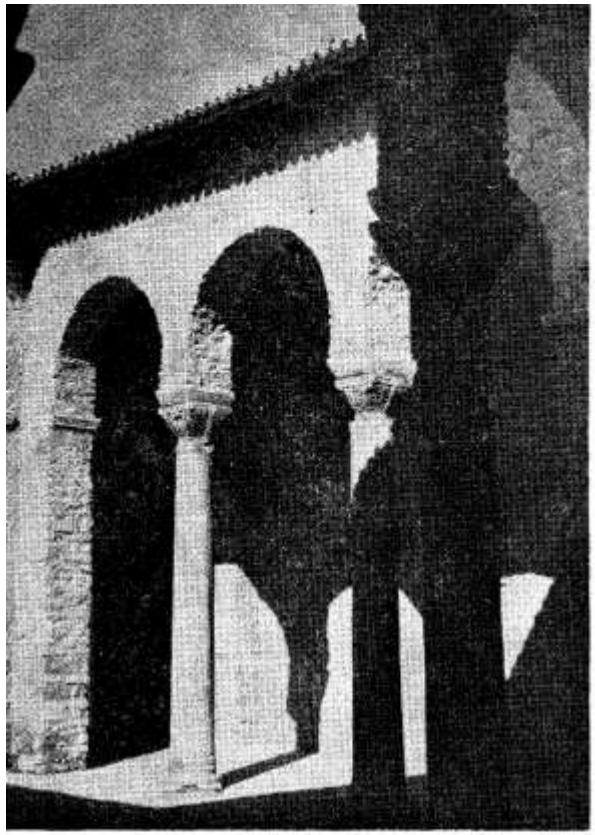

Svjetlo i sjene u predvorju Eufrazijeve Bazilike u Poreču.

Iz života Crkve

VATIKAN U rujnu je Papa primio 800 srednjoškolaca koji su dobili nagradu »Veritas« u natječaju vjerskog znanja. U govoru srednjoškolcima Papa je upozorio na odgojno značenje i djelotvornost proučavanja vjerskih istina. Pohvalio je dobitnike što su znali nadvladati napast koja zavodi današnju mladež te beskorisno troši sile i vrijeme, a oni su shvatili važnost osnovnih problema života.

Studij vjerskih istina vrlo je važan za vas, rekao je Papa, jer dolazi baš u času kad se nalazite na raskrsnici života i kad morate stvarati odluke koje će biti odlučne za cijeli vaš život. Proučavanje vjerskih istina pokazat će vam kako je život dar Božji, a vi ste pozvani da slijedite Božje odredbe velikodušno, vjerno i s ljubavlju. Morate znati iskoristiti vrijeme vjerskog studija, te se usavršiti duhovno i kulturno. Tako ćete danas-sutra postati čestiti građani, uvjereni kršćani, koji će biti na čast svojim odgojiteljima, kršćanskoj tradiciji i kulturi te Crkvi koja u vas polaže toliko nade.

● Papa je primio u audijenciju učesnike Nacionalnog kongresa Saveza poljodjelaca. Rekao im je kako se danas zbog industrijalizacije zbivaju velike promjene koje utječu na kulturu, ponašanje i moralni život na selu. Dapače, postoji pogibelj da te promjene potope vrednote seoskoga života. Papa je potakao prisutne da neprestano prate probleme koji muče seoski svijet, te da nastoje pružiti seoskoj mladeži pravi vjerski odgoj. Kod toga treba iskoristiti sve prilike koje se tako često pružaju, jer seoski svijet ima još puno vjerskog osjećaja i povjerenja u Crkvu.

● U nagovoru kod jedne opće audijencije srijedom zadržao se Papa na pitanju čovjekove povijesti i sudbine. Istakao je kako poštivanje ljudskih i vremenitih vrednota veoma zavisi o tome da li netko pretpostavlja postojanje budućeg života, da li vjeruje u besmrtnost duše, te da li se osjeća odgovornim pred Bogom, koji će sve jednoga dana suditi.

Papa je rekao, da nam kršćanstvo govori o budućem životu, o budućem kraljevstvu, gdje će svjetlo, život i sreća doseći svoju puninu i gdje će stalno trajati. I stvorene stvari bit će uzdignute i preobražene iznad svog sadašnjeg stanja. Spomenuo je kako nam Kristove riječi govore o tome da je već njegovim dolaskom došlo među nas kraljevstvo Božje. Već sada imamo u Crkvi, koju pokreće Duh Sveti, neizmjerno bogatstvo novoga života. Osim toga Krist nas upozorava da njegov povijesni dolazak nije zadnji. Posljednji će biti njegov eshatološki dolazak kad on dođe suditi žive i mrtve i navijestititi početak vječnosti. Papa je naglasio da je Koncil naglasio sve ove istine uključujući ovamo istinu o mogućnosti vječne kazne, koju nazivamo paklom, i koju Krist nije prešutio.

Papa je naglasio kako nam danas sekularizacija umanjuje osjetljivost za tu istinu, za taj rizik. Mnogi se u ovo naše vrijeme pod utjecajem raznih pokreta smatraju sami sebi dostatnima. U toj bi stvari trebalo stalno imati pred očima naučavanje Koncila i sve ono što nam o životu kaže riječ Božja u Bibliji i crkveno učiteljstvo u svom vjerodostojnom tumačenju. Jedino to može dati sigurnost našim koracima u vremenu, dok nam u srcu odjekuju riječi Novoga zavjeta: Dođi, Gospodine Isuse!

● Papa je u jednoj od prošlih srijeda u audijenciji pozdravio uz druge hodočasnike i grupu najbolje djece Evrope. Naime svake godine »Plus ultra« — kako se naziva posebna akcija koja otkriva i nagrađuje najbolju djecu iz raznih zemalja — organizira nagradno putovanje najbolje djece Evrope. Kao i svake godine, tako su i ove bili primljeni kod Svetog oca. U toj akciji redovito učestvuje i naš Plavi Vjesnik.

ENGLESKA U Americi je među mladima nastalo pravo oduševljenje za Kristovu osobu. To društvo nedavno je preporučio kardinal Döpfner i u Njemačkoj. Sad se ono širi i po Engleskoj. Arthur Blessit, nekadašnji baptistički duhovnik, a danas jedan od vođa u pokretu za Krista, došao je sa ženom i četvero djece u London. Želi s drvenim križem, gitarama, bubnjem i pjesmama proći svu Englesku, a onda pohoditi ratno područje u Irskoj i skupiti pristaše, koji se nazivaju Isusovi veseljaci. Jednoj je njihovoj pjesmi naslov: Pokaži smiješak, Isus te voli! — U Bromlayu, u kentskoj grofoviji, stvorila se skupina te »Božje djece« i smjestila nad jednom garažom, a misle osnovati svoj posebni pokret. Pripadaju im najviše hipijevci i prijašnji uživači droga. Jedna od takvih skupina »braće i sestara« osnovana prije dva mjeseca broji već 50 članova. Ta »djeca Božja« provode 6 sati u proučavanju Biblije, tri sata vrše kakav ručni posao ili izrađuju umjetničke predmete za uzdržavanje kolonije, a 4 sata po cestama razgovaraju i predobivaju na dobro mlade ljude. Tko pristupi grupi napušta građansko ime, a uzima koje iz Biblije.

Stručnjaci su međutim ustanovili da u Londonu problem opijanja drogama, koji je posljednje dvije godine postigao vrhunac, opada i gubi sve više na značenju. Promatrači tvrde da se prijašnji uživači droga obraćaju sada ili alkoholu ili vjeri.

NJEMAČKA Jesenas se njemačka biskupska konferencija sastala da izabere novo vodstvo, jer je kardinalu Döpfneru istekao rok od 6 godina, a tajnik Forster preuzeo je mjesto profesora pastoralne teologije u Augsburgu. Kardinal Döpfner nerado je prihvatio napuštanje dosadašnjeg tajnika, jer je taj uvijek imao »jasan cilj«, a djelovao je vrlo »obzirno«. Na mjesto tajnika izabran je dr. Joseph Homeyer iz Münstera. Za predsjednika je opet izabran kardinal Döpfner, i tako münchenski kardinal ostaje i slijedećih 6 godina predsjednik njemačkih biskupskih konferencija.

● Kölnski biskup izjavio je nedavno da će spisi Edith-e Stein biti uskoro poslani

u Rim radi pokretanja procesa za proglašenje blaženom. Edith Stein bila je rođena 1891. godine u Wroclawu. Bila je Židovka njemačkog porijekla. Na katoličku vjeru prešla je 1922. godine; 1933. ušla je u Karmel u Kölnu. Kao redovnica nosila je ime sestra Teresia Benedicta od Križa. 1938. morala je zbog svog židovskog porijekla napustiti Köln i prešla je u Holandiju. No i tamo su je nacisti pronašli te je bila upućena u koncentracioni logor u Auschwitzu, gdje je 9. kolovoza 1942. bila spaljena.

● U prvoj polovici 1971. god. njemačko društvo za pomaganje »Misereor«, kojemu je sjedište u Aachenu, dobilo je molbe za potrebe i razne prijedloge za pomoć što bi sve stajalo 250 milijuna maraka, to je jedna milijarda i 125 milijuna ND. Dosad se moglo udovoljiti trećini molba, većinom od biskupijskih darova. Sabiranje na ekumenskom sastanku u Augsburgu ove godine donijelo je 37.511 maraka. Tim će se novcem osnovati sekretarijat ekumenskog društva za bolnice u Akri, glavnom gradu afričke države Gana.

● U Kölnu je organiziran specijalni pokret protiv pornografije. Naziv mu je »Pornostop«. Organizacijski odbor izjavio je ovih dana da je nacrt reforme njemačkog zakonodavstva odveć blag kada se radi o običajima i moralnom ponašanju građana. Prema mišljenju organizatora zakon bi na tom području morao biti čvršći. I brojne njemačke novine upozorile su javnost da se sve više širi pornografija. O tome su pisali i nekatolički listovi. Osobito su zanimljivi podaci jedne ankete koji pokazuju da 72 posto Nijemaca nisu za pornografiju i da žele biti oslobođeni od te vrste agresije na osobno dostojanstvo.

● U nekom njemačkom gradu umrla je žena, majka troje djece. Teret brige oko djece pao je na dobrog oca. Dvanaestgodišnja kćerka Gabrijela čitala je u novinama kako se neka udovica udala za udovca s osmero djece i postala im dobra majka. U brizi za oca napiše Gabrijela pismo u neke novine i zamoli da ga objave, a ona će od svoje ušteđevine platiti. U pismu je stajalo ovo: »Puno sam razmišljala da li dragi Bog ima još koga, poput ove udovice, tako dobroga, koga bi poslao nama?« Novine su donijele dopis, a Gabrijela nije morala ništa platiti. Iza nekog vremena dođe novinama zahvalnica u kojoj se javlja da je neka udovica još istoga dana, kako je pročitala Gabrijelinu želju, napisala pismo te pozvala oca i troje djece k sebi u kuću, gdje je uz nju 17-godišnji sin i stari roditelji. Udovcu je našla posao kod željeznice, djecu uputila u školu i obitelj bez majke ipak se našla u dobrim rukama. Ima na svijetu i dobrih ljudi.

ŠPANJOLSKA Biskupska konferencija Španjolske objavila je posebni dokumenat koji se odnosi na vjerski odgoj u španjolskim školama. Biskupi ističu da vjerski odgoj mora biti pristupačan svima. U španjolskim školama bit će i dalje zadržana vjerska nastava u okviru predškolske priprave, u srednjoj školi, te u raznim oblicima kasnijeg profesionalnog školovanja. Nekatolici, i katolici koji to žele, mogu biti oslobođeni vjerske nastave. Umjesto toga moraju pratiti tečaj prirodnog morala ili će proučavati moralne zahtjeve koje im nameće njihova profesija i rad.

JAPAN U Japanu će biti uskoro ustanovljen pravoslavni egzarhat, koji bi trebao biti pod vlašću mitropolita Novog Zelanda. Katedrala pravoslavnog egzarhata u Japanu gradi se u Lučkom gradu Hakodate.

TURSKA Ovih je dana Pravoslavna crkva u Carigradu doživjela težak, no davno očekivani udarac. Turci žele istisnuti sjedište patrijarhata iz Carigrada, premda se ono nalazi u vrlo čednim prilikama u zabačenoj četvrti grada. Vlasti su dale zatvoriti svijetu poznatu Visoku bogoslovsku školu u blizini Carigrada, tako da Grčka crkva nema sada odgajališta za svećenike. Time je ugrožen sam opstanak patrijarhata. Već se sada govori da nasljednik 92-godišnjeg patrijarha Atenagore ne bi dobio ulaznu vizu u Carigrad. Rješenje bi se našlo u tom da sjedište patrijarhata bude u Grčkoj, na gori Atosu. Ali ni to se ne čini povoljno jer se misli da predstavnik Pravoslavne crkve ne bi u Grčkoj imao potrebne političke neovisnosti. Pitanje za crkvu je teško, a Turci to i žele. Sa zgražanjem se ljudi sjećaju vremena od 1918. godine, kad je Ataturk dao poklati oko 300 tisuća kršćanskih Armenaca.

RUSIJA Nikita Hruščov, nedavno preminuli ruski ministar predsjednik, proživio je posljednje dane potpuno napušten od društva i okoline. Prema vjeri imao je uvijek poseban odnos. Iza rata bila je Crkva ponešto odahnula od prvih pritisaka revolucije. No kad je iza Staljina došao na vlast Hruščov iznova je nastojao istrijebiti Crkvu. Pokušao je to izvršiti »po mogućnosti bez prolijevanja krvi«. Pa je nekako i sam iza svog političkog pada ostao na životu. No do konca je ostao pristalica komunističke ideologije te Crkvu mrzio i želio je ukloniti iz ljudskog društva. Ali kao da se nije nikad potpuno oslobodio kršćanske vjere svoga djetinjstva. U knjizi uspomena, za koju vele da je u biti doista od njega, dvaput spominje vjeru: Kad govori o svom djetinjstvu navodi kako svoj mladenački ateizam zahvaljuje nekoj učiteljici: »Ona mi je pomogla do političke svijesti i djelovala kao protuteg mojemu strogo vjerskom odgoju... Majka mi je bila veoma pobožna. Kad mislim na svoje djetinjstvo jasno gledam svetačke slike na zidu... Sjećam se kako su me učili neka s odraslima klečim i molim u crkvi pred slikama svetaca. Čitati smo učili iz Biblije...«

Drugi put temeljitije obračunava s kršćanskom vjerom Staljinove kćeri. On to tumači kao duševni slom te misli o Svjetlani ovako: »Ja ne vjerujem da bi ona bila ikad uistinu religiozna«. Drži da je njezin duševni razvitak zbog osobne sudbine dobio nezdrav pravac. Svoj sud o Svjetlani zaključuje ovako: »Sva živa bića trebaju ljubavi, a čovjek kojemu je ta ljubav uskraćena mora propasti. To je bila sudbina Svjetlane.«

INDIJA Indijska je vlada objavila broj prebjeglih iz Istočnog Papistana. Stanje 20. rujna ove godine: Broj svih izbjeglica od ožujka ove godine iznosi 8,681.000. Po mjesecima, dnevno, broj se kretao ovako: travanj, dnevno 57.000; svibanj, dnevno po 102.000; lipanj 68.000; srpanj 26.000; kolovoz 34.000; rujan 30 hiljada dnevno. Prema spolu broj izbjeglica izgleda ovako: 4,569.000 muških i 4,112.000 ženskih. — Smještaj po logorima: U državnim logorima nalazi se oko 6 milijuna izbjeglica. U središnjim prelaznim logorima 360.000. Izvan logora 2.314.000; Djece ispod osam godina ima u logorima 1,592.000. Majke s djecom na prsima 509.000. — Osim ovog broja od 1947. do 1958. prešlo je u Indiju 4,117.000 izbjeglica. Osim toga od 1964. za vrijeme nemira u Istočnom Pakistanu došlo je u Indiju do 24. ožujka ove godine 1,114.000 izbjeglica.

● Indijski parlamenat zabacio je prijedlog zakona prema kojem bi bilo Indijcima nemoguće prijeći na kršćanstvo. Tom prilikom vođa političke stranke Jan-Sangh, a koji je protivnik kršćanskih misija u Indiji, spočitnuo je u donjem domu vladi i svalio na nju odgovornost što zabacivanjem tog zakona prepušta odgoj i naobrazbu naroda Zapadu i zapadnim misionarima. Ipak, prijedlog protiv misija indijski je parlamenat zabacio.

MISIJE Prošlo je 14 godina od enciklike Pape Pija XII »Fidei donum« o radu dijecezanskih svećenika u misijama i 6 godina od koncilskog dekreta »Ad Gentes« o općoj misijskoj odgovornosti. Kroz to vrijeme preko 3.000 svećenika otišlo je privremeno u Afriku i Latinsku Ameriku. Od 500 Francuza njih 280 radi u afričkim misijama, a drugih 250 u zemljama Latinske Amerike; 70 Belgijanaca pomaže u Africi, isto tako pedesetak Švicaraca i isto toliko Holandeza i Engleza. 254 svećenika iz Sjeverne Amerike rade u Južnoj. Najviše dijecezanskih misionara ima Španjolska i to 1.500, dok je Talijana oko 300. Do sada se pokazalo da su ti svećenici poduzetni i poletni ljudi, koji su svojim neumornim radom puno pridonijeli za misije. Iza povratka u svoje dijeceze, oni su naime samo privremeno misonari, i dalje se zanimaju i pomažu rad misionara.

Josip Badalić

Džepni kalendar

■ Što prije nabavite DŽEPNI KALENDAR ZA 1972. Kalendar je veoma ukusno opremljen. U njemu ćete naći mijene mjeseca i izlazak i zalazak sunca i još neke podatke, a usto i nakane Apostolata Molitve za sve mjesece kroz godinu. Naručuje se: Rudolf Breber, Palmotićeva 33., 41001 Zagreb pp. 699.

Bl. Maksimilijan Kolbe

17. listopada proglašen je u Rimu blaženim o. Maksimilijan Marija Kolbe, franjevac konventualac, Poljak. — Otac Maksimilijan rođen je 1894. u Zdunska-Wola, selu nedaleko Lodza. Nježno je štovao Bl. Djevicu Mariju Bezgrješnu. Vrlo mlad stupio je u red franjevaca konventualaca. Nakon svršenih studija u Rimu i svećeničkog ređenja dao se svom dušom na apostolat. Osnovao je »grad« Niepokalanow, centar posvećen najsuvremenijem apostolatu štampe, radija, kina. — U Japanu je osnovao sličan centar — Nacisti su ga 1939. zatvorili, pa pustili, pa opet 1941. zatvorili, i konačno u svibnju smjestili u logoru Oswiecim. Ponudio je svoj život u zamjenu umjesto jednog oca obitelji. Umro je u bunkeru gladi 1941. uoči Velike Gospe.

Apostolat molitve u Belgiji

Želimo i kod nas u Hrvatskoj preko Glasnika Srca Isusova i Marijina što više oživjeti Apostolat Molitve. Mislimo da će tome uz drugo pridonijeti i vijesti iz drugih zemalja. Apostolat Molitve veliko je stablo razgranato nad sve zemlje u kojima Crkva živi i djeluje. Ovaj put se zaustavimo u Belgiji i promotrimo kako ondje Apostolat Molitve vrši svoju veliku apostolsku zadaću.

Iako je Apostolat Molitve sveopći pokret, ipak je tako životvoran, da u pojedinim zemljama dopušta neke specifičnosti. Takva su specifičnost Apostolata Molitve u Belgiji već od svršetka prošlog stoljeća sekcije muževa ili Savezi Presv. Srca i to za flamanski i valonski dio te zemlje. Ti su savezi osnovani g. 1894. te su kroz desetljeća izvršili velik utjecaj u dušobrižništvu muževa. To nam je vrlo simpatično, jer na taj način praktički pobijamo onu predrasudu protiv pobožnosti Srcu Isusovu kao da bi ona bila prikladna samo za žene.

Savezi Srca Isusova osnovani su prvotno sa svrhom da bi se sačuvali plodovi duhovnih vježba kod onih koji su ih obavljali i za promicanje apostolata. No domalo su se razvili u pravu organizaciju muževa »koji žele da se međusobno potpomažu u kršćanskom životu, osobito preko pobožnosti Srcu Isusovu«. Članovi Saveza Srca Isusova imaju naročito dvije obveze:

1. Mjesečna sv. Pričest kao javno očitovanje naknade i zadovoljštine Srcu Isusovu, koja se pruža zajednički.

2. Svagdanje prikazanje Božanskom Srcu Isusovu u jedinstvu s istim Srcem, kako to čine članovi Apostolata Molitve.

Novo vrijeme, velike promjene u Crkvi i u svijetu donijele su sa sobom potrebu da se Savezi Srca Isusova obnove, posuvremene i učine još uspješnijima za ovaj trenutak povijesti. Pogledajmo što je tu učinjeno. To je vrlo poučno. Nije se srušilo staro da se sagradi novo, već se je zadržala jezgra, a dao joj novi duh.

Ponajprije došlo je do promjene imena, pa se danas ti savezi zovu »Crkva u svijetu«. Kako je danas želja Crkve da po mogućnosti kod euharistijske žrtve, osobito u župi, prisustvuje čitava župna zajednica, to otpadaju euharistijska slavlja samo za muževe. Svake prve nedjelje u mjesecu, koja se naziva »Nedjelja za svjetsku Crkvu« pozivaju se muževi da prisustvuju onoj Misi kojoj žele skupa sa ženama i djecom. Slavljenje te Mise obilježeno je papinim nakanama Apostolata Molitve za onaj mjesec. O njima bude riječ kod uvoda u Misu, kod propovijedi, kod molitve vjernika i napokon kod molitve nakon sv. Pričesti. Na taj način kod vjernika se promiče i utvrđuje katolički osjećaj, koji obuhvaća čitavu Crkvu i sve njezine brige, probleme i pothvate.

Za prvu nedjelju u mjesecu pripremaju se i specijalni plakati s mjesečnim nakanama i mali listići, kojih se tiska u pola milijuna primjeraka. Izdaju se i specijalni kartoni u bojama, koji imaju kao svrhu promicanje zajedničke molitve u obitelji. Na njima je tiskano jutarnje prikazanje, tekstovi za večernju molitvu i nekoliko izvadaka iz Svetoga pisma.

G. 1969. tiskano je takvih kartona 87 hiljada primjeraka, a godinu dana kasnije već 128.000. Oni se prilažu i časopisu tog saveza Srca Isusova, koji također nosi naslov »Crkva u svijetu«, a izlazi u 110.000 primjeraka. Taj časopis ima kao svrhu u prvom redu odgajati duhovni život svojih članova. On redovito donosi tumačenje nakana Apostolata Molitve, zatim kratka razmišljanja za svaki dan, biblijski i liturgijski kalendar te lagane poučne članke koji će pripomoći gajenju nepatvorenog kršćanskog života. Možemo reći to je belgijski Glasnik Srca Isusova.

Za upravitelje i revnitelje Apostolata Molitve izlazi drugi mjesečnik pod naslovom »Živuća Crkva«. U njemu se vodama Apostolata Molitve daje materijal za mjesečne sastanke, tj. ono što može poslužiti kao gradivo za diskusije o mjesečnim nakanama, o molitvi općenito i o gajenju duhovnog života. Za bolesnike četiri puta na godinu izlazi mali sveščić pod naslovom »S Kristom«. Ovo izdanje i njegovo raspačavanje vrši se uz sudjelovanje »Katoličkog Caritasa«. Napokon izdaju se i naročita izdanja za Korizmu, za pokorničke bogoslužja i slično.

Taj novi oblik Saveza Srca Isusova, koji povezuje tradicionalne elemente s potrebama našeg vremena, do sada je imao odlične uspjehe, tako da se je od njega s pravom nadati velikoj koristi u dušobrižništvu muževa i u budućnosti. Ako bude uspjelo s tim novim oblikom spojiti i pobožnost Srcu Isusovu u prilagođenom ruhu, onda ćemo u belgijskom primjeru imati odličan putokaz kako treba uklopiti Apostolat Molitve u potrebe suvremene pastve.

U valonskom dijelu Belgije valja spomenuti aktivnost Euharistijskih križara, koji se službeno zovu »Euharistijski pokret mladih«. On obuhvaća 13.000 mladih i 780 vođa. Svrha je pokreta u duhu Apostolata Molitve odgajati duhovni život mladeži. I on ima svoj specijalni časopis pod naslovom »Pastoralni bilten mladih«. Vođe imaju svoj časopis »Bilten dušobrižnika i upravitelja euharistijskog pokreta mladih«. Osim toga izlazi časopis za one najmlađe tj. od 7. do 11. godine pod naslovom »Novi svjetionik«, za one od 12. do 15. godine »Mladež bez granica«. Taj list želi osobito gajiti apostolski i misijski duh. I napokon za starije izlazi list »Akolit«.

Svako godište sadrži točno određen program, obično neku jedinstvenu glavnu temu. Ona se dijeli tako da svaki mjesec ima ideju vodilju i određeni zadatak. Tako je na pr. tema školske godine 1970./71. bila »Solidarnost«.

Svi su ti listovi veoma solidno uređivani i sadrže obilje korisnog materijala od trajne vrijednosti za odgoj i duhovni život mladih.

Kad promatramo Apostolat Molitve samo iz naše domaće perspektive, onda bismo mogli misliti, da je on stvar prošlosti i ako još živi to je više životarenje koje je osuđeno na skoru smrt. Ali to nije tako. Zato je dobro da proširimo svoje vidike van granica svoje domovine pa ćemo se uvjeriti da Apostolat Molitve i danas u ovim previranjima ima i te kako životne snage da s uspjehom vrši svoju veliku i nenadomjestivu zadaću.

Što bismo mogli naučiti od Belgijanaca i primijeniti na naše prilike? — Evo barem ovo. Prva nedjelja u mjesecu trebala bi biti nedjelja Srca Isusova i Apostolata Molitve. Te nedjelje dušobrižnici bi mogli upozoriti na Glasnik Srca Isusova i Marijina, na papinske nakane. Sve bi se to moglo lijepo uplesti u bogoslužje. Možda bi se mogao u večernjim satima, eventualno nakon večer-

nje Mise, održati sastanak s članovima Apostolata Molitve. Mogao bi se povesti razgovor o praksi jutarnjeg prikazanja, o posveti obitelji Srcu Isusovu, o raspačavanju Glasnika Srca Isusova i Marijina, o prvim petcima. Nadalje kako bi se župa mogla jednaput predstaviti u Glasniku Srca Isusova i Marijina kakvim dopisom, izvještajem. Napokon moglo bi biti ozbiljnog i spasonosnog razgovora o porocima i manama, koje vladaju u župi: psovka, pijanstvo, bijela kuga. O naknadi Presv. Srcu Isusovu za te poroke i grijehe. Sve bi to unosilo nov život u župu, novu svijest odgovornosti i apostolske aktivnosti u njezine članove. I tako bi i kod nas Apostolat Molitve i pobožnost Srcu Isusovu postali odlično sredstvo za preporod naših obitelji i župa.

Josip Antolović

Nove knjige

Izašao je i peti svezak liturgijskih razmatranja o. Martina Kirigina pod naslovom »DVA STOLA«. Tako je završen ciklus. Ovim razmatranjima veoma korisno se mogu poslužiti i redovnici i svećenici, a i svjetovnjaci. Autor se kod pisanja služio obilnom literaturom i tako je pružio uistinu obilje gradiva za razmatranje i za lakše shvaćanje misnih čitanja tijekom cijele godine. Knjiga se naručuje na adresu: Benediktinke sv. Luce, ul. Jurlina 1., 59000 Šibenik. Cijena nije naznačena.

■ Može se nabaviti toliko traženi molitvenik SRCE ISUSOVO SPASENJE NAŠE. Molitvenik je veoma ukusno uređen. U njemu ćete naći na 448 stranica teksta pouke o pobožnosti Srcu Isusovu, popis svih oprosta, svetu misu sa sve četiri euharistijske molitve, obilje molitava u čast Srcu Isusovu, Majci Božjoj, svecima, za razne zgode i potrebe, križni put sa slikama, a na 112 stranica ima preko 190 raznih crkvenih pjesama za sve zgode i za svako doba crkvene godine. Cijena je 30 dinara, a naručuje se na istu adresu kao i džepni kalendar.

■ Dr. O. Marin Oreb franjevac konvetualac izdao je knjigu MOJ MALI SAMOSTAN. Tu on opisuje samostan sv. Jeronima u Visu na poluotočiću Prirovo. Knjiga obiluje podacima iz prošlosti otoka i samostana i čita se sa zanimanjem. Naručuje se na adresu: Samostan sv. Jere, Prirovo, 58480 Vis, O. Vis. Cijena nije naznačena.

■ Seriju od 9 gramofonskih ploča sa Božićnim pjesmama kao najprikladniji dar za Božić možete nabaviti kod HDK Sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Cijena 72 din.

ZAHVALJUJU PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU I SVETIM ZAŠTITNICIMA

— **Za velike milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Žalosnoj Gospi, sv. Josipu, sv. Maloj Tereziji i sv. Anđelima. — Marija Gregurec, Kašina.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te svetom Judi Tadeju za uslišanje i pomoć u najtežim slučajevima. Š. G., Zagreb.**

— **Na primljenim milostima, osobito na ozdravljenju u bolesti srca zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj zahvalna Štefanija Mišinsky, Varaždin.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te svetim zaštitnicima, sv. Anti i sv. Nikoli Taveliću za ozdravljenje muža i za sve dosad primljene milosti Ruža Marcelić, Preko.**

— **Za jednu osobitu milost u obitelji zahvaljuje Presv. Srcu, Slavica Belecan, Banja Luka.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Josipu na milostima. I unaprijed se utječem u njihovu zaštitu. P. R. Jesenice.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za sve primljene milosti. — Jasna, Split.**

— **Za primljene milosti zahvaljujem Gospi Lurdskoj. — Dr Grabušić, Zagreb.**

— **Hvala Presvetom Srcu Isusovu, Gospi od Kamenitih vrata, sv. Josipu, sv. Antunu i ostalim svetim zaštitnicima na primljenim milostima. — N. N., Zelina.**

— **Od sveg srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu, ocu Leopoldu i drugim zaštitnicima na ozdravljenju slomljene ruke. I nadalje im se preporučujem. — Antonija Sudec, Zagreb.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te Kardinalu Alojziju Stepincu za ozdravljenje brata od teške bolesti. — B. Z.**

— **Srdačna hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju, sv. Antunu, sv. Roku i ostalim svetim zaštitnicima na pomoći u svim potrebama i bolestima koje su nas snašle. Ujedno im preporučujem sebe, sina, snahu i unuke da nam svima i ubuduće budu u pomoći. — Vlatka Janeš, Gerovo.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospi Lurdskoj za mnoge milosti. — Anica Kruđer, Valpovo.**

— **Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu te Kardinalu Stepincu na sretno položenim ispitima. I nadalje molim njihovu pomoć. — Zora L., Imotski.**

— **Na svim milostima primljenim za svoju obitelj zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi od brze pomoći i svetim zaštitnicima. I ubuduće molim njihovu pomoć. — Terezija Buzatović, Kupina, župa Vel. Kopanica.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima I nadalje im preporučujem sebe i svoju djecu. — Lj. Š., Jaska.**

— **Na uslišanim molitvama zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Kraljici svete Krunice i Petru Barbariću. — Kata Lučić, Sikirevci.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, sv. Maloj Tereziji, Petru Barbariću i ocu Leopoldu Mandiću za primljenu milost. — I. Š., Gornji Vakuf.**

— **Od sveg srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, sv. Nikoli Taveliću i papi Ivanu Dobrom za jednu primljenu milost. I nadalje im se preporučujem. — Marica Ćosić, Banovci.**

— **Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima. — Katica Komad, Žabno.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, Petru Barbariću, Kardinalu Stepincu i papi Ivanu Dobrom što su me spasili u životnoj opasnosti. No ujedno ih molim da tu opasnost posve uklone od mene, jer mi još uvijek prijeti. — N. N., Đurđevac.**

— **Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj te sv. Judi Tadeju na uslišanim molbama. Mara Vinojčić, Bijeli Manastir.**

— **Presv. Srcu našega Gospodina i Majci Božjoj Bistričkoj stavljamo u zaštitu unuka Peru kako bi sačuvao zdravlje duše i tijela, Pero i Pave Srezović, Radovčići kod Dubrovnika.**

— **Na primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Antunu i Petru Barbariću. Lucija Dujanović, Vareš.**

— **Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te kard. Alojziju Stepincu na uslišanim molitvama, te se i dalje preporučamo. M. i A. S., Ždala.**

— **Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu te svim svetim zaštitnicima za sretnu operaciju i na mnogim primljenim milostima. I ubuduće im preporučam sebe i svoju djecu. Marija E. Osijek.**

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove 41001 — ZAGREB pp 699, Palmotićeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 — ZAGREB pp. 699, Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 2[illegible] — 1971. Cijena pojedinog broja 1,50 [illegible] Godišnja pretplata 18 D. Grupne pretplate od deset na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskim uputnicama upravi Glasnika, a suradnju uredništvu. — Rukopisi se ne vraćaju.

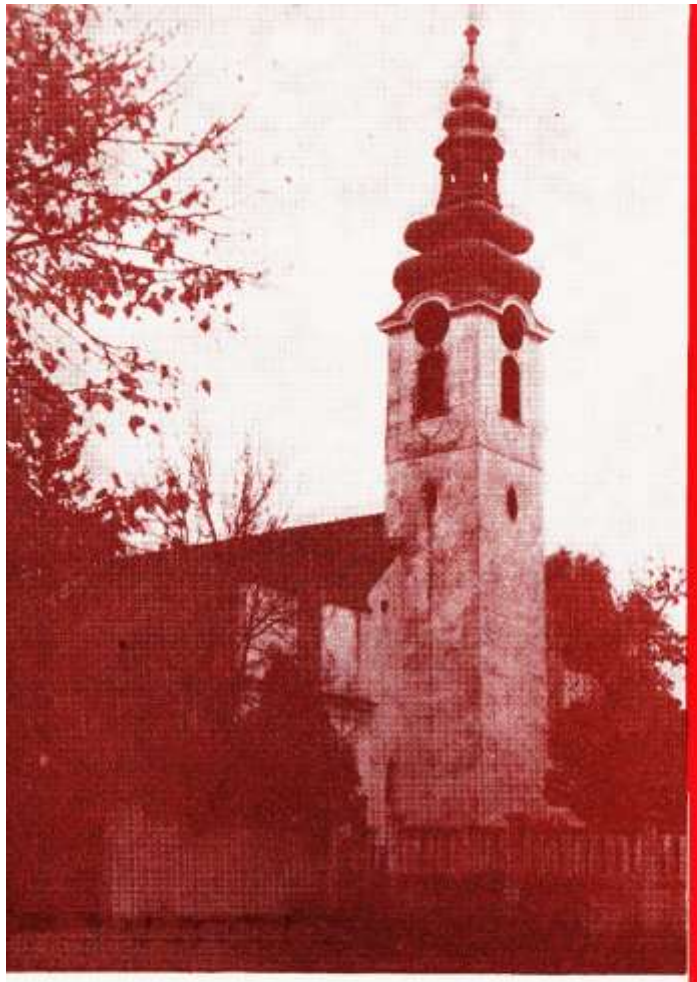

Župna crkva u Maloj Subotici, Međimurje. Crkva je posvećena Rođenju Majke Božje, sagrađena je 1430. godine. Župa broji oko 10.000 katolika. Zauzimanjem vrijednog župnika i dobrih župljana crkva ima uređeno grijanje. Župa Mala Subotica jest najveći pretplatnik Glasnika, 320 primjeraka.